KUR'AN-I KERİM
VE
AÇIKLAMALI MEÂLİ

ALİ AKIN
Diyanet İşleri BŞK. E. Danışmanı

İSTANBUL-2014

Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meâli

Birinci Baskı: *Şubat 2014*

ISBN: 978-*605-6241-21-5*

Sahibi:
Ali Akın

Adres:
Ülkem Sok. No: 41 Florya / Bakırköy / İstanbul
Tel: 0537 242 77 37

Baskı ve Cilt:
Ege Reklam Basım Sanatları San. Tic. Ltd. Şti.
Esatpaşa Mah. Ziyapaşa Cad. No: 4 Ataşehir-İST.
Tel: 0 216 470 44 70 Faks: 0 216 472 84 05

1. Baskı, Şubat 2014 İstanbul

FİHRİST

ÖNSÖZ

Ülkemizde yayınlanmış bunca Kur'an-ı Kerim meâlleri var iken, kendimi, Açıklamalı Kur'an-i Kerim Meâli yazmak zorunda hissetmemin sebepleri şunlardır:

1. Bu güne değin incelediğim meâllerde, ibadet (tapma) ve dua (yakarış) konusundaki âyetlerde, Tevhid (yalnız, ancak Allah'a) manası yansıtılmamış; bu âyetler, "Allah'a tapın. Allah'a yalvarın" şeklinde tercüme edilmiştir. Oysaki bu buyruklara muhatap olan müşrikler, Allah'a tapıyor ve Ona yakarıyorlardı. Nitekim Kur'an, onların namazından, tavafından, haccından ve kurbanından söz etmektedir. Ancak Allah'a ortak koşanlar (müşrikler), bu sıfatlarından da anlaşıldığı gibi, ibadet ve dualarının kabul olması için, bâtıl tanrıları da aracı yapıp onlara da tapıyorlardı. (Zümer:3. Meryem:81)

Ayrıca bu anlam, A'raf:59, 65, 73,85. Mâide:72. gibi âyetlerden de, açıkça anlaşılmaktadır; çünkü ibadet emrinin gerekçesi olarak: "Çünkü Ondan başka tanrı yoktur. Çünkü kim, Ona ortak koşacak olursa..." denilmektedir.

Gerçek bu iken, ülkemizde dinî kurmların hazırladıkları meâllerde bile, müşriklerin ibadetini anlatan âyetler, (Tevbe: 31. Yûnus:18. Vs.): "Allah'ı bırakıp da..." şeklinde tercüme yapılmıştır. Oysaki müşrikler, Allah'ı bırakmıyor; Ona daha çok yaklaşmak için bâtıl tanrıları aracı yapıyor. (Zümer: 3)

2. "Allah, dileseydi onları, bütün insanları hidâyete erdirirdi. Allah, onları saptırdı. Allah, onları küfürde, sapkınlıkta bıraktı " meâlindeki âyetlerde kastedilen dileme, icbârî dilemedir ve onlara küfür ve sapkınlık imkânını yaratmaktır. Allah, dilese, onları, bütün insanları Tevhid imanına zorlayabilir; ancak onlar aklını ve hür iradesini doğru kullanmadıkları, kendileri, küfür ve günah yolunu seçtikleri ve bunun için çaba harcadıkları için, Allah da, onlara bu imkânı yaratmıştır, demektir. Çünkü yaratma, Allah'a mahsusutur.

3. İman edenler ve etmeyenleri konu eden bütün âyetlerde kastedilen, mutlak iman olmayıp Tevhid imanıdır. Çünkü Kitap Ehli de ve müşrikler de, o konularda bir inanca sahip idiler; ancak bu inanç, Kur'an'ın anlattığı Tevhid inancı değildi.

4. "Allah, kâfirlerin yaptıkları amelleri boşa çıkarmaktadır " meâlindeki âyetlerde kastedilen ameller, kâfirlerin, bâtıl tanrıları ortak ve aracı yaparak yaptıkları ibadetlerdir. Kâfirlerin, insanlara ve insanlık yararına yaptıkları hayırlı işler ise, boşa gitmez; onların cezasının hafifletilmesine sebep olur.

5. Âhıreti inkâr eden Yahudi'ler (Tevbe: 28), bütün Yahudi'ler olmayıp Medine ve çevresinde yaşayan Saadukî fırkasına mensup Yahudi'lerdir ki, bunlar, bedenî dirilişi inkâr etmektedirler.

6. Bu Açıklamalı Meâl'de, birden fazla anlamı olan âyet veya cümlelerin, diğer anlamları da parantez içinde verilmiş; birbirlerine yakın olan ve tamamen farklı olmayan manalar arasında virgül

(,) kullanılmış; birbirlerinden tamamen farklı olan manalar arasında da "yahut, ya da, veya da" kelimeleri kullanılmıştır.

7. Çok önemli konularda bazı cümlelerin ve kelimelerin, diğer kıraetlere göre de anlamları, parantez içinde verilmiştir.

8. Ahkâm âyetlerinin (hüküm bildiren âyetlerin) tam açıklaması ve çok önemli konularda, Mezhep İmamları'na göre yorumları da, parantez içinde veya dipnot olarak verilmiştir.

9. Miras hukuku ile ilgili âyetler (Nisâ: 11, 12, 176.) ile diğer bazı Fıkhî konularla ilgili âyetlerin açıklamaları, uzun dipnotlar olarak verilmiştir.

10. Âl-i İmran: 64. Tevbe:31. Mâide:87. gibi bazı âyetlerin, Tevhid inancı ve İslamî hayat ile ilgili açıklamaları, uzun dipnotlar olarak verilmiştir.

11. Şefaat konusundaki âyetlerde, Tevhid inancında şefaatin yeri açıklanmıştır.

12. Gördüğüm meâllerde, meani harflerin (bağlaçların) anlamları pek az yansıtılmıştır. Örneğin. Fe bağlacının, 6 ayrı manaları yansıtılmamıştır.

Yine, fiillerin başında gelen şart İn'i ve onun manasını taşıyan şart harfleri ile, Lem, Lemmâ, Len ve fiillerin sonundaki şeddeli, Te'kit Nûn harflerinin, fiillerde yaptıkları zaman değişikliği yansıtılmamıştır.

Yine, Tenvin'in, değişik manaları verilmemiştir.

Yine, Elif Lâm-ı Ta'rif ile izafelerin (tamlamaların) dört ayrı manaları yansıtılmamıştır.

Yine, âyetlerin başında gelen Vav harfinin manaları verilmemiştir.

Yine, cümleler içinde geçen iki Te'kit (pekiştirme) harflerinin, yalnız birinin manası yansıtılmıştır.

Yine, İşaret İsimleri'nden sonra gelen Zamirlerin hasr (ancak, yalnız) manası yansıtılmamıştır.

Yine, filler ile isim fiillerin anlamları arasında ayrım yapılmamıştır. Oysaki fiiller, zamana bağlı olarak geçici bir eylemi bildirir, isim fiiller ise, sürekli bir fiili veya vasfı bildirirler.

13. Açıklamalı Meâl'imizde, eski âlimlerin tercüme üslûbü tercih edilip mümkün derecede meâl cümleleri ile âyetlerin kutsal metinleri arasında paralellik gözetilmiş; böylece Arapça bilenler için, karşılaştırma kolaylığı da sağlanmıştır.

14. Sûrelerin başında, onların nüzûl (iniş) sıralaması da belirtilmiştir. Çünkü bu sıralamayı göz önünde bulundurmak, âyetlerin manasını doğru anlamak için, pek önemli bir yardımcı faktördür.

Allah'ım, Tevhid yolundaki naçiz hizmet gayretimizi kabul eyle!..

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

VAHİY NEDİR?

Vahiy; Yüce Allah'ın, peygamberlerine emir ve yasaklarını bildirme yoludur.

Vahiy, genellikle melek Cebrâil aracılığıyla gerçekleşir. Ancak melek olmadan da, Allah (C.), peygamberlerine vahyeder.

Melek aracılığıyla gerçekleşen vahye "metlû vahiy" (melek Cebrâil tarafından Peygamber'imize okunan vahiy) denir.

Kur'an vahyi, böyle gerçekleşmiştir.

Vahiy meleği Cebrâil'in, vahyi getirme şekli de, tek olmayıp fakat çeşitlidir.

Melek olmadan gerçekleşen vahye ise, "metlû olmayan vahiy"(melek Cebrâil tarafından Peygamber'imize okunmamış olan vahiy) denir. Bu vahiy de, kalbe doğuş, ilhâm, ya da saadık (doğru) rüya yollarıyla gerçekleşir. Kudsî hadisler ve Hz. Peygamber'in din işleri ile ilgili hadisleri, bu çeşit vahiyden kabul edilmektedir.

Melek aracılığıyla peygamberlere ulaştırılan İlâhî emirler ve yasakların toplamı, Mukaddes Kitaplar ve Suhuf'lar adını almaktadır.

SAADIK RÜYA:

Peygamber'imize (S.) gelen ilk vahiyler, uykuda saadık (doğru) rüya yoluyla gerçekleşmiş ve bu rüyalar, olduğu gibi, açık seçik olarak gerçekleşirdi.

Peygamber'imizin (S.), gün gibi gerçekleşen rüyaları, peygamberliğinden, 6 ay önce başlamış ve Cebrâil ile buluşmasına değin sürmüştür.

Peygamber'imiziN, CEBRÂİL İLE İLK BULUŞMASI

Peygamber'imiz (S.), otuz beş yaşlarından itibaren, her yıl Ramazan ayında, Mekke yakınında bulunan Nur dağının Hira mağarasına çekilir ve orada, Hz.İbrahim peygamberin (S.) de, peygamberliğinden bir süre önce yaptığı gibi, tefekkür ve ruhanî murakabe ile ibret almaya çalışırdı.

Peygamber'imiz (S.), Hira'ya giderken süt ile et, ya da zeytinyağı ile çöreklerden oluşan azığını yanına alır ve azığı tükeninceye dek, üç gün üç gece, yedi gün yedi gece veya daha fazla bir zaman kalırdı.

Peygamber'imiz (S.), kırk yaşına bastığı yılın Ramazan ayında, yine Nur dağının Hira mağarasına çekildi.

O zamana değin esrar perdesi aralanmış ve Hz. Muhammed'de birçok olağanüstü haller meydana gelmişti. Fakat bu ayın 27. Gecesi Miladî: 610 yılında, o zamana değin olanlardan çok farklı ve bambaşka bir olay gerçekleşti: Nurdan bir varlık kendisine göründü ve onunla konuştu. Bu gelen, Allah'ın (C.), diğer peygamberlere de gönderdiği vahiy meleği Hz.Cebrâil idi.

Cebrâil, Hz. Muhammed'e, ilk olarak şu meâldeki sözleri söyledi:

"Yaradan Rabb'inin adıyla oku!

O, insanı sülük gibi yapışkan spermden yarattı.

Oku; lütfü, sonsuz olan ancak senin Rabb'indir.

O, insana kalemle yazmayı öğretti.

O, insana bilmediklerini öğretti.(Alak:1-5)

Bu şekilde başlayan vahiy, bir süre sonra kesintiye uğradı. Vahyin kesildiği devrede Peygamber'imiz (S.), tekrar vahye kavuşmaya ve Hz.Cebrâil ile buluşmaya, çok özlem duyuyordu.

Ancak, vahyin duraklama devresinde Peygamber'imizin (S.), dağların tepesine çıkıp kendini aşağıya atmak istediği rivâyeti, doğru değildir; çünkü bu derece bunalım, O'nun, kendi peygamberliğinden şüphe etmesi anlamına gelir ki, hiçbir peygamber, ne başlangıçta, ne de karşılaştığı güçlükler karşısında kendi peygamberliğinden şüpheye düşmez.

Sonra vahiy yine başlamış ve Peygamber'imizin ölümüne yakın günlere değin, kesintisiz olarak devam etmiştir.

İşte 23 yıl kadar süren bu vahyin toplamına "Kur'an" denilmektedir.

Vahiy süresini birkaç yıl eksik gösteren rivâyetler ise, vahyin kesintiye uğradığı yılların, bundan düşülmesi itibarıyla olsa gerek.

KUR'AN

Kur'an, sözlük olarak, çok okunan, demektir.

Terim olarak Kur'an, Peygamber'imize (S.),sûre sûre, âyet âyet olarak inen, indikçe, hem Peygamber'imiz tarafından ezberlenen, hem de vahiy kâtiplerine yazdırılan ve şüphe götürmez bir şekilde nakledilip Mushaflara yazılan ifadelerin toplamına denir.

KUR'AN'IN SÛRELERİ VE ÂYETLERİ

Kur'an, 114 sûreden oluşmaktadır. İslam âlimlerinin çoğunluğunun birleştiği rivâyete göre, bu sûrelerden 86'sı, Mekke döneminde, 28'i de Medine döneminde inmiştir.

Kur'an'ın âyet sayısı konusunda farklı rivâyetler vardır. Ancak bu rivâyetlere göre, Kur'an'daki kelime ve cümlelerin sayısı değişmez; fakat âyetlerin başlangıcı ve sonu değişir. Özet olarak, bu rivâyetler, âyetlerin hangi cümle ile başladığına ve hangi cümle ile bittiğine ilişkindir.

Âyetlerin başlangıcının ve sonunun tespiti, onların anlam ve mesajını etkilemediği için bu husus, vahiy ile bildirilmediği gibi, Peygamber'imiz (S.) tarafından da bildirilmemiş; daha sonra Tâbiî (ikinci kuşak) İslam âlimlerinin çalışmalarıyla tespit edilmiştir.

Kur'an âyetlerinin sayısına ilişkin rivâyetlerde, bu sayıların en küçüğü, 6000, en büyüğü de 6666'dır.

Bu gün İslam dünyasında en çok yaygın olan Kur'an nüshasındaki rakamlara göre, âyetler, 6229 adet olarak işaretlenmiştir.

EÛZÜ BİLLAHİ MİNEŞŞEYTANİ'RRACÎM

"Eğer şeytandan sana kötü bir dürtü gelecek olursa, hemen Allah'a sığın (Eûzü, çek). Çünkü şüphesiz, her şeyi hakkıyla işiten ve her şeyi hakkıyla bilen ancak O'dur." (Fussılet:36)

"Öyleyse Kur'an okuyacağın zaman hemen, o kovulmuş şeytandan Allah'a sığın!" (Nahl:98)

Gerek namazda, gerekse namaz dışında Kur'an okunmadan önce Eûzü.. okumak, kimi İslam âlimlerine göre sünnet, kimilerine göre de vâcibtir.

BESMELE

Besmele'nin Kur'an âyeti olup olmadığı konusunda Sahabîlerden ve diğer İslam âlimlerinden şu görüşler rivâyet edilmiştir:

İbni Abbas ve İbni Ömer'e göre Besmele, başında bulunduğu her sûrenin ilk âyetidir.

İmam Şafiî'den rivâyet edilen bir görüşe göre Besmele, yalnız Fatiha sûresinden bir âyettir.

Besmele, Fatiha sûresinden tam bir âyettir; diğer sûrelerde ise bir âyetin bir parçasıdır.

Besmele, Fatiha sûresinin bir âyetinin bir parçasıdır.

Besmele, bütün sûrelerde kendisinden sonra gelen âyetin bir parçasıdır.

Besmele, sûrelerin bir parçası olmaksızın, başında bulunduğu sûreler sayısınca Kur'an âyetleridir.

İbni Abbas'tan rivâyet olunduğuna göre; melek Cebrâil'in, Hz. Muhammed'e (S.) getirdiği ilk emir: "Ey Muhammed, Şeytan'dan, Allah'a sığın!" emri oldu. Hz. Muhammed(S.) de: "Ben, o kovulmuş Şeytan'dan, her şeyi hakkıyla işiten ve her şeyi hakkıyla bilen Allah'a sığınırım!" dedi. Sonra Cebrâil, Hz. Muhammed'e (S.): "Bismillahirrahmanirrahîm, de!" dedi. Sonra O'na: "Yaradan Rabb'inin adıyla oku!" dedi.

Bu itibarla anılan görüşlerden birincisi, tercihe şayandır.

Buna göre, cemaat namazlarında imam, sesli okunan namazlarda Besmele'yi de sesli okumalıdır.

Günümüzde İslam dünyasında en çok yaygın olan Kur'an nüshasında ise, Besmele, yalnız Fatiha sûresinin tam bir âyeti olarak rakamlandırılmıştır.

FATİHA SÛRESİ: 1

Fatiha sûresi, vahyin nüzûl (iniş) sırasına göre, Alak, Kalem, Müzzemmil, Müddessir sûrelerinden sonra 5. sûre olarak Mekke'de, inmiştir.

Gerek Fatiha sûresinin Kur'an'ın başına yazılması ve gerekse diğer sûrelerin bu mevcut sırası, İlk halife Hz.Ebubekir (R.) devrinde Kur'an sûrelerini Mushaf (kitap) haline getiren kurulun yaptığı sıralamadır. Peygamber'imizin (S.) de, Kur'an sûrelerini bu sıraya göre okuduğuna dair rivâyet edilen hadis ise, bu sıralamaya geçerlilik kazandırmak için uydurulmuştur.

Hz. Ali'nin yazdığı Mushaf'ta ise, sûre-lerin sıralaması, aynen vahyin iniş sıralaması gibi idi. Kur'an'ın doğru anlaşılması için, vahyin iniş sırasını göz önünde bulundurmak, en önemli yardımcı faktördür. Kur'an âyetlerinin tefsir ve yorumunda İslam âlimleri arasında görülen görüş ayrılıklarının çoğu, vahyin iniş sırasının, göz önünde bulundurulmamasından kaynaklanmaktadır. Çünkü Kur'an âyetleri, gelişmelere göre inmiş ve hükümler, tedricî olarak tamamlanmıştır.

Bu sûre ile namaza başlanıldığı için ona Fatiha (baslangıç) denilmiştir. Bu sûreye, Kur'an'ın Anası, Kitabın Anası, Salât (Namaz), Hamd, Şükür, Dua, Şifa, Esas, Vâfiye, Kâfiye (yeterli) ve Hazine sûresi de denilmektedir.

Bu isimler, Fatiha sûresinin nedenli büyük anlamlar taşıdığını bildirmektedir. Şöyle ki: Anlam itibarıyla üç bölümden oluşan bu sûrenin başında, bütün övgülerin gerçek sahibinin yalnız Allah (C.) olduğu, övgüleri gerektiren bütün üstün vasıfların, O'nun rahmet deryasından kaynaklandığı ve kıyamet günü, bahşettiği bu nimetlerin hesabını de soracağı bildirilmektedir.

Fatiha sûresinin ikinci bölümünde de, bütün ibadetlerin (tapınışların), vasıtasız olarak, doğrudan doğruya yalnız Allah'a (C.) yapılmasının ve O'ndan yardım istenmesinin telkini yapılmaktadır.

Üçüncü bölümünde ise, dosdoğru yol anlatılmakta ve bu yolu bulmak için de, Allah'a (C.) niyaz ve yakarış telkin edilmektedir.

Hicr: 87. âyetinde geçen "seb-i mesâni" (namazlarda tekrar tekrar okunan, övülesi yedi âyet) de, bazı Sahabî'lerden gelen rivâyette, Fatiha sûresi olarak, açıklanmıştır.

Mezhep İmamları da, bu rivâyete itibar ettikleri için, Fatiha sûresinin yedi âyet olduğunda ittifak etmişlerdir. Ancak İmam Ebu Hanife, Besmele'yi bu yedi âyetten saymamış; diğerlerine göre, 7. âyet olan bölümü, 6. ve 7. âyet olarak değerlendirmiştir.

Fatiha sûresinin, namazlarda okunmasının farz olup olmadığı konusunda da, Mezhep İmamları arasında görüş ayrılığı vardır. Bu sûrenin, diğer sûrelerde olmayan mezkûr özellikleri ve "Fatiha'sız namaz olmaz." hadisi de düşünüldüğünde, namazlarda Fafiha sûresini okumanın farz olduğu görüşünün tercihe şayan olduğu anlaşılmaktadır.

1. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlarım.

2. Hamd (övünmek, övülmek, şükür), yalnız Allah'a mahsustur. O Allah ki, bütün âlemlerin (yaratılmışların) Rabb'idir.

3. O Allah ki, Rahmân'dır; Rahîm'dir.

4. O Allah ki, ceza ve mükâfat gününün hükümranıdır.

5. Allah'ım, biz, yalnız Sana taparız ve yalnız Senden yardım dileriz.

6. Sen bizi o dosdoğru yola ilet!

7. O dosdoğru yol ki, Senin iyilik ettiğin imanlıların yoludur; öfkene uğramış imansızların yolu değil; sapkınların yolu da değil!

Âmîn (Kabul eyle ya Rabb)!

(1) Râhman ve Rahîm, rahmeti pek fazla olan demektir. Ancak Rahmân kelimesinde, bu anlam, Rahîm kelimesinden daha kuvvetlidir. Bu da, nicelik itibarıyla olursa, Rahmân, dünyada hem imanlılara, hem de imansızlara rahmet eden, demektir. Rahîm ise, kıyamet günü, yalnız imanlılara rahmet eden, demektir. Yok, eğer nitelik itibarıyla olursa, Rahmân, hem dünya ,hem de âhıret nimetlerini kapsar; Rahîm ise, yalnız dünya nimetlerini kapsar; çünkü dünya nimetlerinin büyüğü de, küçüğü de vardır; âhıret nimetleri ise,hepsi büyüktür.

(2) Sahabî'lerden gelen rivâyetlere göre, âlemler, şöyle tefsir edilmiştir: Evren ve evrendeki bütün yaratılmışlar. İnsanlar, cinler, melekler, şeytanlar.

İnsanlar ve cinler, birer âlemdir; onların dışında on sekiz bin veya on dört bin âlem daha vardır. Dünya bir âlemdir; dünyadan başka on sekiz bin veya kırk bin veya seksen bin âlem daha vardır. Âlemlerin sayısını yalnız Allah (C.) bilir.

(5) Eski İslam âlimleri diyorlar ki; Allah'a (C.) kâmil kul olmanın sırrı, bu âyettedir. Allah'a (C.) kâmil kul olmayı anlatan bütün dinî ifadeler, bu âyetin açıklamasıdır. İşte bundan dolayı denilmiştir ki, Kur'an'ın sırrı, Fatiha sûresindedir; Fatiha'nın sırrı da, bu âyettedir.

Çünkü bu âyetin birinci cümlesi, şirkten arınmayı, ikinci cümlesi de, Allah'tan (C.) başkasının gücüne ve kudretine güvenmekten arınmayı telkin etmektedir.

Zira Nisâ: 48 ve 116. âyetlerinde bildirildiği gibi, Allah'ın (C.), asla bağışlamayacağı günah, yalnız şirktir, Ona ortak koşmaktır.

Şirk, Allah katında itibarlı olduklarına inanılan insanların, cinlerin ve meleklerin, kendilerine şefaat etmeleri, Allah'a yaklaşmalarına vesile olmaları amacıyla, onlara veya onları temsil eden putlara, onların anısına meydana getirilmiş olan mekânlara ve nesnelere tapmak, tazimde bulunmak, onları aracı yaparak dua ve niyaz etmek ve bereketlenmek amacıyla onlara el, yüz sürmektir. Kur'an'ın çeşitli âyetlerinde şirk, böyle tanımlanmaktadır. Bu âyetlerden ikisi meâlen şöyledir:

"Haberin olsun ki, hâlis din, yalnız Allah'ındır. Ondan başka da koruyucu dostlar edinenler derler ki: Biz onlara, ancak, Allah'a bizi daha çok yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." (Zümer:3)

"O Allah'a ortak koşanlar, kendileri için itibar vesilesi olsun diye, Allah'ın yanı sıra başka tanrılar da edinmişlerdir." (Meryem:81)

(6) Zaten dosdoğru yolda olan iman ehlinin, her zaman bunun için niyazda bulunmaları ise, bu güzel halin devam etmesini ve daha da gelişmesini Allah'tan (C.) niyaz etmek anlamındadır. Nitekim "Ey iman edenler, Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği Kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman ediniz." (Nisâ: 136) âyetindeki emir de, bunun devamı içindir. Bu itibarla bunlar, hâsılın, tahsili (zaten olan bir şeyi gerçekleştirmek) gibi anlamsız değildir.

(7) Allah'ın (C.) nimet bahşettiği, iyilik ettiği kimseler, Kur'an'da şöyle anlatılmaktadır:

"Her kim, Allah'a ve Peygamber'e itaat edecek olursa, işte onlar, Allah'ın, kendilerine nimet bahşettiği (iyilik ettiği) peygamberler, sıddîkler, şehidler ve salih kimselerle beraber olacaktır." (Nisâ:69)

Âyetteki sıddîkler, Peygamber'imizin (S.), İslam'ın çilesini çekmiş olan ilk Sahabî'leridir.

Diğer bir görüşe göre, Allah'ın (C.) nimet bahşettiği bu kimseler, eski peygamberlerdir.

Bir diğer görüşe göre ise, bunlar, Hz. Musa ve Hz. İsa (S.) dinlerinin geçerli olduğu zamanda onlara iman etmiş olanlardır.

Bir rivâyete göre, Peygamber'imiz (S.), Allah'ın (C.) öfkesine, gazabına uğramış olanların, Yahudi'ler ve sapkınların da, Hıristiyan'lar olduklarını söylemiştir.

Buna göre, Allah (C.), 5. âyette, Allah'a ortak koşanların inancından uzak durmayı telkin ettikten sonra, bu âyette de, Kitap Ehli olan Yahudi ve Hıristiyan'ların inancından da uzak durmayı telkin etmektedir.

Diğer bir rivâyete göre ise, Allah'ın öfkesine uğramış olanlar, günahkârlar, sapkınlar da, cahiller olarak yorumlanmıştır.

Âmîn: Bu kelime, Kur'an'dan değildir; ancak Fatiha sûresinden sonra okunması sünnettir. Nitekim rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur:

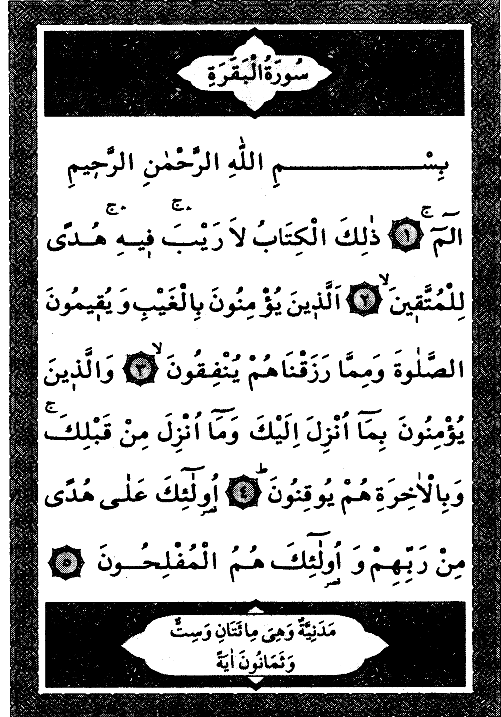
"Cebrâil, Fatiha sûresinden sonra 'Âmîn', dememi bana öğretti ve bunun, bir yazının mührü gibi olduğunu söyledi."

Cemaatle kılınan sesli namazlarda hem imamın, hem de cemaatin "Âmin!" demeleri konusunda mezhep müçtehitleri, farklı görüşler bildirmişlerdir. Bu konudaki hadisler, incelendiğinde, hem imamın, hem de cemaatin yüksek sesle "Âmin!" demelerinin sünnet olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü rivâyet edilen sahih bir hadise göre, Peygamber'imiz (S.), mescidi çınlatırcasına, yüksek sesle "Âmin!" derdi ve cemaat de, "Âmin!" sesleriyle mescidi çınlatırlardı.

Yine rivâyet edilen sahih bir hadise göre, Peygamber'imiz (S.), şöyle buyurmuştur:

"Yahudi'lerin, Müslüman'ları en çok kıskandıkları şeylerden biri, bizim Cuma namazımız, biri de, bizim Kıblemiz ve biri de, cemaatle kılınan sesli namazlarda yüksek sesle "Âmin!" dememizdir."

BAKARA SÛRESİ: 2

Bu sûre, Medine'de nâzil olan ilk sûredir; 286 âyettir. Sûrenin, 67-71. âyetlerinde konu edilen Bakara'dan (sığırdan) dolayı bu adı almıştır. İslam'ın, inanç, ahlak ve sosyal hayata ilişkin kurallarının önemli bir bölümünü içerdiği için, ona "Kuran'ın büyük çadırı" denilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lam. Mim.

2. Bu Kur'an, öyle bir kitaptır ki, Allah katından olduğunda hiçbir şüphe yoktur. O, takvâ sahipleri için yol göstericidir.

3. O takvâ sahipleri ki, görünmeyen gerçeklere inanırlar; namazı da gereğince kılarlar; kendilerine bahşettiğimiz mallardan da Allah yolunda harcarlar.

4. Yine, onlar, sana indirilen Kitaba da,

senden önce indirilmiş olan kitaplara da inanırlar; âhıret gününe de kesenkes inanırlar.

5. İşte onlar, Rabb'lerinin doğru yolu üzerindedirler; umduklarına erenler de, ancak onlardır.

(1) Bu sûrede olduğu gibi Kur'an'ın bazı sûreleri, yalın, terkipsiz birtakım harflerle başlamaktadır. 29 sûrenin başında bulunan bu çeşit harflerin toplamı 14 tanedir. Bu harflerin anlamı konusunda rivâyet edilen görüşler şöyledir:

Bu harflerin anlamı, Allah'ın (C.), Peygamber'imize (S.) bildirip de Onun, başkasına bildirmesini dilemediği sırlardandır. Bu harfler, başında bulundukları sûrelerin isimleridir. Bu harfler, Kur'an'ın isimlerindendir. Bu harfler, Allah'ın (C.) isimlerindendir. Bu harfler, Allah'ın (C.) isimlerinin veya sıfatlarının baş harfleridir. Burada Elif, Allah, Lâm, Latîf, Mim de, Mecîd demektir. Yahut Elif, Allah'ın nimetleri (âlâ'), Lâm, Allah'ın lütfu ve Mim de, Allah'ın şanı ve azameti (mecd) demektir. Elif, Allah demek, Lâm, Cebrâil ve Mim de, Muhammed demektir: Allah (C.), Kur'an'ı Cebrâil vasıtasıyla Muhammed'e indirmiştir. Bu harfler, Kur'an'ın bir bölümünün sonu ve diğer bölümünün başlangıcına işarettir. Bu harfler, dinleyicilerin dikkatini çekmek içindir. Bu harfler, yemindir. Bazılarına göre ise, bu harfler, Ebced hesabıyla, olayların süresini bildirir. Ancak bu görüş, İslam inancına tamamen zıt olduğundan, şiddetle reddedilmiştir. Bu görüşün sahipleri, onu, rivâyet edilen asılsız bir hadise dayandırmışlardır.. Bu asılsız hadise göre, Yahudi'lerden bir grup, Peygamber'imizin (S.) huzuruna gelip bu yeni dinin ömrünün 71 yıl olduğunu, çünkü "Elif. Lâm. Mim." harflerinin Ebced hesabıyla 71 yıla işaret ettiğini söylemişler ve Peygamber'imiz de, onların bu değerlendirmelerine gülmüş ve diğer sûrelerin başındaki harfleri de okuyunca, onlar da, bu değerlendirmenin yanlış olduğunu anlamışlar.

Kaldı ki, farzı muhal, bu rivâyet kabul edilse bile, Peygamber'imizin (S.) gülmesi, Ebced hesabıyla değerlendirme yapmanın doğru olduğunu tasdik anlamında olmaz; onların cehâletine taaccüp etmek anlamında olur. Çünkü eğer Peygamber'imizin (S.), bu gülmesi, onların, bu dinin ömrüne ilişkin değerlendirmelerinden dolayı olsa ve bunun için diğer sûrelerin başındaki harfleri okumuş olsa, Peygamber'imiz (S.), bu dinin ömrünün, sûrelerin başındaki harflerin toplamının, Ebced hesabıyla ifade ettikleri süre kadar olduğunu zımnen ifade etmiş olur; oysaki bu din kıyamete dek bakidir.

Kur'an sûrelerinin başındaki bu terkipsiz harfler, bazı İslam âlimlerine göre, kendi başlarına ayrı âyetler olmayıp fakat âyetlerin birer parçasıdır. Diğer İslam âlimlerine göre ise, "Elif. Lâm. Mîm", tekrarlandığı her yerde, "Elif. Lâm. Mîm. Sâd", "Kâf. Hâ. Yâ. Ayn. Sâd", "Tâ. Hâ", "Tâ. Sîn. Mîm", "Tâ. Sîn.", "Yâsîn." ve "Hâ. Mîm.", birer ayrı âyetlerdir; "Hâ. Mîm. Ayn. Sîn. Kaaf", ise, iki ayrı âyettir.

(2) Kur'an'ın, Allah (C.) katından gelen vahiy olduğunda hiç şüphe bulunmaması, sağlıklı değerlendirme yapabilen gerçek akıl sahipleri içindir; bunlar, Kur'an'ın, hem ifade, hem de mana itibarıyla eşsiz bir mucize olduğunu anlarlar. Zaten Kur'an, bütün insanlara meydan okumaktadır:

"Eğer siz, kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz Kur'an'dan bir şüphe içinde iseniz, haydi, siz de ona benzer bir sûre getiriniz." (Bakara:23)

Bu âyete şöyle de mana verilmiştir: "Bu Kur'an, öyle bir kitaptır ki, Allah katından olduğunda, doğru yolda olan takvâ sahipleri için hiçbir şüphe yoktur."

Takvâ sahipleri, Allah'ın (C.) azabından gereği gibi sakınanlar ve Onun rahmetini umanlardır. Takvâ sahipleri, yasaklardan sakınanlar ve emirlere uyanlardır.

(3) Gaybe (görünmeyen gerçeklere) inanmak, Allah'a, meleklere, Kutsal Kitaplara, peygamberlere, âhıret gününe, cennete, cehenneme ve ölümden sonra dirilip Allah'ın huzuruna varılacağına inanmaktır.

Münafıkların aksine, Peygamber'imizin ve Müslüman'ların arkasından (gıyabında) da inanmaktır.

Yalnız diliyle değil, kalbiyle de inanmaktır.

İmandan sonra, bedenî ibadet olan namazın ve malî ibadet olan malî yardımın, zikredilmesi, bu iki ibadetin, lisan ve kalp ile olan gerçek imanın göstergeleri olduğuna işarettir.

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَ عَلٰى سَمْعِهِمْ وَ عَلٰٓى
اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَ مِنَ النَّاسِ
مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ مَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
يُخَادِعُونَ اللّٰهَ وَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَ مَا يَخْدَعُونَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ
وَ مَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا
وَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَ اِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَا تُفْسِدُوا فِى الْاَرْضِ قَالُوٓا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾
اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَ اِذَا قِيلَ
لَهُمْ اٰمِنُوا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ
اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَ اِذَا لَقُوا الَّذِينَ
اٰمَنُوا قَالُوٓا اٰمَنَّا وَ اِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوٓا اِنَّا مَعَكُمْ
اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٤﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَ يَمُدُّهُمْ
فِى طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ
بِالْهُدٰى فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

6. O inatçı kâfirleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için birdir; onlar, iman etmezler.

7. (Sanki) Allah, o kâfirlerin kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Onların gözlerine ise, sanki bir perde çekilmiştir. Pek büyük bir azap da, onlar içindir.

8. İnsanlardan öyleleri de vardır ki, "Biz, Allah'a ve âhıret gününe inandık." derler; oysaki onlar, iman etmiş değillerdir.

9. Onlar, kendilerince, Allah'ı ve iman etmiş olanları aldatmaya çalışırlar. Oysaki onlar, ancak kendilerini aldatmış olurlar; fakat farkında değillerdir.

10. Bu kimselerin kalplerinde bir çeşit hastalık vardır. Böylece (onlar akıllarını ve hür iradelerini kullanmadıkları için) Allah, onların hastalığını artırmıştır. Yalan söylediklerinden dolayı, can yakıcı bir azap da, onlar içindir.

11. Kendilerine: "Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın!" denilince de, onlar: "Biz ancak ıslahatçıyız" derler.

12. Haberin olsun ki, onlar, gerçekten bozguncuların ta kendileridir; ancak farkında da değillerdir.

13. Onlara: "O diğer (samimi) insanların iman ettiği gibi siz de iman ediniz!" denilince de, onlar: "Biz, o sefihlerin (zavallıların) iman ettiği gibi iman eder miyiz hiç!" derler. Haberin olsun ki, onlar, gerçekten zavallıların ta kendileridir; ancak onlar bunu bilmezler.

14. O münafıklar, iman etmiş olanlarla buluşunca: "Biz, iman etmişizdir" derler; kendi şeytanlarıyla baş başa kaldıklarında ise: "Biz, sizinle beraberiz; biz, onlarla, yalnız alay etmekteyiz " derler.

15. Asıl Allah, onlarla alay etmekte (onların cezasını vermekte) ve kendilerini azgınlıkları içinde bocalar bir halde bırakmaktadır.

16. İşte onlar, o kimselerdir ki, doğruluğa karşılık sapkınlığı satın almışlardır. Onun için bu alışverişlerinde kazanç elde edememişler ve kendileri doğru yolu bulamamışlardır.

(6) Bu kâfirler, Ebucehil, Ebulehep, Velid bin Muğire ve Yahudi'lerin şeyhleri gibi hiçbir uyarıdan etkilenmeyen imatçı ve Peygamber'imiz (S.) hakkında önyargılı olan ünlü kâfirlerdir.

(8) Bu sûrenin başında, Kur'an'ın, Allah (C.) tarafından indirilmiş bir kitap olması konusunda, sağduyu sahipleri için, hiçbir şüphe bulunmadığı ve âhıret hayatına inanıp ondan dolayı endişe edenler için hidâyet rehberi olduğu anlatıldıktan sonra, dinî inanç noktasında insanların üç sınıfı anlatılmaktadır: Gerçek imanlılar. Bunların vasıf-

ları, 3-5. âyetlerinde anlatılmıştır. İman etmeyen ve bunu açıkça söyleyen kâfirler. Gerçekte iman etmedikleri halde iman ettiklerini söyleyen münafıklar. İşte 8-20. âyetleri de, bu ikiyüzlü kâfirleri anlatmaktadır.

Münafıkların vasıfları, yalnız, Medine'de inmiş olan sûrelerde anlatılmaktadır; çünkü Mekke döneminde münafıklık yoktu; bunun aksine, bazı insanlar, kalben ve gerçekten iman ettikleri halde, kâfirlerin işkence ve icbarı karşısında kâfir olduklarını söylemek zorunda kalıyorlardı. Peygamber'imiz (S.), Medine'ye hicret ettikten sonra Müslüman'ların sayısının çoğalması ve savaşları kazanmaları neticesinde Müslüman'lar, korkulan bir güç elde edince ve Müslüman olmak avantajlı bir vasıf haline gelince, münafıklar ortaya çıktı.

Peygamber'imiz (S.), münafıkları bildiği halde, öldürülmelerine izin vermemiş ve bunu teklif eden Hz. Ömer'e (R.) şöyle demiştir:

"Ben, Arap'ların: 'Muhammed, kendi arkadaşlarını da öldürüyor' demelerini istemiyorum."

Yani işin içyüzünü bilmeyen Arap'ların, onları haksız yere öldürdüğümü söylemelerinden ve bu olumsuz propagandanın, Arap'ların, Müslüman olmalarına engel teşkil etmesinden endişe ediyorum.

İslam âlimleri, Peygamber'imizin (S.), bu uygulamasına bakarak, hâkimin, kanıt istemeden, kendi bilgisiyle hükmedemeyeceğini söylemişlerdir.

Bazı İslam âlimlerine göre, hâkimin, başka kanıt olmadan, kendi bilgisiyle idam kararı veremeyeceği konusunda İslam âlimleri arasında ittifak vardır; diğer cezaları için ise ittifak yoktur.

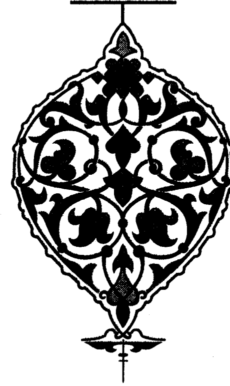
(11) Münafıkların, bozgunculuk yapmaları, insanların yararına olan dinî emirleri çiğneyip günah işlemeleri, insanlar arasında düşmanlık ve savaş çıkartmak için uğraşmaları, kâfirleri dost edinip Müslüman'ların sırlarını onlara açıp Müslüman'ları zafiyete düşürmek için gayret harcamaları ve fırsat bulunca da, Müslüman'lara karşı kâfirlere yardım etmeleridir.

Münafıklar ise, Müslüman'lar ile kâfirlerin arasını bulmak için, kâfirlerle iyi ilişkiler kurduklarını iddia ediyorlardı.

(13) Sefihler, aklı ermez, çoluk-çocuklar veya yoksullar ve kölelerdir.

(14) Münafıkların şeytanları, Yahudi'lerin şeyhlerinden ve müşrikler ile münafıklardan olan büyükleridir.

(15) Allah'ın (C.), münafıklarla alay etmesi, bu yaptıklarının cezasını vermesi demektir. Yahut bu, insanlar arasındaki ifadeye göredir ki, bir kimse, kendisini aldatmaya çalışan birine galip gelince: "İşte asıl ben seni aldattım" der.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿17﴾ صُمٌّ
بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿18﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ
فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ فِى اٰذَانِهِمْ مِنَ
الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللّٰهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿19﴾ يَكَادُ
الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا اَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَاِذَا
اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿20﴾ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ
الَّذِى خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿21﴾ اَلَّذِى
جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَاَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا
وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿22﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِى رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا
فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿23﴾ فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ
الَّتِى وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿24﴾

17. O münafıkların durumu, o kimselerin durumuna benzer ki, karanlıkta bir ateş yakmışlar; nihâyet o ateş etrafını aydınlatınca, Allah, onların ışığını gidermiş ve kendilerini zifiri karanlıklar içinde hiçbir şeyi görmez halde bırakmıştır.

18. Onlar, (sanki) sağırdırlar; dilsizdirler ve kördürler. Onun için onlar, (sapkınlıklarından) dönemezler.

19. Yahut onların durumu, o kimselerin durumuna benzer ki, gökten sağanak halinde boşanan, içinde zifiri karanlıklar, şiddetli gök gürültüsü ve şimşekler bulunan yağmura tutulmuşlar; yıldırılardan gelecek ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkamışlardır. Oysaki Allah, kâfirleri her yandan kuşatmıştır.

20. Neredeyse o şimşekler, onların gözlerini kapıverecekmiş. Şimşek, onları aydınlattıkça ışığında yürüyorlar; karanlık üzerlerine çökünce de, duraksıyorlar. Zaten Allah dileseydi, elbette onların gözlerini görmez, kulaklarını da işitmez ederdi. Şüphesiz Allah'ın gücü, her şeye yetmektedir.

21. Ey insanlar! Yalnız O Rabb'inize tapınız ki, sizi de, sizden öncekileri de O yaratmıştır. Umulur ki, (azaptan) korunmuş olursunuz.

22. O Rabb ki, yeryüzünü sizin için bir döşek, göğü de bir tavan misali yaptı. Bir de, gökten su indirdi de, onunla sizin için besin olmak üzere, topraktan çeşitli ürünler çıkardı. Öyleyse siz bunu bilebile Allah'a ortaklar koşmayın.

23. Hem de, eğer sizler, kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz Kur'an'dan bir şüphe içinde iseniz, haydi, ona benzer bir sûre getiriniz; Allah'tan başka bütün yardımcılarınızı da yardımınıza çağırınız. Eğer iddianızda doğru iseniz (haydi, bunu yapınız).

24. Yok, eğer bunu yapamayacaksanız- ki elbette yapamayacaksınız- öyleyse o ateşten sakının ki, onun yakacağı insanlar ile taşlardır. Bu ateş, kâfirler için hazırlanmıştır.

(17) Bundan önce münafıkların hali anlatıldıktan sonra bu âyetlerde de onların durumu, misallerle açıklanmaktadır. Çünkü misaller, daha çok, etkileyici ve hasım için daha çok ikna edicidir. İşte bundan dolayıdır ki, Allah'ın (C.) kelamında, peygamberler ile filozofların sözlerinde misaller çokça anlatılmaktadır.

Münafıklar, dilleriyle iman ettiklerini söylemekle, canlarına, mallarına ve çoluk-çocuklarına dokunulmazlık hakkı, Müslüman'larla evlenmek, onlardan miras almak ve savaş ganimetlerinden Müslüman'lar gibi pay almak gibi birtakım geçici menfaatler elde ediyorlarsa da, onların rezil-rüsva olmaları pek yakındır ve bu sahte imanlarının,

âhırette kendilerine bir faydası olmayacaktır.

Kıyamet günü, gerçek iman sahipleri, imanlarının ışığında yürüyecekler; münafıklar ise, bu ışıktan yoksun olacaklardır.

(20) Münafıklar, dilleriyle iman ettiklerini söyleyip Müslüman'ların bütün haklarından yararlanıyorlardı; ancak Müslüman'lar, bir sıkıntıya uğrayınca, bu hallerini sürdürmek ile tekrar küfre dönmek arasında bir şaşkınlık geçiriyorlardı.

(21, 22) Bu âyetlerde Allah (C.), Tevhidi (tek tanrılığı) anlatmakta ve yalnız Kendisine tapılmasını, Ona, ortak koşulmamasını emir buyurmaktadır.

Bu itibarla bu ve benzeri âyetlerin meâlinde hasr (münhasıren, ancak, yalnız) ifadelerini kullanmadan, sırf "Allah'a tapın. Allah'a yalvarın" demekle, âyetlerin karşılığı, verilmiş olmaz. Çünkü:

a- Bu âyetlerin muhatabı olan müşrikler (Allah'a ortak koşanlar) de, Allah'a (C.) ibadet ediyorlardı; -Müslüman'lardan farklı da olsa- namaz kılıyorlardı; Hac ediyorlardı ve kurban kesiyorlardı. Ancak Allah katında kendilerine şefaat etmeleri için, kutsal ve Allah katında itibarlı olduklarına inandıkları birtakım canlı ve cansız varlıklara da tapıyorlardı. Nitekim Zümer:3. ve Meryem:81.gibi âyetlerde bu husus, açıkça belirtilmektedir.

b- Büyük tefsir âlimleri de, ibadet, dua ve takvâyı emreden bütün âyetlerde, "vahdeh(yalnız)" kelimesinin mukadder (gizli) olduğunu söylemişlerdir.

c- Bu konudaki âyetlerin mana bütünlüğü de, ancak hasr (yalnız, ancak) manasını vermekle sağlanabilir. Nitekim A'raf:59. 65.73. ve 85. âyetlerinde de, ibadet emrinden sonra, "sizin Ondan başka tanrınız yoktur" denilmektedir. Yine, Mâide: 72. âyette de, ibadet emrinden sonra, "çünkü herkim, Allah'a ortak koşacak olursa..." denilmektedir. İşte bütün bu âyetlerde mana bütünlüğü, hasrı gerektirmektedir.

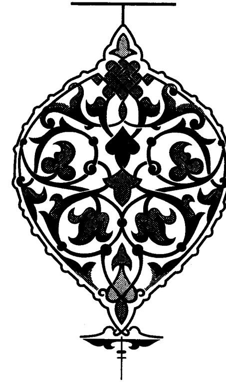
Yine burada da, 21. âyette, Allah (C.), kendisine tapılmasını emir buyurduktan sonra, 22. âyette de, Kendisine ortaklar koşulmamasını emir buyurmaktadır.

Rivâyet olunuyor ki, bir zat, Peygamber'imize (S.): "Allah'ın dilediği ve senin dilediğin olur" deyince, Peygamber'imiz (S.), ona: "Sen, beni Allah'a ortak mı koşuyorsun?" buyurdu.

Büyük Sahabî'lerden rivâyet olunduğuna göre, bir kimsenin: "Allah'ın inâyeti ve filan zatın himmeti olmazsa..." demesi, şirktir (Allah'a ortak koşmaktır).

(24) Bu taş, kibrit taşlarıdır. Bu, cehennem ateşinin şiddetini tasvir etmek içindir. Çünkü kibrit taşlarının yakıldığı ateşin harareti, çok şiddetli olur.

Yahut siz ve taptığınız putlar, cehennem yakacağı olacaksınız. Nitekim diğer bir âyette de: "Siz ve Allah'ın dışında taptığınız şeyler, cehennem yakacağısınız. Siz oraya gireceksiniz." (Enbiyâ:98) denilmektedir. Bu da, taptıkları putları tahkir anlamındadır. Yani onların, putlardan beklentileri gerçekleşmeyeceği gibi, nedametlerini artırmak için, putları da kendileriyle beraber cehenneme atılacaktır.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ رِزْقاً قَالُوا هٰذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَاُتُوا بِهِ
مُتَشَابِهاً وَلَهُمْ فِيهَا اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
(25) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيِي اَنْ يَضْرِبَ مَثَلاً مَا بَعُوضَةً فَمَا
فَوْقَهَا فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا فَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا
مَثَلاً يُضِلُّ بِهِ كَثِيراً وَيَهْدِي بِهِ كَثِيراً وَمَا يُضِلُّ بِهِ
اِلَّا الْفَاسِقِينَ (26) اَلَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا اَمَرَ اللّٰهُ بِهِ اَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْاَرْضِ اُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (27) كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتاً فَاَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (28) هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ اسْتَوٰى اِلَى السَّمَاءِ
فَسَوّٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (29)

25. (Tevhid imanıyla) iman edip hayırlı işler de yapmış olanlara ise müjdele ki, onlar için, (ağaçlarının, saraylarının) altından ırmaklar akan cennetler vardır. Kendilerine o cennetlerden bir meyve yedirildikçe onlar: “Bu, daha önce dünyada bize yedirilen meyvedir” diyeceklerdir. Zaten bu meyveler, görünümde dünyadakine benzer olarak kendilerine verilecektir. Orada onlar için tertemiz eşler de vardır. Ve onlar hep orada kalacaklardır.

26. Allah, değil daha büyüğü, bir sivrisineği bile örnek vermekten asla çekinmez. İşte bu durumda, (Tevhid ile) iman etmiş olanlar, bu örneğin, Rabb'leri katından doğru olarak verildiğini kesinlikle bilirler. Kâfirlere gelince, onlar da: “Allah, bu örneği vermekle sanki ne demek istemiştir!” derler. Allah, bu örneği vermekle birçoklarını doğru yoldan saptırmış; birçoklarını da doğru yola iletmiş olur. Zaten Allah, bununla, ancak doğru yoldan çıkanları (fasıkları) saptırır.

27. Onlar, öyle kimselerdir ki, sağlamlaştırılmasından (veya kabul edilmesinden) sonra Allah'ın ahdini bozarlar; kurulması emredilmiş bağları da keserler ve yeryüzünde bozgunculuk yaparlar. İşte hüsrana uğrayanlar onlardır.

28. Siz, Allah'ı nasıl inkâr edersiniz ki, cansız iken size O, can verdi; sonra sizin canınızı O, alacak; sonra sizi yine O, diriltecek; sonunda da ancak Ona döndürüleceksiniz.

29. Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için O, yarattı; sonra, göklere yöneldi de, onları da yedi gök olarak düzenledi. Her şeyi tam olarak bilen de Odur.

(25) Bundan önce Allah (C.), bedbaht kulları için hazırladığı azabı bildirdikten sonra burada da, bahtiyar kulları için hazırladığı mükâfatı bildirmektedir. Bu âyet bize bildiriyor ki, bu müjdeye hak kazanmak için iki şey lazımdır: Birincisi Tevhid imanıdır. Bu, temel gibidir. İkincisi de, bu temel üzerine bina edilen hayırlı işlerdir; temel, olmadan bina bir işe yaramaz.

Sahabî'lerden rivâyet olunduğuna göre, yedi cennet vardır: Firdevs Cenneti, Adn Cenneti, Naîm Cenneti, Huld Yurdu, Me'va Cennet; Selam Yurdu, Illiyyûn. Bu cennetlerin her birinde de, amellerin ve amel sahiplerinin değişik vasıflarına göre çeşitli mertebeler ve dereceler vardır. Cennet meyveleri ile dünya meyveleri arasındaki benzerlik, isim, renk ve şekil bakımındandır; miktar ve tat bakımından değildir. Bu kısmî benzerlik, nefsin, onlara meyletmesini sağlamak içindir. Çünkü insan, doğal olarak, alışık olduğu şeylere meyleder. Bir de, insanın, o meyvenin üstünlüğünü kavramasını kolaylaştırmak içindir. Çünkü cennet nimetleri insanın hiç bilmediği cinslerden olsaydı, o nimetin başka türlü olmayacağı sanılabilirdi.

(26) Gerek daha önce nâzil olan Ankebût: 41. âyetinde, örümcek ağı ile, örnek verilmesi, gerekse bundan önce münafıkların halinin iki örnekle an-

latılmasının, kâfirler tarafından tuhaf karşılanması üzerine bu âyet inmiştir.

(27) Allah'ın ahdi, Onun varlığını, birliğini ve peygamberlerinin doğruluğunu gösteren aklî delillerdir. Yahut Tevrat'ta, Peygamber'imizin geleceğinin bildirilmesi ve Yahudi'lerden, ona iman edeceklerine dair söz alınmasıdır.

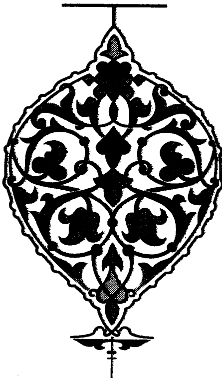
Yahut bu ahid, Allah'ın (C.), Âdem'in(S.) sulbünden zürriyetini çıkarıp onlardan aldığı ahittir. Nitekim diğer bir âyette de şöyle denilmektedir: "Hani bir zaman Rabb'in, Âdemoğullarından, onların sulbünden zürriyetlerini çıkardı ve onları kendilerine şahit tutarak: 'Ben, sizin Rabb'iniz değil miyim' demişti; onlar da: ' elbette ki Rabb'imizsin' demişlerdi." (A'raf:172)

Kurulması emredilen bağları kesmek; akrabalar arasındaki iyi ilişkileri kesmek, Müslüman'larla dostluk bağlarını kesmek, peygamberlerle kutsal kitaplar arasında ayrım yapıp bazılarına iman etmemek, diğer hayırlı ilişkileri kesmektir.

(28) Âyetin metninde geçen "meyyit", insan ölüsü olmayıp cansız anlamındadır. Nitekim başka âyetlerde (Furkan:49. YÂ.Sîn:33.) bu kelime, toprak için de kullanılmıştır.

Yani siz, meniyi oluşturan besin maddeleri halinde iken, yahut siz, henüz insan hayatına sahip olmayan bir et parçası iken... demektir.

(29) Âyetin metnindeki "sümme (sonra)" kelimesi, zaman itibarıyla sonralık anlamında olmayıp bu iki yaratmanın birbirinden farklı olduklarını ve ikincisinin, daha üstün olduğunu anlatmak içindir. Bu itibarla Nâziât: 30. âyet ile bunun arasında bir uyumsuzluk söz konusu değildir.

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنّ۪ي جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَل۪يفَةًۜ قَالُٓوا
اَتَجْعَلُ ف۪يهَا مَنْ يُفْسِدُ ف۪يهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَٓاءَۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۜ قَالَ اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ
اٰدَمَ الْاَسْمَٓاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِؤُ۫ن۪ي
بِاَسْمَٓاءِ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ
لَنَٓا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَاۜ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٓا اٰدَمُ
اَنْبِئْهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۚ فَلَمَّٓا اَنْبَاَهُمْ بِاَسْمَٓائِهِمْۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ
اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُٓوا
اِلَّٓا اِبْل۪يسَۜ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِر۪ينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٓا اٰدَمُ
اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَاۖ
وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِم۪ينَ ﴿٣٥﴾ فَاَزَلَّهُمَا
الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا ف۪يهِۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ اِلٰى ح۪ينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقّٰٓى
اٰدَمُ مِنْ رَبِّه۪ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِۜ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّح۪يمُ ﴿٣٧﴾

30. Bir zaman da Rabb'in, meleklere demişti ki: "Ben, yeryüzünde, mutlaka bir halife yaratacağım." Melekler demişlerdi ki: "Orada bozgunculuk yapacak ve kan dökecek insanı mı yaratacaksın? Oysaki, bizler, hamdederek Seni tesbih ediyoruz (ululuyoruz) ve Seni takdis ediyoruz (kutsuyoruz). Allah, demişti ki: "Şüphesiz Ben, sizin bilmediklerinizi bilirim."

31. Allah, Âdem'e bütün varlıkların adlarını (özelliklerini) da öğretmişti. Sonra, o varlıkları meleklere gösterip demişti ki: "Eğer sözünüzde doğru iseniz, haydi bunların adlarını (özelliklerini) bana bildirin."

32. Melekler demişlerdi ki: "Ya Rabb! Seni eksikliklerden tenzih ederiz. Senin bize öğrettiklerinizden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Şüphesiz Alîm (her şeyi hakkıyla bilen), Hakîm (bütün işleri hikmetle yürüten) ancak Sensin."

33. Allah, demişti ki: "Ey Âdem! Varlıkların adlarını ve özelliklerini meleklere bildir." Âdem de, varlıkların adlarını ve özelliklerini meleklere bildirince, Allah, meleklere demişti ki: "Ben size demedim ki; göklerin ve yerin bütün gizli bilgilerini şüphesiz ben bilirim ve sizin açığa vurduklarınızı da, gizli tuttuklarınızı da Ben bilirim."

34. Hani bir zaman da, Biz, meleklere demiştik ki: "Âdem'e secde edin!" Onlar da, secde etmişlerdi. Ancak İblis, secde etmemişti; o, bundan kaçınmıştı; hem de büyüklük taslamak istemişti ve kâfirlerden olmuştu.

35. Biz de, demiştik ki: "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin ve dilediğiniz kadar dilediğiniz yerden cennet nimetlerinden yiyin; şu ağaca ise yaklaşmayın; yoksa ikiniz de, kendilerine yazık edenlerden olursunuz."

36. Derken Şeytan, her ikisinin oradan ayağını kaydırmıştı; sonunda her ikisini de içinde bulundukları nimetlerin arasından çıkarmıştı. Biz de onlara demiştik ki: "Birbirinize düşman olarak oradan ininiz; belli bir süreye (ölümünüze, kıyamete) değin sizin için yeryüzünde barınacak yer, geçinecek nesne de vardır."

37. Sonunda Âdem, Rabb'inden birtakım kelimeler öğrenmişti de, tövbe etmişti. Rabb'i de, tövbesini kabul etmişti. Çünkü Tevvab (bütün tövbeleri kabul eden) ve Rahîm (merhameti sınırsız olan) ancak Odur.

(30) İslam âlimlerinin çoğunluğuna göre, melekler, çeşitli şekillere girebilen nuranî cisimlerdir. Çünkü peygamberler, melekleri görüyorlardı.

Melekler iki sınıfa ayrılır. Bir sınıfı, yalnız, Hakk'ın marifeti ve ibadetiyle meşguldür. Nitekim onlar, Kur'an'da şöyle vasıflandırılmışlardır: "Onlar, hiç bıkıp usanmadan gece gündüz Rab'lerini tesbih ederler." (Enbiyâ:20) Bu meleklere, "Illiyyûn (mertebeleri yüce) ve "Mukarrebûn" (Allah'ın marifetine en yakın melekler) denilmektedir.

Meleklerin diğer sınıfı da, göklerde ve yerde İlahî kazayı (İlahî programı) uygularlar; Allah'ın (C.) emrine asla karşı gelmezler ve verilen emri olduğu gibi gerçekleştirirler. Bu meleklere de "Emir Müdebbirleri" (Evrenin düzenleyicileri) denilmektedir.

Burada İlahî hitaba muhatap olan melekler, bütün meleklerdir. Yahut dünyadaki meleklerdir. Yahut İblis ile onun kumandasında, daha önceki dünya sakinleriyle (cinlerle) savaşmış olan meleklerdir.

Halife, temsilci, emirlerin uygulayıcısı demektir. Bu halife, Hz. Âdem'dir (S.). Onun bu halifeliği de, Allah'ın (C.) hükümlerini icra etmesi, emirlerini uygulaması ve insanları yönetmesidir. Bu itibarla, yeryüzünü imar etmek, insanları yönetmek, Allah'ın emirlerini insanlara uygulamak ve insanların ruhlarını kemale erdirmek için çalışan her peygamber de, Allah'ın halifesidir.

Allah'ın (C.), halife edinmesi, buna ihtiyacı olduğu için olmayıp fakat insanların, buna ihtiyacı olduğu içindir. Çünkü insanlar, Allah'ın bu rahmetini ve emirlerini doğrudan doğruya meleklerden alabilecek kabiliyette değildir. Nitekim bir âyette şöyle denilmektedir: " Eğer Biz, Peygamber'i melek kılsaydık, mutlaka onu yine insan sûretinde gönderirdik." (En'âm:9)

Peygamberler ise, çok üstün vasıflara sahip oldukları için onlar, meleklerden İlahî mesajları alabiliyorlar. Hatta Hz. Musa ve Peygamber'imiz (S.), melek de olmaksızın, doğrudan doğruya, Allah'a(C.) muhatap olmuşlardır. Bunun tabiatta bir örneği şudur: Canlılardaki kemik, muhtaç olduğu gıdayı doğrudan doğruya etten alamadığı için, ikisine de uyum sağlayabilen kaslar, araya konulmuştur. İşte, bu kaslar, gıdayı etten alıp kemiğe vermektedir.

Yahut Hz. Âdem, kendisinden önceki dünya sakinlerinin halifesidir (halefidir). Yahut bu halife, Hz. Âdem ile zürriyeti olup onlar, kendilerinden önceki sakinlerin veya birbirlerinin halifesidir (halefidir).

Melekler, insanların bozgunculuk yapacaklarını ve kan dökeceklerini Allah'ın (C.), kendilerine bildirmesi ile yahut Levh-ı Mahfûz'dan okumak ile yahut kendi akılları ile anlamışlardı.

Meleklerin, bunu sormaları, -hâşâ!- isyan ve itiraz anlamında olmayıp fakat hikmetini anlamak içindir. Meleklerin, halifelik için, Hz. Âdem'den daha çok

kendilerini ehil görmelerinin sebebi de şudur: Onlar, yaratılacak bu insanın, şehveti, öfkesi ve aklı da olup bunlarla yaşayacağını biliyorlardı. Şehvet ve öfke, insanı bozgunculuğa ve kan dökmeye sevk eder; akıl ise insanı Rabb'ini tanımaya ve Ona itaat etmeye sevk eder.

İşte melekler, insanda ilk iki duygu var iken, onun halife yapılmasının hikmetini anlamak için bunu sormuşlardı. Melekler, anılan duyguların, aklın, dizgininde ve kontrolünde olmaları takdirinde iffet, kahramanlık, kötü arzularla mücadele ve insaf gibi pek güzel vasıflara dönüşeceklerini bilmiyorlardı.

(34) Bu secde, meleklerin, Âdem'in fazilet ve üstünlüğünü kabul edip daha önce söylediklerinden dolayı özür dilemek, Âdem'in karşısında eğilip onu saygıyla selamlamak anlamındadır. Yahut meleklere, aslında Hz. Âdem'e değil, fakat Allah'a (C.) secde etmeleri emredilmiş; Hz. Âdem ise, secdeye sebep olduğu için şanını ululamak amacıyla meleklerin secdesine kıble yapılmıştı.

Bu iki âyet (33, 34.), aynı zamanda bir Sünnetüllah'a (Allah'ın değişmez kanununa) da işaret etmektedir ki, o da şudur: Tabiattaki nesnelerin adlarını ve özelliklerini bilen ve onların özelliklerinden yararlanan insanlar, diğer canlılara ve insanlara hâkimiyet sağlayacak ve diğer canlılar, melek gibi masum ve Allah'a (C.) itaatkâr olsalar bile, onlara boyun eğmek zorunda kalacaklardır.

Bir görüşe göre, İblis, cinlerden olmakla beraber melekler arasında yaşayıp fiilleriyle onlara benzemeye çalıştığı için, o da, secde emrine muhatap olan meleklerden sayılmıştır.

Diğer bir görüşe göre ise, bu secde emri, İblis ile beraber dünyada bulunan melekler için olduğundan, İblis de, bu emre muhataptır.

Başka bir görüşe göre ise, İblis, cinlerdendir ve bu emre, cinler de muhatap idi; ancak daha üstün olan meleklerin zikredilmesiyle yetinilmiştir.

Bir başka görüşe göre ise, İblis de, önceleri, kendilerine cin denilen dünya meleklerinden idi; adı da Azâzil idi ve ibadet ile ilimde, diğer meleklerden üstün idi. İşte bundan dolayı kibre kapıldı.

(35) Hz.Havva validemizin, cennette mi, yoksa daha önce mi yaratıldığı konusunda iki görüş vardır.

Bu cennet, gökte miydi? Yahut dünyada mıydı? İslam âlimlerinin çoğu, birinci görüşü benimsemişler. Mutezile âlimleri ise, bu cennetin, dünyada bir bahçe olduğunu söylemişlerdir.

Hz. Âdem'e (S.) yasaklanan ürünün, buğday yahut üzüm yahut incir yahut yiyen kimsenin, hemen abdest bozmak zorunda kaldığı bir meyve olduğu hususunda görüşler varsa da, çoğunluk, buğday olduğunu söylemiştir.

(36) İşte o andan itibaren şeytan ile insan ve nefis ile akıl arasındaki mücadele başladı. Şeytan: "Ey Âdem! Sana sonsuzluk ağacını ve sonsuz bir saltanatı göstereyim mi?" (Tâ. Hâ:120) ve: "Rabb'iniz, size, bu ağacı, iki melek veya burada sürekli kalıcılardan olursunuz diye yasakladı." (A'raf:20) diyerek onları yanılttı.

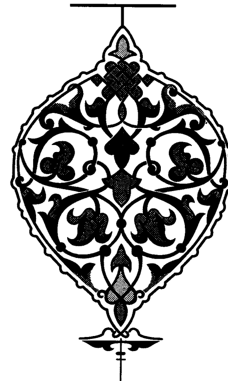
Şeytan, cennetin haricinden onlara seslenerek veya kalplerine vesvese vererek bunu yapmıştı.

Allah (C.) da, şeytanın ve nefsin, insanın rahatını bozmak için uğraştıklarını ve onlara uymanın da cezasız kalmayacağını göstermek için, Âdem ve Havva'yı (S.) cennetten attı ve insanın, bunu hayatına düstur yapmasını istedi.

Hz.Âdem ve Havva'nın (S.), yüz otuz yıl cennette kaldıkları rivâyet olunmaktadır.

Âdem ile Havva'nın (S.), Hindistan'a veya Mekke ile Taif arasındaki bölgeye indirildikleri ve insanların buradan çoğaldıkları rivâyet olunmaktadır.

(37) Hz. Âdem'in, ilhâm yoluyla Rabb'inden aldığı kelimeler, "Ey Rabb'imiz! Biz kendimize zulmettik..." (A'raf:7) âyetidir. Yahut namazda okunan "Sübhaneke..." duasıdır. Yahut irşat mahiyetindeki İlahî tavsiyelerdir.

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَم۪يعًا فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنّ۪ي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّت۪ٓي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوا
بِعَهْد۪ٓي اُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَاِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَاٰمِنُوا بِمَٓا اَنْزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُٓوا اَوَّلَ كَافِرٍ بِه۪ وَلَا تَشْتَرُوا
بِاٰيَات۪ي ثَمَنًا قَل۪يلًا وَاِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا
الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِع۪ينَ ﴿٤٣﴾ اَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ
اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْتَع۪ينُوا
بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ وَاِنَّهَا لَكَب۪يرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخَاشِع۪ينَ ﴿٤٥﴾ اَلَّذ۪ينَ
يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَن۪ٓي
اِسْرَٓائ۪يلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّت۪ٓي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنّ۪ي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
الْعَالَم۪ينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْز۪ي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا
يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٨﴾

38. Demiştik ki: "Hepiniz cennetten inin! Ancak Benden size doğru yolu gösterici gelir de, kim ona uyacak olursa, artık bu gibiler için herhangi bir korku yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

39. O kimseler ki, Peygamber'i inkâr edip âyetlerimizi yalan saydılar, işte cehennemlik olanlar da, onlardır; onlar hep orada kalacaklardır.

40. Ey İsrail Oğulları! Size verdiğim onca nimetimi hatırlayın ve Bana verdiğiniz sözü yerine getirin ki, Ben de size verdiğim sözü yerine getireyim. Ve yalnız Benden korkun!

41. Elinizdeki gerçek Tevrat'ı onaylayıcı olarak indirdiğim Kur'an'a da inanın; onu inkâr edenlerin ilki siz olmayın; âyetlerimizi az bir değerle satmayın ve yalnız Benden sakının!

42. Bile bile de, hakkı batıl ile karıştırmayın ve hakkı gizlemeyin!

43. Namazı da hakkıyla (İslam'a göre) kılın; zekâtı da hakkıyla (İslam'a göre) verin ve rükû edenlerle (namaz kılanlarla) beraber siz de rükû edin (namaz kılın)!

44. Siz (İsrail Oğulları bilginleri), başka insanlara iyilik emrederken kendinizi unutuyor musunuz? Oysaki siz, o kitabı (Tevrat'ı) okuyup duruyorsunuz. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

45. Sabır (oruç) ve namaz vesilesiyle de Allah'tan yardım dileyin. Bu (oruç ve namaz. Yahut emirler ve yasaklar) ise, hiç şüphesiz, huşu (derin bir ürperti ve kaygı) içinde olanlardan başkası için pek ağır gelmektedir.

46. Onlar o kimselerdir ki, gerçekten Rabb'lerine kavuşacaklarını ve gerçekten ancak Ona döneceklerini kesin olarak bilirler.

47. Ey İsrail Oğulları! Size verdiğim onca nimetimi ve sizi, o zamanlar bütün milletlerden gerçekten üstün kıldığımı hatırlayın!

48. Ve öyle bir günden sakının ki, hiç kimse, bir başkası için bir karşılık ödeyemez; hiç kimseden şefaat kabul edilemez; hiç kimseden kurtulmalık alınmaz; onlara yardım da edilmez.

(38) Bu yol gösterici (hüdâ), eski peygamberler, kutsal metinler ve son olarak da Peygamber'imiz (S.) ve Kur'an'dır.

(40) İsrail, Yakub peygamberin lakabıdır; Allah'ın kulu veya Allah'ın seçkin kulu demektir.

(41) Kur'n'ın, Tevrat'ı onaylaması, Tevrat'ta vasıflandırıldığı gibi inmesi, tarihî belgelerde, vaatlerde; Tevhide, insanlar arasında adaleti sağlamaya, gü-

nahları ve çirkin işleri yasaklamaya davet etmekte Tevrat'a uygun olmasıdır. Kur'an'ın, zamana göre değişen bazı hükümlerde Tevrat'a uygun olmaması ise, aslında ona muhalefet değil, fakat muvafakattir; çünkü bu hükümlerin her biri kendi zamanına göre haktır; bir önceki kutsal kitap, bir sonraki kutsal kitap zamanında inmiş olsa, onda da aynı hüküm olacaktı. İşte Peygamber'imizin (S.): "Musa da, benim zamanımda olsa, bana uymak zorunda idi." hadisi de, bu gerçeği bildirmektedir.

Medine Yahudi'leri, Kur'an'a muhatap olan ilk Yahudi'ler oldukları için onlara "onu inkâr edenlerin ilki siz olmayın" denilmiştir.

Yahudi bilginleri, Kur'an'ın, Allah'ın (C.) kelamı olduğunu bildikleri halde, çoğunluğu, imtiyazlarını ve dünyevî menfaatlerini kaybetmemek için Müslüman olmuyorlardı ve hakkı gizliyorlardı.

Yine, bazı Yahudi bilginleri, ücret almadan, halka dinî ilimleri öğretmiyorlardı. Oysaki Kitaplarında şöyle yazılı idi: "Ey Âdemoğlu! Meccanen öğrendiğin gibi, meccanen öğret!"

Dinî ilimleri öğretmek karşılığında ücret almaya gelince; eğer öğreten kimse, muhtaç ise ve bu öğretim, çalışmasına engel oluyorsa, kendisinin ve ailesinin vasat bir geçimi için gerekli olan miktarda ücret alması câizidir.

İmamlık, müezzinlik ve Hacc gibi ibadetler için ücret almak ise, İslam Fıkhı literatüründe, Mutlak Müçtehitler, Mezhep Müçtehitleri, Mesele Müçtehitleri, Asha-ı Tahric, Ashab-ı Tercih ve Ashab-ı Temyiz sınıflarına dâhil olan âlimlerce câiz görülmemiştir. Ancak daha sonra gelen bazı İslam âlimleri, "ücretsiz olarak bu görevleri yapacak ihlâslı kimseler pek kalmadı" gerekçesiyle, bu ücrete cevâz vermişlerdir. Bu âlimler, "Saalih (ahlaklı) insanlar pek kalmadı" gerekçesi ile de, fâsık (alenen günah işleyen) ve zalim olan kimselerin, devlet yöneticisi ve kadı (hâkim) olmalarına da cevâz vermişlerdir. İşte bu âlimlerin(!) görüşlerine itibar edilen İslam ülkelerinde bundan sonra ibadet ile duada feyiz, bereket; devlette de adalet, pek kalmamıştır.

Sağ veya ölü bir Müslüman için ücretle Kur'an okumak, icmâ (bütün âlimlerin ittifakı) ile câiz görülmemektedir. Böyle ücretle Kur'an okumaktan sevap hâsıl olmaz ki, bunu başkasına ithaf edebilsin.

Süleyman Çelebi'nin mevlidi gibi hurafeler okutarak sevap beklemek ve okuyanların da bunun için ücret almaları ise, cehâlet ve din ticaretinin uç noktasıdır.

İmamların, namaz kıldırmak için ücret almadıklarını, namaz vakitlerinde o camide bulunmak için ücret aldıklarını söylemek ise, hile-i şer'iyye mantığında da yeri yoktur. Çünkü hiçbir iş görmeden, sırf belli zamanlarda bir yerde bulunmak için ücret almak da, dinen câiz değildir.

Yine, Kur'an okuyanların da, ücreti şart koşmadıklarını söylemeleri de, geçerli değildir; çünkü teamül (halk arasında cari olan örf) de, dinen, zımnî akit sayılır.

(43) Bu âyet, cemaat namazının vâcip olduğunu söyleyenlere delil olmaz; çünkü Peygamber'imiz (S.) devrinde mazereti bulunmayan, evi de pek uzak olmayan samimi Müslüman'lar, mutlaka Peygamber'imizin (S.) arkasında namaz kılarlar ve aynı zamanda, tehlikelere karşı bir hazır kıta oluşturuyorlardı.

(44) Gerçekleri gören bazı Yahudi bilginleri de, imtiyazlarını ve dünyevi menfaatlerini kaybetmemek için kendileri Müslüman olmadıkları halde, sevdiklerine Müslüman olmayı, gizlice tavsiye ediyorlardı.

Yine, bazı Yahudi bilginleri, kendileri, yoksullara malî yardımda bulunmadıkları halde başkalarına bunu tavsiye ediyorlardı.

İslam âlimlerinin çoğunluğuna göre, bu âyetten, âlimlerin, kendilerinin yapmadıkları hayırları başkasına tavsiye etmemeleri anlamı çıkmaz. Çünkü âlimler, bildikleri hayırları kendi nefislerinde uygulamakla yükümlü oldukları gibi, bunları başkalarına tavsiye etmekle de yükümlü bulunuyorlar. Bu ikisinden birincisini yapmadıkları takdirde, ikincisini de yapmamaları gerekmez. Ancak âyette belirtildiği gibi, kişinin, başkasına istediği hayırdan kaçması, akıl kârı değildir. Bir de, bu âlimlerin, önce kendilerinin bu hayırları uygulamaları, tavsiyelerinin etkisini de fazlasıyla arttırır.

(47) Bu milletler, İsrail Oğulları'nın o eski atalarının zamanındaki milletlerdir. Allah (C.), o zamanki İsrail Oğulları'na iman, ilim, ahlak bahşetmek, içlerinden peygamberler ve âdil hükümdarlar çıkarmak sûretiyle onları kendi zamanlarındaki diğer milletlerden üstün kılmıştı. Bu İlahî lütuflara sahip olanlar, Hz. Musa (S.) devri ile ondan sonraki devirlerde yaşayıp da, İlahî nimetleri değiştirmeyen ve onların kıymetini bilen İsrail Oğulları'dır.

(48) Kur'an'da 27 âyette şefaat geçmektedir. Bunlardan Nisâ: 85. âyette, bir hak için, bir hayır için aracı, vesile olan kimsenin de, o hayırdan payı

olduğu, bir haksızlığa, bir kötülüğe aracı olan kimsenin de, o günahtan payı olduğu bildirilmektedir. Diğer âyetlerde geçen şefaat ise, kıyametteki şefaatle ilgilidir.

Bilindiği üzere Allah'a (C.) ortak koşanlar, ortak koştukları varlıkların, Allah(C.) katında kendilerine şefaatçi olacaklarını ve kendilerini Allah'ın azabından kurtaracaklarını umuyorlardı. Nitekim Kur'an'da şöyle denilmektedir: "Onlar, Allah'tan başka bir de, kendilerine ne zarar, ne de fayda veremeyecek olan varlıklara tapıyorlardı ve: 'Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimiz olacaklar' diyorlardı." (Yûnus: 18) İşte şefaati konu eden âyetlerden, Bakara:48, 123, 254. gibi âyetlerde, Allah'a ortak koşanların, umdukları şefaati, kıyamet günü bulamayacakları bildirilmektedir.

Yine, En'âm: 51, 70. Secde: 4. Zümer: 44. âyetleri de, kıyamet günü Allah'tan (C.) başka, kimsenin, (müşriklerin düşündükleri manada) şefaatçi, yani kurtarıcı olmayacağını bildirmektedir.

Bakara: 255. Yûnus: 3. Meryem: 87. Tâ-Hâ: 109. Sebe': 23. âyetlerinde de, kıyamet günü, mü'minler için gerçekleşecek şefaatin de, ancak Allah'ın (C.) iznine bağlı olarak gerçekleşeceği, bildirilmektedir. Bu şefaat de, Necm: 26. ve Enbiyâ: 28. âyetlerinde bildirildiği üzere, Allah'ın (C.) razı olduğu mü'minler için gerçekleşecek.

Allah'ın (C.) iznine bağlı olarak ve Onun rızasına mazhar olan müminlere özgü olarak gerçekleşecek olan şefaat de, Zuhruf: 86. âyette bildirildiği üzere, bilerek hakka şahitlik etmek sûretiyle gerçekleşecektir. Bu şefaat, cennette, nimet ve derecelerin yükselmesine vesile olacaktır. Hadislerde bildirilen, kişinin, namaz, oruç ve Kur'an tilaveti gibi amellerinin, kendisine şefaat etmesi de, bu anlamdadır.

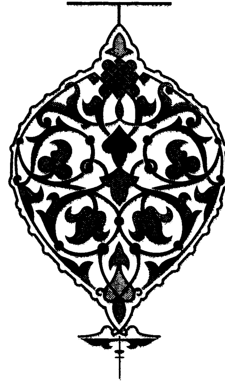
Kur'an'da, aynı konuyla ilgili âyetler, bir bütün olarak incelenip nüzûl (iniş) sırası, göz önüne alınırsa, konu, daha kolay anlaşılır.

İşte şefaat konusunda da ilk nâzil olan âyet, Müddessir: 48. âyettir. Bu âyet, cehennem ehline, şefaatçilerin şefaatinin fayda vermediğini, yani kendilerine şefaat edeceklerini umdukları varlıkların, şefaat edemediklerini bildirmektedir.

Bundan sonra, şefaat konusunda nâzil olan ikinci âyet de, Necm: 26. âyettir. Bu âyet de, gökteki meleklerin şefaatinin, ancak Allah'ın (C.) dilediği ve razı olduğu kimseler için fayda vereceği (gerçekleşeceği) bildirmektedir.

Kur'an'da, şefaat böyle anlatıldığı halde, daha sonraki asırlarda bazı Tasavvuf ve Tarikat çevrelerinde şefaat kavramına, müşriklerin anladıkları mana yüklenerek, cehennemi hak etmiş günahkârları kurtarmak için aracı olmak manasında kullanılmaya başlanmış ve buna dayanak olarak da, çok sayıda hadisler uydurulmuştur. Bu inanca göre, bazı ermiş kullar, kıyamet günü, günahlarıyla cehennemi hak etmiş olan insanlara aracı olup onları Allah'a (C.) affettireceklerdir. İşte bu inanç, Allah'a ortak koşanların, melekler için ve putlarla sembolize ettikleri eski zaman ermişleri için besledikleri inancın İslam'a uyarlanmış şeklidir. Bu inanç, Bakara: 281. Âl-i İmrân: 25, 161, 185. Nahl: 111. Zümer: 70.ve Zilzâl: 8. âyetleri gibi, her insanın, dünyada yaptıklarının karşılığını, öbür dünyada, mutlaka bulacağını bildiren âyetlere ters düşmektedir.

Bu yanlış şefaat inancı, doğal olarak, insanların günahlara karşı olan duyarlılığını da zedelemektedir.

وَاِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ اَبْنَٓاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَٓاءَكُمْ وَفِي ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنَاكُمْ
وَاَغْرَقْنَٓا اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوسٰٓى
اَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ
﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُٓوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُٓوا اَنْفُسَكُمْ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ
جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

49. Bir zaman da Biz, sizi Firavun'gillerden kurtarmıştık. Onlar sizi azapların en kötüsüne uğratıyorlar; yeni doğan oğullarınızı boğazlıyorlar ve kızlarınızı kendileri için sağ bırakıyorlardı. İşte bunda Rabb'inizden sizin için gerçekten büyük bir sınama vardı.

50. Yine bir zaman Biz sizin için denizi yarmış; sonunda sizi kurtarmış ve siz de bakıp dururken Firavun'gilleri denizde boğmuştuk.

51. Yine bir zaman Biz, Tevrat'ı vahyetmek üzere Musa'ya kırk gece için söz vermiştik. Sonra siz onun ardından kendinize zulmederek o buzağıyı tanrı edinmiştiniz.

52. Sonra bunun ardından Biz, sizi bağışlamıştık. Belki şükredersiniz diye...

53. Yine bir zaman Biz, Musa'ya o kitabı ve doğru ile eğriyi ayırıcı olan Tevrat'ı vermiştik. Belki hidâyete erersiniz diye...

54. Bir zaman da Musa, milletine şöyle demişti: "Siz o buzağıyı tanrı edinmekle kendinize gerçekten yazık ettiniz. Artık Yaradanınıza tövbe ediniz de, o nefislerinizi (putperestliğe meyleden nefislerinizi) öldürünüz. İşte bu, yaradanınız katında sizin için daha hayırlıdır. Sonunda Allah, sizin tövbenizi kabul etmişti. Çünkü gerçekten Tevvâb (tövbeleri her zaman kabul eden), Rahîm (rahmeti sınırsız olan) yalnız Odur."

55. Bir zaman da siz şöyle demiştiniz: "Ey Musa! Biz, Allah'ı açıktan açığa görmedikçe sana asla inanmayacağız." Bunun üzerine sizi yıldırım çarpmıştı. Siz de bakıp duruyordunuz.

56. Sonra ölümünüzün ardından Biz, sizi yeniden hayata döndürmüştük. Belki şükredersiniz diye...

57. Ve Biz, sizi (güneşten korumak için) bulutlarla gölgelendirmiştik. Ayrıca üzerinize kudret helvası ile bıldırcın indirmiştik. "Size rızık olarak verdiklerimizin, helâlinden, temizinden yiyiniz!" demiştik. Zaten onlar, Bize değil, sadece kendi kendilerine zulmediyorlardı.

(49) Eski tarihlerde İran hükümdarlarına Kisra, Roma hükümdarlarına Kayser, Türk hükümdarlarına Hakan, Yemen hükümdarlarına Tübbe', Habeşistan hükümdarlarına Necaşi ve Mısır hükümdarlarına da Firavun denilirdi.

Hz.Musa'nın doğmasına yakın günlerde Firavun, korkunç bir rüya görmüş: Beytülmakdis'ten çıkan bir ateş, Mısır'daki bütün Kıbtî'lerin evlerine giriyordu; İsrail Oğulları'nın evlerine ise girmiyordu. Onun kâhinleri, bu rüyayı, Firavun'nun saltanatının yakında yıkılacağına yormuşlardı.

Yahut Firavun'un gece sohbetlerine katılanlar, İsrail Oğulları'nın, yeni doğacak bir lider beklediklerini ve

onun önderliğinde hürriyet ve devletlerine kavuşacaklarına inandıklarını ona söylemişlerdi.

Bunun üzerine Firavun, İsrail Oğul-ları'ndan yeni doğan erkek çocuklarının kesilmesini ve İsrail Oğulları'nın çok ağır ve pis işlerde çalıştırılmalarını emretmişti.

(51) Hz. Musa, İsrail Oğulları'yla beraber denizi sağ salim geçtikten ve Firavun da, ordusuyla denizde boğulduktan bir zaman sonra, Rabb'inden vahiy almak üzere Tûr-u Sina'ya gitmiş ve Sâmirî, adındaki şahıs da onun gıyabında, halktan topladığı ziynet eşyasını eriterek altından bir buzağı heykelini yapmış ve halkı ona tapmaya çağırmıştı. Hz. Musa'ya vekâlet eden kardeşi Hz. Harun, buna engel olmaya çalıştıysa da, halkın büyük bir kısmı onu dinlememişti.

Âyetteki kırk gecenin, senenin, Zilka'de ayının tamamı ile Zilhicce ayının da ilk on gecesi olduğu söylenmektedir.

(54) Hz. Musa, kavminin yanına dönüp olanları görünce, çok hiddetlendi; buzağı heykelini yaktı; küllerini denize savurdu ve buzağıya tapan İsrail Oğulları'na , yaptıklarına pişman olup tövbe etmelerini emretmişti.

Hz. Musa'nın, İsrail Oğulları'na nefislerini öldürmelerini emretmesi, putperestliğe meylettiren Şeytanî dürtülerinden arınmaları demektir. Yahut nefsin kötü isteklerini öldürmeleri demektir. Yahut imanlarında sebat edenlerin, buzağı heykeline tapan müşrikleri öldürmeleri demektir.

Buzağıya tapmış olan İsrail Oğulları da, yaptıklarına pişman olmuşlar ve Rab'lerinden bağışlanma dilemek istemişlerdi. Bunun üzerine Allah (C.), Hz. Musa'ya, İsrail Oğulları'nın, en hayırlı olanlarından yetmiş temsilci seçip kendisi İle beraber Tûr-u Sina'ya getirmesini ve orada İsrail Oğulları için bağışlanma dilemelerini emir buyurmuştu.

Hz. Musa, bu yetmiş kişiye, tövbeden önce oruç tutmalarını, vücutlarını ve elbiselerini temizlemelerini emretmişti.

(55) Nihâyet Hz.Musa ile bu heyet, Tûr-u Sina'ya vardıktan sonra, bu heyet de, vahye şahit olunca, bu sözü söylemişlerdi. Yahut bunu söyleyenler, Hz. Musa'nın kavminden on bin kişi idi.

(57) İsrail Oğulları, Tih sahrasında bulundukları sürece, onları güneş sıcağından koruyan ince, serin beyaz bir bulut havayı kaplıyordu; şafaktan güneş doğuncaya değin de kudret helvası kar şeklinde onlara yağıyordu ve güney rüzgârları da, bıldırcınları o bölgeye getiriyordu.

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
قَوْلًا غَيْرَ الَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوسٰى
لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا
عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا
مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾ وَاِذْ
قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ
يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِى هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِى
هُوَ خَيْرٌ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ وَضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاؤُ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ
الْحَقِّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

58. Bir zaman da Biz, İsrail Oğulları'na buyurmuştuk ki: Şu kente (Kudüs'e, yahut Eriha'ya) girin de, oradaki nimetlerden dilediğinizce bol bol yiyin; kapısından girerken de secde ederek girin ve: "Bağışla ya Rabb'i!" deyin ki, Biz de sizin hatalarınızı bağışlayalım. Biz, iyilik edenlerin sevaplarını da arttıracağız.

59. O zalimler ise, kendilerine buyrulmuş olanları tersiyle değiştirmişlerdi. Biz de, buyruğumuzdan çıkmaları sebebiyle o zalimler üzerine gökten iğrenç bir azap indirmiştik.

60. Bir zaman da Musa, milleti için su aramıştı. Biz de ona: "Asanı o kayaya vur!" demiştik. Derken o kayadan on iki göze kaynamıştı. O insanların her bir kabilesi, su içeceği kaynağı kesin olarak bilmişti. Onlara demiştik ki: "Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin, için; yalnız bozgunculuk yaparak yeryüzünün düzenini bozmayın!"

61. Bir zaman da siz demiştiniz ki: "Ey Musa! Biz tek bir türlü yemeğe katlanamayacağız. Haydi, sen bizim için Rabb'ine yalvar da, O, bizlere toprağın bitirdiği ürünlerden: Sebzesinden, hıyarından, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından çıkarsın! "Musa, size demişti ki: "Siz, hayırlı olan nesneleri daha aşağı olan nesnelerle değişmek mi istiyorsunuz? Öyleyse haydi, Mısır'a ininiz; çünkü bütün bu istediklerinizi orada bulursunuz." Ve (nankörlüklerinin cezası olarak) İsrail Oğulları üzerine zillet (cizye vergisi) ve meskenet (haraç vergisi) vuruldu ve onlar, Allah'ın öfkesine uğradılar. İşte bu, şundan ötürüdür ki, onlar, hem Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlardı; hem de peygamberleri haksız yere katlediyorlardı. İşte bu, onların isyan etmelerinden ve aşırı gitmelerinden ileri geliyordu.

اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارٰى وَالصَّابِئِينَ مَنْ
اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا
مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَۜ خُذُوا مَٓا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَۚ
فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ
﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا
لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَۚ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى
لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةًۜ قَالُٓوا اَتَتَّخِذُنَا
هُزُوًاۜ قَالَ اَعُوذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَۜ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌۜ عَوَانٌ بَيْنَ ذٰلِكَۜ فَافْعَلُوا مَا
تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَاۜ قَالَ اِنَّهُ
يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَٓاءُۙ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

62. Şüphesiz o kimseler ki, (eski peygamberlere) iman etmişlerdi, o kimseler ki, Yahudi, Hıristiyan, Sabiî olmuşlardı, onlardan her kim, (dinleri hak iken) Allah'a ve âhıret gününe iman etmiş, dinin emrettiği iyilikleri de yapmışsa, artık onlar için Rab'leri katında mükâfatlar vardır; onlar için bir korku da yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

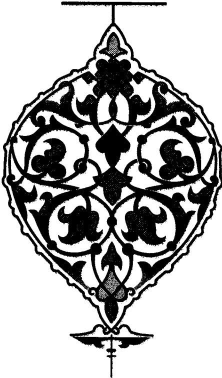
63. Bir zaman da sizden sağlam söz almıştık da Tûr'u (Sina Dağını) başınızın üstüne yükseltmiştik; demiştik ki: "Size verdiğimiz Kitabı sıkıca tutun ve onun içindekileri her zaman hatırda bulundurun; umulur ki, takvâya erersiniz."

64. Sonra siz bunun ardından yüz çevirmiştiniz. Bu durumda eğer Allah'ın lütuf ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, mutlaka hüsrana uğrayanlardan olurdunuz.

65. Ant olsun ki, siz, atalarınızın içinden

(59) İsrail Oğulları üzerine indirilen iğrenç azap veba hastalığı idi. Bu hastalıktan binlercesi ölmüştü.

(61) İsrail Oğulları'nın İlahî öfkeye uğramaları, onların, Hz. Musa'nın eliyle gösterilen o parlak ve muhteşem mucizeleri inkâr etmeleri ve İsa'ya, Zekeriyya ve Yahya gibi peygamberleri haksız yere öldürmelerinden ötürü idi.

Cumartesi yasağını çiğneyenleri bilmişsinizdir. Biz, bu yüzden kendilerine demiştik ki: "Aşağılık maymunlara dönesiniz!"

66. Böylece Biz, bu olayı ondan önceki ve sonrakilere bir ibret, takvâ sahipleri için de bir öğüt kıldık.

67. Bir zaman da Musa, halkına demişti ki: "Allah, mutlaka bir sığır kesmenizi emrediyor." Onlar demişlerdi ki: "Sen bizimle alay mı ediyorsun?" Musa demişti ki: "Ben, câhillerden olmaktan Allah'a sığınırım!"

68. Onlar demişlerdi ki: " Bizim adımıza Rabb'ine yalvar; bu sığırın nasıl bir sığır olduğunu açıkça bildirsin." Musa demişti ki: "Allah, şüphesiz buyuruyor ki: 'O, gerçekten ne kart, ne de körpe, ikisi ortası bir sığır olacak.' Haydi, size emredileni yapın!"

69. Onlar demişlerdi ki: "Bizim adımıza Rabb'ine yalvar; bu sığırın ne renkte olduğunu bize açıkça bildirsin!" Musa demişti ki: "Allah, şüphesiz buyuruyor ki: O, gerçekten bakanların içini açan sapsarı bir sığır olacak."

(62) Yahudi, tövbekâr demektir. İsrail Oğulları, buzağıya tapmaktan tövbe ettikleri için bu adı almışlardır. Yahut Arap'ların Yahuda dedikleri, Yakub Peygamber'in en büyük oğlu Yahuza'ya nisbettir.

Hz.İsa'ya yardım ettikleri için Hıristiyan'lara da Nasara (yardımcılar) denilmiştir. Yahut Nasran veya Nasıre denilen kasabada Hz.İsa ile beraber yaşadıkları için bu adı almışlardır.

Sabiî, bâtıldan ayrılıp hakka yönelen demektir. Sabiî'lerin, kimler olduklarına ilişkin ileri sürülen görüşler içinde, âyetin nüzûl (iniş) sebebine ve konusuna en uygun düşen görüş, bunların Zebûr ehli veya Nûh Peygamber'in ümmeti oldukları görüşüdür. Çünkü rivâyet olunduğuna göre, Peygamber'imiz (S.) gelmeden önce dinlerinin emirlerini uygulayan ve aynı zamanda Peygamber'imizin geleceğine de inanan Hıristiyan'ların durumlarının sorulması üzerine bu âyet inmiştir.

(65) Bazı Tâbiî âlimlerinden rivâyet olunduğuna göre, onların maymun olması, sûretleri itibarıyla değil, fakat kalpleri ve ruhları itibarıyla idi. Bu da, "Tevrat, yükletilip de onu taşımayanların (Tevrat'la yükümlü kılınıp da onunla amel etmeyenlerin) durumu, ciltlerce kitap taşıyan merkebin durumu gibidir." (Cum'a: 5) kabilinden bir misaldir.

Rivâyet olunuyor ki, Davud Peygamber (S.) zamanında Kızıldeniz kıyısında bulunan Eyle kasabasında balıkçılık yapan Yahudi'ler, dinlerinin gereği olarak Cumartesi günü balık avlamıyorlardı. Bunun için Cumartesi günü balıklar oraya akın ediyordu; diğer günler ise, balıklar gelmiyordu. Onlar da, balıkları avlamak için hile-i şer'iyyeye (şeklen yasaktan kurtulmak için hileye) başvurdular. Şöyle ki: Onlar kanallarla denize açılan havuzlar yapıp Cumartesi günleri ağlarını atıyorlardı ve Pazar günü de bu balıkları topluyorlardı. İşte bundan dolayı Allah, onları cezalandırmıştı; kalplerini ve ruhlarını maymunlar gibi taklitçi yapmıştı.

İslam Fıkhına da hile-i şer'iyye sokulduktan sonra, özellikle buna itibar eden yöneticilerin İslam ruhu öldü; onun yerine şekli taklit eden bir anlayış hâkim oldu. İşte böylelikle İslam'ın takvâ ve adalet kavramı tahrip edilince, İslam, bir dünya nizamı olmaktan çıktı.

(67) İsrail Oğulları içinde zengin yaşlı bir adam vardı. Onun kardeşinin yoksul olan çocukları, mirasına göz dikerek kendisini öldürmüşler; cesedini de komşu kasabanın kapısına bırakmışlar; sonra da o kasaba halkından amcalarının diyetini (kan bedelini) talep etmişlerdi. Sonunda taraflar, davanın hali için Hz. Musa'ya başvurmuşlardı. Bunun üzerine Allah (C.), bir sığır kesmelerini ve o sığırın bir parçasıyla o ölüye vurmalarını emir buyurmuştu ve bunu yaptıkları takdirde maktulün yeniden hayata dönüp kaatilini haber vereceğini bildirmişti. Sonunda onlar bu sığırı bulmuşlar ve kesmişlerdi. Ancak ondan önce sığırı araştırmaları kendilerine ağır gelmişti. Bunun için ağır davranıyorlardı ve bu işi o kadar uzatmışlardı ki, az kalsın, bunu gerçekleştirmeyeceklerdi.

Rivâyet olunuyor ki, onlar, aranan evsaftaki sığırı bir öksüzün yanında bulmuşlar ve fiyat olarak onun derisinin dolusu altın istenmişti. Oysaki o zaman bir sığırın normal değeri üç dinarmış. Bunun için az kalsın, onu satın almaktan vazgeçeceklerdi.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا
وَاِنَّٓا اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا
قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾
وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيهَا وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذٰلِكَ يُحْيِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى
وَيُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ
بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ
لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ
الْمَٓاءُ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ اَفَتَطْمَعُونَ اَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ
مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُٓوا اٰمَنَّا وَاِذَا
خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُٓوا اَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ
عَلَيْكُمْ لِيُحَٓاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

70. Onlar demişlerdi ki: "Bizim adımıza Rabb'ine yalvar da, bu sığır nasıl bir sığırdır, bunu açıkça bize bildirsin! Çünkü o, bize karışık geldi. Yine de, İnşaallah, biz, mutlaka onu bulacağız."

71. Musa demişti ki: "Şüphesiz Allah, buyuruyor ki; o sığır, boyunduruk altına alınıp tarla sürmemiş, ekin sulamamış, salma, kusursuz ve hiç alacası bulunmayan bir sığırdır." Onlar, demişlerdi ki: "Şimdi bize doğrusunu söyledin!" Sonunda o sığırı kesmişlerdi; ama az kalsın, bunu yapmayacaklardı.

72. Bir zaman da siz, bir adamı öldürmüştünüz de, suçu birbirinizin üstüne atmıştınız. Oysaki Allah, sizin gizlemiş olduklarınızı meydana çıkaracaktı.

73. Onun için demiştik ki: "Kesilen sığırın bir parçasıyla öldürülene vurun!" İşte Allah, ölüleri böyle diriltir ve size âyetlerini böyle gösterir; belki aklınızı kullanırsınız diye!..

74. Sonra bunun ardından kalpleriniz katılaşmıştı; artık kalpleriniz (sanki) taş gibi veya ondan da katıdır. Çünkü hiç kuşkusuz taşlardan öylesi de var ki, içinden ırmaklar kaynar; hiç kuşkusuz öylesi de var ki, yarılır da, içinden sular akar; hiç kuşkusuz öylesi de var ki, Allah korkusundan yükseklerden yuvarlanır. Zaten Allah, sizin bütün yaptıklarınızdan kesinlikle habersiz değildir.

75. Pekiyi, siz, onların (o münafık Yahudi bilginlerinin) size gerçekten inanacaklarını mı umuyorsunuz? Oysaki içlerinden bir takımı, Allah'ın sözü olan Tevrat'ı işitiyorlar da, onun gerçek olduğunu kesin olarak anladıktan sonra bile bile onu tahrif ediyorlardı.

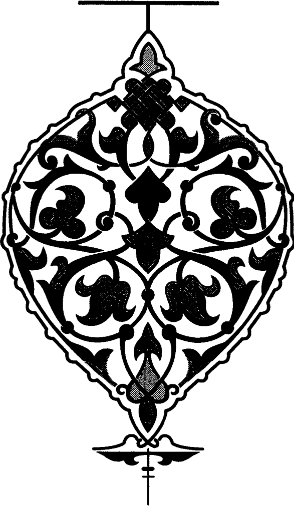
76. Hem de onlar, iman etmiş olanlarla karşılaştıkları zaman derlerdi ki: "Biz iman etmişizdir." Birbirleriyle baş başa kalınca ise derlerdi ki: "Allah'ın, Tevrat'ta size açtığı bilgileri, Rabb'iniz katında size karşı kanıt olarak ileri sürsünler diye mi onlara anlatıyorsunuz? Böyle iken, siz bunu düşünmez misiniz?"

(73) Vurulması emredilen parçanın ne olduğu konusunda rivâyet edilen görüşlerden en anlamlısı, o parçanın, kuyruk sokumu olduğu görüşüdür. Bu olayda, Allah'ın (C.), katledilmiş olan o şahsı, kayıtsız ve şartsız olarak diriltmeye muktedir olduğu halde, bunu birtakım şartlara bağlamasındaki hikmet, Allah'a yaklaşma vesilesi olmak üzere kurban kesilip etinin yoksullara dağıtılmasına, öksüzün menfaatinin azami derece gözetilmesine, Allah'a tevekküle, evlada şefkat ve ebeveyne itaatin hayır ve bereketine dikkat çekmek içindir. Ayrıca, bu olayda şu hususlara da işaret edilmektedir: Allah'tan (C.) bir istekte bulunacak kimse, önce bir kurban kesmeli, kurban için de en nitelikli olan kurbanlığı bulmalı ve ona, yüksek bir bedel ödemelidir. Bir istekte bulunacak kişinin, her şeyde gerçek müessirin, yalnız Al-

lah (C.) olduğuna inanmalı; sebeplerin ise, gerçek tesirleri olmayıp ancak gerçekleşme yolunu gösteren işaretler olduklarına inanmalıdır.

(75) O Yahudi bilginleri, Tevrat'ta yazılı olan Peygamber'imizin(S.) vasıflarını ve zinadan dolayı recim (taşlayarak öldürme) gibi hükümleri tahrif ediyorlardı. Ayrıca Tevrat'ın âyetlerini arzularına göre yorumluyorlardı.

اَوَلَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ
(٧٧) وَمِنْهُمْ اُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ اِلَّٓا اَمَانِيَّ وَاِنْ
هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ (٧٨) فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ
بِاَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهٖ
ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ
مِمَّا يَكْسِبُونَ (٧٩) وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّٓا اَيَّامًا
مَعْدُودَةً قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ
عَهْدَهُٓ اَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (٨٠) بَلٰى
مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيٓئَتُهُ فَاُولٰٓئِكَ
اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (٨١) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ (٨٢) وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِٓي اِسْرَٓائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ
اِلَّا اللّٰهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى
وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا
الزَّكٰوةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُعْرِضُونَ (٨٣)

77. Onlar (münafık Yahudi'ler) bilmiyorlar mı ki, Allah, onların gizli tuttuklarını da bilir; açığa vurduklarını da bilir.

78. O Yahudi'lerin arasında okuması yazması olmayanlar da vardır ki, Kitap (Tevrat) diye belledikleri ancak boş kuruntulardır. Onlar ise, sadece bilgisizce tahminde bulunuyorlar.

79. Artık vay o kimselerin haline ki, kendi elleriyle kitap yazıp sonra da onu, az bir değer karşılığında satmak için: "İşte bu, Allah katındandır" derler. Artık kendi elleriyle yazdıklarından ötürü de vay onların haline; kazandıklarından ötürü de vay onların haline!

80. Bir de, Yahudi'ler dediler ki: "Cehennem ateşi, sayılı günlerden başka bize asla dokunmayacaktır." Sen onlara de ki: Siz bunun için Allah katından bir söz mü aldınız? Eğer öyle ise, Allah, verdiği söz-

den asla dönmeyecektir. Yoksa siz, Allah üzerine bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?

81. Hayır, öyle değil! Her kim kötülük işler de, kötülükleri onun benliğini kaplayacak olursa, işte onlar, ateşin yarânıdırlar; onlar hep orada kalacaklardır.

82. O kimseler ki, (Tevhid imanıyla) iman ettiler ve saalih (İslam'a uygun) işler de yaptılar, işte onlar da cennet yarânıdırlar; onlar hep orada kalacaklardır.

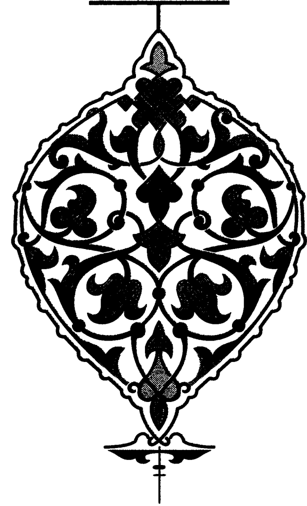
83. Bir zaman da Biz, İsrail Oğulları'ndan şöyle kesin söz almıştık: Allah'tan başkasına tapmayacaksınız; anaya-babaya, yakın akrabaya, öksüzlere, yoksullara hakkıyla iyilik edeceksiniz; insanlara güzel söz söyleyeceksiniz; namazı kılacaksınız; zekâtı vereceksiniz! Sonra siz, pek azınız dışında, sözünüzden döndünüz. Zaten sizler, dönek kimselersiniz.

(77) Peygamber'imiz (S.) asrında, Arabistan'da, özellikle Medine ve çevresinde kalabalık bir Yahudi topluluğu vardı. Peygamber'imiz (S.) gelmeden önce Yahudi bilginleri, gelecek peygamberin vasıflarını halka anlatıyorlardı. Ancak onlar, bu peygamberin, kendilerinden olacağını umuyorlardı. Umdukları çıkmayınca da, Peygamber'imize (S.) iman etmediler ve kendilerine son derece hoşgörü gösterildiği halde onlar, Peygamber'imize (S.) karşı çok insafsızca ve düşmanca tavırlar ve hareketler içine girdiler. Hatta Allah (C.) katında onların aleyhinde kanıt olmasın diye (!) kendi adamlarına, Peygamber'imizin (S.), Tevrat'taki vasıflarını anlatmalarını da yasakladılar ve Tevrat'ın bu bölümlerini de tahrif ettiler. İşte bu âyette, Allah'ın (C.), onların gizli tuttuklarını da, açığa vurduklarını da bildiği bildirilmektedir. Dolayısıyla onlar, bu gerçekleri gizleseler de, Allah (C.), onları Kur'an'da açıklayacaktır.

(80) Peygamber'imiz (S.), Yahudi'leri cehennem ateşi ile korkutunca, onlar da böyle karşılık verdiler. Onların, bu sayılı günlerden neyi kastettiklerine ilişkin görüşler de şöyledir: Hz. Musa (S.) gıyabında buzağıya taptıkları kırk gün veya yedi gün.

Onlara göre, dünyanın ömrü yedi bin yıldır. Her bin yıl için yalnız bir gün azap görecekler.

Onlara göre, cehennemin iki yakası arasındaki zakkum ağacına kadar kırk yıllık mesafe vardır. Onlar her gün bir yıllık mesafe giderek bu yolu kat' edeceklerdir. Onlar, zakkum ağacının yanına varınca cehennem yok olacaktır.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَٓاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
اَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ (84) ثُمَّ
اَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ
دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاِنْ يَأْتُوكُمْ
اُسَارٰى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ اَفَتُؤْمِنُونَ
بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَٓاءُ مَنْ يَفْعَلُ
ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ
يُرَدُّونَ اِلٰٓى اَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
(85) اُو۬لٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا
يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ (86) وَلَقَدْ
اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا
عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا
جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا
كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ (87) وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ
لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ (88)

84. Bir zaman da sizden kesin söz almıştık ki, birbirinizin kanını dökmeyeceksiniz; kendinizden olanların bir kısmını yurtlarından çıkarmayacaksınız. Sonra, siz, bunları kabul etmiştiniz. Zaten siz de, buna şahitlik edersiniz.

85. Sonra, işte sizler, yine birbirinizi öldürüyorsunuz; içinizden bir takımını yurtlarından çıkarıyorsunuz; onlara karşı suç işlemekte ve düşmanlık etmekte, birbirinize arka çıkıyorsunuz; onlar size esir olarak gelince de, fidye verip onları kurtarıyorsunuz. Oysaki onların, yurtlarından çıkarılmaları size haram kılınmıştı. Yoksa siz, Tevrat'ın bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? İşte içinizden böyle yapanların cezası, dünya hayatında ancak rezil-rüsva olmaktır; kıyamet gününde ise en şiddetli azaba uğratılacaklardır. Zaten Allah, yaptıklarınızdan kesinlikle habersiz değildir.

86. İşte onlar, o kimselerdir ki, öbür dünya hayatına karşılık bu dünya hayatını satın almışlardır. Onun içindir ki, onların azabı hafifletilmeyecek; kendilerine asla yardım da edilmeyecektir.

87. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da Tevrat'ı vermiştik; onun arkasından da birbiri ardından peygamberler göndermiştik; Meryem oğlu İsa'ya da açık mucizeler vermiştik ve onu Ruhu'l Kudüs (Cebrâil) ile desteklemiştik. Yine de, ne zaman bir peygamber, nefsinizin hoşlanmadığı şeyleri size getirdiyse, siz ona karşı büyüklük tasladınız; sonunda onlardan kimini yalanladınız; kimini de katlettiniz ha!

88. Yine o Yahudi'ler, Peygamber'e dediler ki: "Bizim kalplerimiz, senin çağrına kapalıdır. "Hayır, küfürlerinden ötürü Allah onları lanetlemiştir. Onun için onların pek azı iman ederler. (Yahut onlar, pek az gerçeklere iman ederler.)

(84) Medine'de yaşayan Yahudi'ler, iki büyük kabile oluşturuyorlardı: Kurayza Oğulları Yahudi'leri, Nadir Oğulları Yahudi'leri. Medine'de, putperest Arap'lardan da iki büyük kabile yaşıyordu: Evs kabilesi, Hazrec kabilesi. Kurayza Oğulları, Evs kabilesiyle, Nadir Oğulları da, Hazrec kabilesiyle ittifak kurmuşlardı. Evs kabilesi ile Hazrec kabilesi arasında savaş olunca, her Yahudi kabilesi, kendi müttefiki yanında, savaşa katılıyordu. Bir Yahudi esir düşünce de, her iki Yahudi kabilesi de, onu kurtarmak için aralarında fidyesini toplayıp veriyorlardı. İşte bu âyetler, o Yahudi'lerin tutarsızlığını bildirmektedir.

(87) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Musa İle Hz. İsa (S.) arasında iki bin peygamber gelmiştir ve hepsi de Tevrat'ı uygulamışlardır. Tarih içinde İsrail Oğulları, Tevhit (Allah'a ortak koşmamak) inancından saptıkça, Allah (C.), onları Tevhit inancına çağırmak için yeni peygamberler göndermiştir.

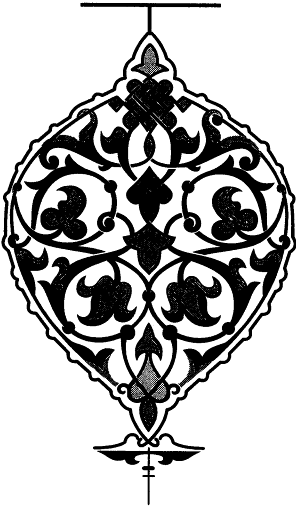
Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur:

"Benim ümmetimin âlimleri, İsrail Oğulları'nın peygamberleri gibidir."

Bu hadisin, gerçek mesajını anlamayanlar, "âlimler, peygamberler mertebesinde olamaz" gerekçesiyle, hadisin sahih olmadığını söylemişlerdir. Oysaki, Peygamber'imizin (S.) ümmetinin gerçek âlimlerinin, İsrail Oğulları'nın peygamberleri gibi olmaları, mertebeleri ve Allah (C.) katındaki dereceleri itibarıyla olmayıp misyonları ve görevleri itibarıyladır. Yani Peygamber'imizin ümmetinde Tevhit inancından sapanlar için yeni peygamberler gelmeyecek; bu ümmetin gerçek âlimleri, insanları Tevhit inancına çağıracaklardır.

Ruhu'l Kudüs, en kuvvetli sayılan görüşe göre, melek Cebrâil'dir. Diğer görüşler de şöyledir: El-Kuddûs gibi o da, Allah'ın (C.) isimlerindendir. Allah'ın(C.) İsm-i A'zamıdır. Hz. İsa (S.), ölüleri onunla diriltirdi. Ruhu'l Kudüs, İncil, demektir.

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَآءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكَافِرِينَ
﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَكْفُرُوا بِمَا اَنْزَلَ
اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلٰى مَنْ يَشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِ فَبَآؤُ بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ
مُهِينٌ ﴿٩٠﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا نُؤْمِنُ
بِمَا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ اَنْبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ
قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُوسٰى
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ
﴿٩٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
مَآ اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَاُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا
يَأْمُرُكُمْ بِهِ اِيمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

89. O Yahudi'lere, Allah katından, yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayan bir Kitap (Kur'an) gelince de, daha önce o putperest kâfirlere karşı, bu Kitabı getirecek peygamberle zafer diledikleri halde, sonra o tanıdıkları peygamber gelince, onu inkâr ettiler. Onun için, Allah'ın laneti, bu kâfirler üzerine olsun!

90. Ne kötüdür o uğruna kendilerini sattıkları (harcadıkları) şey ki, Allah'ın, kullarından dilediğine lütfundan indirdiği peygamberliği kıskanarak Allah'ın indirdiği Kur'an'ı, inkâr ettiler. Bu yüzden onlar, gazap üstüne gazaba uğradılar. İşte bu kâfirler için ancak alçaltıcı bir azap vardır.

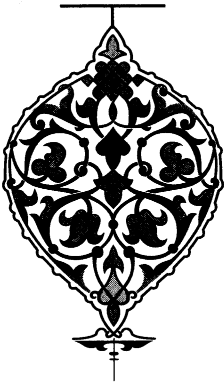
91. O Yahudi'lere: "Allah'ın indirdiği bütün kitaplara iman edin!" denilince de, onlar: "Biz, yalnız bize indirilen Tevrat'a iman ederiz" derler ve ondan sonrakini inkâr ederler. Oysaki o inkâr ettikleri Kur'an, yanlarındaki Tevrat'i doğrulayan, gerçe-

ğin ta kendisidir. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Eğer siz Yahudi'ler, gerçekten Tevrat'a iman etmiş kimseler idiyseniz, daha önce Allah'ın peygamberlerini neden öldürüyordunuz? "

92. Ant olsun ki, Musa da, size apaçık mucizeler getirmişti. Sonra siz onun ardından o buzağıyı tanrı edinmiştiniz. Zaten siz hep böyle zalimlersiniz.

93. Bir zaman da Tûr'u (Sina dağını) başınızın üstüne yükseltmiştik (Yahut Sina dağının altında) sizden kesin söz almıştık ve demiştik ki: "Size verdiğimiz Tevrat'a sımsıkı sarılın ve onu dinleyin!" Onlar demişlerdi ki "İşittik ve isyan ettik." İşte o küfürleri sebebiyle kalplerine o buzağı sevgisi içirilmişti. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Eğer siz iman etmiş kimseler iseniz, imanınız, size ne kötü şeyler emrediyor!"

(93) Yani sizin iddianızın aksine, sizin o eski atalarınız, gerçek mü'min değillerdi; çünkü gerçek iman, buzağıya tapmayı reddeder. Siz de o atalarınız gibi Tevrat'a inanmıyorsunuz; çünkü Tevrat, Muhammed'e (S.) inanmayı emreder.

قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِنْ
دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَنْ
يَتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾
وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا
يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ
الْعَذَابِ اَنْ يُعَمَّرَ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ
كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ
﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
وَمِيكَالَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَٓا
اِلَيْكَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَٓا اِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾
اَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ اَكْثَرُهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
كِتَابَ اللّٰهِ وَرَٓاءَ ظُهُورِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

94. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Eğer iddia ettiğiniz gibi, Allah katında öbür dünya yurdu (cennet), başka insanlar için değil de, yalnız size özgü ise, haydi, ölümü dileyin; eğer doğru sözlü kimseler iseniz..."

95. Ancak onlar, kendi elleriyle işledikleri günahlardan dolayı hiçbir zaman da ölümü dilemeyeceklerdir. Zaten Allah, zalimleri pekiyi bilmektedir.

96. Ant olsun ki, ey Muhammed! Sen onları yaşamaya hiç şüphesiz insanların en düşkünü bulacaksın. Hatta Allah'a ortak koşanlardan bile fazla... Onlardan her biri, bin yıl yaşamak ister. Oysaki uzun yaşamak, onu azaptan kurtaracak değildir. Zaten Allah, onların bütün yaptıklarını pekiyi görmektedir.

97. Ey Muhammed! Sen de ki: "Her kim, Cebrâil'e düşman ise, o, Allah'ın da düş-

manıdır. (Yahut o, kendi kitabı Tevrat'ı da inkâr etmektedir.) Çünkü şüphesiz, kendinden önceki Kitapları doğrulayıcı, inananlar için de doğru yolu gösterici ve müjdeleyici olmak üzere, Kur'an'ı, senin kalbine Allah'ın izniyle o, indirmiştir.

98. Her kim, Allah'a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrâil'e Mikâil'e düşman ise, işte şüphesiz Allah da, o kâfirlerin düşmanıdır.

99. Ant olsun ki, ey Muhammed! Biz, sana apaçık mucizeler indirmişizdir. O mucizeleri de, yoldan çıkmışlardan başkası inkâr etmez.

100. Ne zaman da o Yahudi'ler, bir antlaşma yapmışlarsa, içlerinden bir güruh, o antlaşmayı bozmamışlar mıydı? Hayır! Onların çoğu iman etmezler.

101. Onlara, Allah katından, yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı bir peygamber gelince de, bu kendilerine Kitap verilenlerden bir güruh, Allah'ın kitabı Tevrat'ı, sanki hiç bilmiyorlarmış gibi arkalarına attılar.

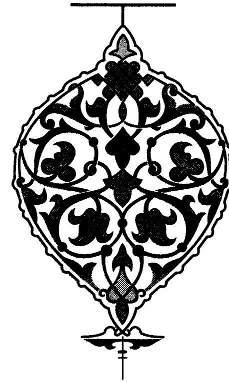
(94) Bu âyette, cennetin, kendilerine özgü olduğunu iddia eden Yahudi'lerin, iddialarında samimi olmadıkları anlatılmaktadır. Çünkü ölümden sonra cennet nimetlerine kavuşacağına kesin olarak inanan kimse, ölüme aldırmaz ve dünya hayatında bu denli ihtiraslı olmaz.

(97) Rivâyet olunuyor ki, Fedek Yahudi bilginlerinden Abdullah bin Surya, vahyi, kimin, getirdiğini Peygamber'imize (S.) sormuş. Peygamber'imiz (S.) de, Cebrâil'in getirdiğini söyleyince, o da demiş ki: "Cebrâil, bizim düşmanımızdır.

Bizim elçimiz Mikâil'dir. Eğer sana da vahiy getiren Mikâil olsaydı, sana iman ederdik. Cebrâil, defalarca bize düşmanlık yaptı; en büyük düşmanlığı da şöyle oldu: Cebrâil, zamanında bizim Peygamber'imize vahiy getirdi ki, gelecekte Babil kralı olacak Buhtenassar (Nabukodonosor, öl. M.Ö.562), Kudüs üzerine yürüyüp Beytülmakdis'i yıkacak ve Yahudi'lerin büyük bir kısmını köle olarak Babil'e götürecek. Bizim atalarımız da, onu öldürmek için Babil'e adamlar göndermişler. Adamlarımız, onu Babil'de henüz bir çocuk iken bulmuşlar. Ancak Cebrâil, onu savunmuş ve adamlarımıza demiş ki: Eğer Rabb'iniz, helâkinizi ona emretmişse, siz ona bir şey yapamazsınız; yok eğer Rabb'iniz, helâkinizi ona emretmemişse, o takdirde ne diye onu öldüreceksiniz?"

Diğer bir rivâyete göre ise, anılan Yahudi bilgini, Peygamber'imize (S.) şöyle demiş: "Allah, Cebrâil'e, bu peygamberliği biz Yahudi'lere getirmesini emretmiş; o ise, bu peygamberliği başkasına götürmüş."

(99) Rivâyet olunuyor ki, anılan Yahudi bilgini Abdullah bin Surya, Peygamber'imize (S.) demiş ki: "Sen, bizim mucize olarak anlayacağımız bir şeyi getirmedin; sana iman etmemizi gerektirecek bir mucize sana indirilmemiş." İşte bunun üzerine, bu âyet inmiştir.

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ وَمَا
كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
السِّحْرَ وَمَا اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ
وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُولَا اِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ
بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَآرّ۪ينَ بِهِ مِنْ اَحَدٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرٰيهُ مَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ
وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ اَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝
وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ لَوْ
كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا
وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِر۪ينَ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ۝
مَا يَوَدُّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِك۪ينَ
اَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظ۪يمِ ۝

102. Ve o Yahudi'ler güruhu, şeytan ruhlu büyücülerin, Süleyman'ın hükümdarlığı üzerine uydurduklar yalana uydular. Oysaki Süleyman, büyü yaparak kâfir olmadı; fakat o şeytan ruhlu insanlar, büyü yaparak kâfir oldular. Onlar, insanlara büyü ve Babil'de (peygamberlerin mucizesi ile büyü arasındaki farkı öğreten) melek ruhlu Hârut ile Marut'a indirileni öğretiyorlardı. O melek ruhlu iki zat ise, herkese: "Biz ancak imtihan için gönderildik; onun için sakın, sen büyüye inanıp kâfir olma!" demeden hiç kimseye büyü öğretmezlerdi. Böylece o şeytan ruhlu insanlar, (kötü niyetlerini gizleyerek) o iki melek ruhlu zattan, karı ile kocanın arasını açmak için yapacakları büyüyü öğreniyorlardı. Oysaki o büyücüler, Allah'ın izni olmaksızın kimseye zarar veremezlerdi ve onlar, kendilerine zarar veren şeyi ve fayda vermeyen şeyi öğreniyorlardı. Ant olsun ki, Yahudi bilginleri de, pekiyi bilmişlerdi ki, büyüyü satın alanların (inananların)), öbür dünyada cennetten nasibi olmayacaktır. Karşılığında kendilerini sattıkları şey, ne de kötü! Bunu bir bilselerdi!..

103. Ama eğer onlar, iman edip de dinin yasaklarından sakınmış olsalardı, Allah'ın katında kazanacakları sevap kendileri için elbette daha hayırlı olurdu.

104. Ey (Tevhid imanıyla) iman etmiş olanlar! Peygamber'e hitap ederken, (Yahudi'lerin dilinde hakaret için kullanılan) "Rainâ!" demeyin; "unzurnâ!" (bize bak, bizi gözet) deyin ve iyice dinleyin!

105. Ne Kitap Ehli olan kâfirler (Yahudi'ler ve Hıris-tiyan'lar) ne de Allah'a ortak koşan kâfirler, Rabb'inizden size bir hayır indirilmesini istemezler. Allah ise, rahmetini kime dilerse ona özgü kılar. Ve Allah, pek büyük lütuf sahibidir.

(102) Süleyman Peygamber (S.) zamanında büyü işleri pek yaygındı. Hz. Süleyman, büyücülüğü yasakladı ve şeytan ruhlu bu büyücülerin elinde bulunan bütün kitapları da toplatıp sarayında tahtının altına gömdürdü. Nihâyet Hz. Süleyman vefat edince, büyücüler: "Süleyman, bütün o marifetlerini, bizden toplattığı büyü kitapları ile gerçekleştiriyordu" diye propaganda yaptılar ve kitapları çıkartıp yine büyücülük yapmaya başladılar. Böylece Yahudi'lerde Hz. Süleyman'ın, peygamber değil, bir büyücü olduğu inancı yerleşmiş oldu.

Peygamber'imiz (S.), Hz. Süleyman'ın da peygamber olduğunu bildiren Kur'an âyetlerini okuyunca, Medine'deki Yahudi'ler dediler ki: "Ne hayret şey! Muhammed, Davud oğlu Süleyman'ın da peygamber olduğunu söylüyor; yemin olsun ki, o, ancak bir büyücü idi!" dediler. İşte bunun üzerine bu âyetler indi.

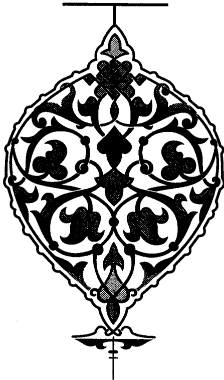
Akılcı İslam âlimleri ile en büyük Şafiî âlimlerinden Ebu İshak el-İsferayinî (öl.1017) ve İmam Ebu Hanife'ye (öl.767) göre, büyünün hiçbir etkisi yoktur.

İslam'a göre büyü sayılan işlemlerden insanların

burçlarına, fala veya el çizgileri gibi insanların fiziğine bakarak hayatları, gelecekleri konusunda bir şeyler söylemek; cinler, melekler ve havas yardımıyla bazı şeyleri gerçekleştirmek iddiasında bulunmak; tılsımları insanların vücuduna veya kâğıt ve benzeri şeylere yazarak, yahut saç, domuz yağı, gülyağı iplik ve benzeri şeyler üzerinde işlemler yaparak veyahut yiyeceklere, içeceklere okuyarak veya başka maddeler katarak insanların duygu ve düşüncelerini etkilemek iddiasında bulunmak veya bunlara inanmak, bütün Mezhep İmamlarına göre küfür (İslam dininden çıkmak) sayılır.

Göz boyacılık, hokkabazlık ve el çabukluğu ile yapılanlar ise, manevî bir güç iddiasıyla yapılmadığı takdirde anılan büyü hükmünden müstesnadır.

(104) Müslüman'lar, Peygamber'imizin (S.) anlattıklarını iyice kavrayabilmek için "Ya Resûlallah, rainâ!" (bizi gözet; biraz daha ağır konuş) diyorlardı. Bu kelime, Yahudi'lerin dilinde hakaret anlamında kullanılıyordu. Yahudi'ler, bunu duyunca, onlar, kötü maksatla bunu söylemeye başladılar. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا اَوْ مِثْلِهَاۜ اَلَمْ
تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ
اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ اَمْ تُرِيدُونَ اَنْ تَسْئَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُۜ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَٓاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ اِيمَانِكُمْ كُفَّارًاۚ حَسَدًا مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ
مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّۚ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتّٰى
يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهِۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَاَقِيمُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَۜ وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا
لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا اَوْ نَصَارٰىۜ تِلْكَ
اَمَانِيُّهُمْۜ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾
بَلٰى مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُٓ اَجْرُهُ
عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

106. Biz, Tevrat'tan her hangi bir âyeti neshedersek (geçersiz kılarsak) veya toplumun hafızasından silersek, yerine daha hayırlısını veya zamana uygun olan benzerini getiririz. Bilmez misin ki, Allah, şüphesiz her şeye Kaadirdir.

107. Bilmez misin ki, şüphesiz göklerin ve yerin hükümranlığı yalnız Allah'ındır ve sizin için Allah'tan başka ne bir koruyucu, ne de bir yardımcı vardır.

108. Yoksa daha önce Musa'ya çok sorular sorulduğu gibi (Yahut Musa'dan başka mucizeler istenildiği gibi) siz de, peygamberinize çok soru sormak mı (yahut peygamberinizden başka mucizeler mi) istiyorsunuz? Her kim de, imanı küfre değişecek olursa, o artık doğru yoldan sapmış olur.

109. Kitap Ehli olan kâfirlerden birçoğu, hak, kendilerine apaçık belli olduktan

sonra, içlerindeki kıskançlıktan ötürü, sizi imandan küfre döndürmek isterler. Artık Allah, onlar hakkında buyruğunu getirinceye değin siz, onlara karşı bağışlayıcı ve hoşgörülü davranın. Çünkü şüphesiz Allah, her şeye Kaadirdir.

110. Namazı da hakkıyla (İslam'a göre) kılın; zekâtı da verin. Kendiniz için hayır işlerinden ne hazırlarsanız, Allah katında da onu bulacaksınız. Çünkü şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızı tamamıyla görmektedir.

111. Kitap Ehli dediler ki: "Yahudi veya Hıristiyan olmayan hiç kimse cennete giremeyecektir." Bu, onların kuruntusudur. Sen, onlara de ki: "Eğer doğru sözlü iseniz, haydi, inandırıcı delillerinizi getirin!"

112. Öyle değil! Herkim (Tevhit inancına göre) yüzünü ihlâsla Allah'a döndürecek olursa, işte onun için Rabb'i katında mükâfatı vardır. Bu gibiler için korku da yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

(106) Nesh, Allah (C.) katından bir peygambere inen bir âyetin, daha önceki peygambere inmiş olan bir âyetin hükmünü yürürlükten kaldırmasıdır.

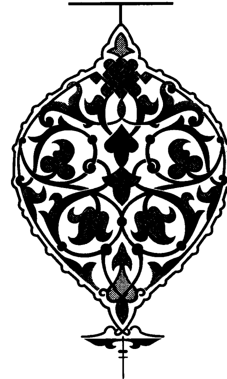
Bu âyet, Tevrat'ın hükümlerinin neshedilemeyeceğini (başka bir metinle yürürlükten kaldırılamayacağını) iddia eden ve bu gerekçe ile Hz. İsa ile Hz. Muhammed'in (S.) peygamberliğini inkâr eden Yahudi'lere cevap niteliğindedir. Çünkü dinin hükümleri, kulların iyiliği ve onları olgunluğa eriştirmek için Allah'ın lütuf ve rahmeti olarak peygamberlere indirilmektedir. Bu ise, asırlara göre, şartlara göre ve toplumlara göre değişmektedir. Çünkü aynı hükümler, her asırda, bütün şartlarda ve bütün toplumlar için uygun ve yeterli olmayabilir.

Kur'an'ın hükümleri ise kıyamete dek geçerlidir. Çünkü bu ümmetin akılcı âlimleri -nakilcilerin engeliyle karşılaşmadıkları takdirde- Kur'an âyetlerinin ruhuna bağlı kalarak, her asırda yeni içtihatlarla, insanlığın bütün sorunlarına çözüm üretebilecek bir ufka sahiptir.

Kur'an'da özellikle gökleşmiş Câhiliye geleneklerini kaldıran hükümlerin tedricî (aşamalı) olması ise, bu âyette anlatılan nesh'ten değildir. Ebu Müslim el-Isbehânî'nin (öl.1065) de, Tefsirinde anlattığı gibi, akılcı İslam âlimlerine göre Kur'an'da nesh yoktur.

(108) Rivâyet olunuyor ki, Kitap Ehli, Peygamber'imizden (S.), kendilerine gökten bir özel kitap indirilmesini önerdiler. Allah'a ortak koşanlar da, Peygamber'imize (S.) dediler ki: "Sen göklere de çıksan, kendimiz okuyacağımız özel bir kitap bize indirmedikçe biz sana iman etmeyiz." İşte bunun üzerine inen bu âyet, inatçılık için ve başka mucizeler gösterilmesi için soru sormayı ve önerilerde bulunmayı yasaklamıştır.

Bazı İslam âlimlerine göre bu âyet, Müslüman'lara da, hakkında henüz âyet inmemiş konularda fazla soru sormayı ve: "İsrail Oğulları'na şu, şu verilmişti, bize de verilsin!" şeklinde önerilerde bulunmayı yasaklamıştır.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارٰى
لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذٰلِكَ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ
اللّٰهِ اَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى فِي خَرَابِهَا اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ اَنْ يَدْخُلُوهَا اِلَّا خَٓائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا
اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِذَا قَضٰٓى
اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَأْتِينَٓا اٰيَةٌ كَذٰلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ
بَيَّنَّا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

113. Bir de, Yahudi'ler dediler ki: "Hıristiyan'lar, doğru bir şey üzerinde değillerdir." Hıristiyan'lar da dediler ki: "Yahudi'ler, doğru bir şey üzerinde değillerdir." Oysaki her iki toplum da, (bu söylemlerinin aksini bildiren) Kitaplarını okuyorlar. Kitap bilmeyen putperestler de, (Müslüman'lar için) onlar gibi söylediler. Artık Allah, onların görüş ayrılığına düştükleri konularda kıyamet günü hüküm verecektir.

114. O kimse ki, Allah'ın mabetlerinde Allah'ın adının anılmasına engel olur ve o mabetlerin harap olmasına çalışır, artık ondan daha zalim kim var! Onlar var ya, mabetlere ancak korka korka girmeleri gerekirdi. Onlar için bu dünyada rezilrüsvalık, öbür dünyada da pek büyük bir azap vardır.

115. Doğu da Allah'ındır, batı da!.. O halde nereye yönelirseniz, Allah'ın yüzü (Kıblesi) oradadır. Çünkü şüphesiz Allah, Vâsi'dir (sıfatları her şeyi kaplayıcıdır); Alîm'dir (O, her şeyi hakkıyla bilendir).

116. Bir de, o kâfirler dediler ki: "Allah, kendine çocuk edindi. Allah, bundan münezzehtir; göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır; hepsi Ona boyun eğmektedir.

117. Allah, göklerin de, yerin de eşsiz yaratıcısıdır. Allah, bir işi dilediğinde de, ona sadece "Ol!" der; o da, hemen oluverir.

118. Yine, o Kitap bilmeyen putperestler dediler ki: "Allah, bizimle konuşmalı veya istediğimiz bir mucize gelmeli değil miydi?" Onlardan önceki kâfirler de tıpkı onların söylediklerini söylemişlerdi. Onların kalpleri (anlayışları) birbirine benzemiştir. Biz, gerçeği kesin olarak anlayanlar (yahut isteyenler) için mucizeleri apaçık göstermişizdir.

119. Şüphesiz Biz, seni hak ile müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik; sen, cehennemliklerden sorumlu tutulacak da değilsin.

(113) İslam geldiği zaman, Hicaz ile Yemen arasında bulunan Necran bölgesinde çok sayıda Hıristiyan yaşıyordu. İslam'ın Medine döneminde Necranlı Hıristiyan'lardan temsilci bir heyet, Peygamber'imizle (S.) görüşmek üzere, Medine'ye geldi. Medine'de yerleşik Yahudi'lerin bilginleri de, bunlarla görüşmeye geldiler. Bu görüşme sırasında taraflar arasındaki konuşmalar giderek tartışmaya dönüştü ve Yahudi bilginleri, Necranlı Hıristiyan'lara: "sizin hiçbir sağlam temeliniz, dayağınız yoktur; dinî inancınız, itibar edilecek bir şey değildir" dediler ve Hz. İsa ile İncil'i inkâr ettiler. Necranlı Hıristiyan'lar da, Yahudi bilginlerine aynıyla karşılık verdiler ve onlar da, Hz. Musa ile Tevrat'ı inkâr ettiler. Oysaki her iki taraf da, Kitap Ehli olup her biri kendi Kitabını okuyordu ve Tevrat ile İncil, birbirini hak olarak bildiriyorlardı.

(114) Bu âyetin bildirdiği hüküm, hak dinin bütün mabetleri ve onları yıkmaya çalışan bütün insanlar için geçerli olmakla beraber âyetin, hangi olaya işaret et-

tiği konusunda şu rivâyetler vardır:

Babil kralı Nabukodonosor MÖ. 587 yılında, Kudüs üzerine yürüyüp Süleyman Peygamberin, M.Ö.975 yılında yaptırdığı Beytülmakdis'i yıkmıştı ve Yahudi'leri de sürgüne götürmüştü. Âyet, bu yıkıma işaret etmektedir.

M. S.70 yılında Romalılar, büyük bir ordu ile Kudüs üzerime yürüdüler; İsrail Oğulları'nın savaşçılarını öldürdüler; kadınlarını ve çocuklarını esir aldılar; Tevrat'ı, İncil'i ve bütün dinî metinleri yaktılar; Beytülmakdis'i yıktılar, içine hayvan leşleri attılar ve onu domuzların kesim yeri yaptılar. Beytülmakdis, Hz. Ömer (R.) dönemine kadar harap kaldı. Hz. Ömer, M. S. 637'de onu Mescid-i Aksa olarak yeniden inşa ettirdi.

Bir rivâyete göre bu âyetin nüzûl (iniş) sebebi, Hudeybiyye anlaşmasının yapıldığı 628 yılında, Mekke müşriklerinin, Peygamber'imiz (S.) ile Müslüman'ların, Mescid-i Haram'a (Kâ'be'ye) girmelerine engel olmalarıdır.

(115) Yerkürenin her tarafı Allah'ındır (C.) Bu itibarla Mescid-i Haram'da (Kâ'be'de), Mescid-i Aksa'da veya başka bir yerde namaz kılmanız engellenirse, her yer sizin için namazgâh kılınmıştır; nerede Kıble tarafına yönelirseniz, emri yerine getirmiş olursunuz; çünkü Kıble'ye yönelme imkânı, belli bir namazgâha veya mekâna özgü değildir.

Yahut nerede Kıble'ye yönelirseniz, Allah'ın zatı oradadır; Allah, orada yapılan ibadetleri bilir ve görür.

Bazı İslam âlimleri, bu âyetten, yolculuk sırasında, savaşta ve korkulu yerlerde nafile namazlar için Kıble'ye yönelmenin şart olmadığı hükmünü çıkarmışlardır.

Bazı İslam âlimleri ise, bu ruhsatı, yolculuk sırasında hayvanın sırtında nafile namazı kılanlara tahsis etmişlerdir.

Bazı İslam âlimlerine göre, bu âyet, Medine, Şam ve Irak bölgeleri için, batıyı sağına, doğuyu da soluna almak şartıyla her tarafın Kıble olduğunu bildirmektedir. Birçok büyük Sahabî'den gelen rivâyetler de, bu yöndedir.

(116) Yahudi'ler dediler ki: "Uzeyr, Allah'ın oğludur. Hıristiyan'lar da dediler ki: "Mesîh (İsa), Allah'ın oğludur. (Tevbe:30) Kitap Ehli olmayan putperest Arap'lar da: "Melekler, Allah'ın kızlarıdır" dediler. (Zuhruf: 16. Tûr:39)

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنَّ
هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ بَعْدَ الَّذ۪ي جَٓاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ ﴿١٢٠﴾ اَلَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِه۪ اُو۬لٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِه۪ وَمَنْ يَكْفُرْ بِه۪
فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪لَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّت۪ٓي
اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنّ۪ي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَم۪ينَ ﴿١٢٢﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا
لَا تَجْز۪ي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
فَاَتَمَّهُنَّ قَالَ اِنّ۪ي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّت۪ي قَالَ
لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِم۪ينَ ﴿١٢٤﴾ وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ
وَاَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ اِبْرٰه۪يمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَٓا اِلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ
وَاِسْمٰع۪يلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّٓائِف۪ينَ وَالْعَاكِف۪ينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ
﴿١٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَارْزُقْ اَهْلَهُ
مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَاُمَتِّعُهُ قَل۪يلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهُٓ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿١٢٦﴾

120. Ey Muhammed! Sen onların dinlerine uymadıkça ne Yahudi'ler, ne de Hıristiyan'lar senden asla razı olmayacaklardır. Sen onlara de ki: "Şüphesiz Allah'ın bildirdiği doğru yol, tek doğru yoldur. Ant olsun ki, eğer sana gelen bunca bilgiden sonra sen (ümmetin) yine de onların yanlış arzularına uyacak olursan, Allah'ın azabından seni koruyacak ne bir dost, ne de bir yardımcı olur.

121. Kendilerine Kitap verdiklerimizden (Kitap Ehlinden) o Kitabı gereği gibi okuyanlar var ya, işte asıl onlar, Kitaplarına inanıyorlar. Kim de, o Kitabın aslını inkâr edecek olursa, işte onlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

122. Ey İsrail Oğulları! Size lütfettiğim onca nimetimi ve bir zamanlar sizi, bütün milletlere gerçekten üstün kılmış olduğumu bir hatırlayın.

123. Hem de, öyle bir günden sakının ki, o gün hiç kimse, başkası adına bir şey ödeyemez; kimseden fidye (kurtulmalık) de kabul edilmez, şefaat de ona yarar sağlamaz; suçlulara yardım da olunmaz.

124. Bir zaman da Rabb'i, İbrahim'i bir takım emirlerle sınamıştı. İbrahim, o emirleri tam olarak yerine getirince, Rabb'i, ona şöyle buyurmuştu: "Ben, seni insanlara mutlaka imam (önder) kılacağım!" İbrahim demişti ki: "Ya Rabb'i! Soyumdan da önderler kıl!" Rabb'i, şöyle buyurmuştu: "İmamlık ahdim (fermanım), zalimlere erişmez."

125. Bir zaman da Biz, Beytullah'ı (Kâ'be'yi) insanlar için toplantı yeri ve güven yeri kılmıştık. Siz de, Makam-ı İbrahim'de kendinize bir namaz yeri edinip namaz kılın! Biz, İbrahim ile İsmail'e de şu emri vermiştik: "Beytimi (Kâ'be'yi) onu tavaf edecekler, ibadet için oraya kapanacaklar, rükû ve secde edecekler için temiz tutun!"

126. Bir zaman da İbrahim demişti ki : "Ya Rabb'i! Burayı güvenli bir belde kıl; onun halkından Allah'a ve kıyamet gününe inananları çeşitli ürünlerle azıklandır!"Allah demişti ki: "Kim de inkâr edecek olursa, Ben de, onu az bir süre yararlandıracağım; sonra onu ateş azabına uğramak zorunda bırakacağım. Onların varacakları yer ise ne kötüdür!

(121) Bu örnek Kitap Ehlinden kastedilen, Müslüman olan ünlü Yahudi bilgini Abdullah bin Selam ile arkadaşları ve Habeşistan'dan gelip Müslüman olan bir grup Hıristiyan'lardır.

(124) Allah'ın (C.) Hz. İbrahim'i imtihan ettiği emirlerin ne oldukları konusunda şunlar söylenmiştir:

a) Ağzı su ile çalkalamak (mazmaza), buruna su çekmek (istinşak), saçı taramak, bıyıkları kırkmak, misvâk kullanmak, sünnet olmak, kasık ve koltuk altı kıllarını temizlemek, tırnak kesmek, su ile taharetlenmek.

b) Tevbe: 112, Ahzâb:35, Mü'minûn: 1-9, Meâric: 22-35. âyetlerinde zikredilen İslam'ın otuz hasleti.

c) Güneşe, aya ve yıldızlara tapan kavmine, güneşin, ayın ve yıldızların, tanrı olamayacaklarını kesin kanıtlarla göstermesi, ateşe atılması, oğlunu kurban etmek istemesi, yurdundan göç etmesi.

ç) Namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, konuk ağırlamak, güçlüklere sabretmek.

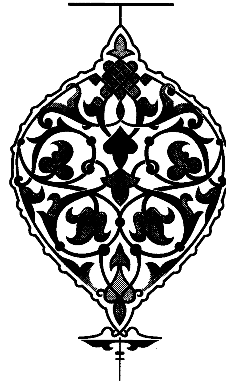
d) İhrama girmek, Kâ'be'yi tavaf etmek, Safa ile Merve arasında sa'yetmek, Arafat'ta vakfeye durmak, şeytan taşlamak gibi Hacc ibadetlerini yerine getirmek.

e) Şuara: 78-87. âyetlerinde zikredilen Hz. İbrahim'in sözleridir.

İslam âlimleri, bu âyetteki "imamlık ahdim zalimlere erişmez." cümlesini, zalim ve ahlaksızların asla önder ve idareci olamayacaklarına delil saymışlardır.

(125) Makam-ı İbrahim'in neresi olduğu konusunda şu görüşler vardır:

a) Hz. İbrahim'in, Kâ'be'nin yüksek kısmını bina ederken üstüne çıktığı kaya parçasının bulunduğu yer. B) İnsanları Hacca çağırırken üstüne çıktığı kayanın bulunduğu yer. C) Harem'in tamamı. Ç) Hacc mekânlarının tamamı. D) Arafat'ta vakfe, Arafat'ta, Müzdelife'de, Mina'da ikişer rek'at namaz, şeytan taşlaması, Safa ile Merve arasında sa'yetmek.

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعٖيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحٖيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فٖيهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكّٖيهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزٖيزُ الْحَكٖيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ
مِلَّةِ اِبْرٰهٖيمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحٖينَ ﴿١٣٠﴾ اِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ اَسْلِمْ
قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمٖينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصّٰى بِهَا اِبْرٰهٖيمُ بَنٖيهِ
وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدّٖينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتُ اِذْ قَالَ لِبَنٖيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدٖي قَالُوا نَعْبُدُ
اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَائِكَ اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَاحِدًا
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

127. Bir zaman da İbrahim ile İsmail, Beyt'in (Kâ'be'nin) temellerini (duvarlarını) yükseltirken şöyle diyorlardı: "Ey Rabb'imiz! Bunu bizden kabul eyle! Çünkü şüphesiz Semî' (her şeyi işiten), Alîm (her şeyi bilen) yalnız Sensin!

128. Ey Rabb'imiz! Bizi, Sana boyun eğmiş iki Müslüman eyle; neslimizden de Sana boyun eğen Müslüman bir ümmet yetiştir; bize Haccımızın ibadetlerinin usullerini de göster ve tövbelerimizi kabul eyle! Çünkü şüphesiz Tevvâb (bütün tövbeleri kabul eden), Rahîm (rahmeti sonsuz olan) yalnız Sensin!

129. Ey Rabb'imiz! Sen onlara, içlerinden bir peygamber gönder ki, Senin âyetlerini onlara okusun; Kitap ve hikmeti de onlara öğretsin ve onları arıtsın! Çünkü şüphesiz Azîz (yegâne galip olan), Hakîm (her şeyi yerli yerince düzenleyen) yalnız Sensin!"

130. Kendini bilmezlerden başka kim İbrahim'in dininden yüz çevirir! Ant olsun ki, Biz İbrahim'i dünyada seçkin (peygamber ve Halil= dost) kıldık. Şüphesiz İbrahim, öbür dünyada da iyiler arasında bulunacaktır.

131. Nitekim Rabb'i, İbrahim'e: "Bana teslim ol!" deyince, İbrahim: "Ben, âlemlerin Rabb'ine teslim oldum" demişti.

132. İbrahim, oğullarına da bu dini vasiyet etmişti. Yakup da, öyle yapmıştı: Demişti ki: " Ey oğullarım! Şüphesiz Allah, sizin için bu dini seçti. Öyleyse siz, mutlaka ancak Müslüman olarak can verin!"

133. Yoksa ölüm, Yakub'a gelip çattığı zaman siz orada hazır mıydınız? Hani o zaman Yakup, oğullarına demişti ki: "Ben öldükten sonra neye tapacaksınız?" Onlar demişlerdi ki: "Senin Tanrına ve ataların İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın Tanrısına, bir tek olan Tanrıya tapacağız. Zaten biz ancak O Tanrıya teslim olmuşuzdur."

134. İşte İbrahim, Yakup ve çocukları, birer ümmet idi; gelip geçtiler; onların kazandıkları onlara, sizin kazandıklarınız da size!.. Onların işlediklerinden siz sorumlu tutulacak da değilsiniz.

(127) Rivâyet olunuyor ki, Âdem ile Havva (S.) cennetten atılınca yeryüzüne ayrı ayrı yerlere düşerler ve sonunda Arafat'ta buluşurlar. Allah (C.), Cebrâil vasıtasıyla Âdem ile Havva'ya (S.), Kendisi için Beytullah'ı yapmalarını emir buyurur. Bunun üzerine ikisi, Beytullah'ı bina ederler. Sonunda binayı tamamladıklarında, Allah (c.), Beytullah'ı tavaf etmelerini emreder ve Âdem'e der ki: "Sen insanların ilkisin ve bu Beytullah da, yeryüzünün ilk Beytullahıdır (mabedidir)."

Rivâyet olunuyor ki, Hz. Âdem'in (S.) binasından önce de Beytullah'ın yeri meleklerin ziyaretgâhı ve tavafgâhı idi.

Rivâyetlere göre Beytullah'ın (Kâ'be'nin) binası, dokuz kez yenilenmiştir:

1) Hz. Âdem'in (S.) binası.

2) Hz. Âdem'in çocuklarının (önce Hz.Âdem'in üçüncü oğlu Hz.Şit'in) binası.

Onlardan sonra gelen insanlar da, Beytullah'ı imar etmişler. Beytullah, Hz. Nuh (S.) zamanında tufan altında kalıncaya değin böyle devam etmiştir.

3) Hz. İbrahim'in (S.) binası. İşte Kur'an'da açıkça zikredilen bina budur.

4) Amalika'nın binası. Amalika, en eski bir Arap kabilesi.

5) Cürhüm'ün binası. Cürhüm, en eski Arap kabilelerinden biridir. Yemen'den gelip Mekke'ye yerleştikleri söylenmektedir.

6) Kusayy bin Kilab'ın binası. Kusayy, Peygamber'imizin (S.) beşinci kuşaktan atasıdır.

7) Kureyş'lilerin binası. Peygamber'imize (S.) peygamberlik gelmeden beş yıl önce Peygamber'imiz, otuz beş yaşlarında iken bu bina gerçekleşmiştir. Şöyle ki: Çok uzun bir zamandan beri hiç onarım görmeyen Kâ'be, harap olmaya yüz tutmuş ve Kusayy zamanında yapılan ahşap çatı yok olmuştu. Kâ'be, bütün kabilelerin katılımıyla, temellerine kadar yıkılarak yeniden inşa edildi. Hacerulesved'in yerine konulması şerefi de, bütün kabilelerin ittifakıyla, herkesçe ahlak örneği olarak kabul edilen el-Emin (dürüst) Muhammed'e (S.) nasip oldu.

Kureyş'liler, Cidde'de karaya oturan kereste yüklü bir geminin kerestelerini kullanmışlardı ve malzemeler yeterli gelmeyince de, Kâ'be binasını küçük tutarak bu gün "Hicr-i İsmail" denilen mekândan altı arşını dışarıda bırakmışlardı.

Hicr-i İsmail, Hz. İbrahim'in (S.), İsmail ile annesi Hâcer'i yerleştirdiği ve Hz.Hâcer'e bir gölgelik yapmasını emrettiği mekândır.

8) Abdullah bin Zübeyr'in binası. Abdullah bin Zübeyr (R.), Hz. Ebu Bekir'in (R.) Kızı Esma'ın (R.) oğludur. Abdullah bin Zübeyr, Muaviye'nin oğlu yezid'e biat etmemiş ve 681 yılında Mekke'de halifeliğini ilan etmişti. Yezid'in gönderdiği ordu, şiddetli savaşlardan sonra bazı Medineli hainlerin marifetiyle sonunda Medine'yi aldı ve bu alçak askerler, hayatta olan Sahabî'lerin ve Tâbiî'lerin hanımlarının ve kızlarının ırzına da geçtiler. Bu haber Yezid'e ulaşınca, şu meâldek şiiri söylemişti:

"Keşke Bedir savaşında öldürülen büyüklerim bu günü görselerdi... Hâşim Oğulları, hükümdarlık için bunu oynadılar. Yoksa gökten gelen haber de yok, inen vahiy de yok."

İşte bu ordu, Medine'den sonra 683'de Mekke'ye gelip şehri kuşattı ve mancınıklarla kutsal kent ve Kâ'be üzerine yağmur gibi taş yağdırdı. Bu kuşatmada Kâ'be, temellerine kadar yandı. Hacerulesved de, çatlayıp üç parçaya bölündü. Bu sırada Yezid öldü ve çıkan karışıklıklar nedeniyle kuşatma da kaldırıldı.

Abdullah bin Zübeyr, bundan sonra 685 yılında Kâ'be'yi yeniden inşa etti.

Abdullah bin Zübeyr de, birçok Sahabî gibi, Peygamber'imizin (S.), Hz. Âişe'ye (R.) hitaben söylediği şu hadisi biliyordu:

"Ey Âişe, senin bu kavmin, cahiliyyeden (küfürden) yeni ayrılmış olmasalardı (bundan dolayı da, yaptığımı Kâ'be'ye saygısızlık saymasalardı) Kâ'be'yi yıkar, Kureyş'lilerin dışarıda bıraktığı bölümü de tekrar içine alarak bina ederdim ve Kâ'be'ye, insanların, birinden girip diğerinde çıkacağı iki kapı yapardım."

İşte Abdullah bin Zübeyr, Kâ'be'yi, Peygamber'imizin (S.) bu tarifine uygun olarak inşa etmişti.

9) Haccac bin Yusuf'un binası. Emevî hükümdarı Abdülmelik'in emriyle Kubeys tepesinden mancınıklarla kenti ve Kâ'be'yi aylarca dövdü. Kuşatma altı buçuk ay sürdü. Abdullah bin Zübeyr, savaşarak öldü. Haccac Mekke'yi aldıktan sonra ilk işi, Kâ'be'yi, Kureyş'lilerin yaptığı boyutlarda yeniden inşa etmek oldu.

Abbasî hükümdarları Muhammed el- Mehdi (775-785) ve Harun el- Reşîd (785- 809), Kâ'be binasını Abdullah bin Zübeyr'in binasına döndürmek için, İmam Malik'ten (öl.796) fetva istemişler; ancak İmam Malik, fetva vermeyince bundan vazgeçilmiş.

KÂ'BE'NİN BOYUTLARI

Kâ'be, kenarları eşit olmayan bir küp biçiminde olup boyutları şöyledir:

Yükseklik: 9 arşın. (Arşın: Yaklaşık olarak 68 cm.) Haceriesved- Irak köşesi: 32 arşın.Irak- Şam köşe-

si: 23 arşın. Şam- Yemen köşesi 21 arşın. Yemen-Haceriesved köşesi: 20 arşın.

KARMETÎ'LERİN HACERULESVED'İ KÂ'BE'DEN ÇIKARMALARI

Kûfe yakınlarında kendi başına bir derviş hayatı sürmekte olan Hamdan el- Karmetî'nin öncülüğüyle bir nevi iştirakiye (sosyalizm) esasına göre oluşan bir cemaat şeklinde 877'den itibaren ortaya çıkan, sonraları Ahsa (Suudîarabistan'ın körfez) bölgesinde bağımsız bir devlet kuran ve Anadolu, İran, ırak, Suriye ve öteki Arap ülkelerine yayılıp ayaklanmalar çıkartan Karmetî'ler, 923 tarihinde Kâ'be'yi basarak tavaf edenleri kılıçtan geçirmişler ve Hacerulesved'i alıp götürmüşler ve yaptırdıkları bir mabede koymuşlar. Hacerulesved, burada 22 yıl kaldıktan sonra Karmetî'lerin reisi, vücudunda bir takım yaraların çıkmasını yaptığı işin uğursuzluğuna yorunca, Hacerulesved, Kâ'be'ye geri verilmiş.

Karmetî'lerin bunu yapmalarının sebebi şu idi: Hallac-ı Mansur (Ebu Muğis Hüseyin bin Mansur el- Hallac), ilhâm akidesi hakkındaki sözleri, Allah aşkı uğruna kurban nazariyesi ve beden Kâ'be'sinin tahribine ilişkin ifadeleri yüzünden, 922 yılında idam edilmişti. Bazı çevreler, bu ifadelerini remzî olarak kabul edip tevil etmişlerse de, onun yoldaşları Karmetîler, ifadelerini tevilsiz olarak olduğu gibi kabul ediyorlardı. Bundan dolayı da Hicaz'da isyanlar çıkartıp Kâ'be'yi yıkmak ve Haccı iptal etmek istemişlerdi.

MESCİD-İ HARAM'IN (KÂ'BE'NİN ÇEVRESİNİN) TEVSİ ÇALIŞMALARI

Mescid-i Haram, Dört Büyük Halife devrinden itibaren genişletilmeye başlandı. İlk tevsi, Hz. Ömer (R.) hilafetinde 638 yılında yapıldı. Sonra Hz. Osman (R.) hilafetinde 647 yılında yapıldı. Sonra Abdullah bin Zübeyr zamanında 685 yılında yapıldı. Sonra Haccac bin Yusuf, 694 yılında yaptı. Sonra Abbasî hükümdarı Ebu Cafer el- Mansur zamanında 755 tarihinde yapıldı. Sonra Abbasî hükümdarı Muhammed el- Mehdi zamanında biri 778 ve diğeri de 781 tarihinde olmak üzere iki kez yapıldı. Mısır memlûkları döneminde de 1400 yılında meydana gelen yangından sonra El-Melik el- Zahir Berkûk zamanında yapıldı.

Kutsal topraklar, Osmanlı'ya geçtikten sonra çok büyük onarım ve tevsiler yapıldı. Özellikle İkinci Selim döneminden (1566- 1574) itibaren kutsal mekânlar için çok büyük harcamalar yapıldı. Kanunî Sultan Süleyman'ın, Mimar Sinan'a yaptırdığı plan, 3. Murat devrinde 1590 yılında Mimar Mehmet Ağa eliyle minare ve revaklar için gerçekleştirildi. Bu arada eski revaklar yenilenmiş; yeni revaklar ilave edilmiş; avlu genişletilmiş; 500 küçük kubbe, 47 giriş kapısı ve 9 minare yapılmıştır.

Suudî Krallığı döneminde ilk tevsi ve büyük onarım Melik Abdülaziz devrinde 1956 yılında yapıldı. Bu tevsi neticesinde Mescid-i Haram'ın yüzölçümü, 27850 M2'den 180850 M2'ye çıkarıldı. İkinci büyük tevsi, Melik Fehd bin Abdülaziz devrinde yapıldı. Bu tevsi neticesinde Mescid-i Haram'ın yüzölçümü, 160168 M2'ye çıkarıldı; 7 eski minareye iki minare daha ilave edildi; dört ana kapıdan biri olan "Melik Fehd Kapısı" ile 14 küçük kapı ve 2 tane de bodrum kapısı ilave edildi. Böylece Mescid-i Haram'ın 4 ana giriş kapısı ile 54 tane küçük giriş kapısı oldu. Bunların yanı sıra 6 tane bodrum kapısı, doğrudan doğruya ikinci kata çıkan giriş kapıları ve asansör kapıları da var.

Mescid-i Haram'ın, hacılar ve cemaat için kullanılan kapılarının isimleri ve numaraları şöyledir:

1) Melik Abdülaziz Kapısı, 5) Ecyad Kapısı, 6) Bilal Kapısı, 9) HuneynKapısı,10) İsmail Kapısı, 11) Safa Kapısı, 17) Beni Hâşim Kapısı, 19) Ali Kapısı, 20) Abbas Kapısı, 22) Nebiyy (Peygamber) Kapısı, 24) Selam Kapısı, 26) Beni Şeybe Kapısı, 27) Hucûn Kapısı, 29) Ma'lâh Kapısı, 30) Mad'a Kapısı, 31) Merveh Kapısı, 32) Osman kapısı, 37) Mahsab Kapısı, 38) Arafeh Kapısı, 39) Mina Kapısı, 40) Kureyş Kapısı, 43) Kararâh Kapısı, 45) El-Fath Kapısı, 49) Ömer Faruk kapısı, 51) El Nadweh Kapısı, 52) Aş-Şamiyeh (Şam) Kapısı, 55) Kudüs Kapısı, 56) Medine-i Münevvereh Kapısı, 58) Hudeybiyyeh Kapısı, 62) Umreh Kapısı, 79) Melik Fehd kapısı.

Peygamber'imiziN (S.), DOĞAYI KORUMAK İÇİN MEKKE İLE MEDİNE'Yİ ÖRNEK BÖLGELER İLAN ETMESİ

Peygamber'imiz (S.), Mekke'yi fethettiği gün, doğanın korunması için Mekke ile Medine'yi örnek bölge ilan edip hayvanların yemi dışında, dikenleri dahil, bütün bitkilerinin ve ağaçlarının kesilmesini, av hayvanlarının avlanmasını, diğer bütün yabani hayvanların öldürülmesini yasakladı.

Bu sırada Peygamber'imizin (S.) amcası Hz. Abbas (R.):

- Ya Resulallah, bu yasağa izhar (boyacı otu) dâhil olmasın; çünkü insanlar, bu otu damları ve mezarları için kullanıyor! dedi. Peygamber'imiz (S.) de:

- Evet, zorunlu ihtiyaçlar için kullanılan bu gibi otlar, yasağa dâhil değildir! Buyurdu.

İslam dininin emirlerinin ruhu ve esprisi bırakılıp uygulamalarına şekilcilik anlayışı egemen olduktan sonra, bu yasakların, yalnız o bölgeye özgü olduğu kabul edildi. Oysaki Hacc:28. Âyette: "Hacılar, Haccın yararlarını bizzat görsünler (yaşasınlar), diye!.." denilmektedir. Yani hacılar, Hacc'taki uygulamaları bizzat görüp yaşasınlar ve ülkelerinde de bunları yaşasınlar ve yaşatsınlar diye, Hacc, farz kılınmıştır.

(132) Hz. İbrahim'in (S.) çocukları şunlardı: İsmail, İshak, Medyen, Medan. Bazı rivâyetlere göre Hz. İbrahim'in, 8, diğer bazı rivâyetlere göre ise 14 çocuğu vardı.

Hz. Yakub'un (S.) 12 oğlu vardı; adları şöyledir: Rubin, Şem'un, Lavey, Yahuzâ, Yeşnuhun, Zebulun, Zevabey, Neftuni, Küzâ, Evşiz, Büyamin, Yusuf.

Hz. Yakub'un (S). Oğullarına bunu söylemesi, onların,bu Tevhid dini üzerinde sebatlarını ve bu uğurda verecekleri mücadele azmini daha da güçlendirmek kabilindendir.

Hz. İsmail, Hz. Yakub'un amcası olduğu halde ona da "babası" denilmesi, amcanın da baba gibi sayıldığı içindir. Nitekim Peygamber'imiz (S.) de, amcası Hz. Abbas (R.) için: "Bu, babalarımın bâkiyesidir" demişti.

(134) Siz Yahudi'lerin, Hz. İbrahim'in, Hz. Yakub'un ve onların çocuklarının soyundan gelmeniz, size bir fayda sağlamaz; sizin, onların yolundan gitmeniz ancak size fayda sağlar. Nitekim Peygamber'imiz (S.) da, kendi akrabasına şöyle demişti:

"Başka insanlar, kendi iyi amelleriyle bana gelirken, siz, neseplerinizle bana gelmeyin!"

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا اَوْ نَصَارٰى تَهْتَدُواۜ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ
حَنِيفًاۜ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا
اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَا اُنْزِلَ اِلٰى اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَا اُوتِيَ مُوسٰى وَعِيسٰى وَمَا اُوتِيَ
النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْۘ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَاِنْ اٰمَنُوا بِمِثْلِ مَا اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْاۚ
وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍۚ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُۚ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُۜ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللّٰهِۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةًۘ
وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ اَتُحَاجُّونَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْۚ وَلَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْۚ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَۙ
﴿١٣٩﴾ اَمْ تَقُولُونَ اِنَّ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْاَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا اَوْ نَصَارٰىۜ قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُۜ
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللّٰهِۜ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْۚ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

135. Hem de, onlar (Kitap Ehli kâfirler, Müslüman'lara) dediler ki: "Yahudi, ya da Hıristiyan olun ki, doğru yolu bulmuş olasınız." Sen, onlara de ki: "Hayır, biz, hanîf (bâtıl inançlara meyletmeyip hak dine yönelmiş) olan İbrahim'in dinine uyarız. İbrahim ise, hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı."

136. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar, siz deyin ki: "Biz, Allah'a, bize indirilmiş olan Kur'an'a, İbrahim'a, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve Yakub'un evladına(torunlarına) indirilmiş olana da, Musa'ya ve İsa'ya verilmiş olan Tevrat'a ve İncil'e de, Rabb'lerinden diğer peygamberlere verilmiş olanlara da iman ettik. Biz, bunların hiç birini ayrı tutmayız ve biz, yalnız Allah'a teslim olmuş Müslüman'larız."

137. İşte, eğer Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar, sizin iman ettiğiniz gibi iman edecek olurlarsa, gerçekten doğru yolu bulmuş ola-

caklar; yok eğer ondan yüz çevirecek olurlarsa, artık onlar, gerçekten size mutlak bir muhalefet içindedir. Bu takdirde onlara karşı Allah, sana yetecektir. Şüphesiz Semî' (her şeyi hakkıyla işiten), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) de yalnız Allah'tır.

138. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Siz deyin ki: "Allah, bizi, kendi boyasına (rengine) boyadı (bizi, insanları yarattığı fıtrat üzerinde bıraktı; hidâyetine erdirdi; kalbimizi imanla temizledi). Zaten kimin boyası, Allah'ın boyasından daha güzel olabilir! Biz de yalnız Ona tapmaktayız.

139. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Siz, Allah hakkında bizimle tartışmaya mı giriyorsunuz? Oysaki O, bizim de Rabb'imiz, sizin de Rabb'inizdir. Bizim işlediklerimiz ise bize âittir; sizin işledikleriniz de size!..Ve biz, yalnız Allah'a tapmaktayız."

140. Yoksa siz: "Gerçekten İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve onun evladı (torunları) Yahudi veya Hıristiyan idiler" mi diyorsunuz? Ey Muhammed! Sen onlara deki: Siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı?.. Zaten Allah tarafından kendisine bildirilmiş olan bir şahitliği gizleyen kimseden daha zalim kim olabilir!

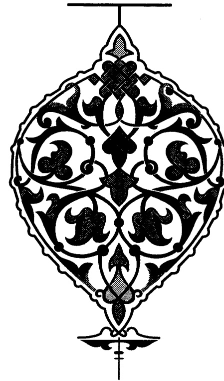
141. İşte onlar, birer ümmet idi; gelip geçmişlerdir. Onların kazandıkları kendilerine âittir; sizin kazandıklarınız da size!..Onların işlediklerinden siz sorumlu tutulacak da değilsiniz.

(138) Bazı rivâyetlere göre bu âyet, Hıristiyan'ların vaftizine karşın Müslüman'ların durumunu bildirmektedir. Şöyle ki: Hıristiyan'lar, yeni doğan çocuklarını günahtan temizlemek ve Hıristiyanlığa kabulünü sağlamak için, Ma'mûdiye (vaftiz suyu) denilen sarı bir suya batırıyorlardı.

(139) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar, Peygamber'imize (S.) dediler ki: "Bütün peygamberler, İsrail Oğulları'ndandır. Eğer sen de, peygamber olsaydın, onlardan olurdun." İşte bunun üzerine bu âyetler indi.

(140) Bu şahitlik, Hz. İbrahim'in, Yahudi ve Hıristiyan olmadığına, O'nun Hanîf (Tevhid inancının peygamberi) olduğuna ve Peygamber'imizin son peygamber olduğuna ilişkin Allah'ın (C.) şahitliğidir.

(141) 134. âyetin burada da tekrar edilmesi, insanların zihnine iyice yerleşmiş olan babalar ve atalarla iftihar etmek ve onlara dayanmak düşüncesinden şiddetle sakındırmak içindir. Diğer bir görüşe göre, geçen âyetteki hitap, Kitap Ehli içindir; buradaki hitap ise, bizim için olup bizi, bu konuda onlara uymaktan sakındırmaktadır. Bir diğer görüşe göre ise, birinci âyetteki ümmet, peygamberlerdir; ikinci âyetteki ümmet ise, Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların selefleridir.

سَيَقُولُ السُّفَهَٓاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰيهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّت۪ي كَانُوا
عَلَيْهَاۜ قُلْ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُۜ يَهْد۪ي مَنْ يَشَٓاءُ اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ اُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
شُهَدَٓاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَه۪يدًاۜ وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّت۪ي كُنْتَ عَلَيْهَٓا اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِۜ وَاِنْ كَانَتْ لَكَب۪يرَةً اِلَّا عَلَى الَّذ۪ينَ
هَدَى اللّٰهُۜ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُض۪يعَ ا۪يمَانَكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ
لَرَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَٓاءِۚ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰيهَاۖ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِۜ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۜ وَاِنَّ الَّذ۪ينَ
اُو۫تُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْۜ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ
بِكُلِّ اٰيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَۚ وَمَٓا اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْۚ وَمَا
بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍۜ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ
مَا جَٓاءَكَ مِنَ الْعِلْمِۙ اِنَّكَ اِذًا لَمِنَ الظَّالِم۪ينَۢ ﴿١٤٥﴾

142. İnsanlardan bir takım aklı ermeyenler, diyecekler ki: "Onları, yönelmekte oldukları Kıble'lerinden çeviren nedir?" Ey Muhammed! Sen de ki: "Doğu da yalnız Allah'ındır; batı da… Allah kimi dilerse onu dosdoğru yola iletir.

143. Böylece siz, insanlara şahit olasınız ve Resûl (Elçi) da, size şahit olsun diye, sizi ayrıca vasat (ifrat ve tefritin ortasında olan âdil) bir ümmet kıldık. Daha önce yöneldiğin Kıbleyi (Kâ'be'yi) şimdi Kıble yapmamız da, ancak, bu Resûl'e (Elçi'ye) uyacaklar ile ökçeleri üzerinde (geri) dönecek olanları fiilen bilmemiz içindir. Bu da, Allah'ın, hidâyete erdirdiği kimselerden başkasına mutlaka zor gelir. Allah, sizin imanınızı (imandaki sebatınızı, eski Kıble'ye olan imanınızı, eski Kıble'ye olan namazınızı) da zayi edecek değildir. Şüphesiz Allah, insanlara Reûf'tur (şefkati sonsuzdur), Rahîm'dir (rahmeti sınırsızdır).

144. Ey Muhammed! Doğrusu Biz, senin, yüzünü gökyüzüne doğru çevirip durduğunu (Bizden haber beklediğini) görüyoruz. Onun için Biz seni, hoşnut olacağın bir Kıbleye hiç şüphesiz döndüreceğiz. Haydi, yüzünü Mescid-i Haram (Kâ'be) yönüne çevir! Siz de ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar, nerede bulunursanız bulunun, namazda yüzünüzü o tarafa çevirin! Kendilerine Kitap verilmiş (Kitap Ehli) olanlar da hiç şüphesiz bilirler ki, bu yöneliş, Rabb'lerinden gelen gerçeğin ta kendisidir. Allah, onların bütün yaptıklarından da habersiz değildir.

145. Ant olsun ki ey Muhammed! Sen, kendilerine Kitap verilmiş olanlara bütün kesin delilleri getirsen de, onlar, senin Kıblene yönelmezler; sen de onların kıblesine yönelecek değilsin; Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar da, birbirlerinin kıblesine yönelecek değillerdir. Ant olsun ki, sana gelen bunca bilgiden sonra eğer sen (ümmetin) onların yanlış arzularına uyacak olursan, işte o zaman sen hiç şüphesiz zalimlerden olursun.

(142) Peygamber'imiz (S.), Mekke'de iken Kâ'be'de namaz kılarken, Kâ'be'nin Hacerulesved Köşesi ile Irak Köşesi arasında durup namaz kılıyordu. Böylece hem Kâ'be'ye, hem de Kudüs'teki El-Sahre'ye (Kutsal Mâbed'e) yönelmiş oluyordu. Peygamber'imiz (S.), Medine'ye hicret ettikten sonra artık her iki kıbleye birden yönelmek mümkün olmadığından, kendi içtihadıyla, on altı, on yedi ay kadar Kudüs'teki El- Sahre'ye doğru namaz kıldı. Ancak Yahudi'lerin, bunu Peygamber'imiz aleyhinde propaganda malzemesi yapıp: "Muhammed, hem dinimize muhalefet ediyor; hem de kıblemize yöneliyor" şeklindeki konuşmaları, Peygamber'imizin ağrına gidiyordu. Bunun için de kıblesinin Beytülharam (Kâ'be) olmasını arzu ediyordu ve bunun için vahiy bekliyordu.

Rivâyet olunuyor ki, kıble değişikliği, Bedir savaşından iki ay önce Receb ayında, gün ortasında Peygamber'imiz, Beni Seleme Mescidinde Ashab ile

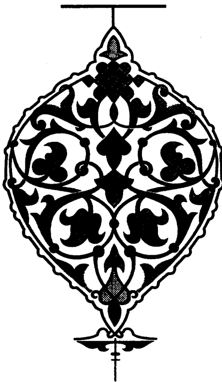
beraber öğle namazının iki Rek'atini kıldıktan sonra vükû bulmuştur. Peygamber'imiz (S.), o anda gelen vahiy gereğince namazın içinde dönüp yüzünü Kâ'be'ye çevirdi. Kendisi ile beraber namazda bulunan erkekler ile kadınlar da, yer değiştirdiler. İşte bundan dolayı bu mescide "Mescidülkıbleteyn" (İki Kıbleli Mescid) adı verildi.

(143) Vasat, lügatte, dairenin merkezi gibi bütün çevreye aynı uzaklıkta bulunan orta noktaya denir. Mecazî anlamda ise, beşerî güzel hasletler için kullanılmaktadır. Çünkü İslam ümmeti, sahip olduğu güzel hasletleriyle iki kötü vasfın arasında, yani ifrat ile tefritin ortasında bulunmaktadır. Örneğin: İffet vasfının, fuhuş ile cinsellikten tamamen uzak durmak vasıflarının ortası olması, yine cesaretin, tehevvür ile korkaklık vasıflarının ortası olması gibi.

Peygamber'imizin (S.) şuurlu ve bilgili ümmeti, Allah'ın (C.), hakkı anlamak için yarattığı delilleri ve indirdiği Kitabı (Kur'an'ı) tefekkür ederek, Allah'ın (C.), kimseye zulmetmediğini, kimseden hakkı esirgemediğini, tebliğ ve öğüt için peygamberler gönderdiğini, kâfirler ise, delillerden yüz çevirmek ve kötü arzularına uymak yüzünden bedbaht olduklarını kesin olarak anlarlar ve diğer insanlara da bu gerçekleri anlatıp bu konuda şahitlik ederler.

Bazı rivâyetlere göre bu şahitlik, kıyamet günü peygamberlerin tebliğini inkâr edenler aleyhinde de gerçekleşecektir.

Rivâyet olunuyor ki, kıble değişince, bazı Müslüman'lar, Peygamber'imize (S.) dediler ki: "Ya Resûlallah, kıble değişmeden önce ölen arkadaşlarımızın durumu ne olacak?" İşte bu âyetin "Allah, sizin imanınızı (eski kıbleye olan inancınızı ve namazınızı) zayi edecek değildir" bölümü, onlara cevap oldu.

اَلَّذٖينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ اَبْنَاۤءَهُمْۜ وَاِنَّ
فَرٖيقاً مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ اَلْحَقُّ مِنْ
رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرٖينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلّٖيهَا
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِۜ اَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمٖيعاًۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۜ وَاِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَۜ وَمَا
اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۜ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۙ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌۗ اِلَّا
الَّذٖينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنٖي وَلِاُتِمَّ نِعْمَتٖي
عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَۙ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ اَرْسَلْنَا فٖيكُمْ رَسُولًا
مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ اٰيَاتِنَا وَيُزَكّٖيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَۜ ﴿١٥١﴾ فَاذْكُرُونٖٓي
اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لٖي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ
اٰمَنُوا اسْتَعٖينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِۜ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرٖينَ ﴿١٥٣﴾

146. Bizim, o kendilerine Kitap verdiklerimiz (Yahudi'ler ile Hıristiyan'ların bilginleri), onu (Peygamber'i, Kur'an'ı, kıble değişimini) oğullarını tanırcasına, tanırlar ve hiç şüphesiz içlerinden bir takımı, bu gerçeği bile bile gizlerler.

147. Ey Muhammed! Yegâne hak, Rabb'inden gelendir. O halde sakın, sen (ümmetin), şüphe edenlerden olma!

148. Her ümmetin de bir kıblesi vardır. (Yahut bu ümmetin her toplumu için Kâ'be'nin bir tarafı kıbledir.) Artık siz, hayır işlerinde yarışın! Her nerede olursanız olunuz, Allah, hepinizi bir araya getirecektir. Çünkü Allah, her şeye Kaadirdir.

149. Ey Muhammed! Her nereden de yola çıkarsan çık, artık namazda yüzünü Mescid-i Haram (Kâ'be) yönüne dön! Çünkü hiç şüphesiz bu, Rabb'inden gelen yegâne haktır. Allah, bütün yaptıklarınız-

dan da habersiz değildir.

150. Ey Muhammed! Evet, her nereden yola çıkarsan çık, namazda yüzünü Mescid-i Haram yönüne dön! Sizler de ey mü'minler! Her nerede olursanız, olunuz, namazda yüzünüzü Mescid-i Haram yönüne dönün ki, insanlar için aleyhinizde bir kanıt olmasın; meğer ki, içlerinden bilerek haksızlık edenler bunu yapsınlar. Artık onlardan korkmayın ve yalnız Benden korkun! Yine, (bunu yapın ki,) üzerinizdeki nimetimi tamamlayayım ve umulur ki, hidâyete erersiniz.

151. Nasıl ki, size içinizden öyle bir peygamber gönderdik ki, size âyetlerimizi okuyor; sizi arındırıyor; size Kitap ve hikmeti öğretiyor ve size bilmediklerinizi öğretiyor.

152. Öyleyse siz (beni ibadetle) anın ki Ben de sizi (sevap ile) anayım. Bana şükür de edin ve Bana nankörlük etmeyin.

153. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! (Malî ve bedenî sıkıntılarda, Allah yolunda savaşta) sabır ve namaz için Allah'tan yardım dileyin! Çünkü şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.

(146) Arap'lar, kesin bilgiyi ifade ederken: "Oğlunu tanıdığı gibi onu tanıyor" derler. Tevrat'ı okuyan Yahudi bilginleri ile İncil'i okuyan Hıristiyan bilginleri de, Peygamber'imizin (S.) vasıflarını, Onun, iki kıbleye doğru namaz kılacağını ve kendisine Kur'an indirileceğini kesin olarak biliyorlardı. Bununla beraber, bekledikleri peygamberin, İsrail Oğulları'ndan değil de, Arap'lardan çıktığını görünce ve Müslüman oldukları takdirde, sahip oldukları imtiyazları ve menfaatleri kaybedeceklerini anlayınca, inatçı küfürlerini sürdürüyorlardı.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ بَلْ اَحْيَاءٌ وَلٰكِنْ
لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ
﴿١٥٥﴾ اَلَّذِينَ اِذَا اَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ اُولٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَاُولٰئِكَ هُمُ
الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ حَجَّ
الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا اَنْزَلْنَا
مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدٰى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ
اُولٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿١٥٩﴾ اِلَّا الَّذِينَ
تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَاُولٰئِكَ اَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاَنَا التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ اُولٰئِكَ
عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾ خَالِدِينَ
فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾
وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

154. Allah yolunda öldürülenler için de: "Ölüler" demeyin! Hayır, onlar (bir çeşit) diridirler; ancak siz bunu anlayamazsınız.

155. Ant olsun ki, Biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallarda, canlarda ve ürünlerde noksanlık ile mutlaka sınayacağız. Ey Muhammed! Sen de sabredenlere cenneti müjdele!

156. O sabredenler ki, başlarına bir sıkıntı gelince: "Şüphesiz bizim varlığımız Allah'ındır ve mutlaka Ona döneceğiz!" derler.

157. İşte onlara, Rabb'lerinden yalnız bağışlama ve rahmet vardır ve onlar, hidâyete erenlerin ta kendileridir.

158. Şüphesiz Safa ile Merve, Allah'ın dininin şiarlarındandır (simgelerindendir). O halde her kim Beytullah'ı Hacc veya Umre olarak ziyaret edecek olursa, bu arada

ikisini tavaf etmesinde bir sakınca yoktur. Kim de gönüllü olarak bir hayır (Hacc ve Umra ibadetlerinden birini) işleyecek olursa, o takdirde Allah, karşılığını fazlasıyla vermektedir; O, Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilmektedir).

159. O kimseler ki, indirdiğimiz apaçık kanıtları ve o Kitap'ta (Tevrat'ta) apaçık gösterdikten sonra doğru yolu gizliyorlar, işte Allah, onlara mutlaka lânet eder; bütün lânet ediciler de lânet eder.

160. Ancak o kimseler ki, tövbe ederler, hareketlerini de düzeltirler ve gerçeği açıkça ortaya koyarlar, işte o takdirde Ben, onların tövbelerini kabul ederim. Tevvâb (bütün tövbeleri kabul eden), Rahîm (merhameti sınırsız olan) de yalnız Benim.

161. Şüphesiz o kimseler ki, küfre saplandılar ve kâfir olarak öldüler, işte Allah'ın, bütün meleklerin ve tüm insanların lâneti onların üzerine olsun!

162. Onlar, hep cehennemde (lânet içinde) kalacaklardır; ne azapları hafifletilir, ne de yüzlerine bakılır. (Yahut mazeret ve tövbe için kendilerine mühlet verilir.)

163. Sizin Tanırınız ise, bir tek Tanrıdır; Ondan başka tanrı yoktur; O, Rahmân'dır (esirgemesi sonsuzdur), Rahîm'dir (merhameti sınırsızdır).

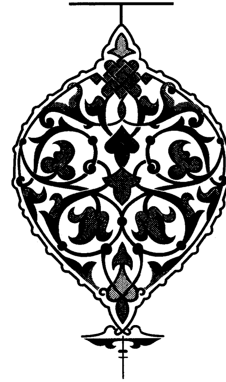
(154) Rivâyet olunuyor ki, bu âyet, Bedir şehitleri hakkında inmiştir. Bu kutlu ve mutlu şehitlerin sayısı on dörttür.

Yani size emredilen cihatta sabır ve sebat gösterin ve bilin ki, şehitlik, hayatın sonu değil, fakat sonsuz mutlu bir hayatın başlangıcıdır. Bu itibarla siz, şehitler için "ölüler" demeyin! Hayır, onlar, hayattadır, ancak siz, onların hayatını anlayamazsınız.

Bu da işaret ediyor ki, şehitlerin hayatı, dünya hayatı gibi insanların, duyularıyla algılanabilen bir hayat tarzı değil, fakat o hayat, ruhanîdır; akıl ile değil, ancak vahi y ile idrâk edilebilir.

(158) Safa ile Merve, Kâ'be'nin doğusunda yaklaşık 350 m. aralıklı iki tepedir. Câhiliyye döneminde Safa tepesinde İsâf adındaki put ve Merve tepesinde de Nâile adındaki put bulunuyordu. Câhiliyye devrinde insanlar, Safa ile Merve arasında Sa'y yaparken (gidip gelirken) bu putlara el sürüyorlardı. İslam geldikten ve Mekke fethedildikten sonra bu putlar da diğerleri gibi kırıldı. Bazı Müslüman'lar, bundan dolayı Safa ile Merv arasında Sa'y yapmakta da çekimser kaldılar. İşte bu âyet, Müslüman'ların bu yöndeki endişelerini kaldırdı.

İmam Ahmed bin Hanbel, Hz. Enes ile İbni Abbas (R.) rivâyetlerine dayanarak, Hacc ile Umre'de Safa ile Merve arasında Sa'y yapmanın, sünnet olduğunu söylemiştir. Buna göre, yapılmadığı takdirde bir şey lazım gelmez. İmam Ebu Hanife ise, vâcip olduğunu söylemiştir. Buna göre, yapılmadığı takdirde kurban kesmek lazım gelir. İmam Şâfiî ile İmam Mâlik ise, rivâyet edilen bir hadise dayanarak rükün olduğunu söylemişlerdir. Buna göre, Haccın tamamlanması için yapılması zorunludur. Âyetin zahirine göre, İmam Ahmed bin Hanbel'in görüşü tercihe şayandır.

اِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِى تَجْرِى فِى الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ مَٓاءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِنْ كُلِّ دَٓابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ
يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْدَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِۜ وَالَّذِينَ
اٰمَنُٓوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِۜ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُٓوا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَۙ
اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعاًۙ وَاَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَاَوُا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ اَنَّ
لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُا مِنَّاۜ كَذٰلِكَ يُرِيهِمُ اللّٰهُ
اَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْۜ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلَالاً طَيِّباًۘ وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ
بِالسُّٓوءِ وَالْفَحْشَٓاءِ وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

164. Şüphesiz şu göklerin ve bu yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde, denizde insanlara faydalı olan şeylerle yüklü olarak yüzüp giden gemilerde, Allah'ın gökten bir su indirip de, onunla, toprağa ölümünden sonra hayat vermesinde, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre âmade olan bulutları yönlendirmesinde akıl yürüten bir toplum için elbette, Allah'ın varlığını ve birliğini kanıtlayan bir çok deliller vardır.

165. İnsanlardan kimileri de vardır ki, Allah'tan başka şeyleri Ona ortak koşarlar; onları Allah'ı severcesine severler. (Tevhid imanı ile) İman etmiş olanların Allah'a olan sevgileri ise çok daha fazladır. O (Allah'a ortak koşarak) zulmedenler, azabı görecekleri zaman, bütün gücün gerçekten Allah'a âit olduğunu (Allah'a ortak koştukları şeylerin, kendilerine şefaat edemediklerini) ve Allah'ın azabının gerçekten çok şiddetli olduğunu anlayacakları gibi önceden de anlayabilselerdi!..

166. O zaman azabı görünce, kendilerine uyulanlar, kendilerine uyanlara hiç sahip çıkmayacaklar ve aralarındaki bütün bağlar kopacaktır.

167. Onlara uyanlar da diyecekler ki: "Ah, keşke bizim için dünyaya bir kez dönüş olsaydı da, onlar şimdi bizden uzak durdukları gibi biz de onlardan uzak dursaydık!" İşte böylece Allah, onların yaptıklarını kendilerine pişmanlık olarak gösterir ve onlar, o ateşten çıkacak değillerdir.

168. Ey insanlar! Yeryüzünde bulunanların helâl, hoş olanlarından yiyin ve şeytanın izinden gitmeyin. Çünkü şeytan sizin için gerçekten apaçık bir düşmandır.

169. Çünkü şeytan, size ancak kötülüğü, hayasızlığı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder.

(164) Bu âyette denizdeki gemiden söz edilmesi, denizlerdeki çok çeşitli hayata ve canlılara dikkat çekmek içindir. Özellikle geminin zikredilmesi ise, denizlerdeki inceleme, araştırma ve denizlerdeki acayiplikleri gözleme vasıtası olduğu içindir.

Âyette denizin, yağmur ve buluttan önce zikredilmesi, her ikisinin de kaynağının deniz olmasından dolayıdır.

(168) Bu âyet, nefis yemekleri yemeyen ve güzel elbiseler giymeyen Kitap Ehli tasavvufçularının hayat tarzına özenen bazı Müslüman'lar hakkında inmiştir.

وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَٓا اَلْفَيْنَا
عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَاۜ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَٓاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا
يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَٓاءً وَنِدَٓاءًۜ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ اِنَّمَا
حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَٓا اُهِلَّ بِهِ
لِغَيْرِ اللّٰهِۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِۜ
اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ اِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَٓا اَنْزَلَ
اللّٰهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًاۙ اُولٰٓئِكَ مَا
يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِۚ فَمَٓا اَصْبَرَهُمْ
عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّۜ وَاِنَّ
الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

170. O kâfirlere: “Allah’ın indirdiği Kur’an’a uyun!” denilince de, onlar şöyle derler: “Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz geleneklere uyarız!” Ya ataları (hak dinden) bir şey akıl edememiş, doğru yolu da bulamamışlarsa?..

171. O kâfirlerin durumu, seslenen çobanın sesini sadece bağırıp çağırma olarak işiten hayvanların durumu gibidir. Onlar (sanki) sağırdırlar; dilsizdirler; kördürler; onun için akıl edemezler.

172. Ey (Tevehid imanı ile) iman etmiş olanlar! Size verdiğimiz rızıkların helâl, hoş olanlarından yiyin ve eğer yalnız Allah’a tapıyorsanız, Ona şükredin!

173. Allah, size ancak leşi, kanı, domuz etini ve Allah’tan başkası adına kesilen hayvan etini haram kılmıştır. Ancak kim zorda kalacak olursa, başka bir zorda kalmışın hakkına tecavüz etmemek ve zaruret miktarını aşmamak (yahut İslam yönetimine isyan etmemek ve yol kesmemek) kaydıyla, bunlardan bir miktar yemesinde artık hiçbir günah yoktur. Çünkü kuşkusuz Allah, Ğafûr’dur (çok bağışlayıcıdr), Rahîm’dir (çok merhametlidir).

174. Şüphesiz o kimseler ki, Allah’ın indirdiği Kitaptan bir şeyi gizleyip de, onu az bir değere (dünyalık menfaatlere) değişirler, işte onlar, ateşten başka bir şeyi yiyip karınlarına doldurmuş olmazlar. Kıyamet günü ise Allah, onlarla ne konuşacak, ne de onları arıtacaktır. Pek acı veren bir azap da onlar içindir.

175. İşte bunlar, o kimselerdir ki, hidâyet karşılığında sapkınlığı, bağışlanma karşılığında da azabı satın almışlardır. Öyleyse onlar ateşe karşı dayanıklı kılan nedir?

176. İşte o azabın sebebi şudur: Kuşkusuz Allah, Kitabı (Kur’an’ı, eski kutsal kitapları) hak olarak indirmiştir. Kitap hakkında değişik görüşlerde olanlar (Kur’an için kimisi büyü, kimisi şiir, kimisi kehânet diyenler. Yahut eski kutsal kitapların bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayanlar. Yahut Tevrat’ın bazı âyetlerine inananlar, Peygamber’imizin vasıflarını bildiren âyetlerine ise inanmayanlar) ise, hiç kuşkusuz haktan uzak bir ayrılığa düşmüşlerdir.

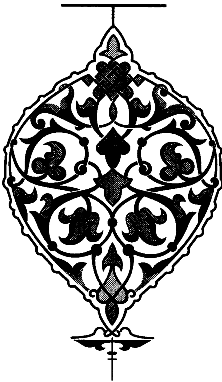
(170) İslam âlimleri, bu âyeti, tahkik ve içtihada muktedir olanlar için taklidin caiz olmadığına delil göstermişlerdir.

Ancak İslam’ın her hangi bir konusunda yeni bir içtihatta bulunmak veya yeni bir yorum getirebilmek için, her şeyden önce, Sarf, Nahv, Vaz’, İstiâre ve Meanî ilimlerini iyi derecede bilmek şarttır. Çünkü bu ilimler iyi bilinmeden, İslam kaynaklarını doğru olarak anlamak mümkün değildir. Bundan sonra da, Tefsir, Tefsir Tarihi, Hadis, Hadis Tarihi, Hadis Usulü, Fıkıh, Fıkıh Tarihi, Fkıh Usulü, İslam Tarihi

ve Kelam ilimlerini, bu ilimlerde yazılmış belli başlı eserlerin telif metotlarını, hangi asırda yazıldıklarını ve o asrın şartlarını iyi bilmek gerekir. Bu şartları haiz olmayanların, içtihat ve yorum iddiaları da, bağnazların, içtihat ve yorum kapısının kapalı olduğunu iddia etmeleri gibi, İslam dünyasının sorunlarına çözüm getirmeyeceği gibi, ilmî araştırmaların önünü de kapatır.

(172) Peygamber'imiz (S.), haram yemenin, dua ve ibadetlerin kabul olmasına engel olduğunu buyurmuştur.

(173) Zorda kalmış bir insan, ölü hayvan etini de, başkasının malını da bulabiliyorsa, ölü hayvan etinden yiyemez; başkasının malını yiyecek. Bu durumda yiyen kimse, yoksul ise, yediği malın tazmini de lazım gelmez. Nitekim Abbad bin Şurahbil el- Anzî'den rivâyet olunduğuna göre diyor ki: "Bir yıl kıtlık oldu. Ben de bir şey bulmak için Medine'ye geldim ve orada bir hurma bahçesine girip hem yedim, hem de abama doldurdum. O sırada bahçe sahibi gelip beni yakaladı ve hem beni dövdü, hem de abamı aldı. Ben de, Peygamber'imize (S.) gidip onu şikâyet ettim. Peygamber'imiz, onu çağırdı ve kendisine şöyle dedi: ' Bu adam aç iken, doyurmadın; câhil iken de uyarmadın!..' Sonra Peygamber'imiz (S.), abamı bana geri vermesini ve beni dövdüğü için de bana, bir vesak (yaklaşık 180 kg.) hurma vermesini emir buyurdu.

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ
الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيّٖنَۚ
وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكٖينَ
وَابْنَ السَّبٖيلِ وَالسَّٓائِلٖينَ وَفِي الرِّقَابِۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى
الزَّكٰوةَۚ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عَاهَدُواۚ وَالصَّابِرٖينَ فِي
الْبَاْسَٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ وَحٖينَ الْبَاْسِۜ اُولٰٓئِكَ الَّذٖينَ صَدَقُواۜ وَ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلٰىۜ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰىۜ فَمَنْ
عُفِيَ لَهُ مِنْ اَخٖيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَاَدَٓاءٌ اِلَيْهِ
بِاِحْسَانٍۜ ذٰلِكَ تَخْفٖيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌۜ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ
ذٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَٓا اُولِي
الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ اِنْ تَرَكَ خَيْرًاۚ اَلْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبٖينَ بِالْمَعْرُوفِۚ
حَقًّا عَلَى الْمُتَّقٖينَۜ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَاِنَّمَٓا
اِثْمُهُ عَلَى الَّذٖينَ يُبَدِّلُونَهُۜ اِنَّ اللّٰهَ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌۜ ﴿١٨١﴾

177. Hayır (iyilik), ibadette sadece yüzlerinizi doğu ve batı yönlerine, çevirmeniz değildir; fakat asıl hayra erenler o kimselerdir ki, Allah'a, âhıret (kıyamet) gününe, meleklere, Kitaplara, peygamberlere iman ederler; sevdikleri mallarını muhtaç olan yakınlarına, muhtaç olan öksüzlere, yoksullara, yolda kalmışlara, (yahut konuklara), dilenen muhtaçlara ve hürriyetinin bedelini bulamayan kölelere verirler; (Yahut Allah sevgisi uğruna bunu yaparlar) namazı hakkıyla (İslam'a göre) kılarlar; zekâtı verirler; antlaşma yaptıkları zaman sözlerini yerine getirirler; sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabrederler. İşte din (iman, hak, iyilik) iddiasında doğru olanlar, ancak bunlardır ve işte takvâya ermiş olanlar da ancak bunlardır.

178. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Öldürülenler için üzerinize kısas farz kılındı. Hür olan adama hür ile, köle-

ye de köle ile, kadına da kadın ile kısas yapılır. Ancak her kime, Müslüman kardeşi (maktulün velisi) tarafından bir şey (kısas) bağışlanacak olursa, artık hakkaniyete uygun olarak ona güzellikle diyet ödemesi gerekir. İşte bu, Rabb'inizden bir hafifletme ve rahmettir. İşte her kim bundan sonra haddi aşacak olursa (kaatili öldürecek olursa), artık onun için pek acıklı bir azap vardır.

179. Sizin için kısasta büyük hayat vardır, ey gerçek akıl sahipleri! Umulur ki, takvâya erersiniz.

180. Sizden birine ölüm gelip çattığı zaman eğer bırakacak büyük serveti varsa, yoksul olan ana babası ve akrabası için hakkaniyete uygun biçimde (terekenin üçte birini geçmeyecek şekilde) vasiyette bulunmak, takvâ sahipleri üzerine bir hak olarak yazılmıştır.

181. Artık her kim o vasiyeti işittikten sonra değiştirecek olursa, o takdirde şüphesiz onun günahı (vebalı) yalnız değiştirenler üzerindedir. Çünkü Allah şüphesiz Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

(177) Müslüman'ların kıblesi, Beytülmakdis'ten Kâ'be'ye tahvil edilince, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar, kıble hakkında ileri geri konuşmaya başladılar. Her fırka, kendi kıblesine yönelmenin asıl hayır olduğunu iddia ediyordu.

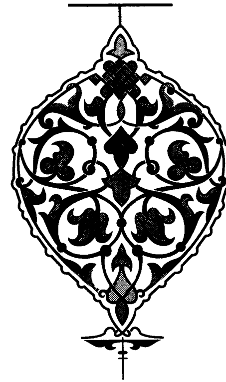
Diğer bir görüşe göre ise, bu hitap, Yahudi ve Hıristiyan'larla beraber Müslüman'ları da kapsamaktadır. Yani hayır, yalnız kıble işinden ibaret değildir. Yahut en büyük hayır bu değildir.

(178) Câhiliyye devrinde iki Arap kabilesi arasında kan davası vardı. Bu iki kabileden biri daha güçlü idi. Bu güçlü kabile, diğerine: "Bizden öldürülen bir köleye karşı sizden bir hür adam, bizden öldürülen bir kadına karşı sizden bir erkek, bizden bir erkeğe karşı sizden iki erkek veya daha fazla öldüreceğiz!" diye yemin etmişlerdi. İslam geldikten sonra bu iki kabile, Peygamber'imize (S.) gelip Onun hakemliğini kabul ettiler. İşte bunun üzerine bu âyet indi. Peygamber'imiz de, onların kısas ve diyetlerinde iki tarafın eşit sayılmasını emir buyurdu.

Bu âyet, bazı müçtehitlerin iddia ettiği gibi, hür bir adamın bir köleyi öldürmesi halinde kısas yapılmayacağı noktasında delil olamaz; çünkü muhalif mefhûm (tersini düşünmek), ancak başka bir izah şekli bulunmadığı zaman itibar edilir.

Bu âyet, kısas konusunda kısmî affın (kısas sahiplerinden birinin affının) da, küllî af (hepsinin affı) gibi olduğunu bildirmektedir. Bu itibarla kısmî af ile de kısas cezası kalkar, onun yerine diyet lazım gelir.

(179) Kısasta büyük hayat vardır; çünkü kısas edileceğini düşünen kimse, başkasını öldürmez. Bu itibarla her kısas düşüncesi, iki canı kurtarır. Bir de, kısas hükmü gelmeden önce câhiliyye devrinin insanları, kaatil olmayanı da ve öldürülen bir kişiye karşılık, çok insan da öldürüyorlardı. Böylece kabileler arasında düşmanlığın ardı arkası kesilmiyordu.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ
فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٨٢﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذ۪ينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ
كَانَ مِنْكُمْ مَر۪يضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَ
وَعَلَى الَّذ۪ينَ يُط۪يقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْك۪ينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَاَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذ۪ٓي اُنْزِلَ ف۪يهِ الْقُرْاٰنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ
شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَر۪يضًا اَوْ
عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَ يُر۪يدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ
وَلَا يُر۪يدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ
عَلٰى مَا هَدٰيكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَاِذَا سَاَلَكَ
عِبَاد۪ي عَنّ۪ي فَاِنّ۪ي قَر۪يبٌ اُج۪يبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَج۪يبُوا ل۪ي وَلْيُؤْمِنُوا ب۪ي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

182. Ancak her kim vasiyet edenin, bilmeyerek veya bilerek haksızlığa meyletmesinden korkar da, ilgililerin arasını bulacak olursa, artık ona bir günah yoktur. Çünkü şüphesiz Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

183. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Oruç, sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki, takvâya erersiniz.

184. Orucu o sayılı günlerde tutun. Ama sizden her kim hasta ya da yolculukta bulunacak olursa, artık tutmadığı günler sayısınca diğer günlerde oruç tutar. Oruca çok zor dayanabilenler ise, tutmadıkları her gün için fidye olarak bir yoksulu doyurmaları gerekir. Ama her kim gönüllü olarak hayır işlerse (fidye miktarını arttırırsa), işte bu, kendisi için daha hayırlıdır. Yine de (oruç tutmamak ruhsatınız olsa bile, sağlığınızı veya ana karnındaki ceninin ve emzirilen çocuğun sağlığını olumsuz yönde etkilememek şartıyla) oruç tutmanız, sizin için daha hayırlıdır. Bunu bir bilseniz!..

185. Bu oruç, Ramazan ayı orucudur ki, Kur'an bu ayda indirilmiştir. O Kur'an ki, insanlara yol göstericidir; doğru yolun ve hakkı batıldan ayırt etmenin apaçık delilleridir. Öyleyse sizden her kim bu aya erişecek olursa, oruç tutsun. Kim de hasta veya yolculukta olursa, tutmadığı günler sayısınca diğer günlerde oruç tutsun. Allah, sizin için kolaylık diler; zorluk dilemez. Bunlar, istenen sayıyı tamamlamanız ve doğru yola erdirdiğinden dolayı Allah'ı tekbir (tazim) etmeniz içindir ve belki şükredersiniz diyedir.

186. Ey Muhammed! Kullarım Beni senden sorunca, de ki; işte Ben, onlara gerçekten yakınım; dua ettiği zaman dua edenin duasını kabul ederim. Öyleyse Benim çağrıma gelsinler ve Bana iman etmekte sebat etsinler! Umulur ki, doğru yolu bulurlar.

(182) Bundan önceki âyette vasiyetleri değiştirmenin vebali anlatıldıktan sonra bu âyette de, İslam'a uygun olmayan vasiyetlerin İslam'a uygun hale getirilmesinde bir sakınca olmadığı anlatıldığı gibi, zımnen ona mükâfat bile vaat edilmektedir.

(183) Oruç Hz. Âdem'den (S.) beri bütün peygamberlere ve ümmetlere farz kılınmıştır.

Âyetin bu ifadesi, oruç hükmünü teyit, teşvik etmek ve ayrıca insanları teselli etmek içindir. Çünkü zor işler, genel olduğu zaman insanlara daha kolay gelir.

Peygamber'imizin (S.) ümmetine farz kılınan oruç ile eski ümmetlere farz kılınan oruçlar arasındaki benzerlik, ya zorunluluk, ya da vakit miktarı bakımındandır.

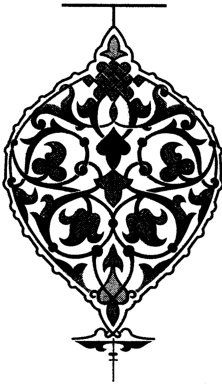
(185) Kur'an'ın Ramazan ayı içinde indirilmesi, Ra-

mazan ayı içinde ve Kadir gecesinde indirilmeye başlanması, ya da Kur'an'ın Ramazan ayında toptan dünya semasına, sonra da İlâhî iradenin gerektirdiği şekilde bölüm, bölüm dünya semasına indirilmesi veyahut da Ramazan ayı hakkında Kur'an âyetlerinin indirilmesi demektir.

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur:

"İbrahim'in (S.) Sahifeleri, Ramazan ayının ilk gecesinde, Tevrat, Ramazan'ın altıncı gecesinde, İncil, Ramazan'ın on üçüncü gecesinde, Kur'an da, Ramazan'ın yirmi dördüncü gecesinde inmiştir.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى نِسَٓائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ
لَكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْـٰٔنَ بَاشِرُوهُنَّ
وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ
لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَاَنْتُمْ
عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيَاتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُٓوا
اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَٓا اِلَى الْحُكَّامِ
لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾
يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ
وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلٰكِنَّ
الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ اَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللّٰهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ الَّذِينَ
يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

187. Oruç gecesi kadınlarınıza yaklaşmak size helal kılınmıştır. Onlar sizin için bir elbisedir; siz de onlar için bir elbisesiniz. Allah, kendi nefislerinize yazık ettiğinizi bildi de, tövbelerinizi kabul buyurdu ve sizi bağışladı. Şimdi artık kadınlarınıza yaklaşın da, Allah'ın sizin için yazdığını dileyin. Sabahın beyaz (aydınlık) ipliği (çizgisi), gecenin siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar da yiyin, için; sonra ertesi geceye (akşama) kadar orucu tamamlayın. Mescitlerde itikâfta (ibadete çekilmiş) iken de kadınlarınıza yaklaşmayın. İşte bunlar, Allah'ın, kulları için koyduğu sınırlarıdır. Öyleyse sakın onlara yaklaşmayın! Allah, âyetlerini insanlara işte böyle açıklıyor. Umulur ki takvâya ererler.

188. Birbirinizin malını da aranızda haksız yere yemeyin; insanların mallarından bir kısmını haksız olduğunuzu bile bile yemek için de yargıçlara (ve idarecilere) ak-

tarmayın.

189. Ey Muhammed! Sana hilalleri (yeni doğan Ayları) soruyorlar. De ki: "Onlar, insanlar ve Hacc için vakit ölçüleridir. Bir de, iyi davranış, (Hacc ihramında iken) evlere arkalarından açılan girişlerden girmeniz değildir; fakat iyi davranış, aykırılıklardan sakınanların davranışıdır. Evlere de (arkalarından değil,) kapılarından girin ve Allah'a karşı aykırılıklardan sakının! Umulur ki, selamete erersiniz.

190. Sizinle savaşanlarla siz de Allah yolunda savaşın! Yalnız aşırı gitmeyin. Çünkü şüphesiz Allah, aşırı gidenleri sevmez.

(187) Rivâyet olunuyor ki, Ramazan orucu farz kılınınca, Müslüman'lar yatsı namazını kılıp yatıncaya kadar yiyip içiyorlardı ve cinsel ilişkide bulunuyorlardı. Geceleri ise, bunların serbest olup olmadığı, bazı Sahabî'lerce bilinmiyordu. İşte o Sahabî'lerin, bunu Peygamber'imize (S.) sorması üzerine bu âyet indi.

Eşlerin birbirlerine elbise, örtü olmaları, birbirlerini gayri meşru ilişkilerden korumaları anlamındadır.

Allah'ın yazdığını dilemek, Allah'ın takdir buyurduğu gibi çocuklar yapmak ve bunun için cinsel ilişki sırasında meniyi dışarıya değil, kadının rahmine akıtmak ve kadınlarla ters ilişkiye asla girmemek anlamındadır. Tan yerinde ufukta önce meydana gelen aydınlık ile ona paralel olarak uzayıp giden gece karanlığı, beyaz ve siyah iki ipliğe (çizgiye) benzetilmiştir.

(188) Bu âyet, hâkimin, rüşvet ve kayırmacılıkla veya bir tarafın, bizzat ve yahut vekilinin güçlü, diğer tarafın ise yetersiz ifadeleri üzerine verdiği yanlış bir hükmün, manen geçersiz olduğuna, o mali helal kılmadığına delildir. Nitekim rivâyet olunduğuna göre Peygamber'imiz (S.) de şöyle buyurmuştur:

"Ben de, ancak bir insanım. Siz, davalarınız için bana geliyorsunuz. Olabilir ki, bazılarınız, kanıtlarını daha iyi anlatır da, ben de dinlediklerime göre karar veririm. Bu durumda eğer bir kimseye davalı veya davacı o kardeşinin hakkından bir şeye karar verirsem, onun için bir ateş parçasına karar vermiş olurum. Artık ister o ateş parçasını sırtında taşısın, isterse de bıraksın."

(189) Rivâyet olunuyor ki, bazı Sahabî'ler, Peygamber'imize (S.) hilalin, niçin önce iplik gibi olup sonra yavaş yavaş dolunay haline geldiğini ve sonra da yine hilal şeklini aldığını sormuşlar; bunun üzerine bu âyet inmiş.

Rivâyet olunuyor ki, Ensar (Medine'li) Müslüman'lar, Hacc için ihrama girdikleri zaman, ne bir eve, ne de bir çadıra kapısından içeri girmeyip fakat arkalarından bir giriş yeri yaparak ondan içeri giriyorlardı ve bunu da iyi bir davranış ve sevap olarak biliyorlardı. İşte âyetin bu bölümü, anılan hareketin, iyi bir davranış olmadığını, asıl iyi davranışın, haramlardan ve kötü arzulardan sakınmak olduğunu bildirmektedir.

Âyetin, bu bölümünün, önceki bölümle münasebeti için de şöyle denilmiştir: Peygamber'imize hilali soranlar, bunu da sormuşlardı. Onun için inen âyet, ikisine de cevap vermiştir. Yahut Haccın vaktinin bilinmesi için ölçü olan hilal, zikredilirken Hacc ile ilgili olan bu yanlış uygulama da anlatılmıştır. Yahut asıl sormaları gereken şeylerin, tabiat olayları değil de, yanlış ibadet uygulamaları olduğuna dikkat çekmek içindir.

(190) Allah'ın (C.) dinini aziz, kelamını hâkim kılmak için size karşı savaşanlarla siz de savaşın.

Bu âyet, Müslüman'lara karşı savaş açmış olsun veya olmasın, bütün kâfirlere karşı top yekûn savaş izni ve emri verilmeden önce inmiştir. Âyet, Müslüman'lara karşı savaşmaları beklenmeyen yaşlılara, çocuklara, ev kadınlarına ve kendini ibadete vermiş olan din adamlarına dokunulmayacağına da işaret etmektedir.

Rivâyet olunuyor ki, Hicret'in 6. Yılı (M.628) Zilka'de ayında Peygamber'imiz (S.), Umre ziyareti için Ashabı ile beraber Medine'den yola çıktı. Ancak Mekke yakınlarına geldiklerinde Mekke müşrikleri, geçit yerlerini tutup Müslüman'ların üzerine taşlar, oklar yağdırarak Mekke'ye girmelerine engel oldular. Peygamber'imiz (S.), Hudeybiyye denilen yere çekilmek zorunda kaldı. Orada Mekke müşrikleri ile yapılan çetin müzakereler sonunda Hudeybiyye antlaşması imzalandı. Böylece Umre, gelecek yıla kaldı. Hicret'in 7. Yılında bir önceki yıl yapamadıkları Umre'yi kaza etmek için Mekke'ye geldiklerinde, Mekke müşriklerinin antlaşmaya bağlı kalmayıp Harem toprağında Haram (savaşın yasak olduğu) ayda kendileriyle savaşmalarından endişe ettiler ve bu durumdan hiç hoşlanmadılar. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَاَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ اَخْرَجُوكُمْ
وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى
يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَاِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذٰلِكَ جَزَٓاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾
فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ
وَيَكُونَ الدِّينُ لِلّٰهِ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾ اَلشَّهْرُ
الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ
فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ
الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَاَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ
وَاَحْسِنُوا اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ
فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ
الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا اَوْ بِهٖ اَذًى مِنْ رَاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِنْ
صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ فَاِذَٓا اَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا
اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
اِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِي
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

191. Hem de, o size karşı savaşan kâfirleri her nerede (Harem bölgesi içinde veya dışında) yakalarsanız öldürün.(Savaş sona erince) onların sizi çıkardıkları yerden (Mekke'den) siz de onları çıkarın. Onların, (Harem toprağında) Allah'a ortak koşmaları var ya, sizin, (Harem toprağında, ihramda) onları öldürmenizden daha üzücüdür. Mescid-i Haram'ın yanında ise, o kâfirler size karşı savaşmadıkça siz de onlarla orada savaşmayın. Ama eğer onlar size karşı savaşacak olurlarsa, siz de onları öldürün. İşte kâfirlerin cezası böyle olur.

192. Ama eğer onlar, (Harem bölgesinde) savaşa ve küfürlerine son verecek olurlarsa, o takdirde şüphesiz Allah, onlar için Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

193. Allah'a ortak koşma (şirk) ortadan kalkıncaya ve din, yalnız Allah için oluncaya kadar da her yerde onlarla savaşmaya devam edin. Bundan sonra da eğer onlar savaşa ve küfürlerine son verecek olursa, artık ancak zalimlere karşı düşmanlık olur.

194. Hürmetli ay, hürmetli aya karşılıktır ve hürmetler (dokunulmazlıklar) karşılıklıdır. Onun için her kim sizin üzerinize saldıracak olursa, saldırısının misliyle siz de ona saldırın. Allah'a karşı takvâyı (aykırılıklardan sakınmayı) da gözetin ve bilin ki, şüphesiz Allah, takvâ sahipleriyle beraberdir.

195. Bir de, Allah yolunda malınızı harcayın; (harcamada israf yaparak, yahut ailenizi ihtiyaç içinde bırakarak, yahut cihatta başarılı olmak, için gerekli olan harcamalardan kaçınarak, yahut Allah'ın rızasına vesile olan harcamaları yapmayarak) kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye de atmayın ve ihsanda bulunun (muhtaçlara gereği gibi yardım edin; hal ve hareketlerinizde dürüst olan). Çünkü şüphesiz Allah, ihsan sahiplerini sever.

196. Hacc ve Umre'yi de yalnız Allah için eksiksiz olarak yerine getirin. Ama eğer (Hacc ve Umre'yi tamamlamaktan) engellenecek olursanız, kolayınıza gelen bir kurban gerekir. Kurbanlık, kesim yerine varıncaya kadar da başınızı tıraş ederek ihramdan çıkmayın. Bu arada içinizden her kim, ihramlı iken hastalanır, ya da başından rahatsızlığı olur da, başını tıraş etmek zorunda kalacak olursa, işte ona da fidye olarak üç gün oruç tutmak veya üç sa' (sa',= yaklaşık 3 kg.) sadaka veya da kurban kesmek gerekir.Güvenlik içinde olduğunuz zaman ise, artık her kim Hac günlerine kadar (Umre ihramının yasaklarından) faydalanmak (için ihramdan çıkmak) isteyecek olursa, o zaman, onun kolayına gelen bir kurbanı kesmesi gerekir. Ancak kurban bulamayan bir kimse ise,

Hacc günlerinde üç gün, evinize geri döndükten sonra da yedi gün oruç tutmak gerekir. İşte hepsi tam on gündür. İşte bu hüküm, ailesi Mescid-i Haram çevresinde oturmayanlar içindir. Yine, Allah'a karşı takvâ üzere olun (aykırılıklardan sakının) ve bilin ki, Allah'ın vereceği ceza çok ağırdır.

(191) Harem bölgesinin sınırları şöyledir:

Mekke- Ten'im 6 km. (Kuzey). Mekke- Üdatü'l İbn 12 km.(Güney). Mekke- Ci'rane 16 km. (Doğu). Mekke- Hudeybiyye 15 km. (Batı). Mekke- Tepeler 14 km. (Kuzeydoğu).

(194) Haram aylar, Zilka'de, Zilhicce, Muharrem ve Receb aylarıdır. İslam'dan önce Arap'lar, bu aylarda savaşmıyorlardı.

Ancak Hicret'in 6.yılında Peygamber'imiz (S.), Ashab ile birlikte Umre ziyareti için Zilka'de ayında Mekke yakınına geldiğinde Mekke kâfirleri, bu geleneği çiğneyip Müslüman'lara karşı savaşmışlardı ve yapılan Hudeybiyye antlaşması gereğince Peygamber'imiz ile Ashab, Umre yapmadan Medine'ye dönmüşlerdi. Ertesi yıl, bu Umre kazası için Mekke'ye gelmeleri yine Zilka'de ayına rastlamıştı. Ancak Müslüman'lar, bu Haram ayında savaşmak istemiyorlardı. İşte bunun üzerine bu âyet indi ve Müslüman'lara, bu geleneği Mekke kâfirlerinin bozduğu bildirildi.

(196) Hacc ve Unre'den engellenmek (ıhsar) hükmü, bazı mezhep müçtehitlerine göre, yalnız düşman tarafından yapılan engelleme içindir, diğer bazı mezhep müçtehitlerine göre ise, hastalık ve diğer mazeretler de buna dâhildir.

Yine, ıhsar (engellenme) kurbanı da, bazı müçtehitlere göre, engelleme yapılan yerde kesilir; diğer bazı müçtehitlere göre ise, kurbanlık, Harem bölgesine gönderilip orada kesilir ve ihramdan çıkabilebilmesi için de, kesimi yapacak olan şahsa bir gün tayin edilir; o gün gelince ihramdan çıkılır.

اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌۚ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ
فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى الْحَجِّۜ وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّٰهُۜ وَ تَزَوَّدُوا فَاِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ التَّقْوٰىۘ وَاتَّقُونِ يَٓا اُولِى الْاَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْۜ فَاِذَٓا
اَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِۖ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدٰيكُمْۚ وَاِنْ كُنْتُمْ مِنْ
قَبْلِهٖ لَمِنَ الضَّٓالِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ اَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ
النَّاسُ وَ اسْتَغْفِرُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ
اٰبَٓاءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًاۜ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَٓا
اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾
وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَٓا اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِى
الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ
نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُواۜ وَ اللّٰهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

197. Hacc'ın (başlangıç ve bitiş) zamanı belli aylardır (Şevval, Zilka'de ayları ile Zilhicce ayının ilk on günü). İşte her kim o aylarda (ihram ve Telbiye = Lebbeyk...) ile) Hacc'ı bilfiil kendine farz kılacak olursa, artık Hacc'ta karısıyla cinsel ilişki ile cinselliği tahrik edici söz ve hareketler, hakaret sözleri ve tartışma yoktur. Hayırdan ise, her ne yaparsanız, Allah onu bilir. Bir de, Hacc yolculuğu için azık hazırlayın (başkasına yük olmayın). Ancak şüphesiz azıkların en hayırlısı (öbür dünya yolculuğu için gerekli olan) takvâdır. Hem de, yalnız Bana karşı takvâ üzere olun (emre muhalefetten, cezadan sakının), ey gerçek akıl sahipleri!

198. (Hacc mevsiminde ibadetleri aksatmadan) ticaret yaparak Rabb'inizden bir kazanç aramanızda sizin için hiçbir sakınca yoktur. Arafat'tan akın ettikten sonra Meş'ar-ı Haram yanında (Müzdelife'de)

Allah'ı zikredin (Telbiye= Lebbeyke..., Teh-lil=Lailahe illallah vahdeh...duaları okuyun; Akşam ve Yatsı namazlarını birlikte kılın). Hem de, Allah'ı (Câhiliyye devri gibi değil,) size gösterdiği gibi anın. Ondan önce ise, hiç şüphesiz siz sapkınlardan idiniz.

199. Ayrıca (Câhiliyye devrindeki Kureyş'liler gibi imtiyazlı davranıp Arafat yerine Müzdelife'de Vakfe yapmayın), insanların akın ettiği yerden (Arafat'tan) siz de akın edin ve Allah'tan günahlarınızın bağışlanmasını dileyin. Çünkü şüphesiz Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

200. Nihâyet Hacc ibadetlerinizi bitirdikten sonra (Câhiliyye devrinde Hacc'tan sonra Mina'da toplanıp soy- sop yarışmasında) atalarınızı andığınız gibi, hatta ondan da daha kuvvetlice Allah'ı anın. İşte insanlardan kimisi der ki: "Ey Rabb'imiz! Bize dünyada ver!" Öyle kimselerin öbür dünyadan ise hiçbir nasibi yoktur.

201. İnsanlardan kimisi de der ki: "Ey Rabb'imiz! Bize hem bu dünyada iyilik, güzellik ver; hem de öbür dünyada iyilik, güzellik ver ve bizi o ateş azabından koru!

202. İşte onlar için yaptıklarından (Hacc'tan, dualardan) dolayı büyük bir nasip (mükâfat) vardır. Bütün hesapları çarçabuk gören de ancak Allah'tır.

(197) Hacc mevsimi, Şevval ile Zilka'de aylarının tamamı ve zilhicce ayının da ilk on günüdür; başka bir görüşe, göre ise Zilhicce ayının da tamamıdır. Bu itibarla en erken ancak Şevval ayının başında ihrama girilir. Ve Zilhicce ayının onunda, Kurban bayramıyla da Hacc mevsimi sona erer.

Rivâyet olunuyor ki, Yemen'liler, Hacc'a gelirken azık hazırlamıyorlardı ve: "Biz, Allah'a tevekkül ediyoruz" diyorlardı ve bu hacılar, diğer insanlara yük oluyorlardı. İşte bu âyette, onlara, Hacc yolcuğu için azık hazırlamaları, dilenmekten ve insanlara yük olmaktan kaçınmaları emredilmiştir.

(198) Câhiliyye devrinde Hacc mevsiminde Ukâz, Mecenne ve Zülmecaz panayırları kuruluyordu ve hacılar, bu panayırlarda ticaret yaparak geçimlerini temin ediyorlardı. İslam gelince, bazı Müslüman'lar, bu ticaretten de sakındılar. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

Şu halde günümüzde de hacı adaylarının, Hacc mevsiminde ticaret yapmalarında bir sakınca olmadığı gibi, Hacc mevsiminde ticaret, sanayi ve teknoloji fuarlarının kurulmasında da bir sakınca yoktur; hatta faydalar vardır.

Arafat, arefe (tanıdı) kökünden gelmektedir. Hacc'ta Vakfe yapılan alana, Arafat adının verilmesinin sebepleri bağlamında şunlar söylenmiştir:

Burası daha önce Hz. İbrahim'e tarif edilmişti. Hz. İbrahim, orayı görünce Arefe (tanıdı) denildi. Burası geniş bir saha olmasından dolayı da bu kelime, çoğul yapılarak "Arafat" denildi.

Hz. Âdem ile Havva (S.) cennetten çıkarıldıktan ve başka başka yerlere düştükten sonra orada buluştular ve birbirlerini tanıdılar.

Hacc'a gelenler, bu sahada toplanıp birbirleriyle tanıştıkları için bu adı almıştır.

Arafat, Mekke'nin yaklaşık 25 km. doğusunda Harem sınırları dışında geniş bir alandır. "Cebel-i Rahme" denilen tepe de buradadır.

Meş'ar-ı Haram, Müzdelife bölgesinde, Kuzeh dağı üzerinde bir tepe olup Hacc imamı, burada Müzdelife Vakfesini yapar.

Hacc ibadet sırasında insanların, kefeni andıran ihrama girmesi, onlara ölümü hatırlatmaktadır.

Yine, çeşitli ırklara mensup çeşitli insan sınıflarının, tek tip kıyafete bürünmesi, aynı mekânlarda yan yana ve iç içe Allah'a (C.) yalvarmaları, insanlar arasındaki eşitliği telkin etmektedir.

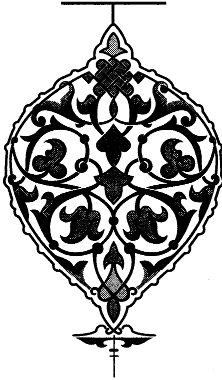
Yine, ihramda, hayvanlara ve yeşile dokunma yasağı da, insanlara, Hacc mevsimi dışında da ve kendi ülkelerinde de doğayı koruma düşüncesini aşılamaktadır.

İslam dünyasının, yöneticilerinin ve bilginlerinin, Hacc mevsiminde, kutsal topraklarda toplantılar ya-

parak Müslüman'ların dinî ve dünyevî sorunlarını görüşmeleri ise, günümüzde tamamen ihmal edilen Haccı'n en büyük hikmetlerindendir.

Hacc sırasında tamamen organizasyon ve önlem eksikliğinden kaynaklanan ve günümüzdeki geniş imkânlarla telafisi zor olmayan kargaşa ve eziyetler ise, bütün insanlara huzur ve güven sağlamak için gönderilen İslam'ın yüce şanına hiç yakışmamaktadır.

Hacc ibadetleri sırasında başka insanlara eziyet etmek pahasına da olsa, bir an önce şeklî ibadeti yerine getirmek için uğraşı vermek ise, Hacc'tan nasip almamanın göstergesidir.

وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فٖٓي اَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فٖي
يَوْمَيْنِ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَٓا اِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ
اتَّقٰى وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ
اللّٰهَ عَلٰى مَا فٖي قَلْبِهٖ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَاِذَا تَوَلّٰى
سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فٖيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ
وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَاِذَا قٖيلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ
اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ
﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرٖي نَفْسَهُ ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ رَؤُ۫فٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا ادْخُلُوا
فِي السِّلْمِ كَٓافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ
لَكُمْ عَدُوٌّ مُبٖينٌ ﴿٢٠٨﴾ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْكُمُ
الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ
يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ يَأْتِيَهُمُ اللّٰهُ فٖي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٢١٠﴾

203. O sayılı günlerde (Bayram'ın dört, bir görüşe göre de üç gününde şeytan taşlamaları yapılırken, kurban kesilirken, namazlardan sonra) de Allah'ı anın (tekbir getirin). Ancak her kim, iki günde acele edecek (taşlamadan sonra Mina'dan Mekke'ye dönecek) olursa, artık ona günah yoktur. Her kim, geri kalacak (üçüncü gün de taşlama yaptıktan sonra Mekke'ye dönecek) olursa, ona da günah yoktur. Bu muhayyerlik (yahut hükümler), takvâyı (aykırılıklardan sakınmayı) gözetenler (yahut gözetmek) içindir. Takvâyı da yalnız Allah için gözetin ve bilin ki, siz mutlaka yalnız Onun huzuruna toplanacaksınız.

204. İnsanlardan öylesi de vardır ki, dünya hayatına (işlerine,) ilişkin (yahut dünyalık kazanmak için) söyledikleri, senin hoşuna gider ve kalbindekine (samimiyetine) Allah'ı şahit tutar. Oysaki o, düşmanların en azılısıdır.

205. Hem de, o, dönüp gitti mi (yahut bir iş başına geçti mi), yeryüzünde bozgunculuk yapmaya, ekinleri ve sürüleri yok etmeye çalışır. Allah da bozgunculuğu sevmez.

206. Ona : "Allah'tan kork!" denildiği zaman da, gururu kendisini günah işlemeye sürükler. Artık ona cehennem yeter ve orası gerçekten ne kötü yatak!

207. İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allah'ın rızası uğrunda kendini satar (feda eder). Allah da kullarına karşı Reûf'tur (son derece şefkatlidir).

208. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'a karşı tam (içinizle, dışınızla) teslimiyet içine (yahut bütün hal ve hareketlerinizle İslam'a) girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, sizin için gerçekten apaçık bir düşmandır.

209. Artık size bu apaçık deliller geldikten sonra bundan (tam teslimiyetten, tamamıyla İslam'a girmekten) kayacak olursanız, o zaman bilesiniz ki, Allah gerçekten Aziz'dir(yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

210. Bu emre uymayanlar, ille de yağmurlu buluttan gölgeler içinde Allah'ın ve meleklerin gelmesini ve işin bitirilmesini mi bekliyorlar? Bütün işlerin sonu da yalnız Allah'a döndürülür (varır).

(204) Bir rivâyete göre bu âyet, Ahnes bin Şurayk el-Sekafî hakkında inmiştir.

Bu adam, gösterişli, tatlı dilli ve güzel konuşan biri idi. Anılan şahıs, sık, sık Peygamber'imizin (S.) huzuruna gelerek İslam'a ve Müslüman'lara sevgisini dile getirirdi. Ama aslında bu şahıs bir münafık idi. Nitekim bir gece Müslüman'lar uykuda iken onların ekinlerini yakmış ve hayvanlarını da telef etmişti.

Diğer bir rivâyete göre ise bu âyet, bütün münafıklar hakkındadır.

(205) Bir rivâyete göre bu âyet de, Ahnes bin Şurayk'ın yaptıklarını anlatmaktadır. Nitekim yukarıda belirtildiği gibi Ahnes, gece Müslüman'lar uykuda iken onların ekinlerini yakmış be hayvanlarını da telef etmişti.

Diğer bir rivâyete göre ise bu âyet, zulümleri yüzünden, insanların ürünlerinin de, nesillerinin de yok olduğu uğursuz zalim yöneticileri anlatmaktadır.

(207) Rivâyet olunuyor ki, bu âyet, Suheyb bin Sinan el- Rumî hakkında inmiştir. Şöyle ki: Mekke kâfirleri, Mekke'den Medine'ye hicret etmek üzere yola çıkan Suheyb'i (R.) yolda yakalamışlar ve dininden dönmesi için ona işkence etmeye başlamışlar. Suheyb de, onlara demiş ki: "Ben çok yaşlı bir insanım; sizinle beraber olsam da, size faydam olmaz ve size karşı olsam da size bir zararım olmaz. Benim bütün mallarımı alın da, beni serbest bırakın." Onlar da bu teklifini kabul etmiş ve kendisini serbest bırakmışlardı.

Suheyb'e (R.) el- Rumî (Rum Suheyb) denilmesinin sebebi ise şudur: Suheyb, küçük yaşta Rum korsanlar tarafından kaçırılıp Rumlar arasında büyüdüğü için Arapça aksanı bozuk idi. İşte bundan dolayı kendisine bu lakap verilmişti.

(208) Bu âyetteki hitap, bir rivâyete göre münafıklar içindir. Yani ey dilleriyle iman ettiklerini söyleyenler! Allah'a tam olarak teslim olun; hem dilinizle, hem de kalbinizle Onun buyruklarına boyun eğin.

Diğer bir rivâyete göre ise, bu hitap, Kitap Ehli'nden Müslüman olanlar içindir. Çünkü rivâyet olunuyor ki, Kitap Ehli'nden bazıları, Müslüman olduktan sonra da Cumartesi tatiline saygı duyuyor ve develerin etlerini yemiyorlar; sütlerini içmiyorlardı. İşte onlara, İslam'ı bütün hükümleriyle kabul etmeleri ihtar edilmiştir.

Bir diğer rivâyete göre ise, bu hitap, Müslüman'lar içindir. Yani İslam'ın bütün hükümlerini kabul edin; hiç birini ihlal etmeyin.

(210) İlâhî azabın bu şekilde tasvir edilmiş, çünkü beklenmeyen bir azap, daha acı olur ve rahmet beklenirken ve yağmurlu bulutun yağmur yağdırması beklenirken, azap yağdırması ise, çok daha acı olur.

Âyette, Allah (C.) ile beraber meleklerin de zikredilmesi, Allah'ın (C.) buyruklarının gerçekleşmesine vasıta oldukları veyahut Allah'ın azabını onlar getirdikleri içindir.

Bazı rivâyetlere göre ise, bu âyet, kıyamet günü mahşer manzarasını anlatmaktadır.

سَلْ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ كَمْ اٰتَيْنَاهُمْ مِنْ اٰيَةٍ بَيِّنَةٍۜ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ
اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدٖيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ
لِلَّذٖينَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذٖينَ اٰمَنُواۢ
وَالَّذٖينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ
مُبَشِّرٖينَ وَمُنْذِرٖينَۖ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ فٖيمَا اخْتَلَفُوا فٖيهِۜ وَمَا اخْتَلَفَ فٖيهِ اِلَّا الَّذٖينَ اُوتُوهُ
مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْۚ فَهَدَى اللّٰهُ الَّذٖينَ
اٰمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فٖيهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖۜ وَاللّٰهُ يَهْدٖي مَنْ
يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٢١٣﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ
وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذٖينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْۜ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَٓاءُ
وَالضَّرَّٓاءُ وَزُلْزِلُوا حَتّٰى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا مَعَهُ مَتٰى
نَصْرُ اللّٰهِۜ اَلَٓا اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرٖيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَۜ قُلْ
مَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبٖينَ وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكٖينِ
وَابْنِ السَّبٖيلِۜ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلٖيمٌ ﴿٢١٥﴾

211. İsrail Oğulları'na sor: Biz onlara nice apaçık mucizeler vermiştik. Her kim de Allah'ın nimeti (hidâyetine sebep olan mucizesi) kendisine geldikten sonra onu (sapkınlığa veyahut tahrif ve yanlış yorumla) değiştirecek olursa, işte Allah'ın ona vereceği azap gerçekten pek şiddetlidir.

212. O kâfirlere dünya hayatı cazip kılınmıştır. Onlar, o iman etmiş olanları (yoksul Müslüman'ları) alaya da alırlar. Oysaki o takvâ sahipleri (inkârdan sakınmış olanlar), kıyamet gününde onlardan üstün olacaklardır. Allah, dilediğine hesapsızca rızık da verir.

213. Önceleri insanlar bir tek ümmet idi. Sonra (onlar hakta ihtilafa düşünce) Allah, müjdeleyici ve uyarıcı olarak peygamberleri gönderdi ve anlaşmazlığa düştükleri konularda insanlar arasında (Allah'ın, peygamberin, Kitabın) hükmetmesi için onlarla beraber hak olarak Kitapları indirdi (gönderdi). Oysaki kendilerine apaçık deliller geldikten sonra yine de, aralarındaki kıskançlıktan dolayı anlaşmazlığa düşenler, o kendilerine Kitap verilenlerden başkaları değildirler.(Onlar, anlaşmazlığı kaldırmak için indirilen Kitapları anlaşmazlık sebebi yaptılar.) Sonunda Allah, (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar, anlaşmazlığa düştükleri hakka (gerçeğe) Kendi izniyle ulaştırdı. Zaten Allah, dilediğini dosdoğru yola ulaştırır.

214. Yoksa siz Müslüman'lar, sizden önce gelip geçenlerin başına gelenlerin benzerinin, sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle yoksulluk ve sıkıntı dokundu ve öyle sarsıldılar ki, Peygamber ile beraberindeki (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar diyorlardı ki: "Allah'ın yardımı ne zaman?" (Onlara denildi ki:) Haberiniz olsun ki, Allah'ın yardımı gerçekten yakındır.

215. Ey Muhammed! Hayır için neyi (ve kime) harcayacaklarını sana soruyorlar. De ki: Mal olarak hayır yolunda harcadığınız bir şey, (öncelikli olarak) ebeveyn, yakınlar, öksüzler, yoksullar ve yolda kalmışlar için olmalıdır. Hayır olarak her ne yaparsanız, işte Allah, onu da elbette hakkıyla bilmektedir.

(213) İnsanların hak ve İslam dini üzerinde ittifak halinde tek bir ümmet olması dönemi, Hz. Âdem ile Hz. İdris (S.) veyahut Hz. Âdem ile Hz. Nuh (S.) arasındaki veyahut da Hz. Nuh tufanından sonraki dönemdir.

Kur'an'da özel adlarıyla zikredilen peygamberlerin sayısı yirmi sekizidir.

Bir rivâyete göre, bütün peygamberlerin sayısı yüz yirmi dört bindir. Diğer bir rivâyete göre ise iki yüz yirmi dört bindir.

Resûl olan, yani Allah (C.) tarafından kendilerine

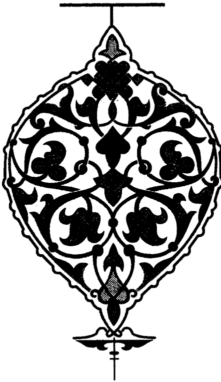
özel hükümler, kanunlar verilmiş peygamberlerin sayısı ise, üç yüz on üçtür.

Bu itibarla, Allah'ın (C.), peygamberlerle beraber Kitapları indirmesi, hepsine değil, bazılarına Kitap indirmesi ve diğerlerinin de o Kitapları uygulamaları demektir.

Nitekim Hz. Musa ile Hz. İsa(S.) arasında, yaklaşık 650 yıl içinde yalnız, Hz. Musa'ya Tevrat ve Hz. Davud'a da Zebûr indirilmiş ve Zebûr'da da hükümler olmadığından dolayı, anılan süre içinde İsrail Oğulları'na gelen iki bin peygamberin tamamı, Tevrat'ın hükümlerini uygulamışlardır.

Böylece İsrail Oğulları'nda bazen bir asırda birkaç peygamber gönderilmiştir. Nitekim Babil kralı Buhtenassar, Kudüs'ü M.Ö 586 tarihinde istila ettiği zaman, Hz. Musa'dan sonra İsrail Oğulları'nın Dört Büyük Peygamber'inden Eşa'ya, Danyal, İrmiya ve Hezkıyal (S.) adlı peygamberlerden son ikisi, hayatta bulunuyorlardı ve bu iki peygamber de, imandan sonra şirke batan İsrail Oğulları'nın başına büyük bir felaket geleceğini haber vermişlerdi.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْۚ وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوا
شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوا شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ
لَكُمْۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ
الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِۜ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌۜ وَصَدٌّ عَنْ
سَبِيلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهِ
مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِۜ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَاتِلُونَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُواۜ
وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ
حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِۙ اُولٰٓئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ
اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ
وَالْمَيْسِرِۜ قُلْ فِيهِمَٓا اِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِۘ وَاِثْمُهُمَٓا
اَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَاۜ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَۜ قُلِ الْعَفْوَۜ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَۙ ﴿٢١٩﴾

216. O (Müslüman'ları ve İslam'ı savunmak için yapılacak) savaş, sizin üzerinize farz kılındı. Oysaki savaş, (doğal olarak) sizin hoşunuza gitmemektedir. Ama olabilir ki, bir şey hoşunuza gitmediği halde sizin için o, bir hayırdır; sevdiğiniz bir şey de sizin için bir şer (fenalık) olur. Sizin için hayırlı olanı da ancak Allah bilir; siz ise bilemezsiniz.

217. Ey Muhammed! Haram (kutlu) ayları, o aylarda savaşmayı sana sorarlar. Sen de ki: "O aylarda savaşmak size göre büyük bir günahtır. (Sizin yaptığınız gibi) İnsanları Allah yolundan alıkoymak, Allah'ın ortaksız olduğunu inkâr etmek, insanları Mescid-i Haram'dan engellemek ve halkını oradan çıkarmak ise, Allah katında en büyük günahtır. Sizin, Allah'a ortak koşmanız (yahut İslam'dan döndürmek için, Müslüman'lara işkence ve baskı yapmanız) o öldürmekten (bazı Müslüman'ların,

Haram ayda bazı adamlarınızı öldürmelerinden) daha büyük bir günahtır." Eğer onların gücü yetse, sizi dininizden döndürünceye kadar sizinle savaşmaktan da geri kalmazlar. Sizden her kim de, dininden döner de, kâfir olarak ölecek olursa, işte onların yaptıkları bütün ibadetler, bu dünyada da, öbür dünyada da boşa gidecektir ve işte onlar ateş yarânlarıdır. Onlar hep orada kalacaklardır.

218. Şüphesiz o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman ettiler ve Allah yolunda hicret ve cihat yaptılar, işte onlar, Allah'ın rahmetini umabilirler. Allah da, (onların, yanılgı ve dikkatsizlikle işledikleri hatalar için) Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

219. Ey Muhammed! Sana şarap ve kumarı sorarlar. Sen de ki: "İkisinde de insanlar için büyük bir günah (zarar) ve (müptelası olan insanlara göre, şarapta, zevk alma, sevinme, arkadaşlar arasında eğlenme, cesaret kazanma, kumarda da emeksiz kazanç gibi) bir takım faydaları vardır. Ancak her ikisinin de günahı (zararı), faydalarından daha büyüktür." Ey peygamberim! Sana neyi harcayacaklarını da sorarlar. Sen de ki: "İhtiyaçtan fazlasını harcayın!" Allah, âyetlerini size işte böyle açıklar. Umulur ki, iyice düşünürsünüz.

(217) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Bedir savaşından iki ay önce Cemazilâhir ayında, halasının oğlu Abdullah bin Cahş kumandasında sekiz kişilik bir müfrezeyi, görevlendirdi. Bu müfreze, Mekke ile Taif arasında bulunan Nahle Vadisine kadar giderek Kureyş hakkında istihbarat toplayacaktı. Bu müfreze gözetleme sırasında bir Kureyş kervanı ile karşılaştı. Bu kervanda, Amr bin Abdullah el- Hadremî ile üç kişi daha bulunuyordu. Müfreze, Amr'ı öldürdüler ve onun iki arkadaşını da esir aldılar. Üçüncüsü ise kaçtı. Müfreze, bütün yükleriyle kervanı ve esirleri Medine'ye getirdi. Bu olay, Haram aylarından olan Receb ayının sonuna rastlamıştı. Müfreze ise, o günün, Cemazilâhir ayının sonu olduğunu sanmışlardı.

O güne değin, bu konuda henüz âyet inmediği için, Haram aylarında savaşları yasaklayan eski geleneğe Müslüman'lar da uyuyorlardı. İşte Kureyş'liler, bunu istismar ederek: "Muhammed, halkın, geçimi için güven içinde çalıştığı, ticaret yaptığı Haram ayların dokunulmazlığını da ihlal etti; Receb ayında da kan döktü" diyerek ortalığı velveleye verdiler. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

Haram ayları, Zilka'de, Zilhicce, Muharrem ve Rece aylarıdır. Bu aylardaki savaş yasağı, Arap'larda eski bir gelenek olup bu aylarda güven içinde seyahat ediyorlardı.

(219) İçki ve kumarda büyük zararlar vardır. Çünkü içki, insanın en üstün vasfı, hayvanlardan ayıran özelliği ve bütün din ve dünya işlerinin idare merkezi olan aklı tahrip etmektedir. Ve her ikisi de mal kaybına sebep olmaktadır. Ancak bunlarda eğlenmek, zevk almak, korkuyu üstünden atıp cesaret kazanmak gibi zahiren fayda telakki edilen şeyler de vardır. Fakat her ikisinin de doğurduğu olumsuz sonuçlar, müptelalarına göre bile, faydalarından daha büyüktür.

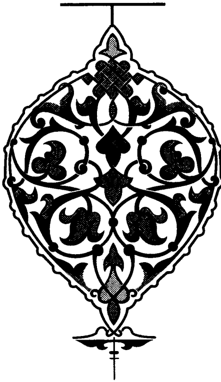
Rivâyet olunuyor ki, aralarında Hz. Ömer ile Hz. Muaz'ın (R.) da bulunduğu bazı Sahabî'ler, Peygamber'imize(S.) gelip içkinin zararlarını anlattılar ve bu konuda fetva istediler. İşte bunun üzerine bu âyet indi. Bundan sonra bazı Müslüman'lar içkiyi bıraktılar; bazıları ise, bunu kesin yasak değil de, bir tavsiye olarak telakki ettikleri için içki içmeye devam ettiler. Sonra bir gün Abdurrahman bin Avf, bazı Sahabî'leri evine davet etti ve gelenler, içki içip sarhoş olduktan sonra içlerinden biri, onlara namaz kıldırırken,, Kâfirûn sûresini okudu ve "Lâ a'budu mâ ta'budûn=Ey kâfirler! Ben, sizin taptığınıza tapmam" cümlesini "a'budu mâ ta'budûn=Ben sizin taptığınıza taparım" şeklinde okudu. İşte bunun üzerine "Ey iman etmiş olanlar! Siz sarhoş iken namaza yaklaşmayın" (Nisâ: 43) âyeti indi. Bundan sonra büyük çoğunluk, içkiyi tamamen bırakmakla beraber bazı Müslüman'lar namaz dışında yine içmeye devam ettiler. Sonra bir gün Utban bin Malik, Sa'd bin Vakkas ile bazı Sahabî'leri evine davet etti ve konuklar içki içip sarhoş olduktan sonra şiirler okuyup övünmeye başladılar. Bu arada Sa'd bin Vakkas, okuduğu bir şiirle, Ensar'ı (Medine'li Müslüman'ları) hicvetti. Bunun üzerine Ensar'dan bir zat, deve kemiğiyle vurup onun kafasını kırdı. Sa'd bin Vakkas da, Peygamber'imize gidip onu şikâyet etti. İşte bunun üzerine de içkiyi kesin olarak yasak-

layan Mâide: 90. âyeti indi.

Bu âyette, hayır için yapılacak harcamaların da, kişinin, kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarından fazla olan mallarından olması emredilmektedir.

Rivâyet olunuyor ki, bir gün bir Sahabî, Peygamber'imize (S.) gelip ganimetlerden kendisine düşen bir altın yumurtayı hayır işlerinde harcanmak için vermek istedi. Peygamber'imiz (S.) ise kabul etmek istemeyip ondan yüz çevirdi. Ancak bu zat, ısrarla teklifini tekrarladı. O zaman Peygamber'imiz öfkelenip: "Ver bakayım!" dedi ve onu alıp öyle fırlattı ki, adamın kafasına gelse, mutlaka kırardı. Sonra buyurdu ki: "Bazılarınız, bütün malını getirip sadaka veriyor; sonra da oturup dileniyor. Sadaka, zenginlikle olur."

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْيَتَامٰى قُلْ اِصْلَاحٌ
لَهُمْ خَيْرٌ وَاِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ
مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
(٢٢٠) وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ
مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتّٰى
يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ
اُولٰٓئِكَ يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِاِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (٢٢١) وَيَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ اَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَٓاءَ فِي الْمَحِيضِ
وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ
حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ
الْمُتَطَهِّرِينَ (٢٢٢) نِسَٓاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ اَنّٰى
شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ (٢٢٣) وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِاَيْمَانِكُمْ اَنْ
تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (٢٢٤)

220. Bu dünyayı da, öbür dünyayı da iyi düşünesiniz diye!.. Ey Muhammed! Sana öksüzleri de sorarlar. Sen de ki: Onların durumlarını düzeltmek, (onlardan uzak durmaktan) daha hayırlıdır. Eğer onlarla birlikte yaşayacak (yahut onlarla evlenecek) olursanız, artık onlar sizin din kardeşlerinizdir. Allah ise, öksüzlerin işlerini bozan ile işlerini düzelteni bilir. Allah dileseydi sizi zora da sokardı (size ağır sorumluluklar da yüklerdi). Çünkü kuşkusuz Allah, Aziz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (evrendeki her şey için mükemmel sebep ve amaç kılmış olandır).

221. Allah'a ortak koşan kadınlar ise, Tevhit (şirksiz) imanla iman etmedikçe onlarla evlenmeyin. Evlenmek için, (Tevhit imanıyla) imanlı olan bir cariye bile, pek hoşlansanız dahi, Allah'a ortak koşan hürre bir kadından elbette daha hayırlıdır. (Tevhit imanıyla) iman etmedikçe, Allah'a or-

tak koşan erkekleri de kızlarınızla evlendirmeyin. (Tevhit imanıyla) imanlı olan bir köle bile, pek beğenseniz de, Allah'a ortak koşan hür bir erkekten elbette daha hayırlıdır. İşte o Allah'a ortak koşanlar, sizi o ateşe çağırır; Allah ise, izniyle (tevfikiyle, yardımıyla, iradesiyle) sizi cennete ve bağışlanmaya çağırır. Yine, Allah öğütlensinler diye, âyetlerini insanlara açıklıyor.

222. Ey Muhammed! Sana kadınların aybaşı halini de sorarlar. Sen de ki: O, rahatsızlık veren bir şeydir. Onun için aybaşı zamanlarında kadınlardan uzak durun ve temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın. Nihâyet onlar iyi temizlenince, Allah'ın size emrettiği yerden onlara yaklaşın. Çünkü şüphesiz Allah, hakkıyla tövbe edenleri de sever; iyice temizlenenleri de sever.

223. Kadınlarınız sizin için ekimlik (çiçeklik, fidanlık) gibidir. Öyleyse dilediğiniz gibi (üreme organından olmak şartıyla istediğiniz pozisyonda) onlara varın. Kendiniz için önceden hazırlık da yapın. Allah'a karşı takvâyı da gözetin (aykırı hareketlerden de sakının) ve bilin ki, siz mutlaka Allah'a kavuşacaksınız. Ey Muhammed! Sen de, bu mü'minlere müjde ver!

224. Allah'a ettiğiniz yemini, iyilik etmenize, takvâyı gözetmenize ve insanların arasını bulmanıza engel (gerekçe) de kılmayın. Zaten Allah, Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir); Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

(220) Rivâyet olunuyor ki, Müslüman'lar, öksüzlerim malları hakkındaki uyarılardan dolayı öksüzlerle ilgilenmekten ve onların mallarını uhdelerine almaktan kaçınıyorlardı. Bundan ötürü de öksüzler sıkıntı çekiyorlardı. İşte bu durum, Peygamber'imize (S.) arz edildikten sonra bu âyet indi. Âyet, öksüzlerin yararına olan malî ortaklığı, onların mallarını işletmeyi teşvik etmektedir.

(221) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), bazı Müslüman'ları alıp Medine'ye getirmek için Mersed el- Ğanevî'yi Mekke'ye gönderdi. Mersed, Câhiliyye döneminde Anak adında bir kadını sevmişti. Bu kadın, Mersed'in, Mekke'ye geldiğini duyunca yanına geldi ve onunla beraber olmak istedi. Mersed ise: "İslam, bizi ayırdı" dedi. Anılan kadın, Mersed'le evlenmek istediğini söyledi. Mersed de, bunun, ancak Medine'ye dönüp Peygamber'imizden izin aldıktan sonra olabileceğini söyledi. Medine'ye döndükten sonra, Peygamber'imizin huzuruna çıkan Mersed, bu evlilik için izin istedi. İşte o zaman bu âyet indi.

(222) Rivâyet olunuyor ki, Câhiliyye devrinde Arap'lar da, tıpkı Yahudi'ler ve Mecusî'ler gibi aybaşı halindeki kadınlarla aynı odada kalmazlardı ve onlarla oturup yemek yemezlerdi. Hıristiyan'lar ise, aybaşı haline aldırmadan bu kadınlarla da cinsel ilişkiye giriyorlardı. Bir gün Sahabe'den bir grup Peygamber'imize gelip bu kadınları sordular. İşte bunun üzerine bu âyet indi. İşte Müslüman'lara, ifrat ve tefrit arasındaki bu orta yol emredilmiştir.

Bu konuda rivâyet edilen bazı hadislere göre, aybaşı halindeki kadınlarla, cinsel ilişki dışında her türlü sevişme mubahtır. Bazı hadislere göre ise, belden aşağı çıplak sevişme haramdır. Tercihe şayan olan rivâyet de budur.

Kadınların, aybaşı halinden temizlenmeleri, akıntı tamamen kesildikten sonra onların yıkanması demektir; yıkanmadan önce yine cinsel ilişki haramdır. Bazı mezhep müçtehitlerinin, aybaşı halinin, azamî süresi olan on günden sonra kesilmesi takdirinde yıkanmadan önce de cinsel ilişkiyi helal saymaları, tercihe şayan değildir.

(223) Yahudi'ler, kadınlarla, meşrû yoldan, fakat arka pozisyonda ilişkide bulunmaktan doğacak çocuğun şaşı olacağına inanıyorlardı ve onun için bundan kaçınıyorlardı. İşte bu âyet, o inancı da ret etmektedir.

Bazı mezheplerin bazı âlimlerinin(!) bu âyetten, kadınlarla ters ilişki için cevaz hükmünü çıkarmaları ise, sapık ruhlarını tatmin gayretinden başka bir şey değildir.

(224) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Âişe (R.) validemizin yüce iffetine yapılan iftiraya Mistah adındaki Sahabî'nin adı da karışmıştı. İşte bundan dolayı Hz. Ebubekir (R.), yardımına muhtaç olan Mistah'a

artık malî yardımda bulunmayacağına yemin etmişti.

Diğer bir rivâyete göre ise, Abdullah bin Revaha (R.), kendi eniştesi Beşir bin Numan ile artık konuşmayacağına ve onunla kendi kız kardeşinin arasını bulmaya çalışmayacağına yemin etmişti. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

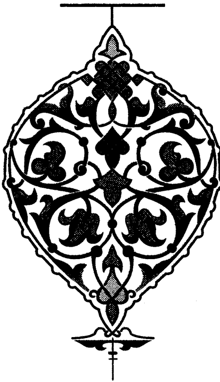
Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), İbni Semüre'ye şöyle buyurdu:

"Sen, bir konuda yemin edip de, onun aksini daha hayırlı görürsen, yeminini boz ve kefaretini ver."

Yemin kefareti, Mâide: 89. âyette anlatılmaktadır.

Ancak bir günah işlemek için yapılan yemin geçersizdir ve o yemini bozmaktan dolayı kefaret de lazım gelmez.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِٓي اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا
كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَٓائِهِمْ
تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ فَاِنْ فَٓاؤُ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَاِنْ عَزَمُوا
الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ
ثَلٰثَةَ قُرُٓوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِٓي اَرْحَامِهِنَّ
اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي
ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُٓوا اِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِ
فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرِيحٌ بِاِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ
تَأْخُذُوا مِمَّٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا اِلَّٓا اَنْ يَخَافَٓا اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ
فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ
بِهٖ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى تَنْكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهُ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَٓا اَنْ يَتَرَاجَعَٓا اِنْ ظَنَّٓا
اَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

225. Allah, kasıtsız (bilmeyerek, alışkanlık olarak) yeminlerinizden dolayı sizi sorumlu tutmaz; ancak kalbinizin (bir işi yapıp yapmamaya) kastettiği yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutar. Zaten Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Halîm'dir (ceza vermekte hiç de aceleci değildir).

226. O kimseler ki, karılarına yaklaşmamaya yemin ederler, onlar için dört ay beklemek vardır. Artık eğer bu süre içinde (yeminlerinden) karılarına dönecek olurlarsa, bilsinler ki, şüphesiz Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

227. Yok eğer karılarını boşamaya kesin karar verecek olularsa, bilsinler ki, kuşkusuz Allah, Semî'dir (her şeyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi bilendir).

228. Boşanmış kadınlar, ikinci evlilik yapmadan kendi başlarına üç aybaşı (âdet

veya temizlik) dönemini beklerler. Eğer o kadınlar Allah'a ve âhıret gününe gerçekten iman ediyorlarsa, onların rahimlerinde Allah'ın yarattığı çocuğu, aybaşı halini gizlemeleri de kendilerine helal olmaz. Bu süre içinde de eğer kocaları durumu düzeltmek (barışmak) isterlerse, boşadıkları kadınları geri almaya herkesten önce hak sahibidirler. Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi, kadınların da erkekler üzerinde meşrû birtakım hakları vardır. Yine de erkekle için kadınlara göre bir derece üstünlük vardır. Allah ise, Aziz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmeti gözetendir).

229. Meşrû olan boşama, aralıklı iki boşamadır. Ondan sonra kadını ya iyilikle tutmak, ya da güzellikle bırakmak vardır. Boşadığınız kadınlara daha önce, vermiş olduğunuz mallardan bir şey almak da size helal olmaz. Ancak karı ile koca, Allah'ın koyduğu sınırları (evlilik haklarını) tam olarak korumaktan endişe ederlerse, bu başka. O halde eğer siz Müslüman'lar (hâkimler), karı ile kocanın, Allah'ın koyduğu sınırları (evlilik haklarını) tam olarak korumalarından endişe edecek olursanız, bu durumda kadının, ayrılmak için kocasına fidye (kurtulmalık) vermesinde her ikisi için de bir sakınca yoktur. İşte bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır. Artık onları aşmayın. Her kim de, Allah'ın koyduğu sınırları aşacak olursa,, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir.

230. Eğer erkek, (iki aralıklı boşamadan sonra üçüncü kez) karısını boşayacak olursa, artık o kadın, başka bir erkeğe nikâhlanmadıkça ona helâl olmaz. Eğer Ondan Sonra bu koca da onu boşayacak olursa, iki taraf, Allah'ın koyduğu sınırları tam olarak koruyacaklarını ümit ediyorlarsa, artık yeniden evlenmelerinde bir sakınca yoktur. İşte bunlar da Allah'ın koyduğu sınırlardır. Allah, bunları anlayanlar için açıklar.

(225) Lağv yemini (geçersiz yemin) hakkında şu görüşler vardır:

Kişinin kendince doğru bildiği bir şeye yemin edip de, sonra gerçeğin öyle olmadığının anlaşılması.

İnsanların, "Vallahi böyledir. Vallahi böyle değildir" şeklinde yemin kastı olmaksızın, sırf sözlerini kuvvetlendirmek için yaptıkları yemindir.

İbni Abbas'tan (R.) gelen bir rivâyete göre, Lağv yemini, kişinin, Allah'ın helâl kıldığı bir şeyi yeminle kendine haram kılmasıdır. Bu yemin için kefaret de lazım gelmez.

Yine, İbni Abbas'tan gelen bir rivâyete göre, Lağv yemini, kişinin öfke halinde yaptığı yemindir.

Buna göre, kişinin, öfke halinde karısını boşaması da geçersizdir.

(226) Bir kimse, karısına yaklaşmamaya yemin ederse, dört aya kadar süre verilir. Eğer bu süre içinde karısına dönerse, yemininin kefaretini vermesinden başka bir şey lazım gelmez. Ama eğer dört ay geçinceye kadar da karısına dönmezse, bir bâin (yalnız kocanın kararıyla dönüşü mümkün olmayan) talakı gitmiş olur. Bundan sonra iddet (üç aybaşı) bekleme süresi içinde ancak karısının muvafakatiyle ona dönebilir. İddet süresi içinde barışma olmadığı takdirde ise, iddet süresi sonunda kadın, kocasından tamamen boşanmış sayılır.

(228) Boşanmış bir kadın, eğer kendisiyle kocası arasında cinsel ilişki gerçekleşmişse, üç aybaşı veyahut aybaşları arasındaki üç temizlik dönemini beklemeden ikinci evlilik yapamaz. Eğer cinsel ilişki gerçekleşmemişse, ikinci evlilik için hiç beklemesi gerekmez. (Ahzâb: 49)

Bir hastalıktan dolayı, yahut yaşı küçük olduğu veyahut çok yaşlı olduğu için âdet (aybaşı) görmeyen kadınlar ise üç ay beklerler. Hamile kadınlar ise, doğuruncaya kadar beklerler. (Talak:4)

Kocası ölen kadın ise, ölümden sonra, her halükârda dört ay on gün beklemek zorundadır. (Bakara: 234)

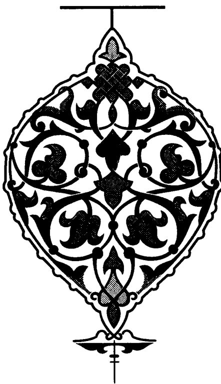
(229) Müslim Sahihi'nde zikredildiğine göre, Peygamber'imiz (S.) devrinde, Hz. Ebubekir (R.) hila-

fetinde ve Hz. Ömer (R.) hilafetinin de ilk yılında, bir celsede yapılan boşamada, kaç talak sayısı telaffuz edilirse edilsin, bir talak sayılırdı ve ondan sonra başka bir zaman yapılan boşama da ikinci talak sayılırdı. Böylece ailenin dağılmaması için erkeklere iyi düşünme imkânı verilirdi. Ancak daha sonra Hz. Ömer (R.), caydırıcı olsun diye, bir celsedeki üç talakı, üç talak olarak kabul edip Peygamber'imizin (S.) ile Hz. Ebubekir'in (R.) uygulamasını değiştirmiştir. Birçok Fıkıh müdevvenatımızda H.Ömer'in bu uygulaması esas alınmışsa da, asl olan, Peygamber'imizin (S.) uygulamasıdır.

(230) Bir erkek, karısını, aralıklı olarak üç kez boşadıktan sonra bu kadın, başka bir erkekle nikâhlanmadıkça, tekrar ilk kocasıyla evlenemez.

Bazı mezhep müçtehitlerinin, boşanmış kadının, hulle nikâhını (ilk kocasıyla evlenebilmek için) ikinci evliliği yapmasını geçerli saymaları ise, hıle-i şer'iyyenin de en kötü örneklerindendir.

Ancak, Medine'nin en büyük yedi Tabiî âlimlerinden biri olan Said bin el-Müsyyeb'den (öl.712) gelen bir rivâyete göre, ikinci evlilikte cinsel ilişkinin gerçekleşmesi şart olmayıp sırf nikâhın kıyılması yeterlidir. Malikî mezhebinin mezhep müçtehitlerin olan İbni Abdülber (öl.1071) de, El, İstizkâr adlı eserinde anılan İbnü'l-Müseyyeb rivâyetine itibar etmiştir.

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاۤءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ اَوْ
سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ
ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَا اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَاِذَا طَلَّقْتُمُ
النِّسَاۤءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ اَنْ يَنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا
تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ
لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَاۤرَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا
مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ
تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَاِنْ اَرَدْتُمْ اَنْ
تَسْتَرْضِعُوا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَاۤ اٰتَيْتُمْ
بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

231. Siz, kadınları boşayıp da, onlar, bekleme süresinin sonlarına erdiklerinde, artık onları ya İslam örfüne uygun olarak (zarar vermeden) alıkoyun, yahut da (bekleme süresinin sona ermesi için) İslam örfüne uygun olarak onları kendi haline bırakın; onlara zarar vermek, onlara haksızlık etmek (fidye vermeye mecbur etmek) için onları nikâhınız altında tutmayın. Her kim de, bunu yapacak olursa, doğrusu o kendine kıymış olur. Allah'ın âyetlerini hafife de almayın; Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini, size öğüt vermek için indirdiği Kitabı ve hikmeti (içindeki hükümleri, yahut sünneti) de hatırlayın ve Allah'a karşı takvâyı gözetin. Hem de bilin ki, Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

232. Siz kadınları bâin (kadının muvafakati olmadan dönüşü mümkün olmayan) talakla boşayıp da, onlar bekleme süresinin sonlarına erdiklerinde, aralarında

örfe uygun olarak anlaştıkları takdirde artık onların, eski kocalarıyla evlenmelerine siz veliler engel olmayın. İşte bu, içinizden Allah'a ve âhıret gününe iman edenlere öğütlenir. İşte böylesi sizin için daha hayırlı ve daha temizdir.(Çünkü birbirlerini seven çiftlerin gizli ilişkilerinden şüphe edilir.) (Bundaki maslahatları da,) Allah bilir; siz ise bilemezsiniz.

233. Boşanmış olan analar da, çocuklarını tam iki yıl emzirirler; emzirmeyi tamamlatmak isteyen babalar için böyledir. Bu süre içinde anaların yiyecek ve giyeceklerini örfe uygun olarak sağlamak ise, çocuğun babasına âittir. Herkes, ancak gücünün yettiğiyle sorumlu tutulur. Hiçbir ana, çocuğu yüzünden, hiçbir baba da çocuğu sebebiyle zarara uğratılmamalıdır. Çocuğun babası ölürse, onun (yahut çocuğun) mirasçısına da aynı yükümlülük (emziren anaya nafaka ve giyecek sağlamak) düşer. Ancak eğer ana ve baba, aralarında danışarak ve anlaşarak iki yıldan önce çocuğu memeden kesmek isteyecek olurlarsa, artık her ikisi için de sakınca yoktur. Eğer çocuklarınızı gözeterek onları sütanaya emzirtmek isteyecek olursanız, örfe uygun olarak vermek istediğiniz ücretlerini teslim ettiğiniz takdirde, artık bunda da sizin için bir sakınca yoktur. Allah'a karşı yine takvâyı gözetin ve bilin ki, Allah,şüphesiz bütün yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.

(231) Rivâyet olunuyor ki, bazı insanlar, boşadıkları kadınların iddeti (bekleme süresi) sona yaklaşınca, eski boşamayı iptal edip yeni bir boşama ile iddeti yeniden başlatırlardı. Bunu, kadınların bekleme süresini uzattırıp onları, Fidye vermeye zorlamak için yaparlardı. Böylece kadınlar çok mağdur oluyordu.

(232) Kadınları boşama, iki türlüdür: Ric'î boşama, bâin boşama. Ric'î boşamada, iddet denilen bekleme süresi sonra ermeden, koca, kadının muvafakatine gerek olmaksızın onu alabilir ve bundan dolayı bir şey de lazım gelmez. Bâin boşamada ise, kadının muvafakati ve nikâhın yenilenmesi şarttır.

Bir kimsenin, karısıyla cinsel ilişkiye girmeden, onu bir veya iki kez boşaması, bâin boşamadır.

Yine, bir kimsenin, karısıyla cinsel ilişkiye girdikten sonra da bir bedel karşılığında onu bir veya iki kez boşaması, bâin talaktır.

Yine, bir kimsenin, karısına boşama yetkisini vermesi ve onun da ayrılmayı tercih etmesi de, bâin boşamadır.

Bâin boşamada ancak kadının muvafakati, yeni bir nikâh akdi ve yeni bir mehirle evlilik tekrar meşrûiyet kazanmış olur.

İşte bu âyette anlatılan bâin boşamadır. Bu âyetten önceki âyette anlatılan ise ric'î boşamadır ve onda, kadının muvafakati olmasa da, kocanın rücû hakkı vardır.

Rivâyet olunuyor ki, Ma'kıl bin Yesar, kocasından bâin boşama ile boşanmış kız kardeşinin, yeni bir nikâhla eski kocasıyla evlenmesine engel olmuştu.

Yine, Cabir bin Abdullah da, amcasının kızının, eski kocasıyla yeniden evlenmesine engel olmuştu. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

(233) Başka bir âyette: "çocuğun ana rahminde taşınması ile sütten kesilmesi süresi otuz aydır." (Ahkaf:15) denilmesi ise, gebeliğin asgari süresinin altı ay olmasına göredir.

Boşanmamış bir ananın, çocuğu emzirme ücretini kocasından isteme hakkı olup olmadığı konusunda mezhep müçtehitleri görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Ancak malî durumu müsait olan babalar, emzirme süresince, özellikle sağlıklı bol süt sağlayan gıdaların temininden sorumludur. Bazı mezhep müçtehitlerinin, boşanmış olsa bile iddet bekleme süresi içinde ücret hakkının olmaması görüşü ise, tercihe şayan değildir.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ
اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِى اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ
اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِى اَنْفُسِكُمْ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلٰكِنْ
لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا اِلَّا اَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ
النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتَابُ اَجَلَهُ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى
اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾
لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ اَوْ
تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى
الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾
وَاِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ
فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّا اَنْ يَعْفُونَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِى
بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَاَنْ تَعْفُوا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَلَا تَنْسَوُا
الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

234. Sizden ölenlerin, arkalarında bıraktıkları karıları, evlenmeden kendi başlarına dört ay on gün bekleyeceklerdir. Nihâyet bekleme sürelerinin sonuna erdikten sonra artık onların kendileri hakkında yaptıkları meşrû işlerden (süslenip evlenmeye hazır olduklarını ihsas ettirmelerinden) dolayı sizin (yetkililer, veliler, Müslüman'lar) için bir vebâl yoktur. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

235. Ölümden sonraki bekleme süresi içinde (iddet bekleyen) kadınlara üstü kapalı olarak evlenme teklif etmenizden veya bunu gönüllerinizden geçirmenizden dolayı ise, size hiçbir günah yoktur. Allah, sizin onları mutlaka anacağınızı bildi. (Onun için bu üstü kapalı teklifi size mubah kıldı.) Ancak meşrû sözler (üstü kapalı evlenme teklifi) dışında, onlara evlenme, cinsel ilişki (yahut müstehcen şeyler konuşmak için gizli buluşma) sözünü de vermeyin; farz kılınmış olan bekleme süresi sona erene değin de nikâh kıymaya kalkışmayın. Şunu da bilin ki, Allah, gönüllerinizde olanı bilir. O halde Allah'tan (Onun azabından) sakının ve bilin ki, Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Halîm'dir (cezaları vermekte hiç acele etmeyendir).

236. Kendilerine henüz dokunmadığınız veya onlar için bir mehir (başlık) belirlemediğiniz karılarınızı boşayacak olursanız, size mehir sorumluluğu olmaz. Bu durumda da onları yararlandırın. Varlıklı olan, varlığına göre, yoksul olan da, durumuna göre İslam örfüne uygun olarak onları yararlandırmalıdır. Bu, layıkıyla iyiliksever olanlar için bir çeşit haktır.

237. Eğer bir mehir de belirleyerek nikâhlamış olduğunuz karılarınıza dokunmadan onları boşayacak olursanız, işte o belirlediğiniz mehrin yarısı onlarındır. Meğer ki, o kadınlar bunu size bağışlamış olsunlar, ya da nikâh akdi elinde olan veli, bunu bağışlamış olsun.(Yahut kocası, diğer yarısını da ona bağışlamış olsun.) Bağışlamanız ise, takvâya daha yakındır. Aranızda iyilik yapmayı da unutmayın. Çünkü şüphe siz Allah, yapmakta olduklarınızı hakkıyla görmektedir.

(234) Ölümden sonraki bekleme süresinin (iddetin) dört ay on gün olması, kendisiyle cinsel ilişki gerçekleşmemiş olan kadınlar için de geçerlidir. Çünkü, ölümden sonraki bekleme süresinin bu denli uzun olması, aynı zamanda eski kocaya saygı duyulması ve ailenin acısının paylaşılması içindir.

Bazı rivâyetlere göre ölümden sonra da olsa, hamile kadının bekleme süresi, doğurmasıyla sona erer. Talak: 4. âyet de buna delil gösterilmiştir. Ancak bu görüşe göre, ölümden sonraki beklemede (iddetde) de, diğerleri gibi, yalnız, nesepleri korumak amacı gözetilmiş olur. Oysaki amaç yalnız bu olsa, kendisiyle cinsel ilişki gerçekleşmemiş kadın için ölüm iddeti gerekmezdi.

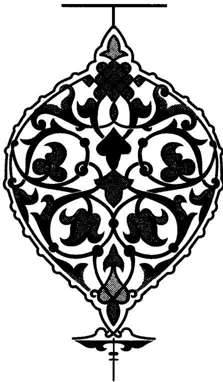
Hz. Ali ve İbni Abbas'tan (R.) gelen rivâyete göre ise, kocası ölen kadın hamile ise, onun bekleme süresi, dört ay on gün ile doğurmasından en uzun olanı geçerli olur.

(235) Ölümden sonra bekleme süresi içinde üstü kapalı olarak evlenme teklifinde bulunmasında, örneğin "Ben de evlenmek istiyorum da... Benim de bir kadına ihtiyacım var da... Ben de Saaliha bir kadının, bana nasip olmasını istiyorum da... Sen çok güzel bir hanımsın... Senin taliplerin çok olur." gibi ifadeler kullanmasında bir sakınca yoktur.

Ancak ric'î olarak boşanmış (bekleme süresi içinde kocasının rücû hakkı olan) kadına, kocasından başkasının, üstü kapalı olarak da evlenme teklifinde bulunması haramdır.

Bâin olarak boşanmış (kadının, muvafakati olmadan kocasının rücû hakkı olmayan) kadına bekleme süresi içinde, üstü kapalı olarak evlenme teklifinde bulunmanın câiz olup olmadığı konusunda ise görüş ayrılığı varsa da, özellikle çocuklu kadınlara bu teklifin asla yapılmaması gerekir.

Ric'î ve bâin boşamalar, 232. âyetin açıklanmasında anlatılmıştır.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى وَ قُومُوا
لِلّٰهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا فَاِذَٓا اَمِنْتُمْ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ
﴿٢٣٩﴾ وَ الَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا وَصِيَّةً
لِاَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِٓي اَنْفُسِهِنَّ مِنْ
مَعْرُوفٍ وَ اللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ
خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ
لَهُمُ اللّٰهُ مُوتُوا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾
مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ
اَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

238. Namazları ve özellikle Orta Namazı hakkıyla (İslam'a göre) kılın ve Allah'a boyun bükerek (huşû içinde, sükût ederek, kunût duasını okuyarak) ayakta namaza durun.

239. Ancak eğer (düşman, yırtıcı hayvan, sel gibi bir tehlikeden) korkacak olursanız, artık yaya veya binekli olarak seyir halinde (Kıble'ye doğru olsun veya olmasın) namaz kılın. Sonra güvenliğe kavuştuğunuz zaman, artık Allah, size bilmediğiniz namazı nasıl öğrettiyse öyle namaz kılarak Allah'ı anın. (Yahut Allah'a hakkıyla şükredin.)

240. Sizden ölüp de, arkalarında karılarını bırakacak olan kimseler, karılarının, evlerinden çıkarılmadan bir yıla değin, nafakalarının ve giyeceklerinin mirastan sağlanmasını ölümlerinden önce vasiyet etsinler. Bu arada eğer o kadınlar kendiliklerinden çıkıp gidecek olurlarsa, artık kendileri hak-

kında İslam örfüne uygun olarak yaptıkları şeylerden dolayı size (ölünün velilerine, yetkililere) hiçbir vebâl yoktur. Zaten Allah, Aziz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün hükümlerinde hikmet, fayda bulunandır).

241. Bütün boşanmış kadınlara kocaları tarafından, İslam örfüne uygun (imkân ölçüsünde) bir malî yardım yapılmalıdır. Bu, takvâyı gözetenler üzerine bir çeşit haktır.

242. Allah, âyetlerini size işte böyle açıklıyor. Umulur ki, aklınızı kullanırsınız.

243. Ey Muhammed! O kimseleri görmedin (görmüş gibi bilmedin) mi ki, onlar, ölüm korkusuyla yurtlarından çıkıp kaçmışlardı. Bunun üzerine, Allah, onlara: "Ölün!" buyurmuştu. Sonra da onları diriltmişti. Hiç şüphesiz Allah, insanlara karşı pek lütufkârdır. Ancak insanların çoğu yine de şükretmezler.

244. Hem de, Allah yolunda savaşın ve bilin ki, Allah, kuşkusuz Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

245. Kimdir o ki, (yok mu) Allah'a güzel bir borç verecek (helâl olan malını gönül hoşluğuyla, ihlâsla Allah yolunda harcayacak); buna karşılık Allah da, onun verdiğini kendisi için kat, kat arttıracak? Darlık da veren Allah'tır; bolluk da veren Allah'tır ve siz ancak Ona döndürüleceksiniz.

(238) Eşlerin ve çocukların hukukunu konu eden âyetler arasında namazla ilgili bu âyetin zikredilmesinin sebebi şu olabilir: Korumaya muhtaç olan çocukların ve kadınların hukukunu tam olarak gözetmek için sık sık nefis muhasebesi yapılmalıdır. Ve en etkili nefis muhasebesi de, huşû içinde kılınan namazla olur. Zaten Kur'an'da namaza bu denli ehemmiyet verilmesinin sebebi de budur.

Âyetin metninde "Salât-ı Vusta" diye geçen ve namazların en faziletlisi ve "Orta Namaz" anlamına gelen namazın hangi namaz olduğu konusunda çeşitli rivâyetler vardır. Bu namazın, Sabah namazı, Öğle namazı, İkindi namazı, Akşam namazı, Yatsı namazı, beş vakit namazların tamamı, cemaat namazı, Cuma namazı, Korku namazı, Ramazan Bayramı namazı, Kurban Bayramı namazı, Vitir namazı, Kuşluk namazı olduğuna dair rivâyetler varsa da, Sabah veya İkindi namazı olduğuna dâir olan rivâyetler daha fazladır.

İmam Şâfiî, bu namazın Sabah namazı olduğunu ve âyetin metnindeki "kaanitin" kelimesinin de, "kunût duası okuyanlar" anlamında olduğunu söylemiştir.

Bazı rivâyetlere göre ise, önceleri bazı Müslüman'lar, namazda konuşuyorlardı. İşte bu âyet, namazda konuşmayı yasaklamıştır. Buna göre âyetteki "kanit" kelimesi, "susarak" anlamındadır.

(243) Bir rivâyete göre bu olay, Irak'ta Vasıt (Basra ile Kûfe arasında) yakınlarında gerçekleşmiş. Binlerce insan, ülkedeki salgın hastalıktan kaçarak başka bir yere yerleşmişler ve orada öldükten sonra mucize olarak, bir peygamberin duasıyla tekrar diriltilmişlerdir.

Mucizeye inanmayanlar için bu olay, bölgedeki petrol ve doğalgazdan zehirlenmek ve sonra da ayılmak şeklinde de izah edilebilir.

Diğer bir rivâyete göre ise, İsrail Oğulları'ndan bazıları, salgın hastalıktan kaçıp bir vahaya yerleşmişler ve orada duydukları korkunç bir sesten ölmüşler. Sonra, mucize olarak, Hızkîl (Hazkıyal) Peygamberin (S.) duasıyla tekrar diriltilmişlerdir.

Mucizeye inanmayanlar için bu olay da, yıldırım çarpmasıyla izah edilebilir.

Başka bir rivâyete göre ise, bunlar, İsrail Oğulları'ndan bir kavim idi. Bunlar cihada çağırılınca, ölüm korkusuyla kaçmışlardı. Bunun üzerine Allah (C.) da, onların canlarını almış ve sonra onları tekrar hayata döndürmüştü.

Babil kralı Buhtenassar, MÖ.586 yılında Kudüs üzerine yürüdüğü zaman, Hazkıyal Peygamber (S.), İsrai Oğullarını, cihada çağırmıştı. Onlar ise savaşmayıp esir olmayı yeğlemişlerdi.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْ بَنٖٓى اِسْرَٓائٖلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى
اِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فٖى سَبٖيلِ
اللّٰهِؕ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا
تُقَاتِلُواؕ قَالُوا وَمَا لَنَٓا اَلَّا نُقَاتِلَ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ وَقَدْ
اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَاَبْنَٓائِنَاؕ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
تَوَلَّوْا اِلَّا قَلٖيلًا مِنْهُمْؕ وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ بِالظَّالِمٖينَ (246)
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ
مَلِكًاؕ قَالُٓوا اَنّٰى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ
بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِؕ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ
اصْطَفٰيهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِؕ
وَاللّٰهُ يُؤْتٖى مُلْكَهُ مَنْ يَشَٓاءُؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌ
(247) وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ اَنْ يَأْتِيَكُمُ
التَّابُوتُ فٖيهِ سَكٖينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ
اٰلُ مُوسٰى وَاٰلُ هٰرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰٓئِكَةُؕ اِنَّ فٖى
ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنٖينَ (248)

246. Ey Muhammed! Görmedin mi (görmüş gibi bilmedin mi) ki, Musa'dan sonra İsrail Oğulları'ndan o ileri gelenler, bir zaman peygamberlerine şunu demişlerdi: "Bize bir hükümdar gönder de, onun kumandasında Allah yolunda savaşalım!" Peygamberleri demişti ki: "Ya savaş üzerinize yazılır (farz kılınır) da savaşmazsanız?.." Onlar demişlerdi ki: "Biz, hem yurdumuzdan çıkarılmış, hem de evladımızdan ayrı düşürülmüş iken, Allah yolunda ne diye savaşmayalım?" Sonunda savaş onların üzerine yazılınca, onlardan pek azı hariç, diğerleri yüz çevirmişlerdi. Allah da, zalimleri gâyet iyi bilmektedir.

247. Peygamberleri de onlara demişti ki: "Kuşkusuz Allah, Talût'u sizin için hükümdar olarak göndermiştir." Onlar demişlerdi ki: "O, bize nasıl hükümdar olabilir? Biz, hükümdarlığa ondan daha lâyıkız. Hem ona geniş bir servet de verilmemiş." Peygamberleri demişti ki: "Onu sizin üzerinize hükümdar olarak Allah seçmiş ve ona ilimde ve cisimde (bedende) üstünlük, genişlik vermiştir. Hem de Allah, hükümdarlığını dilediğine verir. Zaten Allah, Vâsi'dir (rahmeti, çok geniştir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

248. Yine, Peygamberleri onlara demişti ki: "Talût'un hükümdarlığının alâmeti, o Tabût'un (Kutsal Sandığın) size gelmesidir. Onun içinde, Rabb'inizden bir sükûnet vesilesi olan Tevrat ile Musa'gillerin ve Harun'gillerin bıraktıklarından kalanlar vardır. Bu Tabût'u melekler taşıyacaklardır. (ona refakat edeceklerdir.) Eğer iman etmiş kimseler iseniz, işte bunda sizin için hiç şüphesiz büyük bir alâmet vardır."

(246) Musa Peygamberden sonra İsrail Oğulları'na gönderilmiş olan peygamber, Yuşa bin Nun bin Efraim bin Yusuf (S.) idi. Diğer bir rivâyete göre, bu peygamber, Yakup Peygamberin oğlu Lavi'nin soyundan Şem'un idi. Bir diğer rivâyete göre ise, bu peygamber, Eşmoil idi.

Rivâyetlere göre, Amalika halkı, Calût adındaki zorba hükümdarın yönetiminde Mısır ile Filistin arasında Akdeniz sahillerinde yaşıyorlardı. İşte bu Amalika, İsrail Oğulları'na saldırıp yurtlarını işgal etmişler; çocuklarını esir almışlar; İsrail Oğulları'nı vergiye bağlamışlar ve Tevrat'ı da ellerinden alıp götürmüşlerdi.

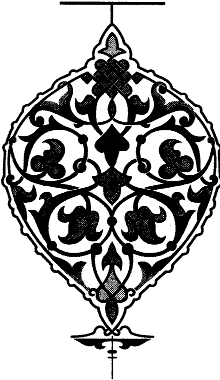
(247) İsrail Oğulları'nda peygamberliğin, Yakup Peygamberin(S.) oğlu Lavi'nin soyuna, hükümdarlığın da, Yahûz soyuna mahsus olduğuna inanılırdı. Hz. Davuud ile Hz. Süleyman (S.) da, Yahûz soyundan idiler. Talût ise, bu iki koldan da değildi; o, Yakup Peygamberin oğlu Bünyamin evladından idi.

(248) Hz. Musa, Tevrat'ı Tabut'un içine koyuyordu ve savaşlarda Tabut'u askerin önünde bulunduruyordu. İsrail Oğulları, Tabut'tan moral ve cesaret alıyorlardı. Hz. Musa, vefat ettikten sonra da İsrail Oğulları'nda bir anlaşmazlık vaki olduğunda onların âlimleri, Tabut'tan Tevrat'ı çıkarıp onunla hükmediyorlardı ve yine savaşlarda Tabut'u askerin önünde bulundurup düşmanlarına karşı bunu zafer vesi-

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلٖيكُمْ
بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنّٖي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ
فَاِنَّهُ مِنّٖٓي اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهٖ فَشَرِبُوا مِنْهُ
اِلَّا قَلٖيلاً مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا
مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهٖ
قَالَ الَّذٖينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللّٰهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ
قَلٖيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثٖيرَةً بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ مَعَ
الصَّابِرٖينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهٖ قَالُوا
رَبَّنَٓا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِاِذْنِ اللّٰهِ
وَقَتَلَ دَاوُ۫دُ جَالُوتَ وَاٰتٰيهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَٓاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ
بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمٖينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا
عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلٖينَ ﴿٢٥٢﴾

lesi sayıyorlardı. Daha sonra İsrail Oğulları, Allah'ın emirlerine isyan edip Tevhid inancından sapmaya ve bozgunculuk yapmaya başladılar. Allah (C.) da, Amalika kavmini onların başına musallat etti. Amalika'lılar, onları yenip Tabut'u da ellerinden almışlar ve onu götürüp tuvaletlerini yaptıkları yere koymuşlar. Sonra Talut hükümdar olmuş. Tabut'un bulunduğu yere tuvaletini yapan Amalika'lılar da, bir amansız hastalığa yakalanıp ölüyorlardı. Nihâyet onlar, bunun sebebinin, Tabut'a yaptıkları saygısızlık olduğunu anlamışlar ve Tabut'u Talût'a göndemişler.

Hz. Musa ile Hz. Harun (S.) ailesinin bıraktıklarından kalanlar, ilk Tevrat'ın yazılı olduğu levhaların kırık parçaları, Hz. Musa'nın asâsı, elbisesi ve Tevrat'ın bir kısmı idi.

249. Sonunda Talût, (savaşmak için) askerleriyle birlikte (Kudüs'ten) ayrılınca, askerlerine demişti ki: "Allah, sizi bir ırmakla sınayacaktır. O zaman, her kim o ırmaktan içecek olursa, artık o, benden değildir; her kim de, onun suyunu hiç tatmayacak olursa, işte o, bendendir. Ancak eliyle bir avuç içenler müstesna." Sonra pek azı hariç, hepsi o ırmaktan içmişlerdi. Sonunda Talût ve beraberindeki mü'minler, o ırmağı geçince, o ırmaktan içenler şöyle demişlerdi: "Bu gün bizim Calût'a ve askerlerine karşı koyacak gücümüz yoktur." Allah'a mutlaka kavuşacaklarına inananlar (o ırmaktan su içmeyenler) ise, şunu söylemişlerdi: "Nice sayıca az birlikler, sayıca çok birlikleri Allah'ın izniyle yenmişlerdir. Allah da, sabredenlerle beraberdir.

250. Onlar, Calût ve askerleriyle karşı karşıya geldiklerinde de şunu demişlerdi: "Ey Rabb'imiz! Sen bizim üzerimize sabır yağ-

dır, ayaklarımızı sabit kıl ve kâfirler kavmine karşı Sen bizi muzaffer eyle!"

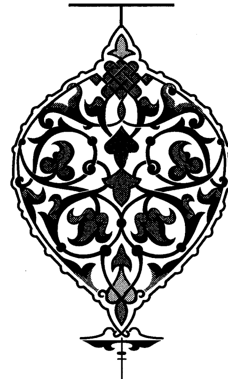
251. Sonunda mü'minler, kâfirleri Allah'ın izniyle bozguna uğratmışlar; Davud da, Calût'u öldürmüştü; Allah da, Davud'a hem hükümdarlık, hem de hikmet (peygamberlik) vermişti; ayrıca dilediği ilimlerden de ona öğretmişti. Eğer Allah, insanların bir kısmının şerrini diğerleriyle ortadan kaldırmamış olsaydı, yeryüzünün düzeni mutlaka alt üst olurdu. Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütufkârdır.

252. İşte bunlar Allah'ın âyetleridir. Biz bunları sana hak olarak okuyoruz. Hiç kuşkusuz sen de, Allah tarafından gönderilmiş peygamberlerdensin.

(251) Rivâyetlere göre, Davud'un babası İşa da, yedi oğlu ile beraber Talût'un ordusunda bulunuyordu. Davud, bu kardeşlerin en küçüğü idi. Bu savaşta Calût, savaş meydanında teke tek dövüşmek için er istemişti. Kimse de karşısına çıkmamıştı. İşte bu sırada Davud, kardeşlerine: "Yahu, içinizde şu sünnetsize karşı çıkacak kimse yok mu?" deyip onun karşısına çıkmak istemişti; ancak kardeşleri ona engel oldmuşlardı. Bunun üzerine Davud, kardeşlerinin bulunduğu cepheden ayrılıp başka bir cepheye geçmişt.. O sırada Talût da, oraya gelmiş; askerleri savaşmaya teşvik ediyordu. Davud da, ona: "Şu sünnetsizi öldürecek kimseye ne ödül vereceksin?" demişti. Talût da: "Onu hem kızımla evlendireceğim, hem de ülkemin yarısının idaresini ona vereceğim" demişti. Bunun üzerine Davud, Calût'un karşısına çıkmış ve sapanla attığı taşlarla Calût'u öldürmüştü. Talût da, Davud'a verdiği sözü yerine getirmişti. Sonra Talût öldürülmüş ve Davud'a hem peygamberlik, hem de hükümdarlık verilmişti. Hz. Davud'dan önce İsrail Oğulları'nda hem hükümdarlık, hem de peygamberlik bir şahısta hiç toplanmamıştı, ilk kez bu, Hz. Davud'a nasip oldu.

Calût'u öldüren Hz. Davud, MÖ.. 1025-974 yıllarında hem bir peygamber, hem bir kral olarak siyasi otoriteyi kurdu ve Kudüs'ü İbranî devletinin merkezi yaptı. Hz. Davud'un vefatından sonra yerine geçen oğlu Hz. Süleyman da, MÖ. 974- 931 yıllarında hüküm sürdü ve peygamberlik yaptı. Onun dönemi, İsrail Oğulları için tam bir refah devri oldu. Hz. Süleyman, Kudüs'te Mescid-i Aksa'yı inşa etti. Ancak Hz. Süleyman'ın vefatından sonra ülke, tam bir kargaşaya sürüklendi. İsrail Oğulları'nın, Filistin'de kurdukları birlik, MÖ. 930'larda İsrail ve Yahuda olmak üzere ikiye ayrıldı.

Tevhid inancını bırakıp şirke düşen İsrail'in, Filistin'deki hakimiyeti, nihâyet MÖ.705 yılında Asur kralı 2. Sargon tarafından kaldırıldı. Sonra Babil krallığı büyük gelişmeler gösterdi. Babil kralı 2. Nabukodonosor (Buhtenassar), Asur devletini yıktı ve kendisine vergi vermeyi kabul etmeyen Yahudi krallığı üzerine yürüdü ve kralı değiştirdi. Ancak yeni kral da, Mısır ile ittifak tapmak isteyince, MÖ. 586'da ikinci kez Kudüs üzerine yürüdü ve kral ile oğullarını öldürdükten sonra genç ve okur-yazar olan Yahudi'leri esir olarak Babil'e götürdü. Bu sürgün dönemi 70 yıl sürdü. İsrail Oğulları'nın Babil esareti, Pers kralı Keyhusrev'in MÖ. 539'da Kudüs'ü almasıyla sona erdi.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللّٰهُ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَاٰتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذٖينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ
مَنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلٰكِنَّ
اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرٖيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فٖيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْحَيُّ
الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذٖي يَشْفَعُ عِنْدَهُٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
اَيْدٖيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحٖيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا
شَٓاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَؤُدُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظٖيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَٓا اِكْرَاهَ فِي الدّٖينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ
الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٥٦﴾

253. İşte Biz, bu peygamberlerin kimini kimine üstün kıldık. Onlardan, kimiyle Allah konuşmuş; kimisini de derece derce yükseltmiştir. Meryem oğlu İsa'ya da açık mucizeler verdik ve onu Rahu'l Kudüs (Cebrâil) ile destekledik. Eğer Allah, (icbârî olarak) dilemiş olsaydı, o peygamberlerden sonra gelenler de, kendilerine bunca açık deliller geldikten sonra birbirleriyle savaşmazlardı. Ancak onlar yine de birbirleriyle ihtilafa düştüler. Böylece onlardan kimi iman etti; kimi de inkâr etti. Yine Allah (icbârî olarak) dileseydi, onlar birbirleriyle savaşmazlardı. Ancak Allah dilediğini yapar.

254. Ey iman etmiş olanlar! Alış-verişin de, dostluğun da, şefaatin de olmayacağı kıyamet günü gelmeden önce, size rızık olarak bahşettiğimiz mallardan hayır yolunda harcayın. Kâfirler ise, zalimlerin ta kendileridir.

255. Allah O'dur ki, Kendisinden başka tanrı yoktur. O, Hayy'dir (ezelî ve ebedî hayat ile her zaman diridir); Kayyûm'dur (bütün yaratılmışları bizzat idare eden, gözetip koruyandır). Onu ne uyuklama tutar, ne de uyku. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi yalnız Onundur. Onun izni olmadan huzurunda kim şefaat edebilir! O, yaratılmışların önlerinde olanları da, arkalarında olanları da (kendilerinden öncekileri de, sonrakileri de, bu dünya işlerini de, öbür dünya işlerini de, yaptıklarını da, yapacaklarını da, idrâk ettiklerini de, etmediklerini de) bilir. Onlar, Onun ilminden dilediğinden başkasını da kavrayamazlar. Onun Kürsîsi (Kürsî'sinin kendisi, ilmi, hükümranlığı) şu gökleri ve bu yeri kuşatmıştır. Şu gökleri ve bu yeri koruyup gözetmek de, Ona ağır gelmez. Aliyy (yüceler yücesi) ve Azîm (ulular ulusu) olan da yegâne Odur.

256. Dinde zorlama yoktur. İman ile küfür (doğru yol ile eğri yol) birbirinden apaçık ayrılmıştır. Artık her kim tağutu (şeytanı, putları, bâtıl tanrıları, sadece Allah'a tapmaya engel olmaya çalışanları) tanımayıp da, yalnız Allah'a iman edecek olursa, artık o, gerçekten kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa tutunmuş olur. Allah da, Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

(253) Hz. İsa'ya verilmiş olan açık delillerin ne oldukları konusunda şunlar söylenmiştir: Hz. İsa'ya, ölüyü diriltmek, anadan doğma kör olanın gözünü açmak, cüzamlıyı iyi etmek ve gaipten haber vermek gibi mucizelerin verilmesi. Ona İncil'in vahiy edilmesi.

Ruhu'l Kudüs'ün ne olduğu konusunda da şunlar söylenmiştir: Ruhu'l Kudüs, Hz. İsa'nın ruhudur. Onun ruhunun, mukaddes olarak vasıflandırılması, izzet ve şeref içindir. Ya da Hz. İsa'nın ruhu, erkeklerin sulbüne ve âdet gören kadınların rahmine düşmediği için mukaddes olarak vasıflandırılmıştır. Ya-

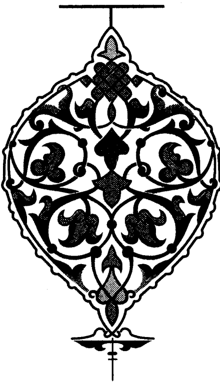
hut Ruhu'l Kudüs, Cebrâil'dir. Yahut İncil'dir.

Âyette yalnız Hz. İsa'nın bu şekilde zikredilmesi, Yahudi ve Hıristiyan'ların, onun hakkındaki, ifrat ve tefritlerini reddetmek içindir.

Derece, derece yükseltilmiş olan peygamber, bizim Peygamber'imizdir. Bu şekilde müphem olarak ifade edilmesi, onun şanını yüceltmek ve bir de, onun bu hususta tek isim olup tayine gerek olmadığını zımnen bildirmek içindir. Yahut bu peygamber, İbrahim peygamberdir. Yahut İdris Peygamberdir. Yahut bütün Ülü'l Azim peygamberlerdir (S.).

(255) İçinde, Kürsî zikredildiği için bu âyete Âyetü'l Kürsî denilmektedir. Kürsî, hükümdarların oturdukları taht demektir. Burada Kürsî'den neyin kastedildiği konusunda şunlar söylenmiştir: Kürsî, Allah'ın ilmi veya hükümranlığı demektir. Kürsî, Arş'ın önünde yedi Sema'yı kuşatmış bir cisimdir. Kürsî, yedi Felek'i kuşatmış olan sekizinci Felektir. Kürsî, Yüce Arş'tır.

Rivâyet edilen bir hadiste Peygamber'imiz (S.), Kur'an'ın en büyük âyetinin Âyetü'l Kürsî olduğunu buyurmuştur. Bunun faziletleri hakkında çok hadis rivâyet edilmiştir. Zira bu âyet, Allah'ın (C.) yüce Zatı ve nurlu sıfatları ile ilgili ana meseleleri içermektedir.

اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ
وَالَّذٖينَ كَفَرُوا اَوْلِيَاۤؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ
النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِ اُولٰۤئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فٖيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذٖي حَاۤجَّ اِبْرٰهٖيمَ فٖي رَبِّهٖۤ
اَنْ اٰتٰيهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّيَ الَّذٖي يُحْيٖي
وَيُمٖيتُ قَالَ اَنَا اُحْيٖي وَاُمٖيتُ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ فَاِنَّ اللّٰهَ يَاْتٖي
بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ
الَّذٖي كَفَرَ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿٢٥٨﴾ اَوْ
كَالَّذٖي مَرَّ عَلٰى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا قَالَ
اَنّٰى يُحْيٖي هٰذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ
بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ
يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ اِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ
اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ﴿٢٥٩﴾

257. Allah, (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanların velisidir (dostudur, yardımcısıdır); onları karanlıktan aydınlığa çıkarır. Küfre saplanmış olanlara gelince, onların velileri de tağûttur (Allah'a ortak koştukları tanrılardır); onları aydınlıktan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar cehennem yarânıdır. Onlar hep orada kalacaklardır.

258. Görmedin (görmüş gibi bilmedin) mi o kimseyi (Nemrud'u) ki, Allah, kendisine saltanat verdiği için (yahut Allah'ın nimetine şükretmesi gerekirken aksine) şımarıp Rabb'i hakkında İbrahim ile tartışmaya girmişti.? Hani İbrahim demişti ki: "Benim Rabb'im Odur ki, hem diriltir, hem öldürür (cisimlerde hem hayatı, hem de ölümü yaratır)." O demişti ki: "Ben de hem diriltirim, hem de öldürürüm." İbrahim: "Pekiyi, şüphe yok ki, Allah, güneşi doğudan getiriyor; haydi, sen, onu batıdan getir!" deyince, o kâfir, şaşırıp kalmıştı. Allah da (zulümde

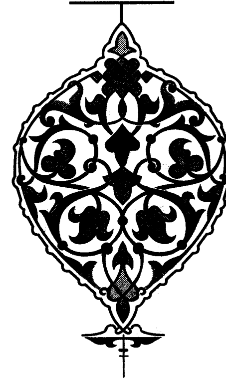
direnen), zalimler topluluğunu hidâyete erdirmez.

259. Yahut o kimse (Hz. Uzeyr veya Hızkıyl Peygamber veyahut Hızır olarak bilinen Ermiya Peygamber) gibisini görmedin mi ki, evlerinin duvarları, çökmüş olan çatıları üzerine yıkılmış bir kente (Nabukodonosor'un yıktığı Kudüs'e) uğramıştı da demişti ki: "Allah, ölümünden sonra bunu nasıl diriltecek (ihya edecek) acaba!" Bunun üzerine Allah, o kimseyi (gerçekte veya uykusunda) öldürüp yüz sene ölü bırakmış; sonra tekrar diriltmişti (hayata döndürmüştü). Allah (bir melek vasıtasıyla) ona demişti ki: "Bu durumda ne kadar kaldın?" O, demişti ki: "Bir gün veyahut bir günden az!" Allah, ona demişti ki: "Hayır, yüz sene böyle kaldın. Öyle iken, sen o yiyeceğine, içeceğine bak, hiç bozulmamış! Bir de, şu eşeğine bak (bağladığın gibi duruyor). Biz seni insanlara bir ibret kılmak istedik de, onun için böyle yaptık. Bir de, o (diriltilmelerine taaccüp ettiğin) ölülerin (yahut kendi eşeğinin) kemiklerine bak, onları nasıl bir araya getirip üst üste koyuyor, sonra onlara nasıl et giydiriyoruz!" Sonunda Allah'ın her şeye Kaadir olduğu (müşahede ile) o kimse için apaçık belirince, demişti ki: "Ben, (müşahede ile) biliyorum ki, Allah, gerçekten her şeye Kaadirdir."

(258) Hz. İbrahim (S.) kıssasının tafsilatı Enbiyâ ile Sâffât sûrelerinde zikredilmektedir.

(259) Rivâyet olunuyor ki, İsrail Oğulları, bozgunculuk, azgınlık ve zorbalık yapmakta haddi aşınca, Allah (C.) da onlara Babil hükümdarı Buhtenassar'ı musallat etti. Buhtenassar, büyük bir ordu ile İsrail Oğulları üzerine yürüdü ve Suriye, Ürdün, Filistin'i alıp Kudüs'ü tamamen tahrip etti. Buhtenassar, İsrail Oğulları'nın üçte birini öldürdü; üçte birini de yurtlarında bıraktı ve üçte birini de esir olarak Babil'e götürdü. Bu esirler yüz bin oğlan idi. Bir kısmı ergenlik çağında, bir kısmı daha küçük idi. Buhtenassar, bunları kumandanlarına dağıttı. İşte Hz. Uzeyr de, bu esirler arasında bulunuyordu. Nihâyet 70 yıllık esaret döneminden sonra Pers kralının Babil'lileri yenmesi ve İsrail Oğulları'nı serbest bırakması üzerine Hz. Uzeyr, eşeğinin sırtında Kudüs'e geldi. Gördüğü manzara çok korkunçtu. İşte bu âyet tamamen harabeye dönmüş olan Kudüs'ün halini anlatmaktadır. Sonra Pers hükümdarlarından Yuşeku, gelip Kudüs'ü otuz sene içinde yeni baştan imar etti.

Rivâyet olunuyor ki, Hz.Uzeyr, Tevrat'ın tamamını halka ezbere okuyunca, bazıları: "Uzeyr, Allah'ın oğludur" dediler.

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّ اَرِنٖى كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتٰى قَالَ اَوَلَمْ
تُؤْمِنْ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبٖى قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِنَ
الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ
جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتٖينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ
حَكٖيمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَثَلُ الَّذٖينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فٖى كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ
وَاللّٰهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢٦١﴾ اَلَّذٖينَ
يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا اَنْفَقُوا
مَنًّا وَلَا اَذًى لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ
صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا اَذًى وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَلٖيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَا اَيُّهَا الَّذٖينَ
اٰمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْاَذٰى كَالَّذٖى يُنْفِقُ مَالَهُ
رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ
عَلٰى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٦٤﴾

260. Bir zaman da İbrahim demişti ki: "Ey Rabb'im! Bana göster: Ölüleri nasıl diriltiyorsun?" Rabb'i demişti ki: "Yoksa inanmadın mı?" İbrahim demişti ki: "Hayır, inandım; ancak kalbimin daha da rahatlaması için…" Rabb'i demişti ki: "Öyleyse dört tane kuş al da, onları kendine alıştır (yahut onları parçalara ayır); sonra her bir dağın başına onlardan bir parça bırak; sonra onları çağır; onlar, koşarak sana gelirler. Şunu da bil ki, Allah, gerçekten Aziz'dir (yegâne üstündür, galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

261. Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, o tohumun durumuna benzer ki, yedi başak birden bitirmiş (vermiş); her bir başağında da yüz dane vardır. Allah, her dilediğine de kat, kat arttırır. Zaten Allah, Vâsi'dir (lütfü pek geniştir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

262. O kimseler ki, mallarını Allah yolunda harcarlar, sonra harcadıklarının arkasından onların başına kakmazlar, günülerlini de incitmezler, o kimselere Rabler'i katında özel mükâfatları vardır; onlara korku da yoktur; onlar üzüntü de çekecek değillerdir.

263. Dilenen kimseye tatlı bir söz söyleme ve (ısrarını) bağışlama, gönül kırmakla sonuçlanan bir sadakadan daha hayırlıdır. Zaten Allah, Ğaniyy'dir (hiçbir şeye ihtiyacı yoktur), Halîm'dir (ceza vermekte aceleci değildir).

264. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sadakalarınızı başa kakarak ve gönül inciterek boşa çıkarmayın. O kimse gibi ki, Allah'a ve âhıret (kıyamet) gününe inanmadığı halde gösteriş için malını insanlara harcar. İşte böyle bir kimsenin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan düz bir kayanın durumuna benzer ki, ona sağanak bir yağmur isabet etmiş de, onu çırılçıplak düz bir kaya olarak bırakmıştır. Öyleleri çalışmalarından hiçbir sonuç elde edemezler. Allah da, (akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanmayan, inatçı) kâfirler topluluğunu icbârî olarak) hidâyete erdirmez.

(260) Bu olay ve benzerlerinde Allah'ın (C.), bazı peygamberlerin, ilmü'l yakıyn derecesindeki bilgisini (delillerle hâsıl olan kesin bilgisini), aynü'l yakıyn derecesindeki bilgiye (müşahede ve keşifle hâsıl olan daha rahatlatıcı kesin bilgiye) dönüştürmek için, onlara bunu göstermesi, gerçek hayatta da olmuş olabilir; âlem-i misalde de olmuş olabilir.

Rivâyetlere göre bu dört kuş, tavus, horuz, karga, güvercin veya kerkenez idi.

Bazı âlimler göre, özellikle bu dört kuşun tayin edilmesinde şu işaret vardır: Nefsi ebedî güzel bir hayatla yaşatmak için, ancak, tavusun vasıfları olan şehvetleri ve süsleri, horozun vasıfları olan saldırganlığı, karganın vasıfları olan pis nefsi ve uzun umudu, güvercinin vasıfları olan kabarmayı ve şehvet düşkünlüğünü öldürmekle mümkün olabilir.

وَمَثَلُ الَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَتَثْب۪يتًا
مِنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ فَاٰتَتْ
اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِۚ فَاِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّۜ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ (265) اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ
مِنْ نَخ۪يلٍ وَاَعْنَابٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۙ لَهُ ف۪يهَا
مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَٓاءُۖ
فَاَصَابَهَٓا اِعْصَارٌ ف۪يهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ
لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ (266) يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا
اَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّٓا اَخْرَجْنَا لَكُمْ
مِنَ الْاَرْضِۖ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَب۪يثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
بِاٰخِذ۪يهِ اِلَّٓا اَنْ تُغْمِضُوا ف۪يهِۜ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ
حَم۪يدٌ (267) اَلشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَٓاءِۚ
وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًاۜ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَل۪يمٌۙ
(268) يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ
فَقَدْ اُو۫تِيَ خَيْرًا كَث۪يرًاۜ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ (269)

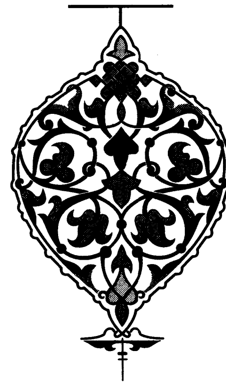
265. Allah'ın rızasını kazanmak ve imanlarını pekiştirmek (yahut İslamlarını tasdik etmek ve mükâfatını ummak) için mallarını hayır yolunda harcayanların durumu ise, yüksek bir düzlükte bulunan bir bahçenin durumuna benzer ki, ona bol yağmur yağmış da, meyvelerini iki kat vermiş. Ona bol yağmur yağmasa da, meyve vermesi için bir çisenti bile yeter. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.

266. Sizden biriniz arzu eder mi ki, altından ırmaklar akan, hurma ve üzüm ağaçlarıyla dolu, her çeşit meyve yetişen bir bahçesi olsun da, bakıma muhtaç çocukları varken de, kendisine ihtiyarlık çöksün, derken o bahçeye içinde ateş bulunan bir kasırga isabet etsin de, hepsi yanıp yok olsun! İşte Allah, size âyetlerini böyle açıklar. Umulur ki, düşünüp ibret alırsınız.

267. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Kazandıklarınızın ve sizin için yerden çıkarttıklarımızın helâllerinden, iyilerinden hayra harcayın ve size verildiğinde göz yummadan almayacağınız kötü malı hayra harcamaya kalkışmayın. Şunu da bilin ki, Allah, gerçekten Ğaniyy'dir (hiçbir şeye muhtaç değildir), Hamîd'dir (her övgüye yegâne layık olandır.)

268. Şeytan sizi yoksullukla korkutur ve size cimriliği (yahut günahları) emreder (telkin eder); Allah ise, size katından bol bağışlama ve lütuf vaat eder. Zaten Allah, Vâsi'dir (lütfu geniştir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir)

269. Allah, hikmeti (uygulanan faydalı bilgiyi ya da araştırma ile elde edilen bilgiyi ve güzel uygulamayı) dilediğine verir. Kime de hikmet verilirse, işte ona gerçekten çok hayır verilmiş olur. Yine de, ancak gerçek akıl sahipleri düşünüp öğütten faydalanırlar.

وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَاِنَّ
اللّٰهَ يَعْلَمُهُۜ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ اِنْ
تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَۚ وَاِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَٓاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۜ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّـَٔاتِكُمْۜ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ ﴿٢٧١﴾ لَيْسَ عَلَيْكَ
هُدٰيهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْد۪ي مَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْۜ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ وَجْهِ
اللّٰهِۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ
لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَٓاءِ الَّذ۪ينَ اُحْصِرُوا ف۪ي سَب۪يلِ
اللّٰهِ لَا يَسْتَط۪يعُونَ ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ اَغْنِيَٓاءَ مِنَ التَّعَفُّفِۚ تَعْرِفُهُمْ بِس۪يمٰيهُمْۚ
لَا يَسْـَٔلُونَ النَّاسَ اِلْحَافًاۜ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ
اللّٰهَ بِه۪ عَل۪يمٌ ﴿٢٧٣﴾ اَلَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ بِالَّيْلِ
وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْۚ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

270. Hayır olarak da, adak olarak da her ne verecek olursanız, işte Allah, onu mutlaka bilir. Zalimlerin ise, hiç yardımcıları yoktur.

271. Eğer o (farz olmayan) sadakaları açıktan verecek olursanız, işte bu ne iyi! Ancak onu gizler ve yoksullara verecek olursanız, işte bu sizin için daha hayırlıdır. (Zekât gibi farz olan sadakalar ise, yalnız yoksullara verilir ve açıktan verilmesi daha faziletlidir.) Allah da, (bu sebeple) günahlarınızın bir kısmını örter. Allah, bütün yaptıklarınızdan da hakkıyla haberdardır.

272. Ey Muhammed! İnsanları hidâyete erdirmek, senin üzerine vazife değildir (; sen ancak doğru yolu bildirmekle sorumlusun). Fakat Allah, dilediğini (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) hidâyete erdirir. Bir de, hayır olarak her ne harcayacak olursanız, işte o kendiniz içindir. (Onun için başa kakmayın ve malın kötüsünü vermeyin.) Yapacağınız harcamaları da yalnız Allah rızasını kazanmak için yapmalısınız. Hayır olarak her ne harcayacak olursanız, karşılığı da size tam olarak ödenir ve siz haksızlığa uğratılacak değilsiniz.

273. Sadakalarınız (hayır için yapacağınız harcamalar), kendilerini Allah yoluna (ilim ve cihada) adayıp da geçimleri için yeryüzünde dolaşamayan o yoksullara (Suffe yarânına) olsun. Bilmeyenler iffetlerinden (ağır başlı durduklarından) dolayı onları varlıklı sanırlar. Sen ey peygamberim (yahut onlara bakan herkes) onları simalarından (zayıf ve perişan olmalarından) tanırsın. Onlar, ısrar ederek (veya etmeyerek) insanlardan bir şey istemezler. Yine, siz hayır olarak her ne harcayacak olursanız, işte Allah onu mutlaka bilmektedir.

274. O kimseler ki, mallarını gece, gündüz, gizli, açık, hayır yolunda harcarlar, işte onlar için Rab'leri katında mükâfatları vardır. Onlar için korku da yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

(273) Bir rivâyete göre bu yoksullar, gaza ve cihat ile meşgul olup ticaret ve kazanç için yeryüzünde dolaşamayan yoksullardır.

Diğer bir rivâyete göre, bunlar Suffe Ehli denilen yoksul Mühacirlerdir. Bunların sayısı dört yüz kadardı. Bunlar, Medine'de Peygamber'imizin(S.) Mescidi'nin sofasında yatıp kalkıyor ve bütün vakitlerini ilim tahsili ve cihat ile geçiriyorlardı. Bu Sahabe, aynı zamanda bir çeşit hazır kıta olup düşman üzerine gönderilen bütün müfrezelere katılıyorlardı.

(274) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Ebu Bekir (R.), kırk bin dinarı sadaka olarak verdi. Bunun on binini gece, on binini gündüz, on binini açıktan ve on binini de gizli olarak verdi. İşte bu âyet, onun bu örnek hareketine işaret etmektedir.

Diğer bir rivâyete göre ise, Hz. Ali'nin (R.) dört dirhemi vardı. Bunların birini gece, birini gündüz, birini açıktan ve birini de gizli olarak sadaka verdi. İşte bu âyet, bu örnek fedakârlığına işaret etmektedir.

Bir diğer rivâyete göre ise, bu âyet, savaş için at temin eden ve malî yardımda bulunanları anlatmaktadır.

اَلَّذِينَ يَاْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِى
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا اِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا فَمَنْ جَاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَاَمْرُهُ اِلَى اللّٰهِ وَمَنْ
عَادَ فَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾
يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِى الصَّدَقَاتِ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ اَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ
اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِىَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾
فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَاْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِنْ تُبْتُمْ
فَلَكُمْ رُؤُسُ اَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَاِنْ
كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ اِلَى اللّٰهِ
ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

275. O kimseler ki, faiz yerler, onlar mezarlarından, ancak şeytan (cin) çarpmış sersem (yahut şeytanın, çarpıp sersemlettiği) kimse gibi kalkarlar. İşte bu, onların gerçekten: “alım-satım, tıpkı faiz gibidir” demelerinden dolayıdır. Oysaki Allah, alım-satımı helâl, faizi ise haram kılmıştır. Bundan böyle her kim, kendisine Rabb'inden bir öğüt erişir de, faize son verecek olursa, artık önceden aldığı onundur (yasak gelmeden önce aldıklarını geri vermesi talep edilmez) ve onun hakkındaki hüküm Allah'a âittir (yahut öğüdü kabul ettiği için Allah, onun mükâfatını verecektir). Her kim de, yeniden faize dönecek olursa, işte onlar o ateş yarânıdır. Onlar hep orada kalacaklardır.

276. Allah, faizi (faizin karıştığı malı) bereketsiz kılar; sadakaları (içinden sadaka verilen malları) ise bereketlendirir. Allah, küfürde (haramları helâl saymakta) ve günahta ısrar edenleri (Yahut meşrû kazanca nankörlük eden kalpleri ve insanların mallarını faiz gibi gayri meşrû yoldan alan günahkârları) ise asla sevmez.

277. O kimseler ki,(Allah'a, Elçisi'ne ve Ondan gelenlere) iman ederler ve (İslam'ın emri olan) iyi işleri yaparlar; namazı da kılarlar; zekâtı da verirler, onların mükâfatları Rab'leri katındadır. Onlar için korku da yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

278. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'tan (Onun azabından) sakının ve eğer gerçekten mü'minler iseniz, faizden geriye kalanı bırakın.

279. Eğer yine de bunu yapmayacak olursanız, artık Allah'a ve Elçisi'ne karşı savaş açtığınızı bilin. Hem de eğer tövbe edip faiz almaktan vazgeçecek olursanız, ana malınız sizindir. Ne siz başkasına haksızlık etmiş olursunuz, ne de başkaları tarafından haksızlığa uğratılmış olursunuz.

280. Bir de, eğer borçlu darlık içinde ise, eli genişleyinceye kadar ona süre verin. Alacağınızı sadakaya saymanız (yahut ona süre vermeniz) daha hayırlıdır. Bunu bir bilseniz!..

281. Ve öyle bir günden sakının ki, o gün hepiniz Allah'a döndürüleceksiniz; sonra herkesin kazandığı kendisine tam olarak ödenecek ve onlara haksızlık edilmeyecektir.

(275) “Şeytan ve cin çarpması” ifadesi, halk arasında sara hastaları için kullanılmaktadır. Bu ifade, halkın bu inancını tasdik anlamında değil, fakat faiz yiyenlerin, kıyametteki perişan halini, halkın anlayabileceği şekilde anlatmak içindir. Yoksa şeytanlar ve cinler, insanları çarpmazlar. Sara hastalığı da, diğer akıl hastalıkları gibi ruhsal bir takım sebeplerden kaynaklanmaktadır. Bu hastaları, cinlerle ilişki

yönünden tedavi etmek iddiası, İslam dışıdır.

İslam, bir yandan zekât vermek gibi zorunlu olarak ve sadaka vermek gibi gönüllü olarak malî yardımlaşmayı emir ve teşvik ederken, öte yandan da faiz gibi emeksiz olarak ve çaresizlerin durumundan yararlanarak elde edilecek kazancı da şiddetle yasaklamaktadır.

İslam'a ilk muhatap olan Arap'larda dinar (altın lira), Bizans sikkesi, dirhem (gümüş lira) de, Sasanî sikkesi idi. Bu paralar, uzun tedavülden ve belki kısmen da, sikke hatasından dolayı ağırlıklarını korumadıkları için, çoğu kez tane hesabı ile değil, fakat tartı hesabı ile işlem görüyorlardı. İslam dirhemi ise, Hz. Ömer (R.) hilafetinde (634-644), Sasanî dirhemi tarzında 2.97 gr. olarak basıldı. Emevî hükümdarı Muaviye döneminde (661- 680) ise, kullanılmakta olan Sasanî tarzındaki sikkeler üzerinde bir takım değişiklikler yapıldı. İslam dinarı da Emevî hükümdarı Abdülmelik bin Mervan döneminde 695 tarihinde Bizans tarzında ve Abdülmelik'in tasviri ile ve Bizans parası Solidus'a eşit ağırlıkta 4.25 gr. olarak basıldı. İşte bundan dolayı bu Arap'larda ticaret, genellikle mal mübadelesi şeklinde oluyordu.

İslam gelmeden önce, Cahiliyye Arap'larında zulmün her çeşidi mevcut olduğu gibi, kazançta da hiçbir vicdan, insaf ölçütüne uyulmayıp insanların çaresizliğinden alabildiğine yararlanılıyordu. Böylece özellikle para borçlanmalarında ve peşin bir malın, veresiye bir mal ile mübadelesinde fahiş faizler alınıyordu. İşte İslam, yoksulları korumak, âdil paylaşım, bölüşüm ve yardımlaşmayı sağlamak için faizin her çeşidini yasaklamıştır.

Faiz, altın, gümüş ve diğer paralarla yapılan borçlanmalardaki vade farkıdır; gıda maddelerinde ve bazı mezhep müçtehitlerine göre diğer zorunlu ihtiyaç maddelerinde de, aynı cinsten iki maddenin, -biri peşin, diğeri veresiye olmak üzere - mübadelesinde alınan farktır.

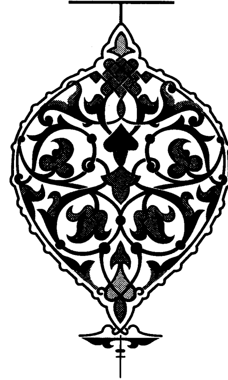
Faizin yasaklanmasındaki sebep ve amaç bu iken, bazı İslam âlimlerinin (!), bu konuda da hile-i şer'iyye'nin, yani şeklî çarelerin caiz olduğunu söylemeleri, İslam'ın ruhunu öldürmek gayretinden başka bir şey değildir. Çünkü hile-i şer'iyye denilen şeklî çözümlerle, yoksulların sorunlarında bir değişiklik olmamaktadır.

Yine, aslında yoksulların yararına olan bazı borçlanmalar da, şeklen faize benzese de, sebep ve amaç itibarıyla faiz değildir.

(279) Burada "ana mal"dan maksat, paranın, üzerindeki rakam değil, fakat onun alım gücüdür. Bu itibarla paranın, enflasyon sebebiyle alım gücünden kaybettiği oranda fark almak, faiz değildir.

(281) Bazı rivâyetlere göre, Cebrâil'in, Peygamber'imize (S.) indirdiği en son Kur'an âyeti bu âyettir. Bu âyetin, buraya konulması da, yine Cebrâil'in bildirmesi ile olmuştur. Bunun hikmeti de, yoksulların gözetilmesi hususunda insanların, Kur'an'ın son âyetiyle de uyarılmaları olsa gerek.

Rivâyetlere göre, Peygamber'imiz (S.), bu âyetin inmesinden 81, yahut 31, yahut 21, yahut 9, yahut 7 gün veyahut üç saat sonra Rebiülevvel: 12, Hicrî: 11/ 27 Mayıs Miladî: 632 Pazartesi günü vefat etmiştir. Bütün insanlığın minnettar ve medyûn-ı şükran olduğu Kâinatın Efendisine selam olsun!

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوٓا اِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى
فَاكْتُبُوهُۜ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِۖ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ
اَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْۚ وَلْيُمْلِلِ الَّذ۪ي عَلَيْهِ
الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔاۜ فَاِنْ كَانَ
الَّذ۪ي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَف۪يهًا اَوْ ضَع۪يفًا اَوْ لَا يَسْتَط۪يعُ
اَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِۜ وَاسْتَشْهِدُوا شَه۪يدَيْنِ
مِنْ رِجَالِكُمْۚ فَاِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَاَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَٓاءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰيهُمَا فَتُذَكِّرَ
اِحْدٰيهُمَا الْاُخْرٰىۜ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَٓاءُ اِذَا مَا دُعُواۜ وَلَا
تَسْـَٔمُوٓا اَنْ تَكْتُبُوهُ صَغ۪يرًا اَوْ كَب۪يرًا اِلٰٓى اَجَلِه۪ۜ ذٰلِكُمْ
اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا تَرْتَابُوٓا اِلَّٓا
اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُد۪يرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوهَاۜ وَاَشْهِدُوٓا اِذَا تَبَايَعْتُمْۖ وَلَا يُضَٓارَّ
كَاتِبٌ وَلَا شَه۪يدٌۜ وَاِنْ تَفْعَلُوا فَاِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْۜ وَاتَّقُوا
اللّٰهَۜ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿٢٨٢﴾

282. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Belli bir süre için birbirinize borçlandığınız zaman, hemen onu yazın. Hem de, âdil bir yazıcı, onu aranızda yazsın. Yazıcı da, onu Allah'ın, kendisine öğrettiği gibi yazmaktan kaçınmasın. Böylece yazıcı yazsın; yazılacakları da borçlu söyleyip yazdırsın (borçlunun ikrarı yazılsın) ve Allah'tan korksun da, borcundan hiçbir şeyi eksik yazdırmasın. Ancak eğer borçlu sefih (alık, savurgan), yahut zayıf (çocuk, bunak yaşlı) veyahut (sağırlık, dil bilmemek gibi) herhangi bir sebeple bizzat söyleyip yazdıramayacak durumda ise, velisi olan kimse, onu adaletle (doğru- dürüst) söyleyip yazdırsın. Erkeklerinizden iki de şahit tutun. Ancak eğer iki erkek yok ise, o takdirde doğruluğuna güvendiğiniz şahitlerden bir erkekle iki kadın şahit tutun ki, iki kadından biri yanılırsa, diğeri ona hatırlatsın. Çağırıldıkları zaman şahitler de, şahitlikten kaçınmasınlar. Borç küçük de olsa, büyük de olsa, vadesiyle beraber onu yazmaktan üşenmeyin. İşte borçları böyle yazmanız, Allah katında adalete daha uygun, şahitlik için de daha sağlam, şüpheye düşmemeniz için de daha elverişlidir. Ancak aranızda hemen sonuçlandıracağınız peşin bir ticaret ise, artık bunu yazdırmamanızda sizin için bir sakınca yoktur. Alım- satım yaparken de şahit tutun. Yazıcı da, şahit de zarara uğratılmasın (Yazıcının normal ücreti verilsin; şahitlerin de normal masrafları ve kayıpları karşılansın). Hem de, eğer bunu yapacak olursanız (yazıcı ve şahidi zarara uğratacak, anılan yasakları ihlal edecek olursanız), işte bu, gerçekten Allah'ın emirlerinin dışına çıkmanız demek olur. Yine de, Allah'a karşı takvâyı gözetin (emir ve yasakları ihlal etmeyin). Hem de, Allah, sizin yararınıza olan hükümleri size öğretiyor ve Allah, her şeyi hakkıyla bilmektedir.

(282) Bu âyet, Kur'an'ın en uzun âyetidir.

Borçlanmaların yazılması ve şahit tutulması ile ilgili bu emirler, bazı İslam müçtehitlerine göre tavsiye mahiyetindedir; bazı müçtehitlere göre ise zorunluluğu bildiren emirlerdir. Tercihe şayan olan da budur. Çünkü ticarî ilişkilerden doğan anlaşmazlıklar, insanlar arasında kırgınlıklara, düşmanlıklara ve hatta cinâyetlere bile sebep olmaktadır. İşte bunun için önceden gerekli önlemlerin alınması zorunlu olmalıdır.

Ticarî ilişkilerde şahitlerin iki erkek veya bir erkek ile iki kadın olması, kadınların, bu konuda erkekler gibi yetenekli olmadıklarından, hafızalarının zayıf olmasından dolayı olmayıp fakat o günün ticarî şartlarına göre genellikle ticarî hayatın dışında olmalarından, ticarî seferlere ve panayırlara katılmamalarından ve dolayısıyla bu konudaki bilgilerinin teyide muhtaç olmasından dolayıdır. Nitekim doğum gibi kadınların mahrem halleriyle ilgili şahitlikte tek bir kadının şahitliği bile yeterlidir.

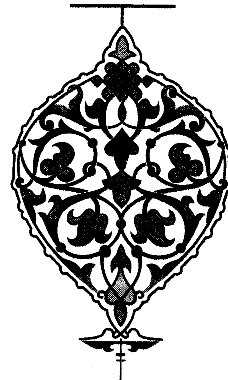
وَاِنْ كُنْتُمْ عَلٰى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ
فَاِنْ اَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ
اللّٰهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَاِنَّهُ اٰثِمٌ
قَلْبُهُ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ وَاِنْ تُبْدُوا مَا فٖى اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَٓا اُنْزِلَ
اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ
وَرُسُلِهٖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهٖ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ
نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَٓا اِنْ نَسٖينَٓا اَوْ اَخْطَاْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَٓا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا
تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرٖينَ ﴿٢٨٦﴾

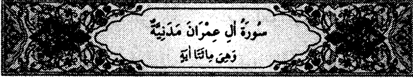
283. Eğer siz yolculukta (seferde) olur da, yazacak yazıcı bulamayacak olursanız, o zaman da borçludan rehin alabilirsiniz. Bu durumda eğer birbirinize güvenecek olursanız, artık kendisine güvenilen kimse, emanetini (borcunu) ödesin ve Rabb'i Allah'tan korksun (hıyanetten ve hakkı inkârdan sakınsın). Şahitliği de gizlemeyin. Kim de onu gizleyecek olursa, işte onun kalbi gerçekten günahkârdır. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızı hakkıyla bilmektedir.

284. Şu göklerdekiler de, bu yerdekiler de yalnız Allah'ındır. Siz, içinizde bulunan kötülüğü açığa vuracak olsanız (gerçekleştirseniz) de, gizleyecek olsanız (teşebbüs aşamasında bıraksanız) da, Allah, ondan dolayı sizi hesaba çekecektir. Sonra dilediğini bağışlayacak; dilediğine de azap edecektir. Zaten Allah, her şeye Kaadirdir.

285. Allah'ın bu Elçisi (Muhammed), Rabb'inden kendisine indirilene iman etti (doğru söyledi); mü'minler de iman ettiler. Hepsi Allah'a, meleklerine, Kitaplarına ve Elçilerine iman ettiler. Mü'minler derler ki: "Biz, (Yahudi ve Hıristiyan'ların yaptıklarının aksine) Allah'ın Elçileri arasından hiç birini ayırmayız." Yine derler ki: "İşittik ve itaat ettik. Ey Rabb'imiz! Senden, bizi bağışlamanı dileriz. Sonunda da ancak Sana dönülecektir."

286. Allah, her insanı ancak gücünün yettiği kadar yükümlü kılar. Herkesin yaptığı iyilik kendinedir; iştah ile ettiği kötülük de kendinedir. Deyin ki: "Ey Rabb'imiz! Eğer biz unutacak veya yanılacak olursak, Sen bizi sorumlu tutma! Ey Rabb'imiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme! Ey Rabb'imiz! Taşımaya gücümüz yetmeyecek olan bir yükü de bize yükleme! Hem de, bizi affeyle; bizi bağışla ve bize merhamet eyle! Sen, bizim Mevla'mızsın (efendimizsin, velimizsin, koruyucumuzsun). Kâfirler topluluğuna karşı artık Sen bizi muzaffer eyle!"

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
الٓمٓ ۝١ اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝٢ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
مُصَدِّقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْج۪يلَ ۝٣ مِنْ قَبْلُ هُدًى
لِلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَد۪يدٌ
وَاللّٰهُ عَز۪يزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝٤ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَٓاءِ ۝٥ هُوَ الَّذ۪ي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَٓاءُ
لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ۝٦ هُوَ الَّذ۪ٓي اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ
مِنْهُ اٰيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ
ف۪ي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَٓاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَٓاءَ تَأْو۪يلِه۪
وَمَا يَعْلَمُ تَأْو۪يلَهُٓ اِلَّا اللّٰهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ اٰمَنَّا بِه۪ كُلٌّ
مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ۝٧ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ
اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۝٨ رَبَّنَٓا
اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ ف۪يهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْم۪يعَادَ ۝٩

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ: 3

Bu sûre, Medine'de Bakara sûresinden sonra nâzil olmuştur; 200 âyettir. Bu sûrede, "Âl-i İmrân (İmrân Ailesi)" sözü geçtiği için ve Hz. Meryem'in babası olan İmrân ailesinden, yani Hz. Meryem'in annesinden, kendisinden ve oğlu Hz. İsa'dan söz edildiği için ona bu ad verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Mîm.

2. Allah, Odur ki, Kendisinden başka tanrı yoktur. O, Hayy'dir; (Ezelî ve ebedî bir hayat ile her zaman diridir.) O, Kayyûm'dur. (Kâinatı bizzat ayakta tutan, koruyan, mutlak olarak yönetendir.)

3. Ey Muhammed! Allah, sana bu Kitabı (Kur'an'ı) hak ve önceki Kitapları doğrulayıcı olarak tedricen indirdi; Tevrat ve İncil'i de indirmişti.

4. Daha önce, insanlara doğru yolu göstermek için (Tevrat ve İncil'i indirdi) ve (şimdi de) Furkan'ı (hakkı bâtıldan ayıran mucizeli Kur'an'ı) indirmiştir. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'ın âyetlerini inkâr ettiler, onlar için pek şiddetli bir azap vardır. Zaten Allah, Aziz'dir (yegâne galiptir), intikam sahibidir.

5. Şüphesiz ne bu yerde, ne de şu gökte hiçbir nesne Allah'tan gizli kalmaz.

6. Rahimlerde (dölyataklarında) dilediği gibi size biçim veren ancak Allah'tır. Ondan başka tanrı yoktur. O, Aziz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

7. Ey Muhammed! Sana bu Kitabı (Kur'an'ı) indiren ancak Allah'tır. Bu Kitabın âyetlerinden bir kısmı muhkemdir (manaları açıktır) ki, onlar, Kitabın anasıdır (temelidir; İslam'ın temel hükümlerini bildirirler). Diğerleri ise müteşabih (kapalı, derin bilgi gerektiren) âyetlerdir. İşte kalplerinde yamukluk olan kimseler, bu Kitaptan (Kur'an'dan) özellikle, müteşabih olan âyetleri takip ederler. Bu, fitne çıkarmak (başkaların kafasını karıştırmak) ve o âyetleri kendi arzularına göre, yorumlamak istemelerindendir. Oysaki onların gerçek yorumunu ancak Allah ve ilimde derinleşmiş olanlar bilir. O derin âlimler derler ki: "Biz, bu Kitaptan müteşabih olan âyetlerine iman ettik; hepsi (muhkem âyetler de, müteşabih âyetler de) Allah katındandır." Zaten ancak gerçek akıl sahipleri, Allah'ın buyruklarıyla öğütlenirler.

8. Yine, o âlimler derler ki: "Ey Rabb'imiz! Sen bizi doğru yola ilettikten sonra gönlümüzü oradan kaydırma ve Sen bize Kendi katından geniş bir rahmet bağışla! Şüphesiz Vehhâb olan (karşılıksız olarak bol bol veren) ancak Sensin)!

9. "Ey Rabb'imiz! Şüphesiz, geleceğinde hiç kuşku olmayan o kıyamet günü bütün insanları (hesap için) bir araya toplayacak olan ancak Sensin! Şüphesiz Allah, verdiği sözden caymaz."

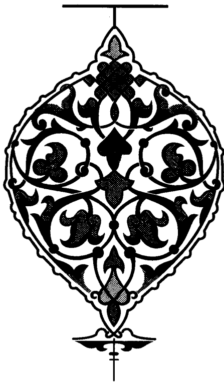
(1) Bazı sûrelerin başlarındaki bu çeşit harfler hakkında, Bakara sûresinin başında açıklama yapılmıştı.

(2) Rivâyet edilen bir hadise göre, Allah'ın(C.) İsm-i A'zam'ı (Allah'ın bütün isimlerinin manasının özetini bildiren en büyük ismi) Bakara:255. Âl-i İmrân:2. Ve Tâ-Hâ:111. âyetlerinde geçen "El-Hayy'ul Kayyûm"dur. Dua ve niyaz için bu ismin bereketi hakkında çok rivâyetler vardır. Nitekim rivâyet olunuyor ki, Hz. İsa (S.) ölülere hayat vermek için dua ederken "Yâ Hayyu. Yâ kayyûm!" derdi. Yine, Süleyman Peygamber'in (S.) ünlü veziri Asâf bin Berahya da, Ona Belkıs'ın tahtını getirmek için dua ederken "Yâ Hayyu. Yâ Kayyûm!" demişti.

Rivâyet olunuyor ki, Necran Hıristiyan'larından bir heyet, Medine'ye gelip Hz. İsa (S.) hakkında Peygamber'imizle (S.) tartışmaya girince, onlara cevap olarak, bu sûre, baştan seksen küsur âyetine kadar indi.

(7) Müteşabih âyetler hakkındaki görüşler şöyledir:

A) Nashedilen âyetler. (Tedricî konularda önceki hükmü kaldırılan ahkâm âyetleri) B) Sıralaması ters gibi görünen âyetler. C) Fazla açıklama için verilen misal, darb-i mesel âyetleri. D) Yemin ifade eden âyetler. E) İman edilen, ancak bilfiil uygulanmayan, mahiyeti kavranmayan hususları ifade eden âyetler.

اِنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا اَوْلَادُهُمْ
مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأْبِ
اٰلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاَخَذَهُمُ
اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللّٰهُ شَدٖيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُلْ لِلَّذٖينَ
كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ اِلٰى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ
﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فٖى فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فٖى
سَبٖيلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَاْىَ الْعَيْنِ
وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِاُو۬لِى
الْاَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَٓاءِ
وَالْبَنٖينَ وَالْقَنَاطٖيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ
وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ﴿١٤﴾ قُلْ
اَؤُ۬نَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذٰلِكُمْ لِلَّذٖينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتٌ تَجْرٖى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا وَاَزْوَاجٌ
مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصٖيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

10. Şüphesiz o kimseler ki, küfürde direndiler, ne malları, ne de çocukları Allah'ın rahmetinden (yahut azabından) onlara hiçbir şey sağlamayacaktır. İşte onlar cehennem ateşinin yakacağından başka bir şey de değildir.

11. Onların durumu, tıpkı Firavun'giller ile onlardan önceki kâfir toplulukların durumu gibidir. Onlar, Bizim âyetlerimizi yalanlamışlardı; Allah da onları günahları yüzünden çarptı. Allah'ın cezası ise pek şiddetlidir.

12. Ey Muhammed! Sen o kâfirlere (Mekke kâfirlerine, Medine Yahudi'lerine) de ki: "Siz yakında yenilgiye uğratılacaksınız ve cehenneme sürüleceksiniz. Orası ise ne kötü yataktır!"

13. (Bedir savaşında) karşılaşan iki fırkada - ki, onlardan biri Allah yolunda savaşıyordu; diğeri ise kâfir idi; açık görüşle, mü'minleri kendilerinin (yahut mü'minlerin gerçek sayısının) iki katı olarak görüyordu. Allah ise,

kimi dilerse onu yardımıyla destekler- işte hiç şüphesiz bunda basiretli (kalp gözü gören) insanlar için büyük bir ibret vardır.

14. Nefis isteklerinden özellikle kadınların, oğulların, kantar, kantar biriktirilmiş altın ve gümüşlerin, salma (cins) atların, sağmal hayvanların ve ekinlerin sevgisi, insanlara pek hoş (çekici) gösterilmiştir. İşte bunlar dünya hayatının geçici faydalarıdır. Varılacak güzel yer ise, yalnız Allah katındadır.

15. Ey Muhammed! Sen de ki: İşte bunlardan daha hayırlısını ben size haber vereyim mi? Takvâ sahipleri için Rab'leri katında, ebedî olarak kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetler, tertemiz eşler ve Allah'tan kendilerine tam hoşnutluk vardır. Allah ise, kullarını pekiyi görmektedir.

(13) Bedir savaşında kâfir ordusunda 950 savaşçı, 100 at, 700 deve ve her çeşitten sayısız silahlar vardı. İslam ordusunda ise, 313 savaşçı, 90 deve, 2 at ve yalnız 6 zırh bulunuyordu. İslam ordusunun 77'si Mühacirlerden ve 236'sı da, Ensar'dan idi. Mühacirlerin sancaktarı Hz. Ali bin Ebu Talip, Ensar'ın sancaktarı da Sa'd bin Ubade (R.) idi. Müslüman'lar 14 şehit, kâfirler ise 70 ölü, 70 esir verdiler. Bu savaşta Hz. Ali (K.), Mekkeli müşriklerin bahadırlarından 18'ini kendi başına öldürdü. Kâfir ordusunun ölüleri içinde Ebu Cehil ile Ümeyye bin Halef'in de aralarında bulundukları Mekke'nin 24 kodamanı da vardı..

Rivâyet olunuyor ki, kâfirler, Müslüman'lardan birini esir almışlar ve İslam ordusundaki savaşçıların sayısını ona sormuşlar. O da, bu sayının 312 ile 320 arasında olduğunu söylemiş. Bunun üzerine kâfirler demişler ki: "Hayır, olamaz: biz sizi iki katımız kadar görüyorduk" veya "Biz, sizi söylediğin sayının iki katı kadar görüyorduk."

Bedir savaşı, Hicret'ten 18-19 ay sonra 17 Ramazan= 13 Mart 624 tarihinde oldu. İnsanlık tarihi, bu savaşın bir benzerini daha kaydetmemiştir. Müşriklerin ordusu, o günün ve o bölgenin şartlarına göre en donanımlı ve en güçlü ordu iken, İslam ordusu, gerek sayı olarak, gerekse imkân olarak görünürde pek zayıf idi. Ancak o yarı tok, yarı çıplak mücahitler, kâfirler karşısında birer ateş pare, birer aslan kesilip müşrik ordusunu darmadağın ettiler. İşte o gün gerçek iman, yenilmez gücünü, bütün dünyaya kanıtlamış oldu.

اَلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اِنَّنَا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ ﴿١٦﴾ اَلصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَٓائِمًا بِالْقِسْطِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ
وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا
جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاِنَّ
اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَاِنْ حَٓاجُّوكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ
وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْاُمِّيِّنَ ءَاَسْلَمْتُمْ فَاِنْ اَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَاِنْ تَوَلَّوْا
فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ اِنَّ
الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ حَقٍّ
وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَاْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ
بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٢١﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ
فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

16. O takvâ sahipleri ki, şöyle derler: "Ey Rabb'imiz! Biz gerçekten iman ettik. Artık bizim günahlarımızı bağışla ve bizi o cehennem ateşi azabından koru!"

17. Onlar sabredenler, sözü özü doğru olanlar, boyun eğip itaat edenler, mallarını hayır için harcayanlar ve seher vakitlerinde bağışlanma dileyenlerdir.

18. Allah, hak ve adaleti ayakta tutarak şahitlik etmiştir (delillerini yaratarak, âyetlerini indirerek açıklamıştır) ki, şüphesiz Kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. Melekler de bunu ikrar etmişler; ilim sahipleri de buna iman etmişlerdir. Evet, Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. O, Aziz'dir (yegâne galip ve üstündür), Hakîm'dir (her işinde hikmet gözetmektedir).

19. Şüphesiz Allah katında yegâne hak din İslam'dır. Kendilerine Kitap verilmiş olan (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar) da, an-

cak bu Tevhid (ortaksız tek tanrı) bilgisi onlara eriştikten sonra sırf aralarındaki kıskançlık, çekememezlik yüzünden anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Her kim de, Allah'ın âyetlerini inkâr edecek olursa, bilsin ki, Allah, çarçabuk hesap görmektedir.

20. Ey Muhammed! Eğer o kâfirler, yine de seninle tartışmaya kalkışacak olurlarsa, artık de ki: "Ben, bana uyanlarla birlikte yüzümü (kendimi) yalnız Allah'a teslim etmişimdir." Yine, o kendilerine Kitap verilmiş olanlara ve Ümmîlere (Arap müşrikleri gibi kitapsızlara) de ki: "Siz, Müslüman oldunuz mu? (kendinizi yalnız Allah'a verdiniz mi?)" Artık eğer onlar, kendilerini yalnız Allah'a verecek olurlarsa, işte o takdirde onlar, gerçekten hidâyete ermişler demektir; yok eğer bundan yüz çevirecek olurlarsa, artık sana düşen yalnız bildirmektir. Zaten Allah, bütün kullarını pekiyi görmektedir.

21. Kuşkusuz o kimseler ki, Allah'ın âyetlerini inkâr ederler, peygamberleri de haksız yere öldürürler, insanlardan adaletle emredenleri de öldürürler, işte onlara pek acıklı bir azabın müjdesini ver!

22. İşte onlar o kimselerdir ki, (İslam'a aykırı) bütün çabaları bu dünyada da, öbür dünyada da boşa gitmiştir. Onların yardımcıları da yoktur.

(17) Bu âyet, hak yolun yolcusuna makamları en güzel sıralama ile bildirmektedir. Çünkü kulun, Allah'a (C.) karşı yapacağı şeyler, ya vesile edinmek kabilinden olur ya da talep kabilinden olur. Vesile edinmek de, ya nefis ile olur, ya da beden ile olur. Nefis ile olan, nefsi kötülüklerden alıkoymak ve onu faziletlere bağlı kılmaktır. İşte sabır, her ikisini de kapsamaktadır. Beden ile olan da, ya söz ile olur, ya da eylem ile olur veya da mal ile olur. Söz ile olan, doğruluktur. Eylem ile olan da ibadetlere devamlı olmaktır. Mal ile olan da, hayır yolunda harcamaktır. Talep kabilinden olan ise, bağışlanma talebidir. Çünkü bağışlanma talebi, taleplerin en büyüğüdür; hatta bütün talepleri kapsamaktadır.

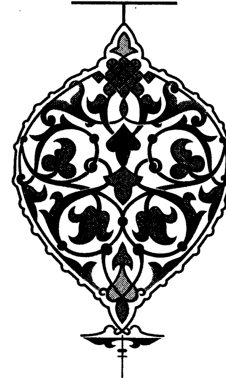
(18) Bu ilim sahipleri hakkında şu görüşler vardır: a) Bundan maksat peygamberlerdir. b) Peygamber'imiz (S.) ile beraber Mekke'den Medine'ye İslam uğruna hicret etmiş olan Mühacir Müslüman'lar ile onlara her türlü yardımı sağlayan Medine'li Müslüman'lardır. c) Kitap Ehli'nden Müslüman olanlardır. d) Allah'ın birliğini (ortaksız olduğunu) kesin delillerle anlamış olan bütün imanlı âlimlerdir.

Bu âyetin faziletleri hakkında çok rivâyetler vardır.

Rivâyet olunuyor ki, bu âyetler, Medine'ye gelip Peygamber'imizle tartışmaya giren Necran'lı Hıristiyan heyet hakkında inmiştir.

Rivâyet olunuyor ki, iki Yahudi bilgini Peygamber'imizle görüşmek üzere Medine'ye gelmişler ve Medine'yi gördükleri zaman birbirlerine demişler ki: "Bu kent, son zamanda çıkacak olan peygamberin, kitaplarımızda tarif edilen kentine ne kadar benziyor!" Nihâyet onlar, Peygamber'imizin huzuruna geldikleri zaman, son peygamberin, kendi kitaplarında yazılı olan bütün vasıflarının Peygamber'imizde mevcut olduğunu görmüşler. Sonra Peygamber'imize: "Senin diğer bir adın da Ahmed midir?" diye sormuşlar. Peygamber'imiz de: "Evet!" demiş. Sonra Peygamber'imize: "Allah'ın kitabındaki en büyük şahadeti bize haber ver!" demişler. İşte o zaman bu âyet inmiştir. Bunun üzerine o iki Yahudi bilgini Müslüman olmuşlardır.

(20) Ümmî kelimesinin sözlük anlamı, okuma-yazma bilmeyen kimse demektir. Kur'an'da bu terim, Kitap Ehli olmayan putperest Arap'lar için kullanılmaktadır.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا نَص۪يبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتَابِ
اللّٰهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَر۪يقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّٓا اَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ
ف۪ي د۪ينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ
لَا رَيْبَ ف۪يهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَٓاءُ وَتَنْزِعُ
الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَٓاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَٓاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَٓاءُ بِيَدِكَ
الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِر۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَ
وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ ف۪ي شَيْءٍ اِلَّٓا اَنْ تَتَّقُوا
مِنْهُمْ تُقٰيةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَص۪يرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ
اِنْ تُخْفُوا مَا ف۪ي صُدُورِكُمْ اَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي
السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٢٩﴾

23. Ey Muhammed! Görmedin mi, kendilerine Kitaptan (Tevrat'tan) bir nasip verilmiş olan o kimseleri (Yahudi'leri) ki, aralarında hükmetmesi için Allah'ın Kitabına (Tevrat'a) çağırılıyorlar; sonra onlardan bir grup yüz çeviriyorlar! Zaten onlar dönek kimselerdir.

24. İşte onların bu tutumu şundan ileri gelmiştir: Onlar demişlerdir ki: " O cehennem ateşi, sayılı günlerden başka bize asla dokunmayacaktır." Onların uydura geldikleri şeyler, dinleri hakkında kendilerini de aldatmıştır.

25. Pekiyi, geleceğinde hiç şüphe olmayan kıyamet günü Biz, onları bir araya toplayacağımız ve herkese kazandığının karşılığı tam olarak ödeneceği, onlara haksızlık da yapılmayacağı zaman halleri nice olacak?

26. Ey Muhammed! Sen de ki: "Ey mülkün (mutlak hâkimiyetin) sahibi olan Allah'ım! Sen, mülkü (hükümdarlığı, peygamberliği) kime dilersen ona verirsin; mülkü kimden dilersen de ondan alırsın (yahut peygamberliği dilediğin kavimden alıp dilediğin kavme intikal ettirirsin). Yine, Sen kimi dilersen onu aziz, kimi dilersen onu da zelil edersin. Hayır, yalnız Senin (kudret) elindedir. Şüphesiz Sen her şeye Kaadirsin.

27. Sen geceyi gündüze katarsın; gündüzü de geceye katarsın; cansızdan da canlıyı çıkarırsın; canlıdan da cansızı çıkarırsın. Sen kime dilersen, ona da sayısız rızık verirsin."

28. Sakın, mü'minler, mü'minlerden başka (akrabalıktan, Müslüman olmadan önceki dostluktan dolayı veya savaşlarda ve diğer din işlerinde yardım almak için) kâfirleri dost edinmesinler. Her kim de, böyle yapacak olursa, artık onun Allah ile dostluğu hiçbir şey ifade etmez.(Yahut Allah'ın dininde bir değeri yoktur.) Meğer ki, kâfirlerin şerrinden iyice korunmak için bunu yapmış olasınız. Hem de, Allah, sizi Kendisinden sakındırır. Son dönüş de yalnız Allah'adır.

29. Ey Muhammed! Sen de ki: "Siz, (kâfirlerin dostluğunu) içinizde gizleyecek olsanız da, açığa vuracak olsanız da, Allah onu bilir. Allah, şu göklerde olanları da, bu yerde olanları da bilir. Allah, her şeye de Kaadirdir."

(23) Bu âyetin nüzûl (iniş) sebebi hakkında iki rivâyet vardır: Bir rivâyete göre, bir gün Peygamber'imiz (S.), Yahudi'lerin medreselerine gidip onları İslam'a davet etti. Onlardan bazıları, Peygamber'imize: "Sen, hangi peygamberin dinindensin?" diye sordular. Peygamber'imiz de: "Ben, İbrahim Peygamber'in dinindenim!" dedi. Onlar da: "İbrahim Peygamber, Yahudi idi!" dediler. Bunun üzerine Peygamber'imiz: "Aramızda Tevrat hakem olsun. Haydi, Tevrat'a başvuralım!" dedi. Fakat onlar,

bunu kabul etmediler.

Diğer rivâyete göre ise, Yahudi'lerden bir evli kadın ve bir evli erkek zina ettiler. Yahudi'ler, bu dava için Peygamber'imizin hakemliğine başvurdular. Peygamber'imiz de, zina eden o iki kişinin recim ile (taşlanarak) öldürülmelerine hükmetti. O Yahudi'ler ise bu hükmü kabul etmediler. Bunun üzerine Peygamber'imiz, Tevrat'ın getirilip bu hükme bakılmasını istedi. Bu hüküm, Tevrat'ta bulununca da, o Yahudi'ler öfkelenip gittiler.

(24) Yahudi'ler, kendileri için cehennem azabının ancak, Hz. Musa zamanında buzağı heykeline taptıkları kırk gün kadar olacağını, peygamberlerinin, kendilerine şefaat edeceklerini, Allah'ın (C.), Hz. Yakup Peygamber'e, evladına ancak azap yemininin yerine gelmesi için kısa bir süre azap edeceğine dâir söz verdiğini iddia ediyorlardı.

(26) Rivâyet olunuyor ki, Hendek savaşından önce Medine etrafında hendek kazılmasına karar verilince, Peygamber'imiz (S.), hendek kazılacak yerleri işaretledi ve her 10 kişiye 40 arşın uzunluğunda yer verdi. Sonra bir yerde büyük bir kaya çıktı ve çalışanlar, onu külünklerle bir türlü parçalayamadılar. Bunun üzerine haber vermek için Hz. Selman'ı Peygamber'imize gönderdiler. Peygamber'imiz geldi ve bir külünk alıp şiddetle kayaya vurdu; kayanın bir kısmı parçalandı ve kayadan çıkan kıvılcım, karanlık bir odadaki bir lamba gibi hendeğin içini aydınlattı. Peygamber'imiz tekbir getirdi ve oradaki Müslüman'lar da onunla beraber tekbir getirdiler. Bu sırada Peygamber'imiz: "Bu kıvılcımdan Hire (Irak-Kûfe'nin güneyinde eski bir kent) sarayları bana göründü." dedi. Sonra ikinci bir darbe ile kayanın bir kısmını daha parçaladı ve: "Bu kıvılcımdan da Bizans'ın kırmızı sarayları bana göründü." dedi ve üçüncü bir darbe ile de kayanın kalan kısmını parçaladı ve: "Bu kıvılcımdan da San'a sarayları bana göründü. Cebrâil bana, ümmetimin, bütün bu yerleri alacağını haber verdi. Müjde size!.." dedi. Bunu duyan münafıklar, Müslüman'lara dediler ki: "Sizler, Peygamberinizin, bu boş hayallerine ve vaatlerine şaşmıyor musunuz? Baksanıza, Medine'den bu sarayları gördüğünü ve buraları alacağınızı söylüyor. Oysaki siz, paniğe kapıldığınız için bu hendeği kazıyorsunuz." İşte bunun üzerine bu âyetler indi.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا ۚ وَمَا عَمِلَتْ
مِنْ سُوٓءٍ ۚ تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُٓ اَمَدًا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ
نَفْسَهُ ۗ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ
فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿٣١﴾ قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوحًا وَاٰلَ اِبْرٰهِيمَ وَاٰلَ
عِمْرٰنَ عَلَى الْعَالَمِينَ ۙ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ۚ ﴿٣٤﴾ اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى
بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّى ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا
وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّى وَضَعْتُهَٓا اُنْثٰى ۗ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ ۗ
وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى ۚ وَاِنِّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنِّٓى اُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ
وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۗ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ۗ قَالَتْ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَٓاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

30. Herkesin iyilik olarak ne işlemişse, onu karşısında hazır bulacağı, kötülük olarak da ne işlemişse, onu karşısında hazır bulacağı kıyamet günü, kişi kendisi ile o gün (yahut işlediği o kötülükler) arasında son derece uzun bir zaman olmasını temenni edecektir. Yine, Allah, sizi Kendisinden sakındırır. Zaten Allah, kullarına karşı Reûf'tur (son derece şefkatlidir).

31. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Eğer siz Allah'ı seviyorsanız, hemen bana uyun ki, Allah sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Zaten Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir)."

32. Ey Muhammed! Sen de ki: "Siz, Allah'a ve bu Elçisi'ne itaat edin. Eğer yine yüz çevirecek olurlarsa, bil ki, Allah, kâfirleri asla sevmez."

33. Allah, Âdem'i, Nuh'u, İbrahim ile evla-

dını, İmrân ile evladını seçip zamanlarındaki milletlerden üstün kılmıştır.

34. Onların hepsi birbirinin zürriyetindendir. Zaten Allah, Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

35. Bir zaman İmrân'ın karısı şöyle demişti: "Ey Rabb'im! Ben karnımdaki çocuğu dünya işlerinden azade olarak sırf Senin Mukaddes Beyt'inin (Beytü'l Makdis'in) hizmetine adadım. Artık sen benim bu adağımı kabul eyle! Çünkü şüphesiz Semî (her şeyi pekiyi işiten), Alîm (her şeyi pekiyi bilen) yalnız Sensin!"

36. Sonunda İmrân'ın karısı, kızını doğurunca dedi ki: "Rabb'im, şüphesiz ben onu kız doğurdum." - Zaten Allah, onun ne doğurduğunu daha iyi biliyordu- "Oysaki erkek, kız gibi değildir. Ben adını da Meryem koymuşumdur. Ben onu da, onun neslini de o kovulmuş (Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılmış) şeytanın şerrinden Sana ısmarlamışımdır!"

37. İşte Rabb'i de, onun bu adağını güzel bir kabul (hüsnü kabul) ile kabul buyurdu; onu güzel bir bitki gibi de yetiştirdi ve onu Zekeriyya'nın kefaletine (himayesine) verdi. (Yahut Zekeriyya da onun bakımını üstlendi.) Zekeriyya, mihrapta (mâbette, mâbedin ön kısmındaki en güzel yerinde, Meryem için yapılan odada) Meryem'in yanına her girdiğinde onun yanında bir rızık (azık) bulur ve: "Meryem, bu sana nerden geliyor?" diye sorardı. Meryem de: "O, Allah katındandır. Çünkü Allah, şüphesiz kime dilerse, ona hesapsız olarak rızık verir" dedi.

(31) Bu âyetin nüzûl sebebi hakkında iki görüş vardır: a) Medine'ye gelip Peygamber'imizle görüşen Necran'lı Hıristiyan heyetinin: "Biz, Allah'a olan muhabbetimizden dolayı İsa Mesih'e tapıyoruz" demeleri üzerine bu âyet onlara cevap olarak inmiştir. b) Allah'a ortak koşan müşriklerin (putperestlerin): " Biz, Allah'a olan muhabbetimizden dolayı ve bizimle Allah arasında vasıta olup bizi Allah'a yaklaştırmaları için bu putlara tapıyoruz" demeleri üzerine bu âyet inmiştir.

(32) İbrahim'in evladından maksat, İsmail, İshak (S.) ve onların evladıdır. Bu itibarla Peygamber'imiz (S.) de, onlara dâhildir. İmrân'ın evladı ise, Hz. Musa ile Hz. Harun ve onların evladıdır.

Hz. Musa ile Hz. Harun'un babası olan İmrân, Hz. Meryem'in babası olan İmrân ile karıştırılmamalıdır. Bu iki İmrân arasında 800 yıl zaman farkı vardır.

(35) İmrân'ın karısının adı Hanne binti Yakuza'dır Hanne, Hz İsa'nın anne annesidir. Zekeriyya Peygamber de, Hanne'nin kızkardsşi ve aynı zamanda Yahya Peygamberin annesi olan İşâ hanımla evli idi. Hulasa, Yahya peygamber in babası olan Zekeriyye Peygamber, âyette zikredilen İmrân'ın bacanağı idi ve Yahya Peygamber ile İsa Peygamber, babadan teyze çocukları idi.

(36) Hz. Meryem'in annesi, karnındaki çocuğu, Beytü'l Makdis hizmetine adamıştı. Ancak o zaman bu adama, oğlan çocuklar için yapılırdı. İşte onun için bunu söylemişti. Yani ey Rabb'im! Doğurduğum bu kız, Beytü'l Makdis hademelerinden olup hizmetini mükemmel yapmasını hayal ettiğim erkek çocuk gibi değildir.

(37) Hanne, kızı Meryem'i küçük yaşta Beytü'l Makdis'e götürdü ve Harun peygamberin soyundan gelen 27 danişmendin yanına bıraktı. Danişmendler onu almak için birbirleriyle yarışa girdiler. Çünkü Meryem, onların imamının ve reisinin kızı idi. İmrân'ın ailesi olan Masân Oğulları, İsrail Oğulları'na reisler ve hükümdarlar veren bir soy idi. Hz. Zekeriyye ise, hepsinden önce bunun kendi hakkı olduğunu, zira kendi karısının, Meryem'in teyzesi olduğunu söyledi. Ancak danişmendler ısrar edince, kur'a çektiler ve kur'a, Hz. Zekeriyya'ya düşünce de, o, Meryem'i himayesine aldı.

Hz. Zekeriyya, her ne zaman Meryem'in yanına girse, onun yanında mutat olmayan yiyecekler, mevsimi olmayan meyveler veya ilim sayfaları buluyordu.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِى مِنْ لَدُنْكَ
ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً اِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلٰئِكَةُ وَهُوَ
قَائِمٌ يُصَلِّى فِى الْمِحْرَابِ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا
بِكَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾
قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لِى غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِىَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِى
عَاقِرٌ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ
لِى اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا وَاذْكُرْ
رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِىِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٤١﴾ وَاِذْ قَالَتِ
الْمَلٰئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰيكِ
عَلٰى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِى لِرَبِّكِ وَاسْجُدِى
وَارْكَعِى مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ
اِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُونَ اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ يَكْفُلُ
مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ اِذْ قَالَتِ الْمَلٰئِكَةُ
يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى
ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

38. İşte orada (yahut o zaman) Zekeriyya, (gece ibadet için Beytü'l Makdis'e girince) Rabb'ine şöyle dua etti: "Ey Rabb'im! Sen bana Kendi katından temiz bir nesil bağışla! Çünkü şüphesiz duayı işitecek (kabul edecek) olan ancak Sensin.

39. Bu duasından sonra, Zekeriyya, mihrapta (mâbette, mâbedin ön kısmında) ayakta namaz kılarken melekler (meleklerden Cebrâil) ona şöyle seslendiler: Kuşkusuz Allah, Yahya adında bir çocuğun olacağını müjdeliyor. O Yahya ki, Allah'ın Kelimesini (Allah'ın "Ol!" emriyle babasız olarak yaratılmış olan, Ruhu'llah= Allah tarafından bir ruh olan İsa'yı) doğrulayıcı, kavmi içinde bir efendi, nefsine son derece hâkim (iffetli) biri ve doğruluktan ayrılmayanlardan bir peygamber olacaktır.

40. Zekeriyya dedi ki: "Ey Rabb'im! Ben iyice kocadığım, karım da kısır olduğu halde benim nasıl oğlum olabilir!" Allah buyurdu ki: İşte bunun (senin ve karının durumu) gibi, Allah, dilediğini yapar. (Yahut işte Allah'ın kudreti böyledir: O, dilediğini yapar.)

41. Zekeriyya dedi ki: "Ey Rabb'im! Bana bir alâmet göster!" Allah buyurdu ki: Sana alâmet şudur: Üç gün insanlarla konuşamayacaksın; ancak işaret vereceksin. Ve Rabb'ini ise çok zikret ve Onu sabah, akşam tesbih et (ulula) !

42. Bir zaman da melekler şunu demişlerdi: "Ey Meryem! Allah, seni gerçekten seçkin kıldı; seni tertemiz yarattı ve seni bütün dünya kadınlarının üstüne yüceltti."

43. "Ey Meryem! Rabb'in için kıyamda dur (huşû ile ibadet et, her zaman itaat et); secde et ve rükû edenlerle beraber sen de rükû et!"

44. Ey Muhammed! İşte bunlar, gaybin (bilinmeyen hususların) haberlerindendir; onları sana vahiy ile bildiriyoruz. Zaten onlar, Meryem'i kim himayesine alıp yetiştirecek diye kur'a için kalemlerini (Tevrat'ı yazdıkları kalemlerini veyahut şans kalemlerini) suya atarlarken sen onların yanında değildin; onlar bu iş için çekişirken de sen onların yanında değildin.

45. Bir zaman melekler şöyle demişlerdi: "Ey Meryem! Kuşkusuz Allah, seni Kendisinden bir kelime (Ol! Emriyle, babasız olarak dünyaya gelecek bir çocuk) ile müjdeliyor. Onun adı Meryem oğlu İsa Mesîh'tir; o, bu dünyada da, öbür dünyada da saygın ve Allah'a yakın kılınmışlardan olacaktır."

(38) Zekeriyya Peygamberi bu niyaza yönelten sebep konusunda iki rivâyet vardır: a) Hz. Zekeriyya, Meryem'in Allah katındaki yüksek şerefini ve mertebesini gördüğü zaman, karısı İşâ'dan, Hanne'nin

çocuğu gibi Allah katında necip ve itibarlı bir çocuğu olmasını niyaz etti. Vakıa, onun karısı yaşlı ve kısır idi; ancak Hanne de bu durumda idi ve buna rağmen çocuğu olmuştu. b) Hz. Zekeriyya, Meryem'in yanına her girdiğinde mevsimi olmayan meyveler görünce, yaşlanmış ve kısır bir kadının da, çok yaşlı bir erkekten çocuk doğurabileceğini düşündü. Bunun için hiç zaman geçirmeden hemen o anda duaya yöneldi.

(39) Mihrab'ın anlamı konusunda şu görüşler vardır: a) Hz. Zekeriyya, mâbette Meryem için bir mihrap, yani merdivenle çıkılan yüksek bir oda yapmıştı. b) Mihrap, meclisin ön tarafı ve en şerefli yeri demektir. Buna göre Meryem, Beytü'l Makdis'in en şerefli yerine yerleştirilmişti. c) Onların mescit ve mâbetlerine mihrap deniliyordu.

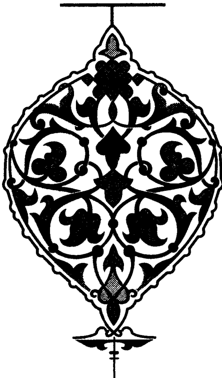
Hz. Zekeriyya'ya seslenen melekler konusunda şöyle denilmiştir: a) Hz.Zekeriyya'ya seslenen, Cebrâil idi. Cebrâil, meleklerin reisi olduğu için tâzim olarak böyle ifade edilmiştir. b) Hz. Zekeriyya'ya melekler sınıfından seslenildi, demektir.

(40) Rivâyete göre Hz. Zekeriyya, o zaman 99, yahut 120, karısı da 98 yaşında idiler.

(41) Hz. Zekeriyya, bu büyük nimetin şükrünü hemen edâ etmek istediği için, hamileliğin ne zaman başladığına dair bir alâmet istemiş ve Allah (C.) da, bu alâmetin, üç gün zikir ve tesbih dışında konuşamaması olduğunu bildirmişti.

Bu tesbih hakkında iki görüş vardır: a) Bu tesbih, namazdır. Çünkü görüldüğü üzere bu tesbih, vakte bağlanmıştır. b) Tesbihten maksat, lisan ile olan zikirdir. Zikir ise, kalp ile yapılan zikirdir.

(45) Mesîh, Hz. İsa'nın lakabıdır. Bu kelimenin İbranîcesi Meşiha'dır; mübarek demektir. İsa kelimsi de İşû'un Arapçalaştırılmış halidir.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَتْ
رَبِّ أَنّٰى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذٰلِكِ
اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ وَالْإِنْجِيلَ
﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا إِلٰى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ
رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللّٰهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ
الْمَوْتٰى بِإِذْنِ اللّٰهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي
بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ
الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ اللّٰهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ
اللّٰهِ آمَنَّا بِاللّٰهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

46. "O çocuk, beşikte iken de, yetişkin iken de insanlara söz söyleyecek (onları yalnız Allah'a tapmaya çağıracak) ve salihlerden (hayırlı insanlardan) olacaktır."

47. Meryem dedi ki: "Ey Rabb'im! Bana bir erkek dokunmadığı halde benim çocuğum nasıl olabilir?" Allah (Cebrâil vasıtasıyla) buyurdu ki: "İşte bunun (senden babasız bir çocuk yaratması) gibi Allah, dilediğini yaratır. O, bir işin olmasına hükmettiği zaman, artık ona sadece "Ol!" der; o da hemen oluverir."

48. "Allah, İsa'ya yazmayı (yahut eski Mukaddes Kitapları) da, hikmeti (doğru, faydalı bilgiyi) de, Tevrat'ı da, İncil'i de öğretecek."

49. "Allah, onu peygamber olarak İsrail Oğulları'na gönderecek; o da onlara şunu diyecektir: Şüphesiz ben size Rabb'inizden şöyle bir mucize getirdim: Gerçekten ben

size çamurdan bir kuş sûreti yapacağım; sonra ona üfleyeceğim; o, derhal Allah'ın izniyle bir kuş (yahut uçan) olacak. Ayrıca Allah'ın izniyle, anadan doğma köre ve alaca hastasına şifa ve ölülere hayat vereceğim. Bir de evlerinizde neler yediğinizi ve neler biriktirdiğinizi size haber vereceğim. Eğer sizler inanacaksanız (inadına küfrü seçmeyip hakka inanacaksanız) işte bunlarda, sizin için hiç kuşkusuz büyük bir ibret vardır."

50. "Bir de, benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helal kılmak için gönderildim. Size Rabb'inizden mucize de getirdim. Artık Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

51. "Şüphesiz Allah, benim de yegâne Rabb'im, sizin de yegâne Rabb'inizdir. O halde yalnız Ona tapın. İşte dosdoğru yol budur."

52. Sonunda İsa, onlardan küfrü (küfürde karar kılıp kendisini öldürmek istediklerini) hissedince, dedi ki: "Allah yolunda bana yardımcı olacaklar kimlerdir?" O havariler dediler ki: "Biz, Allah yolunda yardımcılar olacağız. Biz, Allah'a iman ettik. Sen de şahit ol ki, biz gerçekten Müslüman'larız."

(46) Hz. İsa'nın henüz bebek iken konuşması Meryem: 27-33. âyetlerinde zikredilmektedir.

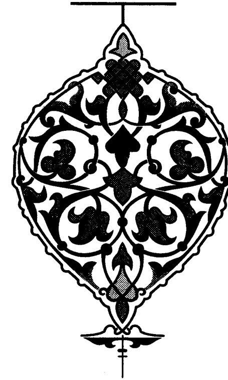
(50) Yani iç yağı, karın ve bağırsak yağları, balık, deve eti ve Cumartesi günü çalışmak, Hz. Musa şeraitinde size haram kılınmış iken, bunları size helâl kılmak için de ben size gönderildim.

Hz. İsa'nın, Tevrat'ın doğrulayıcısı olması, onun bazı hükümlerini kaldırmasına engel değildir; çünkü İlâhî metinlerin, birbirini nesh etmesi, aslında hükümleri şartlara göre açıklamak ve zamana uyarlamaktır.

(52) Havari, aslında has ve beyaz anlamındadır.

Hz. İsa'nın Havarilerinin bu vasfı almalarının sebebi konusunda şunlar söylenmiştir: a) Bunlar, Hz. İsa'nın has dostları oldukları için, b) Bunlar nurlu insanlar oldukları için, c) Bunlar önceleri beyaz elbise giyen balıkçılar oldukları için, d) Bunlar önceleri beyaz elbise giyen beyler oldukları için, e) Bunlar, önceleri çırpıcı oldukları için bu vasfı almışlardır.

Hz. İsa'nın 12 havarisi şunlardır: 1) Hz. Simon bin Yunus ve namı diğer Petrus. 2) Hz. Andreas. 3) Hz. Yakup bin Zebedî. 4) Hz. Yuhanna el- Habib (Boanerces. 5)Hz. Filipus. 6) Hz. Bartholomaeus. 7) Hz. Matta (Mathieu). 8) Hz. Tomas. 9) Hz. Küçük Yakup bin Alfeus. 10) Hz. Yahuda (Taddeus). 11) Hz.Gaygur Simun (Simden). 12) Yahuda İskariyot (hain Yahuda).

رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدٖينَ
﴿٥٣﴾ وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرٖينَ ﴿٥٤﴾ اِذْ
قَالَ اللّٰهُ يَا عٖيسٰى اِنّٖى مُتَوَفّٖيكَ وَرَافِعُكَ اِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ
مِنَ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذٖينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذٖينَ
كَفَرُوٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ اِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ
فٖيمَا كُنْتُمْ فٖيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَاَمَّا الَّذٖينَ كَفَرُوا فَاُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدٖيدًا فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرٖينَ
﴿٥٦﴾ وَاَمَّا الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفّٖيهِمْ
اُجُورَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمٖينَ ﴿٥٧﴾ ذٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ
مِنَ الْاٰيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكٖيمِ ﴿٥٨﴾ اِنَّ مَثَلَ عٖيسٰى عِنْدَ
اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
﴿٥٩﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرٖينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ
حَآجَّكَ فٖيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا
نَدْعُ اَبْنَآءَنَا وَاَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَاَنْفُسَنَا
وَاَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَى الْكَاذِبٖينَ ﴿٦١﴾

53. Havariler dediler ki: "Ey Rabb'imiz! Senin indirdiğin Kitaba iman ettik ve bu Elçine uyduk. Artık bizi o şahitlerle (ortağın olmadığına şahitlik edenlerle, ümmetlerinin lehinde şahitlik edecek olan peygamberlerle, bütün insanlar hakkında şahitlik edecek olan Hz. Muhammed'in ümmetiyle) beraber yaz.

54. Onlar (İsa'ya iman etmeyen Yahudi'ler, onun için) şer (suikast) planını hazırladılar; Allah da, onların şer (suikast) planını boşa çıkardı. Zaten Allah şer planlarını boşa çıkaranların en iyisidir.

55. O zaman Allah şöyle buyurmuştu: "Ey İsa! Şüphesiz seni ölüme eriştirecek olan ancak Benim. (Yahut Ben, senin için yazılmış olan ecele kadar seni yaşatacağım. Yahut Ben seni gerçekten veya bir nevi rüya gibi vefat ettireceğim.) Seni Kendi katıma yükseltecek olan da, seni o kâfirlerden arındıracak (kurtaracak) olan da, sana uyanları kıyamet gününe değin o kâfirlerin üstünde tutacak olan da ancak Benim. Sonra dönüşünüz yalnız Bana olacaktır. O zaman, ayrılığa düştüğünüz konularda aranızda Ben hükmedeceğim."

56. "İşte o kimseler ki, küfürde direndiler, artık bu dünyada da, öbür dünyada da Ben onları pek şiddetli bir azap ile azap edeceğim. Onların hiç yardımcıları da yoktur."

57. "(Tevhid imanı ile) İman edip saalih (buyruğumuma uygun) işler de yapanlara gelince, işte Allah, onların mükâfatlarını tam olarak verecektir. Zaten Allah, zalimleri sevmez."

58. Ey Muhammed! İşte Biz bunları (İsa'nın haberlerini) sana âyetlerden ve hikmet dolu (yahut muhkem) öğüt olan Kur'an'dan (yahut Levh-ı Mahfuz'dan) okuyoruz.

59. Gerçekten Allah katında (babasız olan) İsa'nın garip hali, Âdem'in hali gibidir. Allah, Âdem'i topraktan yarattı; sonra ona "Ol!" demişti; o da hemen oluveriyordu.

60. Hak, Rabb'inden gelendir. Öyleyse sakın sen (senin ümmetin) şüphe edenlerden olma!

61. Ey Muhammed! Artık İsa hakkında sana bu kesin bilgi geldikten sonra her kim İsa hakkında seninle tartışmaya kalkışacak olursa, o zaman de ki: "Haydi gelin, (bizler için ve sizler için en aziz olan) oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, bizleri ve sizleri (bizlerden ve sizlerden birer grup da) çağıralım; sonra dua edelim de, Allah'ın lânetinin yalancılar üzerine olmasını dileyelim!"

(54) Rivâyete göre Hz. İsa bir gece Havarî'leri toplayıp onlara öğüt verdi ve tavsiyelerde bulundu; so-

nunda da dedi ki: "Bu gece horozlar ötmeden önce biriniz beni inkâr edecek ve beni birkaç dirheme satacaktır." Sonra havarî'ler, Hz. İsa'nın yanından çıkıp dağıldılar. O sırada Yahudi'ler de, onu arıyorlardı. İşte Havarî'lerden Yahuda İskariyot, otuz dirhem karşılığında Hz. İsa'nın yerini gösterdi. Allah (C.) da, onu Hz. İsa'ya benzer hale getirdi. Yahudi'ler de, İsa diye onu yakalayıp astılar. Sonra Hz. Meryem, yanında, Hz. İsa'nın duasıyla cinnetten şifa bulmuş bir kadın olduğu halde geldi ve ikisi, asılan o adam için ağlamaya başladılar. Bunun üzerine Allah (C.), Hz. İsa'yı oraya indirdi. Hz. İsa, onlara niçin ağladıklarını sordu. Onlar da, kendisi için ağladıklarını söylediler. Hz. İsa, onlara dedi ki: "Allah, beni onların arasından kaldırdı ve bana hayırdan başka bir şey olmadı. Bu asılma, onlara yapılan bir benzetmedir."

Rivâyete göre Hz. Meryem, 13 yaşında iken hamile kaldı ve çocuğunu Kudüs'ün yakınındaki Beytü'llehim kasabasında, İskender'in, Babil'i istilasından 65 yıl sonra doğurdu. Hz. İsa, 30 yaşına girerken, Allah (C.), ona vahiy indirdi; 33 yaşında iken de, Beytü'l Makdis'te (Kudüs'te) Ramazan ayında ve bir Kadir gecesinde onu Kendi katına kaldırdı. Annesi Hz. Meryem, ondan sonra 6 sene yaşadı.

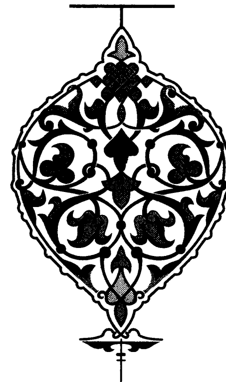
(55) Hz. İsa'nın bu vefatı hakkında şu görüşler vardır: a) Yani şimdilik seni Kendi katıma kaldıracağım; gökten yeryüzüne indikten sonra ecelin geldiğinde senin canını alacağım. b) Senin, Melekût (gayb, ruhlar) âlemine yükselmene engel olan şehvetlerini, kötü duygularını öldüreceğim. c) Allah (C.), Hz. İsa'yı yedi saat ölü olarak bıraktıktan sonra onu semâya kaldırdı. d) Vefat ve uyku olmaksızın Allah (C.) onu kaldırmıştır.

Hz. İsa'dan sonra Hıristiyanlığın yasak olması, Hıristiyan'lara işkence ve baskı yapılması ve nihâyet M.70 tarihinde Romalıların Kudüs'ü yakıp yıkmaları ve bu arada gerçek İncil'in yanı sıra bütün dinî metinleri de imha etmeleri neticesinde, Hıristiyanlık, sözlü rivâyetlerden ibaret kaldı. İşte bundan dolayıdır ki, Hz. İsa hakkındaki inançları birbirinden farklı Hıristiyan cemaatler oluştu. Bazıları, gerçek Hıristiyanlığı ve Tevhid inancını sürdürürken, bazıları da Hz. İsa'ya: "Tanrı'nın oğlu" dediler; bazıları da :"İsa, Tanrı'nın kendisidir; Tanrı, İsa bedeninde dünyaya inmiştir" dediler; bazıları da: "İsa, üç tanrıdan (Baba, Oğul, Ruhu'l Kudüs) biridir: Tanrı, melekler âleminde Cebrâil olarak, insanlar âleminde de İsa olarak kendini göstermiştir" dediler.

Nihâyet İmparator Büyük Konstatntin 313 tarihinde Milano kararıyla Hıristiyanlığı resmî din olarak kabul etti ve 325 tarihinde İznik'te topladığı konsil'e sunulan çok sayıdaki İncillerden, Teslis (Üç Tanrı) inancını yansıtan Dört İncil'in kabul edildiğini ilan etti. Oysaki bu toplantıya katılan 2040 delegeden yalnız 318'i bu karara onay vermiştir. İşte bu konsil'de kabul edilmiş (!) olan Dört İncil'den hiç biri İlahî metin değil, fakat Müslüman'ların Siyer kitaplarına tekabül eden Hz. İsa'nın hayatıdır.

(61) Bu âyete mübahele âyeti denir. Mübahele, hak, anlaşıldığı halde sırf inat olarak veya dünyevî menfaatleri kaybetmemek için bâtıl inançta ısrar edenleri, yalancılara beddua etmeye davet etmektir.

Rivâyet olunuyor ki, Hicret'in 10. yılında Necran Hıristiyan'larından 60 kişilik bir heyet, Peygamber'imizle görüşmek için Medine'ye geldiler. Peygamber'imiz, onları güzel ağırladı ve kendi Mescidinde diledikleri gibi ibadet etmelerine de izin verdi. İşte bu sûrede Hz. İsa'yı anlatan âyetler, o zaman onların sorularına cevap olarak indi. Ancak onlar, Hz. İsa'nın tanrılığı inancında ısrar ediyorlardı. Oysaki onların din işlerinin reisi olan Ebu Harise bin Alkame, eski kutsal metinlere vâkıf bir insandı ve Peygamber'imizi görünce. Onun, beklenen Âhir Zaman Peygamberi olduğunu anlamıştı. Bekir bin Vail kabilesinden olan bu zat, Necran'a gidip Hıristiyanlığı kabul edince, çok büyük itibar görmüş ve kendisi için büyük kiliseler yapılmıştı. Nihâyet Peygamber'imiz (S.), Hasan, Hüseyin, Hz. Fatıme ve Hz. Ali'yi (R.) yanına alarak mübahale için onlara doğru ilerlemeye başlayınca, anılan Ebu Harise, Necran'lı arkadaşlarına: "Vallahi, siz onunla mübaheleye girerseniz, hepiniz helâk olursunuz" dedi ve onları bundan vazgeçirdi. Necran'lılar, Hıristiyan olarak kalıp cizye vermeyi kabul ettiler. Peygamber'imiz, Ebu Ubeyde bin Cerrah'ı da onlara kadı tayin etti.

اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّۚ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُۜ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ
بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَٓاءٍ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهٖ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِاَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَٓاجُّونَ فٖٓى اِبْرٰهٖيمَ
وَمَٓا اُنْزِلَتِ التَّوْرٰيةُ وَالْاِنْجٖيلُ اِلَّا مِنْ بَعْدِهٖۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٦٥﴾ هَٓا اَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ حَاجَجْتُمْ فٖيمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ فَلِمَ
تُحَٓاجُّونَ فٖيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ اِبْرٰهٖيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلٰكِنْ
كَانَ حَنٖيفًا مُسْلِمًاۜ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكٖينَ ﴿٦٧﴾ اِنَّ اَوْلَى
النَّاسِ بِاِبْرٰهٖيمَ لَلَّذٖينَ اتَّبَعُوهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذٖينَ اٰمَنُواۜ
وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ
يُضِلُّونَكُمْۜ وَمَا يُضِلُّونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾
يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

62. İşte (İsa hakkındaki) gerçek haberler, hiç şüphesiz bundan ibarettir. Allah'tan başka da hiçbir tanrı yoktur. Hiç kuşkusuz Aziz (en güçlü) ve Hakîm (en yüksek hikmet sahibi) olan da yegâne Allah'tır.

63. Eğer bundan sonra onlar yüz çevirecek olurlarsa, bilsinler ki, Allah, bozguncuları şüphesiz çok iyi bilmektedir.

64. Ey Muhammed! De ki: "Ey Kitap Ehli! (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar) Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söyleme geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım; Ona hiçbir şeyi ortak da koşmayalım; Onun yanı sıra birbirimizi (insanları) tanrı da edinmeyelim!" Bundan sonra eğer yüz çevirecek olurlarsa, artık deyiniz ki: "Siz şahit olun, biz şüphesiz Müslüman'larız (Tevhit ehliyiz)."

65. Ey Kitap Ehli (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar)! Niçin İbrahim hakkında tartışıyorsunuz (onun da kendi dininizde olduğunu iddia ediyorsunuz)? Oysaki Tevrat da, İncil de ancak İbrahim'den sonra inmiştir. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

66. İşte siz böylesiniz: Hakkında biraz bilgi sahibi olduğunuz konuda (Musa ve İsa konusunda) tartıştınız; fakat hiç bilgi sahibi olmadığınız konuda niçin tartışıyorsunuz? Oysaki Allah her şeyi bilir; siz ise bilmezsiniz.

67. İbrahim, Yahudi de değildi; Hıristiyan da değildi; fakat o, bâtıl inançlara hiç itibar etmeyen bir Müslüman (Tevhit ehli) idi. O, hiçbir zaman da Allah'a ortak koşanlardan olmadı.

68. Hiç kuşkusuz İnsanlar içinde İbrahim'e en yakın dostları, ona uyanlar ile bu Peygamber (Muhammed) ve bu Peygambere iman edenlerdir. Allah da, iman edenlerin dostudur.

69. Kitap Ehli'nden bir zümre istediler ki, sizi (bazı Müslüman'ları) hak yoldan saptırsınlar. Oysaki onlar, kendilerinden başkalarını saptıramazlar. Yine farkına varmazlar.

70. Ey Kitap Ehli! Niçin Allah'ın âyetlerini (Muham-med'in peygamberliğini bildiren Tevrat ve İncil âyetlerini veyahut Kur'an âyetlerini) inkâr ediyorsunuz? Oysaki siz, o âyetlerin hak olduğunu (mucizelerle) biliyorsunuz.

(64) Rivâyet olunuyor ki, "O Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar, bilgelerini ve rahiplerini Allah'tan başka tanrı edindiler." (Tevbe:31) âyeti inince, önceleri Hıristiyan olup sonra Müslüman olan Adiyy bin Hatem, Peygamber'imize (S.): "Ey Allah'ın Elçisi! Biz, o rahiplere tapmıyorduk ki!.." dedi. Bunun üzerine Peygamber'imiz: "Pekiyi, onlar, kendi kafalarından neye helâl, neye haram, deseler, siz teslimiyet için-

de kabul etmiyor muydunuz?" buyurdu. Adiyy de: "Evet, öyle idi" dedi. Peygamber'imiz: "İşte bu, onları tanrı edinmek demektir" buyurdu.

Bu âyetteki (Tevbe: 31) Yahudi ve Hıristiyan'ların din adamlarından maksat, anılan hadiste de işaret edildiği gibi, Yahudi ve Hıristiyan'ların, bilgilerini ve akıllarını kullanmadan, her dediklerini, kesin dinî bilgi olarak kabul ettikleri, kendilerine karşı ihlâs ve teslimiyet gösterdikleri, keramet ve şefaat yetkisini hâiz bulunduklarına inandıkları şeyhleridir. İşte Tevbe: 34. âyette bildirildiği gibi, eski Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların Tevhid inancını bozan ve âhırette şefaat vaadiyle, mallarını alan bu sınıftır. Daha sonraki asırlarda Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar, dünya işlerini bu sınıfın sultasından kurtarıp ilim yoluna girdiler ve M.11. asrın ikinci yarısından önceki akılcı İslam bilginlerinin müspet ilimdeki buluşlarını ve çalışmalarını esas alıp ilerlediler.

İslam dünyasında ise, M. 1063'te Nizamiyye Medreselerinin açılmasıyla akılcı İslam anlayışı çökertildi; müspet ilim çalışmalarıyla dünyaca ünlü Harezmî (öl.847), Cahız (öl.870), Farabî (öl.95, İbni Sina (öl.1037), Birunî (öl.1048), İbni Heysem (öl.1051) gibi, İslam bilginleri kâfir olarak ilan edildi. Çünkü akılcı İslam bilginleri, evliya olarak vasıflandırılan şeyhlerin kerametine, şefaatine ve onların, Peygamberlerin, vahiy yoluyla doğrudan doğruya İlâhî kaynaktan bilgi aldıkları gibi, kendilerinin de ilhâm yoluyla doğrudan doğruya aynı kaynaktan bilgi aldıklarına inanmıyorlardı.

Kuşeyrî (öl.1072), İmamü'l Haremeyn (öl.1085) ve Gazalî (öl.1111) gibi, Nizamiye medreselerinin üstatları, müspet ilim yolunu kapattıkları gibi, Hadis ilminde de bazı eski İslam âlimlerinin tespitlerinin dışına çıkılamayacağını, o çalışmaların, İslam'ın ta kendisi olduğunu savundular. Örneğin: Hadis ilminde yazılmış bazı Hadis kitaplarındaki hadislere ve özellikle Buharî hadislerine asla itiraz edilemeyeceğini, bu hadislerin sıhhati konusunda araştırma yapılamayacağını, çünkü o tespitlerinin kesin olduğunu savundular.

İşte onların bu Hadis anlayışı, Müslüman'ların ahlakını da tahrip etmiştir. Çünkü ahlak konusunda en büyük müeyyide dindir. Oysaki Buharî'nin hadislerine (!) göre, Allah'ın (C.) affı, mağfireti, ebedî saadet ve cennet, o denli kolaylaştırılıyor ki, din, müeyyide olmaktan çıkıyor. Şöyle ki: Buharî'nin yazdığı hadislere(!) göre, günlük ibadetleri yapanların, bütün günlük günahları bağışlanır; haftalık ibadeti (Cuma) yapanların da, bütün haftalık günahları bağışlanır; yıllık ibadeti (Ramazan orucu ve Teravih) veya Hacc yapanların da bütün geçmiş günahları bağışlanır. Yine, Buharî hadislerine göre, bazı duaları okumakla, örneğin: 100 kere "Sübhanallahi ve bi hamdih" demekle de bütün geçmiş günahlar bağışlanır. Yine, Buharî'ye göre, bir kimsenin cenazesinde iki kişi, onun iyi bir insan olduğuna şahitlik ederse, Allah da, onu bağışlar.

Bütün bunların yanı sıra evliyanın şefaati de yedekte durmaktadır.

İşte Nizamiye Medreselerinden beri bu uydurma hadislerle Müslüman'lara öğüt verilmektedir. Aslında bu tür öğütler (!), Müslüman'ları günahlara karşı cesaretlendirmektedir. İşte ondan dolayıdır ki, en güzel ahlakı tamamlamak için gönderilmiş bir Peygamberin (S.) ümmeti, ahlakta da, bütün gelişmiş ülkelerin gerisine düşmüştür.

Anılan ekolün İslam anlayışını savunanlar, Fıkıh ilminde ve özellikle İslam dünyasında en çok mensubu bulunan Hanefî Fıkhında içtihadı, mutlak, mezhep ve mesele olmak üzere üçe ayırıp sonuncusunun kapısını da M. 1220'de kapatmışlar ve bu tarihten sonra içtihat yapılamayacağına hükmetmişler. Yine onlar, yorumu da, Tahriç, tercih ve Temyiz olmak üzere üçe ayırmışlar ve üçüncüsünün kapısını da 1310 tarihinde kapatmışlardır. Hulasa, onlara göre, anılan tarihlerden sonra Müslüman'lar, kıyamete dek bütün sorunlarının çözümünü, o eski içtihat ve yorumlarda arayacaklardır.

İşte bundan dolayıdır ki, daha sonraki asırlarda yapılan Fıkhî çalışmaların hepsi, eski içtihat ve yorumları düzenlemekten ibaret olmuştur. Örneğin:

Hint Sultanı Muhammed Evrek Zib devrinde (1658-1701) bir ilim heyeti, Fetava-ı Hindiyye adlı Fıkıh kitabını bu metotla yazmıştır.

Osmanlılar döneminde Tanzimat'tan sonra 15 kişilik bir ilim heyeti tarafından hazırlanan ve 1869-1876'de yürürlüğe konulan Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye adlı eser de, eski içtihat ve yorumları, düzene koyan, maddeler haline getiren bir çalışmadan ibarettir.

Şeyhu'l İslam Mustafa Hayri Efendi'nin gayretleriyle oluşturulan ve 1914'te onun bu görevden alınmasıyla da son bulan Tedvin heyetinin çalışması da, eski çalışmaları biraz daha genişletmekten ve onlarda bulunmayan bölümleri de ilave etmekten ibarettir. Bu çalışmalar, o heyette bulunan Ömer Nasuhi Bilmen tarafından muhafaza edilmiş ve eksik bölümler de tamamlanarak "Hukuk-ı İslamiyye ve

Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu" adıyla yayınlanmıştır.

1918'de Şeyhu'l İslam Musa Kâzim Efendi zamanında kurulan ve 1922 yılana kadar çalışmalarını sürdüren Daru'l Hikmeti'l İslamiyye ise, sırf, yabancı okulların misyonerlik faaliyetlerine ve Rusya'da yeni kurulmuş olan Komünizm idaresine karşı halkı aydınlatmak, İslam'ın yegâne hak din olduğunu, diğer dinlerin bâtıl olduklarını kanıtlamak, Allah'ın varlığını ve birliğini, kâinatın mükemmel düzeni ile ispata çalışmak, şeriat kanunlarıyla yönetilmenin, İslam'ın, mutlak olarak gereği olduğunu anlatmak amacıyla kurulmuştu.

10 üyeden oluşan bu kurumun başkanlığını da bir süre Mehmed Akif Ersoy, bir süre de Kâmil Efendi adında bir zat yapmıştır. Bu kurumun çalışmaları "Ceride-i İlmiyye" gazetesinde yayınlanıyordu. O kurumun bir üyesi olan Said Nursî, o çalışmaları, Ebced hesabıyla, Kur'an âyetlerinden kendine işaretler bulmak gibi birtakım iddialarla harmanlayarak kitaplar haline getirmiştir.

Said Nursî'nin, Ebced hesabıyla kendisine ve eserlerine Kur'an'dan işaretler çıkarmasının, ilmî bir değeri olmadığı gibi, İslam inancıyla bağdaştırılması da mümkün değildir. Çünkü kitaplarındaki bilgilerin semâvî olduğunu ve kendisine yazdırıldığını, ayrıca, Kur'an'da zikredilen Peygamber'imizin vasıflarının, aynı zamanda kendinsin de vasıfları olduğunu ve Kur'an'ın vasıflarının da aynı zamanda kendi eserlerinin vasıfları olduğunu iddia etmektedir. Bu konularda şüphe duyanlar için, yalnız "Sikke-i Tasdik-ı Ğaybî" isimli kitabını okumaları yeterlidir.

Anılan Daru'l Hikmet'l İslamiyye, Müslüman'ların onca sorunlarının hiçbirine çözüm getirmemiş; hep İslam'ı, İslam nizamını, şeriati övmüşler ve şu söylemleri tekrarlayıp uzun uzadıya izahlarını yapmışlardır:

"En mükemmel kanun, Allah'ın kanunudur; Allah, yarattığı insanların nasıl ıslah edilebileceklerini en iyi bilendir. İşte ona göre de kanun koymuştur.

Bütün sorunların çözümleri, zaten Fıkıh kitaplarında var. Onlarda yazılı olanlar, Allah'ın kanunlarıdır. Allah'ın kanunlarını uygulamayanlar, Mâide: 44, 45, 47. âyetlerinde bildirildiği üzere, kâfirlerin, zalimlerin ve fâsıklerin ta kendileridir."

Pekiyi, günümüzün ticarî ilişkilerini eski içtihat ve yorumlarda bulabilir misiniz?

Eski içtihatlara göre borç nakli caiz olmadığına göre, bono ve senetlerin ciro işlemlerini ne yapacaksınız?

Taşınır malların alım-satımlarında, eski içtihatlardaki teslim ve tesellüm şartını günümüzde nasıl uygulayacaksınız?

Eski içtihatlardaki şahitliğin şartlarını nasıl uygulayacaksınız? Örneğin: Şafiîlere göre, baş açık gezen erkeğin, Hanefîlere göre de, şarkı, türkü söyleyen, bir çalgı aleti çalan, yolda yemek yiyen, kuş besleyen kimselerin şahitliğini şimdi de geçersiz mi sayacaksınız?

Siz, gayri Müslim vatandaşlara eski içtihat ve yorumları uygulayabilir misiniz? Yapamazsınız; çünkü bütün dünya ayağa kalkar.

Ayrıca eski içtihatlar ve yorumların tamamı, öyle sanıldığı gibi masum da değildir; bunların içinde, İslam'ın temel felsefesine zıt olan içtihat ve yorumlar da var. Örneğin:

Zalim, gaddar, ahlaksız, zinakâr ve rüşvetçi olan sultanların, yöneticilerin, kadıların (hâkimlerin), bu fiillerinden dolayı görevden alınmalarının zorunlu olmadığı, bu halleriyle birlikte göreve devam etmelerinin caiz olduğu hükmünü, İslam'la nasıl bağdaştıracağız?

Bir erkeğin, kendisiyle evlenmeye razı olmayan bir kadın için, mahkemeye başvurup o kadının, kendisiyle evli olduğunu iddia ederek iki yalancı şahit dinletmesiyle ve hâkimin de, işin iç yüzünü bilmeden, evliliği tescil etmesiyle, o evliliğin meşrû bir evlilik sayılacağı, cinsel ilişkilerinin de mubah olacağı hükmüne İslam şeriati mi diyeceğiz?

Yine, icbar ve ölüm tehdidiyle yaptırılan kadın boşamanın, geçerli boşama sayılmasını, zalimlere karşı mazlumu koruyan İslam'la nasıl bağdaştıracağız?

Yine, zina etmiş bir kimsenin cezasına hükmedilmeden önce hatırlı, nüfuzlu insanların araya girip kendisini zina cezasından kurtarmanın caiz olmasını, İlâhî adaletle nasıl izah edebiliriz?

Daru'l Hikmet denilen dinî kurumun üyeleri, çalışmalarında ve yayınlarında, bunları hiç konu etmediklerine göre ve bunlar için yeni içtihat ve yorum getirmediklerine göre, ya bunları bilmeyecek kadar Fıkıh müdevvenatından habersiz idiler, ya da bunları da şeriat olarak içlerine sindiriyorlardı.

Ülkemizde, İslam nizamını getirmek amacıyla kurulmuş olan bir partinin lideri, 1980'lerde beni, bazı

akademisyenleri ve Diyanet İşlerinin yüksek kademelerinde görev yapmış bazı zatları evine çağırdı ve özetle dedi ki:

"Biz, İslam Hukukunun bütün bölümlerini kapsayacak ve günümüzün bütün sorunlarına çözüm getirecek bir Mecellenin tedvini için bir komisyon kurmayı düşünüyoruz. Bu komisyonun başkanı Ali Akın olacak. Bu komisyonda Hukuk profesörleri de olacak, onlar, bu çalışmayı Hukuk diline çevirip maddeler haline getirecekler."

Bunun üzerine ben, yukarıda anlattıklarımı orada da anlatıp eski içtihat ve yorumların, günümüzün ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak olduğunu ve bazı içtihat ve yorumların da, İslam'ın ruhuyla bağdaşmadığını söyleyince, hayretler içinde kaldılar. Ve o projeden vazgeçildi.

İşte Nizamiye Medreselerinin kültürü, İslam dünyasının dinini de, dünyasını da böyle perişan etmiştir.

Bazı İslam ülkelerinin yöneticileri, bu geri kalmışlıktan kurtulmanın, gelişmiş batı ülkelerinin hayat tarzını taklit etmekle gerçekleşeceğini sanmışlar ve bunun için Müslüman halkı çok zorlamışlar. Ancak onların bu çabalarından olumlu bir sonuç alınamamıştır. Çünkü bunlar, çareyi ilimde değil, şekilcilikte, üretimde değil, tüketim biçiminde aramışlardır. Üstelik İslam'a aykırı hayat tarzlarıyla, muhaliflerinin eline de çok malzeme vermişlerdir.

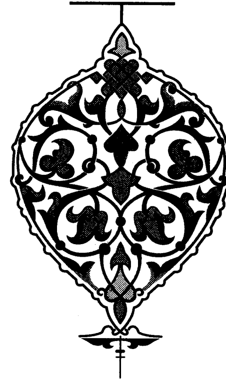
Öte yandan bu yöneticiler, geri kalmışlığın baş müsebbibi olarak gördükleri sınıfın faaliyetlerini kanunlarla yasaklamışlar; fakat yeni kurdukları dinî kurumun idaresini, temelde o sınıfla hemfikir olan kimselerin eline vermişler. Böylece önceleri tekkelerde anlatılanların aynısı, camilerde anlatılmaya başlanmıştır. Yine, bu dinî kurumun idarecileri, bu sınıfın, malî olarak güçlenmeleri ve kurumlaşmaları için, ellerindeki bütün devlet imkânlarını kullanmışlardır. Sonuçta, faaliyetleri yasaklanmadan önce birer ahşap binada faaliyet gösteren cemaatlerden her biri, günümüzde devasa ekonomik imkânlara sahip vakıflar ve şirketler haline gelmiştir.

Oysaki onların faaliyetlerini kanunlarla yasaklamak yerine, dinî kurumun idaresi ve dinî okulların yönetimi, İslam'ın Tevhid ve akılcı anlayışını savunanların eline verilseydi, ülkenin dinî ve dünyevî büyük sorunları bir çeyrek asırda hal olurdu.

(65) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi bilgeleri ile Necran Hıristiyan'ları, Peygamber'imizin (S.) huzurunda tartıştılar. Yahudi bilgeler: "İbrahim Peygamber de bir Yahudi idi" dediler. Hıristiyan'lar da: "Hayır, İbrahim Peygamber bir Hıristiyan idi" dediler ve bunu Peygamber'imize sordular. İşte bunun üzerine bu âyet indi. Yani Yahudilik, Tevrat'ın Hz. Musa'ya inmesiyle, Hıristiyanlık da, İncil'in Hz. İsa'ya inmesiyle doğmuştur. Oysaki Hz. İbrahim, Hz. Musa'dan yaklaşık bin sene önce, Hz. İsa'dan da yaklaşık iki bin sene önce yaşamıştır.

Bazı tarihçilere göre Hz. İbrahim, M.Ö. 1850'de Filistin'e gelmiştir. Hz. Musa da, M:Ö: 1346'da İsrail Oğulları'nı Mısır'dan çıkarmıştır.

(69) Rivâyet olunuyor ki, bazı Yahudi'ler, Sahabe'den Hz. Huzeyfe, Hz. Ammar ve Hz. Muaz bin Cebel'i Yahudi yapmak için uğraştılar. İşte onun üzerine bu âyet inmiştir.

يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ
الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
اٰمِنُوا بِالَّذ۪ٓي اُنْزِلَ عَلَى الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُٓوا
اٰخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُٓوا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ د۪ينَكُمْ
قُلْ اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ اَنْ يُؤْتٰٓى اَحَدٌ مِثْلَ مَٓا اُو۫ت۪يتُمْ اَوْ
يُحَٓاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْت۪يهِ مَنْ
يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَل۪يمٌ ﴿٧٣﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظ۪يمِ ﴿٧٤﴾ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ اِنْ
تَأْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّه۪ٓ اِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ تَأْمَنْهُ بِد۪ينَارٍ
لَا يُؤَدِّه۪ٓ اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَٓائِمًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ
عَلَيْنَا فِي الْاُمِّيّ۪نَ سَب۪يلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِه۪ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُتَّق۪ينَ ﴿٧٦﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا
قَل۪يلًا اُو۬لٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا
يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكّ۪يهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٧٧﴾

71. Ey Kitap Ehli (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar)! Niçin (tahrif ve yalanla) hakkı bâtıl ile karıştırıyorsunuz ve bile bile hakkı(Muhammed peygamberin vasıflarını) gizliyorsunuz?

72. Kitap Ehlinden (Yahudi'lerden) bir grup birbirlerine dediler ki: "O iman etmiş olanlara indirilmiş olan Kur'an'a günün başında iman edin (iman etmiş gibi yapın); günün sonunda da inkâr edin; belki onlar da dinlerinden dönerler."

73. "Sakın, kendi dininize uyanlardan başkasına da gönülden inanmayın! (bildiklerinizi söylemeyin! Yahut günün başında iman ettiğinizi, yalnız, sizin dininizden olup da Müslüman olanlara açıklayın ki, onlar da sizin gibi dönsünler!)" Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Gerçek hidâyet (doğru yol), ancak Allah'ın hidâyetidir. Size verilmiş olanın bir benzerinin başkasına da verilmesini çekemediğiniz için veyahut Müslüman'ların, Rabb'iniz katında sizin aleyhinizde deliller getirebileceklerini düşündüğünüz için bunu söylediniz." (Yahut Kitap Ehlinden o zümre dediler ki: Size verilmiş olanın bir benzerinin başkasına da verildiğine veya Müslüman'ların, Rabb'iniz katında sizin aleyhinizde deliller getireceklerine inanmayın!) Ey Muhammed! Sen de ki: "Şüphesiz bütün iyilikler Allah'ın elindedir. Allah, iyiliği kime dilerse, ona verir. Zaten Allah, Vâsi'dir (rahmeti çok geniştir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

74. Allah, rahmetini kime dilerse ona tahsis eder. Zaten Allah, pek büyük lütuf sahibidir.

75. Kitap Ehlinden öylesi vardır ki, ona bir kantar altın emanet edecek olsan, onu sana eksiksiz geri verir; öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet edecek olsan, onu sana geri vermez; meğer ki, tepesine dikilip durasın. İşte bu, şüphesiz onların şunu demelerinden ileri gelmektedir: "Ümmîlerden (Kitap Ehli olmayan Arap'ların malını yemekten) dolayı bize bir vebâl yoktur." Onlar, Allah adına bile bile de yalan söylüyorlar.

76. Hayır, öyle değil! Her kim ahdine (Peygambere iman ve emanetler konusunda verdiği söze) vefa gösterecek ve takvâyı gözetecek olursa, işte Allah, takvâ sahiplerini gerçekten sever.

77. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'a karşı verdikleri ve ettikleri yemini az bir bedel karşılığında değiştirirler, işte onların öbür dünyada hiçbir nasibi yoktur ve kıyamet günü Allah onlarla konuşmayacak; onlara rahmetle bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Pek acı veren bir azap da onlar içindir.

(72) Bunu söyleyen Kitap Ehli hakkında iki rivâyet vardır:

a) Kıble'nin değiştirilmesi hakkında inen âyet, namazda Kâ'be'ye yönelmeyi emredince, Yahudi'lerden Kâ'b bin Eşref ve Malik bin Sayf, kendi adamlarına dediler ki: "Günün başında siz de buna iman ettiğinizi açıklayın ve Kâ'be'ye doğru namaz kılın; sonra günün sonunda da Kudüs'teki El-Sahre'ye doğru namaz kılın. Belki Müslüman'lar: 'Bunlar, bizden daha iyi biliyor ve onlar döndüler' derler de, kendileri de dönerler."

b) Hayber Yahudi'lerinden 12 din adamı birbirlerine şunu söylediler: "Biz, günün başında İslam'a girdiğimizi açıklayalım; günün sonunda da diyelim ki: 'Biz, Kitabımıza baktık ve âlimlerimize danıştık da, Tevrat'taki vasıfları Muhammed'de bulamadık.' Böyle dersek, belki Muhammed'in Ashab'ını da şüpheye düşürürüz."

(75) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi asıllı olup sonra Müslüman olan Abdullah bin Selam'a, Kureyş'lilerden biri, 1200 ukıyye altın emanet etmiş ve o da onu eksiksiz olarak ona geri vermişti. Finhas bin Azura adındaki Yahudi'ye ise, bir Kureyş'li bir dinar emanet vermiş ve o da, bunu inkâr etmişti.

Diğer bir rivâyete göre ise, güvenilir Kitap Ehli'nden kastedilen, Hıristiyan'lardır. Çünkü o zaman Hıristiyan'lar, genellikle güvenilir insanlar idiler. Güvenilir olmayan Kitap Ehli'nden kastedilen de Yahudi'lerdir. Çünkü Yahudi'lerde genellikle hıyanet gözleniyordu.

(77) Bu âyetin nüzûl (iniş) sebebi hakkında şu rivâyetler vardır:

a) Bazı Yahudi din adamları, aldıkları rüşvet karşılığında Peygamber'imizin (S.), Tevrat'taki vasıflarını ve emanetlerin hükmünü değiştirdiler.

b) Bir tacir, pazarda, mallarını satarken, malların alış fiyatlarını yüksek gösterip bunun için yemin ediyordu.

c) Eş'as bin Kays ile bir Yahudi, bir kuyu veya arazi davasını Peygamber'imize götürmüşler ve yemin Yahudi'ye düşmüştü; o da yalan yere yemin etmişti.

وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ
الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ
وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللّٰهِ
وَلٰكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ
وَالنَّبِيِّنَ اَرْبَابًا اَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾
وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ
وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ
بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِي
قَالُوٓا اَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَاَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ
﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾
اَفَغَيْرَ دِينِ اللّٰهِ يَبْغُونَ وَلَهُٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَاِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

78. Kitap Ehli'nden öyle bir zümre de vardır ki, Kitap'ın (Tevrat'ın) tahrif edilmiş kısmını okurken dillerini eğip bükerler ki, okuduklarını Kitap'tan (Tevrat'tan) sanasınız. Oysaki o okudukları Kitap'tan değildir. Hem de: "O, Allah katındandır" derler. Oysaki o, Allah katından değildir. Yine, onlar, bile bile Allah'a karşı yalan söylerler.

79. Hiçbir insanoğlunun, Allah, kendisine Kitap, hikmet ve peygamberlik verdikten sonra insanlara: "Allah'ın yanı sıra bana da kul olun (tapın)!" demesi asla yakışmaz ve fakat şunu demesi gerekir: "Öğretmekte ve okumakta olduğunuz Kitap uyarınca Rabb'anî (ilimde, amelde kâmil) kimseler olun!"

80. Allah (yahut o insanoğlu), size: "Melekleri ve peygamberleri tanrılar edininiz!" diye de emretmez. Siz Müslüman olduktan sonra size kâfirliği emreder mi hiç!

81. Bir zaman da Allah, peygamberlerden kesin söz almıştı ki, Ben, size Kitap ve hikmeti verdikten sonra yanınızdaki Kitabı doğrulayıcı bir peygamber geldiğinde, mutlak ve muhakkak ona iman ve yardım edeceksiniz! Allah, onlara demişti ki: "Siz bunu ikrar ve kabul ettiniz mi ve Benim bu ağır ahdimi üzerinize aldınız mı?" Onlar: "İkrar ettik" demişlerdi. Allah demişti ki: "Öyleyse şahit olun; Ben de sizinle beraber şahit olanlardanım!"

82. Bundan sonra her kim yüz çevirecek olursa, işte onlar artık tamamen yoldan çıkmışların (inatçı kâfirlerin) ta kendileridir.

83. Yoksa onlar, kendilerine Allah'ın dininden başka bir din mi arıyorlar? Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi ister istemez, Allah'a teslim olmuştur ve Ona döndürüleceklerdir.

(81) Bu misak (kesin söz) hakkında şu görüşler vardır: a) Peygamberler için hüküm bu ise, ümmetleri de öncelikle bu hükmün kapsamına dâhildir. b) Bu misak, hem peygamberlerden, hem de onların ümmetlerinden alınmıştır. Ancak âyette yalnız peygamberlerin zikredilmesiyle yetinilmiştir. c) Allah, peygamberlerin, kendi ümmetlerinden aldıkları misakı peygamberlerden almıştır. d) Bu peygamberlerden kastedilen, peygamberlerin evladı, yani İsrail Oğullarıdır.

(78) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi'lerden Kâ'b bin Eşref, Malik bin Sayf ve benzerleri, Tevrat'ın tahrif edilmiş kısımlarını okurken, gerçek Tevrat'tan sanılsın diye dillerini eğip bükerlerdi ve onları da Tevrat âyetleri gibi göstermeye çalışırlardı.

(79) Rivâyet olunuyor ki, Necran Hıristiyan'ları demişlerdi ki: "İsa, onu tanrı edinmemizi bize emretmiştir." İşte bu âyet, onlara cevap vermektedir.

Bir rivâyete göre de, Ebu Rafi el-Kurezî ile Seyyid el-Necranî adlarındaki zatlar, Peygamber'imize (S.) dediler ki: "Sana tapmamızı ve seni tanrı edinmemizi ister misin?" Peygamber'imiz de dedi ki: "Allah'tan başkasına tapılmasından ve Allah'tan başkasına tapmayı emretmekten Allah'a sığınırız. Allah, bunun için beni göndermedi." İşte bunun üzerine bu âyet inmiştir.

Bir diğer rivâyete göre, Müslüman'lardan bir zat dedi ki: "Ya Resulallah, biz, birbirimize selam verdiğimiz gibi sana selam veriyoruz; biz niçin sana secde etmiyoruz?" Peygamber'imiz de dedi ki: "Allah'tan başka hiç kimseye secde etmek caiz değildir; ancak peygamberinize saygılı olun ve Onun Ehl-i Beyt'inin hakkını tanıyın!"

قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَٓا اُنْزِلَ عَلٰٓى اِبْرٰهٖيمَ
وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَٓا اُوتِيَ مُوسٰى
وَعٖيسٰى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دٖينًا فَلَنْ
يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرٖينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ
يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ اٖيمَانِهِمْ وَشَهِدُٓوا اَنَّ الرَّسُولَ
حَقٌّ وَجَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ
﴿٨٦﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَٓاؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعٖينَ ﴿٨٧﴾ خَالِدٖينَ فٖيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا الَّذٖينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٨٩﴾ اِنَّ الَّذٖينَ
كَفَرُوا بَعْدَ اٖيمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الضَّٓالُّونَ ﴿٩٠﴾ اِنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدٰى
بِهٖ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرٖينَ ﴿٩١﴾

84. Ey Muhammed! Sen de ki: "Biz, Allah'a iman ettik; bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, Yakub'un evladınadan olan peygamberlere indirilenlere, Musa'ya, İsa'ya ve diğer peygamberlere Rabb'leri tarafından verilmiş olanlara da iman ettik. Biz, onlardan hiçbirini ayrı tutmayız ve biz ancak Allah'a teslim olmuşuzdur.

85. Her kim de, İslam'dan başka bir din arayacak olursa, işte o din, kendisinden asla kabul edilmeyecektir. Öbür dünyada da o, hüsrana uğrayanlardan olacaktır.

86. Allah, öyle bir toplumu nasıl hidâyete (doğru yola) eriştirir ki, onlar, iman ettikten, bu Elçinin şüphesiz hak olduğuna şahitlik ettikten ve kendilerine apaçık deliller geldikten sonra küfre sapmışlar. Zaten Allah, hiçbir zalimler toplumunu hidâyete eriştirmez.

87. İşte onların cezası (yaptıklarının karşılığı), Allah'ın, meleklerin ve bütün insanlarını lâneti, üzerlerine olmaktır.

88. Onlar, orada (lânetin, cehennemin içinde) sonsuza dek kalacaklardır. Onların azabı hiç hafifletilmeyecek ve onlara rahmetle bakılmayacaktır (mühlet verilmeyecektir).

89. Ancak bundan sonra tövbe edip de, düzelmiş olanlar müstesna. İşte onlar için Allah, şüphesiz Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

90. Şüphesiz o kimseler ki, iman ettikten sonra küfre (inkâra) dönmüşler, sonra küfürlerini daha da arttırmışlar, onların tövbeleri asla kabul edilmeyecektir ve işte onlar, sapkınların ta kendileridir.

91. Kuşkusuz o kimseler ki, küfürde direndiler ve kâfir olarak öldüler, artık onlar dünya dolusu altın fidye verecek olsalar da, hiçbirinden kabul edilmeyecektir. İşte pek acı veren azap onlar içindir. Onların yardımcıları da olmayacaktır.

(84) Biz, Musa'ya verilen Tevrat'a da, İsa'ya verilen İncil'e de, ikisinin eliyle gösterilen mucizelere ve adları zikredilen ve edilmeyen bütün peygamberlere vahiy edilen Kitaplara ve mucizelere iman ettik, demektir.

Burada yalnız Musa ve İsa (S.) zikredilmiş, çünkü söz konusu olan, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lardır.

Biz, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar gibi peygamberler arasında ayrım yapıp bir kısmına iman, bir kısmını da inkâr etmeyiz; fakat hepsinin peygamberliğinin hak olduğuna ve kendilerine indirilmiş olan vahiylerin ve Kitapların o zamanlar için doğru olduğuna inanırız.

(90) Bu âyete konu olanların kimler oldukları konusunda şu görüşler vardır:

a) İnatçı ve ısrarcı Yahudi'ler, Hz. Musa ile Tevrat'a olan imanlarından sonra Hz. İsa ile İncil'i inkâr et-

tiler. Sonra küfürlerinde, inat ve ısrarlarında daha da ileri giderek Peygamber'imiz (S.) ile Kur'an'ı da inkâra devam ettiler.

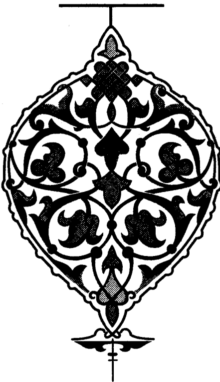
b) İnatçı ve ısrarcı Yahudi'ler, Peygamber'imize peygamberlik gelmeden önce Tevrat'taki tarifine göre ona iman ettiler; sonra ona peygamberlik gelince, onu inkâr ettiler ve onu kötülemek, başkalarını da imandan alıkoymak ve Müslüman'larla olan antlaşmalarını da bozmak sûretiyle küfürlerinde daha da ileri gittiler.

c) Bunlar, imanlarından sonra İslam'dan dönüp Mekke'ye iltihak eden ve sonra da Peygamber'imiz için: "Onun, zamanın felaketine uğramasını bekleriz veya mecbur kalırsak, ona geri dönüp imanımızı açıklamak sûretiyle münafıklık yaparız" deyip küfürlerinde daha da ileri gidenlerdir.

(91) Bu âyet, iki türlü açıklanabilir:

a) Dünya hayatında dünya dolusu altın sadaka vermiş olsa bile...

b) Öbür dünyada azaptan kurtulmak için dünya dolusu altın fidye verse bile...

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلٖيمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِبَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ
اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسْرَٓائٖيلُ عَلٰى نَفْسِهٖ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰيةُ
قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرٰيةِ فَاتْلُوهَٓا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ افْتَرٰى
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾
قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرٰهٖيمَ حَنٖيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكٖينَ ﴿٩٥﴾ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذٖي بِبَكَّةَ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمٖينَ ﴿٩٦﴾ فٖيهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهٖيمَ
وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ
اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبٖيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمٖينَ ﴿٩٧﴾
قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ شَهٖيدٌ عَلٰى
مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبٖيلِ
اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاَنْتُمْ شُهَدَٓاءُ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تُطٖيعُوا فَرٖيقًا مِنَ
الَّذٖينَ اُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ اٖيمَانِكُمْ كَافِرٖينَ ﴿١٠٠﴾

92. Siz en sevdiğiniz mallardan hayır yolunda harcamadıkça gerçek iyiliğe (Allah'ın rahmetine, rızasına, cennete) asla eremeyeceksiniz. Zaten siz, hayır yolunda her ne harcarsanız, işte Allah onu gerçekten pekiyi bilmektedir.

93. İsrail Oğulları'na yiyeceğin her türlüsü helâl idi; yalnız Tevrat indirilmeden önce İsrail'in (Yakub'un), kendine haram kıldıkları helâl değildi. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Haydi, Tevrat'ı getrin de, okuyun, eğer doğru sözlü kimselerseniz."

94. Artık her kim bundan sonra Allah'a karşı yalan uyduracak olursa, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

95. Ey Muhammed! Sen de ki: "Allah doğrusunu söylemiştir. Öyleyse bâtıla itibar etmeyip Allah'ın birliğine inanan İbrahim'in milletine (dinine) uyun! O, hiçbir zaman da Allah'a ortak koşanlardan olmamıştır."

96. Hiç şüphesiz bütün insanlar için yeryüzünde ilk kurulan Beyt (Allah'a ibadet edilen mâbet), bütün milletlere hidâyet kaynağı olan Mekke'deki o kutlu Kâ'be'dir.

97. Orada apaçık nişaneler ve İbrahim'in makamı vardır. Hem de, her kim oraya girecek olursa güven içinde olur. Yoluna gücü yetenlerin de o Beyt'i (Kâ'be'yi) haccetmeleri (ziyaret etmeleri), Allah için insanlar üzerinde bir borçtur. Kim de, Allah'ın bu farzını inkâr edecek olursa, bilsin ki, Allah gerçekten bütün âlemlerden müstağnidir.

98. Ey Muhammed! Sen de ki: "Ey Kitap Ehli (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar)! Allah'ın âyetlerini (Kur'an'ı) neden inkâr ediyorsunuz? Zaten Allah, bütün işlediklerinizi pekiyi görmektedir.

99. Ey Muhammed! Sen de ki: "Ey Kitap Ehli! Siz kendiniz gerçeği gördüğünüz halde ne diye iman edenleri Allah yolundan çevirmeye çalışıyorsunuz; bu yolda eğrilik arıyorsunuz? Allah, sizin bütün işlediklerinizden hiç de habersiz değildir."

100. Ey iman edenler! Siz eğer kendilerine Kitap verilmiş olanlardan bir zümreye uyacak olursanız, imanınızdan sonra sizi geri kâfirler haline döndürürler.

(92) Rivâyet olunuyor ki, bu âyet inince, Ebu Talha adındaki Sahabî, Peygamber'imizin huzuruna gelerek: "Ya Rasulallah, benim mallarımdan en çok sevdiğim, Beyraha hurmalığıdır. Onu Allah'ın sana gösterdiği yere verebilirsin" dedi. Peygamber'imiz, ayağa kalktı ve: "Ay ne güzel, ay ne güzel! İşte o çok değerli bir maldır. Ben, senin onu kendi muhtaç yakınlarına vermeni tavsiye ederim" buyurdu. Ebu Talha da, onu kendi akrabaları arasında taksim etti.

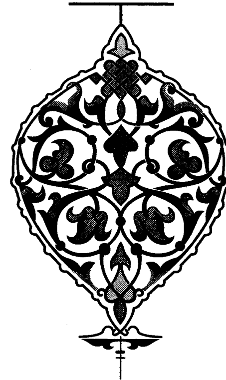
Yine, Zeyd bin Harise de, çok sevdiği bir atı getirdi ve: "Bu atı Allah yoluna bağışlıyorum" dedi. Peygamber'imiz de, Zeyd'in oğlu Üsame'yi o atın sırtına bindirdi. O zaman Zeyd, umduğunu bulamamış gibi: "Ben onu sadaka vermek istemiştim" dedi. Peygamber'imiz: "Evet, Allah, bu sadakaları gerçekten kabul buyurmuştur" dedi.

İşte İslam âlimleri bu hadislere dayanarak, kişinin en sevdiği malını muhtaç olan en yakın akrabasına vermesinin, sadakanın en faziletlisi olduğunu söylemişlerdir.

(93) Rivâyet olunuyor ki, Yakup Peygamber, romatizmaya yakalandı ve tabiplerin tavsiyesiyle devenin etini ve sütünü kendine haram kıldı.

Diğer bir rivâyete göre, kendisi, anılan hastalıktan şifa bulduğu takdirde en sevdiği yiyeceği ve içeceği kendine haram edeceğini adadı ve en sevdiği yiyecek de develerin eti, en sevdiği içecek de develerin sütü idi.

Bu rivâyetlere göre, bu âyetin, bir önceki âyetle münasebeti de şudur: Yakup Peygamber (S.) de, en sevdiği yiyeceği ve içeceği, Allah için kendine haram kılmıştı. Ve onun şeriatinde bu caiz idi.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيَاتُ اللّٰهِ وَفٖيكُمْ
رَسُولُهُۜ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ
(١٠١) يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهٖ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ (١٠٢) وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمٖيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا
نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَٓاءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖٓ اِخْوَانًاۚ وَكُنْتُمْ عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ
فَاَنْقَذَكُمْ مِنْهَاۜ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (١٠٣)
وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِۜ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (١٠٤) وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذٖينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُۜ
وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌۙ (١٠٥) يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ
وُجُوهٌۚ فَاَمَّا الَّذٖينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْۚ اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ اٖيمَانِكُمْ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (١٠٦) وَاَمَّا الَّذٖينَ ابْيَضَّتْ
وُجُوهُهُمْ فَفٖي رَحْمَةِ اللّٰهِۜ هُمْ فٖيهَا خَالِدُونَ (١٠٧) تِلْكَ اٰيَاتُ
اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّۜ وَمَا اللّٰهُ يُرٖيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمٖينَ (١٠٨)

101. Siz nasıl olur da, küfre saparsınız ki, Allah'ın âyetleri size okunup durmaktadır; Allah'ın Elçisi de aranızda bulunmaktadır? Her kim de, Allah'ın dinine sımsıkı sarılacak olursa, işte o, gerçekten dosdoğru yola iletilmiş olur.

102. Ey iman etmiş olanlar! Allah'tan (Onun buyruklarına muhalefetten) hakkıyla sakının; hem de kendinizi yalnız Allah'a vermiş (Müslüman) olarak can verin!

103. Yine, hepiniz birlikte Allah'ın ipine (dinine, Kitabına) sımsıkı sarılın; ayrılığa da düşmeyin; size olan nimetimi de hatırlayın! Hani bir zaman siz birbirinize düşmanlar idiniz de, Allah, gönüllerinizi birleştirdi. Böylece Allah'ın nimeti sayesinde birbirinizle kardeşler oldunuz. Yine, siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de, sizi oradan Allah kurtarmıştı. İşte Allah, âyetlerini size böyle açıklıyor ki, doğru yolu tutasınız.

104. Sizden öyle bir dinî topluluk bulunsun ki, herkesi hayır işlemeye çağırsın; iyiliği emretsin; kötülüğe de engel olmaya çalışsın! İşte onlar da, saadete erenlerin ta kendileridir.

105. Siz o kimseler gibi de olmayın ki, kendilerine apaçık deliller geldikten sonra bölündüler ve anlaşmazlığa düştüler. İşte pek büyük bir azap da onlar içindir.

106. O kıyamet günü nice yüzler ağaracak, nice yüzler de kararacaktır. İşte o yüzleri kararacak olanlara denilecek ki: "Siz iman ettikten sonra küfre (inkâra) saptınız, öyle mi? Öyleyse küfrünüzden (inkârınızdan) dolayı haydi, tadın bu azabı!"

107. Yüzleri ağaracak olanlara da gelince, işte onlar Allah'ın büyük bir rahmeti içinde olacaklardır. Onlar orada sonsuza dek kalacaklardır.

108. Ey Muhammed! İşte bunlar Allah'ın âyetleridir; onları sana gerçek olarak okuyoruz. Allah ise, âlemlere asla zulmetmek istemez.

(103) Medine sâkinleri olan Evs ve Hazrec kabileleri, aslında ana, baba bir olan iki kardeşin çocukları idiler. Sonra bu iki kardeşin çocukları arasına düşmanlık girdi ve aralarında, 120 yıl süren savaşlar oldu. Allah (C.), bu ateşi İslam ile söndürdü ve Peygamber'imiz sayesinde onlar dost oldular. İşte onlar, İslam'dan önce cehennemin tam kenarında bulunuyorlardı. Eğer onlar kâfir olarak ölselerdi, cehenneme gireceklerdi.

(104) İslam'da insanları doğruya, hayra, iyiye, güzele çağırmak ve fenalıklara engel olmaya çalışmak sûretiyle irşat faaliyetlerini yürütmek, Müslüman'lar üzerine Farz-ı Kifâyedir (toplumun en az bir kısmı tarafından yapılması zorunludur). Bu itibarla yapılmadığı takdirde bütün Müslüman'lar, farzı terk etmiş sayılırlar; ancak yeterli sayıda bir kısım insanların bu vazifeyi ifa etmesi halinde, bu farz, bütün Müslüman'ların boynundan kalkmış olur.

İslam, irşada pek büyük önem vermektedir. Nitekim bundan sonra gelecek 110. âyet de, irşadın önemini bildirmektedir.

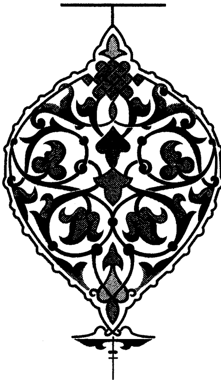
Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imize (S.) insanların en hayırlısı soruldu; o da buyurdu ki: "İnsanların en hayırlısı, dinin emrettiği iyilikleri emreden, dinin yasakladığı kötülüklere de engel olmaya çalışan, Allah'a karşı takvâyı en çok gözeten ve akraba ilişkilerini en iyi koruyan kimsedir."

Ancak İslam tarihinde bu hizmet, başıboş bırakılmış; liyakate, ehliyete bakılmaksızın, herkesin bildiği kadar irşatta bulunmasına müsaade edilmiş ve zamanla daha çok, ehliyeti olmayanlar, fakat dış görünümleriyle itimat telkin eden kimseler ön plana çıkmışlardır. İşte bu yüzden de Müslüman'lar, sayısız cemaatlere ve zümrelere ayrılmışlardır.

Ayrıca, günümüz İslam ülkelerinde yüz binlerce camide din görevlileri tarafından, dinî (!) cemaatlerin merkezlerinde de cemaatlerin ileri gelenleri tarafından ve kültür merkezlerinde de akademisyenler tarafından ahlak içerikli konuşmalar yapıldığı halde, bütün İslam dünyası, insan haklarında ve ticaret ahlakında, Müslüman olmayan gelişmiş ülkelerin çok gerisinde bulunmaktadır.

Oysaki Allah (C.) şöyle buyurmuştur: "Sen, öğüt ver; çünkü öğüt, mü'minlere mutlaka fayda verir." (Zâryât:55)

Pekiyi, bunca etkinlikler, niçin Müslüman'ları bir yere getirmiyor? Çünkü İslam adına hurafeler ve asılsız hadisler anlatılıyor ve pek nadir yetişen ehil insanlara da hiç imkân tanınmıyor.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْاُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِۜ وَلَوْ اٰمَنَ
اَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْۜ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَاَكْثَرُهُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ اِلَّٓا اَذًىۜ وَاِنْ يُقَاتِلُوكُمْ
يُوَلُّوكُمُ الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُٓوا اِلَّا بِحَبْلٍ مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ
وَبَٓاؤُ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُۜ ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الْاَنْبِيَٓاءَ
بِغَيْرِ حَقٍّۜ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ لَيْسُوا
سَوَٓاءًۜ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اُمَّةٌ قَٓائِمَةٌ يَتْلُونَ اٰيَاتِ اللّٰهِ اٰنَٓاءَ
الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُۜ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

109. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi de Allah'ındır. Bütün işlerin sonu da Allah'a döndürülür (varır).

110. Siz (Muhammed ümmeti), insanların iyiliği için var edilmiş en hayırlı ümmetsiniz. Çünkü siz iyiliği emreder, kötülüğe de engel olmaya çalışırsınız ve Allah'a iman edersiniz. Eğer Kitap Ehli de iman etmiş olsalardı, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu. İçlerinden iman edenler var; ancak onların çoğu yoldan çıkmış olanlardır (küfürde inat edenlerdir).

111. Onlar (o Yahudi'ler, dilleriyle) rahatsız etmekten başka size zarar veremeyeceklerdir. Sizinle savaşa girecek olsalar da, size arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez.

112. Onlar (o Yahudi'ler), nerede olurlarsa olsunlar, Allah'ın ahdine ve Müslüman'ların himayesine sığınmadıkça üzerlerine

zillet damgası vurulmuştur. Hem de onlar, Allah'ın gazabına uğramışlar ve onların üzerine miskinlik damgası vurulmuştur. İşte bu, şundan dolayıdır ki, onlar, gerçekten Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar ve peygamberleri haksız yere öldürüyorlardı. İşte bunun sebebi şudur ki, onlar, (Allah'ın emirlerine karşı) isyan etmişler ve sınırları aşıyorlardı.

113. Kitap Ehli'nin hepsi bir değildir. Kitap Ehli'nden öyle doğru bir topluluk vardır ki, gece saatlerinde secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okurlar.

114. Onlar, Allah'a ve âhıret gününe inanırlar; iyiliği de emrederler; kötülüğe de engel olmaya çalışırlar; hayır işlerinde de yarışırlar. İşte bunlar da, doğruluktan ayrılmayan insanlardandır.

115. Onlar, her ne iyilik işlerlerse, işte o da karşılıksız bırakılmayacaktır. Allah da, takvâ sahiplerini pekiyi bilmektedir.

(112) Bu âyet, Müslüman'larla barış içinde yaşamayı kabul etmeyen ve her fırsatta antlaşmaları bozup putperest Arap'lara yardım eden Kurayza, Nadir, Kaynuka ve Hayber Yahudi'lerinin geleceğini önceden bir mucize olarak bildirmiş ve öyle de olmuştur.

(113) Nitekim Yahudi âlimlerinden olan Abdullah bin Selam, Sa'lebe bin Said ve Üseyd bin Ubeyd gibi kutlu ve mutlu bir topluluk Müslüman olmuşlardı.

Diğer bir görüşe göre bunlar, Necran halkından 40 kişi, Habeş halkından 32 kişi ve Rumlardan 3 kişi idiler. Bunlar önceleri Hz. İsa dininde iken sonra Peygamber'imizi doğrulayıp Müslüman olmuşlardı.

Bir rivâyete göre de, Peygamber'imiz, Medine'ye hicret etmeden önce Es'ad bin Zürare, Bura bin Maur, Muhammed bin Mesleme, Ebu kays Sarmet bin Enes'in de aralarında bulundukları Medine'li bir topluluk da vardı ki, bunlar da, Tevhid inancına sahip bulunuyorlardı ve bunlar Hanîf dininden bildiklerini uyguluyorlardı. Nihâyet Peygamber'imiz gelince Müslüman oldular ve Peygamber'imize (S.) yardım ettiler.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ
اللّٰهِ شَيْـًٔا وَأُولٰٓئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿116﴾ مَثَلُ
مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللّٰهُ وَلٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿117﴾ يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ
قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَٓاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ
قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿118﴾ هَٓا أَنْتُمْ أُولَٓاءِ
تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا
لَقُوكُمْ قَالُوٓا اٰمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ
الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿119﴾
إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا
بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا إِنَّ
اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿120﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ
تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿121﴾

116. Şüphesiz o kimseler ki, küfürde direndiler, onların ne malları, ne de çocukları Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak ve işte onlar, cehennem yarânıdır; onlar orada sonsuza dek kalacaklardır.

117. Onların (kâfirlerin, Peygamber'e düşmanlık yolunda, gösteriş için, münafıkların, gösteriş için ve korkularından) bu dünya hayatında yaptıkları harcamaların durumu, o kavurucu yel misalidir ki, kendi kendine zulmeden bir kavmin ekinlerini vurup onları yok etmiştir. Zaten Allah, onlara zulmetmemiş, fakat onlar kendi kendilerine zulmetmişlerdir.

118. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Kendinizden başkalarını (o Yahudi'leri, o Hıristiyan'ları, münafıkları) sırdaş edinmeyin. Onlar size karşı kötülük etmekten geri durmazlar; sizin sıkıntıya düşmenizi isterler. Düşmanlıkları ağızlarından fışkırmıştır. İçlerinde gizledikleri

düşmanlık ise daha büyüktür. Eğer aklınızı kullanacaksanız, Biz âyetlerimizi size gerçekten açıklamışızdır.

119. İşte siz öyle kimselersiniz ki, onları seversiniz; onlar ise sizi sevmezler. Hem de siz, (İlâhî) Kitapların hepsine iman edersiniz; onlar ise, sizinle karşılaşınca: "Biz iman etmişizdir" derler; kendi kendilerine kalınca da, size olan öfkelerinden dolayı parmaklarının uçlarını ısırırlar. Ey Muhammed! Sen de ki: "Öfkenizden ölün!" Şüphesiz Allah, bütün kalplerde gizli olanları pekiyi bilmektedir.

120. Eğer size bir iyilik dokunacak olsa, bu, onları üzer; size bir kötülük dokunduğunda ise, ona sevinirler. Yine de siz sabrederseniz ve (Allah'a karşı aykırılıklardan) sakınacak olursanız, onların şer düzenleri size hiçbir zarar vermez. Çünkü Allah'ın bilgisi, onların yaptıklarını kuşatmaktadır.

121. Bir zaman sen, sabah erkenden o mü'min mücahitleri savaş için mevzilerine yerleştirmek üzere ailenden ayrılmıştın. Zaten Allah, Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

اِذْ هَمَّتْ طَٓائِفَتَانِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَاۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَاۜ وَعَلَى
اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَاَنْتُمْ
اَذِلَّةٌۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ
اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
مُنْزَلِينَۜ ﴿١٢٤﴾ بَلٰٓىۙ اِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَاْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ
هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ
﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهٖ
وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِۙ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ
طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُٓوا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَٓائِبِينَ ﴿١٢٧﴾
لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ
فَاِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ
يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰٓوا اَضْعَافًا مُضَاعَفَةً
وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَۚ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِٓي اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَۚ
﴿١٣١﴾ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَۚ ﴿١٣٢﴾

122. Bir zaman (siz, Uhud savaşına giderken) sizden iki fırka savaştan korkup geri dönmek istemişlerdi. Oysaki Allah onların yardımcısı idi. Mü'minler de yalnız Allah'a dayanıp güvenmelidir.

123. Ant olsun ki, Bedir savaşında siz güçsüz iken Allah, size gerçekten yardım etmişti. Öyleyse Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ki, Ona şükretmiş olasınız.

124. O zaman sen ey Muhammed! Mü'minlere şunu diyordun: "Rabb'inizin, indirilmiş üç bin melek ile size yardım etmesi size yetmeyecek mi?"

125. Elbette ki yetecektir. Eğer siz sabredecek ve (buyruklara muhalefetten) sakınacak olursanız, onlar da hemen (ansızın) üzerinize gelecek olsalar, Rabb'iniz, size beş bin nişanlı (yahut gönderilmiş) melek ile yardım edecektir.

(116) Bunların kimler oldukları konusunda şu görüşler vardır:

a) Bunlar Ebu Süfyan bin Harb ve adamlarıdır. Nitekim Ebu Süfyan, Uhud ve Hendek savaşlarında Peygamber'imize ve Müslüman'lara karşı savaşan kâfirlere çok mal harcamıştı.

b) Kurayza Oğulları ile Nadir Oğulları Yahudi'leridir. Onların küfürde ısrar etmeleri, dünya mali için idi.

c) Bunlar, bütün Kureyş kâfirleridir. Nitekim Ebu Cehil Amr bin Hişam, malıyla çok övünüyordu.

d) Bunlar bütün kâfirlerdir. Çünkü onlar malları ve çocuklarıyla övünüyorlardı.

(118) Müslüman'lardan bazıları, Yahudi'lerle aralarındaki akrabalık, dostluk ve antlaşmalar sebebiyle, Müslüman'ların bazı sırlarını Yahudi'lere ulaştırıyorlardı. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

126. Allah da, size bu yardımı ancak bir müjde olsun ve gönülleriniz onunla rahatlasın diye yapmıştı. Gerçek yardım da ancak Aziz (yegâne galip olan), Hakîm (bütün işlerinde hikmet bulunan) Allah katındandır.

127. Bir de, Allah bunu, o kâfirlerin bir kısmını (eşrafını öldürmek, esir almakla) kırdırmak(eksiltmek) veya yenilgiye uğratarak perişan etmek, sonunda umutsuz olarak dönüp gitmeleri için yapmıştı.

128. Ey Muhammed! Bu işten sana düşen bir şey yoktur. Allah, ya onların tövbelerini kabul edecek, ya da onları azaba uğratacaktır. Çünkü onlar gerçekten zalimlerdir.

129. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Allah, kimi dilerse onu bağışlar; kimi dilerse onu da azaba uğratır. Hem de Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (merhameti sonsuzdur).

130. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Öyle kat, kat faiz yemeyin ve Allah'tan (Onun buyruklarına muhalefetten) sakının ki, saadete eresiniz.

131. Kâfirler için hazırlanmış olan o ateşten de sakının.

132. Allah'a da, bu Elçisi'ne de itaat edin ki, rahmete eresiniz.

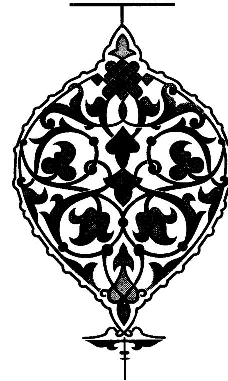
(122) Korkuya kapılıp zafiyet gösteren iki fırka, Medineli Müslüman'lardan Hazrec kabilesinin Seleme Oğulları kolu ile Evs kabilesinin Haris Oğulları kolu idi. Bu iki fırka, İslam ordusunun iki cenahı idiler. İslam ordusu 1000 veya 950 kişi idi. Peygamber'imiz, sabır ve sebat gösterdikleri takdirde kendilerine zafer vaat etmişti. İslam ordusu nihâyet Mekke müşrik ordusuna yaklaştı. Mekke ordusu, 3000 kişiden oluşuyordu. İşte bu sırada baş münafık Abdullah bin Übeyy bin Selûl, İslam ordusunun üçte biriyle beraber geri dönmeye başladı ve şunu söyledi: "Ey halkımız! Biz ne diye kendimizin ve çoluk çocuğumuzun öldürülmesine kendi elimizle imkân hazırlayalım!" İşte tam bu sırada anılan iki kol da, Abdullah bin Übeyy'in peşinden gitmek istedi. Fakat Allah, onları korudu ve sonunda onlar, Peygamber'imizle beraber yola devam ettiler.

(123) Bedir, Mekke ile Medine arasında Medine'ye 80 mil uzaklıkta bir kuyunun adıdır. Bu savaşta Müslüman'lar, düşmanlarına göre sayı olarak da, imkân ve donanım olarak da çok güçsüz idiler. Nitekim İslam ordusunun sayısı 312 ile 320 arasında idi. Müslüman'lar, kuyulardan su çekmek işinde kullanılan develerin sırtında yola çıktılar. Her deveye 5-10 kişi nöbetle biniyordu. İslam ordusunda yalnız 1 veya 2 at vardı. Develerin sayısı da 90 idi. Ve yalnız 6 zırh ve 8 kılıç vardı.

(127) Allah'ın (C.), Bedir günü size yardım etmesi, Kendi katından melekler göndermesi, kâfirlerden bir kısmını öldürmek ve esir almak sûretiyle onların gücünü kırmak ve yenilmiş olarak onları geri dönmek zorunda bırakmak içindi. Nitekim Bedir savaşında Kureyş müşriklerinin ileri gelenlerinden ve yiğitlerinden 70'i öldürülmek ve 70'i de esir alınmak sûretiyle vaat edilen zafer gerçekleşmişti.

(128) Bir rivâyete göre, Uhud savaşında Peygamber'imizin başı yarılmış ve ön dişleri kırılmıştı. O zaman Peygamber'imiz, bunu peygamberlerine reva gören bir kavmin iflah olamayacağını söylemiş ve onlara bedduada bulunmak istemişti. İşte bunun üzerine inen bu âyetle Allah (C.), Peygamber'imizi bundan menetmişti.

(130) Özellikle bu tür Faizin zikredilmesi, onun çok yaygın olmasından dolayıdır. Faiz ile ilgili açıklama, Bakara: 275. âyetin izahında geçti.

وَسَارِعُوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوَاتُ
وَالْاَرْضُ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّق۪ينَ (133) اَلَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّٓاءِ
وَالضَّرَّٓاءِ وَالْكَاظِم۪ينَ الْغَيْظَ وَالْعَاف۪ينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّٰهُ
يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ (134) وَالَّذ۪ينَ اِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً اَوْ
ظَلَمُٓوا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اللّٰهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلٰى مَا فَعَلُوا وَهُمْ
يَعْلَمُونَ (135) اُو۬لٰٓئِكَ جَزَٓاؤُ۬هُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا وَنِعْمَ اَجْرُ
الْعَامِل۪ينَ (136) قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَس۪يرُوا فِي
الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ (137)
هٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّق۪ينَ (138) وَلَا
تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ (139)
اِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ
الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَٓاءَ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِم۪ينَ (140)

133. Hem de, Rabb'inizin geniş bağışına ve şu göklerle bu yer kadar geniş olan bir cennete koşun ki, o cennet takvâ sahipleri için hazırlanmıştır.

134. O takvâ sahipleri ki, bollukta olsunlar, darlıkta olsunlar, Allah için mallarını harcarlar; öfkelerini de yenerler; insanların suçlarını da bağışlarlar. Allah da, hakkıyla iyilik edenleri sever.

135. Yine o takvâ sahipleri ki, çirkin bir iş işledikleri veya kendilerine zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlarlar da, günahlarının bağışlanmasını niyaz ederler. Zaten Allah'tan başka günahları kim bağışlayabilir! Bir de onlar, işledikleri günahlarda bile bile ısrar etmezler.

136. İşte onların yaptıklarının karşılığı, Rabb'lerinden tam bir bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan cennetlerdir. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. İyi işler yapanların bu mükâfatı da ne güzeldir!

137. Sizden önce nice İlâhî sünnetler (değişmez kurallar, ya da topluluklar) gelip geçmiştir. (Onlara önce mühlet verilmiş; sonra İlâhî azap onları yakalamıştır) Onun için, siz (mü'minler), yeryüzünde gezip dolaşın da, gerçekleri yalan sayanların sonunun ne olduğuna bir bakın.

138. İşte bu Kur'an (yahut tarihî eserler), insanlar için bir açıklama, takvâ sahipleri için de bir yol gösterme, bir öğütlemedir.

139. Sakın, (kâfirlere karşı savaşmakta) gevşeklik göstermeyin ve (Uhud savaşında başınıza gelenler, sizden öldürülenler için) kaygılanmayın. Eğer gerçekten iman ediyorsanız, sonunda galip gelecek olanlar, sizsiniz.

140. Eğer (Uhud savaşında) siz bir yara aldınızsa, kuşkusuz (Bedir savaşında) o (kâfir) kavim da, onun gibi bir yara almıştı. İşte Biz (ibret için) o günleri (zaferleri) de insanlar arasında böyle dolaştırır dururuz. Bir de bu, Allah, o imanda sebat edenleri diğerlerinden ayırsın (yahut Allah, mükâfatı mucip olan fiilî imanlarını bilsin, ortaya çıkarsın) ve sizden şehitler (yahut güçlüklere karşı sabır ve sebat gösterildiğine dair âdil şahitler) edinsin diyedir.

(135) Çirkin (fahişe) iş ve kişinin kendine zulmetmesi konusunda şu iki görüş vardır:

a) Çirkin (fahişe) iş, büyük günahtır; kendine zulmetmek de küçük günahtır.

b) Çirkin (fahişe) iş, başkasının hakkına tecavüz şeklinde işlenen günahtır; kendine zulmetmek ise, böyle olmayan günahlardır.

(139) Bu âyet ile, Allah (C.) mü'minlere moral ve cesaret verdi; Uhud savaşında uğradıkları kayıplardan dolayı onları teselli buyurdu ve son zaferin, Müslüman'ların olduğunu bildirdi.

Uhud savaşında Muhacir (Mekkeli) Müslüman'lardan Hz. Hamza bin Abdulmuttalib, Peygamber'imizin sancaktarı Mus'ab bin Umeyr ve Peygamber'imizin halasının oğlu Abdullah bin Cahş, Osman bin Maz'un ve Utbe'nin azatlı kölesi Sa'd olmak üzere 5, Ensar'dan (Medinelilerden) da 70 Sahabî şehit düşmüştü.

وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ اَمْ
حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ
قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَاَيْتُمُوهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ
اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ اَفَاِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ
انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ
اللّٰهَ شَيْـًٔا وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ
اَنْ تَمُوتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي
الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا
وَهَنُوا لِمَا اَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّا اَنْ قَالُوا رَبَّنَا
اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِي اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَاٰتٰيهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ
ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

141. Bir de bu, Allah'ın, (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanları günahlarından arındırmak, kâfirlerin gücünü de yavaş yavaş azaltmak içindir.

142. Yoksa siz, Allah içinizden cihat edenleri (fiilleriyle) bilmeden (diğerlerinden ayırmadan), sabredenleri de bilmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?

143. Ant olsun ki, siz (Bedir savaşında bulunmayan mü'minler), ölümle (savaşla, şehitlikle) yüz yüze gelmeden önce onu gerçekten de temenni ediyordunuz. İşte şimdi göz göre, göre onu gerçekten görüyorsunuz.

144. Muhammed de, ancak Allah'ın bir Elçisidir. Ondan önce nice Elçiler, gelip geçmiştir. Pekiyi, o, ölecek veya öldürülecek olursa, siz gerisin geriye (küfre) mi döneceksiniz? Kim de gerisin geriye dönecek olursa, işte o, Allah'a hiçbir zarar veremeyecektir. Allah, şükredenlerin (sebat gösterenlerin) mükâfatını verecektir.

145. Allah'ın izni (buyruğu) olmadıkça da, hiçbir kimse için ölmek yoktur. Ölüm, belli bir süreye bağlı olarak yazılmıştır. Her kim de, dünya mükâfatını isteyecek olursa, kendisine ondan kısmetini veririz; her kim de öbür dünya mükâfatını isteyecek olursa, ona da ondan veririz. Biz şükredenlerin (dünyalık için mevzilerini terk etmeyenlerin) mükâfatını da vereceğiz.

146. Peygamberlerden niceleri vardır ki, birçok Rabb'anî (takvâlı âlim, âbid, Allah dostu cemaat) onlarla beraber savaşmışlardır. Sonra, Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı hiç yılmamışlar; bitkinlik de göstermemişler; boyun da eğmemişlerdir. Allah da sabredenleri sever.

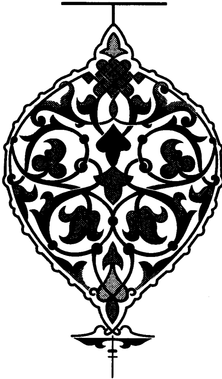
147. Onların sözleri de yalnız şunu söylemek oldu: "Ey Rabb'imiz! Bizim günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla; ayaklarımıza da sebat ver, kâfirler topluluğuna karşı da bize yardım eyle!"

148. Bunun üzerine Allah, onlara hem bu dünya mükâfatını, hem de öbür dünya mükâfatının en güzelini verdi. Zaten Allah, ihsan (tam iyilik) ehlini sever.

(143) Bu hitap, Bedir savaşında bulunmayıp da, bedir şehitlerinin faziletine erişmek için Peygamber'imizin önünde çarpışıp şehit olmayı temenni edenleredir. İşte bunun içindir ki, Uhud savaşında genç Sahabî'ler, Medine dışına çıkıp müşriklerle meydan savaşı yapmak için Peygamber'imize karşı ısrar ettiler. Sonra o ısrar edenlerden bazıları, aksi davranışlar sergilediler.

(144) Rivâyet olunuyor ki, Uhud savaşında taraflar karşılaşınca, Hz. Ali, Ebu Dücane ve Sa'd bin Ebu Vakkas, müşriklere karşı hücuma geçtiler ve müşriklerin bahadırlarından birçoğunu öldürüp müşrik birliklerini yenilgiye uğrattılar. Peygamber'imiz tarafından, müşrik süvari birliğinin karşısına yerleştiril-

miş olan mücahit okçular, bunu nihaî zafer sanıp kumandanlarının emrine aldırmadan mevzilerini terk edip ganimet toplamaya koştular. Müşriklerin süvari birliğinin kumandanı olan Halit bin Velit de, bu fırsattan yararlanıp hemen saldırıya geçti ve okçuların kumandanı ile yanında kalan 8 okçuyu şehit ettikten sonra arkadan Müslüman'lara saldırarak onları dağıttı; sonra da Peygamber'imizi savunan mücahitlere saldırdı ve onlardan da 30 kişi şehit edildi. Bu sırada atılan bir taş, Peygamber'imizin ön dişini kırdı ve mübarek yüzünü yaralayarak kana buladı. Müslüman'ların sancaktarı Mus'ab bin Umeyr, Peygamber'imize siper oldu. Abdullah bin Kamie adlı müşrik, Hz.Mus'ab'ı şehit etti ve onu Peygamber'imiz sanarak: "Muhammed'i öldürdüm!" diye bağırmaya başladı. Bu sesi duyan Müslüman'ların çoğu kaçıp dağıldılar. Peygamber'imiz ise: "Ey Allah'ın kulları! Bana gelin!" diye seslenmeye başlayınca da 30 kadar Sahabî, Peygamber'imizin yanına toplandılar ve onu kuşatmış olan müşrikleri dağıttılar. Peygamber'imizin hayatta olduğundan habersiz olan bazı kimseler de, baş münafık Abdullah bin Übeyy aracılığıyla Ebu Süfyan'dan himaye istemeyi düşünmeye başladılar. Bazı münafıklar da: "Muhammed, peygamber olsaydı, öldürülmezdi. Artık kardeşlerimizin yanına ve eski dinimize dönelim" dediler. O zaman Enes bin Nadr (Enes bin Malik'in amcası): " Ey mü'minler! Eğer Muhammed öldürülmüşse, şüphesiz Muhammed'in Rabb'i bâkidir; O, asla ölmez! Muhammed'den sonra siz hayatı ne yapacaksınız? Haydi, gelin, Muhammed'in, uğrunda savaştığı İslam'ın uğrunda siz de savaşın!" diyerek Müslüman'ları irşat etti; onları savaşmaya çağırdı ve şehit düşünceye kadar savaştı. İşte bu âyet o zaman indi.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اِنْ تُطٖيعُوا الَّذٖينَ كَفَرُوا
يَرُدُّوكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرٖينَ ﴿١٤٩﴾
بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰيكُمْۚ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرٖينَ ﴿١٥٠﴾
سَنُلْقٖى فٖى قُلُوبِ الَّذٖينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَٓا
اَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطَانًاۚ وَمَأْوٰيهُمُ
النَّارُۜ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمٖينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ
صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُٓ اِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِاِذْنِهٖۚ حَتّٰٓى
اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ
بَعْدِ مَٓا اَرٰيكُمْ مَا تُحِبُّونَۜ مِنْكُمْ مَنْ يُرٖيدُ
الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُرٖيدُ الْاٰخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ
عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْۜ وَاللّٰهُ ذُو
فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنٖينَ ﴿١٥٢﴾ اِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُ۫نَ
عَلٰٓى اَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فٖٓى اُخْرٰيكُمْ
فَاَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَٓا اَصَابَكُمْۜ وَاللّٰهُ خَبٖيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

149. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Eğer siz, o kâfirlere uyacak olursanız, onlar sizi gerisin geriye eski dininize döndürürler de, hüsrana uğrayanlara dönersiniz.

150. Hayır, sizin Mevlanız (koruyucunuz) ancak Allah'tır ve O, yardımcıların en hayırlısıdır.

151. Biz, o kâfirlerin kalplerine korku salacağız; çünkü onlar, Allah'ın, kendileri hakkında hiçbir hüccet (delil) indirmediği şeyleri Allah'a ortak koşmuşlardır. Onların varacakları yer de cehennem ateşidir. Şu zalimlerin son durağı da ne kötüdür!

152. Ant olsun ki, Allah, size olan vaadini yerine getirmiştir. Hani siz, o kâfirleri Allah'ın izniyle öldürüyordunuz. Nihâyet Allah, sizin arzu ettiğiniz galibiyeti size gösterdikten sonra gevşediniz; Peygamber'in emri hakkında da çekiştiniz; o emre isyan

bile ettiniz. Sizden kiminiz bu dünyayı istiyordu; kiminiz de öbür dünyayı istiyordu. Sonra Allah sizi (imandaki sebatınızı) denemek için sizi, o kâfirleri mağlup etmekten alıkoydu. Ant olsun ki, Allah sizi yine bağışlamıştır. Zaten Allah mü'minlere karşı büyük lütuf sahibidir.

153. O gün siz durmadan (savaş alanından) uzaklaşıp (dağlara) tırmanıyordunuz; arkanıza dönüp hiç kimseye de bakmıyordunuz. Allah'ın Elçisi de, arkanızdan sizi çağırıyordu. Böylece Allah, size keder üstüne keder verdi ki, kaybettiğinize de, başınıza gelenlere de üzülmeyesiniz. Allah, bütün yaptıklarınızdan da haberdardır.

(149) Bu âyet de, 144. âyetin nüzûl sebebinde anlatıldığı gibi, Uhud savaşındaki kısmî yenilgi sırasında münafıkların, mü'minlere: "Artık eski kardeşlerinizin yanına dönün ve tekrar onların dinine girin. Eğer Muhammed, peygamber olsaydı, öldürülmezdi" demeleri üzerine inmiştir.

Yahut o kâfirlerden murat, Ebu Süfyan ve adamlarıdır. Yani eğer kafanızdan geçirdiğiniz gibi Ebu Süfyan ve adamlarının himayesini kabul ederseniz, onları sizi eski dininize döndürürler.

Diğer bir görüşe göre ise, bu kâfirler, belli kâfirler olmayıp mutlak kâfirlerdir.

Yani hangi kâfirler olursa olsun, siz onlara uyarsanız, onlar sizi dininizden döndürürler.

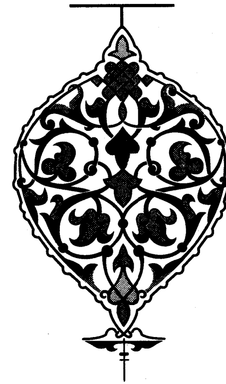
(151) Rivâyet olunuyor ki, müşrikler, Uhud savaşından Mekke'ye dönerken yolda birbirlerine dediler ki: "Yahu, biz durumu değiştirecek hiçbir sonuç alamadık ki; biz onlardan çok adam öldürdük; sonra da onların işini tamamen bitirmeden onları bıraktık. Haydin, geri dönelim de, onların kökünü kazıyalım!" İşte o zaman Allah onların yüreklerine korku saldı da, onlar geri dönmeye cesaret edemediler.

Diğer bir rivâyete göre ise, bu korku, Hendek savaşında onların yüreğine atılan korkudur.

(152) Yani Allah, sizin arzu ettiğiniz zaferi, ganimeti size gösterdikten sonra, siz gevşediniz; ganimete meylettiniz; Peygamber'in emrini tartışma konusu yaptınız.

Nitekim müşriklerin yenilgiye uğrayıp kaçmaya başladıklarını, Müslüman mücahitlerin de onları kovaladıklarını ve onlardan yetiştiklerini de öldürdüklerini gören Müslüman okçulardan bazıları: "Bundan sonra bizim duracak yerimiz burası mı olmalı?" demişlerdi. Okçuların kumandanı Abdullah bin Cübeyr ise: "Peygamber'in emrine muhalefet edemeyiz!.." diye onları tutmaya çalıştı. Fakat sonunda ancak 8 kişi, mevzilerinde kaldılar, diğerleri ganimet peşine koştu. Okçuların bu halini gören müşriklerin 250 kişilik süvari gücü, iki dağ arasındaki geçitten saldırıya geçti ve okçuların kumandanı ile yanındakileri öldürdükten sonra Müslüman mücahitleri arkadan vurup savaşın seyrini değiştirdi.

İşte âyetteki, dünyayı isteyenler, mevzilerini terk edip ganimet toplamaya gidenlerdir. Âhıret isteyenler de, yerlerinde direnip sonunda şehit olanlardır.

ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُعَاسًا يَغْشٰى طَٓائِفَةً
مِنْكُمْ وَطَٓائِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ
ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ اِنَّ
الْاَمْرَ كُلَّهُ لِلّٰهِ يُخْفُونَ فٖٓي اَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ
لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هٰهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فٖي
بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذٖينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ
وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فٖي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فٖي قُلُوبِكُمْ
وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ اِنَّ الَّذٖينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ
الْتَقَى الْجَمْعَانِ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلٖيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ
اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذٖينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوا
فِي الْاَرْضِ اَوْ كَانُوا غُزًّى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا
لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فٖي قُلُوبِهِمْ وَاللّٰهُ يُحْيٖي وَيُمٖيتُ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ اَوْ
مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

154. Sonra Allah, bu kederin ardından üzerinize bir güven, bir uyuklama indirdi ki, bu uyuklama hali sizden bir grubu kaplıyordu. Kendi canlarının kaygısına düşen bir grup da, Allah hakkında haksız yere Câhiliye düşüncesine benzer düşünceye kapılıyorlardı; şöyle diyorlardı: "Bu işte bizim bir payımız var mı?" (Bize vaat edilen zafer var mı? Yahut başta bizim görüşümüze itibar edilmedi.) Ey Muhammed! Sen de ki: "Bu iş (hüküm ve galibiyet) tamamen yalnız Allah'ındır (ve Allah'ın dostlarınındır.)" Onlar, sana açıklamadıklarını içlerinde saklıyorlardı; şöyle diyorlardı: "Eğer bu işten bir payımız olsaydı, (Peygamber'in vaat ettiği zafer gerçek olsaydı. Yahut başta bizim görüşümüze itibar edilseydi) burada öldürülmezdik (zafer bizim olurdu. Yahut İbni Übeyy gibi biz de bu savaşa katılmaz ve öldürülmezdik). Ey Muhammed! Sen de ki: "Siz evlerinizde de kalmış olsaydınız, haklarında öldürülmek yazılmış (takdir edilmiş) olanlar, mutlaka evlerinden çıkıp öldürülecekleri yerlere giderlerdi. Bir de bu, içinizdekileri (samimiyet ve nifakı) sınayıp meydana çıkarmak ve kalplerinizdeki (vesveseyi) temizlemek içindir. Allah ise, içinizde olanları en iyi bilendir.

155. Şu muhakkak ki, (Uhud'da) iki ordu karlaştığı gün, içinizden yüz çevirip (ganimet için, ya da canlarını kurtarmak için) gidenler, sırf işledikleri birtakım suçlardan (Peygamber'in emrine muhalefetten) dolayı şeytan onların ayaklarını kaydırmak istemişti. Ant olsun ki, Allah, onları yine de affetmiştir. Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Halîm'dir (azap vermekte acele etmeyip çok mühlet verendir).

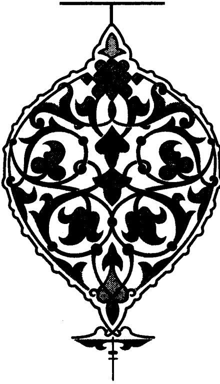
156. Ey iman etmiş olanlar! Sakın, siz o kimseler gibi olmayın ki, onlar küfürde direndile ve yeryüzünde sefere çıkan veya savaşan kardeşleri hakkında: "Eğer onlar, bizim yanımızda olsalardı, ölmezlerdi ve öldürülmezlerdi!" demişlerdi. Allah, bunu onların yüreklerinde bir iç üzüntüsü kılmak için böyle demişlerdi. (Yahut siz bunu demeyin ki, Allah bunu, özellikle onlar için iç üzüntüsü kılsın. Yahut siz onlar gibi bunu demeyin ki, Allah, sizin onlara muhalefetinizi onlar için iç üzüntüsü kılsın.) Oysaki can veren de, can alan da yegâne Allah'tır. Allah, bütün yaptıklarınızı da pekiyi görmektedir.

157. Ant olsun ki, siz Allah yolunda öldürülecek veya ölecek olursanız, bundan dolayı kazanacağınız büyük mağfiret ve rahmet, elbette onların topladıkları bütün dünyalıklardan daha hayırlıdır.

(154) Uhud savaşında müşrikler dönüp giderken Müslüman'lara yine geleceklerini söylemişlerdi.

Bundan dolayı Müslüman'lar, onların geri dönmeyeceklerinden henüz emin değillerdi. Zaten Müslüman'lar, henüz kalkanlarının altında tam teçhizat savaşa hazır durumda bekliyorlardı. İşte tam bu sırada Allah (C.) onlara güven indirdi ve bir uyuklama hali onları tuttu. Kendi canlarını kurtarmaktan başka bir düşüncesi olmayan veyahut nefisleri, kendilerini keder ve üzüntüye gark etmiş bir kısım insanlar da, Allah (C.) hakkında düşünülmesi gereken doğru düşüncelerin dışına çıkarak Cahiliyyenin anlayışına benzer şeyler düşünüp söylüyorlardı.

وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ
اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ
حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى الْاَمْرِ
فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾
اِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا
الَّذِى يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾
وَمَا كَانَ لِنَبِىٍّ اَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ اَفَمَنِ
اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَٓاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰيهُ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ
رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾
اَوَلَمَّٓا اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا قُلْ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

158. Ant olsun ki, siz ölecek olsanız da, öldürülecek olsanız da mutlaka Allah'ın huzurunda toplanacaksınız.

159. Ey Muhammed! Sen, sırf Allah'ın büyük bir rahmeti ile onlara karşı bu denli yumuşak davrandın. Zaten eğer sen kaba, katı yürekli olsaydın, onlar mutlaka çevrenden dağılıp uzaklaşırlardı. Öyleyse sen onları bağışla; Benden de onların bağışlanmasını dile ve her işte onlara danış. Sonunda kararını verdin mi, artık Allah'a tevekkül et. Çünkü Allah, tevekkül edenleri gerçekten sever.

160. Eğer Allah size yardım edecek olursa, artık sizi yenecek yoktur; sizden yardımını esirgeyecek olursa da, artık ondan sonra size kim yardım edecek! Öyleyse mü'minler, yalnız Allah'a tevekkül etsinler!

161. Bir peygambere de ganimet malında hıyanet (ganimet malını aşırmak), asla

yaraşmaz. Her kim de ganimet malında hıyanet edecek olursa, kıyamet günü, hıyanet ettiği malın kendisini (yahut günahını) yüklenmiş olarak gelecektir. Sonra herkese kazandığı tastamam ödenecek ve onlara haksızlık edilmeyecektir.

162. Pekiyi, Allah'ın rızasını gözeten kimse, Allah'ın hışmına uğrayan ve varacağı yer cehennem olan kimse ile bir olur mu hiç! Onun varacağı yer, ne kadar da kötü!

163. Onlar, Allah katında derece derecedir. Allah, onların bütün yaptıklarını da pekiyi görmektedir.

164. Ant olsun ki, Allah, mü'minlere (yahut Peygamber'imizin kavminden olan mü'minlere) büyük bir lütufta bulunmuştur; çünkü onlara kendi içlerinden öyle bir Elçi gönderdi ki, onlara Allah'ın âyetlerini okuyor; onları arındırıyor ve onlara Kitap (Kur'an) ve hikmet (doğru ve faydalı bilgi) öğretiyor. Onlar ise bundan önce gerçekten apaçık bir sapkınlık içinde idiler.

165. (Daha önce Bedir savaşında) onlara iki katını (70 ölü, 70 esir ile) dokundurduğunuz bir musibet, (şimdi Uhud savaşında 70 şehit ile) size dokununca mı: "Bu da nereden başımıza geldi?" dediniz? Ey Muhammed! Sen, de ki: "O, sizin kendi hatanızdandır." Çünkü Allah, şüphesiz her şeye Kaadirdir.

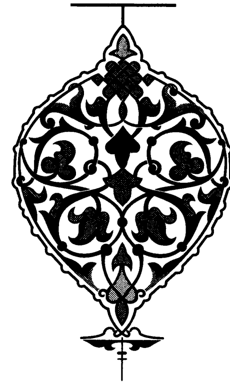
(161) Uhud savaşında okçular, mevzilerini terk edip ganimet toplamaya giderken şöyle demişlerdi: "Biz, Peygamber'in Bedir savaşında yaptığı gibi ganimet mallarını taksim etmeden: 'Kim ne almışsa o, kendisine âittir 'demesinden endişe ederiz." Peygamber'imiz, olaydan sonra o okçulara: "Ben, ikinci bir emrim size ulaşmadan mevzilerinizi terk etmeyeceksiniz! diye size kesin talimat vermemiş miydim?" sözleriyle verdiği emri hatırlatmıştı. Onlar da: "Biz diğer kardeşlerimizi orada bıraktık" diye cevap vermişlerdi. Peygamber'imiz de: "Hayır, siz bizim, ganimet mallarında hıyanet edeceğimizi ve onları aranızda taksim etmeyeceğimizi sandınız" sözleriyle onların asıl endişelerini ortaya koymuştu.

Diğer bir rivâyete göre ise, bir defasında Peygamber'imiz, bazı müfrezeleri bazı yerlere göndermişti. Bu müfrezeler gittikten sonra Peygamber'imiz, bazı ganimetleri elde etmiş ve onları orada hazır bulunanlar arasında taksim etmiş; o müfrezelere ise bir şey bırakmamıştı. İşte bunun üzerine bu âyet inmişti.

Bir diğer görüşe göre ise, bu âyet, Peygamber'imizi münafıkların dedikodusundan tenzih etmektedir. Çünkü rivâyet olunuyor ki, Bedir savaşında alınan ganimetler arasında bulunan bir parça kırmızı kadife kaybolmuştu. O zaman bazı münafıklar: "Belki de onu peygamber almıştır" demişlerdi.

(165) Onların hatası, ganimete olan hırslarından dolayı mevzilerini terk etmeleridir.

Diğer bir görüşe göre ise hataları, Bedir savaşında kendilerine izin verilmeden onların fidye alıp esirleri serbest bırakmalarıdır.

وَمَٓا اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ
الْمُؤْمِنِينَۙ ﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُواۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُواۜ قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْۜ هُمْ
لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيمَانِۚ يَقُولُونَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَا
لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْۜ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَۚ ﴿١٦٧﴾ اَلَّذِينَ قَالُوا
لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ اَطَاعُونَا مَا قُتِلُواۜ قُلْ فَادْرَؤُا عَنْ
اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ
قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًاۜ بَلْ اَحْيَٓاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَۙ ﴿١٦٩﴾
فَرِحِينَ بِمَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِۙ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ
يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَۢ
﴿١٧٠﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍۙ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ
اَجْرَ الْمُؤْمِنِينَۚ ﴿١٧١﴾ اَلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَٓا
اَصَابَهُمُ الْقَرْحُۜ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيمٌۚ ﴿١٧٢﴾
اَلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ اِيمَانًاۗ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

166. İki ordunun karşılaştığı gün (Uhud savaşında) başınıza ne gelmişse, Allah'ın izniyle (dileğiyle) gelmiştir. Bir de, Allah'ın, o gerçek mü'minleri (fiilî olarak) bilmesi (ortaya çıkarması) içindi.

167. Münafıkları (ikiyüzlüleri) de ortaya çıkarması içindi. O münafıklara (Abdullah bin Übeyy ile adamlarına): "Gelin, Allah yolunda savaşın veya kendi canlarınız ve mallarınız için) savunma yapın (yahut yanımızda görünüp kalabalık olduğumuzu gösterin) denilince de onlar: "Eğer biz savaşmasını bilseydik, elbette sizin arkanızdan gelirdik" demişlerdi. O gün onlar, imandan çok küfre yakın idiler. Onlar, kalplerinde olmayanı ağızlarıyla söylüyorlardı. Allah ise, onların, içlerinde gizlediklerini daha iyi bilendir.

168. Ey Muhammed! O evlerinde oturup da kardeşleri için: "Onlar bizim sözümüzü dinleselerdi, öldürülmezlerdi" diyenlere sen de ki: "Eğer siz doğru sözlü kimseler iseniz, haydi, kendinize gelecek ölümü önleyin, bakalım!"

169. Hem de, Allah yolunda öldürülenleri sakın, (onların sandığı gibi) ölüler sanma! Hayır, onlar hayat sahibidirler; Rabb'leri katında rızıkları verilmektedir.

170. Onlar, Allah'ın, lütfünden verdiği nimetlerden dolayı sevinçlidirler; henüz kendilerine katılmamış olup arkalarından gelecek olanlara (mü'min kardeşlerine) hiçbir korku ve kaygı olmayacağının müjdesinin sevincini de duymaktadırlar.

171. Onlar, Allah'ın büyük nimetinin, lütfunun ve Allah'ın, o mü'minlerin mükâfatını zayi etmeyeceğinin müjdesinin sevinci içindedirler.

172. O kimseler ki, (Uhud savaşında) yara aldıktan sonra Allah'ın ve Elçisinin cihat çağrısına uydular, evet, o mücahitlerden, bu çağrıya uymak ve ona muhalefetten sakınmak faziletini gösterenlere pek büyük bir mükâfat vardır.

173. Onlar, öyle kimselerdir ki, o insanlar (ücret karşılığı Ebu Süfyan'ın propagandasını yapan Abdukays kervanı veya Nuaym bin Mes'ud), kendilerine: "O insanlar (Ebu Süfyan ve adamları), size karşı gerçekten asker toplamışlardır; aman, onlardan korkmalısınız!" demişlerdi. İşte bu söz, onların imanını arttırmıştı ve onlar: "Allah bize yeter ve O, ne güzel Vekil'dir (Kendisine güvenilip dayanılan, işlerin nihaî çözümü Kendisine bırakılandır)!" demişlerdi.

(167) Bu münafıklar Abdullah bin Übeyy ile adamları idiler. Onlar Uhud savaşı günü Peygamber'imizden ayrılıp geri dönerken, Abdullah bin Amr bin Hıram, onlara: "Allah aşkına! Peygamber'imizi

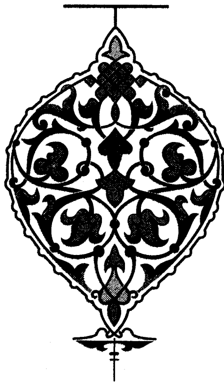
ve kavmimizi yardımsız bırakmayın!" diye seslenip onları savaşa davet etmişti. Onlar da: "Eğer savaş gücümüz olsaydı, biz de sizin peşinizden gelirdik" demişlerdi. Yahut: "Eğer biz bunu nomal bir savaş olarak bilseydik, peşinizden gelirdik; fakat bu sizin yapmak istediğiniz nomal bir savaş değil, ancak kendinizi tehlikeye atmaktır" demek istemişlerdi.

(168) Bunu söyleyenler de münafıkların başı Abdullah bin Übeyy ile adamları idiler. Onlar, Uhud'da savaşa katılmadan yoldan geri dönmüşlerdi ve savaş sırasında evlerinde oturmuşlardı. İşte bu münafıklar, Uhud savaşında şehit düşen Müslüman'ların akrabalarına: "Onlar, bizim tavsiyemizi dinlemiş olsalardı, onlar da bizim gibi sağ kalırlardı" demişlerdi.

(169) Âyette "Rabb'leri katında" ifadesi, Rabb'lerine yakınlık kastedilmektedir.

Şehitlerin hayatı hakkında rivâyet edilen bir hadise göre, şehitlerin ruhları, yeşil kuşlar misali sûretler içindedir; onlara cennet nimetleri verilmekte, onlar cennet ırmaklarında dolaşıp sularından içmekte, cennet meyvelerinden yemekte, cennette istedikleri yerlere uçmaktadırlar.

(172) Uhud savaşında müşrik ordusunun başkumandanı olan Ebu Süfyan, askerleriyle Uhud'dan Mekke'ye dönerken yolda, kısmî zaferden sonra savaştan çekildiklerine pişman oldular ve geri dönüp savaşa devam etmek istediler. Peygamber'imiz (S.) de, Ebu Süfyan'ı takip etmek için Ashab'ına çağrıda bulundu ve yalnız Uhud savaşına katılan mücahitlerle yola çıktı. Ebu Süfyan, bunu haber alınca, savaşı göze alamayıp Mekke'ye doğru yoluna devam etti.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوٓءٌ وَاتَّبَعُوا
رِضْوَانَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ
يُخَوِّفُ اَوْلِيَٓاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
﴿١٧٥﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ اِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا
اللّٰهَ شَيْـًٔا يُرِيدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْاٰخِرَةِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ اِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا
اللّٰهَ شَيْـًٔا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
اَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِاَنْفُسِهِمْ اِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا اِثْمًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلٰى
مَٓا اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللّٰهُ
لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَٓاءُ
فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَاِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ اَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا
يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا
لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

174. Sonunda onlar (Peygamber'imiz ile Ashab'ı), kendilerine hiçbir fenalık dokunmaksızın, Allah'ın nimetine (iman sebatına ve ziyadesine) ve lütfuna (ticaret kazancına) erişmiş olarak geri döndüler; Allah'ın rızasını da gözetmiş oldular. Zaten Allah pek büyük lütuf sahibidir.

175. İşte size o haberi getiren (yahut gönderen) şeytan, ancak kendi dostlarını (savaşa katılmayanları veyahut sizi kendi dostlarından olan Ebu Süfyan ve adamlarından) korkutur. Öyleyse eğer siz gerçek mü'minler iseniz, onlardan korkmayın ve yalnız Benden korkun!

176. Ey Muhammed! O küfürde yarışanlar da, sakın, seni kaygılandırmasın; çünkü onlar Allah'a hiçbir zarar veremeyeceklerdir. Allah, öbür dünyada onlara hiçbir nasip vermemeyi diliyor. Onlar için pek büyük bir azap da vardır.

177. Şüphesiz o kimseler ki, iman karşılığında küfrü satın almışlar, Allah'a hiçbir zarar veremeyeceklerdir. Onlar için pek can yakıcı bir azap da vardır.

178. Bir de, o kimseler ki, küfürde direndiler, asla sanmasınlar ki, onlara mühlet (uzun ömür) vermemiz, kendileri için daha hayırlıdır. Bizim onlara mühlet vermemiz, ancak günahlarını artırmaları içindir. Öbür dünyada ise alçaltıcı azap onlar içindir.

179. Allah, bu mü'minleri şu içinde bulunduğunuz durumda (ihlâslı ile münafıkı karışık halde) bırakacak da değildir. Sonunda Allah, pisi (münafıkı) temizden (ihlâslı mü'minden ağır yükümlülükler ile veya Peygamberine indireceği vahiy ile) ayıracaktır. Allah, sizi gaybe (kalplerdeki küfür ve imana) muttali kılacak da değildir. Fakat Allah, (bunları bildirmek için) Elçilerinden kimi dilerse onu seçer. Öyleyse Allah'a ve Elçilerine iman edin ve eğer iman edip takvâyı da gözetirseniz, işte o takdirde sizin için pek büyük bir mükâfat vardır.

180. Bir de, o kimseler ki, Allah'ın, onlara Kendi lütfundan bol, bol verdiği nimetlerde cimrilik edip dururlar (zekâtlarını vermezler), sakın, bunun kendileri için hayırlı olacağını sanmasınlar! Hayır, bu, kendileri için kötü olacaktır: Onların cimrilik ettikleri mallar, kıyamet günü boyunlarına geçirilecektir. (Veballeri boyunlarında olacaktır). Şu göklerin ve bu yerin mirası da, yalnız Allah'ındır. Allah, bütün yaptıklarınızdan da tamamıyla haberdardır.

(174) Rivâyet olunuyor ki, Ebu Süfyan, Uhud savaşından Mekke'ye dönmek üzere iken Peygamber'imize (S.) seslenip: "Ya Muhammed! İstersen gelecek sene Bedir panayırı mevsiminde orada buluşalım!" demişti ve Peygamber'imiz de: "İnşallah!.." diye karşılık vermişti. Nihâyet ertesi sene Bedir panayırı mevsiminde Ebu Süfyan, askerleriyle Mekke'den çıkıyor ve Merruzzahran denilen yere kadar geliyor. Ancak Allah (C.), onların kalplerine bir korku salıyor ve Ebu Süfyan, zevahiri kurtarmış olarak geri dönmenin çarelerini aramaya başlıyor. O sırada onlar, oradan geçip Medine'ye gitmekte olan bir kervan görüyorlar. Ebu Süfyan, kervan reisine bir yük kuruüzüm vermeyi vaat ederek Müslüman'ların, Bedir'e gelmesini önlemelerini istiyor. Ebu Süfyan, yolda Umre'den dönmekte olan Nuaym bin Mesut'la da karşılaşıyor ve kendisine 10 deve vermeyi taahhüt ederek Müslüman'ları bu seferden caydırmasını istiyor. Nuaym da, Medine'ye geliyor ve Müslüman'ların, bu sefere çıkmak için hazırlık yaptıklarını görünce, Müslüman'lara şöyle diyor: "Mekkeliler, Uhud savaşında üzerinize geldiklerinde sizden, kaçanlardan başkası ellerinden kurtulamamıştı. Şimdi onlar sizin için çok sayıda asker toplamış iken, siz yurdunuzdan çıkıp oraya mı gideceksiniz? Haydin, dağılın!" O zaman Peygamber'imiz: "Allah'a yemin ederim ki, ben tek başıma da kalsam, mutlaka bu sefere çıkacağım!" diye kesin kararını bildiriyor. Sonunda Peygamber'imiz, 70 atlı ile yola çıkıyor. Böylece müşriklerin propagandası sonuçsuz kaldığı gibi, bu olay, Müslüman'ların iman sebatını ve kuvvetini daha da arttırıyor. Ebu Süfyan, zevahiri kurtaramadan askerleriyle Mekke'ye geri dönüyor. Peygamber'imiz ise, Ashab'ı ile Bedir'e varıyor, orada 8 gün kalıyor ve yanlarındaki ticaret mallarını da satarak iyi bir kazançla geri dönüyor.

Bazı rivâyetlerde bu olayın bir benzeri, Uhud savaşından dönen Ebu Süfyan'ın, geri dönüp savaşa devam etmek istemesi ve bu sırada Peygamber'imizin de Ashab'ıyla beraber, Ebu Süfyan'ı kovalamak için yola çıkmalarıyla ilgili olarak anlatılmaktadır.

لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ فَق۪يرٌ وَنَحْنُ
اَغْنِيَٓاءُۢ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْبِيَٓاءَ بِغَيْرِ حَقٍّۙ
وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَر۪يقِ ﴿١٨١﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْد۪يكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَب۪يدِۚ ﴿١٨٢﴾ اَلَّذ۪ينَ قَالُٓوا
اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَٓا اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَاْكُلُهُ النَّارُۜ قُلْ قَدْ جَٓاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْل۪ي بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالَّذ۪ي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿١٨٣﴾
فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَٓاؤُ۫
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُن۪يرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِۜ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَۜ وَمَا
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبْلَوُنَّ ف۪ٓي
اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذ۪ينَ اَشْرَكُٓوا اَذًى كَث۪يرًاۜ
وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ﴿١٨٦﴾

181. Ant olsun ki, Allah, (kendilerine Allah için zekât vermeleri, Allah için karşılıksız borç vermeleri emredilen o Yahudi'lerin:) "Demek ki, Allah gerçekten fakirdir; biz ise zenginiz" diyenlerin sözünü kesinlikle işitmiştir. Biz onların söyledikleri bu sözü, haksız yere peygamberleri öldürmeleri ile beraber (ağır cürüm kabilinden) yazacağız ve diyeceğiz ki: "Haydi, tadın şu pek yakıcı ateş azabını!"

182. "İşte bu azap, dünyada ellerinizle işlediklerinizin karşılığıdır. Şüphesiz Allah, kullarına zulmedici de değildir."

183. O kimseler ki : "Şüphesiz Allah, bize: 'Gökten inen bir ateşin yakacağı bir kurban getirmedikçe hiçbir peygambere iman etmeyin!' diye emretti" dediler, onlara sen (ey Muhammed) de ki: "Benden önce apaçık delillerle ve dediğiniz mucize ile peygamberler gelmişti. Eğer siz doğru sözlü kimseler iseniz, pekiyi, onları ne diye katlettiniz?" (Hareketlerini tasvip ettiğiniz ecdadınız, istedikleri özel mucizeleri gösterdikleri halde, Zekeriya Peygamber ile Yahya Peygamber'i niçin katlettiler?)

184. Ey Muhammed! Artık eğer onlar seni yalanlıyorlarsa, işte senden önce mucizeler, Kutsal Sahifeler (kutsal hükümler, kutsal öğütler) ve aydınlatıcı Kitap getiren nice peygamberler yalanlanmışlardır.

185. Her canlı ölümü tatmaktadır. Kıyamet günü ise, ancak yaptıklarınızın karşılıkları size tastamam verilecektir. Artık her kim cehennemden uzaklaştırılıp da cennete konulacak olursa, işte o, kesinlikle umduğuna ermiş olacaktır. Zaten bu dünya hayatı aldatmaca bir matahtan başka bir şey değildir.

186. Ant olsun ki, mallarınızla ve canlarınızla mutlaka imtihan edileceksiniz. Yine ant olsun ki, sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olanlardan (Yahudi'lerden ve Hıristiyan'lardan) ve Allah'a ortak koşanlardan birçok incitici sözler işiteceksiniz. Yine de eğer sabredecek ve (aykırılıklardan) sakınacak olursanız, işte bu, şüphesiz azmedilmesi gereken (Allah'ın önemle emrettiği) işlerdendir.

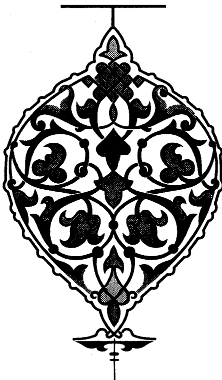
(181) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Kaynuka Oğulları Yahudi'lerine bir mektup yazıp Hz. Ebu Bekir (R.) eliyle onlara gönderdi. Peygamber'imiz, bu mektupta onları Müslüman olmaya, namaz kılmaya, mallarının zekâtını vermeye ve faiz almadan Allah için borç vermeye çağırıyordu. Bu mektup onlara okununca, Yahudi bilginlerinden Fenhas bin Azura dedi ki: "Demek ki Allah fakirdir; biz ise zenginiz!" Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir, Fenhas'ın suratına bir tokat indirdi ve: "Eğer sizinle aramızda antlaşma olmasaydı, senin boynunu vururdum!" dedi. Fenhas da, Peygamber'imize gelip Hz. Ebu Bekir'i şikâyet etti ve söylediklerini de inkâr etti. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

(183) Bunu söyleyenler Kâ'b bin Eşref, Malik bin

Sayfî, Huyey bin Ahtab, Fenhas bin Azura adlarındaki Yahudi bilginleri idiler. İşte bu, o Yahudi bilginlerinin iftira ve asılsız iddialarından idi.

(186) Rivâyet olunuyor ki, Bedir savaşından önce, bir gün Peygamber'imiz(S), Medine'nin ilk Müslüman'larından ve kavminin de ileri gelenlerinden olan Sa'd bin Ubade'yi ziyarete giderken yolda, henüz-zahiren de olsa-Müslüman olmayan Abdullah bin Übeyy bin Selûl'ün, diğer bazı müşriklerin, bazı Yahudi'lerin, bazı Müslüman'ların ve ünlü Sahabî Abdullah bin Revaha'nın da bulunduğu bir meclisin yanından geçerken, bineğinden indi ve onlara Kur'an'dan âyetler okudu. Abdullah bin Übeyy de, Peygamber'imize: "Hey adam, sen bizim meclislerimizde bizi rahatsız etme; kendi yerine git; yanına gelenlere bunları anlat!" dedi. Abdullah bin Revaha ise: "Hayır, ya Resûlallah! Sen, bizim meclislerimizde de bunları anlat; biz bunu gerçekten istiyoruz!" dedi. Bunun üzerine orada bulunan Müslüman'lar ile müşrikler ve Yahudi'ler, birbirlerine hakaret etmeye başladılar ve az kalsın, birbirlerine gireceklerdi. Fakat Peygamber'imiz, Müslüman'ları teskin etti, sonra da tekrar bineğine binip Sa'd bin Ubade'nin yanına vardı ve Abdullah bin Übeyy'in yaptıklarını ona anlattı. Sa'd bin Ubade de dedi ki: "Ya Resûlallah! Onun söylediklerine üzülme! Sen Medine'ye gelmeden önce Medine halkı, o adamı reis ilan etmeye hazırlanıyordu. Senin gelişinle o iş bozuldu. İşte Abdullah bin Übeyy, ona yanıyor."

İşte Müslüman'lar savaşa hazır olmadıkları zaman bu âyet, Müslüman'lara, kâfirlerin incitici sözlerine sabretmelerini emrediyordu. Sonra savaş izni gelip Bedir savaşında Kureyş'in ileri gelenleri öldürülünce, Abdullah bin Übeyy: "Artık bundan kaçış yok!" deyip kendi adamlarıyla beraber zahiren Müslüman oldu.

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَٓاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ
بِمَٓا اَتَوْا وَيُحِبُّونَ اَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ اِنَّ فِي
خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ
لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ اَلَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا
وَعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾
رَبَّنَٓا اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
اَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَٓا اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْاِيمَانِ اَنْ اٰمِنُوا
بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا
وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ
وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

187. Bir zaman da Allah, kendilerine Kitap verilenlerden (Kitap Ehlinin âlimlerinden Tevrat'ta) şöyle kesin söz almıştı: "Siz mutlak ve muhakkak o Kitabı insanlara açıklayacaksınız ve onu gizlemeyeceksiniz." Sonra onlar, o sözü arkalarına attılar ve az bir bedel (dünyalık) karşılığında onu sattılar (ona değiştiler). İşte bu satın aldıkları şey ne kötü!

188. Sakın, sanma, o kimseler ki, yaptıklarına (Kitap'ta değişiklik yaptıklarına, hakkı gizlediklerine) sevinenler ve yapmadıkları (göstermedikleri) dürüstlükle övülmeyi isteyenler, evet, sakın, sanma ki, onlar azaptan kurtulacaklardır. Zaten pek acı veren bir azap onlar içindir.

189. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı da yalnız Allah'ındır ve Allah, her şeye Kaadirdir.

190. Şüphesiz şu göklerin ve bu yerin ya-

ratılmasında ve gece ile gündüzün birbiri ardından değişmesinde (gelip gitmesinde, uzayıp kısalmasında) gerçek akıl sahipleri için kesinlikle açık deliller vardır.

191. Onlar o kimselerdir ki, ayakta iken de, otururken de, yanları üzerine yatarken de Allah'ı zikrederler; şu göklerin ve bu yerin yaratılması hakkında derin, derin düşünürler de, şöyle derler: "Ey Rabb'imiz! Sen bunu (evreni) boşuna yaratmadın; Seni tesbih (tanzih) ederiz; artık Sen bizi o (cehennemin) ateş azabından koru!"

192. "Ey Rabb'imiz! Sen kimi ateşe atarsan, şüphesiz onu rezil-rüsva etmiş olursun! Zalimlerin hiç yardımcıları da yoktur."

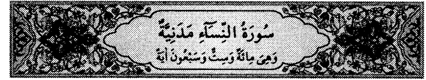
193. "Ey Rabb'imiz! Gerçekten biz, "Rabb'inize iman edin!" diye imana çağıran bir çağırıcıyı (Muhammed'i, Kur'an'ı) işittik de, hemen iman ettik. Ey Rabb'imiz! Artık Sen bizim günahlarımızı bağışla; kötülüklerimizi de sil, canımızı da iyi insanlarla beraber (iyi insanlar zümresine dâhil olarak) al!"

194. "Ey Rabb'imiz! Bize, Elçilerin vasıtasıyla bize vaat ettiklerini de ver ve kıyamet günü bizi rezil-rüsva eyleme! Çünkü şüphesiz Sen, vaadine muhalefet etmezsin!"

(188) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz, Tevrat'ta yazılı olan bir konuyu Yahudi bilginlerine sormuş; onlar ise gerçeği gizlemişler ve onun yerine gerçek olmayan bir bilgi vermişler: bir de sûreti haktan görünüp yaptıklarına sevinmişler ve övülmelerini istemişlerdi.

Bir görüşe göre de, Yahudi bilginleri, Peygamber'imizin peygamberliğini açıkça bildiren Tevrat âyetlerini gizlediklerine sevinmişler ve İbrahim Peygamber'in dinine bağlı olmakla övülmelerini istemişlerdi.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنّ۪ي لَٓا اُض۪يعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ
ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰىۚ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍۚ فَالَّذ۪ينَ هَاجَرُوا وَاُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُو۫ذُوا ف۪ي سَب۪يل۪ي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَاُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ
ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ
تَقَلُّبُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِۜ ﴿١٩٦﴾ مَتَاعٌ قَل۪يلٌ ثُمَّ مَأْو۪يهُمْ
جَهَنَّمُۜ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لٰكِنِ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۜ
وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خَاشِع۪ينَ لِلّٰهِ
لَا يَشْتَرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَل۪يلًاۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

195. Rabb'leri de onların dualarını kabul etti: (Buyurdu ki:) "Şüphesiz Ben, erkek olsun, kadın olsun ki hepiniz birbirinizden üremesiniz- sizden iyilik işleyen hiçbirinizin iyiliğini boşa çıkarmam." İşte o kimseler ki, (Mekke'den Medine'ye) hicret ettiler; yurtlarından çıkarıldılar; Benim yolumda kendilerine eziyet edildi; savaştılar ve öldürüldüler; Ben onların bütün kötülüklerini hiç şüphesiz kendilerinden sileceğim ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere hiç kuşkusuz koyacağım. Bu, Allah katından büyük bir mükâfattır. En güzel mükâfat da, yalnız Allah katındadır.

196. Ey Muhammed! O küfürde direnenlerin (bol kazançlı ticaretler için) diyar diyar dolaşmaları sakın, seni (ümmetini) yanıltmasın!

197. Bu (hayatları), az bir keyif sürmedir; sonra onların varacakları yer cehennemdir. Orası ise ne kötü bir yataktır!

198. Ancak o Rabb'lerinden (Onun buyruk-

larına karşı gelmekten) sakınanlar için, altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. Bu, Allah katından büyük bir ikramdır. Allah katındaki (ikram) ise, iyi kimseler için daha hayırlıdır.

199. Kitap Ehli'nden öyleleri de vardır ki, Allah'a, size indirilmiş olan Kitaba, kendilerine indirilmiş olan Kitaba Allah'tan korkarak kesinlikle iman ederler; onlar, Allah'ın âyetlerini az bir bedel (dünyalık) karşılığında satmazlar. İşte onlar için Rabb'leri katında mükâfatları vardır. Şüphesiz Allah, hesapları çarçabuk görmektedir.

200. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! (ibadetlerin, musibetlerin güçlüklerine) sabredin; (savaşta) sebat gösterin; cihada hazırlıklı olun (sınırları tutun) ve Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının ki, saadete eresiniz!

(195) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imizin zevcelerinden Ümmü Seleme, Peygamber'imize dedi ki: "Ben, Allah'ın âyetlerini dinliyorum; hepsi erkeklerin hicretini anlatıyor; kadınların hicretini ise anlatmıyor." İşte bunun üzerine bu âyet indi.

(199) Bir görüşe göre, bu âyetin işaret ettiği zatlar, Müslüman olan ünlü Yahudi bilgini Abdullah bin Selam ile arkadaşlarıdır.

Diğer bir görüşe göre ise, bunlar Necran Hıristiyan'larından 40, Habeşistan Hıristiyan'larından 32, Rum Hıristiyan'larından 8 kişidir.

Bir diğer görüşe göre burada Kitap Ehli'nden murat, Habeşistan hükümdarı Necaşî Ashame'dir. Nitekim rivâyet olunuyor ki, Necaşî ölünce, Cebrâil (S.), onun vefatını Peygamber'imize bildirdi. Bunun üzerine Peygamber'imiz: "Haydi, dışarı çıkın da, ülkenizin dışında ölen bir Müslüman kardeşinizin cenaze namazını kılın!" diye Ashab'a seslendi; sonra Bekıy' mezarlığına çıkıp oradan Habeşistan tarafına baktı ve cenaze namazını kıldırdıktan sonra Necaşî için Allah'tan bağışlanma diledi. Peygamber'imizin bunu yaptıklarını gören münafıklar: "Şu adama bakın; görmediği ve dininden olmayan o koca Hıristiyan'ın cenaze namazını kılıyor!" dediler. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

NİSÂ SÛRESİ: 4

Bu sûre, Hicretten sonra Medine'de inmiştir. Medine'de inmiş olan sûrelerin iniş sıralamasında 7. Sûredir. Sûre, 176 âyettir. Nisâ, kadınlar demektir. Bu sûrede kadınların hukukundan ve sosyal konumlarından bahsedildiği için sûre, bu adı almıştır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَث۪يرًا وَنِسَٓاءًۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذ۪ي تَسَٓاءَلُونَ
بِه۪ وَالْاَرْحَامَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَق۪يبًا ﴿١﴾ وَاٰتُوا الْيَتَامٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا
تَتَبَدَّلُوا الْخَب۪يثَ بِالطَّيِّبِۖ وَلَا تَأْكُلُٓوا اَمْوَالَهُمْ اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْۜ اِنَّهُ كَانَ
حُوبًا كَب۪يرًا ﴿٢﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامٰى فَانْكِحُوا مَا طَابَ
لَكُمْ مِنَ النِّسَٓاءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبَاعَۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً اَوْ
مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا تَعُولُواۜ ﴿٣﴾ وَاٰتُوا النِّسَٓاءَ صَدُقَاتِهِنَّ
نِحْلَةًۜ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَن۪يٓـًٔا مَر۪يٓـًٔا ﴿٤﴾
وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَٓاءَ اَمْوَالَكُمُ الَّت۪ي جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ
ف۪يهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامٰى
حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَۚ فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُٓوا اِلَيْهِمْ
اَمْوَالَهُمْۚ وَلَا تَأْكُلُوهَٓا اِسْرَافًا وَبِدَارًا اَنْ يَكْبَرُواۜ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا
فَلْيَسْتَعْفِفْۚ وَمَنْ كَانَ فَق۪يرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِۜ فَاِذَا دَفَعْتُمْ
اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوا عَلَيْهِمْۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَس۪يبًا ﴿٦﴾

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey insanlar! Rabb'inizden (Onun buyruk ve yasaklarına aykırı davranmaktan, Onun azabından) sakının! O Rabb'iniz ki, sizi bir tek nefisten (Âdem'den) yarattı; ondan da eşini (Havva'yı) yarattı; ikisinden de birçok erkekler ve kadınlar üretti. Birbirinizden dilekte bulunurken (Allah aşkına, diyerek) adını verdiğiniz Allah'a karşı da, (birbirinizden dilekte bulunurken, akrabanın başı için, diyerek adlarını verdiğiniz) akrabaya karşı da takvâyı gözetin (sözlerinizle yüksek saygınızı belirttiğiniz

Allah'ın da, akrabanın da hukukunu fiillerinizle de gözetin)! Çünkü şüphesiz Allah, sizi hakkıyla gözetlemektedir.

2. Hem de, öksüzlere mallarını (tam olarak) verin; onların iyi mallarını da kendi kötü mallarınızla değiştirmeyin; onların mallarını kendi mallarınıza katarak da yemeyin. Çünkü bu, gerçekten büyük bir vebâldir.

3. Yine, (eğer kendileriyle evlendiğiniz takdirde) öksüz kızlar hakkında adaleti gözetememekten endişe edecek olursanız, hoşlandığınız (size helâl olan) kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikâhlayın. Eğer birden fazla kadınla evlilik yaptığınız takdirde adaleti gözetememekten endişe edecek olursanız, artık bir kadın ile veya ellerinizin altındaki köle kadınla yetinin. İşte bu, adaletten sapmamak için en doğru yoldur.

4. O (evlendiğiniz) kadınlara da mehirlerini gönül hoşluğu ile (bir karşılık beklemeden, bir hak olarak) verin. Ancak eğer onlar kendi rızalarıyla size ondan bir şey bağışlayacak olurlarsa, artık onu afiyetle güzelce yiyin.

5. Allah'ın sizi yöneticisi kıldığı öksüzlerin mallarını henüz reşit olmayan öksüzlere vermeyin. (Yahut mütevellisi bulunduğunuz savurgan erkeklerin, kadınların ve çocukların mallarını kendilerine teslim etmeyin. Yahut da Allah'ın, Sizin geçinmenize dayanak kıldığı mallarınızı eşlerinize ve çocuklarınıza verip de, onların ellerine bakar duruma düşmeyin.) Onları o mallardan hem yedirin, hem giydirin ve onlara güzel sözler söyleyin.

6. Evlilik çağına (15 veya 18 yaşına) varıncaya kadar öksüzleri (reşit olup olmadıklarını) deneyin. Bu arada eğer onların tam olarak rüşte erdiklerini görecek olursanız, hemen mallarını kendilerine verin. Onlar büyüyüp mallarını alacaklar diye de o malları israf ederek ve tez elden yemeyin. Hem de, (öksüzlerin velilerinden) kim zengin ise, öksüzün malından yemekten kaçınsın; kim de fakir ise, örfe uygun olarak yesin. Sonunda öksüzlerin mallarını kendilerine verirken de, yanlarında şahit bulundurun. Hesap soran olarak da Allah yeter.

(1) Rivâyet olunuyor ki, Allah (C.), Âdem'i (S.) yaratıp onu cennete yerleştirdikten sonra kendisine uyku verdi. Hz. Âdem, bir yarı uyku halinde iken Allah (C.), Hz. Havva'yı onun sol kemiklerinden yarattı. Hz. Âdem, uyanınca, Hz. Havva'yı yanında buldu ve aralarında ünsiyet hâsıl oldu.

(3) Bir görüşe göre, Câhiliyye döneminde bazı insanlar öksüz kızların malları için çok sayıda öksüz kızlarla evleniyorlardı ve onların hukukunu gözetemiyorlardı. İşte bu hitap onlar içindir.

Diğer bir görüşe göre ise, eğer siz, öksüz kızların hukukunu gözetememekten endişe ettiğiniz için onlarla evlenmekten kaçınıyorsanız, diğer kadınların hukukunu gözetememekten de endişe edin de, haklarını gözetebileceğiniz kadar evlilik yapın. Nitekim rivâyet olunuyor ki, öksüzlerin hukukunun gözetilmesi emredilince, bazı insanlar, öksüz kızlarla evlenmekten kaçınmaya başladılar, ancak bu insanlar, diğer kadınlardan çok evlilik yapmaktan ve onların hukukunu ihlal etmekten kaçınmıyorlardı.

Bir diğer görüşe göre bazı insanlar, öksüz kızların velâyetini üstlenmekten kaçınıyorlardı; fakat zinadan o kadar kaçınmıyorlardı. İşte bu âyet, onlara diyor ki; siz, öksüz kızlar hakkında adaleti gözetememekten korkuyorsanız, zinadan da korkun da, size helâl olan evlilikler yapın.

İSLAM'DA ÇOK EVLİLİK

Rivâyet edilen bir hadise göre, Gaylan bin Seleme adındaki zat, Müslüman olduğunda 10 karısı varmış. Peygamber'imiz (S.), ona: "Bunlardan dördünü seç!" buyurmuştu. {İmam Şâfiî (öl.819), Ahmet bin Hanbel (öl.856), Buharî (öl.869),İbni Maceh (öl.886), Tirmizî (öl.893), Darekutnî (öl.996),

Beyhekî (öl.1066) Müsnedleri}

Yine rivâyet edilen bir hadise göre, Umeyre el-Esedî adındaki zat, Müslüman olduğu zaman 8 karısı bulunuyormuş. Peygamber'imiz, ona: "Bunlardan dördünü seç!" buyurmuştu. {Ebu Davud (öl.886), İbni Maceh Sünenleri}

Yine rivâyet edilen bir hadise göre, Evfel bin Muaviye adındaki zat, Müslüman olduğu zaman 5 karısı varmış Peygamber'imiz, ona: "Bunlardan dördünü seç!" buyurmuştu.

İslam'dan önce evlilikte bir sınır yoktu; insanlar istedikleri kadar kadınlarla evleniyorlardı. İslam, bunu en çok dört kadınla sınırladı ve buna da, adalet ve dengeyi bozmamak şartıyla izin verdi. Bu konuda gözetilmesi bize emredilen adalet ve dengede kadın ve erkek nüfusları arasındaki denge, birinci derecede gelmektedir. İslam'ın ilk dönemlerinde, meydana gelen savaşlarda erkeklerin büyük bir kısmının ölmesi ve yenilen düşmanlardan da büyük sayıda kadın esirler alınması sonucunda kadınların nüfusu, erkeklerin dört katı kadardı. İşte bundan dolayı İslam, dörde kadar olan evliliğe izin vermişti. Ancak bu tablonun değişmesi ve birden fazla evlilik yapıldığı takdirde dengenin bozulması halinde, bir evlilikle yetinilmesi bize emredilmiştir.

Günümüzde ise, İslam ülkelerinde kadın ile erkek nüfusları genellikle ya eşittir, ya da erkek nüfusu kadın nüfusundan fazladır. Bu nüfus tablosu karşısında birden fazla kadınla evlenmek, âyette gözetilmesi bize emredilen adaleti, dengeyi bozmak olur.

Peygamber'imiziN (S.) EVLİLİKLERİNİN SAYISI VE HİKMETİ

Enes bin Malik'ten (R.) rivâyet olunduğuna göre, Peygamber'imiz, 15 hanımla evlenmiş ve bunlardan yalnız 13'ü ile zifafa girmiş; diğer ikisiyle zifaf olmadan özel sebeplerle ayrılma olmuştur. Peygamber'imizin yanında bir araya gelmiş olan eşlerinin sayısı ise 11'dir. Peygamber'imiz, vefat ettiği zaman nikâhında bulunan eşlerinin sayısı ise 9'dur.

Dörtten fazla hanım almanın cevazı, yalnız Peygamber'imize mahsustur; ümmetine ise ancak dörde kadar ve anlatılan şartlarla cevaz verilmiştir.

Peygamber'imizin (S.) bu kadar çok hanımla evlenmesinin, birinci derecedeki hikmeti, Peygamber'imizin, dışarıdan bilinmeyen ev hayatı, mahrem hayatı ve yatak hayatı ile ilgili sünnetinin (yaşam tarzının) muhafaza edilmesidir. Bu hayatının topluma aktarılması konusunda Peygamber'imizin hanımları birer mürşitlik ve öğretmenlik görevini ifâ etmişlerdir. İşte anılan konularla ilgili bu denli çok sünnetin tamamen muhafazası ve eksiksiz olarak Müslüman'lara intikal ettirilmesi için Peygamber'imiz, Allah'ın (C.) özel bir iznine mazhar olarak bu kadar çok evlilik yapmıştır. Müslüman'ların aile hayatını düzenleyen bu kadar çok sayıdaki hadislerin, Peygamber'imizin hanımlarının rivâyetleriyle hadis kitaplarında yer almış olması da, bunun pek açık bir izahıdır.

HZ.ÂİŞE'NİN YAŞI

Bazı hadis kitaplarında, Hz. Âişe'nin, 6 yaşında iken Peygamber'imize nikâhının kıyılmış olması ve 9 yaşında iken de Peygamber'imizin evine teslim edilmiş olmasına dair zikredilen rivâyetler asılsızdır; tarihî gerçeklere uymamaktadır. Şöyle ki: Hz. Âişe, Peygamber'imize nişanlanmadan önce Mut'im bin Adiyy'in oğlu Cübeyr'in nişanlısı idi. Bu nişanlama da, mutlaka İslam'dan, yani M.610 yılından önce olmuştur. Çünkü her ne kadar, evlilik hükümlerini bildiren Bakara, Ahzâb, Mümtehıne, Nisâ ve Nûr sûreleri daha sonra Medine'de inmişlerse de, başlangıçtan beri Müslüman'lar, kızlarını müşriklerle evlendirmezlerdi. Müslüman'lar, Mekke döneminde güçsüz oldukları için, İslamiyet'ten önce yapılmış evlilikler ve nişanları ise, bozamıyorlardı. Nitekim Hz.Âişe'nin nişanı da, Hz.Ebu Bekir'in Müslüman olması üzerine Mut'im bin Adiyy tarafından bozulmuştu.

Yine, Peygamber'imizin en büyük kızı Zeynep de, İslam'dan önce Ebu As bin Rebî ile evlendirilmişti. Ebu As, Bedir savaşında esir düşünce, Hz. Zeynep'i Medine'ye göndermek şartıyla serbest bırakılmıştı. Sonra kendisi de Müslüman olup Hz. Zeynep'le evliliğini devam ettirmişti.

Hz. Âişe'den rivâyet olunduğuna göre diyor ki: "İslam, baştan beri Zeynep ile kocası Ebu As'ı birbirinden ayırmıştı. Ancak Resûlullah, Mekke'de iken kızı Zeynep'i ondan ayıramadı; çünkü bu gücü yoktu." (Diyarbekrî-Tarihu'l Hamîs)

Evet, İslam'dan önce Arap'larda kızlar, 6 yaşında nişanlanıyor ve 9 yaşında da evlendiriliyorlardı. Ancak bu, yukarıda anlatılan tarihî gerçeklerden dolayı Hz.Âişe'nin, Peygamber'imizle nişanlanması ve evlenmesi için asla mümkün değildir.

Şu halde Hz. Âişe, Peygamber'imize nişanlan-

dığında 6 değil, en az 16 yaşındadır. Çünkü Hz. Hadice validemiz, Peygamberliğin 10. Yılında, yani M.620. yılında vefat etmiş ve onun vefatından sonra Peygamber'imiz, Hz. Âişe ile nişanlanmıştır. Ve Hz. Âişe, Peygamber'imizin evine geldiğinde de 9 değil, en az 19 yaşındadır.

Bir de, Hz.Âişe'nin, Peygamber'imizin evine ilk geldiği tarihlere âit rivâyet ettiği özellikle Fıkhî ve İtikadî hadisleri, bu denli detaylarıyla mükemmel bir şekilde kavramış olması, 9 yaşındaki bir kız için pek mümkün değildir.

KÖLELİK

Köle, bütünüyle başkasının malı olup herhangi bir eşya gibi alınıp satılabilen kişi idi. Kölelere hiçbir hak ve özgürlük tanınmadığı için, onlar kendilerinden istenen her türlü işi yapmakla yükümlü idiler.

İnsanlar, tarih boyunca, içinde yaşadıkları topluma ve döneme göre çeşitli yollardan köleleştirildiler. Savaşta esir edilmek, bir suç sebebiyle cezalandırılmak, borcunu ödeyememek, ya da köle ana babadan dünyaya gelmek, köle olmanın çeşitli biçimlerindendi.

Sümerlerde köle, ya ev hizmetlerinde, ya da tarlalarda çalıştırılırdı. Kâr getiren bir mal olarak alınıp satılmaları ise, daha sonraki dönemlere rastlar.

İlk olarak eski Yunan'da köleler, toplumun temel sınıflarından biri oldu ve ekonomi, ağırlıkla köle emeğine dayanmaya başladı.

Roma İmparatorluğunda kölelerin bazıları, madenlerde ve taşocaklarında çalıştırılırken, bazıları da halkı eğlendirmek amacıyla yırtıcı hayvanlarla, ya da birbirleriyle ölümüne dövüştürülürdü. Daha şanslı olanlar ise, çiftliklerde ve evlerde çalıştırılırdı.

Bu dönemde birçok köle, içinde bulunduğu ağır şartlara baş kaldırarak ayaklandı. Bunların en önemlisi Spartaküs ayaklanmasıdır. M.Ö.73'te İtalya'da gladyatör olarak satılan Spartaküs, bazı kölelerle birlikte kaçarak Vezüv Dağına sığındı. Başka kölelerin de onlara katılmasıyla 100 bin kişilik bir ordu oluştu. Ancak iki yıl sonra Spartaküs, bir çarpışmada öldürülünce, ayaklanma sona erdi.

13. yüzyılın sonlarında Avrupa'nın birçok bölgesinde kölelerin yerini artık serfler almıştı. Serfler, köleler gibi alınıp satılmaz; ancak efendilerini ve bulundukları yeri de terk edemezlerdi. Topraklar, üzerinde yaşayan serflerle birlikte alınır ve satılırdı. Ortaçağda serfler, ekonominin belkemiğiydi.

İSLAM'IN KÖLELİĞE BAKIŞI

İslam geldiği zaman, dünyanın diğer bölgelerinde olduğu gibi Arabistan'da da köle ticareti yapılıyor ve kölelere insanî haklar tanınmıyordu.

İslam, kökleşmiş diğer kötü âdetlerde yaptığı gibi, köleliği de tedricî bir şekilde kaldırdı. Nitekim İslam, önce kölelere iyi muamele edilmesini, efendilerinin yediklerinden ve giydiklerinden onlara da yedirilmesini, giydirilmesini, güçleri üstünde ağır işlerde çalıştırılmamalarını ve işlenen günahların kefareti olarak da kölelerin azat edilmesini emretti.

Ayrıca Nûr: 33. Âyetinde de, erkek ve kadın kölelerin, efendilerinden mükâtebe (belli bir ücret karşılığında azat edilmeleri akdi) talep ettikleri zaman, bu taleplerinde samimi ve taahhüt ettikleri ücreti ödemeye muktedir görüldükleri takdirde, taleplerinin kabul edilmesini emretmektedir.

Buharî'nin zikrettiği hadislere göre de, kölelerin anılan mükâtebe taleplerinin kabul edilmesi zorunludur ve Hz. Ömer (R.), hilafetinde bunu kabul etmeyenleri icbar etmiştir.

Hz. Ömer (R.), halifeliğinin son yıllarında ise, Arap ülkelerinde bulunan bütün köleleri azat etmiştir. (İmam Şâfiî- Kitabu'l Ümm. İbni Sellam Kasım / öl.840 - Kitabu'l Emval. Yakubî /öl.892 - El-Tarih)

Yine, Hz. Ömer (R.), Misan (Irak), Menazir (Irak) ve Tüstür (İran) esirleri, mücahitler arasında taksim edildikleri halde bu taksimatı iptal ederek esirleri serbest bıraktırmıştır. (İbni Cerir /öl.923- İhtilafu'l-Fukahâ. İbni Sellam- Kitabu'l Emval) Hz. Ömer'in bu uygulamasına Sahabe, itiraz etmediklerine göre, bu konuda Sahabe'nin icmâı gerçekleşmiştir. Ve Sahabe'ni icmâının, en doğru delil olduğu da bir gerçektir.

İslam, Câhiliyye devrinin bakayası olan köleleri bu şekilde tasfiye ederken, İslam savaşlarında esir alınanların köle yapılmasına da izin vermemiştir: Âyetlerde böyle bir izin mevcut olmadığı gibi, Peygamber'imiz zamanında da böyle bir uygulama olmamıştır. Nitekim Mekke fethinden sonra vukû bulmuş olan Huneyn savaşında, en büyük Arap kabilelerinden biri olan Hevazin kabilesinden 6 bin esir alınınca, Peygamber'imiz şöyle buyurmuştu: "Eğer köle yapmak Arap'lar hakkında caiz olsaydı, bu-

gün gerçekleşirdi." (İmam Şâfiî- Müsned. Beyhekî- Sünen. Taberanî /öl. 971 –Mu'cem)

Bazı İslam âlimleri, anılan hadisteki "Arap'lar hakkında..." ifadesini itirazî bir kayıt olarak değerlendirip köleliğin, yalnız Arap'lar hakkında caiz olmadığı, başka milletlerin köle yapılması ise caiz olduğu görüşünü savunmuşlardır. Oysaki diğer bazı hadislerde olduğu gibi bu hadiste de, Arap'lar, ilk İslam toplumu olmaları hasebiyle, İslam milletleri yerine kullanılmıştır. Yoksa İslam nazarında Arap'ların bir ayrıcalığı olmadığı gâyet açık bir gerçektir.

Hicret'in 36. (M.657) yılında Kûfe kentinin nüfusu 57 bin iken 8 bini, köleler idi. (Belazûrî /öl.892- Fütûhu'l Büldan. Taberî /öl.923- Tarihu'l Ümem.)

İslam tarihinde ilk köle ayaklanması, Emevî hükümdarı Abdülmelik devrinde M.689 yılında olmuştur. İkinci köle ayaklanması da, Abbasî hükümdarı Ebu Cafer el- Mansur (754-775) devrinde olmuştur. Abbasî Devletini tehdit eden üçüncü ayaklanma ise, Hicrî ikinci asrın ikinci yarısında olmuştur. (Belazûrî- Fütuhu'l Büldan. Kadı Vekî' /öl.813- Ahbaru'l- Kudat)

İSLAM TARİHİNDE KÖLELİK MÜESSESESİNİN KURULMASINA YOL AÇAN ANTLAŞMALAR

Abdullah bin Sa'd bin Ebu Sarh adındaki zat, Müslüman olup bir süre de Peygamber'imizin yanında vahiy kâtipliği yaptıktan sonra İslam dininden çıkıp Mekke'ye kaçmıştı. Mekke fethinde Peygamber'imiz tarafından haklarında ölüm fermanı çıkmış kimselerden biri de bu zat idi. Peygamber'imiz, bu zatın da dâhil olduğu bazı azgın, Peygamber'imizle ve Kur'an'la alay eden kâfirler için : "Onları, Kâ'be'nin örtüsünün altında bulsanız, yine öldüreceksiniz!" diye ferman buyurmuştu. Ancak bu zat, Hz. Osman'ın sütkardeşi olduğundan, onun himayesine girmiş ve Hz. Osman da, ona emân verdikten sonra kendisini alıp Peygamber'imizin huzuruna getirmiş ve çok ısrar ederek onu Peygamber'imize affettirmişti.

Anılan Abdullah bin Sa'd, Hz. Osman'ın hilafeti döneminde Mısır valiliğine getirildi. İşte bu zat, Mısır'ın Nûbe (Nil yöresi) sakinleriyle yaptığı antlaşmaya göre, bunlar, cizye vermeyecekler; bunun yerine yılda 300 köle verecekler ve Müslüman'lar da, onlara belli bir miktar yiyecek maddeleri vereceklerdi.

Yine Hz. Osman devrinde Hicret'in 30. Yılında Rebî' bin ziyad el- Harisî kumandasında Sicistan'ın (İran ile Afganistan arasında bulunan sınır bölgenin) fethine başlandı. İki buçuk yıl süren bu savaşlar sonunda Sicistan'dan 40 bin esir alınıp bunlar köleleştirildi. Sicistan halkıyla yapılan antlaşmaya göre, onlar her yıl bin köle daha vereceklerdi.

Sicistan valiliği sırasında Rebî'in kâtibi de Hasan Basrî idi.

Bundan sonraki devirlerde zenginlerden yüzlerce ve hatta binlerce köle ve cariyelere sahip olanlar vardı.

HAREM AĞALARI

Asurlular ve İranlılardan sonra harem ağalığı, Roma ve Bizans'a da girdi. Bu ülkelerde sarayın önemli görevleri, koruması harem ağalarına verilirdi.

Hadım ağalığını İslam'a sokan, İlk Emevî hükümdarı Muaviye'dir.(öl.680) (El- askerî /öl.1005- El- Evâil)

Daha sonra Abbasîlerde ve Memlûk sultanları saraylarında da harem ağaları istihdam edilmiştir. Harem ağalığı müessesesi, sonradan Osmanlılara da geçti.

Osmanlılarda saray kadınlarının bulunduğu hareme erkeklerin girip çıkması yasaktı. Haremle ilgili işleri gören ve daha çok Afrika ülkelerinden getirilen erkek köleler, kısırlaştırılır ve özel bir eğitimden geçtikten sonra göreve alınırlardı. Sarayların dışında devlet büyüklerinin, zamane zenginlerinin konaklarında da hadım edilmiş köleler çalıştırılırdı.

Osmanlı sarayına, çoğu kez Mısır valileri tarafından hediye olarak gönderilen ve Kızıldeniz kıyılarında Habeş simsarları eliyle hadım yapılarak verilen siyahî harem ağaları, zaman zaman büyük nüfuz kazanmışlardı.

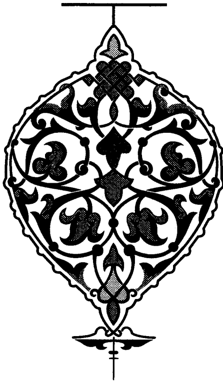
Sadrazam İbşir Mustafa Paşa (öl.1655), bu zenci harem ağalarını saraydan uzaklaştırmak istediyse de, başaramamıştır.

Üçüncü Ahmet zamanında Sadrazam Şehit Ali Paşa 1715'te bu kölelerin hadım edilmemeleri hakkında Mısır valisine bir emir gönderdi; fakat onun şehit olmasından sonra halefleri bu emrin uygulanması için çaba göstermediler.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَۖ وَلِلنِّسَٓاءِ
نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَۜ
نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَاِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُو۬لُوا الْقُرْبٰى
وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا
مَعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً
ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْۖ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا
﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ اَمْوَالَ الْيَتَامٰى ظُلْمًا اِنَّمَا يَأْكُلُونَ
فِي بُطُونِهِمْ نَارًاۜ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِٓي
اَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِۚ فَاِنْ كُنَّ نِسَٓاءً فَوْقَ
اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۚ وَاِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُۜ
وَلِاَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهُ
وَلَدٌۚ فَاِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُٓ اَبَوَاهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُۚ فَاِنْ
كَانَ لَهُٓ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَٓا
اَوْ دَيْنٍۜ اٰبَٓاؤُ۬كُمْ وَاَبْنَٓاؤُ۬كُمْۚ لَا تَدْرُونَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًاۜ فَرِيضَةً مِنَ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

SARAY CARİYELERİ

Daha önce anlatıldığı gibi, İslam, köleliği tamamen tasfiye etmiş iken, sonra bu müessese, yeniden ihya edilmiştir. Kölelik müessesesinin kaldırılmadığını savunanlara göre de, köle ve cariye, mutlaka savaş esiri veya onların çocukları olmalıdır; başkaları köle ve cariye yapılamaz. Ancak Osmanlı saraylarında uygulama böyle değildir. Hatta Osmanlının son yüzyıllarında Çerkez cariye satın almak, Osmanlı haremi için moda haline gelmişti. Çerkezlerden sonra Abaza ve Gürcü cariyeler geliyordu.

7. Ana-babanın ve akrabanın bıraktıkları mirastan erkek varislerin bir payı vardır. Ana- babanın ve akrabanın bıraktıkları mirastan varis olan kadınların da bir payı vardır. Mirasın azından da, çoğundan da onların belli bir hissesi vardır.

8. Mirasın taksimi sırasında, mirastan pay alamayan uzak akraba, öksüzler ve yoksullar da hazır bulunacak olurlarsa, hemen (taksimat yapılmadan) onları ondan yararlandırın ve onlara güzel sözler söyleyin.

9. Ölümlerinden sonra arkalarında, güçleri yetmez çocuklar bırakmış olsalardı, onlar için endişe duyacak olanlar, öksüzler hakkında da endişe duysunlar. Öyleyse Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakınsınlar da, sözün doğrusunu söylesinler. (Kendi çocuklarına söyledikleri gibi öksüzlere şefkatli, merhametli sözler söylesinler. Ölüm yatağındaki

hastalara fazla vasiyette bulunup da varislerini muhtaç durumda bırakmamalarını tavsiye etsinler; onlara tövbe ve şahadet kelimesini hatırlatsınlar; mirastan hissesi olmayan akraba ve öksüzlerin gönüllerini güzel sözlerle alsınlar ve onlara fazla bir şey veremedikleri için, güzel mazeretler beyan etsinler.)

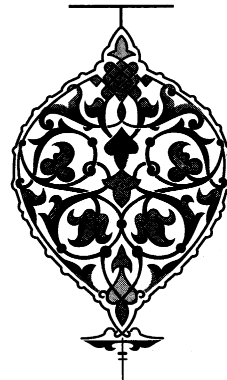
10. O kimseler ki, öksüzlerin mallarını haksız yere yerler, onlar, gerçekten karınlarına ancak ateş doldurmuş oluyorlar. Zaten onlar alevli bir ateşe yaslanacaklardır.

11. Allah, çocuklarınız (onların veraseti hakkında) size şunu tavsiye ediyor (emrediyor): Ölenin erkek çocuğu için iki kız çocuğun payı vardır. Ama eğer varis çocuklar yalnız kadınlardan (kızlardan) ibaret olup (erkek çocuk olmayıp) sayıları (iki veya) ikiden fazla ise, artık terikenin üçte ikisi onlarındır. Ama eğer (evlat olarak) bir tek kızı varsa, artık terikenin yarısı onundur. Eğer ölenin ana- babası ile birlikte çocuğu da varsa, ana-babadan her birine terikenin altıda bir hissesi vardır. Ama eğer ölenin çocuğu yok da, mirasçı olarak sadece ana-babası (veya onlarla birlikte ölenin eşi de) varsa, artık terikenin (tamamının ve eğer eşi varsa onun hissesi çıkarıldıktan sonra)üçte bir hissesi anasınındır.(Geri kalan da babasınıdır.) Ama eğer bu durumda ana-baba ile birlikte ölenin (iki veya daha fazla) kardeşleri (veya kız kardeşleri) varsa, artık terikenin altıda bir hissesi anasınındır.(Geri kalan da babasınındır. Cumhura göre, kardeşlere ve kız kardeşlere bir şey yoktur; İbni Abbas'a göre, onlara da altıda bir hisse vardır.)

Bütün bu paylar, ölenin (varislerin muvafakati olmadan, terikenin üçte birini aşmamak ve varisler için olmamak şartıyla) yapacağı vasiyetin yerine getirilmesinden ve borcunun ödenmesinden sonra verilir. Siz, babalarınızdan ve oğullarınızdan hangisinin (bu dünyada ve öbür dünyada) fayda itibarıyla size daha yakın olduğunu bilemezsiniz. (Onun için, onların kimisini kayırıp kimisini malınızdan mahrum etmeye kalkışmayın; Allah'ın miras taksimatına uyun.) Bunlar, Allah tarafından belirlenmiş paylardır. Allah şüphesiz Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir)i Hakîm'dir (bütün hükümlerinde hikmet sahibidir).

(7) Rivâyet olunuyor ki, Evs bin Samıt el- Ensarî vefat ettiğinde geride eşi Ümmü Kehhe ile üç kızını bırakmıştı. O zaman onun amcaoğulları, mirasın tamamını onların elinden almışlar. Bunun üzerine anılan Ümmü Kehhe, Peygamber'imize gidip şikâyette bulunmuş; Peygamber'imiz de, Ona: "Sen şimdi evine dön, bekle; bakalım, Allah ne buyuracak?" demiş. İşte o zaman bu âyet inmiş ve Peygamber'imiz, o mirası alan iki kardeşe: "Allah, kadınlara da mirastan hak veriyor; ancak henüz onların hissesini bildirmedi; onunla ilgili vahiy gelinceye kadar Evs'in terikesini taksim etmeyin!" diye haber göndermiş ve bundan sonra da 11. Ve 12. âyetler inmiş. Peygamber'imiz de, bu âyetler gereğince mirasın sekizde birini ölenin karısı Ümmü Kehhe'ye, üçte ikisini de onun kızlarına ve geri kalanını da ölenin iki amcaoğluna vermiş.

Mirasta erkeğin hissesinin kadının iki katı olması, kadın erkek arasında bir adalesizlik değildir; çünkü erkek, evleneceği kadına mehir vermekle ve onun nafakasını temin etmekle yükümlüdür; kadının ise böyle yükümlülükleri yoktur.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ
لَهُنَّ وَلَدٌ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ
الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَاِنْ
كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ
يُورَثُ كَلَالَةً اَوِ امْرَاَةٌ وَلَهُ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ
وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ فَاِنْ كَانُوا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصٰى
بِهَا اَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ وَمَنْ يُطِعِ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾
وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ
نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٤﴾

12. Eğer ölen karılarınızın çocukları yok ise, onların da terikelerinin yarısı sizindir. Ancak eğer ölen karılarınızın çocukları varsa, artık terikelerinin dörtte biri sizindir. Bu paylar, o zevcelerin yapacakları vasiyetin yerine getirilmesinden ve borcunun ödenmesinden sonra verilir. Eğer çocuğunuz yok ise, sizin de terikelerinizin dörtte biri karılarınızındır. Ancak eğer çocuğunuz varsa, artık terikelerinizin sekizde biri karılarınızındır. Bu paylar, yapacağınız vasiyetin yerine getirilmesinden ve borcunuzun ödenmesinden sonra verilir. Eğer ölen bir erkek veya kadın olup da, kelâle olarak (ana-babası ve çocuğu olmadığı halde) ondan miras alınacak olursa ve kendisinin anadan bir erkek veya bir kız kardeşi bulunuyorsa, artık onların her birinin terikedeki payı altıda birdir. Ama eğer anadan erkek ve kız kardeşler bundan daha çok iseler, artık o anadan kardeşler, terikenin üçte birine ortaktırlar. (Terikenin üçte biri, erkek ve kız kardeşlere eşit olarak taksim edilir.) Bu paylar, varislerin haklarına zarar verilmeksizin (terikenin üçte birini aşmamak üzere) yapılacak vasiyetin yerine getirilmesinden ve borcun ödenmesinden sonra verilir. Bu (vasiyette hakkı gözetmeniz, terikenin üçte birini aşmamanız), Allah'ın size tavsiyesidir (emridir). (Yahut verasetle ilgili bu anlatılanlar, Allah'ın tavsiyeleridir, emirleridir.) Allah ise, Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Halîm'dir (cezalandırmakta hiç acele etmeyendir).

13. İşte bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır. Her kim de, Allah'a ve Onun Elçisi'ne itaat edecek olursa, Allah, onu, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacak. Onlar orada sonsuza dek kalacaklardır. İşte pek büyük saadet de budur.

14. Her kim de, Allah'a ve Onun Elçisi'ne karşı isyan edecek olursa ve Onun sınırlarını aşacak olursa, Allah, onu cehennem ateşine koyacak. O, orada sonsuza dek kalacaktır. Rezil- rüsva edici azap da onun içindir.

(12) Kelâle, aslında hastalıktan dolayı kuvvetten düşmek, körelmek demektir. Mecâzî anlamda ise, ana-baba ve çocuk olarak mirasçısı olmayan kimse için kullanılır. Bu akrabalık, ana-babaların ve çocukların akrabalığına nispeten zayıftır. Kelâle, ana-baba ve çocuğu olmayan mürisin, diğer varisleri anlamında da kullanılır.

Varisler, iki kısma ayrılmaktadır:

a) Belli bir hissesi olan varisler.

b) Belli bir hissesi olmayıp hisse sahiplerinden artanı ve hisse sahipleri olmadığı takdirde de terikenin tamamını alan asabe varisler.

BELLİ HİSSELER VE SAHİPLERİ

Yarım hisse: Bu, öz bir kızın, öz kız bulunmadı-

ğı takdirde oğulun kızı veya oğulun oğulun kızı ilâ nihâye ve bunlar bulunmadığı takdirde ana- baba bir olan bir kız kardeşin, bu bulunmadığı takdirde baba bir olan bir kız kardeşinindir. Yine, yarım hisse, ölen kadının çocuğu veya oğlunun çocuğu olmadığı takdirde, kocasınındır.

Üçte iki hisse: Yarım hisseye sahip olanlar, bir değil, iki veya ikiden fazla oldukları takdirde üçte iki hisseyi alırlar.

Üçte bir hisse: Ölenin çocuğu veya oğlunun çocuğu veyahut en az iki erkek kardeşi veya kız kardeşi bulunmadığı takdirde, annesi üçte bir hisse alır.

Eğer ölen eşlerden biri ve ana-babası varsa, annesi, ölenin eşinin hissesi çıkarıldıktan sonra geri kalanın üçte birini alır. Eğer bu meselede baba yerine dedesi varsa, anne, anılan hisse çıkarılmadan, tamamının üçte birini alır.

Yine, ölenin yalnız ana bir olan iki veya daha fazla kardeşleri veya kız kardeşleri varsa hepsine üçte bir hisse verilir ve bu hissede erkekler ve kadınlar eşit olur.

Altıda bir hisse: Ölenin çocuğu veya oğlunun çocuğu bulunup da, bir tane de yalnız ana bir olan kardeşi veya kız kardeşi varsa, bu kardeş de altıda bir hisse alır.

Yine, ölenin çocuğu veya oğlunun çocuğu veyahut iki erkek kardeşi veya kız kardeşi bulunduğu takdirde annesi, altıda bir hisse alır.

Yine, ölenin çocuğu veya oğlunun çocuğu olduğu takdirde babası ve babası olmadığı takdirde dedesi de altıda bir hisse alır.

Yine, ölenin bir veya daha fazla ninesi de altıda bir hisse alır.

Yine, ölenin bir tane öz kızı bulunup da, bir veya daha fazla da oğlunun kızı olduğu takdirde, oğlunun kızı veya kızları da altıda bir hisse alırlar.

Yine, ölenin ana-baba bir olan bir kız kardeşi bulunup da, bir veya daha fazla yalnız baba bir kız kardeşi olduğu takdirde, baba bir olan kız kardeşi veya kız kardeşleri de altıda bir hisse alır.

Dörtte bir hisse: Ölen kadının çocuğu veya oğlunun çocuğu bulunduğu takdirde kocası, dörtte bir hisse alır.

Yine, ölen adamın çocuğu veya oğlunun çocuğu bulunmadığı takdirde karısı veya karıları dörtte bir hisse alırlar.

Sekizde bir hisse: Ölen adamın çocuğu veya oğlunun çocuğu bulunduğu takdirde, karısı veya karıları sekizde bir hisse alırlar.

ASABE VARİSLER

Asabe varisler, hisse sahipleri bulunduğu takdirde onların hisselerinden artakalan terikeyi, hisse sahipleri bulunmadığı takdirde de terikenin tamamını alırlar.

Asabe varislerden ölene en yakın olan, yani derecesi önde olan, miras alır; diğerleri miras alamaz.

Asabe varisler, sırasıyla şöyledir: Oğul, oğulun oğlu ilâ nihâye. Sonra baba, dede ilâ nihâye. Sonra ana-baba bir olan erkek kardeşler, sonra baba bir olan erkek kardeşler, sonra onların oğulları ilâ nihâye. Sonra ana-baba bir olan veya baba bir olan amcalar, sonra onların çocukları.

Ölenin hem kızları, hem de oğulları veya hem erkek kardeşleri, hem de kız kardeşleri bulunduğu zaman, kızlar ve kız kardeşler de asabelik vasfını kazanmış olur ve bölüşümde, “erkeğe iki kadın hissesi” kuralı uygulanır.

Yine, ölenin kızları veya oğlunun kızları bulunup da, ana-baba bir olan veya baba bir olan kız kardeşleri olursa, kız kardeşler asabelik vasfını kazanmış olur.

Ölenin kızı ve babası bulunduğu takdirde, baba, hem hisse sahibi olarak altıda bir, hem de asabe olarak hisselerden sonra geride kalanı alır.

ZEVİ'L ERHAM (UZAK AKRABA)

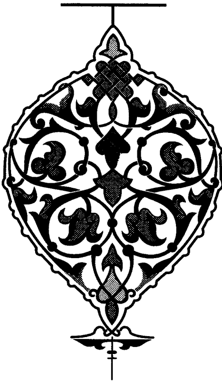
Zevi'lerham, belirlenmiş bir hissesi bulunmayan ve asabe (yakın erkek akraba) de olmayan akrabaya denir. Hisse sahipleri ve asabe bulunmadığı takdirde, zevi'l erham akraba da, asabe akraba gibi terikenin tamamını alır ve aynı dercede bulunan kadın ve erkeklerde, “ erkeğe iki kadın payı” kuralı uygulanır.

Zevi'lerham sırasıyla şunlardır: Ölenin kızlarının çocukları, oğlunun kızlarının çocukları ilâ nihâye. Sonra, ölenin, belli hissesi bulunmayan ve asabe de olmayan dedeleri ve nineleri. Bunlar, dedelerde,

وَالّٰت۪ي يَأْت۪ينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَٓائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
اَرْبَعَةً مِنْكُمْۚ فَاِنْ شَهِدُوا فَاَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ
حَتّٰى يَتَوَفّٰيهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَب۪يلًا ﴿١٥﴾
وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوهُمَاۚ فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا
فَاَعْرِضُوا عَنْهُمَاۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَح۪يمًا ﴿١٦﴾
اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذ۪ينَ يَعْمَلُونَ السُّٓوءَ بِجَهَالَةٍ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَر۪يبٍ فَاُو۬لٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْۜ
وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يمًا حَك۪يمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذ۪ينَ
يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِۚ حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
اِنّ۪ي تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذ۪ينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌۜ اُو۬لٰٓئِكَ
اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَل۪يمًا ﴿١٨﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَٓاءَ كَرْهًاۜ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا
بِبَعْضِ مَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ اِلَّٓا اَنْ يَأْت۪ينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍۚ
وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِۚ فَاِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسٰٓى اَنْ
تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ ف۪يهِ خَيْرًا كَث۪يرًا ﴿١٩﴾

bir nine vasıtasıyla ölene ulaşandır; ninelerde de, bir dede vasıtasıyla ölene ulaşandır. Sonra, ölenin yalnız ana bir olan erkek kardeşlerinin ve kız kardeşlerinin çocukları ve ölenin erkek kardeşlerinin kızları. Sonra, ölenin halaları, teyzeleri ve yalnız ana tarafından olan dayıları, amcaları, öz amcanın kızları. Sonra, bunların çocukları gelir. Sonra ölenin babasının ve anasının halaları, teyzeleri, dayıları, babasının yalnız ana tarafından olan amcaları, ölenin anasının amcaları, bu son ikisinin kızları ve ölenin anasının amcalarının çocukları.

Zevi'lerham denilen akraba, ünlü Sahabî Zeyd bin Sabit'e göre, hiçbir şekilde miras alamazlar; belirlenmiş hissesi olan akaraba ile asabe akraba bulunmadığı takdirde terike, Beytü'l mal'e (hazineye) bırakılır. İmam Mâlik ile İmam Şâfiî, bu görüşü benimsemişlerdir. Ancak Şâfiî mezhebinin bazı müçtehitleri, bu görüşe muhalefet etmişlerdir.

15. Sizin o kadınlarınızdan fahişelik yapanlara (fahişeliği meslek edinenlere) karşı da, hemen sizden dört erkek şahit getirin. Nihâyet eğer o şahitler, şahitlik edecek olurlarsa, hemen onları evlerde hapsetmeye başlayın; onlar ölünceye veya Allah onlara bir yol açıncaya (kendileriyle evlenmek için bir talip çıkıncaya) değin onları evlerde tutun.

16. Sizden zina yapan her iki şahsa da ezâ (hafif darp, azarlama, teşhir veyahut sürgün) uygulayın. Sonra eğer tövbe edip de ıslah oldukları görülecek olursa, artık onlara ezâ vermekten vazgeçin. Çünkü Allah, ezelden beri Tevvâb'tır (tövbeleri çok kabul edendir), Rahîm'dir(çok merhamet edendir).

17. Allah'ın kabul edeceğini vaat ettiği tövbe, ancak, bir cehâlet sonucu kötülük işleyip de, sonra vakit yakın iken (ölümden bir süre önce, sağlığı yerinde iken) tövbe

edenlerin tövbesidir. İşte Allah, ancak bu gibilerin tövbesini kabul eder. Zaten Allah, ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (her şeyi hikmete uygun yapandır).

18. Yoksa o kabulü vaat edilen tövbe, kötülük işlemeye devam ederken ölüm gelip çatınca: "Şimdi ben gerçekten tövbe ettim" diyenler için de değildir. Bir de, ölüm gelip çattığında kâfir olanlar için değildir. İşte onlar için Biz pek acıklı bir azap hazırlamışızdır.

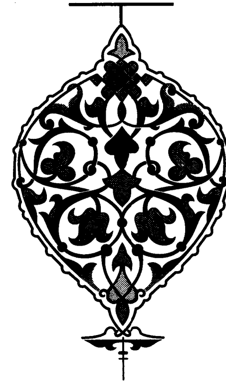
19. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Kadınların mirasına zorla konmanız, size helâl olmaz. Kadınlara (ilgi duymadığınız halde sırf) verdiğiniz mehrin bir kısmını ele geçirmek için de onları sıkıştırmayın (başkalarıyla evlenmelerine engel olmayın). Meğerki onlar, apaçık bir edepsizlik (küslük, geçimsizlik, iffetsizlik) yapmış olsunlar. (Bu takdirde boşanmaya karşılık fidye vermeleri için onlara baskı uygulayabilirsiniz.) Hem de, kadınlarla iyi geçinin. Eğer onlardan hoşlanmıyorsanız bile, sabredin. Çünkü olabilir ki, siz bir şeyden hoşlanmazsanız, Allah ise, onda birçok hayır yaratmış olur.

(15, 16) Peygamber'imiz (S.), Medine'ye hicret ettiği zaman kentte çok sayıda fuhuş yerleri vardı ve fuhuş yaygındı. İşte bu iki âyetin geçici hükümlerinin uygulanmasıyla fuhuş asgariye indi. Daha sonraki yıllarda İslam, bölgeye tam hâkim olduktan sonra inen Nûr sûresinde ise, zinanın nihaî hükümleri bildirildi.

(19) Câhiliyye döneminde bir kimsenin bir yakını öldüğünde, hemen kendi elbisesini ölenin karısının üstüne atar ve: "Ben onun malına vâris olduğum gibi, onun karısına da vârisim!" der ve böylece herkesten önce o kadın üzerinde bir hak kazanmış olur. Bundan sonra dilerse, mehir vermeden onunla evlenir; dilerse de, onu başkasıyla evlendirip mehrini alır; dilerse de, kadını, ölen kocasından aldığı mirastan kendisine fidye vermesi için sıkıştırır; ona baskı yapardı. Ancak eğer kocası ölen kadın, üstüne elbise atılmadan önce ailesinin yanına gidebilirse, o takdirde kendisiyle ilgili kararları verme hakkına sahip olabilirdi.

Bir görüşe göre de, onlar, kadınların miraslarına konmak için ölünceye değin onları tutuyorlardı ve öldüklerinde de miraslarını alıyorlardı.

Câhiliyye devrinde bazı kimseler bir kadınla evleniyor ve o kadına ilgi duymadıkları halde bir yandan huysuzluk ve geçimsizlik çıkarıyor; öte yandan da onu nikâhında tutuyor; boşanmaya karşılık, kadının kendi malından fidye vermesi için onu sıkıştırıyorlardı.

وَاِنْ اَرَدْتُمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَاٰتَيْتُمْ
اِحْدٰيهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْـًٔا اَتَأْخُذُونَهُ
بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ
اَفْضٰى بَعْضُكُمْ اِلٰى بَعْضٍ وَاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا
غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ اٰبَٓاؤُكُمْ مِنَ
النِّسَٓاءِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ اِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا
وَسَٓاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهَاتُكُمْ
وَبَنَاتُكُمْ وَاَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ
الْاَخِ وَبَنَاتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهَاتُكُمُ الّٰت۪ٓي اَرْضَعْنَكُمْ
وَاَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهَاتُ نِسَٓائِكُمْ
وَرَبَٓائِبُكُمُ الّٰت۪ي ف۪ي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَٓائِكُمُ الّٰت۪ي
دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَاِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٓائِلُ اَبْنَٓائِكُمُ الَّذ۪ينَ مِنْ
اَصْلَابِكُمْ وَاَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا
قَدْ سَلَفَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿٢٣﴾

20. Eğer bir eşinizi boşayıp da, onun yerine başka bir eş almak isteyecek olursanız, öncekine kantar, kantar mal vermiş olsanız bile, artık ondan hiçbir şey almayın. Siz, kara çalarak ve apaçık günah işleyerek mi onu alacaksınız?

21. Hem siz onu nasıl geri alabilirsiniz ki, birbirinizle de gerçekten kaynaştınız ve onlar, sizden (Allah'ın emri gereğince, onları ya iyilikle yanınızda tutmak, ya da, iyilikle salıvermek üzere /Bakara: 231) sağlam bir söz almışlardı.

22. Bir de, babalarınızın evlenmiş olduğu kadınlarla sakın, evlenmeyin. Ancak tamamen geçmişte kalmış olan, müstesna (o, bağışlanmıştır). Çünkü o, gerçekten büyük bir hayâsızlık ve pek iğrenç bir şeydir. Hem de o, ne kötü bir yoldu!

23. Size anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren sütanneleriniz, süt kız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle ilişkiye girdiğiniz karılarınızın yanınızda bulunan başka kocadan olma üvey kızlarınız haram kılınmıştır. Ancak eğer üvey kızlarınızın anneleriyle ilişkiye girmemişseniz, (annelerini boşadıktan sonra) onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur. Sulbünüzden olan oğullarınızın karılarıyla evlenmeniz de, iki kız kardeşi bir arada almanız da size haram kılınmıştır. Ancak tamamen geçmişte kalmış olan, müstesna. (O, bağışlanmıştır.) Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayandır), Rahîm'dir (pek esirgeyendir).

(20) Câhiliyye devrinde bazı insanlar, bir başka kadınla evlenmek istediği zaman, nikâhındaki kadına çirkin bir iftirada bulunurdu. Amaç, daha önce ona verdiği maldan kendisine fidye versin de, o da yeni evliliğine harcasın. İşte bu âyet, o kötü geleneği şiddetle yasaklamıştır.

(22) Câhiliyye devrinde insanlar, ölen babalarının karılarıyla (üvey anneleriyle) evleniyorlardı. Bu âyet, onun büyük bir hayâsızlık ve iğrenç bir iş olduğunu bildirip onu yasaklamıştır.

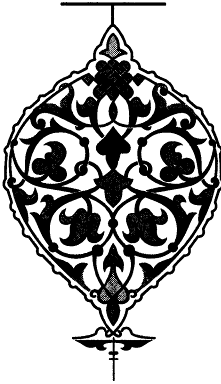
(23) Hadisle sabit olduğu üzere, kişinin süt kızları, yani ilişkiye girmiş olduğu kendi karısının emzirdiği kızlar, kişinin süt halaları, süt teyzeleri, süt erkek kardeşinin kızları, süt kız kardeşinin kızları da kendisine haram kılınmıştır. Peygamber'imiz (S.): "Nesepten haram olanlar, sütten de haramdır" buyurmuştur.

Bazı âlimler: "Kişinin sütten oğlunun kız kardeşi ile sütten erkek kardeşinin annesi, bu genellemeden müstesnadır" demişlerse de, bu doğru değildir; çünkü kişinin oğlunun üvey kız kardeşi ile kişinin erkek kardeşinin üvey annesinin kendisine haram olması, nesep sebebiyle olmayıp fakat musaheret (evlilik) sebebiyledir.

Kişinin evlendiği kadınla ilişkiye girmeden önce onu boşaması halinde, o kadının annesiyle evlenmesi ise, âlimlerin cumhuruna göre haramdır.

İki kız kardeşi bir arada almak haram olduğu gibi,

bir kadın ile onun halasını veya teyzesini bir arada almak da haramdır; ancak birini boşadıktan sonra diğeriyle evlenmesinde bir günah yoktur. Bu hüküm, süt kız kardeşler, süt hala, süt teyze için de sabittir. Bu konuda genel kural şudur: İki kadından birinin erkek olması takdirinde birbiriyle evlenmeleri caiz olmayan kadınları bir arada nikâhlamak caiz olmaz.

والمحصنات من النساء الا ما ملكت ايمانكم كتاب
الله عليكم واحل لكم ما وراء ذلكم ان تبتغوا
باموالكم محصنين غير مسافحين فما استمتعتم به
منهن فآتوهن اجورهن فريضة ولا جناح عليكم فيما
تراضيتم به من بعد الفريضة ان الله كان عليما حكيما
﴿٢٤﴾ ومن لم يستطع منكم طولا ان ينكح المحصنات
المؤمنات فمن ما ملكت ايمانكم من فتياتكم
المؤمنات والله اعلم بايمانكم بعضكم من بعض
فانكحوهن باذن اهلهن وآتوهن اجورهن بالمعروف
محصنات غير مسافحات ولا متخذات اخدان فاذا
احصن فان اتين بفاحشة فعليهن نصف ما على
المحصنات من العذاب ذلك لمن خشي العنت
منكم وان تصبروا خير لكم والله غفور رحيم
﴿٢٥﴾ يريد الله ليبين لكم ويهديكم سنن الذين من
قبلكم ويتوب عليكم والله عليم حكيم ﴿٢٦﴾

24. Evli kadınlarla evlenmeniz de size haram kılınmıştır. Ancak savaş esiri olarak ellerinizin altında bulunan cariyeler müstesna. Bunlar, Allah'ın emri olarak size yazılmıştır. İffetli olarak, zinadan kaçınarak, mallarınızdan mehir vermek sûretiyle bunlardan başkasıyla evlenmek istemeniz ise, size helâl kılınmıştır. Böylece kendilerinden faydalandığınız kadınlara kararlaştırılmış mehirlerini bir hak olarak hemen verin. Mehrin kesinleşmesinden sonra karşılıklı rıza ile miktarının eksiltilmesinde veya arttırılmasında da size bir günah yoktur. Çünkü şüphesiz Allah, ezelden Âlîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (bütün hükümlerinde hikmet bulunandır).

25. Sizden hür, iffetli ve mü'mine kadınlarla evlenmeye (fazla malı olmadığı için veyahut köle kadına âşık olduğu için) imkân bulamayan kimse ise, ellerinizin

altında bulunan mü'mine köle kızlardan nikâhlasın. Sizin imanınızı ise, Allah daha iyi bilir. (Siz, nesep üstünlüğü değil iman üstünlüğünü tercih etmelisiniz. Ve belki de o köle kız, daha üstün bir imana sahiptir.) Sizler birbirinizden üremesiniz (hepiniz aynı insanlardan gelmesiniz). Öyleyse o cariyeleri, iffetli yaşayıp zina etmemeleri ve gizli dost edinmemeleri şartı ile sahiplerinin izniyle nikâhlayın; mehirlerini de örfe uygun olarak güzelce verin. Böylece evlendikten sonra artık bir fuhuş yapacak olurlarsa, o takdirde hür kadınlara uygulanan cezanın yarısı onlara uygulanır. İşte bu (köle kızlarla evlenmek izni), içinizden zina işlemekten korkanlar içindir. (Hür kadınlarla evlenme imkânını buluncaya değin) Sabretmeniz ise, sizin için daha hayırlıdır. (Çünkü köle kadınlarla yapılan evlilikte, cariyelerin, gündüzleri efendilerinin işlerini yapmakla yükümlü olmaları ve cariyeden doğan çocuğun da köle sayılması gibi sorunlar vardır.) Yine de Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

26. Allah ister ki, bilmediklerinizi size açıkça bildirsin ve sizi, sizden önceki mü'minlerin doğru yoluna iletsin; (tövbe edesiniz;) tövbenizi de kabul etsin. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), hakîm'dir (bütün işlerinde büyük hikmetler bulunandır).

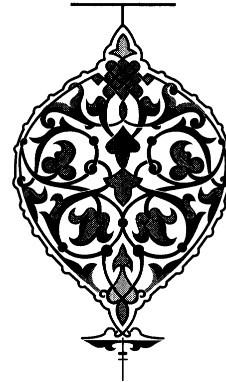
(24) Bazı rivâyetlere göre bu âyet müt'a evliliği hakkında inmiştir. Müt'a evliliği, bir gün bir ay, bir yıl gibi belli bir zaman için yapılan evliliktir. Bu evlilikten amaç, kadından faydalanmak ve kadının da kendisine verilen ücretten faydalanmasıdır.

Bazı İslam âlimleri, bu âyetin genel ifadesini müt'a evliliğine delil olarak değerlendirmişlerdir.

Müt'a evliliğinin, önceleri meşrû olduğu konusunda İslam âlimleri ittifak halindedir. Ancak bu evliliğin, daha sonra yasaklanıp yasaklanmadığı konusunda rivâyetler farklıdır. Bu rivâyetler içinde tercihe şayan olan, İbni Abbas ve bir grup Sahabe'den gelen rivâyettir ki, müt'a nikâhı, ancak zaruret için, yani zinaya düşme tehlikesi bulunması halinde caizdir. Ve bu da, ancak uzun bir süre karısından uzakta bulunanlar için söz konusu olabilir. Zaten Peygamber'imiz (S.) devrinde de yalnız seferlerde buna cevaz verilmişti.

Müt'a nikâhıyla eşler, birbirinden miras alamaz. Ancak ondan doğan çocuk, babasından da, annesinden de miras alır.

(25) Bu âyette konu edilen köle kadınlar, İslam'dan önceki kölelerin bakayalarıdır. Bu âyette bildirildiği üzere, ancak hür kadınlarla evlenme imkânı bulamayan kimseler için ve o köle kadınların, evlendikten sonra iffetlerini korumaları şartı ile cevaz verilmektedir. Çünkü köle kadınların sahipleri, onları işlerinde çalıştırdıkları gibi, onları fuhuşta da çalıştırıp bu yoldan da onların sırtından para kazanıyorlardı.

وَاللّٰهُ يُر۪يدُ اَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُر۪يدُ الَّذ۪ينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ اَنْ تَم۪يلُوا مَيْلًا عَظ۪يمًا ﴿٢٧﴾ يُر۪يدُ اللّٰهُ اَنْ
يُخَفِّفَ عَنْكُمْۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ ضَع۪يفًا ﴿٢٨﴾ يَٓا اَيُّهَا
الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَأْكُلُٓوا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّٓا
اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُٓوا
اَنْفُسَكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَح۪يمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْل۪يهِ نَارًاۜ وَكَانَ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَس۪يرًا ﴿٣٠﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَٓائِرَ مَا
تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا
كَر۪يمًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِه۪ بَعْضَكُمْ عَلٰى
بَعْضٍۜ لِلرِّجَالِ نَص۪يبٌ مِمَّا اكْتَسَبُواۜ وَلِلنِّسَٓاءِ نَص۪يبٌ
مِمَّا اكْتَسَبْنَۜ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمًا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ
الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَۜ وَالَّذ۪ينَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ فَاٰتُوهُمْ
نَص۪يبَهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدًا ﴿٣٣﴾

27. Yine, Allah, sizin tövbenizi kabul etmek (tövbe etmenizi) ister; şehvetlerine (kötü arzularına) uyan (Yahudi'ler, Hıristiyan'lar, Mecusîler, zinakârlar) ise, sizin doğru yoldan pek büyük bir meyil ile (tamamıyla) sapmanızı isterler. (Kendileri gibi, şehvetinizin esiri olup bazı haram olan akrabanızla evlenmenizi isterler.)

28. Allah sizin yükünüzü hafifletmek ister. Zaten insan (şehvete, kadına karşı, buyruklara uymanın güçlüklerine karşı) zayıf olarak yaratılmıştır.

29. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Mallarınızı aranızda bâtıl (haram) yollarla yemeyin; ancak sizin karşılıklı rızanızla yapılan bir alım- satım ile elde ettiklerinizi yiyin ve kendi kendinizi (aç bırakarak, tehlikeye atarak) öldürmeyin (yahut siz Müslüman'lar birbirinizi öldürmeyin; mallarınızın ve canlarınızın dokunulmazlığına uyun). Şüphesiz Allah, ezelden beri size karşı Rahîm'dir (çok merhametlidir).

30. Her kim de, bu yasakları, sınırı aşarak ve haksızlık yaparak işleyecek olursa, Biz, sonra onu ateşe atacağız. İşte bu, Allah'a göre pek de kolay olacak.

31. Eğer size yasak edilen günahların büyüklerinden kaçınacak olursanız, Biz öbür günahlarınızı sileriz ve sizi pek yüce bir yere koyacağız.

32. Allah'ın sizi, (erkek, kadın farklılığı olarak) birbirinizden üstün kıldığı şeyleri özlemle dilemeyin. Erkeklerin (cihat gibi) kendi kazandıklarından büyük bir nasip vardır; kadınların da (eşlerine itaat etmek, iffetlerini korumak gibi) kendi kazandıklarından büyük bir nasip vardır. Hem de, siz Allah'ın lütfundan isteyin. Şüphesiz Allah, ezelden beri her şeyi pekiyi bilendir.

33. Ana-baba ve akrabanın miras olarak bıraktıkları mallar için erkeklerden de, kadınlardan da vârisler belirledik. (Yahut ana-baba ve akrabanın bıraktıkları her terike için vârisler belirledik.) (İslam'dan önce)Birbirinize vâris olmak için yeminlerinizle akit yaptığınız kimselere de hemen paylarını (mirasın altıda birini) verin. Çünkü şüphesiz Allah ezelden beri her şeye şahittir.

(28) En büyük Tâbiî âlimlerinden olan İbni Müseyyeb diyor ki: "Şeytan, her yönden insandan umudunu kesince, kadınlar tarafından ona yaklaşmaya çalışır.

Şu anda ben 80 yaşındayım ve bir gözümü de kaybetmiş bulunuyorum; ancak bu halimle de nefsim için en çok korktuğum kadınların fitnesidir."

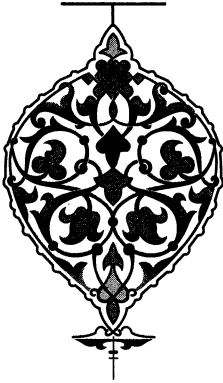
(31) En büyük günahlar yedidir: 1) Allah'a ortak koşmak, 2) Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymak, 3) İffetli kadınları zina ile suçlamak, 4) Öksüzün malını yemek, 5) Faiz yemek, 6) Düşmana karşı yürüyen İslam ordusundan kaçmak, 7) Ana-

babaya isyan etmek.

Bir görüşe göre burada büyük günahlardan kastedilen, şirkin (Allah'a ortak koşmanın) çeşitleridir. Çünkü Nisâ: 48. ve 116. âyetlerinde bildirildiği üzere Allah (C.), şirkin dışında bütün günahları bağışlayabilir; ancak şirkin hiçbir çeşidini bağışlamaz.

(33) Doğal olmayıp bir mukavele ile gerçekleştirilen bu veraseti İslam, Enfâl: 75. âyeti ile kaldırdı; ancak İslam'dan önce yapılan akitlerin gereğinin yapılmasını da emretti.

اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَٓاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ
عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَٓا اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْۜ فَالصَّالِحَاتُ
قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُۜ وَالّٰت۪ي تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ
وَاضْرِبُوهُنَّۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَب۪يلًاۜ اِنَّ
اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَب۪يرًا ﴿٣٤﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا
فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِه۪ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَاۚ اِنْ يُر۪يدَٓا
اِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَاۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يمًا
خَب۪يرًا ﴿٣٥﴾ وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِه۪ شَيْـًٔا
وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّب۪يلِۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْۜ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًاۙ ﴿٣٦﴾ اَلَّذ۪ينَ
يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَٓا اٰتٰيهُمُ
اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ۜ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ عَذَابًا مُه۪ينًاۚ ﴿٣٧﴾

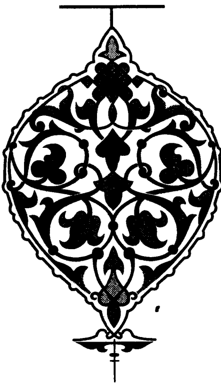

34. Erkekler, kadınların yöneticisidir (koruyucusudur; aile reisidir). Çünkü Allah, insanların kimini (erkekleri) kimine (kadınlara fizikî olarak) üstün kılmıştır. Bir de, erkekler, mallarından kadınlara harcarlar (onların nafakasından sorumludurlar). Öyleyse iyi kadınlar, kocalarına itaatkârdır; Allah'ın korumasını emrettiği namuslarını kocalarının gıyabında korurlar. Baş kaldırmalarından endişe ettiğiniz kadınlara önce öğüt verin; sonra onları yataklarında yalnız bırakın; sonra (tek çarenin korkutma olduğu kadınları) iz bırakmayacak hafif darbelerle tehdit edin. Eğer sonunda onlar size itaat edecek olurlarsa, artık onların aleyhine başka yol aramayın. Çünkü Allah, ezelden beri Aliyy'dir (pek yücedir), Kebîr'dir (pek büyüktür. Allah, bu üstün sıfatlara sahip iken, sizi cezalandırmıyor; sizi bağışlıyor. Öyleyse siz de, kadınlar hakkında bağışlayıcı olun).

35. Sonra eğer karı-koca arasının büsbütün açılmasından endişe edecek olursanız, artık erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden de bir hakem onlara gönderin. Eğer bu hakemler ıslah etmek isteyecek olurlarsa, Allah onları uyuşmaya (hayırlı olana) muvaffak kılar. Çünkü şüphesiz Allah, ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Habîr'dir (her şeyden hakkıyla haberdardır).

36. Hem de, siz yalnız Allah'a tapın; Ona hiçbir şeyi ortak da koşmayın; ana-babaya da, akrabaya da, öksüzlere de, yoksullara da, yakın komşuya da, uzak komşuya da, yakın arkadaşa da, yolda kalmışa da, ellerinizin altında bulunan kölelere de layıkıyla iyilikler yapın. Çünkü şüphesiz Allah, kendini beğenenleri, çok övünenleri sevmez.

37. Onlar o kimselerdir ki, cimrilik ederler; insanlara da cimriliği emrederler; Allah'ın, lütfundan kendilerine verdiklerini de saklarlar. Biz de, o nankör kâfirler için rezil-rüsva edici büyük bir azap hazırlamışızdır.

وَالَّذ۪ينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَٓاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَر۪ينًا فَسَٓاءَ قَر۪ينًا ﴿٣٨﴾
وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ
اللّٰهُ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَل۪يمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ اَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿٤٠﴾
فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَه۪يدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَٓاءِ
شَه۪يدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ
تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَد۪يثًا ﴿٤٢﴾ يَٓا اَيُّهَا
الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَارٰى حَتّٰى تَعْلَمُوا
مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِر۪ي سَب۪يلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوا وَاِنْ
كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَٓائِطِ
اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً فَتَيَمَّمُوا صَع۪يدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْد۪يكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا
﴿٤٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا نَص۪يبًا مِنَ الْكِتَابِ
يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُر۪يدُونَ اَنْ تَضِلُّوا السَّب۪يلَ ﴿٤٤﴾

38. Yine, onlar o kimselerdir ki, Allah'a ve âhıret gününe iman etmedikleri halde, insanlara gösteriş olsun diye mallarını harcarlar. Zaten şeytanın, kendisine arkadaş olduğu kimse, ne kötü bir arkadaşa sahiptir!

39. Eğer onlar da Allah'a ve âhıret gününe iman edip de, Allah'ın, kendilerine rızık olarak verdiği mallardan hayır yolunda harcasalardı, onlara ne zararı olurdu! Zaten Allah, ezelden beri onları en iyi bilendir.

40. Şüphesiz Allah zerre kadar haksızlık etmez. Zerre kadar da bir iyilik olsa, Allah onu kat, kat arttırır; Kendi katından da pek büyük bir mükâfat verir.

41. Sonunda Bizim her ümmetten bir şahit getireceğimiz, seni de ey Muhammed! Onların üzerinde şahit getireceğimiz zaman (kıyamet günü), o kâfirlerin hali nice

olacak?

42. İşte o gün, küfre saplanıp bu Elçi'ye de isyan etmiş olanlar, yerle bir olmayı dileyecekler ve (yaptıklarıyla ilgili) Allah'tan hiçbir sözü gizleyemeyeceklerdir.

43. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Siz sarhoş iken ayılıp ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüp iken de -yolcu olup su bulamayan müstesna- boy aptesti alıncaya kadar namaza yaklaşmayın. Bir de, eğer hasta olur, yahut bir yolculukta bulunacak olursanız, yahut sizden biri ayak yolundan gelmişse, yahut kadınlara dokunmuşsanız ve bu durumlarda su bulamamışsanız, işte bu takdirde temiz bir toprakla teyemmüm edin de, onu yüzlerinize ve ellerinize sürün. Çünkü şüphesiz Allah ezelden beri Afuvv'dur (çok affedicidir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

44. Göremedin (görmüş gibi bilmedin) mi o kimseleri ki, kendilerine o Kitaptan (Tevrat'tan) bir nasip verilmiş iken, onlar, sapkınlığı (menfaat karşılığında) satın alıyorlar ve sizin doğru yoldan sapmanızı istiyorlar!

(41) Kıyamet günü her ümmetten, onların yanlış inançlarına ve çirkin işlerine şahitlik etmek için bir şahit, yani kendi peygamberleri getirilecek ve bizim Peygamber'imiz (S.) de, o şahitlerin doğruluğuna şahitlik etmek üzere şahit olarak getirilecek. İşte o zaman Yahudi'lerin, Hıristiyan'ların ve diğer kâfirlerin hali nice olacak?

Bir görüşe göre de, diğer peygamberler, kendi ümmetleri hakkında şahitlik edecekleri gibi, Peygamber'imiz de, kendisini yalanlayanların küfür ve isyanına şahitlik edecektir.

Bir diğer görüşe göre, Peygamber'imiz, mü'minler hakkında şahitlik edecektir.

(43) Rivâyet olunuyor ki, henüz şarabın yasaklanmadığı günlerde Abdurrahman bin Avf (R.), yemek ve şarap hazırlayarak bazı Sahabî'leri davet etti. Davetliler, yemek yediler ve sarhoş oluncaya kadar da şarap içtiler; sonra namaz vakti gelince, içlerinden biri onlara namaz kıldırırken namazda Kâfirûn sûresindeki "Ben, sizin taptığınıza tapmam" meâlindeki olumsuz cümleyi "Ben sizin taptığınıza taparım" şeklinde cümleyi olumlu olarak okudu. İşte bu sırada bu âyet indi ve sarhoş olarak namaza durulması yasaklandı. Daha sonra Hicret'in 4. veya 6. yılında Mâide: 90. âyeti ile şarap kesin olarak yasaklandı. Buna göre, Nisâ sûresinin, Mâide sûresinden sonra nâzil olduğu rivâyetine itibar etmemek gerekir.

Teyemmüm ruhsatı, su bulamayanlar için olduğu gibi, bir hastalık sebebiyle su kullanması sakıncalı olanlar ve bir tehlike yüzünden suyun bulunduğu yere gidemeyenler için de sabittir.

ABTESTİ BOZAN VE BOZMAYAN BAZI HALLER

Ayak yolandan gelmekten maksat, küçük veya büyük aptes bozmaktır.

Yine, idrar dışında, şehvet hissinin uyanması veya başka bir sebeple penisten çıkan sıvılar da aptesti bozar.

Yellenmek ise, eğer ishal veya başka bir sağlık sorunu sebebiyle makattan necaset çıkmasına sebebiyet vermiyorsa ve aptes sıkışıklığından ileri gelmiyorsa, tercihe şayan olan görüşe göre aptesti bozmaz.

Cemaat namazında yellenmeden mütevellit ses veya pis koku duyulması takdirinde, namazdan ayrılıp yeni bir aptes almak konusundaki hadis emri de, hem bu halin, aptes sıkışıklığından ileri gelmesinden, hem de cemaati rahatsız etmesinden dolayıdır.

Uyumak konusunda ise sekiz görüş vardır. Bizce tercihe şayan olan görüş, ishal veya buna benzer bir sağlık sorunu olmayan ve aptesti sıkışık halde uykuya yatmayan kimselerin uykusu, aptesti bozmaz.

Kadınların tenine dokunmak ise, eğer şehvet hissiyle olmayıp peniste sulanmaya sebebiyet vermiyorsa, tercihe şayan olan görüşe göre aptesti bozmaz.

Kusmak da, miktarı ne olursa olsun, tercihe şayan olan görüşe göre, aptesti bozmaz; ancak ağzın ve ellerin yıkanmasını gerektirir.

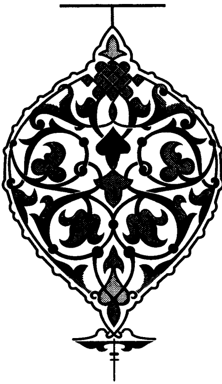
Vücudun her hangi bir yerinin kanaması da, tercihe şayan olan görüşe göre aptesti bozmaz; ancak o yerin yıkanmasını gerektirir.

(44) Bu âyet, Rufaa bin Zeyd ve Malik bin Dehşem gibi Yahudi bilginleri hakkında inmiştir. Bunlar, Peygamber'imiz konuşurken dillerini eğip bükerek Peygamber'imiz ile alay ediyorlardı ve Tevrat'ı okuyup Peygamber'imizin yüce şanını anladıktan, onun tebliğ ettiği dinin hak, Tevrat'ta müjdelenen Arap peygamberinin de kuşkusuz kendisi olduğunu bildikten sonra inat olarak ve dünyevî menfaatlerini kaybetmemek için küfürlerini sürdürdükleri gibi, Peygamber'imizin, Tevrat'taki vasıflarını gizlemekle, onları tahrif etmekle, mü'minlerin de hak yoldan sapmalarını istiyorlardı.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَٓائِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيرًا
(45) مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ
وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ
وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاَقْوَمَ وَلٰكِنْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ اِلَّا قَلِيلًا (46) يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ اٰمِنُوا
بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا
فَنَرُدَّهَا عَلٰٓى اَدْبَارِهَٓا اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّٓا اَصْحَابَ السَّبْتِ
وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا (47) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ
وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى
اِثْمًا عَظِيمًا (48) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ اَنْفُسَهُمْ بَلِ اللّٰهُ
يُزَكِّي مَنْ يَشَٓاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا (49) اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَكَفٰى بِهِٓ اِثْمًا مُبِينًا (50) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ
اُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا هٰٓؤُلَٓاءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا سَبِيلًا (51)

45. Allah ise, sizin düşmanlarınızı daha iyi bilir. Dost, koruyucu olarak da Allah yeter; yardımcı olarak da Allah yeter.

46. Yahudi'lerden kimisi (bazı bilginleri), o kelimelerin (Tevrat'taki Peygamber'imizin vasıflarının) yerlerini değiştirirler (kelimelerde tahrifat yaparlar; diledikleri gibi yorumlarlar ve: "İşittik ve isyan ettik. Sen de dinle; dinlemez (dinlenmez) olası!" derler ve (ne demek istediklerini gizlemek için) dillerini eğip bükerek ve dine saldırarak (onunla alay ederek): "râinâ!" (Bakara:104) derler. Eğer onlar da: "İşittik ve itaat ettik; sen de dinle ve bizi gözet!" demiş olsalardı, elbette bu, kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Ancak Allah, küfürleri sebebiyle onları lânetlemiştir. Onun için pek azı müstesna, onlar iman etmezler. (Yahut onlar, bazı âyetlere ve peygamberlere iman etmek gibi pek az gerçeklere inanırlar.)

47. Ey kendilerine Kitap verilmiş olanlar! Birtakım yüzleri silip de, (gözleri, burunu ve kaşları dümdüz ederek) ters yüzüne (arkalarına) çevirmeden veyahut Cumartesi yarânını lânetlediğimiz gibi onları da lânetlemeden önce, yanınızda bulunan Tevrat'ı tasdik edici olarak indirdiğimiz Kur'an'a iman edin. Zaten Allah'ın buyruğu mutlaka yerine gelecektir.

48. Allah, Kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; ondan aşağısını ise dilediği kimseler için bağışlar. Her kim de Allah'a ortak koşacak olursa, işte o, gerçekten pek büyük bir günah işlemiş olur.

49. Ey Muhammed! (O: "Biz, Allah'ın oğulları ve dostlarıyız" deyip /Mâide:18) Kendilerini temize çıkaranları (Yahudi ve Hıristiyan'ları) görmedin mi? Hayır, Allah, kimi dilerse onu temize çıkarır. Onlara da kıl kadar haksızlık edilmez.

50. Bak, onlar (Allah'ın oğulları ve dostları olduklarını söylemekle) Allah'a karşı nasıl yalan uyduruyorlar! Apaçık bir günah olarak da bu onlara yeter.

51. Görmedin mi o kimseleri ki, kendilerine o Kitaptan (Tevrat'tan) bir nasip verilmiş iken, onlar, Cibt'e (puta) ve Tağuta (bâtıl tanrılara) tapıyorlar ve küfre saplananlar için: "İşte bunlar, Muhammed'e inananlardan daha doğru yoldadır!" diyorlar.

(46) Bazı Yahudi bilginleri, Peygamber'imizin, Tevrat'ta yazılan: "O peygamber, buğday tenli ve orta boyludur" şeklindeki vasıflarını kaldırıp onun yerine: "O peygamber, sarı tenli ve uzun boyludur" şeklinde değiştirmişlerdi. Yine recim (evlilerin cezası olan taşlayarak öldürme) ile ilgili kelimeleri geçersiz yorumlarla, kendi bâtıl arzularına uygun manalara çekiyorlardı.

Yahudi'lerin, Peygamber'imize hitap ederken söyledikleri: "Dinle, dinlemez olası!" şeklindeki sözleri, şerre de, hayra da yorulabilirdi. Şöyle ki: "Sağırlık veya ölüm gibi bir sebeple işitemez olası!" veya: "Hoşnut edecek sözler işitmez olası dinle!" anlamında bedduaya da yorulabilir ve: "Bizden kötü sözler işitmez olası, dinle!" anlamında hayra da yorulabilir. Yahudi'ler, aslında beddua ve alay etmek amacıyla bunu söylerken, zahiren Peygamber'imize hayır duada bulunuyorlarmış gibi gözükmeye çalışıyorlardı ve bundan da haz duyuyorlardı.

Yine, Yahudi'ler, Peygamber'imize hitapları sırasında: "Râinâ!" da diyorlardı. Bu ifadeyi de aslında alay ve beddua maksadıyla kullanıyorlardı; fakat içlerindeki kötü manayı gizliyorlardı. Çünkü bu kelime de, hem hayra, hem de şerre yorulabilir. Şöyle ki: Bu kelime, Arapça olarak "sizinle konuşmak için bizi gözetin; bize müsaade edin!" anlamında kullanıldığı gibi, Yahudi'lerin dilinde de ahmaklık anlamında kullanılırdı.

(48) Allah'ın(C.) hiçbir sûrette bağışlamayacağı şirk (Allah'a ortak koşma), yalnız putperestlerin şirki olmayıp Kitap Ehli olan Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların şirkini de kapsamaktadır. Çünkü Yahudi ve Hıristiyan'lar da, Tevbe: 31. âyeti ile benzerlerinde bildirildiği üzere, din adamlarına, şeyhlerine karşı besledikleri inançları sebebiyle şirke saplanmışlar ve dolayısıyla onlar da, Beyyine: 6.âyeti ile benzerlerinde bildirildiği üzere ebedî azaba müstahak olmuşlardır.

Yine, bu şirk, Müslüman'lardan da şeyhlere karşı Yahudi ve Hıristiyan'larınkine benzer bir inancı besleyen, yani şeyhlere karşı mutlak manada ihlâs, muhabbet ve teslimiyet sahibi olan müritlerin şirkini de kapsamaktadır.

İhlâs, şeyhlerin, günahtan masun olduklarına, günah işlemeyeceklerine, Allah katında hatırlı kimseler olduklarına, kendilerine keramet ve şefaat yetkisi verildiğine, onlar vasıtasıyla Allah'ın rızası ve Allah'a yakınlık kazanılacağına inanmaktır.

Muhabbet de, şeyhi her şeyden fazla sevmektir.

Teslimiyet de, şeyhin bütün emirlerini ve sözlerini tereddütsüz olarak ve dinî ölçütlere uyup uymadığına bakmadan, din olarak kabul etmektir.

(51) Rivâyet olunuyor ki, bir Yahudi heyeti, Peygamber'imize karşı, Kureyş kâfirleriyle bir birlik kurmak için Mekke'ye gitmişler ve Ebu Süfyan'a güven vermek için putlara secde edip onların Müslüman'lardan daha doğru yolda olduklarını söylemişlerdi. İşte bu âyet onları konu etmektedir.

اُولٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَص۪يرًا
٥٢ اَمْ لَهُمْ نَص۪يبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَق۪يرًا ٥٣ اَمْ
يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلٰى مَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ فَقَدْ اٰتَيْنَٓا اٰلَ
اِبْرٰه۪يمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظ۪يمًا ٥٤ فَمِنْهُمْ
مَنْ اٰمَنَ بِه۪ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَع۪يرًا ٥٥
اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا سَوْفَ نُصْل۪يهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ
جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَز۪يزًا حَك۪يمًا ٥٦ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَدًا لَهُمْ ف۪يهَٓا
اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَل۪يلًا ٥٧ اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ
تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلٰٓى اَهْلِهَا وَاِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوا
بِالْعَدْلِ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِه۪ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَم۪يعًا بَص۪يرًا ٥٨
يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَط۪يعُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُوا الرَّسُولَ وَاُو۬لِي الْاَمْرِ
مِنْكُمْ فَاِنْ تَنَازَعْتُمْ ف۪ي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُولِ اِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَأْو۪يلًا ٥٩

52. İşte bunlar, Allah'ın lânet ettiği kimselerdir. Allah'ın lânet ettiği kimseye de asla bir yardımcı bulamayacaksın.

53. Yoksa onların (Yahudi'lerin) hükümranlıktan bir nasipleri mi var (ki hükümranlığın kendilerinin olacağını söylüyorlar)? Öyle olsaydı, onlar, insanlara hurma çekirdeğinin bir oyuğu kadar bir şey bile vermezlerdi.

54. Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan insanlara verdiklerini çekemiyorlar mı? İşte Biz, İbrahim hanedanına (Musa'ya, Davud'a, Süleyman'a) Kitap ve hikmet (peygamberlik) vermiştik; onlara pek büyük bir hükümranlık da vermiştik.

55. Derken onlardan (Yahudi'lerden, İbrahim soyundan gelenlerden) kimi ona (Muhammed'e, İbrahim'e) iman etmişti; kimi de ondan yüz çevirmişti. İman etmeyenlere de alevli bir ateş olarak cehennem yeter.

56. Şüphesiz o kimseler ki, âyetlerimizi inkâr ettiler, Biz, onları pek şiddetli bir ateşe atacağız. Onların derileri tamamen yanıp acı duymaz hale geldikçe derilerini başka derilerle değiştireceğiz ki, azabı tatmaya (duymaya) devam etsinler. Şüphesiz Allah, ezelden beri Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

57. O kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman ettiler ve saalih (İslam'a uygun) işler işlediler, Biz onları da, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. Orada onlar için tertemiz eşerler vardır. Hem de Biz, onları kopkoyu pek tatlı bir gölgeye koyacağız.

58. Allah, size emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Gerçekten Allah, size ne güzel öğüt veriyor! Şüphesiz Allah ezelden beri Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Basîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

59. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'a itaat edin; bu Elçiye ve sizden olan emir sahiplerine (idarecilere) de itaat edin! Bir hususta anlaşmazlığa düştüğünüz zaman ise, eğer Allah'a ve âhıret gününe gerçekten iman ediyorsanız, artık onun hükmünü Allah'a ve bu Elçisi'ne bırakın. İşte bu, daha hayırlı ve sonuç olarak daha güzeldir.

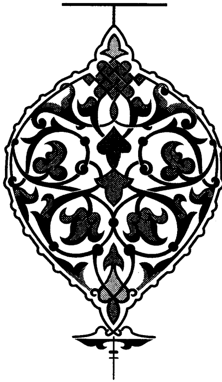
(58) Birçok âyette olduğu gibi, burada da nüzûl (iniş) sebebi özel de olsa, hüküm genel olup bütün mükellefleri ve emanetleri kapsamaktadır.

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Hicret'in 8. Yılında, Ramazan ayında Mekke'yi fethedip şehre girince, Kâbe'nin hâdimi Osman bin Talha, Kâbe'nin kapısını kilitleyip damına çıktı; Kâbe'nin

anahtarını vermek istemedi ve: "Eğer ben, Muhammed'in Allah'ın Elçisi olduğunu bilseydim, Kâbe anahtarını vermezlik etmezdim" dedi. Bunun üzerine Hz. Ali (R.), onun elini büküp anahtarı elinden aldı ve kapıyı açtı. Nihâyet Peygamber'imiz (S.), Kâbe'ye girip iki rek'ât namaz kıldıktan sonra dışarı çıkınca, Hz. Abbas (R.), Kâbe anahtarının, kendisine verilmesini istedi. Ancak Peygamber'imiz, Hz. Ali'ye, anahtarı Osman bin Talha'ya geri vermesini ve ondan özür dilemesini emretti. Osman bin Talha da, Hz. Ali'ye: "Önce zorla aldın; eziyet ettin; sonra gelip özür diliyorsun!" dedi. Hz. Ali de, ona, kendinsi hakkında âyet nâzil olduğunu söyledi ve inen âyeti okudu. Bunu duyan Osman bin Talha, şahadet getirip Müslüman oldu.

(59) Allah ve Onun Elçisinden sonra itaat edilmesi emredilen idareciler, Allah (C.) ve Onun Elçisi Hz. Muhammed'e(S.) itaat çerçevesindedir; Allah'a ve Onun Elçisi'ne karşı gelmek pahasına, zalim ve fâsık hükümdarların ve idarecilerin, İslam'a aykırı emirlerine uymak ise, asla düşünülmemelidir.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ
وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ اَنْ يَتَحَاكَمُوٓا اِلَى
الطَّاغُوتِ وَقَدْ اُمِرُوٓا اَنْ يَكْفُرُوا بِهٖ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ
اَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
اِلٰى مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُولِ رَاَيْتَ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ اِذَٓا اَصَابَتْهُمْ
مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَٓاؤُكَ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ
اِنْ اَرَدْنَٓا اِلَّٓا اِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ
اللّٰهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ
فِٓي اَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ
اِلَّا لِيُطَاعَ بِاِذْنِ اللّٰهِ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَلَمُوٓا اَنْفُسَهُمْ
جَٓاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا
اللّٰهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتّٰى
يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِٓي اَنْفُسِهِمْ
حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

60. Görmedin mi o kimseleri (münafıkları) ki, sana indirilene ve senden önce indirilenlere iman ettiklerini iddia ediyorlar? Onlar, o Tağût'un (azgın bâtılcının, Yahudi Kâ'b bin Eşref'in) önünde muhakeme olunmak istiyorlar. Oysaki onlar, Tağût'u kesinlikle reddetmekle emir olunmuşlardı. Şeytan da onları haktan çok uzak bir sapkınlığa düşürmek istiyor.

61. Onlara: "Haydi, Allah'ın indirdiğine (Kur'an'ın hükmüne) ve bu Elçiye (Muhammed'in hakemliğine) gelin!" denildiğinde, o münafıkların senden uzaklaştıkça uzaklaştıklarını görürsün.

62. Pekiyi, kendi elleriyle işledikleri günahtan dolayı başlarına bir musibet (ceza) gelince, halleri nice olur? Sonra onlar sana geldiler; Allah'a yemin ederek şunu dediler: "Biz, sadece iyilik etmek ve ara bulmak istedik."

63. İşte onlar o kimselerdir ki, Allah, onların içlerindekini (nifaklarını ve yalan mazeretlerini) bilir. Artık sen onlara aldırma; onlara öğüt vermeye devam et ve onlara kendileri hakkında pek etkili sözler söyle.

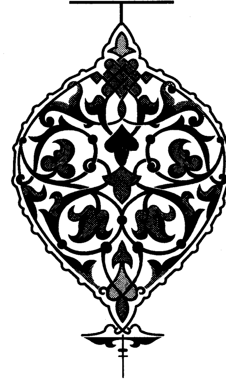
64. Biz gönderdiğimiz her Elçiyi (peygamberi) yalnız, Allah'ın izniyle (emriyle) kendisine itaat edilsin diye göndermişizdir. Eğer onlar da, kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de, Allah'tan bağışlanma dileselerdi, bu Elçi de, onlar için bağışlanma dileseydi, elbette onlar, Allah'ı Tevvâb (bütün tövbeleri kabul eden), Rahîm (çok merhametli) bulurlardı.

65. İşte öyle değil! Rabb'ine ant olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda onlar seni hakem yapmadıkça, sonra, verdiğin hükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan sana tamamen teslim olmadıkça da iman etmiş olmazlar.

(60) Rivâyet olunuyor ki, bir münafık, bir Yahudi'den davacı oldu. Yahudi, onu Peygamber'imizin hükmüne davet etti; münafık da, onu Yahudi olan Kâ'b bin Eşref'in hükmüne çağırdı. Sonra Peygamber'imizin hakemliğine başvurmaya karar verdiler. Ancak o münafık, Peygamber'imizin verdiği hükme razı olmadı ve: "Ömer'in hakemliğine başvuralım!" dedi ve Hz. Ömer'e (R.) geldiler. O Yahudi, Hz. Ömer'e: "Peygamber, bana hak verdi; ancak bu adam, Peygamberin hükmüne razı olmadı" dedi. Hz. Ömer de, o adama: "Öyle mi oldu?" dedi. O da: "Evet, öyle oldu" deyince, Hz. Ömer(R.), onlara: "Siz bekleyin; ben biraz sonra gelirim" dedi ve gidip kılıcını aldıktan sonra geldi ve Peygamberin hükmüne razı olmayan adamın boynunu vurduktan sonra: "İşte Allah'ın ve Onun Elçisinin hükmüne razı olmayana ben böyle hükmederim!" dedi.

Diğer bir rivâyete göre, Hz.Zübeyr ile zahiren Müslüman geçinen Medineli bir şahıs, Harre mevkiinde hurma bahçelerinin sulamasıyla ilgili olarak aralarında çıkan uyuşmazlığın halli için Peygamber'imize başvurdular. Peygamber'imiz de: "Ey Zübeyr! Sen bahçelerini sula; sonra suyu komşuna bırak!" buyurdu. Bunun üzerine o Medineli, kızmış ve Peygamber'imize: "Bu hüküm, Zübeyr, senin halanın oğlu olduğu için mi?" dedi. O zaman Peygamber'imizin yüz ifadesi değişti ve bu kez: "Ey Zübeyr! Sen bahçelerini sula; sonra sular, yaptığın su havuzunun duvarlarının sonuna çıkıncaya kadar suyu tut ve hakkını tam olarak kullandıktan sonra suyu komşuna bırak!" buyurdu.

Peygamber'imiz (S.), ilk hükmünde, Medine'linin hakkı olmadığı halde Hz.Zübeyr'e, ona lütufkâr davranmasını istemişti. Ancak o Medine'li, Peygamber'imizi iltimas ile itham edince, Peygamber'imiz, Hz. Zübeyr'in hakkını açık bir hükümle tam olarak verdi.

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوا مِنْ
دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ اِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا
يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَاِذًا
لَاٰتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذِينَ
اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّنَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَٓاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ اُولٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ
اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا خُذُوا
حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَاِنَّ مِنْكُمْ
لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ
اِذْ لَمْ اَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ
اللّٰهِ لَيَقُولَنَّ كَاَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي
كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ
اللّٰهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

66. Eğer gerçekten Biz, onlara (İsrail Oğulları'na Musa zamanında emrettiğimiz gibi, yine: "Kendinizi öldürün (cihat ile ölüme maruz bırakın; Tevhit ehli olanlarınız, putperestlerinizi öldürsün) veya: "Yurdunuzdan çıkın!" diye emretseydik, onların pek azından başkaları bunu yapmazlardı. Eğer onlar da, kendilerine verilen öğüdü gerçekten tutsalardı, kendileri için daha hayırlı, hem de imanlarını (dinlerini) daha pekiştirici olurdu.

67. O takdirde Biz de, elbette kendilerine katımızdan pek büyük bir mükâfat verirdik.

68. Hem de Biz, onları elbette dosdoğru bir yola iletirdik.

69. Her kim de, Allah'a ve Onun bu Elçisi'ne (Peygamberine) itaat edecek olursa, işte onlar, Allah'ın, kendilerine nimet bahşettiği peygamberlerle, sıddıyklerle, şehitlerle ve saalih kimselerle beraber olacaklar.(Cennette de, beraber olacakları zamanlar olacaktır.) İşte onlar ne de güzel arkadaştırlar!

70. İşte bu lütuf, Allah'tandır. Alîm (her şeyi pekiyi belen) olarak da Allah yeter!

71. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Düşmana karşı savunma önlemlerinizi alın; teyakkuz halinde olun; sonra birlikler halinde hareket edin veyahut top yekûn seferber olun.

72. Şüphesiz içinizden öylesi de vardır ki, (savaşa çıkılırken) mutlaka pek ağırdan alacaktır. Sonra size bir musibet erişecek olursa, şöyle diyecek: "Gerçekten Allah bana lütfetmiş ki, onlarla beraber bulunmamışım."

73. Ant olsun ki, size Allah'tan bir lütuf erişecek olduğu takdirde ise, sizinle kendisi arasında hiçbir dostluk (tanışıklık) yokmuş gibi mutlaka şöyle diyecektir: "Keşke ben, o adamlarla beraber olsaydım da, pek büyük bir kazanç elde etseydim!" (Yahut kendisini savaştan alıkoyan zayıf Müslüman'lara ve münafıklara şöyle diyecektir: "Sanki sizinle Muhammed arasında hiçbir dostluk yokmuş gibi, sefere çıkarken sizden yardım istemedi. Keşke ben onlarla beraber olsaydım da, pek büyük bir kazanç elde etseydim!")

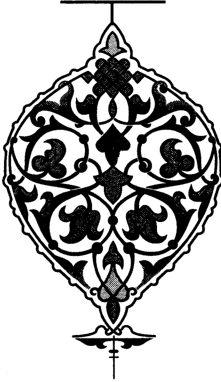
74. Öyleyse bu dünya hayatını öbür dünya hayatı karşılığında satanlar, Allah yolunda savaşsınlar! Her kim de, Allah yolunda savaşıp da, öldürülecek veya galip gelecek olursa, Biz de, ona pek büyük bir mükâfat vereceğiz.

(69) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imizin Ashab'ından bazı zatlar: "Ya Resûlallah! Biz, cennete girsek de, cennetteki dereceniz bizden çok yüksek olacağı için her halde orada sizi hiç göremeyece-

ğiz" dediler ve bunun için ağlamaya başladılar. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

Hadiste de bildirildiği üzere, cennette dereceleri yüksek olanların, diğerleriyle ziyaretleşmeleri ve sohbetleri, dereceleri aşağı olanların bulunabildiği mekânlarda olacaktır. Çünkü cennet ehli için üzüntü olmayacağı için, derecesi aşağı olanların, yüksek dereceleri görüp gıpta ve üzüntü duymamaları gerekir.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاۤءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَاۤ اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ اَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا
﴿٧٥﴾ اَلَّذِينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا اَوْلِيَاۤءَ الشَّيْطَانِ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ
ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوۤا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيمُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ
كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَاۤ اَخَّرْتَنَاۤ اِلٰۤى اَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا
قَلِيلٌ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقٰى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ اَيْنَ مَا تَكُونُوا
يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ
يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ
قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَمَالِ هٰۤؤُلَاۤءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَاۤ اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَاۤ اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنْ نَفْسِكَ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

75. Size ne oluyor da, Allah yolunda ve zavallı erkekleri, kadınları ve çocukları kurtarma uğrunda savaşmıyorsunuz? O zavallılar ki, şöyle diyorlar: "Ey Rabb'imiz! Bizi, halkı zalim olan bu kentten çıkar; bize Kendi katından bir sahip gönder ve bize Kendi tarafından bir yardımcı gönder!"

76. O kimseler ki, Allah'a, (ortak koşmadan) iman etmişler, onlar Allah yolunda savaşırlar; o kimseler ki, Allah'a, (ortak koşmadan) iman etmemişler, onlar da, tağût (şeytan) yolunda savaşırlar. Öyleyse siz, şeytanın yoldaşlarına karşı savaşın. Çünkü şüphesiz şeytanın şer planı hep cılız olmuştur.

77. Görmedin mi o kimseleri ki, önceleri (savaşmak istediklerinde) kendilerine denildi ki: "Şimdilik ellerinizi savaştan uzak tutun; namazı ise dosdoğru (İslam'a göre) kılın; zekâtı da verin!" Sonra onlara savaş farz kılınınca, içlerinden bir grup, Allah'tan korkarcasına, belki daha da çok o insanlardan (kâfirlerden) korkmaya başladılar ve dediler

ki: “Ey Rabb’imiz! Sen, savaşı ne diye bize farz kıldın? Bizi yakın bir süreye değin erteleseydin, olmaz mıydı?” Ey Muhammed! Sen onlara de ki: “Bu dünya nimeti azdır; Allah’a karşı takvâyı gözetenler için öbür dünya hayatı ise daha hayırlıdır. Orada size ipçik kadar haksızlık da edilmez.”

78. Siz her nerede bulunacaksanız bulunun ve ister yüksek sağlam burçlar (kaleler) içinde bulunun, ölüm gelip sizi bulacak. Onlara (Medine Yahudi’lerine) bir iyilik erişse, onlar: “İşte bu, Allah’tandır” derler; onlara bir kötülük eriştiğinde ise, onlar: “Ey Muhammed! İşte bu, senin yüzündendir” derler. Sen onlara de ki: “Onların hepisi Allah’tandır.” Öyleyse bu güruha ne oluyor ki, nerde ise hiçbir önemli sözü anlamıyorlar!

79. Sana bir iyilik erişecek olursa, işte o, Allah’tandır; sana bir kötülük erişecek olursa, işte o, kendi nefsindendir. Biz de, seni bütün insanlara Elçi olarak gönderdik. Şahit olarak da Allah yeter!

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَۚ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفٖيظًاؕ ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌۘ فَاِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ
بَيَّتَ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذٖى تَقُولُؕ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۚ
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكٖيلًا ﴿٨١﴾
اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَؕ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا
فٖيهِ اخْتِلَافًا كَثٖيرًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَا جَٓاءَهُمْ اَمْرٌ مِنَ الْاَمْنِ اَوِ
الْخَوْفِ اَذَاعُوا بِهٖؕ وَلَوْ رَدُّوهُ اِلَى الرَّسُولِ وَاِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ
مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذٖينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ اِلَّا قَلٖيلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فٖى
سَبٖيلِ اللّٰهِۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنٖينَۚ عَسَى
اللّٰهُ اَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذٖينَ كَفَرُواؕ وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَأْسًا وَاَشَدُّ
تَنْكٖيلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصٖيبٌ مِنْهَاۚ
وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَاؕ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُقٖيتًا ﴿٨٥﴾ وَاِذَا حُيّٖيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِاَحْسَنَ
مِنْهَٓا اَوْ رُدُّوهَاؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسٖيبًا ﴿٨٦﴾

80. Her kim de, Allah’ın Elçisi’ne itaat edecek olursa, işte o, gerçekten Allah’a itaat etmiş olur; her kim de yüz çevirecek olursa, artık Biz, seni onların başına bekçi göndermedik.

81. Onlar (münafıklar) da: “Emrin baş üstüne!” diyorlar. Ancak onlar senin yanından ayrılınca, içlerinden bir grup, geceleyin (gizlice) senin dediklerinden (yahut sana dediklerinden) başkasını kurarlar. Allah da, onların gizlice kurduklarını yazar. Artık sen onlara aldırma ve Allah’a tevekkül et! Vekil olarak da Allah yeter.

82. Öyleyse niçin onlar, Kur’an’ı inceden inceye düşünmüyorlar? Hem de, eğer Kur’an, Allah’tan başkası tarafından gelmiş olsaydı, elbette onda birçok tutarsızlıklar bulurlardı.

83. Onlara (münafıklara veya zayıf Müslüman’lara) güven veya korku veren bir ha-

(75) Bunlar, Mekke müşriklerinin engellemesiyle veya imkânsız olmalarından dolayı Medine’ye hicret edemeyip Mekke’de kalan ve müşriklerin baskı ve eziyetlerine maruz kalan Müslüman’lardır. Allah (C.), onların bu dualarını kabul buyurdu. Nitekim bazıları için Mekke’den ayrılma imkânı gerçekleşti; bazıları da, Mekke fethedilinceye kadar orada kaldılar. Fetihten sonra Peygamber’imiz, Mekke’ye Attab bin Üseyd’i vali tayin buyurdu ve onlar, Mekke’nin en aziz insanları durumuna geldiler.

(77) Rivâyet olunuyor ki, Mekke döneminde Sahabe’den(R.) bazı zatlar, müşriklerden baskı ve eziyet gördüklerinden dolayı Peygamber’imize (S.) yakınmışlar ve müşriklerle savaşmak için izin istemişlerdi. Peygamber’imiz ise, onlara savaş izni vermemiş ve namaz ile zekât ibadetlerini layıkıyla edâ etmelerini emretmişti. Mekke döneminde Müslüman’lar bu hal üzere yaşamışlardı. Nihâyet Hicret’in ikinci yılı Ramazan ayında savaş emri gelince, bazı Müslüman’lar bundan hoşlanmamış ve bu emir onlara ağır gelmişti. Ancak onların bu tavrı, dinde şüpheleri olduğu veya dinden soğumak anlamında değil, yalnız insan yaratılışının gereği olarak, canlarını tehlikeye atmak istemedikleri ve ölümden korktukları içindi.

ber gelince de, onu ortalığa yayarlar. Oysaki eğer onlar o haberi Allah'ın Elçisi'ne veya kendilerinden yetki sahibi olanlara iletmiş olsalardı, onlardan işlerin iç yüzünü anlayan bu zatlar, ondan ne çıkacağını elbette bilirlerdi. Zaten eğer Allah'ın size olan lütuf ve rahmeti olmasaydı, pek azınız hariç, mutlaka şeytana uymuş olurdunuz.

84. Öyleyse sen, Allah yolunda savaş! Sen ancak kendinden sorumlusun. Mü'minleri de savaşa teşvik et! Umulur ki Allah, o kâfirlerin saldırısını def'eder. Allah'ın azabı ise daha çetindir; cezalandırması daha ağırdır.

85. Her kim de, güzel bir işe aracılık edecek olursa, onun ondan bir nasibi olur; her kim de kötü bir işe aracılık edecek olursa, onun ondan payı olur. Zaten Allah ezelden beri her şeye Kaadirdir (şahittir).

86. Bir de, siz bir selam ile selamlandığınız zaman, siz de ondan daha güzeli ile selam alın veya aynı ile selamına karşılık verin! Çünkü şüphesiz Allah, ezelden beri her şeye Hasîb'tir (her şeyin hesabını yapmaktadır).

(80) Rivâyet olunduğuna göre, münafıklar, Peygamber'imizin: "Kim beni severse, hakikatte Allah'ı sevmiş olur ve bana itaat eden, hakikatte Allah'a itaat etmiş olur" dediğini duyunca, demişler ki: "Bu adamın ne dediğini duydunuz mu? Bu sözleriyle o da şirke yaklaştı. Oysaki kendisi, Allah'tan başkasına tapılmasını yasaklıyordu. Şimdi onun istediği de, Hıristiyan'ların, İsa'yı tanrı edinmeleri gibi, kendisini tanrı edinmekten başka bir şey değildir." İşte bunun üzerine bu âyet inmişti.

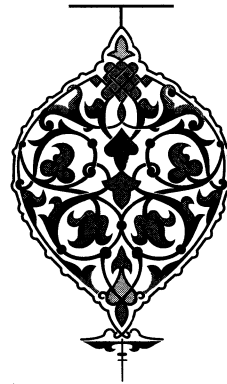
(83) Peygamber'imiz (S.), kendisine vahiy edilen zafer vaadi veya kâfirlerden gelebilecek tehlikeler gibi bazı olayları, bu konularda bilgi ve deneyimi olmayan bazı Müslüman'lara haber verince, onlar, bunları yaymanın sonuçlarını kavrayamadan bu İlâhî müjde ve uyarıları, kâfirlerin de duyabileceği şekilde etrafa yayıyorlardı. Oysaki o haberlerin gerçekleşmesi, bazen birtakım şartlara bağlı oluyor ve bu haberlerin yayılmasıyla o şartlar ortadan kalkıyordu; böylece beklenen sonuçlar gerçekleşmiyordu. Sonuçta bu, o âyetler hakkında gerçeğe aykırılık gibi vehimlerin doğmasına sebep oluyordu.

Âyetin diğer bir manası da şöyledir: Bazı Müslüman'lar, Peygamber'imizin gönderdiği müfrezelerin güveni, selameti, korku ve başarısızlıkları ile ilgili bir haber alınca, onu etrafa yayıyor ve bu da zararlı oluyordu.

Âyetin bir diğer manası şöyledir: Söz konusu bu zayıf Müslüman'lar, Peygamber'imiz ile büyük Sahabe'den edindikleri haberleri etrafa yayınca, bu bilgiler düşmana ulaşıyor ve işin seyri değişiyordu.

Âyetin bir başka manası da şöyledir: O zayıf Müslüman'lar, düşman üzerine gönderilen müfrezeler hakkında münafıkların anlattıkları şüpheli ve tahmini haberleri yayıyorlardı ve bu da Müslüman'lara zarar veriyordu.

(86) Selam alan kimse, selam veren kimsenin kullandığı sözlere, rahmet, mağfiret ve bereket sözlerinden de ilave yapmalıdır.

اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ
فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا اَتُرِيدُونَ اَنْ تَهْدُوا مَنْ
اَضَلَّ اللّٰهُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا لَوْ
تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَٓاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ اَوْلِيَٓاءَ
حَتّٰى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
اِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ اِلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ اَوْ جَٓاؤُكُمْ
حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ اَنْ يُقَاتِلُوكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ
شَٓاءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ فَاِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ
يُقَاتِلُوكُمْ وَاَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ
سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ اٰخَرِينَ يُرِيدُونَ اَنْ يَاْمَنُوكُمْ وَيَاْمَنُوا
قَوْمَهُمْ كُلَّمَا رُدُّوا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوا فِيهَا فَاِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ
وَيُلْقُوا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

87. Allah, Odur ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur; O, kıyamet günü sizleri mutlaka bir araya toplayacaktır. Bunda hiçbir şüphe yoktur. Zaten Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır!

88. Bundan sonra size (Müslüman'lara) ne oldu da, münafıklar hakkında iki gruba ayrıldınız? Oysaki Allah, onları, işlediklerinden dolayı baş aşağı etti. Yoksa Allah'ın saptırdığını siz, doğru yola (hidâyete) erdirmek mi istiyorsunuz? Zaten Allah bir kimseyi saptırdı mı, artık sen onun için asla (hidâyete giden) bir yol bulamayacaksın.

89. Onlar, kendileri küfre saplandıkları gibi, sizin de küfre saplanmanızı istediler ki, kendileriyle bir olasınız. Onlar Allah yolunda hicret etmedikçe artık siz onlardan dostlar edinmeyin. Bundan sonra eğer yüz çevirecek olurlarsa, artık (diğer kâfirler gibi) onları bulduğunuz yerde esir alın veya öldürün; hem de onlardan ne bir dost, ne de bir yardımcı edinmeyin.

90. Ancak sizinle kendileri arasında bir antlaşma bulunan bir topluma sığınanlar ile sizinle veya kendi kavimleriyle çarpışmaktan bunalıp size sığınanlar müstesna. Zaten eğer Allah dileseydi, mutlaka onları başınıza bela ederdi de, sizinle muhakkak savaşırlardı. Artık eğer onlar sizden uzak durup da, sizinle savaşmazlar ve size boyun eğmeyi (barış) teklif edecek olurlarsa, bundan sonra Allah size, onların aleyhinde bir yol tutma hakkı vermemiştir.

91. Diğer bir takım insanları da bulacaksınız ki, (sizin yanınızda imanlarını açıklamak, kendi toplumlarının yanına dönünce de, küfürlerini açıklamak sûretiyle) hem sizden, hem de kendi toplumlarından güvende olmak isterler. Onlar ne zaman fitneye (küfre, Müslüman'larla savaşmaya) döndürülseler (çağırılsalar), ona baş aşağı atılırlar (dönerler). Bundan sonra eğer onlar, sizden uzak durmayacak, barış da teklif etmeyecek ve sizden el çekmeyecek olurlarsa, artık onları nerede bulursanız esir alın veya öldürün. Kendilerine karşı size apaçık büyük bir yetki verdiğimiz kâfirler de işte onlardır.

(88) Bunların kimler oldukları konusunda şu rivâyetler vardır:

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz(S.), Uhud savaşına giderken, baş münafık Abdullah bin Übeyy, ordunun yaklaşık üçte biri olan 300 kişi ile geri dönmüş ve böylece Peygamber'imizin yanında 700 mücahit kalmıştı.

Yine, rivâyet olunuyor ki, Mekke'de bir grup insan, Müslüman olduklarını söylemişler; ancak onlar, müşriklere yardım ediyorlarmış. İşte bunlar, bir işleri için Mekke'den çıkmışlar ve şöyle demişler: "Biz, yolda Muhammed'in adamlarıyla karşılaşırsak, onlardan bize bir zarar gelmez." Müslüman'lar, onların Mekke'den çıktıklarını haber alınca, Müslüman'lar-

dan bir grup dedi ki: "O korkakların yolunu kesip onları öldürelim; çünkü onlar, sizin düşmanlarınıza yardım ediyorlar." Diğer bir grup ise dedi ki: "Sübhanallah! Bizim gibi Müslüman olduklarını söyleyenleri, sırf hicret etmedikleri, yurtlarını terk etmedikleri için mi öldüreceğiz!"

Yine, rivâyet olunuyor ki, münafık bir grup, Medine hastalığını bahane ederek sahraya çıkmak için Peygamber'imizden izin istemişler ve sahraya çıktıktan sonra da konak, konak uzaklaşıp sonunda müşriklere katılmışlardı. Bundan sonra Müslüman'lar, o münafıklar hakkında görüş ayrılığına düşmüşlerdi.

Yine, rivâyet olunuyor ki, bir grup Müslüman, Medine'den Mekke'ye geri dönmüşler; sonra hatalarını anlayıp geri Medine'ye dönmüşler ve Peygamber'imize: "Biz senin dinindeyiz; Medine'den ayrılmamızın sebebi, yalnız Medine'nin hastalığı ve memleket hasretimiz idi" diye mektup yazmışlardı.

(90) Bunların kimler oldukları hakkında şu rivâyetler vardır:

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz, Mekke'den ayrılırken, Hilal bin Umeyr el-Eslemî ile bir antlaşma yapmıştı. Buna göre, Eslem kabilesi, Peygamber'imize de, onun düşmanlarına da yardım etmeyecekler ve anılan Hilal'e sığınan kimseler de, aynı hakka sahip olacaklar. Rivâyet olunuyor ki, Beni Bekir bin Zeyd bin Manat kabilesi ile de, anılan antlaşmaya benzer bir antlaşma yapılmıştı. Yine Huzaa kabilesi ile de benzer bir antlaşma yapılmıştı.

(91) Bunlar, Esed ve Ğatafan kabilelerinden bir grup olup Medine'ye geldiklerinde Müslüman'lardan güvende olmak için zahiren Müslüman olmuşlar ve Müslüman'larla antlaşma yapmışlardı. Bunlar, kendi kavimleri yanına döndüklerinde ise, onlardan güvende olmak için, Müslüman'larla olan antlaşmalarını bozmuşlardı. Abduddar Oğulları için de bu rivâyet vardır.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَـًٔا وَمَنْ
قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ
مُسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَصَّدَّقُوا فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ
وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ
مُسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ
يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللّٰهِ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا
مُتَعَمِّدًا فَجَزَٓاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَاَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوا
وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ اَلْقٰٓى اِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا
تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ
كَثِيرَةٌ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

92. Bir mü'minin bir mü'mini öldürmesi ise, asla revâ değildir; meğerki yanlışlıkla ola. Her kim de bir mü'mini yanlışlıkla öldürecek olursa, artık mü'min bir köle azât etmesi ve maktûlün ailesine teslim edilmek üzere bir diyet ödemesi gerekir; meğerki mirasçılar bağışlayalar. Ancak eğer maktûl, mü'min olmakla beraber size düşman olan bir toplumdan ise, o takdirde öldürenin, bir mü'min köle azât etmesi gerekir; eğer maktûl, sizinle antlaşmalı bir toplumdan ise, ailesine teslim edilmek üzere bir diyet ödemesi ve bir mü'min köle azât etmesi gerekir. Ancak azât edilecek bir köle bulamayan kimse, tövbesinin Allah tarafından kabul edilmesi için, hiç ara vermeksizin bir biri ardınca iki ay oruç tutmalıdır. Zaten Allah ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (bütün işlerini hikmet üzerine bina edendir).

93. Her kim de, bir mü'mini taammüden

(tasarlayarak, bile bile) öldürecek olursa, artık onun cezası cehennemdir; o sonsuza dek orada kalacaktır. Ayrıca Allah, ona gazap edecek; ona lânet edecek ve cehennemde ona pek büyük bir azap hazırlayacaktır.

94. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah yolunda savaşa çıkınca, artık her şeyi iyice anlamaya çalışın ve size İslam selamı verip şahadet kelimesiyle teslimiyet gösterene, dünya hayatının geçici menfaatlerine göz dikerek: "Sen, mü'min değilsin!" demeyin. Çünkü Allah katında birçok ganimetler vardır. Siz de önceleri öyle idiniz de, (sırf İslam selamı verip şahadet kelimesiyle teslimiyet göstermekle, mallarınıza ve canlarınıza dokunulmazdı) Allah size lütfetti. Öyleyse durumu iyice anlamaya çalışın. Çünkü şüphesiz Allah ezelden beri sizin yaptıklarınızdan haberdardır.

(92) Yanlışlıkla adam öldürmenin diyeti (kan bedeli) 100 deve veya 200 sığır veya 2000 koyun veya 1000 dinardır. Dinar, eski altın lira= 4.25 gr. altın.

Rivâyet olunuyor ki, ünlü müşrik Ebucehl'in ana bir kardeşi Ayyaş, Müslüman olmuş ve ailesinin korkusundan Peygamber'imizin hicretinden önce Medine'ye hicret etmişti. Ayyaşı'ın annesi de, oğlu, yanına dönünceye kadar yiyip içmemeye ve hiçbir evin çatısı altına girmemeye yemin etmişti. Bunun üzerine Ebucehl ile Haris bin Zeyd, Ayyaş'ı getirmek için Medine'ye gitmişler ve Ebucehl, Ona: "Muhammed de, seni sıla-ı rahme teşvik etmiyor mu? Haydi, dön, annene itaat et; ama yine sen kendi dininde kal!" diyerek onu ikna etmiş ve onu alıp yola çıkmışlar; Medine'den uzaklaştıktan sonra da Ayyaş'ın ellerini arkasından bağlamışlar ve her biri ona 100 kamçı vurmuştu. Sonunda onu Mekke'ye getirmişler. Annesi de, ayyaş, İslam'dan dönmedikçe ellerini çözmeyeceğine yemin etmiş. O zaman Ayyaş da, kalben değil de, diliyle İslam'dan dönmüş ve bir süre sonra yine Medine'ye hicret etmiş. Daha sonra anılan Haris de Müslüman olmuş ve o da hicret etmiş. Bir gün Kuba köyünün yakınlarında Ayyaş, Haris'le karşılaşmış ve Müslüman olduğundan habersiz olarak onu öldürmüş. Sonra da Ayyaş, Haris'in Müslüman olmuş olduğunu öğrenince de, Peygamber'imize gelip olanları anlatmış. İşte o zaman bu âyet inmiş.

(93) Bir Müslümanı taammüden öldüren bir kimsenin cezasının ebedi cehennem azabı olması, âlimlerin cumhuruna göre, ölümden önce tövbe etmeyenler içindir.

Bazı İslam âlimlerine göre ise, âyette bildirilen ceza, bu cinâyetin helâl olduğuna inanıp bu yüzden küfre düşen kimseler içindir. Nitekim bu âyetin, Mıkyes bin Dubabe hakkında inmiş olması da, bu görüşü desteklemektedir.

Rivâyet olunuyor ki, Mıkyes bin Dubabe, kardeşi Hişam ile beraber Müslüman olmuş; sonra kardeşi Hişam'ı Neccar Oğulları yurdunda öldürülmüş olarak bulmuş ve Peygamber'imize gelip durumu arzetmişti. Peygamber'imiz de, Neccar Oğullarından ve aynı zamanda Bedir savaşı gazilerinden olan Zübeyr bin Iyad'ı da onunla beraber Neccar Oğullarına göndermiş. Peygamber'imiz, Zübeyr vasıtasıyla Neccar Oğullarına, kaatili biliyorlarsa, kısas için onu Mıkyes'e teslim etmelerini, bilmiyorlarsa, diyet ödemelerini emir buyurmuş. Emri alan Neccar Oğulları da: "Allah'ın ve Elçisi'nin emrini işittik ve itaat ettik! Biz, onun kaatilini bilmiyoruz: ancak diyetini öderiz" demişler ve diyet olarak 100 deve vermişler. Sonra Mıkyes ile Zübeyr, Medine'ye dönmek üzere yola çıkmışlar. Yolda Mıkyes, şeytanın vesvesesine uyarak Zübeyr'i öldürmüş ve develeri de yanında sürüp İslam'dan dönmüş bir kâfir olarak Mekke'ye gitmiş. İşte o zaman bu âyet inmiş.

(94) Rivâyet olunuyor ki, Fedek halkından Mirdas bin Nehîk, Müslüman olmuş; ancak kavmi içinde kendisinden başka Müslüman yokmuş. Sonra Peygamber'imizin, oraya Galib bin Fudale el-Leysî kumandasında bir müfreze göndermiş; müfreze oraya varınca, hepsi kaçmışlar; yalnız Mirdas, İslam'ına güvenerek kaçmamış ve atlıları görünce, koyunlarını dağın sarp bir yerine sürmüş; kendisi de dağa tırmanmış. Sonunda atlılar, arkadan yetişip tekbir getirince, o da tekbir getirmiş ve: "Lâilâhe İllallah; Muhammedu'rresûlullah. Es-selamü aleyküm!" demiş. Ancak yine de Üsame bin Zeyd, onu öldürmüş ve koyunlarını sürüp Medine'ye getirmiş. Bunu duyan Peygamber'imiz çok üzüldü ve: "Siz onu koyunlarını almak için mi öldürdünüz?" buyurdu. Üsame de: "O, kalbinden değil, sadece diliyle şahadet kelimesi ve selam söylemişti. O, silahtan korktuğu için o sözleri söyledi" dedi. Bunun üzerine Peygamber'imiz: "Demek ki, şahadet kelimesini

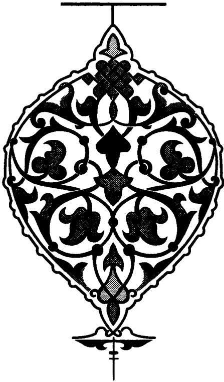
getiren bir adamı öldürdün ha! Bari, kalbini yarıp baksaydın!.." buyurdu ve bunu defalarca tekrarladı. Nihâyet Üsame'nin çok yalvarması sonunda Peygamber'imiz, onun için Allah'tan bağışlanma diledi ve bir köle azât etmesini emir buyurdu.

Yani İslam, zahire göre hükmeder; onun samimi olup olmadığını biz bilemeyiz; onun kalbini yarıp içine mi bakacağız!

"Kalbi yarıp içine bakmak" ifadesi, bir deyimdir; yoksa bunu yapmakla da insanın samimiyeti anlaşılmaz.

Diğer bir rivâyette, buna benzer bir olay, Mıkdad bin Esved (R.) için anlatılmaktadır.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ
اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَاتٍ مِنْهُ
وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ
الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي
الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ
مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾
فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ وَمَنْ
يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ
يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي
الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ
يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠١﴾

95. İman etmiş olanlardan (âmâ, sakat, hasta gibi) özür sahibi olanlar dışında, savaştan geri kalıp evlerinde oturanlar ile malları ve canlarıyla Allah yolunda cihat edenler bir olmazlar. Allah, malları ve canlarıyla cihat edenleri, o (özürleri sebebiyle sefere katılamayıp evlerinde oturanlardan) derece olarak üstün kılmıştır. Allah, (savaşa katılan ve özürleri sebebiyle katılamayanların) hepsine de (güzel imanlarından ve halis niyetlerinden dolayı) cenneti vaat etmiştir. Yine de Allah, o mücahitleri, o (özürleri sebebiyle sefere çıkamayıp) evlerinde oturanlardan pek büyük bir mükâfat ile üstün kılmıştır.

96. Allah, malları ve canlarıyla cihat edenleri yüksek dereceler, büyük bir bağışlanma ve rahmet ile üstün kılmıştır. Zaten Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

97. Şüphesiz melekler, (hicret, farz olduğu

halde hicret etmeyip kâfirlerin yanında kalmakla) kendilerine yazık edenlerin canlarını alırken onlara dediler ki: (Dininiz, size hicreti emrederken) "Siz neredeydiniz?" Onlar dediler ki: "Biz, o topraklarda güçsüz, çaresiz kimselerdik." Melekler dediler ki: "Allah'ın toprağı geniş değil miydi? Siz, başka bir yere hicret etseydiniz ya!" İşte bunun için onların son barınağı cehennemdir. Orası ise, ne kötü bir son duraktır!

98. Ancak erkeklerden, kadınlardan ve çocuklardan, hicret için bir çareye başvuramayan ve bir yol bulamayanlar hariç.

99. İşte bunun için umulur ki, Allah onları bağışlar. Zaten Allah ezelden beri Afuvv'dur (çok affedicidir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

100. Her kim de, Allah yolunda hicret edecek olursa, yeryüzünde gidilecek birçok güzel yer ve (dini ve geçimi için) genişlik bulacak. Her kim de, Allah'a ve Onun Elçisi'ne hicret niyetiyle evinden çıkıp da, sonra kendisine ölüm erişecek olursa, artık onun mükâfatını vermek Allah'a düşer. Zaten Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

101. Yeryüzünde sefere çıktığınız zaman da, eğer kâfirlerin size kötülük etmelerinden korkacak olursanız, namazı kısaltmanızda artık size bir vebâl yoktur. Çünkü kâfirler, sizin için apaçık bir düşman kesilmişlerdir.

(97) Bu âyet, Hicretin farz olduğu dönemde Mekke'den hicret etmeyen bazı Müslüman'lar hakkında inmiştir.

(100) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Hicret hakkında inen bu âyetleri Mekke Müslüman'larına gönderince, çok yaşlı bir zat olan Cündüb bin Damre, çocuklarına demiş ki: "Beni deveme bindirin; ben o kadar da âciz değilim ve yolu da biliyorum. Vallahi, ben bu gece Mekke'de yatmayacağım." Bunun üzerine onu bir tahtırevan üzerinde deveye bindirip Medine'ye doğru yola çıkarmışlar. Nihâyet bu zat, Mekke yakınında bulunan Ten'îm denilen yere varınca, ölüme yaklaştığını anlayınca, sağ elini sol elinin üzerine koymuş ve: "Allah'ım, bu elim Senin için ve bu da Peygamberin için; Senin Peygamberin, ne üzerine Sana biat ettiyse, ben de onun üzerine Sana biat ediyorum!" demiş ve orada ölmüş. Sonra onun haberi Medine'ye ulaşınca, bazıları: "Medine'ye ulaşsaydı, mükâfatı daha büyük olurdu!" demişler. İşte o zaman bu âyet inmiş.

(101) Bu âyette, seferde namazları kısaltmak, düşman korkusunun bulunması şartına bağlanmıştır. Oysaki bütün hadis kaynaklarında zikredildiği üzere, Peygamber'imiz (S.) düşman korkusu bulunmadığı seferlerinde de namazları iki rekât olarak kılmıştır.

Yine, bütün hadis kaynaklarında zikredildiği üzere, namazlar, Mekke'de iki rekât olarak farz kılınmış; sonra Medine'de hazar namazlarına iki rekât daha ilave edilmiş; sefer halinde ise, yine eskisi gibi iki rekât olarak kalmıştır. Buna göre sefer namazlarında kısaltma söz konusu değildir. İşte bu hadisleri âyetle bağdaştırmak için çeşitli yorumlar yapılmıştır.

Ancak Müslim, Ebu Davud, Neseî, İbni Maceh, İbni Avane'nin zikrettikleri Abdullah bin Abbas rivâyetine göre ve İbni Cerir'n zikrettiği Abdullah bin Ömer rivâyetine göre, konuyla ilgili hadislerin bu âyetle ve birbirleriyle çelişkisi söz konusu olmaz. Çünkü bu rivâyetlere göre, sefer namazı, eski haliyle iki rekât olarak kılınır; korku namazı, yani bu âyette bildirildiği gibi düşman korkusu bulunan seferlerde ise, iki rekât olan bu namaz kısaltılıp bir rekât olarak kılınır. Zaten korku namazının nasıl kılınacağını anlatan bundan sonraki âyetten de bu, açıkça anlaşılmaktadır. Böylece korku namazında iki gruptan her biri, imamın arkasında bir rekât namaz kılar; imam ise iki rekât namaz kılar.

SEFER MESAFESİ

Dört rekâtlı namazların kısaltılabilmesi için gerekli olan sefer mesafesi konusunda farklı rivâyetler vardır. Bazı rivâyetlere göre sefer mesafesi yaklaşık 9 km.dir. Bazı rivâyetlere göre ise yaklaşık 140 km.dir.

Seferde namazlar kısaltılabildiği gibi, bazı mezhep imamlarına göre, öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazları birleştirilebilir: Öğle ile ikindi namazları, ya öğle vaktinde, ya da ikindi vaktinde birlikte kılınabilir; akşam ile yatsı namazları da bir vakitte birleştirilebilir.

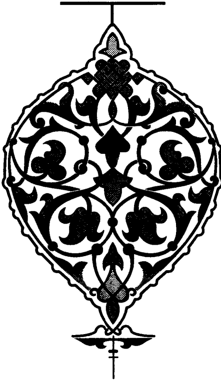
Bu konuda rivâyet edilen bazı hadislere göre, anılan namazları birleştirmek için sefer, şart olmayıp hazarda da bu namazlar birleştirilebilir.

Nitekim İbni Abbas'tan rivâyet olunduğuna göre, Peygamber'imiz (S.), sefer de yok iken, korku da yok iken ve yağmur da yok iken, öğle ile ikindiyi ve akşam ile yatsı namazlarını birleştirmiştir.

Bunun sebebi İbni Abbas'a sorulunca da: "Peygamber'imiz, ümmetinin, sıkıntıya düşmemesi için, onlara bu ruhsatı tanımıştır" demiştir. (Müslim- Hazarda namazları birleştirme Bölümü, hadis: 49, 50, 54)

وَاِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَٓائِفَةٌ
مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُٓوا اَسْلِحَتَهُمْ فَاِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا
مِنْ وَرَٓائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَٓائِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا
مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ
مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذًى مِنْ
مَطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَنْ تَضَعُٓوا اَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا
حِذْرَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَاِذَا
قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِكُمْ
فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَٓاءِ
الْقَوْمِ اِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَاِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ
وَتَرْجُونَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ اِنَّٓا اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ
النَّاسِ بِمَٓا اَرٰيكَ اللّٰهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَٓائِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

102. Ey Muhammed! Sen de aralarında bulunup da, onlara namaz kıldıracağın zaman, hemen onlardan bir grup seninle beraber namaza dursunlar ve silahlarını üzerlerine alsınlar. Nihâyet onlar, (seninle beraber) secde ettikten (böylece bir rekât olan namazlarını tamamladıktan) sonra arakanıza çekilsinler ve namaza durmamış olan diğer grup gelsinler de seninle beraber namaz kılmaya başlasınlar. Onlar da önlemlerini ve silahlarını alsınlar. O kâfirler isterler ki, siz silahlarınızdan ve eşyanızdan gafil olasınız da, birden bire üzerinize bir baskın yapsınlar. Yağmurdan dolayı bir sıkıntıya uğrayacağınız veya hasta bulunduğunuz hallerde ise, silahlarınızı çıkarıp yanınıza koymanızda sizin için hiçbir sakınca yoktur. Yine de önlemlerinizi alın. Şüphesiz Allah, kâfirler için rezil- rüsva edici bir azap hazırlamıştır.

103. Nihâyet siz, namazı bitirdikten sonra ayakta dururken de, otururken de, yan yatarken de Allah'ı anın! Sonra güvene kavuşunca, artık namazı gereğince (tam olarak) kılın! Çünkü belli vakitlerde namaz kılmak, mü'minlere farz olmuştur.

104. O kâfir topluluğunu takip etmekte de gevşeklik göstermeyin. Eğer siz acı çekiyorsanız, biliniz ki, siz acı çektiğiniz gibi, onlar da acı çekiyorlar. Hem de siz, Allah'tan, onların ummadıklarını umuyorsunuz. Zaten Allah, ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (Bütün işlerinde mükemmel sebep ve sonuç, isabet ve fayda bulunandır).

105. Ey Muhammed! Şüphesiz Biz sana bu Kitabı (Kur'an'ı) hak ile indirdik ki, insanlar arasında Allah'ın gösterdiği şekilde hükmedesin. Bir de, sakın, sen, hainler için (onları savunmak için) suçsuzlara hasım (taraf) olma!

وَاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَادِلْ
عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ اَنْفُسَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
خَوَّانًا اَثِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ
اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ اِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ
اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَا اَنْتُمْ هٰٓؤُلَٓاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
اَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ سُٓوءًا اَوْ
يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١٠﴾
وَمَنْ يَكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلٰى نَفْسِهِ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيٓـَٔةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ
بِهِ بَرِيٓـًٔا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُبِينًا ﴿١١٢﴾ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ اَنْ
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ
شَيْءٍ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

106. Hem de, Allah'tan bağışlanma dile! Çünkü şüphesiz Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

107. Kendilerine ihanet edenleri de savunma! Çünkü şüphesiz Allah, hıyanette ısrar eden hiçbir günahkârı sevmez.

108. Onlar, insanlardan saklıyorlar da, Allah'tan saklamıyorlar. Oysaki onlar, Allah'ın razı olmadığı sözleri geceleyin kurarlarken, Allah, onlarla beraber idi. Zaten Allah, onların yaptıklarını ilmiyle hep kuşatıcı olmuştur.

109. İşte siz dünya hayatında onları savundunuz; pekiyi kıyamet günü Allah'a karşı onları kim savunacak veya onların vekâletini kim üzerine alacak?

110. Her kim de, bir kötülük işleyip veya kendi nefsine zulmedip de, sonra Allah'tan

(105) Rivâyet olunuyor ki, Ensar'dan Zafer Oğulları kabilesinden Tu'me adındaki şahıs, Katade adındaki komşusundan un çuvalı içinde gizleyerek bir zırh çalmış. Çuval taşınırken de yırtık yerinden yerlere un dökülüp iz bırakmış. Tu'me, çuvalı, Yahudi olan Zeyd'in evine götürüp orada saklamış. Katade, önce zırhını Tu'me'nin evinde aramış; bulamayınca da, yerdeki un izlerini takip ederek zırhı anılan Yahudi'nin evinde bulup almış. O Yahudi, anılan Tu'me'nin bunu kendisine verdiğini söylemiş ve bazı Yahudi'leri de şahit göstermiş. Nihâyet taraflar, Peygamber'imize gelmişler. Zafer Oğulları, anılan Yahudi'nin, bu hırsızlığı yaptığını iddia edip buna dair şahitler dinlettikten sonra Peygamber'imizden, kendi adamları olan Tu'me lehinde hükmetmesini istemişler. Peygamber'imiz de, davanın zahirine göre hükmetmeye niyetlenirken bu âyet inmiş.

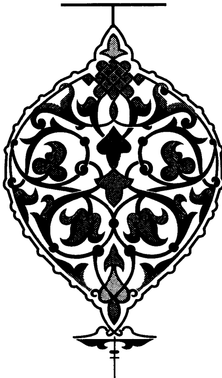
bağışlanma dileyecek olursa, o kimse, Allah'ı Ğafûr (çok bağışlayıcı), Rahîm (çok esirgeyici) bulacak.

111. Her kim de, bir günah işleyecek olursa, artık onu ancak kendi aleyhine işlemiş olur. Zaten Allah ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (bütün işlerinde isabet ve fayda bulunandır).

112. Her kim de, büyük veya küçük (kasıtlı veya kasıtsız) bir günah işleyip de, sonra onu bir suçsuzun üzerine atacak olursa, işte o, gerçekten büyük bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmiş olur.

113. Ey Muhammed! Eğer Allah'ın lütfu ve rahmeti üzerinde olmasaydı, mutlaka onlardan bir grup, seni saptırmaya yeltenirdi. Oysaki onlar, kendi kendilerini saptırabilirler. Onlar sana hiçbir zarar da veremezler. Allah, sana Kitabı ve hikmeti de indirmiş; bilmediğini de öğretmiştir. Zaten Allah'ın sana olan lütfu pek büyük olmuştur.

(107) Bu hainlerden maksat, anılan Tu'me ve benzerleridir. Yahut o ve ona yardım eden, suçsuz olduğuna şahitlik eden kavmidir. Çünkü onlar da, günah ve ihanette onun ortaklarıdır.

لَا خَيْرَ ف۪ي كَث۪يرٍ مِنْ نَجْوٰيهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ
اَوْ مَعْرُوفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِۜ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ
ابْتِغَٓاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْت۪يهِ اَجْرًا عَظ۪يمًا ﴿١١٤﴾
وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدٰى
وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَب۪يلِ الْمُؤْمِن۪ينَ نُوَلِّه۪ مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِه۪ جَهَنَّمَۜ
وَسَٓاءَتْ مَص۪يرًا ﴿١١٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِه۪
وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَع۪يدًا ﴿١١٦﴾ اِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِه۪ٓ اِلَّٓا
اِنَاثًاۚ وَاِنْ يَدْعُونَ اِلَّا شَيْطَانًا مَر۪يدًاۙ ﴿١١٧﴾ لَعَنَهُ اللّٰهُۢ
وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَص۪يبًا مَفْرُوضًاۙ ﴿١١٨﴾
وَلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ
وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِۜ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ
وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُب۪ينًاۜ ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ
وَيُمَنّ۪يهِمْۜ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ اُو۬لٰٓئِكَ
مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَح۪يصًا ﴿١٢١﴾

114. O insanların, kendi aralarında gizli konuşmalarının birçoğunda hiç hayır yoktur; ancak bir sadaka vermeyi veya bir iyilik (ma'rûf) yapmayı veya da insanların arasını düzeltmeyi tavsiye edenin gizli konuşması müstesna. Her kim de, bunu Allah'ın rızasını kazanmak için yapacak olursa, işte Biz ona pek büyük bir mükâfat vereceğiz.

115. Her kim de, kendisine doğru yol apaçık belli olduktan sonra Allah'ın Elçisi'ne karşı çıkacak ve mü'minlerin yolundan ayrı bir yol tutacak olursa, Biz, onu döndüğü yolda bırakırız ve onu cehenneme atarız. O varılacak yer de ne kötüdür!

116. Allah, Kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan aşağı günahları ise, dilediği kimse için bağışlar. Zaten her kim Allah'a ortak koşacak olursa, artık o gerçekten haktan çok uzak bir sapkınlığa düşmüştür.

117. O Allah'a ortak koşanlar, Allah'ın yanı sıra ancak, dişi olarak vasıflandırılan bir takım putlar adına dua ediyorlar ve onlar böylece ancak azgın şeytan adına dilekte bulunmuş oluyorlar.

118. Allah, şeytanı lânetlemiş; şeytan da Allah'a şöyle demişti: "Ben, hiç kuşkusuz Senin kullarından belli bir pay edineceğim."

119. "Hem de, hiç şüphesiz ben, onları saptıracağım; onları boş kuruntulara da kaptıracağım ve onlara emredeceğim de, (Câhilyiye devrinin ibadeti ve putlar için nişan olarak) onlar, davarlarının kulaklarını yaracaklar; yine onlara emredeceğim de, onlar, Allah'ın yarattığı doğal suretleri, vasıfları (bâtıl sebeplerle) değiştirecekler." Zaten her kim Allah'ın yanı sıra şeytanı dost edinecek olursa, artık o gerçekten apaçık bir hüsrana uğramıştır.

120. Şeytan onlara söz verir ve onları kuruntuya kaptırır. Oysaki şeytan, ancak aldatmak için onlara söz verir.

121. İşte onların varacakları yer cehennemdir. Onlar, oradan kaçacak bir yer de bulamayacaklardır.

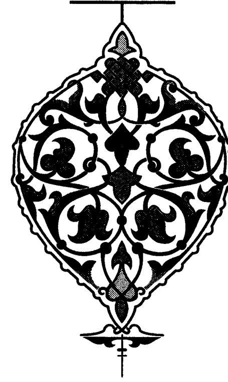
(114) Âyette geçen ma'rûf; karşılıksız ödünç vermek, mazlumun yardımına koşmak, sadaka vermek olarak tefsir edilmiştir.

(116) Bu konu ile ilgili açıklama, Nisâ:48. âyetin tefsirinde geçti.

(117) Putperest Arap'lar, Lât, Uzzâ, Menât gibi dişi olarak vasıflandırılan putlara da tapıyorlardı. Câhiliyye devrinde Arap kabilelerinden her birinin bir özel putu da vardı ve o put için: "Filan kabilenin dişisi" diyorlardı. Bir de, o putperest Arap'lar, putlar için: "Allah'ın kızları" diyorlardı. O Arap'lar, putlarına çeşitli ziynetler takıyorlar ve onları kadın şeklinde süslüyorlardı.

Diğer bir görüşe göre ise, burada dişilerden maksat, meleklerdir. Çünkü onlar, melekler için: "Allah'ın kızları" diyorlardı.

(119) Allah'ın yarattığı sûretleri, vasıfları değiştirmek; hadislerde, Allah'ın dinini küfürle değiştirmek, haramı helâl veya helâli haram saymak, güçleri ve organları meşru olmayan nefsî arzuları tatmin için kullanmak, köleleri hadımlaştırmak, vücutta dövme yaptırmak, normal olan dişleri inceltirmek, homoseksüellik, sevicilik yapmak gibi fıtrata uygun olmayan eylemlerle açıklanmaktadır.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا وَعْدَ اللّٰهِ
حَقًّا وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَيْسَ بِاَمَانِيِّكُمْ
وَلَٓا اَمَانِيِّ اَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُٓوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا
يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ
يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ
اَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ اَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ
مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلّٰهِ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
مُحِيطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَٓاءِ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ
وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَٓاءِ الّٰتِي
لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ اَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَاَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامٰى بِالْقِسْطِ
وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

122. O kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip de, saalih (İslam'ın emri olan) faydalı işler yaptılar, Biz, onları da, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Onlar orada sonsuza dek kalacaklardır. Allah, bunu gerçek olarak vaat etmiştir. Zaten Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir!

123. Gerçek, sizin kuruntularınıza göre değil, Kitap Ehli'nin kuruntularına göre de değildir. Her kim, bir kötülük işleyecek olursa, onunla cezalandırılır. O, Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı da bulamayacaktır.

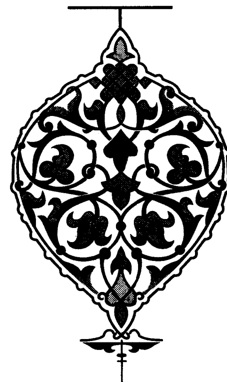
124. Erkek olsun, kadın olsun, her kim de, mü'min olarak saalih (İslam'ın emri olan) faydalı işler yapacak olursa, işte onlar cennete gireceklerdir ve onlara zerre kadar haksızlık edilmeyecektir.

125. İyilik yaparak kendini Allah'a teslim eden ve İbrahim'in Tevhid (Allah'ı birleyici) dinine uyan kimseden, din bakımından daha güzel kim olabilir! Allah da, İbrahim'i dost edinmiştir.

126. Şu göklerde de, bu yerde de ne varsa, hepsi Allah'ındır ve Allah ezelden beri her şeyi (ilmi ve kudretiyle) kuşatmıştır.

127. Kadınlar hakkında da senden fetva istiyorlar. De ki; onlar hakkındaki fetvayı Allah veriyor ve yazılmış olan miras hakkını kendilerine vermeyip de, nikâhlamak istediğiniz yetim kızlar, çaresiz çocuklar konusunda Kur'an'da size okunan âyetler veriyor ve Allah, yetimlere karşı hakkaniyetle davranmanızı emrediyor. Hayır olarak da her ne yapacak olursanız, işte Allah onu gerçekten pekiyi bilmektedir.

(123) Ey Müslüman'lar! Allah'ın vaat ettiği mükâfatlara, ne sizin kuruntularınızla, ne de Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların kuruntularıyla erişilmez; onlara ancak gerçek iman ve iyi amellerle erişilir. Yahut ey müşrikler! Sizin kuruntularınız da gerçek değil, Yahudi'ler ile Hıristiyan'ların kuruntuları da gerçek değildir. Çünkü müşrikler, Kur'an'da anlatılan cennet ve cehennemi inkâr ediyorlardı. Yahudi'ler ile Hıristiyan'lar da, kendilerinden başka kimsenin cennete girmeyeceğini söylüyorlardı. (Bakara:111) Ayrıca Yahudi'ler, cehennem ateşinin, ancak sayılı günlerde kendilerine dokunacağını söylüyorlardı. (Bakara:80)

وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا اَوْ اِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَٓا اَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًاۜ وَالصُّلْحُ خَيْرٌۜ وَاُحْضِرَتِ
الْاَنْفُسُ الشُّحَّۜ وَاِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَب۪يرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَط۪يعُٓوا اَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَٓاءِ
وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَم۪يلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِۜ
وَاِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿١٢٩﴾
وَاِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِه۪ۜ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا
حَك۪يمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَلَقَدْ
وَصَّيْنَا الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا
اللّٰهَۜ وَاِنْ تَكْفُرُوا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَم۪يدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلًا ﴿١٣٢﴾ اِنْ يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِاٰخَر۪ينَۜ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى
ذٰلِكَ قَد۪يرًا ﴿١٣٣﴾ مَنْ كَانَ يُر۪يدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۜ وَكَانَ اللّٰهُ سَم۪يعًا بَص۪يرًا ﴿١٣٤﴾

128. Eğer bir kadın da, (yaşlılık, hastalık, kısırlık gibi bir sebepten dolayı) kocasının geçimsizliğinden veya kendisinden yüz çevirmesinden endişe edecek olursa, (mehir, yatak nöbeti gibi bazı haklarından vazgeçmek üzere) aralarında sulh yapmalarında bir sakınca yoktur. Bu sulh ise, (geçimsiz beraberlikten, ayrılıktan) daha hayırlıdır. Zaten nefislerin yaratılışında kıskançlık vardır. (Onun için bu durumda bile, kadın, kocasını başka kadınla paylaşmak istemez; erkek de, bu durumdaki karısının bile başkasıyla evlenmesini istemez.) Yine de eğer bu kadınlarla iyi geçinir ve onlara haksızlık yapmaktan (geçimsizlikten, onlardan yüz çevirmekten) sakınacak olursanız, biliniz ki, Allah, gerçekten ezelden beri sizin yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

129. Siz ne kadar özen gösterecek olsanız da, kadınlar arasında (sevgide) adaleti tam olarak sağlayamayacaksınız. Ancak evli olduğunuz kadınlardan birine fazla meyledip de, diğerini boşlukta bırakmayın. Yine de eğer bozduğunuz adaleti düzeltip de, gelecekte adaletsizlikten sakınacak olursanız, biliniz ki, Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

130. Bununla beraber eğer eşler, birbirlerinden ayrılacak olurlarsa, Allah onlardan her birini geniş lütfuyla müstağni kılar (başka bir eş nasip eder). Zaten Allah ezelden beri Vâsi'dir(lütfu çok geniştir),Hakîm'dir(bütün işleri hikmetlidir).

131. Şu göklerde de, bu yerde de ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır. Ant olsun ki, sizden önce kendilerine Kitap verilenlere de, size de Allah'a karşı aykırılıklardan sakınmayı tavsiye (emir) etmişizdir. Eğer yine de tavsiye ettiklerimizi inkâr edecek olursanız, biliniz ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır. Zaten Allah ezelden beri Ğaniyy'dir (hiçbir şeye muhtaç değildir), Hamîd'dir (bütün övgüler Kendisine âittir).

132. Şu göklerde de, bu yerde de ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır. Vekîl (şahit) olarak da Allah yeter.

133. Ey insanlar! Allah dileyecek olursa, sizi ortadan kaldırır ve yerinize başkalarını getirir. Zaten Allah ezelden beri buna Kadîr'dir (Kaadirdir).

134. Her kim de, dünya nimeti isteyecek olursa, bilsin ki, bu dünya nimeti de, öbür dünya nimeti de Allah katındadır. Zaten Allah ezelden beri Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Basîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

يَآ اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّامٖينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَٓاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ
عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبٖينَۚ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ
فَقٖيرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُواۚ وَاِنْ
تَلْوُٓا اَوْ تُعْرِضُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرًا ﴿١٣٥﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَالْكِتَابِ الَّذٖى نَزَّلَ
عَلٰى رَسُولِهٖ وَالْكِتَابِ الَّذٖٓى اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُۜ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ
وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
بَعٖيدًا ﴿١٣٦﴾ اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ اٰمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا
ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ
سَبٖيلًاۜ ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ الْمُنَافِقٖينَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًاۙ ﴿١٣٨﴾ اَلَّذٖينَ
يَتَّخِذُونَ الْكَافِرٖينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنٖينَۜ اَيَبْتَغُونَ
عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمٖيعًاۜ ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى
الْكِتَابِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا
تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا فٖى حَدٖيثٍ غَيْرِهٖٓ اِنَّكُمْ اِذًا مِثْلُهُمْۜ
اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنَافِقٖينَ وَالْكَافِرٖينَ فٖى جَهَنَّمَ جَمٖيعًاۙ ﴿١٤٠﴾

135. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Her zaman adaleti ayakta tutmaya çalışın. Kendiniz veyahut ana-babanız ve akrabanız aleyhinde olsa bile, Allah için hakka şahitlik edenler olun. Aleyhinde (yahut haklarında) şahitlik edeceğiniz kimse, zengin de olsa, fakir de olsa, biliniz ki, (himaye için) her ikisine de Allah sizden daha yakındır. Öyleyse duygularınıza uyup adaletten şaşmayın. Eğer yine de şahitlikte dilinizi eğip bükecek veya şahitlikten kaçınacak olursanız, biliniz ki, Allah, ezelden beri sizin yaptıklarınızdan gerçekten hakkıyla haberdardır.

136. Ey (Tevhid imanı ile)iman etmiş olanlar! Allah'a, Onun Elçisi'ne, Elçisi'ne tedricî olarak indirdiği Kitaba (Kur'an'a) ve daha önce indirdiği Kitaba (Kitaplara) iman etmekte sebat ediniz. Her kim de, Allah'ı (ortaksız birliğini), meleklerini, Kitaplarını, Onun Elçilerini ve âhiret gününü inkâr edecek olursa, artık o, gerçekten haktan uzak bir sapkınlığa düşmüştür.

137. Şüphesiz o kimseler ki, önce iman ettiler, sonra küfre düştüler, sonra yine iman ettiler, sonra yine küfre düştüler, sonra küfürlerini arttırdılar, Allah onları bağışlayacak ve onları doğru yola iletecek değildir.

138. O münafıklara, kendileri için gerçekten pek acıklı bir azap olduğunu müjdele!

139. O münafıklar ki, mü'minlerden başka kâfirleri de dost ediniyorlar. Yoksa o kâfirlerin yanında izzet (şeref ve üstünlük) mi arıyorlar? Bilsinler ki, bütün izzet, Allah'ındır.

140. Allah, size Kur'an'da şunu da indirmiştir: Allah'ın âyetlerinin inkâr edildiğini ve alay konusu yapıldığını işittiğiniz zaman, o güruh, başka bir söze (konuya) dalmadıkça (geçmedikçe), sakın, siz onlarla beraber oturmayın; yoksa siz de onlar gibi olursunuz. Şüphesiz Allah, münafıklar ile kâfirlerin hepsini cehennemde toplayacaktır.

(136) Bu hitap, bütün Müslüman'lar içindir.

Âyette, daha önce indirilen Kitap'tan maksat, bütün semâvî Kitaplardır. Nitekim Bakara: 285. İle Tahrîm: 12. gibi âyetlerde kütüb (kitaplar) şeklinde çoğul olarak zikredilmektedir.

Diğer bir görüşe göre bu âyetteki hitap, Yahudi asıllı mü'minler içindir. Çünkü rivâyet olunuyor ki, Abdullah bin Selam ile diğer bazı Yahudi asıllı Müslüman'lar, Peygamber'imize (S.) gelip demişler ki: "Biz, sana, senin Kitabına, Musa'ya, Tevrat'a ve Uzeyr'e iman ediyoruz; ancak bunun dışındaki Kitapları ve peygamberleri kabul etmiyoruz." İşte bunun üzerine bu âyet inmiş ve Abdullah bin Selam ile beraberindeki şahıslar da, semâvî Kitapların ve peygamberlerin hepsine iman etmişler.

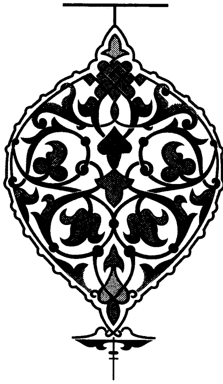
(137) Bir görüşe gör bunlar Yahudi'lerdir. Çünkü

onlar, önce Hz. Musa'ya iman ettiler; sonra buzağıya tapmakla kâfir oldular; sonra Hz. Musa, Tur Dağından onların yanına dönünce yine iman ettiler; sonra Hz. İsa'yı inkâr etmekle yine kâfir oldular; sonra da Peygamber'imizi inkâr etmekle küfürlerini arttırdılar.

Diğer bir görüşe göre bunlar, irtidatları (İslam dininden çıkmaları) tekerrür eden, küfürde ısrar eden ve küfürde daha da ileri giden bir kavim idi.

(139) Münafıklar şöyle diyorlardı: Nasıl olsa Muhammed'in işi başarıya ulaşamaz; onun için siz, Yahudi'leri dost edinmeye bakın!

اَلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللّٰهِ قَالُوا
اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَاِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا اَلَمْ
نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا (141) اِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللّٰهَ وَهُوَ
خَادِعُهُمْ وَاِذَا قَامُوا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوا كُسَالٰى يُرَاۤؤُنَ
النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللّٰهَ اِلَّا قَلِيلًا (142) مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذٰلِكَ
لَا اِلٰى هٰؤُلَاۤءِ وَلَا اِلٰى هٰؤُلَاۤءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
سَبِيلًا (143) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ اَوْلِيَاۤءَ
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ اَتُرِيدُونَ اَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ
سُلْطَانًا مُبِينًا (144) اِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ
وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا (145) اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا
وَاعْتَصَمُوا بِاللّٰهِ وَاَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلّٰهِ فَاُولٰۤئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ
وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ اَجْرًا عَظِيمًا (146) مَا يَفْعَلُ اللّٰهُ
بِعَذَابِكُمْ اِنْ شَكَرْتُمْ وَاٰمَنْتُمْ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيمًا (147)

141. O münafıklar öyle kimselerdir ki, sizi gözleyip duruyorlar; sonra eğer Allah'tan size bir fetih (zafer) gerçekleşecek olursa: "Biz sizinle beraber değil miydik!" derler. Eğer bu kâfirlere zaferden bir nasip gerçekleşecek olursa, onlara da: "Biz size karşı üstün durumda olup sizi öldürebildiğimiz halde bunu yapmayıp da, sizi mü'minlerden korumadık mı!" derler. Artık kıyamet günü Allah, aranızda hükmedecektir. Allah, bu mü'minlerin aleyhine o kâfirlere bir yol da asla vermeyecektir.

142. O münafıklar, gerçekten Allah'ı aldatmaya çalışıyorlar. Allah da, onların aldatma gayretlerinin sonuçlarını kendilerine çevirir. O münafıklar, namaza kalkacakları zaman da, üşene, üşene kalkarlar; onlar insanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı ancak pek az anarlar.

143. O münafıklar, iman ile küfür arasında bocalayıp duranlardır; onlar, ne

kâfirlerden yanadır; ne de mü'minlerden yanadır. Zaten Allah, bir kimseyi (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bıraktı mı, artık sen ona, hakka giden bir yol asla bulamayacaksın.

144. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Siz, mü'minlerden başka (mü'minlere karşı) kâfirleri dost edinmeyin. Bunu yapmakla aleyhinizde Allah'a (münafık olduğunuza dair veyahut cezayı gerektiren) apaçık bir kuvvetli delil mi vermek istiyorsunuz?

145. Şüphesiz münafıklar, o ateşin (cehennemin) en alt katındadır. Onlar için hiçbir yardımcı da asla bulamayacaksın.

146. Ancak o kimseler ki, tövbe ettiler, kendilerini düzelttiler, Allah'ın dinine sımsıkı sarıldılar ve dinlerini Allah için hâlis kıldılar (dine candan bağlandılar), işte onlar, gerçek mü'minlerle beraberdir. Allah da, mü'minlere pek büyük bir mükâfat verecektir.

147. Eğer siz iman ve şükredecek olursanız, Allah, ne diye sizi azaba uğratsın! Zaten Allah ezelden beri şükrün mükâfatını veren ve her şeyi pekiyi bilendir.

(142) Münafıklar, yalnız dilleriyle Allah'ı anarlar. Yalnız dil ile anmak ise, kalben anmaya göre pek az sayılır. Yahut münafıklar, Allah'ı pek az hatırlarlar. Yahut münafıklar pek az namaz kılarlar. Çünkü onlar, yalnız, insanlara gösteriş için namaz kılarlar. Yahut münafıklar, namazda yalnız, tekbir alırken ve selam verirken Allah'ı anarlar.

(147) O takdirde Allah, size ne diye azap etsin! Hükümdarlarda olduğu gibi hâşâ, sizden öfkesini mi çıkaracak! Sizden intikam mı alacak! Bir menfaat mi sağlayacak! Bir zarar mı önlemiş olacak!

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ وَكَانَ
اللّٰهُ سَميعًا عَليمًا ﴿١٤٨﴾ اِنْ تُبْدُوا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوهُ اَوْ تَعْفُوا
عَنْ سُوٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَديرًا ﴿١٤٩﴾ اِنَّ الَّذينَ يَكْفُرُونَ
بِاللّٰهِ وَرُسُلِه۪ وَيُريدُونَ اَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِه۪
وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُريدُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذٰلِكَ سَبيلًا ﴿١٥٠﴾ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَاَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرينَ عَذَابًا مُهينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِه۪ وَلَمْ
يُفَرِّقُوا بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ اُو۬لٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْت۪يهِمْ اُجُورَهُمْ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَنْ
تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَٓاءِ فَقَدْ سَاَلُوا مُوسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ
ذٰلِكَ فَقَالُٓوا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ
ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا
عَنْ ذٰلِكَ وَاٰتَيْنَا مُوسٰى سُلْطَانًا مُب۪ينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
الطُّورَ بِم۪يثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ م۪يثَاقًا غَل۪يظًا ﴿١٥٤﴾

148. Allah, çirkin sözün açıkça söylenmesini sevmez; meğerki kendisine zulmedilmiş biri söylemiş ola. (Onun, zalime beddua etmesinde ve zulmünü başkasına anlatmasında günah yoktur.) Zaten Allah ezelden beri Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

149. Siz, bir hayrı açıktan açığa işleyecek olursanız veyahut onu gizli tutacak olursanız veyahut da bir kötülüğü bağışlayacak olursanız, biliniz ki, Allah ezelden beri gerçekten Afuvv'dur (çok bağışlayıcıdır), Kadîr'dir (her şeye muktadirdir). (Allah, intikam almaya gâyet muktedir iken, günahkârlar hakkında çok bağışlayıcıdır. O halde siz de, muktedir iken bağışlayıcı olun.)

150. Şüphesiz o kimseler ki, Allah ve Elçilerini (peygamberlerini) inkâr ederler; Allah ile Elçilerinin arasını ayırmak isterler de: "Peygamberlerin kimine iman, kimini

de inkâr ederiz" derler ve bu ikisi (iman ile küfür) arasında bir yol tutmak isterler,

151. İşte onlar gerçekten kâfirlerin ta kendileridir. Biz de, kâfirler için rezil-rüsva edici bir azap hazırlamışızdır.

152. O kimseler ki, Allah'a ve Elçilerine iman ettiler ve peygamberlerden birini diğerlerinden ayırmadılar, işte Allah böylelerinin mükâfatlarını verecektir. Zaten Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

153. O Kitap Ehli (Yahudi'lerin bilginleri), senin kendilerine gökten (istedikleri evsafta) bir kitap indirmeni isterler. İşte onlar (aynı kafada olan ataları) gerçekten Musa'dan daha büyüğünü istemişlerdi de: "Allah'ı bize apaçık göster" demişlerdi. Derken zulümleri (inatçı tutumları) sebebiyle onları yıldırım çarpmıştı. Sonra kendilerine gelen bunca apaçık delillerin ardından o buzağıyı tanrı edinmişlerdi. Yine de Biz, onların bu günahlarını affetmiştik ve Musa'ya apaçık büyük bir yetki (tövbelerinin şeklini belirleme yetkisini) vermiştik.

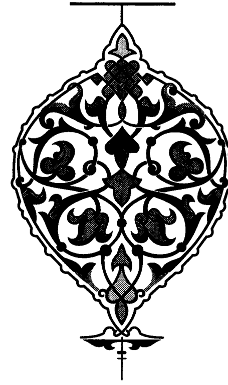
154. Kendilerinden kesin söz almak için de o Tûr'u (Sina Dağını) üzerlerine kaldırmıştık. (Yahut Sina Dağının dibinde onlardan kesin söz almıştık.) Ayrıca onlara: "O kapıdan (Kudüs kapısından) secde ederek (eğilme secdesi yaparak) girin!" demiştik. Yine onlara: "Cumartesi yasağını çiğnemeyin!" demiştik. Biz bu konuda kendilerinden ağır, sağlam bir söz de almıştık.

(152) Yahudi'ler: "Biz, Musa'ya, Tevrat'a ve Uzeyr'e iman ederiz; bunlardan başka bir şeye iman etmeyiz" demişlerdi.

(153) Yahudi'lerin bilginleri, Peygamber'imize: "Eğer sen gerçekten peygamber isen, Musa gibi, sen de gökten toptan bir kitap getir" demişlerdi. Diğer bir görüşe göre ise onlar: "Eğer sen gerçekten peygamber isen, sen de, Tevrat gibi levhalar üzerine semavî yazı ile yazılmış bir kitap getir" , yahut: "Gökten inerken göreceğimiz bir kitap getir" , yahut: "Bizim hazır bulunduğumuz bir mecliste, peygamber olduğuna dair bir kitap getir" demişlerdi.

(154) Bu kapıdan maksat, Kudüs kapısıdır. Yahut Eriha kenti kapısıdır. Yahut âyetteki El-Bab kelimesi, "o kapı" anlamında olmayıp bir kasabanın adıdır.

Yahut bu kapı, namazda yöneldikleri Kudüs'teki Kubbetu's Sahre'nin kapısıdır.

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْبِيَٓاءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ اِلَّا قَلِيلًا (155) وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا
عَظِيمًا (156) وَقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
رَسُولَ اللّٰهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَاِنَّ
الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ اِلَّا اتِّبَاعَ
الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (157) بَلْ رَفَعَهُ اللّٰهُ اِلَيْهِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا (158) وَاِنْ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ مَوْتِهٖ
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا (159) فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
كَثِيرًا (160) وَاَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَاَكْلِهِمْ اَمْوَالَ
النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا (161) لٰكِنِ
الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ
وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ اَجْرًا عَظِيمًا (162)

155. İşte onların, verdikleri kesin sözden dönmelerinden, Allah'ın âyetlerini inkâr etmelerinden, peygamberleri haksız yere öldürmelerinden ve: "Bizim kalplerimiz (bize yaptığın çağrıya) kılıflıdır (kapalıdır)" demelerinden dolayı onları lânetledik (başlarına o belaları getirdik). Hayır, küfürlerinden dolayı Allah, onların kalplerini (sanki) mühürlemiştir. Onun için pek azı müstesna, onlar iman etmezler (Yahut onlar ancak pek az gerçeklere iman ederler ki, o iman da geçersizdir).

156. Bir de, küfürleri ve Meryem'e karşı pek büyük bir bühtan olan sözleri sebebiyle onları lânetledik (başlarına o belaları getirdik).

157. Bir de: "Biz, Allah'ın Elçisi Meryem oğlu İsa'yı öldürdük" demeleri sebebiyle onları lânetledik (başlarına türlü belalar geldi). Oysaki onlar, İsa'yı öldürmediler; asmadılar da; ancak o (öldürdükleri şahıs), onlara İsa'ya benzer gösterildi .(Yahut öldürülen olmadığı halde yayılan asılsız bir haberle olay böyle sanıldı.) Şüphesiz o kimseler ki, İsa'nın âkıbeti hakkında ihtilafa düştüler, kendileri de gerçekten büyük bir şüphe içindedirler; onların o konuda zanna uymak dışında hiçbir bilgileri yoktur. Zaten onlar, kesinlikle İsa'yı öldürmediler.

158. Hayır, Allah, İsa'yı Kendi katına yükseltti. Zaten Allah ezelden beri Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işleri hikmet üzerine bina edendir).

159. Hiç şüphesiz Kitap Ehli'nden, ölmeden önce (cehennemdeki yerini görünce veyahut İsa, âhir zamanda kendisi veya temsil ettiği gerçek din anlayışı geri gelince,) İsa'ya (onun da, diğer peygamberler gibi sadece Allah'ın kulu ve Elçisi olduğuna) iman etmeyecek hiç kimse de yoktur. Kıyamet günü de İsa, onların aleyhinde (Yahudi'lerin, kendisini yalanladıklarına, Hıristiyan'ların da kendisine Allah'ın oğlu dediklerine) şahit olacaktır.

160. İşte yaptıkları zulümler ve birçok insanı Allah yolundan alıkoymaları sebebiyle, önceleri kendilerine helâl olan bir takım güzel, temiz nesneleri Yahudi'lere haram kılmışızdır.

161. Bir de, yasaklandıkları halde riba (faiz) almaları ve haksız yollarla insanların mallarını yemeleri yüzünden onları türlü belalara uğrattık. Onlardan kâfir olarak ölecekler için can yakıcı bir azap da hazırlamışızdır.

162. Ancak onlardan (Yahudi'lerden) ilimde sağlam bilgilere sahip olanlar ile Müslüman mü'minler, sana indirilene de, senden önce indirilenlere de iman ederler; onlar layıkıyla namaz kılarlar; zekât verirler; Allah'a ve âhıret gününe de hakkıyla

iman ederler. İşte Biz, onlara pek büyük bir mükâfat vereceğiz.

(155) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi'ler Davud Peygamber (S.) zamanında Cumartesi yasağını ihlal ettiler; bu yüzden de lânetlendiler; beden veya ruh olarak maymunlara döndürüldüler. Onlar, Kur'an veya kendi Kitaplarının âyetlerini de inkâr ettiler; Zekeriyya ile Yahya (S.) gibi peygamberleri de haksız yere öldürdüler ve: "Kalplerimiz kılıflıdır; cibilliyetimizde bulunan bir perde ile örtülüdür; Muhammed'in getirdikleri kalbimize ulaşmaz" dediler de, bu yüzden o âkıbetlere uğradılar.

(156) Bir rivâyete göre, Yahudi'lerden bir takım insanlar, Hz. İsa (S.) ile annesi hakkında kötü sözler (gayri meşru yoldan çocuk doğurduğunu) söylediler. Hz. İsa da, onlara beddua etti; Allah da, o insanları beden veya ruh olarak maymunlar ve domuzlar şekline soktu. Nihâyet Yahudi'ler, Hz. İsa'yı öldürmeye karar verdiler. Hz. İsa, Havarîlerine: "Hanginiz bana benzetilmeye, benim yerimde asılmaya ve cennete girmeye razı olur?" dedi. İçlerinden biri buna razı olduğunu söyledi. Allah da, o Havarîyi Hz. İsa'ya benzettirdi ve o Havarî, Hz. İsa diye asıldı. Diğer bir rivâyete göre, Havarîlerden biri, Hz. İsa'ya karşı münafıklık edip onu arayanları Hz. İsa'nın bulunduğu odaya götürdü ve önce kendisi içeri girince, Hz. İsa, semaya kaldırıldı; kendisi ise Hz. İsa'ya benzetildi ve götürülüp asıldı. Bir diğer rivâyete göre, Yahudi'ler, Hz. İsa'yı öldürmeye kalkışıp da, Allah (C.), onu semaya kaldırınca, Yahudi ileri gelenleri, halk arasında karışıklık çıkmasından endişe ettiler ve bunu önlemek için bir adamı halka İsa diye takdim ettiler ve onu astılar. Sonra bazı Yahudi'ler: "İsa, bir yalancı idi, biz de onu kesinlikle öldürdük" dediler; diğerleri ise tereddüde düştüler: Bir kısmı: "Eğer öldürülen İsa ise, pekiyi, bizim adamımız nerede?" dediler; bir kısmı da: "Yüzü, İsa'nın yüzü, bedeni ise, adamımızın bedeni" dediler; Hz. İsa'dan, Allah'ın, kendisini semaya kaldıracağını duymuş olanlar ise: "İsa, gerçekten semaya kaldırıldı" dediler; bazıları da: "İsa, insan olarak asıldı; ruh olarak da, Allah katına yükseltildi" dediler.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ
وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ
وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ
زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا
لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾
رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾ لَكِنِ اللَّهُ
يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ
وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾
إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى
اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ
مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

163. Ey Muhammed! Şüphesiz Biz, Nuh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik. Biz İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, onun o torunlarına (peygamberlere), İsa'ya, Eyyûb'a, Yûnus'a, Hârun'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik; Davud'a da Biz, Zebûr'u vermiştik.

164. Bundan önce olaylarını sana anlattığımız nice peygamberler de göndermişizdir; olaylarını sana anlatmadığımız nice peygamberler de göndermişizdir. Allah, (vahyin en yüksek mertebesi olarak) Musa ile de vasıtasız olarak kelime, kelime konuşmuştur.

165. Bu peygamberlerin hepsini müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik ki, bu peygamberler geldikten sonra insanların Allah'a karşı haklı bir delili (mazereti) olmasın. Zaten Allah ezelden beri Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerin-

de hikmet bulunandır).

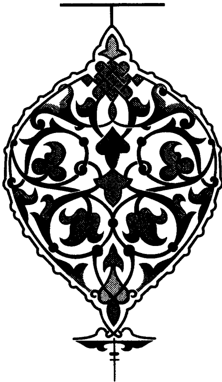
166. Ancak (onların inkârına karşı) sana indirdiğini Kendi ilmiyle indirdiğine Allah da şahitlik eder; melekler de şahitlik ederler. Şahit olarak da Allah yeter.

167. Şüphesiz o kimseler ki, küfre saplanmışlar ve Allah yolundan alıkoymaya çalışmışlar, onlar gerçekten haktan uzak bir sapkınlığa düşmüşlerdir.

168. Şüphesiz o kimseler ki, küfre saplanmışlar ve zulmetmişler, Allah onları bağışlayacak değildir; onları doğru yola da iletecek değildir.

169. Allah onlara cehennem yolunu gösterecektir. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. İşte bu da, Allah için hep pek kolay olmuştur (olacaktır).

170. Ey insanlar! Bu Elçi (Muhammed), Rabb'inizden size hakkı getirmiştir. Öyleyse kendi iyiliğiniz için ona iman edin. Yine de eğer inkâr edecek olursanız, biliniz ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Allah ise, ezelden beri Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (bütün işlerini hikmetler üzerine kurandır).

يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا ف۪ي د۪ينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى
اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّۜ اِنَّمَا الْمَس۪يحُ ع۪يسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
اللّٰهِ وَكَلِمَتُهُۚ اَلْقٰيهَٓا اِلٰى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُۘ فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ
وَرُسُلِه۪ۚ وَلَا تَقُولُوا ثَلٰثَةٌۜ اِنْتَهُوا خَيْراً لَكُمْۜ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰهٌ
وَاحِدٌۜ سُبْحَانَهُٓ اَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌۢ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلاً ﴿١٧١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ
الْمَس۪يحُ اَنْ يَكُونَ عَبْداً لِلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَۜ
وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِه۪ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ
جَم۪يعاً ﴿١٧٢﴾ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفّ۪يهِمْ
اُجُورَهُمْ وَيَز۪يدُهُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۚ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ اسْتَنْكَفُوا
وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَاباً اَل۪يماًۙ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَلِياًّ وَلَا نَص۪يراً ﴿١٧٣﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَٓاءَكُمْ
بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَٓا اِلَيْكُمْ نُوراً مُب۪يناً ﴿١٧٤﴾ فَاَمَّا
الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِه۪ فَسَيُدْخِلُهُمْ ف۪ي رَحْمَةٍ
مِنْهُ وَفَضْلٍۙ وَيَهْد۪يهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطاً مُسْتَق۪يماًۜ ﴿١٧٥﴾

171. Ey Kitap Ehli! Dininizde taşkınlık etmeyin ve Allah hakkında yalnız gerçeği söyleyin. Meryem oğlu İsa Mesîh, sadece Allah'ın Elçisidir; o, Allah'ın, Meryem'e ulaştırdığı "Kün (ol)!" emrinin eseri ve Allah'tan gelme bir ruh sahibidir. Öyleyse Allah'a ve Onun Elçilerine (gereği gibi) iman edin ve: "Tanrı üçtür (Allah, İsa ve annesi/Mâide:116. Yahut baba, Oğul, Ruhu'l Kudüs) demeyin. Kendi iyiliğiniz için buna son verin. Çünkü Allah, tek olan Tanrıdır. O, çocuğu olmaktan münezzehtir. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi yalnız Onundur. Vekil (şahit, koruyucu) olarak da Allah yeter. (Allah'ın oğlu olması, babasına vekil olması içindir. Oysaki Allah'ın buna ihtiyacı yoktur.)

172. Mesîh de, Allah'a çok yakın (mukarrebûn) melekler de, Allah'a kul olmaktan asla kaçınmazlar. Her kim de, Allah'a kul olmaktan kaçınacak ve büyük-

lük taslayacak olursa, bilsin ki, Allah, onların hepsini huzurunda toplayacaktır.

173. Ancak o kimseler ki, iman ettiler ve saalih (İslam'a uygun) işler yaptılar, işte Allah da onların mükâfatlarını verecek, hem de onlara Kendi lütfunden daha fazlasını bahşedecektir. O kimseler ki, Allah'a kul olmaktan kaçındılar ve büyüklük tasladılar, işte Allah, onları da pek can yakıcı bir azaba uğratacaktır. Onlar, kendileri için Allah'tan başka bir dost (koruyucu) ve bir yardımcı da bulamayacaklardır.

174. Ey insanlar! Doğrusu Rabb'inizden size bir burhan (kesin delil, Peygamber, mucizeler) gelmiştir ve size apaçık bir nur indirmişizdir.

175. İşte o kimseler ki, Allah'a (hakkıyla) iman ettiler ve Onun dinine sımsıkı sarıldılar, Allah da buna karşılık onları Kendinden bir rahmet ve lütfa mazhar kılacak ve onları Kendine giden dosdoğru yola iletecektir.

(171) Mesîh, Hz. İsa'ya şeref için verilmiş bir lakaptır. Bu kelimenin İbranice aslı, mübarek anlamında olan Meşiha'dır. İsa kelimesi de, İşû kelimesinin Arapçalaştırılmış şeklidir.

Hz. İsa'nın, Allah'tan (C.) bir ruh olması şöyle açıklanmıştır: Ruh, melek Cebrâil'in, Hz. Meryem'in gömleğine üfürmesidir.

Hz. İsa, ölülere hayat verdiği için Ruh olarak vasıflandırılmıştır.

Hz. İsa, kalplere hayat verdiği için bu vasfı almıştır.

İnsanlar, bir şeyi son derece temiz olarak vasıflandırmak istedikleri zaman: "Bu, gerçekten ruhtur" derler.

(172) Rivâyet olunuyor ki, Medine'ye gelen Necran Hıristiyan heyeti, Peygamber'imize:

- Sen niçin bizim adamımızı küçük gösteriyorsun? dediler. Peygamber'imiz de:

- Sizin adamınız da kim? dedi. Onlar da:

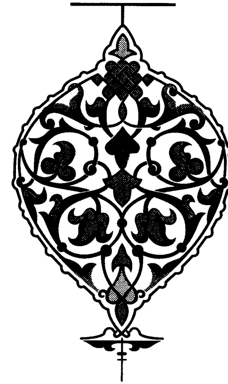
-İsa için söylüyoruz! dediler. Peygamber'imiz de:

-Ben, İsa için ne dedim ki? diye sordu. Onlar da:

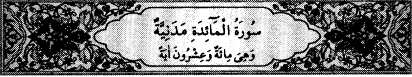
- Sen, ona Allah'ın kulu diyorsun! dediler. Peygamber'imiz de:

- Allah'ın kulu olması bir noksanlık değil ki! dedi. Onlar da:

- Hayır, bir noksanlıktır! dediler. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللّٰهُ يُفْت۪يكُمْ فِي الْكَلَالَةِ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ
لَهُ وَلَدٌ وَلَهُٓ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَۚ وَهُوَ يَرِثُهَٓا اِنْ لَمْ
يَكُنْ لَهَا وَلَدٌۚ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۜ
وَاِنْ كَانُٓوا اِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَٓاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِۜ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّواۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿١٧٦﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اَوْفُوا بِالْعُقُودِۜ اُحِلَّتْ لَكُمْ بَه۪يمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا
يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌۜ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا
يُر۪يدُ ﴿١﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَٓائِرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ
وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَٓائِدَ وَلَٓا اٰمّ۪ينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ
رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًاۜ وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُواۜ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ
صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُواۢ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى
وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

176. Ey Muhammed! (Müslüman'lar,) senden, ana-babası ve çocukları bulunmayan bir kimsenin mirası hakkında fetva isterler. De ki: "Allah, size ana-babası ve çocuğu bulunmayan bir kimsenin mirası hakkında hükmünü şöyle açıklar: Babasız, çocuksuz olarak ölen bir erkeğin, bir tek kız kardeşi varsa, terikenin yarısı o kız kardeşinindir. Erkek kardeş de, çocuksuz olarak ölen kız kardeşine varis olur. (Mirasın tamamını alır. Eğer ölen kız kardeşinin oğlu varsa, erkek kardeşi miras alamaz. Eğer ölen kız kardeşinin kızı varsa, erkek kardeş, ölenin kızının hissesinden artan mirası alır.) Ama eğer ana-babasız ve çocuksuz olarak ölenin iki kız kardeşi varsa, o zaman mirasın üçte ikisi onların olur. Varis kardeşler, erkekler ve kadınlar oldukları takdirde ise, bir erkek kardeş, iki kız kardeşin payı kadar miras alır. Yanlış yapmamanız için Allah bunları size açıklıyor. Zaten Allah, her şeyi pekiyi bilendir.

(176) Rivâyet olunuyor ki, Cabir bin Abdullah, ağır hasta iken Peygamber'imiz (S.), onu ziyarete gitmiş, o zaman kendisi, Peygamber'imize: "Ben, kelâle (ana-babası ve çocukları olmayan) bir kimseyim; benim mirasım kime kalacak?" diye sormuş; işte bunun üzerine bu âyet inmiş.

Hüküm bildiren âyetlerden, en son inmiş olan âyetin bu olduğu rivâyet edilmektedir.

MÂİDE SÛRESİ: 5

Bu sûre, Medine'de inmiş olan sûreler içinde beşinci sûre olarak inmiş; 120 âyettir. Sûrenin112- 115. âyetlerinde, Hz. İsa'nın mucizesi olarak gökten indirilmiş olan Mâide (sofra) anlatıldığı için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

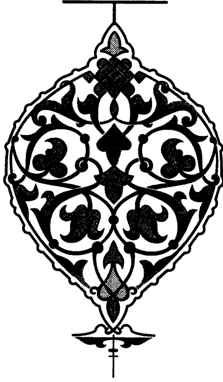
1. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Akitlerinizi (Allah'a ve insanlara verdiğiniz ahitleri, sözleşmelerin gereklerini) yerine getiriniz.(Hacc ve Umre için) ihramda iken avlanmayı helâl saymaksızın, size (3.âyette) okunacaklar dışında kalan toynaklı hayvanlar size helâl kılınmıştır. Çünkü Allah (helâl ve haramda) kesinlikle dilediğine hükmeder.

2. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'ın koyduğu dinî şiarlara (nişanelere, Hacc ibadetlerine, dinî vecibelere) haram aya (Hacc aylarına), (Kâ'be'ye hediye olarak sevkedilen) Hacc kurbanlıklarına, (onlara işaret olarak takılan) gerdanlıklara (özellikle gerdanlıklı kurbanlıklara), Rabb'lerinin lütuf ve rızasını dilemek üzere Beytü'l Haram'a (Kâ'be'ye) yönelmiş olan kimselere karşı sakın, saygısızlık etmeyin. İhramdan çıkınca da, avlanabilirsiniz. Mescid-i Haram'a girmenizi engelledikleri için bir topluma duyduğunuz öfke de, sakın, sizi onlara karşı saldırıya sevk etmesin. Hem de, iyilik ve Allah'a

karşı takvâyı gözetmek üzerinde yardımlaşın; günah ve düşmanlık üzerinde ise yardımlaşmayın. Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) da sakının; çünkü Allah'ın cezası gerçekten pek çetindir.

(2) Burada şiarlar, Mikat (Hacc ve umre için ihrama girme mekânı), Şeytan Taşlama, Tavaf ve Sa'y mekânları gibi Hacc ibadetlerinin ifa edildiği yerlerdir. İhram, Tavaf, Sa'y, Tıraş olma ve ihramdan çıkma, kurban kesme gibi Haccın özel ibadetleri, anılan mekânlara bağlı olarak tespit edilmiştir.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَٓا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ
بِهٖ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَٓا اَكَلَ السَّبُعُ
اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْاَزْلَامِ
ذٰلِكُمْ فِسْقٌ اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ د۪ينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَاخْشَوْنِ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ د۪ينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَت۪ي
وَرَض۪يتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ د۪ينًا فَمَنِ اضْطُرَّ ف۪ي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ
مُتَجَانِفٍ لِاِثْمٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ۝٣ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَٓا اُحِلَّ
لَهُمْ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّب۪ينَ
تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ فَكُلُوا مِمَّٓا اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ
وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ الْحِسَابِ
۝٤ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ
حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ
وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ
اُجُورَهُنَّ مُحْصِن۪ينَ غَيْرَ مُسَافِح۪ينَ وَلَا مُتَّخِذ۪ٓي اَخْدَانٍ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِالْا۪يمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ۝٥

3. Ölmüş hayvan eti, akan kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilmiş (boğazlanırken Allah'ın adı yerine, bir putun, bâtıl tanrının veya her hangi bir şeyin adı anılmış), boğulmuş, (sopa, taş vs. ile bir tarafına) vurularak öldürülmüş, yüksekten düşerek ölmüş, başka bir hayvan tarafından boynuzlanarak (süsülerek) ölmüş, canavar (yırtıcı) hayvanların (yemek için) parçalayıp da, daha canı çıkmadan kesemediğiniz, dikili taşlar (Kâ'be'nin etrafındaki taşlar, putlar,) üzerine kesilmiş hayvanlar ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılınmıştır. İşte bunları yapmamak, Allah'ın buyruğunun dışına çıkmaktır. Bugün kâfirler, sizin dininizden (dininizi yıkmaktan, sizi dininizden döndürmekten) umutsuzluğa düşmüşlerdir. Artık onlardan korkmayın; yalnız Benden korkun. Bugün (zaferlerle, bütün dinlerden üstün kılmakla, dininizin inanç, ibadet ve beşerî ilişkilerin ana kurallarını ve içtihat kanunlarını

bildirmekle) sizin için dininizi kemâle erdirdim; (Mekke fethiyle, Câhiliyye kulelerini yıkmakla) üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim. Artık her kim, açlıktan zor durumda kalacak olursa, bir günaha meyletmeden (açlığı giderme miktarını aşmadan) bu haram kılınmış olan etlerden yiyebilir. Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

4. Ey Muhammed! Kendilerine nelerin helal kılındığını sana sorarlar; sen de ki: Bütün hoş, temiz nesneler size helâl kılınmış; Allah'ın size öğrettiğinden öğreterek yetiştirdiğiniz avcı hayvanların tuttukları da size helâl kılınmıştır. İşte bu hayvanların tuttuklarını yiyiniz ve (hayvanı ava salarken ve tuttuklarından canlı olarak yetişip de keserken) üzerine Allah'ın adını anın. Allah'tan (Onun azabından) sakının. Çünkü Allah, gerçekten hesabı pek çabuk görendir.

5. Bugün hoş, temiz nesneler size helâl kılınmıştır. Kendilerine Kitap verilmiş olanların (Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların) yiyecekleri (kestikleri hayvanlar ve İslam'ın haram saymadığı diğer yemekleri) de size helâldir; sizin yiyecekleriniz de onlara helâldir. Mü'minelerden hür ve iffetli kadınlar ile sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olan hür ve iffetli kadınlar da, açıktan zina etmeyerek ve gizli dost (metres) tutmuş olmayarak, namuslu bir şekilde (evlenip), mehirlerini kendilerine verdiğiniz takdirde size helâl kılınmıştır. Her kim de, (İslam'ın hükümlerine) iman etmeyecek olursa, işte onun ameli (ibadetleri) kesinlikle boşa gitmiştir. Âhrıtte de o, hüsrana uğrayanlardan olacaktır.

(3) Câhiliyye devrinde Kâ'be'nin etrafında dikili adak taşları vardı. Câhiliyye insanları, bu taşlar üzerinde kurban keser ve bunu ibadet sayarlardı. İşte bu sûretle kesilmiş hayvanların etleri de haramdır.

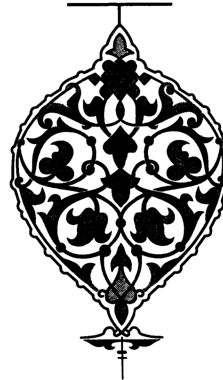
Diğer bir görüşe göre bu taşlardan maksat, putlardır.

Fal oklarıyla kısmet aramak şöyle yapılırdı: Câhiliyye insanları, yapmak istedikleri bir işe başlamadan önce, birinde: "Rabb'im, bana emretti" ve diğerinde de: "Rabb'im, beni menetti" ve üçüncüsünde de: "Ğufl (belirsiz)" yazılı olan üç oktan birini çekerlerdi. Eğer emir yazılı olan ok çıkarsa, o işe başlarlardı; men' yazılı olan ok çıkarsa, o işten uzak dururlardı; eğer Ğufl çıkarsa, çekmeye devam ederlerdi.

Bir rivâyete göre bu âyet, Vedâ Haccı'nda Arefe günü Peygamber'imiz (S.), Arafat'ta Cuma günü İkindiden sonra Atba adlı devesinin sırtında Vakfe yaparken inmişti. O anda deveye öyle bir ağırlık çökmüştü ki, hayvan, yere çökmek zorunda kalmıştı.

(5) Daha önce Âl-i İmrân: 64. açıklamasında belirttiğimiz gibi, Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların inancında da şirk (Allah'a ortak koşma) vardır. Ancak Kitap Ehli'nin şirki, putperestlerin şirkinden ehvendir. Bununla beraber Nisâ:31. 48. 116. Âyetlerde bildirildiği üzere, şirkin ağırı da, hafifi de asla affedilmez; ancak cezaları farklı olur.

Şu var ki, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar da, hayvan kesimlerinde Allah'ın adından başka bir şey zikretmiyorlar. İşte bundan dolayı onların kestikleri bize helâldir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُ۫سِكُمْ
وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِۜ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُواۜ
وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَٓاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ
مِنَ الْغَٓائِطِ اَوْلٰمَسْتُمُ النِّسَٓاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَٓاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعٖيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْدٖيكُمْ مِنْهُۜ مَا
يُرٖيدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ يُرٖيدُ
لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾
وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمٖيثَاقَهُ الَّذٖى وَاثَقَكُمْ
بِهٖٓۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَاۘ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوَّامٖينَ
لِلّٰهِ شُهَدَٓاءَ بِالْقِسْطِۘ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى
اَلَّا تَعْدِلُواۜ اِعْدِلُواࣞ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰىۘ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ
اِنَّ اللّٰهَ خَبٖيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۙ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظٖيمٌ ﴿٩﴾

6. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Namaza kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayınız; başlarınızı mesh ediniz ve topuklara kadar ayaklarınızı yıkayınız. Ayrıca, eğer cünüp iseniz, artık boy aptesti alarak iyice temizlenin. Bir de, eğer hasta, ya da yolculuk halinde bulunursanız, ya da içinizden biri ayakyolundan gelmişse, ya da kadınlara dokunmuşsanız da, bu hallerde su bulamamışsanız, işte o zaman temiz bir toprakla teyemmüm ediniz de, yüzünüzü ve dirseklere kadar ellerinizi onunla mesh ediniz. Allah size bir zorluk çıkarmak istemez; ancak sizi (maddî ve manevî) tertemiz kılmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister. Umulur ki, şükredersiniz.

7. Allah'ın, üzerinizdeki nimetini (İslam'ı) de, (siz Peygamber'e biat ederken): "İşittik ve itaat ettik" dediğiniz zaman, Allah'ın, sizden aldığı sağlam ahdini de hatırlayın ve Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının. Çünkü şüphesiz Allah, göğüslerin (kalplerin) içindekileri pekiyi bilendir.

8. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah için her zaman hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun; bir topluma olan öfkeniz de, sizi adaletsizliğe sevk etmesin; siz herkese (dosta, düşmana) karşı âdil olun; bu, takvâya daha yakındır. Allah'a karşı takvâyı da gözetin; çünkü şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

9. İman edip saalih (İslam'a uygun işler) işler de yapanlar için Allah şunu vaat etmiştir: Onlar için tam bir bağışlama ve pek büyük bir mükâfat vardır.

(6) Bu âyetin zahirine göre, aptes alma emri, aptesli olanları da kapsamaktadır; ancak âlimlerin cumhuruna göre bu emir, yalnız aptessiz olanlar içindir. Nitekim Peygamber'imiz (S.), Mekke fethi günü beş vakit namazı da bir aptesle kılmıştır.

Diğer bir görüşe göre ise, bu emir, mendubiyyeti (güzel olanı) bildirmektedir.

Bazı İslam âlimlerine göre bu âyet, aptes almanın, yalnız namaz için gerekli olduğunu, namazın dışında hiçbir ibadet için gerekli olmadığını bildirmektedir.

Başı mesh etmekte farz olan, Şâfiî'ye göre başın asgari bir kısmını mesh etmektir; Hanefî'ye göre dörtte birini, Malikî'ye göre ise başın tamamını mesh etmek farzdır. Âyetin mutlak ifadesine bakıldığında, tercihe şayan olan Malikî görüşüdür.

Aptes alırken, bazı mezhep imamlarına göre, yüzün, el ve ayakların üzerinden su akıtmak yeterlidir; İmam Malik'e göre ise, ovmak şarttır. Tercihe şayan olan görüş de budur. Çünkü temizlik ancak bu şekilde sağlanır.

Âyetin metnindeki "ve ercüleküm" kelimesinin, "ve ercüliküm" şeklinde de okunduğu rivâyet edilmektedir. İşte özellikle Şia âlimleri, bu kıraete dayanarak "ve ercüliküm" kelimesinin, "ruûsiküm" üzerine

atf olup ayakların hükmünün de, başın hükmü olan mesh olduğunu söylemektedirler. Ayrıca, İbni Abbas'ın (R.): "Apteste iki yıkama (yüz, el-kol), iki de mesh (baş, ayaklar) vardır" sözlerini de delil olarak gösteriyorlar.

İslam âlimlerinin kaahir ekseriyetine göre ise, ayakların hükmü de, yüz ve ellerin hükmü olan yıkamadır. Bu âlimlere göre, "ercüliküm" kıraetinin sabit olduğu kabul edilse bile, bu, hükmü değiştirmez; çünkü oradaki cer harekesi, "cerr-i civar" kabilindendir ve bu da, yıkama hükmünü değiştirmez. İbni Abbas'tan gelen rivâyetin de sabit olduğu kabul edilse bile, ayakların meshinden maksat, hafif yıkamadır.

Ancak Şia âlimlerine karşı en müskit (susturucu) delil, "mesh" kelimesinin, "ilâ" ile kullanılmamasıdır. Yani mesh etmek için "şuraya kadar mesh edin" denilmez; yıkama için "şuraya kadar yıkayın" denir. Ve âyette de: "ayaklarınızı da topuklara kadar" denilmektedir. O halde: "ayaklarınızı da topuklara kadar yıkayın" demektir.

Şia âlimlerine göre, âyetin metninde, ayakların, yüz ve elden sonra değil, baştan sonra zikredilmesi de, ayakların meshine işaret etmektedir; çünkü öyle olmasa, ayaklar da, yüz ve elden sonra zikredilirdi; araya baş meshi girmezdi.

İslam âlimlerinin cumhurunun buna cevabı ise şöyledir: Âyetteki tertip, yani yüz, el, baş ve ayak sıralaması, aptesin, bu sıralamaya göre olmasının farz olduğuna işaret etmektedir. Zaten âlimlerin cumhuruna göre, apteste bu tertip farzdır; bu sıra bozulamaz.

Bütün bu delillerden önce aptesin, temizlik hikmetine dayanması, ayakların meshiyle izah edilemez.

Hatta mestler üzerine, hazarda bir gün bir gece, seferde de üç gün üç gece mesh etme ruhsatı da, mutlak olarak kabul edilemez; Peygamber'imizin(S.) uygulamasında olduğu gibi, yalnız, suyun pek az olduğu ve ancak zarurî ihtiyaçlara cevap verebildiği yerler içindir. Su bolca bulunan yerlerde ise, ayakları en çok 12 saatte bir yıkamamak, aptesin hikmetiyle bağdaştırılamaz ve aptes sayılamaz.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ
الْجَح۪يمِ ﴿١٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَبْسُطُٓوا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ
فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ م۪يثَاقَ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَۚ
وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَق۪يبًاۜ وَقَالَ اللّٰهُ اِنّ۪ي
مَعَكُمْۜ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ
بِرُسُل۪ي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
لَاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَٓاءَ السَّب۪يلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِمْ م۪يثَاقَهُمْ
لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةًۚ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
مَوَاضِعِه۪ۙ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِه۪ۚ وَلَا تَزَالُ
تَطَّلِعُ عَلٰى خَٓائِنَةٍ مِنْهُمْ اِلَّا قَل۪يلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ
عَنْهُمْ وَاصْفَحْۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٣﴾

10. Küfre saplanıp da, âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar cehennem yarânlarıdır.

11. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'ın size olan o nimetini anın. Hani bir zaman bir topluluk size el uzatmaya yeltenmişti de, Allah, onların ellerini sizden çekmişti. Yine siz, Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının. Zaten mü'minler, yalnız Allah'a tevekkül etmelidir.

12. Ant olsun ki, Allah, İsrail Oğulları'ndan kesin söz almıştı ve içlerinden on iki nakîb (kefil, şahit, temsilci seçip Kenan elindeki düşmanları hakkında istihbarat toplamak için onları önden) göndermiştik ve Allah, onlara şöyle demişti: Ben, kesinlikle sizinle beraberim. Ant olsun ki, eğer siz, namazı dosdoğru (İslam'a uygun) kılacak, zekâtı verecek, Elçilerime iman edecek, onlara yardım edecek olursanız ve Allah

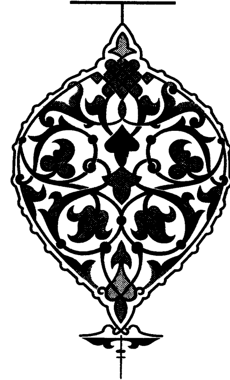
için karz-ı hasen (menfaatsiz borç) verecek olursanız, hiç şüphesiz Ben, sizin suçlarınızı örteceğim ve sizi, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağım. Artık bundan sonra içinizden her kim, sizden aldığım kesin sözü tanımayacak olursa, işte o, gerçekten dümdüz yoldan sapmış olur.

13. İşte onların, verdikleri kesin sözlerini bozmaları sebebiyle Biz, onları lânetledik ve kalplerini kaskatı yaptık. (Onlar, sebeplerini hazırladıkları için Biz, onu yarattık.) Onlar, (Tevrat'taki) kelimelerin yerlerini değiştirirler (kelimeleri tahrif ederler) ve kendilerine verilen öğütlerden nasip almayı unuttular. Onların pek azı müstesna, sen onların büyük hıyanetini de her zaman görürsün. Yine de (onlar, tövbe ve iman ettikleri veya seninle antlaşma yapıp cizye vermeyi kabul ettikleri takdirde) sen onları bağışla ve aldırış etme. Çünkü Allah, ihlâsla iyilik yapanları gerçekten sever.

(11) Rivâyet olunuyor ki Peygamber'imiz (S.), Zatü'rrika seferinde Usfan denilen yerde, Ashab ile beraber Öğle namazını kılarken, müşrikler, uzaktan onları seyrettiler ve namazda onlara çullanmadıklarına pişman oldular. Sonra kendi aralarında, İkindi namazını kastederek: "Onların çok sevdikleri bir namazları daha var" deyip Peygamber'imiz ile Ashab, İkindi namazına kalktıklarında onlara saldırmaya karar verdiler. Ancak Allah (C.), bu sırada korku namazını bildiren âyeti indirerek onların bu şer planlarını bertaraf etti. Çünkü korku namazında, cemaat ikiye bölünüp her rekâtte cemaatin yarısı, düşman karşısında nöbet tutar. Böylece tedbir elden bırakılmaz.

Yine rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), yanlışlıkla öldürülen iki Müslümanın diyeti için ödünç almak amacıyla Kurayza Oğulları Yahudi'lerinin yurduna gitmişti. Orada Yahudi'ler, Peygamber'imiz için suikast düşündüler ve bir Yahudi, Peygamber'imizin üstüne yuvarlamak için büyük bir değirmen taşına yöneldi. İşte o anda Allah'ın (C.) kudretiyle suikastçının eli tutuldu ve Cebrâil de inip bunu haber verdi. Bunun üzerine Peygamber'imiz, hemen oradan uzaklaştı.

(12) Rivâyet olunuyor ki, Firavun'un helâkinin ardından Allah (C.), İsrail Oğulları'na, Şam bölgesinde bulunan Eriha'ya gitmelerini emir buyurdu. O zamanlar o topraklarda Amalika denilen zorba kavimler oturuyorlardı. Allah (C.), Hz. Musa vasıtasıyla İsrail Oğulları'na şöyle buyurdu: "Ben, o toprakları vatan olarak size yazdım; siz artık oraya gidin ve o topraklarda bulunan kavimlere karşı savaşın; şüphesiz Ben, size yardım edeceğim!" Allah (C.), buyruklarına bağlı kalmalarını sağlamak için de, Hz. Musa'ya, İsrail Oğulları'nın her bir kolundan, kefil olacak bir temsilci seçmesini emir buyurdu; Hz. Musa da, bunu yaptı. Nihâyet Hz. Musa, İsrail Oğulları'yla birlikte Kenan eline yaklaşınca, düşman hakkında istihbarat toplamak için o temsilcileri düşman toprağına gönderdi ve göreceklerini kendi kavimlerine anlatmamalarını emretti. Onlar da, düşman toprağında çok iriyarı, güçlü kuvvetli insanlar gördüler ve korkuya kapılıp geri döndüler, gördüklerini de kendi kavimlerine anlattılar. Yalnız Yahuza ile Efrayim kollarının temsilcileri, emre bağlı kalıp gördüklerini kavimlerine anlatmadılar.

وَمِنَ الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّا نَصَارٰٓى اَخَذْنَا م۪يثَاقَهُمْ
فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِه۪ۖ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَٓاءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِۜ وَسَوْفَ
يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَٓا اَهْلَ
الْكِتَابِ قَدْ جَٓاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَث۪يرًا
مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُوا عَنْ
كَث۪يرٍۜ قَدْ جَٓاءَكُمْ مِنَ اللّٰهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُب۪ينٌۙ
﴿١٥﴾ يَهْد۪ي بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ بِاِذْنِه۪
وَيَهْد۪يهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ
الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَس۪يحُ ابْنُ مَرْيَمَۜ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ اَنْ يُهْلِكَ
الْمَس۪يحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهُ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَم۪يعًاۜ
وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۜ
يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿١٧﴾

14. Biz, "Biz, gerçekten Hıristiyan'ız" diyenlerden de kesin söz almıştık. Sonra onlar, (İncil'de) kendilerine verilen öğütlerden nasip almayı unuttular. Bundan dolayı Biz, kıyamete değin aralarına (Hıristiyan fırkalar arasına, ya da Hıristiyan'lar ile Yahudi'ler arasına) düşmanlık ve kin saldık. Allah da, yaptıklarını (âhırette) kendilerine haber verecektir (onları cezalandıracaktır).

15. Ey Kitap Ehli (Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar) ! Doğrusu, Bizim Elçimiz (Muhammed) size gelmiştir. O, Kitap'tan (Tevrat'tan ve İncil'den) gizlemekte olduğunuz gerçeklerin çoğunu size açıklıyor; birçoğunu da (açıklanmasında dinî maslahat olmadığı için yüzünüze vurmayıp) affediyor. Doğrusu Allah'tan size bir nur ve apaçık bir Kitap gelmiştir.

16. Allah, Kendi rızasına (dileğine) uyanları bu Kitapla selamet yoluna erdirir; onları karanlıklardan Kendi iradesiyle aydınlığa çıkarır ve onları dosdoğru bir yola iletir.

17. Ant olsun ki, "Doğrusu, Allah, Meryem oğlu Mesîh'in ta kendisidir" diyenler, gerçekten kâfir olmuşlardır. Ey Muhammed! De ki: "Pekiyi, Allah, Meryem oğlu İsa Mesîh ile onun annesini ve yeryüzündekilerin hepsini yok etmeyi dileyecek olursa, Ona karşı kim, bir şey yapabilecek!" Şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasındakilerin hükümranlığı da, yalnız Allah'ındır. Allah, ne dilerse onu yaratır. Zaten Allah, her şeye Kaadirdir.

(14) İlk Hıristiyan'lar, çok ağır baskılara ve zulümlere uğratılmışlar ve İncil'in nüshaları ile dinî metinlerin tamamı Miladî birinci asırda yok edilmiş. Sonraki asırlarda yazılan yüzlerce İncil ise, tamamen şifahî rivâyetlere dayanan Hz. İsa'nın hayatıdır. Bundan dolayı İncil nüshaları arasında çok çelişki var. Nihâyet Miladî 4. asrın ilk çeyreğinde Hıristiyanlık Roma İmparatorluğunun dini olarak kabul edildi ve 325'te İznik'te toplanan konsilde, İmparator Kostantin'nin baskısıyla yalnız 4 İncil kabul edildi. İşte bundan dolayı Hıristiyan'lar, çok fırkalara ayrıldılar ve bu fırkalar, birbirlerine düşman kesilip asırlar boyu birbirleriyle savaştılar.

(17) Bunu söyleyen, Yakubî Hıristiyan'lardır. Onlara göre Allah (C.), belli bir insanın bedenine Hulûl eder (geçer).

Diğer bir görüşe göre ise, Hıristiyan'lar, bunu açık olarak söylememişler, ancak Hıristiyan'lar, Allah'a iman ettikleri halde Hz. İsa'nın, Allah'ın özel sıfatlarını taşıdığına inanmakla, Hz. İsa'nın, Allah'tan başka bir şey olmadığını zımnen (dolaylı olarak) söylemiş oluyorlar.

Bir diğer görüşe göre Hıristiyan'lar, Hz. İsa'da Lahûtî (İlâhî yüce âlemden) bir mahiyet olduğunu iddia ederken, öte yandan da: "Bir tek Tanrıdan başka tanrı yoktur" demekle, Allah'ın, Mesîh'in kendisi olduğunu söylemiş oluyorlar.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارٰى نَحْنُ اَبْنَٓاءُ اللّٰهِ وَاَحِبَّٓاؤُ۬هُۜ قُلْ فَلِمَ
يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْۜ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَۜ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَاۘ وَاِلَيْهِ الْمَص۪يرُ ﴿١٨﴾ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَٓاءَكُمْ رَسُولُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُولُوا مَا جَٓاءَنَا مِنْ
بَش۪يرٍ وَلَا نَذ۪يرٍۘ فَقَدْ جَٓاءَكُمْ بَش۪يرٌ وَنَذ۪يرٌۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿١٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِه۪ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ ف۪يكُمْ اَنْبِيَٓاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًاۗ
وَاٰتٰيكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِنَ الْعَالَم۪ينَ ﴿٢٠﴾ يَا قَوْمِ ادْخُلُوا
الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّت۪ي كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلٰٓى
اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِر۪ينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِنَّ ف۪يهَا قَوْمًا
جَبَّار۪ينَۗ وَاِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوا مِنْهَاۚ فَاِنْ يَخْرُجُوا
مِنْهَا فَاِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذ۪ينَ يَخَافُونَ اَنْعَمَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَاِنَّكُمْ
غَالِبُونَ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُٓوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿٢٣﴾

18. Bir de, Yahudi'ler ve Hıristiyan'lar dediler ki: "Biz, Allah'ın oğulları ve sevgili kullarıyız!" Ey Muhammed! Sen, onlara de ki: "O halde niçin günahlarınızdan dolayı Allah size azap ediyor? Hayır, siz ancak Onun yarattıklarından birer insansınız. O, kimi dilerse onu bağışlar, kime dilerse ona da azap eder. Zaten şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasında ne varsa hepsinin hükümranlığı yalnız Allah'ındır. Sonunda da ancak Ona dönülecektir.

19. Ey Kitap Ehli! Doğrusu, peygamberlerin fetreti (ardı arası kesildiği) döneminde, gerçekleri açıkça anlatan bu Elçimiz size gelmiştir ki, "Bize ne bir müjdeleyici, ne de bir uyarıcı gelmedi!" diyemeyesiniz. İşte size bir müjdeleyici ve bir uyarıcı gerçekten gelmiştir. Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

20. Bir zaman Musa da, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Allah'ın, sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani O, içinizden nice peygamberler gönderdi; sizden hükümdarlar yaptı ve milletlerden hiç kimseye vermediğini size verdi."

21. "Ey kavmim! Allah'ın, sizin için yazdığı o kutsal topraklara (Beytü'l Makdis topraklarına) girin ve arkanıza dönmeyin; yoksa hüsrana uğrayan kimselere dönersiniz."

22. Onlar dediler ki: "Ey Musa! Gerçekten orada zorba bir toplum var; onlar oradan çıkmadıkça biz oraya asla girmeyeceğiz; ama eğer onlar oradan çıkacak olurlarsa, o zaman biz kesinlikle oraya gireceğiz."

23. Allah'ın emirlerine muhalefet etmekten korkanlardan olup Allah'ın, kendilerine büyük nimet (emre itaat) bahşettiği iki kişi (düşmanlar hakkında istihbarat toplayan 12 temsilciden, Hz.Musa'nın emrine bağlı kalıp istihbaratı yalnız Hz. Musa'ya anlatan Yuşa ve Kalib) dediler ki: "O düşmanların üzerine kentin kapısından girin (dar mekânlarda onları sıkıştırın). Biliniz ki, oradan girecek olursanız, sonunda siz mutlaka galip olacaksınız. Hem de eğer siz gerçekten mü'minlerseniz, artık yalnız Allah'a tevekkül ediniz!"

(18) Yahudi'ler: "Biz, Allah'ın oğlu Uzeyr'in taraftarlarıyız" dediler; Hıristiyan'lar da: "Biz, Allah'ın oğlu Mesîh'in taraftarlarıyız" dediler.

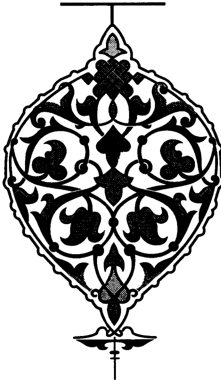
Bir rivâyete göre Peygamber'imiz (S.), Yahudi'lerden bir topluluğu İslam'a çağırdı ve onları Allah'ın azabı ile korkuttu. İşte o zaman onlar, böyle dediler. Hıristiyan'lar da, İncil'de, Mesîh'in şöyle dediğini iddia ediyorlar: "Doğrusu, ben, babama ve sizin babanıza gidiyorum."

Diğer bir görüşe göre, onların, bu sözlerinden demek istedikleri şudur: Şefkat ve merhamette Allah, bizim babamız gibidir; Ona yakınlık mertebesinde biz, Onun oğulları gibiyiz.

(19) Allah (C.), insanlığın ihtiyacına binaen, Hz. Musa ile Hz. İsa arasında peygamberleri birbiri ardı

sıra sık, sık göndermiştir. Nitekim bazı rivâyetlere göre, Hz. Musa ile Hz. İsa arasında yaklaşık ondört asırlık zaman içinde yalnız Ortadoğu bölgesine bin, diğer bazı rivâyetlere göre ise daha fazla peygamber gelmiştir. Hz. İsa ile Peygamber'imiz (S.) arasında yaklaşık 6 asırda ise, yalnız 4 peygamber gelmiştir. Bunların üçü İsrail Oğulları'ndan, Halid bin Sinan el-Absî'de, Arap'lardandır. Diğer bir görüşe göre ise, Hz. İsa'dan sonra Peygamber'imizden başka peygamber gelmemiştir. Bu âyetin zahirine en uygun olan görüş de budur.

(21) Mukaddes Toprak, Kudüs toprağıdır. Burası peygamberlerin karargâhı ve mü'minlerin meskeni olduğu için bu ismi almıştır. Bu konuda şu görüşler de vardır: Tûr Dağı ile çevresidir; Şam, Filistin ve Ürdün'ün de bir kısmını içine alan bölgedir; eski Şam bölgesidir.

قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَٓا اَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ
اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَٓا اِنَّا هٰهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي
لَٓا اَمْلِكُ اِلَّا نَفْس۪ي وَاَخ۪ي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِق۪ينَ
﴿٢٥﴾ قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَع۪ينَ سَنَةً يَت۪يهُونَ فِي
الْاَرْضِ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِق۪ينَ ﴿٢٦﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ
نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا
وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ
مِنَ الْمُتَّق۪ينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَن۪ي مَٓا اَنَا
بِبَاسِطٍ يَدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ اِنّ۪ٓي اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَم۪ينَ
﴿٢٨﴾ اِنّ۪ٓي اُر۪يدُ اَنْ تَبُٓوءَ بِاِثْم۪ي وَاِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ
اَصْحَابِ النَّارِ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظَّالِم۪ينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ اَخ۪يهِ فَقَتَلَهُ فَاَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٣٠﴾
فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْاَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَار۪ي
سَوْاَةَ اَخ۪يهِ قَالَ يَا وَيْلَتٰٓى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُونَ مِثْلَ هٰذَا
الْغُرَابِ فَاُوَارِيَ سَوْاَةَ اَخ۪ي فَاَصْبَحَ مِنَ النَّادِم۪ينَ ﴿٣١﴾

24. Onlar dediler ki: "Ey Musa! Doğrusu, o zorba insanlar orada bulundukça biz, hiçbir zaman, asla oraya girmeyeceğiz. Haydi, sen, Rabb'inle birlikte gidin de savaşın; biz kesinlikle burada oturacağız!"

25. Musa dedi ki: "Rabb'im, ben gerçekten kendimden ve kardeşimden başkasına sahip olamıyorum (söz geçiremiyorum). Artık bizimle bu yoldan çıkmış topluluğun arasını ayır!"

26. Allah buyurdu ki: "Artık o topraklar kırk yıl onlara kesinlikle haram kılınmış; onlar yeryüzünde (Sina'daki Tîh çölünde) şaşkın, şaşkın dolaşacaklar. Artık sen, o yoldan çıkmış toplum için tasalanma!"

27. Ey Muhammed! Sen, onlara Âdem'in iki oğlunun olaylarını da doğru olarak anlat. Hani bir zaman onlar, Allah'a birer kurban sunmuşlardı da, birininki kabul edilmiş; diğerinki ise kabul edilmemişti.

Kurbanı kabul edilmeyen kardeş, (aşırı kıskançlığından dolayı) diğerine: "Ben seni hiç şüphesiz öldüreceğim!" demişti. Kardeşi demişti ki: "Allah yalnız takvâ sahiplerinin kurbanını kabul eder."

28. "Ant olsun ki, eğer sen beni öldürmek için bana elini kaldıracak olursan, ben seni öldürmek için sana elimi kaldıracak değilim. Çünkü ben, âlemlerin Rabb'i olan Allah'tan gerçekten korkarım."

29. "Çünkü ben dilerim ki, sen benim günahımı da kendi günahınla birlikte yüklenesin de, cehennem yarânından olasın. İşte zalimlerin cezası da budur."

30. Sonunda nefsi ona kardeşini öldürmeyi cazip gösterdi de, kardeşini öldürdü. Böylece hüsrana uğrayanlardan oldu.

31. Derken Allah, bir karga gönderdi; karga, kardeşinin ölüsünü nasıl gömeceğini ona göstermek için yeri eşeliyordu. Dedi ki: "Yazıklar olsun bana! Kardeşimin ölüsünü gömmek için şu karga kadar da mı olamadım!" Sonunda o, ettiğine pişmanlık duyanlardan oldu.

(24) İsrail Oğulları'nın bu sözleri şöyle yorumlanmıştır: Allah ile peygamberini hafife almak, onlarla alay etmek, onların emirlerine hiç aldırmamak; Allah ile Musa'nın birlikte gidip savaşmalarını istemek; Allah ile Musa'nın iradelerini dilemek; Musa'nın tek başına gitmesini ve Rabb'inin de ona yardım etmesini istemek; kendilerinin önde gitmeyeceklerini bildirmek.

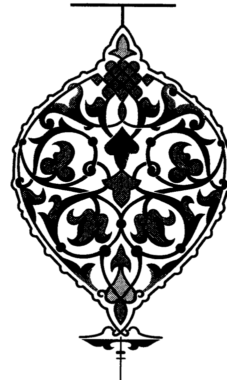
(26) Rivâyetlere göre İsrail Oğulları 600 bin kişi idiler. Onlar, çölde güneşin şiddetli sıcağından bunalmamak için, İlâhî bir rahmet olan bulutların gölgesine sığınıyorlardı. Geceleri de uzayda meydana gelen nur misali bir sütun, çevreyi aydınlatıyordu. Yiyeceklerini de gökten yağan kudret helvası ile o bölgede bolca bulunan bıldırcın kuşlarının etlerinden sağlıyorlardı. Onların bu nimetlere mazhar olmaları, sıkıntı çekmeden, ilerideki cihada eğitilmeleri içindi.

Rivâyetlere göre çölde önce Hz. Harun, bir sene sonra da Hz. Musa vefat etti; Hz. Yuşa, bundan sonra İsrail Oğulları'yla Eriha'ya girdi.

(27) Allah (C.), Hz. Âdem'e (S.), Kabil ile Hâbil'in her birini diğerinin ikizi ile evlendirmesini vahiy ile bildirdi. Kabil'in ikizi olan Iklima, daha güzeldi. Bunun Allah katından bir emir değil de, babaları Hz. Âdem'in isteği olduğunu sandı. Hz. Âdem (S.) de, iki oğluna: "Allah'a birer kurban sunun; kimin kurbanı kabul edilirse, Iklima ile o evlensin!" dedi. Onlar da, birer kurban sundular. Bunun üzerine bir ateş inip Hâbil'in kurbanını yedi; Kabil'in kurbanına ise dokunmadı. İşte o zaman Kabil'in öfkesi daha da arttı ve kardeşini öldürdü. Bir rivâyete göre Hâbil uykuda iken Kabil, onu öldürdü. Kabil, cesedi ne yapacağını bilemedi ve torba gibi bir şeyin içine koyup bir zaman sırtında taşıdı. Bu sırada bozulan cesedin kokusunu alan yırtıcı hayvanlar da onu takip ediyorlardı. İşte ondan sonra Allah (C.), iki karga gönderdi. Kargalar, dövüştüler ve biri, diğerini öldürdükten sonra gagası ve ayaklarıyla bir çukur kazdı da, ölüsünü içine attı.

Rivâyetlere göre Kabil, tarımla uğraşıyordu ve kurban olarak buğdayın kötüsünü sunmuştu; Hâbil ise, hayvancılıkla uğraşıyordu ve koçlarının en iyisini kurban olarak sunmuştu.

İşte bu iki kardeşin hali, insanlara şu dersi veriyor: Allah (C.), ancak, Kendisine sunulan değerli kurbanı, sadakayı kabul eder; özellikle malın kötüsünden seçilen kurban ve sadakaları ise kabul etmez. Yine, Allah'ın buyruğu karşısında mutlak teslimiyet ve feragat gösterilmelidir; onu hazmetmeyip kıskançlık ve öfke duygularına kapılmak ise, insanı felakete sürükler.

مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ كَتَبْنَا عَلٰى بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ اَنَّهُ مَنْ قَتَلَ
نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِى الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ
جَمٖيعًاۜ وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَٓا اَحْيَا النَّاسَ جَمٖيعًاۜ وَلَقَدْ
جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اِنَّ كَثٖيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ
ذٰلِكَ فِى الْاَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذٖينَ
يُحَارِبُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا
اَنْ يُقَتَّلُٓوا اَوْ يُصَلَّبُٓوا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدٖيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ مِنْ
خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ذٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِى
الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿٣٣﴾ اِلَّا الَّذٖينَ
تَابُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ
رَحٖيمٌ ﴿٣٤﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُٓوا اِلَيْهِ
الْوَسٖيلَةَ وَجَاهِدُوا فٖى سَبٖيلِهٖ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾
اِنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَا فِى الْاَرْضِ جَمٖيعًا
وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿٣٦﴾

32. İşte onun için İsrail Oğulları'na şunu yazdık. "Kuşkusuz her kim, bir cana kıymamış veya yeryüzünde (şirk, yol kesicilik gibi) bozgunculuk çıkarmamış bir kimseyi öldürecek olursa, sanki bütün insanları öldürmüş gibi (insanlık suçunu işlemiş) olur; her kim de, bir canı kurtaracak olursa, sanki bütün insanları kurtarmış (insanlığa hizmet etmiş) gibi olur. Ant olsun ki, Elçilerimiz, onlara (İsrail Oğulları'na) da gerçekten apaçık delillerle (mucizelerle) gelmişlerdi. Sonra da onların birçoğu bunun ardından hiç şüphesiz taşkınlık etmektedirler.

33. Allah ile Elçisi'ne karşı savaşanların ve yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışanların cezası, ancak ya öldürülmeleri, ya asılmaları, ya el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi, ya da bulundukları yerden sürülmeleridir. İşte bu, onların dünyadaki rezil- rüsvaylığıdır. Onlar için âhırette ise pek büyük bir azap vardır.

34. Ancak siz onları yakalamadan önce tövbe edenler müstesna. İşte bilin ki, (onlar için de) Allah, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

35. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'tan (Onun emirlerine karşı gelmekten) sakının ve Ona yaklaşmak için vesile arayın (buyruklarına ve yasaklarına uyun) ve Onun yolunda cihat edin ki, saadete eresiniz.

36. Şüphesiz o kimseler ki küfre saplandılar, yeryüzünde ne varsa hepsi ve onun bir katı daha gerçekten onların olsa ve kıyamet günü azabından kurtulmak için bütün bunları fidye olarak verecek olsalar, onlardan kabul edilmeyecek ve pek acıklı bir azap onların olacaktır.

(32) Burada teşbih (benzetme) yolu ve münasebeti gâyet açıktır. Bu iki teşbihten maksat, biri için korkuyu, diğeri için de özendirmeyi en yüksek derecede tasvir ederek insan canına kıymanın ne denli korkunç bir günah, hayat kurtarmanın da ne denli büyük bir insanlık hizmeti olduğunu belirtmektir.

Bu âyetin iniş sebebi hakkında şu rivâyetler vardır:

Peygamber'imizin (S.), Eslem kabilesinin reisi Hilal bin Uveymir ile yaptığı antlaşmaya göre, bu kabile, Peygamber'imize yardım etmeyecek; ancak onun aleyhine başkalarına da yardımda bulunmayacak ve Müslüman'lar, o kabileden güvende olacaklar; Peygamber'imize gitmek üzere anılan kabilenin yurduna uğrayanlar da güvende olacaklar; onlara saldırılmayacaktı. Sonra Kenane Oğulları kabilesinden bir topluluk, anılan kabile reisi Hilal'ın bulunmadığı bir gün, Müslüman olmak üzere Peygamber'imize gelirken, yollarının güzergâhında bulunan Eslem kabilesinin yurdundan geçerken, Eslem'liler, onların yolunu kesip hepsini öldürdüler ve mallarını aldılar. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

Diğer bir rivâyete göre bu âyet Ureyne'lilerin hıyanet ve cinâyeti üzerine inmiştir. Şöyle ki: Bahreyn'den Ureyne kabilesinden çok perişan bir

grup, Medine'ye gelip Müslüman oldular; bir süre de Medine'de kaldılar ve Peygamber'imiz ile Müslüman'ların çok iyiliklerini gördüler. Sonra Peygamber'imize (S.), Medine havasının kendilerine iyi gelmediğini söylediler. Peygamber'imiz de, sadaka develerinin bulundukları kırsala gitmelerini ve o develerin sütlerinden bol, bol içmelerini söyledi. Onlar da, oraya gidip bir süre develerin sütleriyle beslendikten sonra develerin çobanını öldürüp gözlerini de çıkardılar ve develeri de alıp götürdüler. Peygamber'imiz, bunu haber alınca arkalarından süvariler gönderip onları geri getirtti ve kısas olarak, onların develerin çobanına yaptıklarını onlara uyguladı. İşte bu sırada bu âyet indi.

Bir diğer rivâyete göre bu âyet, Kitap Ehli'nden olup Peygamber'imiz ile aralarında antlaşma bulunan, sonra bu antlaşmayı bozup Müslüman'ların yollarını kesen ve etrafta bozgunculuk çıkaran bir topluluk hakkında inmiştir.

(33) Bu âyette belirtilen cezalar, İslam kurallarına göre yönetilen devlete karşı gerçekleşen ayaklanmalarda, yol kesmelerde ve her türlü terör hareketlerinde bulunanlar içindir.

Bazı İslam âlimlerine göre âyette belirtilen cezalardan yalnız bir tanesi uygulanır ve bu konudaki yetki devletin olup devlet, bu cezalardan hangisini maslahata uygun bulursa, onu uygular.

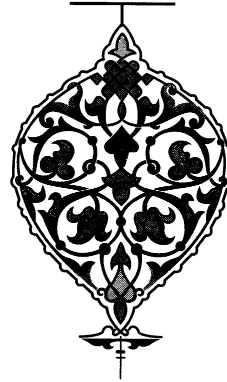
İslam âlimlerinin cumhuruna göre ise, âyetteki ceza tafsilatı, muhayyerlik ifade etmeyip suçun derecesine göre verilecek cezayı bildirmektedir. Şöyle ki: Eğer bu teröristler ve haydutlar, hem insan öldürmüş, hem de mal gasp etmişlerse, ceza olarak onlar da öldürülür ve asılırlar; eğer insan öldürmüş, ancak mal gasp etmemişlerse, öldürülürler, fakat asılmazlar; eğer mal almışlar, fakat insan öldürmemişlerse, elleri ve ayakları çaprazlama kesilir; eğer insan da öldürmemiş, mal da gasp etmemiş, yalnız insanlara korku salmışlarsa, bulundukları yerden sürülürler.

Asılma konusunda da farklı görüşler vardır: Bir görüşe göre, canlı olarak asılır ve ölünceye kadar darağacında bırakılır; diğer bir görüşe göre ise, darağacında ölmemişse, mızrak gibi bir şeyle öldürülür; bir diğer görüşe göre ise, önce öldürülür, sonra ibret için, bozgunculara caydırıcı olması için cesedi asılıp teşhir edilir.

Âyette bildirilen sürgün, bazı mezhep imamlarına göre, hapis cezasıdır; yahut onun yerine hapis cezası da verilebilir; diğerlerine göre ise, bulunduğu bölgeden uygun görülecek başka bir bölgeye sürülmesidir.

Asılma cezasının, caydırıcı olması için, meydanlarda gerçekleştirilip halka teşhir edilmesi görüşü, asla tercihe şayan değildir; çünkü bu infaz şekli, suça meyyal insanlar için caydırıcı oluyorsa da, kadınlar ve çocukların ruh hali üzerinde çok olumsuz kalıcı etkiler meydana getirebilir.

Bu cezalar, devlete karşı işlendiği için mağdurların ve varislerin canileri, haydutları affetmeleriyle, bu cezalar kalkmaz.

يُرِيدُونَ اَنْ يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوٓا
اَيْدِيَهُمَا جَزَٓاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَاَصْلَحَ فَاِنَّ اللّٰهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٩﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ
لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَغْفِرُ
لِمَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ يَٓا اَيُّهَا
الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ
الَّذِينَ قَالُٓوا اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ اٰخَرِينَ
لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ
اِنْ اُوتِيتُمْ هٰذَا فَخُذُوهُ وَاِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ
يُرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اُولٰٓئِكَ
الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا
خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

37. Kâfirler, ateşten çıkmak isterler; ancak onlar, oradan çıkacak değillerdir. Zaten onlar için sürekli bir azap vardır.

38. Erkek de, kadın da hırsızlık yapınca, (sağ) ellerini (bilekten) kesin. Bu, işlediklerine karşı Allah'tan bir ceza ve ibret olması içindir. Zaten Allah, Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

39. Ancak her kim ettiği zulümden sonra tövbe edecek ve kendini ıslah edecek olursa, bilsin ki, Allah, onun tövbesini mutlaka kabul eder. Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

40. Bilmedin mi ki, şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı gerçekten yalnız Allah'ındır. O, kime dilerse ona azap eder; kimi dilerse onu da bağışlar. Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

41. Ey Allah'ın Elçisi! Ağızlarıyla: "İman ettik" deyip de kalpleriyle iman etmemiş olanlardan ve Yahudi'lerden küfürde yarışanların tutumu, seni üzmesin. Onlar, yalana çok kulak verirler ve senin meclisine gelmeyen başka bir topluluğu dinlerler; (Tevrat'taki) bazı kelimelerin yerlerini sonradan değiştirirler; (sana gönderdikleri adamlarına da) derler ki: "Eğer size bu hüküm verilecek olursa, hemen alın; bu, verilmediği takdirde ise, almaktan sakının!" Zaten Allah, bir kimseyi fitneye düşürmek (şaşırtmak) dilerse, artık sen onun için Allah'a karşı bir şey yapmak imkânına sahip olamazsın. İşte onlar Allah'ın, kalplerini arındırmak dilemediği kimselerdir. Bu dünyada onlar için rezillik- rüsvaylık vardır; öbür dünyada da onlar için pek büyük bir azap vardır.

(38) İslam'dan önceki toplumlarda da kan bedeli, hırsızlıktan dolayı el kesme ve diğer bazı suçların cezaları vardı. İslam da, hırsızlıktan dolayı el kesme cezasını tamamen kaldırmadı; ancak bu ceza için şu şartları getirdi:

a) Zaruri ihtiyaçtan dolayı olmaması. Zaruri ihtiyaçtan dolayı hırsızlık yapana el kesme cezası uygulanmaz.

b) Çalınan malın, normal muhafaza altında olması. Malın, çalınmaması için gerekli önlemler alınmamışsa, yine bu ceza uygulanmaz.

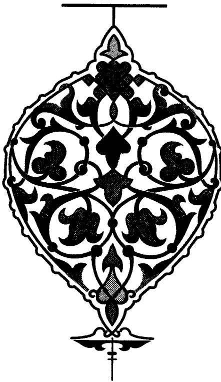
c) Çalınan malın, en az dinarın (dinar= 4,24 gr. altın) dörtte biri değerinde olması. O zamanlar zenginlik ölçütü, 20 miskal (dinar) altına sahip olmak idi. Zenginlik ölçütünün farklı olduğu refah toplumları için, bu miktar güncelleştirilebilir.

d) Hırsızlık davası, mahkemeye intikal etmeden önce hırsız, tövbe edip çaldığı mali iade ederse ve mal sahibi de onu affederse, bu ceza uygulanmaz.

Haricîlere göre, kol, omuzdan kesilir. Cumhuruna göre ise, el, bilekten kesilir.

(41) Rivâyet olunuyor ki, Hayber Yahudi'leri eş-

rafından bir erkek, yine Hayber Yahudi'leri eşrafından bir kadınla zina etti, ve ikisi evli olduklarından dolayı Tevrat'taki cezaları recim (taşlanarak öldürülmeleri)idi. Ancak bu zina edenler, eşraftan oldukları için Hayber halkı, recim cezasını onlara uygulamak istemediler ve sonunda Hayber'liler, Medine yakınında bulunan Kurayza Oğulları Yahudi'lerine haber göndererek bu meselenin Peygamber'imize (S.) sorulmasını istediler ve şunu da söylediler: "Eğer Muhammed, size celd (sopa vurma) cezasını ve yüze kara çalarak teşhir etme cezasını emrederse, kabul edin; ama eğer size recim emrederse, kabul etmeyin." Hayber'liler, zina eden erkek ile kadını da o heyetle beraber gönderdiler. Peygamber'imiz, onlara recim cezasını emretti; onlar da bunu kabul etmediler. Bunun üzerine Cebrâil gelip Peygamber'imize: "Seninle onlar arasında Yahudi bilgini İbni Surya'yı hakem yap!" dedi. Peygamber'imiz de, onlara, Fedek'te oturan İbni Surya'nın nasıl bir adam olduğunu sordu; onlar da, İbni Surya'nın, dünyadaki Yahudi'ler içinde gerçek Tevrat'i en iyi bilen kişi olduğunu söylediler. Peygamber'imiz: "Ona haber gönderin, gelsin!" buyurdu. Onlar da ona haber saldılar ve sonunda o da Peygamber'imizin yanına geldi. Peygamber'imiz, hazır bulunan Yahudi'lerin, İbni Surya'nın hakemliğini kabul edip etmeyeceklerini sordu ve onlar da, hakemliğine razı olduklarını söylediler. Peygamber'imiz, İbni Surya'ya: "Allah aşkına, siz Kitabınızda, zina eden evliler için recim cezasını görüyor musunuz?" diye sordu. İbni Surya da: "Evet!.." dedi. Bunun üzerine Yahudi'lerin sefilleri, onun üstüne atıldılar. O da: "Yalan söylediğim takdirde bize İlâhî azap inmesinden korkarım!" dedi ve Müslüman oldu. Peygamber'imiz, cezanın infazını emir buyurunca da, zina eden çift, Mescid'in kapısının karşısındaki sahada recmedildiler.

سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ اَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ فَاِنْ جَٓاؤُكَ فَاحْكُمْ
بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ
شَيْـًٔا وَاِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰيةُ
فِيهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَمَٓا اُو۬لٰٓئِكَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ اِنَّٓا اَنْزَلْنَا التَّوْرٰيةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ
بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ اَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ
وَالْاَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللّٰهِ وَكَانُوا
عَلَيْهِ شُهَدَٓاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا
بِاٰيَاتٖي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ
فِيهَٓا اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ
بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ
لَمْ يَحْكُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

42. O Yahudi'ler yalana çok kulak verirler; çok haram yerler. Bundan böyle eğer onlar, aralarında hükmetmek için sana gelecek olurlarsa, artık ister, aralarında hükmet; ister, onlardan yüz çevir. Eğer onlardan yüz çevirecek olursan da, artık sana hiçbir zarar veremeyeceklerdir. Eğer aralarında hükmedecek olursan da, adaletle hükmet. Çünkü Allah gerçekten âdil olanları sever.

43. Hem de, içinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat yanlarında iken seni nasıl hakem yapıyorlar da, sonra bunun ardından (onların Kitabına uygun olan hükmünden) yüz çeviriyorlar? Zaten onlar kendi Kitaplarına inanmış değillerdir.

44. Şüphesiz o Tevrat'ı Biz, indirmişizdir. Tevrat'ın içinde, sapkınlıktan yegâne hidâyet var; hükümlere ışık tutan harika bir nur vardır. Allah teslim olmuş o peygamberler, Yahudi'lere onunla hükme-

derlerdi; âlimleri ve mürşitleri de, onunla hükmederlerdi. Çünkü onlar, Allah'ın Kitabını korumakla görevlendirilmişlerdi ve onlar, Tevrat'ın şahitleri idiler. Öyleyse siz (hâkimler), insanlardan korkmayınız; yalnız Ben'den korkunuz ve âyetlerimizi (hükümlerimizi) az (dünyalık) bir bedel (rüşvet, mevki, makam) karşılığında satmayınız. Zaten her kim (inkâr ederek, hafife alarak) Allah'ın indirdiği Kitapla hükmetmeyecek olursa, işte onlar, kâfirlerin ta kendileridir.

45. Ayrıca Biz, Tevrat'a kesinlikle cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş, (el, ayak gibi kısas mümkün olan diğer) bütün yaralar için de kısası onlar için farz (boyunlarına borç) olarak yazdık. Artık her kim, kısas hakkını bağışlayacak olursa, işte bu, kendi günahları için kefaret olur. Her kim de, (inkâr ederek, hafife alarak) Allah'ın indirdiği Kitapla hükmetmeyecek olursa, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir.

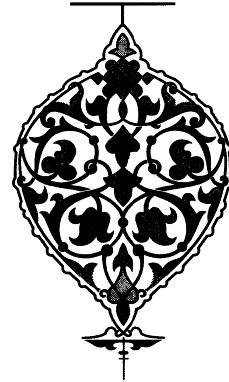
(42) Bir görüşe göre Peygamber'imize (S.) verilen bu muhayyerlik, özel olarak, daha önce anlatılan Hayber eşrafından iki evlinin zina hükmüne ilişkindir.

Diğer bir görüşe göre ise, bir Yahudi'nin öldürülmesinden dolayı Kurayza Oğulları Yahudi'leri ile Nadir Oğulları Yahudi'leri arasındaki davaya ilişkindir. Şöyle ki: Bu iki Yahudi kabilesi, Peygamber'imizi hakem seçip ona geldiler Kurayza Oğulları temsilcileri davayı anlatırken dediler ki: "Nadir Oğulları, bizim kardeşlerimizdir, büyük atamız birdir. Onlar bizden bir adam öldürdükleri zaman kısasa razı olmazlar ve bize diyet olarak 70 vesak (vesak=yaklaşık 200 kg.) kuru hurma verirler. Ama biz onlardan bir adam öldürdüğümüz zaman onlar hem kaatili öldürüyorlar, hem de bize verdiklerinin iki katı olan 140 vesak kuru hurma alıyorlar. Eğer onlardan öldürülen kadın ise, ona karşılık bizden erkek, eğer öldürülen erkek ise, ona karşılık bizden iki erkek, eğer onlardan öldürülen köle ise, ona karşılık bizden hür bir adam öldürüyorlar. Artık sen bizim aramızda hükmet." İşte bu davada Peygamber'imiz, her iki taraf için de eşit diyete (kan bedeline) hükmetti.

Bir görüşe göre Peygamber'imize verilen muhayyerlik, özel olmayıp bütün hükümler ve hâkimler içindir.

İmam Şâfiî'nin görüşü de budur. Diğer bazı müçtehitlere göre, taraflardan biri, zimmî (gayri Müslim vatandaş) olduğu takdirde, hâkim, onların davalarına bakmak zorundadır.

İmam Ebu Hanife'ye göre hâkim, hiçbir şarta bağlı olmaksızın, kendisine gelen bütün davalara bakmak zorundadır.

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرٰيةِ وَاٰتَيْنَاهُ الْاِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقاً
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾
وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيلِ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ
بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَاَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِناً
عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْ
عَمَّا جَٓاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجاً
وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ ف۪ي مَٓا اٰتٰيكُمْ
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَم۪يعاً فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
اِلَيْكَ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُر۪يدُ اللّٰهُ اَنْ يُص۪يبَهُمْ بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ وَاِنَّ كَث۪يراً مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾ اَفَحُكْمَ
الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْماً لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

46. O Peygamberlerin hemen ardından da, onların izleri üzerine, kendisinden önceki Tevrat'ı tasdik edici olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik; ona da, içinde sırf hidâyet ve harika bir nur (ışık) bulunan, önündeki Tevrat'ı da tasdik eden, takvâ sahipleri için de sırf hidâyet ve harika bir öğüt olmak üzere İncil'i verdik.

47. İncil'e iman edenler de, Allah'ın onda indirdiği hükümlerle hükmetsinler. Her kim de, (inkâr ederek, hafife alarak) Allah'ın indirdiği Kitapla hükmetmeyecek olursa, işte onlar fâsıkların (yoldan çıkmışların) ta kendileridir.

48. Ey Muhammed! Sana da kendisinden önceki Kitapları tasdik edici ve onları koruyup kollayıcı bir şahit olmak üzere bu Kitabı (Kur'an'ı) hak olarak indirdik. Artık Kitap Ehli'nden senin hükmüne başvuracak olanlar arasında Allah'ın indirdiği bu Kur'an'la hükmet ve sana gelen hakkı bırakıp onların haksız isteklerine uyma. Biz çeşitli ümmetlerden her biri için bir kanun, nizam ve açık bir yol belirledik. Eğer Allah (icbârî olarak) dileseydi, sizi bir tek ümmet de yapardı. Ancak size verdiği çeşitli kanunlarla, nizamlarla denemek (itaatliyi ve itaatsizi birbirinden ayırmak) istedi. Öyleyse hayırlarda yarışın. Hepinizin son dönüşü yalnız Allah'adır. O Zaman Allah, üzerinde anlaşamadığınız gerçekleri size bildirecektir.

49. Sana şunu yine emrediyoruz: Aralarında Allah'ın indirdiği bu Kur'an'la hükmet ve sakın, onların haksız isteklerine uyma; Allah'ın sana indirdiği hükümlerin bazılarından seni saptırma gayretlerine de dikkat et. Eğer bundan sonra (Allah'ın indirdiği hükümden) yüz çevirecek olurlarsa, artık bilesin ki, bir kısım günahlarından ötürü Allah, onları belaya uğratmak diliyor. Hiç şüphesiz o insanların çoğu fâsıklardır (hak yoldan çıkmışlardır).

50. Yoksa onlar, Câhiliyye devrinin (İslam öncesinin) hükmünü mü arıyorlar. Zaten hakkıyla iman etmiş olan bir topluma göre, Allah'tan daha güzel hüküm veren kim vardır!

(49) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi'lerin bilginleri dediler ki: "Bizi Muhammed'e götürün; belki onu dininden saptırırız." Nihâyet bunlar, Peygamber'imizin huzuruna varınca dediler ki: "Ey Ebu Kasım (Kasım'ın babası)! Bilirsin ki, biz, Yahudi bilginleriyiz. Biz sana uyduğumuz takdirde bütün Yahudi'ler sana uyarlar. Bizimle kavmimiz arasında husumet var. Biz, senin hükmüne başvuracağız; sen bizim lehimize hükmedersen, biz sana iman ederiz." Peygamber'imiz ise, onların bu teklifini ret etti. İşte o zaman bu âyet indi.

(50) Câhiliyye'den maksat, ya Câhiliyye'nin din anlayışıdır ki, haktan sapmayı gerektiren nefsanî arzulara uymak ve hükümlerde münafıklık etmektir; ya da Câhiliyye'den maksat, Câhiliyye halkıdır ve Câhiliyye hükmü de, öldürülenler için uyguladıkları imtiyazlı kısasdır. Bunun tafsilatı, 42. âyetin açıklamasında geçti.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارٰٓى اَوْلِيَٓاءَ بَعْضُهُمْ
اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
الظَّالِمٖينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذٖينَ فٖى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فٖيهِمْ يَقُولُونَ
نَخْشٰٓى اَنْ تُصٖيبَنَا دَٓائِرَةٌ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَأْتِىَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِنْ عِنْدِهٖ
فَيُصْبِحُوا عَلٰى مَٓا اَسَرُّوا فٖٓى اَنْفُسِهِمْ نَادِمٖينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذٖينَ
اٰمَنُٓوا اَهٰٓؤُلَٓاءِ الَّذٖينَ اَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوا خَاسِرٖينَ ﴿٥٣﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ
عَنْ دٖينِهٖ فَسَوْفَ يَأْتِى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُٓ اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنٖينَ
اَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرٖينَ يُجَاهِدُونَ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ
لَٓائِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتٖيهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلٖيمٌ ﴿٥٤﴾
اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا الَّذٖينَ يُقٖيمُونَ الصَّلٰوةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذٖينَ
اٰمَنُوا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الَّذٖينَ اتَّخَذُوا دٖينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذٖينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَٓاءَ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنٖينَ ﴿٥٧﴾

51. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! O (İslam'a ve Müslüman'lara düşmanlık yapan) Yahudi'leri ve Hıristiyan'ları dost edinmeyin (onlara itimat etmeyin; onlarla ahbaplık ilişkileri kurmayın). Çünkü onlar, birbirlerinin dostlarıdır (onlar size karşı birleşirler). Sizden her kim de, onları dost edinecek olursa, işte o da, gerçekte onlardandır. Şüphesiz Allah, o zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

52. Ancak o kalplerinde hastalık bulunanların (münafıkların), onların dost-luğuna (yardımına) koşuştuklarını görürüsün; diyorlar ki: "Başımıza (kıtlık, Müslüman'ların başarısız kalmaları gibi) bir felaketin gelmesinden (ve Yahudi'lere muhtaç olmaktan) korkuyoruz." Artık umulur ki, Allah, bir fetih veya katından hayırlı bir iş (münafıkları ifşa etmek) getirecek de, onlar, içlerinde sakladıkları (şüphe, kâfirlerin dostluğu gibi) şeyden dolayı pişman olacaklar.

53. İman etmiş olanlar da (birbirlerine veya Yahudi'lere) diyecekler ki: "Bunlar mıdır kesenkes sizinle beraber olduklarına olanca yeminleriyle Allah'a ant içenler?" Onların bütün yaptıkları boşa gitmiştir. Böylece onlar, hüsrana uğramışlardır.

54. Ey iman etmiş olanlar! Sizden her kim, dininden dönecek olursa, bilsin ki, Allah, (onların yerine) öyle bir toplum getirecek ki, Allah onları sever; onlar da Allah'ı severler; onlar mü'minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı çetindirler; onlar Allah yolunda cihat ederler; hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar. İşte bu, Allah'ın lütfudur. Allah, kime dilerse, bunu ona verir. Zaten Allah Vâsi'dir (lütfu geniştir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

55. Sizin dostunuz ancak Allah ve Onun Elçisidir; bir de o kimselerdir ki, iman ederler; rükû ederek (huşû içinde) namazı dosdoğru kılarlar ve zekâtı verirler.

56. Her kim de, Allah'ı, Onun Elçisini ve mü'minleri dost edinecek olursa, bilsin ki, gerçekten galip olanlar, yalnız Allah'ın fırkasıdır.

57. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olanlardan dininizi eğlence ve alaya alanları ve diğer kâfirleri (müşrikleri) dostlar edinmeyin. Eğer gerçek mü'minler iseniz, Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının.

(51) Diğer âyetlerde olduğu gibi, bu âyette de iniş sebebi özel ise de, hüküm, bütün Müslüman'lar içindir: Müslüman'lar, Yahudi ve Hıristiyan'larla, İslam'a ve Müslüman'lara zarar verecek dostluklar, ittifaklar kuramazlar.

Ancak ne hazindir ki, kâfirlerin düşmanlığına gerek kalmadan, Müslüman'lar içinde yetişen Tasavvufî gruplar, İslam'ın Tevhit inancını da, mücadele azmini de ve ilmî araştırma hevesini de katlettiler.

Miladî 11. asırdan itibaren önce Nizamiye medreselerinde, sonra diğer medreselerde hâkim olan bu zihniyetin öncüleri, o görkemli İslam medeniyetini meydana getiren bütün allameleri dinsizlikle itham ederek yöneticilerin yardımıyla onların hepsini saf dışı ettiler. İşte asırlar boyu süren bu çöküş süreci sonunda Müslüman'lar, dünyanın her tarafında bilim ve teknolojide de, refahta da, insan haklarında da, hatta dürüstlük ve ahlakta da kâfirlerin çok gerisine düştüler.

(52) Baş münafık Abdullah bin Übeyy ile etrafındaki münafıklar: "Medine'de durumun aksine dönüp üstünlüğün kâfirlere geçmesinden veya kıtlık ve yokluk gibi zamanın bir sıkıntısına maruz kalıp da, Yahudi'lerin bize erzak ve borç vermemelerinden korkuyoruz" diyorlardı.

Rivâyet olunuyor ki, bu âyetler inince, Ubade bin Samit (R.), Peygamber'imize (S.) dedi ki: "Benim Yahudi'lerden çok sayıda dostlarım vardı; artık ben onların dostluğuna son veriyorum ve yalnız Allah ile Elçisini ve mü'minleri dost edinmekle yetiniyorum."

Abdullah bin Übeyy ise: "Ben felaketlerden korkarım; o zaman onlara ihtiyacım olacak; bunun için ben, onların dostluğunu bırakmam" dedi.

Ubade bin Samit'in, dostluklarına son verdiği, Abdullah bin Übeyy'in ise, dostluklarından vazgeçmediği Yahudi'ler, Medine çevresindeki üç Yahudi kabilesinden biri olan Kaynuka Oğulları Yahudi'leri idi.

(54) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.) henüz hayatta iken şu üç kabile dinden döndüler:

Müdlec Oğulları. Reisleri yalancı peygamber Esved el- Ansî idi. Füruz el Deylemî, bir gece baskınında bu yalancı peygamberi öldürdü. Peygamber'imiz (S.), bir mucize olarak, aynı gece onun öldürüldüğünü Ashab'a haber verdi ve ertesi gün de vefat etti.

Yalancı peygamber Müseylimet el- Kezzâb'ın kabilesi, Hanife Oğulları. Müseylimet, Hz.Ebu Bekir (R.) hilafetinde, Yemame savaşında öldürüldü.

Yalancı peygamber Tulayha bin Huveylid'in kabilesi Esed Oğulları. Peygamber'imiz (S.), onun üzerine Halid bin Velid (R.) kumandasınd bir birlik gönderdi. Onun kavmi yenildi; kendisi de önce Şam'a kaçtı; daha sonra samimi olarak Müslüman oldu.

Gelmesi müjdelenen bahtiyar kavim, bir rivâyete göre Medine Müslüman'larıdır. Diğer bir rivâyete göre Yemen halkıdır Bir diğer rivâyete göre Fars halkıdır. Başka bir rivâyete göre Kadisiye savaşında bulunan Neha', Kinde ve Becile kabilelerinin mücahitleridir.

وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًاۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّٓا اِلَّٓا اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ
وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَٓا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُۙ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ
هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِۜ مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ
وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَۜ اُو۬لٰٓئِكَ شَرٌّ
مَكَانًا وَاَضَلُّ عَنْ سَوَٓاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَاِذَا جَٓاؤُ۫كُمْ قَالُٓوا اٰمَنَّا
وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِه۪ۜ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾
وَتَرٰى كَث۪يرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَۜ
لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ
عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَۜ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾
وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌۜ غُلَّتْ اَيْد۪يهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُواۢ بَلْ
يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِۙ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَٓاءُۜ وَلَيَز۪يدَنَّ كَث۪يرًا مِنْهُمْ
مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًاۜ وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَٓاءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِۜ كُلَّمَٓا اَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا
اللّٰهُۙ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًاۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِد۪ينَ ﴿٦٤﴾

58. Siz insanları namaza çağırdığınız zaman da onu eğlence ve alaya alıyorlar. İşte bu, şüphesiz onların akıllarını işletmeyen bir topluluk olmalarındandır.

59. Ey Muhammed! De ki: "Ey Kitap Ehli! Bizim (tanrı olarak) yalnız Allah'a iman ettiğimiz ve bize indirilen Kur'an'a da, bizden önce indirilmiş olan Kitaplara da inandığımız için mi bizi ayıplıyorsunuz? Zaten sizin çoğunuz fâsıklarsınız (yoldan çıkmış kimselersiniz).

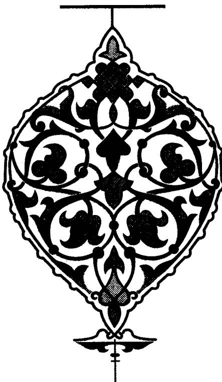
60. Ey Muhammed! De ki: "Allah katında ceza olarak (sizin sandığınızın aksine) asıl kötü olanları size haber vereyim mi? Onlar, Allah'ın lânetlediği, gazap ettiği, içlerinden maymunlar, domuzlar (maymun ve domuz ruhlu kimseler) ve tağûta (bâtıl tanrıya) tapanlar çıkardığı kimselerdir. İşte asıl onların yeri kötü ve onlar doğru yoldan sapmış olanlardır."

61. Onlar (Yahudi münafıkları), size geldiklerinde de: "Biz, iman etmişizdir" derler. Oysaki onlar, sizin yanınıza küfürle girmiş ve küfürle çıkmışlardır. Zaten Allah, onların gizlediklerini daha iyi bilendir.

62. Onların çoğunu da yalan ile zulümde ve haram yemekte yarışır görürsün. Onların yaptıkları gerçekten ne kadar kötüdür!

63. Mürşitleri ve bilginleri, kendilerini yalan söylemekten ve haram yemekten men'etselerdi olmaz mıydı? Onların işledikleri gerçekten ne kötüdür!

64. Bir de, Yahudi'ler dediler ki. "Allah'ın eli bağlıdır (sıkıdır)" Böyle dedikleri için onların elleri bağlansın ve onlara lânet olsun! Hayır, Allah'ın elleri açıktır; dilediği gibi verir. Ey Muhammed! Ant olsun ki, Rabb'inden sana indirilen Kur'an, onlardan birçoğunun azgınlık ve küfrünü de arttıracaktır. Biz, onların arasına kıyamete değin sürecek düşmanlık ve kin de soktuk. Onlar her ne zaman savaş ateşini tutuşturmak isteseler, Allah onu söndürür. Zaten onlar yeryüzünde hep bozgunculuğa çalışırlar. Allah da bozguncuları sevmez.

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ
وَلَاَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ (٦٥) وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰيةَ
وَالْاِنْجِيلَ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَاَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ
وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَٓاءَ
مَا يَعْمَلُونَ (٦٦) يَٓا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ (٦٧) قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ
لَسْتُمْ عَلٰى شَيْءٍ حَتّٰى تُقِيمُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ
مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (٦٨)
اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِؤُنَ وَالنَّصَارٰى
مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (٦٩) لَقَدْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنٖٓى اِسْرَٓائِيلَ
وَاَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰٓى
اَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ (٧٠)

65. Eğer kendilerine Kitap verilmiş olanlar da, gerçekten iman etmiş ve takvâyı gözetmiş olsalardı, Biz, onların eski kötülüklerini mutlaka örter ve onları Naîm (nimetleri bol) cennetlere koyardık.

66. Eğer onlar da, gerçekten Tevrat'ı, İncil'i ve Rabb'lerinden kendilerine indirilmiş olan vahyi (Kur'an'ı, eski vahiyleri) doğru olarak uygulasalardı, kuşkusuz hem üstlerindeki meyvelerden, hem de ayakları altındaki ekinlerden bol, bol yerlerdi (bol gelirler elde etmesini öğrenirlerdi. Allah, onların kazançlarına bereket verirdi.) Onlardan aşırılığa kaçmayıp orta yolu tutan (Peygamber'imize iman eden, yahut Peygamber'imize düşmanlıkta aşırı olman) bir topluluk vardır, ancak çoğunun yaptıkları ne kötüdür!

67. Ey Allah'ın Elçisi! Rabb'inden sana indirileni bildir! Eğer bunu yapmayacak olursan, bil ki, Onun Elçiliğini bildirmemiş

olursun. Allah da, seni o insanlardan koruyacaktır. Allah, o kâfirler güruhunu asla hidâyete erdirmez.

68. Ey Muhammed! De ki: "Ey Kitap Ehli! Siz, Tevrat'ı, İncil'i ve Rabb'inizden size indirilen vahyi (Kur'an'ı, eski vahiyleri) doğru olarak uygulamadıkça, hak bir şey (din, yol) üzerinde değilsinizdir." Ey Muhammed! Ant olsun ki, sana indirilmiş olan Kur'an, onlardan çoğunun azgınlığını ve küfrünü mutlaka arttıracaktır. Artık sen o kâfirler güruhu için üzülme!

69. Şüphesiz o kimseler ki, (eski peygamberlere) iman etmişlerdi, o kimseler ki, Yahudi, Sabiî, Hıristiyan olmuşlardı, onlardan her kim, (dinleri hak iken) Allah'a ve âhıret gününe iman etmiş, saalih işler (dininin emrettiği iyilikleri) de yapmışsa, artık onlar için korku yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

70. Ant olsun ki, Biz, gerçekten İsrail Oğulları'ndan sağlam söz almıştık ve kendilerine Elçiler (peygamberler) göndermiştik. Ne zaman bir Elçi onlara, nefislerinin hoşlanmadığı şeyleri getirmişse, onlar o Elçilerden bir kısmını yalancı saymışlar; bir kısmını da öldürmüşlerdi.

وَحَسِبُٓوا اَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَث۪يرٌ مِنْهُمْ وَاللّٰهُ بَص۪يرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْمَس۪يحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَس۪يحُ يَا بَن۪ٓي اِسْرَٓاء۪يلَ
اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبّ۪ي وَرَبَّكُمْ اِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوٰيهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ
مِنْ اَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذ۪ينَ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ
ثَلٰثَةٍ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّٓا اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَاِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا
يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٧٣﴾
اَفَلَا يَتُوبُونَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللّٰهُ غَفُورٌ
رَح۪يمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَس۪يحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَاُمُّهُ صِدّ۪يقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ اُنْظُرْ
كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾
قُلْ اَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ
ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللّٰهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿٧٦﴾

71. Hem de onlar (İsrail Oğulları, Peygamberleri yalancı saymalarından ve onları öldürmelerinden dolayı kendileri için) bir azap olmayacak sandılar da, sanki kör ve sağır kesildiler. Sonra Allah, tövbelerini kabul etti; sonra onların çoğu, yine sanki kör ve sağır kesildiler. Allah da, onların yaptıklarını pekiyi görmektedir.

72. Ant olsun ki: "Kuşkusuz Allah, Meryem oğlu Mesîh'in (İsa'nın) ta kendisidir" diyenler, (Yakubî Hıristiyan'lar) gerçekten kâfir olmuşlardır. Mesîh ise şöyle demişti: "Ey İsrail Oğullar! Benim Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan Allah'a (ortak koşmadan) tapın; çünkü gerçek şu ki, her kim, Allah'a ortak koşacak olursa, bilin ki, Allah ona cenneti haram kılmıştır ve onun varacağı yer, o ateşdir. Zalimler için yardımcılar da yoktur."

73. Ant olsun k: "Kuşkusuz Allah, üçün (üç tanrını) üçüncüsüdür (en büyüğüdür)!"

(66) Bir görüşe göre, Rabb'lerinden kendilerine indirilmiş olandan maksat, Eşa'ya, Habkûk ve Daniyal'ın (S.) kutsal olmayn kitaplarıdır. Çünkü bu kitaplarda, Peygamber'imizin geleceğini müjdeleyen çok ifade vardır.

(69) Bu âyetle ilgili açıklama, Bakara: 62. âyette geçti.

diyenler (Nesturî ve Melekî Hıristiyan'lar) gerçekten kâfir olmuşlardır. Oysaki bir tek Tanrı'dan başka hiç bir tanrı yoktur. Eğer bu söylediklerine son vermeyecek olurlarsa, içlerinden küfürde direnenlere (kâfir olarak ölenlere) hiç kuşkusuz pek acıklı bir azap dokunacaktır.

74. Onlar artık Allah'a tövbe etmeyecekler mi ve Ondan bağışlanma istemeyecekler mi? Zaten Allah Ğafûr'dur (pek bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

75. Meryem oğlu İsa Mesîh, Allah'ın yalnız bir Elçisidir. Ondan önce nice Elçiler gelip geçmişlerdir. Onun annesi de, özü sözü doğru bir kadındır. İkisi de yemek yerlerdi. Ey Muhammed! Bak, Biz onlara âyetlerimizi nasıl açıklıyoruz! Sonra bak; nasıl (haktan) saptırılıyorlar!

76. Ey Muhammed! De ki: "Allah'tan başka, size ne bir zarar, ne de bir yarar sağlayamayan nesnelere de mi tapıyorsunuz? Oysaki Allah yegâne Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

(71) Bu âyet, İsrail Oğulları'nın, Hz. Musa'dan sonra Tevrat'ın emrettiği Tevhid inancını bırakıp şirke (Allah'a ortak koşma inancına) düşmeleri ve onları uyaran peygamberlere yaptıklarına işaret etmektedir. Şöyle ki:

Hz. Musa'dan (S.) birkaç asır sonra İsrail Oğulları, yine Tevhid inancını bırakıp tamamen şirke batmışlardı. Onların peygamberleri, kendilerini uyarmışlar; bütün üstünlüklerinin ve başarılarının Tevhid inancına sahip olmalarına bağlı olduğunu, bunu terk ettikleri takdirde, Allah'ın(C.), onları düşmanlarının eliyle cezalandıracağını anlatmış; ancak İsrail oğulları bu uyarıları dinlememişler. Sonunda Filistin'de yaşayan Amalika, Calût'un kumandasında onlara saldırıp bölgedeki hâkimiyetlerine son vermişler.

Sonra İsrail Oğulları, şirkten tövbe edip kendilerine gelmişler ve düşmanlarına karşı savaşmak için, peygamberlerinden, Allah'a (C.) yalvarıp kendilerine bir hükümdar (kumandan) tayin edilmesini istemişler. Peygamberleri de, Talût'un, kendilerine hükümdar tayin edildiğini bildirmiş. Yapılan savaşta da Talût'un askerleri arasında bulunan Davud, Calût'u öldürür (Bakara:246-250) ve Talût'tan sonra Hz. Davud (M.Ö.1025- 974), hem peygamber, hem de hükümdar olarak İsrail Oğulları'nın hâkimiyetini yeni baştan kurar ve M.Ö. 1020 yılında Kudüs'ü devlet merkezi yapar.

Hz. Davud'un yerine geçen oğlu Süleyman (M.Ö. 974- 933) da, bir peygamberdir. Onun saltanat dönemi, İsrail Oğulları için tam bir refah çağı olur. Hz. Süleyman, Kudüs'te muhteşem bir Tevhid mâbedi inşa eder.

Hz.Süleyman'ın vefatından sonra ülke bir kargaşaya sürüklenir ve M.Ö.933'te ülke, İsrail ve Yahuda olmak üzere ikiye ayrılır. Kuzeydeki İsrail devletinin merkezi Samaria, güneydeki Yahudi devletinin merkezi de Kudüs olur.

Sonra kuzeydeki İsrail'liler, Tevhid inancından ayrılıp şirke düşerler. Hz. Musa'dan sonra İsrail Oğulları'nın dört büyük peygamberinden biri olan Hz. Eşa'ya'nın (Eş'ıya'nın), bütün uyarılarına rağmen İsrail Oğulları, tövbe edip şirki bırakmıyorlar ve Hz. Eşa'ya'yı da şehit ediyorlar. İşte o zaman peygamberlerinin bildirdiği felaket geliyor: İsrail devleti, kuzeyden gelen yabancıların saldırıları karşısında perişan olur ve nihâyet M.Ö. 705'te Asur kralı 2. Sargon tarafından ortadan kaldırılır.

Kuzeyden sonra güneydeki İsrail Oğulları da Tevhid inancını bırakıp şirke düştüler. Yine, Hz. Musa'dan sonra İsrail Oğulları'nın dört büyük peygamberlerinden ikisi olan Hz. Ermiya ve Hz. Hazkıyl (Hazkıyal S.), onları çok uyardılar; ancak İsrail Oğulları, onların uyarılarına kulak asmadıkları gibi, bu iki büyük peygambere çok da eziyet ettiler. Sonunda bu peygamberlerin bildirdikleri felaket geldi:

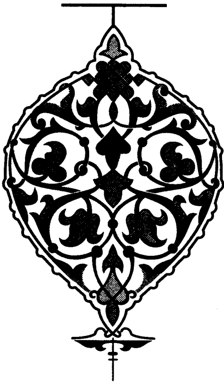
Babil kralı 2. Nabukodonosor (Buhtenassar), Asur devletini yıktıktan sonra Yahuda krallığını vergiye bağlar. Yahudi kralı, yıllık vergiyi ödemekten kaçındığı için Babil kralı, M.Ö. 586'da Kudüs üzerine yürür; kendisine bağlı kalacağına inandığı birini kral yapar ve halkın birçoğunu da köle olarak Babil'e götürür. Sonra yeni kralın da, Mısır'la ittifak arayışına girdiğini görünce, M.Ö. 587'de ikinci kez Kudüs'e girer ve Yahudi kralını tahttan indirip gözlerini oydurur; onun oğullarını da öldürür ve Yahudi'lerin özellikle okur-yazarlarını Babil'e sürgün eder. Yahudi'lerin Babil sürgünü ve esareti yaklaşık 70 yıl sürer. Sonra Babil krallığı da Persler tarafından ortadan kaldırılır ve Babil'de bulunan İsrail Oğulları

serbest bırakılır.

İsrail Oğulları, Hz. Musa'dan sonra gelen Yuşa, İşmuil, Hazkıyl, İlyas, Elyesa', Yunus, Zekeriyya, Yahya ve İsa (S.) gibi peygamberlerin bazılarını yalanlamışlar; Zekeriyya ve Yahya'yı (S.) da öldürmüşler; Hz. İsa'yı da öldürmeye teşebbüs etmişlerdi.

Rivâyetlere göre, dülgerlik yaparak emeğiyle geçinen Hz. Zekeriyya, hayatının son günlerine kadar Beyt-i Makdis'teki görevine devam eder. Onun ihtiyarlık çağında oğlu Hz. Yahya doğar. Kur'an'da Meryem:2-15. Âl-i İmrân:38-40. âyetleri, bu kutlu olayı anlatmaktadır.

Hz. Zekeriya ile Yahya da, Hz. Yakub'un (S.) hanedanındandır. Hz. Yahya da, bir peygamberdir ve o da, Hz. İsa'yı tasdik etmiştir. Hz. Yahya, Yahudi kralı, Herodes'in uygunsuz bir evliliğini onaylamadığı için başı kesilerek idam edilmişti. Oğlunun katlinden sonra kendisi de kaçmak zorunda kalan Hz. Zekeriyya da, bir ağaç kovuğunda saklanmış ve içinde saklandığı ağaç kesilerek şehit edilmiştir.

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فٖي دٖينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ
وَلَا تَتَّبِعُٓوا اَهْوَٓاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوا
كَثٖيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَٓاءِ السَّبٖيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذٖينَ
كَفَرُوا مِنْ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ عَلٰى لِسَانِ دَاوُدَ وَعٖيسَى
ابْنِ مَرْيَمَ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرٰى كَثٖيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذٖينَ
كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا
يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ
اَوْلِيَٓاءَ وَلٰكِنَّ كَثٖيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾ لَتَجِدَنَّ
اَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذٖينَ
اَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذٖينَ
اٰمَنُوا الَّذٖينَ قَالُٓوا اِنَّا نَصَارٰى ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ
قِسّٖيسٖينَ وَرُهْبَانًا وَاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

77. Ey Muhammed! De ki: "Ey Kitap Ehli! Haksız yere din sınırlarını aşmayın; daha önce (ataları) gerçekten sapmış, birçoklarını da saptırmış; (İslam geldikten sonra) kendileri de doğru yoldan sapmış olan bir güruhun bâtıl arzularına da sakın, uymayın!"

78. İsrail Oğulları'ndan küfre saplananlar, Davud ve Meryem oğlu İsa lisanıyla lânetlenmişlerdir. İşte bu, onların isyan etmelerinden ve (yasaklarda) sınırları aşmalarındandı.

79. Onlar, her zaman işledikleri kötülüklerden birbirlerini alıkoymaya çalışmazlardı. Gerçekten onların yaptıkları ne çirkindi!

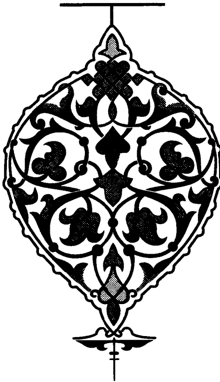
80. Ey Muhammed! O Kitap Ehli'nden çoğunu (sana ve Müslüman'lara olan düşmanlıklarından dolayı) Allah'a ortak koşan (Müşrik) kâfirlerle dostluk eder görürüsün. Nefislerinin âhiret hayatları için

önceden hazırladıkları ne kadar çirkindir! Çünkü Allah, onları gazabına uğratmış ve onlar azapta sonsuza dek kalacaklardır.

81. Oysaki eğer Kitap Ehli, (ortak koşmadan) Allah'a, kendi peygamberlerine ve onlara indirilmiş olana gerçekten iman etmiş olsalardı, o müşrik kâfirleri dost edinmezlerdi. Ancak onların çoğu zaten yoldan çıkmışlardır.

82. Ey Muhammed! Ant olsun ki, (Tevhid imanı ile) İman etmiş olanların en şiddetli düşmanları olarak, gerçekten Yahudi'leri ve Allah'a ortak koşanları (Müşrikleri) bulacaksın. Ant olsun ki, iman etmiş olanlara gerçekten sevgide en yakın olarak da: "Şüphesiz biz, Hıristiyan'larız" diyenleri bulacaksın. İşte bu, gerçekten onların içinde keşişler ile rahipler bulunmasından ve onların kuşkusuz büyüklük taslamaz olmalarındandır.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾
وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾
وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ
إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ
أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ
أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

83. Onlar (Müslüman olan Hıristiyan'lar), Allah'ın Elçisi'ne indirilmiş olan Kur'an'ı dinledikleri zamana da, hakkı tanıdıklarından dolayı gözlerinden yaşlar boşandığını görürüsün. Onlar derler ki: "Ey Rabb'imiz! Biz iman ettik; artık bizi hakkın şahitleriyle beraber yaz!"

84. "Hem de, Rabb'imizin, bizi saalih (doğruluktan ayrılmayan) bir zümre ile birlikte cennete koymasını biz umuyorken, Allah'a ve bize gelmiş olan hakka ne diye iman etmeyelim?"

85. İşte bu söylediklerinden dolayı Allah onları, altlarından ırmaklar akan cennetlerle mükâfatlandırmıştır. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. İhsan ehlinin (layıkıyla iman edenlerin, işlerini hep layıkıyla yapanların) mükâfatı da işte budur.

86. O kimseler ki, küfre saplandılar ve âyetlerimizi inkâr ettiler, işte onlar da ce-

hennem yarânlarıdır.

87. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'ın size helâl kıldığı hoş, temiz nesneleri kendinize haram kılmayın; aşırı da gitmeyin (helâl sınırını aşmayın, Hıristiyan rahiplerin yaptığı gibi nefsinizi helâllerden mahrum bırakmayın). Çünkü Allah, aşırı gidenleri asla sevmez.

88. Allah'ın size helâl, hoş olarak verdiği bütün rızıklardan da yiyin; (tanrı olarak) yalnız Kendisine iman etmiş olduğunuz Allah'a karşı takvâyı da gözetin.

89. Allah sizi (gelişi güzel) kasıtsız olarak ettiğiniz yeminlerinizden dolayı sorumlu tutmaz; yalnız kasıtlı olarak, yapacağınızı pekiştirmek için ettiğiniz yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutar. İşte bu yeminin kefareti, çoluk çocuğunuza yedirdiklerinizin ortalamasından on yoksulu doyurmak, ya da onları giydirmek, ya da bir köle azât etmektir. Bunların birini bulamayan için ise, üç gün oruç tutmaktır. Kasıtlı olarak yemin ettiğinizde yeminlerinizin kefareti işte budur. Yine de (insanların arasını bulmamak, hayırlı bir iş yapmamak için yapılan yeminler müstesna,) siz, yeminlerinizi koruyun. Şükredesiniz diye Allah, âyetlerini size işte böyle açıklar.

(84) Bazı rivâyetlere göre bu âyet ile bundan sonraki üç âyet, Habeşistan hükümdarı Necaşî ve onun yakın adamları hakkında inmiştir. Şöyle ki: Mekke'de Kureyş kâfirlerinin, inanç ve ibadet hürriyetini tanımayan acımasız tutumları ve baskıları karşısında bazı Müslüman'lar, peygamberliğin 5. Yılında Receb ayında gizlice Mekke'den çıkıp Habeşistan'a gittiler. Yaklaşık bir yıl kadar sonra da sayıları 100'ün üstünde Müslüman'lardan oluşan ikinci kafile de, Cafer bin Ebu Talib başkanlığında Mekke'den ayrılıp Habeşistan'a gitti. Kureyş kâfirleri, Müslüman'ların göçünü durdurmak ve gidenleri de geri getirmek için Amr bin Âs ile Abdullah bin Ebu Rebia'yı birçok hediyelerle Necaşî'ye gönderdiler. Önce, götürülen hediyeler Necaşî'nin generallerine ve yüksek devlet adamlarına takdim edilip destekleri istendi. Sonra Necaşî'nin huzuruna kabul edildiler. Amr bin Âs, söz alarak şöyle dedi:

"Bizden bazı kendini bilmezler, dinimizden çıktılar; ancak sizin dininize de girmediler; ne olduğunu pek anlamadığımız yeni bir dine inanmışlar; sonra da sizin ülkenize sığındılar. Onları bize geri vermenizi istiyoruz."

Necaşî ise, bu Müslüman'ları dinledikten sonra kararını vereceğini söyledi. Bunun üzerine Müslüman'lar, huzura çağrıldılar. Necaşî tarafından yöneltilen soruları Müslüman'lar adına Cafer bin Ebu Talib cevaplandırdı ve Necaşî'nin isteği üzerine de Meryem sûresinin baş tarafından 34 âyet okudu. Necaşî, okunan âyetlerden o denli etkilendi ki, akan gözyaşları sakalından süzülmeye başladı. Necaşî, Kureyş heyetinin hediyelerini geri verdi ve Müslüman'ların, güven içinde kendi ülkesinde kalabileceklerini söyledi. Kureyş elçileri, elleri boş Mekke'ye dönerken, Müslüman göçmenler de, artık güvenilir bir hükümdarın yönetimimde inançlarının gereğini serbestçe yaşayabilecekleri yeni bir ülke bulmanın sevincini yaşıyorlardı.

Diğer bir rivâyete göre, Necaşî'nin kavminden 73 kişilik bir heyet, Peygamber'imize (S.) geldiler. Peygamber'imiz, onlara Yâsîn sûresini okudu; onlar da ağlayarak dinlediler ve Müslüman oldular.

(87) Rivâyet olunuyor ki, aralarında İbni Mes'ûd, Mıkdad bin Esved, Osman bin Maz'ûn ve Ebu Huzeyfe'nin azâtlı kölesi Salim'in (R.) de bulundukları bir grup Sahabî, kendi aralarında toplanıp Yahudi dervişlerin ve Hıristiyan rahiplerin yaptığı gibi kalan ömürlerini yalnız ibadetle geçirmek, gündüzleri devamlı oruç tutmak, geceleri de uyumadan hep namaz kılmak, kadınlara yaklaşmamak, eti ve yağlı yemekleri yememek ve eski püskü elbiseler giymek sûretiyle zahitçe yaşamaya azmettiler ve hatta bazıları kendilerini kısırlaştırmayı bile düşündüler.

İşte bu günlerde Osman bin Maz'ûn'un hanımı, Hz.Âişe'nin yanına geliyor. Hz. Âişe (R.), onu çok bakımsız görünce sebebini soruyor ve o da, kocası Osman'ın, kendisini tamamen ibadete verip artık yatağına hiç girmediğini söylüyor. O sırada Peygamber'imiz (S.) eve geliyor ve Hz. Âişe, bunu kendisine anlatınca, Peygamber'imiz, hemen Osman bin Maz'ûn'u çağırtıyor ve ona: "Osman, ne oluyor?" diyor. Osman bin Maz'ûn da: "Ben kendimi tamamen ibadete verdiğim için bunu yapıyorum!" diyor ve olanları Peygamber'imize anlatıyor. Pey-

gamber'imiz, ona: "Hemen hanımını al, eve götür ve onunla yatağa gir!" diyor. Osman bin Maz'ûn: "Ya Resûlallah, ben oruçluyum!" diyor. Peygamber'imiz: "Orucunu bozacaksın!.." diyor.

Sonra Peygamber'imiz (S.), Ashab'ına şöyle diyor:

"Bazı kimseler, hanımlarından, lezzetli yemeklerden ve uykudan uzak duruyorlarmış. Ben, hem uyurum; hem gece namaz kılarım; hem zaman zaman oruç da tutarım; hem eşlerimle cinsel hayatımı da yaşarım. Benim hayat tarzımdan uzak duran, benden değildir."

Rivâyet olunuyor ki, üç Müslüman zat, Peygamber'imizin (S.) ne kadar ibadet ettiğini öğrenmek için Peygamber'imizin kapısına gelip bu konuda Efendimizin hanımlarına sorular soruyorlar. Efendimiz (S.) gelince de, onlardan biri, her zaman bütün gece namaz kıldığını söylüyor; biri de, bütün sene oruç tuttuğunu söylüyor; üçüncüsü de, hep kadınlardan uzak durduğunu, söylüyor. Bunun üzerine Peygamber'imiz (S.) onlara şöyle buyuruyor:

"Bana bakın! Vallahi, ben hepinizden daha çok Allah'tan korkarım ve hepinizden daha fazla Allah'a karşı takvâyı gözetirim. Bununla beraber ben, farz oruçlar dışında zaman, zaman oruç tutarım; zaman, zaman da tutmam; gecelerin bir kısmında namaz kılarım; bir kısmında da uyurum ve kadınlarla evlilik hayatını yaşarım. Benim bu sünnetimden (hayat tarzımdan) yüz çeviren, benden değildir." (Buharî/ 4776)

Yine, Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur:

"Sen cihat etmeye bak; çünkü İslam'ın rehbaniyyeti (Hıristiyan'ların ruhbanlığına karşı İslam'ın emri) budur." (İbni Hanbel)

"Rehbaniyyet (Ruhbanlık), bize asla emredilmedi." (İbni Hanbel, Darimî)

İşte aslında Yahudi dervişlerin ve Hıristiyan rahiplerin takvâ anlayışı olan bu hayat tarzı, Sahabe devrinden sonra Miladî 8. Asrın ilk çeyreğinde ünlü Tâbiî Hasan Basrî'nin talebesi olan Ferkad Sabahî gibi bazı kimselerce benimseniyor ve önce Irak'ta Nâsikler, Zahidler, Tövbekârlar, Ağlayanlar, Kıssacılar adlarıyla anılan cemaatler oluşmaya başlıyor. Bundan 50 seneden az bir zamanda Horasan gibi ülkelere de yayılıyor ve 2 asır sonra da diğer İslam ülkelerine de yayılıyor.

Bu cemaatlerde, dünyaya itibar etmemek, nimetlerin en azıyla yetinmek, hayattan şikâyetçi olmamak, devlet yöneticilerinin işlerine karışmamak gibi hususlar telkin edildiği için, bu anlayış, genellikle âdil olmayan hükümdarlar tarafından da destek görüyordu.

Tasavvufun en ünlü öncüleri şunlardır: Davud el-Taî (öl.776), İbrahim bin Edhem (öl.783?), Rabia el-Adeviyye (öl.801), Maruf el- Kerhî (öl.816), Bişr el- Hafî (öl.841), Zü'nnûn el- Mısrî (öl.86), Bayezid (Ebu Yezid=Yezid'in Babası) el- Bistamî (öl.874), Seri el- Sekatî (öl.870), Sehl el-Tüsterî (öl.896), Cüneyd el- Bağdadî (öl.910), Hallac el-Mansur (öl.922).

Bunların hayatları incelendiğinde, Hadis, Fıkıh, Kelam gibi İslamî ilimlerde bir derinliğe sahip olmadıkları anlaşılır. Bunlar birer halk vâızı olup insanları zahidliğe (dünya nimetlerine itibar etmeyip zamanı ibadet ve zikirle geçirmeye) davet ediyorlardı ve Yahudi Dervişler ile Hıristiyan rahiplerin hayat tarzını İslam'a uyarlamaya çalışıyorlardı.

Gerek yukarıda anılan tasavvuf öncüleri, gerekse onlardan sonra gelen Tasavvuf önderleri, peygamberlerin vahiy yoluyla İlâhî kaynaktan doğrudan doğruya bilgi aldıkları gibi, kendilerinin de ilhâm yoluyla aynı kaynaktan bilgi aldıkları iddiasında oldukları için, bunlar, İslam inancına göre küfür sayılan şeyleri de pervasızca söylüyorlar. Onları savunanlar, o sözlerinin, remzî ifadeler olduklarını iddia ederek çeşitli teviller yapıyorlar. Ancak bu teviller, gerçek dışı savunmalardan ibarettir. Nitekim Mansur el-Hallac'ın idam gerekçelerinden biri de, onun "Kâ'be tahrip edilmelidir" sözüdür. Onun bu sözü başkaları tarafından tevil edilmişse de, Hallac'ın mensup olduğu Karmetî'ler fırkası, bu sözlerini olduğu gibi anlamış ve bunu bir vasiyeti gibi kabul etmişlerdir. Nitekim Hallac, M. 922'de idam edildikten bir sene sonra 923'de Karmetî'ler Kâ'be'yi basarak tavaf edenleri kılıçtan geçiriyorlar ve Hacer-i Esved'i alıp götürüyorlar ve Suudî Arabistan'ın Ahsa bölgesinde yaptırdıkları bir tapınağa koyuyorlar. Hacer-Esved, burada 22 yıl kalıyor. Sonra Karmetî'lerin reisi, vücudunda bir takım yaraların çıkmasını, yaptığı işin uğursuzluğuna yorunca, Hacer-i Esved, Kâ'be'ye geri veriliyor.

Yine, Muhyiddin Arabî de, Fütûhât'ında Cebrâil'in, Peygamber'imizin (S.) aklı olduğunu söylemektedir. Peygamber'imize inanmayan müşrikler ve diğer kâfirler de: "Muhammed'in okuduklarının, Allah katından gelen vahiy olduğuna inanmıyoruz; kendisi bunları aklından uyduruyor" diyorlardı.

Yine, Mevlana Celaleddin Rumî de, Mesnevisinin

başında, onun Allah tarafından indirildiğini (tenzil'ün min Rabb'in Rahîm) söylemektedir.

Eflakî'nin, Sultan Veled'den naklederek yazdığına göre, bir âlim, Mevlana'ya gelip kendisine: "Sen, Mesnevi'nin İlâhî vahiy olduğunu söylüyorsun; bunu nasıl söylersin?" deyince, Mevlana, ona şöyle diyor: "Ey har, ey sek (ey eşek, ey köpek)! Çıra nist (niçin vahiy değil)? Ey kahpe mader (ey annesi kahpe)! Çıra nist (niçin vahiy değil)? Mesnev-i mâ (bizim Mesnevimiz), behterest ez Kur'an (Kur'an'dan daha üstündür)"

Kâtip Çelebi ve benzerlerin yazdıklarına göre, Eflakî'ye, bu Menakıb kitabını, Mavlana'nın torunu Ulu Arif Çelebi yazdırmıştır. Eğer Eflakî'nin yazdıkları asılsız ise, niçin Ulu Arif Çelebi, bu kitabı Mevlevî tekkelerine koydurdu? Niçin o devirde kimse ona itiraz etmedi? Niçin İslam Ansiklopedisi gibi ciddi eserler de, Mevlana ile ilgili bütün bilgiler için Eflakî'yi kaynak göstermektedirler.

İNSANLARIN, İLİMDEN UZAKLAŞIP TASAVVUF VE TARİKATE YÖNELMELERİNİN SEBEBİ, KERAMET VE ŞEFAAT İNANCIDIR

Asılsız hadislerle takdim edilen keramet ve şefaat inancı, Müslüman'ların, zamanla ilimden uzaklaşıp tasavvuf ve tarikata yönelmelerine sebep olmuştur.

Çünkü tasavvuf ve tarikat ehline göre, insanın en üstün vasfı olan velâyet mertebesine erişip keramet ve şefaat yetkilisi olmak için, ilim sahibi olmak şart değildir. Nitekim onlara göre veli, "Ma'rifetullah (Allah'ı tanıma)" adını verdikleri ilme sahip olan, günahlardan sakınan, dünya lezzetlerine ve şehvetlerine itibar etmeyen, vakitlerini ibadetle geçiren kişidir. (Teftazanî-Şerhu'l Akaid)

Nitekim ilk tasavvufçuların hayatlarını anlatan Tabakat kitaplarında anlatıldığına göre, bütün tarikatların piri olarak kabul edilen Bayezid (Eba Yezid=Yezid'in babası) Bistamî'nin (öl.874) şeyhi olan Ebu Ali el-Sindî el Kürdî, namaz dualarını bile bilmeyen bir ümmi idi.

Bayezid, bu zattan tasavvufu öğrendikten sonra Peygamber'imizin (S.) Miracı gibi bir miracı kendisinin de yaşadığını iddia etmesinden ve İslam itikadına aykırı daha birçok şeyler söylemesinden dolayı zamanın bütün âlimleri, onunla konuşmanın, sohbetlerini dinlemenin haram olduğuna fetva vermişlerdir. Bayezid, bundan sonra ölünceye değin münzevi bir hayat yaşamıştır.

Bayezid'in ölümümden 100 sene sonra onu sevenler, adına nisbetle Tayfuriyye tarikatını kurmuşlardır. (Ebu Nasr Sarrac- Lum'a. Süllemî- Tabakat. Ebu Nuaym -Hılye. Hucvirî- Keşf. Abdullah herevî- Tabakat. Attar- Tezkiret. Camî- Nefehat)

İşte sonraları başta Nakşbendiye tarikatı olmak üzere belli başlı bütün tarikatların, birer kolları oldukları Tayfuriyye tarikatının fikir babası, namaz dualarını bile bilmeyen Ebu Ali el-Sindî el-Kürdî'dir.

Ancak önceleri İslam âlimlerinin pek ciddiye almadıkları bu tasavvuf kervanına, sonraları şekilci Fıkıh ve isabetsiz içtihatlarla tatmin olmayıp bunalım geçiren Gazalî gibi ünlü şahsiyetler de katılmışlar ve bunlar, müktesebatlarını Cehâletin reklamı için kullanmışlardır. Şöyle ki:

Gazalî, (öl.1111) önce Şâfiî Fıkhı'nda çok ünlü eserler veriyor. O devirde Şâfiî âlimlerince "El-Kütübü'l Hamse el- Mütedavile" (En çok ellerde dolaşan beş kitap) olarak vasıflandırılan o beş kitaptan, El- Vasît ve El- Vecîz adlarındaki iki Fıkıh kitabı, Gazalî'nindir. Gazalî, geçirdiği ruhsal bir bunalımdan sonra çizgisini değiştirip tasavvufta karar kılıyor ve ondan sonra yazdığı Kimya-ı Saadet'te (Unvan: 1, Fasıl:15) tasavvufta cahillerin âlimlerden daha kolay ve daha fazla mesafe aldıklarını söylüyor ve bunu da şöyle gerekçelendiriyor: Âlimler, akıllarını ve ilimlerini kullandıkları için, kolay kolay mürşide teslimiyet göstermiyorlar. Onların, bunca ilim ve müktesebatlarını yok farz etmeleri ve kendilerini hiçbir şey bilmeyen bir cahil olarak kabul etmeleri çok zordur. Cahillerin ise böyle bir engeli yoktur. Ve tasavvufta da ancak teslimiyet göstermekle mesafe alınır.

Ve diyor ki: "İnsan kalbi bir havuz gibidir; bilgiler, birer kanal olan beş duyudan bu havuza akmaktadır. Bu kanallar kesilmedikçe ve bu havuz, o bilgilerden iyice temizlenmedikçe, irfana erişmek mümkün değildir."

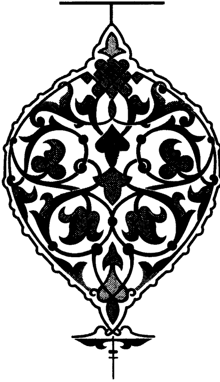
İşte Müslüman'ları felç eden anlayış budur. İnsanları, diğer canlılardan ayıran vasıf, akıl ve ilim iken ve bu vasıf sayesinde eşref-i mahlûkat (yaratılmışların en şereflisi) sayılmış iken, tasavvufa göre, insan, diğer hayvanların seviyesine inmedikçe kemâle eremez.

Pekiyi, aklına, ilmine güveni olmayan bir insan, insanlığa bir hizmet verebilir mi? Yeni bir şey bulduğunu iddia edebilir mi? Bir katma değer üretebilir mi?

Ben, 1975'te Gazalî'nin Kimya-ı Saadet adlı eserini tercüme ettiğim zaman, onun bu denli sığ ve sulandırılmış anlayışına hayret etmiştim.

Tarikatları, Peygamber'imize (S.) kadar götüren silsileler ise, tamamen uydurmadır. Zaten tarihi bilenler için bu iddianın nedenli büyük bir saçmalık olduğu gâyet açıktır. Örneğin: Bayezid'in ilk halifesi olduğu iddia edilen Ebu Hasan el- Harkanî, Bayezid'in ölümünden 87 sene sonra doğmuştur.

(89) Lağv (kasıtsız) yemin, bazı mezhep imamlarına göre, konuşma arasında : "Hayır vallah, evet vallah" demek gibi, yemin kastı olmaksızın edilen yemindir. Diğer bazılarına göre ise, öyle olduğu sanılan, ama aslında öyle olmayan bir şey için edilen yemindir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ
رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (90) اِنَّمَا يُرِيدُ
الشَّيْطَانُ اَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَٓاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ فَهَلْ اَنْتُمْ مُنْتَهُونَ (91)
وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوٓا اَنَّمَا
عَلٰى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (92) لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَاٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
ثُمَّ اتَّقَوْا وَاٰمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَاَحْسَنُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (93)
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُٓ اَيْدِيكُمْ
وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهُ
عَذَابٌ اَلِيمٌ (94) يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ
وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَٓاءٌ مِثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ
ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ
اَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ اَمْرِهِ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ
وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (95)

90. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Şarap (içki), kumar, dikili taşlar (putlar), fal okları, şeytanın işi olan iğrençlikten başka bir şey değildir. Onun için bunlardan kaçının ki, saadete eresiniz.

91. Şeytanın istediği ancak, içki ve kumarla aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymaktır. Artık bunlara son verir misiniz? (son verirsiniz, değil mi?)

92. Allah'a da, Onun Elçisi'ne de itaat edin ve onlara muhalefet etmekten (günahlardan)kaçının. Eğer yine de yüz çevirecek olursanız, artık bilin ki, Bizim Elçimize düşen, hakkı apaçık bildirmektir.

93. İman edip saalih (İslam'a uygun) işler yapanlara, (yasaklandıktan sonra şaraptan)sakındıkları,imanlarında sebat ve saalih (İslam'a uygun) işler yapmaya devam ettikleri, sonra(hayatları boyunca da)sa-

kınmaya ve iman etmeye devam ettikleri, sonra(hayatlarının sonunda da)sakınmaya devam ettikleri ve işlerini layıkıyla yaptıkları takdirde, (haram kılınmadan önce) tattıklarından dolayı bir günah yoktur. Zaten Allah, işlerini layıkıyla yapanları sever.

(Yahut İman edip iyi işler yapanlara, içki hakkında Bakara: 219. âyeti geldikten sonra ona muhalefetten sakındıkları, hükmüne iman ettikleri ve iyi işler yaptıkları, sonra içki hakkında ikinci hüküm Nisâ: 43. âyetle geldikten sonra ona muhalefetten sakındıkları ve hükmüne iman ettikleri, sonra içki hakkında Mâide:90. âyetle son hüküm gelince, ona muhalefetten sakındıkları ve bunu layıkıyla yaptıkları takdirde, daha önce tattıklarından dolayı bir günah yoktur.)

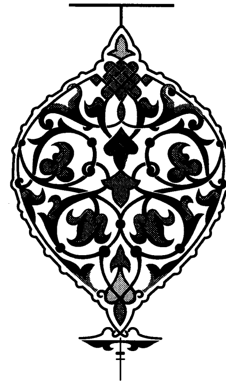
94. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah, (ihramda avlanmayı yasaklayarak) ellerinizle tutabileceğiniz ve mızraklarınızla vurabileceğiniz (küçük, büyük) bazı av hayvanlarıyla sizi gerçekten sınayacaktır. Bunu, görmeden (gıyaben) Kendisinden korkanları bilfiil bilmek (ayırt etmek) için yapacaktır. Artık bundan sonra her kim haddi aşacak olursa, işte onun için pek acıklı bir azap vardır.

95. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Siz (Hacc veya Umre için) ihramda iken av hayvanlarını öldürmeyin. Sizden her kim de, av hayvanlarını taammüden (tasarlayarak) öldürecek olursa, işte onun cezası, öldürdüğü hayvanın davardan dengidir ki, sizden iki âdil kişi, Kâ'be'ye varacak (orada kesilecek) bir kurban olmak üzere buna hükmeder. Yahut cezası bir kefarettir ki, (o kurbanın bedeliyle) yoksulları doyurmaktan (her yoksula bir fitre miktarı vermekten) ibarettir veyahut onun dengi (her fitre miktarı için bir gün olmak üzere) oruç tutmaktır. Bu da, işlediği suçun cezasını tatması içindir. Allah geçmişte (yasak gelmeden önce) olanları affetmiştir. Her kim de, bir daha bunu yapacak olursa, artık Allah, (kefaretle, ya da kefaretten ayrı olarak) ondan intikam alacaktır. Zaten Allah Azîz'dir (yegâne galiptir), intikam alandır.

(93) Rivâyet olunuyor ki, Hicrî: 5. Yılda vuku bulan Ahzâb (Hendek) savaşından sonra içkiyi kesin ve kayıtsız olarak yasaklayan âyet inince, bazı Sahabîler: "Ya Resûlallah, filan zat, Bedir savaşında, filan zat da Uhud savaşında şehit oldular ve o zamanlar onlar içki içiyorlardı. Onlardan ölenlerin hali ne olacak?" dediler. İşte o zaman bu âyet indi.

(94) Bu âyet, Miladî: 628'de Hudeybiyye seferi sırasında inmiştir. Şöyle ki: Peygamber'imiz (S.) ile Sahabî'ler(R.), İhramlı olarak Hudeybiyye'de bulundukları günlerde geceleri av hayvanları, onların yüklerinin yakınlarına o kadar sokuluyorlardı ki, büyük av hayvanlarını mızraklarıyla vurabilirlerdi; küçük av hayvanlarını da elleriyle yakalayabilirlerdi. Rivâyete göre bir Sahabî, önüne çıkan bir zebrayı mızrakla öldürür. Arkadaşları da ona: "Sen ihramlı iken bir hayvan öldürdün !.." derler. O da, bunu Peygamber'imize arz eder. İşte o zaman bu âyet iner.

(95) Akrep, yılan, kuduz köpek, kurt, fare, zehirli böcekler, sivrisinekler gibi insanlara zarar veren hayvanlar ile insanlara saldırma ihtimali olduğu takdirde arslan, kaplan, pars gibi yırtıcı hayvanları, ihramda ve Harem bölgesinde de öldürmekten dolayı bir ceza lazım gelmez.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ
عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذٖى اِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ جَعَلَ اللّٰهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا
لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْىَ وَالْقَلَٓائِدَ ۗ ذٰلِكَ لِتَعْلَمُٓوا
اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَاَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلٖيمٌ ﴿٩٧﴾ اِعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ شَدٖيدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ
رَحٖيمٌ ۗ ﴿٩٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِى الْخَبٖيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ
اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبٖيثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يَٓا اُولِى الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ۟ ﴿١٠٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَسْـَٔلُوا عَنْ اَشْيَٓاءَ اِنْ تُبْدَ
لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوا عَنْهَا حٖينَ يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ
لَكُمْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ۗ وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلٖيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَاَلَهَا
قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوا بِهَا كَافِرٖينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ
بَحٖيرَةٍ وَلَا سَٓائِبَةٍ وَلَا وَصٖيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلٰكِنَّ الَّذٖينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۗ وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

96. Deniz avı avlamak ve bu avı yemek size helâl kılınmıştır. Bu, sizin ve yolcuların faydalanması içindir. Kara avı ise, (Hacc ve Umre için) ihramda bulunduğunuz sürece size haram kılınmıştır. Yine, huzurunda toplanacağınız Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının.

97. Allah, Kâ'be'yi, o Beytü'l Haram'ı (Kutsal Evi), Haram (Kutsal olan Hacc) ayı, gerdanlıklı ve gerdanlıksız kurbanları insanların (dinî ve dünyevî) hayatı için sebep kılmıştır. İşte bu, Allah'ın, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsini gerçekten bildiğini ve Allah'ın, gerçekten her şeyi pekiyi bilen olduğunu bilmeniz içindir. (Allah, zararların önceden önlenmesi ve faydaların temini için bu hükümleri koymuştur. Onun koyduğu hükümlerde çok hikmet vardır; O, sınırsız ilmiyle bunları bilmektedir.)

98. Bilin ki, Allah, cezası gerçekten pek ağır olandır; hem de Allah, gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

99. Allah'ın Elçisi'ne düşen yalnız bildirmektir. Zaten Allah, sizin açığa vurduklarınızı da, gizli tuttuklarınızı da bilir.

100. Ey Muhammed! Sen de ki: Pis (ve kötü olan haram) ile temiz (ve hoş olan helâl) bir olmaz. Pisin (sırf) çokluğu hoşunuza gitse (sizi şaşırtsa) bile!.. (Çünkü asl olan azlık ile çokluk değil, üstün vasıf ile vasıfsızlıktır.) Öyleyse ey akl-i selim sahipleri! Allah'a karşı takvâyı gözetin ki, saadete eresiniz.

101. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Size açıklanacak olursa, size üzüntü verecek olan şeyleri Peygamber'e sormayın. Bununla beraber eğer Kur'an'ın inmesi devam ederken (Peygamber'in hayatında) onları soracak olursanız, size açıklanacaktır. Allah, geçmişte sorduklarınızı bağışlamıştır. Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Halîm'dir (cezalandırmakta aceleci değildir).

102. Sizden önce bazı gürublar bu gibi şeyleri (peygamberlerine) sormuşlar: sonra bu yüzden kâfir olmuşlardı (gereğini yapmamışlardı. İnkâr için sormuşlardı).

103. Allah, Behîre'den (beş kez doğurup beşinci yavrusu erkek olan deveden), Sâibe'den (bir dileğin gerçekleşmesi için adanan deveden), Vesîle'den (biri erkek, biri dişi ikiz doğuran koyundan) ve Hâm'dan (on nesli döllemiş olan erkek deveden) hiçbirini (onlara getirilen yasaklardan hiçbirini) meşrû kılmamış; ancak o kâfirler, Allah'a karşı yalan uyduruyorlar. Onların pek çoğu da akıllarını çalıştırmıyorlar.

(97) Kâ'be'ye bu adın verilmesinin sebebi, mikâb (küp) biçiminde olmasından, ya da yerden yüksek olmasından dolayıdır.

Kâ'be, insanların dinî ve dünyevî hayatının gelişmesine vesile olmaktadır. Nitekim düşmanından korkanlar, Kâ'be'ye sığınır ve ona sığınan da güvende olur; güçsüz olan, orada güven bulur; tüccarlar orada kazanır; Hacc ve Umre ziyaretini yapanlar, ona yönelmekle iman ve ibadet aşkını güçlendirmiş olur.

Âyette geçen Haram ay, Hacc'ın ifa edildiği Zilhicce ayıdır. Yahut İslam'ın ilk yıllarına kadar savaşların yasak olduğu bütün hürmetli aylardır ki, Zilka'de, Zilhicce, Muharrem ve Receb aylarıdır.

(100) Bu âyette, Allah katında, kötü şahısların, kötü hareketlerin ve kötü malların, iyi olanları ile bir olmadığı konusunda genel bir hüküm ifade edilmektedir.

Bir görüşe göre bu âyet, bir şahsın, Peygamber'imize içki ile ilgili soru sorması üzerine inmiştir. Şöyle ki: Bu şahıs, Peygamber'imizin huzuruna gelip: "Ya Resûlallah, ben içki ticareti yapıyordum ve bundan büyük servet kazandım. Şimdi ben bu serveti Allah yolunda harcarsam, bana faydası olur mu?" diye sormuş. Peygamber'imiz de: "Allah ancak temiz olanı kabul eder" buyurmuştu.

Diğer bir görüşe göre ise, âyetteki pis, haram demek ve temiz de, helâl demektir.

(101) Rivâyet olunuyor ki, bir gün Peygamber'imize, lüzumsuz konularda çok sorular soruldu. Peygamber'imiz öfkelendi ve ayağa kalkıp: "Haydin, istediğinizi bana sorun. Her ne sorarsanız, size açıklayacağım" buyurdu. Bunun üzerine birisi: "Benim ölen babam, şimdi nerede?" diye sordu. Peygamber'imiz de: "O, cehennemdedir" buyurdu. Bunun üzerine Sahabî'ler, özür dileyip bağışlanmalarını istirham ettiler.

(103) Câhiliyye devrinde bu sıfatlarla vasıflandırılan hayvanların sahipleri, onların sırtına binmez, sütlerinden yararlanmazlardı ve halk, onları hiçbir su ve otlaktan men etmezlerdi.

وَاِذَا قٖيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا
مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَاۜ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَٓاؤُ۬هُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَلَا
يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْۚ لَا يَضُرُّكُمْ
مَنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْۜ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمٖيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ حٖينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ اَوْ اٰخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ
اِنْ اَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ مُصٖيبَةُ الْمَوْتِۜ تَحْبِسُونَهُمَا
مِنْ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللّٰهِ اِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرٖي بِهٖ ثَمَنًا
وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰىۙ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّٰهِ اِنَّٓا اِذًا لَمِنَ
الْاٰثِمٖينَ ﴿١٠٦﴾ فَاِنْ عُثِرَ عَلٰٓى اَنَّهُمَا اسْتَحَقَّٓا اِثْمًا فَاٰخَرَانِ يَقُومَانِ
مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذٖينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْاَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ
بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَٓا اَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَٓاۘ اِنَّٓا اِذًا
لَمِنَ الظَّالِمٖينَ ﴿١٠٧﴾ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى
وَجْهِهَٓا اَوْ يَخَافُٓوا اَنْ تُرَدَّ اَيْمَانٌ بَعْدَ اَيْمَانِهِمْۜ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاسْمَعُواۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقٖينَ ﴿١٠٨﴾

104. O kâfirlere: "Allah'ın indirdiği Kur'an'a ve Allah'ın Elçisi'ne (hükmüne) gelin!" denilince, onlar derler ki: "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey (din ve gelenek) bize yeter!" Ya ataları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yol üzerinde bulunmuyor iseler de mi?..

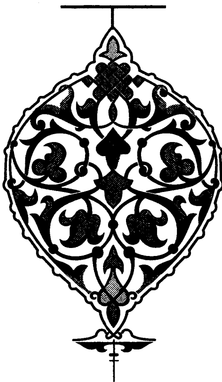
105. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Siz kendinize bakın. Siz doğru yolda olduğunuz zaman, sapkınlığa düşen, size zarar veremez. Hepinizin dönüşü yalnız Allah'adır. İşte o zaman Allah, yaptıklarınızı size haber verecektir.

106. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! İçinizden birine ölüm gelip çattığı zaman, (yapacağı) vasiyet sırasında iki âdil kişi şahit tutsun. Yahut yolculuk sırasında başınıza ölüm musibeti gelecek olursa, sizden (sizin kabilenizden, milletinizden) olmayan yabancı başka iki kişi şahit tutsun. Eğer bu yabancı şahitlerin dü-

rüstlüğünde şüpheye düşecek olursanız, o iki şahidi namazdan (İkindi namazından veya her hangi bir namazdan) sonra alı korsunuz; sonra onlar Allah'a şöyle yemin ederler: "Yakınlarımız için bile olsa, hiçbir şey karşılığında yalan yemin etmeyeceğiz ve Allah için yaptığımız doğru şahitliği gizlemeyeceğiz. Aksi takdirde biz hiç şüphesiz günahkârlardan olacağız."

107. Eğer bu iki yabancı şahidin, (şahitlikte yalan veya tahrif yoluyla) bir günah işledikleri anlaşılacak olursa, işte o zaman, bu vasiyet şahitliği, aleyhinde (mirastaki haklarının kaybına sebep) olacak mirasçılardan iki kişi onların yerini alır ve Allah'a şöyle yemin ederler: "Ant olsun ki, bizim şahitliğimiz, onların şahitliğinden daha gerçektir ve biz, kimsenin hakkına tecavüz etmedik. Aksi takdirde biz hiç şüphesiz zalimlerden olacağız."

108. İşte bu hüküm (yeminin vârislere tevcih edilmesi), şahitliği gereğince yerine getirmelerini, ya da (bir de) yeminlerinden sonra, yeminlerin vârislere verilmesinden korkmalarını daha çok sağlar. Yine, Allah'a karşı takvâyı gözetin ve buyruklarını dinleyin. Zaten Allah, fâsıklar (yoldan çıkmışlar) güruhunu hidâyete erdirmez.

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَٓا اُجِبْتُمْ ؕ قَالُوا لَا عِلْمَ
لَنَا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ ۘ اِذْ اَيَّدْتُكَ بِرُوحِ
الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۚ وَاِذْ عَلَّمْتُكَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ ۚ وَاِذْ تَخْلُقُ
مِنَ الطِّينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِاِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا
بِاِذْنِي وَتُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ بِاِذْنِي ۚ وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى
بِاِذْنِي ۚ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنٖٓي اِسْرَٓائِيلَ عَنْكَ اِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١١٠﴾
وَاِذْ اَوْحَيْتُ اِلَى الْحَوَارِيِّنَ اَنْ اٰمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي ۚ قَالُٓوا
اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾ اِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ اَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا
مَٓائِدَةً مِنَ السَّمَٓاءِ ؕ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾
قَالُوا نُرِيدُ اَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ
اَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

109. Kıyamet günü Allah, bütün Elçilerini huzurunda toplayacak; sonra onlara şöyle diyecek: "Size (sizden sonra sizin tevhide olan davetinize) ne cevap verilmişti?" Allah'ın Elçileri diyecekler ki: "Onların imanı hakkında bizim hiçbir kesin bilgimiz yoktur." (Yahut kıyametin dehşetinden dolayı ilk başta ümmetleri hakkında şahitlik edemeyip böyle diyecekler.) Şüphesiz gaipleri (gizlileri) layıkıyla bilen yegâne Sensin!"

110. O zaman Allah şöyle buyuracak: "Ey Meryem oğlu İsa! Senin ve annenin üzerindeki nimetimi hatırla. Hani seni Ruhu'l Kudüs (Cebrâil) ile desteklemiştim; sen beşikte (küçük) iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun (insanları hakka davet ediyordun). Yine, hani sana kitabı (okumayı), hikmeti (doğru ve faydalı bilgiyi), Tevrat'ı ve İncil'i öğretmiştim. Bir zaman da sen, Benim iznimle çamurdan kuş biçiminde bir şey yapıyordun; sonra ona

üfürüyordun da, Benim iznimle o, hemen kuş oluveriyordu. Yine, doğuştan kör olanı ve alacalıyı iznimle iyileştiriyordun. Yine, hani sen, ölüleri Benim iznimle diriltip mezardan çıkarıyordun. Bir zaman da (seni öldürmek istediklerinde) İsrail Oğulları'nı senden uzak tutmuştum. Hani sen, onlara mucizeler getirmiştin de, içlerinden küfre saplananlar demişlerdi ki: "Bu, apaçık sihirden başka bir şey değildir."

111. Yine, hani Ben, Havarî'lerin (senin yardımcılarının) gönüllerine ilhâm vermiştim (senin lisanınla onlara emretmiştim) ki: "Bana ve elçime iman edin!" Onlar demişlerdi ki: "İman ettik; Sen de şahit ol ki, biz gerçekten Müslüman'larız!"

112. Bir zaman Havarî'ler, demişlerdi ki: "Ey Meryem oğlu İsa! Senin Rabb'in, bize gökten donatılmış bir sofra indirebilir mi (bunu Rabb'inden isteyebilir misin)?" İsa demişti ki: "Eğer gerçekten iman etmiş kimseler iseniz, Allah'a karşı takvâyı gözetin!"

113. Havarî'ler demişlerdi ki: "Biz istiyoruz ki, o sofradan yiyelim de, kalplerimiz mutmain olsun ve yaşayarak (yakîn bilgi ile) bilelim ki, sen gerçekten bize doğru söylüyorsun ve buna gözleriyle görmüş şahitler olalım!"

(109) Peygamberlerin, bunu söylemeleri, onu Allah'ın bilgisine havale etmeleri ve Allah'ın, peygamberlerin, kendi ümmetlerinden çektikleri sıkıntıları, duydukları üzüntü ve kederleri daha iyi bildiğini arz etmek içindir. Bu itibarla bu sözleri, karşılaştıkları zorluklardan ve sıkıntılardan bir yakınma anlamındadır.

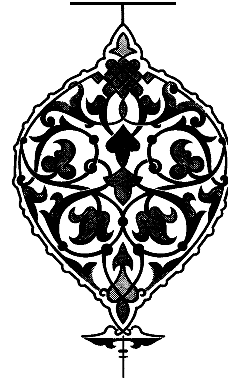
Diğer bir görüşe göre bu, "Ümmetimizin bizden sonra ne yaptıklarını bilmiyoruz ve hüküm için asıl geçerli olan da, kişinin son halidir" demektir.

Bir diğer görüşe göre ise bundan kastedilen, onların rezaletlerini tespit etmektir.

(110) İbni Abbas'tan gelen rivâyete göre, Hz. İsa, 30 yaşında iken kendisine peygamberlik gelmiş ve peygamber olarak 30 ay dünyada yaşamış; sonra dünyadan kaldırılmıştır.

(112) Hz. İsa'dan, gökten bir sofranın indirilmesini isteyen Havarî'lerin, o zaman henüz iman edip etmedikleri konusunda Tefsir âlimleri arasında görüş ayrılığı vardır. Bazılarına göre onlar, o zaman henüz iman etmemişlerdi ve sözlerinin zahirinden de anlaşıldığı gibi Allah'ın kudreti ve Hz. İsa'nın doğruluğu hakkında şüphe içinde bulunuyorlardı ve iddia ettikleri iman ve ihlâs konusunda kalplerindekini söylemiyorlardı.

Bazı âlimlere göre ise, Havarî'ler, o zaman da mü'min idiler. Bu sorular ise, şüpheyi gidermek için değil, fakat kalben mutmain olmak ve imanlarını daha sabitleştirmek içindi.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَٓا اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَٓائِدَةً مِنَ السَّمَٓاءِ تَكُونُ
لَنَا عِيدًا لِاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً مِنْكَۚ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّازِق۪ينَ ﴿١١٤﴾
قَالَ اللّٰهُ اِنّ۪ي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَاِنّ۪ٓي اُعَذِّبُهُ عَذَابًا
لَٓا اُعَذِّبُهُٓ اَحَدًا مِنَ الْعَالَم۪ينَۚ ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا ع۪يسَى ابْنَ مَرْيَمَ
ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُون۪ي وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ قَالَ
سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ ل۪ٓي اَنْ اَقُولَ مَا لَيْسَ ل۪ي بِحَقٍّۜ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُۜ تَعْلَمُ مَا ف۪ي نَفْس۪ي وَلَٓا اَعْلَمُ مَا ف۪ي نَفْسِكَۜ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَٓا اَمَرْتَن۪ي بِه۪ٓ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبّ۪ي
وَرَبَّكُمْۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَه۪يدًا مَا دُمْتُ ف۪يهِمْۚ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَن۪ي كُنْتَ
اَنْتَ الرَّق۪يبَ عَلَيْهِمْۜ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَه۪يدٌ ﴿١١٧﴾
اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ
الْحَك۪يمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِق۪ينَ صِدْقُهُمْۜ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَدًاۜ رَضِيَ اللّٰهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُۜ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ﴿١١٩﴾ لِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا ف۪يهِنَّۜ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿١٢٠﴾

114. Meryem oğlu İsa dedi ki: "Allah'ım, ey Rabb'imiz! Gökten bize bir sofra (yemek sofrası veyahut marifet hakikatlerinin sofrası) indir ki, o (indiği gün), bizim için, öncekilerimiz ve sonrakilerimiz (bu ümmetin öncekileri ve sonrakileri) için (kutlanacak) bir bayram (öğüt) olsun, hem de Senden bir mucize olsun! Hem de, bizi (onunla) rızıklandır (onun şükrünü de bize nasip eyle)! Zaten Sen, rızık verenlerin en hayırlısısın."

115. Allah buyurdu ki: "Ben, onu kesinlikle size indireceğim. Artık ondan sonra sizden her kim, inkâr edecek olursa, (zamanınızdaki veyahut bütün zamanlardaki) insanlardan hiç kimseye çektirmediğim azabı ona çektireceğim."

116. Bir zaman (kıyamet günü) da Allah şöyle buyuracak: "Ey Meryem oğlu İsa! Sen mi insanlara: 'Beni ve annemi Allah'tan başka iki tanrı edinin!' demiştin?" İsa diyecek ki: "Hâşâ, Seni tenzih ederim; hakkım olmayan bir sözü söylemek bana yaraşmaz. Eğer ben onu söylemişsem, zaten şüphesiz Sen onu bilirsin. Benim içimde gizlediklerimi Sen bilirsin; Senin Zatında gizleyip bildirmediklerini ise ben bilmem. Şüphesiz bütün gaipleri (gizlileri) hakkıyla bilen yegâne Sensin."

117. "Ben, onlara yalnız Senin bana emrettiklerini söyledim: 'Benim de Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan yalnız Allah'a tapın!' dedim. Ben, içlerinde bulunduğum sürece de onları gözettim. Sen beni vefat ettirdikten sonra ise, onların gözetleyicisi yalnız Sen oldun. Zaten her şeyi görüp gözeten yegâne Sensin!"

118. "Eğer Sen, onları azaba uğratacak olursan, işte onlar şüphesiz Senin kullarındır; eğer onları bağışlayacak olursan, zaten kuşkusuz Azîz (yegâne galip) de, Hakîm (bütün işlerinde hikmet olan) de ancak Sensin!"

119. Allah buyuracak ki: "İşte bugün doğru olanlara, doğruluklarının fayda sağlayacağı gündür. Altlarından ırmaklar akan cennetler onlar içindir. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. Allah, onlardan hoşnut olmuş, onlar da, Allah'tan hoşnut olmuşlardır. İşte pek büyük saadet budur."

120. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Allah'a aittir. Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

(114) Rivâyetlere göre, Hz. İsa, dua ve niyazdan önce yıkandı; sonra kıl abasını giydi; iki rekât namaz kıldı; sonra başını önüne eğdi; gözünü kapadı ve: "Allah'ım, ey Rabb'imiz!.." diye niyaz etmeye başladı.

Âyette görüldüğü üzere Hz. İsa, niyazının başında Allah'a (C.) iki kez nida etmiştir: Birincisinde, bütün kemâl sıfatlarını kapsayan Ülûhiyyet vasfıyla, ikin-

cisinde de terbiye (eğitip yetiştirmek) ifade eden Rubûbiyyet vasfıyla nida etmiştir. Bu iki nidadan amaç, niyazda tevazu içinde olmak ve yakarışta ısrarcı olmaktır.

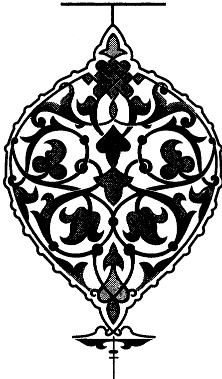
Bu sofra Pazar günü inmişti. İşte bundan dolayıdır ki, Hıristiyan'lar, o günü bayram (tatil) yapmışlardır.

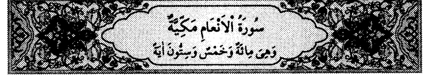
Bir görüşe göre âyetteki "öncekiler" den, reisleri, "sonrakiler" den de reislerin arkasından giden halkları kastedilmektedir.

Bir rivâyete göre, onlar, bu ağır tehdidi duyunca, bazılarının küfre düşmesinden endişe ettiler ve bundan affedilmelerini talep edip: "Biz o sofrayı istemiyoruz" dediler. Böylece sofra inmedi. Nitekim Tâbiî (ikinci kuşak Müslüman) âlimlerin en büyüklerinden olan Mücahid ile Hasan el- Basrî de, bu görüştedirler. Ancak âlimlerin çoğunluğuna göre sofra inmiştir.

Rivâyetlere göre Hz. İsa, Havarî'lere. "Önce üç gün oruç tutun, sonra dilediğinizi Allah'tan isteyin; size verilecektir. Onlar da böyle yapmışlar ve Allah'tan, donatılmış bir sofra istemişler. Bunun üzerine melekler, bir sofra ile beraber onlara doğru yönelmişler.

Bir rivâyete göre, o sofranın üstünde yedi pide ve yedi büyük balık varmış. Balıkların pulları, kılçıkları yokmuş; yağları akıyormuş. Balıkların baş tarafında tuz, kuyruk tarafında da sirke varmış; balıkların etrafında da pırasadan başka her çeşit sebze varmış. Ayrıca sofrada zeytin, peynir, tereyağı ve pastırma da varmış. Bir rivâyete göre, sofrada cennet meyvelerinden bir meyve de bulunuyormuş.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ مِنْ ط۪ينٍ ثُمَّ قَضٰى
اَجَلاًۜ وَاَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوَاتِ
وَفِي الْاَرْضِۜ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْت۪يهِمْ
مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِض۪ينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ
لَمَّا جَٓاءَهُمْۜ فَسَوْفَ يَأْت۪يهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٥﴾ اَلَمْ يَرَوْا
كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ
وَاَرْسَلْنَا السَّمَٓاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَاراًۖ وَجَعَلْنَا الْاَنْهَارَ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهِمْ
فَاَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَاَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْناً اٰخَر۪ينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ
نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَاباً ف۪ي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِاَيْد۪يهِمْ لَقَالَ الَّذ۪ينَ
كَفَرُٓوا اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ مُب۪ينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ
مَلَكٌۜ وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكاً لَقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ﴿٨﴾

EN' ÂM SÛRESİ: 6

Bu sûre, 165 âyettir. Tercihe şayan olan rivâyetlere göre sûrenin tamamı Mekke'de toptan inmiştir. Bir rivâyete göre, sûrenin 91, 92, 93, 151, 152, 153. âyetleri Medine'de inmiştir. Sûrenin bazı âyetlerinde Arap'ların, kurbanlık sağmal hayvanlarla ilgili gelenekleri kınandığı için sûreye bu ad verilmiştir. En'âm, koyun, keçi, deve, sığır ve manda cinslerinin tamamı için kullanılmaktadır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hamd (övülmek) yalnız Allah'a yaraşır. O Allah ki, şu gökleri ve bu yeri yaratmış; karanlıkları ve aydınlığı var etmiştir. Sonra (bu delillerden sonra) o küfre saplanmış olanlar, tapmada başkalarını Rabb'leriyle denk tutmaya çalışıyorlar (Allah'tan başkasına da tapıyorlar).

2. Allah Odur ki, sizi (atanız Âdem'i) balçıktan yaratmış; sonra sizin için belli bir

süre (ecel, ömür) takdir buyurmuştur. (Kıyamet günü tekrar diriltilmek için) Allah katında da belli bir süre vardır.(Birinci süre, yaratılıştan ölüme kadardır; ikincisi de ölümden kıyamet günü dirilişine kadardır. Yahut birincisi uyku, ikincisi de ölümdür. Yahut birincisi geçmiş insanlar için, ikincisi de gelecek insanlar içindir.) Sonra siz (kıyamet günü insanların, bedenleriyle dirilişini inkâr eden) kâfirler yine de bundan şüphe ediyorsunuz.

3. Şu göklerde ve bu yerde hükümran olan da yegâne Allah'tır. O, sizin sırlarınızı da, açığa vurduklarınızı da bilir; O, (hayır,şer) bütün işlediklerinizi de bilir.

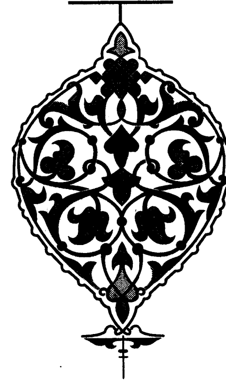
4. Her defasında o kâfirlere Rabb'lerinin âyetlerinden (delillerinden, mucizelerinden, Ku'an âyetlerinden) bir âyet gelince de, mutlaka ondan yüz çevirmişlerdir.

5. Hak (Kur'an) onlara geldiğinde böylece onu yalanlamışlardır. İşte onların alay ettikleri şeyin (İslam'ın galibiyetinin, bu dünyada ve öbür dünyada uğrayacakları azabın) haberleri yakında onlara gelecektir.

6. Onlar görmediler mi ki, Biz, kendilerinden önceki nesillerden nicesini yok ettik. Biz, yeryüzünde size vermediğimiz imkânları onlara vermiştik; üzerlerine gökten bol, bol yağmurlar da yağdırmıştık; altlarından akan ırmaklar da var etmiştik. Sonra günahları yüzünden onları yok etmiştik de, kendilerinden sonra başka nesiller meydana getirmiştik.

7. Ey Muhammed! Eğer Biz, (onların istediği gibi) sana kâğıda yazılmış bir kitap indirseydik de, onlar elleriyle ona dokunmuş olsalardı, o küfre saplanmış olanlar yine kesinlikle şunu diyeceklerdi: "Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir."

8. O küfre saplanmış olanlar şunu da söylediler: "Ona (Muhammed'e bizim de görebileceğimiz) bir melek indirilseydi ya!" Eğer Biz de, böyle bir melek indirseydik, (eski ümmetler, istedikleri mucize geldiği halde yine iman etmeyince, gerçekleşen Allah'ın sünneti= değişmez âdeti, onlar için de gerçekleşirdi ve) kesinlikle onların işi bitirilmiş olurdu; sonra onlara göz açtırılmazdı.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ
مَا يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٠﴾ قُلْ
سِيرُوا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾
قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ قُلْ لِلّٰهِ كَتَبَ عَلٰى
نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
اَلَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ
فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ
اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ
قُلْ اِنِّي اُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ اِنِّي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذٰلِكَ
الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
اِلَّا هُوَ وَاِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾
وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

9. Eğer Biz, onu (Elçimizi) bir melek kılsaydık (yahut Elçimize, meleklerden bir arkadaş kılsaydık, insanların, melekleri gerçek sûretinde görmeleri mümkün olmadığı için) onu da mutlaka bir adam sûretinde yapardık ve onları, (Elçimiz için: "Bu da bizim gibi bir insandır" deyip) düştükleri şüpheye yine düşürürdük.

10. Ey Muhammed! Ant olsun ki, senden önce nice Elçilerle (peygamberlerle) de gerçekten alay edilmişti. Sonra onlardan alay edenleri, alay ettikleri azap (yahut alay etmelerinin cezası) kuşatıvermişti.

11. De ki: "Yeryüzünde dolaşın; sonra peygamberlerimizi yalanlayanların sonlarının nice olduğuna bir bakın!"

12. De ki: "Şu göklerde ve bu yerde ne varsa kimindir?" De ki: "Hepsi yalnız Allah'ındır." Allah, Zatı üzerine (lütuf olarak) rahmeti yazmıştır (takdir buyurmuştur). O, kıyamet günü hepinizi hiç şüphesiz bir araya toplayacaktır. Bunda (kıyametin geleceğinde, sizi bir araya toplayacağında) hiç şüphe yoktur. O kimseler ki, kendilerini hüsrana uğratmışlar, onlar artık iman etmezler.

13. Gecenin ve gündüzün içinde barınan ne varsa, hepsi de yalnız Allah'ındır. Semî (her şeyi pekiyi işiten), Alîm (her şeyi pekiyi bilen) de yalnız Odur.

14. Ey Muhammed! De ki: "Ben, Allah'tan başkasını kendime koruyucu, (tanrı) edinir miyim hiç! O, şu gökleri ve bu yeri yaratmış olandır. Başkalarını yedirip de kendisi yedirilmeyen de ancak Odur." De ki: "Ben, gerçekten Müslüman'ların ilki olmakla emrolundum ve bana: 'Sakın, müşriklerden olma! ' dendi."

15. De ki: "Doğrusu, ben, Rabb'ime isyan edecek olursam, o pek büyük günün azabından korkarım."

16. O gün her kimden azap uzaklaştırılacak olursa, işte Allah, gerçekten onu esirgemiştir. Apaçık saadet de işte budur.

17. Eğer Allah, sana bir zarar dokunduracak olursa, onu, kendisinden başka giderecek olan da yoktur; eğer sana bir hayır dokunduracak olursa, bil ki, O, her şeye (o hayrı koruyup sürekli kılmaya da) Kadirdir.

18. Kullarının üzerinde Kaahir (tasarruf sahibi) olan da, yegâne Odur. Zaten O, Hakîm'dir (işlerinde hikmet gözetendir), Habîr'dir (her şeyden haberdardır).

قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّٰهُ شَه۪يدٌ بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْ وَاُو۫حِيَ اِلَيَّ
هٰذَا الْقُرْاٰنُ لِاُنْذِرَكُمْ بِه۪ وَمَنْ بَلَغَ اَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ اَنَّ مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً
اُخْرٰى قُلْ لَٓا اَشْهَدُ قُلْ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَاِنَّن۪ي بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ
(19) اَلَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ اَبْنَٓاءَهُمْ اَلَّذ۪ينَ
خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (20) وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى
اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِه۪ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (21) وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَم۪يعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذ۪ينَ اَشْرَكُٓوا اَيْنَ شُرَكَٓاؤُ۬كُمُ الَّذ۪ينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (22)
ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا وَاللّٰهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِك۪ينَ (23)
اُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (24)
وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ اِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ
وَف۪ٓي اٰذَانِهِمْ وَقْرًا وَاِنْ يَرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتّٰٓى اِذَا
جَٓاؤُ۫كَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِنْ هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاط۪يرُ
الْاَوَّل۪ينَ (25) وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ وَاِنْ يُهْلِكُونَ اِلَّٓا
اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (26) وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ (27)

19. Ey Muhammed! De ki: "Şahitlik olarak hangi şey en büyüktür?" De ki: "Benimle sizin aranızda Allah şahittir. Bu Kur'an da, sizi ve ulaştığı herkesi uyarmam için bana vahyolundu. Yoksa siz gerçekten Allah ile beraber başka tanrılar bulunduğuna cidden şahitlik mi ediyorsunuz?" De ki: "Ben buna asla şahitlik etmem." De ki: "O, ancak bir tek Tanrıdır. Ben ise, sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden tamamen beriyim (uzağım)."

20. O kimseler ki, kendilerine Kitap vermişizdir (Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların bilginleri), bu Peygamberi öz oğullarını tanırcasına tanırlar. O kimseler ki, kendilerini hüsrana uğratmışlar, onlar artık iman etmezler.

21. Allah'a karşı yalan uyduran (iftira eden) veya Onun âyetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir! Gerçek şu ki, zalimler asla iflah olmazlar.

22. O günü düşün ki, onların hepsini bir araya toplayacağız; sonra, Allah'a ortak koşanlara diyeceğiz ki: " Hani nerede o kuruntu ettiğiniz ortaklarınız?"

23. Sonra onların mâzeret (kaçamak) olarak söyleyebilecekleri ancak şu olacaktır: "Ey Rabb'imiz! Vallahi, biz müşrik (Sana ortak koşan) olmadık!"

24. Bak, nasıl kendilerini zorlayarak yalan söylediler! O uydurdukları tanrılar da, kendilerinden nasıl uzaklaşıp kayboldular!

25. Ey Muhammed! Allah'a ortak koşanların içinde, (sen Kur'an okurken hakkı bulmak için değil, sırf merak ettikleri için toplanıp) seni dinleyenler de var. Biz de, (inatları yüzünden) Kur'an'ı anlamasınlar diye, onların kalplerinin üzerine sanki perdeler, kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Onlar her türlü mucizeyi görecek olsalar da, onlara inanmayacaklardır. Hatta o kâfirler, sana geldiklerinde: "Bu Kur'an, eskilerin masallarından başka bir şey değildir" deyip seninle tartışmaya bile girerler.

26. O kâfirler, hem insanları ondan (Kur'an'ı dinlemekten, Peygamber'e iman etmekten) alıkoyuyorlar, hem de kendileri ondan uzaklaşıyorlar. Zaten onlar, yalnız kendilerini helâk etmiş (tüketmiş) oluyorlar; ancak farkında değillerdir.

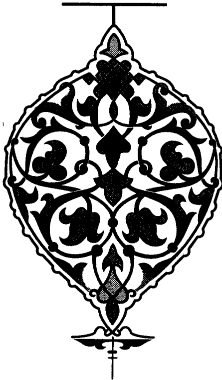
27. Onların cehennem ateşinin karşısında durdurulup da: "Ah ne olurdu, gerisin geri dünyaya döndürülseydik de, Rabb'imizin âyetlerini yalanlamasaydık ve iman edenlerden olsaydık!" dediklerini bir görseydin!..

(19) Rivâyet olunuyor ki, Kureyş'liler, Peygamber'imize (S.) dediler ki: "Ya Muhammed, biz seni Yahudi'lere ve Hıristiyan'lara sorduk; onlar kendi

Kitaplarında seninle ilgili bir şeye rastlamadıklarını söylediler. Haydi, sen bize, Allah'ın Elçisi olduğuna şahitlik edecekleri göster." İşte o zaman bu âyet indi.

(20) Rivâyet olunuyor ki, dürüst ve insaflı olan Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların bilginleri, Peygamber'imizi, kitaplarında yazılı olan vasıflarından tanırlardır; tıpkı öz oğullarını kendilerine has nitelikleriyle tanıdıkları gibi. Nitekim rivâyete göre Peygamber'imiz, Medine'ye hicret edince, bazı Sahabî'ler, Yahudi asıllı bilgin Abdullah bin Selam'a sordular: "Allah (C.), bu âyeti Peygamber'e indirdi; bu Kitap Ehli, Peygamber'imizi nasıl tanıyor?" Abdullah bin Selam dedi ki: "Ben, Muhammed'i aranızda görünce, öz oğlumu tanır gibi onu tanıdım; hatta yemin ederim ki, onu öz oğlumdan bile daha iyi tanıyorum; çünkü kadınların, kocalarına hıyanet edip etmediklerini bilemem; ancak Muhammed'in, Allah'ın Elçisi olduğuna kesinlikle şahitlik ederim."

(25) Rivâyet olunuyor ki, bir gün Ebu Süfyan, Velid, Nazır, Utba, Şeybe ve Ebu Cehil gibi müşriklerin ileri gelenleri Kâ'be'de toplanıyorlar. O sırada Peygamber'imiz (S.) de Kâ'be'de Kur'an okuyor. Onlar da, dinlemeye başlıyorlar. Sonra onlar, Nazır'a: "Bu adam, ne diyor?" diye soruyorlar. Nazır da diyor ki: "Ben, onun ne dediğini anlamıyorum; yalnız dilini oynattığını ve benim size anlattığım gibi, eskilerin masallarını okuduğunu görüyorum." O zaman Ebu Süfyan: "Ben, onun gerçeği söylediğini görüyorum" diyor. Ebu Cehil ise: "Hayır, asla!.." diyor.

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا
عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً
قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ
ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ
وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ
إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ
بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ
فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا
مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَإِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾
وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ
نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

28. Hayır, daha önce gizledikleri şey (nifakları, çirkin fiilleri) karşılarına çıkmıştır. Onlar dünyaya gerisin geri döndürülseler bile, yine kendilerine yasak edilmiş olan şeylere (küfre, günahlara) mutlaka döneceklerdi. Çünkü onlar gerçekten de yalancıların ta kendileridir.

29. Bir de, onlar (beden dirilişini inkâr eden müşrikler) dediler ki: "Bu dünya hayatımızdan başka (bedenî) bir hayat yok; biz öldükten sonra (beden olarak) diriltilecek de değiliz."

30. Rabb'leri huzurunda durduruldukları zaman da onları bir görsen!..Rabb'leri diyecek ki: "Bu (beden dirilişi) gerçek değil miymiş?" Onlar da diyecekler ki: "Rabb'imize ant olsun ki, evet, gerçekmiş!" Rabb'leri de şöyle diyecek: "Öyleyse tadın şimdi azabı; çünkü sizler (dünyada bunu) inkâr ediyordunuz."

31. O kimseler ki, Allah'a kavuşmayı (bedenleriyle dirilip Allah'ın huzuruna çıkmayı) yalan saydılar, onlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Nihâyet kıyamet ansızın onlara gelip çatınca diyecekler ki: "Dünyadaki taksiratımızdan dolayı vay halimize!" Onlar günahlarını da sırtlarına yükleneceklerdir. İşte o yüklendikleri yük ne kötüdür!

32. Zaten dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Âhıret yurdu ise, takvâyı gözetenler için elbette daha hayırlıdır. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

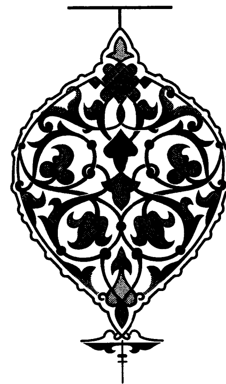
33. Biz, elbette biliyoruz ki, o kâfirlerin söyledikleri hiç şüphesiz seni üzüyor. Ey Muhammed! Gerçekte onlar seni yalanlamıyorlar; ancak o zalimler, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar.

34. Ant olsun ki, senden önceki Allah'ın Elçileri de yalanlanmışlardı. İşte onlar, kendilerine yardımımız erişinceye değin yalanlanmalarına ve eziyet görmelerine katlandılar. Allah'ın kelimelerini (mü'minlere olan zafer vaadini) değiştirecek hiçbir güç de yoktur. Ant olsun ki, Allah'ın eski Elçi'lerinin haberlerinden (onların çektiklerinden) bir kısmı kuşkusuz sana da gelmiştir.

35. Hem de, şâyet o kâfirlerin senden yüz çevirmeleri sana ağır geldiyse, işte eğer yerin içine bir tünel, ya da göklere bir merdiven bulup da, onlara istedikleri türden bir mucize getirebileceksen, haydi getir! Zaten eğer Allah (icbârî olarak) dileseydi, mutlaka hepsini hidâyet üzerinde toplardı. Öyleyse sakın, cahillerden olma!

(33) Rivâyet olunuyor ki, Ahnes bin Şurayk adındaki müşrik, Ebu Cehil'e dedi ki: "Sence Muhammed'in gerçek durumu nedir, bana söyler misin? O, bu davasında doğru mu, yalancı mı?" Ebu Cehil de dedi ki: "Vallahi, Muhammed, kesinlikle doğrudur; o, şimdiye kadar hiç yalan söylemedi ki... Ancak Kusayy Oğulları, Liva (Kureyş'lilerin sancaktarlığı), Sikâyet (hacılara su verme), Hicabet (Kâ'be'nin kapıcılığı) hizmetlerinin yanı sıra bir de peygamberlik şerefini elde ederlerse, diğer Kureyş'lilere ne kalır?" İşte o zaman bu âyet indi.

(34) Rivâyet olunuyor ki, Haris bin Âmir, Peygamber'imize (S.) dedi ki: "Ey Muhammed! Eski peygamberlerin yaptığı gibi sen de bize istediğimiz mucizeyi Allah tarafından getir; biz de seni tasdik edelim!" Ancak Allah (C.) onların istediği mucizeyi vermedi. Bunun üzerine onlar da, Peygamber'imizden yüz çevirdiler. Bu da, Peygamber'imize pek ağır geldi. Çünkü Peygamber'imiz, kavminin iman etmesini çok arzu ediyordu. Bunun için ne zaman Kureyş'liler, bir mucize isteseler, Peygamber'imiz, onların iman etmesini umarak Allah'tan o mucizeyi indirmesini istiyordu. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

اِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتٰى يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهٖ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ
عَلٰٓى اَنْ يُنَزِّلَ اٰيَةً وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِنْ دَٓابَّةٍ
فِي الْاَرْضِ وَلَا طَٓائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّٓا اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ
مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاِ اللّٰهُ
يُضْلِلْهُ وَمَنْ يَشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ اَرَاَيْتَكُمْ
اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُونَ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ
اِلَيْهِ اِنْ شَٓاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰٓى اُمَمٍ
مِنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنَاهُمْ بِالْبَاْسَٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾
فَلَوْلَٓا اِذْ جَٓاءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ
وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوا
مَا ذُكِّرُوا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتّٰٓى اِذَا فَرِحُوا
بِمَٓا اُو۫تُٓوا اَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

36. Senin (Tevhid) çağrına uyanlar, yalnız gerçek işitenlerdir. Ölülere (duygusuz kâfirlere) gelince, Allah (beden dirilişini göstermek için) onları yeniden diriltecek; sonra (yaptıklarının cezasını görmeleri için) Ona döndürülecekler.

37. Yine, onlar (Mekke kâfirleri) dediler ki. "Ona Rabb'inden (bizim istediğimiz türden) bir mucize indirilse ya!" De ki: "Elbette Allah (onların istediği türden) bir mucize indirmeye Kaadirdir. Ancak onların pek çoğu bunun sonucunu (istedikleri mucize indirilip de iman etmedikleri takdirde Allah'ın değişmez âdeti olarak helâk edileceklerini) bilmezler.

38. Yeryüzünde hareket eden hiçbir canlı da, iki kanadı ile uçan hiçbir kuş da yoktur ki, sizin gibi (rızıklarını, ecellerini ve yaşayışlarını takdir ettiğimiz) bir topluluk (tür) olmasın. Biz, Kitapta (kader kitabı olan Levh-ı Mahfûz'da) hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Sonra hepsi dirilip (yaptıkları haksızlıkların hesabını vermek üzere) Rabb'lerinin huzuruna sevk edileceklerdir. (Sonra hepsi toprağa döneceklerdir.)

39. Yine, o kimseler ki, âyetlerimizi yalan saydılar, onlar sanki karanlıklar içinde kalmış sağırlar ve dilsizlerdir. Allah, (aklını ve hür iradesini doğru kullanmayanlardan) kimi dilerse onu yoldan saptırır; (aklını ve hür iradesini doğru kullananlardan) kimi dilerse onu da dosdoğru yol üzerinde bulundurur.

40. Ey Muhammed! (Allah'a ortak koşanlara) de ki: "Söyler misiniz bana; (dünyada) Allah'ın azabı size erişecek olursa veya kıyamet gelip çatacak olursa, Allah'tan başkasına mı yalvaracaksınız? Eğer doğru sözlü kimseler iseniz söyleyin!"

41. "Elbette ki, yalnız Ona yalvaracaksınız. Artık O, dilerse, kaldırılması için yalvardığınız belayı kaldıracak. Ve siz (büyük belalar karşısında), Allah'a ortak koştuğunuz şeyleri unutursunuz." (Onlar aklınıza bile gelmez; çünkü büyük sarsıntılar karşısında insan beyni doğal haline döner; mutlak Kaadirin Allah olduğunu anlar.)

42. Ant olsun ki, Biz senden önce de nice toplumlara (ümmetlere Tevhid dinini bildirmek için) peygamberler göndermişizdir. Sonra (onlar peygamberleri yalanlayınca) kendilerini darlık ve hastalık sıkıntılarına uğrattık ki, yalnız Bize yakarıp iman etsinler.

43. Artık hiç olmazsa azabımız kendilerine geldiği zaman, yalnız Bize yalvarıp yakarsalardı ya!.. Ancak onların kalpleri (sanki) katılaşmıştı ve şeytan onlara, yaptıklarını süslemişti.

44. İşte onlar, kendilerine verilen öğütleri (darlık ve hastalık musibetlerini) unuttuklarında, (bu kez onları bollukla imtihan etmek için) bütün nimetlerin kapılarını onlara açtık. Nihâyet onlar, kendilerine verilen nimetlerle şımardıklarında, ansızın onları yakalayıverdik. İşte o zaman onlar bütün ümitlerini yitiriverdiler.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾
قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ سَمْعَكُمْ وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوبِكُمْ
مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ ۗ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ ثُمَّ
هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ اَرَاَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً
اَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرْسِلُ
الْمُرْسَلِينَ اِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ ۚ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ
الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا اَقُولُ لَكُمْ عِنْدٖي خَزَائِنُ
اللّٰهِ وَلَا اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا اَقُولُ لَكُمْ اِنّٖي مَلَكٌ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا
مَا يُوحٰى اِلَيَّ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصٖيرُ ۗ اَفَلَا
تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذٖينَ يَخَافُونَ اَنْ يُحْشَرُوا اِلٰى
رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهٖ وَلِيٌّ وَلَا شَفٖيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾
وَلَا تَطْرُدِ الَّذٖينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ
يُرٖيدُونَ وَجْهَهُ ۗ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ
حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمٖينَ ﴿٥٢﴾

45. Sonunda o zalimler güruhunun arkası (kökü) kesildi. Bütün âlemlerin Rabb'i olan Allah'a hamd olsun!

46. Ey Muhammed! De ki: "Gördünüz mü: Eğer Allah sizin kulaklarınızı sağır, gözlerinizi kör edecek ve kalplerinizi mühürleyecek (katılaştıracak) olursa, Allah'tan başka hangi tanrı onları size gerisin geriye verebilir?" Bak, işte Biz âyetlerimizi nasıl çeşit, çeşit açıklıyoruz! Sonra onlar yine de yüz çeviriyorlar!

47. De ki: "Gördünüz mü: Allah'ın azabı size ansızın veya önceden belli olarak (yahut gece veya gündüz) gelecek olursa, zalimler güruhundan başkası mı yok edilmiş olur?"

48. Biz, Elçilerimizi ancak müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. İşte her kim, iman edip de kendini ıslah edecek olursa, artık bu gibiler için korku yoktur; onlar kaygılanacak da değillerdir.

49. O kimseler ki, âyetlerimizi yalan saydılar, yoldan çıkmalarından dolayı onlara da azap dokunacaktır.

50. Ey Muhammed! De ki: "Ben size: 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır ' demiyorum. Ben gaybı (görünmezleri) de bilmem. Ben size, gerçekten bir melek olduğumu da söylemiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım." De ki: "Görmeyen ile gören bir olur mu hiç! Öyleyse niçin düşünmezsiniz?"

51. Ey Muhammed! Sen Kur'an'la o kimseleri uyar ki, onlar, yeniden dirilip Rabb'lerinin huzuruna sevk edilmekten korkuyorlar. Kendileri için ne bir koruyucu, ne de bir şefaatçi vardır. Umulur ki, takvâyı gözetirler.

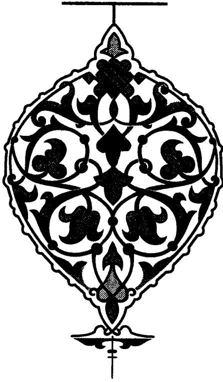
52. Ey Muhammed! Sen o kimseleri yanından kovma ki, onlar, sabah, akşam yalnız Rabb'lerine yalvarıp Onun rızasını dilerler. Onların hesabından (müşriklerin, seninle konuşmak için, meclisinden kovulmalarını istedikleri yoksul mü'minlerin imanlarının hesabından, yahut yoksul mü'minlerin rızıklarının hesabından, yahut müşriklerin imanlarının hesabından) hiçbir şey senden sorulmaz, senin hesabından bir şey de onlardan sorulmaz. Yoksa eğer onları kovacak olursan, artık sen zalimlerden olursun.

(52) Rivâyet olunuyor ki, müşriklerin bazı ileri gelenleri, Ammar bin Yasir, Suheyl el- Rumî, Habbab bin Eret, Selman el- Farisî ve benzeri yoksul Müslüman'ları kastederek Peygamber'imize dediler ki: "Eğer sen şu aç nefisli köleleri meclisinden kovarsan, biz gelir, seninle oturup konuşuruz." Peygamber'imiz: "Ben, mü'minleri yanımdan kovamam" buyurdu. Bunun üzerine onlar: "Hiç olmazsa, biz geldiğimiz zaman onları meclisinden kaldır; biz gidince, onları yine meclisine alırsın" dediler. Pey-

gamber'imiz de, onların iman etmelerini çok arzu ettiği için: "Pekiyi!.." dedi.

Diğer bir rivâyete göre, Kureyş eşrafı, Hz. Ebu Talib'in yanına gelip dediler ki: "Kardeşin oğlu Muhammed, köleleri yanından kovarsa, bizim kalbimizde saygınlık kazanır ve ona uymamız için uygun bir ortam oluşur." Hz. Ebu Talib de, bunları Peygamber'imize anlattı. Bu sırada orada bulunan Hz. Ömer de: "Ya Resâlallah, onların, sizinle görüştükten sonra ne yapacaklarını görmek için bu tekliflerini kabul etsen!.." dedi. Peygamber'imiz de: "Pekiyi!.." buyurdu. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوٓا اَهٰٓؤُلَٓاءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
مِنْ بَيْنِنَاۜ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَاِذَا جَٓاءَكَ
الَّذٖينَ يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰى
نَفْسِهِ الرَّحْمَةَۙ اَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُٓوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهٖ
وَاَصْلَحَ فَاَنَّهُ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ
وَلِتَسْتَبٖينَ سَبٖيلُ الْمُجْرِمٖينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ اِنّٖى نُهٖيتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذٖينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ قُلْ لَٓا اَتَّبِعُ اَهْوَٓاءَكُمْۙ قَدْ ضَلَلْتُ
اِذًا وَمَٓا اَنَا مِنَ الْمُهْتَدٖينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ اِنّٖى عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبّٖى
وَكَذَّبْتُمْ بِهٖۜ مَا عِنْدٖى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهٖۜ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا
لِلّٰهِۜ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلٖينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ اَنَّ
عِنْدٖى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنٖى وَبَيْنَكُمْۜ
وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِالظَّالِمٖينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ
لَا يَعْلَمُهَٓا اِلَّا هُوَۜ وَيَعْلَمُ مَا فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِۜ وَمَا تَسْقُطُ
مِنْ وَرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فٖى ظُلُمَاتِ الْاَرْضِ
وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ اِلَّا فٖى كِتَابٍ مُبٖينٍ ﴿٥٩﴾

53. İşte Biz, böylece de insanların kimini kimi ile (eşrafı aşağı tabaka ile ve zengini yoksul ile) sınadık (imanı önce aşağı tabaka ve yoksula nasip ettik) ki, onlar (eşraf ve zenginler) desinler ki: "Aramızda Allah'ın lütfunu esirgemediği kimseler bunlar mı?" Pekiyi, Allah, (hidâyet nimetine) şükredenleri en iyi bilen değil mi? (İşte bunu en iyi bilen Allah olduğu için, imanı, hidâyeti önce onlara nasip etmiştir.)

54. Ey Muhammed! Âyetlerimize o iman edenler sana geldiklerinde de onlara hemen şunu söyle: "Selam size! Rabb'iniz, sizin için merhameti Kendisi üzerine yazmıştır (takdir etmiştir). Gerçek şu ki: Sizden her kim, bilmeyerek bir kötülük işleyip, sonra ardından tövbe ve kendini ıslah edecek olursa, bilsin ki, Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

55. İşte Biz, (Kur'an'daki) âyetlerimizi

böyle uzun uzadıya açıklıyoruz (ki, hak, apaçık ortaya çıksın da yaşansın); bir de suçluların tuttukları yol belli olsun.

56. Ey Muhammed! De ki: "Sizin o Allah'tan başka da taptıklarınıza (yalvardıklarınıza) benim tapmam kesinlikle bana yasak edilmiştir." De ki:. "Ben sizin havalarınıza (yanlış arzularınıza) uymam; aksi takdirde gerçekten sapkınlığa düşmüş olurum ve hidâyete ermişlerden olmam."

57. De ki: "Ben gerçekten Rabb'imden gelen apaçık bir delil üzerindeyim. Siz ise onu yalan saydınız. Sizin acele gelmesini istediğiniz azap benim yanımda (elimde) değildir. Hüküm yalnız Allah'ındır. O hakkı anlatır. Doğru ile eğriyi ayıranların en hayırlısı da Odur."

58. De ki: "Eğer çabucak gelmesini istediğiniz azap benim yanımda (elimde) olsaydı, benimle sizin aranızdaki iş mutlaka bitirilmiş olurdu. Zalimleri en iyi bilen ise ancak Allah'tır. (Bu zalimlerin cezasının çabucak verilmemesinin hikmetini ancak Allah bilir.) "

59. Gaybın (görünmezlerin) anahtarları da yalnız Allah katındadır. Onları Allah'tan başkası bilemez. Allah, karada ve denizde ne varsa hepsini de bilir. Onun bilgisi olmadan düşen bir tek yaprak da yoktur. Yerin karanlıkları içinde bir tanecik de, yaş, kuru hiçbir nesne de yoktur ki, o apaçık Kitapta (Levh-ı Mahfuz'da) yazılı bulunmasın.

وَهُوَ الَّذ۪ي يَتَوَفّٰيكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ
ف۪يهِ لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُسَمًّىۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ (60) وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِه۪ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةًۜ حَتّٰٓى
اِذَا جَٓاءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ (61) ثُمَّ رُدُّٓوا
اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّۜ اَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحَاسِب۪ينَ (62)
قُلْ مَنْ يُنَجّ۪يكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا
وَخُفْيَةًۚ لَئِنْ اَنْجٰينَا مِنْ هٰذِه۪ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ (63) قُلِ
اللّٰهُ يُنَجّ۪يكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُونَ (64) قُلْ هُوَ
الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ
اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذ۪يقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍۜ اُنْظُرْ
كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ (65) وَكَذَّبَ بِه۪ قَوْمُكَ
وَهُوَ الْحَقُّۜ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَك۪يلٍۜ (66) لِكُلِّ نَبَاٍ مُسْتَقَرٌّ
وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (67) وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذ۪ينَ يَخُوضُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا ف۪ي حَد۪يثٍ غَيْرِه۪ۜ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ
الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ (68)

60. Yine, Allah Odur ki, geceleyin sizi vefat ettirir (uyutup bir çeşit ölü gibi hislerinizi pasif hale getirir); gündüzün de ne yaptığınızı bilir; sonra sizin için belirlenmiş ecel (ömür) tamamlansın diye sabahleyin sizi yine hayata döndürür. Nihâyet son dönüşünüz yalnız Onadır. Sonra yaptıklarınızı size haber verecektir.

61. Kulları üzerinde yegâne Kaahir (tam hâkimiyet sahibi) de Allah'tır. O, sizin üzerinize muhafız (amellerinizi yazan) melekler de gönderir. Nihâyet sizden birine ölüm gelip çatınca, elçi meleklerimiz (Ölüm Meleği ile emrindeki melekler) onun canını alırlar ve o melekler görevlerinde hiç kusur etmezler.

62. Sonra insanlar, gerçek Mevlâ'ları (sahipleri) Allah'a döndürüleceklerdir. Haberiniz olsun ki, hüküm yalnız Onundur. Zaten Allah, hesap görenlerin en süratlisidir.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلٰكِنْ ذِكْرٰى
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا
وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا
كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ
تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَا أُولٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا
كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَنَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا
يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدٰينَا اللّٰهُ كَالَّذِي
اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ
يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى
وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلٰوةَ
وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ
قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

63. Ey Muhammed! De ki: "Sizi karanın ve denizin karanlıklarından (kara ve deniz yolculuklarındaki korkunç olaylardan) kim kurtarır? O zaman gizli, gizli şöyle yalvarır yakarırsınız: Ant olsun ki, eğer Allah bizi bundan kurtaracak olursa, hiç şüphesiz şükredenlerden olacağız!"

64. De ki: "Sizi bundan da, her türlü sıkıntıdan da ancak Allah kurtarır. Sonra siz yine Ona ortak koşuyorsunuz."

65. De ki: "Size üstünüzden ve ayaklarınızın altından azap göndermeye ve sizi fırkalara bölüp birbirinize düşürerek kiminizin hıncını kiminize tattırmaya yegâne Kaadir olan Allah'tır. "Bak, anlasınlar diye Biz, âyetlerimizi nasıl türlü türlü açıklıyoruz!

66. Ey Muhammed! Kur'an (yahut İlâhî azap) hakkın ta kendisi olduğu halde senin kavmin onu da yalan saydılar. De ki: "Ben sizin üzerinize vekil (muhafız) değilim (ancak bir uyarıcıyım)."

67. Her haberin (azap haberinin) bir gerçekleşme zamanı vardır. Siz de yakında bileceksiniz.

68. Âyetlerimiz hakkında (aleyhinde) konuşmaya dalanları gördüğün zaman da, onlar başka bir söze (konuya) geçinceye kadar onlardan yüz çevir. Eğer şeytan bunu sana unutturacak olursa, hatırladıktan sonra artık o zalimler güruhu ile bir arada oturmaya devam etme.

69. Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakınanlar için, o âyetlerimiz hakkında konuşmaya dalanların (çirkin sözlerinin) hesabından (sorumluluğundan) da bir şey (sorumluluk) yoktur. Ancak onlara bir hatırlatma yapmalılar. Umulur ki, onlar (hiç değilse Müslüman'ların hatırı için) bundan sakınırlar.

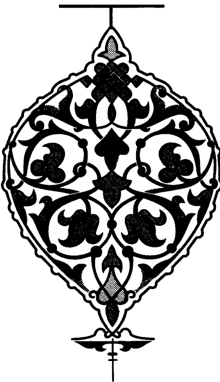
70. Dinlerini (uymakla yükümlü oldukları İslam'ı, yahut ibadet zamanları olan dinî bayramlarını) oyun ve eğlence edinmiş ve dünya hayatı kendilerini aldatmış olan kimseleri de bırak (şimdilik onlarla savaşmaya girme) ve Kur'an'la şu öğüdü ver: Bir kimse kendi işlediği suçlar yüzünden rehin alınırsa, onun Allah'tan başka ne bir koruyucusu, ne de bir şefaatçisi olmayacaktır. O, her türlü fidyeyi verecek olsa da, ondan alınmayacaktır (kabul edilmeyecektir). İşte onlar, işledikleri yüzünden rehin alınacak olanlardır. Küfre saplanmış

olmalarından dolayı onlar için kaynar bir içecek ve pek acı veren bir azap vardır.

71. Ey Muhammed! De ki: "Biz, Allah'tan başka, bize fayda da, zarar da veremeyen şeylere de tapar mıyız hiç! Allah bizi hidâyete erdirdikten sonra topuklarımız üzerinde gerisin geriye de döner miyiz hiç! Şeytanların, yoldan saptırıp yeryüzünde şaşkın, şaşkın dolaşır hale getirdikleri, "Bize gel!" diye hidâyete çağıran arkadaşları bulunan (ancak kendisi o çağrıya uymayan) kimse gibi olur muyuz hiç!" De ki: "Gerçekten Allah'ın hidâyeti (İslam), yegâne hidâyettir. Hem de biz, âlemlerin Rabb'ine teslim olmakla emrolunduk."

72. "Namazı dosdoğru kılın ve Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının!" diye de emrolunduk. (Kıyamet günü) huzuruna sevkedileceğiniz de Odur.

73. Şu gökleri ve bu yeri hak (gereği gibi, hikmet) ile yaratan da Allah'tır. O, "Ol!" dediği gün (eşyayı yarattığı gün, yahut kıyamet günü) hemen her şey oluverir. Onun sözü haktır. Sûr'a üfleneceği gün de hükümranlık yalnız Onundur. Gürüneni de, görünmezi de bilen Odur. Yegâne Hakîm (bütün işlerinde hikmet bulunan), Habîr (her şeyden haberdar olan) de Odur.

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ لِاَبٖيهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصْنَامًا اٰلِهَةً اِنّٖى
اَرٰيكَ وَقَوْمَكَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذٰلِكَ نُرٖٓى اِبْرٰهٖيمَ
مَلَكُوتَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنٖينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا قَالَ هٰذَا رَبّٖى فَلَمَّٓا اَفَلَ
قَالَ لَٓا اُحِبُّ الْاٰفِلٖينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ
هٰذَا رَبّٖى فَلَمَّٓا اَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنٖى رَبّٖى لَاَكُونَنَّ مِنَ
الْقَوْمِ الضَّٓالّٖينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبّٖى
هٰذَٓا اَكْبَرُ فَلَمَّٓا اَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ اِنّٖى بَرٖٓیءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾
اِنّٖى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذٖى فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ حَنٖيفًا
وَمَٓا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكٖينَ ﴿٧٩﴾ وَحَٓاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ اَتُحَٓاجُّٓونّٖى
فِى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينِ وَلَٓا اَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهٖٓ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ
رَبّٖى شَيْـًٔا وَسِعَ رَبّٖى كُلَّ شَیْءٍ عِلْمًا اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾
وَكَيْفَ اَخَافُ مَٓا اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ
بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَاَیُّ
الْفَرٖيقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

74. Bir zaman da İbrahim, babası Âzer'e şöyle demişti: "Sen putları tanrılar mı ediniyorsun? Doğrusu ben seni ve kavmini apaçık bir sapkınlık içinde görüyorum."

75. İşte Biz, böylece de İbrahim'e şu göklerin ve bu yerin muazzam hükümranlığını (harikalarını) gösteriyorduk ki, (yıldızlara ve onların simgeleri olan putlara tapan kavmine Allah'ın birliğinin, ortaksız olduğunun delillerini göstersin); kendisi de yekînî iman (deliller sonunda hâsıl olan kesin iman) sahiplerinden olsun.

76. Nihâyet gece karanlığı üzerine çökünce, İbrahim, çok parlak bir yıldız gördü (kavmine gösterdi); "İşte Rabb'im bu!" dedi. Sonra o yıldız batıp kaybolunca, İbrahim: "Ben, batıp kaybolanları sevmem" dedi.

77. Sonra İbrahim, doğan Ayı görünce, "İşte Rabb'im bu!" dedi. Sonra Ay da batıp kaybolunca, İbrahim: "Ant olsun ki, eğer

Rabb'im, beni hidâyete erdirmeyecek olursa, hiç kuşkusuz ben, sapkınlar güruhundan olacağım" dedi.

78. Sonra İbrahim, doğmakta olan güneşi görünce, dedi ki: "İşte Rabb'im bu! İşte bu, hepsinden daha büyük!" Sonra güneş de batıp kaybolunca, İbrahim dedi ki: "Ey kavmim! Ben, sizin bütün ortak koştuklarınızdan beriyim (arıyım)!"

79. "Ben gerçekten, yüzümü Hanîf (Rabb'imi birleyici, yalnız hakka meyledici, Tevhidde kararlı) olarak, şu gökleri ve bu yeri yoktan var eden Allah'a yönelttim ve ben, Ona ortak koşanlardan değilim! "

80. İbrahim'in kavmi ise, onunla tartışmaya girdiler. İbrahim şöyle dedi: "Siz, Allah hakkında benimle tartışmak mı istiyorsunuz? Oysaki Allah, beni hidâyete erdirmiştir. Ben, sizin, Allah'a ortak koştuklarınızdan da hiç korkmuyorum; meğerki, Rabb'im, bir şey (fenalık) dilemiş olsun. Rabb'im ilmiyle her şeyi kuşatmıştır. Öyleyse niçin öğütlenmezsiniz (ibret almazsınız)?"

81. "Hem de, siz, Allah'ın, hakkında hiçbir hüccet (delil) indirmediği şeyleri Ona ortak koşmaktan gerçekten korkmuyorsunuz da, ben sizin ortak koştuklarınızdan nasıl korkarım! İşte bu iki gruptan hangisi güvende olmaya daha layık? Biliyorsanız söyleyin!"

(74) Âzer, Kûfe çevresinde bir kasabada yaşıyordu.

Bir rivâyete göre, Hz. İbrahim'in babasının adı Tarah'tır. Âzer ise, onun meşhur olan lakabıdır.

Diğer bir rivâyete göre, Âzer, Hz. İbrahim'in babasının taptığı putun adıdır; kendisi bu puta taptığı için ona bu lakap verilmiştir.

Bu lakabın ona niçin verildiği konusunda şunlar da söylenmiştir: Âzer, çok yaşlı, beli bükülmüş insan demektir. Âzer, hata işleyen demektir.

اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُٓوا اِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَٓا اٰتَيْنَاهَٓا اِبْرٰه۪يمَ عَلٰى قَوْمِه۪ؕ
نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَٓاءُؕ اِنَّ رَبَّكَ حَك۪يمٌ عَل۪يمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَؕ كُلًّا هَدَيْنَاۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِه۪ دَاوُ۫دَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسٰى
وَهٰرُونَؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَۙ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى
وَع۪يسٰى وَاِلْيَاسَؕ كُلٌّ مِنَ الصَّالِح۪ينَۙ ﴿٨٥﴾ وَاِسْمٰع۪يلَ وَالْيَسَعَ
وَيُونُسَ وَلُوطًاؕ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَم۪ينَۙ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ اٰبَٓائِهِمْ
وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْۚ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَق۪يمٍ ﴿٨٧﴾ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْد۪ي بِه۪ مَنْ يَشَٓاءُ
مِنْ عِبَادِه۪ؕ وَلَوْ اَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾
اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَۚ فَاِنْ يَكْفُرْ بِهَا
هٰٓؤُلَٓاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِر۪ينَ ﴿٨٩﴾
اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰيهُمُ اقْتَدِهْؕ قُلْ
لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًاؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعَالَم۪ينَ ﴿٩٠﴾

82. O kimseler ki, iman ettiler ve imanlarına zulüm (şirk) karıştırmadılar, işte (azaptan) güven, onlarındır; hidâyete ermiş olanlar da onlardır.

83. İşte kavmine karşı İbrahim'e verdiğimiz hüccetimiz (delilimiz) de budur. Biz kimi dilersek onun (ilim ve hikmette) derecelerini yükseltiriz. Şüphesiz senin Rabb'in Hakîm'dir(her işinde hikmet sahibidir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

84. Biz; İbrahim'e İshak'ı ve (İshak'ın oğlu) Yakub'u da bağışlamıştık; hepsini hidâyet üzere göndermiştik; bundan önce Nûh'u ve onun (Nûh'un, ya da İbrahim'in) zürriyetinden Davudu, Süleyman'ı, Eyyûb'u, Yûsuf'u, Musa'yı ve Hârun'u da hidâyet üzere göndermiştik. Biz ihsan ehlini (iyilikleri layıkıyla yapanları) işte böyle mükâfatlandırırız.

85. Zekeriyya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı

da hidâyet üzere göndermiştik. Hepsi saalihlerdendir.

86. İsmail'i, Elyesa'ı, Yûnus'u ve Lût'u da hidâyet üzere göndermiştik. Onların hepsini de zamanlarındaki insanlardan üstün kıldık.

87. Onların atalarından, zürriyetlerinden ve kardeşlerinden bazılarını da hidâyet üzere göndermiştik; onları seçkin kılmıştık ve dosdoğru yol üzere göndermiştik.

88. İşte bu (peygamberlerin hidâyeti), Allah'ın hidâyetidir (tevfikidir). Allah, kullarından kimi dilerse onu hidâyete erdirir. Eğer onlar (o peygamberler) bile Allah'a ortak koşmuş olsalardı, yaptıkları (ibadetler) elbette boşa gitmiş olurdu.

89. İşte bunlardır kendilerine Kitap, hüküm ve peygamberlik verdiklerimiz. Artık eğer onlar (Mekke kâfirleri) bunları (Kitabı, hükmü, peygamberliği) inkâr edecek olurlarsa, bilsinler ki, Biz, bunları inkâr etmeyen bir kavmi (peygamberler ile ümmetleri, yahut Ensar ile diğer Sahabî'leri, yahut bütün mü'minleri, yahut melekleri) mutlaka onların yerine koyacağız.

90. İşte bunlardır (anılan peygamberlerdir) Allah'ın, hidâyet üzere gönderdiği kimseler. Öyleyse sen de ey Muhammed! Onların hidâyetine (Tevhid inancına) uy!

(82) Gerçek mü'minler, imanlarına şirki karıştırmayanlardır. Müşrikler ise, Allah'a iman etmekle beraber putlara da taptıklarını, bunun da, onların imanlarını tamamladığını, çünkü putların temsil ettiği varlıkların, kendilerini Allah'a yaklaştırdıklarını ve Onun katında kendilerine şefaatçi olacaklarını iddia ediyorlardı. Nitekim onlar: "Biz o putlara, ancak, bizi Allah'a iyice yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." (Zümer:3) diyorlardı. İşte müşriklerin, imanlarına zulüm, şirk karıştırmaları budur.

(84) "Onun zürriyetinden" tamlaması, eğer "Hz. İbrahim'in zürriyeti" demek ise, Hz. Lût'un, Hz. İbrahim'in soyundan olmaması ile itiraz varit olur. Çünkü Hz. Lût, Hz. İbrahim'in kardeşinin oğludur. Ancak bu itiraza da, "Arap'lar, amcayı da baba sayarlar" şeklinde cevap verilmiştir. Nitekim bir âyette şöyle denilmektedir: "Senin (Yakub'un) İlâhına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın İlâhına, bir tek İlâha tapacağız. Biz Ona teslim olanlarız." (Bakara:133) Oysaki Hz. İsmail, Hz. Yakub'un babası değil, amcasıdır.

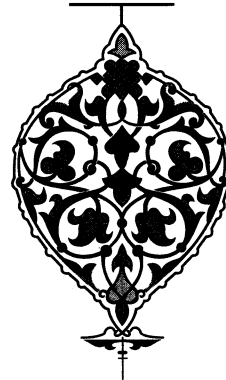
(85) Hz. Zekeriyya, Âzer'in oğlu, Hz. Yahya da Hz. Zekeriyya'nın oğludur. Hz. İsa, Hz. Meryem'in oğludur.

Bir rivâyete göre, Hz. İlyas, Hz. Nûh'un dedesi olan Hz. İdris'dir. Diğer bir rivâyete göre, Hz. İlyas, Hz. Musa'nın kardeşi olan Hz. Hârun'un torunlarındandır.

(86) Hz. Elyesa', Ahtub'un ve o da Acuz'un oğludur.

Bir rivâyete göre,Hz. Elyesa', Hz. Yûşa bin Nûn'dur. Hz. Yûnus da, Matta'nın oğludur.

Hz. Lût, Hz. İbrahim'in kardeşi olan Hâran'ın oğludur.

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ
قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذ۪ي جَٓاءَ بِهٖ مُوسٰى نُورًا وَهُدًى
لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاط۪يسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَث۪يرًا وَعُلِّمْتُمْ
مَا لَمْ تَعْلَمُٓوا اَنْتُمْ وَلَٓا اٰبَٓاؤُ۬كُمْ قُلِ اللّٰهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ ف۪ي خَوْضِهِمْ
يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهٰذَا كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذ۪ي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذ۪ينَ يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهٖ وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ
افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ اُو۫حِيَ اِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ اِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ
قَالَ سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظَّالِمُونَ
ف۪ي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُٓوا اَيْد۪يهِمْ اَخْرِجُٓوا اَنْفُسَكُمْ
اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ
وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيَاتِه۪ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادٰى
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَٓاءَ ظُهُورِكُمْ
وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَٓاءَكُمُ الَّذ۪ينَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ ف۪يكُمْ شُرَكٰٓؤُا
لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

91. Onlar (Mekke müşrikleri, Yahud'iler) Allah'ın kadrini (yüceliğini, kudretini) de gereği gibi takdir edemediler. Çünkü onlar şöyle dediler: "Allah, hiçbir insana (bu tür vahiyden) bir şey indirmemiştir." Ey Muhammed! Sen de ki: "Musa'nın insanlar için nur ve hidâyet olarak getirdiği Kitabı kim indirmişti? Siz onu parça, parça kâğıtlara yazıyor, istediğinizi açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz. Hem de (Kur'an'da) size, sizin de, atalarınızın da bilmediği (Tevrat'ta bulunmayan veya görüş ayrılığına düştüğünüz) şeyler öğretildi." De ki: "Onların hepsini Allah indirmiştir. Sonra onları bırak, daldıkları saçmalıkları içinde oynayadursunlar.

92. Hem de, indirdiğimiz bu Kitap (Kur'an) mübarektir; kendisinden öncekileri (Kutsal Kitapları) tasdik edicidir (doğrulayıcıdır) Hem de, Ümmü'l Kura (Kentlerin Anası olan Mekke) halkını ve çevresindekileri uyarman için onu sana indirdik. Âhırete iman edenler, (hakkı aradıkları için) buna da iman ederler ve onlar, namazlarını devamlı kılarlar.

93. Allah'a karşı yalan uydurandan, yahut kendisine hiçbir şey vahyolunmadığı halde: "Bana vahyolundu" diyen kimseden ve: "Allah'ın indirdiğinin benzerini ben de indireceğim" diyenden daha zalim kim olabilir! Ey Muhammed! Bu zalimleri, ölüm zorlukları içinde can çekişirken ve melekler ellerini uzatmış : "Haydi, canlarınızı çıkarın (verin); Allah'a karşı haksız olarak söylediklerinizden ve Onun âyetlerine karşı kibirlik taslamanızdan dolayı bugün rezil-rüsva edici bir azapla cezalandırılacaksınız" derlerken de bir görsen!..

94. (Kıyamet günü dirildiklerinde onlara şöyle denecek:) "Ant olsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi tek başınıza (malsız, evlatsız, arkadaşsız, şefaatçisiz) Bize geldiniz; size bahşettiğimiz her şeyi de ardınızda bıraktınız. İbadetlerinizde gerçekten Allah'ın ortakları sandığınız şefaatçilerinizi de yanınızda görmüyoruz. Ant olsun ki, aranızdaki bağlar kopmuş ve (şefaatçi) sandıklarınız, size görünmez olmuşlardır."

(91) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Yahudi bilginlerinden Malik bin Sayf'a dedi Ki: "Tevrat'ı Musa'ya indiren Allah aşkına, bana söyler misin? Tevrat'ta: 'Allah, şişman bilgini sevmez!' ifadesini görüyor musun? İşte o sen ve senin gibilerdir; sen, Yahudi'lerin mallarıyla böyle şişmanlandın." Bunu duyan hazır cemaat de gülmeye başladı. Malik ise öfkelendi; sonra Hz. Ömer'e döndü ve: "Allah, hiçbir insana bu tür bir vahiy indirmemiştir" dedi.

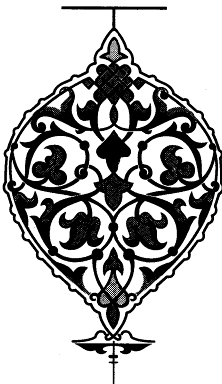
Diğer bir rivâyete göre, bunu diyenler, Mekke müşrikleridir. Buna göre, onların Tevrat'ın indirilmesiyle ilzam edilmeleri, Tevrat'ın öteden beri müşrikler arasında da şöhretinin yaygın olmasından dolayıdır.

(93) Peygamberlik davasına kalkışan yalancı

Müseylemetü'l Kezzâb ile Esvedü'l Ansî ve kendi kafasına göre helâl ve haram icat etmeye kalkışan Amr bin Luheyy gibi Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zalim kim olabilir!

Abdullah bin Sa'd bin Ebu Sarh da, önceleri Peygamber'imize vahiy kâtipliği yaptığı halde sonra İslam'dan dönmüş ve: "Bana da Allah tarafından vahyolundu" demişti. Şöyle ki. Mü'minûn:12, 13, 14. âyetleri indiğinde bunları yazarken, son cümleden sonra, bu âyetlerde anlatılan insan yaratılışına taaccüp ederek, bu gibi hayret verici harikalar karşısında Arap'ların söyledikleri: "Fe tebâreke'llahü Ahsenü'l Halikıyn (Yaratanların en güzeli olan Allah ne mübarektir!)" cümlesini söylemiş; Peygamber'imiz de: "Vahiy de, öyle geldi; aynen yaz!" buyurmuştu. Bunun üzerine anılan Abdullah, şeytanın vesvesesine kapılıp: "Bana da vahiy geldi" demiş ve İslam'dan dönüp Mekke'ye gitmişti. Bu zat, Mekke fethinde Peygamber'imiz tarafından ölüm fermanı çıkarılan şahıslardan biri iken, onun sütkardeşi olan Hz. Osman'ın ısrarı üzerine bağışlanmıştı.

Ne garip bir tecellidir ki, bu zat Hz. Osman hilafetinde Mısır valisi yapılmış ve onun zulmü yüzünden Mısır halkı ayaklanmış ve bu fitne, Hz. Osman'ın şehit edilmesine yol açmıştı.

اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ
مِنَ الْحَيِّ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ وَجَعَلَ الَّيْلَ
سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾
وَهُوَ الَّذٖى جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فٖى ظُلُمَاتِ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذٖٓى
اَنْشَاَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا
الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذٖٓى اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً
فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ
حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَنَّاتٍ مِنْ اَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
مُتَشَابِهٍ اُنْظُرُٓوا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ اِذَٓا اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ اِنَّ فٖى ذٰلِكُمْ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَٓاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَرَقُوا لَهُ بَنٖينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ بَدٖيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَنّٰى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ
تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿١٠١﴾

95. Şüphesiz (bitkileri meydana getirmek için) tohum taneleri ve (ağaçları meydana getirmek için) tohum çekirdekleri çatlatan Allah'tır. O, ölüden (cansızdan) diriyi (canlıyı) çıkarır; diriden de ölüyü çıkarmaktadır. İşte Allah budur. Öyleyse haktan nasıl çevriliyorsunuz?

96. Karanlıkları yarıp sabahı ortaya çıkaran (tan yerini ağartan), geceyi dinlenme zamanı, güneş ve Ayı (vakitlerin tayininde) hesap aracı yapan (yahut güneş ve Ayı belli bir hesaba göre hareket ettiren) Allah'tır. İşte bu, Azîz (yegâne galip), Alîm (her şeyi pekiyi bilen) Allah'ın takdiridir.

97. Karanın ve denizin karanlıklarında yolunuzu bulasınız diye sizin için yıldızları yaratan da Allah'tır. Biz, bilen, düşünen bir toplum için âyetlerimizi gerçekten genişçe açıklamışızdır.

98. Sizi bir tek nefisten (Âdem'den) var

eden de Allah'tır. Sonra sizin için bir istikrar yeri (ana rahmi, yeryüzü), bir de geçici yer (baba sulbü, toprak altı) vardır. Biz, anlayan, düşünen bir toplum için âyetleri tafsilatlıca açıklamışızdır.

99. Hem de, Allah Odur ki, gökten su indirdi. Sonra Biz, bu su ile bitkilerin her türlüsünü topraktan çıkardık; sonra Biz, ondan (o sudan, bitkiden) bir yeşillik çıkardık. O yeşillikten, taneleri, birbiri üzerine binmiş başaklar, hurma ağacının tomurcuğundan sarkan (yahut birbirine pek yakın) salkımlar, üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri çıkarıyoruz (meydana getiriyoruz). Bunların birbirine benzeyeni var, benzemeyeni var (yahut yaprakları birbirine benziyor; meyveleri ise birbirine benzemiyor). Her biri, yemişini verdiği, bir de yemişler olgunlaştığı zaman onlara (ibretle) bir bakın. İşte bütün bunlarda (gerçek iman ile) iman eden bir toplum için hiç şüphesiz ibretler vardır.

100. Allah'a bir de cinleri ortak koştular. Oysaki cinleri de Allah yaratmıştır. O kâfirler, (Yahudi'ler: "Uzeyr, Allah'ın oğludur" , Hıristiyan'lar da: "Mesîh İsa Allah'ın oğludur" , putperest Arap'lar da: "Melekler Allah'ın kızlarıdır" demekle) bilgisizce Allah'a oğullar ve kızlar da uydurdular. Allah, her türlü eksikliklerden münezzehtir ve onların uydurdukları vasıflardan yücedir.

101. Şu gökleri ve bu yeri yoktan eşsiz mükemmeliyette var eden Allah'tır. Onun eşi olmadığı halde nasıl olur da, çocuğu olabilir! Hem de O, her şeyi yaratmıştır ve O, her şeyi pekiyi bilendir.

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُۚ وَهُوَ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٢﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
الْاَبْصَارَۚ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾ قَدْ جَٓاءَكُمْ بَصَٓائِرُ مِنْ رَبِّكُمْۚ
فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَاۜ وَمَٓا اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿١٠٤﴾
وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ اِتَّبِعْ مَٓا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ
وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَٓا اَشْرَكُواۜ وَمَا
جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًاۚ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا
تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًا بِغَيْرِ
عِلْمٍۜ كَذٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْۖ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ
فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ
اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَٓاءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَاۜ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيَاتُ عِنْدَ
اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْۙ اَنَّهَٓا اِذَا جَٓاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾
وَنُقَلِّبُ اَفْـِٔدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهٖٓ
اَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فٖي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

102. İşte Rabb'iniz olan Allah budur. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Her nesneyi yaratan Odur. Öyleyse yalnız Ona tapın. Her şeyin üzerinde vekil (mütevelli, gözetici) de O'dur.

103. Gözler, Allah'a erişmez; O ise bütün gözlere erişir. Yegâne Latîf (son derece lütufkâr), Habîr (her şeyden haberdar olan) de Odur.

104. Doğrusu Rabb'inizden size basiretler (kalp kavrayışları) gelmiştir (verilmiştir). Artık her kim basiretlerini kullanacak olursa, bilsin ki, kendi yararınadır; kim de körlük edecek olursa, bilsin ki, kendi zararınadır. Zaten (peygamberim diyor ki:) ben sizin üzerinizde (hareketleriniz için) bekçi değilim (; ben ancak uyarıcıyım).

105. İşte Biz âyetlerimizi böyle evire çevire de anlatıyoruz ki, o kâfirler ibret alsınlar; bir de sana: "Sen (Kitap Ehlinden) ders

almışsın!" (Yahut sen eskilerin kitaplarını okuyup ondan almışsın) desinler. Bir de, o âyetleri (Kur'an'ı) bilen (düşünen) bir toplum için iyice açıklamış olalım.

106. Ey Muhammed! Sen yalnız, Rabb'inden sana vahyolunana uy! Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Hem de sen, Allah'a ortak koşanlardan yüz çevir (söylediklerine hiç aldırma. Yahut şimdilik onlarla savaşa girme).

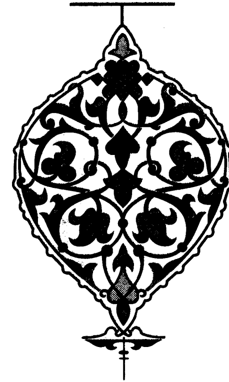
107. Eğer Allah (icbârî olarak) dileseydi, onlar da Allah'a ortak koşmazlardı. Biz, seni onlar üzerine bir bekçi de kılmadık (ki, onları cezalandırasın). Sen onlara vekil de değilsin (ki, onların işlerini sen göresin).

108. O kâfirlerin, Allah'tan başka da yalvardıklarına (taptıkları bâtıl tanrılara) sövmeyin ki, onlar da, cehâletle taşkınlık edip Allah'a sövmesinler. (Siz, onlara: "Vay sizin tanrılarınıza..." diye yakışıksız sözler söylerseniz, onlar da, o yakışıksız sözlerle karşılık verirler ve onlar, sizin Tanrınız olan Allah'ın, kendilerinin de Tanrısı olduğunu düşünmezler.) İşte böylece Biz, her ümmetin işlediklerini kendilerine güzel gösterdik. Sonunda hepsinin dönüşü Rabb'lerine olacaktır. Artık Rabb'leri, onlara bütün işlediklerini bildirecektir.

109. Onlar (Mekke kâfirleri), yeminlerinin en ağır şekliyle Allah'a yemin ettiler ki, eğer kendilerine istedikleri türden bir mucize gelecek olursa, hiç şüphesiz o mucizeye iman edeceklerdi. Ey Muhammed! De ki: "O mucizeler ancak Allah katındadır." O istedikleri mucizeler gerçekten gelse bile, iman etmeyeceklerini nereden bileceksin!

110. Biz, onların kalplerini de, gözlerini de (sanki) ters çeviririz de, onlar evvelce iman etmedikleri gibi yine iman etmezler. Biz de, onları taşkınlıkları içinde şaşkın bırakırız.

(109) Rivâyet olunuyor ki, Kureyş kâfirleri, kendilerinin tayin edecekleri bazı mucizelerin gösterilmesini Peygamber'imizden istemişlerdi. Peygamber'imiz de, onlara: "Eğer sizin dediklerinizi yaparsam, bana iman edecek misiniz?" demiş. Onlar da söz vermişler; istedikleri mucizeleri gösterdiği takdirde hiç şüphesiz iman edeceklerine dair en ağır yeminleriyle yemin de etmişlerdi. Müslüman'lar da, onların iman etmelerini çok istedikleri için Peygamber'imizden bunu gerçekleştirilmesini rica etmişlerdi. Peygamber'imiz de, bunun için dua etmeye niyetlenmiş; işte bunun üzerine bu âyet inmişti.

وَلَوْ اَنَّنَا نَزَّلْنَٓا اِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا
عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلاً مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُٓوا اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ (١١١) وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ
عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْاِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحٖى بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَٓاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا
يَفْتَرُونَ (١١٢) وَلِتَصْغٰٓى اِلَيْهِ اَفْـِٔدَةُ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ (١١٣) اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغٖى حَكَمًا
وَهُوَ الَّذٖٓى اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذٖينَ اٰتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ اَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرٖينَ (١١٤) وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهٖ وَهُوَ السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ (١١٥) وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ
مَنْ فِي الْاَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا
الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُونَ (١١٦) اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبٖيلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدٖينَ (١١٧) فَكُلُوا مِمَّا
ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيَاتِهٖ مُؤْمِنٖينَ (١١٨)

111. Eğer gerçekten Biz (onların istedikleri gibi) kendilerine melekler indirseydik, ölüler de onlarla konuşsaydı ve var olan bütün nesneleri anlattıklarımıza kefil (şahit) olarak bölük, bölük karşılarında toplasaydık, Allah (icbârî olarak) dilemedikçe onlar yine de iman edecek değillerdi. Ancak o kâfirlerin çoğu da bunu bilmezler. (Onun için yemin ediyorlar. Müslüman'ların çoğu da bunu bilmezler. Onun için o mucizelerin gösterilmesini istiyorlar.)

112. İşte böylece Biz, (yalnız sana değil) her peygambere de insan ve cin şeytanlarını düşman kılmışızdır. Bunlar aldatmak için birbirlerine (cin şeytanları insan şeytanlarına, cin şeytanları birbirlerine, insan şeytanları da birbirlerine) yaldızlı sözler fısıldarlar. Eğer Allah (icbârî olarak onların imana gelmelerini) dileseydi, bunu (peygambere düşmanlık, birbirlerine fısıldama) da yapamazlardı. Öyleyse onları uyduruklarıyla (küfürleriyle) baş başa bırak.

113. Bir de, öbür dünyaya (kıyamet günü beden olarak dirilmeye) iman etmeyenlerin kalpleri o yaldızlı sözlere kansın, kendileri için onu hoş görsünler ve işledikleri günahları işlemeye devam etsinler diye bunu yaparlar.

114. (Ey Muhammed! Onlara de ki:) Ben (sizin istediğiniz gibi) Allah'tan başka hakem ister miyim hiç! Oysaki bu Kitabı (Kur'an'ı) size mufassal (içinde hak ile bâtıl apaçık belirtilmiş) olarak indiren Odur. Kendilerine Kitap verdiklerimiz de, pekiyi bilirler ki, Kur'an, Rabb'in tarafından indirilmiştir. Artık sakın, sen (sen, ümmetin adına) bundan şüpheye düşenlerden olma!

115. Zaten Rabb'in sözü (haberleri, hükümleri, vaatleri), doğrulukça da, adaletçe de tamamlanmıştır. Onun sözünü değiştirecek hiçbir güç yoktur. Semî (her şeyi pekiyi işiten), Alîm (her şeyi pekiyi bilen) de Odur.

116. (Ey Muhammed!) Eğer sen (ümmetin adına), yeryüzündeki insanların (kâfirlerin, câhillerin, müşriklerin) çoğuna uyacak olursan, seni Allah yolundan saptıracaklar. Onlar ancak zanna (sandıklarına) uyarlar ve ancak yalan söylerler.

117. Şüphesiz senin Rabb'in, Kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, hidâyete erenleri de en iyi bilendir.

118. Eğer Allah'ın âyetlerine iman ediyorsanız, artık Allah'ın adı anılarak kesilen bütün hayvanların etinden yiyin.

وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا
حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ وَاِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ
بِاَهْوَٓائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدٖينَ ﴿١١٩﴾
وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ اِنَّ الَّذٖينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ
بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ
وَاِنَّهُ لَفِسْقٌ وَاِنَّ الشَّيَاطٖينَ لَيُوحُونَ اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِهِمْ
لِيُجَادِلُوكُمْ وَاِنْ اَطَعْتُمُوهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ اَوَمَنْ
كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشٖى بِهٖ فِى
النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِى الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا
كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرٖينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذٰلِكَ
جَعَلْنَا فٖى كُلِّ قَرْيَةٍ اَكَابِرَ مُجْرِمٖيهَا لِيَمْكُرُوا فٖيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ
اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذَا جَٓاءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوا
لَنْ نُؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَٓا اُوتِىَ رُسُلُ اللّٰهِ اَللّٰهُ اَعْلَمُ
حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصٖيبُ الَّذٖينَ اَجْرَمُوا صَغَارٌ
عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدٖيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

119. Size ne oluyor da, üzerinde Allah'ın adı anılarak kesilen (bazı) hayvanların etinden yemiyorsunuz? (Mâide:103'de anlatılan hayvanlar ile Amr bin Luheyy'in kendi kafasından size haram saydığı hayvanların etinden yemiyorsunuz?) Oysaki Allah, sizin çaresizliğiniz halinde yemek zorunda kaldıklarınız dışında, haram kıldıklarını size tafsilatıyla açıklamıştır. (Mâide:3) Doğrusu birçokları, bilgisizce, kötü arzularına göre gerçekten saptırıyorlar. Şüphesiz senin Rabb'in haddi aşanları en iyi bilendir.

120. Günahın (bütün günahların, özellikle zinanın) açıkçasını da, gizlicesini (yahut beden ile olanlarını da, kalb ile ve fikir ile olanlarını da) bırakın. Çünkü o kimseler ki, günah işliyorlar, yaptıklarından ötürü mutlaka cezalandırılacaklardır.

121. Kesilirken üzerine Allah'ın adı anılmamış hayvanların etinden ise yemeyin. Hem de, hiç kuşkusuz bu (bu hayvanın eti, bu eti yemek), fısktır (helâlin dışına çıkmaktır). Hiç şüphesiz şeytanlar da, sizinle mücadele etmeleri için kendi dostlarına (kâfirlere: "Siz, kendiniz ve avcı hayvanlarınızın öldürdüğü hayvanların etini yiyorsunuz; ama Allah'ın öldürdüğü hayvanlara leş deyip yemiyorsunuz!" diye) vesvese verirler. Eğer siz de onlara uyacak olursanız, hiç şüphesiz Allah'a ortak koşanlardan olursunuz.

122. Önce (sanki) bir ölü (ruhsuz bir kâfir) iken, sonra kendisine hayat (hidâyet) bahşettiğimiz ve insanlar içinde ışığıyla yürüsün diye kendisine bir nur (iman nuru, hakkı bâtıldan ayırt etmek için, varlıkları delillerle değerlendirme nuru) verdiğimiz kimse, karanlıklar içinde kalan ve ondan hiç çıkmayan kimse gibi olur mu hiç! İşte böylece (mü'minlere iman, güzel gösterildiği gibi) kâfirlere de yaptıkları (küfür ve günahlar) güzel gösterilmiştir.

123. Böylece (Mekke'de olduğu gibi) Biz, küfrün her kentinde de, kentte halkı aldatmaları (imandan alıkoymaları) için günahkârlarını kendilerine lider kıldık (onlar öyle istediler; Biz de onu yarattık). Oysaki onlar, yalnız kendilerini aldatırlar da, farkında olmazlar.

124. Onlara (Mekke kâfirlerine) bir âyet (Peygamber'i doğrulayan kesin bir delil) geldiğinde: "Allah'ın elçilerine verilenin benzeri bize de verilmedikçe (Cebrâil, bizim göreceğimiz şekilde bize gelip Peygamber'i doğrulayan bir âyet getirmedikçe) asla iman etmeyeceğiz" dediler. Allah, elçiliğini kime vereceğini (Cebrâil'i vahiy ile kime göndereceğini) en iyi bilendir. O kimseler ki, bu cürmü (halkı aldatma suçunu) işlediler, aldatmalarından dolayı (dünyadaki kibirlerinden sonra) Allah katında, zillet (aşağılık) ve çetin bir azaba

uğrayacaklardır.

(121) Davud el- Zahirî ile İmam Ahmed bin Hanbel'den rivâyet edilen bir görüşe göre, kesim yapılırken Allah'ın adının anılmadığı hayvanların eti yenmez.

İmam Ebu Hanife'ye göre, kesimde unutarak değil de kasten Allah'ın adı anılmazsa, o et yenmez.

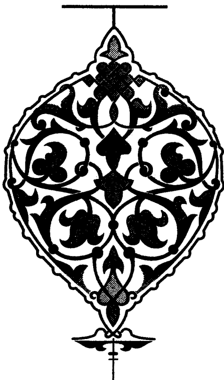
İmam Mâlik ile İmam Şâfiî'ye göre, kesimde Allah'ın adının anılması şart değildir; unutarak veya kasıt ile Allah'ın adı anılmasa da, o et helâldir. Çünkü bir hadiste Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur: "Kesimde Allah'ın adı anılmasa da, Müslümanın kestiği helâldir."

Tercihe şayan olan görüş de budur.

Rivâyet olunuyor ki, Ashap'tan bazı kimseler, Peygamber'imize (S.): "Bazı insanlar bize et getirip ikram ediyor; biz, kesiminde Allah'ın adının anılıp anılmadığını bilmiyoruz?.." diye sordular. Peygamber'imiz de: "Siz yerken Besmele getirin, yiyin!" buyurdu.

(122) Bir rivâyete göre, bu âyet, Hz. Hamza ile Ebu Cehil, diğer bir rivâyete göre ise, Hz. Ömer veya Hz. Ammar ile Ebu Cehil hakkında (bunlar örnek gösterilerek) inmiştir.

(124) Rivâyet olunuyor ki, Ebu Cehil şöyle demişti: "Benim kabilem ile Abdimenaf Oğulları, şerefte hep at başı yarıştılar. Sonra Abdimenaf Oğulları: 'Şimdi bizden, kendisine Allah'tan vahiy gelen bir peygamber var' dediler. Vallahi, ona gelen vahiy, bize de gelmedikçe biz buna razı olmayız."

فَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِۚ
وَمَنْ يُرِدْ اَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي
السَّمَٓاءِۜ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾
وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَق۪يمًاۜ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ
يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَم۪يعًاۚ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ
مِنَ الْاِنْسِۚ وَقَالَ اَوْلِيَٓاؤُ۬هُمْ مِنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا
بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَٓا اَجَلَنَا الَّذ۪ٓي اَجَّلْتَ لَنَاۜ قَالَ النَّارُ مَثْوٰيكُمْ
خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اِلَّا مَا شَٓاءَ اللّٰهُۜ اِنَّ رَبَّكَ حَك۪يمٌ عَل۪يمٌ ﴿١٢٨﴾
وَكَذٰلِكَ نُوَلّ۪ي بَعْضَ الظَّالِم۪ينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ۟ ﴿١٢٩﴾
يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ
عَلَيْكُمْ اٰيَات۪ي وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَٓاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَاۜ قَالُوا
شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا
عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِر۪ينَ ﴿١٣٠﴾ ذٰلِكَ اَنْ لَمْ يَكُنْ
رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٣١﴾

125. İşte Allah, (aklını ve hür iradesini doğru kullananlardan) kimi hidâyete erdirmeyi dileyeck olursa, onun göğsünü (kalbini) İslam'a açar; kimi de (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) saptırmayı dileyecek olursa, (imana çağırıldığında) onun göğsünü, sanki göğe yükselmeye çalışıyormuş (hiç yapamayacağı pek zor bir işle karşı karşıya imiş) gibi iyice daraltır. Allah, iman etmeyenler üzerine işte böyle pislik (azap, perişanlık) yağdırır (şeytanı onlara musallat eder).

126. Ey Muhammed! İşte Rabb'inin dosdoğru yolu da budur. Biz, düşünüp öğüt kabul eden bir toplum için âyetleri gerçekten genişçe açıklamışızdır.

127. Onlar için Rabb'leri katında Selam (Allah) yurdu (selamet yurdu, cennet) vardır. Yaptıkları güzel işlerden dolayı da Allah, onların Velisidir (dostudur, yardımcısıdır, koruyucusudur).

128. Allah, onların (insanların ve cinlerin) hepsini bir araya toplayacağı gün şöyle buyuracak: "Ey cinler (şeytanlar) toplumu! Siz, insanları çok saptırdınız (çok insan yoldan çıkartıp peşinize taktınız)". Onların insanlardan olan dostları da diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Biz, birbirimizden yararlandık (insanlar, şeytanlardan, şehvetleri ve yollarını öğrendiler; şeytanlar da, istediklerini insanlara yaptırmakla muratlarına erdiler. İnsanlar, korkulu zamanlarda cinlere sığınıyorlardı; cinler de, insanları korumaya muktedir olduklarını söylüyorlardı) ve bizim için biçtiğin sürenin sonuna geldik." Allah buyuracak ki: "Sizin son varacağınız yer o ateştir; siz sonsuza dek orada kalacaksınız; ancak Allah'ın dilediği müstesna. Çünkü şüphesiz senin Rabb'in Hakîm'dir (bütün işleri yerli yerince yapandır), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

129. İşte Biz, böylece (günahkâr insanları ve cinleri birbirinden yararlandırdığımız gibi) işledikleri küfür ve günahlardan dolayı zalimlerden kimini de kimine veli (dost, mütevelli) kılarız. (Onları birbirine mütevelli, dost yaparız da, mütevellileri, dostları, onları saptırır. Dünyada olduğu gibi azapta da onları birbirine arkadaş yaparız.)

130. O gün Allah buyuracak ki: "Ey cin ve insan toplumu! Size içinizden, âyetlerimi anlatan ve bu kıyamet günü ile karşılaşacağınızı söyleyerek sizi uyaran Elçiler gelmedi mi?" Onlar da: "Kendi aleyhimize biz şahitlik ederiz" diyecekler. Zaten dünya hayatı onları aldattı (da iman etmediler) ve (şimdi) kâfir olduklarına kendi aleyhlerine kendileri şahitlik ettiler.

131. İşte bu (peygamberlerin gönderilmesi veyahut kâfirlerin kendi aleyhlerine şahitlik etmeleri), halkı, habersiz bir halde iken (kendilerine uyarı yapılmadan), Rabb'in, kentleri zulümleri (küfürleri) sebebiyle (yahut onlara zulmederek) helâk edici olmadığındandır.

(131) Kâfirlerin kendi aleyhlerine şahitlik etmelerinin sebebi, kendilerine peygamberler gönderilmiş ve Kitaplar indirilmiş olmasıdır. Eğer bunlar gerçekleşmemiş olsaydı, elbette İlâhî adalete göre onları sorumlu tutmak mümkün olmaz; onlar da kendi nefisleri aleyhinde şahitlik etmezlerdi ve o takdirde kendilerine peygamber gönderilmediğini, uyarılmadıklarını ileri sürüp özür beyanına cür'et ederlerdi.

Dünyevî azabın gerçekleşmesi veya kentlerin helâk edilmesi için, o kentlerin halkının mutlaka uyarılmış olması gerekir. Allah'ın değişmez kanunu böyledir; İlâhî kanunda uyarı yapılmadıkça kentlerin, ülkelerin helaki söz konusu değildir.

Âyette, uyarı yapılmadıkça dünyevî azabın, Allah'tan (C.) gelmeyeceğinin bildirilmiş olmasıyla, dünyada uyarılmayan (Tevhid inancı ve İslam hakkında tebliğ, erişmeyen) insanların, kâfirler için vaat edilen ebedî uhrevî azabın da evleviyetle olmayacağı bildirilmiş olur. Çünkü Allah'ın (C.), bir ülke halkını uyarmadan nispeten hafif ve geçici olan dünyevî bir azapla cezalandırmadığına göre, çok daha şiddetli ve ebedî olan uhrevî azapla cezalandırmayacağı da gâyet açıktır.(Ebussuûd- İrşad)

Konuyla ilgili diğer bazı âyetler de şöyledir:

"Ant olsun ki, Biz, her ümmet için mutlaka bir Elçi (peygamber) göndermişizdir." (Nahl:36)

"Her ümmet için de bir Elçi (Peygamber) gönderilmiştir." (Yûnus:47)

"Her ümmet için mutlaka bir uyarıcı gelmiştir." (Fatır: 24)

"Biz Elçi (peygamber) göndermeden azap edecek değiliz." (İsrâ: 15)

"Her ne zaman cehenneme bir bölük atılsa, cehennem bekçileri onlara: 'Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?' diye sorarlar." (Mülk:8)

İşte asırlar boyu İslam dünyasında tartışılan bu konuyu Ebussuûd, gâyet isabetle böyle açıklamaktadır. Hulasa: Müslüman olmayan milletlere, eğer hurafelerden uzak, Kur'an ve sahih Sünnetin bildirdiği gerçek İslam anlatılmamışsa, sırf İslam'ı

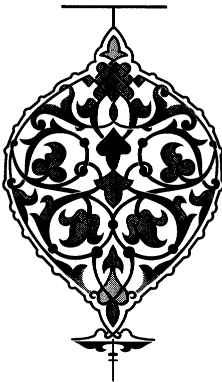
duymuş olmalarıyla, uyarı yapılmış sayılmaz. Şu var ki, her insan, hak dini aramak, kendi dinî inancının, hak olup olmadığını araştırmak ve taklidî imandan tahkikî imana geçmek zorundadır. Ancak bu zorunluluk, Tevhid inancına şirki karıştırmış olan Müslüman'lar için de vardır.

Bununla beraber yeterli tebliğ erişmemiş olan gayri Müslimlerin, araştırma yapmayıp atalarının dinini taklit etmeleri, Ebussuûd'un anılan açıklamasına göre, kâfirler için vaat edilen ebedî cehennem azabını gerektirmez.

Kaldı ki, günümüzde insan hakları ve ticaret ahlakı gibi hayatî konularda İslam ülkelerinin, gelişmiş ülkelerin çok gerisine düşmüş olması, yabancıların, İslam'ı araştırma merakını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Ebussuûd da, birçok Tefsir yazarları gibi, Kur'an sûrelerinin faziletiyle ilgili asılsız hadisleri ve diğerlerine oranla az da olsa, İsrailiyatı da Tefsirine almışsa da, özellikle Tevhid inancı noktasında ve bu gibi âyetlerin tefsirinde Tefsiri takdire şayandır.

İşte beni, Ebussuûd Tefsirini tercüme etmeye teşvik eden de, muasırlarında pek bulunmayan bu vasfıdır.

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ
اِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ
كَمَا اَنْشَاَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ اِنَّ مَا تُوعَدُونَ
لَاٰتٍ وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا
عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنّ۪ي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ
نَص۪يبًا فَقَالُوا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا لِشُرَكَائِنَا
فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ
وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ
مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَث۪يرٍ
مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ
لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ د۪ينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللّٰهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

132. Herkes için yaptıkları işlere göre dereceler (mertebeler, mükâfatlar ve cezalar) vardır. Zaten senin Rabb'in, onların yaptıklarından hiç de habersiz değildir.

133. Ey Muhammed! Ğaniyy olan (hiçbir şeye muhtaç olmayan) da yalnız senin Rabb'indir. O, sınırsız rahmet sahibidir. Eğer O, dileyecek olursa, sizi (siz Mekke halkını, asileri) ortadan kaldıracak ve sizi başka bir toplumun zürriyetinden var ettiği gibi, sizden sonra yerinize dilediğini getirecek.

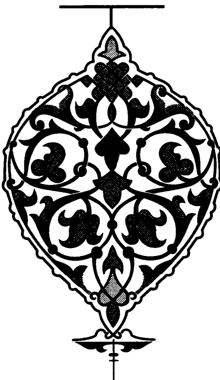
134. Şüphesiz size vaat edilen (kıyamet ve azap) mutlaka gelecektir ve siz onları engelleyemezsiniz.

135. Ey Muhammed! De ki: Ey halkım! Siz halinize göre elinizden geleni yapın; şüphesiz ben de kendi halime göre elimden geleni yapmaktayım. Sonra âhiret yurdunun güzel âkıbetinin kimin olacağını

öğreneceksiniz. Gerçek şu ki, o zalimler (kâfirler) iflah olmazlar.

136. Onlar (Arap müşrikleri) Allah'ın yarattığı ekinlerle sağmal hayvanlardan Allah'a da bir pay ayırdılar da, kendi zanlarınca: "Bu, Allah içindir; bu da ortaklarımız (Allah'a ortak koştuğumuz putlar) içindir" dediler. (Allah için ayırdıkları payı konuklara ve yoksullara harcıyorlardı; ortakları için ayırdıkları payı da putların hizmetine harcıyor ve onların önünde kurban olarak kesiyorlardı.) Ancak ortakları için olan pay, (daha iyi olduğu takdirde) Allah'a ulaşmaz (Allah'ın payı ile değiştirilmez); fakat Allah için olan pay (daha iyi olduğu takdirde) ortaklarına ulaşır (ortakların payı ile değiştirilir. Onlar, Allah, zengindir; bunlara ihtiyacı yoktur, diye yapıyorlardı). Onlar ne kötü hükmediyorlardı!

137. İşte bunun gibi de, ortakları (şeytanlar, putların hizmetkârları), o müşriklerden (bazı Arap kabileleri müşriklerinden) birçok insana, çocuklarını (kızlarını, yoksulluk veya utanç sebebi olması endişesiyle) katletmeyi hoş gösterdi ki, hem kendilerini mahvetsinler, hem de dinlerini karıştırsınlar (bozsunlar). Yine de Allah (icbârî olarak) dileseydi, bunu yapamazlardı. Artık sen onları uydurdukları yalanlarla baş başa bırak!

وَقَالُوا هٰذِهِ اَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا اِلَّا مَنْ نَشَاءُ
بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَاَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ
اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ
خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰى اَزْوَاجِنَا وَاِنْ يَكُنْ مَيْتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ اِنَّهُ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَاءً عَلَى اللّٰهِ
قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِي اَنْشَاَ
جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا اُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ اِذَا اَثْمَرَ وَاٰتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ
الْاَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

138. Yine onlar (Câhiliyye insanları) kendi kuruntularınca dediler ki: "İşte bu özel tanrılarımız için ayrılan sağmal hayvanlar v ekinler yasaktır; onlardan (putların hizmetkârları vs. gibi) bizim istediğimiz kimselerden başkası yiyemez. Şunlar da (behîre, sâibe ve hâm /Mâide: 103/ diye vasıflandırılan hayvanlar da), sırtlarına binmek yasak kılınmış sağmal hayvanlardır." Onlar, bir takım sağmal hayvanlar da kesilirken üzerlerinde Allah'ın adını anmazlar (putlarının adlarını anarlar). Bunları Allah'a iftira ederek (Allah böyle istiyor diyerek) söylediler. Ettikleri iftira yüzünden Allah onları cezalandıracaktır.

139. Yine dediler ki: "Şu (behîre, sâibe diye vasıflandırılan) sağmal hayvanların karınlarında olan yavrular (sağ doğdukları takdirde), yalnız erkeklerimizin yemesi içindir; kadınlarımıza ise haram kılınmıştır. Eğer yavru ölü olarak doğacak olursa,

onu da, kadın erkek hepsi ortaklaşa yerler." Allah, bu yalan vasıflandırmalarından dolayı onları cezalandıracaktır. Çünkü Allah gerçekten Hakîm'dir (her işinde hikmet vardır),Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

140. O kimseler ki, cehâletleri sebebiyle çocuklarını (kızlarını) beyinsizce katlettiler ve Allah'a iftira ederek Allah'ın, kendilerine verdiği rızıkları haram saydılar, onlar gerçekten hüsrana uğramışlar; onlar gerçekten sapkınlığa düşmüşlerdir ve onlar hidâyete erecek değillerdir.

141. Yine, çardaklı ve çardaksız bahçeleri, ürünleri (tat ve renk gibi özelliklerde) çeşitli olan hurmaları, ekinleri, (yaprakları) birbirine benzer ve (tatları benzemez) zeytinleri, narları yaratmış olan da Odur. Bunların her biri ürün verdiği zaman ürününden yiyin; hasat günü (ürünleri devşirilip toplandığı gün) hakkını (sadakasını) verin. İsraf da etmeyin; çünkü Allah, israf edenleri hiç sevmez.

142. Hayvanlardan yük taşıyanı da, yünlerinden sergi, yaygı yapılanı da yaratan ancak Allah'tır. Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin; şeytanın izinden de gitmeyin. Çünkü şeytan gerçekten sizin için apaçık bir düşmandır.

ثَمَانِيَةَ اَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَ مِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ
قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ نَبِّؤُنِي بِعِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾
وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَ مِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ
اَمِ الْاُنْثَيَيْنِ اَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ اَرْحَامُ الْاُنْثَيَيْنِ اَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَٓاءَ اِذْ وَصّٰيكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى
اللّٰهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَٓا اَجِدُ فِي مَٓا اُوحِيَ اِلَيَّ مُحَرَّمًا
عَلٰى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُٓ اِلَّٓا اَنْ يَكُونَ مَيْتَةً اَوْ دَمًا مَسْفُوحًا
اَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَاِنَّهُ رِجْسٌ اَوْ فِسْقًا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ
بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَ لَا عَادٍ فَاِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ
ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَٓا
اِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَٓا اَوِ الْحَوَايَٓا اَوْ مَا اخْتَلَطَ
بِعَظْمٍ ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَ اِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

143. O (yük taşıyıcı olarak kullandığınız, yünlerinden faydalandığınız, süt-lerini içtiğiniz ve etlerini yediğiniz) sağmal hayvanlar sekiz eştir: Koyundan (erkek ve dişi olmak üzere) iki eş, keçiden (erkek ve dişi olmak üzere) iki eş. Ey Muhammed! De ki: "Allah, bu iki erkeği mi haram kıldı, yoksa bu iki dişiyi mi veyahut bu iki dişinin rahimlerindeki yavruları mı haram kıldı? Eğer doğru sözlü kimseler iseniz, bilerek bana haber verin."

144. Deveden de (erkek ve dişi olmak üzere) iki eş, sığırdan da iki eş. Ey Muhammed! De ki: Allah, bu iki erkeği mi haram kıldı, yoksa bu iki dişiyi mi veyahut bu iki dişinin rahimlerindeki yavruları mı haram kıldı? Yoksa Allah, bunu (bunların haram olduklarını) size tavsiye ettiğinde (!) siz orada şahitler miydiniz? İşte insanları saptırmak için böyle bilgisizce Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim kim

(141) Âyette zikredilen ürünlerden verilmesi emredilen sadaka, öşür (onda bir zekâtı) değildir; çünkü orucu, namazda Kâ'be'ye yönelmeyi emreden âyetler gibi, zekâtı, öşrü ve fitre sadakasını emreden âyetler de Medine'de Hicret'in ikinci yılında inmiştir.

olabilir! Şüphesiz Allah, zalimler güruhunu (zulmü bırakmadıkça) hidâyete erdirmez.

145. Ey Muhammed! De ki: Bana vahyolunanlar içinde, bu haram dediklerinizden yemek isteyen bir kimseye haram kılınmış bir şey bulamıyorum. Ancak ölü (leş), akmış kan, domuz eti – ki bu gerçekten iğrençtir- ve bir fısk (yoldan çıkmışlık) olarak, Allah'tan başkası adına boğazlanmış hayvan müstesna. (Bunlar haramdır.) Ancak çaresizlik halinde, (kendisi gibi) birinin payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan da yiyebilir. Çünkü şüphesiz Rabb'in Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır),Rahîm'dir(çok esirgeyicidir).

146. Yahudi'lere ise bütün toynaklı ve pençeli (yırtıcı) hayvanları haram kılmıştık. Onlara sığırın ve koyunun iç yağlarını da haram kılmıştık; sırtlarında ve bağırsaklarında bulunan ve kemiğe karışan yağlar müstesna. İşte azgınlıklarından dolayı onları böyle cezalandırmıştık. Zaten hiç şüphesiz Biz doğruyu sözlüyüz.

(146) Yahudi'lere, sığır ve koyun etinin anılan kısımlarının ceza olarak haram kılınması, iki türlü açıklanabilir: Yahud'iler kendileri, Kitaplarında bir takım teviller ve tahrifler yaparak, aslında kendilerine helâl olan bazı şeyleri kendilerine haram saydılar; kendi iradeleriyle hayatlarını zorlaştırdılar. Kulların, diğer işlerinde olduğu gibi, onlar istediler; Allah da, onları buna muvaffak kıldı. Yahut önceleri kendilerine helâl olan bazı şeyler, yaptıklarına ceza olarak Tevrat'ta onlara haram kılındı.

فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍۚ وَلَا يُرَدُّ
بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ اَشْرَكُوا
لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَٓا اَشْرَكْنَا وَلَٓا اٰبَٓاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍۜ
كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوا بَأْسَنَاۜ قُلْ هَلْ
عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَاۜ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ
وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُۚ فَلَوْ
شَٓاءَ لَهَدٰيكُمْ اَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَٓاءَكُمُ الَّذِينَ
يَشْهَدُونَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَاۚ فَاِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ
مَعَهُمْۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾
قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوا بِهٖ
شَيْـًٔا وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًاۚ وَلَا تَقْتُلُٓوا اَوْلَادَكُمْ
مِنْ اِمْلَاقٍۜ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ
اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّۜ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

147. Ey Muhammed! Eğer bundan sonra onlar seni yalanlayacak olurlarsa, buna karşı sen de ki: "Sizin Rabb'iniz, (itaatkârlara) geniş rahmet sahibidir. (Yahut size mühlet verir; ama cezayı ihmal etmez.) Onun azabı ise, mücrimler (suçlular) güruhundan geri çevrilmez.

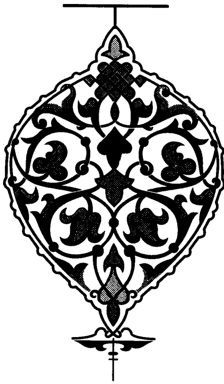
148. Allah'a ortak koşanlar diyecekler ki: "Eğer Allah dileseydi, ne biz, ne de atalarımız Allah'a ortak koşmazdık; hiçbir şeyi de haram saymazdık!" (Oysaki istek ve gayret kuldandır; yaratma ise Allah'tandır.) İşte kendilerinden öncekiler de, böyle yalanmışlardı da, sonunda Bizim azabımızı tatmışlardı. Ey Muhammed! De ki: "Sizde (bu iddianıza delil olabilecek) bir bilgi var mı ki, onu çıkarıp bize gösteresiniz! Siz ancak zanna (yanlış tahmine) uyuyorsunuz ve siz ancak yalan söylüyorsunuz."

149. Ey Muhammed! De ki: "Nihâyet en üstün (tam, kesin) delil, yalnız Allah'ındır.

Onun için Allah (icbârî olarak) dileseydi, mutlaka hepinizi hidâyete erdirirdi.

150. De ki: "Haydin, Allah'ın, bunu (sizin haram saydığınızı) gerçekten haram kıldığına dair şahitlik edecek şahitlerinizi getirin!" Eğer bundan sonra onlar şahitlik edecek olurlarsa, artık sen onlarla beraber şahitlik etme (onları tasdik etme); âyetlerimizi yalan sayanların, (Kur'an'ın anlattığı) âhirete iman etmeyenlerin ve Rabb'lerine eş (ortak) tutanların boş arzularına uyma.

151. Onlara de ki: Haydi, gelin, Rabb'inizin size haram kıldıklarını size okuyayım: Ona hiçbir nesneyi ortak koşmayın; ananıza babanıza en güzel şekilde iyilik edin; çocuklarınızı yoksulluk endişesiyle öldürmeyin; sizin de, onların da rızıklarını Biz veririz, hayâsızlıkların (zinanın, büyük günahların) açıkçasına da, gizlicesine de yaklaşmayın; Allah'ın haram kıldığı cana kıymayın; ancak (kısas, zina, irtidat cezası gibi) haklı öldürme müstesna. İşte bunlar, Allah'ın size emrettikleridir. Umulur ki, aklınızı kullanırsınız.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتٖيمِ اِلَّا بِالَّتٖي هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُ
وَ اَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمٖيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا
وُسْعَهَا وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى وَ بِعَهْدِ اللّٰهِ
اَوْفُوا ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾ وَ اَنَّ هٰذَا
صِرَاطٖي مُسْتَقٖيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ
عَنْ سَبٖيلِهٖ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ اٰتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذٖٓي اَحْسَنَ وَتَفْصٖيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَٓاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَ هٰذَا
كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾
اَنْ تَقُولُٓوا اِنَّمَٓا اُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلٰى طَٓائِفَتَيْنِ
مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلٖينَ ﴿١٥٦﴾ اَوْ تَقُولُوا
لَوْ اَنَّٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّٓا اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ
جَٓاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ
كَذَّبَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذٖينَ يَصْدِفُونَ
عَنْ اٰيَاتِنَا سُٓوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

152. Bir de, öksüz, rüştüne erinceye değin, iyiliği (muhafazası ve ıslahı) için olmadıkça, onun malına yaklaşmayın (dokunmayın). Ölçü ve tartıda da tam adaleti uygulayın. Biz hiç kimseyi gücünün yettiğinden fazlasıyla yükümlü tutmayız. Söz söylediğiniz (hüküm verdiğiniz, şahitlik ettiğiniz) zaman da, akrabanız bile olsa, âdil olun. (Adaletten ayrılmamak, dinin hükümlerini uygulamak hususunda) Allah'a verdiğiniz sözü de yerine getirin. İşte düşünüp öğüt alasınız diye Allah size bunları emretmiştir.

153. Gerçekten Benim dosdoğru yolum işte budur. Öyleyse bu yolu tutun; başka yolları tutmayın; çünkü öbür yollar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte Allah size bunları emretmiştir. Umulur ki, takvâyı gözetirsiniz.

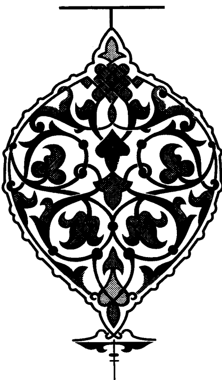
154. Sonra (ayrıca) Biz, işlerini layıkıyla yapanlara (hak dini layıkıyla tebliğ edene,

onu layıkıyla yaşayanlara) nimetimizi (ilmi ve dinî hükümleri) tamamlamak, her şeyi iyice açıklamak ve hidâyet ile rahmet olmak üzere Musa'ya da o Kitabı (Tevrat'i) vermiştik. Umulur ki, onlar, Rabb'lerine kavuşacaklarına iman ederler (gereğince davranırlar).

155. İşte bu Kur'an da, Bizim indirdiğimiz mübarek (kutlu) bir kitaptır. Öyleyse ona uyun ve takvâyı gözetin. Umulur ki, esirgenmiş olursunuz.

156. Biz, Kur'an'ı size indirdik ki: "Kutsal Kitap, bizden önce yalnız o iki topluma (Yahudi'lere ve Hıristiyan'lara) indirilmiş; biz ise onların okumasından hiç şüphesiz habersiz idik " dimeyesiniz.

157. Yahut: "Bize de gerçekten kutsal Kitap indirilseydi, mutlaka biz, onlardan daha çok doğru yolu tutardık" diyemeyesiniz. İşte size Rabb'inizden apaçık bir delil, hidâyet ile rahmet gelmiştir. Artık Allah'ın âyetlerini yalan sayandan ve bu âyetlerden yüz çevirenden daha zalim kim olabilir! Âyetlerimizden yüz çevirenleri Biz, yüz çevirmelerinden dolayı azabın en kötüsüyle cezalandıracağız.

هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ
اٰيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْت۪ي بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا ا۪يمَانُهَا
لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ ف۪ٓي ا۪يمَانِهَا خَيْرًاۜ قُلِ انْتَظِرُٓوا اِنَّا
مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ فَرَّقُوا د۪ينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ
مِنْهُمْ ف۪ي شَيْءٍۜ اِنَّمَٓا اَمْرُهُمْ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾
مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ اَمْثَالِهَاۚ وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى
اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ اِنَّن۪ي هَدٰين۪ي رَبّ۪ٓي اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍۚ د۪ينًا قِيَمًا مِلَّةَ اِبْرٰه۪يمَ حَن۪يفًاۚ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِك۪ينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ اِنَّ صَلَات۪ي وَنُسُك۪ي وَمَحْيَايَ وَمَمَات۪ي لِلّٰهِ رَبِّ
الْعَالَم۪ينَۙ ﴿١٦٢﴾ لَا شَر۪يكَ لَهُۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا۬ اَوَّلُ الْمُسْلِم۪ينَ ﴿١٦٣﴾
قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغ۪ي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍۜ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
اِلَّا عَلَيْهَاۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۚ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَكُمْ خَلَٓائِفَ
الْاَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ ف۪ي
مَٓا اٰتٰيكُمْۜ اِنَّ رَبَّكَ سَر۪يعُ الْعِقَابِۘ وَاِنَّهُ لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٦٥﴾

158. Onlar (Mekke kâfirleri), ancak kendilerine meleklerin (ölüm, azap meleklerinin) gelmesini veya Rabb'inin (buyruğunun, azabının) gelmesini veyahut Rabb'inin bazı âyetlerinin (kıyamet alâmetlerinin) gelmesini bekliyorlar. Rabb'inin bazı âyetleri (güneşin batıdan doğması, can verirken görülen haller) geldiği gün, daha önce iman etmemiş veyahut imanında bir hayır kazanmamış (tövbe etmemiş, hayır yapmamış) olan kimseye iman (tövbe ve ameller) fayda vermez. Ey Muhammed! Onlara de ki: Siz (bunların gelmesini) bekleyin; doğrusu biz de (onların gelmesini) beklemekteyiz.

159. Şüphesiz o kimseler ki, dinlerini parça, parça ettiler (bir kısmına iman ettiler; bir kısmına etmediler) ve fırkalara ayrıldılar, ey Muhammed! Sen, onların hiçbir şeyinden (tefrikalarından, azabından) sorumlu değilsin (sen onlardan berisin; şim-

dilik onlarla savaşa girme). Onların işi ancak Allah'a kalmıştır; sonra Allah, onların yaptıklarını kendilerine haber verecektir.

160. Her kim, iyilik işleyecek olursa, işte ona o iyiliğin sevabının on katı verilir; her kim de, kötülük işleyecek olursa, işte o, sadece onun misli ile cezalandırılır. Zaten onlar (eksizk sevap, fazla ceza alarak) haksızlığa uğratılmazlar.

161. Ey Muhammed! De ki: "Gerçekten benim Rabb'im beni dosdoğru yola, dosdoğru dine, Hanîf (hakka yönelmiş) İbrahim'in dinine iletmiştir. İbrahim ise, hiçbir zaman Allah'a ortak koşanlardan olmadı."

162. De ki: "Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim (haccım, kurbanım), hayatım ve mematım (ölümüm) hepsi, âlemlerin Rabb'i yalnız Allah içindir."

163. "Allah'ın hiçbir ortağı yoktur. İşte ben de bununla emrolundum ve ben Müslüman'ların ilkiyim."

164. De ki. "Ben Allah'tan başka bir tanrı mı, arayacağım! Oysaki O, her şeyin Rabb'idir; herkesin kazandığı da yalnız kendisine âittir ve hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenecek değildir. En sonunda dönüşünüz ancak Rabb'inizedir. İşte o zaman, uyuşmazlığa düşmüş olduğunuz şeyleri O, size haber verecektir.

165. Hem de, Allah Odur ki, sizi yeryüzünde halifeler (birbirinizin halefi, eski ümmetlerin halefleri, Allah'ın buyruklarını Onun adına uygulayacak halifeleri) Kıldı; size verdiği nimetler hususunda sizi denemek için kiminizi kiminize (malda, mevki makamda) derecelerle üstün kıldı. Şüphesiz senin Rabb'in, cezası pek süratli olandır ve hiç şüphesiz O, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

(158) Rivâyet edilen bir hadise göre, kıyametin on büyük alâmeti şunlardır:

1) Büyük bir dumanın dünyayı kaplaması,

2) Dabbetü'l arz'ın çıkması (mahiyeti ve faaliyeti hakkında çeşitli görüşler var),

3) Doğuda büyük bir deprem,

4) Batıda büyük bir deprem,

5) Arap Yarımadasında büyük bir deprem,

6) Deccal'ın (en büyük din tahripçisinin) çıkması,

7) Güneşin batıdan doğması,

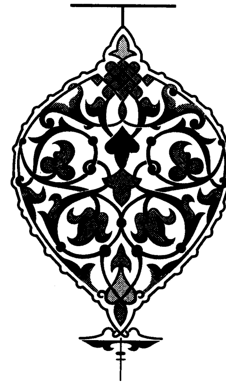
8) Ye'cûc ve Me'cûc denilen bir toplumun dünyayı istila etmesi,

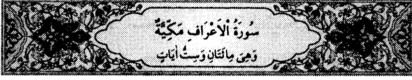
9) Hz. İsa'nın (ruh ve anlayış olarak) dünyaya inmesi (Hıristiyan'ların Tevhid inancına dönmeleri),

10) Aden'den büyük bir ateşin çıkması.

(159) Rivâyet edilen bir hadiste Peygamber'imiz(S.) şöyle buyurmuştur:

"Yahud'iler, 71 fırkaya bölündü; biri hak, diğerleri bâtl üzeredir. Hıristiyan'lar da 72 fırkaya ayrıldılar; biri hak, diğerleri bâtıl üzeredir. Benim ümmetim ise 73 fırkaya ayrılacak; biri hak, diğerleri bâtıl üzeredir."

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَابٌ اُنْزِلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ ف۪ي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ
لِتُنْذِرَ بِه۪ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٢﴾ اِتَّبِعُوا مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا
تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَۜ قَل۪يلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ
اَهْلَكْنَاهَا فَجَٓاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا اَوْ هُمْ قَٓائِلُونَ ﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعْوٰيهُمْ
اِذْ جَٓاءَهُمْ بَأْسُنَٓا اِلَّٓا اَنْ قَالُٓوا اِنَّا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿٥﴾ فَلَنَسْـَٔلَنَّ
الَّذ۪ينَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَل۪ينَۙ ﴿٦﴾ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ
بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَٓائِب۪ينَ ﴿٧﴾ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍۨ الْحَقُّۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ
مَوَاز۪ينُهُ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَاز۪ينُهُ
فَاُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾
وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْاَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ ف۪يهَا مَعَايِشَۜ قَل۪يلًا مَا
تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ
اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُٓوا اِلَّٓا اِبْل۪يسَۜ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِد۪ينَ ﴿١١﴾

A'RÂ F SÛRESİ: 7

A'râf sûresi, Mekke'de 39.sûre olarak inmiş; bir rivâyete göre 163-171 âyetleri Medine'de inmiş; 206 âyettir. 46-48 âyetlerinde, önce cennete giremeyip cennet ile cehennem arasında A'râf denilen yükse bir mekânda geçici olarak bekletilen zümreden söz edildiği için sûreye bu ad verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Mîm. Saad.

2. Ey Muhammed! Bu, (Allah tarafından) sana indirilen bir Kitaptır. Öyleyse sakın, senin göğsünde (gönlünde) bir sıkıntı (şüphe, yalanlanma korkusuyla tebliğ sıkıntısı) olmasın. Bu, onunla insanları uyarasın, bir de mü'minlere öğüt olsun diye indirilmişti.

3. Siz, Rabb'inizden size indirilen Kur'an'a uyun; Ondan başka da (cinlerden ve insanlardan olan şeytan) velilere (!) uymayın. Siz öğütleri ne kadar az tutuyorsunuz!

4. Biz nice kentleri de yok ettik. İşte azabımız, onlara ya (Lût kavminde olduğu gibi) geceleyin ya da (Şuayb kavminde olduğu gibi) onlar öğle uykusunda iken gelivermişti.

5. Azabımız kendilerine erişince, artık çağrışmaları yalnız: "Gerçekten biz zalim kimselermişiz" olmuştu.

6. Zamanı gelince, kendilerine peygamber gönderilenlere de (peygamberlerin çağrılarına karşı ne yaptıklarını) hiç şüphesiz soracağız; kendilerine gönderilen peygamberlere de (tebliğ edip etmediklerini, çağrılarına ne cevap verildiğini) kesenkes soracağız.

7. Zamanı gelince, onlara (peygamberlere ve ümmetlere) bütün yaptıklarını tam bir bilgi ile hiç kuşkusuz anlatacağız. Zaten Biz, onlardan hiç gaip (habersiz) olmadık.

8. O gün (kıyamet günü) tartı da hakkaniyetle olacaktır. Artık her kimin sevap tartıları ağır gelecek olursa, işte onlar saadete erenlerin ta kendileridir.

9. Her kimin de sevap tartıları hafif gelecek olursa, işte onlar da, âyetlerimize karşı haksızlık ettiklerinden ötürü kendilerini hüsrana uğratanların ta kendileridir.

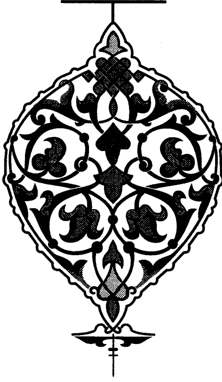
10. Ant olsun ki, (ey Âdemoğulları!) Biz yeryüzünde size imkân (yerleşme ve yeryüzünü kullanma imkânını) da verdik ve sizin için orada yaşama şartlarını yarattık. Siz ne kadar az şükrediyorsunuz!

11. Yine, ant olsun ki, Biz sizi (atanız Âdem'i) yarattık; sonra (zamanla) size şekil (insan şeklini) verdik; sonra (en mükemmel yaratık haline gelince) meleklere: "Âdem'e secde edin!" dedik. Onlar hemen

secde ettiler; ancak İblis müstesna; o, secde edenlerden olmadı.

(1) Sûrelerin başındaki harflerle ilgili açıklamalar, Bakara: 1. âyetin tefsirinde geçti.

(8) Tartı ve keyfiyeti konusunda İslam âlimleri arasında görüş ayrılığı vardır. Bazı büyük Tâbiî âlimleri ile onlardan sonra gelen âlimlerin çoğuna göre, kıyamet günündeki tartı, âdil ve eşit hüküm demektir.

قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ قَالَ اَنَا۬ خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَن۪ي مِنْ
نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ ط۪ينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ اَنْ تَتَكَبَّرَ
ف۪يهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ الصَّاغِر۪ينَ ﴿١٣﴾ قَالَ اَنْظِرْن۪ٓي اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾
قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَر۪ينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَٓا اَغْوَيْتَن۪ي لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ
الْمُسْتَق۪يمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ اَيْد۪يهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ
اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَٓائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ شَاكِر۪ينَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ
مِنْهَا مَذْؤُ۫مًا مَدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَع۪ينَ ﴿١٨﴾
وَيَٓا اٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِم۪ينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ
لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهٰيكُمَا رَبُّكُمَا
عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّٓا اَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِد۪ينَ ﴿٢٠﴾
وَقَاسَمَهُمَٓا اِنّ۪ي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِح۪ينَ ﴿٢١﴾ فَدَلّٰيهُمَا بِغُرُورٍ
فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادٰيهُمَا رَبُّهُمَٓا اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا
الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَكُمَٓا اِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُب۪ينٌ ﴿٢٢﴾

12. Allah, İblis'e dedi ki: "Ben sana secde etmeni buyurmuşken, seni bundan alı koyan ne idi?" İblis dedi ki: "Ben ondan üstünüm; Sen beni ateşten yarattın; onu ise balçıktan yarattın."

13. Allah buyurdu ki: "Öyleyse cennetten in; çünkü orada büyüklük taslaman sana düşmez. Haydi, çık oradan; çünkü sen gerçekten alçağın birisin."

14. İblis dedi ki: "İnsanların tekrar diriltilecekleri kıyamet gününe değin bana mühlet ver!"

15. Allah buyurdu ki: "Şüphesiz sen, kendilerine mühlet verilenlerdensin."

16. İblis dedi ki: "İşte Senin beni azgınlığa uğratmana karşı, ant olsun ki, Senin dosdoğru yolun üzerinde onlara hiç kuşkusuz pusu kuracağım!"

17. "Sonra önlerinden, arkalarından, sağ-

larından ve sollarından insanlara hiç şüphesiz sokulacağım. Sen de, onların pek çoğunu Sana şükredenlerden bulmayacaksın."

18. Allah şöyle buyurdu: "Haydi, yerilmiş ve kovulmuş olarak çık oradan! Ant olsun ki, onlardan her kim, sana uyacak olursa, hiç şüphesiz cehennemi hepinizden dolduracağım!"

19. "Sen de ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin de, dilediğiniz yerden (şeyden) yiyin; yalnız şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zalimlerden olursunuz."

20. Derken şeytan, (hem kendi kendilerine, hem başkasına) görünmeyen (cennet giysileriyle örtülü olan) ayıp yerlerini kendilerine göstermek için onlara vesvese verdi ve dedi ki: "Rabb'inizin sizi bu ağaçtan yasaklaması, sırf iki melek olmayasınız veya ölümsüz (yahut cennette sonsuz) kalanlardan olmayasınız diyedir."

21. Hem de, onlara yemin ederek: "Hiç şüphesiz ben ikinizin iyiliği için öğüt verenlerdenim" dedi.

22. Böylece şeytan, ikisini kandırarak (bulundukları yüce makamdan) indirdi. Sonunda onlar o ağacın meyvesini tadınca, (cennet giysileri üzerlerinden düşüverdi) ikisinin de ayıp yerleri kendilerine görünüverdi ve onlar cennet yapraklarıyla üzerlerini örtmeye başladılar. Rabb'leri de onlara şöyle seslendi:

"Ben bu ağacı size yasaklamamış mıydım ve: 'Şeytan, sizin için gerçekten apaçık bir düşmandır' dememiş miydim?"

(12) Hz. Âdem'in, yeryüzünde halife (efendi) olmasını sağlayan konularda meleklerden daha bilgili olduğu ve onda bulunan bir takım özelliklerin meleklerde bulunmadığı ortaya çıktıktan sonra meleklerin, Hz. Âdem'e secde etmeleri emredildi.

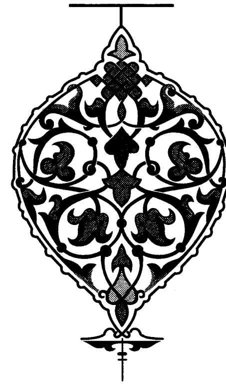
Meleklerin Hz. Âdem'e olan secdelerinin anlam ve mahiyeti hakkındaki açıklama, Bakara: 34. âyetin tefsirinde geçti.

(13) İbni Abbas'a göre, bu cennet, sonsuzluk yurdu olan cennet olmayıp Aden cennetidir.

(20) Hz. Âdem ile Havva (S.), daha önce hem kendilerinin, hem de birbirlerinin avret yerlerini göremiyorlardı.

(22) Şeytan, onları yemin ile aldattı; çünkü Hz. Âdem ile Havva, hiç kimsenin yalan yere Allah'a (C.) yemin etmeyeceğini sanıyorlardı.

Tefsir âlimleri bu ağacın, buğday başağı veya üzüm veyahut başka bir meyve ağacı olduğunu söylerler.

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا وَاِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا
تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَا بَنٖٓي اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارٖي سَوْاٰتِكُمْ
وَرٖيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌ ذٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَا بَنٖٓي اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَآ
اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا
سَوْاٰتِهِمَا اِنَّهُ يَرٰيكُمْ هُوَ وَقَبٖيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ اِنَّا جَعَلْنَا
الشَّيَاطٖينَ اَوْلِيَٓاءَ لِلَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَاِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً
قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَٓا اٰبَٓاءَنَا وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا قُلْ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَٓاءِ اَتَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
قُلْ اَمَرَ رَبّٖي بِالْقِسْطِ وَاَقٖيمُوا وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَادْعُوهُ مُخْلِصٖينَ لَهُ الدّٖينَ كَمَا بَدَاَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾
فَرٖيقًا هَدٰى وَفَرٖيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطٖينَ
اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

23. İkisi (Âdem ile Havva) dediler ki: "Ey Rabb'imiz! Biz kendimize yazık ettik. Eğer Sen de bizi bağışlamayacak ve esirgemeyecek olursan, hiç şüphesiz biz hüsrana uğrayanlardan olacağız."

24. Allah buyurdu ki: "Birbirinize düşman olarak oradan inin. Yeryüzünde bir süreye dek sizin için hem barınacak yer, hem de geçinecek nesne vardır."

25. Allah buyurdu ki: "Siz orada (yeryüzünde) yaşayacaksınız; orada öleceksiniz ve (kıyamet günü diriltilip) oradan çıkarılacaksınız."

26. Ey Âdemoğulları! Size ayıp yerlerinizi örtecek elbise ve sizi süsleyecek giysi (dünya malı) indirdik (gökten indirdiğimiz sebeplerle yarattık). Takvâ elbisesine (Allah korkusuna, imana, güzel fikir ve harekete, savaş elbisesine) gelince, işte o daha hayırlıdır. İşte bu (elbisenin indirilmesi, Allah'ın kudretini, lütuf ve rahmetini bildiren) âyetlerindendir. Umulur ki, düşünüp öğüt alırlar.

27. Ey Âdemoğulları! Şeytan, ana babanızı (Âdem ile Havva'yı) cennetten çıkarttığı gibi, sakın sizi azdırmasın; şeytan, (önce) ayıp yerlerini kendilerine göstermek için (cennet) giysilerini soyuyordu (üzerlerinden düşmesini sağlıyordu). Çünkü gerçekten şeytan da, onun takımından olanlar da, sizin, onları göremeyeceğiniz yerlerden sizi görüyorlar. Biz gerçekten şeytanları iman etmeyenlerin dostları yaptık.

28. Onlar (Mekke kâfirleri putlara tapmak, Kâ'be'yi çıplak olarak tavaf etmek gibi) çirkin bir işi işledikleri zaman da: "Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk. Allah da bize bunu buyurdu" derler. Ey Muhammed! Sen deki: "Allah hiçbir zaman çirkin işi buyurmaz. Siz Allah'a karşı bilmediklerinizi mi söylüyorsunuz (Allah'ın üstüne mi atıyorsunuz)?"

29. De ki: "Rabb'im, adaleti (ifrat ile tefritten uzak durmayı) buyurdu. Siz her mescitte de yüzünüzü Ona doğrultun ve dini Ona hâlis kılarak yalnız Ona yalvarın! O, sizi ilkin (yoktan, çıplak olarak) yarattığı gibi siz yine (diriltilip çıplak olarak) Ona döneceksiniz."

30. O, bir zümreyi hidâyete erdirdi; bir zümreye ise sapıklık hak oldu. Çünkü onlar, şeytanları da Allah'tan başka dostlar edindiler. Üstelik onlar kendilerinin gerçekten hidâyet üzere olduklarını sanıyorlardı.

يَا بَنِيٓ اٰدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا
تُسْرِفُوا اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللّٰهِ الَّتِيٓ
اَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ
وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا
وَاَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ فَاِذَا جَٓاءَ
اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾ يَا بَنِيٓ اٰدَمَ
اِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِي فَمَنِ اتَّقٰى
وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا
بِاٰيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَٓا اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِاٰيَاتِهِ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ قَالُوا
ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

31. Ey Âdemoğulları! Her mescitte (Mescid-i Haram'da tavaf için, diğer ibadet yerlerinde namaz için) elbiselerinizi üzerinize alın; (Hacc günlerinde pek az yemek yiyen ve yağlı yemek yemeyenlerin aksine) siz (dilediğiniz gibi) yiyin; için, ancak israf etmeyin. Çünkü Allah, israf edenleri hiç sevmez.

32. Ey Muhammed! De ki: "Allah'ın, kulları için (hayvanlardan ipek, yün gibi, bitkilerden pamuk, keten gibi, madenlerden zırh vs. gibi) çıkardığı o meşrû ziyneti (süsleri, giysileri) ve hoş temiz rızıkları kim haram kılmış?" De ki: "O nimetlere, dünya hayatında hak kazananlar, iman edenlerdir; kıyamet gününde ise onlar, yalnız iman edenlere mahsustur." (Yahut o nimetler, kıyamet gününde, dünya hayatında iman etmiş olanlara mahsus olacaktır.) İşte Biz, âyetlerimizi bilen bir toplum için böyle iyice açıklıyoruz.

33. De ki: "Rabb'im ancak açıkça ve gizlice hayâsızlıkları (büyük günahları, zinayı), her türlü günahı (şarabı), haksız yere azgınlık etmeyi, hakkında hiçbir dayanak indirmediği bir şeyi Allah'a ortak koşmayı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi (Allah'ın sıfatları konusunda haktan sapmayı, haram kılmadığı şeyleri haram saymayı, Allah'a iftira etmeyi) haram kılmıştır.

34. Her ümmetin de bir eceli vardır. Nihâyet onların eceli gelince, ne bir an geri kalırlar; ne de bir an öne geçerler.

35. Ey Âdemoğulları! Size içinizden, âyetlerimizi yüzünüze karşı anlatan Elçiler (peygamberler) geldiklerinde, artık her kim, şirkten (Allah'a ortak koşmaktan) sakınıp da, kendini ıslah edecek olursa, işte bu gibiler için hiçbir korku yoktur; onlar kaygılanacak da değillerdir.

36. Âyetlerimizi yalan sayanlara ve onlara karşı büyüklük taslayanlara gelince, işte onlar ateş yarânlarıdır; onlar sonsuza dek orada kalacaklardır.

37. Öyleyse, Allah'a karşı yalan uyduran veya Onun âyetlerini (Kur'an'ı) yalan sayandan daha zalim kim olabilir! İşte onlara kendileri için yazılmış olan nasipleri (Levh-ı Mahfuz'da yazılmış rızıkları, ecelleri vs.) erişir. Sonunda elçilerimiz (ölüm melekleri) gelip onların canlarını alırken kendilerine diyecekler ki: "Hani, Allah'tan başka da tapıp yalvardığınız tanrılar nerede?" Onlar da: "Onlar bize hiç görünmediler" diyecekler ve gerçekten kâfir olduklarına kendileri şahitlik edeceklerdir.

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي
النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا
جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ
عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾
وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾
لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا
أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

38. (Kıyamet günü) Allah (yahut bir melek) onlara diyecek ki: "Haydi, siz de, sizden önce gelip geçmiş (kâfir) cin ve insan toplumları arasında şu ateşe girin!" Cehenneme giren her toplum, (taklit ettiği) kendisinden önceki dindaş topluma lânet eder. Sonunda hepsi cehennemde toplandıklarında sonrakiler, öncekiler için diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Bizi işte bunlar saptırdı; bu yüzden onlara şu ateşten bir kat daha fazla azap ver!" Allah, buyuracak ki: "(Sizden de, onlardan da) herkes için (öncüler için küfürleri ve başkalarını saptırmaları yüzünden, onlara uyanlar için de küfürleri ve taklitleri yüzünden) bir kat daha fazla azap vardır; ancak siz bilmezsiniz."

39. Öncekiler de, sonrakilere diyecekler ki: "Sizin de bize bir üstünlüğünüz olmadı ki ! Onun için işlediklerinizden dolayı tadın azabı!"

40. Şüphesiz o kimseler ki, âyetlerimizi yalan saydılar ve onlara karşı büyüklük tasladılar, onlar için (duaları, amelleri, ruhları için) göklerin kapıları açılmayacak ve onlar, deve, iğne deliğinden geçinceye kadar cennete giremeyeceklerdir. İşte Biz, bütün mücrimleri (kâfirleri) de böyle cezalandırırız.

41. Cehennemde onlar için ateşten döşekler, üzerlerine de ateşten örtüler olacaktır. İşte Biz bütün zalimleri (kâfirleri) de böyle cezalandırırız.

42. O kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman ettiler, hem de (elden geldiğince) saalih (İslam'ın emri olan iyi işler) yaptılar –ki, Biz, herkesi ancak gücünün yettiği kadarı ile yükümlü tutarız- işte onlar, cennet yarânıdır; onlar sonsuza dek orada kalacaklardır.

43. Cennet yarânlarının göğüslerinde (gönüllerinde başkalarına karşı) kinden ne varsa, hepsini çıkarıp atacağız. Cennet yarânlarının (saraylarının) altından ırmaklar akar, ve onlar diyecekler ki: "Hamd olsun O Allah'a ki, bizi (bu güzel sonuçları sağlayan iman ve amellere tevfikiyle) hidâyet etti; eğer Allah, (tevfikiyle) bizi hidâyet etmeseydi, biz kendiliğimizden bu hidâyete eremezdik. Ant olsun ki, Rabb'imizin Elçileri bize gerçekten hakkı getirmişler." Onlara da şöyle seslenilecektir: "İşte siz, bu cennete yapmış olduğunuz iyi işler sayesinde vâris kılındınız!"

وَنَادٰٓى اَصْحَابُ الْجَنَّةِ اَصْحَابَ النَّارِ اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا
حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
بَيْنَهُمْ اَنْ لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ اَلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾
وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمٰيهُمْ
وَنَادَوْا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ
يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَٓاءَ اَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا
لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادٰٓى اَصْحَابُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا
يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمٰيهُمْ قَالُوا مَٓا اَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾
اَهٰٓؤُلَٓاءِ الَّذِينَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمْ وَلَٓا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادٰٓى اَصْحَابُ النَّارِ اَصْحَابَ
الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَٓاءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُٓوا اِنَّ اللّٰهَ
حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ اَلَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا
وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسٰيهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَٓاءَ
يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

44. Cennet yarânı da, cehennem yarânına şöyle seslenecekler: "Doğrusu Rabb'imizin bize vaatettiği mükâfatı biz gerçek bulduk; siz de Rabb'inizin size vaatettiği azabı gerçek buldunuz mu?" Onlar: "Evet!.." diyecekler. Bunun üzerine aralarında bir seslenici (İsrâfil) de şöyle seslenecek: "Allah'ın lâneti zalimler üzerine olsun!"

45. O zalimler ki, Allah'ın yolundan alıkoyarlar ve o yolu eğri göstermek isterler; onlar, (Kur'an'da anlatılan) âhıret hayatını da inkâr etmektedirler.

46. Cennet yarânları ile cehennem yarânları arasında da bir engel (sur) vardır. A'raf (cennet ve cehennem arasındaki yüksek mekân) üzerinde de bir takım adamlar (Tevhid ehlinden olup sevapları ile günahları eşit olduğundan, Allah'ın, haklarında vereceği karar için bekletilen mü'minler, yahut dereceleri pek yüksek olan peygamberler, şehitler, âlimler veyahut adamlar sûretinde görünen melekler) vardır ki, cennet yarânlarını da, cehennem yarânlarını da (ilhâm ile, meleklerin öğretmesiyle) simalarından (yahut beyaz ve kara yüzlerinden) tanırlar. Bunlar, cennet yarânına: "Selamün aleyküm!" diye seslenirler A'raf yarânı, (yahut onların selam verdiği cennet yarânı) henüz cennete girmemişlerse de, gireceklerini ummaktadırlar.

47. A'raf yarânının gözleri cehennem yarânı tarafına çevrilince de, şöyle derler: "Ey Rabb'imiz! Bizi zalimler güruhu ile beraber kılma!"

48. A'raf yarânı, simalarıyla tanıdıkları cehennem yarâ-nından bir takım adamlara da şöyle seslenirler: "(Gördünüz mü,) ne biriktirdiğiniz (mal, çevre), ne de büyüklenmeniz sizi kurtaramamış!"

49. "Şu cennet yarânları mıydı, sizin dünyada Allah'ın, kendilerini rahmetine eriştirmeyeceğine yemin ettiğiniz insanlar? (Bu insanlara denilmiş ki: Haydi, siz cennete girin; size korku yoktur; siz kaygılanacak da değilsiniz! Yahut bu sırada A'raf yarânına böyle denilmiş. Yahut bu âyetin tamamı Allah'ın veya bazı meleklerin sözleridir.)

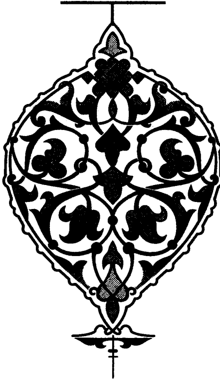
50. O ateş yarânı da, cennet yarânına şöyle seslenirler: "Üzerimize biraz su dökün veya Allah'ın rızık olarak size verdiği diğer içeceklerden ve yiyeceklerden bize de verin!" Cennet yarânı da şöyle derler: "Şüphesiz Allah, ikisini de (cennetin içeceklerini de, yiyeceklerini de) kâfirlere haram kılmıştır."

51. O kâfirler ki, dinlerini eğlence ve oyun edindiler, dünya hayatı da kendilerini aldattı, işte onlar, bu günlerine kavuşmayı unuttukları ve âyetlerimizi bile, bile inkâr ettikleri gibi, Biz de bu gün onları unuturuz.

(46) Cennet ile cehennem arasında bir sur (yüksek bir alan) vardır. Bu sur, cennet ile cehennemin tesirlerinin öbür tarafa geçmesini engeller. Bu sur ve yüksek alan üstünde de, Tevhid ehli oldukları halde amelde kusur etmiş insanlar bulunur ki, bunlar, Allah'ın, kendileri hakkında vereceği hükmü beklerler.

(51) Kâfirler, Câhiliyye geleneği olarak, behîre, sâibe (Mâide: 103) gibi hayvanları haram saymak ve Kâ'be etrafında el çırpmak (Enfâl:35) gibi hareketlerle dinlerinin oyun ve eğlence edinmişlerdi; dünya hayatı, geçici cazibeleriyle onları aldatmıştı; onlar kıyameti unutmuşlardı; akıllarına getirmiyorlardı.

وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا تَأْو۪يلَهُ يَوْمَ يَأْت۪ي
تَأْو۪يلُهُ يَقُولُ الَّذ۪ينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَٓاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا
بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَٓاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَٓا اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ
الَّذ۪ي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ
يَطْلُبُهُ حَث۪يثًاۙ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِاَمْرِه۪ۜ
اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُۜ تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٥٤﴾ اُدْعُوا رَبَّكُمْ
تَضَرُّعًا وَخُفْيَةًۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَد۪ينَۚ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا
فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًاۜ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ
قَر۪يبٌ مِنَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ
بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِه۪ۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا
سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَٓاءَ فَاَخْرَجْنَا بِه۪ مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِۜ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

52. Ant olsun ki, Biz, gerçekten onlara (Mekke'lilere, insanlara) öyle bir Kitap getirdik ki, onu (içindeki hak inancı, hükümleri, öğütleri) ilme dayalı olarak ayrıntılı bir şekilde açıklamışızdır. Bu Kitap, iman eden bir toplum için tam hidâyet (yol gösterici) ve büyük bir rahmettir.

53. Onlar ancak, bu Kitabın bildirdiklerinin sonucunu (gerçekleşmesini) bekliyorlar. Onun sonucu (kıyamet) geldiği gün, daha önce onu unutanlar (iman etmeyenler) şöyle diyecekler: "Doğrusu Rabb'imizin Elçileri hakkı getirmişler. Şimdi bizim için şefaatçiler olsa da, bize şefaat etseler, ya da gerisin geriye dünyaya döndürülsek de, işlediklerimizden başka türlüsünü işleyebilsek! Onlar, kendilerine gerçekten yazık etmişler ve uydurdukları tanrılar, onlara görünmez olmuşlardır.

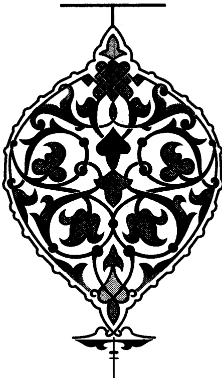
54. Şüphesiz sizin Rabb'iniz olan Allah Odur ki, şu gökleri ve bu yeri altı günde

(aşamada) yaratmış; sonra Arş'a (evreni kuşatmış olan nesneye, hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir. (Hâkimiyet kurmuş, kâinatın tahtına Kendine özgü bir şekilde kurulmuştur.) O, geceyi, aralıksız olarak sür'atle kendisini izleyen gündüze bürümektedir. Güneş, Ay ve yıldızlar da Onun buyruğuna baş eğmektedir. Bilesin ki, yaratmak da, buyurmak da yalnız Ona mahsustur. Bütün âlemlerin Rabb'i olan Allah ne mübarektir!

55. Rabb'inize yalvara yakara ve için için dua edin. Çünkü O, haddi aşan taşkınları hiç sevmez.

56. Islah edilmesinden (peygamberler gönderilip İlâhî nizam kurulduktan) sonra yeryüzünde sakın, bozgunculuk da yapmayın. Korkuyla ve umutla da Rabb'inize yalvarın. Çünkü şüphesiz Allah'ın rahmeti, işleri layıkıyla yapanlara pek yakındır.

57. Rahmetinin önünde müjdeci olarak rüzgârları gönderen de ancak Allah'tır. Sonunda o rüzgârlar ağır (yağmurla yüklü) bulutları yüklenince (kaldırınca), Biz, o bulutları ölü (bitkisiz) bir ülkeye (onu canlandırmak için) sevkederiz de, oraya suyu (yağmuru) indiririz; sonra onunla (topraktan) her çeşit ürün çıkarırız. İşte Biz, ölüleri de böyle (diriltip mezarlarından) çıkaracağız Umulur ki, düşünüp öğüt alırsınız.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِاِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ
اِلَّا نَكِدًا كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ
مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ الْمَلَاُ
مِنْ قَوْمِه۪ٓ اِنَّا لَنَرٰيكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي
ضَلَالَةٌ وَلٰكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾ اُبَلِّغُكُمْ
رِسَالَاتِ رَبِّي وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَٓاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ
وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ
مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا اِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِه۪ٓ اِنَّا لَنَرٰيكَ فِي سَفَاهَةٍ
وَاِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي
سَفَاهَةٌ وَلٰكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

58. Güzel ülkenin (münbit toprağın) bitkileri Rabb'inin izniyle (güzel ve bol) çıkar; kötü (çorak) olan ülkede ise ancak faydasız az bitki çıkar. Biz, şükreden bir toplum için âyetleri işte böyle ayrıntılı olarak açıklıyoruz.

59. Ant olsun ki, Biz, Nuh'u halkına Elçi olarak göndermiştik. Emrimiz üzerine Nuh, halkına demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Çünkü ben gerçekten o pek büyük gününün azabına çarpılmanızdan korkuyorum."

60. Nuh'un halkının eşrafı demişlerdi ki: "Ey Nuh! Biz, hiç kuşkusuz seni apaçık bir sapkınlık içinde görüyoruz."

61. Nuh demişti ki: "Ey halkım! Bende hiçbir sapkınlık yoktur; ancak ben, âlemlerin Rabb'i tarafından gönderilmiş bir Elçiyim."

62. "Ben size Rabb'imin mesajlarını bildiriyorum; size öğüt de veriyorum ve ben sizin bilmediklerinizi Allah'tan gelen vahiy ile biliyorum." (Yahut ben, Allah'ın yüce şanı, kudreti, günahkârları azaba uğratması gibi konularda sizin bilmediklerinizi biliyorum.)

63. "Yoksa takvâyı gözetip de merhamet olunmanız umuduyla içinizden, sizi uyaracak bir adam ile, size Rabb'inizden bir öğüt (mesaj) gelmesine şaştınız mı?"

64. Böyle iken onlar, Nuh'u yalanladılar. Sonunda Biz, Nuh'u ve onunla beraber gemide bulunanları kurtardık. Âyetlerimizi yalan sayanları ise suda boğduk. Çünkü onlar gerçekten (sanki) kör (hakkı görmeyen) bir toplum idiler.

65. Âd halkına da kardeşleri (soydaşları) olan Hûd'u (peygamber olarak) göndermiştik. Hûd demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse niçin takvâyı gözetmiyorsunuz?"

66. Halkının eşrafından küfre saplanmış olanlar demişlerdi ki: "Ey Hûd! Biz, hiç kuşkusuz seni beyinsizlik (cehâlet) içinde görüyoruz ve hiç şüphesiz senin yalancılardan olduğunu sanıyoruz."

67. Hûd demişti ki: "Ey halkım! Bende hiç beyinsizlik (cehâlet) yoktur ve ben ancak, bütün âlemlerin Rabb'i tarafından gönderilmiş bir Elçiyim!"

(59) Nuh (S.), Lemek'in oğlu, o da Metuşalih, o da Ahnuh'un oğludur. Ahnuh, İdris Peygamberdir(S.).

Bir rivâyete göre, Hz.Nuh, 40 yaşında kavmine peygamber olarak gönderilmiş; 950 sene de kavmi içinde kalıp onları hak dine çağırmış ve tufandan sonra da 250 sene yaşamış.

Diğer bir rivâyete göre ise, Hz.Nuh, 100 yaşında kavmine peygamber olarak gönderilmiş.

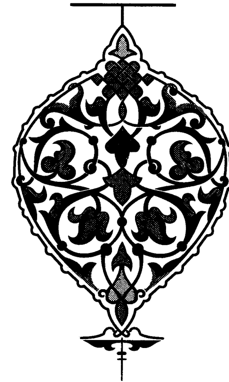
Bir diğer rivâyete göre ise, Hz. Nuh, 250 yaşında iken kendisine peygamberlik gelmiş; kavmi arasında da 950 sene kalıp onları hak dine çağırmış ve tufandan sonra da 250 sene yaşamış.

Nuh Peygamberin yaşı hakkında rivâyet edilen senelerin, bizim takvimimize göre olmayıp bir aya, bir sene denilen o devirdeki takvime göre olduğu da söylenmiştir. Buna göre Nuh Peygamber, en çok 120 sene yaşamıştır.

(64) Suda boğulanlar, yalnız Nuh Peygambere bu cevabı veren halkının eşrafı değil, onu yalanlamakta ısrar edenlerin tamamıdır. Kurtulan mü'minler de bir görüşe göre 40 erkek ve 40 kadın idi. Diğer bir görüşe göre ise yanlız 9 kişi kurtulmuştu; bunlar da Hz. Nuh'un 3 oğlu ve kendisine iman etmiş 6 kişi idi.

(65) Rivâyete göre Hûd Peygamber, Abdullah'ın oğlu, o da Rebah'ın oğlu, o da Halud'un oğlu, o da Az'ın oğlu, o da Us'un oğlu, o da İrem'in oğlu, o da Sâm'ın oğlu, o da Nuh'un oğludur. Diğer bir rivâyete göre Hûd Peygamber, Şalah'ın oğlu, o da Erfahşed'in, o da Sâm'ın, o da Nuh'un, o da Âd'ın babasının amcasının oğludur.

Bu şecerelerin bazı yerlerinde kopukluk, eksik isimler olması ve şecerede yalnız ünlü ve pek önemli kişilerin zikredilmiş olması da ihtimal dâhilindedir.

اُبَلِّغُكُمْ رِسَالاَتِ رَبّى وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمينٌ ﴿٦٨﴾ اَوَعَجِبْتُمْ
اَنْ جَٓاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْؕ وَاذْكُرُٓوا
اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَٓاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى الْخَلْقِ
بَصْۜطَةًۚ فَاذْكُرُٓوا اٰلَٓاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾
قَالُٓوا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
اٰبَٓاؤُنَاۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقينَ ﴿٧٠﴾
قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌؕ اَتُجَادِلُونَنى
فى اَسْمَٓاءٍ سَمَّيْتُمُوهَٓا اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا
مِنْ سُلْطَانٍؕ فَانْتَظِرُٓوا اِنّى مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرينَ ﴿٧١﴾
فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ
الَّذينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنينَ ﴿٧٢﴾
وَاِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًاۢ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُؕ قَدْ جَٓاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْؕ
هٰذِه۪ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوهَا تَاْكُلْ فٓى اَرْضِ اللّٰهِ
وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُٓوءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ اَليمٌ ﴿٧٣﴾

68. "Ben size Rabb'imin mesajlarını bildiriyorum ve ben sizin için güvenilir bir öğütçüyüm."

69. "Yoksa sizi uyarmak için Rabb'inizden, içinizden bir şahıs vasıtasıyla size bir öğüt gelmesine şaştınız mı? Hem de düşünün ki, Allah, Nuh kavminden sonra sizi onların yerine halef (yeryüzünde halifeler) yaptı ve yaratılışta (boy bosta, güçte) size fazlasını verdi. Öyleyse Allah'ın nimetlerini hatırlayın (şükrünü edâ edin) ki, saadete eresiniz."

70. Onun halkı demişlerdi ki: "Sen bize bir tek Allah'a tapalım ve atalarımızın taptıklarını bırakalım diye mi geldin? Eğer sen doğru sözlülerden isen, haydi, bizi tehdit edip durduğun o azabı bize getir."

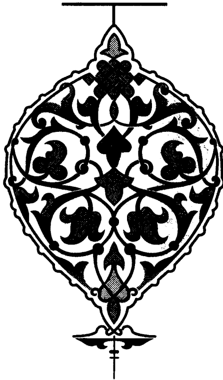
71. Hûd demişti ki: "Rabb'inizden üzerinize azap ve gazap inmiştir (inecektir. Azap, size hak olmuştur). Allah'ın, (tapılmaları) hakkında hiçbir hüccet (delil) indirmediği, sırf sizin ve atalarınızın taktığı bir takım isimler (tanrılar) uğruna benimle tartışmaya mı kalkışıyorsunuz? Artık (azabın gelmesini) bekleyin; şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim."

72. Sonunda Biz, Hûd'u ve onunla beraber bulunanları (mü'minleri) tarafımızdan bir rahmetle kurtardık ve âyetlerimizi yalan sayıp da, (Tevhid imanı ile) iman etmeyenlerin arkasını (kökünü) kestik (kuruttuk).

73. Biz, Semûd halkına da kardeşleri (soydaşları) olan Saalih'i peygamber olarak göndermiştik. Saalih onlara demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Gerçekten size Rabb'inizden (sizin istediğiniz gibi) açık bir mucize gelmiştir. İşte bu Allah'ın dişi devesi, sizin için bir mucizedir. Artık onu serbest bırkın; Allah'ın toprağında otlasın; sakın, ona kötülükle dokunmayın; yoksa sizi pek acıklı bir azap yakalyıverir.

(72) Âd halkının hikâyesi şöyledir: Âd, Yemen'in Ahkaf bölgesinde yaşayan bir halk idi. Bunlar, Umman'dan Hadramut'a kadar geniş bir bölgeyi hâkimiyetleri altına almışlardı. Âd halkı, Sada, Semûd ve Hebâ adlarını verdikleri putlara tapıyorlardı. Sonra Allah (C.), onlara Hûd'u (S.) peygamber olarak gönderdi. Hz. Hûd, asalet ve şeref bakımından da halkının en hayırlılaırndan ve en faziletlilerinden idi. Halkı ise onu yalancı yerine koydular; Hz. Hûd'un o denli çabalarına rağmen onlar, azgınlıklarını ve zorbalıklarını daha da ileri götürdüler. Bunun üzerine Allah (C.), ceza olarak üç sene yağmuru onlardan kesti. Sonunda çok sıkıntıya düştüler. O zamanlar hem mü'minler, hem de müşrikler, bir musibete uğradıkları zaman, bu musibetin kalkması için Kâ'be'nin yanında dua ederlerdi. O zamanlar Mekke halkı, Amalîk milletinden idileri Amalîkler (Amlîkler), Amlîk'ın neslinden geliyorlardı. Amlîk, Lavez'in oğlu, o da Sâm'ın ve o da Hz. Nuh'un oğludur (Bu şecerede de isimlerin tamamı değil, fakat belli isimler zikredilmş olsa gerek). Âd

halkının başkanı, dua için Mekke'ye gitmek üzere içlerinden 70 temsilci hazırladı. Bu heyet içinde, imanını gizleyen Mersed bin Sa'd da vardı. Bu heyet Mekke'ye varınca, Amalîk'ın başkanı Muaviye bin Bekir'in konağına indiler. Bu konak Mekke'nin dışında Harem sınırları dışında bulunuyordu. Onlar burada izzet ve ikram ile ağırlandılar. Orada günlerini zevk ve eğlence ile geçirdikleri için oraya geliş amaçlarını unuttular. Sonra Muaviye, onlara bunu hatırlattı ve daha fazla zaman geçirmeden Kâ'be'ye gidip dua etmelerini tavsiye etti. Onların içinde bulunup imanını gizleyen Mersed ise, şirkten arınıp Hûd'a iman etmedikçe dualarının kabul olunmayacağını kendilerine hatırlattı. Ancak onlar, Mersed'i dinlemediler ve gelip dua ettiler. Bu sırada bir kara bulut belirdi. Onu görenler, bu bize yağmur yağdıracak diye sevindiler. (Ahkaf: 24) Ancak o buluttan pek şiddetli bir rüzgâr esmeye başladı ve sonunda Âd halkı hepsi helâk oldu. Hz. Hûd ve onunla beraber olan mü'minler ise kurtuldular. Bundan sonra Hz. Hûd ile beraberindeki mü'minler gelip Mekke'ye yerleştiler ve ölünceye kadar burada ibadet ettiler.

وَاذْكُرُوا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّاَكُمْ
فِى الْاَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ
الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا اٰلَاءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ اَتَعْلَمُونَ اَنَّ صَالِحًا
مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا اِنَّا بِمَا اُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ
الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا بِالَّذِى اٰمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾
فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ
ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَاَخَذَتْهُمُ
الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِى دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ
وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّى وَنَصَحْتُ
لَكُمْ وَلٰكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا
اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا
مِنْ اَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ اِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ
شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

74. Hem de, düşünsenize; Allah sizleri Âd halkından sonra onlara halef (o topraklarda halifeler) kıldı; bu topraklarda size yerleşme imkânı verdi; bu toprakların ovalarında (yazlık) saraylar yapıyorsunuz; dağlarını da oyup (kışlık) evler ediniyorsunuz. Öyleyse Allah'ın nimetlerini düşünün de, taşkınlık edip ortalığı karıştırmayın.

75. Saalih halkından büyüklük taslayan ileri gelenleri, kendilerinden zayıf (küçük) gördükleri mü'minlere demişlerdi ki: "Siz Saalih'in, Rabb'i tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu gerçekten biliyor musunuz?" (Tevhid imanı ile) İman etmiş olanlar da, demişlerdi k: "Biz, onunla ne gönderilmişse ona gerçekten iman etmekteyiz."

76. O büyüklük taslayanlar demişlerdi ki: "Bizler, sizin iman ettiğiniz şeyi gerçekten inkâr etmekteyiz."

77. Sonunda bu iman etmeyenler, o dişi deveyi öldürmüşler; Rabb'lerinin buyruğundan çıkmışlar ve şöyle demişlerdi: "Ey Saalih! Eğer sen (Allah tarafından) gönderilen Elçilerden (peygamberlerden) isen, haydi, bizi tehdit edip durduğun azabı bize getir!"

78. Derken, kendilerini o deprem yakalayıverdi de, yurtlarında diz üstü çöküp kala kaldılar.

79. Nihâyet Saalih, onlardan yüz çevirmiş ve şöyle demişti: "Ey halkım! Ant olsun ki, ben, Rabb'imin elçiliğini (mesajını) size bildirdim ve size öğüt verdim; ancak siz, öğüt verenleri sevmiyorsunuz."

80. Biz, Lût'u da peygamber olarak göndermiştik. Bir zaman Lût, halkına demişti ki: "Sizden önceki toplumlardan hiç birisinin yapmadığı bu fuhuşu mu işliyorsunuz?"

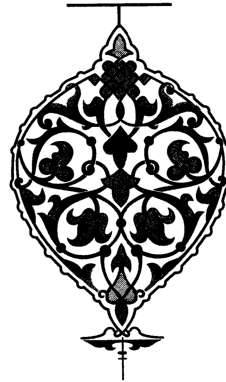
81. "Çünkü hiç şüphesiz siz, kadınlardan başka erkeklere şehvetle yanaşıyorsunuz. Hayır, siz taşkın bir halksınız."

(74) Rivâyete göre, Âd halkı yok edildikten sonra Semûd halkı, onların halefi olmuşlar ve onların ülkesini imar ve ihya etmişler; sonra çoğalmışlar, uzun bir yaşam sürmüşler. Onlar da dağlarda kayaları oyarak evler ediniyorlardı. Semûd halkı refah ve bolluk içinde yaşıyorlardı. Sonra onlar da Allah'a isyan etmişler; ülkelerinde bozgunculuk çıkarmışlar ve putlara tapmaya başlamışlar. Allah (C.) da onlara Hz.Saalih'i peygamber olarak göndermiş. Semûd halkı, Arap idiler. Saalih Peygamber de, nesep olarak onların eşrafından idi. Kendisine peygamberlik gelince, onları Allah'ın hak dinine çağırmış; ona ancak pek az insan iman etmiş. Saalih Peygamber, kendi halkını uyarmaya devam etmiş. Sonra halkı kendisine demişler ki:

"Bayram günü hep beraber bayram yerine çıkalım ve sen de dua et; biz de dua edelim; kimin duası kabul olursa, onun dediği olsun." Nihâyet bayram yerine çıkmışlar ve onların kendi tanrılarına yaptıkları dua kabul olmamış. O zaman onların başkanı Saalih Peygambere demiş ki:

"Şu dağın bir tarafında tek olarak bulunan şu kayadan bizim için cins ve kusursuz bir dişi deve çıkarırsan, hepimiz sana iman ederiz." Saalih (S.), onlardan kesin söz aldıktan sonra namaz kılmış ve Rabb'ine dua etmiş. O anda o kaya, doğum yapan hayvan gibi bir hal almış ve istedikleri gibi kusursuz on aylık bir dişi deve ortaya çıkmış; sonra bu dişi deve de, kendi büyüklüğünde bir erkek yavru doğurmuş. Bunun üzerine onların başkanı ile bir topluluk iman etmişler; ancak halkın diğer ileri gelenleri iman etmemişler ve halkın iman etmelerini de engellemişler.

O dişi deve, yavrusuyla beraber yaşamış. Bu deve, gün aşırı su içmek için kuyunun başına gelip su içiyor; sonra da sağılmak için ayaklarını açıyormuş; onlar da, ondan bol süt sağıyorlarmış. Devenin otladığı vadide halkın koyunları ondan ürküp kaçıyorlarmış. Koyunların sahipleri, halkı tahrik etmişler; sonunda deveyi öldürmüşler; devenin yavrusu ise dağa kaçmış ve üç kez böğürdükten sonra kaya yarılmış ve hayvan içine girmiş. Kâfir halk, Saalih'i (S.) de öldürmek istemişler; o da Filistin'e kaçmış. İşte bundan sonra İlâhî azabla helâk olmuşlar.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُٓوا اَخْرِجُوهُمْ
مِنْ قَرْيَتِكُمْۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَاَنْجَيْنَاهُ
وَاَهْلَهُٓ اِلَّا امْرَاَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَاَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَطَرًاۜ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾
وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۜ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُۜ قَدْ جَٓاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَٓاءَهُمْ
وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَاۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَۚ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ
صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ
بِهٖ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ وَاذْكُرُٓوا اِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا
فَكَثَّرَكُمْۖ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾
وَاِنْ كَانَ طَٓائِفَةٌ مِنْكُمْ اٰمَنُوا بِالَّذٖٓي اُرْسِلْتُ
بِهٖ وَطَٓائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتّٰى يَحْكُمَ
اللّٰهُ بَيْنَنَاۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

82. Halkının ona verdiği cevap ise, ancak şu oldu: "Bunları kasabanızdan kovun; çünkü onlar temizlikte çok titiz davranan insanlarmış!"

83. Sonunda Biz, Lût'u ve aile efradını kurtarmıştık; yalnız karısı müstesna; o, geride kalıp azaba uğryanlardan olmuştu.

84. Derken, onların üzerine taş yağdırdık. İşte bak; günahkârların sonu nice oldu!

85. Medyen'e de kardeşleri (soydaşları) Şuayb'ı peygamber olarak göndermiştik. Şuayb, onlara şöyle demişti: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur; gerçekten size Rabb'inizden açık bir mucize gelmiştir. Artık ölçüyü ve tartıyı tam (doğru) tutun; insanların eşyasını (haklarını) eksik vermeyin; (peygamberler gönderilip) ıslah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın. Eğer iman edenler iseniz, işte bu, sizin için hayırlı olandır."

86. "Tehdit etmek, Allah'a (Onun Tevhid dinine) iman etmiş olanları Allah yolundan alıkoymak ve Onun yolunda eğrilik aramak (insanları ölümle tehdit etmek, yol kesmek, toprak bastı parasını almak, Peygamberin aleyhinde olumsuz propaganda yapmak) için her yolun başına oturmayın. Hem de, hatırlayın (düşünün) ki, siz (sayıca, malca) az idiniz de, O, sizi çoğalttı. Ve bozguncuların sonunun nice olduğuna bakın!"

87. "Eğer içinizden belli bir grup, (Allah tarafından) benimle gönderilene iman edecek, bir grup da iman etmeyecek olursa, artık Allah, aramızda hükmedinceye (mü'minleri kurtarıp kâfirleri helâk edinceye, mü'minleri kâfirlere karşı muzaffer kılıncaya) kadar sabredin. Zaten Allah, hükmedenlerin en hayırlısıdır."

(83) Lût (S.) bin Hâran bin Tarah, amcası Hz. İbrahim (S.) ile beraber Sümerlerin başkenti Ur'dan M.Ö. 1850'de hicret etti. Hz. İbrahim, Filistine yerleşti; Hz. Lût da, Ürdün'e yerleşti. Sonra Allah (C.), Hz. Lût'u Sedûm halkına peygamber olarak gönderdi. Hz. Lût, halkını o çirkin fuhuştan vazgeçirmek için büyük mücadele verdi; sonunda Allah, üzerlerine taş yağdırarak hepsini helâk etti.

Hz. Lût'un karısı, kalbinde küfür gizlediği için o da, ahlaksız kâfirlerle beraber helâk oldu.

(85) Hz. Şuayb'ın (S.) halkı, Hz. İbrahim'in (S.) oğlu Medyen evladındandır. Hz. Şuayb, Mikâil'in oğludur; o da Yeşcer'in, o da Medyen'in oğludur. Hz. Şuayb, davasını halkına çok güzel anlattığı için kendisine Hatîbu'l Enbiya (Peygamberlerin Hatibi) de denir. Hz. Şuayb'ın halkı, küfürlerinin yanı sıra ölçüyü ve tartıyı da eksik tutuyorlardı.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا اَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا
كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ
اِذْ نَجّٰينَا اللّٰهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَعُودَ فِيهَا اِلَّا اَنْ يَشَاءَ
اللّٰهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا
افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾
وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا
لَخَاسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جَاثِمِينَ ﴿٩١﴾ اَلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا اَلَّذِينَ
كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ
لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى
قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا اَخَذْنَا
اَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا
مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ اٰبَاءَنَا
الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

88. Halkından, büyüklük taslayan (iman etmeyi gururlarına yediremeyen) ileri gelenler demişlerdi ki: "Ey Şuayb! Biz, seni de, seninle birlikte iman edenleri de ülkemizden hiç şüphesiz çıkaracağız, ya da siz kesenkes dinimize döneceksiniz." Şuayb demişti ki: "Ya biz, istemesek de mi?.."

89. "Allah bizi sizin dinizinden kurtardıktan sonra biz yine ona dönecek olursak, gerçekten Allah'a karşı yalan uydurmuş oluruz. Allah'ın (icbârî olarak) dilemesi hariç (ki, o da olmaz), sizin dininize geri dönmemiz, bizim için olacak şey değildir. Bizim Rabb'imiz bilgisiyle her şeyi (bizim halimizi de, sizin halinizi de) kaplamıştır. Biz, yalnız Allah'a tevekkül ettik (dayandık). Ey Rabb'imiz! Sen bizimle halkımız arasında hak ile hükmet (bizi onlara karşı muzaffer eyle)! Zaten Sen, hükmedenlerin en hayırlısısın."

90. Şuayb'ın halkından küfre saplanmış olan ileri gelenler de demişlerdi ki: "Eğer siz, Şuayb'a uyacak olursanız, o takdirde hiç kuşkusuz hüsrana uğrayanlardan olacaksınız."

91. Sonunda onları şiddetli bir deprem yakalayıverdi de, yurtlarında diz üstü kala kaldılar.

92. Şuayb'ı yalanlayanlar, sanki yurtlarında hiç yaşamamış gibi oldular. Şuayb'ı yalanlayanlar, hüsrana uğrayanların ta kendileri oldular.

93. En sonunda Şuayb, onlardan yüz çevirmiş ve demişti ki: "Ey halkım! Ant olsun ki, ben size Rabb'imin mesajlarını bildirdim ve size öğüt verdim. Artık ben, kâfir bir halk için nasıl üzüntü çekeyim!"

94. Biz bir kente bir peygamber göndermişsek, (onlar da onu yalanlamışlarsa) mutlaka onun halkını darlık ve sıkıntıya uğratmışızdır ki, belki onlar Allah'a yalvarıp yakarırlar.

95. Sonra (onları bela ve sıkıntı ile imtihan ettikten sonra onları bu kez bolluk ve selametle denemek için) bu kötülüğün (azabın) yerine iyilik (sağlık ve refah) getirmişizdir. Nihâyet onlar (sayı ve refahça) artmışlar ve onlar (nimetlerimize nankörlük edip bu değişikliği zamanın cilvesi sanarak) demişlerdi ki: "Doğrusu atalarımıza da böyle sıkıntılar ve sevinçler dokunmuştu." Sonunda Biz, onlar hiç farkında değilken kendilerini ansızın çarpmıştık.

وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ
السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتاً
وَهُمْ نَٓائِمُونَ ﴿٩٧﴾ اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى
وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ اَفَاَمِنُوا مَكْرَ اللّٰهِ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ
اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذٖينَ يَرِثُونَ الْاَرْضَ
مِنْ بَعْدِ اَهْلِهَٓا اَنْ لَوْ نَشَٓاءُ اَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلٰى
قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ
مِنْ اَنْبَٓائِهَا وَلَقَدْ جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِ
الْكَافِرٖينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ
وَاِنْ وَجَدْنَٓا اَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقٖينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ
مُوسٰى بِاٰيَاتِنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖ فَظَلَمُوا بِهَا
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدٖينَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ
مُوسٰى يَا فِرْعَوْنُ اِنّٖى رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمٖينَ ﴿١٠٤﴾

96. Eğer o kasabalar halkı iman edip takvâyı gözetselerdi, elbette Biz, şu gökten ve bu yerden birçok bereket kapıları açardık (bol yağmur ve ürün verirdik). Ancak onlar, peygamberleri yalanladılar. Bunun üzerine Biz, onların ettiklerine karşılık onları çarptık.

97. Acaba o kasabalar halkı, geceleyin onlar uykuda iken azabımızın onlara gelivermesinden emin mi olmuşlardı?

98. Ya da o kasabalar halkı, kuşluk vakti oynayıp eğlenirlerken azabımızın onlara gelivermesinden emin mi olmuşlardı?

99. Yoksa onlar Allah'ın tuzağından (bol nimet verip de sonra ansızın onları çarpmasından) emin mi olmuşlardı? Oysaki hüsrana uğrayan güruhtan başkası Allah'ın tuzağından emin olamaz.

100. Ya da eski sâkinlerinden sonra yeryüzüne vâris olanlara şu gerçek belli olmadı mı ki, eğer Biz dileseydik, onları günahlarından dolayı çarpardık. Bir de (şu da belli olmadı ki, Biz dilesek) onların (istemeleri ve olumsuz gayretleri üzerine) kalplerini (sanki) mühürleriz; böylece onlar (hak öğütleri) duymazlar.

101. Ey Muhammed! İşte o kasabaların haberlerinden (olmuş bitmişlerinden) bazılarını sana anlatıyoruz. Hem de, ant olsun ki, Elçileri (peygamberleri) onlara apaçık deliller (mucizeler) getirmişlerdi. Ancak onlar (peygamberler gelmeden) önce yalanladıklarına iman edecek değillerdi. (Ömürleri boyunca iman edecek değillerdi.) İşte Allah, küfre saplanmış olanların kalplerini böyle (sanki) mühürler.

102. Onların çoğunda ahde (Allah'ın, âyetleri ve delilleri indirmekle onlardan zımnen aldığı iman ve takvâ ahdine, ya da korku ve sıkıntı içinde oldukları zaman verdikleri ahde) vefa da bulmadık ve hiç şüphesiz onların çoğunu fâsıklar (yoldan çıkmışlar) olarak bulduk.

103. O peygamberlerden (ümmetlerden) sonra Musa'yı mucizelerimizle (öncelikle) Firavun'a ve onun devlet erkânına gönderdik. Ancak onlar, mucizelerimize karşı haksız bir tavır takındılar. İşte bak; o bozguncuların sonu nice oldu!

104. Musa da dedi ki: "Ey Firavun! Şüphesiz ben, âlemlerin Rabb'i tarafından gönderilmiş bir Elçiyim."

(103) Hz. Musa'ya (S.) dokuz ayrı mucize verilmişti:

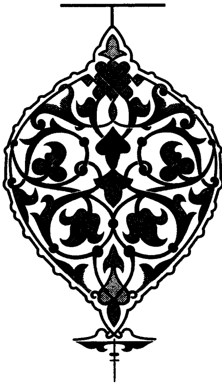
1) Hz. Âdem'den (S.) miras kalan ve Hz. Musa, kasıtsız olarak bir adamı öldürmesi üzerine Mısır'dan kaçtıktan sonra Medyen'e Şuayb Peygamber'in (S.) yanına gidip koyunlarını gütmek üzere çoban tutulduktan sonra Hz. Şuayb'tan kendisine intikal

eden mucizevî asâ, 2) Beyaz El, 3) Kurak Yıllar, 4) Ürünlerde Kıtlık, 5) Tufan (Mısır'da Su Baskını), 6) Ürünleri Yok eden Çekirge, 7) Haşarat, 8) Kan. Bunların açıklaması ileride gelecektir.

Firavun, Mısır hükümdarlarının genel unvanıdır. Tıpkı Fars (eski İran) hükümdarlarına Kisra, Roma hükümdarlarına da Kayser denildiği gibi.

Hz. Musa'nın Firavun'un adı Kabus, diğer bir rivâyete göre Velid bin Mus'ab bin Reyyan'dır.

حَقٖيقٌ عَلٰٓى اَنْ لَٓا اَقُولَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّۜ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖلَۜ (105) قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ
بِاٰيَةٍ فَأْتِ بِهَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقٖينَ (106) فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا
هِيَ ثُعْبَانٌ مُبٖينٌۚ (107) وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ بَيْضَٓاءُ لِلنَّاظِرٖينَ۟ (108)
قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَلٖيمٌۙ (109)
يُرٖيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْۚ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ (110) قَالُٓوا
اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِي الْمَدَٓائِنِ حَاشِرٖينَۙ (111) يَأْتُوكَ
بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلٖيمٍ (112) وَجَٓاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُٓوا اِنَّ لَنَا
لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبٖينَ (113) قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ
لَمِنَ الْمُقَرَّبٖينَ (114) قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِمَّٓا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّٓا اَنْ نَكُونَ
نَحْنُ الْمُلْقٖينَ (115) قَالَ اَلْقُواۚ فَلَمَّٓا اَلْقَوْا سَحَرُٓوا اَعْيُنَ
النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَٓاؤُ۫ بِسِحْرٍ عَظٖيمٍ (116) وَاَوْحَيْنَٓا
اِلٰى مُوسٰٓى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَۚ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَۚ (117)
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَۚ (118) فَغُلِبُوا هُنَالِكَ
وَانْقَلَبُوا صَاغِرٖينَۚ (119) وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدٖينَۚ (120)

105. "Bana yaraşan, Allah' karşı yalnız hakkı söylemektir. Doğrusu ben size Rabb'inizden apaçık mucize getirdim. Artık İsrail Oğulları'nı benimle (atalarının yurdu olan o Mukaddes Topraklara) gönder."

106. Firavun dedi ki: "Eğer bir mucize getirdinse, haydi, göster onu; eğer doğru sözlü kimselerden isen!"

107. Bunun üzerine Musa, asâsını yere bırakıverdi; derken asâ, hemen göz göre, göre korkunç bir ejderha oluverdi.

108. Musa, elini de (koynundan, koltuğunun altından) çekip çıkardı; eli o anda bakanların gözüne bembeyaz görünmeye başladı.

109. Firavun ile devlet erkânı dediler ki: "Bu adam hiç kuşkusuz bilgin (usta) bir sihirbazdır."

110. "Bu adam sizi yurdunuzdan çıkarmak

istiyor. Şimdi siz buna ne buyurursunuz?"

111. (Danışma sonunda devlet erkânı, Firavun'a) dediler ki: "Musa'yı kardeşiyle beraber alıkoy da, kentlere celp memurları gönder."

112. "Bu memurlar, bütün bilgin (usta) sihirbazları sana getirsinler."

113. Bütün sihirbazlar da Firavun'a geldiler ve dediler ki: "Biz galip gelecek olursak, herhalde bize bir ödül var, değil mi?"

114. Firavun dedi ki: "Evet!.. Hem de, siz, hiç kuşkusuz benim yakınlarımdan olacaksınız!"

115. Sihirbazlar dediler ki: "Ey Musa! Ya sen önce atacaksın, ya da önce atanlar biz olacağız!"

116. Musa dedi ki: "Önce siz atın!" Bunun üzerine sihirbazlar, (iplerini, değneklerini) atınca, insanların gözlerini büyülediler (boyadılar); insanlara büyük korku saldılar ve muazzam bir sihir (büyü) gösterdiler.

117. Biz de, Musa'ya: "Asânı yere at!" diye vahyettik. Derken, asâ, onların uydurduklarını (yalancı yılanlarını) yakalayıp yutuveriyordu.

118. Böylece gerçek ortaya çıktı; onların bütün yaptıkları da boşa gitti.

119. Sonunda Firavun ile halkı mağlup oldular ve küçük düştüler. (Rezil-rüsva olarak şehre döndüler.)

120. Sihirbazlar de, secdeye kapandılar.

قَالُٓوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمٖينَۙ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ
فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ
فِي الْمَدٖينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَٓا اَهْلَهَاۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾ لَاُقَطِّعَنَّ
اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعٖينَ ﴿١٢٤﴾
قَالُٓوا اِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَۚ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّٓا اِلَّٓا اَنْ اٰمَنَّا
بِاٰيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَٓاءَتْنَاۜ رَبَّنَٓا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا
مُسْلِمٖينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوسٰى
وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَۜ قَالَ سَنُقَتِّلُ
اَبْنَٓاءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ نِسَٓاءَهُمْۚ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾
قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعٖينُوا بِاللّٰهِ وَاصْبِرُواۚ اِنَّ الْاَرْضَ
لِلّٰهِۙ يُورِثُهَا مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖۜ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقٖينَ ﴿١٢٨﴾
قَالُٓوا اُو۫ذٖينَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَاۜ
قَالَ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْاَرْضِ
فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنَٓا اٰلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنٖينَ
وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

121. Sihirbazlar dediler ki: "Biz, (tanrı olarak) yalnız, bütün âlemlerin Rabb'ine iman ettik."

122. "Biz, (tanrı olarak) yalnız, Musa'nın ve Hârun'un Rabb'i'ne iman ettik."

123. Firavun dedi ki: "Ben size izin vermeden ona (Musa'ya, Musa'nın Rabb'ine) iman ettiniz ha! Hiç şüphesiz bu, Mısır halkını (devlete el koymak için devlet erkânını veyahut İsrail Oğulları'nı) oradan çıkarmak için (gösteri yerine gelmeden önce) şehirde Musa ile beraber kurduğunuz bir tuzaktır. Öyleyse yakında anlayacaksınız (ben size göstereceğim). "

124. "Ben hiç kuşkusuz sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim; sonra da hiç şüphesiz hepinizi astıracağım."

125. Sihirbazlar dediler ki: "Biz şüphesiz

(105) İsrail Oğulları, Hz.Yusuf'un (S.), Mısır'da hazine nazırı olduğu zaman Mısır'a yerleşmişlerdi. Mısır'a Hz. Yakub'un (S.) torunlarının dönemi sona erdikten sonra Firavunlar, İsrail Oğulları'nı köleleştirdiler ve onları en ağır işlerde çalıştırmaya başladılar. Sonunda Allah (C.), onları Hz. Musa (S.) ile kurtardı.

Rabb'imize dönmüş olacağız." (Biz senin tehdidine aldırmıyoruz; çünkü ne de olsa biz, Rabb'imize dönmüş olacağız; bu olmasa da günün birinde yine öleceğiz. Biz de, sen de, sonunda Rabb'imize döneceğiz ve O, aramızda hükmedecektir.)

126. "Sen ancak, Rabb'imizin âyetleri (mucizeleri) bize gelince, onlara iman ettiğimiz için bizden intikam alıyorsun. Ey Rabb'imiz! Üzerimize sabır yağdır ve Müslüman'lar olarak canımızı al!"

127. Firavun halkının ileri gelenleri de, kendisine dediler ki: "Musa ve kavmini (Tevhid dinini anlatarak) yeryüzünde bozgunculuk çıkarsınlar, seni ve tanrılarını terk etsinler diye mi bırakacaksın?" Firavun dedi ki: "Biz, (eskisi gibi yine) onların (İsrail Oğulları'nın) erkek çocuklarını öldüreceğiz; kızlarını ise sağ bırakacağız. Zaten biz gerçekten onlar üzerinde kahredici bir güce sahibiz."

128. Musa, (İsrail Oğulları'nın, bu zulümden şikâyet etmeleri üzerine) kavmine dedi ki: "Allah'tan yardım dileyin ve sabredin. Şüphesiz ki, yeryüzü yalnız Allah'ındır; ona, kullarından kimi dilerse onu vâris kılar. Zaten güzel sonuç (âkıbet), takvâyı gözetenlerindir."

129. Musa'nın kavmi ona dediler ki: "Sen bize (peygamber olarak) gelmeden önce de, geldikten sonra da bize eziyet edildi." Musa onlara dedi ki: "Umulur ki, Rabb'iniz düşmanlarınızı helâk eder de, sizi o (atalarınızın yurdu olan) topraklarda halife (hâkim) kılar (yahut Hz. Davud zamanında Mısır'ın fethile onlara halef yapar); sonra sizin, Kendisine karşı nasıl hareket edeceğinize bakar."

130. Ant olsun ki, Biz de, öğüt alıp düşünsünler diye, Firavun'gillere o yılların kıtlığını ve ürün darlığını çektirdik.

فَاِذَا جَٓاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هٰذِهٖۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ
يَطَّيَّرُوا بِمُوسٰى وَمَنْ مَعَهُۜ اَلَٓا اِنَّمَا طَٓائِرُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ لِتَسْحَرَنَا
بِهَاۙ فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنٖينَ ﴿١٣٢﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ
وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ اٰيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمٖينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ
الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَۚ لَئِنْ كَشَفْتَ
عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَۚ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا
كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى اَجَلٍ هُمْ بَالِغُوهُ اِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿١٣٥﴾
فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوا
بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلٖينَ ﴿١٣٦﴾ وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ
الَّذٖينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْاَرْضِ
وَمَغَارِبَهَا الَّتٖي بَارَكْنَا فٖيهَاۜ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنٰى
عَلٰى بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَۙ بِمَا صَبَرُواۜ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ
فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

131. Sonra Firavun'gillere iyilik (bolluk, bereket) eriştiği zaman: "Bu, bizim hakkımızdır" derlerdi (ona şükretmezlerdi); başlarına bir kötülük (kıtlık, felaket) gelince de, onu Musa ve beraberindekilerin uğursuzluğuna yorarlardı. Bilesin ki, onların uğursuzluğu Allah katındadır (hayrın da, şerrin de sebebi ve hükmü Allah katındadır. Onların başlarına gelenlerin sebebi, Allah katında yazılı olan amelleridir.)

132. Yine, onlar, (Musa'ya) dediler ki: "Bizi büyülemek için her ne mucize getireceksen getir, yine de biz sana inanacak değiliz."

133. Sonunda Biz, açık (yahut aralıklı) mucizeler olarak onların üzerine tufan (su baskını), çekirge, kımıl, kurbağa ve (sularında) kan (yahut burun kanaması) gönderdik. Sonra yine büyüklük tasladılar (iman etmediler). Zaten onlar günahkâr bir güruh idiler.

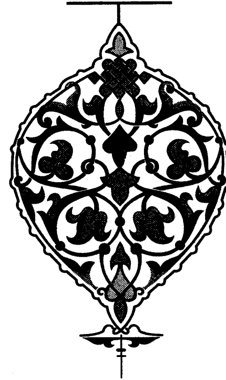
134. O (anılan aralıklı) azap (yahut o felaketlerden sonra gelen vebâ hastılığı) üzerlerine çökünce de, dediler ki: "Ey Musa! Rabb'inin sana olan ahdi (peygamberliği, duanı kabul edeceğine dair verdiği söz) hürmetine, Ona yalvar (dua et); eğer bu azabı üzerimizden kaldıracak olursan, ant olsun ki, mutlaka sana iman edeceğiz ve İsrail Oğulları'nı hiç kuşkusuz seninle beraber göndereceğiz."

135. Nihâyet Biz, varacakları bir vakte (helâk olacakları veyahut imanları için tayin ettikleri vakte) değin onlardan azabı kaldırdığımızda, hemen sözlerini bozuverdiler.

136. En sonunda Biz, âyetlerimizi yalanladıkları ve onlardan gafil kaldıkları için kendilerinden intikam aldık da, onları denizde boğduk.

137. Biz, ezilen o mü'min halkı da, bereketli kıldığımız o toprakların (eski Şam topraklarının) doğu bölgelerine de, batı bölgelerine de vâris kıldık. Sabırlarına karşılık Rabb'inin, İsrail Oğulları'na verdiği güzel söz de gerçekleşti. Firavun ile halkının yaptıkları eserleri (görkemli yapıları, sarayları) ve yetiştirdikleri bahçeleri de yerle bir ettik.

(133) Rivâyete göre, sekiz gün geceli gündüzlü şiddetli bir yağmur yağmış; Öyle ki, kimse evinden dışarı çıkamamış; su evleri basmış ve insanlar, köprücük kemiğine (boğazına) kadar su içinde kalmışlar. İsrail Oğulları'nın mahallelerini ise su basmamış. Bu felaket karşısında onlar, Hz. Musa'ya yalvarmışlar; bu felaketin kalkması için Rabb'ine dua etmesini istemişler ve felaketin kalkması halinde iman edeceklerine kesin söz vermişler. Bunun üzerine Hz. Musa, dua edince, yağmur kesilmiş ve sular hemen çekilmiş. Bundan sonra bitkiler topraktan adeta fışkırmış ve daha önce hiç görülmemiş bir bereket meydana gelmiş. Ancak onlar yine iman etmemişler. Allah (C.) da, bu defa onların üzerine çekirge sürüleri göndermiş ve bu çekirgeler, bütün ziraat ürünlerini ve bahçelerdeki meyveleri yiyip bitirmişler; hatta evlerine bile girip elbiselerini de kemirmişler. Onlar yine Hz. Musa'ya yalvarmışlar ve yine felaket kalktığı takdirde iman edeceklerine kesin söz vermişler. Hz. Musa da, sahraya çıkıp asâsı ile doğu ve batı yönlerine işaret edince, çekirgeler her yandan çekilmiş. Ancak onlar yine iman etmemişler. Bu defa Allah (C.) onlara kımılı musallat etmiş. Bunlar da çekirgelerden arta kalan ürünleri yemişler; hatta insanların ciltlerine bile yapışıp kanlarını emmeğe başlamışlar. Onlar üçüncü kez yine Hz. Musa'ya yalvarmışlar ve yine o sözlerini tekrarlamışlar. Hz. Musa da, dua edince, bu beladan da kurtulmuşlar. Ancak onlar Hz. Musa'ya iman etmedikleri gibi, bu kez ona: "Artık senin bir sihirbaz olduğun iyice anlaşıldı" demişler. Bundan sonra da Allah (C.), onların üzerine kurbağaları göndermiş. Onlar, yaygı, sergi ve yiyecek olarak ne açıyorlarsa, içinden kurbağalar çıkıyormuş. Onlar yine Hz.Musa'ya yalvarmışlar ve eski sözlerini yine tekrar etmişler. Hz. Musa da, dua edince, o beladan da kurtulmuşlar. Ancak yine de iman etmemişler. Allah (C.), bundan sonra da onların içme ve kullanma sularını kan kestirmiş. Bir rivâyete göre de onlara burun kanaması hastalığını vermiş.

وَجَاوَزْنَا بِبَنِيٓ اِسْرَٓائِلَ الْبَحْرَ فَاَتَوْا عَلٰى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلٰى
اَصْنَامٍ لَهُمْۚ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَٓا اِلٰهًا كَمَا لَهُمْ اٰلِهَةٌ
قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ (138) اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ
وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (139) قَالَ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيكُمْ اِلٰهًا
وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (140) وَاِذْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِۚ يُقَتِّلُونَ اَبْنَٓاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ
نِسَٓاءَكُمْ وَفِي ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ (141)
وَوٰعَدْنَا مُوسٰى ثَلٰثِينَ لَيْلَةً وَاَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ
مِيقَاتُ رَبِّهٓ اَرْبَعِينَ لَيْلَةًۚ وَقَالَ مُوسٰى لِاَخِيهِ هٰرُونَ
اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَاَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ (142)
وَلَمَّا جَٓاءَ مُوسٰى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ
اَرِنٓي اَنْظُرْ اِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرٰينِي وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى
الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرٰينِيۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى
رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسٰى صَعِقًاۚ فَلَمَّٓا اَفَاقَ
قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (143)

138. Biz, İsrail Oğulları'nı o denizden geçirttik. Sonra İsrail Oğulları (yolda), putlara tapan bir halkın yanına vardılar. Onlar, Musa'ya dediler k: "Ey Musa! Bize de onların tanrıları gibi bir tanrı yapsana!" Musa, onlara dedi ki: "Gerçekten siz câhil bir güruhmuşsunuz!"

139. "Gerçekten şu insanların taptıkları putlar yok olmaya mahkûmdur ve bütün yaptıkları boştur (bâtıldır)."

140. Musa dedi ki: "Allah, sizi (Tevhid dini ile zamanınızın) bütün milletlerinden üstün kılmış iken, ben sizin için Ondan başka bir tanrı mı arayayım!"

141. Hatırlayın ki, bir zaman Biz, sizi Firavun'gillerin elinden kurtarmıştık. Onlar size azabın en kötüsünü çektiriyorlardı; erkek çocuklarınızı öldürüyor, kızlarınızı ise sağ bırakıyorlardı. Bunda da sizin için Rabb'inizden gelen pek büyük bir imtihan vardı.

142. Yine, Biz, (Tevrat'ı almaya ve Bizimle konuşmaya hazırlık olarak) Musa'ya (oruç tutup ibadet etmesi için) otuz gece vâde vermiştik ve ona bir on gece daha eklemiştik. Böylece Rabb'inin (vahiy için) tayin buyurduğu vakit, kırk gece olarak tamamlanmıştı. Musa, kardeşi Hârun'a da demişti ki: "Kavmim içinde bana halef ol (ben yok iken benim yerime bak); onları (gerektiğinde) ıslah et ve sakın, bozguncuların yoluna uyma!"

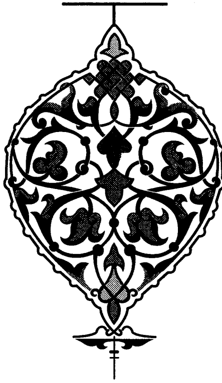
143. Musa da, kendisine tayin ettiğimiz vakitte (Tûr'a) gelip de Rabb'i onunla konuşmaya başlayınca dedi ki: "Ey Rabb'im! Bana Kendini göster de, Sana bakayım!" Allah buyurdu ki: "Sen beni asla göremeyeceksin (Beni görmeye dayanamazsın; buna istidadın yok) ! Ancak (bunu gözünle görmen için) şu dağa bak; eğer o, (tecellim karşısında) yerinde duracaksa, sen de Beni görebileceksin." Bunun üzerine Musa'nın Rabb'i, o dağa tecelli edince, dağı paramparça etmişti. Musa da bayılıp yere düştü. Sonra kendine gelince şöyle dedi: "Sübhaneke (Seni tenzih ve tazîm ederim); Sana tövbe ederim ve (ümmetim içinde) ben, iman edenlerin ilkiyim! (Yahut ben, Senin dünyada görülmeyeceğine iman edenlerin ilkiyim.)"

(138) Rivâyete göre, Allah (C.), Aşûra günü Hz. Musa ile kavmini denizden geçirtmişti; Firavun ile ordusunu da helâk etmişti. Denizden geçtikten sonra İsrail Oğulları, yollarına devam ederken yolda, putlara tapan bir güruha rastlamışlardı. Onların putları inek veya buzağı heykeliymiş.

(142) Rivâyet olunduğuna göre, Hz. Musa, henüz Mısır'da iken Allah(C.), düşmanlarını helâk ettikten sonra İsrail Oğulları'na bir Kitap indireceğini vaat etmişti. Sonunda Firavun helâk olunca, Hz. Musa da, o vaat olunan Kitabı Allah'tan (C.) istemişti. Allah (C.) da, otuz gün oruç tutmayı ve bu

süre içinde Allah'a (C.) yaklaştıran başka ibadetleri de yapmayı emretmiş ve otuz günlük orucundan sonra girdiği Zilhicce ayından bir on gün daha ilave etmeyi emretmişti. İşte bı otuz gün sonunda Hz.Musa'ya Tevrat indirilmiş ve son on gün içinde de Allah (C.), meleklerle konuştuğu gibi Hz. Musa ile de vasıtasız olarak konuşmuştu. Bu münacât sırasında Hz.Musa, Allah'ı (C.) bizzat görmek niyazında bulunmuş; Allah (C.) ise, buna değil kendisi, dağların bile dayanamayacağını söylemiş ve bunu göstermişti.

Bir rivâyete göre, Hz. Musa'nın, Allah'ı (C.) görme talebi, Arefe günü olmuş ve Tevrat da, Kurban Bayramının birinci günü indirilmişti.

قَالَ يَا مُوسٰٓى اِنّ۪ي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتٖي وَبِكَلَامٖي
فَخُذْ مَٓا اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهُ
فِي الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْص۪يلًا لِكُلِّ شَيْءٍۚ
فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِاَحْسَنِهَاۜ سَاُر۪يكُمْ دَارَ
الْفَاسِق۪ينَ ﴿١٤٥﴾ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيَاتِيَ الَّذ۪ينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّۜ وَاِنْ يَرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَاۚ
وَاِنْ يَرَوْا سَب۪يلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَب۪يلًاۚ وَاِنْ يَرَوْا
سَب۪يلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَب۪يلًاۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
وَكَانُوا عَنْهَا غَافِل۪ينَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذ۪ينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَلِقَٓاءِ
الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْۜ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسٰى مِنْ بَعْدِه۪ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌۜ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا
يَهْد۪يهِمْ سَب۪يلًاۢ اِتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِم۪ينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا
سُقِطَ ف۪ٓي اَيْد۪يهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّواۙ قَالُوا لَئِنْ لَمْ
يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿١٤٩﴾

144. Allah buyurdu ki: "Ey Musa! Gerçekten Ben, sana verdiğim Elçilik görevleriyle (mesajlarımla) ve vasıtasız olarak seninle konuşmamla seni seçip (zamanındaki) bütün insanlardan üstün kıldım. Öyleyse sen, bu sana verdiklerimi al da, şükredenlerden ol!"

145. Hem de, Biz, Musa için o levhalar (Tevrat'ın yazılı olduğu levhalar) üzerine öğüdün her türlüsünü ve (muhtaç oldukları) her türlü dinî hükümlerin açıklamasını yazmıştık ve demiştik ki: "Ey Musa! Artık bunları kuvvetle (ciddiyet ve azimle) al; kavmine de emret; onların en güzellerini alsınlar (en güzel şekilde uygulasınlar). Yakında o fâsıkların yurdunu (yoldan çıkmış olan Âd ve Semûd'un tarihî yurdunu veyahut cehennemi) size göstereceğim (yahut anlatacağım)."

146. Ben, yeryüzünde haksız (boş) yere büyüklük taslayanları (insanın içindeki ve

dışındaki) âyetlerimizden uzak tutacağım (onlar, istemedikleri ve gayret etmedikleri için, onların kalbini (sanki) mühürleyeceğim. Yahut âyetlerimizi hükümsüz kılmak isyetenleri onlardan uzak tutacağım; âyetlerimizi yüceltececeğim; onları da helâk edeceğim.) Zaten onlar, bütün mucizeleri görecek olsalar da, onlara iman etmeyecekler; onlar doğru yolu görecek olsalar da, onu yol edinmeyecekler; ancak onlar azgınlık yolunu görecek olsalar, onu yol edinecekler. İşte bu, gerçekten onların âyetlerimizi yalan saymalarından ve onlardan gafil olmalarındandır.

147. Yine, o kimseler ki, âyetlerimizi ve öbür dünyaya (tamamen veya beden olarak kavuşmayı veyahut Allah'ın öbür dünyada vaat ettiklerine kavuşmayı) yalan saydılar, onların yaptıkları (ibadetler) boşa gitmiştir. Onlara yaptıklarının karşılığından başkası verilmeyecektir.

148. Musa'nın (Tûr'a) gitmesinin ardından kavmi de (kavminden olan Sâmirî de, Mısır'dan çıkarken Kıbtî'lerden iğreti olarak aldıkları) ziynet eşyasından bir buzağı heykeli yaptılar ki, o, bir çeşit böğürme sesini veriyordu. Onlar, onun konuşamadığını, onlara bir yol da gösteremediğini görmemişler mi? Onlar onu tanrı edindiler. Zaten onlar zalim kimselerdi.

149. (Buzağı heykeline taptıklarına pişmanlıktan) ellerini ısırdıkları (pişmanlık içlerine işlediği) ve gerçekten sapıttıklarını gördükleri zaman dediler ki: "Eğer Rabb'imiz bize merhamet etmeyecek ve bizi bağışlamayacak olursa,hiç şüphesiz biz, hüsrana uğrayanlardan olacağız."

(145) Bu levhaların sayısı ve maddesi hakkında çeşitli görüşler vardır:

Bir görüşe göre, bunlar yedi levha idi; diğer bir görüşe göre on levha idi.

Rivâyetlere göre, Cebrâil'in (S.) getirdiği bu levhalar, bazılarına göre zümrüdü, bazılarına göre yeşil zebercedi, bazılarına göre kızıl yakutu andırıyordu.

Hasan el- Basrî'den gelen bir rivâyete göre, Tevrat, sedir ağacını andıran ve uzunlukları 10 zira (arşın) olan levhalar üzerine yazılı olarak gökten indirilmiştir.

Bir görüşe göre ise, Allah (C.), Hz. Musa'ya, o levhaları sert kayadan veya sedir ağacından kesip onların üzerine Tevrat'ı yazmasını emir buyurmuştu. Kur'an vahyi ile örtüşen rivâyet de budur.

(148) İsrail Oğulları, bu ziynet takımlarını, daha Mısır'da iken, bir düğünde takınmak bahanesiyle Kıbtî'lerden iğreti olarak almışlardı. Öyle de olsa bu, kendileri için helâl idi; çünkü Mısır halkı, İsrail Oğulları'nı parya olarak, angarya işlerde çalıştırıyorlardı.

Bir rivâyet göre, Firavun ordusu, denizde boğulduktan sonra İsrail Oğulları, onların ziynet eşyasına (ve belki de ordu hazinesine) mâlik olmuşlardı.

Rivâyete göre, Sâmirî denilen şahıs, denizden geçiş sırasında bir atlı olarak görünen melek Cebrâil'in atının bastığı yerden bir avuç toprak almış ve bunu yaptığı heykelin ağzına atınca, heykel bir çeşit hayat bulmuştu.

Diğer bazı rivâyetlere göre, Sâmirî bu toprağı, deniz yarıldığında deniz tabanından veya Hz. Musa, Tûr'a giderken onun ayak izinden almıştı.

Bir diğer rivâyete göre, Sâmirî denilen şahıs, bu heykeli büyük bir ustalıkla yapmıştı; heykelin içine hava girince, böğürme sesi gibi bir ses çıkarıyordu.

Buzağı heykelini yapan yalnız Sâmirî olduğu halde âyetin ifadesinde bu fiil, hepsine izafe edilmiş; çünkü Sâmirî de onların bir ferdi idi. Yahut onlar da buna rıza gösterdikleri için bepsine isnat edilmiştir.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسٰۤى اِلٰى قَوْمِه۪ غَضْبَانَ اَسِفًاۙ قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُون۪ي
مِنْ بَعْد۪يۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَأْسِ اَخ۪يهِ يَجُرُّهُۤ
اِلَيْهِۜ قَالَ ابْنَ اُمَّ اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُون۪ي وَكَادُوا يَقْتُلُونَن۪يۘ فَلَا
تُشْمِتْ بِيَ الْاَعْدَٓاءَ وَلَا تَجْعَلْن۪ي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ
رَبِّ اغْفِرْ ل۪ي وَلِاَخ۪ي وَاَدْخِلْنَا ف۪ي رَحْمَتِكَۘ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ ﴿١٥١﴾
اِنَّ الَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ
وَذِلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَر۪ينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذ۪ينَ
عَمِلُوا السَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَاٰمَنُواۘ اِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ
اَخَذَ الْاَلْوَاحَۚ وَف۪ي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذ۪ينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ
يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوسٰى قَوْمَهُ سَبْع۪ينَ رَجُلًا لِم۪يقَاتِنَاۚ
فَلَمَّٓا اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ اَهْلَكْتَهُمْ
مِنْ قَبْلُ وَاِيَّايَۜ اَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَٓاءُ مِنَّاۚ اِنْ هِيَ
اِلَّا فِتْنَتُكَۜ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَٓاءُ وَتَهْد۪ي مَنْ تَشَٓاءُۜ اَنْتَ
وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الْغَافِر۪ينَ ﴿١٥٥﴾

150. Musa, öfkeli, üzgün olarak halkına dönünce dedi ki: "Benden sonra arkmdan (yahut benden sonra benim yerime geçince) ne kötü işler yapmışsınız! Rabb'inizin emri (beni kırk gün için Tûr'a çağırması) konusunda acele ettiniz (kırk günü beklemeden (beni öldü sanıp dini değiştirmeye başladınız) ha!" Hem de, Musa, levhaları yere bıraktı ve kardeşini (Hârun'un) başını (saçını) tutup kendine doğru çekmeye başladı. Hârun dedi ki: "Ey anamın oğlu! Bu güruh, beni zayıf buldu ve az kaldı beni öldüreceklerdi. Artık (sen de böyle yapıp) düşmanları bana sevindirme ve beni zalimler güruhu ile bir tutma!"

151. Musa dedi ki: "Ey Rabb'im! Beni ve kardeşimi bağışla ve bizi rahmetine dâhil eyle! Zaten Sen Erhamu'r Râhimîn'sin (merhametlilerin en merhametlisisin)!"

152. Şüphesiz o kimseler ki, buzağıyı tanrı edindiler, Rabb'lerinden şiddetli bir gazap (öfke); dünya hayatında da ağır bir zillet (alçaklık) onlara erişecektir. Diğer müfterileri (Allah'a ortak koşanları) de işte Biz böyle cezalandırırız.

153. O kimseler ki, kötülükler (küfür ve günahlar) işledikten sonra ardından tövbe edip de, (gerçek manada) iman ettiler (ve gereğini yaptılar), hiç şüphesiz senin Rabb'in bundan (kötülüklerden, tövbeden) sonra (onlar için) da Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır, Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

154. Musa'nın öfkesi geçince de, levhaları yerden aldı. O levhalardaki yazılarda da yalnız Rabb'lerinden korkanlar için hidâyet ve rahmet vardı.

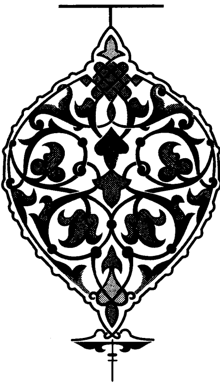
155. Musa, tayin ettiğimiz vakitte Bizimle buluşmak (ve buzağıya tapmalarından ötürü aff dilemek) için de kavminden (buzağıya tapmamış olanlardan) yetmiş erkek seçti. Nihâyet (Tûr'a varıldıktan sonra) o şiddetli sarsıntı (dağ sarsıntısı, yıldırım) onları yakalayınca (ve hepsi bayılıp düşünce) Musa dedi ki: "Ey Rabb'im! Eğer Sen dilemiş olsaydın, onları da, beni de daha önce (Firavun eliyle veya denizden geçerken) helâk ederdin. (Ancak rahmetinle onları kurtardın; şimdi de onlara rahmet eyle! Yahut ben, onları Tûr'a getirmeden önce de onları helâk edebilirdin; şimdi ben, töhmet altında kalacağım.) Bizden bazı beyinsizlerin yaptıklarından dolayı bizi helâk mi edeceksin? Bu (beyinsizlerin buzağıya tapmaları), Senin bir sınamandan başka bir şey değildir; Sen bununla, dilediklerini sapkınlıkta bırakırsın; dilediklerini de doğru yola iletirsin. Sen bizim yegâne Veli'mizsin (koruyucumuzsun). Artık bizi bağışla; bize merhamet eyle! Zaten Sen bağışlayanların en hayırlısısın!"

(150) Hz. Hârun, Hz. Musa'dan üç yaş büyük, ana-

baba bir öz kardeşi ve çok halim (yumuşak huylu) bir zat idi. Bundan dolayı İsrail Oğulları onu daha çok seviyorlardı.

(155) Allah (C.), İsrail Oğulları'ndan bazı kimselerin buzağıya tapmalarından dolayı Kendisinden özür dilemelerini emir buyurmuş ve bunun için onlara bir vakit tayin etmişti. Bunun üzerine Hz. Musa, kavminden yetmiş kişi seçmiş; onlarla birlikte yola çıkmış ve özellikle oruç tutmalarını ve bedenleri ile elbiselerini iyice temizlemelerini emretmişti. Kafile Tûr-ı Sina'ya yönelmiş; nihâyet Tûr'a yaklaştıklarında bir bulut dağı kaplamış. Hz.Musa, onlarla birlikte bulutla kaplı bölgeye girmiş ve orada hepsi secdeye kapanmışlar. İşte o zaman Allah'ın (C.), Hz. Musa ile konuştuğunu duymuşlar. Allah (C.), Hz. Musa'ya emirler veriyordu. İşte tövbe olarak kendi nefislerini (nefsanî arzularını) öldürmelerini de bu sırada emir buyurmuştu. Kendilerini bürümüş olan sis veya bulut açılınca, onlar Hz.Musa'ya demişlerdi ki: "Biz, Allah'ı apaçık görmedikçe sana asla iman etmeyeceğiz!" İşte o zaman onları şiddetli bir sarsıntı veya deprem veyahut yıldırım yakalayıvermiş ve hepsi cansız yere düşmüşler. Bunun üzerine Hz. Musa, Allah'a (C.) yalvarıp yakarmaya başlamış. Sonunda Allah (C.), hepsini hayata döndürmüştü.

Bir görüşe göre, bu sarsıntı o denli şiddetli olmuş ki, az kalsın onların mafsalları ayrılıyormuş ve onlar, helâke çok yaklaşmışlar. Bu durum karşısında Hz. Musa, korkuya kapılıp ağlamaya başlamış. Bunun üzerine Allah (C.), bu belayı onlardan kaldırmıştı.

وَاكْتُبْ لَنَا فِى هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ اِنَّا هُدْنَٓا
اِلَيْكَ قَالَ عَذَابِٓى اُصِيبُ بِهٖ مَنْ اَشَٓاءُ وَرَحْمَتِى وَسِعَتْ
كُلَّ شَىْءٍ فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِاٰيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ۝ اَلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ
النَّبِىَّ الْاُمِّىَّ الَّذِى يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِى
التَّوْرٰيةِ وَالْاِنْجِيلِ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهٰيهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَٓائِثَ
وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلَالَ الَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ
فَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِهٖ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ
الَّذِٓى اُنْزِلَ مَعَهُٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ قُلْ يَٓا اَيُّهَا
النَّاسُ اِنِّى رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِى لَهُ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيتُ فَاٰمِنُوا
بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ النَّبِىِّ الْاُمِّىِّ الَّذِى يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ
وَكَلِمَاتِهٖ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَمِنْ
قَوْمِ مُوسٰٓى اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُونَ ۝

156. "Bize bu dünyada da, öbür dünyada da güzellik (iyilik) yaz! Biz gerçekten Sana döndük (tövbe ettik)." Allah buyurdu ki: "Ben kimi dilersem onu azabıma uğratırım. Rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. İşte Ben, bu rahmetimi (küfür ve günahlardan) sakınanlara, (nefsin, malın) zekâtını verenlere ve âyetlerimizin hepsine iman edenlere yazacağım (bahşedeceğim)."

157. O kimseler ki, yanlarındaki Tevrat ve İncil'de (sıfatlarını) yazılı buldukları bu Elçiye, bu ümmî (Kitap Ehli'nden olmayan, okuma-yazma bilmeyen) Peygambere uyarlar; o (peygamber ki), kendilerine iyiliği emreder ve kötülükten men'eder; temiz, hoş nesneleri onlara helâl, kötü, pis nesneleri de onlara haram kılar; ağır yüklerini ve üzerlerindeki (boyunlarındaki) kangalları (ağır yükümlülükleri) onlardan indirir; böylece o kimseler ki, bu Peygambere iman ederler; ona saygı gösterirler; ona yardım ederler; onunla indirilmiş olan nûra (Kur'an'a) uyarlar; işte on-

lar, saadete erenlerin ta kendileridir.

158. Ey Muhammed! De ki: "Ey insanlar! Gerçekten ben hepiniz için gönderilmiş Allah'ın Elçisi'yim. O Allah ki, şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Onundur; Ondan başka hiçbir tanrı yoktur; can veren de, can alan da Odur. Öyleyse (tanrı olarak) yalnız Allah'a ve ümmî peygamber olan bu Elçisi'ne iman edin. O peygamber ki, (tanrı olarak) yalnız Allah'a ve Onun bütün sözlerine (Kutsal Kitaplara) iman eder.(Yahut Onun kelamı olan Kur'an'a veyahut İsa'ya iman eder.) Siz de ona uyun ki, hidâyete eresiniz."

159. Musa'nın kavminden (İsrail Oğulları'ndan) de bir zümre vardır ki, onlar (Allah'ın Elçisi Muhammed'e iman edip) insanları hak söz ile doğru yola iletirler ve onunla adaleti yerine getirirler. (Yahut bunlar, İslam'dan önce Tevrat'ı yaşamış olanlardır.)

وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًا وَاَوْحَيْنَا
اِلٰى مُوسٰى اِذِ اسْتَسْقٰيهُ قَوْمُهُ اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ
مَشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلْوٰى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَاِذْ قِيلَ
لَهُمُ اسْكُنُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيٓئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾
فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ اِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ
لَا تَأْتِيهِمْ كَذٰلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

160. Biz, İsrail Oğulları'nı da ayrı ayrı oymaklar halinde on iki topluluğa ayırmıştık. Musa'nın halkı, (çölde) kendisinden su bulmasını isteyince de, Biz, Musa'ya: "Asânı o taşa vur!" diye vahyettik. Derken, o taştan on iki pınar kaynayıp fışkırmıştı. Her oymak, su içeceği pınarını kesin olarak bilmişti. Biz, (çölde) bulutu da onlara gölgelik yapmıştık; onlara kudret helvası ile bıldırcın da indirmiştik. Onlara: "Size rızk olarak verdiğimiz nesnelerin temiz, hoş olanlarından yiyin !" demiştik. Onlar, (yaptıklarıyla) da Bize zulmetmediler; ancak kendi kendilerine zulmettiler.

161. Bir zaman da onlara demiştik ki: "Şu kente (Beytü'l Makdis'e) yerleşin ve ondan (nimetlerinden) dilediğiniz gibi yiyin; 'Bağışla bizi!' deyin ve kapısından secde ederek girin ki, hatalarınızı bağışlayalım. Biz, işlerini layıkıyla yapanların mükâfatını daha da artıracağız."

(157) Ümmî Peygamber, Ehl-i Kitap'tan olmayan Arap, annesinden doğduğu gibi saf ve temiz olan kimse, okuma- yazmada deneyim sahibi olmayan, bununla beraber geçmiş ve geleceğin bütün bilgilerini kendinde toplamış bulunan peygamber demektir. Yahud'iler, Tevrat'ta, Hıristiyan'lar da, İncil'de Peygamber'imizin (S.) vasıflarını gâyet açık ve net olarak bulurlar ve gerçekleri hakkıyla inceleyenler, o vasıfların Peygamber'imiz Hz. Muhammed'e (S.) ait olduğunda asla şüphe etmezler.

Peygamber'imizin, İsrail Oğulları'ndan ağır yükleri, yükümlülükleri kaldırması şöyledir:

Geçmişte İsrail Oğulları'nın zulümlerinin cezası olarak, kendilerine haram kılınmış olan temiz ve hoş nesnleri (En'âm:146) onlara helâl kılmış; kan, domuz eti, faiz ve rüşvet gibi pis nesneleri de haram kılmıştır.

Tövbe olarak kendi nefislerini (nefsanî arzularını tamamen) öldürmeyi kaldırmış (israf olmamak kaydıyla her nimetten yararlanmayı mübah kılmıştır).

Yanlışlıkla (hata ile) adam öldürmenin cezası olan kısası kaldırıp yerine diyeti (kan bedelini) getirmiştir.

Bazı ağır suçları işleyen kimseler için bir uzvun kesilmesi, ganimetlerin yakılması ve Cumartesi günü çalışma yasağı gibi bir takım ağır yükümlülükleri de kaldırmıştır.

162. Ancak içlerinden zulmedenler, güzel sözü kendilerine söylenenden başkasıyla değiştirdiler. Biz de, zulmettiklerinden dolayı onların üzerine gökten azap göndermiştik.

163. Ey Muhammed! Bir de onlara o deniz kıyısındaki kentin başına gelenleri sor. Hani onlar Cumartesi yasağını çiğnemişlerdi. Hani Cumartesi tatil yaptıkları gün balıklar su yüzüne çıkarak onlara akın ediyorlardı; tatil yapmadıkları gün (diğer günler) ise onlara gelmiyorlardı. İşte yoldan çıkmış olmaları sebebiyle Biz onları böyle sınıyorduk.

وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًاۙ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًاۜ قَالُوا مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾
فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهٖٓ اَنْجَيْنَا الَّذٖينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوٓءِ
وَاَخَذْنَا الَّذٖينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَـٖٔيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾
فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِـٖٔينَ ﴿١٦٦﴾
وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ
سُوٓءَ الْعَذَابِۜ اِنَّ رَبَّكَ لَسَرٖيعُ الْعِقَابِۚ وَاِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿١٦٧﴾
وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْاَرْضِ اُمَمًاۚ مِنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ
دُونَ ذٰلِكَۘ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَاْخُذُونَ
عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَاۚ وَاِنْ يَاْتِهِمْ
عَرَضٌ مِثْلُهُ يَاْخُذُوهُۜ اَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مٖيثَاقُ الْكِتَابِ اَنْ
لَا يَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فٖيهِۜ وَالدَّارُ الْاٰخِرَةُ
خَيْرٌ لِلَّذٖينَ يَتَّقُونَۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذٖينَ يُمَسِّكُونَ
بِالْكِتَابِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَۜ اِنَّا لَا نُضٖيعُ اَجْرَ الْمُصْلِحٖينَ ﴿١٧٠﴾

164. Hani o zaman da (deniz kıysındaki) kent sakinlerinden bir zümre, (durmadan isyankârlara öğüt verenlere) şöyle demişti: "Allah'ın, şiddetli bir azap ile helâk veya azap edeceği bir topluluğa ne diye öğüt verip duruyorsunuz?" Öğüt verenler de demişlerdi ki: "Rabb'inize mâzeretimiz olsun (kötülükten alıkoyma görevimizi yapmış olalım); bir de (umut kesilmez) belki yaptıklarından sakınırlar diye..."

165. Sonunda onlar, kendilerine verilen öğüdü unutunca (unutmuş gibi davranınca), Biz, kötülükten alıkoymaya çalışanları kurtardık; zulmetmiş olanları ise, yoldan çıkmış olmaları sebebiyle şiddetli bir azap ile çarptık.

166. İşte onlar, kibirlik taslayıp (kendilerine yasak edilen şeylerden) vazgeçmeyince, Biz, onlara: "Haydi, aşağılık maymunlara dönün!" dedik. (Çıkan bir hastalık sonucu yüzleri ve sesleriyle maymunları anımsatır

(160) Hz. Musa'nın kavmi, emirleri dinlememenin cezası olarak Tîh çölüne düşüp orada şiddetli susuzluğa maruz kalınca, Hz. Musa'dan su bulmasını istediler. Hz. Musa da, onlar için Allah'a (C.) dua etti; Allah (C.) da, Hz. Musa'ya: "Asânı o taşa vur!" diye emretti.

Rivâyete göre, kudret helvası, şafaktan güneş doğuncaya kadar kar gibi yağıyordu; her şahıs için bir sa' (yaklaşık 3kg.) düşüyordu. Güney rüzgârları da, onlara bıldırcın kuşları getiriyordu. Böylece her şahıs ihtiyacı kadar bıldırcın yakalayıp kesiyordu.

(161) Bu kent, Kudüs veya Eriha'dır. Eğer bu kent, Eriha ise, Hz. Musa, İsrail Oğulları'ndan hayatta kalanları veya onların çocuklarıyla birlikte Eriha'ya yürüyüp orayı fethetmiştir. Ama eğer bu kent Kudüs ise, İsrail Oğulları, Hz. Musa'nın sağlığında Kudüs'e girememişler. Bu takdirde âyetteki "kapı"dan murat, ona yönelerek namaz kıldıkları Kubbe kapısıdır.

(163) Deniz kıyısındaki kent, Medyen ile Tûr dağı arasında bulunan Eyle kentidir.

Diğer bir görüşe göre ise, bu kent, Medyen'dir.

hale gelmişler. Yahut onlar beden olarak değil, ruh ve kalp olarak maymuna dönmüşlerdi.)

167. Ey Muhammed! Hani bir zaman da senin Rabb'in, bildirmişti ki; onların (Medyen Yahudi'leri gibi dinî emirlerin aslını terk edip hile-i şer'iyyeye (şekilciliğe) başvuranların) üzerine, kıyamet gününe değin (her zaman) kendilerini azabın en kötüsüne uğratacak birilerini hiç şüphesiz gönderecektir. Hiç kuşkusuz Rabb'in, cezayı çabuk verendir ve hiç şüphesiz O, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

168. Ayrıca Biz, Yahudi'leri topluluklar olarak yeryüzüne dağıttık. İçlerinden (Müslüman olan bazı Medine Yahudi'leri gibi) bir kısmı iyi kimselerdir; bir kısmı da öyle değildir. Belki dönerler diye onları da (bazen) iyilikler (nimetler) ve (bazen de) kötülükler (sıkıntılar) ile sınadık.

169. Nihâyet onların ardından Tevrat'a vâris olan halefleri, (dini dünyaya alet ederek) bu alçak dünyanın menfaatlerini edindiler ve: "Biz bağışlanacağız" dediler. Onlara onun gibi bir menfaat daha gelse (hatalarında ısrar ederek) onu da alırlar. Pekiyi, o Kitap'ta (Tevrat'ta), Allah hakkında haktan başka bir şey söylemeyeceklerine dair onlardan kesin söz (misak) alınmamış mıydı ve onlar, Kitabın içerdiklerini okumamışlar mıydı? (O halde tövbe etmeden bağışlanacaklarını nasıl söylüyorlar?) Takvâ sahipleri için olan âhıret yurdu ise, (onların aldıkları dünyalıktan) daha hayırlıdır. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

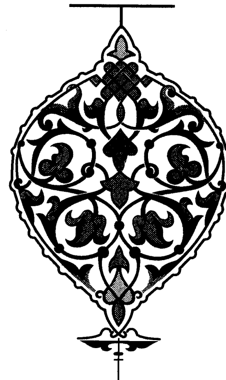
170. Kitab'a sımsıkı sarılıp da, namazı hakkıyla (İslam'ın tarifine uygun olarak) kılanlara gelince, şüphesiz Biz, bu yapıcı insanların mükâfatını zayi etmeyiz.

(164) O Yahudi'ler, Cumartesi günü ibadeti ile sınanmışlardı ve o güne saygı olarak avlanmak kendilerine haram kılınmıştı. Bu yüzden de Cumartesi günleri balıklar, sanki dar bir nehir geçidinden geçiyorlarmış gibi su yüzünü kaplayacak şekilde onların sahillerine akın ediyorlardı; diğer günlerde ise, balıklar hiç sahile uğramıyorlardı. Bu durum uzunca bir süre devam ettikten sonra bir gün İblis ruhlu bir adam gelmiş ve onlara demiş ki: "Size yalnız Cumartesi günü avlanmak yasak edilmiştir. Siz de, buna çare olarak, denizde, balıkların girmesi kolay, çıkması zor havuzlar çevirin!" Onlar da, böyle yapmışlar. Böylece Cumartesi günü balıklar o havuzlara giriyorlardı ve girince de bir daha çıkamıyorlardı. Onlar da Pzar günü o balıkları yakalıyorlardı.

Rivâyete göre, o kentin sakinleri üç gruba ayrılmışlar: Bir grup yasağı gözetmeye devam etmişler; bir grup da yasağı ihlal edenlere öğüt vermekten usanmışlar ve öğüt verenlere demişler ki: "Niçin Allah'ın helâk edeceği veya çetin bir azaba uğratacağı bir güruha öğüt verip duruyorsunuz?" Üçüncü grup da bu şekilde avlanma yasağını ihlal etmeye devam etmişler. Bunun üzerine mü'minler, artık onlarla bir arada durmayacaklarını söylemişler ve şehri bir duvarla ikiye bölmüşler. Sonra kentin, yasağı ihlal edenlerin bölümünde çıkan bir hastalık sonucu insanların yüzleri ve sesleri maymunlarınkine benzemeye başlamış ve üç gün sonra da hepsi ölmüşler.

Bir görüşe göre, onlar, beden olarak değil, ruh ve kalp olarak maymuna dönmüşlerdi.

(167) Tarihte Sümer ve Babil hükümdarları ile bazı Roma hükümdarları, Yahudi'leri çok ezmişlerdir. Yahudi'ler, İslam'ın ilk yıllarında hıyanetlerinin cezası olarak gördükleri bazı muameleler dışında, en rahat ve mutlu zamanlarını İslam hâkimiyeti altında yaşamışlardır.

وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا اَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ
خُذُوا مَا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فٖيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنٖٓي اٰدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ
عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰى شَهِدْنَا اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غَافِلٖينَ ﴿١٧٢﴾ اَوْ تَقُولُٓوا اِنَّمَٓا اَشْرَكَ
اٰبَٓاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا
فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذٖٓي اٰتَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا فَانْسَلَخَ
مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوٖينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلٰكِنَّهُٓ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ
فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ
يَلْهَثْ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذٖينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاقْصُصِ
الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَٓاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذٖينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدٖي وَمَنْ يُضْلِلْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

171. Bir zaman da Biz, o dağı (Tûr'u) gölgelik gibi onların (İsrail Oğulları temsilcilerinin) üzerine kaldırmıştık. Onlar da, o dağ, gerçekten başlarına yıkılacak sanmışlardı. (Biz o durmda onlara demiştik ki:) "Size verdiğimizi (Kitabı) sımsıkı tutun ve içindekileri her zaman hatırlayın ki, takvâya eresiniz (buyruklara ve yasaklara aykırı davranmaktan sakınmış olasınız).

172. Ey Muhammed! Bir zaman da Rabb'in, Âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini almış ve kendilerini şahit tutarak: "Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?" diye sormuştu. Onlar da: "Elbette ki Rabb'imizsin; biz buna şahidiz!" demişlerdi. Bu, kıyamet günü: "Bizim gerçekten bundan bilgimiz olmadı" dememeniz içindi.

173. Yahut: "Ancak, bizden önce atalarımız Allah'a ortak koşmuşlardı; biz ise, onlardan sonra gelen bir nesil idik. Şimdi, bâtılcıların (yanlış yola sapanların) yaptıklarından dolayı bizi helâk edecek misin?" dememeniz içindi.

174. İşte Biz, yine âyetleri böyle tafsilatıyla (uzun uzadıya) açıklıyoruz (ki, düşünsünler) ve umulur ki, (bâtılı taklit etmekten) dönerler.

175. Ey Muhammed! Onlara (o Yahudi'lere) o kimsenin (Yahudi bilgini Ümeyye bin Ebu's Salt vaya Bel'am bin Baûra) başından geçeni anlat ki, kendisine (eski Kutsal Kitaplardaki) âyetlerimizin ilmini vermiştik; sonra o, bunlardan sıyrılıp çıkmıştı; derken şeytan onu peşine takmış; sonunda o, azgınlardan olmuştu.

176. Eğer Biz (icbârî olarak) dileseydik, onu bu âyetler sebebiyle elbette yükseltirdik; ancak o, dünyaya (alçaklığa) yönelmişti ve nefsinin kötü isteklerinin (hevâ ve hevesinin) peşine takılmıştı. İşte onun durumu köpeğin durumuna benzer ki, üzerine varsan (kovsan) da, dilini çıkarıp solur; onu kendi haline bıraksan da dilini çıkarıp solur. İşte âyetlerimizi yalan sayan güruhun hali böyledir. Ey Muhammed! Sen bu kıssayı (hikâyeyi Yahudi'lere) anlat; umulur ki, düşünürler (imana gelirler).

177. Âyetlerimizi yalan sayan güruhun hali ne kötüdür! Zaten onlar ancak kendi kendilerine zulmetmişler.

178. Allah, kimi hidâyete erdirecek olursa, doğru yolu bulan işte odur; Allah, kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, işte hüsrana uğryanalar da ancak onlardır.

(171) İsrail Oğulları, Tevrat'ın hükümlerinin ağırlığını ileri sürerek onları kabul etmeye yanaşmıyorlardı. Allah (C.) da, Tûr'u (Sina dağını) onların üzerine kaldırarak dağın, onların üstlerine düşmesi ile kendilerini tehdit etmişti.

Yahut Allah (C.), o dağın dibinde onlardan, Tevrat'ın hükmüne bağlılık söznü istemiş ve kabul etmedik-

leri takdirde o dağı tepelerine yıkmakla onları tehdit etmişti.

(172) Allah (C.), Âdemoğullarından, onların bellerinden nesil, nesil dünyaya getirdiği insanlara, yegâne Tanrı olduğunu, hiçbir ortağı olmadığını apaçık gösteren sayısız dâhilî, hâricî deliller göstermiş ve bunu anlayıp ikrar etmek yeteneğini de insanlara bahşetmiştir. İşte bu, temsilî olarak, insanları bu gerçeğe şahit tutmak ve onların bunu ikrar etmesi demektir.

Yahut Allah (C.), Hz. Âdem'i (S.) yaratınca, onun belindeki bütün zürriyetinin ruhlarını almış; onlara hayat, akıl ve konuşma imkânı bahşetmiş ve ezelde bütün insanlar bu şekilde ikrar vermişlerdir. İşte bundan dolayı doğan her çocuk, İslam fıtretiyle doğmaktadır; sonra aile, çevre ve toplumun telkinleriyle bu fıtret bozulmaktadır.

(175) Bir rivâyete göre bu zat, Yahudi bilginlerinden bir zat idi. Diğer bir rivâyete göre, bu zat, Sakîf kabilesinin reisi, ünlü hatip Ümeyye bin Ebu's Salt'dır. Bu zat, Hanîf(Tevhid) inancını savunuyordu ve kutsal Kitap'lardan, kendi zamanında bir peygamberin geleceğini anlamış; bu peygamberin de, kendisi olacağını sanmıştı. Sonra Peygamber'imize peygamberlik geldiğini görünce, sırf hasedinden ve nefsaniyetinden dolayı iman etmemişti.

Diğer bir rivâyete göre, bu zat, Ken'an'lılardan Bel'am bin Baûra idi. Allah(C.),ona bazı İlâhî kitapların sırlarını anlamak ilmini vermişti. Bu zat, duasının kabul olmasıyla ünlü idi. Hz. Musa'nın düşmanları, ona beddua etmesini istemişler; önce buna razı olmamışsa da, sonra ona hediyeler verip kendisini kandırmışlar. O da, Hz. Musa'ya beddua edince, bedduası kendisine dönmüş ve dili, göğsüne kadar sarkmış.

(176) Köpeği şiddetle kovup kendisine heyecan versen de, onu kendi haline bıraksan da, o, sürekli sıkıntıdadır ve o yüzden de hep solur. Çünkü solumak, köpeklerde tabiî bir haldir; onlar sıcak havayı dışarı atmayı ve temiz havayı almayı diğer hayvanlar gibi kolayca gerçekleştiremiyorlar. Çünkü köpeklerin kalplerinde zafiyet vardır, diğer hayvanlar ise böyle değildir; onların şiddetli nefes almaya ihtiyaçları yoktur; kalplerinde sıkıntı ve sıkışma, ancak yorgunluk halinde olur.

Hulasa: Bu âyette, Bel'am'ın veya kast edilen zatın, Allah'ın (C.) âyetlerinden sıyrılmasından sonra maruz kaldığı kötü hal, kalp çarpıntısı, ruhsal rahatsızlık, bunlım ve sürekli huzursuzluk, köpeğin bu haline benzetilmektedir.

Bir rivâyete göre, anılan Bel'am, Hz. Musa'ya beddua edince, dili ağzından çıkıp göğsünün üstüne sarkmış ve ölünceye dek hep solumuş.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا
اُولٰٓئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلّٰهِ
الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فٖٓي اَسْمَٓائِهٖ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَٓا اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهٖ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَاُمْلٖي لَهُمْ اِنَّ كَيْدٖي مَتٖينٌ ﴿١٨٣﴾ اَوَلَمْ
يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿١٨٤﴾ اَوَلَمْ
يَنْظُرُوا فٖي مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ
وَاَنْ عَسٰٓى اَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ فَبِاَيِّ حَدٖيثٍ بَعْدَهُ
يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فٖي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَا قُلْ اِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ رَبّٖي لَا يُجَلّٖيهَا لِوَقْتِهَٓا اِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ لَا تَأْتٖيكُمْ اِلَّا بَغْتَةً يَسْـَٔلُونَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا
قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

179. Ant olsun ki, gerçekten Biz, cinlerden ve insanlardan bir çoklarını da (kendi iradeleriyle küfre saplanmalarından dolayı) cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onunla kavramazlar; onların gözleri de vardır, onlarla (sanki) görmezler; onların kulakları da vardır, onlarla (sanki) işitmezler. İşte onlar (hakka karşı duygusuzlukta) sağmal hayvanlar gibidir; hatta daha da sapkındırlar. İşte onlar gafillerin ta kendileridir.

180. Esmâ-ı Hüsnâ (en güzel isimler), yalnız Allah'ındır. Onun için siz, Allah'a o isimlerle yalvarın (Onu o isimlerle adlandırın) ve Onun isimleri konusunda, haktan ayrılmış olanları (onların, Allah'ı isimlendirme şeklini) bırakın. Onlar, ettiklerinin cezasına çarptırılacaklardır.

181. Bizim yarattıklarımızdan öyle bir ümmet (Hz. Muhammed'in ümmeti) de vardır ki, onlar (onlardan bir zümre, kıyamete

dek) her zaman hak ile doğru yola iletirler ve yalnız onunla adaleti gerçekleştirirler.

182. Âyetlerimizi (Kur'an'ı) yalan sayanlara gelince, Biz, onları yavaş yavaş (tedricen) bilmeyecekleri yoldan ölüme sürükleyeceğiz.

183. Onlara mühlet de veririm. Şüphesiz Benim planım çok sağlamdır.

184. Onlar hiç düşünmediler mi ki, arkadaşlarında (Muhammed'de) delilikten hiçbir belirti yoktur; o, ancak apaçık bir uyarıcıdır.

185. Onlar şu göklerin ve bu yerin hükümranlığına, Allah'ın yarattığı her şeye ve ecellerinin gerçekten yaklaşmış olabileceğine hiç bakmadılar mı? (Öyleyse göklerde ve yerde olan mükemmel düzeni ve evrendeki her şeyin yerli yerinde olmasını niçin Allah'ın sonsuz kudretine ve ortaksız olduğuna delil saymıyorlar ve ölüm ötesi hayata niçin hazırlık yapmıyorlar?) Artık onlar Kur'an'dan sonra hangi söze inanacaklar?

186. Allah, kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onu hidâyete erdirecek hiçbir kimse yoktur ve Allah, onları taşkınlıkları içinde bocalar halde bırakır.

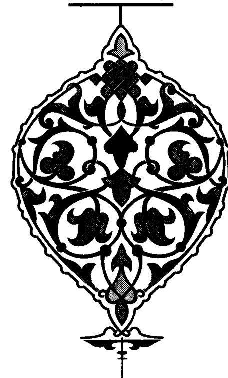
187. Ey Muhammed! Sana kıyametin ne zaman gelip demir atacağını sorarlar. De ki: "Onun bilgisi, ancak Rabb'im katındadır; vakti gelince, onu ortaya çıkaracak olan ancak Odur (kıyamet kopuncaya dek, onun vakti gizli kalacaktır). Kıyamet, şu gök ehli için de, bu yer ehli (sakinleri) için de pek ağır gelmektedir. O, size ancak hiç beklemediğiniz bir anda gelecektir." Sanki sen, kıyametin ne zaman kopacağını ısrarla sorup çok iyi öğrenmişsin gibi sana soruyorlar. De ki: "Kıyametin ne zaman kopacağının bilgisi ancak Allah katındadır; ancak insanların pek çoğu bunu (kıyamet vaktinin hiç kimseye bildirilmediğini) bilmezler."

(180) Allah'ın (C.) 99 ismi, manaların en güzelini, en şereflisini, en yücesini ifade ederler. Öyleyse dua ederken Allah'ı (C.) o isimlerle anın ve o isimler konusunda İslam inancına aykırılık çağrıştıran isimleri, Nass ile sabit olmayan isimleri, basit bir manayı vehmettiren isimleri ve çöl Arap'ları gibi "Ey Ebu'l Mekârim (Keremlerim, cömertliklerin Babası), Ey Beyaza'l Vech (Beyaz Yüzlü), Ey Sehıyye (Ey Cömert)" demeyi terk edin.

(184) Rivâyet olunuyor ki, bir gece Peygamber'imiz (S.), Safa tepesine çıktı ve Kureyş'in oymaklarının adlarını teker, teker anarak onları İslam'a çağırdı ve onları Allah'ın (C.) azabından sakındırdı. Bunun üzerine bazı Kureyş'liler: "Sizin arkadaşınız gerçekten delidir; sabahlara kadar bağırıp çağırmaya başladı." dediler. İşte bunun üzerine bu âyet indi.

(187) Rivâyet olunuyor ki, Yahudi'lerden bir güruh, Peygamber'imize dediler ki: "Ey Muhammed! Eğer sen peygamber isen, haydi, kıyametin ne zaman kopacağını bize haber ver! Biz bunu kesinlikle biliyoruz." Yahudi'ler, bu bilginin, yalnız Allah (C.) katında olduğunu bildikleri halde Peygamber'imizi sınamak için bunu soruyorlardı. Diğer bir rivâyete göre, bunu soranlar, Kureyş müşrikleri idi.

Kıyametin gök ehli için de, yer ehli için de ağır olması şöyle açıklanmıştır: Kıyamet gök ehli olan melekler için de, yer sakinleri olan insanlar ve cinler için de pek ağır gelmektedir. Kıyametin gizli ve akıl üstü olması, hepsini meşgul etmiştir. Kıyametin dehşet verici halleri, herkes için ağırdır; hiç kimse ona dayanamaz.

قل لا املك لنفسي نفعا ولا ضرا الا ما شاء الله ولو
كنت اعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما مسني السوء
ان انا الا نذير وبشير لقوم يؤمنون ﴿١٨٨﴾ هو الذي خلقكم
من نفس واحدة وجعل منها زوجها ليسكن اليها فلما
تغشيها حملت حملا خفيفا فمرت به فلما اثقلت دعوا الله
ربهما لئن اتيتنا صالحا لنكونن من الشاكرين ﴿١٨٩﴾ فلما اتيهما
صالحا جعلا له شركاء فيما اتيهما فتعالى الله عما
يشركون ﴿١٩٠﴾ ايشركون ما لا يخلق شيئا وهم يخلقون ﴿١٩١﴾
ولا يستطيعون لهم نصرا ولا انفسهم ينصرون ﴿١٩٢﴾
وان تدعوهم الى الهدى لا يتبعوكم سواء عليكم
ادعوتموهم ام انتم صامتون ﴿١٩٣﴾ ان الذين تدعون من دون
الله عباد امثالكم فادعوهم فليستجيبوا لكم ان كنتم
صادقين ﴿١٩٤﴾ الهم ارجل يمشون بها ام لهم ايد يبطشون بها
ام لهم اعين يبصرون بها ام لهم اذان يسمعون بها
قل ادعوا شركاءكم ثم كيدون فلا تنظرون ﴿١٩٥﴾

188. Ey Muhammed! De ki: "Ben, Allah'ın dilediğinden başka kendi nefsim için bir fayda sağlamak ve bir zararı önlemek imkânına sahip değilim. Hem de, eğer ben gaybı (görünmezi) bilmiş olsaydım, elbette daha çok, hayırlı sonuçları olan (dünya) işleri yapardım ve (dünyada) bana hiçbir kötülük dokunmazdı. Ben ancak iman eden her topluluk için bir uyarıcı ve müjdeleyiciyim."

189. Rabb'iniz Odur ki, sizi bir tek nefisten (Âdem'den) yarattı; huzur, sükûn bulması için ondan da eşini (Havva'yı) meydana getirdi. Sonra eşiyle örtününce (cinsel ilişkide bulununca), eşi hafif bir yük yüklendi (hamile kaldı). Sonra o yüküyle bir süre gezip dolaştı. Nihâyet yükü ağırlaşınca, ikisi birden Rabb'leri Allah'a şöyle yakarışta bulundular : "Ant olsun ki, eğer Sen bize kusursuz bir çocuk verecek olursan, hiç şüphesiz biz şükredenlerden olacağız."

190. Bunun üzerine Allah, onlara kusursuz bir çocuk verince, onlar (sonraki nesilleri), Allah'ın kendilerine verdiği çocuk konusunda Ona ortak koştular. Oysaki Allah, onların ortak koştuklarından münezzehtir (yücedir).

191. Onlar, hiçbir şeyi yaratamayıp da kendileri yaratılmış olan nesneleri mi Allah'a ortak koşuyolar?

192. O koştukları ortaklar, ne onlara, ne de kendilerine yardım da edemezler.

193. Siz onları doğru yola çağıracak olsanız da, size uymazlar. Onları çağırsanız da, sussanız da size karşı tutumları hep birdir.

194. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'tan başka da kendilerine yalvarıyorsunuz, onlar, sizin gibi kullardır. Eğer siz doğru sözlü kimseler iseniz, haydi, onları çağırın da, size cevap versinler.

195. Onların yürüyecek ayakları mı, yoksa tutacak elleri mi, yoksa görecek gözleri mi, yoksa işitecek kulakları mı var? Ey Muhammed! Onlara de ki: "Haydi, ortaklarınızı çağırın; sonra bana karşı tuzak kurun da, bana hiç göz açtırmayın!"

(188) Yani eğer ben gaybı ve ezcümle olayların sebep ve sonuçlarını kesin olarak bilseydim, insanların iradelerine bağlı olan hayırların sebeplerini hazırlamak ve engellerini ortadan kaldırmak sûretiyle dünyada hep, sonuçları hayırlı ve olumlu olan işleri yapardım ve sebeplerinden sakınmak ve engellerine karşı da önlem almak sûretiyle, kendisinden uzak durmak mümkün olan üzücü olaylarla hiç karşılaşmazdım.

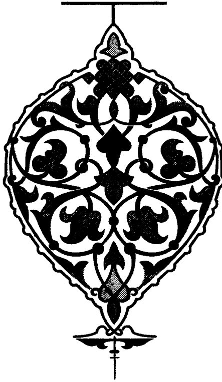
(189) Hz. Havva'nın, Hz. Âdem'in (S.) nefsinden yaratılması iki türlü açıklanmıştır: Hz. Havva da, Hz. Âdem'in cinsinden yaratılmıştır.

Hz. Havva, Hz. Âdem'in bedeninden yaratılmıştır. Rivâyete göre Allah (C.), Hz. Havva'yı Hz. Âdem'in

eğe kemiklerinin birinden yarattı.

(190) Nitekim Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın neslinden gelenler, ana baba olarak çocuklarına Abdi Menaf(Menaf'ın kulu) ve Abdu'l Uzzâ (Uzzâ'nın kulu) gibi isimler verdiler ve bazı insanları Allah'a ortak koşup kendileri ile Allah arasında aracı olmaları için onlara yalvardılar.

إِنَّ وَلِيِّيَ اللّٰهُ الَّذ۪ي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِح۪ينَ ﴿١٩٦﴾
وَالَّذ۪ينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِه۪ لَا يَسْتَط۪يعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَٓا
اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَاِنْ تَدْعُوهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوا
وَتَرٰيهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ
وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِل۪ينَ ﴿١٩٩﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ
مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّهُ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٢٠٠﴾ اِنَّ
الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طَٓائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَاِذَا هُمْ
مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾
وَاِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا قُلْ اِنَّمَٓا اَتَّبِعُ مَا يُوحٰٓى
اِلَيَّ مِنْ رَبّ۪ي هٰذَا بَصَٓائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَاَنْصِتُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَاذْكُرْ رَبَّكَ ف۪ي نَفْسِكَ
تَضَرُّعاً وَخ۪يفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِل۪ينَ ﴿٢٠٥﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ عِنْدَ رَبِّكَ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِه۪ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

196. "Gerçekten benim Velim (gözeticim, koruyucum), yegâne Allah'tır. O, bu Kitabı (Kur'an'ı) indirdi ve ancak O, iyi kullara velilik yapar(gözetip korur)."

197. "Sizin Allah'tan başka da yalvardıklarınız, size de yardım edemezler; kendi kendilerine de yardım edemezler."

198. "Siz onları hidâyete (doğru yola) çağıracak olsanız da, işitmezler. Bir de, sen onları sana bakıyorlarmış gibi görürsün; oysaki onlar görmezler."

199. Ey Muhammed! Sen hep affedici ol; iyiliği (güzel işleri) emret ve câhillerden yüz çevir (onların câhilliklerine karşılık verme)!

200. Eğer şeytandan sana bir dürtü (fitleme) erişecek olursa, hemen Allah'a sığın! Çünkü şüphesiz O, Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

201. Şüphesiz o kimseler ki, takvâyı gözetirler (buyruklara ve yasaklara aykırı davranmaktan sakınırlar, Allah'a karşı gereği gibi sorumluluk duyarlar), kendilerine şeytandan bir vesvese dokunduğunda, (Allah'ın cezası ile mükâfatını, buyruklar ile yasakları) düşünürler de, gerçeği görürler.

202. Şeytanların kardeşleri olan kâfirlere gelince, şeytanlar onları azgınlığa sürüklerler; sonra da onlardan hiç el çekmezler. (Yahut câhillerin kardeşleri olan şeytanlar ise, onları azgınlığa sürüklerler; sonra da o câhiller, azgınlıktan geri durmazlar.)

203. O kâfirlere (Kur'an'dan) bir âyet, (onların istediği bir mucize) getirmediğin zaman da, onlar: "Onu da (kendinden) toparlayıverseydin ya! (o mucizeyi Allah'tan isteseydin ya!)" derler. Ey Muhammed! De ki: "Ben ancak Rabb'imden bana vahuolunana uyarım. Bu Kur'an, Rabb'inizden gelen basiretlerdir (gönül gözleridir) ve iman eden her topluluk için hidâyet ve rahmettir."

204. Kur'an okunmaya başlandığı zaman da, onu hemen dinlemeye başlayın ve susun ki, esirgenesiniz.

205. Rabb'ini sabah akşam için, için, alçak sesle, yalvarıp yakararak ve korkarak zikret ve sakın, gafillerden olma!

206. Şüphesiz Rabb'in katındakiler (yüce melekler), O'na tapmakta büyüklük taslamazlar; Onu tesbih (tenzih) ederler ve yalnız Ona secde ederler.

(199) Rivâyet olunuyor ki, Cebrâil bu âyeti Peygamber'imize (S.) getirince, Peygamber'imiz, bunun açıklamasını sormuş ve Cebrâil de, Allah'tan (C.) aldığı açıklamayı Peygamber'imize şöyle aktarmıştır: "Ey Muhammed! Rabb'in, sana şunları emrediyor: Seninle ilgisini kesenle sen ilgi kuracaksın; seni yardımdan mahrum bırakana sen, elinden gelen iyiliği yapacaksın; sana zulmedeni sen affedeceksin."

Rivâyet olunuyor ki, Cafer el- Saadık (R.) şöyle demiştir: "Allah (C.), bu âyet ile Peygamber'imize (S.) mekârim-i ahlakı (ahlakî faziletleri) emir buyurmuştur."

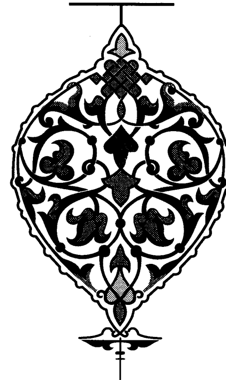
(200) Rivâyet olunuyor ki, bundan önceki âyet nâzil olunca, Peygamber'imiz (S.): "Ya Rabb'i, öfke varken ben bunu nasıl başarabilirim?" dedi. İşte bunun üzerine de bu âyet nâzil oldu.

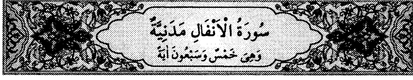
(204) Bu âyetin zahiri, namazda olsun, namazın dışında olsun, Kur'an okunurken onu dinlemenin farz olduğunu gösterir.

Bir görüşe göre, Kur'an âyetleri nâzil olduğunda Peygamber'imiz (S.) onları size okurken siz dinleyin, demektir.

Rivâyet olunyor ki, önceleri Müslüm-an'lar namazda birbirleriyle selamlaşıyorlardı; sonra nâzil olan bu âyetle, cemaatin susup imamın okumasını dinlemeleri emredildi. İbni Abbas'tan gelen bir rivâyete göre, önceleri Peygamber'imiz (S.) farz namazlarda Kur'an okurken, cemaat de, arkasından okuyorlardı. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu.

Cemaatle kılınan namazlarda cemaatin Fatiha okuyup okumaması konusunda Mezhep İmamları, farklı görüşler savunmuşlardır. Bazılarına göre, sesli okunan namazlarda da, sessiz namazlarda da cemaat, Fatiha okumak zorundadır. Bazılarına göre ise, her ikisinde de cemaat, Fatiha okumaz. Bazılarına göre ise, sesli okunan namazlarda cemaat, okumaz; imamın okumasını dinler; sessiz okunan namazlarda ise cemaat de, Fatiha okumak zorundadır. Tercihe şayan olan görüş de budur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَاَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُٓ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١﴾
اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذ۪ينَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ
عَلَيْهِمْ اٰيَاتُهُ زَادَتْهُمْ ا۪يمَانًا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ اَلَّذ۪ينَ
يُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ
حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ ﴿٤﴾ كَمَٓا
اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّ فَر۪يقًا مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ
لَكَارِهُونَ ﴿٥﴾ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُونَ
اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَاِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّٓائِفَتَيْنِ
اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ
وَيُر۪يدُ اللّٰهُ اَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِه۪ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِر۪ينَ ﴿٧﴾
لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

ENFÂL SÛRESİ: 8

Enfâl sûresi 75 âyettir; Medine'de nâzil olan sûrelerin üçüncüsü olarak nâzil olmuştur. Enfâl, savaş ganimetleri demektir. Sûrenin birinci âyetinde savaş ganimetlerinin hükmü anlatıldığı için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! Sana savaş ganimetlerini (taksimini) soruyorlar; de ki: "Savaş ganimetlerin (taksimi) Allah'a ve bu Elçisi'ne âittir. Öyleyse eğer (gerçekten) iman etmiş kimseler iseniz, (ayrılığa düşmek konusunda) Allah'tan korkun; aranızı düzeltin ve Allah ile Elçisi'ne itaat edin!"

2. Gerçekten iman etmiş olanlar o kimselerdir ki, Allah'ın adı anılınca, kalpleri titrer; onlara Allah'ın âyetleri okunduğu zaman da bu, onların imanını arttırır ve onlar yalnız Rabb'lerine tevekkül ederler.

3. Onlar o kimselerdir ki, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızklardan Allah yolunda harcarlar.

4. İşte gerçek iman etmiş olanlar ancak bunlardır. Onlar için Rabb'leri katında (fazilette, cennette yüksek dereceler), bağışlanma ve bol rızık vardır.

5. Bu (bazı Müslüman'ların hoşnutsuzluğuna rağmen savaş ganimetlerinin taksiminin Allah tarafından sana verilmesi) da, Müslüman'lardan bir grup hiç şüphesiz isteksiz iken, Rabb'inin seni (Bedir savaşı için) evinden hak uğruna çıkarmasına benzer.

6. Onlar (dünya malını savaşa tercih edenler), hak oryata çıktıktan (Peygamber, zafer müjdeledikten) sonra bile sanki göz göre, göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi savaş konusunda seninle tartışıyorlar.

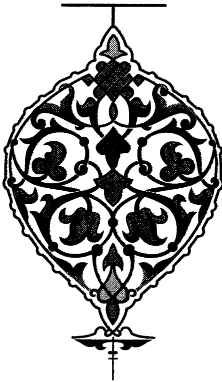
7. Hem de, o zaman Allah, o iki takımdan (Ebu Süfyan kervanı ile Kureyş ordusundan) birinin mutlaka sizin olacağını size söz veriyordu. Siz ise, (silah ve sayıca) kuvvetsiz olan takımın sizin olmasını istiyordunuz. Allah da, kelimeleriyle (İslam'ın üstün geleceğini bildiren vahiy ile veya yardım için meleklere verdiği emirlerle Kureyş ordusunu mağlup ederek) hakkı yerine getirmek ve kâfirlerin arkasını (kökünü) kesmek diliyordu.

8. Bu (Peygamberin güçlü takımla savaşmayı seçmesi), günahkârlar istemese de, hakkı yerine getirmek ve bâtılı ortadan kaldırmak içindi.

(1) Rivâyet olunuyor ki, Müslümnalar arasında, Bedir savaşı ganimetlerinin taksimi konusunda, bilfiil savaşan gençler ile sancakların yanında duran yaşlılara ve reislere taksimin eşit mi, farklı mı yapılması ve taksimi yapacak kimsenin Mühâcirlerden mi, yoksa Ensar'dan mı olması konusanda ihtilaf çıktı

ve bu sorunun halli için Peygamber'imize (S.) başvurdular. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu ve Peygamber'imiz (S.) ganimetleri onlar arasında eşit olarak taksim buyurdu.

(5) Rivâyete göre, bir Kureyş kervanı Şam'dan geliyordu. Kervanda çok miktarda ticaret malı vardı. Aralarında Ebu süfyan, Amr bin Âs ve Amr bin Hişam'ın da bulundukları 40 süvari de kervanda bulunuyordu. Peygamber'imiz (S.), bu kervanı haber aldı ve bunu Müslüman'lara anlattı. Nihâyet İslam ordusu, bu kervanı yakalamak için yola çıkınca, bu haber Mekke'ye ulaştı. Bunun üzerine Ebu Cehil, Kâ'be damına çıkıp halkı kervanı kurtarmaya çağırdı ve: "Eğer Muhammed, kervanı ele geçirirse, ondan sonra iflah olamazsınız" dedi. Sonra Ebu Cehil, seferberlik halinde Mekke'lilerle yola çıktı. Yolda, kervanın sahil yolunu tutarak kurtulduğu haberi kendisine gelince, artık bu sefere gerek kalmadığı ifade edilip Mekke'ye dönmek önerildiyse de, Ebu Cehil, Lât putuna yemin ederek mutlaka Bedir'e varıp orada develer keseceklerini, şArap'lar içeceklerini, çalgı çaldırıp cariyeler oynatacağını, Muhammed'in, kervanlarına zarar veremediğini, şeyini ona ısırttığını Arap'lara göstereceğini söyledi. Ve Ebu Cehil, Bedir savaşında bunun bedelini 70 ölü ve 70 esir ile ödedi.

اِذْ تَسْتَغيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنّى مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ
مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى
وَلِتَطْمَئِنَّ بِه۪ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ
عَزيزٌ حَكيمٌ ﴿١٠﴾ اِذْ يُغَشّيكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِه۪ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ
الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلٰى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْاَقْدَامَ ﴿١١﴾
اِذْ يُوحى رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنّى مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذينَ اٰمَنُوا
سَاُلْقى فى قُلُوبِ الَّذينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ
الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَٓاقُّوا
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَديدُ
الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَاَنَّ لِلْكَافِرينَ
عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذينَ اٰمَنُٓوا اِذَا لَقيتُمُ الَّذينَ
كَفَرُوا زَحْفاً فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْاَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
دُبُرَهُٓ اِلَّا مُتَحَرِّفاً لِقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَٓاءَ
بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصيرُ ﴿١٦﴾

9. Hani o zaman (Bedir savaşında) siz, Rabb'inizden yardım diliyordunuz; bunun üzerine O, sizin yakarışınızı şöyle kabul buyurmuştu: "Şüphesiz Ben size ardı ardına binlerce melekle yardım edeceğim!"

10. Allah bunu (meleklerin yardımını) da, ancak bir müjde (İlâhî yardım müjdesi) ve kalpleriniz (zafer kazanacağınıza) mutmain olsun diye yaptı. Zaten yardım ancak Allah katındadır. Çünkü şüphesiz Allah Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet vardır).

11. Hani o zaman Rabb'inizden bir güven olmak üzere sizi uyku bürümüştü. Hem de, Rabb'iniz, sizi (abdestsizlik hallerinden) temizlemek, şeytanın (siz hak üzere olsaydınız, müşrikler, subaşında, siz ise, abdestsiz ve susuz kalmazdınız, şeklindeki) vesvese pisliğini sizden gidermek, kalplerinizi (Allah'ın lütfuna, umuda) bağlamak ve ayaklarınızı onunla sabit

kılmak (kumsal toprağın yağmurla sertleşip ayaklarınızn kaymamasını sağlamak, yahut savaşta sebatınızı sağlamak) için üzerinize gökten su indirmişti (yağmur yağdırmıştı).

12. O zaman Rabb'in (imdada gelen) meleklere şöyle vahyetmişti: "Şüphesiz Ben, sizinle beraberim. Haydi, iman etmiş olanlara (onların ruhaniyetlerine zafer müjdesiyle, mü'minleri düşmanlarına çok göstermekle, düşmanlarıyla savaşmakla) sebat verin. Ben, o kâfirlerin yüreklerine korku salacağım. Haydi, vurun onların boyunlarına; vurun onların parmaklarına (parmak uçlarına)!"

13. İşte bu (buyruk), onların gerçekten Allah'a ve Elçisi'ne karşı gelmelerindendi. Her kim de, Allah'a ve Elçisi'ne karşı gelecek olursa, bilsin ki, Allah'ın cezası gerçekten çok çetindir.

14. İşte size! Haydi, (dünyada) bu azabı tadın. Şüphesiz (öbür dünyada) kâfirler için cehennem ateşinin azabı da vardır.

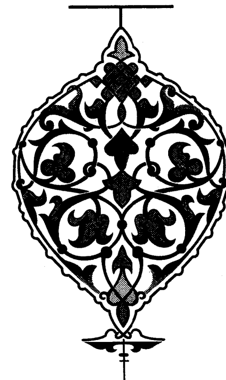
15. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! O küfre saplanmış olanlarla topluca karşılaştığınız zaman sakın, onlara arkanızı dönmeyin!

16. Her kim, böyle bir günde – tekrar savaşmak üzere geri çekilmek, ya da gerideki bir birliğe katılmak düşüncesi olmadan- onlara arkasını dönecek olursa, işte o, gerçekten Allah'ın büyük öfkesine (gazabına) uğrar ve onun varacağı yer cehennemdir. Onun en son varacağı bu yer de ne kötüdür!

(9) Rivâyet olunuyor ki, Bedir'de savaş başlamadan önce Peygamber'imiz (S.), müşrik ordusuna bir göz gezdirdi; bakti ki, 1000 kişilik bir ordu; sonra 310 kişi olan Ashab'ına baktı; sonra da Kıble'ye dönüp ellerini kaldırarak şöyle dua etti: "Allah'ım, bana vaatettiğin zaferi biran önce gerçekleştir! Allah'ım, eğer bu mü'min topluluğu helâk edecek olursan, yeryüzünde, şirk koşmadan Sana ibadet edecek kimse kalmaz!"

(10) Meleklerin yardımı, mü'min mücahitlerin yanında bilfiil savaşa katılmalarıyla tefsir edildiği gibi, mü'minlerin, İlâhî inâyete güvenmelerini sağlamak, ruhlarını güçlendirmek ve bedenî kuvvetlerini de olağanüstü bir seviyeye çıkarmakla da tefsir edilmiştir. Bu âyetin zahirinden de, ikinci görüşün tercihe şayan olduğu anlaşılmaktadır.

(12) Rivâyete göre, Bedir'de Müslüman'lar, çıplak bir kum tepesine inmişlerdi. Bundan dolayı yürürken ayaklar kuma batıyordu ve su da yoktu. Ayrıca, onlar orada uyuyunca bazı kimseler ihtilâm olmuştu. Müşrikler ise, önce gelip Bedir'deki suya hâkim olmuşlardı. İşte bu şartlar altında şeytan ruhlu bazı casuslar, Müslüman'lara şöyle propaganda yapıyorlardı: "Siz Muhammed'in Ashab'ı, hak üzere olduğunuzu iddia ediyorsunuz, oysaki şimdi apdestsiz ve cünüp olarak namaz kılmak zorunda kalacaksınız ve çok da susamışsınız. Eğer siz hak üzere olsaydınız, bu adamlar, suya hâkim olamazlardı. Şimdi onlar, susuzluktan kuvvetten düşmenizi bekliyorlar; o zaman size karşı harekete geçecekler ve dilediklerini öldürecekler; dilediklerini de sürüp Mekke'ye götürecekler."Bazı Müslüman'lar da, bu propagandadan olumsuz yönde etkilenmişlerdi. İşte o zaman İlâhî inâyet erişti ve yağmur yağdı. Gece yağan yağmurdan oradaki dere, ırmak olup taştı. Böylece Müslüman'lar, guslettiler; aptes aldılar; hayvanlarını suvardılar. Yağmurdan, savaş alanındaki kumlar da sertleşti ve yürürken ayaklar batmayacak hale geldi. İşte böylece Müslüman'ların kaygısı, üzüntüsü zâil olup gönüller sevinçle doldu ve kalpler güç buldu.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْۖ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰىۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَٓاءً حَسَنًاۜ
اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ كَيْدِ
الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ اِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَٓاءَكُمُ الْفَتْحُۚ وَاِنْ تَنْتَهُوا
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْۚ وَاِنْ تَعُودُوا نَعُدْۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ
شَيْـًٔا وَلَوْ كَثُرَتْۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَٓا اَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ
تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا
وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ اِنَّ شَرَّ الدَّوَٓابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ
الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا
لَاَسْمَعَهُمْۜ وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ اِذَا دَعَاكُمْ
لِمَا يُحْيِيكُمْۚ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَاَنَّهُٓ اِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَٓاصَّةًۚ وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

17. İşte bundan dolayı (Bedir savaşında) onları siz öldürmediniz; ancak onları Allah öldürdü. Ey Muhammed! Attığın zaman da sen atmadın; ancak Allah attı. Bir de, mü'minleri (zafer, bol ganimet, âyetlerini göstermekle) sınamak için bunu yaptı. Çünkü şüphesiz Allah Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

18. İşte size işin gerçeği! (Onları ancak Allah öldürdü; sen atarken de ancak Allah attı; zafer, bol ganimet ve âyetlerini göstermekle sizi sınamak için bunları yaptı.) Bir de, şüphesiz Allah, kâfirlerin şer planını boşa çıkarmaktadır (Bunu da göstermek için bunları yaptı).

19. Ey kâfirler! Eğer siz fetih (galibiyet) istiyorsanız, işte size fetih geldi (!) ; eğer siz bundan (küfürden, savaştan) vazgeçecek olursanız, işte bu sizin için hayırlıdır; yok eğer savaşa dönecek olursanız, Biz de (yardıma) döneriz. Sizin topluluğunuz ne kadar çok olursa olsun, o da, size asla yarar sağlamayacaktır. Zaten Allah kesinlikle mü'minlerle beraberdir.

(Diğer bir görüşe göre, bu âyetteki hitap, mü'minleredir. Yani: Ey Mü'minler! Eğer siz fetih (galibiyet) istiyorsanız, işte size fetih geldi; eğer siz, savaşa katılma gevşekliğinden, Peygamber'in kararına muhalefetten vazgeçerseniz, bu sizin için hayırlı olandır; yok eğer o gevşekliğinize ve muhalefetinize dönerseniz, Biz de, düşmanlarınızı size karşı kışkırtırız. Allah'ın yardımı olmadan sizin çokluğunuz da size asla yarar sağlamayacaktır.)

20. Ey iman etmiş olanlar! Allah'a ve Onun Elçisi'ne itaat edin ve siz (Kur'an'ı, öğütleri) işitip dururken ondan (Peygamber'den, cihattan) yüz çevirmeyin.

21. Sakın, (kâfirler, münafıklar gibi) işitmedikleri halde: "İşittik" diyenler gibi de olmayın!

22. Doğrusu Allah katında, yeryüzünde hareket eden canlıların en kötüsü aklını kullanmayan o (hak) sağırları ve dilsizleridir.

23. Eğer Allah onlarda bir hayır (iradesi) olduğunu bilseydi (görseydi), elbette onlara işittirirdi. Eğer (onlarda hayır iradesini görmeden) onlara işittirseydi bile, onlar mutlaka yüz çevirerek arkalarını dönerlerdi.

24. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sizi, size hayat verecek olan şeylere (hakikatlere) çağırdığı zaman Allah'a ve Elçisi'ne uyun. Hem de, bilin ki, Allah gerçekten kişi ile kalbi arasına girer (ona şahdamarından daha yakındır. Kişinin, kendisinin bile belki bilmediği kalbindeki sırlarına vâkıftır. Allah, ölüm veya başka

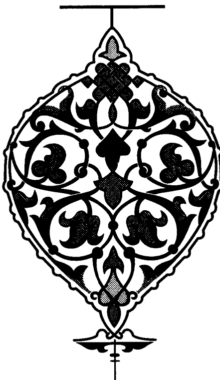
bir engel araya koymadan kişi, kalbini arındırmalıdır. Kişinin saadeti de, bedbahtlığı da, sırf kendi isteğiyle, iradesiyle değil, ancak onun isteği ve iradesi üzerine Allah'ın yaratmasıyla olur) ve siz mutlaka Onun huzuruna sevkedilip toplanacaksınız.

25. Ayrıca, öyle bir fitneden (içinizde günahların işlenmesine, haksızlıkların yapılmasına karşı kayıtsız kalmak, dinin emirlerini bildirmekte ikiyüzlü davranmak, hak üzerindeki ittifakı bozmak, dinde olmayan icatlar ve cihatta gevşeklik gibi sorunlardan) sakının ki, o, yalnız zulmedenlere (işleyenlere) dokunmakla kalmayacaktır. Hem de, bilin ki, Allah'ın azabı gerçekten pek çetindir.

(17) Rivâyet göre, Bedir mücahitleri muzaffer olarak ganimetlerle savaştan dönünce, bazıları övünmeye başladı. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu. Yani Allah'ın inâyeti olmasaydı, siz bu zaferi kazanamazdınız.

Bir rivâyete göre, Bedir savaşında Peygamber'imiz (S.) bir avuç toprak almış ve: "Hey yüzleri kara olasıca!.." diyerek düşmana doğru atmış ve o anda müşrikler gözlerini ovuşturmaya başlamışlar. İşte âyetteki atmak, budur.

Diğer bir rivâyete göre ise, âyetteki atmak, Peygamber'imizin (S.) ve Ashab'ın Bedir savaşında ok atmalarıdır.

وَاذْكُرُوا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْاَرْضِ تَخَافُونَ
اَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَاٰوٰيكُمْ وَاَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
لَا تَخُونُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُٓوا اَمَانَاتِكُمْ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾
وَاعْلَمُٓوا اَنَّمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاَنَّ اللّٰهَ
عِنْدَهُٓ اَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ
يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِيُثْبِتُوكَ اَوْ يَقْتُلُوكَ اَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ
وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا
قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَٓاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَٓا اِنْ هٰذَٓا اِلَّٓا
اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ
الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَٓاءِ
اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ
فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

26. Hem de, hatırlayın ki, bir zamanlar siz (Mühâcir Müslüman'lar) sayıca az idiniz; yeryüzünde (Mekke'de) zayıf olarak tanınıyordunuz; insanların (Kureyş müşriklerinin) sizi çarpmalarından korkuyordunuz. Derken, Allah size (Medine'de) yer, yurt verdi; (Bedir savaşında) yardımı ile sizi destekledi ve size temiz, hoş rızıklar verdi. Umulur ki, şükredersiniz.

(Yahut siz Arap'lar hatırlayın ki, bir zamanlar siz sayıca az idiniz; yeryüzünde Fars'lar ve Rum'larca zayıf olarak tanınıyordunuz; Fars'ların ve Rum'ların sizi kaçırıp köle edinmelerinden korkuyordunuz. Derken, Allah, İslam sayesinde size güvenli yurt verdi; yardımıyla sizi destekledi...)

27. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'a, Elçisi'ne ve emanetlerinize bile bile ihanet etmeyin (Yahut Allah'a ve Elçisi'ne bile, bile ihanet etmeyin; yoksa

kendi emanetlerinize ihanet etmiş olursunuz).

28. Şunu da bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız ancak imtihan içindir (yahut günaha düşmenize sebep olmaktadır) ve şüphesiz pek büyük mükâfat yalnız Allah katındadır.

29. Ey (Tevhid imanı ile)iman etmiş olanlar! Eğer siz Allah'tan (Allah'ın buyruklarını ve yasaklarını ihlâl etmekten) sakınacak olursanız, O, size doğruyu yanlıştan ayırt etme anlayışını (iki cihanda sorunlardan, şüphelerden kurtuluş çaresini, haklı olduğunuzu, şan şerefinizi gösteren zaferi) verir; kötülüklerinizi (kusurlarınızı) örter ve sizi bağışlar. Zaten pek büyük lütuf sahibi ancak Allah'tır.

30. Bir zaman da onlar (Mekke kâfirleri), seni bağlayıp hapsetmek veya öldürmek veyahut (yurdun Mekke'den) çıkarmak için sana tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak kurarlarken; Allah da tuzak kuruyordu (onların tuzağını boşa çıkarıyordu). Zaten Allah tuzak (plan) kuranların en hayırlısıdır.

31. Onlara âyetlerimiz okunduğu zaman da, dediler ki: "Tamam, işittik. Eğer istersek, kesinlikle biz de bunun gibisini söyleriz. Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir."

32. Bir zaman da onlar şöyle demişlerdi: "Allah'ım, eğer Senin katından gelen hak, bu (Kur'an) ise, hemen Sen bizim üzerimize gökten taş yağdır; ya da bize pek acıklı bir azap getir!"

33. Oysaki sen onların arasında bulundukça Allah onlara azap edecek değildir; eğer onlar bağışlanma dilerlerse, yine de Allah onlara azap edecek değildir.(Belki bağışlanma dilerler diye onlara mühlet veriri. Yahut içlerindeki mü'minler veyaut kendileri tavaf sırasında bağışlanma diledikçe de Allah onlara azap edecek değildir.)

(27) Rivâyet olunduğuna göre, Medine'deki Yahudi'lerden Kurayza Oğulları, Peygamber'imizle (S.) yaptıkları antlaşmayı Hendek savaşı sırasında bozdular ve müşrik ordusuna yardım ettiler. Bu yüzden Müslüman'lar, çok zor günler yaşadılar. Nihâyet müşrik ordusu çekilip gittikten sonra artık bu hainlerin icabına bakmak gerekiyordu. İşte bunun için Peygamber'imiz(S.), Kurayza Oğulları kalelerini kuşattı ve onları 21 gün kuşatma altında tuttu. Sonunda Peygamber'imize yeni bir barış antlaşması teklif ettiler. Peygamber'imiz de, dürüstlüğü, fazileti, herkesçe müsellem olan Sa'd bin Muaz'ın (R.) hakemliğini onlara teklif etti. Onlar da, malları ve ailesi o Yahudi'lerin yanında bulunan Ebu Lübabe adındaki Sahabî'yi çağırıp ona danıştılar. Ebu Lübabe, eliyle boğazını işaret etti. Yani "Sa'd bin Muaz'ın hakemliği sizin boğazlanmanızdır" demek istedi. İşte bunun üzerine bu âyet indi. Ebu Lübabe, yaptığına çok pişman oldu ve Peygamber'imizin Mescidinde kendini bir direğe bağlayıp tövbesi kabul oluncaya kadar bir şey yemeyeceğini ve içmeyeceğini söyledi. Yedi gün sonra da baygın düştü ve nihâyet nâzil olan âyetle tövbesinin kabul olduğu bildirildi. O da, tövbesinin tamam olması için kavminin yanından hicret edeceğini ve malının tamamını sadaka vereceğini Peygamber'imize arzetti. Ancak Peygamber'imiz, malının üçte birini sadaka vermesinin yeterli olacağını buyurdu.

(30) Rivâyet olunuyor ki, Mekke müşrikleri, Medine'li bazı insanların Müslüman olup Peygamber'imize biat ettiklerini duyunca, paniğe kapıldılar ve toplanıp durumu görüşmeye başladılar. Bu görüşme sırasında Peygamber'imizin bağlanıp hapsedilmesi, bir deveye bindirilip uzaklara sürülmesi gibi öneriler ileri sürüldüyse de, bu öneriler kabul görmedi ve Ebu Cehil'in önerisi kabul edildi. Buna göre, her kabileden bir genç seçilip hepsi birden Peygamber'imizin canına kıyacaklar. Böylece Hâşim Oğulları, kısas değil, diyete razı olmak zorunda kalacak. Peygamber'imiz, bunu haber aldı ve Hz. Ali'yi yatağında yatırıp hicret etmek üzere gizlice evinden ayrıldı.

وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا اَوْلِيَاۤءَهُ اِنْ اَوْلِيَاۤؤُهُ اِلَّا الْمُتَّقُونَ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَاۤءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ
اَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ
تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللّٰهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ
وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا
فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ اُولٰۤئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا اِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَاِنْ يَعُودُوا
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْاَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى
لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلّٰهِ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ
بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا
اَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰيكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

34. Onlar, (Mekke kâfirleri, iddialarının aksine) Mescid-i Haram'ın mütevellileri olmadıkları halde (mü'minleri) ondan men'edip dururken (hicret zorunda bırakırken, Hudeybiyye yılında onlara engel olurken) Allah, onlara ne diye azap etmeyecek! Onun mütevellileri takvâ sahiplerinden başkası değildir. Ancak onların çoğu da bunu bilmezler.

35. Onların (müşriklerin) Mescid-i Haram yanındaki namazları da ıslık çalmaktan ve el çırpmaktan (alkışlamaktan) ibaret idi. İşte inkârınızdan dolayı (Bedir savaşında, âhırette) tadın şu azabı!

36. Gerçekten o küfre saplanmış olanlar, (insanları) Allah yolundan alıkoymak için mallarını harcıyorlar. Bundan sonra da (bu yolda) mallarını harcayacaklardır. Sonra o harcadıkları kendileri için iç acısı olacak; sonunda onlar mağlup olacaklardır. O küfre saplınmış olanlar, cehenneme de sürüleceklerdir.

37. Allah, pisi temizden (kâfiri mü'minden) ayırmak ve pisi birbirinin üstüne yığıp da, hepsini topladıktan sonra hepsini cehenneme sürmek için böyle yapar. İşte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

38. Ey Muhammed! O küfre saplanmış olanlara de ki; eğer (İslam'a girerek sana düşmanlık yapmaktan) vazgeçecek olurlarsa, geçmişteki günahları bağışlanacaktır; yok eğer yine (eski yaptıklarına) dönecek olurlarsa, bilsinler ki, daha önceki ümmetler için sünnetimiz (değişmez yasamız) uygulanmıştır (Onlar da aynı sonucu beklesinler).

39. Fitne (şirk) ortadan kalkıncaya ve din tamamen yalnız Allah'ın oluncaya değin onlarla savaşmaya devam edin. Bundan sonra eğer (küfürden) vazgeçecek olurlarsa, bilin ki, şüphesiz Allah, onların yaptıklarını tamamıyla görmektedir.

40. Eğer yine de (imandan) yüz çevirecek olurlarsa, artık bilin ki, Allah gerçekten sizin Mevla'nızdır (yardımcınız, mütevellinizdir). O, ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır!

(35) Rivvâyet olunuyor ki, Mekke müşrikleri, geceleri kadın erkek Kâ'be'yi çırılçıplak tavaf ediyorlardı; bu sırada parmaklarını birbirine geçirip onlarla ıslık çalıyorlardı ve el çırpıp alkışlama yapıyorlardı.

Bir rivâyet göre, Peygamber'imiz (S.), Kâ'be'de namaz kılmak istediği zaman, müşrikler, onun okumasına engel olmak için bunu yapıyorlardı ve kendilerinin de namaz kıldıklarını göstermek istiyorlardı.

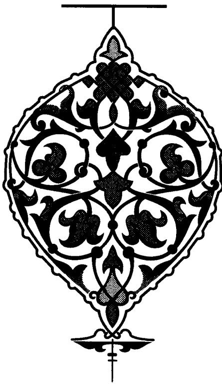
(36) Rivâyet olunuyor ki, bu âyet, Bedir savaşında müşrik ordusunu yediren 12 Kureyş zengini hakkında nâzil olmuştur. Bunların her biri, her gün için 10 deve kesiyordu.

Bir görüşe göre de bu âyet, Ebu Süfyan hakkında nâzil olmuştur. Nitekim Ebu Süfyan, Uhud savaşı

için gönüllü olarak orduya katılan Arap'lar dışında 2 bin askeri de ücretle tutmuştu ve onlara 40 ukıye (bir ukıye=1300 gr.) gümüş harcamıştı.

Bir diğer görüşe göre âyet, o kervan mallarının sahipleri hakkında nâzil olmuştur. Nitekim Kureyş ordusu Bedir savaşında o ağır yenilgiyi alınca, bu savaşa sebep olan Ebu Süfyan kervanının mallarının sahiplerine denilmişti ki: "Muhammed'den intikam almak için hazırlanacak bir sefere siz de bu kervanın mallarıyla yardım edin." Ve onlar da, bunu yapmışlardı.

Âyetlerin nüzûl sebebi hakkında böyle değişik rivâyetlerin olduğu yerlerde tercihe şayan olan görüş, bunların ve benzerlerinin hepsini kapsayan görüştür.

وَاعْلَمُوٓا اَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَاَنَّ لِلّٰهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ اِذْ اَنْتُمْ
بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ
اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلٰكِنْ
لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ
عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ اِذْ يُرِيكَهُمُ اللّٰهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ
اَرٰيكَهُمْ كَثِيرًا لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَاِذْ
يُرِيكُمُوهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ فٓي اَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ
فٓي اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَاِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً
فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

41. Şunu da kesin olarak bilin ki, savaş ganimeti olarak bir şeyi alacak olursanız, işte onun beşte biri mutlaka Allah'ın, Elçisi'nin, onun yakınlarının, öksüzlerin, yoksulların ve yolda kalmışlarındır. Eğer siz Allah'a ve hak ile bâtılın birbirinden ayrıldığı, o iki ordunun karşılaştığı Bedir (savaşı) günü kulumuza (Muhammed'e) indirdiklerimize (âyetlere, meleklere, yardıma) iman ediyorsanız (, bunu böyle bilin). Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

42. Hani siz (Bedir savaşı başlamadan önce) o vadinin (Medine'ye) yakın olan yamacında idiniz; onlar da uzak yamacında idiler. O kervan (Ebu Süfyan kervanı) da sizden daha aşağıda idi. Eğer siz (savaş için) randevulaşmış da olsaydınız (onlardan çekindiğiniz için ve zafer umudunuz olmadığı için) karşılaşma yeri ve zamanı hakkında mutlaka görüş ayrılığına düşerdiniz. Ancak Allah karalaştırılmış

zaferi gerçekleştirmek istiyordu ki, helâk olan, apaçık bir delil ile (İlâhî yardım ile) helâk olsun ve hayatta kalan da apaçık bir delil ile yaşasın. Hem de, çünkü Allah hiç kuşkusuz Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

43. Hani o zaman Allah, düşünde onları sana az gösteriyordu (ki, sen, düşünü Ashab'ına anlatasın ve onlar da cesaret bulsunlar). Zaten eğer onları çok gösterseydi (ve sen de düşünü Ashab'ına anlatsaydın), mutlaka çekinir ve savaş konusunda tartışmaya girerdiniz. Ancak Allah sizi bundan selamete çıkardı. Çünkü Allah gerçekten kalplerde olanı tamamıyla bilendir.

44. Hani o zaman onlarla karşılaştığınızda da Allah (moralinizi yükseltmek için) onları gözlerinize az gösteriyordu; (onların pervasızca size saldırmalarını sağlamak için de) sizi de onların gözlerinde azaltıyordu. Çünkü Allah kararlaştırılmış olan bir işi (zaferi) gerçekleştirecekt. Bütn işler de yalnız Allah'a döndürülür.

45. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Bir düşman topluluğuyla karşılaştığınız zaman, artık sebat edin ve Allah'ı çokça zikredin ki, saadete eresiniz.

Ebu Hanife'ye göre, Peygamber'imizin (S.) vefatıyla, onun hissesi ile yakınlarının hissesi kalkmış ve o beşte birin tamamı, geri kalan üç sınıfa verilir.

İmam Mâlik'ten gelen bir rivâyete göre, Peygamber'imizin vefatından sonra onun hissesi ile yakınlarının hissesinin harcama yetkisi, İslam devlet reisinindir.

Peygamber'imizin (S.) yakınları da, Hâşim Oğulları ile Muttalib Oğullarıdır. Nitekim rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imizin uygulaması da böyle olmuştur. Bunun üzerine Hz. Osman ile Cübeyr bin Mut'ım (R.), Peygamber'imize dediler ki:

"Evet, Hâşim Oğulları, senin kardeşlerindir; Allah, seni onlardan gönderdiği için, biz onların faziletini inkâr edemeyiz; ancak Muttalib Oğullarından olan kardeşlerimize ne diye verdin de, sana olan akrabalık bakımından onlarla aynı derecede olduğumuz halde bize vermedin?"

Peygamber'imiz de cevap olarak: "Muttalib Oğulları, ne Câhiliyye devrinde, ne de İslam geldikten sonra bizden hiç ayrılmadılar" buyurdu ve parmaklarını birbiriyle kenetleyerek bu kopmaz birliğe işaret etti.

Bir görüşe göre, Peygamber'imizin yakınlarına verilen pay, tıpkı yolda kalmışların payı gibi, yalnız onların yoksullarına verilir.

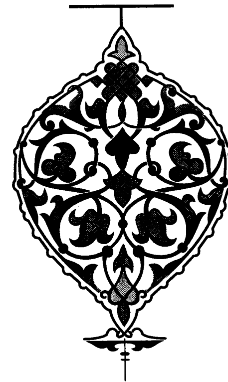
Bir görüşe göre de, beşte bir hissenin tamamı, Peygamber'imizin yakınlarına verilir.

Bir başka görüşe göre ise, öksüzlerden, yoksullardan ve yolda kalmışlardan kast edilen de, Peygamberin yakınlarından olanlardır. Âyetteki atıf (yakınlardan sonra onların da zikredilmesi), tahsis içindir.

(41) İslam âlimlerinin cumhuruna göre, burada Allah'ın zikredilmesi, birçok âyette olduğu gibi tazim içindir; burada kastedilen, ganimet mallarının beşte birinin, Ondan sonra zikredilen beş sınıfa taksim edilmesidir. Peygamber'imizin (S.) vefatından sonra ise, onun hissesi, kendisi de hayatında yaptığı gibi, yine Müslüman'ların yararına harcanmasıdır. Nitekim Hz. Ebu Bekir ile Hz. Ömer (R.) hilafetlerinde de uygulama böyle olmuştur.

Diğer bir görüşe göre, o hissenin harcama yetkisi, İslam devlet reisinin olur.

Bir diğer görüşe göre, o hisse de, diğer dört sınıfa verilir.

وَاَطٖيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ
رٖيحُكُمْ وَاصْبِرُوا اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرٖينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذٖينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَٓاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحٖيطٌ ﴿٤٧﴾ وَاِذْ زَيَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ
مِنَ النَّاسِ وَاِنّٖي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَٓاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلٰى
عَقِبَيْهِ وَقَالَ اِنّٖي بَرٖٓيءٌ مِنْكُمْ اِنّٖٓي اَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ
اِنّٖٓي اَخَافُ اللّٰهَ وَاللّٰهُ شَدٖيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ اِذْ يَقُولُ
الْمُنَافِقُونَ وَالَّذٖينَ فٖي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هٰٓؤُلَٓاءِ دٖينُهُمْ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرٰٓى
اِذْ يَتَوَفَّى الَّذٖينَ كَفَرُوا الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَاَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرٖيقِ ﴿٥٠﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدٖيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبٖيدِ ﴿٥١﴾ كَدَأْبِ اٰلِ
فِرْعَوْنَ وَالَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ
اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدٖيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

46. Hem de, Allah'a ve Elçisi'ne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin; yoksa yılarsınız da, gücünüz gider. Bir de sabredin; çünkü Allah gerçekten sabredenlerle beraberdir.

47. Sakın, o kimseler (Bedir savaşına gelen müşrikler) gibi de olmayın ki, çalım satarak, gösteriş yaparak yurtlarından çıktılar ve insanları Allah yolundan alıkoyarlar. Allah ise, onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.

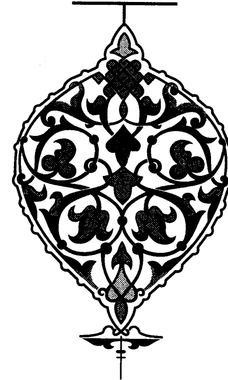
48. Hani o zaman o şeytan (Kinane kabilesinin başkanı Süraka bin Malik'in temsilcisi olduğunu söyleyen şeytan ruhlu adam) da, onların yaptıklarını kendilerine güzel göstermiş ve: "Bu gün o insanlardan (Müslüman'lardan) size galip gelecek kimseler yoktur. Şüphesiz ben de sizi (aranızdaki düşmanlıktan dolayı çekindiğiniz Kinane Oğullarından) korurum!" demişti. Sonunda iki ordu birbirini görünce (karşıkarşıya gelince) o şeytan ruhlu adam, iki topuğu üzerinde geri dönmüş ve demişti ki: "Kesinlikle benim sizinle ilgim yok; çünkü ben gerçekten sizin göremediklerinizi görüyoruam. Çünkü ben gerçekten Allah'tan (gelecek bir belaya uğramaktan) korkarım!" Zaten Allah'ın azabı pek çetindir.

49. Hani o zaman münafıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar sizin hakkınızda: "İşte bunları kendi dinleri aldatmış!" diyorlardı. (Bunlar, dinleri sayesinde bu az kuvvetle de galip geleceklerini sanmışlar.) Ve her kim Allah'a tevekkül edecek olursa, bilsin ki, Allah gerçekten Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet vardır).

50. Bir de, ölüm melekleri (Cebrâil ile yardımcıları, Bedir savaşında öldürülen) o kâfirlerin yüzelerine ve arkalarına vura vura ve: "Haydin, tadın, şu yakıcı Cehennem azabını!" diyerek canlarını alırken onların halini bir görseydin!

51. İşte bu (azap), kendi ellerinizle yaptıklarınızdandır. Zaten Allah, kullarına asla zulmedici değildir.

52. Bunların durumu, tıpkı Firavun'giller ile onlardan öncekilerin durumu gibidir: Onlar da Allah'ın âyetlerini inkâr etmişlerdi; bunun üzerine Allah, günahları yüzünden onları çarpmıştı. Çünkü Allah gerçekten çok güçlüdür; azabı pek çetindir.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى
يُغَيِّرُوا مَا بِاَنْفُسِهِمْ وَاَنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ عَل۪يمٌ ﴿٥٣﴾ كَدَأْبِ اٰلِ
فِرْعَوْنَ وَالَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَاَغْرَقْنَا اٰلَ فِرْعَوْنَ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِم۪ينَ ﴿٥٤﴾
اِنَّ شَرَّ الدَّوَٓابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾
اَلَّذ۪ينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ ف۪ي كُلِّ
مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ
بِهِمْ مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ
خِيَانَةً فَانْبِذْ اِلَيْهِمْ عَلٰى سَوَٓاءٍ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْخَٓائِن۪ينَ ﴿٥٨﴾
وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا سَبَقُوا اِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾
وَاَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ
بِه۪ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ وَاٰخَر۪ينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمْ
اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ يُوَفَّ
اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾ وَاِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿٦١﴾

53. İşte bu (Mekke kâfirlerinin cezalandırılması) şunun içindir: Allah, bir topluma verdiği nimeti, onlar kendi hallerini daha kötüsüyle değiştirmedeikçe (nimete nankörlük etmedikçe) değiştirmez. (Mekke kâfirleri de, Kâ'be sayesinde güvende bulunmaları, ticaret kervanlarının kazançlarıyla, diğer kabilelerden daha müreffeh bir hayat sürmeleri, Arap'lar arasında saygın bir durumda bulunmaları ve nihâyet en büyük şeref olan Peygamber'in, kendilerinden gönderilmiş olması gibi nimetlere karşı, küfre saplanmak, insanları Allah yolundan alıkoymak, mü'minlere karşı savaşarak onların temiz kanını akıtmak, Allah'ın âyetlerini inkâr etmek ve onlarla istihza etmek gibi davranışlarıyla nankörlük ettiler.) Zaten Allah gerçekten Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilandir).

54. Onların durumu, Firavun'giller ile onlardan öncekilerin durumu gibidir: Onlar da, Rabb'lerinin âyetlerini yalan saymışlardı; bunun üzerine Biz, onları (Firavun'gillerden önceki kavimleri) günahları yüzünden helâk etmiştik; Firavun'gilleri de denizde boğmuştuk. Onların hepsi de zalim idiler.

55. Şüphesiz Allah katında, yeryüzündeki canlıların en kötüsü, o küfre saplanmış olanlardır. Onlar artık iman etmezler.

56. Onlar (Kurayza Yahudi'leri) öyle kimselerdir, sen, kendileriyle antlaşma yaptıktan sonra her defasında Allah'tan korkmadan antlaşmayı pervasızca bozarlar (ve sana karşı savaşan müşriklere yardım ederler).

57. Ey Muhammed! Eğer savaşta onlarla karşılaşıp onları yenecek olursan, hemen onlar ile (onlara uygulacağın ağır ceza ile) arkalarındakileri de dağıt. Umulur ki, onlar (arkalarındakiler), bundan ders alırlar.

58. Eğer (aranızda anlaşma bulunan) bir toplumun hıyanetinden korkacak olursan (tutum ve davranışlarından, hıyanet edeceklerini anlayacak olursan), sen de (antlaşma hükmünün kalktığının bilinmesinde, korkuda) onlarla eşit duruma gelmek üzere (adalet üzere) antlaşmayı bozduğunu hemen onlara bildir. Çünkü Allah, hainleri hiç sevmez.

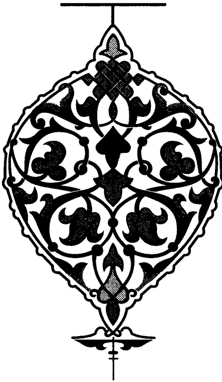
59. O küfre saplanmış olanlar, öne geçtiklerini (kurtulduklarını) de hiç sanmasınlar. Çünkü onlar Bizi asla âciz bırakamazlar.

60. Bir de, siz onlara (din düşmanlarına) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın ki, onunla, Allah'ın düşmanını, kendi düşmanınızı, bunlardan başka sizin bilmeyip de Allah'ın bildiği öbür düşmanları (münafıkları, Yahudi'leri, Arap olmayan kâfirleri)

yıldırmış olasınız. Zaten Allah yolunda her ne harcayacak olursanız, o, size eksiksiz ödenecektir ve siz hiç haksızlığa uğratılmayacaksınız.

61. Yine de eğer onlar barış için eğilim gösterecek olurlarsa, sen de hemen barış için eğilim göster ve Allah'a tevekkül et; çünkü gerçekten Allah, yegâne Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

وَاِنْ يُرٖيدُٓوا اَنْ يَخْدَعُوكَ فَاِنَّ حَسْبَكَ اللّٰهُ هُوَ الَّذٖٓى اَيَّدَكَ
بِنَصْرِهٖ وَبِالْمُؤْمِنٖينَ ﴿٦٢﴾ وَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِى
الْاَرْضِ جَمٖيعًا مَٓا اَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ اَلَّفَ بَيْنَهُمْ
اِنَّهُ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٦٣﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّبِىُّ حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ
مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٦٤﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّبِىُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنٖينَ عَلَى الْقِتَالِ
اِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَاِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُٓوا اَلْفًا مِنَ الَّذٖينَ كَفَرُوا بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ اَلْـٰٔنَ خَفَّفَ اللّٰهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ اَنَّ فٖيكُمْ ضَعْفًا
فَاِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَاِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ اَلْفٌ يَغْلِبُٓوا اَلْفَيْنِ بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ مَعَ الصَّابِرٖينَ ﴿٦٦﴾
مَا كَانَ لِنَبِىٍّ اَنْ يَكُونَ لَهُٓ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِى الْاَرْضِ
تُرٖيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللّٰهُ يُرٖيدُ الْاٰخِرَةَ وَاللّٰهُ عَزٖيزٌ
حَكٖيمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فٖيمَٓا
اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا
طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٦٩﴾

62. Ey Muhammed! Eğer onlar, (seninle barış yapmakla) seni aldatmaya (savaşa hazırlanmak için zaman kazanmaya) kalkışacak olurlarsa, bil ki, Allah sana yeter. Seni yardımıyla ve mü'minlerle destekleyen ancak Allah'tır.

63. O mü'minlerin gönüllerini birleştiren de Allah'tır. Sen, yeryüzündeki her şeyi bu uğurda harcamış olsaydın, yine de onların gönüllerini böyle birbirine ısındıramazdın; ancak Allah onların gönüllerini birbirine ısındırdı. Çünkü Allah gerçekten Azîz'dir (her güçten üstündür), Hakîm'dir (her hükmünde hikmet vardır).

64. Ey Peygamber! Allah sana da, sana uyan mü'minleere de yeter.

65. Ey Peygamber! Mü'minleri savaşa teşvik et. Eğer sizden sabreden yirmi kişi bulunacak olursa, o kâfirlerden bin kişiye galip gelir; eğer sizden böyle, yüz kişi bu-

lunacak olursa, onlar da, o kâfirlerden bin kişiye galip gelir. Çünkü o kâfirler gerçekten bilgisiz bir güruhtur.

66. Şimdi ise Allah, sizde zafiyet olduğunu bildi de, bu yükünüzü hafifletti; artık eğer sizden sabreden yüz kişi bulunacak olursa, Allah'ın izniyle, o kâfirlerden iki yüz kişiye galip gelir; eğer sizden böyle, bin kişi bulunacak olursa, onlar da, Allah'ın izniyle, iki bin kişiye galip gelir. Zaten Allah sabredenlerle beraberdir.

67. Yeryüzünde ağrır basıncaya (kâfirlerin belini kırıncaya) kadar, hiçbir peygamberin esirlerinin olması yaraşmaz. Siz mü'minler dünya malını diliyorsunuz (esirlerden fidye almak istiyorsunuz); Allah ise, sizin için öbür dünya hayatını diliyor. Zaten Allah Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet vardır).

68. Eğer daha önce Allah tarafından yazılmış (verilmiş) bir hüküm (içtihat hatasından dolayı ceza verilmeyeceği, Bedir mücahitlerine azap edilmeyeceği, açıkça yasaklanmamış bir şeyden dolayı ceza verilmeyeceği, esir fidyesinin ileride helâl kılınacağı) olmasaydı, (Bedir savaşında aldığınız) esirlerden aldığınız fidyeden dolayı size mutlaka pek büyük bir azap dokunurdu.

69. İşte bundan (helâl kılındığından) dolayı ganimet (fidye) olarak aldığınız şeyleri helâl hoş olarak yeyin ve Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının. Çünkü Allah, gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

(63) İslam'dan önce Arap kabileleri arasında onca öfke, kin ve intikam hırsı varken, bu kabileler Müslüman olduktan sonra Allah'ın (C.) inâyetiyle, İslam'ın bereketiyle bir tek insan gibi oldular. İşte bu da, Peygamber'imizin (S.) apaçık mucizelerinden biridir.

(66) Önceleri bir mü'min mücahidin on kâfirden kaçmaması ve onlara karşı direnmesi zorunlu idi. Nitekim Peygamber'imiz (S.), Hz. Hamza'yı (R.) 30 kişilik bir süvari birliği ile göndermiş ve onlar, Ebu Cehil kumandasındaki 300 süvariyi yenilgiye uğratmışlardı.

Bir görüşe göre, önceleri Müslüman'lar sayıca az iken, bir Müslüman'ın, on kâfire karşı direnmesi zorunluluğu vardı. Sonra Müslüman'ların sayısı çoğalınca, bu ağır yüklerini hafifleten hüküm indi.

Buradaki zafiyetten murat, bedenî zayifettir. Diğer bir görüşe göre ise, savaş taktikleri ve becerisi zafiyetidir. Çünkü bu açıdan Müslüman'ların durumu değişik idi. Bazı mücahit Müslüman'lar, çok üstün savaşçılardı; bazıları ise, fazla başarı gösteremiyorlardı. Yoksa bu zafiyet, bazılarının dediği gibi dinî zafiyet asla değildi.

Bu âyet, bütün Tefsir âlimlerinin ittifakıyla ihbar değil, emirdir. Yani her devirde bir mü'min, iki kâfire bedel olmakla yükümlüdür; bunun için gerekli olan eğitimi, silahları, teknolojiyi, üretimi elde etmek, mü'minin boynuna farzdır. Ancak çağımızda bu görev, daha çok devlet yöneticilerinindir. Fertler, cemaatler ve kurumlar ise, bu hedefi gerçekleştirmek geyreti içinde olanları yönetime getirmekle yükümlüdür. Bu gayret içinde olmayan fertler, cemaatler ve yöneticiler, bu âyetin bildirdiği mü'min vasfını taşımamaktadır.

(67) Rivâyete göre, Bedir savaşında Peygamber'imize (S.) 70 esir getirildi. Aslında çok önce Müslüman olduğu halde, Peygamber'imizin emriyle İslam'ını gizleyip Mekke müşriklerinin niyet ve planlarını Peygamber'imize rapor etmek için Mekke'de kalan ve Bedir savaşında da istemeyerek onların safında savaşa katılmak zorunda kalan, Peygamber'imizin (S.) amcası Hz. Abbas ve Akîl bin Ebu Talib de esirler arasında bulunuyorlardı. Peygamber'imiz, esirler hakkında Ashab'ına danıştı. Bazıları, onlardan fidye alınmasını, bazıları da öldürülmelerini önerdiler. Sonunda Peygamber'imiz, Ashab'ını muhayyer bıraktı. Onlar da esirlerden fidye aldılar. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu.

Bu âyet, bize gösteriyor ki, Peygamber'imiz (S.) bile içtihadında yanılabilir; ancak o yanılgı, hemen vahiy ile düzeltilirdi.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ ف۪ٓي اَيْد۪يكُمْ مِنَ الْاَسْرٰٓى اِنْ يَعْلَمِ اللّٰهُ ف۪ي قُلُوبِكُمْ
خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّٓا اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ
رَح۪يمٌ ﴿٧٠﴾ وَاِنْ يُر۪يدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ
فَاَمْكَنَ مِنْهُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ﴿٧١﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَالَّذ۪ينَ اٰوَوْا
وَنَصَرُٓوا اُو۬لٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُواۚ وَاِنِ
اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدّ۪ينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ م۪يثَاقٌۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا
بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍۜ اِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ
وَفَسَادٌ كَب۪يرٌۜ ﴿٧٣﴾ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا ف۪ي سَب۪يلِ
اللّٰهِ وَالَّذ۪ينَ اٰوَوْا وَنَصَرُٓوا اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّاۜ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَاُو۬لٰٓئِكَ مِنْكُمْۜ وَاُو۬لُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ
اَوْلٰى بِبَعْضٍ ف۪ي كِتَابِ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمٌ ﴿٧٥﴾

70. Ey Peygamber! Elinizdeki esirlere de ki: "Allah, kalplerinizde bir hayır (iman ve ihlâs) bilecek (görecek) olursa, sizden alınan fidyeden (kurtulmalıktan) daha hayırlısını size verecek ve sizi bağışlayacak. Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

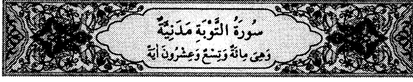
71. Eğer onlar (verdikleri sözde) sana hıyanet edecek olurlarsa, bil ki, onlar daha önce (küfre saplanmakla, Allah'ın verdiği aklı çalıştırmamakla) Allah'a gerçekten hıyanet etmişlerdi. Bunun üzerine (Bedir savaşında) Allah onlara karşı sana zafer bahşetti. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir(işlerindeki hikmetler sınırsızdır) .

72. Şüphesiz o kimseler ki, iman edip de, hicret ettiler; malları ve canları ile Allah yolunda cihat ettiler ve o kimseler ki, (hicret edenleri) barındırdılar ve onlara yardım ettiler; işte onlar birbirlerinin velileridir (yardımcılarıdır; mirasta vârisleridir). İman etmekle beraber hicret etmeyenlere gelince, onlar hicret edinceye kadar sizin, onların velâyetinden (verasetinden) bir hakkınız yoktur. Eğer o hicret etmeyenler, din için sizden yardım isteyecek olurlarsa, sizlerle antlaşması olan bir topluma karşı olmak dışında, onlara yardım etmek boynunuza borçtur. Zaten Allah bütün yaptıklarınızı pekiyi görendir.

73. O kimsele ki, küfre saplanmışlar, onlar da birbirlerinin velileridir (dostlarıdır). Eğer siz bunu yapmayacak (birbirinizden yardım, miras almayacak, kâfirlerle ilginizi kesmeyecek) olursanız, yeryüzünde (Müslüman'ların güç kaypetmesi ve kâfirlerin güç kazanmasıyla) büyük bir fitne ve fesat olacak.

74. Yine, o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip de, hicret ettiler; Allah yolunda cihat ettiler ve o kimseler ki, hicret eden Müslüman'ları yurtlarında barındırdılar ve onlara yardımda bulundular, işte gerçek mü'minler onlardır. Büyük bağışlanma ve bol rızık onlar içindir.

75. O kimseler ki, sonradan iman edip de, hicret ettiler ve sizinle beraber cihada katıldılar, işte onlar da sizdendir. Bir de, ülü'l erham (yakın akrabalar, ya da mirasta belli bir pay sahibi ve asabe olmayan uzak akrabalar), Allah'ın Kitabına göre (hükmüne göre, Kur'an'a göre, Levh-ı Mahfûz'a göre) öncelikle (önceleri geçerli olan muhâcirler ile Ensar kardeşliğinden önce birbirlerine vâris olmak hakkına sahiptirler. Şüphesiz Allah, her şeyi pekiyi bilendir.

بَرَٓاءَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِٓ اِلَى الَّذ۪ينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَۜ ﴿١﴾
فَس۪يحُوا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
مُخْزِي الْكَافِر۪ينَ ﴿٢﴾ وَاَذَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ
الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَر۪ٓيءٌ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَۙ وَرَسُولُهُۜ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ
خَيْرٌ لَكُمْۚ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُٓوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِۜ وَبَشِّرِ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا بِعَذَابٍ اَل۪يمٍۙ ﴿٣﴾ اِلَّا الَّذ۪ينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ ثُمَّ
لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْـًٔا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّٓوا اِلَيْهِمْ
عَهْدَهُمْ اِلٰى مُدَّتِهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّق۪ينَ ﴿٤﴾ فَاِذَا انْسَلَخَ
الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِك۪ينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ
وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍۚ فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا سَب۪يلَهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٥﴾
وَاِنْ اَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلَامَ
اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

TEVBE SÛRESİ: 9

Bu sûre, Kur'an'ın son sûresi olarak Medine'de inmiştir; 129 âyettir. Sûrenin 104. âyeti tevbe ile ilgili olduğu için bu adı almıştır. Sûrenin Berâe (ihtar), Mukaşkışe (kovan), Behûs (araştıran), Muhziye (rezil-rüsva eden), Münekkile (cezalandıran), Müdemmire (çökerten), Azab gibi başka isimleri de vardır.

Bu sûrenin başında Besmele'nin bulunmamasının sebebi şöyle açıklanmıştır: Bu sûre, eski antlaşmalara binaen Müslüman'lar ile müşrikler arasında bulunan güveni kaldırmaktadır; Besmele ise güven ifade etmektedir. Bu sûre, bundan önceki Enfâl sûresinin devamı da olabilir. Onun için sûrenin başında Besmele yazılmamıştır.

1. Ey Müslüman'lar! Bu, Allah'a ortak koşanlardan kendileriyle antlaşma yaptığınız kimselere karşı Allah ve Elçisi'nden bir ihtardır.

2. Ey Müşrikler! Bundan sonra dört ay daha yeryüzünde güven içinde gezip dolaşın. Şunu da bilin ki, siz Allah'ı âciz bırakacak değilsiniz. Hem de Allah, kâfirleri mutlaka perişen edecektir.

3. Yine bu, en büyük Hacc gününde (Bayram gününde , Arefe gününde, Müslüman'lar ile müşriklerin toplandığı bu günde, Müslüman'lar ile Kitap Ehli'nin bayramının aynı güne rastladığı bu Bayram gününde, Müslüman'ların aziz, müşriklerin de zelil olduğu bu günde) Allah ve Elçisi'nden insanlara bir ilândır: Allah ve Elçisi'nin, müşriklerle olan (antlaşma) ilişkisi kesin olarak sona ermiştir. Eğer hemen tövbe edecek olursanız, işte bu sizin için hayırlı olur; yok eğer yüz çevirecek olursanız, artık bilin ki, siz Allah'ı âciz bırakacak değilsiniz. Hem de, o küfre saplanmış olanlara pek acıklı bir azap müjdele.

4. Ancak müşriklerden siz, kendileriyle antlaşma yaptıktan sonra antlaşma gereklerinden hiçbir şey eksik bırakmamış olan ve sizin aleyhinizde başkasına her hangi bir yardımda bulunmamış olanlar müstesna; işte onların antlaşmalarını, süresinin sonuna değin tamamlayın. Çünkü Allah takvâyı gözetenleri gerçekten sever.

5. O Haram Aylar (yeryüzünde gezip dolaşmalarına izin verilen dört kutlu ay) çıkınca, artık Allah'a ortak koşanları nerede bulacak olursanız, orada onları öldürün; onları yakalayıp esir alın; onları hapsedin (Mescid-i haram'dan alıkoyun) ve her gözetleme yerinde oturup onları bekleyin (yollarını kesin). Ancak eğer tövbe edecek, namazı dosdoğru (müşrikler gibi değil, Müslüman'lar gibi) kılacak ve zekâtı verecek olurlarsa, artık onların yollarını serbest bırakın. Çünkü Allah, gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

6. Bir de, eğer müşriklerden biri senden sığınma isteyecek olursa, hemen ona sığınma (aman) ver ki, Allah'ın kelamını dinlesin. Sonra onu güvenli olacağı yere ulaştır. İşte bu, onların gerçekten bilgisiz bir güruh olmalarından dolayıdır.

(1) Müslüman'lar, Mekke'li müşrikler ve diğer müşriklerle bir takım antlaşmalar yapmışlardı. Sonra o müşriklerden Damre Oğulları ile Kinane Oğulları dışında diğerleri antlaşmaları bozmuşlar; verdikleri söze bağlı kalmamışlardı. İşte bunun üzerine Müslüman'lara da, antlaşmalarının hükmünün artık kalmadığını onlara bildirmeleri emredildi ve o müşriklere 4 ay süre verildi ki, istedikleri yere gitsinler.

(5) Haram Aylar, aslında Câhiliyye döneminde Arap'ların ittifakıyla savaşın yasak sayıldığı Receb, Zi'lka'de, Zi'l Hicce ve Muharrem aylarıdır. Ancak burada kastedilen, ihtar tarihinden itibaren dört aydır ki, onlar da Şevval, Zi'l Ka'de, Zi'l Hicce ve Muharrem aylardır. Çünkü bu aylardan Receb ayı ile diğerleri kastedildiği takdirde, anılan aylardaki yasağın, İslam'dan sonra da devam ettiği anlamı çıkar ki, bu doğru değildir.

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Hicret'in dokuzuncu yılında Hacc mevsiminde Hz. Ebu bekir'i (R.) Hacc emiri tayin buyurdu. Sonra bu sûreyi hacılara okumak üzere Hz. Ali'yi (R.) kendi devesine bindirip arkadan gönderdi. Hz. Ali (R.), Bayramın birinci günü Akabe Cemresi (Büyük Şeytan Taşlaması) yanında ayakta bu sûrenin 30 veya 40 âyetini okudu. Sonra dedi ki: "Bana dört şeyi bildirmem emredildi: Bu seneden sonra hiçbir müşrik, Beytullah'a yaklaşmayacaktır; hiçbir kimse, Beytullah'ı çıplak olarak tavaf etmeyecektir; (Tevhid imanı ile) mü'min olmayan hiç kimse, cennete girmeyecektir; antlaşmasına riâyet edenlerin, antlaşma süresi tamamlanacaktır.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُولِه۪ٓ
اِلَّا الَّذ۪ينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِۚ فَمَا اسْتَقَامُوا
لَكُمْ فَاسْتَق۪يمُوا لَهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّق۪ينَ ﴿٧﴾ كَيْفَ
وَاِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا ف۪يكُمْ اِلًّا وَلَا ذِمَّةًۜ
يُرْضُونَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوبُهُمْۚ وَاَكْثَرُهُمْ
فَاسِقُونَۚ ﴿٨﴾ اِشْتَرَوْا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَل۪يلًا فَصَدُّوا
عَنْ سَب۪يلِه۪ۜ اِنَّهُمْ سَٓاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ
ف۪ي مُؤْمِنٍ اِلًّا وَلَا ذِمَّةًۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾
فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ
فِي الدّ۪ينِۜ وَنُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَاِنْ
نَكَثُٓوا اَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا ف۪ي د۪ينِكُمْ فَقَاتِلُٓوا
اَئِمَّةَ الْكُفْرِۙ اِنَّهُمْ لَٓا اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾
اَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُٓوا اَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِاِخْرَاجِ
الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَؤُ۫كُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍۜ اَتَخْشَوْنَهُمْۚ فَاللّٰهُ
اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٣﴾

7. O (antlaşmalarına bağlı kalmayan) müşriklerin Allah katında ve Elçisi'nin yanında nasıl bir ahdi (antlaşması) olabilir! Yalnız o Mescid-i Haram yanında kendileriyle antlaşma yaptıklarınız (ve antlaşmalarına bağlı kalanlar) müstesna; işte onlar size karşı dürüst davrandıkça siz de onlara karşı dürüst davranın. Çünkü Allah, takvâyı gözetenleri gerçekten sever.

8. Nasıl (onlarla antlaşma) olabilir ki, eğer onlar size karşı galip gelselerdi, hakkınızda ne bir yemin, (akrabalık), ne de bir antlaşma (doğal hak) gözetirlerdi. Onlar ağızlarıyla sizi hoşnut etmeye çalışıyorlar; oysaki kalpleri ağızlarından çıkanı reddediyor. Zaten onların çoğu yoldan tamamen çıkmış (fâsık) kimselerdir.

9. Onlar (kâfirler), Allah'ın âyetlerini (Kur'an'ı) az bir bedel (nefislerinin kötü istekleri) karşılığında sattılar da, (insanları) Allah yolundan alıkoymaya çalıştılar. Gerçekten onların işlemekte oldukları

şeyler ne kötüdür!

10. Onlar bir mü'min hakkında ne bir yemin(,akrabalık), ne de bir antlaşma (doğal hak) gözetirler. Hem de işte onlar, haddi aşanların ta kendileridir.

11. Ancak eğer onlar yövbe edecek, namazı dosdoğru (kâfirlerin namazı değil, Müslüman'ların namazı gibi) kılacak ve zekâtı verecek olurlarsa, artık onlar sizin din kardeşlerinizdir. Biz, bilen (anlayan) bir toplum için âyetlerimizi de böyle uzun uzadıya açıklıyoruz.

12. Eğer antlaşmalarından sonra yine yeminlerini bozacak olurlarsa ve dininize dil uzatacak olurlarsa, artık siz de (bunu yapan) küfrün o önderleriyle savaşın; çünkü gerçekten onların yeminleri olmaz. Umulur ki, (küfürlerine, yaptıklarına) son verirler.

13. Yeminlerini bozmuş olan, Allah'ın Elçisi'ni (vaktiyle) yurdundan (Mekke'den) çıkarmaya karar vermiş olan ve size karşı saldırıya geçen bir güruha karşı savaşmayacak mısınız? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Eğer sizler iman etmiş kimseler iseniz, bilin ki, Allah korkmanıza daha layıktır.

(12) Özellikle küfrün önderlerinin öldürülmesinin emredilmesi, onların öldürülmesinin önemini, ya da onların hayatının asla bağışlanmamasını bildirmek içindir. Yahut bu emir, kâfirlerin tamamıyla yok edilmesi demektir.

Çünkü önderlerin öldürülmesi, genellikle diğer insanların öldürülmesinden sonra olur.

(13) Mekke müşrikleri Peygamber'imizle (S.) antlaşma yaptıkları zaman, Müslüman'ların ve yeminli müttefiklerinin aleyhinde kimseye yardım etmeyeceklerine yemin ettikleri halde Peygamber'imiz ile aralarında antlaşma bulunan Huzaa Oğulları kabilesine karşı Bekir Oğulları kabilesine yardım etmişlerdi.

Diğer bir görüşe göre ise, bunlar, Peygamber'imizle yaptıkları antlaşmayı bozan ve kendisini Medine'den çıkarmaya çalışan Yahudi'lerdir.

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ
وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَۙ ﴿١٤﴾ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْۜ
وَيَتُوبُ اللّٰهُ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ
اَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ
يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةًۜ
وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ اَنْ يَعْمُرُوا
مَسَاجِدَ اللّٰهِ شَاهِدِينَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِۜ اُو۬لٰٓئِكَ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْۚ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ
اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ
يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُو۬لٰٓئِكَ اَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾
اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَٓاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِۜ لَا يَسْتَوُ۫نَ
عِنْدَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَۘ ﴿١٩﴾ اَلَّذِينَ اٰمَنُوا
وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْۙ اَعْظَمُ
دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿٢٠﴾

14. Onlarla savaşın ki, Allah, sizin ellerinizle onları azaba uğratsın; onları perişan etsin; onlara karşı sizi muzaffer kılsın ve (onlardan zulüm görmüş olan) mü'min bir toplumun gönüllerine şifa versin.

15. Hem de, o mü'minlerin gönüllerindeki hıncı (öfkeyi) gidersin ve Allah (o kâfirlerden) kimi dilerse onun tövbesini kabul eylesin. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

16. Yoksa Allah, içinizden cihat edenleri, Allah'tan, Onun Elçisi'nden ve mü'minlerden başkasını sırdaş edinmeyenleri (fiilî olarak) bilmeden (ortaya çıkarmadan) kendi halinize bırakılacağınızı mı sandınız? Oysaki Allah, işlediklerinizin hepsinden haberdardır.

17. Allah'a ortak koşanlar, kendi küfürlerine kendileri şahit olup dururken, Allah'ın mescitlerini imar edemezler (bayındıra-

mazlar). İşte onların bütün işleri (ibadetleri) boşa gitmiştir ve onlar sonsuza dek ateşte kalacaklardır.

18. Allah'ın mescitlerini imar edecek (bayındıracak) olanlar, ancak, yalnız Allah'a ve âhıret gününe (ondaki bedenî hayata) iman edenler, namazı dosdoğru (Müslümanca) kılanlar, zekâtı verenler ve Allah'tan başkasından korkmayanlardır. İşte onların hidâyete erenlerden olmaları umulur.

19. Siz müşrikler, hacılara su dağıtmak ve Mescid-i Haram'ın bakım ve onarım işini yapanları, yalnız Allah'a ve âhıret gününe (ondaki bedenî hayata) iman edip de, Allah yolunda cihat eden ile bir mi tutuyorsunuz? Onlar Allah katında bir olamazlar. Zaten Allah, zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

20. O kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip de, hicret ettiler ve Allah yolunda malları ve canları ile cihat ettiler, onlar Allah katında derece (mertebe) itibarıyla daha büyüktürler ve işte onlar, umduklarına erenlerin ta kendileridir.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ
مُقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا اٰبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ
أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مِنْكُمْ فَأُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِنْ كَانَ اٰبَاؤُكُمْ
وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ
تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي
سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِي مَوَاطِنَ
كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ
تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا
رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ
عَلٰى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

21. Rabb'leri onları kendi katından bir rahmet, hoşnutluk ve cennetlerle müjdeler. O cennetlerde sürekli olan nimetler onlar içindir.

22. onlar sonsuza dek o cennetlerde kalacaklardır. Çünkü şüphesiz pek büyük mükâfat yalnız Allah katındadır.

23. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Babalarınız ve kardeşleriniz, küfrü imana tercih edecek olurlarsa, onları dostlar edinmeyin (onların yüzünden Hicret'ten geri kalmayın; sizi imandan ve İslam'dan alıkoyma telkinlerine kulak asmayın); sizden her kim, onları kendine dost edinecek olursa, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

24. Ey Muhammed! De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz (akrabanız), kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz ticaretiniz ve beğendiğiniz meskenler, sizin için Allah'tan, Allah'ın Elçisi'nden ve Onun

(17) Müşrikler, Kâ'be'nin etrafına putları dikmek ve onlara tapmak sûretiyle şirki nasıl yaşadıklarını apaçık gösterirken, Mescid-i Haram'ı imar etmeleri, bir şey ifade etmez. Onlar Allah'tan başkasına tapmak gibi Beytullah'ın imarını anlamsız kılan davranışlar sergilergen, Beytullah'ın imarı dedikleri hizmetler, aslında Beytullah'ın imarı sayılmaz.

Burada Mescid-i Haram kastedildiği halde çoğul kipi ile "mesâcid" (mescitler) denilmesi, Mescid-i Haram'ın, bütün mescitlerin Kıblesi ve merkezi olmasından dolayıdır. Yahut Mescid-i Haram'ın cihetlerinden (yönlerinden) her biri, müstakil bir mescit sayıldığı içindir. Diğer mescirler ise böyle değildir. Çünkü diğer mescitlerde Kıble, değişmez.

Mescitleri imar etmekten maksat, gereken yerlerini onarmak, süpürmek, temizlemek, sergileri tezyin etmek, kandiller vs. ile aydınlatmak, içinde ibadet, zikir (Kur'an okumak), ilmî tedrsat ve benzeri şeyler yapmak ve mescitleri dünya kelamı gibi amacı dışındaki şeylerden uzak tutmak gibi hallerin hepsini kapsayan genel bir manadır.

yolunda cihat etmekten daha sevimli ise, artık Allah'ın buyruğu (er veya geç azabı, Mekke fethi) gelinceye değin bekleyin. Zaten Allah, yoldan tamamen çıkmışlar (fâsıklar) güruhunu sevmez.

25. Ant olsun ki, Allah, birçok yerde ve Huneyn gününde (savaşında) size gerçekten yardım etmişti. Hani o gün sayıca çokluğunuz size gurur vermişti; ancak hiçbir yarar sağlamamıştı ve yeryüzü onca genişliğiyle size dar gelmişti, sonra arkanızı dönüp kaçmıştınız.

26. Allah, Elçisi ile mü'minler üzerine sükûnetini (moral, özgüven rahmetini) indirmişti ve sizin (gözlerinizle) göremediğiniz ordular (melekler, manevî güçler) göndermişti de, o kâfirleri azaba uğratmıştı. İşte o kâfirlerin (dünveyî) cezası da budur.

(25) Huneyn, Mekke ile Taif arasında bir vadidir. Mekke fethinden sonra 12 bin kişilik İslam ordusu ile, Havazin ve Sekıyf kabileleri savaşçıları ile diğer Arap'lardan oluşan 14 bin kişilik müşrik ordusu bu vadide karşılaşmışlardır. Ordular karşı karşıya gelince, bazı Müslüman'lar: "Biz bu gün sayıca az olmaktan dolayı yenilmeyiz" demişlerdi. Bu söz, Peygamber'imizin (S.) hoşuna gitmemişti. Sonunda şiddetli bir savaş başladı ve müşrikler yenilgiye uğratıldı ve müşrikler yanlarında getirdikleri çoluk çocuklarını bırakıp kaçmışlar. Müslüman'lar da, ganimetlere çullandılar. İşte o zaman müşriklerin reisleri, adamlarına: "Ey çoluk çocuğunuzun namert koruyucuları! Rezilliğinizi görün işte!" diye seslenmeye başladılar. Bunun üzerine müşrikler geri döndüler ve işte o zaman Müslüman'lar, gururlarını ifade eden sözlerinin cezasını gördüler ve savaş alanından geri çekilmeye başladılar. Bu sırada Peygamber'imiz (S.), sırtında olduğu katırı mahmuzlayarak müşriklerin üstüne sürmeye çalışıyor ve: "Ben, Allah'ın Elçisi'yim; yalan yok! Ben, Abdulmuttalib'in oğluyum!" diye haykırıyordu. Peygamber'imiz (S.), o hengamede yanında bulunan amcası Hz. Abbas'a: "İnsanları yanıma çağır!" diye emir verdi ve o da gür sesiyle Ensar'ın oymaklarını teker teker sayarak onlara seslendi; sesini duyanlar da: "Lebbeyke lebbeyk!" (emrin başüstüne!) diye karşılık verdiler. İşte bundan sonra İlâhî inâyet erişti ve büyük zafer kazanıldı.

ثُمَّ يَتُوبُ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ
غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٢٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا
وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْن۪يكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ٓ
اِنْ شَٓاءَ اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذ۪ينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَد۪ينُونَ د۪ينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذ۪ينَ
اُو۫تُوا الْكِتَابَ حَتّٰى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ
صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ
النَّصَارَى الْمَس۪يحُ ابْنُ اللّٰهِ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ
يُضَاهِؤُ۫نَ قَوْلَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ
اللّٰهُ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾ اِتَّخَذُٓوا اَحْبَارَهُمْ
وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَالْمَس۪يحَ ابْنَ
مَرْيَمَ وَمَٓا اُمِرُٓوا اِلَّا لِيَعْبُدُٓوا اِلٰهًا وَاحِدًا
لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

27. Sonra Allah, bu olanların (Huneyn savaşının) ardından (size karşı savaşanlardan) kimi dilerse, onun (gayretiyle) tövbesini (İslam'ını) kabul eder. Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

28. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'a ortak koşanlar, (maddî ve manevî necasetlerden sakınmadıkları için) pislikten başka bir şey değildir. Artık bu yıllarından (Hicret'in dokuzuncu yılından) sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar (Harem bölgesine girmesinler; Hacc ve Umre de yapmasınlar). Ve eğer (Hacc mevsiminde onlarla yaptığınız ticaretin kesilmesi sebebiyle) yoksulluktan korkacak olursanız, bilin ki, Allah dileyecek olursa lütfundan sizi zenginleştirir. Çünkü Allah gerçekten Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

29. O kendilerine Kitap verilmiş olanlardan (şirksiz olarak) Allah'a ve (bedenî diriliş ve hayat olarak) ahret gününe iman etmeyen, Allah'ın ve Elçisinin haram kıldığını haram saymayan ve hak dini din edinmeyen kimseler, boyun eğerek elleriyle (kendi mallarından) cizye vermeyi kabul edinceye değin onlarla savaşın.

30. Bir de, bu (Medine'deki) Yahudi'ler: "Uzeyr, Allah'ın oğludur" dediler. Şu (Necran'daki) Hıristiyan'lar da: "Mesîh (İsa), Allah'ın oğludur" dediler. İşte bu, onların ağızlarıyla söyledikleri (mesnetsiz) sözlerdir. Onlar bu sözlerini daha önceki kâfirlerin (atalarının) sözlerine benzetiyorlar (bilgisizce onları taklit ediyorlar). Allah onları kahreylesin; nasıl da haktan çevriliyorlar!

31. Yahudi'ler, şeyhlerini, Hıristiyan'lar da rahiplerini ve Meryem oğlu İsa Mesîh'i de tanrı edindiler. Oysaki onlar, ancak bir tek tanrıya tapmakla emrolunmuşlardı. Ondan başka tanrı yoktur. Allah, onların ortak koştukları şeylerin hepsinden münezzehtir.

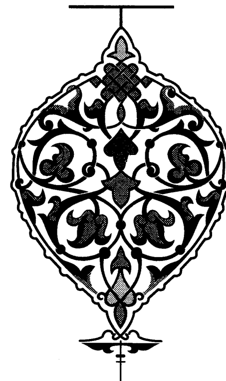
(27) Rivâyete göre, Huneyn savaşından sonra o kâfirlerden bazıları gelip Müslüman oldular; Peygamber'imize (S.) biat ettiler ve: "Ey Allah'ın Elçisi! Bu savaşta kadınlarımız ve çocuklarımız esir edildi ve mallarımız alındı..." dediler. Bunun üzerine Peygamber'imiz, mücahitlere seslenerek buyurdu ki: "Bakınız, bu adamlar, bize gelip Müslüman oldular ve öncelikle çoluk çocuklarını istiyorlar. Eğer gönül hoşluğuyla esirleri sahiplerine vermek istiyorsanız, ne âlâ! Bunu yapmayanlar ise, o esirleri bize borç olarak versinler; elimize bir şey geçince, onların bedellerini kendilerine veririz." Mücahitler de, gönül hoşluğuyla onları sahiplerine geri verdiler.

(29) Gerek bu âyette, gerekse âhirete iman etmeyen Kitap Ehlini anlatan diğer âyetlerde Kitap Ehlinden kastedilen, Medine Yahudi'leridir ki, bunlar, Yahudi'lerin Sadûkıyyûn (Sadûkîler) fırkasıdır. Bu fırkanın kurucusu, M.Ö. 3. Asırda yaşamış olan bid'atçi Sadûk'tur. Bunların inancına göre ölülerin kıyameti, yani öbür dünyada bedenî hayat yoktur.

(30) Bir görüşe göre, Hz. Uzeyr'in, Allah'ın oğlu olduğunu söyleyenler kadîm Yahudi'lerdir; sonra bu görüş, kesintiye uğramıştır. İşte bu âyette, o kadîm Yahudi'lerin inancı anlatılmaktadır. Diğer bir görüşe göre ise, bu, Medine'deki Yahudi'lerin inancıdır. Yahudi'lerin, Hz. Uzeyr hakkında bunu söylemelerinin sebebi de şudur: Daha önce (Bakara:259. dipnotunda) anlatıldığı gibi, Babil kıralı Nabukodonosor (Buhtenassar), Yahudi'lerin âlimlerini öldürdüğü zaman Hz. Uzeyr, henüz küçük bir çocuktu. Nihâyet İsrail Oğulları, Kudüs'e döndüklerinde içlerinde Tevrat'ı bilen hiç kimse kalmamıştı. İşte o zaman Allah, İsrail Oğulları'na Tevrat'ı yeniden öğretmesi için Hz. Uzeyr'i gönderdi. Hz. Uzeyr, Tevrat'ı onlara yazdırınca, bazı Yahudi'ler dediler ki: "Allah, Tevrat'ı bir adamın kalbine yerleştirmişse, mutlaka onun oğlu olduğu içindir."

Mesîh İsa'nın, Allah'ın (C.) oğlu olduğunu söyleyenler de, bazı Hıristiyan'lardır. Onlar da, babasız çocuk olmayacağını düşünerek bunu söylemişlerdir. Yahut tanrı olmayanın, Mesîh'in yaptığı gibi, körü ve alacalıyı iyileştiremeyeceğini ve ölülere hayat veremeyeceğini düşünerek bunu söylemişlerdir.

(31) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), bu âyeti okuyunca, Hıristiyan asıllı olan Adiyy bin Hatem dedi ki: "Onlar, şeyhlerini ve rahiplerini tanrı edinmiyorlar ki!.." Peygamber'imiz (S.) de buyurdu ki: "Pekiyi, onlar, helâl, haram ve hayat tarzı tesbitinde, onlara karşı körükörüne teslimiyet içinde değiller mi ve onların karşısında yerlere eğil miyorlar mı?" Hz.Adiyy de: "Evet!.." dedi. Peygamber'imiz de: "İşte bu, onları tanrı edinmek demektir" dedi.

يُرِيدُونَ اَنْ يُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللّٰهُ
اِلَّٓا اَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾
هُوَ الَّذ۪ٓى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَد۪ينِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّ۪ينِ كُلِّه۪ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِنَّ كَث۪يرًا مِنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ
لَيَأْكُلُونَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ ۜ وَالَّذ۪ينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ
وَلَا يُنْفِقُونَهَا ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَل۪يمٍۙ ﴿٣٤﴾
يَوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا ف۪ي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا جِبَاهُهُمْ
وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ۜ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ
فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ
اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا ف۪ي كِتَابِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ مِنْهَٓا اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا
ف۪يهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِك۪ينَ كَٓافَّةً كَمَا
يُقَاتِلُونَكُمْ كَٓافَّةً وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّق۪ينَ ﴿٣٦﴾

32. Onlar Allah'ın nûrunu (ortaksız ve çocuksuz olduğunu gösteren delillerini, Kur'an'ı, Peygamberin peygamberliğini) ağızlarıyla (şirk ve hakkı yalanlayan sözleriyle) söndürmek istiyorlar; Allah ise, kâfirler hoşlanmasalar da, nûrunu mutlaka tamamlamak diliyor.

33. Allah Odur ki, Ona ortak koşanlar, hoşlanmasalar da, bu Elçisi'ni hidâyet ve hak din ile gönderdi ki, bu dini bütün dinlerden üstün kılsın.

34. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! (Yahudi) şeyhlerden ve (Hıristiyan) rahiplerden birçokları, hiç şüphesiz insanların mallarını haksız sebeplerle (Allah ile aralarında vasıta olup onları Allah yaklaştırmak, kendilerine şefaat etmek vaadiyle) yerler ve insanları Allah yolundan alıkoyarlar. O kimseler (Müslüman'lar) ki, altın ve gümüşü biriktirip de, onlardan Allah yolunda harcamazlar (zekâtını vermezler), işte onlara da pek can yakıcı bir azabı müjdele!

35. O gün, o biriktirip de zekâtını vermedikleri altın ve gümüş (para vs.), Cehennem ateşinde kızdırılacak; sonra bunlarla onların alınları, böğürleri ve sırtları dağlanacak; onlara: "İşte bu, kendiniz için biriktirdiğiniz servettir; şimdi, biriktirdiklerinizin azabını tadın!" denecek.

36. Şüphesiz şu gökleri (zamanları oluşturan gök cisimlerini) ve bu yeri yarattığı gün (günden beri) Allah'ın Kitabında (hükmünde, Levh-ı Mahfûz'da), Allah katında ayların sayısı on ikidir. Onlardan dördü (Hacc ve Umrenin yapıldığı) Haram (savaşın yasak olduğu) Aylar'dır. İşte bu, (Hacc ve Umre güvenliğini ihlal etmemek) dosdoğru dindir.(İbrahim ile İsmail Peygamberlerden miras kalan bir gelenektir.) Öyleyse o aylarda kendinize zulmetmeyin (yasakları ihlal etmeyin). Yine de, müşrikler size karşı top yekûn savaşıyorlarsa, siz de onlara karşı top yekûn (ve bütün aylarda) savaşın ve bilin ki, Allah gerçekten, takvâ sahipleriyle beraberdir.

(36) Haram Aylar, Zi'l Ka'de, zi'l Hicce, Muharrem ve Receb aylarıdır. İlk üçü, Hacc ibadetinin, Hacc zamanına göre senenin ortasında bulunan Receb ayı da, Umre ibadetinin güven içinde yapılabilmesi için Arap'lar bu aylarda savaşmazlardı.

İslam âlimlerinin cumhuruna göre, bu aylardaki savaşın haram olma hükmü kaldırılmıştır ve artık söz konusu zulüm, o aylarda günah işlemekten ibarettir. Çünkü bu aylarda günah işlemek, Harem bölgesinde ve ihramlı olarak günah işlemek gibi vebali ağırdır.

Bazı Tâbiî âlimlerine göre, savaşı başlatan taraf onlar olmadıkça bu hüküm her zaman geçerlidir. Peygamber'imizin (S.), Hevazin savaşından sonra Zi'l Ka'de ayında Taif'i kuşatması ise, Hevazin savaşından sonra kaçanların Taif'e sığınmaları üzerine olmuştur ve bu kuşatma 40 gün sürmüş; ancak Taif fethedilmemştir. Hevazin (Huneyn) savaşı ise müşrikler tarafından başlatılmıştı.

اِنَّمَا النَّسٖٓيءُ زِيَادَةٌ فِى الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذٖينَ كَفَرُوا
يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِؤُا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ
اللّٰهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ زُيِّنَ لَهُمْ سُوٓءُ اَعْمَالِهِمْ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿٣٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ
اٰمَنُوا مَا لَكُمْ اِذَا قٖيلَ لَكُمُ انْفِرُوا فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ
اثَّاقَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ اَرَضٖيتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ
الْاٰخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِى الْاٰخِرَةِ
اِلَّا قَلٖيلٌ ﴿٣٨﴾ اِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا
وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْـًٔا وَاللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ﴿٣٩﴾ اِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ
نَصَرَهُ اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذٖينَ كَفَرُوا ثَانِىَ اثْنَيْنِ
اِذْ هُمَا فِى الْغَارِ اِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ
اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكٖينَتَهُ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهُ
بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذٖينَ كَفَرُوا السُّفْلٰى
وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِىَ الْعُلْيَا وَاللّٰهُ عَزٖيزٌ حَكٖيمٌ ﴿٤٠﴾

37. Erteleme (Haram Aylar'ından birinin yasak hükmünü başka bir aya nakletmek), küfürde ileri gitmekten başka bir şey değildir; küfre saplanmış olanlar onunla (daha da) saptırılıyorlar. Onlar, onu (yerini değiştirdikleri ayı) bir yıl helâl, bir yıl haram sayarlar ki, Allah'ın haram kıldığı ayların sayısını (dört olarak) tuttursunlar. Böylece Allah'ın haram kıldığını helâl kılmış oluyorlar. Onların kötü işleri, kendilerine güzel gösterilmiştir. Zaten Allah (kendi iradeleriyle) küfürde ısrarlı olan güruhu (icbârî olarak) hidâyete erdirmez.

38. Ey iman etmiş olanlar! Size ne oldu ki, size: "Allah yolunda seferber olun!" denildiği zaman ağırdan alarak yere çakılıp kaldınız? Yoksa siz bu dünya hayatını öbür dünya hayatına tercih mi ettiniz? Ancak bu dünya hayatının faydası öbür dünya hayatının yanında pek az bir faydadan ibarettir.

39. Eğer siz topluca seferber olmayacak olursanız, Allah sizi pek can yakıcı bir azapla cezalandıracak ve sizin yerinize başka bir toplumu getirecektir. Hem de, siz (savaşa çıkmamakla) Ona (Allah'a, Elçisi'ne) hiçbir zarar veremeyeceksiniz. Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

40. Eğer siz, Allah'ın Elçisi'ne yardım etmeyecek olursanız, bilin ki, geçmişte Allah ona gerçekten yardım etmişti. Hani o zaman o kâfirler, onu (Mekke'den) çıkardıkları (çıkmak zorunda bıraktıkları) zaman o, iki kişiden biri idi (yanında yalnız Ebu Bekir vardı). Hani ikisi o mağarada bulundukları sırada arkadaşına şöyle diyordu: "Sakın, kaygılanma; çünkü şüphesiz Allah bizimle beraberdir!" Sonuçta Allah, onun üzerine sükûnetini (moral rahmetini) indirmişti ve onu sizin göremediğiniz askerlerle desteklemişti. Hem de, Allah, o küfre saplanmışların sözünü (şirk ve küfür davasını) alt etti (alçalttı); Allah'ın sözü ise, yegâne yüce (galip) olandır. Zaten Allah Azîz'dir (her şeyden üstündür), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

(37) Câhiliyye devri Arap'ları, bazı yıllar onlar savaşta iken Haram Aylar, gelip çattığı zaman, Haram Aylar'dan olan bir ayı helâl ve onun yerine, haram olmayan bir sonraki ayı haram sayıyorlardı ve başka bir sene de aynı ayı eski haliyle haram olarak kabul ediyorlardı.

(38) Söz konusu sefer, Taif seferi dönüşünden sonra Hicret'in 9. Yılında vukû bulan Tebük seferidir. Bı seferin ilânı, bir kıtlık yılına, çok sıcak bir mevsime ve Medine'lilerin, bahçelerindeki meyvelerinin olgunlaştığı, ağaçlarının gölgesinde oturmanın pek tatlı geldiği günlere rastlamıştı. Üstelik yol çok uzun ve düşman çok kalabalık idi; karşılarında Bizans İmparatorluğu'nun 40 bin kişilik donanımlı bir ordusu vardı. İşte sefere çıkmak, bu sebeplerden dolayı bazı Müslüman'lara zor geliyordu.

Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Tebük seferi dışında hiçbir seferde gideceği yeri belli et-

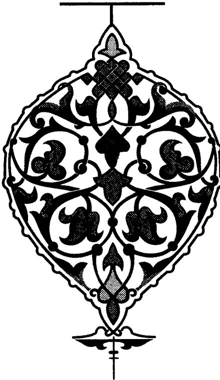
memiş; sefer yapılacak yeri hep gizli tutmuştu. Tebük seferinde ise, mücahitler, hazırlıklarını ona göre yapsınlar diye hedefi belirlemişti.

Tebük, Vadilkura ile Şam arasında bir yer olup Medine'ye 12, Şam'a da 11 konaktır.

Hıristiyan Arap'lar, Bizans İmparatoru'na yazdıkları bir mektupla Müslüman'ların büyük sıkıntı içinde olduklarını ve onları dinlerinden döndürmenin tam zamanı olduğunu belirtip kendisini bir sefere teşvik etmişlerdi. O da 40 bin kişilik bir ordu hazırlayıp ünlü bir kumandanının komutasında yola çıkarmıştı.

Müslüman'lar cephesinde de, nâzil olan âyetler ve Peygamber'imizin (S.) teşvik edici hutbeler okumasından sonra 30 veya 40 veya 70 bin kişilik bir ordu meydana getirldi. Bu arada 80'den fazla münafık ve tembel bazı mü'minler de, Peygamber'imizden izin alıp sefere katılmadılar. Sonunda İslam ordusu, çok zor geçen bir yolculuktan sonra Tebük'e vardı; ancak düşman ordusu geri dönüp gittiğinden düşmanla karşılaşma olmadı.

(40) Bu mağara, Sevr Dağı'nın doruğundadır. Sevr Dağı, Mekke'ye bir saat mesafededir. Peygamber'imiz (S.) ile Hz.Ebu Bekir (R.), bu mağarada üç gün kaldılar. Onları arayan müşrikler, mağaranın üstüna çıktıkları zaman Hz.Ebu Bekir, kaygılanmış ve işte o zaman Peygamber'imiz: "Kaygılanma..." demişti. Müşrikler, mağaranın etrafında dolaştıkları halde, bir güvercin, mağaranın ağzında yumurtlamış ve örümcek de mağaranın ağzına ağını örmüş olduğundan, içeride insan olabileceğine ihtimal verilmemişti.

اِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (٤١)
لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلٰكِنْ
بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا
لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ اَنْفُسَهُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ (٤٢) عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ حَتّٰى
يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ (٤٣)
لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُجَاهِدُوا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ (٤٤) اِنَّمَا
يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ (٤٥) وَلَوْ
اَرَادُوا الْخُرُوجَ لَاَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلٰكِنْ كَرِهَ اللّٰهُ انْبِعَاثَهُمْ
فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ (٤٦) لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ
مَا زَادُوكُمْ اِلَّا خَبَالًا وَلَاَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ
الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ (٤٧)

41. Gerek hafif olarak, gerek ağır olarak (binekli veya yaya olarak, elvirişli veya elverişsiz şartlarda) seferber olun (topluca sefere çıkın) ve Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla cihat edin. İşte bu, sizin için daha hayırlıdır. Bunu bir bilecek olsanız!..

42. Eğer yakın bir dünyalık ve orta bir yolculuk olsaydı, onlar (bu sefere katılmayanlar, ganimet almak için) mutlaka senin peşinden gelirlerdi. Ancak bu meşakkatli yolculuk onlara uzak geldi. Onlar: "Gücümüz yetseydi, mutlaka sizinle sefere çıkardık!" diye Allah'a yemin de edeceklerdir. Onlar, (bu yalan yeminle) kendilerini helâk ediyorlar. Zaten Allah, onların yalancı olduklarını hiç kuşkusuz bilir.

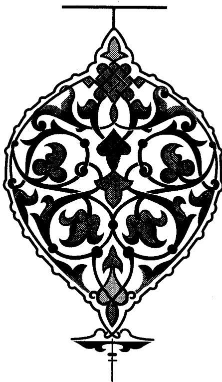
43. Ey Muhammed! Allah seni affeylesin; doğru söyleyenler, senin için apaçık belli olmadan ve sen, yalancıların kimler olduğunu bilmeden niçin onlara (sefere katılmamak için) izin verdin?

44. Allah'a ve âhıret gününe (hayatına) iman edenler, malları ve canlarıyla cihat etmekten geri kalmak için senden izin istemezler. Zaten Allah, takvâ sahiplerini hakkıyla bilendir.

45. Senden izin isteyenler, ancak Allah'a ve (Kur'an'da anlatılan) âhıret gününe iman etmeyenler ve kalpleri (bu din hakkında) şüphe içinde olup artık onlar şüphelerinde bocalayanlardır.

46. Zaten eğer onlar bu sefere çıkmak isteselerdi, mutlaka bunun için bir hazırlık yaparlardı. Ancak Allah, onların (hür iradeleriyle, bunu istememelerinden dolayı) davranmalarını istemedi (bunu yaratmadı) de, (korkaklık ve tembellikle) onları seferden alıkoydu ve onlara (kendi adamları veya onlara izin veren Peygamber tarafından): "Evinde oturanlarla beraber oturun!" denildi.

47. Eğer onlar sizin içinizde sefere çıkmış olsalardı, insanların kafasını bozmaktan başka bir katkıları olmazdı ve mutlaka aranızda fitne ve fesat çıkarmak için uğraşacaklardı. İçinizde de onlara pek kulak veren (zayıflar) var. Zaten Allah, zalimleri hakkıyla bilendir.

لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْاُمُورَ حَتّٰى
جَٓاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾
وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ ائْذَنْ ل۪ي وَلَا تَفْتِنّ۪يۜ اَلَا فِي الْفِتْنَةِ
سَقَطُواۜ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُح۪يطَةٌ بِالْكَافِر۪ينَ ﴿٤٩﴾ اِنْ تُصِبْكَ
حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْۚ وَاِنْ تُصِبْكَ مُص۪يبَةٌ يَقُولُوا قَدْ اَخَذْنَٓا
اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَنْ
يُص۪يبَنَٓا اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَاۚ هُوَ مَوْلٰينَاۚ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَٓا اِلَّٓا
اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِۜ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُص۪يبَكُمُ اللّٰهُ
بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِه۪ٓ اَوْ بِاَيْد۪ينَاۘ فَتَرَبَّصُٓوا اِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ اَنْفِقُوا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَّلَ
مِنْكُمْۜ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِق۪ينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا
مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ اِلَّٓا اَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِه۪ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ
كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُونَ اِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

48. Ant olsun ki, onlar (münafıklar), bundan önce de (İlk Medine'ye geldiğinde, Uhud savaşında) fitne çıkarmak istemişler ve sana karşı bir takım işler çevirmişlerdi. Sonunda hak geldi (yerini buldu) ve onlar hoşlanmasalar da Allah'ın buyruğu üstün geldi.

49. Onlardan öylesi de var ki: "Bu sefere katılmamak için bana izin ver de, beni fitneye düşürme (beni emrine karşı gelmek durumunda bırakma. Çoluk çocuğumun ve mallarımın sahipsiz kalıp zayi olmalarına meydan verme. Bu Medine halkı, benim kadınlara düşkünlüğümü biliyor; Rum kızları yüzünden beni fitneye düşürme)!" der. Haberiniz olsun ki, onlar zaten fitnenin ta kendisine düşmüşlerdir ve hiç kuşkusuz Cehennem kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır.

50. Ey Muhammed! Eğer sana bir iyilik dokunacak olursa, bu, onları üzer; eğe

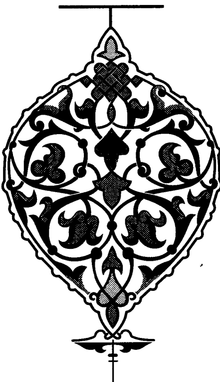
sana bir kötülük dokunacak olursa: "Doğrusu biz tedbirimizi önceden almışızdır!" derler ve sevine, sevine (Peygamber'den veyahut bunu haber verenden, meclislerinden) dönüp giderler.

51. De ki: "Allah'ın bize yazdığından başkası bize asla dokunmayacaktır. Bizim yegâne Mevlamız (yardımcımız, koruyucumuz) Odur. Öyleyse bütün mü'minler de yalnız Allah'a tevekkül etsinler!"

52. De ki: "Siz bizim için ancak iki iyilikten (şehitlik ile zaferden) birini bekliyorsunuz; biz ise, Allah'ın Kendi katından veya bizim elimizle sizi bir azaba uğratmasını bekliyoruz. Artık siz (bizim âkıbetimizi) bekleyin; biz de sizinle beraber sizin (âkıbetinizi) beklemekteyiz."

53. De ki: "İster gönüllü, ister gönülsüz (sefer için, hayır için) harcayın; sizden asla kabul edilmeyecektir; çünkü siz gerçekten tamamen yoldan çıkmış (fâsık) bir güruh olmuşsunuz."

54. Yaptıkları harcamaların kabul edilmemesine engel olan ancak şudur: Onlar Allah ve Elçisi'ni inkâr ettiler; namaza da ancak üşenerek gelirler ve istemeye, istemeye harcama yaparlar.

فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا اَوْلَادُهُمْۜ اِنَّمَا يُر۪يدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ٥٥
وَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْۜ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ
يَفْرَقُونَ ٥٦ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَـًٔا اَوْ مَغَارَاتٍ اَوْ مُدَّخَلًا لَوَلَّوْا
اِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ٥٧ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِۚ
فَاِنْ اُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَاِنْ لَمْ يُعْطَوْا مِنْهَٓا اِذَا هُمْ
يَسْخَطُونَ ٥٨ وَلَوْ اَنَّهُمْ رَضُوا مَٓا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُۙ
وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْت۪ينَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِه۪ وَرَسُولُهُٓ
اِنَّٓا اِلَى اللّٰهِ رَاغِبُونَ ٥٩ اِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَٓاءِ وَالْمَسَاك۪ينِ
وَالْعَامِل۪ينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
وَالْغَارِم۪ينَ وَف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّب۪يلِۜ فَر۪يضَةً مِنَ
اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ٦٠ وَمِنْهُمُ الَّذ۪ينَ يُؤْذُونَ
النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ اُذُنٌۜ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِن۪ينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْۜ
وَالَّذ۪ينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ٦١

55. Ey Muhammed! Öyleyse onların malları ve çocukları sakın, seni, imrendirmesin; Allah onları dünya hayatında bunlarla (bunların yüzden büyük zorluklara katlanmakla) ancak azaba uğratmayı ve canlarının kâfir olarak çıkmasını diliyor.

56. Onlar (münafıklar), hiç şüphesiz sizden olduklarına Allah'a yemin de ederler. Oysaki onlar sizden değildirler; ancak onlar (müşriklere yaptıklarınızı onlara da yaparsınız diye) sizden çok çekinen bir güruhtur.

57. Onlar, sığınacak bir yer, yahut barınacak mağaralar veyahut girecek bir tünel bulsalar, oraya doğru çılgınca koşarlar.

58. Onlardan (münafıklardan) kimileri de sadakaların (zekâtların, ganimetlerin) dağıtımı konusunda seni çekiştiriyorlar. İşte o sadakalardan kendilerine verilecek olursa, hoşnut olurlar; sadakalardan onlara

verilmeyince de, hemen küserler.

59. Eğer onlar da, Allah ve Elçisi'nin kendilerine verdiğine razı olup da: "Allah bize yeter; Allah, lütfundan ileride bize verecek; Eliçisi de, verecek. Biz gerçekten yalnız Allah'ın vereceğine tâlibiz!" deselerdi, kendileri için hayırlı olurdu.

60. Sadakalar (zekâtlar), Allah tarafından tayin edilmiş bir hak olarak yalnız fakirler (malı ve geliri olmayanlar), miskinler (malı ve geliri ihtiyacını karşılamayan muhtaçlar), sadaka toplamakla görevli memurlar, kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlar (Müellefe-i Kulûb), hürriyetlerine kavuşturulacak köleler, borçlular, Allah yolunda savaşanlar (ve savaş imkânlarını hazırlamak), yolda kalmışlar içindir. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işi hikmetlidir).

61. Onlardan (münafıklardan) öyleleri de var ki, Peygamberi incitirler ve: "O, (her söyleneni dinleyip kabul eden) bir kulaktır. (Biz ona yemin ettik mi, hemen inanıveriyor)" derler. De ki: "O, sizin için bir hayır kulağıdır." O, Allah'a inanır; mü'minlere de inanır ve sizden iman edenler için bir rahmettir. Allah'ın Elçisi'ni incitenler için de pek acıklı bir azap vardır.

(60) Fakir ve miskinin tanımı konusunda bunun tersi de söylenmştir. Her iki görüşün de delilleri vardır.

Kalpleri İslam'a ısındırılacak olanların da sınıfları vardır:

Peygamber'imizin (S.), gönüllerini kazanmak amacıyla sadakalardan pay verdiği Arap eşrafı.

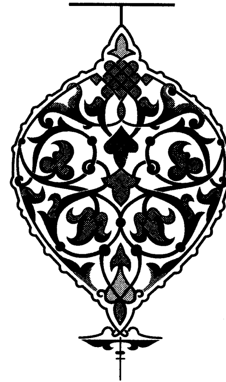
Uyeyne bin Hısn, Akra' bin Habis ve Ahbes bin Mirdas gibi Müslüman olmakla beraber niyetleri henüz sağlam olmayan kimseler.

Kendilerine sadakadan pay verildiği takdirde benzerlerinin de Müsüman olması umulan kimseler.

Kâfirlere ve zekâtlarını vermeyen asilere karşı savaşmaları için gönülleri kazanılmak istenenler.

Diğer bir görüşe göre, hürriyetlerine kavuşturulmak için sadakadan pay verilen insanlar, köleler değil, fakat fidyeleri verilip hürriyetlerine kavuşturulacak olan savaş esirleridir.

Bir diğer görüşe göre ise, sadakaların bu kısmıyla köleler satın alınıp âzat edilir.

يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْۚ وَاللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَحَقُّ
اَنْ يُرْضُوهُ اِنْ كَانُوا مُؤْمِن۪ينَ ﴿٦٢﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّهُ
مَنْ يُحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا ف۪يهَاۜ
ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظ۪يمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ اَنْ تُنَزَّلَ
عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا ف۪ي قُلُوبِهِمْۜ قُلِ اسْتَهْزِؤُاۚ
اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ
لَيَقُولُنَّ اِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُۜ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيَاتِه۪
وَرَسُولِه۪ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا
قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ ا۪يمَانِكُمْۜ اِنْ نَعْفُ عَنْ طَٓائِفَةٍ مِنْكُمْ
نُعَذِّبْ طَٓائِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِم۪ينَ ﴿٦٦﴾ اَلْمُنَافِقُونَ
وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ اَيْدِيَهُمْۜ نَسُوا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْۜ
اِنَّ الْمُنَافِق۪ينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنَافِق۪ينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِد۪ينَ ف۪يهَاۜ هِيَ
حَسْبُهُمْۚ وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُق۪يمٌۙ ﴿٦٨﴾

62. Onlar (münafıklar Peygamber hakkında söylediklerini inkâr ederek) siz mü'minleri hoşnut etmek için Allah'a yemin ederler. Oysaki eğer onlar gerçekten iman edenler iseler, (itaat ederek) Allah ve Elçisi'ni hoşnut etmeleri elbette daha doğrudur.

63. Onlar bilmediler mi ki, her kim Allah'a ve Elçisi'ne karşı gelecek olursa, işte bu gibiler için mutlaka Cehennem ateşi olacaktır. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. İşte pek büyük rezil-rüsvaylık budur.

64. O münafıklar, kalplerinde olanları yüzlerine vuracak (yahut mü'minlere haber verecek) bir sûrenin indirilmesinden çekinirler (yahut çekinmelidirler). Ey Muhammed! De ki: "Siz daha alay edin! Allah, o (ortaya çıkmasından) çekindiğiniz şeyi (nifakınızı) mutlaka ortaya çıkarcaktır.

65. Ant olsun ki, eğer onlara (niçin alay ettiklerini) soracak olursan da, hiç şüphesiz diyeceklerdir ki: "Biz sadece lafa dalmış eğleniyorduk. (Yolcuların âdeti olmak üzere moral bulmak için bunu yapıyorduk.)" De ki: "Yoksa Allah ile mi, âyetleri ile mi, Elçisi ile mi alay ediyordunuz?"

66. "Boşuna özür beyan etmeyin. Siz iman ettikten sonra gerçekten küfre saptınız. İçinizden bir kısmını (ihlâslı olarak tövbe edenleri, alay etme sohbetine katılmayanları) bağışlayacak olsak bile, bir kısmını azaba uğratacağız; çünkü onlar gerçekten mücrimlerdir (münafıklıkta ve alay etmede ısrarlı olan suçlulardır)."

67. Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindendir (; onlar sizden değildir; onlar birbirlerine benzemektedirler); onlar (Müslüman'ların aksine,) kötülüğü emrederler; iyilikten alıkoyarlar ve cimrilik ederler (Allah yolunda harcamazlar). Onlar Allah'ı unuttular; bunun için Allah da onları unuttu. Gerçekten münafıklar, fâsıkların (yoldan tamamen çıkmışların) ta kendileridir.

68. Allah, erkek münafıklara da, kadın münafıklara da, diğer kâfirlere de Cehennem ateşi vaat etmiştir. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. Bu ceza onlara yeter. Hem de, Allah onlara lânet etmiştir. Sürekli azap (Cehennem azabı, dünyada gördükleri münafıklık azabı, ezikliği) da onlar içindir.

(65) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Tebük seferinde yol alırken önünde münafıklardan bir grup süvari bulunuyordu ve bunlar Kur'an ve Allah'ın Elçisi ile alay ederek: "Şu adama bakın; Şam kalelerini ve saraylarını fethetmek istiyor!" diyorlardı. O anda Allah (C.), Peygamber'imizi onların söylediklerine muttali kıldı. Peygamber'imiz de, hemen: "Şu süvari grubunu durdurun!" diye emir verdi; sonra onların yanına gidip kendilerine: "Siz aranızda şunları, şunları konuştunuz!" buyurdu. Onlar ise, dediler ki: "Ey Allah'ın Elçisi! Vallahi, biz ne senin hakkında, ne de senin Ashab'ın hakkında bir şey konuşmadık; ancak biz moral bulup kolay yol almak için yolcuların yaptıkları gibi lafa dalmış eğleniyorduk."

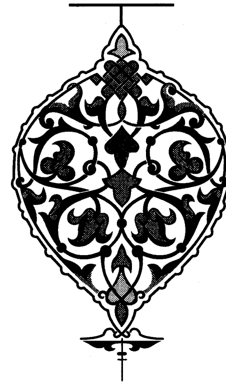
كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوٓا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَاَكْثَرَ اَمْوَالًا
وَاَوْلَادًاۜ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا
اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي
خَاضُواۜ اُو۬لٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ وَاُو۬لٰٓئِكَ
هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ
نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيمَ وَاَصْحَابِ مَدْيَنَ
وَالْمُؤْتَفِكَاتِۜ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِۚ فَمَا كَانَ
اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾
وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيعُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُۜ اُو۬لٰٓئِكَ
سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ وَعَدَ اللّٰهُ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍۜ
وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

69. Siz (münafıklar) de, (Peygamberinize karşı takındığınız tutumda) tıpkı sizden öncekiler gibisiniz. Onlar, sizden daha güçlü kimselerdi; onların malları ve çocukları da sizinkinden daha çoktu. İşte onlar dünyadan nasipleri kadar faydalandılar. Böylece sizden öncekiler dünyadan nasipleri kadar faydalandıkları gibi, siz de dünyadan nasipleriniz kadar faydalandınız; onlar boş şeylere dalıp gittikleri gibi, siz de boş şeylere dalıp gittiniz. Onların yaptıkları (kendilerince güzel olan) şeyler, bu dünyada da, öbür dünyada da boşa gitmiştir. (Her iki cihanda da iyi bir karşılığı olmamıştır.) İşte onlar hüsrana uğrayanların da ta kendileridir.

70. Onlardan önceki Nûh halkının, Âd ile Semûd halklarının (Hûd ile Saalih halklarının), İbrahim halkının, Medyen yarânının (Şuayb halkının) ve (Lût halkının) altüst olmuş kasabalarının haberleri kendilerine erişmedi mi? Onların hepsine Elçileri (peygamberleri) apaçık mucizelerle gelmişlerdi. İşte Allah onlara zulmedecek değildi; ancak onlar kendi kendilerine zulmettiler.

71. (Tevhid imanı ile) İman etmiş erkekler ile iman etmiş kadınlar da birbirlerinin dostlarıdırlar; onlar, iyilikleri emrederler; kötülüklerden alıkoyarlar; namazı dosdoğru kılarlar; zekâtı verirler; Allah ve Elçisi'ne itaat ederler. İşte Allah onlara merhamet edecektir. Şüphesiz Allah Azîz'dir (yegâne galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

72. Allah, (Tevhid imanı ile) iman etmiş erkekler ile iman etmiş kadınlara, altlarından ırmaklar akan Cennetler vaat etmiştir. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. Ayrıca onlara, Adn Cennetlerindeki güzel meskenler vaat etmiştir. Allah'ın rızası ise, (hepsinin sebebi olduğundan) en büyük nimettir. İşte bu, pek büyük saadetin ta kendisidir.

يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَمَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا
وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا
بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوٓا اِلَّٓا اَنْ اَغْنٰيهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ
مِنْ فَضْلِهِ فَاِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَاِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ
اللّٰهُ عَذَابًا اَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰينَا
مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّٓا
اٰتٰيهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾
فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَٓا اَخْلَفُوا
اللّٰهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوٓا
اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰيهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ اَلَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ
مِنْهُمْ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

73. Ey peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihat et ve onlara karşı çok sert davran (kâfirlere ve münafıklığını açıklayanlara karşı savaş; münafıklığını kabul etmeyenlere karşı da çok sert uyarılarla cihat et)! Onların en son varacakları yer de cehennemdir. O en son dönecekleri yer de ne kötüdür!

74. Onlar (o münafıklar) o sözleri söylemediklerine Allah'a yemin ederler. Ant olsun ki, onlar o küfür kelimesini gerçekten söylediler; Müslüman olduktan sonra küfre saptılar; başaramadıkları bir işe (Peygamber'e suikasta) yeltendiler ve olsa, olsa sırf Allah, Elçisi vesilesiyle (bereketiyle) lütfundan kendilerini zenginleştirdiği için öç almak istediler. Artık eğer tövbe edecek olurlarsa, kendileri için hayırlı olur; yok eğer yüz çevirecek olurlarsa, Allah, onları bu dünyada da, öbür dünyada da pek can yakıcı bir azaba uğratacaktır. Onlar için yeryüzünde ne bir koruyucu, ne de bir yardımcı olmayacaktır.

75. Onlardan öyleleri de vardır ki, Allah'a şöyle yemin etmişlerdi: "Ant olsun ki, eğer Allah bize lütfundan (dünya malı) verecek olursa, hiç kuşkusuz biz sadaka vereceğiz ve hiç şüphesiz biz dürüst insanlardan olacağız!"

76. Sonra Allah, onlara lütfundan (dünya malı) verince, onlar onda cimrilik ettiler ve sözlerinden dönüp yüz çevirdiler (Yahut yüz çevirdiler. Zaten öylesiler dönek kimselerdir).

77. Bunun sonunda, Allah'a verdikleri sözden döndükleri ve yalan söyledikleri için Allah, onların (yaptıklarının) âkıbetini kalplerinde, Kendisine kavuşacakları güne değin sürecek bir nifaka çevirdi (istedikleri nifakı yarattı).

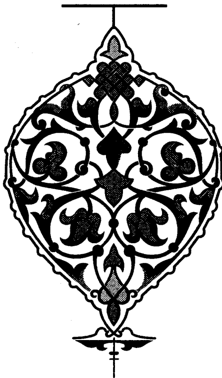
78. Onlar (münafıklar) bilmediler mi ki, Allah, onların sırlarını da, neler fısıldadıklarını ve Allah bütün görünmeyenleri gerçekten hakkıyla bilmektedir.

79. O kimseler ki, gönüllü olarak sadaka veren mü'minleri ve o kimseler ki, ancak güçlerinin yettiğini bulanları (sadaka verenleri) ayıplıyorlar da, onlarla alay ediyorlar, Allah da onlarla alay eder (alaylarının cezasını verir) ve pek can yakıcı azap onlar içindir.

(74) Rivâyet olnuyor ki, Peygamber'imiz (S.), Tebük seferinde iki ay kaldı. Bu sırada Kur'an âyetleri nâzil oluyor ve sefere katılmayan münafıklar bu âyetlerde ayıplanıyordu ve ordu içinde bulunan münafıklar da bunları işitiyorlardı. İşte o münafıklardan Cülas bin Süveyd: "Eğer Muhammed'in, bu sefere katılmamış olan ulularımız için söyledikleri doğru ise, o halde biz, eşeklerden de daha kötüyüz" dedi. Ensar'dan Âmir bin Kays da: "Evet, Vallahi, Muhammed hiç şüphesiz doğrudur" diye karşılık verdi. Bu olup bitenler, Peygamber'imize ulaşınca, anılan Cülas, huzura getirildi; ancak o, bunu söylemediğine Allah'a yemin etti. Âmir bin Kays da elini

kaldırıp: "Allah'ım, Peygamber'ine doğru söyleyenin tasdikini ve yalan söyleyenin de tekzibini bildirecek âyet indir!" diye dua etti. İşte o zaman bu âyet nâzil oldu. Bu yolculuk sırasında münafıklardan 15'i gece vakti Peygamber'imiz, bir dağ geçidinden geçerken bineğinden yuvarlamayı tasarlamışlardı. Bu sırada Ammar bin Yasir, Peygamber'imizin bineğinin yularından çekiyor ve Huzeyfe bin El- Yemanî de, hayvanı arkadan sürüyordu. İşte bu sırada Hz. Huzeyfe, karanlıkta ayak sesleri ve silah şakırtıları işitti; geri dönüp baktığında yüzlerini örtmüş bir grup insan gördü ve: "Ey Allah'ın düşmanları! Ben şimdi size gösteririm!" diye haykırınca da, adamlar kaçıp izlerini kaybettirdiler. Peygamber'imiz (S.), ilk Medine'ye geldiği zamanlarda bu münafıklar malî sıkıntı içinde bulunuyorlardı; sonra ganimetlerle zengin oldular. Bir de anılan Cülas'ın bir kölesi öldürülmüştü ve Peygamber'imiz, onun diyeti olarak kendisine 12 bin dirhem verilmesini emretti. İşte o para ile daha da zengin oldu. Hulasa, onların yaptıkları aynı zamanda nankörlüktü.

(75) Bir rivâyete göre bu âyet, Sa'lebe bin Hatıb hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Bu zat, Peygamber'imize: "Tek bir sağlam gömleğimiz vardır; karımla ikimiz nöbetleşe onu giyip namaz kılıyoruz. Benim için dua et; Allah bana biraz mal versin!" dedi. Peygamber'imiz de: "Ey Sa'lebe, hakkını vereceğin az mal, hakkını veremeyeceğin çok maldan hayırlıdır" buyurdu. Sa'lebe ise, kendisine mal verildiği takdirde onun hakkını vereceğine Allah'a yemin etti ve sonunda istediği duayı Peygamber'imizden aldı. Allah da, onun koyunlarına büyük bereket verdi. Sonunda Medine yakınlarında koyunlarına bol yaylım bulamadığı için önceleri bazı vakitlerin, sonra bütün vakitlerin cemaat namazlarını, daha sonra Cuma namazını da terkett ve gönderilen zekât memurlarına zekâtını da vermedi. Hakkında bu âyetler nâzil olunca, zekâtını getirdiyse de, Peygamber'imiz almadı.

اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْۜ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ
مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِۜ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
خِلَافَ رَسُولِ اللّٰهِ وَكَرِهُوا اَنْ يُجَاهِدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّۜ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ
حَرًّاۜ لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًاۚ
جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَاِنْ رَجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَٓائِفَةٍ مِنْهُمْ
فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ
عَدُوًّاۜ اِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾
وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهِۜ
اِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا
تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْۜ اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا
فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَٓا اُنْزِلَتْ
سُورَةٌ اَنْ اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ
اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

80. Ey Muhammed! Onlar (münafıklar) için ister bağışlama (mağfiret) dile, ister bağışlama dileme; eğer onlar için yetmiş kez bağışlama dileyecek olsan, yine de Allah, onları asla bağışlamayacaktır. İşte bu, onların Allah'ı ve Elçisi'ni gerçekten inkâr etmelerindendir. Zaten Allah, fâsıklar (yoldan tamamen çıkmışlar) güruhunu hidâyete erdirmez.

81. Allah'ın Elçisi'ne muhalefet ederek Tebük seferinden) geride kalanlar, evlerinde oturmaktan dolayı sevindiler; Allah yolunda malları ve canları ile cihat etmekten hoşlanmadılar ve şöyle dediler: "Bu sıcakta sefere çıkmayın!" Ey Muhammed! De ki: "Cehennem ateşinin sıcaklığı daha şiddetlidir." Bunu bir kavrasalardı!..

82. Artık onlar, işlediklerinin cezası olarak (dünayada) az gülsünler; (âhırette) çok ağlasınlar.

83. Ey Muhammed! Bundan sonra Allah, seni (bu seferden) onlardan bir grubun (savaşa katılmayan münafıkların, yahut münafıklardan savaşa katılmayan grubun) yanına (Medine'ye) döndürecek olup da, (başka bir sefere) seninle beraber çıkmak için senden izin isteyecek olurlarsa, artık onlara de ki: "Benimle hiçbir zaman sefere çıkamayacaksınız ve hiçbir düşmana karşı benimle beraber asla savaşmayacaksınız. Çünkü siz ilk kez (Tebük seferinde) evinizde oturmayı gerçekten tercih ettiniz. Öyleyse şimdi de geri kalanlarla (çoluk çocukla) beraber oturun!"

84. Ey Muhammed! O münafıklardan ölen hiç kimsenin namazını da kılma; onun mezarı başında da durma! Çünkü onlar, Allah'ı (Onun ortaksız olduğunu) ve Elçisi'ni gerçekten inkâr ettiler ve fâsıklar (yoldan tamamen çıkmışlar) olarak öldüler.

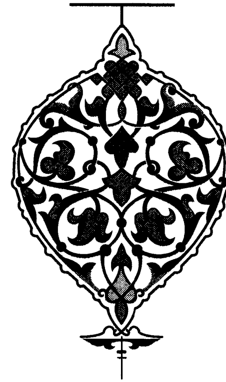
85. Onların ne malları, ne de çocukları sakın, seni, imrendirmesin; çünkü Allah, (akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanmadıkları için) onları dünyada onlarla sırf azap etmeyi ve kâfir olarak canlarının çıkmasını diler.

86. Ne zaman: "Allah'a (ortaksız olarak) iman ve Allah'ın Elçisi ile beraber cihat edin!" diye bir sûre de indirilse, içlerinden varlıklı olanlar, senden izin istediler ve: "Bırak bizi, evlerinde oturanlarla beraber oturalım!" dediler.

(80) Rivâyet olunuyor ki, ihlâslı Müslüman'lardan Abdullah bin Abdullah bin Übeyy, münafıkların başı olan babasının hastalığı sırasında, Peygamber'imizden babası için bağışlama dilemesini rica etti; Peygamber'imiz de bunu yaptı. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu.

(84) Münafıkların başı Abadullah bin Übeyy ölünce, dürüst bir Müslüman olan oğlu, Peygamber'imizi çağırdı; Peygamber'imiz de, ona teselli olarak ve hatırını sayarak bu davete icabet buyurdu ve iç gömleğini ona verdi. Cenaze o gömlek içinde kefenlendi. Nihâyet Peygamber'imiz, cenaze namazı için kalkınca veya namazı kıldıktan ve cenaze ile beraber gidip kazılmış mezarın başında durup defnedilinceye kadar orada bekledikten sonra bu âyet nâzil oldu.

Peygamber'imiz, bu münafıkın, gömleğiyle kefenlenmesine engel olmadı; çünkü gömleğiyle cimrilik yapmak, onun kerem sıfatını ihlal fikrini akla getirebilirdi. Bir de, Bedir savaşında Peygamber'imizin amcası Hz. Abbas, esir düştüğünde Abdullah bin Übeyy, ona bir gömlek giydirmişti. İşte bu gömlek, onun karşılığı olabilir.

رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَهُ
جَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾
وَجَٓاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ
الَّذِينَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَٓاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى
وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوا لِلّٰهِ
وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾
وَلَا عَلَى الَّذِينَ اِذَا مَٓا اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَٓا اَجِدُ
مَٓا اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَاَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ
حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ اِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى
الَّذِينَ يَسْتَاْذِنُونَكَ وَهُمْ اَغْنِيَٓاءُ رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ
الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

87. Onlar, (sefere katılmayıp savaş için faydaları olmayan) kadınlarla birlikte geride kalmayı tercih ettiler; kalpleri de (sanki) mühürlendi; bu yüzden onlar (Allah'ın Elçisi'yle beraber cihada çıkmanın saadetini ve geride kalmanın bedbahtlığını) kavramazlar.

88. Ancak bu Elçi ve onunla beraber iman etmiş olanlar, malları ve canları ile cihat ettiler. İşte hayırlar da, onlar içindir ve işte onlar saadete erenlerin ta kendileridir.

89. Allah, onlara, altlarından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Onlar sonsuza dek orada kalacaklardır. İşte pek büyük saadet (selamet) budur.

90. Kendilerine (sefere katılmamak hususunda) izin verilmesi için Bedevî Arap'lardan da özür beyan edenler (Peygambere) geldiler. (İman iddiasında) Allah ve Elçisi'ne yalan söyleyenler (Bedevî Arap münafıkları) ise, evlerinde oturdular (özür beyanı için gelmediler. Yahut sefere katılmadılar). Onlardan (o Bedevî Arap'lardan) kâfir olanlara (yahut tembelliği için değil, kâfir olduğu için özür beyan edenlere) pek acıklı bir azap erişecektir.

91. (Çok yaşlılar gibi) güçsüzlere, hastalara (âmâlara, sakatlara) ve geçineceği olmayanlara, Allah ve Elçisi için öğüt verdikleri takdirde, (sefere katılmamaktan dolayı) bir günah yoktur; bu ihsan ehli (elinden gelen iyiliği yapanlar) aleyhinde bir yol tutulmaz (bunlar kınanmaz). Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

92. Kendilerine binek vermen için sana geldiklerinde sen: "Sizi bindirecek binek bulamıyorum" deyince, (cihat için) harcayacak bir şeyleri olmadığından dolayı üzüntüden gözyaşı dökerek dönenlere de (sefere katılmamaktan ötürü) bir sorumluluk yoktur.

93. Ey Muhammed! Sorumluluk, ancak zengin oldukları halde (sefere katılmamak için) senden izin isteyenleredir. Hem de onlar, (savaş için faydası olmayan) kadınlarla birlikte geride kalmayı tercih ettiler. Allah da, (sanki)onların kalplerini mühürledi; bu yüzden onlar (bu cihadın, ne büyük bir saadet vesilesi ve geride kalmanın da, bedbahtlık vesilesi olduğunu) bilmezler (anlamazlar).

يَعْتَذِرُونَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ اِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا
لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ
وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ اِلٰى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ اِذَا انْقَلَبْتُمْ
اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَاَعْرِضُوا عَنْهُمْ اِنَّهُمْ رِجْسٌ
وَمَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُونَ
لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَرْضٰى
عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ اَلْاَعْرَابُ اَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا
وَاَجْدَرُ اَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِهِ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ
مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَٓائِرَ عَلَيْهِمْ دَٓائِرَةُ
السَّوْءِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللّٰهِ
وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ اَلَٓا اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ
اللّٰهُ فٖى رَحْمَتِهٖ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٩٩﴾

94. Siz (seferden) onların yanına (Medine'ye) döndüğünüz zaman, onlar size özür beyan edeceklerdir. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Hiç özür beyan etmeyin; biz size asla inanmayacağız; Allah sizin gerçek haberlerinizi bize bildirmiştir. Bundan sonra da Allah sizin yapacaklarınızı (nifakınızı sürdürüp sürdürmeyeceğinizi) görecek; Elçisi de görecektir. Sonra siz, bütün görünenleri ve görünmeyenleri bilen Allah'ın huzuruna döndürüleceksiniz. İşte O, bütün işlediklerinizi size haber verecektir.

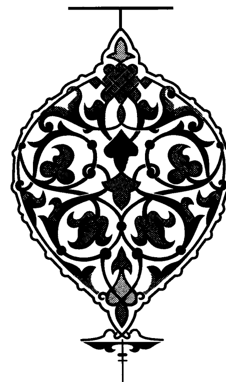
95. Onların yanına döndüğünüzde onları ayıplamaktan vazgeçesiniz diye sizin için Allah'a yemin edeceklerdir. Artık onları ayıplamaktan vazgeçin; çünkü onlar gerçekten pisliktirler ve işlemekte oldukları kötülüklere karşılık varacakları yer Cehennemdir.

96. Kendilerinden hoşnut olmanız için onlar size yemin ederler. Ancak siz onlardan hoşnut olsanız bile, bilin ki, Allah, fâsıklar (yoldan tamamen çıkmışlar) güruhundan hiç hoşnut olmaz.

97. Bedevî Arap'lar, küfür ve nifakta (iki yüzlülükte) diğerlerinden daha beterdirler; hem de Allah'ın, Elçisi'ne indirdiği hükümlerin sınırlarını bilmemek, onlara daha çok yaraşır. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

98. Bedevî Arap'lardan kimileri de, Allah yolunda harcadıklarını zarar- ziyan sayar ve sizin başınıza belalar gelmesini gözlerler. Belanın kötüsü kendi başlarına gelsin. Zaten Allah Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

99. Bedevî Arap'lar arasında öylesi de vardır ki, Allah'a (ortaksız olarak) ve âhıret gününe (Kur'an'da anlatılan kıyamete) iman eder; Allah yolunda harcadıklarını Onun katında Ona yakınlık kazanmaya ve Elçisi'nin dualarını almaya vesile edinir. Haberiniz olsunki, bu harcamalar onlar için tam bir yakınlık vesilesidir. Allah onları rahmeti içine alacaktır. Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

وَالسَّابِقُونَ الْاَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِاِحْسَانٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْاَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ اَهْلِ
الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ
مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾ وَاٰخَرُونَ اعْتَرَفُوا
بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَاٰخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللّٰهُ
اَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ
صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ اِنَّ صَلٰوتَكَ
سَكَنٌ لَهُمْ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ
التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ اِلٰى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَاٰخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا
يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

100. İslam'a ilk giren muhacirler (iki Kıbleye doğru namaz kılmış olan, Bedir savaşına katılmış olan, Hicret'ten önce Müslüman olan Mekke'li göçmenler) ve Ensar (Birinci ve İkinci Akabe biatlerinde bulunmuş olanlar ile Hicret'ten önce Mus'ab bin Umeyr, Medine'ye geldiği zaman Müslüman olan Medine'li yardım ediciler) ve İslam'ı layıkıyla yaşamakta onlara uyanlar var ya, Allah onlardan hoşnut olmuş ve onlar da Ondan hoşnut olmuşlardır. Hem de, Allah, onlar için, altlarından ırmak akan Cennetler hazırlamıştır. Onlar hep orada kalacaklardır. İşte pek büyük saadet budur.

101. Çevrenizdeki Bedevî Arap'lardan da münafıklar olduğu gibi, Medine halkı içinde nifakta inat edenler var. Ey Muhammed! Sen onları bilmezsin; ancak Biz onları biliriz. Biz onları iki kez azaba uğratacağız. (Birincisi, onları ifşa etmektir; ikincisi de, ya öldürülmeleridir, ya da kabir azabıdır. Yahut birincisi öldürülmeleri, ikincisi de kabir azabıdır. Yahut birincisi mallarının zekâtını almak, ikincisi de, kendilerini sevapsız ibadetlerle yormalarıdır). Sonra onlar pek büyük bir azaba döndürüleceklerdir.

102. (Sefere katılmayanlardan) diğer bazıları da var ki, onlar suçlarını itiraf ettiler. Bunlar iyi bir işe (daha önceki cihatlarına, pişman olup suçlarını itiraf etmeye) kötü bir işi (münafıklara uyup sefere katılmamayı) karıştırmışlardır. Umulur ki Allah onların tövbelerini kabul eder. Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

103. Ey Muhammed! Bunların (onların kefaret olarak vermek istedikleri mallarının tamamını değil, yalnız üçte birini) sadaka al ki, bununla onları temizlemiş ve arındırmış olasın. Hem de, onlar için dua et; çünkü senin duan onlar için iç huzuru sağlayan bir rahmettir. Zaten Allah Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

104. Onlar bilmediler mi ki, gerçekten ancak Allah, bu kullarının tövbelerini kabul eder; sadakalarını alır (geri çevirmez) ve gerçekten yegâne Tevvâb (bütün tövbeleri kabul eden), Rahîm (çok esirgeyici olan) Allah'tır.

105. Onlara (yahut insanlara) şunu da söyle: Siz dilediğinizi yapın! Ancak sizin yapacaklarınızı Allah da, Elçisi de, mü'minler de göreceklerdir; sonra da, görüneni de, görünmeyeni de bilen Allah'ın huzuruna döndürüleceksiniz. İşte O, size bütün işlediklerinizi haber verecektir.

106. Sefere katılmayan başka bir grup da vardır ki, onların işi (haklarındaki Karar) Allah'ın buyruğuna (indireceği âyete) bıra-

kılmıştır. Allah onları ya azaba uğratacak (tövbelerinin kabul edildiği bildirilmeden önce öldükleri takdirde), ya da onların tövbesini kabul edecektir. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

(102) Bu âyete konu olanlar, sefere katılmayan, ancak sefere katılmayanlar hakkında nâzil olan âyetleri duyduklarında affedilemeleri için kendilerini Medine Mescidinin direklerine bağlayan Müslüman'lardır. Peygamber'imiz (S.), Tebük seferinden Medine'ye döndüğünde âdeti olduğu üzere Mescide giderek iki rekât namaz kıldı ve onları o halde görünce bunun sebebini sordu; dediler ki: "Bunlar, siz, onları çözmedikçe kendilerini çözmeyeceklerine yemin edenlerdir." Bunun üzerine Peygamber'imiz de: "Ben de yemin ederim ki, onlar hakkında Allah (C.) tarafından bana emir verilmedikçe kendilerini çözmeyeceğim!" buyurdu. İşte bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu. Bu zatlar, işledikleri günaha kefaret olarak mallarının tamamını sadaka vermek istediler; ancak Peygamber'imiz, mallarının yalnız üçte birini sadaka vermelerini emir buyurdu.

(106) Bunlar, Bedir savaşına katılmış olan üç zat idi. Bu zatlar, tövbe ve özür beyanında acele etmeyen, diğer bazıları gibi kendilerini Mescidin direklerine de bağlamayan, pişmanlık, üzüntü ve ıstıraplarını da açıkça göstermeyenlerdi. Peygamber'imiz de onları öylece bekletti ve Ashab'ını onlarla konuşmaktan, oturup kalkmaktan men'etti. Bu zatlar Badir mücahitleri oldukları halde Ashab, onları terk etti. İnsanlar da, onlar hakkında değişik şeyler söylüyorlardı: Kimileri: "Bunlar helâk oldular" diyorlardı; kimileri de: "Belki Allah onları bağışlar" diyolardı; kimileri de: "Onların işi Allah'a kalmış: Mevcut hal üzere kaldıkları takdirde azaba uğrayacaklar; nifaklarını sürdürdükleri takdirde yine azaba uğrayacaklardır" diyorlardı. Anckak onlar, münafıklardan değildi ve Bedir mücahitleri hakkındaki müjdelere mazhar olmuşlardı. İşte bu âyet, onlar hakkında nâzil oldu. Nihâyet nâzil olan Tevbe: 118. âyette de onların tevbelerinin kabul edildiği bildirildi.

وَالَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْر۪يقًا بَيْنَ الْمُؤْمِن۪ينَ
وَاِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ
اِنْ اَرَدْنَٓا اِلَّا الْحُسْنٰىۜ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾
لَا تَقُمْ ف۪يهِ اَبَدًاۜ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ
اَنْ تَقُومَ ف۪يهِۜ ف۪يهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ اَنْ يَتَطَهَّرُواۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ
الْمُطَّهِّر۪ينَ ﴿١٠٨﴾ اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ
وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلٰى شَفَا جُرُفٍ
هَارٍ فَانْهَارَ بِه۪ ف۪ي نَارِ جَهَنَّمَۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِم۪ينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذ۪ي بَنَوْا ر۪يبَةً ف۪ي قُلُوبِهِمْ
اِلَّٓا اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ حَك۪يمٌ ﴿١١٠﴾
اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ
لَهُمُ الْجَنَّةَۜ يُقَاتِلُونَ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرٰيةِ وَالْاِنْج۪يلِ وَالْقُرْاٰنِۜ
وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِه۪ مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ
الَّذ۪ي بَايَعْتُمْ بِه۪ۜ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ ﴿١١١﴾

107. Münafıklardan öyle bir gerup da vardır ki, mü'minlere zarar vermek, (içlerinde gizledikleri) küfrü güçlendirmek, mü' minler arasına ayrılık sokmak ve bundan önce Allah ve Elçisi'ne karşı savaş açmış olan adamı gözlemek (beklemek) üzere bir mescit(!) edindiler. Onlar: "Biz iyilikten başka bir şey kastetmedik" diye hiç şüphesiz yemin de edeceklerdir. Allah ise, onların hiç kuşkusuz yalancılar olduklarına şahitlik eder.

108. Ey Muhammed! O mescitte (!) sakın, hiçbir zaman namaza durma! Elbette ki, en doğrusu namazı, ilk günden beri takvâ (sakınırlık) temeli üzerine bina edilmiş olan mescitte (Kuba Mescidi'nde) kılmandır. Namaz kılacağın bu mescitte (maddî ve manevî pisilklerden) iyice temizlenmeyi seven adamlar vardır. Zaten Allah, iyice temizlenenleri sever.

109. Pekiyi, bınasını Allah'tan (azabın-

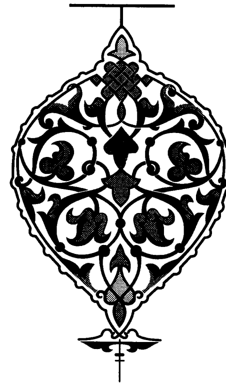
dan) sakınma ve Allah'ın hoşnutluğunu elde etme temeli üzerine kurmuş olan mı hayırlıdır, yoksa binasını çökmek üzere bulunan bir uçurumun kenarına kurup da, onunla beraber Cehenneme yuvarlanan mı hayırlıdır. Zaten Allah, zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

110. O münafıkların kurmuş oldukları bina, (Peygamber'imiz tarafından yıkıldıktan sonra da) yürekleri (ölüm ile, yahut büyük pişmanlık ve tövbe ile) paramparça oluncaya değin (ancak yürekleri paramparça olduğu zaman hariç) kalplerinde her zaman bir şüphe (nifak) kaynağı olarak kalacaktır. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

111. Şüphesiz ki Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını, karşılığında kendilerine mutlaka Cennet vermek üzere satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar; sonuçta öldürürler ve öldürülürler. Bu, Allah'ın Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da kendi Zatı üzerine hak olarak yazdığı bir vaattir. Allah'tan daha çok ahdine (sözüne) vefa gösteren de kim olabilir! Öyleyse yaptığınız bu alış-verişten dolayı sevinin. İşte pek büyük saadet de budur.

(107) Rivâyet olunuyor ki, Amr bin Avf Oğulları, Kuba'da bir mescit bina ettiler ve gelip mescitlerinde kendilerine bir namaz kıldırması için Peygamber'imize (S.) haber gönderdiler; Peygamber'imiz de, onların ricasını yerine getirdi. Bunu gören onların amca çocukları Ğanem bin Avf Oğulları da, onları kıskandılar ve "Biz de bir mescit yaparız ve gelip bize bir namaz kıldırması için Peygamber'e haber göndeririz; sonra da rahip Ebu Âmir, Şam'dan dönünce, o, bize namaz kıldırır" dediler. Rahip Ebu Âmir, Peygamber'imiz tarafından "El- Fâsık" olarak vasıflandırılmıştı. Bu adam, Uhud savaşında Peygamber'imize: "Kim olursa olsun, seninle savaşan bir topluluk görürsem, mutlaka onlarla beraber sana karşı savaşırım!" demişti. Sonra Huneyn savaşına kadar da hep öyle yapmıştı. Huneyn savaşında İslam ordusu zafer kazanınca, o da kaçıp Şam'a gitmiş ve münafıklara: "Siz bütün imkânlarınızı kullanarak güç ve silah hazırlayın; ben de Bizans İmparatoru'na gidip bir ordı getireceğim ve Muhammed ile taraftarlarını Medine'den çıkaracağım!" diye haber göndermişti. Münafıklar da, Kuba'da bir mescit bina ettiler ve Peygamber'imize şöyle ricada bulundular: "Ey Allah'ın Elçisi! Biz de, hastalar, işi olanlar, yağmurlu ve soğuk gecelerde Kuba Mescidi'ne gelemeyecekler için bir mescit bina ettik; senin gelip onda bir namaz kıldırmanı ve bereket vesilesi olmak için bize dua etmeni istiyoruz!" Peygamber'imiz de: "Şimdi bir sefere çıkmak üzereyim; döndüğümüzde İnşallah, onda namaz kılarız" buyurdu. Peygamber'imiz, Tebük seferinden dönünce, gelip ricalarını yenilediler. İşte o zaman bu âyet nâzil oldu. Bunun üzerine Peygamber'imiz, Ashab'tan dört zat gönderip o mescidin yakılıp yıkılmasını emir buyurdu ve bu emir de, yerine getirildi. Ebu Âmir de, Şam'da Kınnesrin kasabasında öldü.

(108) Söz konusu bu mescit, Kuba Mescid'idir. Bu mescidi Peygamber'imiz kurdu ve Hicret sırasında Kuba'da kaldığı günlerde orada namaz kıldı. Diğer bir görüşe göre bu mescit, Peygamber'imizin Medine Mescididir.

اَلتَّٓائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّٓائِحُونَ الرَّاكِعُونَ
السَّاجِدُونَ الْاٰمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللّٰهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ
لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ اٰمَنُٓوا اَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُٓوا
اُو۬لٖي قُرْبٰى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُمْ اَصْحَابُ الْجَحٖيمِ ﴿١١٣﴾
وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ اِبْرٰهٖيمَ لِاَبٖيهِ اِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ
وَعَدَهَٓا اِيَّاهُۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُٓ اَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰهِ تَبَرَّاَ مِنْهُ
اِنَّ اِبْرٰهٖيمَ لَاَوَّاهٌ حَلٖيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِلَّ
قَوْمًا بَعْدَ اِذْ هَدٰيهُمْ حَتّٰى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَۜ اِنَّ اللّٰهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿١١٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ يُحْيٖي وَيُمٖيتُۜ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصٖيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ تَابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرٖينَ
وَالْاَنْصَارِ الَّذٖينَ اتَّبَعُوهُ فٖي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزٖيغُ قُلُوبُ فَرٖيقٍ مِنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْۜ اِنَّهُ بِهِمْ رَؤُ۫فٌ رَحٖيمٌ ﴿١١٧﴾

112. Bu mü'minler, günahlardan tövbe edenler, yalnız Allah'a ibadet edenler, hamd edenler, oruç tutanlar (yahut cihat ve ilim için seyahat edenler), rükû edenler, secde edenler (namaz kılanlar), iyiliği (dine uygun olanı) emredip kötülükten (dine uygun olmayandan) alıkoyanlar, Allah'ın koyduğu sınırları (hükümleri) koruyanlardır. Ey Muhammed! Sen de bu mü'minleri (Cennet ile) müjdele!

113. Gerçekten Cehennemlik oldukları, Peygamber ile mü'minlere apaçık belli olduktan (kâfir olarak öldükten) sonra, akraba bile olsalar, Allah'a ortak koşanlar için bağışlama (mağfiret) dilemek, Peygamber için de, mü'minler için de doğru olmaz.

114. İbrahim'in, babası için bağışlama (imana muvaffak kılınmasını) dilemesi ise, daha önce kendisine (hiç şüphesiz ben senin için bağışlama dileyeceğim, şeklinde) verdiği sözü yerine getirmekten başka bir şey değildir. Sonunda İbrahim'e babasının gerçekten Allah'ın düşmanı olduğu (iman etmeden ölmesi, yahut iman etmeyeceği vahiy ile) açıkça belli olunca, o, babasından duasını kesti. İbrahim gerçekten çok yufka yürekli, halîm (yumuşak huylu) biri idi.

115. Allah, bir toplumu hidâyete erdirdikten sonra sakınmaları gereken şeyleri kendilerine açıktan açığa bildirmedikçe (ve onlar da buyrukları ve yasakları çiğnemedikçe) onları sapkın kılmaz (saymaz; cezalandırmaz). Çünkü Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

116. Şüphesiz şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yegâne Allah'ındır. Hayat veren de Odur; can alan da Odur. Sizin için Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı da yoktur.

117. Ant olsun ki, Allah, içlerinden (Tebük mücahitlerinden) bir grubun (sefer sırasında çektikleri sıkıntılar sebebiyle) kalpleri neredeyse kayacak gibi (seferden dönmek bile kafalarından geçer) iken, (geçerli özürleri olmadığı halde Tebük seferine katılmamaları için bazı kimselere izin vediği için) bu Peygamber'e ve zor zamanda kendisine uymuş olan o Mühacir (Mekke'li göçmenler) ile Ensar'a (göçmenlere yardım eden Medine'lilere) tövbe nasip etti; sonra onların tövbesini kabul buyurdu. Çünkü Allah, onlara karşı gerçekten Reûf'tur (çok şefkatlidir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

(113) Bu âyet ile, Peygamber'imizin amcası, mürebbisi, onun ve ilk Müslüman'ların hamisi Hz.Ebu Talib arasında ilişki kurup bu âyeti –hâşâ!- onun küfrüne delil sayan rivâyet, tamamen asılsız ve uydurmadır. Bu rivâyetin asılsız ve kötü niyetle uydurulmuş olduğunu kanıtlayan birçok delillerden burada sadece bir tanesini zikretmekle yetineceğiz:

Hz.Ebu Talib'in, Mekke'de Peygamberliğin onuncu yılında vefat ettiği tarihî bir gerçektir. Tevbe sûresi ise, Medine'de Hicret'in dokuzuncu yılında çoğunluğa göre son süre ve bir görüşe göre de, sondan bir önceki sûre olarak nâzil olduğu da sabittir. Bu sûrenin 128. İle 129. âyetlerinin, Mekke'de nâzil oldukları hususunda bir rivâyet varsa da, bu 113. âyetin Mekke'de nâzil olduğu hususunda hiçbir rivâyet mevcut değildir.

Ebu Talib'in, ölümünden önce Peygamber'imizin ısrarlı telkinlerine rağmen iman etmediğini bildiren tek bir rivâyet vardır ve bu rivâyete göre de, o sırada Ebu Talib'in yanında yalnız Ebu Cehil ve diğer müşrik Abdullah bin Ebu Ümeyye bulunuyordu. Yani bu rivâyete itibar edenler, Ebu Talib'in, iman etmeden öldüğüne Ebu Cehil'i şahit gösteriyorlar. Oysaki şahidin birinci şartı Müslüman olmasıdır.

Bu rivâyetin zikredildiği bazı ünlü hadis kitaplarında Ebu Süfyan'ın faziletiyle ilgili ayrı bir bölüm vardır. Ama Hz. Hamza'nın faziletiyle ilgili bölüm yoktur. Oysaki Ebu Süfyan'ın, Hz. Osman, halife seçildiğinde onun meclisine gelip Cennet ve Cehennemi inkâr edip İslam'dan önceki inancı üzerinde olduğunu bildiren rivâyetler vardır. (İbni Sa'd- Tabakat. Taberî- Tarih. Mes'ûdî- Murûc)

Bazı gafiller de, Hz.Ebu Talib'in cenaze namazının kılınmamış olmasını, onun kâfir olarak öldüğüne delil sayarlar. Oysaki Peygamberliğin onuncu yılında cenaze namazı zaten yok idi. Nitekim aynı yıl vefat eden Peygamber'imizin zevcesi Hz. Hadice validemizin de cenaze namazının kılınmadığı Siyer kitaplarında yazılıdır.(Tarihu'l Hamîs)

Hz.Ebu Talib'in, müşriklere karşı İslam'ını bir ölçüde gizli tutması ise, Kuryş içindeki saygınlığını koruyup Peygamber'imize ve Müslüman'lara daha çok faydalı olmak içindi.

Peygamber'imizin amcası Hz.Abbas da, Mekke fethine kadar İslam'ını gizlemiş ve ancak o şekilde müşriklerin şer planlarını öğrenip Peygambeerimize rapor etmiştir. Nitekim Peygamber'imizin azatlı kölesi Ebu Rafi' diyor ki: "Ben, önceleri Abbas'ın kölesi idim. Abbas da ilk Müslüman'lardandır; ancak o, İslam'ını gizli tutuyordu." (İbni Sa'd- Tabakat. Hâkim- Müstedrek)

Hz. Ömer de Müslüman olunca, Peygamber'imiz, ona İslam'ını gizli tutup o şekilde İslam'a hizmet etmesini teklif etmişti; ancak Hz.Ömer, bunu kabul etmeyip, İslamımı haykırmak istediğini söylemişti. (Süyûtî-Tarih. İbni Ebu Şeybe-Müsned)

وَعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذٖينَ خُلِّفُوا حَتّٰٓى اِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ
بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّٓوا اَنْ لَا مَلْجَاَ
مِنَ اللّٰهِ اِلَّٓا اِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحٖيمُ ﴿١١٨﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُونُوا
مَعَ الصَّادِقٖينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدٖينَةِ وَمَنْ
حَوْلَهُمْ مِنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ وَلَا يَرْغَبُوا
بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهٖ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا يُصٖيبُهُمْ ظَمَاٌ وَلَا
نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ وَلَا يَطَؤُ۫نَ مَوْطِئًا يَغٖيظُ
الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ
صَالِحٌ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضٖيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنٖينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ
نَفَقَةً صَغٖيرَةً وَلَا كَبٖيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا اِلَّا
كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾
وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَٓافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ
فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَٓائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدّٖينِ وَلِيُنْذِرُوا
قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُٓوا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

118. Allah, (haklarındaki hüküm) geriye bırakılan (Tevbe:106) o üç kişinin tövbelerini de kabul etti. Öyle ki, yeryüzü, bütün genişliğiyle onlara dar gelmiş; kalpleri de bunaldıkça bunalmıştı ve Allah'ın gazabından kurtuluşun yine Allah'a sığınmaktan başka çaresi olmadığını iyice anlamışlardı. Sonra tövbe etmeleri (Tebük seferine katılmayıp da tövbeleri kabul edilenler zümresine dâhil olmaları) için onları tövbeye muvaffak kıldı.(Yine rahmetiyle onların tövbesini kabul buyurdu ki, tövbeleri üzerinde istikamet bulsunlar.) Çünkü Allah gerçekten yegâne Tevvâb'tır (bütün tövbeleri kabul edendir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

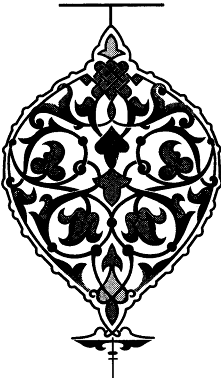
119. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve (imanlarında ve ahitlerinde veyahut Allah'ın dininde niyet, söz ve hareket olarak) doğru olanlarla bera-

ber olun!

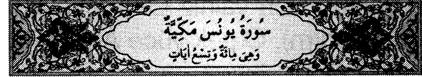
120. Medine halkına ve yörelerindeki çöl Arap'larına, (seferde) Allah'ın Elçisi'ni izlemekten geri kalmaları ve kendi canlarını, onun canını sakınmadığı sıkıntılardan sakınmaları yaraşmaz. İşte bu şunun içindir ki, gerçekten onların, Allah yolunda bir susuzluğa, bir yorgunluğa ve bir açlığa maruz kalmaları, kâfirleri öfkelendirecek bir yere ayak basmaları ve düşmana karşı bir başarı kazanmaları, kendileri için mutlaka onun karşılığında büyük bir iyi amelin mükâfatı yazılacaktır. Çünkü Allah, işlerini layıkıyla yapanların mükâfatını asla zayi etmez.

121. Yine onlar, küçük veya büyük yaptıkları her hayırlı harcama ve (seferde) geçtikleri her dere, yaptıklarının daha güzeliyle Allah onları mükâfatlandırmak için o, mutlaka (onların sevaplar hanesine) yazılır.

122. (Allah'ın Elçisi'nin katılmadığı seferlerde) Mü'minlerin hepsinin sefere çıkmaları da doğru değildir. Çünkü onların her büyük topluluğundan (kabilesinden yalnız) büyük bir grup sefere katılmalı; (küçük bir grup ise, Peygamberin yanında kalmalıdır ki, nâzil olan) dinî hükümleri iyice öğrensinler ve seferden döndüklerinde kavimlerini uyarsınlar (aydınlatsınlar). Umulur ki, günahlardan sakınırlar.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا قَاتِلُوا الَّذٖينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا
فٖيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقٖينَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذَا مَٓا اُنْزِلَتْ
سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهٖٓ اٖيمَانًا فَاَمَّا
الَّذٖينَ اٰمَنُوا فَزَادَتْهُمْ اٖيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَاَمَّا
الَّذٖينَ فٖي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰى رِجْسِهِمْ
وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ
فٖي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾
وَاِذَا مَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ هَلْ يَرٰيكُمْ
مِنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَزٖيزٌ
عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرٖيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنٖينَ رَؤُفٌ
رَحٖيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظٖيمِ ﴿١٢٩﴾

123. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! (Güvenliğinizi sağlamak için önce) yakın çevrenizdeki kâfirlerle savaşın ve (savaş sırasında) onlar sizde çetinlik bulsunlar(görsünler). Hem de bilin ki, gerçekten Allah, takvâ sahipleriyle (buyruklara muhalefetten sakınanlarla) beraberdir.

124. (Kur'an'dan) bir sûre indirildiği zaman da, içlerinden kimi, hemen der ki: "Bu sûre hanginizin imanını artırdı?" İman edenlere gelince, işte bu sûre, onların imanını arttırır ve onlar (bununla) sevinç duyarlar.

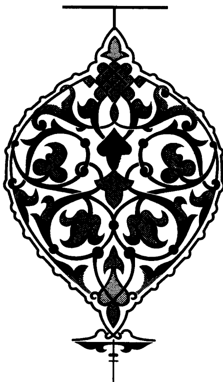
125. Kalplerinde hastalık (küfür, iman zafiyeti) olanlara gelince, işte bu sûre, onların pisliğine pislik katar ve onlar kâfir olarak ölürler.

126. Onlar (münafıklar) görmüyorlar mı ki, her yıl bir veya iki kez muhakkak bir belaya uğruyorlar, sonra da ne tövbe ediyorlar, ne de öğüt (ibret) alıyorlar!

127. Yine, ne zaman bir sûre indirilse, onlar (münafıklar, oradan kaçmak için alaylı, öfkeli bakışlarla) birbirlerine bakıp derler ki: "Acaba (kalkıp giderseniz) sizi gören olur mu?" Sonra da sıvışıp giderler. Allah onların kalplerini haktan çevirmiştir; çünkü onlar gerçekten hakkı kavramayan bir güruhtur.

128. Ant olsun ki, size kendinizden öyle bir Elçi gelmiştir ki, sıkıntıya uğramanız ona pek ağır gelir; o, size çok düşkündür; bütün mü'minlere karşı pek şefkatlidir, çok merhametlidir.

129. Ey Muhammed! Bundan sonra eğer yüz çevirecek olurlarsa, artık sen de ki: "Allah bana yeter. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Ben yalnız Ona tevekkül ettim (dayandım). O pek yüce Arş'ın Rabb'i de yalnız Odur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الۤرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
اَنْ اَوْحَيْنَٓا اِلٰى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوٓا
اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ اِنَّ هٰذَا
لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ
مَا مِنْ شَفِيعٍ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِذْنِهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللّٰهِ
حَقًّا اِنَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ
مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ الَّذِي
جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَٓاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ
الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ اِنَّ فِي اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا
خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

YÛNUS SÛRESİ: 10

Yûnus sûresi, 109 âyettitr; Mekke'de, nüzûl sırasına göre 51. Sûre olarak inmiştir. 98. âyetinde Yûnus'un (S.) kavminden bahsedildiği için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif, Lâm, Râ. İşte bunlar (bu sûrenin, Kur'an'ın âyetleri) pek hikmetli (muhkem) Kitab'ın âyetleridir.

2. İçlerinden (kendileri gibi beşer olan, hatırı sayılan ünlü bir zengin olmayan) bir adama: "İnsanları uyar ve iman edenler için, Rabb'leri katında sadakat ayağı olduğunu (yürümek ve çaba, doğru niyet ve söz ile elde edilen yüksek makam, güzel mükâfat olduğunu) müjdele!" diye vahyetmemiz, bu insanlar (Mekke kâfirleri) için şaşırtıcı mı oldu ki, o kâfirler: "Bu adam

(Muhammed) hiç kuşkusuz apaçık bir sihirbazdır!" dediler?

3. Şüphesiz sizin Rabb'iniz O Allah'tır ki, şu gökleri ve bu yeri altı günde (aşamada) yaratmış; sonra (evreni kuşatmış olan) Arş üzerine (Yahut hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir (hâkimiyet kurmuştur. Yahut Kendine özgü bir şekilde kurulmuştur). Bütün işleri O, yönetir; Onun izni olmadan hiç kimse (müşriklerin tanrılarından hiçbiri) şefaatçi olamaz. İşte Rabb'iniz Allah budur. Öyleyse yalnız Ona tapın. Niçin düşünüp ibret almıyorsunuz?

4. Hepinizin en son döneceği yer, ancak Onun huzurudur. Allah'ın doğru olarak vaadi (sözü) budur. Çünkü şüphesiz mahlûkları (yaratılmışları) ilkin O yaratır; sonra, iman edip de saalih (İslam'a uygun) işler yapanları adaletle mükâfatlandırmak için (kıyamet günü onları sonsuz hayata) döndürür. Küfürde direnenlere gelince, küfürlerinden dolayı kaynar sudan içecek ve pek can yakıcı azap onlar içindir.

5. Güneşi ışık (enerji) kaynağı, Ayı da nûr (güneşten aldığı aydunlık) kılan, yılların sayısını ve hesabı (ayları, günleri ve vakitleri) bilesinizi diye Aya (Yahut Ay ile güneşe) menziller (doğuş- batış konakları) takdir eden de Odur. Allah bunları ancak hak (üstün hikmet) ile yaratmıştır. Allah bilen (düşünen) bir toplum için âyetlerini tafsilatlı olarak anlatıyor.

6. Gerçekten gece ile gündüzün birbiri ardı sıra uzayıp kısalarak gelmesinde ve Allah'ın şu göklerde ve bu yerde yarattıklarında, dikkat eden her toplum için hiç şüphesiz birçok âyetler (belgeler) vardır.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا
بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ اٰيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾ اُولٰٓئِكَ مَأْوٰيهُمُ
النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِاِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعْوٰيهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾
وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ
اِلَيْهِمْ اَجَلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا
لِجَنْبِهِ اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ
مَرَّ كَاَنْ لَمْ يَدْعُنَا اِلٰى ضُرٍّ مَسَّهُ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا
كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ
فِي الْاَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

7-8. Şüphesiz o kimseler ki, (öldükten sonra dirilip bedenî olarak) Bize kavuşacaklarını ummazlar, dünya hayatına kanarlar (razı olurlar), onunla tatmin olurlar ve o kimseler ki, (dünya sevgisinden dolayı) âyetlerimizden gafil (dalgın) olurlar (öbür hayat için hiçbir hazırlık yapmazlar), işte bu işledikleri yüzünden onların varacağı yer o ateştir.

9. Kuşkusuz o kimseler ki, iman edip de saalih (İslam'a uygun) işler yaparlar, bu (kâmil) imanları (Cennete olan imanları) sebebiyle Rabb'leri onları hidâyete (doğru yola) erdirir; Naîm (nimetleri bol) Cennetlerinde onların altlarından ırmaklar akar.

10. Cennet yarânının oradaki duası: "Allah'ım, Seni (şanına yakışmayan bütün sıfatlardan) tenzih ederiz!" sözleridir. (Yahut bir istekleri olduğu zaman, bu duayı okurlar ve arzu ettikleri hemen önlerinde hazır olur.) Onların orada birbirlerine (Ya-

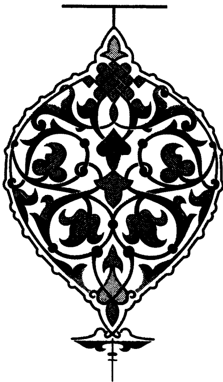
hut meleklerin onlara) sağlık dilemeleri de: "Selam!" demekle olur. Onların dualarının sonu ise şu olur: "Âlemleri Rabb'i Allah'a hamd olsun!"

11. Eğer Allah, insanların, iyiliğin çarçabuk gelmesini istemeleri gibi, onlara kötülüğü çarçabuk gönderseydi, elbette onların ecelleri (sonları) bitirilmiş olurdu. Ancak Biz, Bize kavuşmayı ummayanları taşkınlıkları içinde bocalar halde bırakırız. (İcbârî olarak, hidâyete erdirmeyiz.)

12. Bir de, insana bir sıkıntı dokunduğu zaman, yan üstü yatarken veya otururken veya ayakta Bize yalvarıp yakarır. Ancak sıkıtısını giderdiğimizde, kendisine dokunan o sıkıntı yüzünden Bize hiç yalvarıp yakarmamış gibi savuşur gider. İşte o haddi aşanlara (müşriklere, gafillere) yapmakta oldukları şeyler (dünyanın zevk-ü safası, şeytanları tarafından) böyle güzel gösterildi.

13. Ant olsun ki, Biz sizden önce nice nesilleri, Elçilerimiz kendilerine apaçık deliller (mucizeler) getirdikleri halde zulmettikleri ve (gelecekte de) iman edecek olmadıkları için helâk etmişizidir. İşte Biz, mücrimler (suçlular) güruhunu böyle cezalandırırız.

14. Sonra, onların ardından sizleri yeryüznde halifeler (onların halefleri) kıldık ki, neler işleyeceğinizi (ibret alıp almayacağınızı) görelim.

وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذٖينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَٓاءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَٓا اَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لٖٓي
اَنْ اُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَٓائِ نَفْسٖي اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوحٰٓى اِلَيَّ اِنّٖٓي
اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبّٖي عَذَابَ يَوْمٍ عَظٖيمٍ (15) قُلْ
لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَٓا اَدْرٰيكُمْ بِهٖ فَقَدْ
لَبِثْتُ فٖيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهٖ اَفَلَا تَعْقِلُونَ (16)
فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِهٖ اِنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ (17) وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هٰٓؤُلَٓاءِ شُفَعَٓاؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ
قُلْ اَتُنَبِّؤُنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ (18) وَمَا كَانَ النَّاسُ
اِلَّٓا اُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فٖيمَا فٖيهِ يَخْتَلِفُونَ (19)
وَيَقُولُونَ لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهٖ فَقُلْ اِنَّمَا
الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوا اِنّٖي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرٖينَ (20)

15. Âyetlerimiz onlara açık, açık okunduğu zaman da, (öldükten sonra bedenî olarak dirilip) Bize akvuşmayı ummayanlar: "Bundan başka (bizim tanrılarımızı kötülemeyen, ölümden sonra bedenî dirilişi ve azabı söylemeyen) bir Kur'an getir, ya da bunu değiştir!" dediler. Ey Muhammed! De ki: "Onu kendiliğimden değiştirmek benim için mümkün değildir; ben ancak bana vahyolunana uyarım. Çünkü eğer ben, Rabb'ime karşı isyan edecek olursam, pek büyük bir günün azabınadan gerçekten korkarım."

16. De ki: "Eğer Allah dilesydi, ben bunu size okumazdım; O da, onu (benim lisanımla size bildirmezdi; başkasının lisanıyla size bildirirdi); nitekim bundan (Kur'an bana indirilmeden) önce sizin aranızda bir ömür boyu yaşadım (ve böyle bir şeyden söz etmedim). Niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?"

17. Allah'a karşı yalan uydurandan, ya da Onun âyetlerini yalan sayandan artık daha zalim kim olabilir! Gerçek şudur ki, o mücrimler (suçlular) asla iflah olamazlar.

18. Hem de, müşrikler, Allah'tan başka, kendilerine ne zarar, ne de yarar sağlamayan nesnelere de tapıyorlar ve onlar: "İşte bu taptıklarımız, Allah katında bizim şefaatçilerimizdir!" diyorlar. Ey Muhammed! Sen de ki: "Siz, Allah'a, şu göklerde ve bu yerde Onun bilmediği bir şeyi (ortağı) mi haber veriyorsunuz?" Allah, onların ortak koştuklarının hepsinden münzzehtir ve yücedir.

19. Bütün insanlar da, önceleri (Kaabil, Hâbil'i öldürünceye değin, yahut Nuh tufanından sonra hak ve fıtret dini üzerinde ittifak etmiş, yahut peygamberlerin fetret devrinde bâtıl üzerinede ittifak etmiş) bir tek ümmet idi, sonra ayrılığa düştüler. Eğer Rabb'inden bir kelime (cezaların kıyamete kalacağı sözü, hükmü) geçmemiş (yazılmamış) olsaydı, ayrılağa düştükleri konuda aralarında mutlaka hemen hüküm verilirdi (hak ettikleri azap inerdi).

20. Bir de o kâfirler: "Muhammed'e (istediğimiz türden, Saalih Peygamber ile Musa peygamberin mucizeleri türünden) bir mucize indirlse ya!" derler. Ey Muhammed! Buna karşı sen de ki: "Gaybı (görünmeyeni bilmek), ancak Allah'a mahsustur. (Belki istediğiniz türden bir mucizenin indirilmesinde fayda olmadığı için indirilmemiştir) Artık (iman etmeyecekseniz azabı) bekleyin; şüphesiz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim."

وَاِذَٓا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَّٓاءَ مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فٖٓي اٰيَاتِنَاۜ
قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًاۜ اِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ الَّذٖي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِۜ حَتّٰٓى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِۚ
وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرٖيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَٓاءَتْهَا رٖيحٌ عَاصِفٌ وَجَٓاءَهُمُ
الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ اُحٖيطَ بِهِمْۙ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصٖينَ
لَهُ الدّٖينَۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرٖينَ ﴿٢٢﴾
فَلَمَّٓا اَنْجٰيهُمْ اِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّۜ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا
بَغْيُكُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْۙ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۘ ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ
فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ اِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَٓاءٍ
اَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَٓاءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ
وَالْاَنْعَامُۜ حَتّٰٓى اِذَٓا اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ
وَظَنَّ اَهْلُهَٓا اَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَٓاۙ اَتٰيهَٓا اَمْرُنَا لَيْلًا
اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصٖيدًا كَاَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِۜ كَذٰلِكَ
نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللّٰهُ يَدْعُٓوا اِلٰى
دَارِ السَّلَامِۜ وَيَهْدٖي مَنْ يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٢٥﴾

21. O insanlara (Mekke kâfirlerine), dokunan (kıtlık ve hastalık gibi) bir sıkıntıdan sonra (bolluk ve sağlık gibi) bir rahmeti tattırdık mı, onlar âyetlerimize karşı hemen düzen (şer planı) kurmaya kalkışırlar. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Düzen (plan) kurma işinde Allah sizden çok süratlidir." Çünkü Bizim elçilerimiz (meleklerimiz), bütün o kurduğunuz tuzakları gerçekten yazıyorlar. (O tuzakların intikamı alınacaktır.)

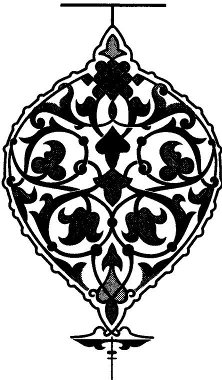
22. Sizleri karada, denizde gezdiren ancak Allah'tır. Nihâyet siz (deniz yolculuğunda) gemide olup da, gemiler tatlı bir rüzgârla içindekileri alıp gütürürken, yolcular da bundan dolayı neşelenirken, aniden gemi, şiddetli bir fırtınaya yakalanınca, her yandan dalgalar onlara vurmaya başlayınca ve (tehlikelerle) çepeçevre kuşatıldıklarını anlayınca, onlar dini yalnız Allah'a hâlis kılarak şöyle dua ederler: "Ant olsun ki,

eğer Sen bizi bundan kurtaracak olursan, hiç şüphesiz biz şükredenlerden (Allah'a ortak koşmayanlardan) olacağız!"

23. Ancak Allah onları kurtarınca hemen, onlar o ülkede haksız yere taşkınlık ederler. Ey insanlar! Sizin taşkınlığınız yalnız kendi aleyhinizedir. (Vebâli size âittir. Yahut zulmünüz, sizin gibi insan haklarına sahip olan insanlaradır.) Siz bu dünya hayatından geçici olarak yararlanıyorsunuz; sonra hepinizin son dönüşü Bizedir. İşte o zaman yaptıklarınızı size haber vereceğiz.

24. Dünya hayatı ancak şuna benzer: Gökten bir su indirdik de, insanların ve sağmal hayvanların yedikleri türden olan yeryüzü bitkileri bu su ile gelişip birbirine karışır. Nihâyet yeryüzü süslerini takınıp bezendiği ve toprak sahipleri de onun ürünlerini almaya muktedir olduklarını sandıkları bir sırada gece veya gündüz (felaket) buyruğumuz ona erişir de, sanki dün yerinde yokmuş gibi hepsini kesilip biçilmiş bir hale getiririz. İşte derin düşünen bir toplum için Biz âyetlerimizi böyle uzun uzadıya açıklıyoruz.

25. Zaten Allah (bütün kullarını) Selam yurduna (Allah'ın yurduna, selamet yurdu olan Cennete) çağırır ve kimi dilerse onu (kendi gayretleriyle) dosdoğru yola iletir.

لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا
ذِلَّةٌ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (٢٦) وَالَّذِينَ كَسَبُوا
السَّيِّئَاتِ جَزَٓاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ
مِنْ عَاصِمٍ كَاَنَّمَٓا اُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا اُولٰٓئِكَ
اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (٢٧) وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ اَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَٓاؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ
شُرَكَٓاؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُونَ (٢٨) فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ (٢٩) هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ
مَٓا اَسْلَفَتْ وَرُدُّٓوا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ (٣٠) قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ
يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ فَقُلْ اَفَلَا
تَتَّقُونَ (٣١) فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ
الْحَقِّ اِلَّا الضَّلَالُ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ (٣٢) كَذٰلِكَ حَقَّتْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُٓوا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٣٣)

26. Layıkıyla (iman edip) iyilik yapanlara güzel mükâfat ve (on katından yedi yüz katına kadar) daha fazlası var. (Allah'ın bağışlaması ve hoşnutluğu da var. Güzel iman sahipleri için Cennet ve ilave olarak Allah'ın cemalini görmek bahtiyarlığı da vardır.) Hem de, onların yüzlerine ne bir kara leke bulaşır; ne de bir zillet (korluk) bulaşır. (Yüzleri hiç kararmayacak ve kızarmayacak.) İşte onlar Cennet yarânıdır; hep orada kalacaklardır.

27. Kötülük işleyenlere gelince, kötülüğün cezası yalnız onun mislidir. Bir de, onların yüzlerini horluk (zillet) kaplar; onlar için Allah'tan başka bir kurtarıcı yoktur. Yüzleri sanki karanlık gecenin parçalarıyla örtülmüştür. İşte onlar Cehennem yarânıdır; hep orada kalacaklardır.

28. Kıyamet günü de Biz onların (Allah'tan başkasına tapanların ve tapılanların) hepsini toplayacağız; sonra, Allah'a ortak ko-

şanlara: "Siz ve ortak koştuklarınız (melekler, Mesîh İsa, yahut şeytanlar ve diğer bâtıl tanrılar) olduğunuz yerde bekleyin!" diyeceğiz. Böylece onları birbirinden ayıracağız. (Onları mü'minlerden ayıracağız. Onlarla taptıkları bâtıl tanrılar arasındaki bağı koparacağız.) Onların ortak koştukları da şöyle diyecekler: "Siz bize tapmıyordunuz ki!" (Bizim, sizinle ilgimiz yok.)

29. "Artık bizimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Hiç şüphesiz sizin bize taptığınızdan bizim haberimiz yoktu."

30. İşte orada herkes geçmişte yaptıklarının sonuçlarını bulacak (Yahut yaptıklarını okuyacak) ve gerçek Mevlâ'ları Allah'ın huzuruna döndürülecekler; uydurdukları (şefaatçi (!) tanrılar) ise, onlara görünmez olacaklar.

31. Ey Muhammed! Onlara (müşriklere) de ki: "Şu göklerden ve bu yerden kim sizin rızkınızı veriyor? Ya da duymak gücüne (kulaklara) ve görmek gücüne (gözlere) kim mâlik oluyor? Yine cansızdan canlıyı kim çıkarıyor; canlıdan da cansızı kim çıkarıyor? Yine, bütün işleri kim yönetiyor?" Onlar hemen: "Allah!.." diyeceklerdir. De ki: "Öyleyse niçin (Allah'a ortak koşmaktan) sakınmıyorsunuz (Tevhid ehli mü'min olmuyorsunuz; niçin kendinizi Allah'ın azabından sakınmıyorsunuz)?"

32. İşte bütün bunları yapan sizin gerçek Rabb'iniz olan Allah'tır. Artık haktan sonra sapkınlıktan başka ne vardır! Öyleyse haktan nasıl çevriliyorsunuz?

33. İşte böylece Rabb'inin, fâsıklar (büsbütün yoldan çıkmışlar) hakkındaki: "Onlar asla iman etmezler!" sözü gerçekleşti.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُع۪يدُهُۜ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا
الْخَلْقَ ثُمَّ يُع۪يدُهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَهْد۪ٓي
اِلَى الْحَقِّۜ قُلِ اللّٰهُ يَهْد۪ي لِلْحَقِّۜ اَفَمَنْ يَهْد۪ٓي اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُتَّبَعَ
اَمَّنْ لَا يَهِدّ۪ٓي اِلَّٓا اَنْ يُهْدٰىۚ فَمَا لَكُمْ۠ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا
يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنّاًۜ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْن۪ي مِنَ الْحَقِّ شَيْـٔاًۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَل۪يمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُفْتَرٰى مِنْ دُونِ
اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْد۪يقَ الَّذ۪ي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْص۪يلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ
ف۪يهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٣٧﴾ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۜ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ
مِثْلِه۪ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٣٨﴾
بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُح۪يطُوا بِعِلْمِه۪ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْو۪يلُهُۜ
كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِم۪ينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِه۪ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِه۪ۜ وَرَبُّكَ
اَعْلَمُ بِالْمُفْسِد۪ينَ ﴿٤٠﴾ وَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ ل۪ي عَمَل۪ي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْۚ
اَنْتُمْ بَر۪ٓيؤُ۫نَ مِمَّٓا اَعْمَلُ وَاَنَا۬ بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَۜ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

34. Ey Muhammed! (Müşriklere) de ki: "Sizin Allah'a ortak koştuklarınız içinde ilkin yoktan var eden, (öldükten) sonra da onu hayata döndüren var mıdır?" De ki: "Allah ilkin yoktan var eder; (öldükten) sonra da onu hayata döndürür. Öyleyse (haktan) nasıl saptırılıyorsunuz?"

35. De ki: "Allah'a ortak koştuklarınız içinde hakka erdiren var mı?" De ki: "Ancak Allah, hakka erdirir." Pekiyi, hakka erdiren mi kendisine uyulmaya daha layıktır, yoksa hidâyete erdirilmedikçe kendi kendine doğru yolu bulamayan mı? Öyleyse size ne oluyor? Nasıl böyle (apaçık akla aykırı olarak) hükmediyorsunuz?"

36. Onların (müşriklerin) çoğu ancak zanna (boş hayallere, yanlış kıyaslamalara) uyuyorlar (atalarını taklit ediyorlar). Şüphesiz zan, hak (ilim, doğru inanç) olarak hiçbir şey ifade etmez. Allah, onların bütün işlediklerini gerçekten bilendir.

37. Bu Kur'an, Allah'tan (olmayıp) başkası tarafından uydurulabilecek bir Kitap da değildir; o, ancak kendisinden önceki Kitapları tasdik eden ve yazılanları (Allah'ın yazdığı, tesbit ettiği inanç ve hükümleri) açıklayandır. Kur'an'da hiçbir şüphe yoktur; o, Âlemlerin Rabb'i'ndendir.

38. Yoksa Kur'an'ı kendisi (Muhammed) mi uydurdu, diyorlar? Ey Muhammed! Sen de ki: "Eğer siz (bu iddianızda) doğru iseniz, haydi onun benzeri bir sûre getirin; Allah'tan başka yardım isteyebileceğiniz herkesi de yardıma çağırın!"

39. Hayır öyle değil; onlar ilmini kavrayamadıkları ve yorumu (içindeki vaatlerin âkıbeti) henüz kendilerine gelmemiş olan (manalarına vâkıf olamadıkları) Kur'an'ı yalanladılar. Nitekim onlardan öncekiler de hakkı böyle yalanlamışlardı. İşte o zalimların sonu nice oldu, bir bak!

40. Onlardan (Mekke kâfirlerinden) Kur'an'a (içlerinden hak olduğuna) inanlar (ve inat olarak iman etmeyenler) da var, inanmayanlar da var (Yahut gelecekte iman edecekler de var, iman etmeyecekler de var). Senin Rabb'in ise, bozguncuları herkesten iyi bilmektedir.

41. Ey Muhammed! Eğer onlar (bunca delilden sonra yine) seni yalanlamaya devam edecek olurlarsa, (savaş izni gelinceye kadar) şimdilik onlara de ki: "Benim işlediklerim (amelim) bana, sizin işledikleriniz de size! Benim yaptıklarımla sizin bir ilişkiniz yok, sizin yaptıklarınızla da benin bir ilişiğim yok."

42. (Sen Kur'an okurken, İslamı anlatırken) içlerinden seni dinleyenler de var (yine de, bir şeyi duymayan sağırlar gibi kabul etmiyorlar); işte bu sağırlara sen mi işittireceksin? Hem de, akıllarını kullanmıyorlarsa!..

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ اِلَيْكَۜ اَفَاَنْتَ تَهْدِى الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا
لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْـًٔا وَلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَمْ يَلْبَثُٓوا اِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْۜ قَدْ خَسِرَ الَّذٖينَ كَذَّبُوا بِلِقَٓاءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدٖينَ ﴿٤٥﴾ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذٖى نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهٖيدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ
رَسُولٌۚ فَاِذَا جَٓاءَ رَسُولُهُمْ قُضِىَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿٤٨﴾ قُلْ لَٓا اَمْلِكُ
لِنَفْسٖى ضَرًّا وَلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَٓاءَ اللّٰهُۜ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌۜ اِذَا جَٓاءَ اَجَلُهُمْ
فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ
اِنْ اَتٰيكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا اَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾
اَثُمَّ اِذَا مَا وَقَعَ اٰمَنْتُمْ بِهٖۜ آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ قٖيلَ لِلَّذٖينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِۚ هَلْ تُجْزَوْنَ
اِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنْبِؤُنَكَ اَحَقٌّ
هُوَۜ قُلْ اٖى وَرَبّٖٓى اِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِزٖينَ ﴿٥٣﴾

43. İçlerinden öylesi de vardır ki, sana dikketle bakıyor (ve peygamberliğinin kanıtlarını da görüyor; ancak yine de iman etmiyor). İşte bu körlere sen mi yolu göstereceksin? Bir de basiretleri (kalp gözleri de) yoksa!..

44. Gerçekten Allah insanlara en ufak bir şey zulmetmez (onların duyularını va akıllarını almaz); ancak insanlar (duyularını ve akıllarını çalıştırmamakla) kendi kendilerine zulmederler.

45. Allah onların hepsini diriltip (huzurunda) toplayacağı gün de, gündüzün bir saatinden başka (dünyada, mezarlarında) kalmamış gibi olacaklar; (az bir zaman önce birbirlerinden ayrılmış gibi) birbirlerini tanıyacaklar.(Sonra mahşerin dehşeti karşısında birbirlerini tanımaz olacaklar.) Allah'ın huzuruna (bedenî) olarak kavışacaklarını yalan sayıp da, hidâyete ermemiş olanlar, elbette hüsarana uğrayacak-

lardır.

46. Eğer o kâfirlere vaat ettiğimiz azabın bir kısmını (sen hayatta iken) sana gerçekten (dünyada) gösterecek olursak, (ne âlâ;) yok eğer (bunu sana göstermeden) seni gerçekten (dünyadan) vefat ettirecek olursak, nihâyet onların son dönüşü Bize olacak; sonra Allah onların yaptıklarına şahit olacaktır (onların cezasını verecektir).

47. (Helâk olan eski toplumlardan) her tolumun da bir Eliçisi (peygamberi) vardır. Elçileri (onlara kanıtlarla, mucizelerle) gelince (ve onlar da onu yalanlayınca) aralarında adalatle hükmedilmiş (peygamber ile mü'minler kurtulup kâfirler helâk olmuşlardır) ve onlara zulmedilmemiştir. (Yahut kıyamet günü her peygamber kendi ümmeti hakkında şahitlik ettikten sonra aralarında adaletle hükmedilir; peygamber ile ona iman edenler kurtulur; onu yalanlayanlar da azaba uğratılır ve onlara zulmedilmez.)

48. Bir de, onlar (alay ederek): "Eğer siz doğru sözlü kimseler iseniz, (bizi onunla tehdit edip durduğunuz) şu azap ne zaman?" diyorlar.

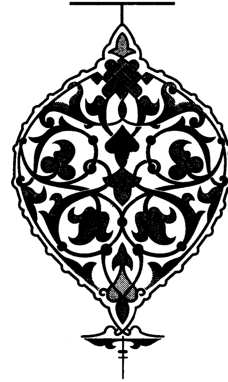
49. Ey Muhammed! De ki: "Allah'ın dilediğinden başka, benim kendi kendime bile ne bir zarar, ne de bir yarar sağlamak imkânına sahip değilim. Her toplumun bir eceli (vâdesi) vardır. Ecelleri geldiği zaman artık onlar ne bir saat geri kalırlar; ne de ileri giderler. (Onun için acele etmeyin, sizin de vâdeniz gelecek ve size vaatedilen azap gerçekleşecektir.)

50. De ki: Gördünüz mü (baksanıza): Eğer Allah'ın azabı size gece veya gündüz gelip çatacak olursa, (siz) mücrimler (müşrikler) o azabın hangisini acele isterler (istersinizi)?

51. Azap gerçekleştikten sonra mı ona inanacaksınız? Size: "Şimdi mi?.. Oysaki siz o azabı (alay ederek) gerçekten acele isteyip duruyordunuz!" denilecek.

52. Sonra, o zulmedenler şöyle denilecek: "Haydin, tadın sonu olmayan azabı! Siz ancak işlediklerinizin azabıyla cezalandıralacaksınız!"

53. Bir de, onlar: "O azap gerçek mi?" diye senden bilgi edinmek isteyeceklerdir. De ki: "Evet, Rabb'ime yemin olsun ki, o, gerçektir. Hem de, siz Allah'ı bundan âciz bırakabilecek değilsiniz!"

وَلَوْ اَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى الْاَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهٖۜ وَاَسَرُّوا
النَّدَامَةَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَۚ وَقُضِیَ بَیْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ اَلَٓا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ اَلَٓا اِنَّ
وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيتُ
وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَٓاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَٓاءٌ لِمَا فِى الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُواۜ هُوَ خَيْرٌ مِمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ
حَرَامًا وَحَلَالًاۜ قُلْ آٰللّٰهُ اَذِنَ لَكُمْ اَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾
وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾
وَمَا تَكُونُ فِى شَاْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ
مِنْ عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا اِذْ تُفِيضُونَ فِيهِۜ وَمَا
يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَٓاءِ
وَلَٓا اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَٓا اَكْبَرَ اِلَّا فِى كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾

54. Eğer (küfür veya başkasına haksızlıkla) zulmeden her fert, yeryüzünde bulunanların hepsi kendinin olsa, (kıyamet günü uğrayacağı azaptan) kurtulmak için kesinlikle hepsini feda ederdi. Azabı gördükleri zaman da, içlerinde derin pişmanlık duyarlar. Aralarında (şirklerinden dolayı müşrikler arasında, yahut zalimler ile mazlumlar arasında) yine de adaletle hükmedilir ve onlara zulmedilmez.

55. Haberiniz olsun ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Haberiniz olsun ki, Allah'ın vaadi gerçektir. Ancak çokları bilmez.

56. O, hayat verir; O, can alır ve hepiniz Ona döndürüleceksiniz.

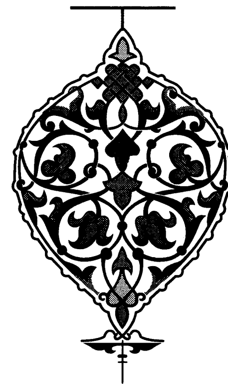
57. Ey insanlar! Size Rabb'inizden bir öğüt, kalplerdeki hastalıklar için bir şifa ve mü'minler için hidâyet ve rahmet (olan Kur'an) gelmiştir.

58. Ey Muhammed! De ki: "Yalnız Allah'ın lütuf ve rahmetiyle (Kur'an'ın indirilmesiyle), işte ancak bunlarla artık sevinsinler. Bu, onların bütün biriktirdiklerinden daha hayırlıdır."

59. De ki: "Allah'ın size indirip de, sizin onun bir kısmını haram, bir kısmını da helâl saydığınız (Mâide: 103.En'âm: 138) rızk için ne diyorsunuz?" De ki: "Bunda (bu haram ve helâl saymanızda) Allah mı size izin verdi, yoksa siz, Allah'a iftira mı ediyorsunuz?"

60. Allah'a karşı yalan uyduranlar (iftira edenler), kıyamet gününü ne sanıyorlar? Hiç şüphesiz Allah, insanlara karşı lütufkârdır; ancak onların pek çoğu şükretmezler.

61. Bir de, Ey Muhammed! Sen nasıl bir halde bulunsan, Kur'an'dan ne okusan ve siz nasıl bir işte çalışsanız, siz o işe dalıp gittiğiniz zaman, Biz mutlaka üzerinize şahidiz. Hem de, ne bu yerde, ne de şu gökte bir zerre ağırlığınca hiçbir şey de Rabb'inizden gizli kalmaz; ondan daha küçük ve daha büyük bir şey de yoktur ki, apaçık bir kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) bulunmasın.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾
الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ
الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ
مِنْ سُلْطَانٍ بِهَٰذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾
قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾
مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ
الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

62. Haberiniz olsun ki, Allah'ın velileri (sevgili kulları) için korku yoktur; onlar kaygılanacak da değillerdir.

63. Onlar iman eden ve takvâyı gözeten (buyruklara ve yasaklara uyan) kimselerdir.

64. Onlara bu dünya hayatında da, öbür dünya hayatında da müjde vardır. Allah'ın sözlerinde (vaatlerinde) hiçbir değişiklik olmaz. İşte pek büyük mutluluk ancak budur.

65. Ey Muhammed! Onların sözleri (Allah'a ortak koşmaları, seni yalanlamaları, tehditleri) de sakın, seni üzmesin. Çünkü bütün izzet (şan, şeref, üstünlük) Allah'a mahsustur. Allah yegâne Semî'dir (he rşeyi hakkıyla işitendir), Alîmdir(her şeyi hakkıyla bilendir).

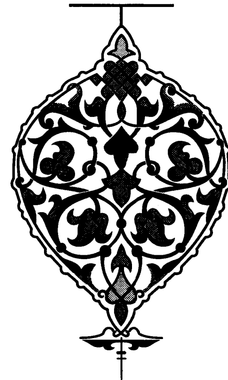
66. Haberiniz olsun ki, şu göklerde kim varsa, bu yerde de kim varsa, hepsi Allah'ındır. Allah'tan başka ortaklara da tapanlar ise, hakikatte ortaklara uymuyorlar; ancak kuruntuya (kendi kuruntularına göre onlar, kendileri için Allah katında şefaatçi olacakları zannıyla onlara) uyuyorlar (Yahut onlar neyin peşine düşüyorlar? Ancak zannın peşine düşüyorlar) ve onlar ancak yalan söylüyorlar.

67. İçinde sükûnet (istirahat) bulasınız diye geceyi, görüp çalışasınız diye de gündüzü var eden ancak Allah'tır. Hiç şüphesiz işiten bir toplum için bunda (Allah'ın varlığını ve birliğini kanıtlayan) birçok deliller vardır.

68. Onlar (Yahudi'ler, Uzeyr için, Hıristiyan'lar, İsa için, putperstler de, melekler için): "Allah çocuk edindi" dediler. O, bundan münezzehtir. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayan yegâne Odur. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Onundur. Bu konuda sizin elinizde hiçbir kanıt yoktur. Yoksa siz Allah hakkında bilmediğiniz (yalnız atalarınızı taklitle) bir şeyi mi söylüyorsunuz?

69. Ey Muhammed! De ki:"Allah'a karşı yalan uyduranlar hiç rahat bulmazlar.

70. Onlar için dünya hayatında az bir yararlanma vardır; sonra onların son dönüşleri Bizedir; sonra da Biz onlara, küfürlerinden dolayı pek şiddetli bir azabı tattıracağız.

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوحٍۘ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ
مَقَامٖي وَتَذْكٖيرٖي بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُٓوا
اَمْرَكُمْ وَشُرَكَٓاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُٓوا اِلَيَّ
وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍۜ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا
عَلَى اللّٰهِۙ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمٖينَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَٓائِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذٖينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَاۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرٖينَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا
مِنْ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَٓاؤُ۫هُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهٖ مِنْ قَبْلُۜ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوبِ الْمُعْتَدٖينَ ﴿٧٤﴾
ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى وَهٰرُونَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهٖ
بِاٰيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمٖينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَٓاءَهُمُ
الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُٓوا اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُبٖينٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوسٰٓى
اَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَكُمْۜ اَسِحْرٌ هٰذَاۜ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾
قَالُٓوا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَٓاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا
الْكِبْرِيَٓاءُ فِي الْاَرْضِۜ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنٖينَ ﴿٧٨﴾

71. Ey Muhammed! Onlara Nûh'un haberini (başından geçeni) de oku. Hani bir zaman o, halkına şöyle demişti: "Eğer benin aranızda bulunmam ve Allah'ın âyetleriyle öğüt vermem sizlere ağır geldi ise, bilin ki, ben, Allah'a tevekkül ettim (dayanıp güvendim). Artık siz, ortaklarınızla beraber toplanıp yapacağınız işi kararlaştırın; sonra bana karşı yapacağınız iş gizli kalmasın (; yahut başınıza dert olmasın); sonra bana yapacağınızı yapın ve bana göz açtırmayın."

72. "Bundan sonra eğer (benim öğütlerimden) yüz çevirecek olursanız, bilin ki, ben sizden hiçbir ücret istemiş değilim .(Öyleyse yüz çevirmenizi gerektirecek bir sebep yok.) Benim ücretimi (karşılığımı) verecek olan ancak Allah'tır. Hem de ben, Müslüman olmakla emrolundum."

73. Sonunda halkı Nûh'u yalancı yerine koydular. Nihâyet Biz de onu ve gemide onunla beraber bulunanları kurtardık ve onları halifeler (yeryüznde Allah adına buyruklarını uygulayanlar) kıldık; âyetlerimizi yalan sayanları ise tufanda boğduk. İşte o uyarılanların sonu nice oldu, bir bak!

74. Sonra Nûh'un ardından birçok Allah'ın Elçilerini kendi halklarına gönderdik. İşte onlar da kendi halklarına açık deliller (mucizeler) getirdiler; ancak o halklar, (peygamberler kendilerine gelmeden önce yalanladıkları şeye, bâtılı gelenek haline getirdikleri için) iman edecek değillerdi. İşte Biz, haddi aşanların kalplerini böyle (sanki) mühürleriz.

75. Sonra onların ardından da Musa ile Hârun'u mucizelerimizle Firavun'a ve onun devlet erkânına gönderdik; ancak onlar kibirlik tasladılar (imanı gururlarına yediremediler). Zaten onlar günahkâr bir güruh idiler.

76. İşte Bizim katımızdan onlara hak gelince: "Hiç kuşkusuz bu apaçık bir büyüdür" dediler.

77. Musa onlara dedi ki: "Size hak gelince, ona büyü mü dersiniz? Bu, büyü müdür? Oysaki büyücüler felâh (kurtuluş, rahat) bulamazlar."

78. Onlar Musa'ya dediler ki: "Sen bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz dinden çevirmek ve bu topraklarda ululuk (iktidar) ikinizin olması için mi bize geldin? Zaten biz ikinize inanacak değiliz."

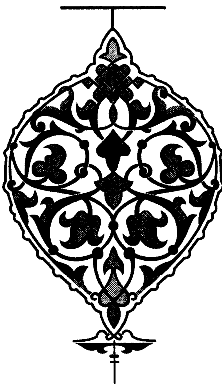
(71) Nûh'un(S.) bu şekilde onlara hitap edip meydan okuması, onların tehditlerine hiç aldırmadığını, onların bu tehditlerini gerçekleştirmeye imkân bulamayacaklarını, Allah'ın (C.) kendisini koruyacağına güvendiğini göstermek içindir.

(73) Hz. Nûh, kendi kavmine delilleri beyan ederek

onları ilzâm ettikten ve haktan yüz çevirmeleri için inat ve serkeşlikten başka bir sebep kalmadıktan sonra onlar yine de ısrarla kendisini yalanladılar. İşte bundan dolayı azap hükmü onlar için hak oldu.

(74) O kavimler, peygamberleri gelmeden önceki Câhiliyye dönemlerinde Tevhidi (ortaksız Tanrı inancını) duymamış değillerdi; aksine her kavim kendineden öncekilerden Tevhidi duymuştu. Örneğin: Semûd kavmi, Âd kavminin kalanlarından, Âd kavmi de, Nûh kavmimim kalanlarından Tevhidi duymuşlardı; ancak yine de yalanlıyorlardı. İşte bu kavimlerin peygamberleri geldikten sonraki halleri de, öncekilerden farklı olmadı ve kendilerine hiç peygamber gelmemiş gibi davrandılar.

(75) Âyette Firavun ile kavminin eşrafının, devlet erkânının, zikredilmesi, ön planda onların olmasından dolayıdır.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ
مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾
فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ
وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ
لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا
بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى
وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّآ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ
قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا
إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

79. Firavun da (erkânına) dedi ki:"Bütün bilgin (usta) büyücüleri getirin bana!"

80. Nihâyet büyücüler gelince, Musa, onlara: "Atacağınızı atın!" dedi.

81. Bunun üzerine onlar, atacaklarını atınca, Musa onlara dedi ki: "Bu sizin getirdiğiniz büyünün ta kendisidir. Kesinlikle Allah bu büyünüzü boşa çıkarcaktır. Çünkü Allah bozguncuların işini asla düzgün bırakmaz."

82. "Hem de, mücrimlerin (suçluların) hoşuna gitmese de, Allah hakkı kelimeleriyle (buyruklarıyla, vaatleriyle, hükümleriyle) yerine getirir.

83. Sonunda Firavun ve devlet erkânının, kendilerine işkence edecekleri korkusundan, Musa'ya kendi kavminin (İsrail Oğulları'nınn veyahut Firavun kavminin) bazı gençlerinden başkası iman etmedi.

Bir de, çünkü Firavun hiç şüphesiz o ülkede gücü elinde bulunduran bir diktatör idi; hem de o, (ululuk iddiasında ve azgınlıkta) çok aşırı gidenlerdendi.

84. Musa de dedi ki: "Ey halkım! Eğer siz Allah'a iman etmiş ve Ona teslim olmuş iseniz, artık yalnız Ona tevekkül edin (güvenin, dayanın)!"

85. Bunun üzerine onlar da dediler ki: "Biz yalnız Allah'a tevekkül ettik. Ey Rabb'imiz! Sen bizi zalimler güruhu için bir fitne konusu kılma (onları başımıza musallat edip de, bizi onların eliyle imtihan etme)!"

86. "Ve bizi rahmetinle bu kâfirler güruhundan kurtar!"

87. Biz de Musa ile kardeşine şöyle vahyettik: "Mısır'da halkınız için (mesken, mâbet olarak) evler edinin ve evlerinizi namazgâh (Yahut Kıble'ye, Kâ'be'ye yönelik namazgâhlar) yapın ve namazlarınızı dosdoğru (Tevhid ehlinin mamazı şeklinde) kılın! Ey Musa! Sen de mü'minleri (zafer ve cennetle) müjdele!"

88. Ayrıca Musa dedi ki: "Ey Rabb'imiz! Sen gerçekten Firavun'a ve erkânına bu dünya hayatında debdebe (zinet) ve nice mallar verdin. Ey Raabb'imiz! Onlar (nankörlük edip) Senin yolundan saptırsınlar, bakalım! (Yahut dünyalıklarıyla şımarıp geleceklerinin kararması için mi onları kendilerine verdin.) Ey Rabb'imiz! Onların mallarını sil, süpür ve kalplerinin basiretini bağla (kendi iradeleriyle basiretlerini bağladıkları için Sen, icbârî olarak onların kalp basiretlerini açma) ki, onlar pek can yakıcı azabı görünceye dek iman edemesinler!"

قَالَ قَدْ اُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٨٩ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي اِسْرَآئِلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا حَتّٰى اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ
اٰمَنْتُ اَنَّهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِي اٰمَنَتْ بِهِ بَنُوا اِسْرَآئِلَ وَاَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ٩٠ آٰلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ٩١
فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً وَاِنَّ
كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ اٰيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ٩٢ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِي اِسْرَآئِلَ
مُبَوَّاَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتّٰى
جَآءَهُمُ الْعِلْمُ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا
فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ٩٣ فَاِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ
فَسْـَٔلِ الَّذِينَ يَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ
جَآءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ٩٤ وَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ٩٥
اِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ٩٦
وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ٩٧

89. Allah buyurdu ki: "İkinizin duası kabul olunmuştur (zamanı gelince gerçekleşecektir). Ancak siz dosdoğru olmaya (hakka çağırmaya, delilleri anlatmaya devam edin ve sakın, kendini bilmezlerin yolunu tutmayın (Allah'ın vaadine güvenmemezlik etmeyin; onun hemen gerçekleşmesini istemeyin)!"

90. Ve Biz, İsrail Oğulları'nı o denizden geçirdik. Derken, Firavun ve askerleri, azgınlık ve düşmanlıkla arkadan onlara yetiştiler. Sonunda Firavun boğulacağını anlayınca şöyle dedi: "Ben, İsrail Oğulları'nın iman ettiği Tanrıdan başka tanrı olmadığına gerçekten iman ettim; ben de Müslüman'lardanım (Ona teslim olanlardanım)."

91. Şimdi mi iman ediyorsun? Oysaki daha önce gerçekten isyan etmiş ve bozguncülardan olmuştun.

92. İşte Biz bugün senin cansız cesedini

sahile vurduracağız ki, senden sonrakilere (gelecek nesillere, öldüğüne inanmayan bazı İsrail Oğulları'na) ibret olasın. Zaten insanların pek çoğu âyetlerimizden gerçekten gafildir.

93. Ant olsun ki, Biz, İsrail Oğulları'nı da verimi bol bir yurda (Şam bölgesine) indirip yerleştirdik ve onlara temiz, hoş şeylerden rızk verdik. Sonra kendilerine bilgi gelinceye (Tevrat'ı okuyup anlayıncaya, Peygamber'imizin sıfatlarını Tevrat'ta okuyup gerçeği anlayıncaya) değin (kendi dinleri konusunda, Peygamber'imiz hakkında) anlaşmazlığa düşmediler. Rabb'in, hakkında anlaşmazlığa düştükleri şeylerde kıyamet günü aralarında kesinlikle hükmedecektir.

94. Ey Muhammed! Artık eğer sen (senin ümmetin) sana indirdiğimizden (âyetlerle bildirdiğimiz tarihî olaylardan) her hangi bir şüphe içine düşecek olursan (ümmetin şüphe içine düşecek olursa), haydi, senden önce o Kitabı (Tevrat'ı) okuyanlara sor (sorsunlar)! Ant olsun ki, sana Rabb'inden hak gelmiştir. Artık sakın, şüphe edenlerden olma (ümmetin şüphe edenlerden olmasınlar)!

95. Sakın, Allah'ın âyetlerini yalan sayan kimselerden de olma (ümmetin olmasınlar); sonra hüsrana uğrayanlardan olursun (olurlar).

96. Şüphesiz (kendi iradeleriyle küfre saplanmalarından ötürü) Rabb'inin kelimesi (azap hükmü), aleyhlerinde sabit olanlar, iman etmezler (onların imanı için uğraşma).

97. Onlara bütün mucizeler gelse bile, pek acı veren azabı görünceye değin iman etmezler.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَٓا اِيمَانُهَٓا اِلَّا قَوْمَ يُونُسَۜ لَمَّٓا
اٰمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حِينٍ (٩٨) وَلَوْ شَٓاءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ
كُلُّهُمْ جَمِيعًاۜ اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (٩٩)
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ (١٠٠) قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
وَمَا تُغْنِي الْاٰيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ (١٠١) فَهَلْ
يَنْتَظِرُونَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْۜ قُلْ فَانْتَظِرُٓوا
اِنّ۪ي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ (١٠٢) ثُمَّ نُنَجّ۪ي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ اٰمَنُوا
كَذٰلِكَۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ (١٠٣) قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ
اِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِين۪ي فَلَٓا اَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذ۪ي يَتَوَفّٰيكُمْۚ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَۙ (١٠٤) وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّ۪ينِ حَن۪يفًاۚ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ (١٠٥) وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِنَ الظَّالِم۪ينَ (١٠٦)

98. (Helâk edilenlerden) keşke (azabı görmeden önce) iman edip de, imanları kendilerine fayda vermiş bir memleket halkı olsaydı! (Yahut azap gelmeden önce iman edip de, imanları kendilerine fayda vermiş bir meleket halkı yoktur.) Yalnız Yûnus kavmi, (azabın emârelerini görünce, azap gelmeden) iman edince, dünya hayatında onlara gelmekte olan rezil-rüsva edici azabı kaldırmış ve belli bir süreye değin (ömürleri kadar) onları dünya nimetlerinden faydalandırmıştık.

99. Ey Muhammed! Eğer Rabb'in (icbârî olarak) dilemiş olsaydı, yeryüzündekilerin hepsi mutlaka iman ederlerdi. Öyle iken, iman edinceye kadar insanları sen mi zorlayacaksın!

100. Allah'ın izni olmadan hiç kimsenin (sırf kendi çabasıyla) iman etmesi mümkün değildir. (İman, kulun, iradesini, aklını kullanması, Allah'ın da yaratmasıyla olur.)

Akıllarını kullanmayanlar üzerine de Allah pislik (azap) indirir.

101. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Şu göklerde ve bu yerde neler var, baksanıza!" Bunca belgeler (kanıtlar) ve uyarılar da, iman etmeyecek bir topluma hiçbir fayda vermez.

102. Artık onlar, kendilerinden önce gelip geçmiş toplumların azap günlerinin benzerlerinden başkasını beklemiyorlar. De ki: "Öyleyse bekleyin; kuşkusuz ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim."

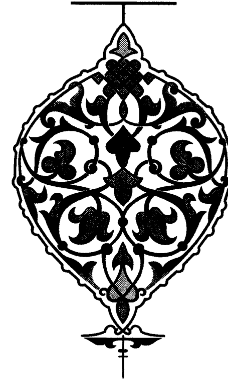
103. Biz (gelip geçmiş toplumlarda küfre saplanmış olanları helâk ettikten) sonra Elçilerimizi ve iman edenleri kurtarıyorduk. İşte böylece üzerimize bir hak olmak üzere (bir hakmış gibi) Biz (müşrikleri helâk ederken) bu mü'minleri (Muhammed ve Ashab'ını) kurtaracağız.

104. De ki: "Ey insanlar! Siz eğer benim dinimden bir şüphe içinde iseniz, bilin ki, ben, sizin Allah'tan başka da taptıklarınıza tapmam; fakat ben, ancak sizin canınızı alacak olan Allah'a taparım ve ben mü'minlerden olmakla emrolundum."

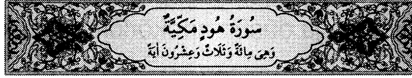
105. "Yine, bana buyuruldu ki, Hanîf (bâtıla değil, yalnız hakka yönelmiş) olarak yüzünü bu hak dine çevir ve sakın, müşriklerden olma!"

106. "Yine, (ümmetimi temsilen) bana buyuruldu ki, Allah'tan başka, sana fayda ve zarar vermeyecek şeylere de sakın, yalvarma! Yine de bunu yapacak olursan (ümmetin olursa), artık mutlaka zalimlerden olursun (olurlar)."

(98) Rivâyet olunuyor ki, Yûnus (S.), Musul bölgesinden Ninova'da peygamber olarak gönderilmişti. Halkı ise, kendisini yalanladı. Sonunda Yûnus da, onlara: "40 gün süreniz var!" dedi. Onlar da, ona: "Biz azap emâresini görürsek, sana iman ederiz" dediler. Yûnus (S.), kızarak içlerinden ayrıldı. Hz. Yûnus gidince, onlar kendilerine azap inmesinden korktular. Nihâyet 35 gün sonra gökleri duman şeklinde kara bulutlar kaplamaya başladı; sonra bulutlar kentleri tamamen örttü ve binaların çatılarını bile kararttı. İşte o zaman onlar palaslarını giyip kadınları, çocukları ve hayvanlarıyla birlikte açık araziye çıktılar ve orada kadınlarla çocuklarını ve hayvanlarla yavrularını birbirlerinden ayırdılar. O zaman da annelerle yavrular birbirlerine seslenmeye ve birbirlerine kavuşmak için feryat etmeye başladılar; insanlar da imanlarını ve tövbelerini ifade edip Allah'a (C.) yalvarmaya başladılar. Allah (C.) da onlara merhamet edip gelecek azabı kaldırdı.

وان يمسسك الله بضر فلا كاشف له الا هو وان يردك بخير فلا راد
لفضله يصيب به من يشاء من عباده وهو الغفور الرحيم ﴿١٠٧﴾ قل
يا ايها الناس قد جاءكم الحق من ربكم فمن اهتدى فانما يهتدي
لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انا عليكم بوكيل ﴿١٠٨﴾
واتبع ما يوحى اليك واصبر حتى يحكم الله وهو خير الحاكمين ﴿١٠٩﴾

بسم الله الرحمن الرحيم
الر كتاب احكمت اياته ثم فصلت من لدن حكيم خبير ﴿١﴾ الا
تعبدوا الا الله انني لكم منه نذير وبشير ﴿٢﴾ وان استغفروا ربكم
ثم توبوا اليه يمتعكم متاعا حسنا الى اجل مسمى ويؤت كل
ذي فضل فضله وان تولوا فاني اخاف عليكم عذاب يوم كبير ﴿٣﴾
الى الله مرجعكم وهو على كل شيء قدير ﴿٤﴾ الا انهم يثنون
صدورهم ليستخفوا منه الا حين يستغشون ثيابهم يعلم
ما يسرون وما يعلنون انه عليم بذات الصدور ﴿٥﴾

107. Eğer Allah sana bir zarar dokunduracak olursa, artık onu Kendisinden başka giderebilecek olan da yoktur. Eğer Allah sana bir hayır diliyecek olursa, artık Onun lütfunu geri çevirebilecek olan da yoktur. Allah hayrını kullarından dilediğine eriştirir ve Ğafûr (çok bağışlayıcı), Rahîm (çok esirgeyici) olan da ancak Allah'tır.

108. Ey Muhammed! De ki: " Ey insanlar! Gerçekten Rabb'inizden size hak (Peygamber, Kur'an) gelmiştir. Artık her kim, hidâyete erecek olursa, o, ancak kendisi için hidâyete ermiş olur; kim de, sapkınlıkta kalacak olursa, o da kendi alyhine sapkınlıkta kalmış olur. Zaten ben sizin üzerinize vekil (bekçi, gözcü) değilim (ben ancak sizin için müjdeci ve uyarıcıyım)."

109. Ey Muhammed! Bir de, sen sadece sana vahyolunana uy ve Allah, (yardım için, savaş için) hükmünü verinceye kadar sabret. Zaten O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.

HÛD SÛRESİ: 11

Hûd sûresi, 123 âyettit; Mekke'de 52. Sûre olarak nâzil olmuştur. Sûrenin 50-60. âyetlerinde Hûd (S.) anlatıldığı için bu ismi almıştır. Bu sûrede ayrıca Nûh, Saalih, İbrahim, Lût, Şuayb ve Musa (S.) peygamberler de anlatılmaktadır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif, Lâm, Râ. Bu (Kur'an) öyle bir Kitaptır ki, âyetleri (ifade ve mana olarak veyahut delillerle) muhkem (sağlam, hikmetli) kılınmış; sonra da Hakîm (bütün işlerinde hikmet bulunan), Habîr (her şeyden haberdar olan) Allah tarafından (hükümler, kıssalar ve öğütler olarak) uzun, uznun açıklanmıştır.

2. De ki. "Allah'tan başkasına tapmayasınız diye ben, gerçekten Allah'tan (Onun tarafından gönderilmiş) bir uyarıcı ve müjdeciyim."

3. "Yine, Rabb'inizden bağışlanma dileyiniz; sonra (ayrıca) Ona tövbe ediniz ki, Rabb'iniz, belli bir süreye (ömrünüz sona erinceye) değin sizi dünya nimetlerinden güzelce yararlandırsın ve her fazla iyilik sahibine fazlalığının karşılığını versin. Yok, eğer yüz çevirecek olursanız, bilin ki, ben gerçekten sizin için büyük bir günün azabından korkarım."

4. "Sizin son dönüşünüz, yalnız Allah'a olacaktır. Zaten O, her şeye Kaadirdir."

5. Haberiniz olsun ki, gerçekten onlar (müşrikler, Peygamber, yanlarından geçerken), ondan gizlenmek için göğüslerini çeviriyorlardı (ve başlarını örtüyorlardı). Haberiniz olsun ki, onlar elbiselerine büründükleri vakit de, Allah onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir. Çünkü şüphesiz Allah, kalplerin içindekileri pekiyi bilendir. (Allah, gerektiğinde onların gizlediklerini Elçisi'ne bildirir.)

وَمَا مِنْ دَٓابَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
وَمُسْتَوْدَعَهَاۜ كُلٌّ فٖي كِتَابٍ مُبٖينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ الَّذٖي خَلَقَ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فٖي سِتَّةِ اَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَٓاءِ
لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًاۜ وَلَئِنْ قُلْتَ اِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ
مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُٓوا اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ مُبٖينٌ ﴿٧﴾
وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰٓى اُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ
مَا يَحْبِسُهُۜ اَلَا يَوْمَ يَأْتٖيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا
رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُۚ اِنَّهُ لَيَؤُ۫سٌ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ
اَذَقْنَاهُ نَعْمَٓاءَ بَعْدَ ضَرَّٓاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
السَّيِّـَٔاتُ عَنّٖيۜ اِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌۙ ﴿١٠﴾ اِلَّا الَّذٖينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَبٖيرٌ ﴿١١﴾
فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ وَضَٓائِقٌ بِهٖ صَدْرُكَ
اَنْ يَقُولُوا لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَٓاءَ مَعَهُ مَلَكٌۜ
اِنَّمَٓا اَنْتَ نَذٖيرٌۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكٖيلٌ ﴿١٢﴾

6. Yeryüzünde hareket eden hiçbir canlı yoktur ki, onun rızkı Allah'a âit olmasın. Allah, canlıların karar kıldıkları yeri (dünyadaki meskenleri, babalarının sulbündeki yeri) de, geçici olarak bırakıldıkları yeri (ölümden sonraki yeri, rahimlerdeki yeri) de bilir. Bunların hepsi apaçık bir Kitaptadır (Levh-ı Mahfûz'dadır).

7. Arş'ı su üzerinde iken, hanginizin ameli (davranışı) daha güzel olacak diye sizi sınamak üzere şu gökleri ve bu yeri altı günde (aşamada) yaratan da ancak Allah'tır. Ant olsun ki, ey Muhammed! Sen: "Ölümden sonra mutlaka diriltileceksiniz!" diyecek olursan, o küfre saplanmış olanlar, hiç kuşkusuz: "Bu (bunu söyleyen Kur'an), apaçık bir büyüdür!" diyeceklerdir.

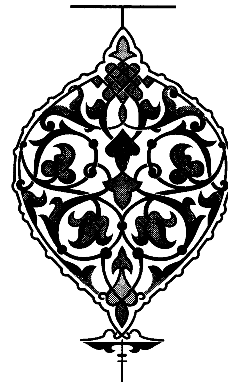
8. Yine, ant olsun ki, Biz eğer onlardan azabı sayılı vakitlere değin erteleyecek oluyorsak, hiç şüphesiz onlar: "O azabın gelmesini engelleyen nedir?" diyeceklerdir. Haberiniz olsun ki, onlara azap geldiği gün bir daha onlardan geri döndürülecek değildir ve onların alay etmekte oldukları azap kendilerini kuşatacaktır.

9. Yine, ant olsun ki, insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra onu ondan çekip alacak olursak, hiç şüphesiz tamamen umutsuzluğa düşüp nankörlük edecektir.

10. Yine, ant olsun ki, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra insana nimet tettıracak olursak, hiç kuşkusuz o: "Kötülük benden gitti" diyecektir (şükr etmeyecektir). Çünkü o, hiç kuşkusuz çok şımarıktır, pek kibirlidir.

11. Yalnız o kimseler ki, (sıkınıtılara) sabrettiler ve saalih (İslam'a uygun) işler yaptılar, onlar müstesnadır; işte bağışlanma ve büyük mükâfat onlarındır.

12. Ey Muhammed! O müşrikler senin için: "Ona bir hazine indirilseydi veya onunla beraber bir melek gelseydi ya!" diyorlar diye artık sana vahyolunan âyetlerin bir kısmını terk mi edeceksin ve o âyetleri onlara okumaktan dolayı ruhun mu daralacak? Sen ancak bir uyarıcısın; her şeye vekil (gözetici) olan ise yegâne Allah'tır.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ
وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾
فَاِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّمَا اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ فَهَلْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
وَزِينَتَهَا نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ
مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ اَفَمَنْ كَانَ
عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ
مُوسٰٓى اِمَامًا وَرَحْمَةً اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ
مِنَ الْاَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ
اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اُولٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ
عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْاَشْهَادُ هٰٓؤُلَٓاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلٰى رَبِّهِمْ
اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ اَلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

13. Yoksa: "Onu (Kur'an'ı) kendisi uydurdu" mu diyorlar? Ey Muhammed! Onlara de ki: "Eğer doğru sözlü kimseler iseniz, haydin, öyleyse siz de uydurulmuş on sûre getirin ve Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de yardıma çağırın!"

14. İşte eğer onlar bu çağrınıza cevap vermeyecek olurlarsa, artık (ey müşrikler) bilin ki, o, ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve Ondan başka tanrı yoktur. Artık Müslüman olur musunuz?

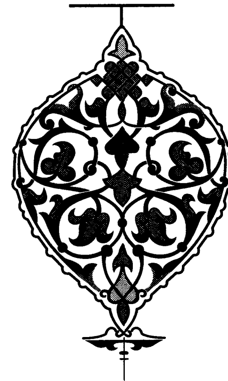
15. Her kim, (yalnız) bu dünya hayatını ve zinetini (gösterişini) isteyecek olursa, böyle kimslere Biz çalışmalarının karşılığını orada tam olarak vereceğiz ve orada onların karşılığı hiç eksik verilmeyecektir.

16. İşte onlar o kimselerdir ki, öbür dünyada o ateşten başka hiçbir nasipleri yoktur ve dünyada yaptıkları (ibadetler) boşa gitmiştir. Zaten onların bütün yaptıkları bâtıl (boş) idi.

17. İşte Rabb'inden açık bir (aklî) delil üzerinde olan, bu delili Rabb'inden gelen bir şahit (Kur'an) izleyen ve Kurân'dan önce bir önder ve rahmet olarak Musa'nın Kitabının (Tevrat'ın) şahadet ettiği kimse (Peygamber'imiz, mü'minler) mi (böyle olmayan gibidir)! (Hayır!..) İşte onlar, Kur'an'a iman ederler. Hiziplerden (Peygambere karşı birlik olmuş kâfirlerden) her kim de, Kur'an'ı inkâr edecek olursa, işte onun varacağı yer Cehennem ateşidir. Artık (ey muhatap) bundan (Kur'an'dan, anlatılanlardan) hiç şüphen olmasın. Çünkü bu, Rabb'inden bildirilmiş hakkın ta kendisidir. Ancak bu insanların (Mekke'lilerin) çoğu iman etmezler.

18. Allah'a karşı yalan (ortak, çocuk) uydurandan daha zalim de kim olabilir! İşte onlar (kıyamet gününde) Rabb'lerine arzedilecekler. Şahitler (melekler, peygamberler, kendi bedenlerinin azası) de: "Rabb'lerine karşı yalan söyleyenler işte bunlardır" diyecekler. Bilesiniz ki, Allah'ın lâneti zalimler üzerindedir.

19. Onlar o kimselerdir ki, insanları Allah'ın yolundan alıkoyarlar ve onu eğri göstermek isterler. Zaten onlar öbür dünya hayatını inkâr edenlerin ta kendileridir.

اُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزٖينَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ اَوْلِيَٓاءَۢ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطٖيعُونَ
السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذٖينَ خَسِرُٓوا
اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَاَخْبَتُٓوا اِلٰى رَبِّهِمْ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فٖيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرٖيقَيْنِ كَالْاَعْمٰى وَالْاَصَمِّ وَالْبَصٖيرِ وَالسَّمٖيعِ
هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا
اِلٰى قَوْمِهٖٓ اِنّٖي لَكُمْ نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿٢٥﴾ اَنْ لَا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَ اِنّٖٓي
اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ اَلٖيمٍ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذٖينَ كَفَرُوا
مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَرٰيكَ اِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرٰيكَ اتَّبَعَكَ
اِلَّا الَّذٖينَ هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّاْيِ وَمَا نَرٰى لَكُمْ
عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبٖينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يَا قَوْمِ
اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبّٖي وَاٰتٰينٖي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهٖ
فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ اَنُلْزِمُكُمُوهَا وَاَنْتُمْ لَهَا كَارِهُونَ ﴿٢٨﴾

20. İşte onlar, yeryüzünde Bizi âciz bırakabilecek (yapacaklarımızı engelleyebilecek) değillerdir. Onların Allah'tan başka (sandıkları gibi) yardımcıları da olmayacaktır. Onlar (başkalarını da saptırdıkları için) azapları kat, kat arttırılacaktır. Onların hakkı duymaya ve görmeye (hakkı anlatmaya ve göstermeye) bile tahammülleri yoktu.

21. İşte onlar, kendilerine yazık edenlerdir. Uydurdukları tanrılar da kendilerine görünmez olmuştur.

22. Hiç şüphe yoktur ki, onlar, öbür dünyada en çok zarara uğrayanların ta kendileridir.

23. Kuşkusuz o kimseler ki, iman edip de saalih (İslam'a uygun) işler yaptılar ve Rabb'lerine gönülden yönelip bağlandılar, işte onlar Cennet yarânıdır; onlar hep orada kalacaklardır.

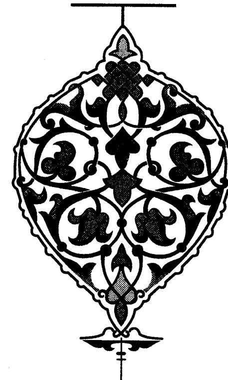
24. Bu iki zümrenin (mü'minlerle kâfirlerin) durumu, kör ve sağır ile gören ve işiten kimselerin durumu gibidir. Bu ikisinin durumu eşit olur mu hiç! Böyle iken, düşünüp ibret almayacak mısınız?

25. Ant olsun ki, Biz, Nûh'u da halkına gerçekten peygamber olarak göndermiştik. O, halkına demişti ki: "Ben sizin için gerçekten apaçık bir uyarıcıyım!"

26. "Sakın, Allah'tan başkasına (Allah ile aranızda vasıta olması için) tapmayın! Çünkü gerçekten ben sizin pek acıklı bir günün azabına uğramanızdan korkuyorum."

27. Bunun üzerine halkının ileri gelen kâfirleri demişlerdi ki: "Biz seni ancak kendimiz gibi bir insan olarak görüyoruz; sana uyanların da yalnız, halkımızın aşağı tabakasından düşüncesiz kimseler olduklarını görüyoruz ve sizin bizden bir üstünlüğünüzü görmüyoruz; aksine biz sizleri yalancı sanıyoruz."

28. Nûh demişti ki: "Ey halkım! Gördünüz mü (Baksanıza): Eğer ben, Rabb'imden apaçık bir delil üzerinde isem ve O, bana katından bir rahmet (peygamberlik) vermiş de, o rahmet sizce görünmemişse, siz onu istemediğiniz halde biz, onu size zorla mı kabul ettireceğiz!"

وَيَا قَوْمِ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًاۜ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَمَٓا اَنَا
بِطَارِدِ الَّذ۪ينَ اٰمَنُواۜ اِنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَلٰكِنّ۪ٓي اَرٰيكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُن۪ي مِنَ اللّٰهِ اِنْ طَرَدْتُهُمْۜ اَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَٓا اَقُولُ لَكُمْ عِنْد۪ي خَزَٓائِنُ اللّٰهِ وَلَٓا اَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَٓا اَقُولُ اِنّ۪ي مَلَكٌ وَلَٓا اَقُولُ لِلَّذ۪ينَ تَزْدَر۪ٓي
اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًاۜ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا ف۪ٓي اَنْفُسِهِمْۚ اِنّ۪ٓي
اِذًا لَمِنَ الظَّالِم۪ينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَاَكْثَرْتَ جِدَالَنَا
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ اِنَّمَا يَأْت۪يكُمْ
بِهِ اللّٰهُ اِنْ شَٓاءَ وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِز۪ينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْح۪ٓي
اِنْ اَرَدْتُ اَنْ اَنْصَحَ لَكُمْ اِنْ كَانَ اللّٰهُ يُر۪يدُ اَنْ يُغْوِيَكُمْۜ
هُوَ رَبُّكُمْ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَۜ ﴿٣٤﴾ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُۜ قُلْ
اِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ اِجْرَام۪ي وَاَنَا۬ بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَۚ ﴿٣٥﴾ وَاُو۫حِيَ
اِلٰى نُوحٍ اَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا مَنْ قَدْ اٰمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَۚ ﴿٣٦﴾ وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا
وَلَا تُخَاطِبْن۪ي فِي الَّذ۪ينَ ظَلَمُواۚ اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

29. "Ey halkım! Hem de, bunun (İlâhî mesajı bildirmek) için ben sizden karşılık olarak bir mal da istemiyorum. Benim karşılığımı vermek yalnız Allah'a âittir. Ben iman edenleri yanımdan kovacak da değilim. Çünkü onlar gerçekten Rabb'lerine kavuşacaklardır (ve kendilerini kovanlardan, zulmedenlerden davacı olacaklardır. Yahut Rabb'lerine kavuşup saadet bulacaklardır.) Ancak sizin câhilce davranan bir güruh olduğunuzu görüyorum."

30. "Ey halkım! Eğer ben onları yanımdan kovacak olursam, Allah'ın azabından kurtulmak için bana kim yardım edebilir? Öyleyse niçin düşünüp ders almıyorsunuz?"

31. "Hem de, ben size : 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır ' demiyorum; ben gaybı (görünmeyeni) da bilmem; hem de, ben: 'Gerçekten bir meleğim ' demiyorum; hem de, ben, (yoksul olmalarından dolayı) gözlerinizin hor gördüğü kimseler için: 'Allah, hiçbir zaman onlara bir hayır vermeyecektir ' demiyorum. Onların kalplerindekini en iyi Allah bilir. Ben bunları dersem, hiç şüphesiz zalimlerden olurum."

32. Nûh'un halkı demişlerdi ki: "Ey Nûh! Bizimle iyice tartıştın; artık bu tartışmayı çok uzattın. Eğer doğru sözlülerden isen, haydi, bizi tehdit edip durduğun azabı getir!"

33. Nûh demişti ki: "Allah dileyecek olursa, o azabı ancak O, getirecek ve siz Onu âciz bırakabilecek (azabı engelleyebilecek) değilsiniz."

34. "Eğer Allah, sizin azgınlıkta kalmanızı dileyecek olursa (sizin kendi iradenizle ve aklınızla azgınlıkta ısrar etmenizden dolayı Allah da bunu yaratacak olursa), ben size öğüt vermeyi isteyecek olsam da, zaten öğütlerim size fayda vermeyecektir. Sizin yegâne (ortaksız) Rabb'iniz Odur ve sonunda hepiniz yalnız Ona döndürüleceksiniz."

35. Ey Muhammed! Yoksa o kâfirler: "Kur'an'ı kendisi uydurdu" mu diyorlar? De ki: "Eğer onu ben uydurduysam, işte işlediğim bu cürüm bana âittir ve ben sizin işlediğiniz bütün cürümlerden beriyim (arıyım, ilgisizim)."

36. Ve Nûh'a vahyolunmuştu ki: "Şüphesiz senin halkından şimdeye kadar gerçekten iman etmiş olanlardan başkası asla iman etmeyecektir. Onun için onların işledikleri (şirkleri, yalanlamaları, sena ezâ etmeleri) yüzünden sakın, üzülme!"

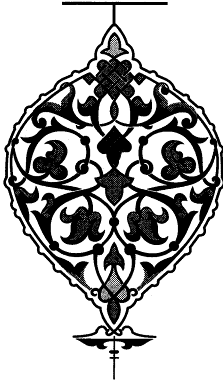
37. "Hem de, sen, Bizim nezaretimizle ve vahyimizle (emrimizle, vahiy ile bidireceğimiz tarife göre) şu gemiyi yap ve o zulmedenler (kâfirler) hakkında (onlardan azabı kaldırmam için) Bana yalvarma! Çünkü onlar suda (tufanda) mutlaka boğulacaklardır."

(37) Rivâyete göre, Nûh (S.), gemiyi nasıl yapacağını bilmiyordu. Allah (C.) onu kuşun göğüs kafesi biçiminde yapmasını kendisine vahiy ile bildirdi.

Rivâyete göre, Hz. Nûh, gemisini 100 veya 40 senelik ağaçların kerestelerinden yaptı ve gemiyi 2 veya 4 yılda bitirdi.

Geminin büyüklüğü konusunda ise değişik rivâyetler vardır: En azına göre, 300/ 50 arşın, en yüksek olana göre de, 2000/ 600 ve yüksekliği de 30 arşın idi. Gemi 3 katlı olarak yapılmıştı. Hz. Nûh, birinci kata hayvanları, ikinci kata insanları ve üçüncü kata da kuşları yerleştirmişti.

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ
إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا
بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾
وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ
فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ
سَآوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ
اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾
وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ
الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

38. Ve Nûh gemiyi yapmaya başladı. Halkının ileri gelenleri ise, yanından her geçtiklerinde onunla alay ediyorlardı. Nûh onlara demişti ki: “Eğer siz bizimle alay edecek olursanız, bilin ki, siz bizimle şimdi nasıl alay ediyorsanız, biz de ileride (siz suda boğulacağınız zaman) sizinle alay edeceğiz.”

39. “Artık adamı rezil-rüsva edecek (dünyadaki) azabın kimin başına geleceğini ve sürekli olan (öbür dünyadaki) azabın kimin üstüne ineceğini ileride anlayacaksınız.”

40. Nihâyet buyruğumuz erişip de, tandır kaynayınca (kaynayan kazan misali yerden sular kaynamaya başlayınca), Nûh’a demiştik ki: “Her (faydalandığın) türden erkekli, dişili birer çift al ve aleyhinde (helâkine) hüküm verilenler dışında aileni ve iman edenleri gemiye bindir!” Zaten Nûh’la beraber ancak pek az insan iman etmişti.

41. Ve Nûh demişti ki: "Haydin, gemiye binin! Onun akıp gitmesi de, durması da yalnız Allah'ın adıyladır (Yahut gemi akıp giderken de, dururken de Allah'ın adını anın, Bismillah, deyin). Çünkü hiç şüphesiz benim Rabb'im Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir)."

42. Gemi de onları dağlar gibi dalgalar arasında götürüyordu. Nûh, uzaktaki (üvey) oğluna şöyle bağırmıştı: "Oğulcağızım, gel sen de bizimle beraber gemiye bin de, kâfirlerle beraber olma!"

43. Oğlu şöyle cevap vermişti: "Ben, beni bu sudan koruyacak bir dağa sığınacağım!" Nûh demişti ki: "Bugün Allah'ın esirgediğinden başka hiç kimse için Onun emrinden (azabından) kurtaracak yoktur." Ve ikisi arasına dalgalar girdi de, o da boğulanlardan oldu.

44. Ve: "Ey yeryüzü! Suyunu yut ve ey gökyüzü! Suyunu tut!" denilmişti. Ve sular çekildi; iş bitirildi; gemi, Cûdî (Irak sınırındaki Cudi, ya da Ağrı) dağı üzerine oturdu. Ve (Allah tarafından): "O zalimler güruhu kahrolsun!" denilmişti.

45. Nûh da, Rabb'ine yakarırken şöyle demişti: "Rabb'im, (gemiye binmeyen) oğlum da, kuşkusuz benim ailemdendir; Senin (ailemi kurtaracağına olan) vaadin de haktır ve Sen hüküm verenlerin en iyi hüküm verenisin! (şimdi benim o oğlumun hali nicedir, o, niçin kurtulmadı?)"

قَالَ يَا نُوحُ اِنَّهُ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَۚ اِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْـَٔلْنِ
مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ اِنّ۪ٓي اَعِظُكَ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِل۪ينَ ﴿٤٦﴾
قَالَ رَبِّ اِنّ۪ٓي اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ ل۪ي بِهٖ عِلْمٌ وَاِلَّا
تَغْفِرْ ل۪ي وَتَرْحَمْن۪ٓي اَكُنْ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ ﴿٤٧﴾ ق۪يلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ
بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَاُمَمٌ
سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ
الْغَيْبِ نُوح۪يهَٓا اِلَيْكَۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَٓا اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ
مِنْ قَبْلِ هٰذَا فَاصْبِرْ اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّق۪ينَ ﴿٤٩﴾ وَاِلٰى عَادٍ
اَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَا قَوْمِ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا
اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُٓوا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَٓاءَ
عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
مُجْرِم۪ينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
بِتَارِك۪ٓي اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿٥٣﴾

46. Allah şöyle buyurdu: "Ey Nûh! Senin o oğlun hiç de senin ailenden değildir; çünkü onun yaptığı (yahut senin onun kurtulmasını istemen) doğru bir iş değildir. Artık hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyi Benden isteme! Ben sana asla câhillerden olmamanı öğütlerim."

47. Nûh demişti ki: "Ey Rabb'im! Hakkında bilgi sahibi olmadığım bir şeyi Senden istemekten kesinlikle Sana sığınırım. Eğer beni bağışlamayacak ve esirgemeyecek olursan, hüsrana uğrayanlardan olacağım!"

48. (Gemi, Cûdî dağı üzerine oturunca) denildi ki: "Ey Nûh! Bizden sana ve seninle beraber olan (onların nesillerinden olan) toplumlara selam ve bereketlerle gemiden in! (Bunların neslinden) kendilerini nimetlerle faydalandıracağımız, sonra da tarafımızdan kendilerine pek acı verici bir azabın (öbür dünyada, ya da Hûd, Saalih,

Lût ve Şuayb peygamberlerin ümmetlerine olduğu gibi bu dünyada) dokunacağı toplumlar da olacaktır.

49. Ey Muhammed! İşte bunlar, gayb (bilinmeyen) haberlerdendir; bunları Biz sana vahyediyoruz; bundan (Kur'an inmeden) önce bunları ne sen, ne de halkın bilmezdiniz. Öyleyse sen sabret; çünkü şüphesiz iyi âkıbet (sonuç), takvâ sahiplerinindir.

50. Âd halkına da kardeşleri (soydaşları) Hûd'u peygamber olarak göndermiştik. Hûd onlara demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka tanrı yoktur; siz (Allah katında şefaatçi olması için Ona ortak koşmakla) ancak iftira ediyorsunuz."

51. "Ey halkım! Ben hakkı (Tevhid dinini) bildirmeye karşılık sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretim ancak, beni yoktan var eden Allah'a âittir. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?"

52. "Ve ey halkım! Rabb'inizden bağışlanma dileyin; sonra bütün benliğinizle Ona dönün ki, üzerinize gökten bol yağmur göndersin ve sizin kuvvetinize kuvvet katsın. Hem de, sakın, günah işleyerek Allah'tan yüz çevirmeyin! "

53. Onun halkı demişlerdi ki: "Ey Hûd! Sen bize istediğimiz türden bir mucize getirmedin; biz de senin mücerret sözünle tanrılarımızı bırakacak değiliz. Zaten biz sana inanacak değiliz."

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرٰيكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوٓءٍ قَالَ إِنّ۪ٓي أُشْهِدُ اللّٰهَ
وَاشْهَدُوٓا أَنّ۪ي بَر۪ٓيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ (٥٤) مِنْ دُونِه۪ فَك۪يدُون۪ي جَم۪يعًا ثُمَّ
لَا تُنْظِرُونِ (٥٥) إِنّ۪ي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَٓابَّةٍ إِلَّا
هُوَ اٰخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبّ۪ي عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ (٥٦) فَإِنْ
تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَٓا أُرْسِلْتُ بِه۪ٓ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبّ۪ي قَوْمًا
غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْـًٔا إِنَّ رَبّ۪ي عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَف۪يظٌ (٥٧)
وَلَمَّا جَٓاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَل۪يظٍ (٥٨) وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِاٰيَاتِ
رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوٓا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَن۪يدٍ (٥٩) وَأُتْبِعُوا ف۪ي
هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ أَلَٓا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا
لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ (٦٠) وَإِلٰى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ ف۪يهَا
فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓا إِلَيْهِ إِنَّ رَبّ۪ي قَر۪يبٌ مُج۪يبٌ (٦١) قَالُوا يَا صَالِحُ
قَدْ كُنْتَ ف۪ينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَٓا أَتَنْهٰينَٓا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ
اٰبَٓاؤُنَا وَإِنَّنَا لَف۪ي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَٓا إِلَيْهِ مُر۪يبٍ (٦٢)

54. "Biz, sana yalnız şunu söyleriz: Tanrılarımızdan bazıları (kendilerine dil uzattığın için) seni fena halde çarpmıştır." Hûd demişti ki: "Ben, Allah'ı şahit tutuyorum ve siz de şahit olun ki, sizin Allah'a ortak koştuğunuz nesnelerle benim hiçbir ilişiğim yoktur."

55. "Allah'tan başka (taptıklarınıza ben tamamen ilgisizim) . Haydin, öyleyse hepiniz birden bana tuzak kurun; sonra da bana hiç göz açtırmayın."

56. "Ben, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan yalnız Allah'a gerçekten tevekkül ettim (güvenip dayandım). Hareket eden hiçbir canlı yoktur ki, Allah, onun perçeminden tutmuş (Onun emrinde) olmasın. Gerçekten benim Rabb'im dosdoğru yol üzerindedir. (O, hak ve adalet yoluna çağırmaktadır; bu yol, mutlu ve kutlu insanların yoludur.)"

57. "Eğer yüz çevirecek olursanız, bilin

ki, ben, benimle gönderilenleri size kesinlikle tebliğ ettim (bildirdim). Ve Rabb'im sizi helâk edip yerinize başka bir toplumu getirecektir. Siz ise, Ona hiçbir zarar veremezsiniz; çünkü gerçekten her şeyi gözetip koruyan benim Rabb'imdir."

58. Bizim emrimiz (azabımız, azap buyruğumuz) gelince de, Hûd'u ve onunla beraber iman etmiş olanaları tarafımızdan bir rahmetle kurtardık; hem de onları pek ağır bir azaptan kurtardık.

59. İşte Âd halkı da bu idi; onlar, Rabb'lerinin âyetlerini inkâr ve Elçilerine isyan ettiler ve hakka karşı inatçı olan her zorba hükümdarlarının emrine uydular.

60. Onlar bu dünyada da, kıyamet gününde de lânete uğratıldılar. Haberiniz olsun ki, Âd halkı, Rabb'lerinin Tevhidini inkâr etmişlerdi (Rabb'lerinin nimetlerine nankörlük etmişlerdi). Hey kahrolasıca (Allah'ın rahmetinden uzak olasıca) Hûd'un halkı olan Âd!

61. Semûd halkına da kardeşleri (soydaşları) Saalih'i peygamber olarak göndermiştik. Saalih onlara demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur; sizi (atanız Âdem'i) topraktan yaratan ve sizi yeryüzünde yaşatan (yeryüzünü size imar ettiren) Odur. Öyleyse yalnız Ondan bağışlanma dileyin; sonra bütün benliğinizle O'na dönün. Çünkü şüphesiz benim Rabb'imin rahmeti kullarına pek yakındır; O, duaları kabul edendir."

62. Onlar demişlerdi ki: "Ey Saalih! Sen bundan önce içimizde gerçekten umut beslenen (bizim dinimize bağlı kalıp bize başkan olması beklenen) biri idin. Şimdi sen, bizi atalarımızın taptıkları nesnelere tapmaktan alıkoymak mı istiyorsun? Biz ise, doğrusu bizi çağırdığın dinden (Tevhid dininden) tam bir şüphe içindeyiz."

قَالَ يَا قَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبّ۪ي وَاٰتٰين۪ي مِنْهُ
رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُن۪ي مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَز۪يدُونَن۪ي
غَيْرَ تَخْس۪يرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَا قَوْمِ هٰذِه۪ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ ف۪ٓي اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُٓوءٍ
فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَر۪يبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا
ف۪ي دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا
جَٓاءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ
خِزْيِ يَوْمِئِذٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَز۪يزُ ﴿٦٦﴾ وَاَخَذَ الَّذ۪ينَ
ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوا ف۪ي دِيَارِهِمْ جَاثِم۪ينَ ﴿٦٧﴾ كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا
ف۪يهَا اَلَٓا اِنَّ ثَمُودَا۬ كَفَرُوا رَبَّهُمْ اَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ
جَٓاءَتْ رُسُلُنَٓا اِبْرٰه۪يمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ
فَمَا لَبِثَ اَنْ جَٓاءَ بِعِجْلٍ حَن۪يذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَاٰ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ
اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خ۪يفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ
اِنَّٓا اُرْسِلْنَٓا اِلٰى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَامْرَاَتُهُ قَٓائِمَةٌ فَضَحِكَتْ
فَبَشَّرْنَاهَا بِاِسْحٰقَ وَمِنْ وَرَٓاءِ اِسْحٰقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

63. Saalih demişti ki: "Ey halkım! Gördünüz mü (baksanıza): Eğer ben, Rabb'im tarafından verilmiş açık bir kanıt üzerinde isem ve O, katından bana bir rahmet vermiş ise, bu durumda ben Ona isyan edecek (Onun mesajını tebliğ etmeyecek, Ona ortak koşacak) olursam, Allah'ın azabından beni kim kurtarabilir? O takdirde siz bana zarar vermekten başka bir şey yapamazsınız."

64. "Ve ey halkım! İşte Allah'ın şu dişi devesi, sizin için bir mucizedir. Onun için onu rahat bırakın da, Allah'ın toprağında otlasın ve sakın, kötülük için ona dokunmayın; yoksa pek yakın bir azap sizi yakalar."

65. Sonunda onlar o deveyi öldürdüler. Bunun üzerine Saalih demişti ki: "Yurdunuzda üç gün daha yaşayın! (Sonra helâk olacaksınız.) İşte bu, yalan çıkmayacak bir tehdittir."

66. Nihâyet emrimiz (azabımız, azap buyruğumuz) gelince, Saalih'i ve onunla beraber iman etmiş olanları tarafımızdan bir rahmetle kurtardık; hem de o günün (ya da kıyamet gününün) rezil-rüsva edici azabından kurtardık (kurtaracağız). Çünkü senin Rabb'in yegâne Kavviy'dir (her şeye gücü yetendir), Azîz'dir (en üstün güç sahibidir).

67. Ve o zulmedenleri o korkunç ses yakalayıverdi de, onlar yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

68. Sanki onlar orada hiç oturmamışlardı. Bilesiniz ki, Semûd'lular, Rabb'lerinin ortaksız olduğunu inkâr (Onun nimetlerine nankörlük) ettiler. Hey kahrolasıca (Allah'ım rahmetinden uzak olasıca) Semûd'lular!

69. Ant olsun ki, İbrahim'e de melek elçilerimiz müjde getirmişlerdi. Elçiler: "Selam!" demişlerdi; İbrahim de: "Selam!" demişti. Sonra İbrahim hiç beklemeden gidip kızartılmış bir buzağı getirmişti.

70. Ancak İbrahim, onların bu ete el uzatmadıklarını görünce, onları yadırgamıştı ve içinden onlardan korkmaya başlamıştı. Elçi melekler ona demişlerdi ki: "Korkma; çünkü biz gerçekten (melekleriz; azap için) Lût halkına gönderildik."

71. O sırada İbrahim'in karısı da (perdenin gerisinde, ya da hizmet için onların başında) ayakta duruyordu; bu duyduklarından dolayı (sevinip) gülmeye başlamıştı. O sırada Biz, (bu melek elçilerimiz vasıtasıyla) İbrahim'in karısına İshak'ı ve İshak'ın ardından (oğlu) Yakub'u müjdeledik.

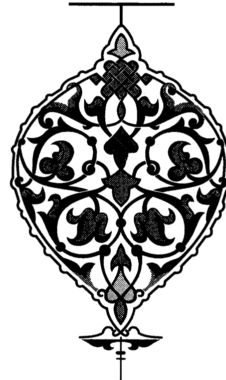
(69) Bir rivâyete göre, gelen melekler Cebrâil, Mikâil ve İsrafil idiler.

(70) Eve bir konuk geldiğinde ikram edilen yemekten yememesi, onun hayır için gelmediği anlamına gelirdi. Zaten bu konuklar da, Hz. İbrahim'in bildiği insanlardan olmayıp yabancı idiler. Bu olay, Zâriyât: 25. âyette de anlatılmaktadır.

Hz. İbrahim'in eşi Sâre'ye verilen çocuk müjdesi Saffât: 101. Ve Zâriyât: 28. âyetlerinde de anlatılmaktadır.

(71) Hz. İbrahim'in karısı Sâre, meleklerin bu sözlerini duyunca, korkulacak konuklar olmadıklarından, ya da Hz.Lût'un halkından o kötü insanların helâk olacakları haberinden duyduğu memnuniyetle gülmüştü. Yahut daha önce söylediklerinin doğru çıktığına gülmüştü. Çünkü o, Hz. İbrahim'e: "Lût'u da yanına al; çünkü ben, o halka azap ineceğini sanıyorum!" demişti.

Diğer bir görüşe göre, âyetteki "Dahıket" kelimesi, "hayız, âdet gördü" anlamındadır. Buna göre, o zamana kadar âdet (aybaşı) görmeyen, kısır bir kadın olan Sâre, çocuk yapabilmenin işareti olan aybaşı haline girdi.

قَالَتْ يَا وَيْلَتٰٓى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوزٌ وَهٰذَا بَعْلِى شَيْخًاۜ اِنَّ هٰذَا
لَشَیْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُٓوا اَتَعْجَبِينَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِۜ اِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيمَ
الرَّوْعُ وَجَٓاءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِى قَوْمِ لُوطٍۜ ﴿٧٤﴾ اِنَّ اِبْرٰهِيمَ لَحَلِيمٌ
اَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَٓا اِبْرٰهِيمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَاۚ اِنَّهُ قَدْ جَٓاءَ اَمْرُ رَبِّكَۚ
وَاِنَّهُمْ اٰتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَٓاءَتْ رُسُلُنَا
لُوطًا سِٓیءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾
وَجَٓاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ اِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِۜ قَالَ يَا قَوْمِ هٰٓؤُلَٓاءِ بَنَاتِى هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَلَا تُخْزُونِ فِى ضَيْفِىۜ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا لَنَا فِى بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّۚ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ
لَوْ اَنَّ لِى بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِٓى اِلٰى رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا يَا لُوطُ
اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُٓوا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِنَ الَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَۜ اِنَّهُ مُصِيبُهَا
مَٓا اَصَابَهُمْۜ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُۜ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

72. İbrahim'in karısı demişti ki: "Vay başıma gelenler! Ben bir koca karı, bu kocam da bir ihtiyar iken ben, çocuk mu doğuracağım? Hiç kuşkusuz bu çok şaşılacak bir şey!"

73. Melekler demişlerdi ki: "Sen Allah'ın buyruğuna mı şaşıyorsun? Ey (peygamberin) ev halkı! Allah'ın rahmeti ve bereketleri üzerinizdedir. Çünkü O, Hamîd'dir (bütün övgülerin gerçek sahibidir), Mecîd'dir (lütf-u keremin ve şan-şerefin gerçek sahibidir).

74. Nihâyet İbrahim'in korkusu gidince ve kendisine bu müjde (çocuğu olacağı müjdesi) gelince, (Lût'un da onlarla beraber helâk olmasından endişe ettiği için) Lût halkı hakkında elçilerimizle tartışmaya girişti.

75. Çünkü İbrahim hiç şüphesiz son derece yumuşak huylu, çok şefkatli (yufka yürekli) ve kendisini tamamen Allah'a vermiş biri idi.

76. Melekler demişlerdi ki: "Ey İbrahim! Vazgeç bundan; çünkü Rabb'inin buyruğu kesenkes gelmiştir ve geri çevrilmeyecek bir azap onlara mutlaka gelecektir."

77. Elçilerimiz, Lût'un yanına (henüz sakalları bitmemiş yakışıklı gençler sûretinde) gelince de, Lût, (sapıklar tarafından tacize maruz kalırlar diye) onlar için tasalandı; yüreği daraldı ve: "Bu, çetin bir gün olacak" dedi.

78. Lût'un kavminden birkaç sapık da, (onları haber alınca) koşuşturarak geldiler. Onlar daha önce de o kötü işleri yapıyorlardı. (Onun için bu çirkin fiili kanıksayıp artık hiç utanmıyorlardı.) Lût, onlara dedi ki. "Ey kavmim! İşte kızlarım! (Benim kızlarım sayılan sizin kadınlarınız. Yahut daha önce sizin evlenmek isteyip de, benim size layık görmediğim kızlarımı sizinle evlendireyim.) Sizin için onlar daha temizdir. Artık Allah'tan korkun da, konuklarımın yanında beni rezil etmeyin! Sizin içinizde aklı başında bir kimse yok mu?"

79. Onlar dediler ki: "Ant olsun ki, senin kızlarına bizim ihtiyacımız olmadığını sen iyi biliyorsun ve bizim ne istediğimizi sen pek âlâ bilirsin."

80. Lût dedi ki: "Ah, ne olurdu; benim size karşı koyabilecek bir gücüm olsaydı veya sağlam bir yere (güçlü bir topluluğa) sığınabilseydim!.."

81. Melekler dediler ki: "Ey Lût! Bizler, gerçekten senin Rabb'inin elçileriyiz; onlar sana asla dokunamayacalardır (bize zarar vererek sana zarar veremeyeceklerdir.) Artık sen geceleyin bir ara aileni al, git! Sizden, karından başka hiç kimse de geride kalmasın; çünkü onlara isabet ede-

cek azap, mutlaka karına da isabet edecektir. Onlar için kesin olarak belirlenmiş helâk zamanı sabah vaktidir; sabah vakti pek yakın değil mi?"

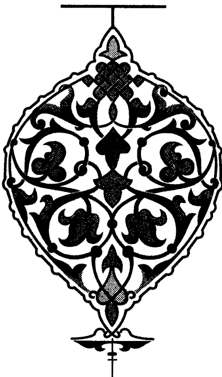
(74) Rivâyet olunuyor ki, Melekler, Hz.Lût'un bulunduğu kasaba halkını mutlaka helâk edeceklerini söyleyince, Hz. İbrahim, meleklere: "Lût da, helâk edeceğiniz kasabada bulunuyor, o, ne olacak?" deyince, melekler: "Orada kimler olduğunu biz daha iyi biliriz; biz, Lût'u ve ailesini mutlaka kurtaracağız" dediler.

(77) Rivâyet olunuyor ki, Allah (C.), bu melekleri göndeririken: "Lût, o sapıkların aleyhinde dört kez şahadette bulunmadan önce onları helâk etmeyin!" diye emir buyurmuştu. Hz. Lût da, meleklere o kasabanın, yeryüzünün en kötü kasabası olduğunu söyleyip bunu dört kez tekrarlamıştı.

Melekler, henüz sakalları bitmemiş yakışıklı gençler suretinde Hz. Lût'un evine konuk olunca, Hz. Lût'un karısı, gidip kavmine haber vermişti ve onlar kadar yakışıklı insan görmediğini söylemişti.

(78) Bir görüşe göre, Lût kavminin, emirleri dinlenen iki reisi vardı. Hz.Lut, bu sözleriyle, kızlarını onlarla evlendirmeyi teklif ediyordu.

Diğer bir görüşe göre, Hz. Lût'un bu sözü, maksadını aşan bir söz olup aslında kızlarını onlarla evlendirmeyi kastetmiyordu; fakat onlara fazlasıyla tevazu göstermek için ve onların, kötü niyetlerinden vazgeçmeleri halinde her şeyi verebileceğini göstermek anlamında söylemişti.

فَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِنْ سِجّ۪يلٍ مَنْضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ
مِنَ الظَّالِم۪ينَ بِبَع۪يدٍ ﴿٨٣﴾ وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ
يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا
الْمِكْيَالَ وَالْم۪يزَانَ اِنّ۪ي اَرٰيكُمْ بِخَيْرٍ وَاِنّ۪ي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ مُح۪يطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَا قَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْم۪يزَانَ
بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي
الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِن۪ينَ وَمَا اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَف۪يظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ
اَصَلٰوتُكَ تَأْمُرُكَ اَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُ۬نَا اَوْ اَنْ نَفْعَلَ
ف۪ي اَمْوَالِنَا مَا نَشٰؤُ۬اۜ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَل۪يمُ الرَّش۪يدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ
يَا قَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبّ۪ي وَرَزَقَن۪ي مِنْهُ
رِزْقًا حَسَنًاۜ وَمَا اُر۪يدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰى مَا اَنْهٰيكُمْ
عَنْهُۜ اِنْ اُر۪يدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُۜ وَمَا تَوْف۪يق۪ي
اِلَّا بِاللّٰهِۜ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُن۪يبُ ﴿٨٨﴾

82. Sonunda buyruğumuz gelince, o kasabaların altını üstüne getirdik ve üzerlerine birbiri ardınca balçıktan pişmiş taşlar (Cehennem taşları, sağanak halinde gök taşları) yağdırdık.

83. O taşlar Rabb'ince (azap için) damgalanmıştı (dünya taşlarından farklı idiler; isabet edecekleri kimseye yönlendirilmişlerdi) ve onlar zalimlerden uzak düşmemiştir .(Yahut bu azaba uğramış olan kentler, Mekke zalimlerinden uzak değildir; bu bölge Mekke'lilerin Şam yolu üzerindedir.)

84. Medyene de kardeşleri (soydaşları) Şuayb'ı peygamber olarak göndermiştik. Şuayb onlara demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Ölçüyü ve tartıyı da eksik tutmayın. Çünkü ben sizi gerçekten varlık içinde görüyorum (buna ihtiyacınız da yok) ve gerçekten ben sizin için (azabı)

kuşatıcı olan bir günün azabından korkuyorum"

85. "Yine ey halkım! Ölçüyü ve tartıyı tam adaletle kullanın; insanlara mallarını (haklarını) hiç eksik vermeyin ve yeryüzünde bozguncular olarak (din ve dünya işlerinizi) ifsat etmeyin!"

86. "Eğer sizler (Tevhid imanı ile) iman etmiş kimseler iseniz, Alllah'ın helâl kazançtan size bıraktığı, sizin için daha hayırlıdır. Ben sizin üzerinize bir bekçi de değilim." (Ben sizi zorla günahlardan koruyacak da değilim. Sizin amellerinizi tespit edip karşılığını verecek de ben değilim. Siz bu kötü işleri terk etmezseniz, ben sizdeki nimetleri koruyabilecek de değilim.)

87. Halkı (alay ederek) ona dediler ki: "Ey Şuayb! Atalarımızın taptıklarını bırakmamızı, ya da mallarımızda dilediğimizi yapmayı terk etmemizi sana (o çok kıldığın) namazın mı emrediyor? Çünkü sen hiç kuşkusuz halîm (yumuşak huylu) ve aklı başında bir kimsesin! (Bunlar senden beklenmez!)"

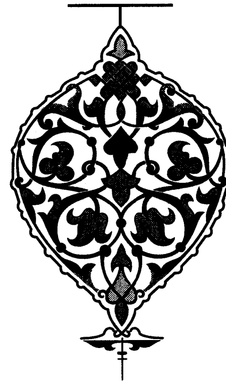
88. Şuayb dedi ki: "Ey halkım! Gördünüz mü (Baksanıza): Eğer ben Rabb'im tarafından verilmiş apaçık bir delile dayanıyorsam ve O, bana Kendi katından güzel bir rızk vermiş ise!.. (Ben, nasıl Onun vahyine ihanet ve nimetlerine nankörlük edebilirim!) Ben size yasakladığım şeylerin aksini yaparak size muhalefet etmek de istemiyorum. Ben ancak gücümün yettiği kadar sizi ıslah etmek istiyorum. Benim tevfikım (başarım) da ancak Allah'ın yardımıyla olur. Ben yalnız Ona tevekkül ettim ve yalnız Ona döneceğim."

(82) Rivâyet olunuyor ki, sonunda melekler, Hz. Lût'un çok üzüldüğünü ve kavmine karşı savunmadan âciz oluğunu görünce, melek olduklarını açıkladılar ve o sapık insanların bir zarar veremeyecekleri müjdesini verdiler. İşte o zaman Cebrâil (S.), onları cezalandırmak için Rabb'inden izin istedi; Allah (C.) da ona izin verdi. Cebrâil, önce o sapıkların gözlerini kör etti. Kamer: 37. âyetinde de bu husus zikredilmektedir. Onlar el yordamıyla yolu bulup dışarı çıkmaya çalışırken: "İmdat, imdat! Lût'un evinde büyücüler var!" diye bağırıyorlardı.

Rivâyet olunuyor ki, Hz. Lût, geceleyin ailesini alıp yola çıkınca, karısı da onların peşine düştü. Sonra karısı inen azabın sesini duyunca dönüp geriye baktı ve: "Vah kavmime!" dedi. O anda gökten yağan taşlardan biri ona isabet edip kendisini öldürdü.

(84) Yani Biz, Şuayb'ı, İbrahim'in oğlu Medyen'in soyundan gelen kavme, ya da Medyen'in kurduğu kent halkına peygamber olarak göndermiştik.

(87) Hz. Şuayb kavminin, peygamberlik hükümleri içinden emri, namaza tahsis etmeleri şunun içindi: Hz. Şuayb, çok namaz kılmakla ünlü idi ve kavmi, onun namaz kıldığını gördükleri zaman gözleriyle işaretleşip gülüşüyorlardı. İşte bundan dolayı diğer dinî şiarlar içinden özellikle namazı maskara yapmışlardı.

وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيٓ اَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَآ اَصَابَ قَوْمَ
نُوحٍ اَوْ قَوْمَ هُودٍ اَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾
وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا اِلَيْهِ اِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾
قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَاِنَّا
لَنَرٰيكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْنَا
بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يَا قَوْمِ اَرَهْطِيٓ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ
وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا اِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾
وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّي عَامِلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُوٓا
اِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ
فَاَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩٤﴾ كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا اَلَا
بُعْدًا لِمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا
مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٩٦﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِهِ
فَاتَّبَعُوٓا اَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَآ اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾

89. "Yine, ey halkım! Sakın, sizin bana olan düşmanlığınız, Nûh halkının, Hûd halkının ve Saalih halkının başına gelenler gibisini sizin de başınıza getirmesin. Lût halkı da, (zaman, mekân olarak) sizden uzak değildir."

90. "Yine, ey halkım! Rabb'inizden bağışlanma dileyin; sonra Ona tövbe edin (bütün benliğinizle Ona dönün). Çünkü Rabb'im gerçekten Rahîm'dir (çok bağışlayıcıdır), Vedûd'dur (çok sevecendir)."

91. Halkı Şuayb'a dediler ki: "Ey Şuayb! Biz senin söylediklerinin birçoğunu kavrıyamıyoruz ve hiç şüphesiz biz seni aramızda zayıf görüyoruz. Eğer (bizim dinimizde olan) senin on kişi kadar yakın akraban (hatırı) olmasaydı, seni mutlaka taşlayarak öldürürdük. Yoksa sen bizden güçlü değilsin."

92. Şuayb dedi ki: "Ey halkım! Size göre benim on kişi kadar yakın akrabam, Allah'tan daha mı güçlüdür (hatırlıdır ki, beni taşlayarak öldürmeye niyetlenmişken onlar için bundan vazgeçtiniz) ve Allah'ın emirlerini arkanıza atıp unuttunuz? Gerçekten benim Rabb'im, sizin yapmakta olduklarınızı (bilgisiyle) kuşatmıştır."

93. "Yine, ey halkım! Siz elinizden geleni yapın; şüphesiz ben de (görevimi) yapacağım. Rezil-rüsva edici azabın kime geleceğini ve yalancının kim olduğunu yakında öğreneceksiniz. Ve bekleyin; şüphesiz ben de sizinle beraber beklemekteyim."

94. Emrimiz (azap buyruğumuz) gelince de, Biz, Şuayb'ı ve onunla beraber iman etmiş olanları tarafımızdan bir rahmetle kurtardık; o zulmetmiş olanları ise, o korkunç haykırış yakalamıştı da, kendi yurtlarında diz üstü çöküp kalmışlardı.

95. Sanki onlar o yurtlarında hiç yaşamamışlardı. Bilesiniz ki, Semûd halkı, Allah'ın rahmetinden ırak olduğu gibi Medyen halkı da ırak oldu.

96. Ant olsun ki, Biz, Musa'yı da mucizelerimizle ve apaçık kesin bir delil ile (kahredici mucizeler ile, asâ ile) gönderdik.

97. Biz, Musa'yı Firavun'a ve onun devlet erkânına peygamber olarak gönderdik. Ancak onlar, Firavun'un emrine uydular. Oysaki Firavun'un emri hiç de doğru değildi.

(94) Rivâyete göre Cebrâil (S.), korkunç bir sesle onlara gürledi ve hepsi derhal helâk oldular. A'raf sûresi ile Ankebût sûresinde ise: "Onları bir deprem yakalayıverdi" denilmektedir. Belki de deprem, bu korkunç sesin devamında gerçekleşmiş ve onlar, bulundukları yerden hiç ayrılamadan can vermişlerdir.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ
الْمَوْرُودُ (٩٨) وَاُتْبِعُوا ف۪ي هٰذِه۪ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ
الْمَرْفُودُ (٩٩) ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْقُرٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَٓائِمٌ
وَحَص۪يدٌ (١٠٠) وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُٓوا اَنْفُسَهُمْ فَمَٓا اَغْنَتْ
عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّت۪ي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَٓاءَ
اَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْب۪يبٍ (١٠١) وَكَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ
اِذَٓا اَخَذَ الْقُرٰى وَهِيَ ظَالِمَةٌ اِنَّ اَخْذَهُٓ اَل۪يمٌ شَد۪يدٌ (١٠٢)
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ذٰلِكَ يَوْمٌ
مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ (١٠٣) وَمَا نُؤَخِّرُهُٓ اِلَّا
لِاَجَلٍ مَعْدُودٍ (١٠٤) يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِه۪ فَمِنْهُمْ
شَقِيٌّ وَسَع۪يدٌ (١٠٥) فَاَمَّا الَّذ۪ينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ ف۪يهَا
زَف۪يرٌ وَشَه۪يقٌ (١٠٦) خَالِد۪ينَ ف۪يهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ
اِلَّا مَا شَٓاءَ رَبُّكَ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُر۪يدُ (١٠٧) وَاَمَّا
الَّذ۪ينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ
وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَٓاءَ رَبُّكَ عَطَٓاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ (١٠٨)

98. Kıyamet günü Firavun, halkının önüne düşecek de, onları o ateşe götürecektir. O varılacak yer de ne kötüdür!

99. Zaten onlar bu dünyada da, kıyamet gününde de lânete uğratılmışlardır. Yapılan yardım (verilen armağan) ne kötüdür!

100. Ey Muhammed! İşte bu (sana anlattıklarımız), o helâk ettiğimiz kentlerin haberlerindendir; Biz onu sana anlatıyoruz. Onların bir kısmının kalıntıları ayaktadır; bir kısmının kalıntıları da biçilmiş ekin gibi yerdedir.

101. Zaten Biz onlara zulmetmedik; ancak onlar kendi kendilerine zulmettiler. Sonunda Rabb'inin emri (azabı) gelince, onların Allah'tan başka da taptıkları tanrılar, hiçbir fayda sağlamamışlar ve hüsranlarını arttırmaktan başka bir şeye yaramamışlardır.

102. Senin Rabb'in, zalim memleketleri yakaladığında, Onın yakalayışı da işte böyledir; Onın yakalayışı gerçekten çok acı vericidir, pek çetindir.

103. Hiç kuşku yok ki, bu anlatılanlarda, öbür dünya azabından korkan kimse için büyük bir ibret vardır. İşte o gün bütün insaların bir araya toplanacağı bir gündür ve işte o gün bütün göktekilerin ve yerdekilerin (mahlûkların) hazır bulunacağı bir gündür.

104. Biz, bu kıyamet gününü ancak sayılı bir süreye değin geride tutarız.

105. O gün gelince Allah'ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz. İşte onların kimi saadetli (bahtiyar, mutlu), kimi de bedbahttır (mutsuzdur).

106. İşte o bedbaht olanlar, onlar artık o ateştedirler. Orada onların feci nefes alıp vermeleri vardır.

107. Rabb'inin başka türlü dilemesi hariç, şu gökler ve bu yer durdukça onlar o ateşte sonsuz olarak kalacaklardır. Çünkü senin Rabb'in, her dilediğini mutlaka yapandır.

108. Saadetli (bahtiyar) olanlara gelince, işte onlar da o Cennettedirler. Rabb'inin başka türlü dilemesi hariç, şu gökler ve bu yer durdukça onlar, sonsuz olarak Cennette kalacaklardır. Bu sonsuz bir bağıştır.

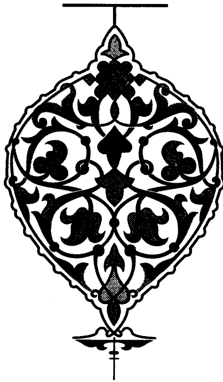
(105) Kıyamet günü, azabı geldiğinde, yahut o gün Allah (C.) tecelli ettiğinde hiç kimse, fayda verecek bir cevap veya şefaat için konuşamaz; ancak Allah'ın (C.) izin verdiği müstesna. Nitekim bu husus, Nebe': 38. âyette de zikredilmektedir. Bu, kıyamet gününün aşamalarından biri içindir; "Bu, kâfirlerin konuşamayacağı bir gündür. Onlara izin de verilmez ki, sözde mazeretlerini beyan etsinler." (Murselât: 35, 36.) âyetlerinde anlatılan hal ise, Mahşerin başka bir aşaması içindir; "Her fert, gelip

kendi nefsini savunur." (Nahl:111) âyetinde anlatılan hal ise, Mahşerin son aşaması içindir.

Yahut izin verilen gün, hak cevaplar içindir; yasaklanan da, geçersiz mazeretler içindir. Ve bazen o mazeretlerin geçersiz olduklarını göstermek için, o aşamada da konuşma izni verilir. Nitekim kâfirlerin: "Rabb'imiz Allah'a ant olsun ki, biz ortak koşmuyorduk." (En'âm: 23) âyetindeki sözleri ve benzerleri de bu kabildendir.

(107, 108) Bu âyetlerdeki "Rabb'inin başka türlü dilemesi hariç" istisnası, Allah'ın (C.) kudretinin, her zaman ve her ortamda kayıtsız ve şartsız olduğunu ifade etmek içindir; yoksa kâfirler için Cehennem azabının ve Saalih Müslüman'lar için Cennetin sonsuz olmadığını ifade etmek için değildir.

Nitekim İmam Ebu Hanife ve bütün akılcı İslam âlimlerine göre, büyü ile hiç kimseye zarar verilemez. Böyle iken: "Büyücüler, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler" (Bakara: 102) denilmektedir. Yine, "O'nun izni olmadan, katında kim şefaat edebilir?" (Bakara:255) âyeti ile benzerlerindeki istisna da, bu kabildendir. Zaten Bakara: 254. âyetinde, kayıtsız ve istisnasız olarak, kıyamet gününde şefaatin olmyacağının ifade edilmesi de, bunun açık bir delilidir.

فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَٓاءِ مَا يَعْبُدُونَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
اٰبَٓاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَاِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصٖيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ
اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فٖيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِنْ رَبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَفٖى شَكٍّ مِنْهُ مُرٖيبٍ ﴿١١٠﴾ وَاِنَّ
كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ اِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿١١١﴾
فَاسْتَقِمْ كَمَٓا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا اِنَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَنُٓوا اِلَى الَّذٖينَ ظَلَمُوا
فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَٓاءَ ثُمَّ
لَا تُنْصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ
الَّيْلِ اِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّـَٔاتِ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذَّاكِرٖينَ ﴿١١٤﴾
وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضٖيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنٖينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا
كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ
فِى الْاَرْضِ اِلَّا قَلٖيلًا مِمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذٖينَ
ظَلَمُوا مَٓا اُتْرِفُوا فٖيهِ وَكَانُوا مُجْرِمٖينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

109. Artık onların (Allah'a aracı olarak) taptıkları hakkında (fayda ve zarar veremedikleri, kendileri için kötü bir sonuç hazırladıkları konusunda) hiçbir kuşkun olmasın. Onlar da ancak, daha önce atalarının taptıkları gibi (akıllarını kullanmadan taklit olarak) tapıyorlar. Biz de, hiç şüphesiz onların (azaptan) nasiplerini eksiksiz olarak vereceğiz.

110. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da kuşkusuz o Kitabı (Tevrat'ı) verdik. Ancak onda anlaşmazlığa düşüldü. Zaten eğer Rabb'inden bir söz (o cezaların kıyamete kalacağı hükmü) geçmiş olmasaydı, elbette onların arasında hüküm verilip işleri bitirilmiş olurdu. O kâfirler de, Kur'an hakkında derin bir şüphe içindedirler.

111. Ant olsun ki, senin Rabb'in, hiç şüphesiz onların (mü'minler ile kâfirlerin) her birinin yaptıklarının karşılığını onlara tam olarak verecektir. Çünkü O, gerçekten

onların yapmakta olduklarından hakkıyla haberdardır.

112. Öyleyse ey Muhammed! Sen, (küfürden) tövbe (ve iman) etmiş olanlarla birlikte sana emredildiği gibi dosdoğru ol ve haddi aşmayın. Çünkü O, gerçekten bütün yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.

113. Bir de, o zalimlere (kâfirlere sevgide, müdahenede, yaptıklarına rıza göstermede) ufak bir meyil göstermeyin; yoksa size de ateş dokunur; Allah'tan başka sizin koruyucu dostlarınız da olmaz; sonra size yardım da edilmez.

114. Bir de, ey Muhammed! Gündüzün iki tarafında (ilk tarafında sabah ile öğle vakitlerinde, ikinci tarafında da ikindi ile akşam vakitlerinde), gecenin de ilk saatlerinde (yatsı vaktinde) namaz kıl. Çünkü gerçekten iyilikler, kötülükleri giderir. İşte bu (âyet, Kur'an), öğüt almak isteyenlere pek önemli bir öğüttür.

115. Bir de, (halkının düşmanca tavırlarına karşı, Rabb'inin buyruklarına ve yasaklarına sebat etmekte) sabret; çünkü Allah, iyilikleri layıkıyla yapanların mükâfatını zayi etmez.

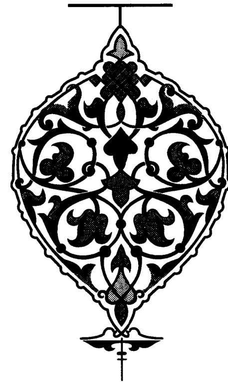
116. Öyleyse, sizden önceki asırlarda (yaşamış olan toplumlarda), yeryüzünde insanları bozgunculuktan alıkoymaya çalışan faziletli, akıl, fikir sahibi kimsler olmalı değil miydi! Ancak onlardan (gelen azaptan) kurtardığımız pek az kimse müstesna (onlar, bu görevi yaptılar). O zulmedenler ise, kendilerine verilen refahın (verdiği şımarıklıkla zevk ü sefanın) peşine takıldılar. Zaten onlar mücrim (günahkâr) idiler.

117. Halkları (kul haklarında) dürüst (adaletli) oldukları halde, senin Rabb'in, kendisine ortak koşmaları (zulüm) sebebiyle (Kendi hakkından dolayı) memleketleri helâk eder değildir.

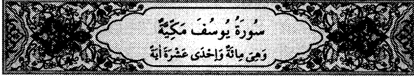
(114) İyilikler ve özellikle de namazlar, insanlara en yüksek düzeyde tefekkür, şuûr ve uyanış imkânını sağladığı için, günah işlemekten alıkoyar ve kulun, arınmasına vesile olur. Nitekim diğer bir âyette de şöyle denilmektedir: "Şüphesiz ki namaz, her türlü hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar." (Ankebût: 45)

İman ruhunu canlandırmayan, tefekkür, uyanış ve dikkate vesile olmayan namaz ise insana bir şey sağlamaz. Nitekim Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur: "Kişinin namazı onu kötülüklerden alıkoymuyorsa, o namaz, kişiyi Allah'a yaklaştırmaz, aksine Allah'tan uzaklaştırır."

(117) Birçok âyette olduğu gibi, burada da zulüm, Allah'a (C.) ortak koşmak anlamındadır. Yani ülkelerin halkları dürüst, insan haklarına saygılı oldukları, aralarında hakkı, adaleti uyguladıklar ve küfürlerine adaletsizlik ve bozgunculuk ilave etmedikleri takdirde senin Rabb'in, onları helâk eder değildir. Çünkü Allah'ın (C.) Kendi hukukunda rahmeti ve müsamahası çok geniştir. İşte bundan dolayıdır ki, Fıkıh âlimleri, Allah'ın (C.) hakları ile kulların hakları bir araya geldiğinde fakir olan kulların haklarını, zengin olan Yüce Allah'ın haklarının önüne geçirmişlerdir. Bundan dolayıdır ki, şöyle denilmiştir: "Mülk (ülkelerin idaresi), küfür ile de devam eder, ancak zulüm ile devam etmez."

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ (118) اِلَّا مَنْ
رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ (119) وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ
فُؤَادَكَ وَجَٓاءَكَ فِي هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ (120) وَقُلْ
لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنَّا عَامِلُونَ (121) وَانْتَظِرُوا
اِنَّا مُنْتَظِرُونَ (122) وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ
كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (123)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (1) اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ قُرْءٰناً
عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (2) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَٓا
اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ هٰذَا الْقُرْاٰنَ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ
الْغَافِلِينَ (3) اِذْ قَالَ يُوسُفُ لِاَبِيهِ يَٓا اَبَتِ اِنِّي رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ
كَوْكَباً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ (4)

118. Eğer senin Rabb'in (icbârî olarak) dileseydi, bütün insanları (Müslüman) bir tek ümmet yapardı. Oysaki insanlar (dinde) anlaşmazlığa düşmeye devam ederler.

119. Yalnız Rabb'inin rahmetiyle esirgediği kimseler, anlaşmazlığa düşmezler. İşte Rabb'in de, insanları bunun için (aklını ve iradesini kullanıp rahmetine erişmek için) yaratmıştır. Zaten Rabb'inin: "Ant olsun ki, Ben, Cehennemi hep insanlar ve cinlerle mutlaka dolduracağım!" sözü de gerçekleşecektir.

120. Ey Muhammed! Peygamberlerin kıssalarından, kendisiyle senin kalbini teskin edeceğimiz (pekleştireceğimiz) her bir şeyi sana hikâye ediyoruz. Hem de, bu âyetlerde sana hakkın ta kendisi, iman etmiş olanlara da pek önemli öğüt gelmiştir.

121. İman etmeyenlere de de ki: "Siz kendi halinize göre yapacağınız yapın; biz de şüphesiz kendi halimize göre yapacağımızı yapacağız!"

122. "Hem de, siz sonunuzu bekleyin; biz de gerçekten onu beklemekteyiz."

123. Şu göklerin ve bu yerin sırlarını bilmek de, yalnız Allah'a mahsustur, bütün işlerin sonu da, yalnız Ona döndürülür (varır). Öyleyse sen yalnız Ona tap ve yalnız Ona tevekkül et! Zaten senin Rabb'in sizin bütün yaptıklarınızdan habersiz değildir.

YÛSUF SÛRESİ: 12

Yûsuf sûresi, 111 âyettir; Mekke'de 53. Sûre olarak nâzil olmuştur. Bu sûre, Yûsuf Peygamberi anlattığı için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Râ. İşte bu âyetler, apaçık (açıklayıcı) Kitabın âyetleridir.

2. Biz, gerçekten akıl erdirebilesiniz diye bu Kitabı Arapça bir Kur'an olarak indirdik.

3. Ey Muhammed! Biz sana bu Kur'an'ı vahyetmekle, eski milletlerin en güzel olaylarını en güzel şekilde anlatmış oluyoruz. Oysaki sen bundan önce elbetteki bunlardan büsbütün habersiz olanlardan idin.

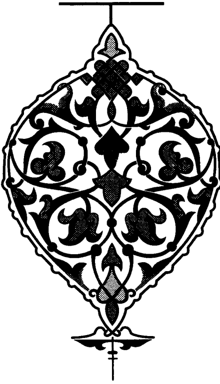
4. Bir zaman Yûsuf, babasına demişti ki: "Babacığım, ben rüyamda gerçekten on bir yıldız ile güneş ve Ayı gördüm; onları bana secde eder gördüm."

(1) Rivâyete göre, Yahudi bilginleri, müşriklerin ileri gelenlerine dediler ki: "Muhammed'e sorun, bakalım; Ya-kub'un ailesi, niçin Şam'dan Mısır'a göçet-

mişti? Muhammed'e, Yûsuf'un kıssasını da sorun, bakalım." Onlar da, bunu Peygamber'imize sordular. İşte o zaman bu sûre nâzil oldu.

(4) Güneş ile Ay, Hz. Yûsuf'un ebeveyni, bir görüşe göre de babası ile teyzesi demekti. Yıldızlar da, onun kardeşleri demekti.

قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكٖيدُوا لَكَ كَيْدًا
اِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبٖينٌ ﴿٥﴾ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبٖيكَ
رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوٖيلِ الْاَحَادٖيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى
اٰلِ يَعْقُوبَ كَمَٓا اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْحٰقَ
اِنَّ رَبَّكَ عَلٖيمٌ حَكٖيمٌ ﴿٦﴾ لَقَدْ كَانَ فٖي يُوسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيَاتٌ
لِلسَّٓائِلٖينَ ﴿٧﴾ اِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَاَخُوهُ اَحَبُّ اِلٰٓى اَبٖينَا
مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّ اَبَانَا لَفٖي ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٨﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ
اَوِ اطْرَحُوهُ اَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبٖيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهٖ
قَوْمًا صَالِحٖينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَٓائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ
وَاَلْقُوهُ فٖي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ
فَاعِلٖينَ ﴿١٠﴾ قَالُوا يَٓا اَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلٰى يُوسُفَ
وَاِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ﴿١١﴾ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ
وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ اِنّٖي لَيَحْزُنُنٖٓي اَنْ تَذْهَبُوا بِهٖ
وَاَخَافُ اَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا
لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّٓا اِذًا لَخَاسِرُونَ ﴿١٤﴾

5. Babası (Yakub) demişti ki: "Oğulcuğum, sakın, rüyanı kardeşlerine anlatma; sonra sana yaman bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan gerçekten insana apaçık bir düşmandır.

6. "Ve işte böylece Rabb'in seni (peygamberlik, hükümdarlık, büyük işler için) seçecek; sana rüya yorumlarını (İlâhî Kitapların sırlarını, peygamberlerin sünnetlerini, ulu bilginlerin sözlerini) de öğretecek ve daha önce iki atan İbrahim ile İshak'a nimetini tamamladığı gibi, sana ve Yakub'gillere de nimetini tamamlayacaktır. Çünkü senin Rabb'in gerçekten Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir)."

7. Ant olsun ki, Yusuf ile kardeşlerinin başından geçenlerde sorup öğrenmek isteyenler için birçok ibretler vardır.

8. Bir zaman Yusuf'un kardeşleri (bir-

birlerine) demişlerdi ki: "Babamız, Yusuf ile onun (ana-baba bir öz) kardeşini (Bünyamin'i) bizden gerçekten çok seviyor. Oysaki biz güçlü bir takımız (Yusuf ile Bünyamin ise iki çocuk). Hiç kuşkusuz bizim babamız apaçık bir yanılgı içindedir."

9. "Yusuf'u öldürün veya onu bilinmeyen gayri meskûn bir yere atın ki, babanızın teveccühü yalnız size kalsın! Ondan sonra da (tövbe edip) düzgün bir topluluk olursunuz. (Babanıza bir mazeret uydurup gönlünü alırsınız. Babanızın teveccühü yalnız size kalınca, dünya işlerinizi düzene koyarsınız.)"

10. O kardeşlerden biri (Yehûzâ) demişti ki: "Hayır, Yusuf'u öldürmeyin! Eğer beni dinleyecekseniz (onu babasından ayırmak için bir şey yapacaksanız), onu o kuyunun dibine atın da, geçen kervanlardan biri onu alsın, götürsün!"

11. Yusuf'un kardeşleri dediler ki: "Ey babamız! Sen, ne diye Yusuf hakkında bize güvenmiyorsun? Oysaki biz hiç kuşkusuz onun yalnız iyiliğini istemekteyiz."

12. "Yarın Yusuf'u bizimle beraber (kıra, pikniğe) gönder de, bol, bol yesin, içsin, koşsun, oynasın. Ve hiç şüphesiz biz onu koruyacağız."

13. Babaları dedi ki: "Sizin Yusufu götürmeniz, gerçekten beni çok üzer ve siz ondan habersiz iken onu (bu bölgede çokça bulunup çocuklara saldıran) kurtlar yemesinden korkuyorum."

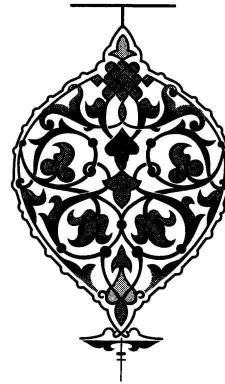
14. Onlar dediler ki: "Ant olsun ki, biz güçlü bir takım olduğumuz halde eğer kurtlar onu yiyecek olurlarsa, hiç şüphesiz biz mahvolmuşuz demektir."

(5) Hz. Yakub (S.), bu rüyadan, Allah'ın (C.), Hz. Yusuf'u (S.) hikmetin en yüce mertebesine eriştireceğini, peygamberlik için seçeceğini, ona iki cihan saadetini bağışlayacağını anladığı için, kardeşlerinin onu kıskanmsından ve ona bir fenalık yapmalarından endişe etmişti. İşte Hz. Yakub, onun kardeşlerini bir fenalık yapmaktan, kendisini de sıkıntıdan, üzüntüden korumak için ve fazla güçlük çekmeden mutluluğun hâsıl olması için bu tavsiyede bulunmuştu. Yoksa aslında Hz. Yakub, Allah'ın (C.) bunu mutlaka gerçekleştireceğine kesin olarak inanıyordu.

RÜYA

Rüyanın hakikati, Mütehayyile (hayal gücü, merkezi) ufkundan inen sûretin (fotoğrafın) Müşterek (ortak) hiss'e (duyuya) ulaşmasıdır.

Saadık (gerçek) olan rüya, ruhun, bedeni yönetmekten asgari ölçüde boş kaldığında, aradaki münasebetten dolayı melekler âlemiyle irtibat kurmasıyla gerçekleşmektedir. İşte o mülakat sırasında hâsıl olan gerçek manalar, ruhta sûret bulur (şekillenir). Sonra Mütehayyile, onu kendine münasip bir sûretle temsil eder; sonra da onu Müşterek Hiss'e (duyuya) gönderir. İşte bu aşamalardan sonra görülen bir hal alır. Sonra eğer ruhun, o manaya münasebeti güçlü olup gerçek ile onun arasındaki fark, ancak küllîlik (bütünlük) ve cüz'îlik (bütünün parçası olması) cihetinden ise, rüyanın yoruma ihtiyacı olmaz; yok eğer böyle değilse, yoruma muhtaç olur.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهٖ وَاَجْمَعُوٓا اَنْ يَجْعَلُوهُ فٖى غَيَابَتِ الْجُبِّۚ وَاَوْحَيْنَٓا
اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾
وَجَٓاؤُٔٓ اَبَاهُمْ عِشَٓاءً يَبْكُونَۜ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَٓا اَبَانَٓا اِنَّا ذَهَبْنَا
نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُۚ وَمَٓا
اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقٖينَ ﴿١٧﴾ وَجَٓاؤُ عَلٰى قَمٖيصِهٖ
بِدَمٍ كَذِبٍۜ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًاۜ فَصَبْرٌ جَمٖيلٌۜ
وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَٓاءَتْ سَيَّارَةٌ
فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهُۜ قَالَ يَا بُشْرٰى هٰذَا غُلَامٌۜ
وَاَسَرُّوهُ بِضَاعَةًۜ وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ
بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍۚ وَكَانُوا فٖيهِ مِنَ الزَّاهِدٖينَ ﴿٢٠﴾
وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰيهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِهٖٓ اَكْرِمٖى مَثْوٰيهُ عَسٰٓى
اَنْ يَنْفَعَنَٓا اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًاۜ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
فِى الْاَرْضِۘ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَاْوٖيلِ الْاَحَادٖيثِۜ وَاللّٰهُ غَالِبٌ
عَلٰٓى اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ
اَشُدَّهُٓ اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًاۜ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنٖينَ ﴿٢٢﴾

15. Nihâyet kardeşleri Yusuf'u götürüp de o kuyunun dibine atmaya ittifakla karar verince… (onu, ifade edilemeyecek gaddarca muamelelerle kuyunun dibine atmışlardı.) Biz de Yusuf'a: "Ant olsun ki, sen gelecekte onlar, senin kim olduğunun farkında olmadan bu yaptıkalrını kendilerine mutlaka haber vereceksin" diye vahyetmiştik.

16. Yusuf'un kardeşleri de, akşamleyin ağlayarak babalarına geldiler.

17. Onlar dediler ki: "Ey babamız! Gerçekten biz gittik; (koşuda, atmada) yarışıyorduk; Yusuf'u da eşyamızın yanında bırakmıştık. İşte o sırada onu kurtlar yemiş. Gerçi biz her ne kadar doğru söyleyenler isek de, sen bize inanacak değilsin."

18. Onlar, üzerine sahte bir kan sürülmüş Yusuf'un gömleğini de getirmişlerdi. Yakub dedi ki: "Hayır! Nefisleriniz size kötü bir işi güzel göstermiş. Artık benim işim güzelce sabretmektir (güzelce sabretmek, en güzelidir). Sizin anlattığınız şey için yardım istenecek olan da yegâne Allah'tır."

19. Derken, bir kervan geldi; sonra onlar, sakalarını kuyuya gönderdiler; işte o da (gidip) kovasını kuyuya sarkıtınca: "Hey müjde! İşte çok güzel bir oğlan!" dedi. Saka ile arkadaşları da, onu bir ticaret metaı olarak diğer arkadaşlarından sakladılar. (Onu kuyu sahibi için Mısır'da satmak üzere aldıklarını söyleyip gerçeği diğer arkadaşlarından sakladılar. Yahut Yusuf'a yemek götüren Yehûzâ, onu kuyuda bulamayınca, diğer kardeşlerine haber vermiş ve onlar da kervanın yanına gelip Yusuf'un, gerçek kimliğini gizleyerek kaçmış bir köleleri olduğunu söylemişler ve kervana satmışlardı. Yusuf ise, öldürülmek korkusuyla sesini çıkarmamıştı.) Zaten Allah, onların bütün yaptıklarını bilmekteydi.

20. Onlar, (kervancılar Mısır'a vardıktan sonra, yahut Yusuf'un kardeşleri, kervancıların Yusuf'u aldıklarını haber alıp oraya gelince) Yusuf'u pek ucuza, birkaç (20 veya 22) dirheme satmışlardı. Zaten onlar (kardeşleri, yaptıklarının duyulması korkusuyla, yahut kervan, kaçak bir kölenin yine kaçabileceği endişesiyle) onun hakkında az (fiyat) ile yetinenlerden idiler.

21. Mısır'da Yusuf'u satın alan adam (hazine nazırı, Züleyha adındaki), karısına dedi ki: "Ona iyi bak; olur ki, (işlerimizde) bize faydası dokunur veya onu evlat ediniriz." İşte bunun gibi (Yusuf'u öldürülmekten, kuyudan kurtardığımız ve hazine nazırının ona sevgi ve şefkatini sağladığımız gibi, Mısır'a sultan olmak yolunda o süreci yaşaması için) o ülkede Yusuf'a büyük imkân verdik; bir de rüyaların (İlâhî Kitapların) yorumlarını öğretmemiz için bunu yaptık.

وَرَاوَدَتْهُ الَّت۪ي هُوَ ف۪ي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِه۪ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَۜ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهُ رَبّ۪ٓي اَحْسَنَ مَثْوَايَۜ
اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِه۪ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَٓا
اَنْ رَاٰ بُرْهَانَ رَبِّه۪ۜ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّٓوءَ وَالْفَحْشَٓاءَۜ
اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَص۪ينَ ﴿٢٤﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ
قَم۪يصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِۜ قَالَتْ مَا جَزَٓاءُ
مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُٓوءًا اِلَّٓا اَنْ يُسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ
هِيَ رَاوَدَتْن۪ي عَنْ نَفْس۪ي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ اَهْلِهَاۚ اِنْ كَانَ
قَم۪يصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٢٦﴾
وَاِنْ كَانَ قَم۪يصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٢٧﴾
فَلَمَّا رَاٰ قَم۪يصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّۜ
اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظ۪يمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا
وَاسْتَغْفِر۪ي لِذَنْبِكِۚ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِ۪ٔينَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ
نِسْوَةٌ فِي الْمَد۪ينَةِ امْرَاَتُ الْعَز۪يزِ تُرَاوِدُ فَتٰيهَا عَنْ نَفْسِه۪ۚ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّاۜ اِنَّا لَنَرٰيهَا ف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٣٠﴾

(Yahut İşte böylece Yusuf'a rüyaların, İlahî Kitapların yorumlarını öğretmemiz için, ona bu ülkede büyük imkân verdik.) Zaten Allah emrini (yahut Yusuf hakkındaki emrini) yerine getirmeye Kaadirdir. Ancak insanların birçoğu bunu bilmezler.

22. Yusuf, olgunluk çağına erişince de, ona hikmet (doğru hükümet etmeyi) ve ilim öğretmiştik. Ve Biz işlerini layıkıyla yapanların mükâfatını işte böyle veririz.

23. Ve Yusuf'un, evinde olduğu kadın, ondan murat almak istedi de, kapıları sımsıkı kapattı ve: "Haydi gel!" dedi. Yusuf dedi ki: "Ben, Allah'a sığınırım; çünkü o (sizin kocanız) kuşkusuz benim efendimdir; bana güzel davrandı. (Çünkü Allah benim Rabb'imdir; burada beni iyi barındırdı.) Şüphe yok ki, zalimler iflah olmazlar.

24. Ve ant olsun ki, kadın ona azmetti, Yusuf da (beşerî tabiat olarak ve gençlik şehvetiyle) kadına istek duydu. Eğer Yusuf, Rabb'inin işaretini görmemiş (bir melekin: "Hey Yusuf, sen, peygamberler zümresine yazılmışsın; câhiller gibi davranamazsın!" sözünü işitmemiş) olsaydı... (Onu gerçekleştirecekti.) İşte böylece Biz, kötülük ve fuhşu ondan uzak tutmak için ona işaretimizi gösterdik. Çünkü şüphesiz Yusuf, Bizim ihlâslı (ve seçkin) kullarımızdandır.

25. İkisi de kapıya doğru koştular; kadın, onun gömleğini arkadan çekip yırttı ve ka-

(15) Rivâyet olunuyor ki, kardeşleri Yusuf'u kıra götürünce, onu dövmeye ve kendisine işkence etmeye başladılar. O kadar ki, az kalsın, onu öldüreceklerdi Yusuf da bağırıp imdat istiyordu. O zaman kardeşlerinden nisbeten vicdan sahaibi olan Yehûzâ, onlara dedi ki: "Siz onu öldürmeyeceğinize dair bana söz vermediniz mi?" Bunun üzerine Yusuf'u kuyunun kenarına götürdüler ve gömleğini de çıkardılar. Çünkü babalarına hile yapmak için gömleğine kan sürmeyi kararlaştırmışlardı. Bu sırada Yusuf, onların eteklerine sarılıp yalvarıyordu. Onlar ise, eteklerini elinden çektiler ve beline ip bağlayıp kendisini kuyuya sarkıtmaya başladılar; kuyunun yarısına ulaşınca da, ipi bırakıverdiler. Sonra onlar bir kuzu kesip kanını Yusuf'un gömleğine sürdüler; ancak gömleği parçalamayı düşünmediler. Nihâyet Hz. Yakub (S.), Yusuf'un haberini alınca, sesi çıktığı kadar feryat ederek: "Gömlek nerede?" dedi ve gömleği yüzüne sürüp: "Vallahi, bu güne değin böyle uysal bir kurt görmedim; benim oğlumu yemiş; ancak gömleğini parçalamamış!" dedi.

(21) Bu adam Mısır'ın malî işlerine bakan aziz (vezir) Kıtfîr (veya Itfîr) idi. O dönemde Mısır Firavunu (hükümdarı) da Reyyan bin Velid el- Amlikî idi. Bu hükümdar, Hz.Yusuf'a iman ettikten sonra onun sağlığında ölmüş ve ondan sonra Kabus bin Mus'ab hükümdar olmuş. Hz. Yusuf, onu da imana davet etmiş; ancak o, iman etmemişti.

Hz. Yusuf, Mısır'a getirildiğinde 17 yaşında bulunuyordu. Vezirin evinde, zindadnda geçirdiği süre ile beraber 13 yıl kalmıştı. Hz. Yusuf, 30 yaşında iken, Firavun Reyyan, onu kendine vezir yapmıştı. Hz. Yusuf (S.), 120 yaşında vefat etmiştir.

(22) Bu çağ, 30'den 40 yaşına kadar olan dönemdir.

Hikmet, uygulama ile desteklenen bilgidir.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ اِلَيْهِنَّ وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَاً
وَاٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سِكّ۪ينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
رَاَيْنَهُٓ اَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا
بَشَرًا اِنْ هٰذَٓا اِلَّا مَلَكٌ كَر۪يمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذ۪ي لُمْتُنَّن۪ي ف۪يهِ
وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِه۪ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَٓا اٰمُرُهُ
لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِر۪ينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا
يَدْعُونَن۪ٓي اِلَيْهِ وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنّ۪ي كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ
مِنَ الْجَاهِل۪ينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ اِنَّهُ
هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَاَوُا الْاٰيَاتِ
لَيَسْجُنُنَّهُ حَتّٰى ح۪ينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ
اَحَدُهُمَٓا اِنّ۪ٓي اَرٰين۪ٓي اَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنّ۪ٓي اَرٰين۪ٓي اَحْمِلُ فَوْقَ
رَاْس۪ي خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَاْو۪يلِه۪ اِنَّا نَرٰيكَ مِنَ
الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَاْت۪يكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِه۪ٓ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا
بِتَاْو۪يلِه۪ قَبْلَ اَنْ يَاْتِيَكُمَا ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَن۪ي رَبّ۪ي اِنّ۪ي تَرَكْتُ مِلَّةَ
قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

pının yanında kadının kocasını karşılarında buldular. Kadın dedi ki: "Senin karına kötülük etmek isteyenin cezası, ya zindana atılmak, ya da pek acıklı bir azaba çarpılmaktan başka ne olabilir?"

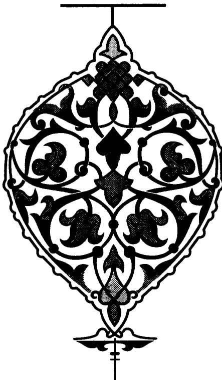
26. Yusuf dedi ki: "Asıl kendisi benden murat almak istedi." Kadının yakınlarından (küçük veya büyük) bir erkek tanık da şöyle tanıklık etti: "Eğer Yusuf'un gömleği önden yırtılmışsa, o takdirde bu kadın doğru söylemiştir; Yusuf ise yalancılardandır."

27. "Yok eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, o takdride bu kadın yalan söylemiştir; Yusuf ise doğru söyleyenlerdendir."

28. Bunun üzerine kadının kocası, bakıp Yusuf'un gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu görünce, dedi ki: "Şüphesiz bu, siz kadınların tuzağındandır. Doğrusu siz kadınların tuzağı pek büyüktür."

29. "Ey Yusuf! Sen bu olanları aldırma, unut (kimse duymasın)! Ey hanım! Sen de bu günahının affını dile! Çünkü sen gerçekten hata edenlerden oldun."

30. Bu şehirde (haberin yayılması üzerine) bir takım kadınlar da şöyle dediler: "Azizin (vezirin) karısı, genç kölesinin nefsinden murat almak istiyormuş; genç kölenin aşkı, onun yüreğine işlemiş. Hiç şüphesiz biz onu apaçık bir sapkınlıkta görüyoruz."

31. Sonra o kadın (Züleyha), onların dedikodusunu duyunca, kendilerine haber gönderip (evine davet) etti; onlar için bıçakla soyulacak meyveler hazırladı; her birine bir bıçak verdi ve Yusuf'a: "Haydi, çık şunların karşısına!" dedi. İşte o kadınlar Yusuf'u görünce, onu yüce bir varlık olarak düşünüp (şaşkınlıklarından) ellerini kestiler ve şöyle dediler: "Allah için hâşâ! Bu bir beşer değil, bu ancak yüce bir melektir."

32. O kadın (Züleyha) dedi ki: "İşte kendisi hakkında beni ayıpladığınız genç köle budur. Ant olsun ki, ben kendisinden murat almak istedim; ancak o, iffetini korudu. Yine ant olsun ki, eğer o, kendisine emredeceğimi yapmayacak olursa, hiç şüphesiz zindana atılacak ve hiç kuşkusuz horlananlardan olacaktır."

33. (O kadınlar, Yusuf'a: "Hanımefendinin emrini dinle!" dediler.) Yusuf dedi ki: "Ey

Rabb'im! Ben zindana atılmayı, bu kadınların benden istediklerinden daha çok severim! Eğer Sen bu kadınların hilelerini benden çevirmeyecek olursan, ben onlara kapılırım da, câhillerden olurum!"

34. İşte Rabb'i onun duasını kabul buyurdu da, o kadınların hilesini ondan çevirdi. Çünkü O, gerçekten yegâne Semî'dir, Alîm'dir (pekiyi işitendir, bilendir).

35. Sonunda onlar (vezir ile çevresi, Yusuf'un masum olduğunun) kesin delillerini gördükten sonra da, (halkın dedikodusu karşısında) onu bir süre için mutlaka zindanda tutmaları fikri öne çıktı.

36. Yusuf ile beraber (biri kralın şarapçısı, diğeri de ekmekçisi olan) iki genç de, (kralı zehirlemek istemeleri ithamıyla) zindana girmişti. Zindanda onlardan biri Yusuf'a dedi ki: "Ben rüyamda kendimi, şarap için üzüm sıkıyor gördüm." Diğeri de dedi ki: "Ben de düşümde gördüm ki, başımın üstünde ekmek taşıyormuşum ve kuşlar gelip ondan yiyorlarmış." İkisi de Yusuf'a dediler ki: "Bu rüyaların yorumunu bize haber ver; çünkü biz seni gerçekten iyi yorumculardan (zindan mahkûmlarına çok iyilik edenlerden) görüyoruz."

37. Yusuf onlara dedi ki: "Size (her gün) verilen yemeğiniz (bu gün) gelmeden önce bu rüyaların yorumunu mutlaka size haber vereceğim. Bu, Rabb'imin bana (ilhâm ve vahiy ile) öğrettiği bilgilerdendir. Çünkü gerçekten ben, Allah'a ortaksız olarak inanmayan ve öbür dünyada (bedenî) hayatı inkâr eden bir bir kavmin dininden uzak durmuşumdur."

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اٰبَاۤئ۪ٓي اِبْرٰه۪يمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
لَنَٓا اَنْ نُشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا
وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَا صَاحِبَيِ
السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِه۪ٓ اِلَّٓا اَسْمَٓاءً سَمَّيْتُمُوهَٓا
اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُكُمْ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ اِنِ الْحُكْمُ
اِلَّا لِلّٰهِ اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُ ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ اَمَّٓا اَحَدُكُمَا
فَيَسْق۪ي رَبَّهُ خَمْرًا وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَاْكُلُ الطَّيْرُ
مِنْ رَاْسِه۪ قُضِيَ الْاَمْرُ الَّذ۪ي ف۪يهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾
وَقَالَ لِلَّذ۪ي ظَنَّ اَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْن۪ي عِنْدَ رَبِّكَ فَاَنْسٰيهُ
الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّه۪ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِن۪ينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ
الْمَلِكُ اِنّ۪ٓي اَرٰى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَاْكُلُهُنَّ سَبْعٌ
عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَاُخَرَ يَابِسَاتٍ يَٓا اَيُّهَا
الْمَلَاُ اَفْتُون۪ي ف۪ي رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

38. "Hem de ben, atalarım İbrahim, İshak ve Yakub'un dinine bağlı kaldım. Her hangi bir şeyi Allah'a ortak koşmamız bize yaraşmaz. İşte bu (Tevhid dini), bize ve bütün insanlara Allah'ın lütfundandır. Ancak insanların birçoğu şükretmezler."

39. "Ey iki zindan arkadaşım! Birçok dağınık tanrılar mı hayırlıdır, yoksa Kahhâr (pek kahredici) olan bir tek Allah mı?"

40. "Allah'tan başka da taptığınız tanrılar, sizin ve atalarınızın uydurduğu bir takım boş isimlerden başka bir şey değildir; Allah bunlara tapmak konusunda her hangi bir delil indirmemiştir. Hüküm, yegâne Allah'ındır. O, size, yalnız Kendisine tapmanızı emretmiştir. Dosdoğru din işte budur. Ancak insanların birçoğu bunu bilmezler."

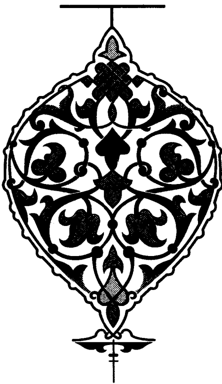
41. "Ey iki zindan arkadaşım! İkinizden birine (rüyasına) gelince, işte o, (zindandan çıkıp eskisi gibi) yine efendisine şa-

rap sunacak; diğeri ise, sonra asılacak da, kuşlar onun başının etini yiyecekler. Yorumunu bana sorduğunuz hususlar, böyle gerçekleşecektir."

42. Yine, Yusuf, iki zindan arkadaşından kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki: "Efendinin yanında benden söz et (haksız yere hapis yattığımı ona anlat)!" Ancak şeytan, efendisinin yanında Yusuf'u anmayı kendisine unutturdu da, Yusuf, birkaç yıl daha zindanda kaldı.

43. Ve hükümdar dedi ki: "Ben rüyamda gördüm ki, yedi semiz ineği, yedi arık inek yiyormuş ve yedi yeşil başak ile yedi kuru başak gördüm. Ey devlet erkânı (beyler, danışmendler)! Eğer sizler rüya yorumluyorsanız, benim rüyamı bana yorumlayın!"

قَالُوٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍۚ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْاَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ﴿٤٤﴾
وَقَالَ الَّذ۪ي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ اُمَّةٍ اَنَا۬ اُنَبِّئُكُمْ بِتَأْو۪يلِه۪
فَاَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ اَيُّهَا الصِّدّ۪يقُ اَفْتِنَا ف۪ي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ
يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَاُخَرَ يَابِسَاتٍۙ لَعَلّ۪ٓي اَرْجِعُ
اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِن۪ينَ دَاَبًاۚ
فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ ف۪ي سُنْبُلِه۪ٓ اِلَّا قَل۪يلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْت۪ي
مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ اِلَّا قَل۪يلًا مِمَّا
تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْت۪ي مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ ف۪يهِ يُغَاثُ النَّاسُ
وَف۪يهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ۚ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُون۪ي بِه۪ۚ فَلَمَّا جَٓاءَهُ الرَّسُولُ
قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰت۪ي قَطَّعْنَ
اَيْدِيَهُنَّۜ اِنَّ رَبّ۪ي بِكَيْدِهِنَّ عَل۪يمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ
اِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِه۪ۜ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ
مِنْ سُٓوءٍۜ قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَز۪يزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّۘ اَنَا۬ رَاوَدْتُهُ
عَنْ نَفْسِه۪ وَاِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٥١﴾ ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنّ۪ي
لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي كَيْدَ الْخَٓائِن۪ينَ ﴿٥٢﴾

44. Onlar (kâhinler, danışmendler) dediler ki:"Bunlar anlamsız karmakarışık düşlerdir ve bizler böyle düşlerin yorumunu bilen kimseler değiliz."

45. Zindandaki o iki kişiden kurtulmuş olan ve uzun bir zaman sonra Yusuf'u (yeni) hatırlamış olan dedi ki: "Ben size o düşün nasıl yormlanacağını bildireceğim; beni hemen zindana gönderin!"

46. (Zindana varınca dedi ki:) "Yusuf, ey pek doğru kişi! Rüyada görülen yedi arık ineğin, yedi semiz ineği yemesi, bir de yedi yeşil başak ile yedi kuru başak hakkında bize yorum yap! Umarım, o insanlara döner; onlara söylerim; onlar da belki bunun yorumunu (senin meziyetlerini) öğrenirler."

47. Yusuf dedi ki: "Öteden beri yaptığınız gibi tam yedi yıl ekin ekersiniz; sonra, yiyeceğiniz az bir miktarı hariç, biçtiklerinizi (güve gibi böceklerden korunması için) ol-

duğu gibi başağında bırakırsınız (ve öylece stok yaparsınız)."

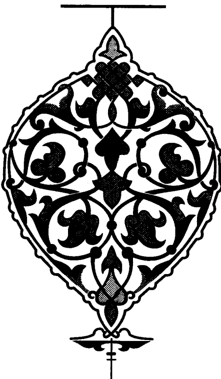
48. "Sonra bunun ardından yedi şiddetli kıtlık yılı gelecektir ki, saklayacaklarınızdan az bir miktar tohumluk hariç, o yıllar için biriktirdiklerinizi halk yeyip bitirecek."

49. "Sonra bunun ardından da bir yıl gelecek ki, o yıl halk bol yağmura kavuşacak ve (meyve suyu ve yağ) sıkacaklar."

50. Ve hükümdar dedi ki: "Yusuf'u bana getirin!" Bunun üzerine elçi, Yusuf'a gelince, Yusuf dedi ki: "Efendine dön de, ona sor ki, o ellerini kesen kadınların hali (zoru) ne idi? Şüphesiz benim Rabb'im, onların düzenbazlığını çok iyi bilendir."

51. Hükümdar, o kadınlara dedi ki: "Siz Yusuf'tan murat almak istediğiniz zaman, gerçek durumunuz ne oldu (ondan ne karşılık gördünüz)?" O kadınlar dediler ki: "Allah için hâşâ! Biz onun hakkında hiçbir kötülük bilmiyoruz." Aziz'in (Vezir'in) karısı da dedi ki: "Şimdi gerçek tamamen ortaya çıkmıştır; ben onun nefsinden murat almak istemiştim ve hiç şüphesiz Yusuf, doğru söyleyenlerdendir."

52. Yusuf dedi ki: "İşte bu (böyle beraetimi istmem), Aziz'in, yokluğunda (gıyabında) ona asla hainlik etmediğimi ve Allah'ın, hainlerin şer planının başrıya ulaşmasına asla meydan vermeyeceğini bilmesi içindir."

وَمَٓا اُبَرِّئُ نَفْسِيۚ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌ بِالسُّٓوءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيۜ اِنَّ
رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهٖٓ اَسْتَخْلِصْهُ
لِنَفْسِيۚ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ اَمِينٌ ﴿٥٤﴾
قَالَ اجْعَلْنِي عَلٰى خَزَٓائِنِ الْاَرْضِۚ اِنّ۪ي حَف۪يظٌ عَل۪يمٌ ﴿٥٥﴾ وَكَذٰلِكَ
مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِۚ يَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَٓاءُۜ نُص۪يبُ
بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَٓاءُ وَلَا نُض۪يعُ اَجْرَ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٥٦﴾ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ
خَيْرٌ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَٓاءَ اِخْوَةُ يُوسُفَ
فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ
بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِاَخٍ لَكُمْ مِنْ اَب۪يكُمْۚ اَلَا تَرَوْنَ اَنّ۪ٓي
اُو۫فِي الْكَيْلَ وَاَنَا۬ خَيْرُ الْمُنْزِل۪ينَ ﴿٥٩﴾ فَاِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِه۪ فَلَا
كَيْلَ لَكُمْ عِنْد۪ي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ
وَاِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ
ف۪ي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَٓا اِذَا انْقَلَبُٓوا اِلٰٓى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُٓوا اِلٰٓى اَب۪يهِمْ قَالُوا يَٓا اَبَانَا مُنِعَ مِنَّا
الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَٓا اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٣﴾

53. "Ben kendi nefsimi de tamamen temize çıkarmıyorum (benim amacım bu değildir); çünkü hiç şüphesiz nefis, kötülüğü pek arzu etmektedir; yalnız Rabb'imin esirgediği müstesna. Kuşkusuz Rabb'im Ğafûr'dur (çok bağışlaıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir)."

54. Hükümdar dedi ki: "Yusuf'u bana getirin; onu kendime özel danışman yapmak isterim." Sonra hükümdar, Yusuf'la konuşunca, ona dedi ki: "Şüphesiz sen bugünden itibaren yanımızda itibarlı ve güvenilir birisin!"

55. Yusuf, hükümdara dedi ki: "Beni bu ülkenin Hazine işleri Müdürü yap! Çünkü ben gerçekten (hazinenin menfaatlerini) çok koruyan ve (bu işi) çok iyi bilen bir kimseyim."

56. Ve işte Biz, o ülkede (Mısır'da) Yusuf'a böylece dilediği gibi hareket etmek (zin-

dan hayatından sonra dilediği gibi dolaşmak, dilediği yerde ikamet etmek, ülkeyi dilediği gibi yönetmek) imkânını bahşettik. Biz dilediğimiz kimseye rahmetimizi eriştiririz ve layıkıyla iyilik edenlerin mükâfatını (bu dünyada da, öbür dünyada da) zayi etmeyiz.

57. (Tevhid imanı ile) iman edip de, fenalıklardan sakınanlara verilecek öbür dünya mükâfatı ise, elbette daha hayırlıdır.

58. Ve (Yusuf'un kardeşleri Mısır Azizi'nin gâyet uygun fiyatla her şahsa bir deve yükü zahire sattığını duyunca, Mısır'a) gelip nihâyet Yusuf'un huzuruna girdiler. Yusuf, onları hemen tanıdı; onlar ise, yusuf'u hiç tanımadılar.

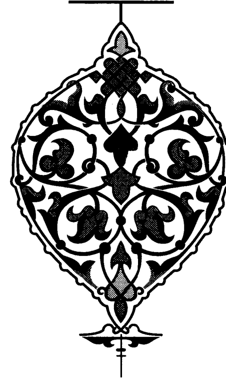
59. Yusuf onların yüklerini hazırlatınca da, onlara dedi ki: "Bir daha gelirken, o (anlattığınız muhterem babanızın yanında bıraktığınızı söylediğiniz ve onun için de bir yük istediğiniz) baba bir erkek kardeşinizi de bana getirin (ki, onun için de bir yük vereyim). Görmüyor musunuz ki, ben ölçeği bol veriyorum ve ben konukseverlerin en hayırlısıyım!"

60. "Yok eğer onu bana getirmeyecek olursanız, artık benden sizin için ölçek (zahire) yoktur ve sakın, bir daha bana yaklaşmayın!"

61. Kardeşleri dediler ki: "Biz onu babasından istemeye çalışacağız ve biz bunu hiç kuşkusuz yapacağız."

62. Yusuf, (ölçek işine bakan) gençlerine dedi ki: "Bize verdikleri bedelleri yüklerinin içine koyun; umulur ki, ailelerinin yanına döndüklerinde (ve yüklerini açtıklarında) bunu anlarlar (takdir ederler. Yahut bedelleri yüklerinin içine koyun ki, ailelerinin yanına döndüklerinde bunu anlasınlar.) Belki onlar (bu teşviklerimizi görünce) tekrar gelirler."

63. Nihâyet onlar babalarının yanına döndüklerinde dediler ki: "Ey babamız! (Kardeşimiz Bünyamin'i de yanımızda götürmediğimiz takdirde) ölçek bize yasaklandı. Onun için bizimle beraber kardeşimizi de gönder ki, ölçek (zahire) alabilelim."

قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَٓا اَمِنْتُكُمْ عَلٰٓى اَخ۪يهِ مِنْ قَبْلُۜ
فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًاۖ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْۜ قَالُوا يَٓا اَبَانَا
مَا نَبْغ۪يۜ هٰذِه۪ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَاۚ وَنَم۪يرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَع۪يرٍۜ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَس۪يرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ اُرْسِلَهُ
مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللّٰهِ لَتَأْتُنَّن۪ي بِه۪ٓ اِلَّٓا اَنْ يُحَاطَ
بِكُمْۚ فَلَمَّٓا اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَك۪يلٌ ﴿٦٦﴾
وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ اَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍۜ
وَمَٓا اُغْن۪ي عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍۜ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِۜ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُۚ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا
دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوهُمْۜ مَا كَانَ يُغْن۪ي عَنْهُمْ
مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا حَاجَةً ف۪ي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضٰيهَاۜ وَاِنَّهُ
لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾
وَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ اٰوٰٓى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ اِنّ۪ٓي
اَنَا۬ اَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

64. Yakub dedi ki: "Daha önce kardeşi Yusuf'u size nasıl güvendiysem, onu da size ancak öyle güvenirim. Artık Allah en hayırlı koruyucudur. Zaten O, Erhamu'rrahımîn'dir (merhametlilerin en merhametlisidir)."

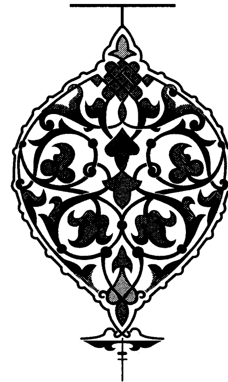
65. Onlar eşyalarını açtıklarında da, (aldıkları zahire için verdikleri) bedellerin kendilerine geri verilmiş olduğunu gördüler; dediler ki: "Ey babamız! Daha ne isteriz! İşte bedel olarak verdiklerimiz de bize geri verilmiş. Biz yine ailemize zahire getiririz; kardeşimizi de koruruz ve onun için bir deve yükü daha fazla zahire getiririz. İşte bu sefer getirdiğimiz zahire bize azdır."

66. Yakub dedi ki: "Siz hepiniz (sizi aşan güçlerle) tamamen kuşatılmadıkça (yahut öldürülmedikçe) onu (Bünyamin'i) kesenkes bana geri getireceğinize dair Allah adına bana sağlam bir söz vermedikçe onu sizinle beraber asla göndermeyeceğim!" Bunun üzerine onlar, babalarına sağlam söz verince, babaları dedi ki: "Söylediklerimize Allah vekildir (şahittir, agâhtır)."

67. Yakub, oğullarına şunu da söyledi: "Oğullarım, (halkın gözüne batmamak için) şehre hepiniz bir kapıdan girmeyin; ayrı, ayrı kapılardan girin. Yine de Allah'tan (mutlaka gelecek bir şey varsa, bu tavsiye ile) size hiçbir faydam olmaz. Hüküm, yegâne Allah'ındır. Ben yalnız Ona tevekkül ettim. Tevekkül edenler de, işte yalnız Ona tevekkül etmelidir (siz de yalnız Ona tevekkül etmelisiniz)."

68. Babalarının kendilerine emrettiği gibi değişik kapılardan şehre girdikleri zaman da, bu önlem Yakub'un açıkladığı isteğini yerine getirmekten başka, Allah'tan gelecek hiçbir şeyi onlardan savacak değildi. Ve hiç kuşkusuz Yakub, kendisine Biz öğrettiğimiz için geniş bir bilgi sahibi idi. (Onun için tavsiye etmekle beraber önleme güvenmemişti.) Ancak insanların çoğu bunu (Allah'ın, seçkin kullarına ilhâmını, kaderin tedbiri bozduğunu) bilmezler.

69. Ve onlar Yusuf'un yanına girdiklerinde o, öz kardeşini yanına (kendi sofrasına, odasına) aldı; ona: "Gerçekten ben, evet ben, senin kardeşinim. Artık onların yapmış olduklarından dolayı üzülme!" dedi.

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِى رَحْلِ اَخِيهِ ثُمَّ
اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيرُ اِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا وَاَقْبَلُوا
عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ
جَٓاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَاَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ
مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا
فَمَا جَزَٓاؤُهُٓ اِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا جَزَٓاؤُهُ مَنْ
وُجِدَ فِى رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَٓاؤُهُ كَذٰلِكَ نَجْزِى الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾
فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَٓاءِ اَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَٓاءِ
اَخِيهِ كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ اَخَاهُ
فِى دِينِ الْمَلِكِ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَٓاءُ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُٓوا اِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ
سَرَقَ اَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَاَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِ وَلَمْ
يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَكَانًا وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾
قَالُوا يَٓا اَيُّهَا الْعَزِيزُ اِنَّ لَهُٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهُ اِنَّا نَرٰيكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

70. Yusuf onların yüklerini hazırlatınca, o (altın özel) maşrabasını (yahut ölçeğini) öz kardeşinin yükü içine koydurdu. Sonra bir tellel: "Ey kervancılar! Hiç kuşkusuz siz hırsızsınız!" diye seslendi.

71. Yusuf'un kardeşleri onlara dönerek: "Siz neyi kaybettinizi (neyi arıyorsunuz)?" dediler.

72. Yusuf'un adamları: "Biz, hükümdarın (altın) maşrabasını (ölçeğini) arıyoruz (kaybettik); onu getirene bir deve yükü zahire ödül de var!" dediler.

73. Yakub'un oğulları dediler ki: "Vallahi, (hükümdarınızın bize bu denli yakınlık gösterip itimat etmesinden) siz hiç şüphesiz bilirsiniz ki, bizler bu ülkede bozgunculuk yapmaya gelmedik ve biz hırsız değiliz."

74. Yusuf'un adamları dediler ki: "Pekiyi, siz yalancı çıkarsanız, bunun cezası nedir?"

75. Yusuf'un kardeşleri dediler ki: "O maşraba, kimin yükünden çıkacak olursa, işte onun cezası odur (onun alıkonulup köle yapılmasıdır). İşte biz, bu zalimlere böyle ceza veririz."

76. Bunun üzerine tellal (yahut kafilenin Mısır'a döndürülmesinden sonra Yusuf), öz kardeşinin çuvalından önce diğerlerinin çuvallarını aramaya başladı; sonra kardeşinin çuvalından onu çıkarttırdı. Yusuf için işte böyle bir çare öğretmiştik; yoksa hükümdarın ceza kanununda (bundan dolayı) kardeşini alıkoyması (köle yapması) yok idi. Bu, ancak Allah'ın dilemesiyle (kardeşlerinin, babalarının şeraitinde/kanununda olan bu cezayı kabul etmeleri için, bunun cezasının kendilerine sorulmasının Allah tarafından Yusuf'a ilhâmıyla) olmuştur. Biz dilediğimizi (ilimde) derece, derece yükseltiriz. (Yahut Biz, dilediğimizin derecelerini yükseltiriz.) Her ilim (bilgi) sahibinin üsütünde de daha iyi bilen vardır.

77. Yakub'un oğulları dediler ki: "Eğer onun çaldığı ortaya çıkacak olursa, (buna çok şaşmayız;) çünkü daha önce bir kardeşi (yusuf) de gerçekten hırsızlık etmişti (annesinin babasının taptığı bir altın putu gizlice alıp çöpe atmıştı. Bir dilenciye evin tavuğunu, yahut oğlakını vermişti.)" Yusuf ise, bunu (onların bu haksız suçlamasının cevabını, bundan duyduğu rahatsızlığı) içinde sakladı ve onlara belli etmeden kendi içinden dedi ki: "Asıl sizin durumunuz çok kötüdür. Zaten Allah sizin anlatmakta olduğunuz olayın iç yüzünü en iyi bilendi."

78. Yakub'un oğulları Yusuf'a dediler ki: "Ey Aziz! Onun gerçekten çok yaşlı bir babası var; bunun için onun yerine birimizi

alıkoy. Çünkü biz seni gerçekten layıkıyla iyilik edenlerden görüyoruz."

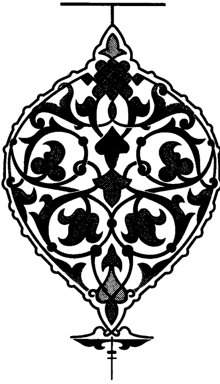
قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَأْخُذَ اِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ اِنَّٓا
اِذًا لَظَالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْـَٔسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
قَالَ كَبِيرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوا اَنَّ اَبَاكُمْ قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ
مَوْثِقًا مِنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فٖي يُوسُفَ فَلَنْ
اَبْرَحَ الْاَرْضَ حَتّٰى يَأْذَنَ لٖٓي اَبٖٓي اَوْ يَحْكُمَ اللّٰهُ لٖي وَهُوَ خَيْرُ
الْحَاكِمٖينَ ﴿٨٠﴾ اِرْجِعُٓوا اِلٰٓى اَبٖيكُمْ فَقُولُوا يَٓا اَبَانَٓا اِنَّ
ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَٓا اِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
حَافِظٖينَ ﴿٨١﴾ وَسْـَٔلِ الْقَرْيَةَ الَّتٖي كُنَّا فٖيهَا وَالْعٖيرَ الَّتٖٓي
اَقْبَلْنَا فٖيهَا وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ
اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا فَصَبْرٌ جَمٖيلٌ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَأْتِيَنٖي بِهِمْ
جَمٖيعًا اِنَّهُ هُوَ الْعَلٖيمُ الْحَكٖيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ
يَٓا اَسَفٰى عَلٰى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَظٖيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتّٰى تَكُونَ
حَرَضًا اَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكٖينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ اِنَّمَٓا اَشْكُوا
بَثّٖي وَحُزْنٖٓي اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

79. Yusuf dedi ki: "Malımızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını alıkoymaktan Allah'a sığınırız. Aksi takdirde hiç kuşkusuz biz zalim oluruz."

80. Sonunda kardeşleri Yusuf'tan umutlarını tamamen kesince, konuyu gizlice görüşmek üzere bir yana çekildiler; büyükleri (yaşça büyükleri olan Ruben veya fikirce büyükleri olan Yehûzâ) dedi ki: "Babamızın, Allah adına sizden gerçekten sağlam (inandırasıya) söz aldığını ve daha önce Yusuf hakkında yaptığınız haksızlığı bilmiyor musunuz? Artık babam bana izin verinceye, yahut Allah benim için hükmünü verinceye değin ben bu ülkeden bir yere asla ayrılmayacağım. Zaten Allah hükmedenlerin en hayırlısıdır."

81. "Siz babanızın yanına dönün de, ona deyin ki: Ey babamız! Senin bu oğlun gerçekten hırsızlık etti ve biz bildiğimizden (o maşrabanın, onun çuvalından çıkmasın-

(70) Yusuf (S.), kardeşlerinin, kendisinden sonra babasının, Bünyamin'e olan büyük sevgisini de çekemeyip ona da bir fenalık düşünmelerinden endişe ettiği için bu yola başvurmuş olabilir. Zira bir fitneyi önlemek veya bir hakkı kurtarmak için benzer yollara başvurmak dinen câizdir.

dan) başkasına şahit olmadık. Zaten biz gaibin (gözlerimizle görmediklerimizin) bekçileri (bilenleri) değiliz."

82. "Orada kaldığımız kent halkına da, birlikte geldiğimiz kervana da sor! Zaten hiç şüphesiz biz doğru söyleyenleriz."

83. Babaları dedi ki: "Belki de nefisleriniz size böyle bir işi cazip gösterip kolaylaştırdı. (Siz bunu isteyip gerçekleştirdiniz; yoksa o hükümdar, bizim şeraitimize/ kanunumuza göre hırsızın cezasının bu olduğunu nereden bilsin!) Artık bana düşen güzelce sabretmektir (güzelce sabretmek, en güzelidir.) Umulur ki Allah onların hepsini (Yusuf, Bünyamin ve Mısır'da kalmış olan büyük oğlumu) bana geri getirir."

84. Hem de, babaları onlardan yüz çevirdi ve: "Ah, ah Yusuf!" dedi ve kederini içine gömerken üzüntüden iki gözüne de ak düştü.

85. Oğulları dediler ki: "Vallahi, sen durmadan Yusuf'u anıyorsun; sonunda sen üzüntüden hasta olacaksın (yıpranacaksın), ya da ölüp gideceksin."

86. Yakub dedi ki: "Ben üzüntü ve kederimi yalnız Allah'a arzediyorum ve ben, Allah'tan (gelen ilhâm ile, Onun rahmeti konusunda) sizin bilmediğiniz şeyi (Yusuf'un hayatta olduğunu) biliyorum. "

(84) Bu âyet, musibetler halinde büyük üzüntüden ağlamanın câiz olduğuna delil sayılmaktadır. Çünkü bundan uzak durmak, teklife (yükümlülüğe) dâhil değildir. Nitekim Peygamber'imiz (S.) de, oğlu İbrahim vefatında ağlamış ve şöyle buyurmuştu: "Gönül hüzünlenir; göz de yaş döker. Ancak Rabb'imizin gazabını gerektirecek bir şeyi söylemeyiz. Ey İbrahim! Biz senin için gerçekten büyük hüzün içindeyiz."

Musibetler halinde câiz olmayan ise, yüksek sesle bağırıp feryat etmek, yüzleri, göğüsleri dövmek, yakaları yırtmak ve elbiseleri parçalamak gibi câhillerin yaptığı hareketlerdir.

يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَاَخِيهِ وَلَا تَايْـَٔسُوا مِنْ
رَوْحِ اللّٰهِ اِنَّهُ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾
فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَٓا اَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا
وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجٰيةٍ فَاَوْفِ لَنَا
الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَاۜ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِى الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَاَخِيهِ اِذْ اَنْتُمْ
جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوسُفُۜ قَالَ اَنَا يُوسُفُ
وَهٰذَٓا اَخِىۘ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَاۜ اِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ
اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ
عَلَيْكُمُ الْيَوْمَۜ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْۘ وَهُوَ اَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ اِذْهَبُوا بِقَمِيصِى هٰذَا فَاَلْقُوهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِى
يَأْتِ بَصِيرًاۚ وَأْتُونِى بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
الْعِيرُ قَالَ اَبُوهُمْ اِنِّى لَاَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَٓا اَنْ
تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِى ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

87. "Ey benim oğullarım! Haydi, gidin de, Yusuf ile kardeşini iyice araştırın ve Allah'ın rahmetinden umudunuzu hiç kesmeyin; çünkü kâfirler güruhundan başkası Allah'ın rahmetinden umudunu asla kesmez."

88. Nihâyet onlar (Mısır'a varıp) Yusuf'un huzuruna girdiklerinde dediler ki: "Ey Aziz! Bize ve ailemize kıtlık çarptı ve biz pek değerli olmayan bir sermaye ile geldik; sen yine de bize tam ölçek ver ve bize bağışta bulun. Çünkü şüphesiz Allah, bağışta bulunanları mükâfatlandırır."

89. Yusuf onlara dedi ki: "Siz câhilliğiniz yüzünden (henüz câhil iken) Yusuf'a ve onun kardeşine yaptıklarınızı biliyor musunuz?"

90. Onlar dediler ki: "Yoksa sen cidden, gerçekten Yusuf musun?" O da: "Evet, ben Yusuf'um; işte bu da kardeşim. Allah

bize lütufta bulundu. Çünkü şüphesiz her kim, Allah'a karşı takvâyı gözetip de, sabredecek olursa, bilin ki, Allah, layıkıyla iyilik edenlerin mükâfatını asla zayi etmez."

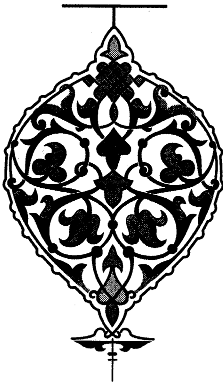
91. Kardeşleri dediler ki: "Vallahi, gerçekten Allah seni bize üstün kılmış ve hiç kuşkusuz biz hata etmişiz."

92. Yusuf dedi ki: "Bugün suçunuzu yüzünüze vurmak yok. Allah sizi affetsin! Zaten O, Erhamu'rrahımîn'dir (merhametlilerin en merhametlisidir)."

93. "Haydin, benim şu gömleğimi alın, götürün de, onu babamın yüzüne sürün; gözleri yine görür olsun. Ve bütün ailenizi bana getirin!"

94. Ve kervan Mısır'dan ayrılınca, babaları, (yanındakilere) dedi ki: "Eğer bana bunamış demezseniz, ben hiç kuşkusuz Yusuf'un kokusunu alıyorum."

95. Yanındakiler de dediler ki: "Vallahi, hiç şüphesiz sen hâlâ o eski buhranındasın!"

فَلَمَّٓا اَنْ جَٓاءَ الْبَش۪يرُ اَلْقٰيهُ عَلٰى وَجْهِه۪ فَارْتَدَّ بَص۪يرًاۚ قَالَ
اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْۚ اِنّ۪ٓي اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَٓا اَبَانَا
اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَٓا اِنَّا كُنَّا خَاطِـ۪ٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ
رَبّ۪يۜ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلٰى يُوسُفَ
اٰوٰٓى اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ اٰمِن۪ينَۜ ﴿٩٩﴾
وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًاۚ وَقَالَ يَٓا اَبَتِ هٰذَا
تَأْو۪يلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُۘ قَدْ جَعَلَهَا رَبّ۪ي حَقًّاۜ وَقَدْ اَحْسَنَ ب۪ٓي
اِذْ اَخْرَجَن۪ي مِنَ السِّجْنِ وَجَٓاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ اَنْ
نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْن۪ي وَبَيْنَ اِخْوَت۪يۜ اِنَّ رَبّ۪ي لَط۪يفٌ لِمَا
يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ هُوَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَن۪ي مِنَ الْمُلْكِ
وَعَلَّمْتَن۪ي مِنْ تَأْو۪يلِ الْاَحَاد۪يثِۚ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
اَنْتَ وَلِيّ۪ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۚ تَوَفَّن۪ي مُسْلِمًا وَاَلْحِقْن۪ي
بِالصَّالِح۪ينَ ﴿١٠١﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْغَيْبِ نُوح۪يهِ اِلَيْكَۚ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُٓوا اَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾
وَمَٓا اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿١٠٣﴾

96. Nihâyet müjdeci gelince, Yusuf'un gömleğini Yakub'un yüzünün üstüne atıverdi; o anda Yakub'un gözleri yine görür oldu. Yakub dedi ki: "Ben size, sizin bilmediğiniz şeyleri ben gerçekten Allah'tan (gelen ilhâmla) bilirim (Onun rahmetini sizin bilmediğiniz kadar bilirim) dememiş miydim?"

97. Yakub'un oğulları dediler ki: "Ey babamız! Allah'tan, bizim günahlarımızın affını (bağışlanmasını) dile! Çünkü bizler gerçekten hata işledik."

98. Yakub dedi ki: "Sizin için Rabb'imden sonra aff dileyeceğim. Çünkü gerçekten yegâne Ğafûr (çok bağışlayıcı olan), Rahîm (çok esirgeyici olan) Odur.

99. Sonra onlar (hepsi Mısır'a varıp) Yusuf'un yanına girdiklerinde, Yusuf, anababasını (ya da babası ile annesi ölünce evlendiği teyzesini) kucakla ve: "İnşaallah,

güven içinde Mısır'a girin (yerleşin)!" dedi.

100. Hem de, Yusuf, ana-babasını tahtının üstüne çıkartıp oturttu ve hepsi onun için (ona kavuştukları için Allah'a şükür olarak) secdeye kapandılar. Yusuf da dedi ki: "Ey babacığım! İşte bu, vaktiyle gördüğüm rüyanın yorumudur; Rabb'im onu gerçekleştirdi ve Rabb'im bana gerçekten lütufta bulundu. Nitekim beni zindandan çıkardı ve şeytan, benimle kardeşlerimin arasını açtıktan sonra sizi o çölden buraya getirdi. Şüphesiz benim Rabb'im dilediği kimseye pek lütufkârdır. Şüphesiz O, yegâne Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (bütün işleri hikmetle yürütendir)."

101. "Ey Rabb'im! Sen bana gerçekten hükümdarlıktan (nasibi) verdin ve rüyaların (Kitapların) yorumunu öğrettin. Ey şu gökleri ve bu yeri yaratmış olan Allah'ım! Bu dünyada da, öbür dünyada da yegâne Velim (yardımcım, koruyucum) Sensin! Sen Müslüman olarak benim canımı al ve beni saalihler (dürüst insanlar) zümresine ilhak eyle (kat)!"

102. Ey Muhammed! İşte bu (Yusuf'la ilgili anlatılanlar), gaip (senin için görünmeyen, bilinmeyen) haberlerdendir; onu sana Biz vahiy ile bildiriyoruz. Zaten onlar Yusuf için şer planları kurarken o işlerine (onu kuyuya atmaya) ittifakla karar verdikleri zaman sen onların yanında değildin.

103. Ey Muhammed! Sen ne kadar çok istesen (çırpınsan) de, insanların birçoğu iman edecek değildir.

(96) Rivâyet olunuyor ki, Hz Yakub, gelen müjdeciye: "Yusuf nasıldır?" diye sorup o da: "Mısır sultanıdır" diye cevap verince, Hz. Yakub: "Ben Mısır sultanlığını ne yapayım! Sen onun dininden, diyanetinden bana haber ver!" dedi. Müjdeci de: "Yusuf, Tevhid dini üzerindedir" deyince, Hz. Yakub: "İşte şimdi Allah'ın nimeti tamam oldu!" dedi.

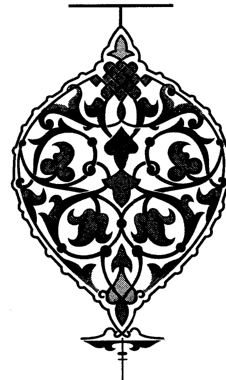
(98) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Yakub, oğullarının bağışlanması için 20 sene müddetle Cuma gecesi veya seher vakti namaz kıldıktan sonra dua etti. Sonunda Cebrâil (S.) gelip Allah'ın, duasını kabul buyurduğunu bildirdi.

(99) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Yakub ile ailesi Mısır'a geldiklerinde kadın erkek 72 kişi idiler; İsrail Oğulları Hz. Musa ile beraber Mısır'dan çıktıkları zaman, çocuklar, kadınlar ve çok yaşlılar dışında 600 yüz bin 500 yüz 70 küsûr idiler; çocuklar, kadınlar ve çok yaşlılar da bir milyon 200 bin idiler.

Herhalde Hz.Yusuf, şehrin dışında karşılama yerinde bir çadır kurdurmuş; Hz. Yakub ile ailesi de orada onun huzuruna çıkmışlardı. Hz. Yusuf da orada onları kucaklamış ve: "İnşaallah, bütün sıkıntılardan ve kötülüklerden emin olarak Mısır'a girin!" demişti.

Rivâyete göre, Hz. Yakub, bundan sonra Yusuf ile beraber 24 sene kaldıktan sonra vefat etti ve Şam toprağında babası Hz. İshak'ın yanına gömülmemeyi vasiyet etti. Hz. Yusuf, bizzat cenazesini oraya götürüp defnettikten sonra Mısır'a döndü ve babasından sonra 23 sene yaşadı; vefat edince de, mermerden bir tabut içinde Nil nehrine defnedildi.

Hz. Yusuf'un, Efrayim ile Mişa adlarında iki oğlu vardı. Hz. Yusuf'tan sonra Amalika Firavun'ları, Mısır'da yönetimi ele geçirdiler ve Hz. Musa gelinceye değin İsrail Oğulları, atalarının dinine bağlı olarak bu Firavun'ların egemenliği altında yaşadılar.

وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
وَكَاَيِّنْ مِنْ اٰيَةٍ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ
عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمْ
مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ اَفَاَمِنُوٓا اَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ
اَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ هٰذِهٖ
سَبِيلٖٓى اَدْعُوٓا اِلَى اللّٰهِ عَلٰى بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنٖى وَسُبْحَانَ
اللّٰهِ وَمَٓا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
اِلَّا رِجَالًا نُوحٖٓى اِلَيْهِمْ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى اَفَلَمْ يَسٖيرُوا
فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذٖينَ اتَّقَوْا اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتّٰٓى
اِذَا اسْتَيْـَٔسَ الرُّسُلُ وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَٓاءَهُمْ
نَصْرُنَا فَنُجِّىَ مَنْ نَشَٓاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمٖينَ ﴿١١٠﴾
لَقَدْ كَانَ فٖى قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِاُو۬لِى الْاَلْبَابِ مَا كَانَ
حَدٖيثًا يُفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدٖيقَ الَّذٖى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصٖيلَ
كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

104. Oysaki ey Muhammed! Sen bunun (hak dini tebliğ) için onlardan hiçbir karşılık (ücret) istemiyorsun. Bu (Kur'an), bütün âlemler için bir öğütten başka bir şey değildir.

105. Şu göklerde ve bu yerde (Allah'ın varlığına, birliğine, sonsuz kudretini bildiren) nice deliller de vardır ki, onlar o delillerin yanından geçerken onlara (ibret ve tefekkür ile) bakmıyorlar.

106. O kâfirlerin birçoğu da, ancak ortak koşarak Allah'a inanıyorlar.

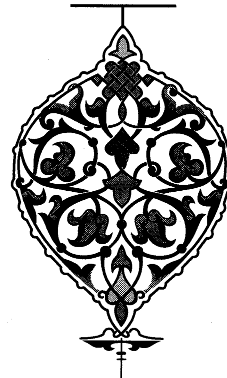
107. Yoksa onlar, Allah'ın kuşatıcı bir azabının kendilerine gelivermesinden veya onlar, farkında olmadan kıyametin ansızın onların başına kopmasından güven içinde mi bulunuyorlar?

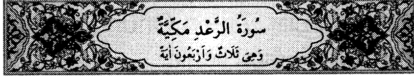
108. Ey Muhammed! De ki. "işte benim yolum budur. Ben ve bana uyanlar, Allah'a pek açık delil ile çağırıyoruz. Hem de ben, Allah'ı (ortaktan, nakıs sıfatlardan) tenzih ederim ve ben, Allah'a ortak koşanlardan değilim."

109. Senden önce de Biz, (daha ağırbaşlı ve bilgili oldukları için) yalnız kentlilerden kendilerine vahyettiğimiz erleri peygamber olarak gönderdik (meleklerden peygamber göndermedik). Onlar yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden öncekilerin sonlarının nice olduğuna hiç bakmıyorlar mı? Takvâyı gözetenler için öbür dünya yurdu elbette daha hayırlıdır. Niçin aklınızı kullanmuyorsunuz?

110. Nihâyet o Elçiler (peygamberler, imana gelmelerinden) umutlarını kesip de, kendilerinin kesin olarak yalancı yerine konulduklarını anladıkları zaman, onlara yardımımız erişiyordu da, dilediklerimizi (peygamberi ve mü'minleri) kurtarıyorduk; o mücrimler (suçlular) güruhundan ise, azabımız geri çevrilmezdi.

111. Ant olsun ki, onların (eski peygamberler ile ümmetlerinin, Yusuf ile kardeşlerinin) kıssalarında gerçek (hislerin ve taklidin etkisinde olmayan) akıl sahipleri için büyük ibret vardır. Bu Kur'an, uydurma bir söz değildir; ancak o, kendinden önceki Kitapları tasdik eden, (dinde ihtiyaç duyulan) her şeyi de açıklayan bir Kitaptır ve iman eden bir toplum için bir rahmet ve bir hidâyettir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
الٓمٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذ۪ٓي اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الَّذ۪ي رَفَعَ السَّمٰوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْر۪ي لِاَجَلٍ مُسَمًّى
يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَٓاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي
مَدَّ الْاَرْضَ وَجَعَلَ ف۪يهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهَاراً وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ
ف۪يهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ اَعْنَابٍ
وَزَرْعٌ وَنَخ۪يلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقٰى بِمَٓاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا
عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾
وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا كُنَّا تُرَاباً ءَاِنَّا لَف۪ي خَلْقٍ
جَد۪يدٍ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَاُو۬لٰٓئِكَ الْاَغْلَالُ
ف۪ٓي اَعْنَاقِهِمْ وَاُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿٥﴾

RA' D SÛRE Sİ: 13

Ra'd sûresi, 43 âyettir; Medine'de nâzil olan sûreler içinde 11. Sûre olarak nâzil olmuştur. 13. âyetinde Ra'd (gök gürültüsü) geçtiği için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Râ. İşte bunlar, bu Kitabın âyetleridir. Rabb'inden sana indirilen Kur'an âyetleri ise, hakkın ta kendisidir. Ancak birçok insan yine iman etmezler.

2. Allah Odur ki, şu görmekte olduğunuz gökleri direksiz olarak yükseltmiş; sonra (evreni kuşatmış olan) Arş üzerine (veya hükümranlık tahtına)) istivâ etmiş (hâkimiyet kurmuş veya Kendine özgü bir şekilde kurulmuş); güneşe ve Aya buyruğuna boyun eğdirmiştir. Her ikisi de, belli bir sona değin (devrini tamamlayıncaya değin, kıyamete değin) hareket etmektedir. O, her bir işi yerli yerinde düzenleyip âyetleri uzun uzadıya açıklamaktadır. Bütün bunlar, Rabb'inize kavuşacağınıza kesin olarak inanmanız içindir.

3. Yine Allah Odur ki, yeryüzünü döşemiş (yaymış); onda sabit dağlar ve ırmaklar meydana getirmiş; orada ürünlerin her birinden çift, çift yetiştirmiştir ve gündüzü gece ile örtmektedir. Hiç kuşkusuz derin düşünen bir toplum için bunlarda (Allah'ın ortaksız olduğunu kanıtlayan) büyük deliller vardır.

4. Yeryüzünde de birbirine komşu kıtalar (toprağı güzel, tuzlu, verimli, verimsiz, sert, yumuşak birbirlerine bitişik arazi parçaları), üzüm bağları, ekinler, tek kökten ve çeşitli köklerden dallanmış hurma ağaçları vardır. Bunlar hepsi bir su ile sulanır; oysaki yemişlerinde onların bir kısmını diğer bir kısmına üstün kılarız. İşte bunlarda hiç şüphesiz aklını kullanan bir toplum için (Allah'ın sınırsız ve ortaksız kudretini kanıtlayan) büyük deliller vardır.

5. Ey Muhammed! Ayrıca,(eğer onların seni yalanlamalarına, bedenî kıyameti inkâr etmelerine) şaşıyorsan, işte asıl şaşılacak şey, onların: "Biz toprak olunca, gerçekten mi, cidden mi yeniden (beden olarak) yaratılacağız?" demeleridir. İşte onlar Rabb'lerini (Rabb'lerinin sınırsız kudretini) inkâr edenlerdir ve işte onlar, boyunlarında tasmalar (sapkınlık tasmaları, ateşten tasmalar) bulunanlardır ve işte onlar ateş yarânıdır. Onlar hep orada kalacaklardır.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ
الْمَثُلَاتُ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ وَاِنَّ
رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَٓا
اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ اِنَّمَٓا اَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾
اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغِيضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ
وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَٓاءٌ مِنْكُمْ مَنْ اَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ
بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِالَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ
مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا بِاَنْفُسِهِمْ وَاِذَٓا
اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ
مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ الَّذ۪ي يُر۪يكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِه۪
وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خ۪يفَتِه۪ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُص۪يبُ بِهَا
مَنْ يَشَٓاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللّٰهِ وَهُوَ شَد۪يدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

6. Bir de onlar, iyilikten (rahat yaşamdan) önce kötülüğün (uyarldıkları azabın) çabucak gelmesini (alay ederek) isterler. Oysaki onlardan önce kendi benzerlerinin azapları gelip geçmiştir. Hem de, hiç şüphesiz insanlar zulmettikleri halde senin Rabb'in onlar için affedicidir; hiç kuşkusuz Rabb'inin azabı da çok çetindir.

7. Bir de, o kâfirler diyorlar ki: "Ona (peygambere) Rabb'inden (bizim istediğimiz türden, Saalih, Musa ve İsa peygamberlere verilen mucizelerden) bir mucize indirilseydi ya!" Ey Muhammed! Sen yalnız bir uyarıcısın. Hem de, her toplumun (onların istedikleri mucizelerle değil, ancak kendisine verilen mucizelerle hakka çağıran) bir rehberi (peygamberi) vardır.

8. Gebe kalan her dişinin, rahminde taşıdığı çocuğun (güzellik, çirkinlik, bahtiyarlık, bedbahtlık, ömür süresi gibi) özelliklerini, rahimlerin, (cenini besleyen âdet kanından) neyi eksik, neyi, ziyade edeceğini yalnız Allah bilir. Zaten Onun katında her nesne belli bir ölçü iledir.

9. Allah, her gizliyi de, her açığı da bilendir. O, pek büyüktür, yücedir.

10. İçinizden sözünü gizleyen de, onu açığa vuran da, gece saklanan da, gündüz dışarı çıkan (yolunda yürüyen) da, Allah'ın bilgisine göre birdir.

11. Her insanın önünde ve arkasında (günah işlediği zaman) kendisini (Allah'ın emriyle) Onun azabından (tehlikelerden) koruyan takipçi melekler vardır. Bir toplum, kendi (doğuştan olan) güzel ahlakını bozmadıkça, Allah, onun nimetini (saadetini) asla bozmaz. Allah, bir topluma bir kötülük dileyince de, artık onun geri çevrilmesine hiçbir çare ve onların Allah'tan başka bir yardımcıları yoktur.

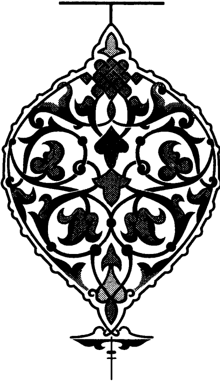
12. Korku (yıldırım korkusu) ve ümit (yağmur ümidi) içinde size şimşeği gösteren ve (yağmur yüklü) ağır bulutları meydana getiren, yalnız Allah'tır.

13. Gök gürültüsü de, Allah'a hamdederek Onu tesbih eder (Onun sınırsız, ortaksız kudretini bildirir. Ya da gök gürültüsünü duyanlar, Allah'a hamdederek Onu tesbih ederler); melekler de, Onun (Allah'ın, gök gürültüsünün) heybetinden dolayı Onu tesbih ederler. Onlar, Allah (Onun ortaksız olması, kıyamette bedenî diriliş) hakkında (peygamberle) çekişip dururlarken O, yıldırımlar gönderir de, onları dilediğine isabet ettirir. Planı çetin olan da Odur.

(13) Bir görüşe göre bu âyet, şu olaya da işaret etmektedir: Erdeb bin Rebia ile Âmir bin Tufeyl, Peygamber'imiz (S.) için suikast planı yaparlar ve Âmir, Erdeb'e der ki: "Biz, Muhammed'in yanına varınca, ben onunla konuşurken, sen onun arkasına geç ve kılıcını çek, vur!" der. Nihâyet onlar, Peygam-

ber'imizin yanına gelip planladıkları gibi Âmir, Peygamber'imizle konuşmaya başlar ve Erdeb de Peygamber'imizin arkasından dolaşıp kılıcını çekmeye başlar. O anda Peygamber'imiz, durumu anlar ve: "Allah'ım, dilediğin gibi bunun müstahakkını ver!" der. İşte o anda Erdeb'i yıldırım çarpar ve cansız yere düşer. Âmir de, atının sırtına atlayıp kaçar ve o da yolda sersemleyip atından düşer ve yaralanır; sonra atına binip yoluna devam ederken yolda atının sırtında ölür.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ
كَفَّيْهِ اِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ
اِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿١٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِاَنْفُسِهِمْ
نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيرُ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي
الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ اَمْ جَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ
الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾
اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا
رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ
مِثْلُهُ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً
وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْاَرْضِ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ﴿١٧﴾
لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ اَنَّ
لَهُمْ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ اُولٰئِكَ
لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

14. Hak dua (kabul edilen dua), ancak Allah'a olandır. Ondan başka da yalvardıkları tanrılar, onların hiçbir isteğini veremezler. Onlar ancak o kimse gibidir ki, ağzına su gelsin diye iki avucunu suya doğr açar; oysaki su onun ağzına hiçbir zaman ulaşacak değil. Zaten o kâfirlerin duası boş bir duadan ibarettir.

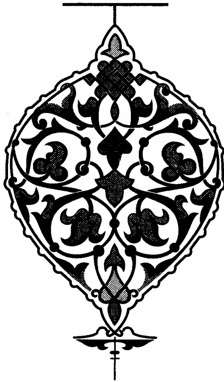
15. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi de gölgeleriyle birlikte sabah akşam (melekler ve mü'minler gibi) isteyerek veya (münafıklar ve başlarına bir bela geldiğinde müşrikler gibi) istemeyerek yalnız Allah'a secde ederler (Ona boyun eğerler; kahrına râm olurlar).

16. Ey Muhammed! De ki: "Şu göklerin ve bu yerin Rabb'i kimdir?" De ki: "Allah'tır!" De ki: "Öyleyse Ondan başka da, kendilerine bile hiçbir yarar ve zarar veremeyen veliler (yardımcılar, dostlar) mi edindiniz?" De ki: "Gözü görmeyen ile gözü gören bir

olur mu hiç! Ya da karanlıklar ile aydınlık bir olur mu hiç!" Yoksa Onun yarattığı gibi yaratmış olan ortaklar bulmuşlar da, bu yaratmalar, kendilerince benzeşti mi? De ki: "Allah her şeyi yaratandır ve bir tek ve Kahhâr (pek kahredici, mutlak hükümran) olan da ancak Odur."

17. Allah, şu gökten bir su indirdi de, dereler genişliklerince sel olup aktı. Böylece sel, üstte kabaran köpüğü taşıdı. Süs veya (kapkacak, savaş ve tarım aletleri gibi) diğer eşya yapmak üzere ateşte erittikleri madenlerde de buna benzer bir köpük olur. İşte Allah, hak ile bâtıla böyle örnek veriri. İşte böylece oluşan köpük, sonunda boşa gider. İnsanlara fayda veren şey (su, mücevher) ise, sonra o, yeryüzünde kalır. İşte Allah örnekleri böyle verir.

18. Rabb'lerinin çağrısına uyanlar için en güzel mükâfat (cennet) vardır; Onun çağrısına uymayanlara (yahut dualarının kabulünü Rabb'lerinden dileyenler için en güzel kabul vardır; dualarının kabulünü Rabb'lerinden değil, ortak koştuklarından dileyen kâfirlere) gelince, eğer yeryüzündekilerin hepsi ve onun yanında bir misli daha kendilerinin olsa, (Allah'ın azabından kurtulmak için) mutlaka bütün bunları feda ederlerdi.

اَفَمَنْ يَعْلَمُ اَنَّمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰىۜ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
اُولُوا الْاَلْبَابِۙ ١٩ اَلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَۙ
٢٠ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٓ اَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوٓءَ الْحِسَابِۜ ٢١ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَؤُنَ
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِۙ ٢٢ جَنَّاتُ عَدْنٍ
يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلٰٓئِكَةُ
يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍۚ ٢٣ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِۜ ٢٤ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهٖ
وَيَقْطَعُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٓ اَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِۙ اُولٰٓئِكَ
لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ٢٥ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَآءُ
وَيَقْدِرُۜ وَفَرِحُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
مَتَاعٌ ٢٦ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهٖۜ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَآءُ وَيَهْدٖٓي اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَۚ ٢٧ اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ
قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِۜ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُۜ ٢٨

19. Öyleyse Rabb'inden sana indirilenin, ancak hakkın ta kendisi olduğunu bilen kimse, (bunu görmeyen sanki) kör kimse gibi olur mu hiç! Bunu ancak akl-ı selim sahipleri düşünüp anlar.

20. Onlar o kimselerdir ki, (ezelde ruhlar âleminde) Allah'a verdikleri (Allah'ın, Kitaplarında kendilerine yüklediği) ahdi yerine getirenler ve verilen kesin sözü (iman ile ameli terk etmekle) bozmayanlardır.

21. Yine onlar, o kimseledir ki, Allah'ın birleştirilmesini emrettiği bağları bitiştirirler (insan haklarını gözetirler); Rabb'lerinden (Onun buyruklarına muhalefetten) sakınırlar ve kötü hesaptan korkarlar.

22. Yine, onlar, o kimselerdir ki, Rabb'lerinin rızasını kazanmak uğruna güçlüklere katlanırlar; namazı dosdoğru (İslam'a göre) kılarlar; kendilerine verdiğimiz rızklardan gizli ve açık olarak hayır yo-

lunda harcarlar ve kötülüğü iyilikle önlerler (savarlar. Kötülüğe iyilikle karşılık veririler. Cehâletleri ve ezaları sabır ve ağırbaşlılıkla savarlar. Kötülüğün hemen ardından onu sildirecek bir iyilik yaparlar.) İşte bu dünya yurdunun güzel âkıbeti (Cennet) yalnız onlarındır.

23. O (güzel âkıbet), Adn Cennetleridir. (Cennetlerde ikamettir. Cennet saraylarıdır. Cennetlerin en yüce makamlarıdır.) Onlar, babalarından, eşlerinden ve nesillerinden dürüst (saalih) olanlarla birlikte bu Cennetlere gireceklerdir. Melekler de (onları kutlamak için) her kapıdan (Cennetlerin ve saraylarının her kapısından) onların yanına varacaklardır.

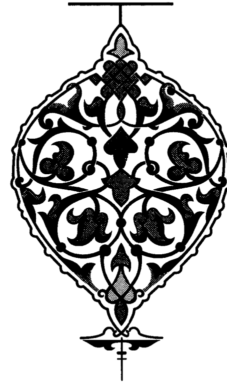
24. (Melekler, onlara şöyle diyecekler:) "Allah'ın rızası uğruna güçlüklere katlandığınızdan dolayı selam size! İşte dünya yurdunun bu sonu ne güzel!"

25. Ve o kimseler ki, Allah'a verdikleri ahdi (kabul ve ikrar ile) pekiştirdikten sonra onu bozarlar, Allah'ın bitiştirilmesini emrettiği bağları koparırlar (insan haklarını çiğnerler) ve yeryüzünde bozgunculuk yaparlar, işte Allah'ın lâneti onlar üzerindedir ve yurdun kötüsü (Cehennem) onlarındır.

26. Allah kimi dilerse onun rızkını genişletir, ya da daraltır. O kâfirler ise, dünya hayatıyla (sahip oldukları dünyalıkla) şımardılar. Oysaki bu dünya hayatı öbür dünya hayatı yanında pek az ve geçici bir faydadan başka bir şey değildir.

27. O kâfirler derler ki: "Ona (Muhammed'e) Rabb'inden, (istediğimiz türden) bir mucize indirilseydi ya!" Ey Muhammed! De ki: "Şüphesiz Allah, kimi dilerse onu sapkınlıkta bırakır (aklını ve iradesini sapkınlık için kullananlara bu imkânı yaratır); Kendisine yönelenleri ise, hidâyete erdirir."

28. Onlar (Allah'ın hidâyete erdirdiği bahtiyar kullar), o kimselerdir ki, (şirk koşmadan) iman ederler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olur (Allah'ı anarak huzur bulurlar; yalnız Ona güvenip dayanırlar ve yalnız Ondan umarlar. Allah korkusundan sarsıldıkları zaman, Allah'ın rahmetini düşünüp huzur bulurlar. Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren delilleri düşünmekle, Kur'an okumakla huzur bulurlar.) Haberiniz olsun ki, kalpler, ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur.

اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿٢٩﴾
كَذٰلِكَ اَرْسَلْنَاكَ فٖى اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا اُمَمٌ لِتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ
الَّذٖى اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمٰنِ قُلْ هُوَ رَبّٖى لَٓا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ
بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى بَلْ لِلّٰهِ
الْاَمْرُ جَمٖيعًا اَفَلَمْ يَايْـَٔسِ الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْ لَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَهَدَى
النَّاسَ جَمٖيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذٖينَ كَفَرُوا تُصٖيبُهُمْ بِمَا
صَنَعُوا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرٖيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَأْتِىَ وَعْدُ اللّٰهِ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمٖيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَاَمْلَيْتُ لِلَّذٖينَ كَفَرُوا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ اَفَمَنْ
هُوَ قَٓائِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَٓاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ
اَمْ تُنَبِّؤُنَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى الْاَرْضِ اَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ
لِلَّذٖينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبٖيلِ وَمَنْ يُضْلِلِ
اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٤﴾

29. O kimseler ki, (şirksiz olarak) iman ettiler ve (İslam'a göre) yararlı olan işler de yaptılar, onlar için mutluluk ve güzel son yurt vardır.

30. Ey Muhammed! İşte böylece Biz seni, kendisinden önce birçok ümmetler (toplumlar) gelip geçmiş olan bir ümmete gönderdik ki, sana vahyettiğimizi (Kur'an'ı) onlara okuyasın. Oysaki onlar (kendilerine gönderildiğin insanlar), Rahmân'ı (hakkıyla) tanımıyorlar (Ona ortak koşuyorlar. Yahut Rahmân'ın, Allah olduğunu bilmiyorlar). De ki: "O Rahmân, benim Rabb'imdir; Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Ben yalnız Ona tevekkül ettim (güvenip dayandım) ve son dönüşümüz ancak Onadır."

31. Eğer gerçekten Kur'an'la (okunan İlâhî bir Kitapla) dağlar yerlerinden yürütülseydi, ya da onunla yeryüzü parçalansaydı veya da onunla ölüler konuşturulsaydı... (O, Kur'an olurdu ve onlar yine iman etmezlerdi.) Hayır, bütün emr u ferman, ancak Allah'ındır. İman edenler, bilmediler mi ki, Allah (icbârî olarak) dileseydi, mutlaka bütün insanları hidâyete erdirirdi? O kâfirler ise, Allah'ın vaadi (ölüm, kıyamet) gelinceye kadar, yaptıklarından dolayı onlara büyük bir bela çarpıp duracak; ya da o bela, yurtlarının yakınına inecek. Şüphesiz Allah vaadinden caymaz.

32. Antolsun ki, ey Muhammed! Senden önce de Allah'ın bazı Elçileri ile gerçekten alay edilmişti de, Ben, o kâfirlere mühlet vermiştim; sonra onları yakalayıvermiştim. İşte azabım nasılmış?

33. Pekiyi, herkesin yaptığını gözetip tesbit eden kim?(Yahut herkesin yaptığını gözetip tesbit eden Allah, kâfirlerin sandıkları gibi midir?) Oysaki onlar, Allah'a ortak koştular. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Siz o ortak koştuklarınıza (haksız) isimler takın bakalım! (Onları anlatın; tapılmayı hak eden vasıfları var mı bakalım!)Yoksa siz dünyada bilmediği bir şeyi mi Allah'a haber veriyorsunuz? Yoksa anlamsız laf mı ediyorsunuz?" Hayır, o kâfirlere hileleri (küfürleri, kuruntuları) güzel gösterilmiş de, doğru yoldan alıkonulmuşlar. Zaten Allah, kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onun için hidâyete erdirecek yoktur.

34. Dünya hayatında o kâfirler için (ölüm, esaret ve diğer belalar gibi) azap vardır. Öbür dünya azabı ise, elbette daha çetindir; onları Allah'ın azabından koruyacak kimse de olmayacaktır.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَۜ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ اُكُلُهَا دَٓائِمٌ
وَظِلُّهَاۜ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْاۗ وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ (35)
وَالَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ
الْاَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُۜ قُلْ اِنَّمَٓا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَٓا اُشْرِكَ
بِهٖۜ اِلَيْهِ اَدْعُوا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ (36) وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّاۜ
وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَٓاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَٓاءَكَ مِنَ الْعِلْمِۙ مَا لَكَ
مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ (37) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةًۜ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ اَنْ يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۜ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ (38) يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُ وَيُثْبِتُۚ
وَعِنْدَهُٓ اُمُّ الْكِتَابِ (39) وَاِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ
اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ (40)
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَأْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَاۜ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ
لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖۜ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (41) وَقَدْ
مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيعًاۜ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ
كُلُّ نَفْسٍۜ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ (42)

35. Takvâ sahiplerine (buyruklara ve yasaklara muhalefetten sakınanlara) vaat olunan Cennetin üstün vasfı şöyledir: Onların (saraylarının, bahçelerinin) altından her zaman ırmaklar akar; yemişleri ve gölgeleri süreklidir. Takvâ sahiplerinin sonu işte budur. Kâfirlerin sonu ise o ateştir.

36. Bir de, o kimseler ki, kendilerine Kitap vermişiz (Yahudi'ler ile Hıristiyan'lardan Müslüman olanlar, ya da Müslüman olanlar tamamen, Müslüman olmayanlar da kısmen), sana indirilen Kur'an'a sevinirler. Senin aleyhinde birleşen gruplardan Kur'an'ın yalnız bir kısmını (Yahudi'lerin inancına ters düşen kısmını) inkâr edenler de vardır. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bana ancak, yalnız Allah'a tapmam ve Ona ortak koşmamam emrolundu. Ben yalnız Ona yalvariyorum. Zaten son dönüşüm ancak Ona olacaktır."

37. Ve işte böylece Biz bu Kur'an'ı hikmete uygun hükümler mecmuası olarak Arapça indirdik. Ey Muhammed! Eğer sana gelen bu bilgilerden sonra yine de o kâfirlerin arzularına (farz-ı muhal) uyacak olursan, ant olsun ki, Allah'a karşı ne bir koruyucun, ne de bir kurtarcın olur. (Yahut senin ümmetin uyacak olursa...)

38. Ant olsun ki, senden önce de (senin gibi insan) birçok Elçi göndermişiz ve (sana verdiğimiz gibi) onlara eşler ve çocuklar vermişizdir. Allah'ın izni olmadan (insanların istediği gibi) bir mucize getirmek de, hiçbir peygamberin elinde değildir. Her belli bir zaman için de (şartlarına uygun olarak) yazılmış hükümler vardır.

39. Allah dilediğini (eski hükümlerden zaman ve şartlara göre hikmete uygun düşmeyenleri, kâinat düzeninde bozuk olanları, tövbe edenin günahlarını, Hafaza meleklerin yazdıklarından cezayı gerektirmeyen hataları, bir nesli) siler ve dilediğini (anılan şeylerin zıtlarını) sabit bırakır. Ana Kitap (yazılanları hiç değişmeyen Levh-ı Mahfûz) ise, yalnız Onun katındadır.

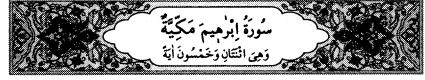
40. Biz, o kâfirlere vaatettiğimiz azabın bir kısmını gerçekten sana gösterecek olsak da, ya da (ondan önce) senin canını alacak olsak da, her halü kârda sana düşen yalnız (bu dini) tebliğ etmektir (bildirmektir). Hesap ise, yalnız Bize âittir.

41. O kâfirler görmediler mi ki, Biz, (kudretimizle) şu dünyaya yöneliyoruz da, etrafından (onun toprağını, imarını sellerle, depremlerle, göçlerle; ürünlerini, hayrını bereketini kuraklıkla, kâfirlerin hâkimiyetini sınırlardan başlayan fetihlerle) eksiltiyoruz. Zaten yalnız Allah hükmeder; Onun hükmünü geri çevirecek bir güç yoktur. O, hesabı da pek çabuk görendir.

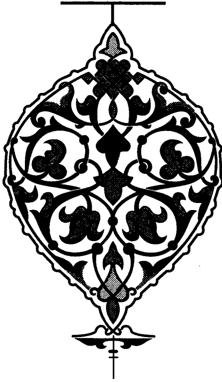
42. Onlardan öncekiler de, (peygamberler ile mü'minlere karşı) gerçekten şer planla-

rı yapmışlardı. Ancak asıl plan, tamamıyla Allah'ındır (hiçbir plan, Onun planının önüne geçemez; planını gerçekleştirmeye mutlak olarak muktedir olan yalnız Odur). O, herkesin (sonuçta) ne kazanacağını bilir (ona göre ceza ve mükâfatını hazırlar). Bu dünya yurdunun hayırlı sonunun kimin olacağını kâfirler de ileride öğreneceklerdir.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ
شَهِيدًا بَيْنٖى وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ
الٓرٰ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى
النُّورِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزٖيزِ الْحَمٖيدِ ﴿١﴾ اَللّٰهِ الَّذٖى
لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرٖينَ مِنْ عَذَابٍ
شَدٖيدٍ ﴿٢﴾ اَلَّذٖينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا اُولٰئِكَ فٖى ضَلَالٍ
بَعٖيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ
لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدٖى مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَزٖيزُ الْحَكٖيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا
اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيَّامِ
اللّٰهِ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

43. Yine, o kâfirler: "Sen Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber değilsin!" derler. Ey Muhammed! Onlara de ki. "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ile, yanında Kitabın (Kur'an'ın, Tevrat'ın) bilgisi bulunan kimseler yeter.

İBRAHİM SÛRES İ: 14

Bu sûre, 52 âyettir; Mekke'de 71. Sûre olarak nâzil olmuştur. Sûrenin 35- 41. âyetlerinde İbrahim(S.) duası zikredildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

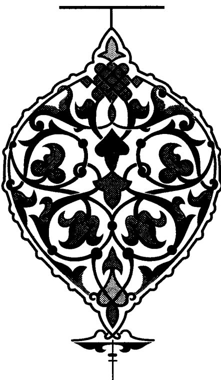
1. Elif. Lâm. Râ. Bu Kur'an, öyle bir Kitaptır ki, Rabb'lerinin izniyle insanları o karanlıklardan bu aydınlığa, Azîz (yegâne galip), Hamîd (her övgünün gerçek sahibi olan) Allah'ın yoluna çıkarman için onu sana indirdik.

2. Allah Odur ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Onundur. Ve pek çetin bir azaptan vay o kâfirlerin haline!

3. O kâfirler ki, bu dünya hayatını öbür dünyaya tercih ederler; Allah yolundan alıkoyarlar ve onu eğri göstermek isterler. İşte onlar (haktan) uzak bir sapkınlık içindedirler.

4. Biz, hangi topluma bir Elçi (peygamber) göndermişsek, onu ancak o toplumun diliyle göndermişizdir ki, (İlâhî mesajı) onlara apaçık anlatsın. Ondan sonra Allah, kimi dilerse, (aklını ve hür iradesini yanlış kullandığı için) onu sapkınlıkta bırakır; kimi dilerse, (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) onu da hidâyete erdirir. Zaten O, yegâne Azîz'dir (en üstün güç sahibidir), Hakîm'dir (bütün işlerini hikmetle yürütendir).

5. Ant olsun ki, Biz, Musa'yı da, halkını o karanlıktan bu aydınlığa çıkar ve Allah'ın (eski toplumlara indirdiği felaketlerin) çetin günlerini (ya da Allah'ın nimetlerini ve belalarını) onlara hatırlat, diye, mucizelerimizle göndermiştik. Hiç şüphesiz bunda, çok sabreden, çok şükreden herkes için birçok ibretler vardır.

وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰيكُمْ
مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ
اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ وَفٖى ذٰلِكُمْ بَلَٓاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظٖيمٌ ﴿٦﴾ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ
لَاَزٖيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابٖى لَشَدٖيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ
مُوسٰٓى اِنْ تَكْفُرُٓوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ جَمٖيعًاۙ فَاِنَّ اللّٰهَ
لَغَنِىٌّ حَمٖيدٌ ﴿٨﴾ اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذٖينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ
اِلَّا اللّٰهُ جَٓاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّٓوا اَيْدِيَهُمْ
فٖٓى اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُٓوا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ بِهٖ وَاِنَّا
لَفٖى شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَٓا اِلَيْهِ مُرٖيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ
اَفِى اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ
لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى قَالُٓوا
اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرٖيدُونَ اَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبٖينٍ ﴿١٠﴾

6. Bir zamanlar da Musa, halkına şöyle demişti: Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani O, sizi azabın en kötüsüne uğratan ve oğullarınızı kesip kadınlarınızı (kızlarınızı) ise sağ bırakan Firavun'gillerden kurtarmıştı. İşte bunda da Rabb'inizden sizin için pek büyük bir imtihan vardır."

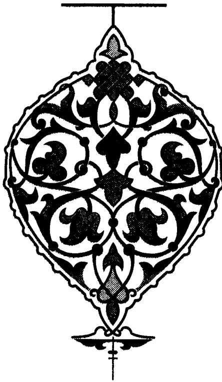
7. "Hani bir zaman da Rabb'iniz şunu bildirmişti: Ant olsun ki, eğer şükredecek olursanız, hiç şüphesiz size nimetimi arttıracağım ve eğer nankörlük edecek olursanız, hiç kuşkusuz azabım çok çetindir."

8. Musa şunu da söylemişti: "Eğer siz ve yeryüzündekilerin hepsi nankörlük edecek olsanız, bilin ki, hiç şüphesiz Allah Ğani'dir (bütün âlemlerden müstağnidir; bir şeye ihtiyacı yoktur), Hamîd'dir (bütün övgülerin gerçek merciidir)."

9. Sizden öncekilerin, Nûh, Âd ve Semûd kavimlerinin ve onlardan sonrakilerin

haberleri size ulaşmadı mı? (Onlardan sonrakiler o denli çoktur ki,) Allah'tan başkası onları tam olarak bilmez. Elçileri (Peygamberleri) o kavimlere mucizelerle gelmişlerdi; onlar ise, ellerini onların (Peygamberlerin) ağızlarının üstüne (ya da kendi ağızlarının üstüne) kapatmışlardı ve şöyle demişlerdi: Biz sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyi kesinlikle inkâr ettik ve hiç kuşkusuz sizin bizi çağırdığınız dinden biz derin bir şüphe içindeyiz.

10. Elçileri (peygamberleri) onlara demişlerdi ki: "Şu gökleri ve bu yeri yoktan var eden Allah (Onun ortaksız olması) hakkında şüphe mi var! O, (kul hakkı dışındaki) günahlarınızı bağışlamak ve sizi belli bir sona değin (ömrünüz kadar azapsız olarak) yaşatmak için sizi (hak dine) çağırıyor." Onlar, Elçilerine demişlerdi ki: "Sizler de ancak bizler gibi insansınız. Siz bizi atalarımızın taptıklarından döndürmek istiyorsunuz. Öyleyse bize (bizim istediğimiz türden) apaçık büyük bir delil getirin!"

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَمَا كَانَ لَنَٓا اَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ وَمَا لَنَٓا
اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰينَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ
عَلٰى مَٓا اٰذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾
وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ اَرْضِنَٓا
اَوْ لَتَعُودُنَّ فٖى مِلَّتِنَا فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمٖينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذٰلِكَ لِمَنْ
خَافَ مَقَامٖى وَخَافَ وَعٖيدِ ﴿١٤﴾ وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ
جَبَّارٍ عَنٖيدٍ ﴿١٥﴾ مِنْ وَرَٓائِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَٓاءٍ
صَدٖيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسٖيغُهُ وَيَأْتٖيهِ الْمَوْتُ
مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَٓائِهٖ عَذَابٌ
غَلٖيظٌ ﴿١٧﴾ مَثَلُ الَّذٖينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ
اشْتَدَّتْ بِهِ الرّٖيحُ فٖى يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا
كَسَبُوا عَلٰى شَيْءٍ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعٖيدُ ﴿١٨﴾

11. Elçileri (peygamberleri) onlara demişlerdi ki: "Evet, biz de ancak sizin gibi bir insanız; ancak Allah kime dilerse ona (peygamberliği) lütfeder; Allah'ın izni olmadan bizim size, (sizin istediğiniz türden) büyük bir delil getirmemiz ise, elimimizden gelmez. Artık mü'minler de, yalnız Allah'a tevekkül etmelidir (dayanıp güvenmelidir. Biz de, sizin düşmanca tavrınıza karşı Allah'a tevekkül edeceğiz)."

12. "Hem de, bu doğru yollarımızı bize gerçekten O, gösterdiği halde biz ne diye Allah'a tevekkül etmeyelim? Ant olsun ki, sizin bize verdiğiniz sıkıntılara mutlaka sabredeceğiz. Artık bütün tevekkül edenler de, yalnız Allah'a tevekkül etsinler!"

13. O kâfirler de, Elçilerine demişlerdi ki: "Ant olsun ki, sizi mutlaka yurdumuzdan çıkaracağız; ya da mutlaka dinimize döneceksiniz!" Bunun üzerine Rabb'leri, onların Elçilerine şöyle vahyetmişti: "Ant

olsun ki, zalimleri hiç şüphesiz helâk edeceğiz!"

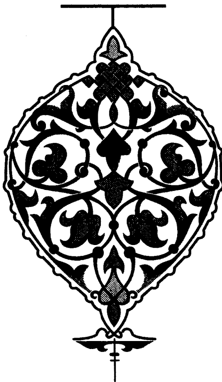
14. "Ve ant olsun ki, onlardan sonra o topraklara hiç kuşkusuz sizi yerleştireceğiz! İşte bu vaat, (kıyamet günü) karşıma çıkmaktan korkan ve tehdidimden çekinen kimseler içindir."

15. Hem de, onlar (Allah'ın Elçileri), (düşmanlarına karşı) zafer istediler. (Biz de verdik.) Nitekim bütün inatçı zorbalar, hüsrana uğramışlardır.

16. İnatçı zorbanın ardında (dünya hayatından sonra kıyamette) da Cehennem vardır. Hem de, orada kendisine irinli su içirilecektir.

17. O suyu yudum, yudum içmeye çalışacak da, yutamayacak ve her yandan kendisine ölüm saldıracak; oysaki o, hiç ölecek değildir. Onun ardında da pek ağır bir azap vardır.

18. Rabb'lerini (Tevhid imanıyla, ortaksız olarak) tanımayanların durumu şöyledir: Onların amelleri (ibadetleri), fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu bir kül yığını gibidir; onlar yaptıklarından hiçbir şeyin sonucunu alamazlar. İşte bu, (haktan) uzak sapkınlığın ta kendisidir.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ
وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوا
لِلّٰهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوٓا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ
تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا
لَوْ هَدٰينَا اللّٰهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَٓاءٌ عَلَيْنَٓا أَجَزِعْنَٓا أَمْ صَبَرْنَا
مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللّٰهَ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ
وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّٓا أَنْ دَعَوْتُكُمْ
فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوٓا أَنْفُسَكُمْ مَٓا أَنَا
بِمُصْرِخِكُمْ وَمَٓا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَٓا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَأُدْخِلَ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا
سَلَامٌ ﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَٓاءِ ﴿٢٤﴾

19. Görmedin mi ki, Allah, şu gökleri ve bu yeri hak olarak (hikmete uygun, gereken mükemmeliyette) yaratmıştır? O, dileyecek olursa, sizi yok eder ve (yerinize) yepyeni bir toplum getirir.

20. İşte bu, Allah'a göre hiç de zor değildir.

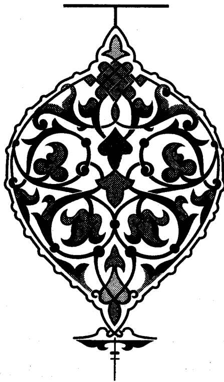
21. Hepsi de (kıyamet günü) Allah'ın emri (muhasebesi) için (mezarlarından) dışarı çıkacaklar. İşte o zaman, güçsüz olanlar, büyüklük taslayanlara diyecekler ki: "Biz gerçekten size bağlı idik; onun için siz Allah'ın azabından birazını bizden önleyebilecek misiniz?" Onlar da diyecekler ki: "Eğer Allah bizi hidâyete eriştirseydi (biz aklımızı ve hür irademizi bu yönde kullansaydık ve Allah da bu imkânı yaratsaydı), biz de size doğru yolu gösterirdik. Sızlansak da bir, sabretsek de bir; bizim için sığınacak yer yoktur."

22. (Kıyamet günü hesaplar görülüp) iş bitirilince, şeytan da, (bedbahtlara) di-

yecek ki: "Şüphesiz Allah size hak olanı vaat etti; ben de size vaatettim; ancak vaadimi yerine getirmedim. Zaten benim size karşı zorlayıcı bir gücüm yoktu; ben sadece sizi çağırdım; siz de hemen bana uydunuz. Onun için siz beni kınamayın da kendi kendinizi kınayın. Ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Şüphesiz daha önce (Âdem'e secde etmemekle), beni (benim emrimle kendisine) ortak koştuğunuz Allah'ın emrini tanımamıştım. (Yahut beni (benim emrimle dünyada Allah'a ortak koştuğunuzu ben bugün kesinlikle redettim)." Şüphesiz zalimler için pek acı veren bir azap vardır.

23. Ve (Tevhid imanı ile) iman edip salih (İslam'a göre iyi) işler de yapanlar, Rabb'lerinin izniyle, altlarından ırmaklar akan Cennetlere konulacaklardır. Onlar sonsıza dek orada kalacaklardır. Orada onlara (Allah tarafından, meleklerden ve birbirlerinden) iyi dilek olarak selam verilmektedir.

24. Görmedin mi ki, Allah nasıl mükemmel misal (örnek) vermektedir: Güzel bir sözü (Tevhid kelimesini), kökü (yerin derinlklerine inen damarları sayesinde) sabit, dalları ise gökte (göğe doğru) olan güzel bir ağaç (hurma ağacı) gibi kılmıştır. (Yahut güzel bir söz, kökü yerde sabit, dalları ise, gökte olan bir ağaç gibidir.)

تُؤْتٖٓى اُكُلَهَا كُلَّ حٖينٍ بِاِذْنِ رَبِّهَاۜ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبٖيثَةٍ كَشَجَرَةٍ
خَبٖيثَةٍۨ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ
اللّٰهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَفِى الْاٰخِرَةِۚ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظَّالِمٖينَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُ ﴿٢٧﴾
اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذٖينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَاَحَلُّوا قَوْمَهُمْ
دَارَ الْبَوَارِۙ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَۚ يَصْلَوْنَهَاۜ وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾
وَجَعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبٖيلِهٖۜ قُلْ تَمَتَّعُوا فَاِنَّ
مَصٖيرَكُمْ اِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا يُقٖيمُوا الصَّلٰوةَ
وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فٖيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿٣١﴾ اَللّٰهُ الَّذٖى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ
الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِى الْبَحْرِ
بِاَمْرِهٖۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهَارَۚ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ دَٓائِبَيْنِۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۚ ﴿٣٣﴾

25. O güzel ağaç, her zaman (her mevsim) Rabb'inin izniyle yemişini verir. (Tevhid inancıyla yapılan ameller, ibadetler her zaman göğe, kabul makamına yükselir; sevabı, bereketi her zaman hâsıl olur.) Düşünüp ibret alsınlar diye Allah insanlara böyle misaller (örnekler) de verir.

26. Kötü bir sözün misali (örneği) de, kökü yerden koparılmış, ayakta kalma imkânı kalmamış kötü (çürük) bir ağaçtır. (Yahut Ebucehil karpuzu gibi toprağın derinliklerinden kopuk yüzeysel bir kötü ağaçtır ki, ayakta kalma imkânı yoktur. Tevhid imanıyla değil, şirk karışmış imanla yapılan ameller, ibadetler de göğe, kabul makamına yükselmez; sevabı, bereketi olmaz.)

27. Allah, (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanları sabit olan (hak olduğu delillerle sabit olup kalpta sağlam yer tutan) o söz (Tevhid kelimesi) ile, hem bu dünya hayatında, hem de öbür dünyada sebatlı kılar

(dünyada bu yüzden görecekleri baskılar da, mezar ile kıyametin dehşeti de onları sarsmaz); zalimleri ise Allah, (akıllarını ve hür iradelerini yanlış kullandıkları için) sapkınlıklarında bırakır; Allah her dilediğini de yapar.

28. Allah'ın nimetlerini (şükrünü) nankörlükle değiştirenleri ve kavimlerini helâk yurduna sürükleyenleri (Muğire ve Ümeyye Oğullarını) görmedin mi?

29. Onlar, Cehennemi boylayacaklar. Orası ise,ne kötü karargâh!

30. Hem de, o kâfirler, insanları Allah yolundan saptırmak için Ona bir takım ortaklar koştular. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bu dünyanızı biraz yaşayın; işte son döneceğiniz yer kesinlikle o ateş olacaktır."

31. Ey Muhammed! (Tevhid imanı ile) iman etmiş olan kullarıma söyle ki, namazlarını gereğince (İslam'a göre) kılsınlar; alış-veriş ve dostluğun olmayacağı bir gün (kıyamet günü) gelmeden önce, kendilerine verdiğimiz rızktan Allah yolunda gizlice olsun, açıkça olsun, harcasınlar!

32. Allah Odur ki, şu gökleri ve bu yeri yarattı; şu gökten de bir su indirdi de, onunla, size rızk olarak türlü, türlü ürünler çıkardı; Kendi izni ile akıp gitmesi için gemileri de sizin emrinize verdi; sizin yararınız için ırmakları da emrinize verdi.

33. Gâyet düzenli bir şekilde yörüngelerinde seyreden güneş ile Aya da sizin yararınıza boyun eğdirdi; gece ile gündüze de sizin yararınıza boyun eğdirdi.

وَاٰتٰيكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوهُۜ وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَاۜ
اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖيمُ رَبِّ اجْعَلْ
هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَاجْنُبْنٖي وَبَنِيَّ اَنْ نَعْبُدَ الْاَصْنَامَۜ ﴿٣٥﴾
رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثٖيرًا مِنَ النَّاسِۚ فَمَنْ تَبِعَنٖي فَاِنَّهُ مِنّٖيۚ
وَمَنْ عَصَانٖي فَاِنَّكَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا اِنّٖي
اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتٖي بِوَادٍ غَيْرِ ذٖي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِۙ
رَبَّنَا لِيُقٖيمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْـِٔدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوٖي
اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا
اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفٖي وَمَا نُعْلِنُۜ وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ
فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذٖي وَهَبَ لٖي
عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَۜ اِنَّ رَبّٖي لَسَمٖيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ
اجْعَلْنٖي مُقٖيمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتٖيۗ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾
رَبَّنَا اغْفِرْ لٖي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنٖينَ يَوْمَ يَقُومُ
الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَۜ
اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فٖيهِ الْاَبْصَارُۙ ﴿٤٢﴾

34. Allah, ihtiyaçlarınız olarak Kendisinden (hal lisanıyla veya gerçek olarak) dilediğiniz her şeyden de size verdi. Zaten eğer siz, Allah'ın nimetlerini bir, bir saymaya kalkacak olursanız, saymakla bitiremezsiniz. Hiç şüphesiz insan çok zalim, çok nankördür.

35. Bir zamanlar İbrahim de şöyle demişti: "Ey Rabb'im! Bu kenti (Mekke'yi) Sen güvenli kıl ve beni de, çocuklarımı da putlara tapmaktan ırak eyle!"

36. "Ey Rabb'im! O putlar gerçekten insanlardan birçoğunun sapkınlığa düşmelerine sebep oldular. Artık her kim, bana uyacak olursa, işte o gerçekten bendendir (benim dinimin mensuplarındandır); her kim de, bana karşı koyacak olursa, (şirkin hiç bağışlanmayacağını bilmeden önce ise, yahut tövbe ederse) artık şüphesiz Sen (onun için de) Ğafûr'sun (çok bağışlayıcısın), Rahîm'sin (çok esirgeyicisin)."

37. "Ey Rabb'imiz! Ben çocuklarımdan bir kısmını Senin kutsal Beyt'inin (Kâ'be'nin) yanında ekine elverişli olmayan bir vadiye yerleştirdim. Ey Rabb'imiz! Onlar (onu Kıble yaparak) namazı (o Beyt'e doğru) kılsınlar (ve insanlara örnek olsunlar) diye bunu yaptım. Artık Sen, insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara (komşu olmaya, saygı duymaya) meylettir ve çeşitli ürünlerden onlara rızk ver! Umulur ki, bu nimetlere şükrederler."

38. "Ey Rabb'imiz! Biz neyi gizler, neyi açıklarsak, Sen gerçekten hepsini bilirsin. Zaten bu yerde ve şu gökte hiçbir nesne Allah'tan gizli kalmaz."

39. "O Allah'a hamd olsun ki, bu ihtiyar halimde bana İsmail'i ve İshak'ı bahşetti. Çünkü benim Rabb'im, her duayı kesenkes hakkıyla işitmektedir."

40. "Ey Rabb'im! Beni ve neslimden (mü'min olanları) namazı gereğince kılanlardan eyle! Ey Rabb'imiz! Duamı (ibadetimi) kabul eyle!"

41. "Ey Rabb'im! Hesap kurulacağu (görüleceği) gün beni, ana-babamı ve mü'minleri bağışla!"

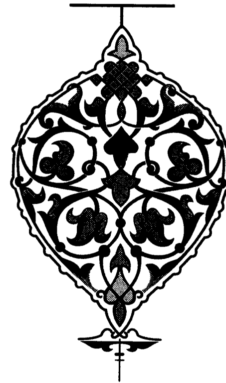
42. Ey Muhammed! Sakın, Allah'ı o zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Allah, onların cezasını ancak, korkudan gözlerin donup kalacağı bir güne erteliyor.

(35) Rivâyet olunuyor ki, Hz. İbrahim (S.), ilk Mekke'ye geldiğinde bu duayı yapmıştı. Rivâyete göre Hz. İbrahim, Hz. İsmail ile Hâcer'i Mekke'ye yerleştirdikten sonra Şam'a doğru yola çıkınca, Hz. Hâcer de arkasından gitmiş ve: "Bizi bu bitkisi, suyu olmayan ıssız yerde kime bırakıyorsun?" demişti; Hz. İbrahim ise, ona cevap vermemişti. Sonra Hz. Hâcer: "Yoksa Allah mı sana bunu emretti?" deyince, Hz. İbrahim de: "Evet!" demişti. Hz. Hâcer de: "Öyleyse Allah bizi zayi etmez" demiş ve duruma razı olmuştu. Hz. İbrahim yürümeye devam etmiş; nihâyet Gadda tepesine çıkınca, dönüp onları bıraktığı vadiye bakmış ve bu duaları okumuştu.

Hz. İbrahim'in bu duasının ilk sonuçları şöyle hâsıl olmuştu: Rivâyete göre, Cürhüm kabilesinden bir kafile Şam'a gitmek üzere oradan geçerken, bir kuşun, dağın üsütünde döndüğünü görüyorlar ve birbirlerine: "Bu kuş, mutlaka bir suyun üstünde dönüyor" diyorlar. Sonra yaklaşınca, bakıyorlar ki, Hz. Hâcer, suyun başında duruyor. Ona diyorlar ki: "Sen istersen, biz de senin yanında kalır, sana can yoldaşı oluruz; bu su yine senindir " diyorlar. Hz. Hâcer de onlara izin veriyor. Hz. İsmail, gençlik çağına gelip Hz. Hâcer ölünceye dek o insanlar arasında kalır ve İsmail, onlardan bir kızla evlenir.

Yine, Mekke bölgesinde çeşitli ürünlerin yetiştiği köyler, kasabalar meydana geldi. Nitekim Taif çevresinde Filistin'e benzer bir iklim oluştu; orada yetişen her ürün burada da yetişmeye başladı. Ayrıca uzak memlektlerden de Mekke'ye çeşitli ürünler sevkedilmeye başlandı.

(39) Rivâyete göre, Hz. İbrahim, 99 yaşında iken İsmail doğdu ve 112, ya da 117 yaşında iken de İshak doğdu.

مُهْطِع۪ينَ مُقْن۪عٖي رُؤُ۫سِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْۚ وَاَفْـِٕدَتُهُمْ
هَوَٓاءٌۜ (43) وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْت۪يهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ
الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا رَبَّنَٓا اَخِّرْنَٓا اِلٰٓى اَجَلٍ قَر۪يبٍۙ نُجِبْ
دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَۜ اَوَلَمْ تَكُونُٓوا اَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ
مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍۙ (44) وَسَكَنْتُمْ ف۪ي مَسَاكِنِ الَّذ۪ينَ ظَلَمُٓوا
اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ
الْاَمْثَالَ (45) وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْۜ
وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ (46) فَلَا تَحْسَبَنَّ
اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِه۪ رُسُلَهُۜ اِنَّ اللّٰهَ عَز۪يزٌ ذُو انْتِقَامٍۜ (47)
يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ
الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (48) وَتَرَى الْمُجْرِم۪ينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّن۪ينَ
فِي الْاَصْفَادِۚ (49) سَرَاب۪يلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشٰى وُجُوهَهُمُ
النَّارُۙ (50) لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْۜ اِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ
الْحِسَابِ (51) هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِه۪ وَلِيَعْلَمُٓوا
اَنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ (52)

43. Onlar, (kıyamet gününün dehşetinden) kalpleri idrâktan bomboş olarak, gözleri hiç kıpırdamadan (yahut kendilerine bile bakamaz durumda), başlarını göğe doğru kaldırmış vaziyette (O çağırana doğru) koşacaklar.

44. Ey Muhammed! İnsanları, kendilerine azap gelecek gün hakkında uyar! İşte o gün zalimler: "Rabb'imiz, bize yakın bir vakte değin mühlet ver ki, Senin çağrına gelelim ve Elçilerine uyalım!" diyecekler. (Onlara denilecek ki:) "Pekiyi, daha önce (dünyada) sizin için zeval (kötü son, bedenî diriliş) olmayacağına yemin etmemiş miydiniz?"

45. "Ayrıca siz, kendilerine zulmetmiş olanların yurtlarında oturdunuz ve onlara nasıl bir ceza uyguladığımız, sizce apaçık belli oldu (onların başına gelenleri duydunuz ve tarihî kalıntılarını gördünüz). Bir de, size birçok misaller (örnekler) de getirmiştik."

46. Onlar, gerçekten şer planlarını da yapmışlardı. Oysaki şer planlarından dağlar yerinden oynayacak olsa bile, şer planları Allah katında bilinmektedir (onun cezasını verecektir. Allah, onların şer planlarını boşa çıkaracaktır. Yahut onların şer planlarından dağlar yerinden oynayacak değildir.)

47. Öyleyse sakın, Allah'ın, Elçilerine verdiği sözden cayacağını sanma; çünkü şüphesiz Allah Azîz'dir (yegâne galiptir), intikam (öç) alıcıdır.

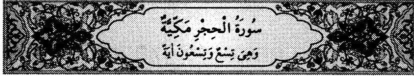
48. Bu yerin başka yere ve şu göklerin başka göklere çevrileceği ve (hesap vermek üzere) tek, Kahhâr (pek kahredici) olan Allah'ın huzuruna varmak için mezarlarından çıkacakları gün (Allah, vaadini gerçekleştirecektir).

49. O gün kâfirlerin yan yana zincirlere vurulmuş olduklarını da göreceksin.

50. Onların gömlekleri (çok yanan) katrandan olacak; yüzlerini de o ateş bürüyecektir.

51. Allah, herkese kazandığının karşılığını vermek için (bunları yapacaktır). Şüphesiz Allah, hesabı pek çabuk görendir.

52. İşte bu (Kur'an, sûre, öğütler), (okunsun,) hem de, insanlar kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak bir tek İlâh olduğunu bilsinler ve akl-i selim sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara verilmiş pek önemli bir bildiridir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
الٓرٰ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْاٰنٍ مُب۪ينٍ ﴿١﴾ رُبَمَا يَوَدُّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَوْ
كَانُوا مُسْلِم۪ينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَٓا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٤﴾
مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ي
نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَوْ مَا تَأْت۪ينَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُٓوا اِذًا مُنْظَر۪ينَ
﴿٨﴾ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ ف۪ي شِيَعِ الْاَوَّل۪ينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ رَسُولٍ
اِلَّا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿١١﴾ كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ ف۪ي قُلُوبِ الْمُجْرِم۪ينَ ﴿١٢﴾
لَا يُؤْمِنُونَ بِه۪ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا
عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَٓاءِ فَظَلُّوا ف۪يهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾ لَقَالُٓوا
اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

HİCR SÛRESİ: 15

Hicr sûresi, 99 âyettir; Mekke'de 54. Sûre olarak nâzil olmuştur. Sûrenin 80-84. âyetlerinde Hicr denilen bölgede meydana gelen olaylar anlatıldığı için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Râ. İşte bunlar, bu Kitabın (sûrenin, Kur'an'ın) ve apaçık (hakkı açıklayan) Kur'an'ın âyetleridir.

2. Kâfirler, (can verecekleri zaman, kıyamet günü) Müslüman olmayı çokça temenni edeceklerdir.

3. Bırak onları (o imana gelmeyecek olan inatçı kâfirleri); yesinler, içsinler, eğlensinler ve boş umut onları oyalayadursun. Fakat onlar yakında kötü sonlarını bileceklerdir.

4. Biz helâk ettiğimiz her kentin, mutlaka Bizce bilinen bir ecel yazgısı vardır.

5. Hiçbir toplum, ne ecelinin önüne geçebilir, ne de ondan geri kalabilir.

6. Onlar (Mekke kâfirleri) dediler ki: "Ey kendisine Kur'an indirilen (indirildiğini iddia eden) kişi! Hiç kuşkusuz sen bir mecnunsun!"

7. "Sen eğer doğru sözlü kimselerden isen, neden bize melekleri getirmiyorsun?"

8. Biz, melekleri ancak hak (hakkın tecellisi, vahiy, azap) ile indiririz. Melekleri indirdiğimiz zaman da, onlara mühlet verilmez (mutlaka helâk edilirler).

9. Gerçekten Biz, evet Biz, bu Kur'an'ı indirdik; hiç kuşkusuz onu koruyacak olan da Biziz.

10. Ey Muhammed! Ant olsun ki, senden önceki eski toplumlara da Elçiler (peygamberler) göndermişizdir.

11. Onlara ne zaman bir Elçi (peygamber) gelmişse de, onlar mutlaka onunla alay ederlerdi.

12. İşte Biz böylece onu (alay etmeyi, Kur'an'ı yalanlamayı) o mücrimlerin (Mekke kâfirlerinin) yüreklerine (kendi akıl ve iradeleriyle istedikleri için) sokarız (işleriz).

13. O kâfirler, Kur'an'a (Peygambere) inanmıyorlar. Oysaki önceki toplumlar hakkında da Allah'ın sünneti (değişmez kanununun uygulaması) geçmiştir (Onlar, eski toplumların başına neler geldiğini biliyorlar).

14. Eğer Biz o (inatçı) kâfirlere gökten bir kapı açsak da, onlar o kapıdan yukarı çıksalar,

15. Kesinlikle onlar diyecekler ki: "Bizim gözlerimiz mutlaka bağlanmış (boyanmış); hatta bize büyü yapılmıştır."

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَٓاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَۙ ﴿١٦﴾ وَحَفِظْنَاهَا
مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍۙ ﴿١٧﴾ اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهُ شِهَابٌ
مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَاَنْبَتْنَا فِيهَا
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ
لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَٓائِنُهُۘ وَمَا
نُنَزِّلُهُٓ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَاَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا
مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَسْقَيْنَاكُمُوهُۚ وَمَٓا اَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾
وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ
مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ
يَحْشُرُهُمْۜ اِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ
مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍۚ ﴿٢٦﴾ وَالْجَٓانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾
وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ
مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي
فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَۙ ﴿٣٠﴾
اِلَّٓا اِبْلِيسَۜ اَبٰٓى اَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

16. Ant olsun ki, Biz şu gökte burçlar (yıldızlar kümesi, güneş ile Ay için konaklar, gezegenler için yörüngeler) yarattık ve (ibretle) bakanlar için (harikalarla) onu donattık.

17. Ve onu (göğün mükemmel düzenini, Allah'ın rahmetinden) kovulmuş her bir şeytandan koruduk.

18. Ancak (görevli meleklerden evrenin düzeninin sırrını öğrenmek için) kulak hırsızlığı yapmak isteyen şeytan (cin) olursa, işte onu da çok parlak bir alev (ışın) kovalar.

19. Biz yeryüzünü de yaydık; yeryüzüne sabit dağlar da yerleştirdik ve onda her şeyden ölçülü miktarda bitirdik.

20. Orada sizin için ve rızklarını sizin vermediğiniz (Allah'ın verdiği çoluk çocuğunuz, hizmetçileriniz gibi) insanlar ve hayvanlar için geçimlikler de yarattık.

21. Hiçbir nesne yoktur ki, onun hazineleri yalnız Bizim yanımızda olmasın. Biz de onu ancak belli bir ölçü ile indiririz.

22. Biz rüzgârları da (rahmet) yüklü (yahut bulutlar, bitki va ağaçlar için aşılayıcı) olarak gönderdik; sonra gökten bir su indirdik ve onunla su ihtiyacınızı karşıladık. Zaten siz suyu böyle depolayamazdınız (suyun hazineleri sizin elinizde değildir).

23. Yine, hiç kuşkusuz Biz, evet Biz, hayat veririz; Biz can alırız; sonunda her şeye vâris olan da ancak Biziz.

24. Ant olsun ki, Biz sizden önce gelip geçmiş olanları da kesinlikle biliriz; sizden sonra gelecek olanları da şüphesiz biliriz.

25. Şüphesiz (kıyamet günü) onları toplayacak olan da senin Rabb'indir. Çünkü O, gerçekten Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her şeyi hikmetle yaratandır).

26. Ant olsun ki, Biz, inasın (Âdem'i) da (ikinci aşamada) kuru bir çamurdan, (birinci aşamada) şekil verilebilen bir kara balçıktan yaratmışızdır.

27. Biz, cinlerin atasını da daha önce (insandan önce) dumansız şiddetli ateşten yaratmıştık.

28. Bir zaman da Rabb'in meleklere demişti ki: "Ben mutlaka kuru bir çamurdan, şekil verilebilen bir kara balçıktan bir insan yaratacağım."

29. "İşte Ben bu insana son şeklini verdiğim ve ona ruhumdan üflediğim zaman, siz hemen onun için secdeye kapanın!"

30. Bunun üzerine meleklerin hepsi, topluca secde ettiler.

31. Yalnız İblis hariç; o, secde edenlerle beraber olmaktan kaçındı.

قَالَ يَٓا اِبْل۪يسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِد۪ينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ
لِاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ﴿٣٣﴾
قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَج۪يمٌ ﴿٣٤﴾ وَاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى
يَوْمِ الدّ۪ينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْن۪ٓي اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَاِنَّكَ
مِنَ الْمُنْظَر۪ينَ ﴿٣٧﴾ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَٓا
اَغْوَيْتَن۪ي لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَع۪ينَ ﴿٣٩﴾
اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَص۪ينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ
مُسْتَق۪يمٌ ﴿٤١﴾ اِنَّ عِبَاد۪ي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ اِلَّا
مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاو۪ينَ ﴿٤٢﴾ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَع۪ينَ ﴿٤٣﴾
لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾
اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ
اٰمِن۪ينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا ف۪ي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ
مُتَقَابِل۪ينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ ف۪يهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَج۪ينَ ﴿٤٨﴾
نَبِّئْ عِبَاد۪ٓي اَنّ۪ٓي اَنَا الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ﴿٤٩﴾ وَاَنَّ عَذَاب۪ي
هُوَ الْعَذَابُ الْاَل۪يمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰه۪يمَ ﴿٥١﴾

32. Allah buyurdu ki: "Ey İblis! Sana ne oldu da, secde edenlerle beraber olmadın?"

33. İblis dedi ki: "Ben, Senin kuru bir çamurdan, şekil verilebilen bir kara balçıktan yarattığın bir insana secde edecek değilim."

34. Allah buyurdu ki: "Öyleyse çık buradan (Cennetten, yüce âlemden, melekler zümresinden)! Çünkü sen kesinlikle kovuldun!"

35. "Ve şüphe olmasın ki, kıyamet gününe değin senin üzerinde lânet olacaktır!"

36. İblis dedi ki: "Rabb'im, öyleyse insanların tekrar dirilecekleri güne değin bana mühlet ver!"

37. Allah buyurdu ki : "İşte sen şüphesiz mühlet verilenlerdensin."

38. "Allah katında bilinen vaktin (bütün insanların öleceği birinci Sur üfleyişi) gününe değin."

39. İblis dedi ki: "Rabb'im, beni azdırmana yemin ederim ki, ben yeryüzünde günahları onlara hiç kuşkusuz süslü (cazip) göstereceğim ve hiç şüphesiz onların hepsini azdırmaya çalışacağım."

40. "Ancak onlardan (akıl ve iradelerini doğru kullandıkları için) ihlâslı kılınmış kulların müstesna."

41. Allah buyurdu ki: "İşte Bana varan dosdoğru yol budur. (ihlâstır. Yahut İşte Bana varan dosdoğru yol şudur:)"

42. "Şüphesiz Benim kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyetin yoktur. Ancak sana uyan azgınlar müstesna."

43. "Ve hiç şüphesiz Cehennem, onların hepsinin buluşma yeridir."

44. "Cehennemin yedi kapısı vardır. Her kapısı için onlardan ayrılmış bir güruh vardır."

45. Şüphesiz takvâ sahipleri (İslam'a aykırı hareketlerden sakınanlar), Cennetlerde ve pınar başlarında olacaklardır.

46. (Onlara denilecek ki:) "Selametle, güvenle girin o Cennetlere!"

47. Biz, Cennet yarânının kalplerinden her türlü dünyevî kini (Cennette kıskançlığı) söküp attık; hepsi karşılıklı kerevetler üzerinde kardeş, kardeş oturacaklar.

48. Orada onlar için hiçbir yorgunluk olmayacak; onlar hiçbir zaman oradan çıkarılacaklar da değillerdir.

49. Ey Muhammed! Kullarıma haber ver ki; şüphesiz yegâne Ğafûr (çok bağışlaıcı), Rahîm (çok esirgeyici) Benim

50. Ve kuşkusuz pek acıklı azap, yegâne Benim azabımdır.

51. Yine, onlara İbrahim'in konuklarından haber ver.

اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا
لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ اَبَشَّرْتُمُونِى عَلٰٓى
اَنْ مَسَّنِىَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ
مِنَ الْقَانِطِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهٖٓ اِلَّا الضَّٓالُّونَ ﴿٥٦﴾
قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوٓا اِنَّٓا اُرْسِلْنَٓا اِلٰى
قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ اِلَّٓا اٰلَ لُوطٍ اِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾
اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَٓا اِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَٓاءَ اٰلَ لُوطٍ
الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا
كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَاَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾
فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ الَّيْلِ وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَٓا
اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَٓاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾
وَجَٓاءَ اَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ ضَيْفِى
فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾
قَالُٓوا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

52. Hani o zaman bu konuklar, İbrahim'in (yanına varıp) huzuruna girdiklerinde: "Selam!" dediler. İbrahim: "Doğrusu, biz sizden korkmaktayız" dedi.

53. Konuklar şöyle dedi: "Korkma; çünkü biz gerçekten sana bilgin bir oğul müjdeliyoruz."

54. İbrahim dedi ki: "Bu ihtiyarlık bana çökmüşken mi beni müjdeliyorsunuz? Artık neyi müjdeliyorsunuz bana?"

55. Konuklar dediler ki: "Sana gerçeği müjdeledik; onun için ümitsizliğe düşenlerden olma!"

56. İbrahim dedi ki. "Sapkınlardan başka kim Allah'ın rahmetinden umut keser!"

57. İbrahim dedi ki: "Ey elçiler! Pekiyi, asıl göreviniz nedir?"

58. Konuklar dediler ki: "Doğrusu biz, mücrim (günahkâr) bir topluma (onların helâki için) gönderildik."

59. "Ancak Lût ailesi hariç; hiç kuşkusuz biz onların hepsini kurtaracağız."

60. "Ancak Lût'un karısı müstesna; hiç kuşkusuz biz onu (kâfirlerle beraber azapta) kalanlardan olmasını takdir ettik."

61, 62. Sonra bu elçi melekler, Lût ailesine gelince, Lût onlara: "Doğrusu siz, bizce tanınmayan bir topluluksunuz" dedi.

63. Elçi melekler dediler ki: "Hayır, biz onların şüphe edegeldikleri azabı (helâki) getirdik."

64. "Ve biz sana gerçek olanı (azabı) getirdik ve hiç şüphesiz biz doğru söyleyenleriz."

65. "Artık sen gecenin bir kısmında aileni yola çıkar; sen de arkalarından yürü; sizden hiç kimse de dönüp arkaya bakmasın ve emrolunduğunuz yere kadar gidin!"

66. Biz, Lût'a da şu hükmümüzü bildirdik: "Sabaha kadar onların kökleri tamamen kesilmiş olacaktır."

67. Ve o şehrin bazı sapık halkı sevine, sevine (konukların yanına) gelmeye başlamışlardı.

68. Lût onlara dedi ki: "Bunlar gerçekten benim konuklarımdır; sakın, beni utandırmayın!"

69. "Ve Allah'tan korkun da, beni rezil-rüsva etmeyin!"

70. Onlar, Lût'a dediler ki: "Biz seni elâlemin işine karışmaktan (yabancılarla aramıza girmekten, onları korumaktan, onları konuk etmekten) men'etmemiş miydik?"

قَالَ هٰؤُلَٓاءِ بَنَاتٖٓي اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلٖينَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفٖي
سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقٖينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا
سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجّٖيلٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِلْمُتَوَسِّمٖينَ ﴿٧٥﴾ وَاِنَّهَا لَبِسَبٖيلٍ مُقٖيمٍ ﴿٧٦﴾ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِلْمُؤْمِنٖينَ ﴿٧٧﴾
وَاِنْ كَانَ اَصْحَابُ الْاَيْكَةِ لَظَالِمٖينَ ﴿٧٨﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا
لَبِاِمَامٍ مُبٖينٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلٖينَ ﴿٨٠﴾ وَاٰتَيْنَاهُمْ
اٰيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضٖينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ
بُيُوتًا اٰمِنٖينَ ﴿٨٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحٖينَ ﴿٨٣﴾ فَمَٓا
اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاِنَّ السَّاعَةَ
لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمٖيلَ ﴿٨٥﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ
الْعَلٖيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانٖي وَالْقُرْاٰنَ
الْعَظٖيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا
مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنٖينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ
اِنّٖٓي اَنَا النَّذٖيرُ الْمُبٖينُ ﴿٨٩﴾ كَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمٖينَ ﴿٩٠﴾

71. Lût onlara dedi ki: "İşte benim kızlarım (benim kızlarım sayılan sizin hanımlarınız. Yahut daha önce sizin evlenmek isteyip de benim size layık görmediğim kızlarımı sizinle evlendireyim). Siz eğer (düşündüğünüzü) yapacaksanız (benim dediğimi yapın)."

72. Ey Muhammed! Senin hayatına ant olsun ki (ya da melek elçiler Lût'a dediler ki: Senin hayatına ant olsun ki) hiç kuşkusuz onlar (sapıklık) sarhoşluklarında bocalamakta idiler.

73. Nihâyet güneş doğarken o korkunç ses, onları yakalayıverdi.

74. Sonunda onların kasabalarının üstünü altına getirdik; üzerlerine de pişmiş balçıktan taşlar yağdırdık.

75. Hiç şüphesiz bunda, düşünüp ibret almak isteyenler için birçok ibret kaynakları vardır.

76. Hiç kuşkusuz o kasabaların harabeleri hâlâ işlek bir yol üzerindedir.

77. Hiç şüphesiz bunda, iman edenler için büyük bir ibret vardır.

78. Hiç kuşkusuz Eyke halkı (Şuayb kavmi) da zalim idiler.

79. Onun için Biz de onlardan intikam aldık. Hiç şüphesiz her ikisi (Eyke ile Medyen halkları, Eyke ile Sedûm halkları, Lût kavmi ile Eyke halkı) apaçık (herkesin gördüğü) bir yol üzerindedir.

80. Ant olsun ki, Hıcr halkı (Semûd kavmi) da, Allah tarafından gönderilmiş Elçiler (peygamberleri, Saalih Peygamberi ve dolayısıyla Tevhid inancı için gönderilmiş olan diğer peygamberleri, ya da Saalih Peygamber ile kendisine iman edenleri) gerçekten yalanladılar.

81. Biz onlara da mucizelerimizi verdik; ancak onlar bunlardan yüz çevirdiler.

82. Onlar dağları oyup güvenli evler yapıyorlardı.

83. Sonunda sabahlarlarken onları da o korkunç ses yakalayıvermişti.

84. Böylece onların elde ettikleri, kendilerine hiçbir fayda sağlamamıştı (azabı önleyememişti).

85. Biz şu gökleri, bu yeri ve ikisinin arasındaki her şeyi ancak hak (hikmete uygun) olarak yarattık. Kıyamet de hiç kuşkusuz gelecektir. Onun için ey Muhammed! Sen (kavmine karşı intikamcı değil) güzelce müsamehakâr davran!

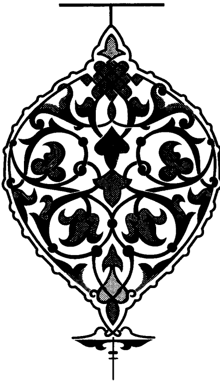
86. Şüphesiz senin Rabb'in yegâne Hallak (her şeyi yaratandır), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

87. Ant olsun ki, gerçekten Biz sana o (kıraeti, lafızları, kıssaları, öğütleri çokça tekrarlanan, i'câzi ve beşer üstü ifade tarzı çokça övülen, Allah'ın yüce sıfatlarını ve en güzel isimlerini öven) yedi âyeti (Fatiha sûresini, Enfâl ile Tevbe, ya da Yûnus sûresine kadar olan en uzun sûreleri, yedi Hâ. Mîm sûrelerini) ve ulu Kur'an'ı verdik.

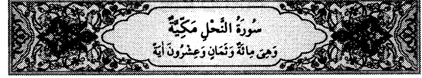
88. Sakın, o kâfirlerin bazı sınıflarına verdiğimiz dünya malına göz dikme; o insanlardan dolayı (servetlerinden, ya da iman etmemelerinden dolayı) da üzülme ve mü'minlerin üzerine kanadını ger!

89. Ve de ki: "Gerçekten apaçık uyarıcı benim, evet benim!"

90. Nitekim Biz o taksimcilere (Hacc mevsiminde Mekke'nin 12 giriş yollarında durup Peygamber'imiz aleyhinde propaganda yapanlara, gece Saalih Peygambere suikast için yemin edenlere, Kur'an'ın kendi Kitaplarına uygun düşen âyetlerine inanıp diğerlerine inanmayan Yahudi'ler ile Hıristiyan'lara, Kur'an'ı şiir, büyü, kehânet ve eskilerin masalları gibi kısımlara ayıran kâfirlere) de azabı indirdik (indireceğiz).

اَلَّذٖينَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِضٖينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ اَجْمَعٖينَۙ ﴿٩٢﴾
عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ
عَنِ الْمُشْرِكٖينَ ﴿٩٤﴾ اِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِءٖينَۙ ﴿٩٥﴾ اَلَّذٖينَ يَجْعَلُونَ
مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضٖيقُ
صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَۙ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ
مِنَ السَّاجِدٖينَۙ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَأْتِيَكَ الْيَقٖينُ ﴿٩٩﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ
اَتٰٓى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُۜ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ
الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اَنْ اَنْذِرُٓوا
اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا۬ فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّۜ
تَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصٖيمٌ
مُبٖينٌ ﴿٤﴾ وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَاۚ لَكُمْ فٖيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَۖ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فٖيهَا جَمَالٌ حٖينَ تُرٖيحُونَ وَحٖينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

91. Onlar, o kimselerdir ki, Kur'an'ı bölümlere ayırdılar. (Kur'an'ın içeriğinin bir kısmına inandılar; bir kısmına imanmadılar. Kur'an'ın bir kısmını şiir, bir kısmını büyü, bir kısmını da kehânet olarak vasıflandırdılar.)

92. Ey Muhammed! Rabb'in hakkı için işte Biz onların hepsini kesenkes sorguya çekeceğiz.

93. Bütün işlediklerinden dolayı sorguya çekeceğiz.

94. Artık bildirmeye emrolunduğun gerçekleri haykır ve Allah'a ortak koşanlardan yüz çevir!

95. Biz seninle alay edenlere şüphesiz yeteriz.

96. O alay edenler ki, Allah ile beraber başka bir tanrı edinirler. İşte onlar yakında (iki cihanda âkıbetlerini) bileceklerdir.

97. Ant olsun ki, onların söylemekte oldukları şeylerden dolayı kalbinin daraldığını (içinin sıkıldığını) da hiç kuşkusuz biliyoruz.

98. Sen artık Rabb'ini Hamd ile Tesbih et ve secde edenlerden ol!

99. Ve gelmesi kesin olan ölüm, sana erinşinceye dek Rabb'ine ibadet et!

NAHL SÛRESİ: 16

Nahl sûresi 128 âyettir; Mekke'de 73. Sûre olarak nâzil olmuştur. Nahl, bal arısı demektir. Sûrenin 68. âyetinde bal arısından söz edildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Allah'ın buyuruğu (kıyamet, kâfirlere vaatedilen helâk) mutlaka gelecektir. O halde sakın, onun çabuk gelmesini istemeyin. Allah, onların koştukları ortaklardan son derece uzak ve yücedir.

2. Allah, melekleri kendi emriyle (ya da emri için) kullarından dilediği kimseye ruh (vahiy, Kur'an) ile indirir ki: "Benden başka hiçbir tanrı yoktur. O halde yalnız Benden sakının!" gerçeği ile uyarsınlar.

3. Allah, şu gökleri ve bu yeri hak (hikmete uygun ve son derece mükemmel) olarak yaratmıştır. O, kâfirlerin koştukları ortaklardan münezzehtir.

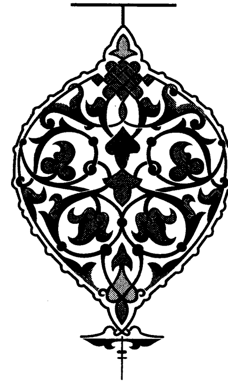
4. Allah, insanı erlik suyundan yaratmıştır. Böyle iken bakarsın ki, insan Rabb'ine apaçık bir hasım (düşman) kesilmiştir.

5. Şu sağmal hayvanları (deve, sığır, koyun) da Allah yaratmıştır. Onlarda sizin için ısıtıcı (koruyucu) maddeler ve daha birçok faydalar vardır. Hem de, onlardan yersiniz.

6. Bir de, akşamları bu hayvanları ağıla çekerken, sabahları onları otlağa salarken onlarda sizin için bir güzellik (zevk) de vardır.

(91) Bir görüşe göre, onlar Kur'an'la alay etmek için onun sûrelerini aralarında bölüşüyor; bazıları: "Bakara sûresi benimdir"; bazıları da: "Âl-i İnran sûresi benimdir" deyip bu sûrelerin âyetleriyle alay ediyorlardı.

(95) Bir görüşe göre bu alay edenlerin en önde gelen Kureyş eşrafı şunlardı: Velid bin Müğire, Âs bin Vâil, Adiyy bin Kays, Esved bin Abdi Yeğûs, Esved bin Muttalib.

وَتَحْمِلُ اَثْقَالَكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ اِلَّا بِشِقِّ الْاَنْفُسِ
اِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ
لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَعَلَى اللّٰهِ
قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدٰيكُمْ
اَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾
يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْاَعْنَابَ
وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِاَمْرِهِ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَاَ لَكُمْ فِي الْاَرْضِ
مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾
وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ
مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

7. Bu hayvanlar, sizin ağrlıklarınızı da öyle ülkelere taşırlar ki, (onlar olmasa) siz kendiniz bile oralara ancak büyük meşakkatle varabilirdiniz. Çünkü sizin Rabb'iniz hiç şüphesiz Reûf'tur (çok şefkatlidir), Rahîm'dir (pek merhametlidir).

8. Allah, binmeniz için ve süs olarak atları, katırları ve eşekleri de yaratmıştır. Allah sizin bilemeyeceğiniz daha nice şeyleri (vasıtaları) de yaratacaktır.

9. Doğru yolu göstermek de, ancak Allah'a âittir. Yolların bir kısmı ise eğri büğrüdür. Ve eğer Allah (icbârî olarak) dileseydi, muhakkak hepinizi hidâyete eriştirirdi.

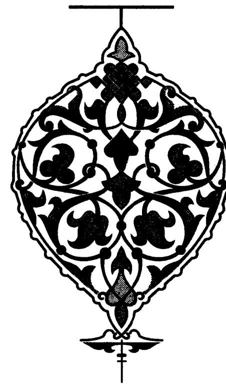
10. Sizin için şu gökten suyu indiren Odur. İçecekler, bu sudandır; hayvanlarınızı otlattığınız bitkiler de bu sudandır.

11. Allah bu su ile sizin için ekinler, zeytinler, üzümler ve diğer ürünlerin hepsinden yetiştirir. Hiç şüphesiz bunlarda derin düşünen bir toplum için büyük deliller vardır.

12. Allah, geceyi, gündüzü, güneşi, Ayı da sizin (hayatınız) için müsahhar (buyruğa amâde) kılmıştır. Bütün yıldızlar da Allah'ın buyruğuna amâdedir. Hiç kuşkusuz bunlarda, aklını kullanan bir toplum için pek çok büyük deliller vardır.

13. Yeryüzünde yarattığı çeşitli hayvan ve bitki türlerini de sizin hizmetinize vermiştir. Hiç şüphesiz düşünüp öğüt alan bir toplum için bunda büyük bir delil vardır.

14. İçinden taptaze bir et yiyesiniz ve takınacağınız bir takım süs eşyasını ondan çıkarasınız diye denizi hizmetinize veren de Odur. Gemilerin denizde suları yara, yara gittiğini de görüyorsun. Bir de, (deniz ticaretiyle) Allah'ın lütfundan nasibinizi aramanız için ve umulur ki, nimetine şükredersiniz diye (denizi hizmetinize vermiştir).

وَاَلْقٰى فِى الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَميدَ بِكُمْ وَاَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ اَفَمَنْ
يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ
اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَا اِنَّ اللّٰهَ لَغَفُورٌ رَحيمٌ ﴿١٨﴾ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ اَمْوَاتٌ غَيْرُ اَحْيَاءٍ وَمَا
يَشْعُرُونَ اَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَالَّذينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾
لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْتَكْبِرينَ ﴿٢٣﴾ وَاِذَا قيلَ لَهُمْ مَاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا
اَسَاطيرُ الْاَوَّلينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اَلَا
سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى
اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

15. Allah, sizi sarsmaması için yeryüzüne sabit dağları yerleştirmiştir ve ırmaklar ile yolları yaratmıştır. Umulur ki, yolunuzu bulursunuz (yahut hidâyete erersiniz).

16. (Gündüzleri yollarınızı bulmanız için) Allah (dağlar, çukurlar ve rüzgârlar gibi) daha nice alâmetler de yaratmıştır. Onlar (yolcular, geceleri çölde ve denizde) yıldızlarla da yollarını buluyorlar.

17. Pekiyi, Yaratan (Allah), yaratmayan (bâtıl tanrılar) gibi olur mu hiç! Öyleyse niçin düşünüp ibret almıyorsunuz?

18. Hem de, eğer siz Allah'ın nimetlerini saymaya kalkışacak olursanız, saymakla bitiremezsiniz. Hiç şüphesiz Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

19. Allah, neyi gizlediğinizi ve neyi açığa vurduğunuzu da bilir.

20. Allah'tan başka da taptıkları (aracı tanrılar) ise, hiçbir şeyi yaratamazlar. Zaten onlar (aracı tanrılar Allah tarafından) yaratılmışlardır (yahut aracı tanrıların simgeleri, heykelleri, tasvirleri insanlar tarafından yapılıyorlar).

21. O bâtıl tanrılar (aracı tanrıların simgeleri, tasvirleri), canlı değil, cansızdırlar; onlar, kendilerinin (kendilerine tapan insanların), ne zaman yeniden diriltiliceklerini de bilmezler.

22. Sizin Tanrınız bir tek Tanrıdır. İşte öbür dünyanın (bedenî) hayatına inanmayanlar, kalpleri, bunu (Allah'ın ortaksız olduğunu) inkâr etmekte ve (hak apaçık belli olduğu halde) kendileri büyüklük taslamaktadırlar (Onun için küfürlerinde ısrar etmektedirler).

23. Hiç şüphe yoktur ki, Allah, onların gizlemekte olduklarını da, açıklamakta olduklarını da kuşkusuz bilir. Şüphesiz O, büyüklük taslayanları sevmez.

24. O kâfirlere: "Rabb'iniz (Muhammed'e) ne indirdi?" denildiği zaman da, onlar: "Eskilerin masalları…" derler.

25. Bunu söylemelerinin sonucu, kıyamet günü kendi günahlarını tam olarak taşımaları ve bilgisizlikleri yüzünden saptırdıkları kimselerin günahlarndan da bir kısmını yüklenmeleridir. Dikkat edin, yüklendikleri yük ne kötüdür!

26. Bu kâfirlerden öncekiler de, (peygamberlerine karşı) şer planları yapmışlardı. Sonunda Allah'ın buyruğu, onların binalarının temellerine erişti de, tavan, tepelerine çökmüştü. Ve bu azap, onlara fark edemedikleri yönden gelmişti.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَٓائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تُشَٓاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ
وَالسُّٓوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾ اَلَّذِينَ تَتَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمٓي
اَنْفُسِهِمْ فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُٓوءٍ بَلٰٓى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُٓوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَٓا اَنْزَلَ
رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ
يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَٓاؤُنَ
كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ اَلَّذِينَ تَتَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ
طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾
هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّٓا اَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَأْتِيَ اَمْرُ
رَبِّكَ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللّٰهُ وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ
مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٣٤﴾

27. Sonra kıyamet günü Allah onları perişan edecek ve onlara diyecek ki: "Uğurlarında (mü'minlere) düşman kesildiğiniz ortaklarım nerede?" Kendilerine (Tevhid inancı konusunda) ilim verilmiş olan (peygamberler, âlimler, melekler) diyecekler ki: "Şüphesiz bugün perişanlık ve kötülük kâfirleredir."

28. Melekler, o (küfürle) kendilerine zulmetmiş (kendilerini sonsuz azaba müstahak etmiş) olan kimselerin canlarını alacakları sırada, onlar, teslimiyet göstererk (boyun bükerek): "Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk ki!" diyecekler. (Melekler de onlara cevap vererek): "Hayır! Sizin yapmakta olduğunuz şeyleri Allah gerçekten tamamıyla bilendir."

29. "Haydin, kendisinde temelli olarak kalacağınız Cehennemin kapılarından girin! İşte o (hakka karşı) kibirlik taslayanların bu son durağı ne kötüdür!"

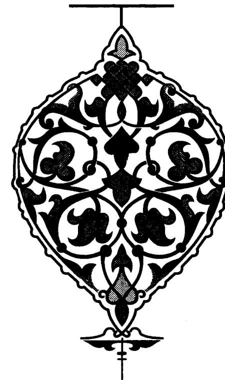
30. Takvâyı gözetenlere (Kur'an hakkında bilgi edinmek için gelen kimseler tarafından mü'minlere): "Rabb'iniz ne indirdi?" diye sorulduğunda da, onlar (kâfirlerin söylediklerinin aksine): "Hayır indirdi" dediler. İşte bu dünyada güzelce iyilik yapanlara iyilik vardır. Öbür dünya yurdu ise, kesinlikle daha hayırlıdır. Ve takvâ sahiplerinin yurdu gerçekten ne güzeldir!

31. O güzel yurt, onların (o kutlu ve mutlu insanların) girecekleri Adn Cennetleridir; altlarından ırmaklar akmaktadır. Orada onlar için dileyecekleri her şey vardır. Allah, takvâ sahiplerinin mükâfatını işte böyle verir.

32. Onlar o kimselerdir ki, melekler: "Size selam olsun! Yapmış olduğunuz iyi işlere karşılık Cennete girin!" diyerek onların canlarını tertemiz alırlar.

33. O kâfirler, (canlarını almak için) meleklerin, kendilerine gelmesinden, ya da Rabb'lerinin buyruğunun (kıyametin, köklerini kazıyacak azabın) gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar? İşte kendilerinden önceki kâfirler de böyle yapmışlardı (Allah'a ortak koşmuşlar ve Tevhide çağıran peygamberleri yalanlamışlardı). Zaten Allah onlara zulmetmemiş; ancak onlar, kendilerine zulmetmişlerdi.

34. Derken, ettiklerinin cezası onlara çarpmış ve alay ettikleri azap onları sarıvermişti.

وَقَالَ الَّذٖينَ اَشْرَكُوا لَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهٖ مِنْ شَيْءٍ
نَحْنُ وَلَٓا اٰبَٓاؤُ۬نَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُونِهٖ مِنْ شَيْءٍۜ كَذٰلِكَ فَعَلَ
الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْۚ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبٖينُ ﴿٣٥﴾
وَلَقَدْ بَعَثْنَا فٖي كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَۚ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ
الضَّلَالَةُۜ فَسٖيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبٖينَ ﴿٣٦﴾ اِنْ تَحْرِصْ عَلٰى هُدٰيهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدٖي
مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرٖينَ ﴿٣٧﴾ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ
اَيْمَانِهِمْۙ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ يَمُوتُۜ بَلٰى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلٰكِنَّ
اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۙ ﴿٣٨﴾ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذٖي يَخْتَلِفُونَ
فٖيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذٖينَ كَفَرُوا اَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبٖينَ ﴿٣٩﴾ اِنَّمَا
قَوْلُنَا لِشَيْءٍ اِذَٓا اَرَدْنَاهُ اَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾
وَالَّذٖينَ هَاجَرُوا فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةًۜ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَۙ ﴿٤١﴾
اَلَّذٖينَ صَبَرُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

35. Ve Allah'a ortak koşanlar dediler ki: "Eğer Allah dileseydi, biz de, atalarımız da Ondan başka hiçbir şeye tapmaz ve Onun haram kıldığından başka hiçbir şeyi haram kılmazdık." İşte onlardan öncekiler de, böyle yapmışlardı (Allah'a ortak koşmuşlar; Allah'ın helâl kıldığını haram saymışlardı). Artık Elçilerin üzerine düşen, açıktan açığa bildirmekten başka ne olabilir!

36. Ant olsun ki, Biz, her topluma da: "Yalnız Allah'a tapın ve Tağûttan (bâtıl tanrılardan) kaçının!" diye emretmeleri için bir Elçi göndermişizdir. İşte (aklını ve hür iradesini doğru kullandıkları için) onlardan bir kısmına Allah hidâyet vermiş; bir kısmına da (aklını ve iradesini doğru kullanmadıkları için) sapkınlık hak olmuştur. İşte siz yeryüzünde gezin de, peygamberleri yalancı sayanların sonu nice olmuş bir görün!

37. Ey Muhammed! Sen onların hidâyete ermeleri için ne kadar çırpınsan da, bil ki, Allah, (aklını ve iradesini doğru kullanmadıkları için) sapkınlıkta bıraktığı kimseyi kesinlikle hidâyete erdirmez; onların yardımcıları da olmaz.

38. O kâfirler: "Allah, ölen bir kimseyi yeniden diriltmez!" diye olanca yeminleriyle Allah'a yemin ettiler. Öyle değil! Bu, Allah'ın Kendisine karşı verdiği gerçek bir vaattir. Ancak bu insanların birçoğu bunu bilmez.

39. Hakkında anlaşmazlığa düştükleri şeyi onlara apaçık göstermek ve (bunu inkâr eden) kâfirlerin kendilerinin, gerçekten yalancı olduklarını bilmeleri için (Allah, ölümden sonraki dirilişi gerçekleştirecektir.)

40. Biz bir nesnenin olmasını dilediğimiz zaman, ona Bizim sözümüz yalnız "Ol!" demektir. O da hemen oluverir.

41. O kimseler ki, (Peygamber ile Ashab'ı, ya da Peygamber'in) hicretinden sonra hicretleri engellenip Mekke'de kendilerine zulmedildikten sonra Allah yolunda (dinlerini yaşamak için) hicret ettiler, hiç kuşkusuz Biz, onları bu dünyada güzel bir yurda (Medine'ye) yerleştireceğiz; öbür dünya mükâfatı ise, elbette daha hayırlıdır. Eğer onlar (o kâfirler, ya da hicret etmeyenler) bunu bilselerdi (onlar da kendilerine katılırlardı).

42. Onlar o kimselerdir ki, (İslam uğruna sıkıntılara) sabrettiler ve (her zaman) yalnız Allah'a tevekkül erderler.

وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُوحٖٓي اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُٓوا اَهْلَ
الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَاَنْزَلْنَٓا
اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾
اَفَاَمِنَ الَّذٖينَ مَكَرُوا السَّيِّـَٔاتِ اَنْ يَخْسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ
اَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ اَوْ يَأْخُذَهُمْ
فٖي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزٖينَ ﴿٤٦﴾ اَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍ فَاِنَّ
رَبَّكُمْ لَرَؤُ۫فٌ رَحٖيمٌ ﴿٤٧﴾ اَوَ لَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمٖينِ وَالشَّمَٓائِلِ سُجَّدًا لِلّٰهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾
وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ مِنْ دَٓابَّةٍ
وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُٓوا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ
اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَلَهُ الدّٖينُ وَاصِبًا اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ
فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ
الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرٖيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

43. Ey Muhammed! (O kâfirlerin: “Allah’ın Elçisi, insan olamaz” şeklindeki iddialarının aksine) Senden önce de kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını peygamber olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız, haydin, bilgi sahiplerine (Tevrat ve İncil âlimlerine) sorun.

44. (Biz, o eski peygamberleri de, insan olarak) mucizeler (açık deliller) ve Kitaplarla (gönderdik). Ey Muhammed! İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlamaları için sana da bu Kur’an’ı indirdik.

45, 46. O (peygamberler için, Peygamber’imiz için, Müslüman’ları İslam’dan döndürmek için) şer planları yapanlar, Allah’ın, kendilerini yere batırıvermesinden veya bilmeyecekleri bir yerden kendilerine azabın gelmeyeceğincen veya da onlar (seyahat ve ticaretlerince) gezip dolaşırlarken Allah’ın, kendilerini yakalayamaycağından emin mi oldular? İşte onlar, (Allah’ı bundan) hiç de âciz bırakabilecek değillerdir.

47. Yahut (başka bir kavim helâk edildiği için) onlar bir endişe içinde iken, Allah’ın onları yakalamasından (veya Allah’ın onları yavaş yavaş cezalandırarak tüketmeyeceğinden güvende midirler?) Ancak senin Rabb’in hiç kuşkusuz Reûf’tur (çok şefkatlidir), Rahîm’dir (çok esirgeyicidir).

48. Yoksa onlar görmediler mi ki, Allah’ın yarattığı her nesnenin gölgesi sağa sola düşerek, alçalarak (boyun bükerek) Allah’a secde etmektedir (teslimiyet gösterip boyun eğmektedir).

49. Şu göklerdeki ve bu yerdeki bütün canlılar ve melekler de, büyüklük taslamadan yalnız Allah’a secde ederler.

50. Onlar (onların Allah’a ortak koştukları melekler), üstlerinde (Kaahir) olan Rabb’lerinden (Rabb’lerinin, üstlerinden bir azap göndermesinden) korkarlar ve kendilerine ne emredilirse, onu yaparlar.

51. Hem de, Allah buyurdu ki; sakın, iki tanrı edinmeyin! O, ancak bir tek Tanrıdır. O halde yalnız Benden korkun!

52. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa, hepsi yalnız Allah’ındır. Din (itaat, ceza-mükâfat) de temelli (külfetli) olarak (icaplarıyla) yalnız Onundur. Öyleyse Allah’tan başkasından mı sakınıyorsunuz?

53. Bir de, nimet olarak size her ne erişirse, bilin ki, o, Allah’tandır. Sonra size (yoksulluk, hastalık gibi) sıkıntılar dokunduğu zaman, mutlaka ancak Ona yalvarırsınız.

54. Sonra O, sizden bu sıkıntıları giderdi mi, içinizden bir güruh, hemen Rabb’lerine ortak koşarlar.

لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾
وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ
كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُٓوءِ مَا بُشِّرَ بِه۪ اَيُمْسِكُهُ عَلٰى هُونٍ
اَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ اَلَا سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَٓابَّةٍ وَلٰكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى فَاِذَا جَٓاءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
اَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ اَنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰى لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَاَنَّهُمْ
مُفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰٓى اُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٦٣﴾
وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا
فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

55. Sanki kendilerine verdiğimiz nimetlere nankörlük etmek için (bunu yaparlar). Haydin, bir süre daha faydalanın (yaşayın); ancak yakında bileceksiniz.

56. Hem de, o kâfirler, kendilerine rızk olarak verdiklerimizden, hiçbir şey bilmeyen (bilgisizce inandıkları) putlara da bir pay ayırıyorlar.(En'âm: 136. Mâide: 103.) Vallahi, uydurmakta olduğunuz bu şeylerden hiç kuşkusuz sorguya çekileceksiniz.

57. Bir de o kâfirler, Allah'a kız çocukları isnat ediyorlar (Huzâa ve Kenane Arap'ları: "Melekler, Allah'ın kızlarıdır" diyorlar). Hâşâ! Allah bundan münezzehtir. Ve sevdikleri erkek çocuklar da onların oluyormuş!

58. Oysaki onlardan (bazı Arap kabilelerinden) birine kız doğumu müjdelendiği (bir kızın oldu, diye müjde verildiği) zaman, öfkesini içine akıtarak yüzü kapkara kesilir.

59. Kendilerine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı halkından gizlenmeye uğraşır, durur; doğan kızı aşağılık duygusu içinde yanında mı tutsun, yoksa onu (diri diri) toprağa mı gömsün, diye kendi kendine düşünür. Dikkat edin! (Bazı arap kabilelrinde kız çocukları hakkında) verdikleri hüküm ne kadar kötü!

60. Kötü sıfat (evlenmek için, neslin devamı için kız çocuklarına ihtiyaçları olduğu halde erkek çocukları sevip kız çocukları sevmemek, kız çocukları diri diri toprağa gömmek, bedenî olarak) öbür dünya hayatına inanmayanlar içindir; en yüce sıfat ise, yalnız Allah'ındır. Zaten Allah yegâne Azîz'dir (en üstündür), Hakîm'dir (her işinde hikmet bulunandır).

61. Eğer Allah, insanları zulümlerinden dolayı âcilen cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı (; diğer canlılar da insanlara gelecek azap ile yok olurlardı). Ancak Allah, insanları (ömürleri, azapları için) belirlenmiş bir vakte değin ertelemektedir. Ecelleri gelince de, artık ne bir saat geri kalabilirler; ne de bir saat ileri gidebilirler.

62. O kâfirler, (kız çocuk, yetkide ortak, peygamberi hafife almak gibi) kendileri için hoşlanmadıkları şeyleri de Allah'a isnat ediyorlar. Dilleri de en güzel sonucun gerçekten kendilerinin olduğu yalanını anlatır, durur. Hiç şüphe yok ki, onlar için ancak o ateş vardır ve kuşkusuz onlar, ateşin öncüleridir (onlar, günahta ifrat, itaatte tefrit edenlerdir).

63. Ey Muhammed! Vallahi, senden önceki toplumlara da peygamberler göndermişizdir; ancak şeytan, onların yaptıklarını kendilerine süslü (cazip) göstermişti. İşte bugün onların velisi şeytandır ve onlar için pek acıklı bir azap vardır.

64. Biz sana bu Kitabı (Kur'an'ı) ancak onların, hakkında anlaşmazlığa düştükleri nesneleri açıklayasın ve iman eden zümreye hidayet ve rahmet olsun diye indirdik.

وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةًۜ نُسْق۪يكُمْ مِمَّا
ف۪ي بُطُونِه۪ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَٓائِغًا لِلشَّارِب۪ينَ ﴿٦٦﴾
وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخ۪يلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًاۜ
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذ۪ي
مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَۙ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُل۪ي مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِ فَاسْلُك۪ي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًاۜ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ
مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ ف۪يهِ شِفَٓاءٌ لِلنَّاسِۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾
وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰيكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ
لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔاۜ اِنَّ اللّٰهَ عَل۪يمٌ قَد۪يرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللّٰهُ
فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِۚ فَمَا الَّذ۪ينَ
فُضِّلُوا بِرَٓادّ۪ي رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ
ف۪يهِ سَوَٓاءٌۜ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ بَن۪ينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِۜ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُونَۙ ﴿٧٢﴾

65. Gökten bir su indiren ve onunla yere, öldükten (bitki bitmez duruma geldikten) sonra hayat veren de Allah'tır. İşte bunda dinlayan bir toplum için hiç şüphesiz büyük bir delil vardır.

66. Sağmal hayvanlarda da hiç kuşkusuz sizin için büyük bir ibret vardır: Bu hayvanların karınlarında sindirilmiş yiyeceklerden oluşan bir nevi kandan meydana gelen, içenlerin boğazından kolayca geçen hâlis bir süt size içiriyoruz.

67. Hurma ve üzüm meyvelerinden de meyve suları ile (kuru hurma, kuru üzüm, pekmez ve sirke gibi) güzel bir rızk elde edersiniz. İşte bunda, aklını kullanan bir toplum için hiç kuşkusuz büyük bir ibret vardır.

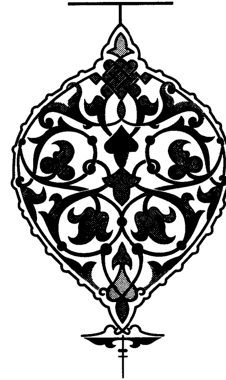
68. Senin Rabb'in balarısına da ilhâm ile (gönlüne) bildirdi ki, dağlarda, ağaçlarda ve insanların yaptıkları kovanlarda (çardaklarda) kendine yuva edin!

69. Sonra (bal için gerekli olan) bütün ürünlerden ye! Sonra (bal yapımında, ya da yuvana dönmede) Rabb'inin sana kolaylaştırdığı (yahut Rabb'inin buyruğuna boyun eğerek) yolları takip et! (Sonunda) balarılarının karınlarından (ağızlarından), değişik renklerde bir şerbet (bal) çıkar ki, bunda insanlar için çok şifa vardır. İşte bunda, derin düşünen bir toplum için hiç şüphesiz büyük bir ibret vardır.

70. Sizi yaratan da, sizin canınızı alacak olan da Allah'tır. İçinizden kimi de, ömrün en aşağı çağına kadar yaşatılır ki, çok şey bildiği bir dönemden sonra (bunama çağına girip) hiçbir şey bilmez olur. Şüphesiz Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Kadîr'dir (her şeye Kaadirdir).

71. Allah rızk hususunda da kiminizi kiminize üstün kılmıştır. İşte üstün kılınanlar, rızklarını ellerinin altındaki kölelere verip de, kendilerini onlara eşit kılmazlar. (Onlar, kölelerini kendi mallarına ortak kılmazlar. O halde Allah, Kendi kullarını Kendine nasıl ortak eder!) Yoksa onlar Allah'ın nimetini mi inkâr ediyorlar?

72. Allah, size kendinizden (cinsinizden) eşler de yarattı; eşlerinizden de sizin için çocuklar ve torunlar meydana getirdi ve temiz, hoş şeylerden size rızk verdi. Yine de onlar, bâtıla (putlara, bazı helâl rızkların haram olduğuna, Mâide: 103) inanıyorlar da, Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük mü ediyorlar?

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضْرِبُوا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ
اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا
عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا
فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُنَ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ اَحَدُهُمَا
اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوْلٰيهُ اَيْنَمَا
يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلّٰهِ غَيْبُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا اَمْرُ السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ
اَوْ هُوَ اَقْرَبُ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ
مِنْ بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾
اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ
اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

73. Hem de, müşrikler, Allah'tan başka, kendilerine şu göklerden ve bu yerden rızk olarak verecek hiçbir nesnesi olmayan ve buna güçleri yetmeyen (yahut hiçbir gücü olmayan) tanrılara da tapıyorlar.

74. Ey müşrikler! Öyleyse hiçbir nesneyi Allah'a benzetmeyin (kıyaslamayın). Çünkü Allah gerçekten her şeyi bilir, siz ise bilemezsiniz.

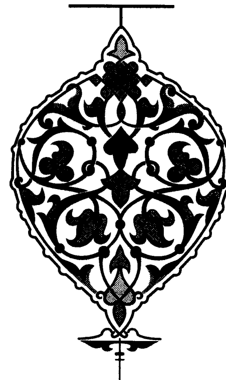
75. Allah, (Mülkiyet hakkı olmadığı için) hiçbir nesneyi vermeye (eli erip) gücü yetmeyen, başkasının kölesi olan bir kimse ile, tarafımızdan kendisine güzel rızk (servet) verdiğimiz, o da gizlice ve açıkça bu rızktan (dilediği gibi) harcayan hür bir kimseyi örnek vermiştir; ikisi eşit olur mu hiç! (Bütün nimetlerin yegâne sahibi olduğu için) El-hamdu li'llah (hamd, yalnız Allah'a mahsustur). Ancak bu insanların pek çoğu bunu bilmezler.

76. Yine Allah şu iki kimseyi örnek verir: Biri dilsizdir; hiçbir şeyi beceremez ve efendisine yüktür; onu nereye gönderecek olsa, hiçbir hayır getirmez. İşte bu adam ile, kendisi dosdoğru yolda olup başkasına da adaleti emreden (insanlara pek faydası olan yetenekli) kimse eşit olur mu hiç!

77. Şu göklerin ve bu yerin bütün görünmeyenlerini (gayblerini) bilmek yalnız Allah'a mahsusutur. Kıyamet işi (kıyametin gerçekleşmesi, Allah'ın kudretine göre kolaylığı ve sürati), ancak göz açıp kapamak gibidir veya daha yakındır. (Allah "Ol!" dedi mi, hemen oluverir.) Çünkü şüphesiz Allah, her şeye Kaadirdir.

78. Yine, Allah sizi analarınızın karnından, siz hiçbir şeyi bilmezken çıkarmıştır ve şükredersiniz diye size kulaklar, gözler ve yürekler vermiştir.

79. Onlar şu gök boşluğunda buyruğa boyun eğdirilmiş olarak uçuşan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları havada ancak Allah (Allah'ın kudretiyle yarattığı tabiat kanunu) tutuyor. İşte bunda, iman edecek (yetenekte olan) bir toplum için hiç kuşkusuz büyük ibretler vardır.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ
جُلُودِ الْاَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ
اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا
وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ ﴿٨٠﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ
وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾
يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾
وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ
فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِينَ
اَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا
الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

80. Yine, Allah, evlerinizi de sizin için dinlenme yeri yaptı; sağmal hayvanların derilerinden de hem göç günlerinizde, hem de ikamet (konaklama) günlerinizde hafif (kolayca) taşıyacağınız evler (çadırlar); yünlerinden, yapağılarından ve kıllarından da bir zamana değin faydalanacağınız ev eşyası ve ticaret malları kılmıştır.

81. Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler de yaptı; dağlarda da sizin için barınaklar yarattı; sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi birbirinizin darbelerinden koruyacak zırhlar yarattı. İşte Allah, nimetini size böyle tamamlıyor. Umulur ki, Müslüman (itaatli) olursunuz.

82. Ey Muhammed! Eğer bundan sonra yüz çevirecek olurlarsa, artık sana düşen, ancak apaçık tebliğden (bildirmekten) ibarettir.

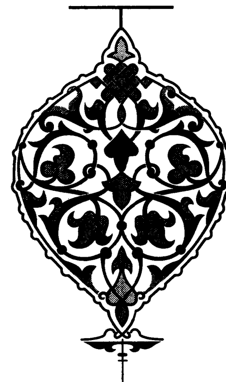
83. Onlar, Allah'ın nimetini bilirler (itiraf ederler); sonra da onu inkâr ederler (Ona ortak koşarlar). Zaten onların çoğu (inadına) kâfirlerin ta kendileridir.

84. Her ümmetten bir şahit (peygamberleri) getireceğimiz, sonra kâfirlere özür beyanı için izin verilmeyeceği ve onlardan hoşnutluk (tekrar dünyaya dönüp Allah'ı hoşnut edecek şeylerin istenmeyeceği, bu imkânın verilmeyeceği) kıyamet günü (başlarına gelecekler, gelecektir. O günü onlara hatırlat).

85. O zalimler (kâfirler), azabı gördüklerinde, artık azap onlardan hafifletilmeyecek; onlara mühlet de verilmeyecektir.

86. Allah'a ortak koşanlar, ortak koştuklarını görecekleri zaman diyecekler ki: "Rabb'imiz, işte bunlar, Senden başka da tapmış olduğumuz ortaklarımızdır (ortak koştuklarımızdır)." Bunun üzerine onlar da, bunlara: "Hiç şüphesiz siz yalancılarsınız" diye söz atacaklar.

87. O gün müşrikler, Allah'a teslimiyet arzedecekler; uydurdukları tanrılar ise, onlara hiç görünmeyecekler.

اَلَّذٖينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا
فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ
فٖي كُلِّ اُمَّةٍ شَهٖيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ
شَهٖيدًا عَلٰى هٰٓؤُلَٓاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا
لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمٖينَ ﴿٨٩﴾
اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاٖيتَٓائِ ذِي الْقُرْبٰى
وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَاَوْفُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكٖيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ
كَفٖيلًا اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّتٖي
نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا
بَيْنَكُمْ اَنْ تَكُونَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ اِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللّٰهُ بِهٖ
وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ فٖيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَٓاءُ
وَيَهْدٖي مَنْ يَشَٓاءُ وَلَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

88. O kimseler ki, küfre saplandılar ve insanları Allah yolundan alıkoydular, yapmakta oldukları bozgunculuktan dolayı o azapları üstüne bir azap daha arttıracağız.

89. Yine, o günü hatırlat ki, her ümmetin içinden kendilerine birer şahit (peygamberleri) göndereceğiz ve ey Muhammed! Seni de hepsinin üzerine şahit olarak getireceğiz. Zaten her şey için mükemmel bir açıklama, bir hidâyet ve rahmet kaynağı ve Müslüman'lar için müjde olarak bu Kitabı sana parça, parça indirdik.

90. Şüphesiz Allah, adaleti (Tevhidi, insafı), ihsanı (layıkıyla iyilik etmeyi, Allah'ı görürcesine ibadet etmeyi), akrabaya (ihtiyaçlarını) vermeyi emreder; çirkin işi (fuhşu), kötülük (küfür ve günahları) ve azgınlığı (zulmü) da men'eder (yasaklar). Allah, düşünüp ibret alırsınız diye size öğüt veriyor.

91. Ahid verdiğiniz (Peygambere biat ettiğiniz, adakta bulunduğunuz, bir şeye yemin ettiğiniz, söz verdiğiniz) zaman, Allah'a verdiğiniz bu ahdi yerine getirin ve (özellikle) Allah'ı üzerinize şahit tutarak, (Allah'ın adıyla) pekiştirdikten sonra bu yeminleri (yahut mutlak yeminleri) sakın, bozmayın. Allah, yapmakta olduklarınızı pekiyi bilir.

92. Sakın, ipliğini iyice büküp eğirdikten sonra onu söküp bozan (ahmak) kadın gibi olmayın; bir toplum diğer bir toplumdan daha güçlü olduğu için yeminlerinizi aldatma aracı edinmeyin (bir kavim ile yaptığınız antlaşmayı, onların düşmanlarının daha güçlü olduğunu görünce, bozup düşmanlarıyla antlaşma yapmayın). Allah, bununla sizi ancak imtihan ediyor. Hiç kuşkusuz Allah, hakkında anlaşmazlığa düşmekte olduğunuz şeyi kıyamet günü size açıklayacaktır.

93. Eğer Allah, (icbarî olarak) dileseydi, sizi elbette bir tek ümmet (bir dinin mensupları) kılardı. Ancak O, kimi dilerse (aklını ve iradesini kullanmadığı için), sapkınlıkta bırakır; kimi dilerse (aklını ve iradesini kullandığı için), onu da hidâyete erdirir. Ve siz yaptıklarınızdan hiç kuşkusuz sorumlu tutulacaksınız.

(90) Muaviye ile Hz. Ali (K.) arasında meydana gelen olaylardan sonra Muaviye, kendisine bağlı bulunan valilere şu genelgeyi gönderdi:

"Bundan böyle Ali ile onun Ehl-i Beytinin fazileti hakkında bir şey anlatacak olan kimsenin mal, can ve namus dokunulmazlığı kalmayacaktır. Hutbelerde Ali ve Ehl-i Beytine lânet okunacaktır."

Bunun üzerine Muaviye'ye bağlı bulunan her yerde hatipler, minberlerde Hz. Ali'ye lânet okumaya ve kendisi ile Ehl-i Beytine dil uzatmaya başladılar. Hz. Ali'nin vefatından sonra da Muaviye bunu devam ettirdi. Muaviye'den sonra gelen Emevî hükümdarları da, bu çirkin geleneği sürdürdüler. Nihâyet Miladî: 717 yılında hilafet makamına geçen Ömer bin Abdülaziz, bu çirkin geleneğe son verdi ve hutbelerin sonunda o lânetleme ve kötüleme cümleleri yerine bu âyetin okunmasını emretti.

وَلَا تَتَّخِذُوٓا اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّٓوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِۚ وَلَكُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًاۜ اِنَّمَا
عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ
يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍۜ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوٓا اَجْرَهُمْ
بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةًۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ
بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَاِذَا قَرَأْتَ الْقُرْاٰنَ
فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ اِنَّهُ لَيْسَ
لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾
اِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ۟
﴿١٠٠﴾ وَاِذَا بَدَّلْنَٓا اٰيَةً مَكَانَ اٰيَةٍۙ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ
قَالُوٓا اِنَّمَٓا اَنْتَ مُفْتَرٍۜ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾
قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

94. Yine, yeminlerinizi aranızda aldatma aracı edinmeyin; aksi takdirde bir ayak (İslam'da) sebat bulduktan sonra da kayabilir ve (yemininize bağlılık göstermemekle) Allah yolundan saptığınız (yahut başkasına kötü örnek olup onları Allah yolundan alıkoyduğunuz) için azabı tadarsınız ve (öbür dünyada da) sizin için pek büyük bir azap olur.

95. Allah'a verdiğiniz ahdi (Peygambere olan biati) az bir karşılığa (Kureyş'in, İslam'dan dönmek karşılığında size vaat ettikleri dünyalıklara) değişmeyin. Eğer anlayan kimseler iseniz, ancak Allah katındaki, sizin için hayırlı olandır.

96. Sizin yanınızda ne varsa tükenir; Allah katındakiler ise hep kalıcıdır. Hem de, ant olsun ki, sabredenleri, yapmakta oldukları güzel işleri sebebeiyle (yahut amelleriyle hak ettikleri mükâfattan daha güzeliyle) mutlaka mükâfatlandıracağız.

97. Erkekten veya kadından her kim mü'min olarak (İslam'a göre) faydalı işler yapacak olursa, Biz, hiç şüphesiz onu (iki cihanda) güzel (huzurlu) bir hayat ile yaşatacağız ve hiç kuşkusuz yapmakta oldukları güzel işleri sebebiyle (yahut amelleriyle hak ettiği mükâfattan daha güzeliyle) mükâfatlandıracağız.

98. Ey Muhammed! İşte Kur'an okumak istediğin zaman, hemen, o (Allah'ın rahmetinden) kovulmuş şeytandan Allah'a sığın (EÛZÜ...çek)!

99. Şu muhakkak ki, (Tevhid imanı ile) iman edip de, yalnız Rabb'lerine tevekkül edenler üzerinde şeytanın hiçbir hâkimiyeti yoktur.

100. Şeytanın hâkimiyeti, ancak onu dost edinenler ve onu (onun sebebiyle) Allah'a ortak koşanlar üzerindedir.

101. Biz bir âyeti başka bir âyetin yerine koyunca (köklü geleneklere ilişkin hükümleri tedricî olarak tekâmül ettirince) –ki Allah neyi tedricen indireceğini en iyi bilendir- o kâfirler şunu derler: "Sen ancak bir yalan uydurucusun." Hayır! Onların çoğu bilmezler.

102. Ey Muhammed! De ki: (Tevhid imanı ile) man etmiş olanlara sebat vermek, Müslüman'lara hidâyet kaynağı ve müjde olmak üzere Mukaddes Rûh (Cebrâil), Kur'an'ı hak olarak Rabb'in katından perça, parça indirmiştir.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ يَقُولُونَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِسَانُ الَّذٖى
يُلْحِدُونَ اِلَيْهِ اَعْجَمِىٌّ وَهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُبٖينٌ ﴿103﴾
اِنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَا يَهْدٖيهِمُ اللّٰهُ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿104﴾ اِنَّمَا يَفْتَرِى الْكَذِبَ الَّذٖينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿105﴾
مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ اٖيمَانِهٖٓ اِلَّا مَنْ اُكْرِهَ وَقَلْبُهُ
مُطْمَئِنٌّ بِالْاٖيمَانِ وَلٰكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللّٰهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌ ﴿106﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ
وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكَافِرٖينَ ﴿107﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذٖينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ
وَاَبْصَارِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿108﴾
لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿109﴾ ثُمَّ اِنَّ
رَبَّكَ لِلَّذٖينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا
وَصَبَرُوٓا اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿110﴾

103. Ant olsun ki, Biz, o kâfirlerin (insanları şüpheye düşürmek için): "Kur'an'ı ona (Muhammed'e) ancak bir adam (Rum demirci köle) öğretiyor" dediklerini de biliyoruz. Kur'an'ı kendisine nispet ettikleri şahsın dili yabancıdır (doğru dürüst Arapçası yoktur); bu Kur'an ise apaçık (pek yüksek ifade tarzı olan) bir Arapçadır.

104. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'ın âyetlerine inanmazlar, Allah onları hidâyete eriştirmez ve onlar için pek acı veren bir azap vardır.

105. Asıl Allah'ın âyetlerine inanmayanlar, yalan uydururlar ve işte onlar yalancıların ta kendileridir.

106. Her kim, (Tevhid) imanından sonra Allah'ın ortaksız olduğunu inkâr edecek olursa, kalbi iman ile mutmain (rahat, yatışık) olduğu halde inkâra zorlanan kimse hariç, ancak kalbini küfre açacak olursa, işte bu gibiler Allah'ın gazabına (öfkesine) uğrayacaklar ve pek büyük bir azap onlar içindir.

107. İşte bu kötü âkıbetleri, onların gerçekten bu dünya hayatını öbür dünyaya tercih etmelerinden ve Allah'ın, küfre saplanmış olan güruhu hidâyete asla erdirmemesinden ötürüdür.

108. İşte bunlar o kimselerdir ki, Allah onların kalplerini, kulaklarını, gözlerini (sanki) mühürlemiştir ve işte onlar gafillerin ta kendileridir.

109. Hiç şüphe yok ki, onlar öbür dünyada hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

110. Sonra (ayrıca) şüphesiz senin Rabb'in, kendilerine yapılan işkenceden (dolayı küfür kelimelerini telaffuz ettikten) sonra hicret eden, sonra sabrederek cihat edenler için, hiç şüphesiz bu olanlardan sonra Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

(106) Rivâyete göre, Kureyşli kâfirler, İslam dininden dönmeleri için Ammar ile ebeveyni Yasir ve Sümeyye'ye işkence yaptılar. Yasir ile Sümeyye ise, onların tekliflerini reddettiler. Bunun üzerine bu kâfirler, Sümeyye'yi iki deve arasına bağladılar ve:"Bu kadın, erkekler için Müslüman oldu" diyerek onun edep yerine mızrakla vurup kendisini şehit ettiler. Ve Yasir'i de şehit ettiler. İşte İslam uğruna ilk şehit edilen, bu ikisidir. Ammar ise, icbâr edildiği küfür kelimesini dili ile söyledi. Bunu gören Müslüman'lar: "Ya Resûlallah, Ammar, kâfir oldu!" dediler. Peygamber'imiz ise: "Ammar, başından ayağına kadar iman doludur; iman, onun etine, kanına işlemiştir" buyurdu. Sonra Ammar ağlayarak Peygamber'imize geldi. Peygamber'imiz (S.), onun gözyaşlarını silmeye başladı ve buyurdu ki: "Eğer onlar yine seni icbâr ederlerse, sen de, yine o söylediğini söyle!"

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا
عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً
كَانَتْ اٰمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ
فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ
بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُوا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ
اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾ اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ
وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَٓا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ
بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ
اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلَالٌ وَهٰذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ اِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾
مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ
هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا
ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

111. O gün (kıyamet günü) herkes gelip kendini kurtarmak için uğraşacak (başkasıyla ilgilenmeyecek; nefsim, nefsim! diyecek) ve herkese yaptığının karşılığı tam olarak ödenecek; onlara asla haksızlık edilmeyecek.

112. Allah, şöyle bir kenti (Mekke, ya da başka bir kent) de örnek verdi: Bu kent, güven ve huzur içinde idi; rızkı her yerden bol, bol ona gelirdi. Derken, o kent, Allah'ın nimetlerine nankörlük etti (Peygamberi yalanladı). Bunun üzerine Allah, yaptıklarından dolayı onlara açlık ve korku giysisini (acısını) tattırdı (yıllarca kıtlığa mahkûm etti).

113. Ant olsun ki, onlara (Mekke halkına) içlerinden bir Elçi (Peygamber) geldi. Derken, onlar onu yalancı saydılar. Bunun üzerine onlar zulmlerine devam ederken azap onları yakalayıverdi.

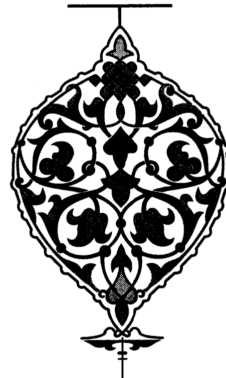
114. Artık Allah'ın size rızk olarak verdiği helâl, hoş nesneleri yeyin ve eğer yalnız Allah'a tapıyorsanız, Onun nimetine şükrediniz.

115. Allah size yalnız ölü hayvan etini (leşi), kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvan etini haram kılmıştır. Ancak her kim, zorda kalacak olursa, başkasının (başka bir zorda kalmışın) hakkına tecavüz etmemek ve zaruret (yaşamak için gerekli) miktarını aşmamak (yahut İslam yönetimine isyan etmemek ve yol kesmemek) kaydıyla (bunlardan bir miktar yemesinde artık hiçbir günah yoktur). Çünkü şüphesiz Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

116. Sırf Allah'a karşı yalan uydurmanız için, dillerinizin yalan olarak bir takım vasıflar taktığı hayvanlar için de: "Bu helâldir; şu da haramdır" demeyin (Mâide: 103. En'âm: 139) Allah'a karşı yalan uyduranlar, kesinlikle felâh (hayır, rahat, huzur, kurtuluş) bulamazlar.

117. Bu (yaşadıkları hayat) pek az bir yararlanmadır; (öbür dünyada ise) pek acı veren bir azap onlar içindir.

118. Yahudi'lere ise, daha önce sana anlattıklarımızı (En'âm: 146.) haram kıldık. Ve Biz onlara zulmetmedik; ancak onlar kendilerine zulmediyorlardı.

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذ۪ينَ عَمِلُوا السُّٓوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذٰلِكَ وَاَصْلَحُٓوا اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١١٩﴾
اِنَّ اِبْرٰه۪يمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتاً لِلّٰهِ حَن۪يفاًۜ وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَۙ ﴿١٢٠﴾
شَاكِراً لِاَنْعُمِه۪ۜ اِجْتَبٰيهُ وَهَدٰيهُ اِلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَق۪يمٍ ﴿١٢١﴾ وَاٰتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةًۜ وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ
لَمِنَ الصَّالِح۪ينَۜ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ اِبْرٰه۪يمَ
حَن۪يفاًۜ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِك۪ينَ ﴿١٢٣﴾ اِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى
الَّذ۪ينَ اخْتَلَفُوا ف۪يهِۜ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ف۪يمَا كَانُوا ف۪يهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ اُدْعُ اِلٰى سَب۪يلِ
رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّت۪ي هِيَ
اَحْسَنُۜ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَب۪يلِه۪ وَهُوَ اَعْلَمُ
بِالْمُهْتَد۪ينَ ﴿١٢٥﴾ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِه۪ۜ وَلَئِنْ
صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِر۪ينَ ﴿١٢٦﴾ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا
بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ ف۪ي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾
اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا وَالَّذ۪ينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

119. Sonra (ayrıca), gerçekten senin Rabb'in cehâlet (kötü duyguların etkisinde kalarak Allah'ı, Onun azabını, âkıbetleri düşünmemek) sebebiyle kötülük (şirk, Allah'a iftira vs.) işleyip ardından tövbe ederek halini ıslah edenler hakkında, evet, hiç şüphesiz senin Rabb'in bundan sonra onlar hakkında Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek merhametlidir).

120. (Kureyş'in, İbrahim'in dininden oldukları iddiasının aksine) İbrahim, gerçekten bâtıla itibar etmeyip hakka yönelmiş, Allah'a itaatkâr (tek başına)bir ümmet idi (ondaki faziletler, bir ümmetin toplam faziletleri kadar idi. Yahut o, Tevhid ümmeti rehberi idi) ve o, asla Allah'a ortak koşanlardan olmamıştır.

121. İbrahim, Allah'ın nimetlerine şükredici idi; Allah onu (peygamber olarak) seçmiş ve kendisini dosdoğru yola hidâyet etmişti.

122. Biz, İbrahim'e dünyada da güzellik verdik; hiç şüphesiz öbür dünyada da o, (Cennette yüksek derece sahibi olan) salihlerdendir (hayırlılardandır).

123. Sonra da ey Muhammed! Biz sana: "Bâtıla itibar etmeyip hakka yönelmiş olan İbrahim'in dinine uy!" diye vahyettik. Ve İbrahim, hiçbir zaman müşriklerden olmamıştır.

124. Cumartesi tatili (yasağı) ancak onda (peygamberleriyle) anlaşmazlığa düşenlere (Yahudi'lere) farz kılınmıştı. (Yahut Cumartesi cezası olan maymunlaştırma, / Bakara:65./ ancak onda avlanma yasağını ihlal edenlere verilmiştir.) Hiç kuşkusuz senin Rabb'in, kıyamet günü, anlaşmazlığa düşmüş oldukları şey hakkında da aralarında hüküm verecektir.

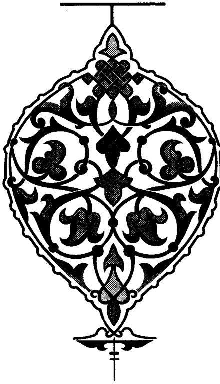
125. Ey Muhammed! Sen insanları Rabb'inin yoluna hikmetle (Kur'an'la, hakkı ortaya koyan sağlam aklî delillerle) ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde tartış. Çünkü şüphesiz senin Rabb'in, yolundan sapanları (iman etmeyecek olanları) en iyi bilendir; O, hidâyete erecek olanları da en iyi bilendir.

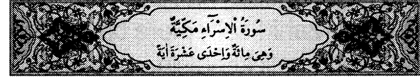
126. Bir de, eğer (savaştığınız kâfirlere) ceza verecek olursanız, mutlaka size verilen cezanın misliyle ceza verin. Ancak eğer gerçekten sabredecek olursanız, elbette bu, sabredenler için daha hayırlıdır.

127. Ey Muhammed! Sen sabret! Senin sabrın da, ancak Allah'ın yardımıyla olur. Hem de sakın, onlar için (o kâfirler iman etmedikleri için, Müslüman'lara yapılanlar için) üzülme; kuracakları şer planlarından da canını sıkma (kaygılanma)!

128. Çünkü şüphesiz Allah, takvâ sahipleriyle (İlâhî buyruğa muhalefetten sakınanlarla) ve layıkıyla iyilik edenlerle beraberdir.

(124) Rivâyet olunuyor ki, Hz. Musa, Yahudi'lere haftanın bir gününü ibadete ayırmalarını emretti ve bunu da Cuma günü olarak tayin etti. Yahudi'ler ise ona karşı çıktılar ve: "Biz, Allah'ın, göklerin ve yerin yaratılışını tamamladığı gün olan Cumartesi gününü istiyoruz" dediler. Yalnız Yahudi'lerden küçük bir grup, Cuma gününe razı oldular. Allah (C.) da, onların Cumartesi günü tatil yapmalarına izin verdi ve kendilerini, o gün avlanmalarını haram kılmakla imtihan etti. Bunun üzerine Cuma gününe razı olanlar; Allah'ın emrine hep itaat ettiler. Diğerleri de Cumartesi günü avlanmıyorlardı; ancak onlardan sonra gelenler, avlanma yasağını ihlal ettiler. Allah (C.) da, onları beden veya ruh olarak maymunlara çevirdi.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
سُبْحَانَ الَّذ۪ٓي اَسْرٰى بِعَبْدِه۪ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى
الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذ۪ي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ اٰيَاتِنَاۜ اِنَّهُ
هُوَ السَّم۪يعُ الْبَص۪يرُ ﴿١﴾ وَاٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪لَ اَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُون۪ي وَك۪يلًاۜ ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةَ
مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍۜ اِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَٓا اِلٰى
بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪لَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَب۪يرًا ﴿٤﴾ فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ اُو۫لٰيهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَنَٓا اُو۬ل۪ي بَأْسٍ شَد۪يدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِۜ وَكَانَ
وَعْدًا مَفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَاَمْدَدْنَاكُمْ
بِاَمْوَالٍ وَبَن۪ينَ وَجَعَلْنَاكُمْ اَكْثَرَ نَف۪يرًا ﴿٦﴾ اِنْ
اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ وَاِنْ اَسَأْتُمْ فَلَهَاۜ فَاِذَا جَٓاءَ
وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِيَسُٔٓوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا
دَخَلُوهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْب۪يرًا ﴿٧﴾

İSRÂ SÛR ESİ: 17

İsrâ sûresi Mekke'de 50. Sûre olarak nâzil olmuştur; 111 âyettir. İsrâ, gece yürüyüşü anlamına gelir. Peygamber'imizin (S.) Mi'racının Mekke'den Kudüs'e kadar olan bölümü bu sûrede anlatıldığı için sûreye İsrâ adı verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kendisine âyetlerimizden bir nicesini göstermek için kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini (vahyin ve peygamberlerin yurdu olması, akarsular ile meyvelerinin bolluğu gibi dinî ve dünyevî olarak) mübarek kıldığımız (kutlandırdığımız) Mescid-i Aksa'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir. Şüphesiz O, yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Besîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

2. Biz, Musa'ya da o Kitabı (Tevrat'ı) verdik

ve onu İsrail Oğulları'na , Benden başkasını da Vekîl (zahirî sebeplere başvurduktan sonra, işlerin halli kendisine bırakılan, kendisine güvenilip dayanılan tanrı) edinmemeleri için bir hidâyet rehberi kıldık.

3. Ey Nûh ile birlikte gemiye yükleyip taşıdığımız kimselerin nesli! O, gerçekten (Bize) çok şükreden bir kuldu. (İşte o ve yanındakiler bu sayede kurtuldular; siz de şükredici olun!)

4. Biz, o Kitapta İsrail Oğulları'na kesin hükmümüzü şöyle anlattık: Siz (peygamberlerinizi dinlemezseniz) o topraklarda hiç şüphesiz iki kez fesat (bozgınculuk) çıkaracaksınız ve hiç kuşkusuz pek büyük azgınlık (dikbaşlık) edeceksiniz.

5. Nihâyet bu ikisinden ilkinin cezasının vâdesi gelince, pek çetin dövüşen kullarımızı üzerinize gönderdik de, onlar (sizi bulup öldürmek ve yağma için) evlerin içini bile aramışlardı. Bu da, yerine gelecek bir (ceza) vaadi idi.

6. Sonra onlara karşı size tekrar üstünlük verdik; size mallar ve çocuklar vererek gücünüzü arttırdık ve topluluğunuzu (ordunuzu) daha da çoğalttık.

7. Eğer iyilik edecek olursanız, kendinize iyilik etmiş olursanız; eğer kötülük edecek olursanız, yine kendinize etmiş olursunu. Nihâyet öbürünün ceza vâdesi gelince, size, yüzünüze yansıyacak üzüntü, keder versinler ve daha önce girdikleri gibi yine o Mescide (Süleyman Tapınağı'na) girip tahrip etsinler ve ellerine geçirdikleri her şeyi büsbütün kırıp döksünler diye, çetin düşmanlarınızı üzerinize gönderdik.

(1) Gece yolcuğu demek olan İsrâ ile yükseliş demek olan Mi'râc mucizesinin kaç kez gerçekleştiği konusunda görüş ayrılığı olduğu gibi, Hicret'ten ne kadar zaman önce gerçekleştiği hususunda da görüş ayrılığı vardır: Bir rivâyete göre Hicret'ten 6 ay önce, bir rivâyete göre 1 sene önce, bir rivâyete göre 1 sene 3 ay önce, bir rivâyete göre 1 sene 5 ay önce, bir rivâyete göre 3 sene önce, bir rivâyete göre Hicret'ten 7 sene önce gerçekleşmitir. Bir rivâyete göre de, peygamberlik gelmeden önce olmuştur.

İsrâ ve Mi'racın, yalnız ruh ile mi, yoksa beden ile beraber mi ve uyanıklık halinde mi, yoksa uyku halinde mi gerçekleştiği konusunda da görüş ayrılığı vardır. Ancak peygamberlerin rüyaları da gerçektir.

Peygamber'imiz (S.), Yatsı namazından sonra uyurken Mi'rac mucizesi gerçekleşti. Mi'rac esnasında kâinatın sırları, Cennet ve Cehennem, Peygamber'imize (S.) gösterildi. Beş vakit namaz da Mi'racta farz kılındı.

Namazların önce elli vakit olarak farz kılındığı ve dönüşte Hz. Musa'nın tavsiyesiyle tekrar, tekrar geri dönüp yalvarması üzerine bu sayının onar, onar, ya da beşer, beşer indirilip son gidişinde de beş vakte indirldiği rivâyeti ise, sahih değildir. Çünkü uygulanması mümkün olmayan bir ibadeti, Allah (C.), baştan farz kılmaz. Zira günde elli vakit namaz demek, başka hiçbir işle meşgul olmamak demektir. Peygamber'imizin, bunu idrâk etmemesi ve ancak Hz. Musa'nın uyarısıyla bunun farkına varmış olması da, Peygamber'imize -hâşâ- cehâlet isnat etmekten başka bir şey değildir.

Emevî hükümdarı Abdülmelik döneminde (M.685-705) Mekke, 10 yıl kadar Abdullah bin Zübeyr'in hâkimiyetinde kaldı. Abdülmelik, bu süre içinde, Mekke'ye gidecek olan hacıların, isteyerek veya istemeyerek Abdullah bin Zübeyr'e biat etmelerinden endişe ettiği için, Kudüs'ü Mekke'ye alternatif olarak göstermeye çalıştı; bunun için de, başta İbni Şihâb el- Zührî olmak üzere bazı şahıslara, Kudüs ile İsrâ ve Mi'rac hakkında çok rivâyetler uydurttu. Bunun sonunda birbirleriyle çelişen, zahir ile bâtının, madde ile mananın ve mecâz ile hakiketin birbirine karıştırıldığı rivâyetler ortya çıktı. Örneğin:

Bir rivâyete göre, İsrâ, Kâbe'den (Mescid-i Haram'dan) başlamıştır.(Buharî) Diğer bir rivâyete göre, Peygamberin (S.) evinin tavanı açılıp oradan alınmıştır.(Buharî) Bir diğer rivâyete göre ise, İsrâ, Peygamber'imiz (S.), Ebu Talib'in kızı Ümmü Hâni evinde yatsı namazından sonra yatarken başlamıştır. (Beyhekî, İbni İshak)

Yine, bir rivâyete göre, Peygamber'imiz (S.)

Mescid-i Haram'da yatarken Cebrâil, onu alıp Zemzem kuyusunun yanına götürmüş ve orada göğsünü yarıp kalbine iman ve hikmet doldumuştur. (Buharî) İşte bu da, mecâz ile hakikati birbirine karıştırmaktan başka bir şey değildir.

Yine, Peygamber'imizin dünya semasında Nil ile Fırat nehirlerini görmesi rivâyeti de, (Buharî) bu kabildendir.

Buharî rivâyetine göre, Peygamber'imiz (S.), uyandığında yine Mescid-i Haram'da bulunuyordu.

Yine, rivâyetlere göre, Cebrâil, bu yolculuk için Burak diye bir binek getirmiş; ancak bu binek, önce Peygamber'imizin binmesine razı olmayıp tepki göstermiş; sonra Cebrâil'in telkinleriyle uysallaşıp rıza göstermiş ve Kudüs'e varıldığında da, bu binek, kaçmaması için, Cebrâil'in kayada açtığı deliğe bağlanmıştır. (İbni Hanbel, Müslim, Taberî, İbni Ebu Hatem, Bezzâr, Beyhekî)

Rivâyetlere göre, daha önce diğer peygamberler de, Burak denilen bu binek sırtında yolculuk yapmışlar ve onlar da, onu Kudüs'te o kaya deliğine bağlıyorlarmış. (Beyhekî)

Pekiyi, Burak denilen bu kutsal binek, niye aksilik göstersin ve niye kaçmaması için kayada açılan sağlam deliğe bağlansın?

Yine, bazı rivâyetlere göre, Peygamber'imiz, Mi'rac'ta Hz. Musa'yı yedinci semada görmüş ve dönüşte de onun tavsiyesiyle defalarca geri dönüp 50 vakit namaz, 5'e indirilinceye kadar Allah'a (C.) yalvarmıştır. (Buharî, İbni Hanbel)

Bazı rivâyetlere göre ise, Peygamber'imiz, o gece Hz. Musa'nın mezarının üstünden geçmiş ve onun, mezarında namaz kıldığını görmüş. (Müslim, Ebu Ya'lâ)

Yine, bazı rivâyetlere göre, Peygamber'imiz (S.), Mi'rac'a çıkmadan önce Beytü'l- Makdis'te toplanan bütün peygamberlere imam olup namaz kıldırmış. (İbni Hanbel, Taberî, İbni Ebu Hatem, Beyhekî) Bazı rivâyetlere göre ise, Peygamber'imiz, Mi'rac'tan indikten sonra Beyt'l- Makdis'te Peygamberlere namaz kıldırmıştır. (İbni Kesir-Tefsir) Diğer bazı rivâyetlere göre ise, Peygamber'imiz ile Cebrâil, Beytü'l Makdis'e girmişler ve her biri kendi başına iki rekât namaz kılmıştır. Bazı rivâyetlerde ise, Peygamber'imizin, Beyt'l Makdis'e girmesi, orada namaz kılması ve göğe çıkması da anlatılmamaktadır. (Beyhekî, İbni Kesir)

Rivâyetlerin çoğunda, Hz. Musa'nın, tavsiyeleriyle Peygamber'imize yardım ettiği anlatılırken, bazı rivatlerde ise, Peygamber'imiz ile Cebrâil, Hz. Musa'nın yanından geçerken, Hz. Musa'nın bağırıp çağırarak: "Ona çok ikramda bulundun; onu benden üstün kıldın!" dediğini duymuşlar ve Peygamber'imiz, onun kim olduğunu ve kime öyle yüksek sesle konuştuğunu sormuş; Cebrâil de, onun Musa olduğunu ve Allah'a hitap ettiğini söyleyince, Peygamber'imiz de, onun öyle bağırıp çağırarak Allah'a (C.) hitap etmesinden hayret etmiş ve Cebrâil de: "Allah, onun çok hiddetli bir insan olduğunu biliyor" demiş. (Beyhekî, İbni Kesir)

İşte bunlar ve daha nice benzerleri de gösteriyor ki, İsrâ ve Mi'rac rivâyetlerine de çok asılsız rivâyetler karışmıştır.

(5, 6, 7) İsrail Oğulları'nın çıkardıkları iki fesattan (bozgunculuktan) ilkinin azabının vâdesi gelince, Allah (C.), onların üzerine çetin savaşçılar gönderiyor. Bazılarına göre, bunlar Ninova Kralı Sanherib'in ordusu idi. Diğer bir görüşe göre ise, bunlar, Câlût ordusu idi. Bir diğer görüşe göre ise, bunlar, Babil Kralı Lehrasbe'nin baş kumandanı Buhtenassar (Nabokodonosor) ordusu idi. İşte bu ordu, İsrail Oğulları'nın bilginlerini ve büyüklerini öldürüyor; Tevrat'ı yakıyor; Kudüs Tapınağını tahrip ediyor ve İsrail Oğulları'ndan 70 bin kişiyi esir alıp götürüyor.

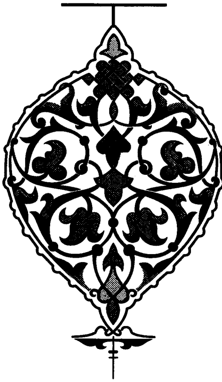
Bu olaydan yaklaşık bir asır sonra İsrail Oğullari, peygamberlerinin öğütlerini dinleyip şirkten, bozgunculuktan tövbe edip tekrar Tevhid inancına ve adalete dönünce, Allah (C.) da, onlara üstünlük ve zaferler verdi. Denilir ki, bu zafer, Buhtenassar'ın öldürülmesi ve İssrail Oğulları'nın, esirlerini mallarını kurtarmaları ve kendi bölgelerinde tekrar hâkimiyetlerini kurmalarıdır. Şöyle ki: İsfendiyar'ın oğlu Behmen, hükümdarlığı dedesinden miras alınca, Allah (C.), İsrail Oğulları'na karşı onun kalbine şefkat verdi. O da İsrail Oğulları'nın esirlerini geri Şam'a (Suriye ile Flistin'e) gönderdi ve Danyal'ı da onlara hükümdar tayin etti. Onlar da yurtlarında iktidarda bulunan Buhtenassar'ın adamlarına karşı zafer kazandılar.

Diğer bir görüşe göre bu zafer, Hz.Davud'un Câlût'ü öldürmesidir.

Sonra İsrail Oğulları yine Tevhid ve adaletten ayrılınca, Allah (C.), Farsları onlara musallat kıldı; onlar da, İsrail Oğulları'ndan binlercesini öldürüp mallarını yağma ettiler.

Hz. Musa ile Hz.İsa arasında İsrail Oğulları'na gönderilen peygamberler içinde "Dört Büyük Peygamber" olarak vasıflandırılan Eş'iyâ (Eşa'ya M.Ö. 8. asır), Ermiya (M.Ö.5. asır), Hazkıyal (M.Ö.5. asır) ve Danyal (M.Ö.4. asır) peygamberler, Tevhid ve adalet için çok çetin mücadeleler vermişler ve kendileri ile Tevhid ehli mü'minler, hükümdarlardan çok ağır baskılar ve zulümler görmüşlerdir.

İsrail Oğulları, anılan peygamberlerin uyarılarına kulak tıkıyor ve şöyle diyorlardı: "Bizim düşmanlarımız, putperesttir; biz onlardan da mı kötü durumdayız ki, Allah, bize bela göndersin!" Peygamberleri ise, onlara, Tevhidden sonra şirke, adaletten sonra zulme bulaşanların başına, mutlaka düşmanlarının musallat kılınacağının, Sünnetullah (Allah'ın değişmez kanunu) olduğunu anlatıyorlardı.

عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَرْحَمَكُمْ وَاِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
حَصِيرًا ﴿٨﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدٖي لِلَّتٖي هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
الْمُؤْمِنٖينَ الَّذٖينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَبٖيرًا ﴿٩﴾ وَاَنَّ
الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ
الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَٓاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا
الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَٓا اٰيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَٓا اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنٖينَ وَالْحِسَابَ
وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصٖيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنَاهُ طَٓائِرَهُ
فٖي عُنُقِهٖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتَابًا يَلْقٰيهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ اِقْرَاْ
كِتَابَكَ كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسٖيبًا ﴿١٤﴾ مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا
يَهْتَدٖي لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ اُخْرٰى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبٖينَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَاِذَٓا اَرَدْنَٓا
اَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفٖيهَا فَفَسَقُوا فٖيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا
الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمٖيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ
نُوحٍ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهٖ خَبٖيرًا بَصٖيرًا ﴿١٧﴾

8. Ola ki, Rabb'iniz size merhamet eder. Ancak eğer siz (ikincisinden sonra yine bozgunculuğa) dönecek olursanız, Biz de (sizi cezalandırmaya) döneriz. Biz Cehennemi de kâfirler için zından kıldık.

9. Kuşkusuz bu Kur'an, en doğru yola iletir; (İslam'a göre) iyi işler yapan mü'minlere de, kendileri için gerçekten büyük mükâfat olduğunu müjdeler.

10. Öbür dünya hayatına (ya da bedenî hayatına) inanmayanlara gelince, onlar için de pek acı veren bir azap hazırlamışızdır.

11. İnsan, (öfke, bunalım zamanlarında kendisi ve ailesi için) hayrı istediği kadar (beddua yaparak) şerri de ister (Yahut şer olan bir şeyi hayır sandığı için ister). Zaten insan çok acelecidir.

12. Biz, gece ile gündüzü (kudretimizi gös-

teren) iki âyet (delil) olarak yarattık. Böylece (dinlenmeniz için) gece âyetini sönük (karanlık) kıldık; gündüz âyetini ise aydınlık kıldık ki, (hayatınız için gerekli olan) Rabb'inizin lütuf ve keremini (nimetlerini) arayasınız ve (gece ile gündüzle) yılların sayısını ve (vakitlerin) hesabını bilesiniz. Biz her şeyi de gereği gibi açık anlattık.

13. Biz her insanın (hayır ve şer olarak) yaptığını da kendi boynuna doladık. Kıyamet günü onun önüne açılmış olarak duran (amellerini gösteren) bir kitap da çıkaracağız.

14. Kendisine: "Oku kitabını! Bugün hesap sorucu olarak sana kendi nefsin yeter" denecek.

15. Her kim doğru yolu tutacak olursa, ancak kendisi için tutmuş olur; her kim de doğru yoldan sapacak olursa, işte o da ancak kendi aleyhine sapmış olur. Zaten hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez. Biz önce bir Elçi (peygamber) göndermedikçe de kimseye azap edecek değiliz.

16. Biz, bir ülkeyi (yaptıklarından dolayı) helâk etmek istediğimizde de, oranın şımarık zengin ileri gelenlerine hakkı (hayrı) emrederiz. (Yahut adalet uygulanmadığı için oranın şımarık zenginlerini çoğaltırız. Yahut halkın istemesiyle, oranın yönetimini şımarık zenginlerin eline veririz.) Bundan sonra onlar yoldan çıkarlar. Böylece o ülke helâke müstahak olur. Bunun üzerine Biz orayı yerle bir (perişan) ederiz.

17. Nitekim Biz, Nûh'tan sonra nice kuşakları helâk ettik. Kullarının günahlarını pekiyi bilen ve gören olarak da Rabb'in yeter.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَٓاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَۚ يَصْلٰيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ
اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُو۬لٰٓئِكَ كَانَ
سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُمِدُّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ وَهٰٓؤُ۬لَٓاءِ مِنْ عَطَٓاءِ
رَبِّكَۜ وَمَا كَانَ عَطَٓاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍۜ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾
لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُولًا ﴿٢٢﴾
وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّٓا اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًاۜ
اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَٓا اَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَٓا اُفٍّ وَلَا
تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ
مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًاۜ ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا
فِي نُفُوسِكُمْۜ اِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَاِنَّهُ كَانَ لِلْاَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾
وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ
تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ اِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُٓوا اِخْوَانَ الشَّيَاطِينِۜ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

18. Her kim yalnız, şu çabuk geçen dünyayı dileyecek olursa, bu dünyada dilediğimiz kadarını onlardan (yahut yalnız ganimette Müslüman'lara ortak olmak için seferlere katılan münafıklardan) dilediğimiz kimseye çabucak veririz; sonra da (öbür dünyada) onun için Cehennemi (mekân) kılarız; o, yerinmiş ve (Allah'ın rahmetinden) kovulmuş olarak Cehenneme girecektir.

19. Her kim de, (şirkten uzak bir imanla) mü'min olarak öbür dünyayı dileyecek ve onun için gereği gibi çalışacak olursa, işte bu gibilerin çalışması makbûldür (değerlenmiş olur).

20. Biz, hepsine, onlara da, bunlara da (yalnız bu dünyayı isteyenlere de, âhireti isteyenlere de bu dünyada) senin Rabb'inin vergisinden sürekli olarak yardım ederiz. Zaten senin Rabb'inin vergisi kimseden esirgenmiş değildir.

21. Bak, Biz, bu dünyada insanların, kimini kiminden nasıl üstün kılmışızdır. Âhırette ise, elbette ki derecelerin ve üstünlüklerin farkları daha büyüktür.

22. Sakın, Allah ile birlikte başka bir tanrı edinme! Yoksa yerinmiş ve tek başına terk edilmiş bir âciz olarak otura kalırsın.

23. Ayrıca, senin Rabb'in kesin olarak hükmetti ki, Kendisinden başkasına asla tapmayacaksınız; ana-babanıza mutlaka layıkıyla iyilik edeceksiniz. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi, senin yanında yaşlanacak olursa, sakın, onlara: "Öf!" bile deme ve onlara kaba davranma (istediklerini vermemezlik etme); onlara hep güzel (tatlı) söz söyle!

24. Hem de, onlara olanca merhametini göstererek alçakgönüllülükle üzerlerine kol-kanat ger ve: "Rabb'im, onlar, küçükken beni nasıl yetiştirdilerse, Sen de onları öyle esirge!" diyerek dua et!

25. Sizin Rabb'iniz içinizde olanları en iyi bilendir. Eğer siz dürüst olursanız, bilin ki, şüphesiz Allah, halisane tövbe edenler için Ğafûr'dur(pek bağışlayıcıdır).

26. Bir de, akrabaya, yoksula ve yolda kalmış yolcuya hakkını ver (malî yardımda bulun); gereksiz yere de malını saçıp savurma!

27. Çünkü gereksiz yere malını saçıp savuranlar, gerçekten şeytanların yoldaşlarıdır. Şeytan ise, Rabb'ine karşı çok nankör olmuştur.

وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَٓاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا
فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً اِلٰى عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِه۪ خَب۪يرًا بَص۪يرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا
تَقْتُلُٓوا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَاِيَّاكُمْ اِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خِطْـًٔا كَب۪يرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰٓى اِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَٓاءَ
سَب۪يلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّت۪ي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ
مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّه۪ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ اِنَّهُ
كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَت۪يمِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ اَحْسَنُ
حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُ وَاَوْفُوا بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُ۫لًا ﴿٣٤﴾
وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَق۪يمِ
ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَأْو۪يلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِه۪ عِلْمٌ
اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُو۬لٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُ۫لًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

28. Eğer Rabb'inden umduğun bir rahmet (mal) erişinceye değin onlara (akraba vs.nin) yüzüne bakamayacak olursan (yardım edemeyecek olursan), hiç olmazsa onlara teselli edici bir söz söyle (dua et)!

29. Bir de, elini boynuna bağlama (sıkı tutma); büsbütün de açma; yoksa yerinir (dillere düşer), mallarının hasretini çekersin.

30. Şüphesiz senin Rabb'in kimi dilerse, onun rızkını bol verir; kimi dilerse onun rızkını da daraltır. Çünkü kuşkusuz Rabb'in, kulları için Habîr'dir (bütün yaptıklarından haberdardır), Basîr'dir (her şeylerini görendir).

31. Bir de, sakın, yoksulluk endişesiyle çocuklarınızın canına kıymayın. Onların da, sizin de rızkınızı Biz veririz. Onların canına kıymak, gerçekten pek büyük bir günahtır.

32. Bir de, zinaya yaklaşmayın! Çünkü o, gerçekten bir hayâsızlıktır ve ne kötü bir yoldur!

33. Bir de, Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı bir kimseyi sakın öldürmeyin; meğer ki, (masum bir insanı taammüden öldürmek gibi) haklı bir sebep ola. Her kim de, haksız olarak öldürülecek olursa, Biz, onun velisine hakkını arama yetkisini verdik. Ancak o veli de kısasta aşırı gitmesin (suçludan başkasına dokunmasın. Yahut işkence yaparak kısas yapmasın; cenazenin uzuvlarını kesmesin. Yahut insanlar, kısası aklından çıkarmayıp öldürme hususunda dikkatli olsun)! Çünkü şüphesiz veli, (hakkını aramak için yetkililer tarafından) yardım görmektedir. (Yahut öldürülen kimse, dünyada kısas ile, öbür dünyada da mükâfat ile yardım görmektedir.)

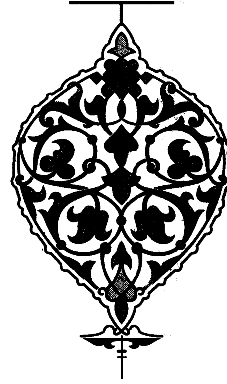
34. Bir de, öksüz, rüştüne (erginlik çağına) erinceye değin onun malına ancak en güzel (ona katkı yapacak) şekilde yaklaşın. Allah'ın sizden aldığı (sizin Allah'a ve insanlara verdiğiniz) sözü de yerine getirin. Çünkü söz vermek, sorumluluk gerektirmektedir.

35. Bir de, ölçerken de tastamam ölçün; tartarken de doğru terazi ile tartın. İşte bu daha hayırlıdır ve sonuç bakımından en güzelidir.

36. Bir de, (özellikle inançla ilgili konularda, suçlama ve şahitlik konularında) hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyin ardına (başkasını taklit ederek, ya da gaybe hükmederek) düşme. Çünkü şüphesiz kulak, göz ve gönül, işte bunların hepsi ondan (yahut bunlardan sahipleri) sorumludur.

37. Bir de, yeryüzünde böbürlenerek (kurula, kurula) yürüme! Çünkü sen, bu yeri asla yaramazsın; boyca da dağlara eremezsin.

38. İşte bütün bunlardan (22. âyetten itibaren zikredilen 25 hasletten) kötü olanları, Rabb'in katında çirkin (istenmeyen sevimsiz) şeylerdir.

ذٰلِكَ مِمَّٓا اَوْحٰٓى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِۜ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهاً اٰخَرَ
فَتُلْقٰى فِي جَهَنَّمَ مَلُوماً مَدْحُوراً (٣٩) اَفَاَصْفٰيكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ
مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثاًۜ اِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلاً عَظِيماً (٤٠) وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي
هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُواۜ وَمَا يَزِيدُهُمْ اِلَّا نُفُوراً (٤١) قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُٓ
اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ اِذاً لَابْتَغَوْا اِلٰى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلاً (٤٢) سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى
عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّاً كَبِيراً (٤٣) تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوَاتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ
وَمَنْ فِيهِنَّۜ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْۜ
اِنَّهُ كَانَ حَلِيماً غَفُوراً (٤٤) وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ
وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَاباً مَسْتُوراً (٤٥) وَجَعَلْنَا عَلٰى
قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِٓي اٰذَانِهِمْ وَقْراًۜ وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ
فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ نُفُوراً (٤٦) نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ
بِهِٓ اِذْ يَسْتَمِعُونَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰٓى اِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ
اِلَّا رَجُلاً مَسْحُوراً (٤٧) اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلاً (٤٨) وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا
عِظَاماً وَرُفَاتاً ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقاً جَدِيداً (٤٩)

39. İşte bunlar (anılan hükümler), Rabb'inin sana vahyettiği hikmetlerdendir (öğütlerdendir). Yine, sakın, Allah ile birlikte başka bir tanrı edinme; yoksa yerinmiş ve (Allah'ın rahmetinden) kovulmuş olarak Cehenneme atılırsın.

40. (Ey meleklerin Allah'ın kızları olduklarını söyleyen müşrikler!) Öyleyse Rabb'iniz, (sizce tercih edilen) erkek çocukları hep size seçti de, Kendisi meleklerden (sizce tercih edilmeyen) kız çocuklar mı edindi? Hiç şüphesiz siz pek ağır bir söz söylüyorsunuz.

41. Ant olsun ki, düşünüp öğüt alsınlar diye, Biz bu konuyu da (Allah'a kız çocukların isnat edilmesi, çeşitli örnekleri, mükâfat vaatleri ile azap tehditlerini) Kur'an'da anlatıp dırmaktayız. Ancak bu, daha da uzaklaşmalarından başka onlara bir şey sağlamıyor.

42. Ey Muhammed! Eğer o müşriklerin dedikleri gibi Allah ile beraber başka tanrılar bulunsaydı, o takdirde bu tanrılar (Allah'ın kudretini ve kendi aczlerini bildikleri için, Allah'a sığınmak, Ona itaat edip yakınlık kazanmak için) şu Arş'ın sahibi olan Allah'a mutlaka bir yol ararlardı.

43. Allah, onların dediklerinden tamamen münezzeh ve pek yücedir.

44. Şu yedi gök, bu yer ve onlarda olanlar, Allah'ı tesbih (tenzih) ederler. Zaten hiçbir nesne yoktur ki, Onu överek tesbih etmesin. Ancak siz onların tesbihini kavrayamazsınız. Gerçekten Allah, Halîm'dir (azap için aceleci değildir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

45. Ey Muhammed! Zaten sen Kur'an okuduğun zaman, Biz seninle o âhırete (hiç veya bedenî olarak) inanmayanlar arasında gizli bir perde çekeriz.

46. Onlar (akıllarını ve iradelerini doğru kullanmadıkları için), Kur'an'ı anlamamaları için ayrıca (sanki) kalpleri üzerine perdeler, kulakları içine de bir ağırlık yerleştirdik. Sen Kur'an'da Rabb'ini bir tek (ortaksız) olarak andığında da, onlar arkalarına dönüp kaçarlar.

47. Onların seni dinlerken ne amaçla seni dinlediklerini, kendi aralarında gizli, gizli konuşurken de o zalimların: "Siz ancak büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz" dediklerini onlardan daha iyi biliriz.

48. Ey Muhammed! Bak, onlar senin için nasıl benzetmeler yapmışlar (şâir, büyücü, kâhin, mecnun demişler). İşte bu yüzden tamamen sapmışlar da, artık (şaşkınlar gibi) hiçbir yol (yahut hidâyete doğru bir yol) bulamazlar.

49. Bir de, onlar dediler ki: "Gerçekten biz bir yığın kemik ve toprak (un ufak) olmuşken, cidden yepyeni bir yaratılışla diriltilecek miyiz?"

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً اَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ اَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِى صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِى فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ
اِلَيْكَ رُؤُسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتٰى هُوَ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾
يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا
قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِعِبَادِى يَقُولُوا الَّتِى هِىَ اَحْسَنُ اِنَّ الشَّيْطَانَ
يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ اِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٣﴾
رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِكُمْ اِنْ يَشَاْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَشَاْ يُعَذِّبْكُمْ
وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِمَنْ
فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلٰى بَعْضٍ
وَاٰتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ اِلٰى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَاِنْ
مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوهَا
عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذٰلِكَ فِى الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

50. Ey Muhammed! Onlara (yeniden dirilmeyi inkâr edenlere) de ki: "İster bir taş olun, ister bir demir."

51. "İster göğüslerinizde (kafalarınızda hayat bulması) büyüyen şeylerden bir yaratık olun (yine yeniden diriltileceksiniz). Ardından diyecekler ki: "Kim bizi tekrar hayata döndürecek?" De ki: "Sizi ilkin yoktan var eden Allah!" Ardından onlar alaylı bir şekilde sana başlarını sallayacaklar ve: "Ne zaman bu?" diyecekler. De ki: "Belki de pek yakında!"

52. Allah sizi (diriltip) çağıracağı gün, hemen Ona hamdederek çağrısına uyacaksınız ve (mezarınızda) ancak pek az zaman kaldığınızı sanacaksınız.

53. Ey Muhammed! Mü'min kullarıma söyle ki, (müşriklere karşı sert davranmasınlar;) sözün en güzelini söylesinler. Çünkü şüphesiz şeytan, aralarında şerre kışkırtır (; sizin sert davranışınız, onları inada ve bozgunculuğa sevkedebilir). Çünkü şeytan gerçekten insanın apaçık büyük bir düşmanıdır.

54. (Kâfirlere söyleyeceğiniz sözün en güzeli de şudur:) "Rabb'iniz, sizi en iyi bilendir. O, diliyecek olursa, sizi esirger; diliyecek olursa size azap eder. Ey Muhammed! Zaten Biz seni onlara bir vekil olarak göndermedik.

55. Hem de, Rabb'in şu göklerde ve bu yerde olan herkesi en iyi bilendir. Ant olsun ki, Biz, (haiz oldukları manevî değerlerle) peygamberlerin kimini de kiminden üstün kılmışızdır. Biz, Davud'a da Zebûr'u vermiştik (Davud'un fazileti de hükümdarlığı sebebiyle değil, İlâhî vahye mazhar olması sebebiyledir).

56. Ey Muhammed! De ki, Allah'tan başka da tanrı sandıklarınıza haydin, yalvarın! İşte onlar (hastalık, yoksulluk, kıtlık gibi) sıkıntınızı sizden kaldırmaya da, başkalarına çavirmeye de muktedir olamayacaklar.

57. İşte onların yalvardıklarından (meleklerden) Allah'a en yakın olanları bile, Rabb'lerine daha da yaklaşmak için (ibadetlerle) vesile ararlar; Onun rahmetini umarlar ve azabından korkarlar. Çünkü senin Rabb'inin azabı, gerçekten sakınılacak bir azaptır.

58. Hiçbir memleket yoktur ki, Biz, kıyamet gününden önce onu ya âdi ölümlerle helâk etmeyelim, ya da çetin bir azap ile azap ederek yok etmeyelim. Bu, o Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) yazılıdır.

وَمَا مَنَعَنَآ اَنْ نُرْسِلَ بِالْاٰيَاتِ اِلَّآ اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُونَۜ
وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَاۜ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيَاتِ
اِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِۜ وَمَا
جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّت۪ٓي اَرَيْنَاكَ اِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْاٰنِۜ وَنُخَوِّفُهُمْۙ فَمَا يَز۪يدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا
كَب۪يرًا ﴿٦٠﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوٓا اِلَّٓا
اِبْل۪يسَۜ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ ط۪ينًاۚ ﴿٦١﴾ قَالَ اَرَاَيْتَكَ
هٰذَا الَّذ۪ي كَرَّمْتَ عَلَيَّۘ لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُٓ اِلَّا قَل۪يلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ
فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَٓاؤُ۬كُمْ جَزَٓاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ
اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ
وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْۜ وَمَا يَعِدُهُمُ
الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ اِنَّ عِبَاد۪ي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌۜ وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَك۪يلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمُ الَّذ۪ي يُزْج۪ي لَكُمُ الْفُلْكَ
فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَح۪يمًا ﴿٦٦﴾

59. Onların (Mekke kâfirlerinin) istedikleri mucizeleri göndermekten Bizi alıkoyan sebep, ancak, eski toplumların bu gibi mucizeleri yalanlamış (ve değişmez kanunumuzun gereği olarak, bu yüzden top yekün helâk) olmalarıdır. Nitekim Semûd kavmine o dişi deveyi açık bir mucize olarak vermiştik de, onlar o yüzden zalim olmuşlardı .(Bundan dolayı da helâk edilmişlerdi.) Zaten Biz, mucizeleri ancak (dünyevî ve uhrevî azaptan) korkutmak için göndeririz. (Onların istedikleri türden mucizeleri görüp de, iman etmeyen bir toplum da, mutlaka top yekün helâk edilir.)

60. Bir zaman da Biz sana demiştik ki: "Şüphesiz senin Rabb'in, insanları (ilmiyle, kudretiyle) kuşatmıştır. (Öyleyse hiç endişe etme! Mi'rac gecesinde, ya da Hudeybiyye antlaşmasından önce, hangi yıl olacağı belirtilmeden Mekke'ye gireceğinize dair) sana gösterdiğimiz o rüyayı ve Kur'an'daki o lânetli ağacı (lânetli olan Cehennem ehlinin yiyeceği, Cehennemin lânetli yerinde biten, lânet bir meyve ağacı olan ve taşları bile eriten Cehennem ateşinden hiç etkilenmeyen zakkum ağacını,) ancak insanlara imtihan vesilesi kıldık. Biz, o kâfirleri korkutuyoruz; ancak bu, onlara büyük bir azgınlık artırmaktan başka bir katkı yapmıyor.

61. Hani bir zaman da Biz, meleklere: "Âdem'e secde edin!" demiştik. Bunun üzerine İblis'ten başka bütün melekler secde etmişlerdi. İblis: "Ben, çamurdan yarattığın insana secde mi ederim!" demişti.

62. İblis demişti ki: "Şu benden üstün tuttuğuna bak! Ant olsun ki, eğer beni kıyamet gününe dek bırakacak olursan, pek azı müstesna, onun bütün neslini hiç kuşkusuz azdıracağım."

63. Allah buyurmuştu ki: "Haydi, git! Artık onlardan her kim sana uyacak olursa, işte Cehennem, gerçekten tam bir ceza olarak sizin cezanız olacaktır."

64. "Onlardan kime gücün yeterse, onu sesinle yerinden oynat; süvarilerin ve yayalarınla da üzerlerine yürü; mallarına ve evladına da ortak ol (bunlara haramı karıştır) ve onlara vaatlerde bulun!" Zaten şeytan aldatmadan başka onlara bir şey vaatetmez.

65. Şu muhakkak ki, Benim hâlis kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyetin olmayacak. Zatın onların vekili (gözeticisi, koruyucusu) olarak Rabb'in yeter.

66. Sizin Rabb'iniz Odur ki, (deniz ticareti yaparak) lütuf ve kereminden arayasınız diye sizin için gemileri denizde yüzdürüyor. Çünkü şüphesiz O, sizin için hep esirgeyici olmuştur.

وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِى الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ اِلَّا اِيَّاهُ فَلَمَّا
نَجّٰيكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾
اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ يُعِيدَكُمْ
فِيهِ تَارَةً اُخْرٰى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا
كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا
بَنِى اٰدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِى الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلٰى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا
كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ فَمَنْ اُوتِىَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَؤُنَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ فِى هٰذِهٖ
اَعْمٰى فَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَاِنْ كَادُوا
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِٓى اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ
وَاِذًا لَاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَٓا اَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ
تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ اِذًا لَاَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيٰوةِ
وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

67. Hem de, denizde size zarar dokunduğunda Allah'tan başka bütün yalvardıklarınız size hiç görünmez. Sonra O, sizi karaya çıkarıp kurtarınca, yine (Tevhid inancından) yüz çevirdiniz. Zaten insan hep çok nankör olmuştur.

68. Bundan (siz sahile çıktuktan) sonra da Allah'ın, kara tarafında sizi yere batırmasından, ya da üzerinize taş yağdırmasından emin mi oldunuz? Sonra kendinize hiçbir vekil (gözetici, koruyucu) de bulamazsınız.

69. Yoksa Allah'ın sizi tekrar denize döndürüp de, üzerinize korkunç bir fırtına göndermesinden, sonra nankörlüğünüz yüzünden sizi denizde boğmasından emin mi oldunuz? Sonra bunun için Bize karşı kendinize bir takipçi (yardımcı, koruyucu) de bulamayacaksınız.

70. Bir de, ant olsun ki, Biz, Âdemoğullarını gerçekten şerefli kıldık; onları karada ve denizde (vasıtalarla, güven içinde) taşıttık; kendilerine (kendi çabalarıyla, ya da çabaları olmadan) temiz, hoş rızklar verdik ve onları yarattıklarımızın çoğundan (melekler veya hâs melekler müstesna, peygamberler için bütün melekler de dâhil, bilgi, idrâk, üstün güç, mertebe bakımından) oldukça üstün kıldık.

71. Her insan toplumunu rehberleriyle (peygamberleriyle, dinî önderleriyle, dinleriyle, Kitaplarıyla, amel defterleriyle) çağıracağımız o gün, kimin amel defteri sağından verilecek olursa, işte onlar amel defterlerini (sevinçle) okuyacaklar ve onlar, en ufak bir haksızlığa uğratılmayacaklar.

72. Zaten her kim bu dünyada (sanki) kör (hakkı görmüyor) ise, işte o, öbür dünyada da kör olacaktır (kurtuluş yolunu göremeyecektir) ve (dünyada) yol bulmada ondan da daha şaşkındır.

73. Ey Muhammed! Hiç kuşkusuz o müşrikler (Müslüman olmak için bir takım ayrıcalıklar isteyen Sakîf Oğulları, ancak kendi putlarını da selamlaman şartıyla Hacer-i Esved'i selamlamana izin vereceklerini söyleyen Kureyş müşrikleri) az kalsın (peygamberlik inâyeti olmasa), sana vahyettiğimizden başkasını yalan yere Bize isnat etmen için, seni vahyettiğimizden saptıracaklardı ve o zaman seni yürekten bir dost edineceklerdi.

74. Hem de, eğer Biz sana (ismet vasfıyla) gerçekten sebat vermeseydik, ant olsun ki, az kalsın, onlara biraz olsun mutlaka meyledecektin.

75. (Farzı muhal) böyle olsaydı, elbette sana bu hayatın ve ölümün (öbür dünyanın) azabını kat, kat tattırırdık; sonra Bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamayacaktın.

وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَاِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا
قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ اَقِمِ الصَّلٰوةَ
لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسٰى
اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِى مُدْخَلَ
صِدْقٍ وَاَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِى مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا
نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ
زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَٓاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ
وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ اِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ
اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهِ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَؤُسًا ﴿٨٣﴾ قُلْ
كُلٌّ يَعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيلًا ﴿٨٤﴾
وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّى وَمَٓا اُوتِيتُمْ مِنَ
الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِى اَوْحَيْنَٓا
اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

76. Hem de, hiç kuşkusuz az kalsın, onlar (Mekke kâfirleri, planladıkları suikastla) seni ortadan kaldıracaklardı. Bundan dolayı seni ordan çıkarmış oluyorlardı (sen oradan hicret etmek zorunda kalıyordun). Zaten o takdirde (suikast planlarını gerçekleştirmiş olsalardı) senden sonra kendileri de orada ancak pek az kalabileceklerdi.

77. Senden önce gönderdiğimiz Elçilerimiz için Sünnet (kanun) hep böyle olmuştur (peygamberlerine bunu yapanlar helâk edilmişlerdir). Zaten sen Bizim Sünnetimizde (kanunumuzda) hiçbir değişiklik bulamazsın.

78. Gündüzün güneşin zevâlinden (orta noktadan batıya dönmesinden) gecenin kararmasına kadar (belirlenen vakitlerde) namazı gereğince (müşriklerin namazı gibi değil, İslam'a göre) kıl; bir de Sabah Kur'an'ını oku (namazını kıl); çünkü Sabah Kur'an'ı (namazı) gerçekten (gece ile gündüz meleklerince) şahitlidir. (Yahut bu vakit, uyku ile uyanıklık, aydınlık ile karanlık vs. itibarıyla İlâhî kudretin açık bir göstergesidir.)

79. Ey Muhammed! Bir de, sana mahsus ilave bir farz olmak üzere gecenin bir vaktinde uyan da, namaz kıl! Umulur ki, Rabb'in seni makam-ı Mahmûd'a (Övülmüş Makama, kıyamet günü yalnız sana verilecek olan pek özel teşrifatlı makama) gönderir (yükseltir).

80. Ve de ki: Rabb'im, beni doğru dürüst (hoşnut olarak Medine'ye, yahut mezara) koy ve doğru dürüst (hoşnut olarak Mekke'den, yahut kıyamet günü mezardan) çıkar ve katından bana yardımcı bir güç ver!

81. Yine, de ki: Hak geldi; bâtıl yıkıldı. Çünkü bâtıl gerçekten hep yıkılmaya mahkûm olmuştur.

82. Hem de, Biz, Kur'an'la mü'minler için şifa ve rahmet olan bilgileri indiriyoruz; zalimlerin ise ancak hüsrarını arttırır.

83. Bir de, Biz, şu insana ne zaman nimet verirsek, (Allah'ın zikrinden, şükürden) yüz çevirir ve yan çizer; ne zaman da ona kötülük dokunsa, iyice umutsuzluğa düşer.

84. De ki: Herkes (aklını ve hür iradesini kullanmasına bağlı olan) haline göre davranır. Sonuçta, senin Rabb'in, kimin doğru yolu tuttuğunu en iyi bilendir.

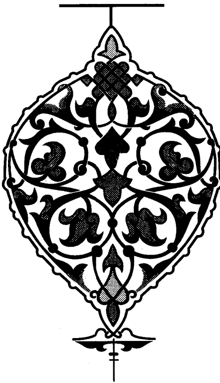
85. Ayrıca, onlar (Mekke kâfirleri, Yahudi'lerin telkiniyle) sana ruhun ne olduğunu sorarlar. De ki: Ruh, Rabb'imin emrindendir. (Rabb'imin, "Ol!" emriyle vücuda gelmiş maddesiz bir varlıktır. Yahut onun mahiyetini ancak Rabb'im bilir. Yahut

sana Cebrâil'i sorarlar...) Size ise ancak az bir bilgi verilmiştir.

86. Ant olsun ki, eğer Biz diliyecek olsak, sana vahyettiklerimizi (Kur'an'ı) de hiç şüphesiz ortadan (gönüllerden) tamamen kaldırırız; sonra sen onu geri getirmek için Bize karşı bir vekil (yardımcı, koruyucu) de bulamazsın.

(78) İbni Mes'ud'dan rivâyet olunan bir hadiste şöyle denilmektedir:

"Müslüman'lardan ilk kalkacak olan emanettir (güvenilirlik ve hukuka saygıdır); en son kalkacak olan da namazdır. Öyle toplumlar gelecekler ki, dinleri olmadığı halde namaz kılacaklar. Bu Kur'an'a gelince, bir zaman gelecek ki, Müslüman'ların (!) hayatında ondan hiçbir şey kalmayacaktır."

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لَئِنِ
اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى
أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى
تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ
وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ
كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾
أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ
كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا
إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾
قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا
عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

87. Ancak Rabb'inin rahmeti olarak Kur'an yerli yerinde kalmıştır. Çünkü senin Rabb'in sana olan lütfu keremi gerçekten hep pek büyük olmuştur.

88. De ki: Ant olsun, bu Kur'an'ın bir benzerini meydana getirmek üzere bütün insanlar ve cinler bir araya gelecek olsalar, birbirlerine arka (yardımcı) da olsalar, yine de onun benzerini meydana getiremezler.

89. Yine ant olsun ki, Biz, bu Kur'an'da insanlara her bir misalden türlü, türlü anlattık; ancak şu insanların birçoğu inkârcılıktan başka bir şeyi kabul etmediler.

90. Ve dediler ki: "Sen bizim için yerden bir pınar fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyeceğiz."

91. "Yahut meğerki senin eşsiz bir hurma bahçen ve bir üzüm bağın olup da, sen içlerinden şarıl, şarıl ırmaklar akıtasın."

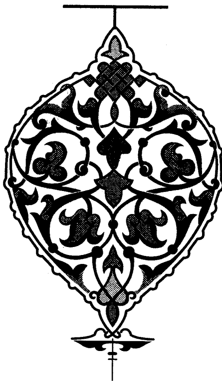
92. "Yahut meğerki iddia ettiğin gibi, göğü parçalar halinde üzerimize düşüresin veyahut Allah ile melekleri karşımıza getiresin."

93. "Yahut da meğerki senin, altından bir evin olsun veya gökyüzüne çıkasın. Bize, okuyacağımız bir kitap indirmedikçe göğe çıktığına da asla inanmayacağız." De ki: "Sübhanllah (Rabb'imi tenzih ederim) ! Ben sadece Elçi (peygamber) olan bir beşerim."

94. Zaten o insanlara (müşriklere) hidâyet rehberi geldiğinde, iman etmelerine, "Allah bir beşer mi Elçi olarak göndermiş!" demelerinden başka bir şey engel olmamıştır.

95. De ki: "Eğer yeryüzünde gezip dolaşan yerleşik melekler olsaydı, elbette Biz de onlara Elçi olarak gökten bir melek indirirdik."

96. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Çünkü O, gerçekten kulları için hep Habîr (her şeyden hakkıyla haberdar), Basîr (her şeyi hakkıyla gören) olmuştur."

وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِۚ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِهٖۜ
وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا
وَصُمًّاۜ مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَع۪يرًا ﴿٩٧﴾ ذٰلِكَ
جَزَٓاؤُ۬هُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا وَقَالُٓوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا
وَرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَد۪يدًا ﴿٩٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ
لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ ف۪يهِۜ فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَٓائِنَ رَحْمَةِ رَبّ۪ٓي اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
الْاِنْفَاقِۜ وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى
تِسْعَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسْـَٔلْ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ اِذْ جَٓاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ
فِرْعَوْنُ اِنّ۪ي لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ
مَٓا اَنْزَلَ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ بَصَٓائِرَۚ وَاِنّ۪ي
لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ
فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَم۪يعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِه۪ لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ
اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَٓاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَف۪يفًا ﴿١٠٤﴾

97. Ve Allah, (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) kimi hidâyete erdirecek olursa, işte gerçek hidâyete ermiş olan ancak odur; kimi de (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onlara Allah'tan başka veliler (koruyucu dostlar) asla bulamayacaksın. Kıyamet gününde de Biz, onları kör, dilsiz ve sağır olarak yüz üstü haşredeceğiz (mahşer yerine sevkedeceğiz). Onların son barınakları Cehennemdir; alevi azaldıkça onlara alevi arttıracağız.

98. İşte onların cezasu budur. Çünkü onlar âyetlerimizi inkâr etmişler ve: "Biz bir yığın kemik ve kırıntı toprak olmuş iken biz mi kesenkes yeni bir yaratılışla diriltilmiş olacağız?" demişlerdi.

99. Hem de, onlar görmediler (düşünmediler) mi ki, gerçekten şu gökleri ve bu yeri yaratmış olan Allah, onlar gibilerini de yaratmaya Kaadirdir. Allah, onlar için bir

ecel (vâde) de (ölüm, kıyamet) koymuştur. Bunda hiçbir şüphe yoktur. Ancak şu zalimler inkârdan başka bir şeyi kabul etmediler.

100. Ey Muhammed! Onlara de ki: Eğer Rabb'imin rahmet hazinelerine siz sahip olsaydınız, harcama ile tükenir korkusuyla kesinlikle cimrilik ederdiniz. Zaten insan hep çok cimri olmuştur.

101. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da o dokuz açık mucizeyi (yahut dokuz emri) vermiştik. Haydi, bunu İsrail Oğulları'na sor. (Yahut Biz, Musa'ya: "İsrail Oğulları'nın, kendisiyle beraber gitmelerine müsaade etmesini Firavun'dan iste!" demiştik.) Musa onların yanına gelince, Firavun kendisine demişti ki: "Ey Musa! Ben, hiç şüphesiz seni büyülü sanıyorum."

102. Musa, Firavun'a demişti ki: "Ant olsun, sen de pekiyi bilirsin ki, bunları birer ibret olmak üzere, ancak şu göklerin ve bu yerin Rabb'i indirmiştir.(Ancak sen inat ediyorsun.) Ey Firavun! Ben de senin hiç kuşkusuz mahvolduğunu sanıyorum."

103. Sonra Firavun onları tamamen ortadan kaldırmak istemişti. Sonunda Biz, onu ve beraberindekilerin hepsini denizde boğduk.

104. Ardından da İsrail Oğulları'na dedik ki: O topraklara yerleşin. Nihâyet kıyamet vâdesi geldiği zaman, hepinizi (sizi ve düşmanlarınızı hesap yerine) getireceğiz.

(101) Hz. Musa'ya verilmiş olan dokuz açık mucize şunlardı: Asâ (Yılan haline gelen Asâ), Beyaz El (ışık saçan el), Çekirge, Kımıl (ekin böceği), Kurbağalar, Kan, Tufan, Kıtlık, Ürün Azlığı.

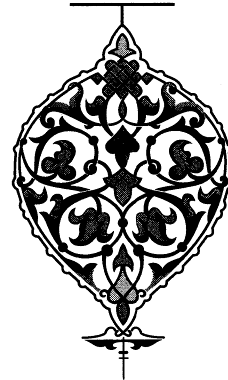
Diğer bir görüşe göre, son üç mucizenin yerine şunlar zikredilmektedir: Kayadan suyun fışkırması, Tûr Dağının, İsrail Oğulları'nın heyetinin tepesinin üstüne kaldırılması, Denizin yarılması.

Ancak birinci görüş tercihe şayandır; çünkü ikinci görüşe göre, son üç mucize, henüz indirilmemişti ve bu üç mucizeden ilk ikisi de, Firavun ile ilgili olmayıp İsrail Oğulları ile ilgilidir.

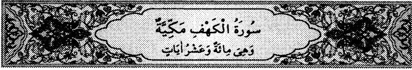
Bir rivâyete göre, bir Yahudi, Peygamber'imize (S.) dokuz açık âyeti (hükmü, emri) sordu ve Peygamber'imiz de şöyle buyurdu:

"Allah'a ortak koşmamak, Hırsızlık yapmamak, Zina etmemek, Allah'ın yarattığı cana haksız yere kıymamak, Büyü yapmamak, Faiz yememek, Öldürülmesi için suçsuz bir adamı yetkili makamlara jurnal etmemek, İffetli bir kadını zina ile suçlamamak, Toplu savaştan firar etmemek ve siz Yahudi'lere mahsus olmak üzere Cumartesi yasağını çiğnememek." Bunun üzerine o Yahudi, Peygamber'imizin ellerini ve ayaklarını öptü.

Anılan dokuz emir, bütün eski ümmetlerin şeriatlerinde (kanununda) de sabittir.

وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْاٰنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَاَهُ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ
وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ اٰمِنُوا بِهِٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُوا اِنَّ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ
مِنْ قَبْلِهِٓ اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ
سُبْحَانَ رَبِّنَٓا اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُونَ
وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيًّا مَا تَدْعُوا
فَلَهُ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰى وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِٓي اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿١﴾ قَيِّمًا
لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ
اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَاكِثِينَ فِيهِ اَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

105. Ve Biz, bu Kur'an'ı (meleklerin muhafazasında) ancak hak olarak indirdik; o, yine (meleklerin muhafazasında) ancak hak olarak (Peygambere) indi. (Hiçbir aşamada bâtıl, ona karışmamıştır.) Ey Muhammed! Biz seni de ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.

106. Bir de, Biz, şu Kur'an'ı insanlara dura, dura (azar, azar, ağır, ağır) okuyasın diye onu (23 senelik bir zamana) yaydık ve onu (hadiselere bağlı olarak ve maslahatlerin gerektirdiği şekilde) tedricî (peyderpey) olarak indirdik.

107. Ey Muhammed! De ki: "Siz, Kur'an'a ister inanın, ister inanmayın (sizin inanmanız, Kur'an'ın şanına bir katkı yapmaz; inanmamanız da, Kur'an'ın şanından bir şey eksiltmez); çünkü (siz câhiller inanmasanız da) şüphesiz ondan önce kendilerine ilim verilmiş olanlar (eski kutsal Kitapları okuyup vahyin gerçeğini, peygamberliğin işaretlerini anlayan, hak ile bâtılı birbirinden ayırtedebilen, senin ve sana indirilen vahyin vasıflarını eski kitaplarda okumuş olan âlimler), Kur'an kendilerine okunduğu zaman onlar yüzükoyun secdeye kapanırlar."

108. Ve onlar derler ki: "Rabb'imizi tesbih (tenzih) ederiz! Gerçekten Rabb'imizin vaadi mutlaka yerine getirilir."

109. Hem de onlar, ağlayarak yüz üstü yere kapanırlar. Kur'an'ı dinlemek, onların (bilgisini ve imanını artırdığı gibi onların) saygısını da arttırır.

110. Ey Muhammed! (Müşriklerin: "Muhammed, iki tanrıya yalvarmayı bize yasaklıyor; oysaki kendisi hem Allah'a, hem de Rahmân'a yalvarıyor" demelerine, Yahudi'lerin de: "Muhammed, Rahmân'ı az zikrediyor; oysaki Rahmân, Tevrat'ta çok zikrediliyor" demelerine cevap olarak) Sen onlara de ki: "İster Allah, diye dua edin, ister Rahmân, diye dua edin! Siz hangisini söyleseniz, güzel olur; çünkü en güzel isimler (Esma-ı Husnâ) Onundur (ve bunlar sadece iki tanesidir)." Bir de, namazda (müşriklere duyuracak kadar) yüksek sesle Kur'an okuma; (arkandaki mü'minler duymayacak kadar) sesini fazla da kısma; ikisinin ortası bir yol tut.

111. Yine, ey Muhammed! De ki: "Evlad edinmeyen, hükümranlıkta (tanrılıkta) hiçbir ortağı bulunmayan, âcizlikten dolayı bir dosta ihtiyacı olmayan Allah'a hamdolsun! Ve Allah'a tekbir getirdikçe getir (Onun şanını yücelttikçe yücelt)!"

KEHF SÛRESİ: 18

Kehf sûresi, Mekke'de 68. Sûre olarak nâzil olmuştur; 110 âyettir. Bu sûrede Ahab-ı Kehf (Mağara Yarânları) anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hamdolsun O Allah'a ki, kuluna (Muhammed'e) bu Kitabı (Kur'an'ı) indirmiş ve onda hiçbir eğrilik (sözlerinde karışıklık, anlamlarında çelişki) bulundurmamıştır.

2. Allah, bu Kitabı kayyim (dosdoğru, ifrat ve tefritten uzak, kulların maslahatlerini gözetici, eski Kutsal Kitapların doğruluğuna şahitlik edici) kılmıştır. Allah, Kendi katından gelecek olan çok çetin bir azapla uyarmak, (İslam'a göre) yararlı işler yapan mü'minler için de gerçekten güzel bir mükâfat olduğunu müjdelemek için (bu Kitabı indirmiştir).

3. Onlar hep o güzel mükâfatta (Cennette) kalacaklardır.

4. Yine, "Allah, çocuk edindi!" diyenleri uyarmak için (bu Kitabı indirmiştir).

(110) Esmâ-ı Hüsnâ (Allah'ın sıfatlarını bildiren en güzel isimleri) şunlardır:

Rahmân (dünyada kâfir olsun, mü'min olsun, herkese rahmetini yayan), Rahîm (öbür dünyada mü'minlere rahmetiyle, kâfirlere ise gazabıyla muamele eden), Melik (hükümran), Kuddûs (pek mukaddes, münezzeh), selâm (selamet veren), Mü'min (güvenlik veren), Müheymin (gözeten), Azîz (yegâne galip), Cebbar (karşı konulmaz güç sahibi), Mütekebbir (azametini gösteren), Haalık (yaratan), Bârî' (mükemmel yaratan), Musavvır (şekil ve özellik veren) Ğaffâr (çok aff, mağfiret eden), Kahhâr (zalimleri kahreden), Vehhâb (karşılıksız olarak bol, bol veren), Razzâk (çok rızk veren), Fettâh (iyiliklerin kapılarını çokça açan), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen), Kaabız (nimetlerini kısan, ruhları alan), Bâsıt (nimetlerini yayan), Haafıd (dilediğini alçaltan), Raafî' (dilediğini yücelten), Muızz (izzet, şeref veren), Müzill (zillet, düşkünlük veren), Semî' (her şeyi hakkıyla işiten), Besîr (her şeyi hakkıyla gören), Hakem (hükümler koyan, son hükmü Kendisi koyan), Adl (mutlak âdil olan), Letîf (pek lütufkâr olan), Habîr (her şeyden hakkıyla haberdar olan), Halîm (ceza vermekte hiç acele etmeyen), Azîm (pek azametli, ulu olan), Ğafûr (çok bağışlayan), Şekûr (Kendisine edilen şükre, her zaman nimetle karşılık veren), Aliyy (yüceler yücesi), Kebîr (mutlak büyük), Hafîz (çok koruyan, pek saklayan), Mukît (maddî, manevî azıkları veren), Hasîb (hakkıyla hesaba çeken),Celîl (celal, son derece azamet sahibi), Kerîm (kerem, son derece fazilet sahibi), Rakîb (hakkıyla gözetip kontrol eden), Mucîb (duaları kabul eden), Vâsi' (sıfatları her şeyi kapsayan), Hakîm (her işinde hikmet, mükemmel sebep ve sonuç bulunan), Vedûd (pek seven, pek sevilen), Mecîd (son derece yüce, lütuf ve keremi sınırsız olan), Bâis (ölümden sonra yeniden diriltan), Şehîd (her şeye şahit olan, onu hakkıyla gözleyen), Hakk (Zatı ve bütün sıfatları gerçek olan), Vekîl (Kendisine güvenilip dayanılan, işlerin nihaî çözümü Kendisine bırakılan, gözetici, koruyucu), Kaviyy (son derece kuvvetli), Metîn (son derece metanetli, dirençli), Veliyy (veli, koruyucu, dost), Hamîd (pek övülen), Muhsî (kâinatın envanter ve istatistiğini hakkıyla bilen), Mübdi' (her şeyi ilk başlatan), Muîd (canlıları tekrar hayata döndüren), Muhyî (hayat veren), Mümît (hayata son veren), Hayy (ezelî ve ebedî hayat ile her zaman diri olan), Kayyûm (kâinatı ayakta tutup koruyan, mutlak olarak yöneten), Vâcid (her şeyi bulan), Mâcid (şan, şeref sahibi), Vâhid (Zat olarak tek, bir olan), Ehad (sıfat olarak tek, bir olan), Samed (bütün varlıklar, Kendisine muhtaç olan, Kendisi ise hiçbir varlığa muhtaç olmayan), Kaadir (her şeye gücü yeten), Muktedir (kudretini, gücünü gösteren), Mukaddim (dilediğini öne alan), Muahhır (dilediğini erteleyen, geriye bırakan), Evvel (başlangıcı olmayan), Âhır (sonu olmayan), Zâhir (varlığı apaçık olan), Bâtın (Zatı görülmeyen, mahiyeti gizli olan), Vâlî (kâinatın yöneticisi, hâkimi), Müteâlî (yüceliğini gösteren), Berr (herkese çok iyilik eden), Tevvâb (tövbeleri çokça kabul eden), Müntekîm (müstahaklardan intikam alan), Afüvv (çok affeden), Reûf (çok şefkatli olan), Mâlikü'l Mülk (mülkün, hükümranlığın sahibi), Zü'l Celal Ve'i İkrâm (azamet, yücelik ve ikram sahibi), Muksıt (adaletle hükmeden, her şeyde dengeyi koruyan), Câmi' (insanları mahşerde toplayacak olan), Ğaniyy (mutlak müstağni, hiçbir şeye ihtiyaç duymayan), Muğnî (dilediğini zengin eden), Mâni' (dilediği her şeye mâni olabilen), Dârr (dilediğine zarar verebilen), Nâfi' (dilediğine dilediği faydayı sağlayan), Nûr (kâinatın nûru, ışığı), Hâdî (doğru yolu gösteren, doğru yola ileten), Bedî' (her varlığı yoktan son derece mükemmel olarak vücuda getiren), Bâkî (bâkî, ebedî olan), Vâris (sonunda kâinatın yegâne vârisi olan), Reşîd (bütün işlerinde son derece isabetli olan, kullarını doğru yola irşat eden), Sabûr (çok sabırlı olan).

مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِاٰبَآئِهِمْؕ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ
مِنْ اَفْوَاهِهِمْؕ اِنْ يَقُولُونَ اِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ
عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهٰذَا الْحَدِيثِ اَسَفًا ﴿٦﴾ اِنَّا جَعَلْنَا
مَا عَلَى الْاَرْضِ زٖينَةً لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾
وَاِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعٖيدًا جُرُزًاؕ ﴿٨﴾ اَمْ حَسِبْتَ
اَنَّ اَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقٖيمِ كَانُوا مِنْ اٰيَاتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾
اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَآ اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ
فِي الْكَهْفِ سِنٖينَ عَدَدًاۙ ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ اَيُّ الْحِزْبَيْنِ
اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوٓا اَمَدًا ﴿١٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّؕ اِنَّهُمْ
فِتْيَةٌ اٰمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًىۗ ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ
اِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَدْعُوَا
مِنْ دُونِهٖٓ اِلٰهًا لَقَدْ قُلْنَآ اِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هٰٓؤُلَٓاءِ قَوْمُنَا
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهٖٓ اٰلِهَةًؕ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍؕ
فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًاؕ ﴿١٥﴾

5. Ne o "Allah, evlat edindi" diyenlerin (meleklerin Allah'ın kızları olduklarını söyleyen müşriklerin, İsa Mesîh'in, Allah oğlu olduğunu söyleyen Hıristiyan'ların, Uzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu söyleyen Yahudi'lerin), ne de atalarının bu konuda hiçbir bilgisi yoktur (söyledikleri tamamen câhilce bir taklittir). Ağızlarından çıkan bu söz, ne kadar büyük (ağır) oldu! Onlar ancak büyük bir yalan söylüyorlar.

6. Ey Muhammed! Onlar bu Kur'an'a inanmazlarsa, arkalarından üzüle, üzüle artık kendini belki de perişan edeceksin! (Bu kadar üzülüp kendini perişan etme; senin görevin ancak bildirmektir.)

7. Şüpesiz Biz, yeryüzünde ne varsa hepsini (canlıları, bitkileri, ağaçları, ırmakları vs.) yeryüzü (ve sakinleri için) büyük bir süs kıldık ki, (bunlara bakan) insanların hangisinin daha güzel işler işleyeceğini deneyelim.

8. Biz, yeryüzünde ne varsa hepsini yine kupkuru bir toprak yapacağız.

9. Ey Muhammed! Yoksa sen, Bizim âyetlerimizden (olağanüstü belgelerimizden) Kehf (büyük mağara) ve Rakîm (o mağaranın bulunduğu dağ, vadi, o mağaranın yarânının köyü, onların isimlerinin yazılı olduğu kitabe, yahut üç kişinin yağmurdan sığındıkları, sonra düşen bir kaya ile ağzı kapanan, sonra her birinin en büyük ameli hürmetine dua ettiği ve sonunda kurtuldukları mağara) yarânı olayının, pek şaşılacak bir şey olduğunu mu (yahut yalnız onları mı pek ibrete şayan olduklarını) sandın?

10. Hani bir zaman (kendilerini şirke zorlayan hükümdardan kaçan Tevhid ehli) o genç yiğitler, o mağaraya sığınmışlardı da: "Ey Rabb'imiz! Bize katından bir rahmet (bağışlanma, rızk, düşmandan güven) ver ve bu durumumuzdan bize bir hayırlı sonuç (tam hidâyet) hazırla!" demişlerdi.

11. İşte Biz de o büyük mağarada onların kulakları üzerine birkaç yıl vurmuştuk (kulaklarını tıkamıştık; onları uykuya daldırmıştık. Yahut kulaklarını, olup bitenlerden sağır kılmıştık).

12. Sonra da Biz onları uyandırdık (halklarının yanına gönderdik) ki, o iki zümreden hangisinin, mağarada ne kadar (yahut hangi fikir uğruna) kaldıklarını daha iyi sayacağını (yahut kavrayacağını) bilelim.

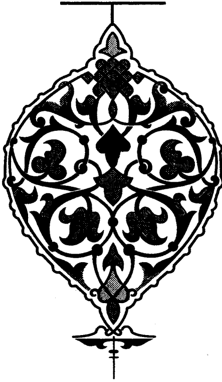
13. Ey Muhammed! Onların başından geçenleri gerçek olarak Biz sana anlatalım: Onlar, Rabb'lerine (ortak koşmadan) iman etmiş genç yiğitler idi. Biz de onların hidâyetlerini arttırmıştık.

14. Biz onların kalplerini de metin kılmıştık. Nitekim onlar, (kendisine secde etmelerini emreden zalim hükümdarları-

nın karşısında) durarak şunu demişlerdi: "Bizim Rabb'imiz, şu göklerin ve bu yerin Rabb'idir; biz Ondan başkasına da tanrı diye asla yalvarmayacağız. Ant olsun ki o takdirde tamamen gerçek dişi (saçma) konuşmuş oluruz."

15. "İşte şu bizim halkımız, Allah'tan başka da tanrılar edinmişler. Onlar, o tanrılar hakkında açık bir delil getirseler ya! Artık Allah'a karşı yalan uydurandan (Ona ortak koşandan) daha zalim kim olabilir!"

وَاِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ اِلَّا اللّٰهَ فَأْوُۤا اِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ اَمْرِكُمْ مِرْفَقًا ﴿١٦﴾
وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَاِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ
ذٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَهُمْ
رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ
بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ
مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾ وَكَذٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ
لِيَتَسَاۤءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَاۤئِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا
يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوۤا
اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖۤ اِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَاۤ اَزْكٰى
طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ
بِكُمْ اَحَدًا ﴿١٩﴾ اِنَّهُمْ اِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
اَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوۤا اِذًا اَبَدًا ﴿٢٠﴾

16. Onlar birbirlerine dediler ki: "Değil mi ki, siz onlardan ve onların Allah'tan başka taptıklarından ayrıldınız, hemen o mağaraya sığının; Rabb'iniz rahmetinden size yayacak ve bu durumunuzdan sizin için bir faydalı (hayırlı) sonuç hazırlayacak!"

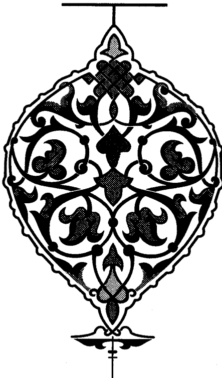
17. Bir de, görürsün ki, (mağaranın ağzı güneye baktığı için) güneş doğunca, mağaralarının sağ tarafına eğik olarak vuruyor; batarken de mağarının sol tarafından (sol tarafını yalayarak) onları terk ediyordu. Onlar ise, mağaranın genişçe olan ortasında idiler. (Böylece güneşten etkilenmiyorlardı ve mağaranın içi, güney esintileriyle serin kalıyordu.) İşte bu, Allah'ın âyetlerindendir. Allah kimi (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) hidâyet edecek olursa, işte o, gerçek hidâyete erenin ta kendisidir; kimi de (aklını ve iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bırakacak olursa, artık sen, ona doğru yolu gösterecek bir veli (yardımcı dost)

asla bulamayacaksın.

18. Bir de, onlar uykuda iken (gözleri açık uyudukları, sık, sık sağa sola döndükleri için) sen onları uyanık sanırdın. Biz onları sağ yana, sol yana çevirirdik (ki, yatmaktan dolayı bedenleri topraktan fazla etkilenmesin. Onlar yatarken) Köpekleri de, o mağaranın girişinde ön ayaklarını uzatarak yatıyordu. Eğer sen onları görsen, (onların heybetinden) mutlaka geri dönüp kaçardın ve herhalde onlardan (heybetlerinden) dolayı için korkuyla dolardı.

19. İşte böylece Biz onları uyandırdık ki, (kendi durumlarını) birbirlerine sorsunlar (ve Allah'ın kudretine olan imanları daha da güçlensin). İçlerinden biri: "Ne kadar eğleştiniz?" demişti. Onlar da: "Bir gün, ya da günün bir kısmı..." dediler. Onlar (yahut bazıları) dediler ki: "Ne kadar eğleştiğinizi Rabb'iniz daha iyi bilir. Haydin, siz içinizden birinini şu paranızla şehre gönderin de, hangisinin (esnafın) yiyecekleri daha kalitelidir, ucuzdur, baksın ve ondan size yiyecek getirsin; bu arada da çok dikkat etsin ve sakın sizin hakkınızda kimseye bir şey sezdirmesin!"

20. "Çünkü şüphesiz onlar sizi ele geçirecek olurlarsa, sizi taşlayarak öldürecekler, ya da kendi dinlerine döndürecekler ve o takdirde siz ebediyen iflah olamayacaksınız."

وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَاَنَّ
السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا اِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا
ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذٖينَ غَلَبُوا
عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا (٢١) سَيَقُولُونَ
ثَلٰثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبّٖٓي
اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلٖيلٌ فَلَا تُمَارِ فٖيهِمْ اِلَّا مِرَٓاءً
ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فٖيهِمْ مِنْهُمْ اَحَدًا (٢٢) وَلَا تَقُولَنَّ
لِشَا۬يْءٍ اِنّٖي فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا (٢٣) اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ
وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا نَسٖيتَ وَقُلْ عَسٰٓى اَنْ يَهْدِيَنِ رَبّٖي لِاَقْرَبَ
مِنْ هٰذَا رَشَدًا (٢٤) وَلَبِثُوا فٖي كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنٖينَ
وَازْدَادُوا تِسْعًا (٢٥) قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهٖ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا يُشْرِكُ فٖي حُكْمِهٖٓ اَحَدًا (٢٦) وَاتْلُ مَٓا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ
رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهٖ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهٖ مُلْتَحَدًا (٢٧)

21. Ve işte böylece Biz, insanları onlardan haberdar ettik ki, Allah'ın vaadinin gerçekten hak olduğunu ve (Tevhid inancının gereği olan) kıyametin kopacağında (yeniden bedenî dirilişte) hiç şüphe bulunmadığını kesin olarak bilsinler. Hani o zaman onlar, aralarında (kıyametin yalnız ruhla mı, yoksa bedenle mi olacağı konusunu, yahut onların, başta öldükleri, ya da uzun bir uykudan uyandıktan sonra öldükleri konusunda veyahut onların yanında binalar yapıp orayı bir kasaba yapmak, onları örtecek bir bina yapmak, ya da yanlarında bir mescid yapmak konusunda) tartışıyorlardı da, bazıları dediler ki: "Onların üzerine bir bina yapın!" (Tartışmalardan sonra onların durumunu Allah'a havale ederek dediler ki: Yahut Allah, onların durumunu o zaman, ya da Peygambeerimiz devrinde tartışanlara cevap olarak buyurdu ki:) Rabb'leri onları en iyi bilendir. Onların durumuna vâkıf olanlar (sözü üstün gelen-

ler) dediler ki: "Biz hiç kuşkusuz onların yanı başlarına bir mescid yapacağız."

22. (İslam geldikten sonra Ashab-ı Kehf'in sayıları hakkında) Kimileri (Yahudi'ler, ya da Necran Hıristiyan'ları'ndan Yakubî olanlar) diyecekler ki: "Onlar üç kişi idiler; dördüncüleri de köpekleri idi." Kimileri (Necran Hıristinları'ndan Nasturî olanlar) de diyecekler ki: "Onlar beş kişi idi; altıncıları da köpekleri idi."Her iki grup da, bilinmeyen hakkında tahmin yürütmektedir. Kimileri de, (Müslüman'lar da, Peygamberin onlara bildirmesiyle, yahut Kitap Ehlinden bazıları da) diyecekler ki: "Onlar yedi kişi idiler ve sekizincileri köpekleri idi." Ey Muhammed! De ki: "Onların sayısını Rabb'im en iyi bilendir. Onları ancak pek az insan bilir." Artık sen, Ashab-ı Kehf hakkında açık olanı söylemekten (Kur'an'dakileri okumaktan) başka bir tartışmaya girme ve onlar hakkında Kitap Ehlinden hiç kimseden bilgi isteme!"

23. "Hiçbir iş için sakın: "Ben bunu mutlaka yarın yapacağım" deme!"

24. "Ancak: "İnşaallah (Allah dilerse), yapacağım" de! (Bunu demeyi) unuttuğun zaman da Rabb'ini an (İnşaallah, de! Yahut bunu demeyi unuttuğun zaman Rabb'ini Tesbih ve istiğfar ile an! Yahut Rabb'inin bazı buyruklarını terk ettiğin zaman Rabb'inin azabını an!) ve de ki: "Rabb'imin, beni bundan (Ashab-ı Kehf ile ilgili bilgilerden) daha yakın bir hidâyete (peygamberliğimi gösteren delillere) erdirmesini umarım!"

25. Bir de, (Kitap Ehli dediler ki:) Onlar mağaralarında (Şemsî Takvime göre) 300 yıl ve (Kamerî Takvime göre) buna ilaveten 9 yıl kalmışlardır.

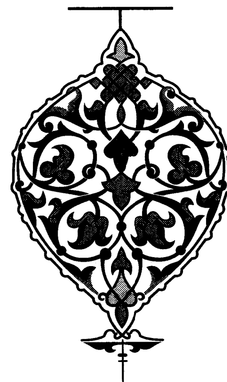
26. Ey Muhammed! De ki: "Onların ne kadar kaldıklarını en iyi bilen Allah'tır. Şu göklerin ve bu yerin gizli bilgisi Ona mahsustur. Onun görmesi de, işitmesi de ne kadar hayret vericidir! İmsanların Ondan başka velisi (koruyucusu) yoktur; Allah, Kendi hükmüne hiçbir kimseyi ortak etmez."

27. Yine, Rabb'inin Kitabından sana ne vahyedildiyse, sen onu oku! Onun kelimelerini değiştirebilecek bir güç yoktur. Sen Ondan başka bir sığınak da asla bulamayacaksın.

(25) Birçok Tefsir âlimi, bunu, Kitap Ehlinin sözünü nakletmek olarak değil, gerçeği bildiren İlâhî tesbit olarak kabul ediyorlarsa da, bu, her şeyden önce tarihî gerçeklere uymamaktadır. Çünkü onlara göre de bu olay, Hz.İsa, dünyada 33 sene yaşadıktan sonra, Hıristiyanlığın yasak olduğu ve Hıristiyan'ların baskı ve zulüm gördüğü dönemde olmuştur. Oysaki 313 yılında Rom İmparatorluğunda Hıristiyanlık serbest bir din ilan edilmiş ve 325 yılında da İznik konsili toplanmıştır. Ve Hıristiyan'ların baskı görmediği yıllarda Ashab-ı Kehf'in mağarada gizli yaşamalarının bir anlamı kalmaz.

İşte bundan dolayı bu konuda tercihe şayân olan, Katade gibi Tabiî âlimlerinin görüşüdür ki, bu âyet, Kitap Ehli'nin iddialarını nakletmektedir.

Zaten Abdullah bin Kesir kıraetine göre, bu âyetin başında "Kaalû" (dediler) kelimesi vardır.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ
وَكَانَ اَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ
وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ
سُرَادِقُهَا وَاِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
اِنَّا لَا نُضِيعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا
عَلَى الْاَرَآئِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا
رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ اَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ
شَيْـًٔا وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

28. Ey Muhammed! Hem de, (müşriklerin: "Şu köleleri, yoksulları meclisinden kovarsan, biz de meclisine geliriz" önerilerine itibar etme ve) hoşnutluğunu dileyerek sabah akşam Rabb'lerine yalvaranlarla birlikte olmaya devam et ve dünya hayatının süsünü isteyerek sakın, gözlerini onlardan çevirme; kalbini Bizi anmaktan (zikrimizden) gafil bıraktığımız, kötü arzularına uymuş ve işi taşkınlıktan (azıtmaktan) ibaret olan kimselere sakın, boyun eğme!

29. Yine, de ki: "Hak, yalnız Rabb'inizdendir." (Yalnız Rabb'inizden gelendir; nefsanî arzular değildir). O halde dileyen artık iman etsin; dileyen de artık inkâr etsin. Çünkü şüphesiz Biz, zalimlere öyle bir ateş hazırladık ki, onun (ateşten olan) duvarları (çitleri, çadırları, dumanları) kendilerini çepeçevre kuşatacaktır. Onlar: "Su!" diye feryat ettikçe de, erimiş bakır tortusu gibi yüzleri haşlayan bir su kendilerine verilecek. O ne kötü bir içki ve ne kötü bir mekân!

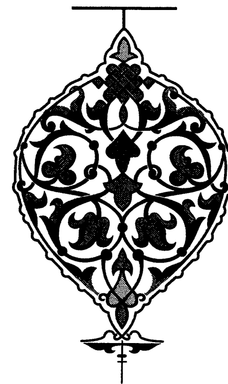
30. O kimseler ki, iman ettiler, hem de (İslam'a göre) faydalı işler yaptılar, (bilinsin ki,) Biz, (bu gibi) güzel iş yapan kimsenin mükâfatını hiç zayi etmeyiz.

31. İşte onlar için altlarından ırmaklar akan Adn Cennetleri vardır. Onlar orada sedirler üzerine kurularak altın bileziklerle bezenecekler; ince dibadan da, kalın dibadan da yeşil elbiseler giyecekler. Bu ne güzel mükâfat, ne güzel mekân!

32. Ey Muhammed! Onlara (kâfirlere ve mü'minlere, biri kâfir, diğeri de mü'min olan) şu iki adamı örnek ver: Biz onlardan birine (kâfir olana) iki üzüm bağı vermiş; ikisini de hurma ağaçlarıyla çevirmiş; ikisinin arasında bir de ekinlik vermiştik.

33. Bu iki bağın her ikisi de yemişlerinin vermiş; yemişlerinden hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı; iki bağın arasından bir de ırmak akıtmıştık.

34. Bu adamın başkaca serveti de vardı. İşte bu adam, arkadaşıyla karşılıklı konuşurken ona dedi ki: "Ben servetçe senden daha zanginim ve adam (erkek evlat, aşiret) bakımından da senden daha güçlüyüm."

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هٰذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾
وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدِدْتُ إِلٰى رَبِّي لَأَجِدَنَّ
خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ
بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰيكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لٰكِنَّا
هُوَ اللّٰهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ
قُلْتَ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا
وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسٰى رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا
حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا
غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ
يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ
يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ
دُونِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ
هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ
هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

35. Ve bu adam, (küfür ve gurur ile) kendi nefsine zulmeden biri olarak, (arkadaşıyla beraber) bağına girip şöyle dedi: "Bunun hiçbir zaman yok olacağını sanmıyorum."

36. "Ben, kıyametin (hiç veya bedenî olarak) kopacağını da sanmıyorum. Ant olsun ki, eğer Rabb'ime döndürülecek olsam bile, hiç şüphesiz orada bundan daha hayırlı bir sonuç bulacağım."

37. Arkadaşı onunla karşılıklı konuşurken kendisine dedi ki: "Sen, seni önce topraktan, sonra meniden (menideki spermadan) yaratmış olan, sonra seni bir adam olarak düzenleyen Rabb'ini inkâr mı ettin?"

38. "Ancak bana gelince, benim Rabb'im yegâne O Allah'tır ve ben, Rabb'ime hiçbir şeyi ortak koşmam."

39. "Hem de, sen bağına girdiğinde: "Maşaallah! Kuvvet, yalnız Allah'a mahsusutur" demeli değil miydin! Eğer malca ve evlatça beni kendinden az görüyorsan, (şunu unutma:)

40. "Belki Rabb'im bana senin bağından daha iyisini verir; senin bağına da şu gökten yıldırımlar gönderir de, o, kupkuru kaypak bir topraktan ibaret kalır."

41. "Yahut bağının suyu dibe çekilir de, bir daha onu getirmek için asla bir çare bulamayacaksın."

42. Ve onun serveti (yok edici felaketle) kuşatıldı. Bunun üzerine bağına harcadıklarından ötürü ellerini ovuşturmaya başladı. Bağın dalları da yere çöken çardakları üstüna çökmüştü. Ve sahibi: "Ah, keşke ben Rabb'ime hiçbir ortak koşmasaydım!" diyordu.

43. Kendisi için Allah'tan başka yardım edebilecek hiçbir zümre de olmadı; kendisi de kendini kurtaramadı.

44. İşte orada (bu gibi hallerde, kıyamet günü) yardım, yegâne Hakk (Tanrı) olan Allah'a mahsustur; Onun mükâfatı yegâne hayırlı mükâfat, hazırladığı sonuç da, yegâne hayırlı sonuçtur.

45. Ey Muhammed! Onlara dünya hayatının şu örneğini de anlat: Dünya hayatı Bizim şu gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki, bu su ile, yeryüzünün bitkisi gelişip birbirine karışmış; sonra bitkiler, rüzgârın savurduğu çerçöp haline gelmiştir. Zaten Allah ezelden beri her şeye muktedirdir.

اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ
عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى
الْاَرْضَ بَارِزَةًۙ وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًاۚ ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا
عَلٰى رَبِّكَ صَفًّاۜ لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ
بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى
الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتَابِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّٓا اَحْصٰيهَاۚ وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًاۜ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًاۚ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا
لِاٰدَمَ فَسَجَدُٓوا اِلَّٓا اِبْلِيسَۜ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖۜ اَفَتَتَّخِذُونَهُ
وَذُرِّيَّتَهُٓ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونٖي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۜ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ
بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَٓا اَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ
اَنْفُسِهِمْۖ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ
نَادُوا شُرَكَٓائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا
لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَاَ الْمُجْرِمُونَ النَّارَ
فَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًاۚ ﴿٥٣﴾

46. Mal ve evlat, şu dünya hayatının süsüdür; baki kalan iyi işler ise, Rabb'in katında mükâfat olarak da, umut olarak da daha hayırlıdır.

47. O günü düşün ki, Biz, dağları yerinden yürüteceğiz; yeryüzünün de meydana çıktığını (engebelerin kalkıp her tarafın göründüğünü) göreceksin ve içlerinden hiçbirini bırakmamacasına insanları mahşerde toplayacağız.

48. Ve onlar o gün sıra, sıra Rabb'lerinin huzuruna çıkarılacaklar. Ant olsun ki, sizi ilk kez yarattığımız gibi (çırılçıplak, malsız, evlatsız) mutlaka Bize geleceksiniz. Hayır! (Siz öbür dünya hayatını inkâr edenler,) sizin (yeniden dirilmeniz) için bir vakit tayin etmeyeceğimizi sanmıştınız.

49. Ve o gün kitap (amel defterleri) ortaya konulacaktır (hesap sorulacaktır). İşte o zaman mücrimlerin (günahkârların), onda yazılı olanlardan dolayı dehşete düştüklerini görürsün ve: "Vay halimize! Bu nasıl kitapmış ki, küçük, büyük hiçbir şeyi bırakmaksızın hepsini sayıp dökmüş!" diyecekler ve onlar işledikleri şeyleri karşılarında hazır bulacaklardır. Zaten senin Rabb'in hiç kimseye zulmetmez.

50. Hani bir zaman Biz, meleklere: "Âdem'e secde edin!" demiştik; İblis'ten başka hepsi hemen secde etmişlerdi. İblis cinlerden idi; işte o, Rabb'inin emrinden çıkmıştı. Hal böyle iken siz, Benden başka da onu ve soyunu mu dost ediniyorsunuz? Oysaki onlar sizin büyük düşmanınızdır. Hem de, zalimler için bu (Allah'a itaat yerine İblis ve zürriyetine itaat), ne kötü bir değişimdir.

51. Ben ne şu gökleri ve bu yeri yaratırken, ne de kendilerini yaratırken İblis ile zürriyetini orada bulundurmadım (onlar mevcut değildi). Zaten Ben, insanları saptıranları yardımcı edinecek değildim.

52. Yine, o günü (kıyamet gününü) düşün ki, Allah, (Kendisine ortak koşmuş olan kâfirlere) buyuracak ki: "Haydin, Benim ortaklarım olduklarını iddia ettiğiniz nesneleri çağırın, bakalım!" Bunun üzerine onlar da, o nesneleri çağıracaklar; ancak onlar, bunlara cevap vermeyecekler. Zaten Biz, aralarına hepsinin, içinde helâk olacakları bir Cehennem vadisi (yahut düşmanlık) koymuşuzdur.

53. Ve mücrimler (günahkârlar), o ateşi görecekler de, oraya düşeceklerini kesin olarak anlayacaklar; ondan hiçbir dönüş yolunu da bulamayacaklardır.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا ف۪ي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍؕ وَكَانَ
الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلاً ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُٓوا
اِذْ جَٓاءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ اِلَّٓا اَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ
الْاَوَّل۪ينَ اَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلاً ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَل۪ينَ
اِلَّا مُبَشِّر۪ينَ وَمُنْذِر۪ينَۚ وَيُجَادِلُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ
لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُٓوا اٰيَات۪ي وَمَٓا اُنْذِرُوا هُزُواً ﴿٥٦﴾
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّه۪ فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ
مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُؕ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ
وَف۪ٓي اٰذَانِهِمْ وَقْراًؕ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَهْتَدُٓوا اِذاً
اَبَداً ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِؕ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا
كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَؕ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِه۪
مَوْئِلاً ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا
لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِداً ﴿٥٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِفَتٰيهُ لَٓا اَبْرَحُ حَتّٰٓى
اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُباً ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ
بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَب۪يلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَباً ﴿٦١﴾

54. Bir de, Ant olsun ki, Biz, bu Kur'an'da insanlara her türlü örnekten tekrar, tekrar vermişizdir. Yine insan, yaptığı şeylerden en çok tartışmaya düşkündür.

55. Kendilerine doğru yolu gösterici (Peygamber, Kur'an) geldiği zaman, şu insanları iman etmekten ve Rabb'lerinden bağışlanma dilemekten alıkoyan şey de, sadece, eskilerin başına gelenlerin kendi başlarına da gelmesini, ya da azabın (kıyamet azabının veya Bedir savaşında uğradıkları hezimetin) göz göre, göre kendilerine gelmesini beklemeleridir.

56. Biz bütün Elçileri de, yalnız müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz. Şu kâfirler ise, hakkı bâtıl ile çürütmek için uğraşır, dururlar. Hem de onlar, âyetlerimizi de, uyarıldıkları şeyi (azabı) de alay konusu yapmışlardır.

57. Zaten Rabb'inin âyetleri kendisine hatırlatılıp da, onlardan yüz çevirenden ve kendi elleriyle yaptıklarını unutandan daha zalim kim olabilir! Biz, (akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanmadıklarından dolayı) Kur'an'ı anlamamaları için kalplerine (sanki) perdeler, kulaklarına da bir çeşit ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidâyete ne kadar da çağıracak olsan, artık onlar hiçbir zaman hidâyete eremeyeceklerdir.

58. Ğafûr (çok bağışlayıcı) ve sınırsız rahmet sahibi olan da, yalnız senin Rabb'indir. Eğer senin Rabb'in, (Peygambere) yaptıkları (düşmanlık) yüzünden onları (Kureyş kâfirlerini) hemen çarpacak olsaydı, azaplarını çarçabuk verirdi. Hayır! Onlar için belirlenmiş bir zaman (kıyamet, ya da Bedir savaşı günü) vardır ki, o zaman Allah'tan başka bir sığınak bulamayacaklardır.

59. İşte o eski kasabalar da, zulmettikleri zaman onları helâk etmiştik; onları helâk etmek için de belli bir zaman belirlemiştik.

60. Hani bir zaman da Musa, genç adamına (Yûşâ'ya) demişti ki: "O iki denizin (Kızıldeniz ile Akdeniz'in) birleştiği yere varıncaya kadar durmadan gideceğim, ya da (bu umudumu yitirinceye kadar) uzun zaman yürüyeceğim."

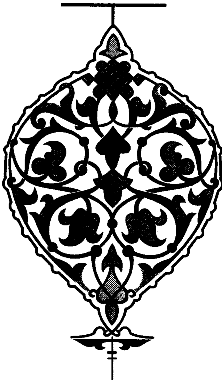
61. Nihâyet ikisi, o iki denizin birleştiği yere vardıklarında, (azık olarak yanlarında taşıdıkları, ya da orada bulacakları Yunus) balıklarını (onun hareketlerini izlemeyi) unutmuşlardı. İşte o balık, denizde bir kovuğa doğru yolunu tutmuştu.

(60) Bu iki denizin hangi denizler oldukları konusunda değişik yorumlar yapılmıştır. Ancak Hz. Musa'nın hayatına ve tarihî gerçekler göz önüne alındığında, bu iki denizin, Kızıldeniz ile Akdeniz oldukları anlaşılmaktadır. Bu iki deniz, Firavun'lar dö-

neminde açılmış bir kanal ile birleşiyordu. Bu kanal, Timsah Gölü ile, Nil nehrini Kızıldenize bağlıyordu. Bu kanal M. S. 767 yılına kadar açık idi; ondan sonra kapanmıştır.

Rivâyet olunuyor ki, Hz.Musa, vahiy ile, Hz.Hızır'ın, kendisinden daha çok İlâhî sırlara vâakıf olduğun öğrenince, onun şahsıyla, yahut ruhaniyetiyle görüşmeyi Allah'tan (C.) dilemiş ve Allah (C.) da, onunla görüşebilmesi için bir adres ve bir takım işaretler vermişti.

Elbette ki, İlâhî kudret, Hz. Musa'nın bulunduğu yerde de onu Hz. Hızır ile görüştürebilirdi. Ancak bu da, Allah'ın(C.), yeni doğum yapıp Hz. İsa gibi büyük bir peygamberi dünyaya getirmiş, bu yüzden çok yorgun ve bitkin halde bulunan ve ayrıca bunu ailesine ve halkına nasıl izah edeceğini düşünüp duran Hz. Meryem'e: "Hurma ağacının gövdesini kendine doğru silkele ki, üzerine taze, olgun hurma dökülsün!" (Meryem: 25) buyurması kabilinden olup kim olursa olsun, aradığını elde etmek isteyen kimsenin, çaba harcamak zorunda olduğunu bildirmek içindir.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰيهُ اٰتِنَا غَدَٓاءَنَاۘ لَقَدْ لَق۪ينَا مِنْ سَفَرِنَا هٰذَا
نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اَرَاَيْتَ اِذْ اَوَيْنَٓا اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنّ۪ي نَس۪يتُ
الْحُوتَۘ وَمَٓا اَنْسَان۪يهُ اِلَّا الشَّيْطَانُ اَنْ اَذْكُرَهُۚ وَاتَّخَذَ سَب۪يلَهُ
فِي الْبَحْرِۗ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِۗ فَارْتَدَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمَا
قَصَصًاۙ ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَٓا اٰتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَط۪يعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾
وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ بِه۪ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ
شَٓاءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَلَٓا اَعْص۪ي لَكَ اَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَن۪ي فَلَا
تَسْـَٔلْن۪ي عَنْ شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَانْطَلَقَا
حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّف۪ينَةِ خَرَقَهَاۜ قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَاۚ
لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَط۪يعَ مَعِيَ
صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْن۪ي بِمَا نَس۪يتُ وَلَا تُرْهِقْن۪ي مِنْ اَمْر۪ي
عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُۙ قَالَ اَقَتَلْتَ
نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍۜ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُكْرًا ﴿٧٤﴾

62. Nihâyet ikisi, denizlerin kavşağını geçince, Musa, genç adamına dedi ki: "Öğle yemeğimizi getir bize! Ant olsun ki, bu yolculuğumuzdan gerçekten pek yorgun düştük."

63. Genç adamı, Musa'ya dedi ki: "Gördün mü! Biz orada kayanın dibinde istirahata çekildiğimiz zaman var ya, işte o sırada ben o balığın durumunu sana söylemeyi gerçekten unutmuşum; onu söylemeyi ancak şeytan bana unutturmuştur. Ve o balık, şaşılacak bir şekilde o denizde yolunu tutup gitmişti."

64. Musa dedi ki: "İşte bizim aradığımız o idi." Bunun üzerine ikisi, geldikleri yoldan gerisin geriye hemen döndüler.

65. İşte orada kullarımızdan öyle birini buldular ki, Biz ona katımızdan büyük bir rahmet (peygamberlik, ya da velâyet) ve kendisine tarafımızdan özel bir ilim (gayb

ilmi) öğretmiştik.

66. Musa ona dedi ki: "Sana öğretilmiş olan o doğru bilgiden bana öğretmen üzere seninle beraber gelebilir miyim?"

67. O kul, Musa'ya dedi ki: "Doğrusu, sen benimle beraber kalmaya asla sabredemeyeceksin."

68. "Sen, içyüzü sana bildirilmemiş (görünürde aykırı) bir şeye nasıl sabredebilirsin!"

69. Musa dedi ki: "İnşaallah, beni sabırlı bulacaksın; senin hiçbir emrine karşı gelmeyeceğim."

70. O kul dedi ki: "Öyleyse eğer benimle birlikte gelecek olursan, sakın, ben sana bir konudan (gerçeğinden) söz açmadıkça artık hiçbir şey hakkında bana soru sormayasın!"

71. Bunun üzerine ikisi yola koyuldular. Sonra o gemiye bindikleri zaman o kulumuz o gemiyi deldi. Musa, ona dedi ki: "Sen, içindeki insanları denizde boğmak için mi gemiyi deldin? Hiç kuşkusuz sen korkunç bir iş yaptın!"

72. O kul dedi ki: "Ben sana: 'Sen gerçekten benimle beraber kalmaya asla sabredemeyeceksin! ' demedim mi?"

73. Musa dedi ki: "Unuttuğum şeyden dolayı beni sorumlu tutma ve işimde hemen bana güçlük çıkarma!"

74. Bunun üzerine yine yola koyuldular. Nihâyet bir oğlan çocuğuyla karşılaştılar. O kul, hemen o çocuğu öldürdü. Musa dedi ki: "Bir can karşılığı (kısas) olmaksızın, masum (günahsız) bir cana kıydın ha! Ant olsun ki, sen gerçekten pek kötü bir iş yaptın!"

(65) Cumhurun görüşüne göre bu zat, Hızır'dır (S.). Onun aslı adı Belya bin Melkan'dır.

Diğer bir görüşe göre ise bu zat İlyas'tır (S.)

Hz. Hızır'ın hayatta olup olmadığı konusunda görüş ayrılığı vardır: Bir görüşe göre Hızır, hayattadır. O, Zül karneyn'in öncü kumandanı idi. Zülkarneyn, o karanlık bölgeye girince, önde giden Hızır, Hayat Pınarını buldu ve inip hayat Suyundan içti ve onunla yıkandı. Zülkarneyn ise, yolunu kaybedip geri döndü.

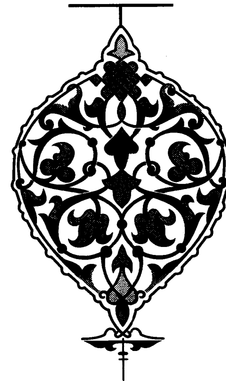
Bazı İslam âlimlerine göre İlyas (S.) hayattadır. Hızır ile İlyas, her sene Hacc mevsiminde bir araya gelirler.

Diğer bir görüşe göre ise, Hızır da, İlyas da ölüdür. Çünkü rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.), bir gece Yatsı namazını kıldırdıktan sonra şöyle buyurdu:

"Siz bu gecenizi biliyor musunuz? İşte bu geceden itibaren, 100 sen sonra, şu anda yeryüzünde yaşayanlardan hiçbir insan hayatta kalmayacaktır."

İşte bu hadise göre, eğer o zaman Hızır ve İlyas hayatta olsalar bile, ondan 100 sene sonra hayatta kalmayacaktı.

Rivâyet olunuyor ki, Hızır Musa'dan (S.) ayrılırken Musa ona: "Bana tavsiyede bulun!" dedi. Hızır da: "Başkalarına anlatmak için ilim öğrenme; onunla amel etmek için öğren!" dedi.

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ اِنْ سَاَلْتُكَ
عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِى قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّى عُذْرًا ﴿٧٦﴾
فَانْطَلَقَا حَتّٰى اِذَا اَتَيَا اَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا اَهْلَهَا فَاَبَوْا
اَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ اَنْ يَنْقَضَّ فَاَقَامَهُ
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ اَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيْنِى
وَبَيْنِكَ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ اَمَّا السَّفِينَةُ
فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِى الْبَحْرِ فَاَرَدْتُ اَنْ اَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَاْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَاَمَّا الْغُلَامُ
فَكَانَ اَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا اَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا
وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَاَرَدْنَا اَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكٰوةً وَاَقْرَبَ
رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِى الْمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ اَبُوهُمَا صَالِحًا فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَبْلُغَا
اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ
عَنْ اَمْرِى ذٰلِكَ تَاْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾
وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَاَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

75. O kul dedi ki: "Ben sana: 'Sen gerçekten benimle beraber kalmaya asla sabredemeyeceksin' dememiş miydim?"

76. Musa dedi ki: "Eğer bundan sonra sana bir şey soracak olursam, artık benimle arkadaşlık etme. Doğrusu, kendi tarafımdan kullanacağım mazeretlerin sonuna geldin."

77. Bunun üzerine yine yola koyuldular. Sonunda bir kent (Antakya) halkının yanına varıp onlardan yiyecek istediler. O kent halkı ise, onları konuklamaktan kaçındılar. Bu arada orada yıkılmak üzere olan bir duvar gördüler. O kul, o duvarı hemen doğrultuverdi. Musa dedi ki: "İsteseydin mutlaka bu işine karşılık bir ücret alırdın."

78. O kul demişti ki: "İşte bu, benimle senin ayrılmamızın vaktidir (yahut sebebidir). Şimdi ben sana, sabredemediğin bu işlerin içyüzünü haber vereceğim:

79. "O gemi var ya, işte o, denizde (geçimleri için) çalışan bir takım yoksul kimselerindi; işte ben o gemiyi kusurlu yapmak istedim; nitekim (zira) onların ilerisinde, her sağlam gemiyi gaspeden bir zorba hükümdar vardı."

80. "Oğlana da gelince, işte onun ana-babası mü'min kimselerdi. İşte (ana-babasının ona olan aşırı sevgilerinden dolayı) bu çocuğun onları zoraki azgınlığa ve küfre sevketmesinden korktuk."

81. "Bunun için istedik ki, Rabb'leri onun yerine kendilerine ondan daha temiz ve daha merhametlisini versin."

82. "O duvara da gelince, işte o, o şehirde yaşayan iki öksüz oğlanındı. O duvarın altında da o oğlanlara ait bir hazine vardı. Onların babaları da iyi bir kimse idi. Bunun için Rabb'in istedi ki, bu öksüz oğlanlar erginliğe erişsinler de, hazinelerini çıkarsınlar. Bu, Rabb'inden onlara bir rahmettir. Zaten ben bunu kendiliğimden yapmadım. İşte sabredemediğin işlerin içyüzü budur."

83. Ey Muhammed! Sana Zülkarneny hakkında da soru sorarlar; de ki: "Ondan size haber vereceğim:"

(83) Peygamber'imizi (S.) imtihan için Zülkarneyn hakkında ona soru soranlar Yahudi'ler idi. Yahut Yahudi'lerin telkiniyle Kureyş kâfirleri idi.

Bu Zülkarneyn'in kimliği hakkında çeşitli görüşler vardır: Bir görüşe göre bu Zülkarneyn, hükümdarlığı dünyanın doğusuna ve batısına kadar uzanmış olan, insanları hak (Tevhid) dine davet eden veli, ya da peygamber olan bir eski Yemen hükümdarı idi.

İskender'in kafasının iki tarafında iki çıkıntı olduğu, ya da yiğitlik simgesi olarak tacında iki boynuz bulunduğu, ya da hükümdarlığı doğuyu da, batıyı da kapsadığı için ona Zülkarbeyn (iki boynuzlu) denilmiştir.

Bir rivâyete göre Zülkarneyn, İbrahim Peygamberin (S.) telkiniyle iman etmiş ve İbrahim ve İsmail (S.) ile beraber Kâ'be'yi tavaf etmiştir.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا
﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ
وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ
وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ
ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ
سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ
لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ
خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ
مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ
إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ
أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي
بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ
بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ
قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

84. Biz onu gerçekten yeryüzünde imkân sahibi kıldık ve ona yapmak istediği her şey için (ilim, kudret ve vasıta olarak) bir sebep verdik.

85. Derken o, (batıya varmak isteyince, ona doğru) bir yol tuttu.

86. Nihâyet o, güneşin (denizde) battığı yere varınca, onu kara balçıklı bir su kaynağında batıyor gibi buldu. Ve orada bir toplum buldu. Biz dedik ki: "Ey Zülkarneyn! Onlara (iman etmedikleri takdirde) ya azap edeceksin (öldüreceksin), ya da (öğüt vermeye devam edip) iyilik etmek yolunu seçeceksin." (Yahut onları ya öldüreceksin, ya da esir alacaksın.)

87. Zülkarneyn şöyle dedi: "Zulmeden (şirk koşan) var ya, işte onu cezalandıracağız; sonra o, Rabb'ine döndürülecek; O da, ona görülmemiş bir azap ile azap edecektir."

88. "(Tevhid imanı ile) iman edip de (Tevhid dinine göre) iyi işler yapana gelince, işte en güzel mükâfat da onundur. Hem de, buyru-ğumuzdan kolay olanı kendisine söyleyece-ğiz."

89. Sonra Zülkarneyn,(doğuya varmak isteyince, ona doğru) bir yol tuttu.

90. Nihâyet o, güneşin ilk doğduğu yere (insanlarla meskûn olan doğudaki en uzak bölgeye) ulaşınca, güneşi, öyle bir toplum üzerine doğar buldu ki, onlar için güneşe karşı hiçbir örtü kılmamıştık. (İnsanlar çıplak yaşıyorlardı. Yahut evleri yoktu. Yahut toprak altındaki inlerde yaşıyorlardı.)

91. İşte Zülkarneyn böyle idi. (Yahut batıda bulduğu toplumlara uyguladıklarını bunlara da uyguladı.) Biz, onunla ilgili diğer bütün hususları da ilmimizle kuşatmışzdır.

92. Sonra (doğu ile batı arasında, kuzeye doğru sefer yapmak isteyince de,) başka bir yol tuttu.

93. Nihâyet o (aralarında set yapılacak olan) iki dağ arasına vardığında orada öyle bir toplum buldu ki, (dilleri çok garip, anlayışları kıt olduğu için) neredeyse hiçbir sözü anlamıyorlardı.

94. Onlar dediler ki: "Ey Zülkarneyn! Bu topraklarda Ye'cûc ve Me'cûc, gerçekten bozgunculuk yapıyorlar. Onun için sana bir vergi vermek karşılığında bizimle onlar arasında bir set yapar mısın?"

95. Zülkarneyn dedi ki: "Rabb'imin bana verdiği im-kânlar, sizin vereceğinizden daha hayırlı dır. Onun için siz bana iş gücünüzle yardım edin; ben sizinle onlar arasında aşılmaz büyük bir set yapayım."

96. "Haydin, bana demir kütleleri getirin!" Nihâyet iki dağını arasını (vadiyi dağların tepeleriyle) aynı seviyeye getirince: "Haydin, ateşi körükleyin!" dedi. Sonunda demirleri kor haline getirince: "Bana erimiş bakır getirin; üstüne dökeyim!" dedi.

97. Bundan sonra Ye'cûc ve Me'cûc, bu muhkem Seddi ne aşabildiler; ne de delebildiler.

قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبّ۪يۚ فَإِذَا جَٓاءَ وَعْدُ رَبّ۪ي جَعَلَهُ دَكَّٓاءَۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبّ۪ي
حَقًّا (98) وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ ف۪ي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ
فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًاۙ (99) وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِر۪ينَ عَرْضًاۙ (100)
اَلَّذ۪ينَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ ف۪ي غِطَٓاءٍ عَنْ ذِكْر۪ي وَكَانُوا لَا يَسْتَط۪يعُونَ سَمْعًا
(101) اَفَحَسِبَ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَنْ يَتَّخِذُوا عِبَاد۪ي مِنْ دُون۪ٓي اَوْلِيَٓاءَۜ اِنَّٓا اَعْتَدْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِر۪ينَ نُزُلًا (102) قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَر۪ينَ اَعْمَالًاۜ (103)
اَلَّذ۪ينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا
(104) اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَٓائِه۪ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا
نُق۪يمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا (105) ذٰلِكَ جَزَٓاؤُ۬هُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُٓوا
اٰيَات۪ي وَرُسُل۪ي هُزُوًا (106) اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًاۙ (107) خَالِد۪ينَ ف۪يهَا لَا يَبْغُونَ
عَنْهَا حِوَلًا (108) قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبّ۪ي لَنَفِدَ الْبَحْرُ
قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبّ۪ي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِه۪ مَدَدًا (109) قُلْ
اِنَّمَٓا اَنَا۬ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَٓاءَ رَبِّه۪ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّه۪ٓ اَحَدًا (110)

98. Zülkarneyn dedi ki: "Bu (büyük set, bunu yapabilmem), Rabb'imin (kulları için) büyük bir rahmettir. Nihâyet Rabb'imin vaadi (Ye'cûc ve Me'cûc çıkışı, ya da kıyamet) gelince, O, bunu yerle bir edecektir. Rabb'imin vaadi ise haktır."

99. Ve kıyamet günü Biz, insanları birbiri içinde dalgalanır bir halde bırakacağız. O gün Sûr'a da üfürülecektir. Böylece onları akıl almaz bir şekilde bir araya toplayacağız.

100. Biz o gün kâfirlere Cehennemi de bütün korkunçluğuyla açıkça göstereceğiz.

101. O kâfirler ki, kalp gözleri Bizim âyetlerimizden (sanki) perde içinde idi ve (okunan âyetleri) dinlemeye tahammül edemiyorlardı.

102. Yoksa küfre saplanmış olanlar, Benden başka da kullarımı (melekleri, Mesîh'i, Uzeyr'i) faydalı dostlar (koruyucular) edineceklerini mi (yahut onları dost edinmekle kurtulacaklarını mı) sandılar? Şüphesiz Biz, Cehennemi kâfirlere konak olarak hazırlamışızdır.

103. Ey Muhammed! De ki: "İşledikleri bakımından en çok zarar edenleri size bildirelim mi ?"

104. "Onlar o kimselerdir ki, kendileri gerçekten iyi işler yaptıklarını sandıkları halde şu dünya hayatındaki çabaları (ibadetleri) boşa gitmiştir."

105. İşte onlar o kimselerdir ki, Rabb'lerinin âyetlerini ve Ona kavuşmayı inkâr etmişlerdir de, bu yüzden amelleri (ibadetleri) boşa gitmiştir. Bundan (amelleri boşa gittiğinden) dolayı kıyamet günü Biz onlar için bir terazi kurmayacağız.

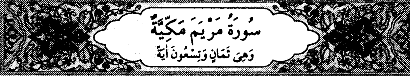
106. İnkâr ettiklerinden, âyetlerimi ve Elçilerimi alaya aldıklarından dolayı işte onların cezası Cehennemdir.

107. Şüphesiz o kimseler ki, (Tevhid inancıyla) iman ettiler ve (İslam'a göre) iyi işler yaptılar, Firdevs Cennetleri onların konakları olacaktır.

108. Onlar orada sonsuz olarak kalacaklardır; onlar oradan ayrılmayı hiç istemeyeceklerdir.

109. Ey Muhammed! De ki: "Rabb'inin sözlerini yazmak için bütün denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını daha ilave getirsek bile, Rabb'inin sözlerinin yazılması bitmeden önce o mürekkep denizler tükenecektir."

110. De ki: Ben ancak sizin gibi bir Âdemoğluyum; bana: "Sizin Tanrınız, bir tek Tanrıdır" diye vahyolunuyor.(Sizden farkım, bana Tevhid dini için vahiy gelmesidir). Öyleyse her kim, Rabb'ine kavuşmayı umuyorsa, hemen (İslam'a göre) iyi işler yapsın ve Rabb'ine taparken hiçbir ortak koşmasın!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
كٓهٰيٰعٓصٓ ۝١ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝٢ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ نِدَٓاءً
خَفِيًّا ۝٣ قَالَ رَبِّ اِنّ۪ي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنّ۪ي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا
وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَٓائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝٤ وَاِنّ۪ي خِفْتُ الْمَوَالِيَ
مِنْ وَرَٓاء۪ي وَكَانَتِ امْرَاَت۪ي عَاقِرًا فَهَبْ ل۪ي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝٥
يَرِثُن۪ي وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝٦
يَا زَكَرِيَّٓا اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ
مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝٧ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ ل۪ي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَاَت۪ي
عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝٨ قَالَ كَذٰلِكَ
قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ
شَيْـًٔا ۝٩ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ ل۪ٓي اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ
النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝١٠ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِه۪ مِنَ الْمِحْرَابِ
فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝١١

MERYEM SÛRESİ: 19

Meryem sûresi, 98 âyettir; Mekke'de 44. Sûre olarak nâzil olmuştur. Bu sûrede Hz. Meryem ve onun Hz. İsa'yı dünyaya getirmesi anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kâf. Hâ. Yâ. Ayn. Saad.

2. Bu âyetler, senin Rabb'inin, kulu Zekeriyya'ya olan rahmetinin anılmasıdır.

3. Hani bir zaman Zekeriyya, Rabb'ine gizli bir sesle niyazda bulunmuştu.

4. O demişti ki: "Ey Rabb'im! Gerçekten benim kemiklerim zayıfladı; saçım da bembeyaz oldu. Ve ey Rabb'im! Sana olan niyazımda ben hiç bedbaht olmadım (hep niyazımı kabul ettin)."

5. "Hem de, ben doğrusu, benden sonra yerime geçecek olan yakınlarımdan (amcaoğullarımın dindarlığından) endişe ediyorum. Karım da kısırdır. Artık Sen Kendi katından (kudretinle) bana bir veli (peygamberlik mirasımı gözeten oğul) bağışla!"

6. "Ki, o, bana (peygamberlik mirasında) vâris olsun; Yakup hanedanına da vâris olasun! Hem de, ey Rabb'im! Onu hoşnut olduğun biri kıl!"

7. (Allah, melek vasıtasıyla buyurdu ki:) " Ey Zekeriyya! Gerçekten Biz sana bir erkek çocuk müjdeliyoruz; adı Yahya'dır; daha önce hiç kimseyi ona adaş (yahut çağrısıyla dini ihya eden veyahut kısır kadından doğan bir benzeri) kılmadık."

8. Zekeriyya dedi ki: "Ey Rabb'im! Karım bir kısır, ben de ihtiyarlığın son aşamasına varmış iken, benim nasıl bir oğlum olabilir?"

9. Allah (melek vasıtasıyla) buyurdu ki: "Evet, durum böyledir. (Bununla beraber) Rabb'in buyurur ki; o, Bana göre çok kolaydır. Nitekim bundan önce sen hiçbir şey değil iken, Ben seni yarattım."

10. Zekeriyya dedi ki: "Rabb'im, (çocuğum olacağına dair) bana bir işaret ver!" Allah buyurdu ki: "Senin için işaret şudur: Sen sapasağlam olduğun halde üç gün ve üç gece insanlarla konuşamayacaksın."

11. Bunun üzerine Zekeriyya, o Mabedden (Yahut Mabeddeki odasından) halkının karşısına çıkarak onlara: "Sabah akşam Allah'ı tesbih edin (namaz kılın; Rabb'inizi tenzih edin)!" diye işaret etti (yahut yere yazdı).

(10) Hz. Zekeriyya'nın bu dileği, müjdeden uzun bir zaman geçmiş olmasından sonra olmalıdır. Çünkü onun duası, Hz. Meryem'in çocukluğunda olmuştu. Nitekim Âl-i İmran: 38. âyetinden de anlaşılmaktadır.

Hz. Yahya, Hz. İsa'dan altı ay veya 3 sene büyük idi.

Hz. Meryem, 10 yaşında veya 13 yaşında Hz. İsa'yı doğurmuştur.

يَا يَحْيٰى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَاٰتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾
وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكٰوةً وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ
يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾ وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ مَرْيَمَ اِذِ انْتَبَذَتْ
مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
فَاَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ
اِنّ۪ى اَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ اِنَّمَا اَنَا
رَسُولُ رَبِّكِ لِاَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ اَنّٰى
يَكُونُ ل۪ى غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْن۪ى بَشَرٌ وَلَمْ اَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾
قَالَ كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ اٰيَةً
لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ اَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ
فَانْتَبَذَتْ بِه۪ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَاَجَٓاءَهَا الْمَخَاضُ اِلٰى جِذْعِ
النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَن۪ى مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٣﴾
فَنَادٰيهَا مِنْ تَحْتِهَٓا اَلَّا تَحْزَن۪ى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾
وَهُزّ۪ٓى اِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

12. “Ey Yahya! Şu Kitabı (Tevrat’ı) sıkı tut!” (dedik) ve henüz çocuk iken ona hikmet (Tevrat bilgisini) verdik.

13. Yine, katımızdan onu (insanlara) rahmet olarak (ebeveynine ve insanlara karşı onun kalbine şefkat) ve ona günahlarından arınmayı (yahut onu ebeveynine bir sadaka olarak) verdik. Hem de, o, (aykırılıklardan) pek sakınan biri idi.

14. Yine, o, ana-babasına çok iyi davranan bir kimse idi; o, dik kafalı bir zorba hiç değildi.

15. Doğduğu gün de, öleceği gün de ve tekrar diri olarak kabirden kaldırılacağı gün de ona selam olsun!

16. Ey Muhammed! Bu Kitapta (Kur’an’da) Meryem’i de an. Hani bir zaman o, ailesinden ayrılıp doğu yönünde (Beytülmakdis’in, yahut evinin doğusunda) bir yere çekilmişti.

17. Sonra Meryem, (başını yıkamak, âdet halinden yıkanmak için) onlardan yana bir perde çekmişti. Derken, Biz ona Ruhumuzu (Cebrâil’i) gönderdik de, o da ona pek düzgün (kusursuz, yakışıklı) bir insan şeklinde göründü.

18. Meryem ona dedi ki: “Gerçekten ben senden, Rahmân’a (dünyada rahmeti sınırsız olan Allah’a) sığınırım. Eğer sen (Allah’tan) korkuyorsan (bana dokunma)!”

19. Cebrâil dedi ki: “Ben, ancak senin Rabb’inin elçisiyim; sana tertemiz bir oğlan (müjdesini) vermem (ona sebep olmam) için gönderildim.”

20. Meryem dedi ki: “Benim bir oğlum nasıl olabilir ki, bana bir insan eli değmemiştir; ben iffetsiz de değilim.”

21. Cebrâil dedi ki: “Durum böyledir. (Bununla beraber) Rabb’in buyurdu ki: ‘Bu iş benim için pek kolaydır. Hem de, bunu, insanlara bir ibret ve Bizden bir rahmet kılalım diye yapacağız. Zaten bu (ezelde) karara bağlanmış bir iş idi.”

22. Böylece (Cebrâil, Hz. Meryem’in fistanının yakasına, yahut Hz. Meryem’in ağzına üflemekle) Meryem ona hamile kaldı. Sonra (doğum yaklaşınca) karnındaki ile birlikte uzak bir yere çekildi.

23. Derken, doğum sancısı, (saklanıp dayanmak için) onu, o hurma ağacının gövdesine sevketti. Meryem dedi ki: “Keşke bundan önce ölseydim de, büsbütün unutulmuş olaydım!”

24. İşte o zaman aşağısından bir ses (Cebrâil), ona şöyle seslendi: “Sakın, kaygılanma! Rabb’in senin (ayaklarının) altından bir ırmak akıtmıştır (bu insanların efendisini hayır ve bereket olarak dünyaya getirmiştir).”

25. “O hurma ağacının gövdesini kendine doğru silkele ki, üzerine taze olgun hurma dökülsün!”

فَكُلٖى وَاشْرَبٖى وَقَرّٖى عَيْنًا فَاِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا فَقُولٖٓى
اِنّٖى نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَاَتَتْ بِهٖ
قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَٓا اُخْتَ
هٰرُونَ مَا كَانَ اَبُوكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾
فَاَشَارَتْ اِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِى الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ
اِنّٖى عَبْدُ اللّٰهِ اٰتٰينِىَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنٖى نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنٖى مُبَارَكًا
اَيْنَ مَا كُنْتُ وَاَوْصَانٖى بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا
بِوَالِدَتٖى وَلَمْ يَجْعَلْنٖى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَىَّ يَوْمَ
وُلِدْتُ وَيَوْمَ اَمُوتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذٰلِكَ عٖيسَى ابْنُ
مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذٖى فٖيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَتَّخِذَ
مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾
وَاِنَّ اللّٰهَ رَبّٖى وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ ﴿٣٦﴾
فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذٖينَ كَفَرُوا مِنْ
مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظٖيمٍ ﴿٣٧﴾ اَسْمِعْ بِهِمْ وَاَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا
لٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٣٨﴾

26. "Artık (bu hurmadan) ye, (bu akarsudan) iç! Gözün de aydın olsun! Eğer şu andan itibaren sen insanlardan birini görecek olursan, hemen ona de ki: "Ben, Rahmân'a (dünyada rahmeti sınırsız olan Allah'a) oruç (dünya kelamı da konuşulmayan oruç, yahut sükût orucu) adadım; onun için bugün hiçbir insanla konuşmayacağım."

27. Nihâyet Meryem, bebeğini kucağında taşıyarak kavmine getirdi. Kavmi, dediler ki: "Ey Meryem! Ant olsun ki, sen gerçekten tuhaf bir iş yapmışsın."

28. "Ey Hârun'un kızkardeşi! (faziletinden dolayı, halk tarafından Hârun Peygamberin, Hârun velinin kızkardeşi diye vasıflandırılan kız!) baban kötü bir adam değildi; annen de iffetsiz değildi."

29. Bunun üzerine Meryem, bebeği işaret etti. (Bebeğe sorun, demek istedi.) Onlar: "Biz, beşikteki bir çocukla nasıl konuşabiliriz?" dediler.

30. Çocuk dedi ki: "Şüphesiz ben Allah'ın kuluyum; O, bana Kitap verdi ve beni peygamber yaptı."

31. "Hem de, nerede olursam olayım, O, beni mübarek (kutlu) kıldı ve sağ kaldıkça bana namazı ve zekâtı emretti."

32. "Hem de, beni anneme saygılı kıldı ve beni bedbaht bir zorba kılmadı."

33. "Doğduğum gün de, öleceğim gün de ve diri olarak mezarımdan kaldırılacağım gün de bana selam olsun!"

34. İşte hakkında şüphe etmekte olduklari Meryem oğlu İsa, hak söz olarak (yahut Hakk'ın, "Ol!" sözüyle yaratılmış bir insan olarak) budur.

35. Allah'ın bir çocuk edinmesi, hiç olacak şey değildir. O, bundan münezzehtir. O, bir şeye hükmetmek istediği zaman, derhal ona yalnız "Ol!" der; o da hemen oluvirir.

36. (O çocuk / İsa, şunu da söyledi:) "Kuşkusuz Allah, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'inizdir. Öyleyse yalnız Ona tapın. İşte dosdoğru yol budur."

37. Sonra fırkalar (Yahudi'ler ile Hıristiyan'lar, yahut Hıristiyan fırkaları) kendi aralarında (İsa hakkında) anlaşmazlığa düştüler. Artık o pek büyük günün şahitliğinden (o günün, zamanında ve yerinde bulunmaktan) vay kâfirlerin haline!

38. Onlar, Bize gelecekleri gün ne iyi duyacaklar ve ne iyi görecekler! Ancak zalimler bugün apaçık bir sapkınlık içindedirler.

(37) Yahudi'ler ile Hıristiyan'lar, meselenin özünde anlaşmazlığa düşmüşlerdi. Yahut Hıristiyan fırkalar, Hz. İsa hakkında anlaşmazlığa düştüler: Nasturîler, Hz. İsa'nın Allah'ın (C.) oğlu olduğunu söylediler. Yakubîler, onun Allah'ın kendisi olduğunu, yere indiğini, sonra yine göklere yükseldiğini söylediler. Allah (C.) bunlardan münezzehtir. Melkânîler ise, Hz. İsa'nın Allah'ın (C.) kulu ve elçisi olduğunu söylediler.

وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِيَ الْاَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ اِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاِلَيْنَا يُرْجَعُونَ
﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ اِبْرٰهِيمَ اِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾
اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ يَٓا اَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي
عَنْكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٓا اَبَتِ اِنِّي قَدْ جَٓاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ
فَاتَّبِعْنِٓي اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٓا اَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ
اِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٓا اَبَتِ اِنِّٓي اَخَافُ اَنْ يَمَسَّكَ
عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ
عَنْ اٰلِهَتِي يَٓا اِبْرٰهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾
قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي اِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾
وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَاَدْعُوا رَبِّي عَسٰٓى اَلَّٓا اَكُونَ
بِدُعَٓاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
وَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَاذْكُرْ
فِي الْكِتَابِ مُوسٰٓى اِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥١﴾

39. Ey Muhammed! Yine Sen onları, (kıyamet günü) hesap işi bitirildiğinde (ve herkes Cennet ve Cehennemdeki yerine konulduğunda) o büyük pişmanlık günüyle uyar. Oysaki onlar büyük bir gaflet içindedirler ve hâlâ inanmıyorlar.

40. Şüphesiz bu yeryüzüne ve üzerindekilere yalnız Biz, evet Biz vâris olacağız ve onlar yalnız Bize döndürüleceklerdir.

41. Ey Muhammed! Bu Kitap'ta (Kur'an'da) İbrahim'i de an! Çünkü o, dosdoğru bir peygamber idi.

42. Hani bir zaman o, babasına demişti ki: "Babacığım, işitmez, görmez; sana hiçbir fayda sağlayamaz olan şeye ne diye taparsın?"

43. "Babacığım, gerçekten sana erişmeyen bir ilim bana erişmiştir. Onun için sen bana uy; seni dümdüz bir yola ileteyim!"

44. "Babacığım, sakın, şeytana (uyarak Allah'tan başkasına) tapma! Çünkü gerçekten şeytan, Rahmân'a (dünyada rahmeti genel olan Allah'a) karşı baş kaldırmıştır."

45. "Babacığım, ben, Rahmân (dünyada herkese rahmet eden Allah) tarafından sana bir azap dokunup da, şeytanın arkadaşı olmandan endişe ediyorum."

46. İbrahim'in babası dedi ki: "Ey İbrahim! Sen benim tanrılarımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer bu tutumuna son vermeyecek olursan, ant olsun ki, seni hiç kuşkusuz (dilimle, yahut taşla) taşlayacağım. Bir de, uzun bir zaman bendan uzak dur!"

47. İbrahim dedi ki: "Selamün aleyk (sana selam olsun) !Senin için Rabb'imden mağfiret (bağışlanma) dileyeceğim. Çünkü O, gerçekten bana çok lütufkârdır."

48. "Ben de, sizden de, Allah'tan başka da taptıklarınızdan da uzaklaşıyorum ve Rabb'ime yalvarıyorm. Umulur ki, Rabb'ime yalvarmakla bedbaht olmayacağım (Rabb'im bunu boşa çıkarmayacaktır)."

49. İbrahim, onlardan ve onların, Allah'tan başka da taptıklarından ayrıldıktan (ve Kutsal Topraklara yerleştikten) sonra Biz ona ishak'ı ve (onun oğlu) Yakub'u bağışladık ve hepsini peygamber kıldık.

50. Onlara bol rahmetimizden de bağışladık ve kendilerine haklı yüce bir saygıyla anılmayı sağladık.

51. Ey Muhammed! Bu Kitapta (Kur'an'da) Musa'yı da an! Çünkü o, gerçekten ihlâs (Tevhid) sahibi idi ve resûl bir peygamber idi.

(51) Kendisine bir Kitap ve şeriat indirilmeyip kendisinden önceki bir peygamberin şeraitini (dinî kanunlarını) tebliğ ve tatbik etmekle emrolunan peygambere "Nebiyy" denir; kendisine özel bir Kitap ve şeriat indirilmiş olan peygambere de "Resûl" denir.

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا (52) وَوَهَبْنَا لَهُ
مِنْ رَحْمَتِنَٓا اَخَاهُ هٰرُونَ نَبِيًّا (53) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ اِسْمٰعِيلَ اِنَّهُ كَانَ
صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (54) وَكَانَ يَأْمُرُ اَهْلَهُ بِالصَّلٰوةِ
وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا (55) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ اِدْرِيسَ
اِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (56) وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا (57) اُولٰٓئِكَ
الَّذِينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا
مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْرَٓائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا
اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا (58) فَخَلَفَ
مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ
يَلْقَوْنَ غَيًّا (59) اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْـًٔا (60) جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهُ
بِالْغَيْبِ اِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا (61) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا اِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا (62) تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا
مَنْ كَانَ تَقِيًّا (63) وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ اَيْدِينَا
وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا (64)

52. Hem de, (o, Medyen'den Mısır'a gelirken) Biz, ona Tûr'un sağ yanından seslendik ve onu çok münacatçı olarak Kendimize yaklaştırdık (kelamımızı ona işittirdik).

53. Bir de, rahmetimizden olmak üzere kardeşi Hârun'u da peygamber olarak ona bağışladık.

54. Ey Muhammed! Bu Kitapta (Kur'an'da) İsmail'i de an! Çünkü o, gerçekten sözünü tutan bir kimse idi ve resûl bir peygamber idi.

55. Hem de, o, ailesine (kavmine, ümmetine Tevhid imanından sonra öncelikle) namazı ve zekâtı emrederdi; Rabb'i katında da hoşnutluğa ermişti.

56. Ey Muhammed! Bu Kitapta (Kur'an'da) İdrisi'de an! Çünkü o, gerçekten dosdoğru idi; bir peygamber idi.

57. Hem de, Biz, onu pek yüksek bir makama yükselttik.

58. İşte onlar, Allah'ın, kendilerine büyük nimetler bahşettiği peygamberlerden, Âdem'in ve Nûh ile beraber (gemide) taşıdığımız kimselerin zürriyetinden ve İbrahim ile İsrail'in (Yakub'un) soyundan hidâyet nasip ettiğimiz ve (peygamberlikle, üstün faziletle) seçkin kıldığımız kimselerdendir. Onlara Rahmân'ın (dünyada rahmeti genel olan Allah'ın) âyetleri okunduğunda onlar ağlayarak, secde ederek yere kapanırlardı.

59. Sonra onların ardından öyle nesiller geldi ki, onlar namazı bıraktılar; nefislerinin kötü arzularına uydular. İşte bunlar, Ğayyı (Cehennemin Ğayy deresini, yahut sapkınlıklarının, azgınlıklarının cezasını) bulacaklardır.

60. Ancak tövbe eden, (şirksiz imanla) iman eden ve (İslam'a göre) iyi işler yapan böyle değil; işte bunlar, Cennete girecekler ve en küçük bir haksızlığa uğratılmayacaklardır.

61. Onların girecekleri Cennetler, Rahmân'ın (Allah'ın), kullarına gıyaben (görmedikleri halde, yahut gaybe olan imanlarından dolayı) vaatettiği Adn Cennetleridir. Çünkü Allah'ın vaadi mutlaka yerine gelecektir (getirilecektir. Yahut vaatedilen Cennete, Cennet ehli mutlaka varacaktır.)

62. Onlar bu Cennetlerde hiçbir uygunsuz söz işitmeyecekler; işitecekleri söz yalnız, (meleklerin, onlara verecekleri, yahut onların birbirlerine verecekleri) selamdır. Onların orada sabah akşam (devamlı) rızkları da vardır.

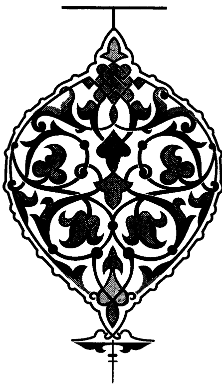
63. Kullarımızdan takvâ sahibi olanları vâris kılacağımız (edindireceğimiz) Cennet işte budur.

64. (Cebrâil, Muhammed'e dedi ki:) Biz, Rabb'inin buyruğu olmadıkça peyderpey inmeyiz. Önümüzde, arkamızda ve bunlar arasında ne varsa, hepsi yalnız Allah'ındır. Rabb'in seni unutmuş da değildir.

(54) Hz. İsmail'in sözüne sâdık olarak zikredilmesi, bu vasfıyla çok şöhret bulduğu içindir. Hz. İsmail'in: "Babacığım, emrolunduğun şeyi yap. İnşaallah, beni sabredenlerden bulacaksın."(Saffât: 102) sözleriyle babasına verdiği söze bağlı kalması, buna kanıt olarak yeterlidir.

(56) Hz. İdris, Hz. Şît'in torunu ve Hz. Nûh'un babasının dedesidir. Rivâyet olunuyor ki, Allah (C.), Hz. İdris'e 30 Sahife indirmiştir. Yine rivâyet olunuyor ki, ilk önce kalem ile yazı yazan ve yıldızlar ilmi ve hesap ilmi ile uğraşan da odur. Yine rivâyet olunuyor ki, Hz.İdris'ten önce insanlar, giysi olarak hayvan postlarını giyerlerdi; kendisi elbise dikmeyi icad etmiştir.

(64) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imize (S.) Ashab-ı Kehf, Zülkarneyn ve rûh sorulunca, nasıl cevap vereceğini bilemedi ve bu konularda kendisine vahiy ineceğini umuyordu; ancak vahiy 15 gün veya 40 gün gecikti ve bundan dolayı Peygamber'imiz çok zor durumda kaldı. Müşrikler: "Muhammed'in Rabb'i onu bıraktı" demeye başladılar. Sonra inen vahiy, anılan konuları bildirdi. İşte bu sırada bu âyet de nâzil oldu.

رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهٖ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْاِنْسَانُ ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ
شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ
جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ عَلَى
الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَاِنْ
مِنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ
اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ
اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَيُّ الْفَرِيقَيْنِ
خَيْرٌ مَقَامًا وَاَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ
مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ
فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا حَتّٰى اِذَا رَاَوْا مَا يُوعَدُونَ اِمَّا الْعَذَابَ
وَاِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَاَضْعَفُ
جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ اللّٰهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ
الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾

65. O, şu göklerin, bu yerin ve ikisinin arasında ne varsa hepsinin yegâne Rabb'idir. Öyleyse yalnız Ona tap ve ibadetinde sabırlı ol! Sen (müşriklerin tanrıları içinde) Allah'a bir adaş bilir misin?

66. O (ölümden sonra bedenî dirilişi inkâr eden) insan, der ki: "Öldüğüm zaman gerçekten sonra diri olarak (mezarımdan) çıkarılacak mıyım?"

67. O insan düşünmüyor mu ki, o daha önce hiçbir varlık değil iken, kendisini yoktan var eden kuşkusuz Biziz.

68. Ey Muhammed! İşte senin Rabb'ine ant olsun ki, Biz onları şeytanlarıyla birlikte hiç kuşkusuz mahşerde toplayacağız; sonra onları diz üstü çökmüş vaziyette Cehennemin dolayında hiç şüphesiz hazır tutacağız.

69. Sonra her bir güruhtan Rahmân'a (Allah'a) karşı en çok azgın olanları hiç

şüphesiz çekip ayıracağız.

70. Sonra Cehenneme atılmaya kimlerin daha çok müstahak olduklarını elbette Biz daha iyi biliriz. (Onun için önce onlardan başlayacağız.)

71. Siz insanlardan Cehennemin yanına varmayan (üstündeki Sırat köprüsünden geçmeyen) hiç kimse yoktur. Bu, senin Rabb'inin kesinleşmiş olan bir hükmüdür.

72. Sonra Biz, takvâ sahiplerini (İlâhî buyruklara muhalefetten sakınanları) kurtaracağız; zalimleri ise, orada diz çökmüş olarak bırakacağız.

73. Âyetlerimiz onlara (mü'minlere ve kâfirlere) gâyet açık (sözleri ve manaları gâyet açık, i'câzları gâyet açık, peygamberin izahlarıyla gâyet açık) olarak okunduğu zaman da, küfre saplanmış olanlar, iman etmiş olanlara derler ki: "İki fırkadan (gruptan) hangimizin mevki ve makamı daha üstün, meclisi (topluluğu) daha güzeldir?"

74. Biz, onlardan önce de nice nesiller helâk ettik ki, mal, eşya ve görünüş bakımından onlardan daha güzel idiler.

75. Ey Muhammed! De ki: "Her kim, sapkınlıkta kalacak olursa, Rahmân (Allah) ona mühlet verdikçe versin, sonunda kendilerine vaatedilen şeyi- ki, ya (dünyadaki) azaptır (öldürülmek, esir alınmak), ya da kıyamettir (onun azabıdır)-gördüklerinde, işte o zaman mevki, makam bakımından daha kötü ve asker (avene) bakımından daha zayıf olanın kim olduğunu bileceklerdir.

76. Allah (aklını ve iradesini doğru kullanarak) hidâyete erenlerin hidâyetini de arttırır. Baki kalan iyi işler ise, Rabb'in katında mükâfatça da yeydir; sonu bakımından da yeydir.

اَفَرَاَيْتَ الَّذ۪ى كَفَرَ بِاٰيَاتِنَا وَقَالَ لَاُو۫تَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًاۜ ﴿٧٧﴾
اَطَّلَعَ الْغَيْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًاۙ ﴿٧٨﴾ كَلَّاۜ سَنَكْتُبُ
مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّاۙ ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْت۪ينَا
فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّاۙ ﴿٨١﴾
كَلَّاۜ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾
اَلَمْ تَرَ اَنَّا اَرْسَلْنَا الشَّيَاط۪ينَ عَلَى الْكَافِر۪ينَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّاۙ ﴿٨٣﴾
فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْۜ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّاۚ ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ
الْمُتَّق۪ينَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًاۙ ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِم۪ينَ اِلٰى جَهَنَّمَ
وِرْدًاۢ ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ
عَهْدًاۢ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًاۜ ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ
شَيْـًٔا اِدًّاۙ ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْاَرْضُ
وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّاۙ ﴿٩٠﴾ اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًاۚ ﴿٩١﴾ وَمَا
يَنْبَغ۪ى لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًاۜ ﴿٩٢﴾ اِنْ كُلُّ مَنْ فِى السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ اِلَّٓا اٰتِى الرَّحْمٰنِ عَبْدًاۜ ﴿٩٣﴾ لَقَدْ اَحْصٰيهُمْ
وَعَدَّهُمْ عَدًّاۜ ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ اٰت۪يهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

77. Ey Muhammed! İşte o âyetlerimizi inkâr eden ve: (kendisinden alacağını isteyen mü'min zata: Sizin dediğiniz gibi eğer ölümden sonra bedenî diriliş varsa,) "Ant olsun ki, hiç kuşkusuz (o zaman) bana mal ve evlat verilecek" (Ben de sana olan borcımı o zaman ödeyeceğim) diyen kimseyi gördün mü?

78. O (bunu söyleyen kâfir), gabyı (bilinmeyeni) mı bilmiş; yoksa Rahmân'dan (Allah'tan) bir söz mü almış?

79. Hayır böyle değil. Onun ne dediğini Biz yazacağız ve onun azabını uzattıkça uzatacağız.

80. Onun söylediğine (mal ve evlada) de Biz vâris olacağız; kendisi Bize yapayalnız olarak gelecektir.

81. Hem de, onlar, kendileri için izzet (kuvvet vasıtası, şefaatçi) olsunlar diye Allah'tan başka da tanrılar edindiler.

82. Kesinlikle hayır! Taptıkları tanrılar, onların, kendilerine taptıklarını inkâr edecekler

ve onlara karşı zıt düşman kesileceklerdir.

83. Ey Muhammed! Görmedin mi ki, Biz, o kâfirler üzerine şeytanlar göndermişizdir. Şeytanlar onları (günahlar için) coşturdukça coşturuyorlar.

84. Artık onlar hakkında acele etme. Çünkü Biz onlar için (ecel günlerini) bir, bir sayıyoruz.

85. O gün (kıyamet günü) Biz, takvâ sahiplerini (İlâhî buyruklara muhalefetten sakınanları) Rahmân'ın (Allah'ın) huzurunda (padişahların kapısına gelen) heyetler halinde toplayacağız;

86. Günahkârları da susuz olarak Cehenneme süreceğiz.

87. O gün Rahmân (Allah) katında izin edinmiş olandan başkaları şefaat edemeyeceklerdir (başkasının lehine konuşamayacaklardır).

88. Onlar (müşrikler): "Rahmân (Allah), çocuk edindi (melekler, Allah'ın kızlardır)" dediler.

89. Ant olsun ki, siz (bunu söyleyenler), gerçekten korkunç bir iftira ortaya attınız.

90, 91. Onlar Rahmân'a (Allah'a) çocuk isnat ettiklerinden dolayı neredeyse şu gökler çatladıkça çatlayacak; bu yer de yarıldıkça yarılacak, dağlar da yıkılıp çökecektir.

92. Oysaki Rahmân'ın (Allah'ın) çocuk edinmesi, Onun şanına yaraşmaz.

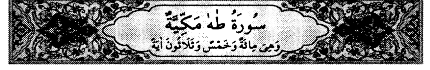
93. Çünkü şu göklerde ve bu yerde olan herkes, ancak kul olarak Rahmân'a (Allah'a) gelecektir.

94. Ant olsun ki, Allah, onları (ilmiyle) kuşatmış ve onları bir, bir saymıştır.

95. Kıyamet günü onların hepsi de, Rahmân'a (Allah'a) yapayalnız (malsız, evlatsız, dostsuz, akrabasız) gelecektir.

(77) Rivâyete göre bu olay, mü'min-lerden Habbab bin Eret ile müşriklerin ileri gelenlerinden Âs bin Vâil arasında cereyan etmiştir.

اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَاِنَّمَا
يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّق۪ينَ وَتُنْذِرَ بِه۪ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ
اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍۜ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
طٰهٰۜ ﴿١﴾ مَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰىۙ ﴿٢﴾ اِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ
يَخْشٰىۙ ﴿٣﴾ تَنْز۪يلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوَاتِ الْعُلٰىۜ ﴿٤﴾
اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ﴿٦﴾ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ
فَاِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ﴿٧﴾ اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَهُ الْاَسْمَٓاءُ
الْحُسْنٰى ﴿٨﴾ وَهَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ مُوسٰىۢ ﴿٩﴾ اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ
امْكُثُٓوا اِنّ۪ٓي اٰنَسْتُ نَارًا لَعَلّ۪ٓي اٰت۪يكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ
عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّٓا اَتٰيهَا نُودِيَ يَا مُوسٰى ﴿١١﴾ اِنّ۪ٓي اَنَا
رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَۚ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًىۜ ﴿١٢﴾

96. Şüphesiz o kimseler ki, (Tevhid imanıyla) iman ettiler ve (İslam'a göre) iyi işler yaptılar, Rahmân (dünyada rahmeti genel olan Allah), onlar için (Allah ile kendi aralarında, insanların gönüllerinde) büyük bir sevgi meydana getirecektir.

97. Ey Muhammed! İşte Biz, Kur'an'ı (Arapça indirerek) senin diline kolaylaştırdık ki, onunla takvâ sahiplerini müjdeleyesin ve şiddetle karşı çıkan bir güruhu da uyarasın.

98. Biz onlardan önce de nice nesilleri helâk ettik. Artık sen onlardan birini hissediyor musun (görüyor musun), yahut onlardan bir fısıltı işitiyor musun?

TÂ - HÂ SÛRESİ: 20

Tâ- Hâ sûresi 135 âyettir; Mekke'de 45. Sûre olarak nâzil olmuştur. Sûre, ismini başındaki harflerden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Tâ- Hâ. (Diğer sûrelerin başındaki harfler gibi, gerçek manasını ancak Allah bilir. Yahut Ey kişi!)

2. Ey Muhammed! Biz, bu Kur'an'ı sana, sıkıntı çekip bedbaht olasın diye indirmedik.

3. Biz, onu sana, ancak Allah'tan korkanlar için öğüt olmak üzere indirdik.

4. Kur'an, bu yeri ve şu yüce gökleri yaratmış olan Allah katından peyderpey indirilmiştir.

5. O Rahmân (dünyada rahmeti genel olan Allah, evreni kuşatmış olan) Arş üzerine (yahut hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir (hâkimiyet kurmuştur. Yahut Kendine özgü bir şekilde kurulmuştur).

6. Şu göklerde, bu yerde, ikisinin arasında ve bu yaş toprağın altında ne varsa hepsi yalnız Onundur.

7. Eğer sen (zikirde, duada) sesini yükseltecek olsan da, (buna ihitiyacı yoktur;) çünkü O, gerçekten gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir.

8. Allah, Odur ki, Kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. Esmâ-i Hüsnâ (en güzel isimler), Ona mahsustur.

9. Ey Muhammed! Musa'nın haberi de sana geldi mi?

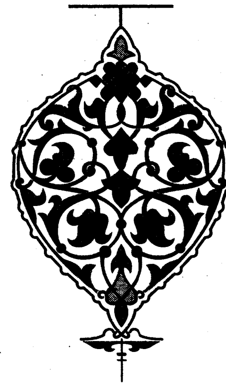
10. Hani bir zaman Musa, (ailesiyle beraber Medyen'den, kayın pederi Hz. Şuayb'ın yanından ayrılıp Mısır'a, annesi ve kardeşinin yanına giderken yolda Tuvâ Vadisi'nde yolunu kaypetmiş; hem de, soğuk bir gecede çok üşümüşlerdi. İşte o sırada) bir ateş görmüştü de, ailesine demişti ki: "Siz burada bekleyin! Ben gerçekten bir ateş gördüm. Belki (size ateş yakmak için) o ateşten size bir kor (yahut meş'ale)getiririm veya ateşin yanında yol gösterecek birini bulurum."

11. Nihâyet Musa, o ateşin yanına vardığında kendisine şöyle seslenilmişti: "Ey Musa!"

12. "Kuşkusuz Ben, evet Ben, senin Rabb'inim. Hemen ayakkabılarını çıkar; çünkü sen, gerçekten bu kutsal vadi Tuvâ'dasın!"

(8) Esmâ-i Hüsnâ için bak: İsrâ: 110.

(10) Tuvâ Vadisi, Tûr Dağı'nın batı tarafında bulunmaktadır. Hz. Musa, Tûr Dağı'nın sağ tarafında bir ateş görmüştü. Ateşini yanına varınca da yeşil bir ağaç görmüştü. Bu ağacı aşağıdan tepesine kadar bembeyaz bir ateş sarmış ve bu ateş son derece şiddetli bir ışık saçıyordu. Ağacın yeşilliği ise ateşten etkilenmiyordu. Bu, bir böğürtlen veya sakız ağacı idi.

وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحٰى ﴿١٣﴾ اِنَّن۪ٓي اَنَا اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنَا
فَاعْبُدْن۪يۙ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْر۪ي ﴿١٤﴾ اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ
اُخْف۪يهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعٰى ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا
مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ فَتَرْدٰى ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَم۪ينِكَ
يَا مُوسٰى ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاَهُشُّ بِهَا عَلٰى
غَنَم۪ي وَلِيَ ف۪يهَا مَاٰرِبُ اُخْرٰى ﴿١٨﴾ قَالَ اَلْقِهَا يَا مُوسٰى ﴿١٩﴾ فَاَلْقٰيهَا
فَاِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُع۪يدُهَا س۪يرَتَهَا
الْاُولٰى ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ
سُٓوءٍ اٰيَةً اُخْرٰىۙ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيَاتِنَا الْكُبْرٰىۚ ﴿٢٣﴾ اِذْهَبْ اِلٰى
فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰىۚ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ ل۪ي صَدْر۪يۙ ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ ل۪ٓي
اَمْر۪يۙ ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَان۪يۙ ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْل۪ي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ
ل۪ي وَز۪يراً مِنْ اَهْل۪يۙ ﴿٢٩﴾ هٰرُونَ اَخِيۙ ﴿٣٠﴾ اُشْدُدْ بِه۪ٓ اَزْر۪يۙ ﴿٣١﴾
وَاَشْرِكْهُ ف۪ٓي اَمْر۪يۙ ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَث۪يراًۙ ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ
كَث۪يراً ﴿٣٤﴾ اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَص۪يراً ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ اُو۫ت۪يتَ سُؤْلَكَ
يَا مُوسٰى ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰىۙ ﴿٣٧﴾

13. "Ve Ben seni peygamber olarak seçtim. Onun için sana vahyedilecekleri dinle!"

14. "Şüphesiz Ben, evet Ben, Allah'ım; Benden başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse yalnız Bana tap ve (başka bir şey karıştırmadan yalnız) Beni anmak için (yahut namaz vakitlerinde) gereğince namaz kıl!"

15. "Herkesin, işlemekte olduğu şeyin karşılığını bulması için kıyamet mutlaka gelecektir. Ben, kıyametin vaktini (insanlardan) gizli tutmak istedim. (Yahut neredeyse kıyametin geleceğini de gizli tutacaktım.)"

16. "Artık, kıyamete inanmayan ve nefsinin kötü arzularına uymuş olan kimse, sakın, seni ona inanmaktan (yahut namaz kılmaktan) alıkoymasın; yoksa mahvolup gidersin."

17. "O sağ elindeki de nedir, ey Musa!?"

18. Musa dedi ki: "O, benim asâmdır; ona dayanırım; onunla davarlarıma yaprak silkerim ve benim onda başkaca ihtiyaçlarım da vardır. (Onunla başkaca ihtiyaçlarımı da karşılarım.)"

19. Allah: "Onu yere atıver, ey Musa!" buyurdu.

20. Bunun üzerine Musa, onu yere atıverdi. İşte o anda asâ, seğirten bir yılan oluverdi.

21. Allah buyurdu ki: "Al onu ve korkma! Biz onu ilk haline döndüreceğiz."

22. "Elini de koltuğunun altına sok; ayrı bir mucize olmak üzere o, kusursuz (alaca hastalığı olmaksızın) bembeyaz çıkar."

23. "Ta ki, Biz sana en büyük mucizelerimizden bazılarını gösterelim."

24. Sen (Elçimiz olarak, hakka çağırmak için bu mucizelerimizle) Firavun'a git; çünkü o gerçekten azıtmıştır."

25. Musa dedi ki: "Rabb'im, kalbime genişlik ver!"

26. "İşimi de bana kolaylaştır!"

27. "Dilimden de şu düğümü (tutukluğu) çöz ki,"

28. "Sözlerimi iyice anlasınlar!"

29. "Bir de, bana ailemden bir vezir (yardımcı) ver!"

30. "Kardeşim Hârun'u (bana vezir ver)!"

31. "Onunla arkamı pekiştir!"

32. "Onu da işimde (elçilikte) ortak kıl!"

33. "Ta ki, (onunla birlikte) Seni çok tesbih edelim!"

34. "Ve Seni çok analım!"

35. "Kuşkusuz Sen bizi hakkıyla görmektesin."

36. Allah buyurdu ki: "Ey Musa! Bütün bu istediklerin sana verilmiştir."

37. "Ve ant olsun ki, Biz sana bir kez daha lütufta bulunmuştuk."

اِذْ اَوْحَيْنَٓا اِلٰٓى اُمِّكَ مَا يُوحٰىٓۙ ﴿٣٨﴾ اَنِ اقْذِفٖيهِ فِى التَّابُوتِ فَاقْذِ
فٖيهِ فِى الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاْخُذْهُ عَدُوٌّ لٖى وَعَدُوٌّ لَهُۜ
وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنّٖیۚ وَلِتُصْنَعَ عَلٰى عَيْنٖىۢ ﴿٣٩﴾ اِذْ تَمْشٖٓى
اُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَنْ يَكْفُلُهُۜ فَرَجَعْنَاكَ اِلٰٓى اُمِّكَ
كَیْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَۜ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ
وَفَتَنَّاكَ فُتُونًاۗ فَلَبِثْتَ سِنٖينَ فٖٓى اَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلٰى
قَدَرٍ يَا مُوسٰى ﴿٤٠﴾ وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسٖىۚ ﴿٤١﴾ اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوكَ
بِاٰيَاتٖى وَلَا تَنِيَا فٖى ذِكْرٖىۚ ﴿٤٢﴾ اِذْهَبَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰىۚ ﴿٤٣﴾
فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ اَوْ يَخْشٰى ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَٓا
اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَٓا اَوْ اَنْ يَطْغٰى ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَٓا اِنَّنٖى
مَعَكُمَٓا اَسْمَعُ وَاَرٰى ﴿٤٦﴾ فَأْتِيَاهُ فَقُولَٓا اِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ
مَعَنَا بَنٖٓى اِسْرَٓائٖلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْۜ قَدْ جِئْنَاكَ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكَۜ وَالسَّلَامُ
عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ﴿٤٧﴾ اِنَّا قَدْ اُوحِىَ اِلَيْنَٓا اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَنْ كَذَّبَ
وَتَوَلّٰى ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسٰى ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذٖٓى اَعْطٰى كُلَّ
شَیْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدٰى ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْاُولٰى ﴿٥١﴾

38. "Hani bir zaman annene vahyedilecek (gönlüne ilhâm ile bildirilecek) şeyi şöyle vahyetmiştik:

39. "Musa'yı o sandığa koy da, onu deryaya (Nil'e) bırak; derya onu kıyıya atsın da, Benim düşmanım, onun da düşmanı olan biri (Firavun) onu alacak. Ve ey Musa! Hem de, Benim nezaretimde güzel yetiştirilmen için onların gönlüne sana karşı tarafımdan büyük bir sevgi verdim."

40. "Hani o zaman kızkardeşin Firavun'gillere gidip de: 'Ona bakacak birini sağlık vereyim mi size? ' diyordu. Böylece gözü aydın olsun ve üzülmesin diye seni annene geri döndürmüştük. Bir de, sen bir adam öldürmüştün de, seni o büyük endişeden kurtarmıştık ve seni iyiden iyiye (vatanından, ailenden ayrılmak, tehlikelerle dolu uzun bir yolu yaya olarak yürümek, azıksız kalmak, başkasına işçilik yapmak gibi bir sürü) imtihandan geçirmiştik. Bundan sonra yıllarca Medyen halkı içinde kalmıştın; sonra (kırk yaşında peygamberliğe başlamak üzere) takdirimize uygun olarak buraya (Kutsal Tuvâ Vadisi'ne) geldin ey Musa!"

41. "Hem de, Ben seni Kendim için Elçi seçtim."

42. "Haydin, sen ve kardeşin birlikte âyetlerimle (dokuz mucize ile insanlara) gidin ve Beni anmada (tebliğ ve duada) sakın, gevşeklik göstermeyin!"

43. "İkiniz (önce) Firavun'a gidin; çünkü o, iyice azmıştır."

44. "Ancak ona yumuşak söz söyleyin; olur ki o, öğüt alır veya korkuya kapılır."

45. İkisi dediler ki: "Ey Rabb'imiz! Biz, gerçekten bize karşı taşkınlık etmesinden, yahut saldırgan davranmasından korkuyoruz."

46. Allah buyurdu ki: "Korkmayın; çünkü Ben, şüphesiz sizinle beraberim; her şeyi işitir ve her şeyi görürüm."

47. "Haydin, ikiniz Firavun'a gidin de, ona deyin ki: Biz şüphesiz senin Rabb'inin iki Elçisiyiz; hemen İsrail Oğulları'nı bizimle salıver ve onlara eziyet etmeye son ver! Biz gerçekten Rabb'inden sana büyük bir mucize getirdik. Ve hidâyete uyana selam olsun!"

48. "Şüphesiz bize şöyle vahyolundu: Peygamberleri yalancı sayanlar ve haktan yüz çevirenler, mutlaka o azaba uğratılacaklardır."

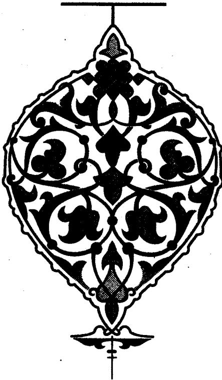
49. Firavun dedi ki: "Pekiyi, ikinizin Rabb'i kim ey Musa!?"

50. Musa dedi ki: "Bizim Rabb'imiz, her türün özel yaratılışını (onun için mümkün olan mükemmel şekli) veren, sonra onlara

doğru yolu gösterendir."

51. Firavun dedi ki: "Pekiyi, eski milletlerin hali ne idi?"

(39) Rivâyete göre, Hz. Musa'nın annesi, diğer İsrail Oğulları'nın erkek çocuklarının Firavun'un emriyle öldürüldüğü gibi, Musa'nın de öldürülmesinden korktuğu için, Allah'ın(C.), onun gönlüne verdiği ilhâmla, Hz. Musa'yı, içine pamuk döşediği sandığın içine koydu; sonra da sandığın dış kısmını ziftledi ve onu büyük suya (Nil'e) bıraktı. O büyük sudan, Firavun sarayının bahçelerine bir kanal ayrılıyordu. Sular o sandığı o kanaldan bahçeler içinde bulunan bir havuza getirdi. Bu sırada firavun ile karısı Âsiye de, o havuzun kenarında bulunuyorlardı. Havuza gelen bu sandığın çıkarılması emredildi ve sandık açılınca, içinden güzeller güzeli bir bebek çıktı. Firavun, onu o kadar çok sevdi ki, onu hiç yanından ayırmak istemiyordu. Bu arada Mısır'da haber yayıldı ki, Firavun ailesi, Nil'de bir oğlan bebek bulmuşlar ve bu bebek, hiçbir kadının memesini kabul etmiyormuş ve onun için bir süt ana araştırıyorlarmış. Bunun üzerine Hz. Musa'nın ablası Meryem de, ondan bir haber almak için kimliğini gizliyerek saraya geldi ve onlara söylediklerini söyledi; sonra gidip annesini getirdi. Hz. Musa, annesinin memesini kabul etti.

قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبّ۪ي ف۪ي كِتَابٍۚ لَا يَضِلُّ رَبّ۪ي وَلَا يَنْسٰى (52)
اَلَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ ف۪يهَا سُبُلًا
وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءًۜ فَاَخْرَجْنَا بِه۪ٓ اَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتّٰى (53)
كُلُوا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِاُو۬لِي النُّهٰىۚ (54)
مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَف۪يهَا نُع۪يدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى (55)
وَلَقَدْ اَرَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى (56) قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسٰى (57) فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِه۪ فَاجْعَلْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَٓا اَنْتَ مَكَانًا سُوًى (58)
قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزّ۪ينَةِ وَاَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى (59)
فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ اَتٰى (60) قَالَ لَهُمْ مُوسٰى
وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍۚ
وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرٰى (61) فَتَنَازَعُٓوا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا
النَّجْوٰى (62) قَالُٓوا اِنْ هٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُر۪يدَانِ اَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ
اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَر۪يقَتِكُمُ الْمُثْلٰى (63) فَاَجْمِعُوا
كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّاۚ وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى (64)

52. Musa dedi ki: "Onların hakkındaki kesin bilgi, Rabb'imin katında bulunan bir Kitaptadır (Levh-ı Mahfûz'dadır). Benin Rabb'im ne yanılır, ne de unutur."

53. O Rabb ki, bu yeryüzünü size döşek kılmış; orada sizin için yollar açmış ve şu gökten su indirmiş de, Biz o su ile türlü, türlü bitkilerden çiftler çıkarmışızdır.

54. Haydin, yeyiniz; sağmal hayvanlarınızı da otlatınız. Hiç şüphesiz bunda, (yanlışa uymaktan) alıkoyan (gerçek aklın) sahipleri için birçok ibretler vardır.

55. Biz sizi topraktan yarattık; sizi yine ona döndüreceğiz ve bir kez daha sizi ondan çıkaracağız.

56. Hem de, ant olsun ki, Biz, Firavun'a o (dokuz) mucizelerimizin hepsini gösterdik; ancak o, yalanladı ve yan çizdi.

57. Firavun dedi ki: "O yaptığın büyü ile

bizi yurdumuzdan çıkarmak için mi bize geldin ey Musa!?"

58. "Öyleyse, ant olsun ki, biz de hiç kuşkusuz seninkine benzer bir büyü karşına getireceğiz. Haydi, sen, seninle bizim için, senin de, bizim de uyacağımız uygun bir yerde bir buluşma zamanı belirle."

59. Musa dedii ki: "Buluşma zamanımız bayram günü ve insanların toplandığı kuşluk vakti olsun."

60. Bunun üzerine Firavun (hazırlıklar için) emir vermeye başladı; sonra hilesini (aldatıcı büyücülerini) topladı; daha sonra da randevusuna geldi.

61. Musa, büyücülere dedi ki: "Yazıklar olsun size! Sakın, Allah'a karşı (şirk ile, mucizelerini büyü saymakla) yalan uydurmayın! Yoksa Allah, bir azap ile hepinizin kökünü keser." Zaten iftira eden, her zaman hüsrana uğramıştır.

62. Bunun üzerine büyücüler, durumlarını (yapacakları şeyleri, yahut Musa'nın sözlerinin insan sözlerine benzemediği konusunu) aralarında tartıştılar ve sırlarını (mağlup oldukları takdirde Musa'ya uyacaklarını) fısıldaştılar.

63. Büyücüler dediler ki: "Bu iki adam (Musa ile Hârun), hiç kuşkusuz büyüleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak ve sizin örnek dininizi ortadan kaldırmak (yahut sizin en bilgili vatandaşlarınız olan İsrail Oğulları'nı götürmek) isteyen iki büyücüden başka bir şey değildir."

64. "Onun için haydin, bütün hilelerinizi (hünerlerinizi) toplayınız; sonra sıra halinde meydana gelin! Ve bugün kim üstün gelirse, o, umduğuna erecektir."

قَالُوا يَا مُوسٰٓى اِمَّٓا اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّٓا اَنْ نَكُونَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى (65) قَالَ بَلْ اَلْقُوا
فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى (66) فَاَوْجَسَ
فٖى نَفْسِهٖ خٖيفَةً مُوسٰى (67) قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى (68) وَاَلْقِ مَا فٖى
يَمٖينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ
حَيْثُ اَتٰى (69) فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُٓوا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُونَ وَمُوسٰى (70)
قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّهُ لَكَبٖيرُكُمُ الَّذٖى عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ
فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ فٖى جُذُوعِ النَّخْلِ
وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَٓا اَشَدُّ عَذَابًا وَاَبْقٰى (71) قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَٓاءَنَا
مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذٖى فَطَرَنَا فَاقْضِ مَٓا اَنْتَ قَاضٍ اِنَّمَا تَقْضٖى
هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا (72) اِنَّٓا اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا
وَمَٓا اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَاَبْقٰى (73)
اِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فٖيهَا
وَلَا يَحْيٰى (74) وَمَنْ يَأْتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ
فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلٰى (75) جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرٖى مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا وَذٰلِكَ جَزَٓاءُ مَنْ تَزَكّٰى (76)

65. Büyücüler dediler ki: "Ey Musa! Önce ya sen atacaksın veya önce atan biz olacağız."

66. Musa: "Hayır, önce siz atın!" dedi. Derken, onların (attıkları) ipleri ve değnekleri, büyüleri yüzünden Musa'ya gerçekten (oraya, buraya) seğirtir gibi göründü.

67. Bundan dolayı Musa, içinde bir çeşit korku hissetti.

68. Biz, Musa'ya dedik ki: "Sakın, korkma; çünkü üstün gelecek olan kesinlikle sensin!"

69. "Ve sağ elindekini yere atıver; onların ortaya koyduklarını yutacaktır. Onların ortaya koydukları, bir büyü hilesinden (oyunundan) ibarettir. Büyücü ise, nereye varsa (nerde olsa) felâh bulmaz (iflah olmaz)."

70. Sonunda o büyücüler, secdeye ka-

pandılar; “Hârun ile Musa’nın Rabb’ine iman ettik” dediler.

71. Firavun dedi ki: “Ben size izin vermeden önce iman ettiniz öyle mi? Hiç kuşkusuz o, size büyü öğreten büyük ustanızdır. Öyleyse ant olsun ki, ben sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve sizi hiç şüphesiz hurma ağaçlarının kütüklerine asıp sallandıracağım! Yine ant olsun ki, siz hangimizin azabının daha çetin ve sürekli olduğunu mutlaka bileceksiniz.”

72. O büyücüler dediler ki: “Bize gelen (gösterilen) şu açık mucizelere ve bizi yoktan var etmiş olan Rabb’imize seni asla tercih etmeyeceğiz. Artık sen yapacağını yap! Çünkü sen ancak bu dünya hayatında hükmedebilirsin.”

73. “Biz doğrusu, şimdiye dek olan hatalarımızı ve senin bize zorla yaptırdığın büyüyü bağışlaması için Rabb’imize iman ettik. Zaten Allah’ın mükâfatı en hayırlı ve cezası en sürekli olandır.”

74. Gerçek şu ki, her kim, Rabb’ine günahkâr olarak gelecek olursa, artık onun için yalnız Cehennem vardır, orada ne ölüp kurtulur, ne de rahat bir hayat yaşar.

75. Her kim de, Rabb’ine mü’min ve (İslam’a göre) iyi işler yapmış olarak gelecek olursa, işte onlar için de yalnız yüksek dereceler vardır.

76. Onlar için Adn Cennetleri vardır ki, altlarından ırmaklar akar. Onlar hep orada kalacaklardır. İşte (günahlardan) arınanların mükâfatı da budur.

وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوسٰٓى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادٖى فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرٖيقًا فِى الْبَحْرِ
يَبَسًاۙ لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشٰى ﴿٧٧﴾ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهٖ
فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدٰى ﴿٧٩﴾
يَا بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوٰعَدْنَاكُمْ جَانِبَ
الطُّورِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فٖيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٖىۚ وَمَنْ
يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبٖى فَقَدْ هَوٰى ﴿٨١﴾ وَاِنّٖى لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَاٰمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ﴿٨٢﴾ وَمَٓا اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسٰى ﴿٨٣﴾
قَالَ هُمْ اُولَٓاءِ عَلٰٓى اَثَرٖى وَعَجِلْتُ اِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضٰى ﴿٨٤﴾
قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾
فَرَجَعَ مُوسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًاۚ قَالَ يَا قَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ
رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًاۜ اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُمْ
اَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَاَخْلَفْتُمْ مَوْعِدٖى ﴿٨٦﴾
قَالُوا مَٓا اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَٓا اَوْزَارًا
مِنْ زٖينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذٰلِكَ اَلْقَى السَّامِرِىُّۙ ﴿٨٧﴾

77. Ve ant olsun ki, Biz, Musa’ya şunu vahyetmiştik: “O kullarmı (İsrail Oğulları’nı) geceleyin yola çıkar; sonra (deniz sahiline varınca) onlara denizde kuru bir yol aç; (Firavun’un) yetişmesiden korkmayacaksın; batmaktan da endişe etmeyeceksin.”

78. Derken, Firavun askerleriyle birlikte onların peşine düşmüştü. Sonunda o denizden, onların hepsini kaplayan kaplamıştı (boğmuştu).

79. Ve Firavun, kendi halkını (dinde, denizde) saptırmıştı ve onları doğru yola iletmemişti.

80. Ey İsrail Oğulları! Şüphesiz Biz, sizi düşmanınızdan kurtarmıştık; (Musa’nın Bizimle münacâtı ve Tevrat’ın indirilmesi için) Tûr Dağı’nın sağ yanına gelmeniz için de size vâde (randevu) vermiştik ve (Tîh çölünde) üzerinize kudret helvası ile bıldırcın kuşları indirmiştik. (Bakara:57)

81. Size rızk olarak verdiğimiz temiz, hoş nesnelerden yeyiniz ve bunda (şükrünü edâ etmemek, Allah'ın çizdiği sınırları ihlal etmek, israf etmek, şımarmak ve ondaki yoksulların hakkını vermemek sûretiyle de) taşkınlık etmeyiniz; yoksa sizi Benim öfkem çarpar, ve her kim ki, öfkem kendisini çarpacak olursa, artık o, mahvolmuştur (Cehenneme yuvarlanmıştır).

82. Hiç kuşkusuz Ben, (küfürden, günahtan) tövbe eden, (Tevhid imanıyla) iman eden ve (İslam'a göre) iyi işler yapan, sonra bu doğru yoldan ayrılmayanları ise, tamamen bağışlarım.

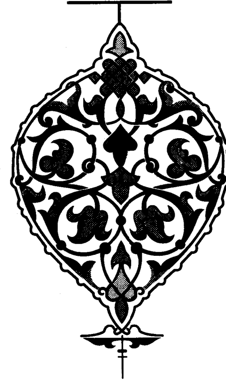
83. Ve (Musa, münacât yerine gelince, Rabb'i, ona dedi ki: Tevrat'ı almak için, kavminin temsilcilerinden önce) acele edip gelmene sebep nedir ey Musa!

84. Musa dedi ki: "İşte onlar da, arkam sıra geliyorlar; hoşnut olman için acele ettim de geldim ey Rabb'im!"

85. Allah buyurdu ki: "İşte senden sonra Biz senin kavmini gerçekten ciddi bir imtihana tâbi tuttuk ve (putperest bir kavimden olup zahiren iman etmiş bir münafık olan kuyumcu) Sâmirî onları yoldan çıkardı.

86. Bunun üzerine Musa, kızgın ve üzgün olarak halkının yanına döndü; halkına dedi ki: "Ey halkım! Rabb'iniz size (Tevrat'ı indireceğine dair) güzel bir vaatte bulunmamış mıydı? Yoksa sizden ayrı kalmam mı size çok uzun geldi? Yahut üzerinize Rabb'inizden bir gazabın (öfkenin) inmesini mi istediniz de, bana olan sözünüzden caydınız?" (Arkam sıra Tûr'a gelmek için verdiğiniz sözden, yahut şirksiz imanda sebat kılmak ve emirlerime bağlı kalmak için verdiğiniz sözden caydınız.)

87. Halkı Musa'ya dediler ki: "Biz sana olan vaadimizden kendi halimizle (kendiliğimizden) caymadık; ancak biz o kavmin (Mısırlıların) ziynet eşyasından (düğünlerimizde, bayramlarımızda takınmak için iğreti olarak, yahut Firavun ordusunun, denizde boğulmasından sonra onlardan kalan ziynet eşyalarından) bir takım ağırlıklar (takılar, yahut başkasının malı olduğundan, bizim için vebâl ve günah olan ziynet eşyaları) yüklenmiştik. İşte biz onları (Sâmirî'nin emriyle ateşe) attık; Bizim gibi Sâmirî de, yanındakileri hemen ateşe attı."

فَاَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ فَقَالُوا هٰذَٓا اِلٰهُكُمْ
وَاِلٰهُ مُوسٰى فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ اَفَلَا يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ اِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُونُ مِنْ قَبْلُ
يَا قَوْمِ اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُونِي وَاَطِيعُوٓا
اَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا
مُوسٰى ﴿٩١﴾ قَالَ يَا هٰرُونُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾ اَلَّا
تَتَّبِعَنِ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي
وَلَا بِرَأْسِي اِنِّي خَشِيتُ اَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِٓي اِسْرَٓائِيلَ وَلَمْ
تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ اَثَرِ الرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ
فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا
لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا
لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ اِنَّمَٓا اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ
الَّذِي لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

88. İşte Sâmirî, (ateşe atılıp eritilen bu ziynet eşyasından) onlar için, bir çeşit böğürmesi olan (rüzgârın içinden cereyan etmesiyle böğürmeyi andıran bir ses çıkaran) bir buzağı heykeli çıkardı. Sonra da onlar (Sâmirî ve onun fitnesine hemen kapılanlar) dediler ki: "İşte bu, sizin de, Musa'nın da tanrısıdır; ancak Musa, onu (burada) unutmuş (ve onu aramak için Tûr'a gitmiştir. Yahut İşte Sâmirî, Allah'a olan eski imanını unutup terk etti)."

89. Pekiyi, onlar görmüyorlar mıydı ki, bu buzağı heykeli, onların sözlerine karşılık veremiyordu; onlara bir zarar vermeye de, bir yarar sağlamaya da gücü yetmiyordu.

90. Hem de, ant olsun ki, Hârun, daha (Musa gelmeden) önce gerçekten onlara şöyle demişti: "Ey kavmim! Siz bu buzağı heykeli ile sadece imtihan edildiniz (fitneye uğratıldınız) ve şüphesiz sizin Rabb'iniz, Rahmân'dır (rahmeti sonsuz olan Allah'tır). Öyleyse bana uyun ve emrime itaat edin!"

91. Onlar dediler ki: "Musa, bize dönünceye dek bu buzağıya tapmaktan asla vazgeçmeyeceğiz!"

92, 93. (Musa dönüp onların halini görünce, Hârun'un saçından, sakalından tutup çekerek) dedi ki: "Ey Hârun! Onların saptıklarını gördüğünde bana uymandan (benim gibi Allah için öfkelenip onlarla savaşmandan, yahut onları terk edip bana gelmenden) seni alıkoyan ne oldu? Yoksa emrime karşı mı geldin?"

94. Hârun dedi ki: "Ey annemin oğlu! Saçımdan, sakalımdan tutma! Doğrusu ben, senin: 'İsrail Oğulları arasında ayrılık çıkardın; benim sözümü (beni yerine vekil tayin edip giderken: 'Ben gelinceye kadar ıslahçı ol; onları idare et!' şeklindeki sözümü) dinlemedin! ' (Yahut benim onlara ne diyeceğimi beklemeden kendi başına hareket ettin) demenden korktum."

95. Musa: "Ya senin derdin (matlubun) ne, ey Sâmirî!" dedi.

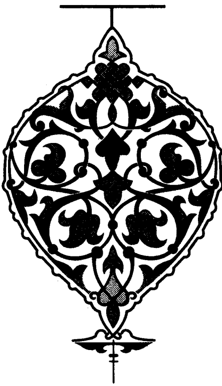
96. Sâmirî dedi ki: "(Ben, onlara dedim ki:) Ben, onların görmediklerini (Cebrâil'in, Firavun'un helâki için bir atlı şeklinde tecelli edip geldiğinde, atının bastığı toprağın hemen hayat bulup yeşerdiğini) görmüştüm. Bunun üzerine ben, o elçinin(Cebrâil'in) izinden bir avuç toprak almıştım. Şimdi ben onu (ateşte eriyen o ziynet eşyasının içine) attım. İşte (ben, iman edip İsrail Oğulları'na katılmadan önce buzağıya tapan putperes bir kuyumcu olduğum için) nefsim bunu da bana hoş gösterdi."

97. Musa, ona dedi ki: "Haydi, defol git! Artık yaşadığın sürece kesinlikle sen (insanlardan tecrit edilmiş ve tek başına yaşayan yabani bir mahlûk gibi hep yalnız

kalacaksın ve biri sana dokunmak istediğinde, sıtmaya yakalanmak korkusuyla): 'Bana dokunmayın!' diyeceksin. Yine, senin için hiç kurtulamayacağın bir azap vâdesi vardır. Tapmakta olduğun tanrına da bak! Ant olsun ki, onu hiç şüphesiz yakacağız; sonra hiç kuşkusuz onun külünü denize savurdukça savuracağız."

98. Sizin Tanrınız ancak O Allah'tır ki, Kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, ilmiyle her şeyi kuşatmıştır.

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ اٰتَيْنَاكَ مِنْ
لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾ مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾
خَالِدِينَ فِيهِ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَبِثْتُمْ
اِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ اِذْ يَقُولُ اَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً
اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا
رَبّ۪ي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرٰى فِيهَا عِوَجًا
وَلَٓا اَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ
الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ
الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١١٠﴾
وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ
يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا
وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ
مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

99. Ey Muhammed! İşte böylece geçmişin haberlerinden (tarihinden sana yol göstermek, bilgini artırmak, mucizelerini çoğaltmak ve ümmetinden basiret sahibi olanlar için öğüt olmak üzere) bir kısmını sana anlatıyoruz ve Biz sana katımızdan (bu kıssaları içeren) pek büyük bir Kitap (Yahut insanlar arasında büyük bir şan şöhret) vermişizdir.

100. Her kim, ondan (Allah'tan, Kur'an'dan) yüz çevirecek olursa, işte o, kıyamet gününde gerçekten ağır bir yük taşıyacaktır.

101. Onlar bu yükün altında (azabında) temelli olarak kalacaklardır. Kıyamet günü onların yükü ne kadar da kötüdür!

102, 103. Sûr'a (ikinci kez) üfürüleceği ve Biz, mücrimleri (günahkârları korkudan) gözleri gömgök olarak mahşerde toplayacağımız gün, onlar aralarında: "Siz (dün-

yada, mezarda) sadece on gün (kadar) kaldınız" diye fısıldaşacaklar.

104. Biz, onların aralarında konuştukları süreyi en iyi bileniz. Hani o zaman onların yolu yordamı en iyi bileni: "Siz bir günden fazla kalmadınız" diyecek.

105. Ey Muhammed! Sana dağlar hakkında (kıyamet günü ne olacaklarını) soruyorlar; sen onlara de ki: "O zaman Rabb'im onları (ufalayıp) savurdukça savuracak."

106. "Böylece yerlerini bomboş, dümdüz (bir toprak olarak) bırakacaktır."

107. "Orada az bir iniş de, az bir yokuş da göremeyeceksin."

108. İşte o gün insanlar (Beytü'l Makdis'in tepesinden mahşere çağıran) dâvetçiye (İsrafil'e) uyacaklar; ona yan çizmek olmayacaktır. O gün Rahmân'a (Allah'a) sesler de kısılacak; artık fısıltıdan (yahut develerin ayak sesleri gibi hışırtıdan) başka bir ses işitemeyeceksin.

109. O gün Rahmân'ın (dünyada merhameti sınırsız olan Allah'ın) izin vereceği ve sözünden hoşnut olacağı kimseden başka hiç kimsenin şefaati (lehte konuşması) fayda vermeyecektir.

110. Allah insanların geçmişlerini de, geleceklerini de (yahut öbür dünya işlerini de, bu dünya işlerini de) bilir. İnsanların bilgisi ise, Onu (Onun Zatını, Onun bildiklerini) kavrayamaz.

111. Bütün yüzler (başlar, kahhâr hükümdarın huzurundaki esirler gibi) Hayy (ezelî ve ebedî hayat ile diri olan), Kayyûm (bütün evreni ayakta tutup koruyan, yöneten Allah) için eğilmiştir. (Boyunlar bükülmüştür.) Zulüm (şirk) yüklenen ise, hüsrana uğramıştır.

112. Her kim de, (Tevhid imanıyla) mü'min olarak (İslam'a göre) iyi işler yapacak olursa, artık o, ne (günahların azabının arttırılmasıyla) haksızlığa uğratılmaktan, ne de sevaplarının mükâfatının verilmemesiyle) hakkının çiğnenmesinden (yahut ne sevaplarına vaatedilen mükâfatın hiç verilmemesiyle haksızlığa uğramaktan, ne de kısmen verilmemesiyle hakkının çiğnenmesinden) korkar.

113. Hem de, Biz, bu Kur'an'ı Arapça okunan bir Kitap olarak indirdik ve içinde, azap uyarılarını tekrar, tekrar açıkladık ki, bu insanlar (takvâyı meleke haline getirip) devamlı (şirkten, günahlardan) sakınsınlar, yahut Kur'an, kendileri için büyük bir öğüt meydana getirsin (okudukça ibret alsınlar).

(109) Kur'an'ın, Bakara: 48, 123, 254 ve Zümer: 44. âyet-leri gibi bazı âyetlerinde öbür dünyada mutlak olarak, şefaat olmayacağı bildirilmektedir. Bakara: 255, Enbiyâ: 28, Sebe': 23 ve Tâ-Hâ: 109. âyetlerde ise, Allah'ın(C.) izni olmadıkça şefaat olmayacağı bildirilmektedir. Akılcılar ve Tevhidçiler olarak bilinen İslam âlimlerine göre, anılan âyetlerdeki izin, itirazî bir kayıt olmayıp Allah'ın (C.) kudretinin sınırsız olduğunu bildirmek içindir. Nitekim Bakara: 102. âyetinde, Allah'ın izni olmadıkça, büyücülerin kimseye zarar veremedikleri bildirilmektedir. Oysaki İmam Ebu Hinife ve bütün akılcı İslam âlimleri, büyü ile, kimseye zarar verilemeyeceğini söylemektedirler. Şefaati savunan İslam âlimleri(!), öbür dünya şefaatini dayanak göstererek bu dünyada da, suçun, kadı huzurunda sübûtünden önceki aşamalarda şefaatin câiz olduğunu ve örneğin zina yapan kimseyi bu şefaatle zina haddinden (cezasından) kurtarmada hiçbir sakınca olmadığını söylemişlerdir. İşte M. 11. Asrın ikinci yarısından sonra şefaatin, Nizamiye Medreseleri marifetiy devletin resmî İslam anlayışı haline getirilmesinden dolayı, Müslüman'ların devletle olan münasebetlerinde bir aracıya (şefaatçiye) başvurma geleneği oluşmuştur ve bu da, İslam ülkelerinde adaleti de, ahlakı da tahrip etmiştir.

فَتَعَالَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ
اَنْ يُقْضٰى اِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَا
اِلٰى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ
اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اِنَّ
هٰذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٧﴾
اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرٰى ﴿١١٨﴾ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا
فِيهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا اٰدَمُ
هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾ فَاَكَلَا مِنْهَا
فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ
وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصٰى اٰدَمُ رَبَّهُ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبٰيهُ رَبُّهُ
فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ
فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقٰى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَاِنَّ لَهُ
مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿١٢٤﴾
قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

114. İşte yegâne gerçek hükümran olan Allah (müşriklerin söylediklerinden) pek yücedir (Zat ve sıfat olarak Onun benzeri yoktur). Ey Muhammed! Kur'an'dan sana inen bölümün vahyi bitirilmeden önce onu okumak için acele de etme ve de ki: "Rabb'im, benim bilgimi (Kur'an'la) arttır!"

115. Ant olsun ki, Biz, daha önce Âdem'e de (o ağaca yaklaşmaması için) emir vermiştik; ancak o, emri unutmuştu. Biz onu (henüz tecrübesi olmadığı için) azim sahibi de bulmadık. (Yahut o, bunu, günah olduğunu bile, bile değil, bir yanılma olarak işlemişti.)

116. Hani bir zaman da Biz, meleklere: "Âdem'e secde edin!" demiştik. Onlar da hemen secde etmişlerdi, ancak İblis, bundan kaçınmıştı.

117. Bunun üzerine Biz dedik ki: "Ey Âdem! İşte bu, sana da, eşine de gerçekten büyük bir düşmandır. Onun için sakın, ikinizi Cennetten çıkarmasın; yoksa (buradaki külfetsiz, meşakkatsiz yaşamdan sonra rızkınızı temin etmek için) çok yorulursun."

118. "Şüphesiz Cennette senin için aç kalman da yok, çıplak kalman da yok."

119. "Yine, şüphesiz sen Cennette susuzluk da çekmeyeceksin; sıcaktan da bunalmayacaksın."

120. Sonra şeytan ona vesvese verip dedi ki: "Ey Âdem! Sana sonsuzluk ağacını ve hiç yok olmaz bir saltanatı göstereyim mi?"

121. Nihâyet ikisi de onun meyvesinden yemişlerdi. Hemen ayıp yerleri kendilerine görünüvermişti. Onlar da üstlerini Cennet yaprağıyla örtmeye koyulmuşlardı. Ve Âdem, Rabb'ine âsi olmuş da, şaşıp kalmıştı.

122. Sonra Rabb'i, onu (Kendine yakın) seçkin bir kul yapmış da, tevbesini kabul etmiş ve kendisini doğru yolda sebatlı kılmıştı.

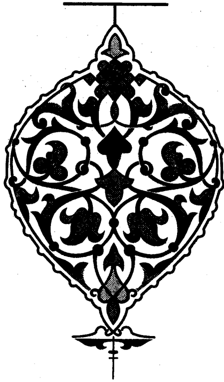
123. Allah buyurdu ki: "Birbirinize (zürriyetiniz birbirine) düşman olarak ikiniz de (Âdem ile Havvâ, yahut Âdem ile İblis) Cennetten inin! Sonra Benden size hidâyet kaynağı (Kitap, peygamber) gerçekten geldiğinde, işte o zaman her kim, Benim hidâyetime uyacak olursa, artık o doğru yoldan sapmaz ve bedbaht olmaz (sıkıntı çekmez)."

124. "Her kim de, Beni anmaktan (Kur'andan) yüz çevirecek olursa, işte onun için mutlaka sıkıntılı bir hayat olacak ve Biz onu kıyamet günü kör olarak mahşer yerine sevkedeceğiz."

125. O kimse diyecek ki: "Rabb'im, beni

niçin kör olarak mahşer yerine sevkettin? Oysaki ben, tam olarak gören idim!"

(114) Peygamber'imiz (S.), vahyin telakki ve hıfzına son derece itina gösterdiği için, önceleri, Cebrâil, kendisine vahiy getirdiğinde harf, harf ve kelime, kelime telaffuzda onu takip ediyordu. İşte bu İlâhî emir, bunu kendisine yasakladı. Çünkü bir kelimenin telaffuzu, ondan sonra gelecek olanları dikkatle duymaktan alıkoyabilir. Ve Allah (C.), gelen vahyi unutturmayacağını, onun Peygamber'imizin zihninde muhafaza ettirceğini de başka bir âyetle (Kıyamet: 17) bildirdi.

قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيَاتُنَا فَنَسِيتَهَاۚ وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى ﴿١٢٦﴾
وَكَذٰلِكَ نَجْزٖى مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِاٰيَاتِ رَبِّهٖؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ
اَشَدُّ وَاَبْقٰى ﴿١٢٧﴾ اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فٖى مَسَاكِنِهِمْؕ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِاُولِى النُّهٰىۜ ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَاَجَلٌ مُسَمًّىؕ ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ
عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
غُرُوبِهَاۚ وَمِنْ اٰنَآئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضٰى ﴿١٣٠﴾
وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فٖيهِؕ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَاَبْقٰى ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ اَهْلَكَ
بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَاؕ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًاؕ نَحْنُ نَرْزُقُكَؕ
وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتٖينَا بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّهٖؕ اَوَلَمْ
تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِى الصُّحُفِ الْاُولٰى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ اَنَّآ اَهْلَكْنَاهُمْ
بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهٖ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَٓا اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
اٰيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَذِلَّ وَنَخْزٰى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُواۚ
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ اَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ﴿١٣٥﴾

126. Allah buyuracak ki: "İşte bu böyledir (sen de böyle yapmıştın): Âyetlerimiz sana gelmişti de, sen onları unutmuştun; işte bugün de sen öylece unutuluyorsun."

127. Haddi aşan (şirke, günahlara saplanan) ve âyetlerimize inanmayanları da işte böyle cezalandırırız. Âhıret azabı (ondan sonraki Cehennem azabı) ise, elbette daha çetin ve daha süreklidir.

128. Bizim onlardan önce nice nesilleri yok etmiş olmamız, onlara doğru yolu göstermedi mi? Onlar, (seyahatlerinde) daha önce yok edilen kavimlerin yurtlarından geçiyorlar (ve onların tarihî eserlerini görüyorlar). Çünkü bunda hiç kuşkusuz (yanlışa düşmekten) alıkoyan (gerçek aklın) sahipleri için birçok ibretler vardır.

129. Ey Muhammed! Eğer senin Rabb'inden, önceden (bu ümmetin azabının öbür dünyaya bırakıldığına dair) bir

söz geçmeseydi ve (ömürleri için) belirlenmiş bir ecel olmasaydı, elbetteki onların yok edilmesi de gerekirdi.

130. Ey Muhammed! Artık sen, onların söylediklerine karşı sabret; güneşin doğmasından önce de (Sabah namazını), batmasından önce de (İkindi namazını kılıp) Rabb'ini överek tesbih et; gecenin bazı saatlerinde de (Akşam ve Yatsı namazlarını), gündüzün iki tarafında da (ilk yarısı ile ikinci yarısı arasındaki Öğle namazını kılıp) tesbih et ki, (Rabb'in katında verilecek bunların mükâfatıyla) hoşnut olasın.

131. Sakın, kendilerini imtihan etmek için onlardan bazı sınıfları faydalandırdığımız dünya hayatının süsüne (debdebesine) de gözlerini dikme! Rabb'inin sana bahşettiği nimetler (hidâyet, peygamberlik, öbür dünya nimetleri) ise, daha hayırlı ve daha süreklidir.

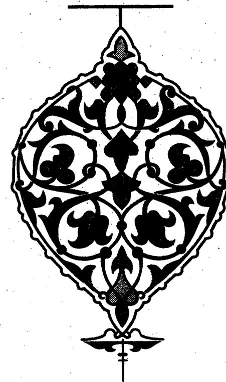
132. Ailene (ümmetine) de namazı emret; sen de namaza devam et. Biz senden rızk (kendinin ve ailenin rızkını mutlaka bulmanı) istemiyoruz; (sen, gerekli sebeplere başvurduktan sonra) senin rızkını Biz veriyoruz (onu kendine dert etmeyeceksin). İyi âkıbet (Cennet) de, takvâ sahiplerinindir.

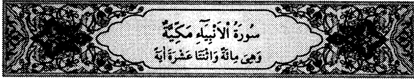
133. Yine, o küfürde direnenler dediler ki: "Muhammed, Rabb'inden bize, (bizim istediğimiz türden) bir mucize getirmeli değil miydi?" Pekiyi, eski (kutsal) Kitaplardakinin (peygamberlerin kıssalarının, dinin temel inanç ve hükümlerinin) apaçık kanıtı (olan Kur'an) gelmedi mi onlara? (Ümmî olan ve Kitap Ehli ile de müzâkeresi olmayan Peygamber, bunları nasıl bilebilir!)

134. Eğer gerçekten Biz, bundan (bu Peygamberden, Kur'an'dan) önce onları bir azap ile yok etmiş olsaydık, (kıyamet gününde) mutlaka diyeceklerdi ki: "Ey Rabb'imiz! Ne olurdu, sen bize bir Elçi gönderseydin de, biz böyle zelil ve perişan olmadan önce âyetlerine uysaydık!"

135. De ki: "Herkes (kendi âkıbetini) beklemektedir. O halde siz de bekleyin. Artık dosdoğru yolun yolcuları kimlermiş ve hidâyete ermiş olanlar kimlermiş, yakında bileceksiniz."

(133) Kur'an, başta Tevrat ve İncil olmak üzere bütün semavî metinlerdeki bilgilerin kamusu mahiyetinde olup bütün peygamberlerin ittifakla kabul ettikleri bu metinlerdeki temel inançların ve hükümlerin hak olduklarına ve eski ümmetlerin tarihî haberlerinin doğru olduğuna şahitlik etmektedir. Kur'an'ın, lafız ve mana olarak i'câzı (insanüstü vasıflar taşıması), kendisinin hak olduğuna şahitlik edecek başka bir kanıta ihtiyaç bırakmamaktadır. Bu itibarla Kur'an kendisi, başka şeylerin ispatı için kanıt olarak kullanılmaya layıktır. İşte bu da, Kur'an'ın şanının ne denli yüce ve hüccetinin ne denli parlak olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, denilebilir ki, akli selim ve insaf sahibi olan herkes, Kur'an'ın gelmesiyle, en büyük mucizenin gerçekleştiğini görmektedir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ ف۪ي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْت۪يهِمْ
مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً
قُلُوبُهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا هَلْ هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ
اَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبّ۪ي يَعْلَمُ الْقَوْلَ
فِي السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا اَضْغَاثُ
اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰيهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَا اُرْسِلَ
الْاَوَّلُونَ ﴿٥﴾ مَا اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا اَفَهُمْ
يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُوح۪ي اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوا
اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِد۪ينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ
الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِف۪ينَ ﴿٩﴾ لَقَدْ
اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ كِتَابًا ف۪يهِ ذِكْرُكُمْ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

ENBİYÂ SÛRESİ: 21

Enbiyâ sûresi, 112 âyettir; Mekke'de 72. Sûre olarak nâzil olmuştur. Enbiyâ peygamberler demektir. Bu sûrede, bazı peygamberler ile onların kavimleri anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu insanların hesap vermeleri (zamanı) yaklaştı. Oysaki onlar büyük bir gaflet içinde (bunu düşünmekten) yüz çevirmektedirler.

2, 3. Onlara Rabb'lerinden ne zaman (Kur'an'dan) yeni bir öğüt gelse, kendileri onu hep alaya alarak, gönülleri eğlenerek dinlemişlerdir. O zalimler aralarında da şöyle fısıldaştılar: İşte bu adam (Muhammed) da sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Öyleyse siz kendiniz de, görüp dururken o büyüye mi kapılacaksınız?

4. Peygamber dedi ki (yahut ey peygamber! Sen de ki): "Benim Rabb'im, şu gökte ve bu yerde söylenen her sözü bilir. Zaten O, yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir)."

5. Hayır, o kâfirler, (Kur'an'a ne diyeceklerinin kararsızlığı içinde) dediler ki: "Bunlar karma karışık (saçma) rüyalardır. Hayır, onu kendisi uydurmuştur. Hayır, o, bir şâirdir. Öyle değilse, haydi, önceki peygamberlere gönderilmiş olan mucizelere benzer bir mucize bize getirsin."

6. Onlardan önce yok ettiğimiz hiçbir memleket halkı, (istedikleri mucizeler geldikten sonra da) iman etmemişti; pekiyi, bunlar mı iman edecekler?

7. Ey Muhammed! Biz senden önce de ancak, kendilerine vahyettiğimiz erleri peygamber olarak göndermişizdir (; meleklerden peygamber göndermedik). (Siz müşrikler bunu bilmiyorsanız,) haydi, Kitap Ehli'ne (Yahudi'lerin, Hıristiyan'ların âlimlerine) sorunuz.

8. Biz, peygamberleri yemek yemez birer ceset de kılmadık; onlar dünyada ölümsüz de değillerdir.

9. Sonra onlara (eski peygamberlere) olan vaadimizi gerçekleştirdik de, kendilerini ve istediklerimizi (onlara iman edenleri ve bırakılmasında hikmet bulunan kimseleri) kurtarmıştık; haddi aşanları (kâfirleri ve günahkârları) ise yok etmiştik.

10. Ant olsun ki, içinde sizin için öğüt bulunan bir Kitap size indirmişizdir. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَاَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
اٰخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّٓا اَحَسُّوا بَأْسَنَٓا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُٓوا اِلٰى مَٓا اُتْرِفْتُمْ ف۪يهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَٓا اِنَّا كُنَّا ظَالِم۪ينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ
دَعْوٰيهُمْ حَتّٰى جَعَلْنَاهُمْ حَص۪يدًا خَامِد۪ينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَٓاءَ
وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِب۪ينَ ﴿١٦﴾ لَوْ اَرَدْنَٓا اَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا
لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّٓا اِنْ كُنَّا فَاعِل۪ينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾
وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِه۪ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ اَمِ اتَّخَذُٓوا اٰلِهَةً مِنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾
لَوْ كَانَ ف۪يهِمَٓا اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ اَمِ اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِه۪ٓ اٰلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ
مَنْ قَبْل۪ي بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

11. Biz, (halkı zalim) olan nice memleketi de darmadağın ettik; onlardan sonra başka toplumlar meydana getirdik.

12. İşte onlar, azabımıza uğrayacaklarını hisseder etmez, hemen oradan kaçmaya koyulurlardı.

13. Onlara (melekler, yahut mü'minler tarafından, gerçekten veya hal lisanıyla) denildi ki: kaçmayın; içinde bulunduğunuz refaha (debdebeye) ve yurtlarınıza (konaklarınıza) dönün; belki (önlem için) size bazı şeyler sorulacak (yahut yurtlarınız bomboş kalınca sahipleri sorulacak).

14. Onlar dediler ki: "Eyvah bizlere! Gerçekten biz zalimlermişiz!"

15. İşte Biz onları biçilmiş ot ve sönmüş ocak haline getirinceye dek bu sözleri (çığlıkları) sürmüştü.

16. Biz şu göğü, bu yeri ve ikisinin arasındakileri oyun oynamak için yaratmadık.

17. Eğer Biz eğlence edinmek isteseydik, elbette onu Kendi katımızdan edinirdik. Biz böyle bir şey yapsaydık, bunu yapardık. (Yahut Biz bunu yapacak değiliz.)

18. Hayır! Biz hakkı bâtılın başına indiririz de, o, bâtılın beynini parçalar. Bir de bakarsın ki, bâtıl tamamen yok olup gitmiştir. Ve ey müşrikler! Allah'a yakıştırdığınız sıfatlardan dolayı vay size yazıklar olsun!

19. Şu göklerde ve bu yerde kimler varsa hepsi yalnız Allah'ındır. Onun huzurunda bulunanlar (en büyük melekler), Ona ibadet etmekten kibirlenmezler ve usanmazlar.

20. Onlar gece gündüz hiç ara vermeden Allah'ı tesbih (tenzih) ederler.

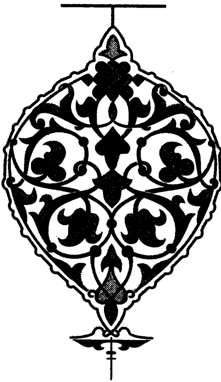
21. Yoksa onlar (müşrikler), yeryüzünden (taş, altın, gümüş, ağaç gibi) bir takım tanrılar mı edindiler? Onlar mı ölüleri diriltecek! (Ölüleri diriltemeyen varlık, tanrı olabilir mi hiç!)

22. Eğer gökte ve yerde Allah'tan başka tanrılar olsaydı, gök ile yerin düzeni mutlaka bozulurdu. Öyleyse o Arş'ın Rabb'i olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan tamamen münezzehtir.

23. Allah, yaptığından dolayı sorumlu tutulamaz; kullar ise, yaptıklarından sorumlu tutulurlar.

24. Yoksa onlar Allah'tan başka da bir takım tanrılar mı edindiler? Ey Muhammed! Sen de ki: "Haydin, delillerinizi getirin! İşte bu Kur'an, benimle beraber olanların ve benden öncekilerin öğüdüdür." Hayır, onların çoğu bilmezler; işte bu yüzden (Tevhidden) yüz çevirmektedirler.

(22) Bu âyet, delil beyan ederek birden fazla tanrı olması fikrini tamamen iptal etmekte ve hatta bunun imkânsız olduğunu kanıtlamaktadır. Yani eğer o müşriklerin iddia ettikleri gibi, göklerde ve yerde Allah'tan (C.) başka tanrılar olsaydı, göklerin, yerin ve içlerindekilerin nizamı tamamen bozulurdu; bunlardaki nizam bozulmadığına göre, Allah'tan (C.) başka tanrı olmadığı sabit olmuş olur. Çünkü tanrılık, göklerde ve yerde değiştirme, icat etme, yok etme, hayat verme, hayat alma olarak, yahut mutlak manada tasarruf istibdadının kudretini gerektirmektedir. Şu halde göklerin ve yerin bu mükemmel düzende kalmasının, o tanrıların müşterek tesiriyle olduğunu söylemek de imkânsızdır. Çünkü belli bir sebebe bağlı olan bir şeyin, birden fazla sebeplerle gerçekleşmesi imkânsızdır. Ve birden fazla tanrının olması takdirinde göklerin ve yerin bu mükemmel nizamda kalmasının, o tanrıların müşterek tesiriyle olduğunu söylemek mümkün olmadığı gibi, bunun, o tanrıların yalnız birinin tesiriyle olduğunu söylemek de mümkün değildir. Çünkü o takdirde diğer tanrıların, tanrılıkla hiçbir ilgisi kalmamış olur. İşte bu delil, mutlak olarak, birden fazla tanrının olmasını imkânsız kılmaktadır. Zira birden fazla tanrı olması takdirinde eğer hepsinin muradı aynı yönde tevafuk ederse, kuvvetler birbirlerini iterler; eğer muratları farklı olursa, birbirlerini engellerler. Böylece hiçbir şey vücuda gelmemiş olur.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ (٢٥) وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ
مُكْرَمُونَ (٢٦) لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ (٢٧)
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا
لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ (٢٨) وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ
إِنِّي إِلٰهٌ مِنْ دُونِهِ فَذٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ (٢٩)
أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا
فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ (٣٠)
وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا
فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ (٣١) وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ
سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ (٣٢) وَهُوَ
الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ (٣٣) وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ
الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ (٣٤) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ (٣٥)

25. Ey Muhammed! Senden önce de hiçbir Elçi (peygamber) göndermemişiz ki, ona şunu vahyetmiş olmayalim: Benden başka hiçbir tanrı yoktur; öyleyse yalnız Bana tapın!

26. O Allah'a ortak koşanlar ise, dediler ki: "Rahmân (olan Allah), meleklerden evlat edinmiştir." Hâşâ! O, bundan münezzehtir. Hayır, melekler, Allah'ın lütuf ve keremine mazhar olmuş kullardır.

27. O melekler, Allah, konuşmadan önce konuşmazlar ve onlar ancak Allah'ın buyrultusuyla iş yaparlar.

28. Allah, o meleklerin geçmişte yaptıklarını da, gelecekte yapacaklarını da bilir. O melekler, Allah'ın, kendisi için şefaat etmelerine razı olduğu kimselerden başkasına şefaat de edemezler (lehte konuşamazlar). Zaten o melekler, Allah korkusundan titremektedirler.

29. Hem de, onlardan (mahlûklardan, ya da farz-ı muhal meleklerden) her kim: "Ben de Allah'tan ayrı olarak bir tanrıyım" diyecek olursa, işte Biz onu Cehennemde cezalandırırız. Biz, zalimleri işte böyle cezalandırırız.

30. O (Allah'ın kudretini anlamayıp ölümden sonra bedenî dirilişi inkâr eden) kâfirler, görmediler mi (bilmediler mi, bilmelidirler) ki, şüphesiz şu gökler ve bu yer önce (nûr/ enerji, gaz gütlesi halinde) bitişik bir bütün iken, sonra Biz onları ayırdık ve her canlıyı sudan yarattık (suyu, hayat sebebi kıldık. Yahut hayatı denizlerde başlattık ve insanı da sulu topraktan/ balçıktan yarattık). O halde niçin (kudretimizi düşünüp) iman etmiyorlar?

31. Şu yer (yerin hareketi), bu insanları sarsmasın diye de, yeryüzünde sabit dağlar meydana getirdik ve yeryüzünde (yahut dağlarda) geniş, geniş yollar meydana getirdik ki, insanlar, bu yollardan işlerine ulaşabilsinler.

32. Biz şu göğü (gökteki cisimleri) de (kudretimizle düşmekten) korunan (boşlukta) bir tavan gibi kıldık. Onlar ise, göteki (güneş, Ay, yıldızlar gibi) âyetlerden yüz çevirmektedirler.

33. Gece ile gündüzü, güneş ile Ayı yaratmış olan da yegâne Allah'tır. Bunların (güneşin, Ayın ve diğer gezegenlerin) her biri, ayrı bir yörüngede hızla dönmektedir.

34. Ey Muhammed! Biz senden önce de hiçbir âdemoğluna sonsuz hayat vermedik. Pekiyi, sen ölecek olursan, sanki onlar ebedî mi yaşayacaklar?

35. Her canlı ölümü tadıcıdır. Bir imtihan olmak üzere de Biz, sizi hayırla da, şerle de (iyilikle de, kötülükle de) deniyoruz. Ve siz sonunda ancak Bize döndürüleceksiniz.

وَاِذَا رَاٰكَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنْ يَتَّخِذُونَكَ اِلَّا هُزُوًا
اَهٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ
هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَاُورِيكُمْ اٰيَاتِي
فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ
عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾
بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿٤١﴾
قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ
بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ
تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ
وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَٓاءِ وَاٰبَٓاءَهُمْ
حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَأْتِي الْاَرْضَ
نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا اَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

36. Ey Muhammed! O küfre saplanmış olanlar seni gördükleri zaman: "Sizin tanrılarınıza dil uzatan bu mu?" diyerek seni ancak alaya alırlar. Oysaki onlar, Rahmân'ın (Rahmân olan Allah'ın) Kitabını (birliğini, Allah'ın peygamber gönderip Kitap indirdiğini) inkâr edenlerin ta kendileridir. (Yahut Rahmân diye bir tanrı bilmediklerini söylüyorlar.)

37. Şu insan, sanki aceleden yaratılmıştır (insan, yaratılıştan acelecidir). Ben size âyetlerimi (vaatettiğim dünyevî, uhrevî azapları) göstereceğim; hele siz öyle acele etmeyin.

38. Bir de, o küfürde direnenler diyorlar ki: "Eğer doğru sözlü kimseler iseniz, vaatedilen azap ne zaman gerçekleşecek?"

39. O küfre saplanmış olanlar, yüzlerinden ve sırtlarından o Cehennem ateşini atamayacakları, kendilerine yardım da

olunmayacağı zamanı (kıyamet gününü) bir bilselerdi! (Bunu söylemezlerdi.)

40. Hayır! Onlara kıyamet ansızın geliverecek de, onları şaşırtacak; artık onlar onu geri çeviremeyecekler; kendilerine mühlet de verilmeyecektir.

41. Ey Muhammed! Ant olsun ki, senden önce de birçok Elçi (peygamber) ile alay edilmişti de, onlardan maskaralık yapanları, alay konusu yaptıkları azap, sarıvermişt.

42. Ey Muhammed! De ki. "Geceleyin, gündüzün, Rahmân'a (Allah'a) karşı sizi kim koruyacak?" Hayır! Onlar, Rabb'lerini anmaktan (Kur'an'dan) yüz çevirmektedirler.

43. Yoksa onları Bize karşı savunacak bir takım tanrıları mı var? O uydurma tanrıları, kendilerine bile yardım etmeye güçleri yetmez ve onlar Bizden de yardım (koruma) görecek değillerdir.

44. Hayır! Biz onları da, atalarını da dünya nimetlerinden faydalandırdık. Nihâyet ömürleri bitmeyecekmiş gibi kendilerine uzun geldi. Pekiyi, onlar görmüyorlar mı (bilmiyorlar mı, bilsinler) ki, Biz kudretimizle şu dünyaya yöneliyoruz (yöneleceğiz) da, etrafından (onun toprağını, imarını, ürünlerini, hayrını bereketini, kâfirlerin hâkimiyetini) eksiltiyoruz (eksilteceğiz). Şu halde galip olan onlar mıdır? (Hayir, Peygamber ve Ashab'ıdır.)

قُلْ اِنَّمَٓا اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِۘ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَٓاءَ اِذَا مَا
يُنْذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
يَا وَيْلَنَٓا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ
الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔاۜ وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَاۜ وَكَفٰى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا
مُوسٰى وَهٰرُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَٓاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَۙ ﴿٤٨﴾
اَلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾
وَهٰذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ اَنْزَلْنَاهُۜ اَفَاَنْتُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ
اٰتَيْنَٓا اِبْرٰهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ اِذْ قَالَ
لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِٓي اَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾
قَالُوا وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ
اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُٓوا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ
مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
الَّذِي فَطَرَهُنَّۘ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللّٰهِ
لَاَكِيدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

45. Ey Muhammed! De ki: "Ben sizi ancak vahiy ile uyarıyorum. O (sanki) sağır olanlar ise, uyarıldıkları zaman bu çağrıyı duymazlar."

46. Ant olsun ki, onlara Rabb'inin azabından hafif bir esinti dokunacak olsa, hiç kuşkusuz diyecekler ki: "Vah bize! Doğrusu bizler zalim kimselermişiz!"

47. Kıyamet günü için Biz, adalet terazileri de kuracağız. Artık hiçbir kimseye en ufak bir şeyle haksızlık edilmeyecektir. Kişinin ameli, bir hardal tanesi ağırlığında da olsa, onu teraziye getireceğiz. Hesapçılar olarak da Biz yeteriz.

48. Ant olsun ki, Biz, Musa ile Hârun'a da, takvâ sahipleri için bir ışık ve bir öğüt olmak üzere o hakkı bâtıldan iyice ayıran Kitabı (Tevrat'ı) vermiştik.

49. O takvâ sahipleri ki, gıyaben (gör-

medikleri halde görüyormuş gibi) Rabb'lerinden korkarlar; kıyamet korkusundan da titrerler.

50. İşte bu Kur'an da, Bizim indirdiğimiz kutlu bir öğüttür. Pekiyi, siz bunu inkâr mı ediyorsunuz?

51. Ant olsun ki, Biz, daha önce (Musa vs.den önce, Muhammed'den önce, İbrahim peygamber olmadan, erginlik çağına gelmeden önce) de İbrahim'e rüştünü (hidâyetini) vermiştik. Zaten Biz onu (onun ehil olduğunu, güzel sıfatları, üstün hasletleri haiz olduğunu) bilirdik.

52. Hani bir zaman İbrahim, babasına ve kavmine demişti ki: "Şu tapmakta olduğunuz heykel putlar nedir böyle?"

53. Onlar dediler ki: "Biz atalarımızı bunlara tapan olarak bulduk."

54. İbrahim dedi ki: "Ant olsun ki, siz de, atalarınız da apaçık bir sapkınlıktasınız."

55. Onlar dediler ki: "Sen bize gerçeği mi getirdin; yoksa oyun oynayanlardan mısın?"

56. İbrahim dedi ki: "Hayır! Sizin Rabb'iniz, göklerin ve yerin de Rabb'idir ki, onları yoktan meydana getirmiştir; ben de buna şahitlik edenlerdenim."

57. "Ve Allah'a yemin ederim ki, siz, arkanızı dönüp gittikten sonra ben, hiç kuşkusuz şu putlarınıza kötü bir plan yapacağım!"

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا اِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
قَالُوا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَٓا اِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا
سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُٓ اِبْرٰهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا
فَأْتُوا بِهِ عَلٰٓى اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُٓوا
ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا يَٓا اِبْرٰهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ
كَبِيرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ اِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُٓوا
اِلٰٓى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُٓوا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ
نُكِسُوا عَلٰى رُؤُسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰٓؤُلَٓاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
اَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾
اُفٍّ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانْصُرُٓوا اٰلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾
قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَاَرَادُوا
بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا
اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

58. Sonra (onlar puthaneden ayrılıp bayram yerine gidince) İbrahim, o putları paramparça etti; yalnız putların büyüğünü bıraktı ki, kendisine dönsünler (ve onun, olup bitenlere engel olamadığını görsünler de, Allah'a ortak koştukları tanrıların ne denli âciz olduklarını anlasınlar. Yahut putların âcizliğini görünce, Tevhid inancına dönsünler).

59. Onlar (bayram şenliğinden dönüp bunu görünce), dediler ki: "Tanrılarımıza bunu kim yaptı? Hiç kuşkusuz bunu yapan, zalimlerden biridir."

60. Birileri dedi ki: "Duyduk ki, İbrahim adında bir genç, bu tanrılarımıza dil uzatıyormuş."

61. Dediler ki: "Haydin, onu halkın gözleri önüne getirin; belki (onun yaptıklarına, söylediklerine) şahitlik ederler. (Yahut halk, onu cezalandırdığımızı görsün.)"

62. (İbrahim getirilince,) onlar dediler ki: "Sen mi yaptın bunu tanrılarımıza ey İbrahim!?"

63. İbrahim dedi ki: "Belki bunu şu büyükleri yapmıştır. Haydin, onlara sorun; eğer konuşabiliyorlarsa, söylesinler."

64. Bunun üzerine kendi akıllarına müracaat ettiler; sonra birbirlerine: "Doğrusu siz, evet siz, zalimlerin ta kendilerisiniz" dediler.

65. Sonra (şeytanları tarafından) yine eski kafalarına döndürülerek dediler ki: "(Ey İbrahim!) Ant olsun ki, bunların konuşamadığını sen pek âlâ biliyorsun!"

66. İbrahim dedi ki: "Öyleyse Allah'tan başka, size hiçbir fayda ve zarar getiremeyen şeylere mi tapıyorsunuz?"

67. "Size de, Allah'tan başka taptıklarınıza da yuh olsun! Niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?"

68. (Onlar, delil ile konuşmaktan âciz kalınca,) birileri dediler ki: "Eğer (tanrılarınız için bir iş) yapacaksanız, İbrahim'i yakın da, tanrılarınıza (böyle) yardım edin!"

69. (Onlar, İbrahim'i ateşe atınca,) Biz buyurduk ki: "Ey ateş! İbrahim'e karşı serinlik ve esenlik ol!"

70. Ve onlar, İbrahim'e karşı kurdukları şer planı gerçekleştirmek istemişlerdi; ancak Biz, onları en büyük hüsrana uğrayanların ta kendileri kılmıştık.

71. Hem de, Biz, İbrahim'i ve Lût'u kurtarıp (oradan çıkan peygamberler sayesinde) cümle âlemler için mübarek kıldığımız o topraklara (eski Şam bölgesine) ulaştırmıştık.

72. Bir de, Biz, İbrahim'e İshak'ı ve isteğinden fazla olarak (torun olarak) Yakub'u bahşetmiştik. (Yahut büyük bir ihsan olarak ona İshak'ı ve Yakub'u bahşetmiştik.) Biz hepsini de saalih (faydalı, dürüst) insanlar kıldık.

وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ
وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَاِيتَآءَ الزَّكٰوةِۚ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَۙ ﴿٧٣﴾
وَلُوطًا اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِى
كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَٓائِثَۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَۙ ﴿٧٤﴾
وَاَدْخَلْنَاهُ فِى رَحْمَتِنَاۜ اِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَۚ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا
اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِۚ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَاۜ
اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنَاهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ
وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمَانِ فِى الْحَرْثِ اِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِۚ
وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَۙ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمٰنَۚ وَكُلًّا
اٰتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًاۘ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَۜ
وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ
لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْۚ فَهَلْ اَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾
وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِاَمْرِهٖٓ اِلَى الْاَرْضِ
الَّتِى بَارَكْنَا فِيهَاۜ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَالِمِينَ ﴿٨١﴾

73. Hem de, Biz onları buyruğumuzla insanlara doğru yolu gösteren önderler (imamlar) kılmıştık ve hayırlı işler yapmayı, namaz kılmayı, zekât vermeyi kendilerine vahyetmiştik. Zaten onlar, yalnız Bize tapan kimseler idiler.

74. Lût'u da an! Biz, ona hüküm (hükmetmek, hikmet, peygamberlik) ve yüksek bir ilim vermiştik ve kendisini o çirkin işleri işlemekte olan memleketten kurtarmıştık. Çünkü onlar, gerçekten yoldan çıkmış kötü bir güruh idiler.

75. Biz, Lût'u da özel rahmetimizin içine aldık. Çünkü o, gerçekten saalihlerden (üstün ahlaklı, faydalı insanlardan) idi.

76. Nûh'u da yâd eyle! Hani o, daha önce (İbrahim ile Lût'tan önce) dua etmişti de, Biz de onun duasını kabul ettk; nihâyet kendisini de, iman etmiş olan ailesini de o pek büyük sıkıntıdan kurtardık.

77. Ve Biz, âyetlerimizi yalan sayan o güruha karşı onu muzaffer kıldık (koruduk). Çünkü onlar, gerçekten kötü bir güruh idiler. İşte bu yüzden onların hepsini (tufan suyunda) boğduk.

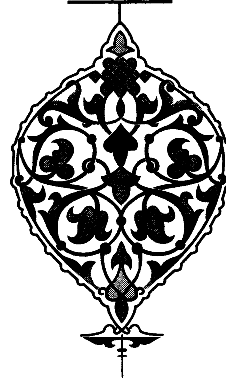
78. Davud'u ve Süleyman'ı da yâd eyle! Hani bir zaman o kavmin başıboş (çobansız) koyunlarının gece girip yayıldığı ekin tarlası (veya üzüm bağı) hakkında farklı hüküm vermişlerdi. Zaten Biz, onların hükümlerine şahit idik.

79. İşte (Davud'un da sonra kabul ettiği) o hükmü (fetvayı) Süleyman'a (vahiy veya içtihat ile) Biz öğretmiştik. Biz, onların her ikisine de hüküm (hükmetmek, hikmet, peygamberlik) ve yüksek bir ilim vermiştik. Yine, Davud ile beraber (temsilî olarak veya hal lisanıyla) Allah'ı tesbih etsinler diye dağlara ve kuşlara boyun eğdirdik (onların da Allah'ı tesbih ettiklerini düşünüp moral bulmasını sağladık.). Zaten Biz, bunları hep yapmaktayız.

80. Biz, savaşta sizi sıkıntıdan (yara almaktan) korusun diye Davud'a zırh yapma sanatını da öğrettik. Artık şükredici olur musunuz!

81. Süleyman için de kasırga (gibi şiddetli, yağmur yüklü bulutları sevkeden) rüzgâra boyun eğdirmiştik; onun emriyle (Allah'ın emrine sebep olan duasıyla,) bereket verdiğimiz topraklara doğru akar (eser) giderdi. Zaten Biz her şeyi bilmekteyiz.

(79) Rivâyet olunuyor ki, iki adam davalarına bakmak için Hz.Davud'a başvurdular. Bunlardan biri dedi ki: "Bu adamın koyunları gece benim ekinime veya üzüm bağıma girip zarar verdiler. Hz. Davud da, ekine verilen zararın, koyunların değerine denk olduğu düşüncesiyle, tazminat olarak, o koyunların, ekin sahibine verilmesine hükmetti. Henüz pek genç yaşta bulunan Hz Süleyman ise dedi ki: "Bana göre, koyunlar, geçici olarak ekin sahibine verilmeli ve koyunların sahibi, tarlayı veya bağı ıslah edip ekini veya üzüm bağını eski haline getirinceye kadar, koyunların sütleri, yünleri ve doğacak yavruları ekin sahibinin olmalıdır; ondan sonra taraflar, mallarını geri almalıdır." Hz.Davud da, bu hükmün daha âdil olduğunu kabul edip onu uygalattı.

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ
ذٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَاَيُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ
اَنّ۪ي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
فَكَشَفْنَا مَا بِه۪ مِنْ ضُرٍّ وَاٰتَيْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ
مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعَابِد۪ينَ ﴿٨٤﴾
وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِدْر۪يسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِر۪ينَ ﴿٨٥﴾
وَاَدْخَلْنَاهُمْ ف۪ي رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٨٦﴾
وَذَا النُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَادٰى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَٓا اِلٰهَ اِلَّٓا اَنْتَ سُبْحَانَكَ
اِنّ۪ي كُنْتُ مِنَ الظَّالِم۪ينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّٓا
اِذْ نَادٰى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْن۪ي فَرْدًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِث۪ينَ ﴿٨٩﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهُ
زَوْجَهُ اِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا
رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِع۪ينَ ﴿٩٠﴾

82. Süleyman için (kıymetli taşlar çıkarmak üzere) denizlere dalan ve daha başka önemli işler de gören o şeytanlardan (kâfir esirlerden) da onun emrine vermiştik. (Onların, Süleyman'ın emrinden çıkmamaları, bozgunculuk yapmamaları için) onları da Biz, gözetim altında tutuyorduk.

83. Eyyûb'u da yâd eyle! Hani o bir zaman Rabb'ine şöyle niyazda bulunmuştu: "Ey Rabb'im! Gerçekten dermansız bir dert sardı beni; Erhamu' Rrahımîn (merhametlilerin en merhametlisi) de yegâne Sensin!"

84. İşte Biz de, onun bu duasını kabul etmiş; böylece onu saran hastalığı kaldırmış ve tarafımızdan bir rahmet ve ibadet edenlere bir öğüt olmak üzere ailesini (evinin yıkılmasında ölen çocukları yerine yenilerini), onlarla beraber daha bir o kadarını kendisine vermiştik.

85. İsmail'i de, İdris'i de, Zü'lkifl'i de yâd eyle! Bunların hepsi de (din uğruna güçlüklere) sabredenlerdendi.

86. Biz onları da özel rahmetimizin içine aldık. Çünkü onlar gerçekten saalih (üstün ahlak sahibi) kimselerden idiler.

87. Zü'nnûn'u (Yûnus'u) da yâd eyle! Hani o, bir zaman halkına öfkelenerek (aralarından) çıkıp gitmişti de, Bizim kendisini sıkıştırmayacağımızı (cezalandırmayacağımızı, ona karşı kudretimizi kullanmayacağımızı) sanmıştı. Derken, karanlıklar içinde (zifiri karanlık içinde, yahut gece, deniz ve balık karnı karanlıkları içinde) şöyle niyaz etmişti: "Senden başka hiçbir tanrı yoktur; Seni tenzih ederim. Gerçekten ben zalimlerden oldum!" (bak Sâffât:139-144)

88. İşte Biz onun bu duasını kabul ettik ve kendisini o tasadan (kederden) kurtardık. (Onu yutan balina, kendisini sahile attı.) Biz, (bize ihlâsla yalvardıkları takdirde, tasa çeken) diğer mü'minleri de işte böyle kurtarırız.

89. Zekeriyya'yı da yâd eyle! Hani bir zaman o, Rabb'ine şöyle niyazda bulunmuştu: "Ey Rabb'im! Sen beni yalnız (evlatsız) bırakma! Vârislerin en hayırlısı da yegâne Sensin!"

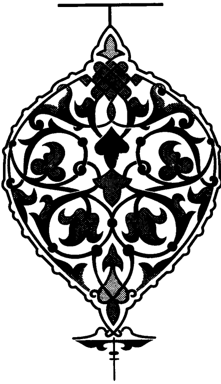
90. İşte Biz, onun bu duasını kabul buyurmuş; ona Yahya'yı bağışlamış ve eşini (kısır olduğu halde çocuk doğurmaya elverişli veya önceleri geçimsiz iken uyumlu) kılmıştık. Gerçekten bunlar (bu ebeveyn veya anılan peygamberler), hayır işlerinde yarışıyorlardı; umut ve korku ile de Bize yalvarıyorlardı ve onlar Bize karşı derin bir saygı besliyorlardı.

(83) Hz. Eyyûb, Îs bin İshak'ın soyundandır. Allah

(C.), kendiisne peygamberlik, geniş bir aile ve büyük bir servet verdi. Ancak evinin yıkılması sonucu aile fertlerinin çoğu öldü ve servetini de kaypetti; ayrıca kendisi de, ailesini kaypetmiş olmak üzüntüsünden, yıllarca süren siyatik, felç gibi bir hastalığa yakalandı; sonra anılan duanın bereketiyle ve zahirî sebeplere de başvurmasıyla sağlığına kavuştu ve kaypettiği aile fertlerinden daha fazlasına sahip oldu.

(85) Zü'lkifl, İlyas Peygamber veya Yûşa bin Nûn veya da Zekeriyya Peygamberdir. Zü'lkifl, büyük nasip sahibi demektir.

(87) Zü'nnûn, balinacı, balina adamı demek olup Hz. Yunus'dur. Bu kıssa, Sâffât: 139- 144. âyetlerinde daha geniş anlatılmaktadır.

وَالَّتِى اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا اٰيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ اِنَّ هٰذِهٖ اُمَّتُكُمْ
اُمَّةً وَاحِدَةًۘ وَاَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓا
اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْۜ كُلٌّ اِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ
الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖۚ وَاِنَّا لَهُ
كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَامٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَآ اَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ
وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ
فَاِذَا هِىَ شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُواۜ يَا وَيْلَنَا
قَدْ كُنَّا فِى غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾ اِنَّكُمْ
وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَۜ اَنْتُمْ لَهَا
وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَٓاءِ اٰلِهَةً مَا وَرَدُوهَاۜ
وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ
وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ اِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ
لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنٰٓىۙ اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَۙ ﴿١٠١﴾

91. Fercini (edep yerini) cinsel ilişkinin haramından da, helâlinden de korumuş olan o kızı (Meryem'i) da yâd eyle! Derken, Biz ona ruhumuzdan (yalnız Bizim emrimizle olan ruhtan, ya da Cebrâil'den) üfürmüştük; kendisini de, oğlunu da cümle âlemler için büyük bir ibret kılmıştık.

92. İşte bu (Tevhid dini İslam), şüphesiz bir tek din olarak sizin dininizdir; Ben de sizin yegâne Rabb'inizim. Öyleyse yalnız Bana tapın!

93. İnsanlar ise, kendi aralarında (din işinde) birliği bozdular. Onlar hepsi Bize dönücüdürler.

94. Artık her kim, mü'min olarak (İslam'a göre) iyi işler yapacak olursa, işte onun emeği inkâr edilmeyecektir. Zaten Biz onu kesin olarak yazmaktayız.

95. Helâkine hükmettiğimiz bir memleket halkının, gerçekten (tövbeye, hayata)

dönmeleri (yahut kıyamette ceza için Bize dönmemeleri) imkânsızdır.

96. Nihâyet Ye'cûc ile Me'cûc'ün (bozguncu ulusların önündeki engel) açılıp da, onlar her tepeden akın ettikleri (yahut insanlar mezarlarından fırladıkları) zaman

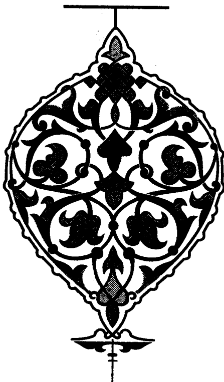
97. Ve gerçek olan vaad (kıyamet) yaklaşınca, işte o zaman küfre saplanmış olanların gözleri bakakalacaktır. Onlar: "Eyvah bize! Gerçekten biz bundan gaflette imişiz; hayır, biz zalim kimselermişiz" diyecekler.

98. Şüphesiz siz (küfre saplanmış olanlar) de, Allah'ın dışında taptıklarınız (putlar, İblis ile avenesi) da, Cehennem yakıtı olacaksınız; sizin varacağınız yer orasıdır.

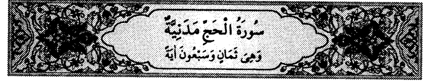
99. Eğer o taptıkları, gerçekten tanrılar olsalardı, onlar Cehenneme varmazlardı. (Tanrılar Cehenneme girer mi hiç!) Ve onların (tapanlarla tapılanların) hepsi sonsuza dek Cehennemde kalacaklardır.

100. Cehennemde onlar için yalnız şiddetli bir inleme vardır ve onlar orada hiçbir şey (yahut kendilerini sevindirecek bir ses) duymazlar.

101. O kimseler ki, kendileri için tarafımızdan en güzel saadet (Cennet) takdir edilmiş, işte onlar Cehennemden mutlaka uzak tutulacaklardır.

لَا يَسْمَعُونَ حَس۪يسَهَا وَهُمْ ف۪ي مَا اشْتَهَتْ اَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾
لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْاَكْبَرُ وَتَتَلَقّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ هٰذَا
يَوْمُكُمُ الَّذ۪ي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَٓاءَ
كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَاْنَٓا اَوَّلَ خَلْقٍ نُع۪يدُهُ وَعْدًا
عَلَيْنَا اِنَّا كُنَّا فَاعِل۪ينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾
اِنَّ ف۪ي هٰذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِد۪ينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا
رَحْمَةً لِلْعَالَم۪ينَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ اِنَّمَا يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ
وَاحِدٌ فَهَلْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ
عَلٰى سَوَٓاءٍ وَاِنْ اَدْر۪ٓي اَقَر۪يبٌ اَمْ بَع۪يدٌ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ اِنَّهُ
يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَاِنْ اَدْر۪ي
لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى ح۪ينٍ ﴿١١١﴾ قَالَ رَبِّ احْكُمْ
بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

102. Onlar (bahtiyar nü'minler), Cehennemin o korkunç uğultusunu duymazlar ve onlar, canlarının istediği nimetler içinde sonsuza dek kalıcıdırlar.

103. O en büyük dehşet, onları (mutlu mü'minleri) kaygılandırmaz; melekler, onları karşılayıp : "İşte size vaatolunan güzel gününüz!" diyecekler.

104. O günü düşünün ki, yazılı kâğıtların tomarını dürer gibi (yahut Sicil adındaki melek, ölüm anında insanın amel defterini dürdüğü gibi) göğü düreceğiz; ilk yaratmaya başladığımız gibi onu tekrar eski haline getireceğiz. Bu, Bizim üzerimize aldığımız bir vattır. Biz vaadimizi mutlaka yerine getiriciyiz.

105. Ant olsun ki, Biz, Tevrat'tan sonra Zebûr'da (yahut Levh-ı Mahfûz'dan sonra Kutsal Kitaplarda) da yazdık ki, bu dünyaya (Mukaddes Topraklara, Cennete)

saalih (ahlaklı, insan haklarına saygılı) toplumlar vâris olacaklardır.

106. Hiç kuşkusuz bunda (tarihî olaylarda, öğütlerde, vaatlerde, gelenekleri yaşatan değil,) gerçek manada kulluk eden toplum için önemli bir mesaj vardır.

107. Ey Muhammed! Biz seni bütün âlemler için ancak büyük bir rahmet olarak gönderdik.

108. De ki: "Bana, (tanrı inancı olarak) sadece, sizin Tanrınızın bir tek Tanrı olduğu (hiçbir ortağı bulunmadığı) vahyolunuyor. Artık siz Müslüman olur musunuz (Müslüman olunuz; yalnız Allah'a tapınız; Ona teslim olunuz) !

109. Eğer onlar, bundan sonra da (Tevhidden, Allah'ın hiçbir ortağı olmadığı inancından) yüz çevirmeye devam edecek olurlarsa, artık de ki: "Ben, bana vahyolunanları hepinize eşit olarak açıkladım. Size vaatolunan şeyin (İslam zaferinin, kıyametin) ise, yakın mı, yoksa uzak mı olduğunu bilmiyorum."

110. "Şüphesiz sözün açık olanını da, gizli tuttuğunuzu da bilen Allah'tır."

111. "Bilmiyorum ki, belki de o vaatolunan cezanın ertenlenmesi, sizi daha çok sınamak ve bir vakte dek sizi dünya nimetlerinden faydalandırmak içindir."

112. Dedi (de!) ki: "Ey Rabb'im! (Bizimle o kâfirler arasında) o hak (azap, zafer) ile hükmünü ver! Zaten bizim Rabb'imiz, Rahmân'dır; sizin yakıştırdıklarınıza (bâtıl iddialarınıza) karşı yardımı umulandır."

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظ۪يمٌ
﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّٓا اَرْضَعَتْ
وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارٰى
وَمَا هُمْ بِسُكَارٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَد۪يدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَر۪يدٍۙ ﴿٣﴾
كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْد۪يهِ اِلٰى
عَذَابِ السَّع۪يرِ ﴿٤﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ ف۪ي رَيْبٍ
مِنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْۜ وَنُقِرُّ
فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَٓاءُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُٓوا اَشُدَّكُمْۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ
مَنْ يُرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـٔاًۜ
وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَٓاءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَه۪يجٍ ﴿٥﴾

HACC SÛRESİ: 22

Hacc Sûresi, Medine'de nâzil olan sûreler içinde 19. sırada bulunmaktadır; 78 âyettir. Diğer bir görüşe göre, 19. âyetten itibaren 6 âyet medine'de, diğerleri ise Mekke'de nâzil olmuştur. Bu sûrede Haccın rükünlerinden, Hz. İbrahim tarafından başlatılan Hacc geleneğinin Peygamber'imiz (S.) tarafından devam ettirildiğinden bahsedildiği için sûre, bu adı almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

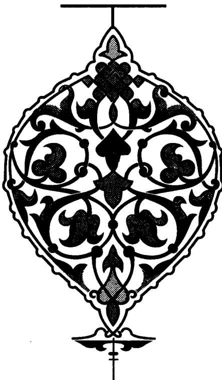
1. Ey insanlar! Rabb'inizden (Rabb'ini-zin buyruklarına aykırı hareket etmekten) sakının; çünkü kıyamet depremi gerçekten pek korkunç bir şeydir.

2. Onu göreceğiniz gün, her emzikli kadın, emzirdiği çocuğunu unutacak; her gebe kadın da çocuğunu düşürecek. Hem de, sen insanları (sanki) sarhoş olarak görceksin, oysaki onlar sarhoş değillerdir; ancak Allah'ın azabı çok çetindir.

3. İnsanlardan öyleleri de vardır ki, hiç bilgileri olmaksızın Allah (Tevhidi, kudreti) hakkında tartışmaya girer, durur ve azgın her şeytanın izine uyar, gider.

4. Şeytan hakkında kesin olarak şöyle yazılmıştır: Her kim, onu kendine dost edinecek olursa, bilsin ki, şeytan kendisini mutlaka yoldan çıkaracak ve alevli Cehennem azabına iletecektir.

5. Ey insanlar! Siz eğer öldükten sonra yeniden dirilmekten herhangi bir şüphe duyacak olursanız, şunu kesin olarak bilin ki, Biz, sizi önce topraktan, sonra meniden, sonra alakadan (menideki spermden, kan pıhtısından), sonra uzuvları önce belirsiz, sonra belirlenmiş canlı bir et parçasınadan yarattık ki, (kudretimizi) size gösterelim. Hem de, Biz, dilediğimizi belli bir vakte değin rahimlerde tutarız; sonra sizi bir bebek olarak (annenizin karnından) dışarı çıkarırız; sonra (akıl ve beden olarak) en güçlü çağınıza erişmeniz için sizi yaşatırız. Ve içinizden kiminiz bu arada ölüyor; kiminiz de ömrün düşkünlük çağına değin geri bırakılıyor(yaşatılıyor) ki, bilgi sahibi olduğu bir dönemden sonra pek bir şey bilmez hale gelsin (bunasın). Sen yeryüzünü de önce sönük (kupkuru) görürsün; ancak Biz, onun üzerine yağmur indirdik mi, o, kıpırdanır; kabarır ve her çeşitten harika bitkiler yetiştirir.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَاَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَاَنَّ بِهِ وَاِنْ اَصَابَتْهُ
فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ذٰلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ
ذٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُ اَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ
لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللّٰهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَاءِ
ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

6. İşte bu (anılan hususların anlatılması), şunun kesin olarak bilinmesi içindir ki, Allah, yegâne haktır (hak tanrıdır); ölüleri diriltecek olan da kesinlikle Odur ve O, şüphesiz her şeye Kaadirdir.

7. Ve kıyamet mutlaka gelecektir; bunda hiçbir şüphe yoktur. Bir de, Allah, mezarlardaki ölüleri mutlaka diriltip mahşere gönderecektir.

8. İnsanlardan öylesi de vardır ki, hiçbir bilgiye, hiçbir rehbere ve aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın, Allah (Tavhidi, kudreti) hakkında tartışmaya girer.

9. O (bedbaht), sırf Allah yolundan saptırmak için, iki yanlarına gururla sallanarak (gerdan kırarak) Allah (Tevhidi) hakkında tartışmaya girer, durur. Dünyada onun için rezil- rüsva olamk vardır; kıyamet gününde ise ona o yakıcı ateşin azabını tattıracağız.

10. Ona şöyle denilecek: İşte bu, senin önceden ellerinle işlediklerin yüzündendir. Zaten Allah, kullarına hiç de zulmedici değildir.

11. İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allah'a yalnız bir yönden tapar: İşte eğer kendisine bir iyilik gelecek olursa, onunla içi rahatlamış olur; yok eğer kendisine bir kötülük gelecek olursa, yüz geri nankörlüğe döner. O, dünyasını da, âhıretini de kaybetmiştir. İşte bu, apaçık hüsranın ta kendisidir.

12. O, Allah'ın dışında da, kendisine zarar da, yarar da getiremeyen varlıklara yalvarır. İşte bu, uzak (büsbütün) sapıklığın ta kendisidir.

13. O, zararı, yararından daha yakın olan bir kimseye yalvarıyor. Onun yalvardığı, gerçekten ne kötü yardımcı (koruyucu) ve ne kötü yoldaştır!

14. Şüphe yok ki, Allah, (ortak koşmaksızın) iman edip (İslam'a göre) iyi işler de yapan kimseleri, altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyacaktır. Çünkü Allah, neyi dilerse, mutlaka onu yapar.

15. Her kim, Allah'ın, bu dünyada ve öbür dünyada Elçisi'ne asla yardımda bulunmayacağını sanıyorsa, haydi, (öfkesinden kurtulmak için) kendi evinin tavanına bir ip bağlasın; sonra kendini assın. (Yahut bir vasıta ile göğe çıksın; sonra bu yardımı kesmeye çalışsın.) Sonra baksın, onun şer planı, kızdığı İlâhî ayrdımı engelleyebilecek midir?

وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَاَنَّ اللّٰهَ يَهْدٖي مَنْ
يُرٖيدُ ﴿١٦﴾ اِنَّ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَالَّذٖينَ هَادُوا وَالصَّابِئٖينَ
وَالنَّصَارٰى وَالْمَجُوسَ وَالَّذٖينَ اَشْرَكُوا اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهٖيدٌ ﴿١٧﴾ اَلَمْ تَرَ
اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثٖيرٌ
مِنَ النَّاسِ وَكَثٖيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللّٰهُ فَمَا
لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هٰذَانِ خَصْمَانِ
اخْتَصَمُوا فٖي رَبِّهِمْ فَالَّذٖينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ
يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمُ الْحَمٖيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهٖ مَا فٖي بُطُونِهِمْ
وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدٖيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا اَرَادُوا
اَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعٖيدُوا فٖيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرٖيقِ
﴿٢٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فٖيهَا مِنْ اَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فٖيهَا حَرٖيرٌ ﴿٢٣﴾

16. İşte Biz, böylece bu Kur'an'ı (tamamını) da apaçık âyetler halinde indirdik. Ve şüphesiz Allah, kimi dilerse, onu hidâyete eriştirir.

17. Şüphesiz o kimseler ki, iman ettiler ve o kimseler ki, Yahudi, Sabiî, Hıristiyan, Mecûsî ve müşrik (Allah'a ortak koşan) oldular (ve küfürlerinde ısrar ettiler), Allah, mutlaka kıyamet günü onlar arasında hükmedip haklıyı haksızdan ayıracaktır. (Herkese hak ettiği cezayı verecektir. Mü'minleri Cennete, kâfirleri Cehheneme koyacaktır.) Çünkü şüphesiz Allah, her şeye şahittir.

18. Görmedin mi ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa, güneş, Ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların birçoğu şüphesiz yalnız Allah'a secde ediyorlar; birçok insana (kâfir olanlara) da azap hak olmuştur. Zaten Allah, kimi aşağılatırsa (bedbaht kılarsa), artık ona

saadet verecek yoktur. Çünkü Allah, neyi dilerse, onu mutlaka yapar.

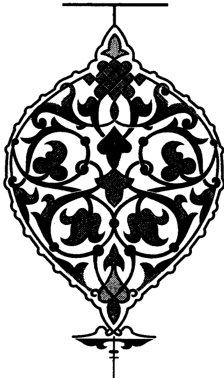
19. Şu iki taraf (mü'minler ile kâfirler), Rabb'leri (Tevhidi) hakkında çekişen iki hasımdır. İşte şu kâfirler için ateşten bir elbise biçilmiştir; başları üstünden kaynar su dökülecektir.

20. Onların karınları içinde olan organlar ve derileri o su ile eritilecektir.

21. Onlar için demirden kamçılar da vardır.

22. Onlar ıstıraptan kurtulmak için oradan her çıkmak istediklerinde, oraya geri döndürüleceklerdir ve kendilerine: "Haydi, tadın bu yakıcı ateşin azabını!" denilecektir.

23. Şüphe yok ki, Allah, (Tevhid imanıyla) iman edip (İslam'a göre) iyi işler de yapanları, altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyacaktır. Onlar orada altın bileziklerle ve incilerle bezeneceklerdir; orada giyecekleri de ipek olacaktır. (Yani Cennet yarânı, dünya hayatında ancak büyük hükümdarlarda görülen en debdebeli hayatı ve daha fazlasını da yaşayacaklardır.)

وَهُدُوا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا اِلٰى صِرَاطِ الْحَم۪يدِ
﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ
وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذ۪ي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَٓاءً الْعَاكِفُ
ف۪يهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ ف۪يهِ بِاِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ
عَذَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٢٥﴾ وَاِذْ بَوَّأْنَا لِاِبْرٰه۪يمَ مَكَانَ الْبَيْتِ
اَنْ لَا تُشْرِكْ ب۪ي شَيْـًٔا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّٓائِف۪ينَ وَالْقَٓائِم۪ينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ
رِجَالًا وَعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْت۪ينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَم۪يقٍ ﴿٢٧﴾
لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ ف۪ٓي اَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ
عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَه۪يمَةِ الْاَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
وَاَطْعِمُوا الْبَٓائِسَ الْفَق۪يرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ
وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَت۪يقِ ﴿٢٩﴾
ذٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ
رَبِّه۪ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾

24. Ve onlar (Cennette) sözün pek güzeline yönlendirilecekler ve Hamîd'in (her türlü övgüye layık olan Allah'ın) yoluna iletileceklerdir. (Allah'ın o nimetlerine hamd ve şükredecekleri mekâna iletileceklerdir. Yahut onlar, dünyada, sözün pek güzeli olan Tevhid kelimesine, Kur'an'a yönlendirilmişler ve Hamîd olan Allah'ın hak yoluna iletilmişlerdir.)

25. O kimseler ki, küfre saplanmışlar ve Allah yolundan ve yerli olsun, taşralı olsun, bütün insanlara eşit (olarak Kıble, Hacc mâbedi) kıldığımız Mescid-i Haram'dan alıkoymaya çalışırlar ve burada zulüm yoluyla (bile, bile, ihtikâr yapmak, büyük günahlar işlemek sûretiyle) haktan sapmak isterler, Biz, muhakkak surette onlara pek acıklı (dayanılmaz) bir azaptan tattıracağız.

26. Hani bir zaman da Biz, İbrahim'e Beytullah'ın (Kâ'be'nin) yerini belirleyip

göstermiş ve ona demiştik ki: "Bana hiçbir şeyi ortak koşma ve Evimi, tavaf edenler, (namazda) ayakta duranlar (yahut orada oturanlar), rükû ve secde edenler için temiz tut!"

27. "Ve insanlar arasında Hacca çağır ki, yaya olarak, bitkin (yorgun, argın) develer sırtında uzak yollardan sana (Kâ'be'ye) gelsinler."

28. "Tâ ki, kendileri için olan bir takım (dinî ve dünyevî) faydaları bizzat görsünler ve belli günlerde (Kurban kesme günleri olan Bayramın birinci gününden üçüncü gününe kadar) kendilerine rızk olarak verdiğimiz kurbanlık hayvanlar üzerinde (kesim sırasında) Allah'ın adını ansınlar. Sonra o kurban etlerinden hem kendiniz yeyin; hem de zavallı yoksula yedirin."

29. "Sonra insanlar kirlerini gidersinler (gerekli tıraş ve temizliği yapsınlar); adaklarını da yerine getirsinler ve Atîk (Kadim) Evi (Kâ'be'yi, ihramdan çıkmayı gerektiren Rükn Tavafı olarak) tavaf etsinler."

30. Yapılacak iş işte budur. Her kim Allah'ın yasaklarına (Harem bölgesi ile Hacc vecibelerine, Kâ'be'ye, Kutsal Kente, Kutsal Aya) saygı gösterecek olursa, işte o, Rabb'i katında kendisi için daha hayırlıdır. Size Kur'an'da (Mâide: 3) okunanlar dışında kalan sağmal hayvanlar (onlardan yararlanmak) size helâl kılınmıştır. Artık o pislik putlardan (putlara saygı için sağmal hayvanlardan yararlanmaya yasak koymaktan /Mâide: 103) ve yalan sözden (bu yasakları Allah'a izafe etmekten) de kaçının!

حُنَفَاءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ذٰلِكَ
وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ
فِيهَا مَنَافِعُ اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾
وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ
مِنْ بَهِيمَةِ الْاَنْعَامِ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ اَسْلِمُوا وَبَشِّرِ
الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ اَلَّذِينَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ
عَلٰى مَا اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلٰوةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ
﴿٣٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ
فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا
مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلٰكِنْ يَنَالُهُ
التَّقْوٰى مِنْكُمْ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا
هَدٰيكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ
اٰمَنُوا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

31. Siz, Allah için hanîf (yalnız Tevhid dinine itibar eden), Ona ortak koşmayan kullar olun! Her kim de, Allah'a ortak koşacak olursa, sanki o, gökten düşüp de kendisini kuş kapmış veya rüzgâr, kendisini uzak bir yere fırlatmış gibidir.

32. İşte bu böyledir. Her kim de, Allah'ın şiarlarını (Hacc kurbanlarına) saygı gösterecek olursa, işte bu, gerçekten kalplerdeki takvâdan ileri gelmektedir.

33. Haccın kurbanlık hayvanlarında belli bir vakte (kesileceği zamana) değin (sütünden, yününden faydalanmak, sırtına binmek gibi) bir takım faydalar vardır. Sonra o kurbanların kesim yeri, Atîk (Eski) Ev'dir. (Kâ'be'nin çevresinde, Kâbe'ye uzaklığı 6 ile 16 km. arasında değişen Harem Bölgesidir.)

34. Biz, sizden önce her mü'min ümmete de bir kurban kesmeyi gerekli (yahut

bir kurban kesme yeri) kıldık ki, Allah'ın, kendilerine rızk olarak verdiği sağmal hayvanlardan boğazlarken üzerlerine Allah'ın adını ansınlar. İşte sizin Tanrınız, bir tek (ortaksız) Tanrıdır. Öyleyse yalnız Ona teslim olun! Ve ey Muhammed! İhlâslı, alçakgönüllü insanları müjdele!

35. Onlar (mutlu ve kutlu olanlar), o kimselerdir ki, Allah'ın adı anılınca, kalpleri titrer; başlarına gelenlere de sabrederler; namazı da gereğince kılarlar ve kendilerine rızk olarak verdiğimiz nimetlerden de Allah için harcarlar.

36. Biz, büyük baş hayvanlardan da sizin için Allah'ın dininin nişanelerinden olan kurbanlık kıldık. Onlarda sizin için hayır (dinî ve dünyevî faydalar) vardır. İşte onları ayakta sol ayakları bağlı olarak keserken üzerlerine Allah'ın adını anın. Kesimden sonra yan üstü yere düştüklerinde (canları tamamen çıktığında), artık onların etlerinden hem kendiniz yeyin, hem de dilenmeyen (ihtiyacını söylemeyen) kanaatkâr ve dilenen (ihtiyacını söyleyen) yoksullara da yedirin. İşte şükredersiniz diye bu hayvanları sizin emrinize verdik.

37. O kurbanların etleri ve kanları Allah'a erişecek değildir; fakat Allah'a erişecek olan yalnız sizin takvânızdır (imanlı, ihlâslı amellerinizdir). Sizi hidâyete erdirdiğinden dolayı Allah'ı yüce tanıyasınız diye o hayvanları işte böylece sizin emrinize verdi. Ve ey Muhammed! Layıkıyla iyi davrananları müjdele!

38. Şüphesiz Allah, iman etmiş olanları (müşriklere karşı) korur. Çünkü Allah, hiçbir hain ve nankörü (müşriki) sevmez.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا
أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ
لَهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا
اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ
عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾
وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ
ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ
مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ
قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى
الْأَبْصَارُ وَلَٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

39. Kendilerine karşı savaşılan Müslüman'lara, gerçekten zulme uğradıkları için savaşma izni verildi ve hiç kuşkusuz Allah, onları muzaffer kılmaya Kaadirdir.

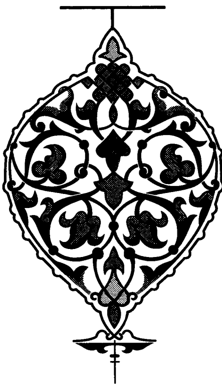
40. Onlar o kimselerdir ki, sırf: "Rabb'imiz, yalnız Allah'tır" dedikleri için yurtlarından haksız olarak çıkarılmışlardır. Eğer Allah, bazı insanların şerrini diğer bazı insanlarla savmasaydı, içlerinde Allah'ın adı çokça anılan manastırlar, kiliseler, sinagoglar ve mescidler bile mutlaka yıkılıp giderdi. Ve hiç şüphesiz Allah, Kendi dinine yardım edenlere yardım edecektir. Hiç kuşkusuz Allah Kaviyy'dir (son derece güçlüdür), Azîz'dir (yegâne galiptir).

41. Onlar, o Müslüman'lardır ki, eğer Biz, onlara yeryüzünde iktidar verecek olursak, namazı gereğince (İslam'a göre) kılarlar; zekâtı verirler; iyiliği emrederler ve kötülükten alıkoymaya çalışırlar. Bütün işlerin sonu da, yalnız Allah'ındır.

42, 43, 44. Hem de, ey Muhammed! Eğer onlar (inatçı kâfirler) seni yalanlıyorlarsa, işte onlardan önce Nûh kavmi de, Âd kavmi de, Semûd kavmi de, İbrahim kavmi de, Lût kavmi de, Medyen yarânı da peygamberlerini yalanlamışlardı; Musa da, yalanlanmıştı. Bunun üzerine Ben, o kâfirlere önce mühlet vermiştim; sonra da kendilerini çarpıvermiştim. İşte Benim kahredici azabım nasılmış (görsünler)!

45. Böylece nice memleketler (halkı) zulüm yaparken, Biz onları helâk ediverdik; işte nice duvarlar, çökmüş olan çatıların üstüne yıkılmış; nice kuyular da kullanulmaz hale gelmiş ve nice yüksek saraylar bomboş kalmıştır.

46. O kâfirler, hiç yeryüzünde dolaşıp da, (peygamberlerini yalanlayanların sonlarını) anlayacak kalpleri ve (haberlerini) işitecek kulakları olmalı değil miydi! Ancak gerçek şu ki, gözler kör olmaz; fakat göğüslerin içindeki kalpler kör olur.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَاِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا وَاِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾
قُلْ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَٓا اَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِٓي اٰيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ
﴿٥١﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ اِلَّٓا اِذَا
تَمَنّٰٓى اَلْقَى الشَّيْطَانُ فِٓي اُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيَاتِهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي
الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ
وَاِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ اُوتُوا
الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ
قُلُوبُهُمْ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾
وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

47. Ey Muhammed! O kâfirler, (alay ederek, kendilerine vaatedilen) azabın çabuk gelmesini senden istiyorlar; Allah da, vaadinden asla caymayacaktır. Şu da bir gerçektir ki, Rabb'inin katında bir gün, sizin saydıklarınızdan bin yıl gibidir. (İnsanlara göre uzun sayılan müddetler, Allah'ın hesabına göre pek kısadır.)

48. Nice memleketler de vardır ki, onlar zulmederken, önce kendilerine mühlet verdim; sonra da onları çarpıverdim. Son dönüş de ancak Banadır.

49. Ey Muhammed! De ki: Ey insanlar! Ben sizler için ancak apaçık bir uyarucuyım.

50. İşte o kimseler ki, (Tevhid imanıyla) iman ederler; saalih (İslam'a uygun) işler de yaparlar, onlar için tam bağışlanma ve en iyi rızk (Cennet) vardır.

51. O kimseler ki, âyetlerimizi etkisiz kılma yolunda birbirleriyle yarışıyorlar, işte onlar

da Cehennem yarânıdır.

52. Ey Muhammed! Biz senden önce de hiçbir Resûl (Elçi) ve Nebi (peygamber) göndermedik ki, o, (vahiyden önce kendiliğinden) bir şeyi arzu ettiği zaman, şeytan onun arzusuna ille de vesvese (beşerî arzular) katmaya çalışmasın. Ancak Allah, (indirdiği âyetlerle) şeytanın kattığı vesveseyi iptal eder; sonra Allah, Kendi âyetlerinin hükümlerini (peygamberlerin kalplerine) sağlamca yerleştirir. Zaten Allah, Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet yaratandır).

53. Allah'ın, şeytana bu imkânı vermesi, kalplerinde hastalık bulunan ve kalpleri kaskatı olan kimseler için bunu bir deneme vesilesi kılmak içindir. Zalimler (bu iki zümre) ise, hiç kuşkusuz (haktan, Peygamberden, mü'minlerden) uzak (derin) bir ayrılık içindedirler.

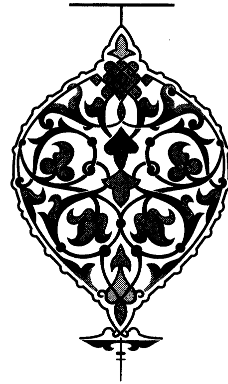
54. Hem de, kendilerine gerçek ilim (Tevhid, Kur'an ilmi) verilenler, bu Kur'an'ın şüphesiz Rabb'in katından gelmiş gerçeğin ta kendisi olduğunu bilsinler de, ona iman etsinler; böylece kalpleri Kur'an'la rahatlasın. Şu da bir gerçek ki, Allah, iman edenleri (işlerinde) hiç kuşkusuz dosdoğru yola iletir.

55. O kâfirler ise, kıyamet (ölüm) ansızın kendilerine gelinceye veya kısır (kendileri için hayırsız olan, gecesi olmayan) bir günün azabı gelinceye değin Kur'an (Peygamber) konusunda bitmek bilmeyen bir şüphe içinde kalacaklar.

(52) Resûl, Allah'ın(C.), insanları davet edeceği yeni bir şeriat (kanun) ile gönderdiği peygamberdir. Nebi ise, bunu da kapsar; Allah'ın(C.), eski bir şeraiti (kanunu) uygulamak için gönderdiği peygamberi de kapsar. Niteki Hz. Musa ile Hz. İsa arasında yaşamış olan İsrail Oğulları peygamberleri hepsi Resûl değil, Nebi idiler; hepsi şeriat olarak Tevrat'ı uyguluyorlardı.

Diğer bir görüşe göre Resûl ile Nebinin tanımı şöyledir: Resûl, hem mucizesi olan, hem de kendisine indirilmiş Kitabı olan peygamberdir; Resûl olmayan Nebi ise, kendisine indirilmiş Kitabı olmayan peygamberdir.

Bir diğer görüşe göre, Resûl, kendisine meleğin vahiy getirdiği peygamberdir; Nebi ise, hem buna denir; hem de peygamberlere özgü bir rüya halinde kendisine vahiy gelen peygambere denir.

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوا
اَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَاِنَّ
اللّٰهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ الَّيْلَ
فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ
بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ
مُخْضَرَّةً اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

56. O gün (kıyamet günü) hükümranlık, yalnız Allah'ındır; O, insanlar arasında hüküm verecektir: İşte iman etmiş ve (İslam'a göre) iyi işler de yapmış olanlar, Naîm (nimetleri bol) Cennetlerinde olacaklardır.

57. Küfre saplanıp âyetlerimizi yalan sayanlara gelince, işte onler için de kahredici bir azap vardır.

58. Bir de, o kimseler ki, Allah yolunda yurtlarından göç ettiler, sonra öldürüldüler veya öldüler, elbette ki, Allah, onlara güzel bir rızk verecektir. Zaten Allah, rızk verenlerin gerçekten en hayırlısının ta kendisidir.

59. Hiç kuşkusuz Allah, onları hoşnut olacakları bir yere koyacaktır. Zaten hiç şüphesiz Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Halîm'dir (müstahakların cezasını vermekte acele etmeyendir).

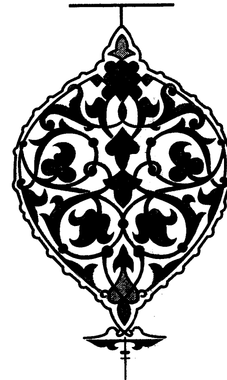
60. İşte bu böyledir. Her kim de, (savaşın yasak olduğ ve bu yasağın henüz âyetle kaldırılmadığı Haram ayları'nda /Bakara: 194) kendisine yapılan saldırıya misliyle karşılık verecek olup da, sonra (yurdundan çıkarılmak sûretiyle) kendisine zulmedilecek olursa, hiç kuşkusuz Allah ona yardım edecektir. Hiç şüphesiz Allah Afüvv'dür (çok affedicidir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

61. Allah, bu yardıma Kaadirdir; çünkü O, gerçekten geceyi gündüze katar; gündüzü de geceye katar ve şüphesiz Allah Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

62. İşte bu böyledir; çünkü şüphesiz Allah, (tanrı olarak) yegâne haktır; o kâfirlerin, Onun dışında taptıkları ise, bâtılın ta kendisidir ve Allah yegâne Aliyy'dir (yüceler yücesidir), Kebîr'dir (pek uludur).

63. Görmedin mi ki, Allah, şu gökten yağmuru indirir de, bu yeryüzü yemyeşil olur! Çünkü Allah gerçekten Latîf'tir (pek lütufkârdır), Habîr'dir (her şeyden haberdardır).

64. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır ve hiç kuşkusuz Allah yegâne Ğaniyy'dir (her hususta sınırsız zenginliğe sahiptir), Hamîd'dir (bütün övgülerin gerçek merciidir).

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِى الْاَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْر۪ى
فِى الْبَحْرِ بِاَمْرِه۪ۜ وَيُمْسِكُ السَّمَٓاءَ اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا
بِاِذْنِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُ۫فٌ رَح۪يمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذ۪ٓى
اَحْيَاكُمْۘ ثُمَّ يُم۪يتُكُمْ ثُمَّ يُحْي۪يكُمْۜ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ
فِى الْاَمْرِ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَۜ اِنَّكَ لَعَلٰى هُدًى مُسْتَق۪يمٍ ﴿٦٧﴾
وَاِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اَللّٰهُ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ف۪يمَا كُنْتُمْ ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ
اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۜ اِنَّ ذٰلِكَ ف۪ى كِتَابٍۜ اِنَّ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَس۪يرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَمْ
يُنَزِّلْ بِه۪ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِه۪ عِلْمٌۜ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ
مِنْ نَص۪يرٍ ﴿٧١﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ ف۪ى
وُجُوهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَۜ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذ۪ينَ
يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَاۜ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكُمْۜ اَلنَّارُۜ
وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذ۪ينَ كَفَرُواۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٧٢﴾

65. Görmedin mi ki, Allah, bu yeryüzünde olanları ve buyruğuyla denizde akıp giden gemileri sizin emrinize vermiştir ve şu göğü de Kendi izni olmadıkça bu yerin üzerine düşmekten korur. Çünkü Allah, insanlara hiç şüphesiz Reûf'tur (çok şefkatlidir), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

66. Size ilkin hayat veren de, sonra sizin canınızı alacak olan da, sonra sizi yine diriltecek olan da ancak Allah'tır. Hiç kuşkusuz şu insan çok nankördür.

67. Biz, her ümmet için ayrı bir şeriat (kanun hükümleri, ibadet tarzı, bayram) kılmışzdır; onlar onu uygulamaktadır. Öyleyse onlar din işlerinde seninle çekişmeye kalkışmasınlar (sen onlarla tartışmaya girip de, kendilerine çekişme imkânını verme) ve sen yalnız Rabb'ine (Tevhidine) davet etmene bak! Çünkü hiç kuşkusuz sen dosdoğru bir yol üzeresin.

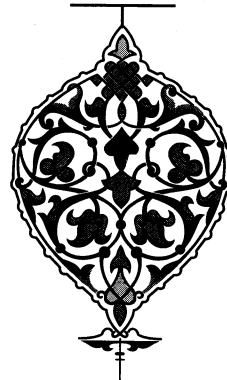
68. Eğer (hak apaçık ortaya çıktıktan sonra) onlar yine de seninle çekişecek olurlarsa, de ki: Allah, sizin yapmakta olduklarınızı en iyi bilendir.

69. Hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz hususlarda Allah, kıyamet günü aranızda hükmedecektir.

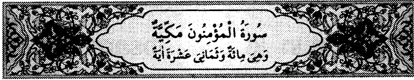
70. Bilmiyor musun ki, Allah, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsini şüphesiz bilir. Çünkü bu, bir Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) kayıtlıdır. İşte bu (bunları bilmek, Levh-ı Mahfûz'a kaytetmek, onlar arasında hükmetmek), şüphesiz Allah'a pek kolaydır.

71. Hem de, o kâfirler, Allah'tan başka da, Allah'ın, tapılmaları hakkında hiçbir delil indirmediği ve kendilerinin de, tanrının ortakları oldukları konusunda hiç bilgi sahibi olmadıkları şeylere tapıyorlar. Zaten o zalimlerin (Allah'a ortak koşanların) hiçbir yardımcısı yoktur.

72. Yüzlerine karşı apaçık olan âyetlerimiz okunduğu zaman da, o kâfirlerin (asık) suratlarında inkâr sezersin; neredeyse âyetlerimizi kendilerine okuyanlara saldıracaklar. De ki: Şimdi size bundan daha kötüsünü haber vereyim mi? Cehennem ateşi! Allah, onu kâfirlere vaatetmiştir. Ve ne kötü son durak orası!

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُۜ اِنَّ الَّذ۪ينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُۜ وَاِنْ يَسْلُبْهُمُ
الذُّبَابُ شَيْـًٔا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُۜ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾
مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِه۪ۜ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَز۪يزٌ ﴿٧٤﴾ اَللّٰهُ
يَصْطَف۪ي مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِۜ اِنَّ اللّٰهَ سَم۪يعٌ بَص۪يرٌۚ ﴿٧٥﴾
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْۜ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْاُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَۚ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللّٰهِ
حَقَّ جِهَادِه۪ۜ هُوَ اجْتَبٰيكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدّ۪ينِ
مِنْ حَرَجٍۜ مِلَّةَ اَب۪يكُمْ اِبْرٰه۪يمَۜ هُوَ سَمّٰيكُمُ الْمُسْلِم۪ينَ مِنْ قَبْلُ
وَف۪ي هٰذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَه۪يدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَٓاءَ
عَلَى النَّاسِۚ فَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللّٰهِۜ
هُوَ مَوْلٰيكُمْۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّص۪يرُ ﴿٧٨﴾

73. Ey insanlar! Size bir örnek verilmiştir; işte onu dinleyin: Allah'ın dışında da taptığınız şeyler, bunun için hepsi bir araya gelseler de, hiçbir zaman bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek, onlardan bir nesne kapacak olsa, bunu ondan geri de alamazlar. (Bâtıla) tapan da âciz, tapılan da âciz.

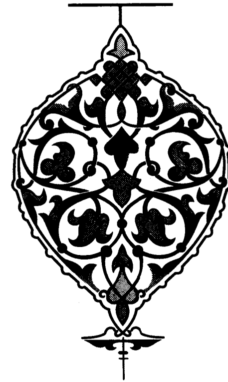
74. Allah'a ortak koşanlar, Onu hakkıyla tanıyamadılar. Hiç şüphesiz Allah Kaviyy'dir (pek küçlüdür), Azîz'dir (yegâne galiptir).

75. Allah, meleklerden de (peygamberlere vahiy indirmek için) elçiler seçer; (aldıkları vahyi insanlara bildirmek, hakka davet etmek için) insanlardan da Elçiler seçer. Şüphesiz Allah Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

76. Allah, onların yaptklarını da, yapacaklarını da bilir; bütün işler de yalnız Allah'a döndürülür (varır).

77. Ey iman etmiş olanlar! Rükû edin; secdeye varın; (rükûlü, secdeli namaz kılın) yalnız Rabb'inize tapın ve hayırlar işleyin ki, saadete eresiniz.

78. Hem de, Allah için hakkıyla cihat edin! O Allah, sizi (hak din için, zafer için) seçmiş; atanız İbrahim'in dininde de olduğu gibi sizin dininizde üzerinize hiçbir zorluk da yüklenmemiştir. Allah, bundan önceki Kitaplarda da, bu Kur'an'da da sizi Müslüman olarak adlandırmıştır (en üstün ümmet kılmıştır) ki, kıyamet günü bu Elçi (Muhammed) size (bu dini tebliğ ettiğine dair) şahit olsun; siz de diğer insanlara (peygamberlerinin hak dini kendilerine tebliğ ettiklerine dair) şahit olasınız. Öyleyse namazı gereğince (İslam'ın tanımına göre) kılın; zekâtı da verin ve Allah'a sımsıkı sarılın (işlerinizde Ondan başka hiç kimseden manevî yardım istemeyin). Sizin Mevlanız (yardımcınız, koruyucunuz) ancak Odur. İşte O, ne güzel Mevla ve ne güzel yardımcıdır!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ اَلَّذِينَ هُمْ فِى صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ
فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَٓاءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِاَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَلٰى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾
اَلَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
الْاِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِى قَرَارٍ
مَكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ
مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ
اَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾
ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ
سَبْعَ طَرَٓائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

MÜ' MİNÛN SÛRESİ: 23

Mü'minûn sûresi, Mekke'de 76. Sûre olarak nâzil olmuştur; 118 âyettir. Bu sûrenin başında, kurtuluşa eren mü'minlerin üstün vasıfları anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Gerçekten o mü'minler felâha ermişleridir (korktuklarından kurtulmuşlar; umduklarına kavuşmuşlar; saadete ermişlerdir).

2. O mü'minler ki, namazlarında huşû (korku, edep, tevazu ve hayâ) içindedirler.

3. Yine, onlar ki, boş (faydasız, ciddiyetsiz) şeylerden yüz çevirmektedirler.

4. Yine, onlar ki, mallarının zekâtını vermektedirler.

5. Yine, onlar ki, iffetlerini korumaktadırlar.

6. Yalnız eşleri ve sahip oldukları cariyeleri (devletin, kendilerine verdiği savaş esirleri) hariç; çünkü onlar, (bu ilişkiden dolayı) kınanmamaktadırlar.

7. Artık her kim, bunun ötesine geçecek olursa, işte onlar, haddi aşanların ta kendileridir.

8. Yine, o mü'minlr ki, emanetlerine ve (Hak ile halka verdikleri) ahitlerine riâyet etmektedirler (gereğini gözetmektedirler).

9. Yine, o mü'minler ki, namazlarını her zaman vakitlerinde kılarlar.

10. İşte onlar, vârislerin ta kendileridir.

11. Onlar ki, Firdevs Cennetine vâris olacaklar; onlar hep orada kalıcıdırlar.

12. Ant olsun ki, Biz, insanı bir balçık özünden yaratmışızdır.

13. Sonra onu nutfe (meni) halinde sağlam (savunaklı) bir yere yerleştirdik.

14. Sonra o nutfeden bir kan pıhtısı (aşılanmış yumurta) yarattık; ardından da o kan pıhtısından bir et parçası yarattık; sonra o et parçasını da kemiklere (insan iskeletine) çevirdik; peşinden de bu kemikleri etle kapladık; sonra başka bir yaratışla (bedenine tam insan şeklini vermekle, ruh üflemekle, duygularını, güçlerini yaratmakla) onu insan haline getirdik. İşte yaratıcıların en güzeli olan Allah, ne kadar mübarektir!

15. Sonra siz hiç şüphesiz ölücülersiniz (öleceksiniz).

16. Sona kıyamet günü siz mutlaka tekrar diriltilip mezarlarınızdan kaldırılacaksınız.

17. Ant olsun ki, Biz, sizin üstünüzde yedi yol (gök) yaratmışızdır. Biz bu yaratılmışlardan (göklerden, bütün evrenden) habersiz de değiliz (ki, evrenin düzeni bozulabilsin).

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنَّاهُ فِي الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى
ذَهَابٍ بِهٖ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ
وَاَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَاْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ
مِنْ طُورِ سَيْنَٓاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْاٰكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَاِنَّ لَكُمْ
فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَاْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا
نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهٖ مَا هٰذَٓا
اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ اَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَاَنْزَلَ
مَلٰٓئِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِٓي اٰبَٓائِنَا الْاَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ
بِهٖ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهٖ حَتّٰى حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا
كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَاَوْحَيْنَٓا اِلَيْهِ اَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَاِذَا جَٓاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا
مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا اِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

18. Biz, gökten de gereği kadar su indirdik de, onu yerde (toprakta) durdurduk. Hiç kuşkusuz Biz, o suyu gidermeye de Kaadiriz.

19. İşte o su sayesinde sizin için hurmalıklar ve ve üzümlükler gibi bağlar, bahçeler meydana getirdik. Bunlarda sizin için birçok meyveler daha vardır ve siz onlardan yersiniz (beslenirsiniz).

20. Tûr-i Sina'da (Mısır ile Eyle arasında veya Filistin'de bulunan Sina Dağı'nda ve o iklimde olan yerlerde) da bir ağaç meydana getirdik ki, bu ağacın meyvesinden hem yağ çıkarılır; hem de bu meyve (zeytin) katık olarak yenir.

21. Sizin için sağmal hayvanlarda da hiç kuşkusuz ibret vardır. Onların karınlarından çıkan sütten size içiririz. Onlarda sizin için birçok faydalar daha vardır; siz onların etlerinden de yersiniz.

22. Ayrıca, siz bu hayvanların sırtında ve gemilerde taşınıyorsunuz.

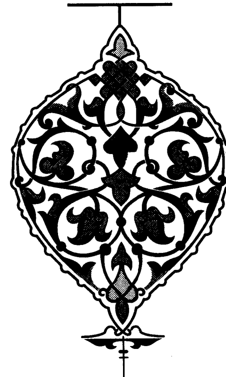
23. Ant olsun ki, Biz, Nûh'u da halkına peygamber olarak göndermiştik de, halkına şöyle demişti: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; sizin için Ondan başka tanrı yoktur. Niçin takvâyı gözetmiyorsunuz (İlâhî buyruklara muhalefetten sakınmıyorsunuz)?"

24. Bunun üzerine Nûh halkının küfre saplanmış olan ileri gelenleri dediler ki: "Bu Nûh da, ancak sizin gibi bir insndır; size karşı üstünlük taslıyor. Hem de, Allah dileseydi, elçi olarak mutlaka melekler gönderiridi. Biz eski atalarımızdan böyle bir şey duymadık."

25. "Her halde bu adamda biraz delilk var. Artık bir zamana (ölünceye, aklı başına gelinceye) değin ona katlanıp bekleyin."

26. Nûh dedi ki: Rabb'im! Beni yalanlamalarına karşı Sen bana yardım eyle!

27. Bunun üzerine Biz, Nûh'a vahiy ile şunu bildirdik: "Bizim nezaretimizde ve sana vahiy ile bildirdiğimiz şekilde gemiyi inşa et; nihâyet buyruğumuz erişip de, o tandır da su kaynayınca, (Hûd: 40) her tür hayvandan birer çift ile, içlerinden daha önce kendisi aleyhinde hüküm verilmiş olanın dışında aileni gemiye al! O zalimler hakkında ise bana hiç yalvarma; çünkü onlar mutlaka (tufanda) boğulacaklardır."

فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي
نَجّٰينَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ اَنْزِلْن۪ي مُنْزَلًا
مُبَارَكًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِل۪ينَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ وَاِنْ كُنَّا
لَمُبْتَل۪ينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَر۪ينَ ﴿٣١﴾ فَاَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ
رَسُولًا مِنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾
وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَٓاءِ الْاٰخِرَةِ
وَاَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَا هٰذَٓا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَاْكُلُ مِمَّا
تَاْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا
مِثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا لَخَاسِرُونَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ
تُرَابًا وَعِظَامًا اَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾
اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوث۪ينَ ﴿٣٧﴾
اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣٨﴾
قَالَ رَبِّ انْصُرْن۪ي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَل۪يلٍ لَيُصْبِحُنَّ
نَادِم۪ينَ ﴿٤٠﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَٓاءً فَبُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا اٰخَر۪ينَ ﴿٤٢﴾

28. "Nihâyet sen, yanında bulunanlarla birlikte o gemiye yerleştiğin zaman de ki: ' Bizi o zalimler gürühundan kurtaran Allah'a hamdolsun!'

29. "Yine de ki: Ey Rabb'im! Sen beni bereketli bir yere indir! Zaten Sen indirenlerin en hayırlısısın!"

30. Hiç kuşkusuz bunda büyük ibretler vardır ve Biz, hiç şüphesiz insanları böyle denemekteyiz.

31. Sonr Biz, onların ardından başka kavim (Âd) meydana getirdik.

32. Nihâyet onların içinden de kendilerine: "Yalnız Allah'a tapın; sizin Ondan başka hiçbir tanrınız yoktur. Öyleyse niçin takvâyı gözetmiyorsunuz (İlâhî buyruklara muhalefetten sakınmıyorsunuz)?" buyruğumuzu bildirecek bir peygamber (Hûd) gönderdik.

33. Bu peygamberin (Hûd'un), küfre saplanıp da, öbür dünyanın (bedenî, yahut ruhî) hayatıyla buluşmayı inkâr eden ve bu dünya hayatında kendilerine refah verdiğimiz kimseler ise, halka dediler ki: "Bu adam (Hûd), ancak sizin gibi bir insandır; sizin yediğinizden yiyor ve sizin içtiğinizden içiyor."

34. "Ve ant olsun ki, eğer siz kendiniz gibi bir insana (peygamber olarak) itaat edecek olursanız, hiç kuşkusuz hüsrana uğrayanlardan olursunuz."

35. "Bu adam size, öldüğünüz ve toprak ve kemik yığını haline geldiğinizde (ondan sonra),mutlaka diriltilip mezarlarınızdan çıkarılacağınızı mı vaatediyor?"

36. "Heyhat, heyhat! Tehdit edildiğiniz şey ne kadar uzak!"

37. "Hayat, bu dünya hayatımızdan ibarettir; burada ölürüz ve burada yaşarız (biz ölürüz; doğan çocuklarımız yaşar) ve biz tekrar diriltilicek değiliz."

38. "Bu (peygamber olduğunu söyleyen) adam, ancak Allah'a karşı yalan uyduran bir kimsedir. Biz de ona inanacak değiliz."

39. O peygamber (Hûd) dedi ki: "Ey Rabb'im! Beni yalancı saymalarından ötürü Sen bana yardım eyle (onların hakkından gel)!"

40. Allah buyurdu ki: "Pek yakında onlar hiç kuşkusuz pişman olacaklardır."

41. Derken, o gerçek (kaçınılmaz, İlâhî adalet) olan korkunç ses yakalayıvermişti de, kendilerini hemen çerçöpe çevirivermiştik. Artık o zalimler güruhu ırak olsun!

42. Sonra bunların ardından başka bir kavim meydana getirdik.

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
تَتْرَاۜ كُلَّمَا جَٓاءَ اُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
وَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادٖيثَۚ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا
مُوسٰى وَاَخَاهُ هٰرُونَ بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبٖينٍۙ ﴿٤٥﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ
وَمَلَا۬ئِهٖ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالٖينَۚ ﴿٤٦﴾ فَقَالُٓوا اَنُؤْمِنُ
لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَۚ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا
مِنَ الْمُهْلَكٖينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾
وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهُٓ اٰيَةً وَاٰوَيْنَاهُمَٓا اِلٰى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ
وَمَعٖينٍۜ ﴿٥٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًاۜ
اِنّٖى بِمَا تَعْمَلُونَ عَلٖيمٌۜ ﴿٥١﴾ وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَاَنَا
رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُٓوا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًاۜ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فٖى غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حٖينٍ ﴿٥٤﴾ اَيَحْسَبُونَ اَنَّمَا
نُمِدُّهُمْ بِهٖ مِنْ مَالٍ وَبَنٖينَۙ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى الْخَيْرَاتِۜ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾
اِنَّ الَّذٖينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَۙ ﴿٥٧﴾ وَالَّذٖينَ هُمْ
بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَۙ ﴿٥٨﴾ وَالَّذٖينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَۙ ﴿٥٩﴾

43. Hiçbir toplum, yaşama süresini ne öne alabilir(ecelinden önce ölebilir); ne de erteyebilir (ecelinden sonra ölebilir).

44. Sonra Biz, Elçilerimizi (peygamberlerimizi) birbiri ardından gönderdik. Hangi topluma Elçileri geldiyse, onu yalancı saydılar. Bundan dolayı Biz de onları birbirinin ardından yok ettik ve onları ibret kıssaları kıldık. Artık (Tevhid imanı ile) iman etmeyen güruh (rahmetten) ırak olsun!

45, 46. Sonra Biz, Musa'yı ve kardeşi Hârun'u mucizelerimizle ve apaçık kanıtla Firavun'a ve onun halkının ileri gelenlerine gönderdik; ancak onlar büyüklük tasladılar. Zaten onlar zorbalar güruhu idiler.

47. İşte onlar dediler ki: "Kendi halkları bize kölelik edip dururken biz, bizim gibi iki insana mı inanacağız!"

48. Böylece onlar Musa ile Hârun'u yalancı saydılar; bu yüzden onlar helâk edilenlerden oldular.

49. Hem de, ant olsun ki, İsrail Oğulları, hidâyete ersinler diye Musa'ya o Kitabı (Tevrat'ı) vermiştik.

50. Biz, Meryemoğlunu ve annesini de büyük bir âyet (ibret kaynağı) kıldık ve onları oturmaya elverişli (düz, meyveleri ve ekinleri bol), akarsuyu bulunan bir tepeye (Beytülmakdis'e, Filistin Ramle'sine, Şam'a) yerleştirdik.

51. Ey Allah'ın Elçileri! (Ey özel yaratılışıyla tâzime layık olan İsa, yahut ey bütün peygamberlerin üstün vasıflarını haiz olan Muhammed, yahut Biz, her peygambere şunu söyledik:) "Temiz, hoş şeylerden yeyin ve iyi (faydalı, düzgün) işler yapın; çünkü kuşkusuz Ben, bütün yaptıklarınızı layıkıyla bilmekteyim."

52. "Şüphesiz bu ümmetiniz (din toplumunuz) de (inanç ve temel hükümler itibarıyla) bir tek ümmettir (iman, Tevhid ve ibadet konularında ittifak halindedir). Ben de sizin Rabb'inizim. Öyleyse yalnız Benden sakının!"

53. Derken, insanlar (din) işlerinde kendi aralarında parça, parça olup fırkalara ayrıldılar, her fırka (hizip) kendi (din) anlayışıyla sevinip böbürlenmektedir.

54. Sen artık onları bir zamana değin sapkınlıklarıyla baş başa bırak.

55, 56. Onlar sanıyorlar mı ki, kendilerine verdiğimiz servet ve evlat ile, onların hayırlarına koşuyoruz? Hayır, onlar bunu niçin yaptığımızı (vebâllerini arttırmak için yaptığımızı) anlamıyorlar.

57. O kimseler ki, Rabb'lerinden olan korkudan dolayı gerçekten ürperip titrerler (sakınırlar);

58. O kimseler ki, Rabb'lerinin âyetlerine de inanırlar;

59. O kimseler ki, Rabb'lerine ortak da koşmazlar;

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَٓا اٰتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾
اُو۬لٰٓئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فٖي غَمْرَةٍ مِنْ هٰذَا وَلَهُمْ اَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾
حَتّٰٓى اِذَٓا اَخَذْنَا مُتْرَفٖيهِمْ بِالْعَذَابِ اِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾
لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ اِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ اٰيَاتٖي تُتْلٰى
عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرٖينَ بِهٖ سَامِرًا
تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ اَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ اَمْ جَٓاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ اٰبَٓاءَهُمُ الْاَوَّلٖينَ
﴿٦٨﴾ اَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٦٩﴾ اَمْ يَقُولُونَ بِهٖ
جِنَّةٌ بَلْ جَٓاءَهُمْ بِالْحَقِّ وَاَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ
الْحَقُّ اَهْوَٓاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فٖيهِنَّ
بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾
اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ
الرَّازِقٖينَ ﴿٧٢﴾ وَاِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٧٣﴾
وَاِنَّ الَّذٖينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ﴿٧٤﴾

60. O kimseler ki, Rabb'lerine muhakkak döneceklerinden dolayı, vermekte oldukları sadakaları da (saalih amelleri de, kabul edilmemek, layıkıyla ifâ edilmiş olmamak endişesiyle) kalpleri titreyerek (ürpererek) verirler (ifâ ederler).

61. İşte hayırlara koşuşanlar ve hayır yarışında öne geçenler (sevaba, Cennete nâil olanlar, öbür dünyadan önce bu dünyada da mükâfatını görenler) onlardır.

62. Biz hiç kimseye gücünün yettiğinden fazlasını teklif etmeyiz (yüklemeyiz). Yalnız hakkı söyleyen Kitap (Levh-ı Mahfûz, amel defterleri) da katımızdadır; onlara haksızlık edilmeyecektir.

63. Hayır! O kâfirlerin kalpleri bundan (amellerin yazılı olduğu kitaptan, o mutlu ve kutlu mü'minlerin üstün vasıflarından) derin bir gaflet (cehâlet) içindedir. Onların bundan (şirklerinden) başka yapmakta oldukları bir takım kötü işleri daha vardır. (Yahut o kâfirlerin ise, yapmakta oldukları, mü'minlerin anılan güzel işlerinin zıddı olan işler vardır.)

64. Nihâyet Biz, onların refah içinde yaşayanlarını o azap ile yakaladığımızda, hemen feryadı (çığlığı) basacaklardır (Allah'a yalvaracaklardır).

65. (Onlara denilecek ki:) "Bugün boşuna feryat edip yalvarmayın; çünkü siz, Bizim tarafımızdan asla yardım görmeyeceksiniz."

66, 67. "Daha önce âyetlerimiz gerçekten size okunuyordu; ancak siz buna karşı (yahut Mekke sâkinleri olmakla) büyüklük taslayarak (övünerek) arkanızı dönüveriyor; geceleri (Kâ'be'nin etrafında) bir araya gelerek (Peygamber ve Kur'an hakkında) hezeyanlar savuruyordunuz."

68. Onlar bu Kur'an'ı niçin iyi düşünmediler? Yoksa onlara, eski atalarına gelmemiş olan bir şey mi gelmiştir?

69. Yoksa onlar, kendi Elçilerini (Peygamberlerini) tanımadılar da, bundan dolayı mı onu inkâr etmektedirler.

70. Yoksa onlar, onda (Muhammed'de) delilik mi var, diyorlar? Hayır! O, kendilerine bu hakkı getirmiştir. Onların pek çoğu ise, bu haktan hoşlanmayanlardır.

71. Zaten eğer bu hak (Kur'an), o kâfirlerin kötü arzularına uysaydı (Allah'ın- hâşâ- ortakları, oğlu olduğunu söyleseydi, bu gerçek olsaydı), şu gökler ile bu yer ve onlarda bulunanların düzeni mutlaka bozulurdu. Hayır! Biz onlara, kendileri için öğüt ve şeref olan Kur'an'ı getirdik, ancak onlar buna sırt çevirmektedirler.

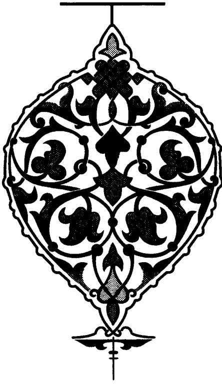
72. Ey Muhammed! Sanki sen onlardan bir ücret mi istiyorsun? İşte Rabb'inin ve-

receği ücret (mükâfat) en hayırlı olandır. O, rızk verenlerin de en hayırlısıdır.

73. Hiç kuşkusuz sen onları dosdoğru bir yola çağırıyorsun.

74. O kimseler ki, (Kur'an'ın anlattığı gibi) öbür dünya hayatına inanmıyorlar, hiç kuşkusuz onlar, doğru yoldan sapmaktadırlar. (Çünkü onlar, Kur'an'ın anlattığı yaptırımlara inanmamaktadırlar.)

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ
﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا
يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰى اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ
شَدِيدٍ اِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي اَنْشَاَ
لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾
وَهُوَ الَّذِي ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾
بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْاَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا اَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
تُرَابًا وَعِظَامًا اَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَاؤُنَا هٰذَا
مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْاَرْضُ
وَمَنْ فِيهَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾
قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾
سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ
مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَاَنّٰى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

75. Eğer Biz onlara merhamet edip de, içinde bulundukları sıkıntıyı kaldırmış olsaydık, muhakkak ki, onlar yine azgınlıkları içine dalıp bocalar, dururlardı.

76. Ant olsun ki, Biz, o kâfirleri (Mekke kâfirlerini) o azap (yokluk ve kıtlık) ile çarptık; ancak onlar yine Rabb'lerine boyun eğmediler ve onlar yalvarıp yakarmazlar.

77. Nihâyet Biz, onların üzerine çok çetin bir azap kapısı açınca (ölüm gelip çatınca) onlar o hal içinde hemen şaşkın ve umutsuz kalmaktadır.

78. Sizin için kulakları, gözleri ve kalpleri yaratan da yegâne Allah'tır. Siz ne kadar da az şükrediyorsunuz!

79. Sizi yeryüzünde yaratıp yayan da ancak Odur ve siz yalnız Onun huzuruna sevkedilip toplanacaksınız.

80. Hayat veren de, can alan da yegâne Odur; gecenin ve gündüzün birbiri ardın-

dan gelmesini gerçekleştiren buyruk da Onundur. Öyleyse siz niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

81. Hayır! Eskiler (ataları) ne demişlerse, onlar da onu dediler.

82. Dediler ki: "Biz ölüp de, toprak ve kemik yığını haline gelince (geldikten sonra) mi, kesenkes tekrar (beden olarak) diriltileceğiz!"

83. "Ant olsun ki, bize de, daha önce atalarımıza da böyle vaatte (tehditte) bulunuldu. Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir."

84. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: "Bu yer ve bu yerdekiler kimindir? Eğer biliyorsanız (söyleyin)!"

85. Onlar: "Allah'ındır!" diyecekler. De ki: "Öyleyse niçin düşünüp öğüt almıyorsunuz?"

86. De ki: "Şu yedi göklerin Rabb'i ve şu muazzam Arş'ın Rabb'i kimdir?"

87. Onlar: "Allah'tır" diyecekler. De ki: "Öyleyse siz niçin Allah'tan (Onun azabından) sakınmıyorsunuz?

88. De ki: "Her şeyin hükümranlığı elinde olan, Kendisi koruyan, ancak kendisine karşı korunulamayan kimdir? Eğer biliyorsanız (söyleyin)!"

89. Onlar: "Bunlar hepsi Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Öyleyse nasıl aldatılıyorsunuz (yalnız Allah'a tapmaktan, Ona ortak koşmamaktan çeviriliyorsunuz)?"

بَلْ اَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ
وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ اِلٰهٍ اِذًا لَذَهَبَ كُلُّ اِلٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا
بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَالِمِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ اِمَّا تُرِيَنِّي
مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾
وَاِنَّا عَلٰى اَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ
اَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ
مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَاَعُوذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾
حَتّٰى اِذَا جَاءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾
لَعَلّ۪ٓي اَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَٓائِلُهَا
وَمِنْ وَرَٓائِهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ
فَلَا اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ
ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ
مَوَازِينُهُ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

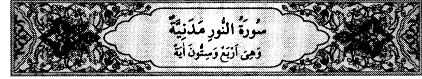
90. Hayır! Biz onlara bu hakkı (Tevhid ve bedenî diriliş inancını) getirdik; onlar ise hiç kuşkusuz yalancılardır.

91. Allah, Kendisine çocuk edinmemiştir; Onunla birlikte hiçbir tanrı da yoktur; eğer olsaydı, mutlaka her bir tanrı, kendi yarattığını idare eder (diğer tanrıyı ona karıştırmamaya çalışır) ve şüphesiz her biri diğerinden üstün gelmeye çalışırdı. Allah, onların, Kendisine yakıştırdıklarından son derece münezzehtir.

92. Allah, gürüneni di, görünmeyeni de bilendir. İşte O, müşriklerin Kendisine ortak koştukları şeylerden yücedir.

93, 94. Ey Muhammed! De ki: "Ey Rabb'im! Eğer o kâfirlere vaatolunan azabı mutlaka bana göstereceksen, ey Rabb'im! O takdirde beni o zalim güruh içinde bulundurma!"

اَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتٖي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾
قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَٓالّٖينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَٓا
اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَؤُا فٖيهَا وَلَا
تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ اِنَّهُ كَانَ فَرٖيقٌ مِنْ عِبَادٖي يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتّٰٓى اَنْسَوْكُمْ
ذِكْرٖي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ اِنّٖي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُٓوا اَنَّهُمْ
هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْاَرْضِ عَدَدَ سِنٖينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا
لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ الْعَٓادّٖينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا قَلٖيلًا
لَوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا
وَاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرٖيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ
لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهٖ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمٖينَ ﴿١١٨﴾

95. Ey Muhammed! Biz, onlara vaatettiğimiz azabı sana göstermeye de hiç kuşkusuz Kaadiriz.

96. Ey Muhammed! Sen kötülüğü en güzel olanı ile savmaya bak (kötülüğe aldırma, ona karşı iyilik et; şirke Tevhid Kelimesiyle karşılık ver; kötülüğe karşı iyiliği emret)! Biz, onların seni nasıl vasıflandırdıklarını en iyi bileniz.

97. Ve de ki: "Ey Rabb'im! Şeytanların vesveselerinden Sana sığınırım!"

98. "Ey Rabb'im! Şeytanların yanımda bulunmalarından da Sana sığınırım!"

99. Nihâyet o kâfirlerden birine ölüm erişince (ve Cehennemdeki yerini görünce) şöyle diyecek: "Rabb'im, beni geri dünyaya gönder!"

100. "Ta ki, terk ettiğim imanla beraber iyi işler yapayım!" Hayır! O, onun (Cehennemdeki yerini gören kâfirin) mutlaka söyleyeceği boş bir sözdür; onların gerisinde (önlerinde) de tekrar dirilecekleri güne değin bir berzah (dünyaya dönmelerine engel olan kabir dönemi) vardır.

101. Sonra (kıyamet için) Sûr'a üflenince, artık o gün aralarında akrabalık bağları kalmayacaktır ve birbirlerini arayıp sormayacaklardır.

102. Sonra kimin tartıları ağır basacak olursa, işte onlar kurtuluşa (saadete) erenlerin ta kendileridir.

103. Kimlerin de tartıları hafif gelecek olursa, işte onlar da kendilerine yazık edenlerin ta kendileridir; onlar hep Cehennemde kalacaklardır.

104. Cehennem ateşi onların yüzünü yakar ve (ateş onların dudaklarını yaktığı için) orada onlar sırıtıktırlar.

105. (Onlara denecek ki:) Âyetlerimiz size okunuyp da, siz onları yalan saymadınız mı?

106. Onlar diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Bedbahtlığımız üzerimize çökmüştü de, biz sapkınlar güruhu olmuştuk."

107. "Ey Rabb'imiz! Bizi buradan (Cehennemden) çıkar! Eğer sonra bir daha küfre dönecek olursak, işte o takdirde biz gerçekten zalimleriz."

108. Allah buyuracak ki: "Orada susun (defolun) ve (azabınızın kaldırılması için) Bana söz söylemeyin!"

109. "Çünkü kullarımdan bir zümre (Müslüman'lar) var idi ki, onlar şöyle diyorlardı: "Ey Rabb'imiz! Biz iman ettik; artık bizi bağışla ve bize merhamet eyle! Zaten Sen, merhamet edenlerin en hayırlısısın!"

110. "İşte siz onları alaya aldınız; onlarla

alay etmeniz, Beni anmayı bile size unutturmuştu ve siz onlara hep güler, dururdunuz."

111. "Şüphesiz Ben, onların sabretmelerinin mükâfatını bugün kendilerine verdim. Onlar gerçekten umduklarına erenlerin ta kendileridir."

112. Allah (yahut sual memuru melek), o bedbahtlara buyuracak ki: "Siz yeryüzünde (dünyada, mezarda) kaç yıl kaldınız?"

113. Onlar diyecekler ki: "(Cehennemdeki halimize göre) Bir gün veya daha da az bir zaman kaldık; işte sayıcı (insanların ömürlerini, amellerini sayan) meleklere sor!"

114. Allah buyuracak ki: "Siz (Cehennemde kalacağınız sonsuzluğa göre, dünyada, mezarda) pek az bir zaman kaldınız. Keşke siz gerçekten bilmiş olsaydınız!"

115. "Yoksa sizleri sırf boş yere yarattığımızı ve sizin gerçekten Bize döndürülmeyeceğiniz mi sanmıştınız?"

116. İşte gerçek hükümran olan Allah pek yücedir; Ondan başka hiçbir tanrı yoktur; O, yüce Arş'ın Rabb'idir (sahibidir).

117. Ve her kim, Allah ile beraber, kendisi için ona dair hiçbir delil bulunmadığı halde başka bir tanrıya yalvaracak olursa, artık onun (ağır) hesabı ancak Rabb'inin katında görülecektir. Şu muhakkak ki, kâfirler, hiç saadete eremeyeceklerdir.

118. Ey Muhammed! De ki. "Ey Rabb'im! Bağışla ve merhamet eyle! Zaten Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın!"

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
سُورَةٌ اَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَاَنْزَلْنَا ف۪يهَٓا اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾
اَلزَّانِيَةُ وَالزَّان۪ي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ
بِهِمَا رَأْفَةٌ ف۪ي د۪ينِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَلْيَشْهَدْ
عَذَابَهُمَا طَٓائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٢﴾ اَلزَّان۪ي لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً
وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَٓا اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣﴾
وَالَّذ۪ينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَٓاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَان۪ينَ
جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ اِلَّا الَّذ۪ينَ
تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿٥﴾ وَالَّذ۪ينَ يَرْمُونَ
اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَٓاءُ اِلَّٓا اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ
اَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٦﴾ وَالْخَامِسَةُ اَنَّ
لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا
الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٨﴾
وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَٓا اِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَك۪يمٌ ﴿١٠﴾

NÛR SÛRESİ: 24

Nûr sûresi, 64 âyettir; Medine'de nâzil olan 28 sûre içinde 18. Sûre olarak nâzil olmuştur. 35. âyette Allah'ın (C.), gökleri ve yeri aydınlatan nûrundan söz edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Bu, katımızdan indirdiğimiz ve hükümlerini farz kıldığımız pek şanlı bir sûredir. Düşünüp öğüt alırsınız diye bu sûrede pek açık âyetler de indirdik.

2. Zina eden kadın ile zina eden erkekten her birine yüz sopa vurun; eğer Allah'a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorsanız, Allah'ın dininin hükmünün uygulanmasında bu kadın ve erkeğe acıyacağınız tutmasın. Onların cezasının uygulanmasında mü'minlerden bir grup da hazır bulunsun.

3. Zinacı (fahiş) erkek, zinacı (fahişe) veya müşrike (Allah'a ortak koşan) kadından başkasıyla evlenemez; zinacı (fahişe) kadınla da, zinacı veya müşrik olan erkekten başkası evlenemez. (Zinakâr bir erkek, iffetli, mü'mine bir kadınla evlenemeye talip olmamalı; zinakâr bir kadın da, iffetli mü'min bir erkekle evlenmeye talip olmamalıdır) Ve işte bu evlilik, mü'minlere haram kılınmıştır.

4. O kimseler ki, iffetli Müslüman kadınlara zina isnat edip, sonra dört şahit getirmezler, işte onlara da seksener sopa vurun ve onların şahitliğini (bu konuda, yahut bütün konularda, tövbe etmedikçe, yahut /Ebu Hanife'ye göre /tövbe etse de) hiçbir zaman kabul etmeyin. Ve işte onlar günahkârların ta kendileridir.

5. Ancak bunun ardından tövbe edip kendilerini ıslah edenler (cezalarını çekip mağdurdan helâllik alanlar) müstesnadır (onların yalnız günahı bağışlanabilir; yahut şahitlik ehliyetini de kazanmış olurlar). Çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

6. Ve o kimseler ki, kendi karılarına zina isnat ederler ve kendilerinden başka şahitleri yoktur, işte onların her birinin şahitliği, kendisinin hiç kuşkusuz doğru söyleyenlerden olduğuna dair dört kez Allah'ı şahit göstermesi (yemin etmesi);

7. Beşinci kez de, eğer yalan söyleyenlerden ise, Allah'ın lânetinin kendi üzerine olmasını dilemesidir.

8. Kadının, bu cezayı üzerinden atması ise, kocasının hiç şüphesiz yalan söyleyenlerden olduğuna dair dört kez Allah'ı şahit göstermesi (yemin etmesi);

9. Beşinci kez de, eğer kocası doğru söyleyenlerden ise, Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesiyle olur.

10. Ve eğer Allah'ın lütfu ve merhameti sizin üzerinizde olmasaydı ve Allah, gerçekten Tevvâb (tövbeleri çok kabul edici), Hakîm (her işinde hikmet yaratan) olmasaydı!.. (Haliniz nice olurdu!)

(2) Zinanın sübûtü, dört şahitle, ya da itiraf ile veya kadının hamile kalmasıyla olur. (Buharî, Müslim, İmam Malik) Günümüzde ise, tıbbî muayene ve yöntemle de zinayı tesbit etmek mümkündür.

Yahudi'ler, zina eden evli bir erkek ile evli bir kadın hakkında hükmetmesi için Peygamber'imize (S.) başvurunca, Peygamber'imiz, Tevrat'a göre, recmedilmelerine (taşlanarak öldirilmelerine) hükmetmiştir. (Buharî, Müslüm, Tirmizî)

Peygamber'imiz (S.), henüz zina cezasını bildiren âyetler inmeden önce, iki Müslüman için de recim cezasını vermiştir:

Biri, Mâiz bin Malik el-Eslemî'dir. Bu zat, Peygamber'imize gelip zina ettiğini itiraf etmiş ve ısrarla cezasını çekip dünyada bu günahından arınmak istediğini söylemiş; Peygamber'imiz, üç kez, her geldiğinde onun tövbe ve istiğfar etmesini tavsiye edip başka bir cezaya gerek görmemişse de, bu zat, dördüncü kez gelip ısrar edince, Peygamber'imiz, ona recim cezasını vermiş ve cezası uygulandıktan sonra onun tövbesini, ümmet için örnek bir tövbe olduğunu söylemiştir.

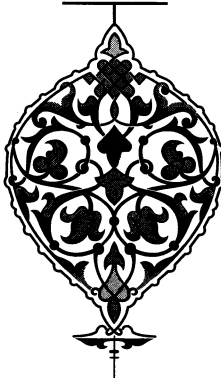
Diğeri de, Ğamidiyye (Cüheyne kabilesinin Ğamid kolundan olan) kadının cezasıdır ki, bu kadın da hamile olarak Peygamber'imize (S.) gelip işlediği zina günahından bu dünyada arınmak için cezasını çekmek istemiş; Peygamber'imiz, onu da defalarca geri göndermişse de, kadın yine gelip ısrar edince, bu cezayı, Kadının, ocuğunu doğurup sütten kesinceye değin ertelemiş; nihâyet çocuk, sütten kesilince, kadın gelip yine ısrar edince, Peygamber'imiz (S.), çocuğu bir Müslümana vermiş ve recim cezasının uygulanmasını emir buyurmuştur. (buharî, Müslim, Tirmizî)

Daha sonra nâzil olan Nisâ: 15. âyetinde ise zina cezası, bu konuda nihaî hükmü bildirecek âyet nâzil oluncaya değin, hapis olarak bildirilmiştir. Bu âyet ise, zinanın son hükmünü bildirmektedir.

Kur'an sûrelerinin nüzûl (iniş) sırasını göz önüne almayan bazı Tefsir ve Fıkıh âlimleri (!), birçok konuda olduğu gibi, bu konuda da hataya düşüp recim hükmünü savunmaktadırlar.

(3) Rivâyet olunuyor ki, Medine'de bazı yoksul Muhacir Müslüman'lar, zengin müşrike zinacı kadınlarla evlenmeye rağbet gösterdiler ve bunun için Peygamber'imize (S.) gelip izin istediler. İşte bunun üzerine nâzil olan bu âyet, bu evliliği yasakladı.

(6) Bu dört âyette anlatılan liân (tarafların, söylediklerinin doğru olduğuna, Allah'ı şahit göstererek yemin etmeleri ve sonunda kendilerine lânet okumak sûretiyle bunu isbata çalışmaları) mahkeme huzurunda gerçekleştikten sonra her ikisine de her hangi bir ceza uygulanmaz; ancak bâin bir talak vaki olur. Bundan sonra iddet süresi (aybaşı görenler için üç aybaşı, görmeyenler için o süre kadar bir zaman) içinde taraflar, isterlerse, iki şahit huzurunda yeniden evlenebilirler; fakat kadın rıza göstermzse, ric'î talakın aksine, yalnız erkeğin istemesiyle yeni bir evlilik olmaz.

إِنَّ الَّذِينَ جَاؤُ بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ
مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاؤُ
عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ
هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ
بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ
هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا
يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾
يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ
تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

11. Şüphesiz (Peygamberin zevcesi Âişe hakkında) o ağır iftirayı ortaya getirenler, sizden bir güruhtur. Sakın, siz bunun sonucunun kendiniz için bir kötülük olduğunu sanmayın; aksine o, sizin için bir hayırdır. (Çünkü bu, büyük sevap kazanmanıza, sizin beraatınız hakkında bu âyetlerin nâzil olup şanınızın tazimine, size dil uzatanların ne denli korkunç bir azaba dûçar olacaklarının bildirilmesine ve sizin hakkınızda hüsnü zanda bulunanların ise, övülmesine vesile olmuştur.) O güruhtan her birine, günah olarak ne işlemişse, onun cezası vardır; bu günahın (öncülüğünü yaparak) büyük kısmını yüklenen kimse için ise, pek büyük bir azap vardır.

12. Bu bühtanı işittiğinizde, erkek ve kadın mü'minlerin, birbirleri hakkında hüsnü zanda bulunmaları ve: "Bu, apaçık bir bühtandır" demeleri, gerekmez miydi?

13. İftiracılar, buna dair dört şahit getirmeli

değil miydiler? İşte onlar bu şahitleri getiremeyince, artık onlar Allah katında yalancıların ta kendileridir.

14. Eğer bu dünyada da, öbür dünyada da Allah'ın lütfu ve merhameti sizin (mü'minlerin) üzerinde olmasaydı, içine daldığınız (bazı zayıf mü'minlerin, dedikodusunu yaptığı) bu iftiradan dolayı size mutlaka pek büyük bir azap dokunurdu.

15. Hani o zaman siz o iftirayı dilinize dolayıp duruyordunuz; hakkında bilgi sahibi olmadığınız bir şeyi ağızlarınıza alıyordunuz ve bunun önemsiz oladuğunu sanıyordunuz; oysaki bu, Allah katında pek büyük bir günahtır.

16. Yine, siz bu iftirayı duyduğunuzda: "Bunu ağza almak bize yakışmaz. Allah'ım, biz Seni (Peygamberinin eşinin iffetsiz olmasından) tenzih ederiz. Bu, pek büyük bir bühtandır" demeli değil miydiniz?

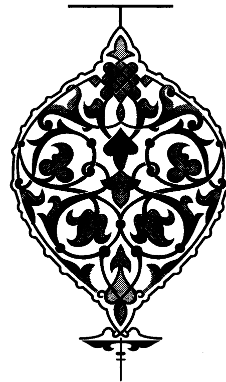
17. Eğer siz gerçek mü'minler iseniz, bunun gibisine bir daha dönmemeniz için Allah size öğüt veriyor.

18. Ve Allah, (kanunlarını ve güzel edebi anlatan) âyetlerini size açıklıyor (ki, öğütlenip güzel edep öğrenesiniz). Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet yaratandır).

19. Şüphesiz o kimseler ki, iman edenler arasında o çirkin iftiranın yayılmasını seviyorlar, onlar için bu dünyada da (iffetsizlikle suçlama cezası), öbür dünyada da pek acıklı bir azap vardır. Allah, gizliyi de bilir; siz ise bilmezsiniz. (Onun için siz zahirî duruma göre hüküm vermelisiniz).

20. Ve eğer Allah'ın lütfu ve rahmeti sizin üzerinizde olmasaydı ve Allah gerçekten Reûf (çok şefkatli), Rahîm (çok merhametli) olmasaydı (haliniz nice olurdu)!

(11) Peygamber'imiz (S.), bir sefere çıkmak istediği zaman zevceleri arasında kur'a çeker; kur'a kime çıkarsa, onu yanında götürürdü. Hz. Âişe diyor ki: "Peygamber'imiz, bir gazadan - ki, bunun Mustalık Oğulları gazası olduğu söylenmektedir- önce aramızda kur'a çekti; kur'a bana çıktı. Bunun üzerine ben, Peygamber'imizle beraber sefere çıktım. Bu sefer hicap (örtünme) âyetinin nüzûlünden sonra olduğundan ben, devenin sırtına konulan bir hevdece bindirildim. Böylece gideceğimiz yere vardık. Sefer dönüşünde nihâyet Medine'ye yaklaşınca, bir yerde konakladık; sonra hareket için duyuru yapıldı. Bu sırada ben def-i hacet için ordugâhtan uzakta bulunuyordum. Ben eşyamızın yanına döndüğümde gerdanlığımın boynumda olmadığını fark ettim ve geri dönüp aramaya başladım, bu yüzden de geciktim. Bu sırada her zaman beni hevdec içinde devenin sırtına yükleyen kişiler, gelip hevdecimi deveye yüklemişler ve ben çok hafif olduğum için, benim yokluğumu anlamayıp benim, içinde olduğumu sanmışlar. Ben, gerdanlığımı bulup geri döndüğümde ordu hareket edip uzaklaşmıştı. Ben de yerime gelip orada beklemeye başladım. Çünkü onların er-geç benim yokluğumun farkına varıp beni almak için geri döneceklerini biliyordum. Bu sırada artçı olarak ordunun gerisinden gelen Safvan, beni gördü ve binmem için devesini çöktürdü; kendisi de devenin yularından tutup yürümeye başladı. Nihâyet biz, konaklama halinde olan orduya yetiştik. Onlar, konakladıklarında beni bulamayınca, merak etmişler ve o sırada ben gelince de, bazı insanlar (münafıklar) benim hakkımda dedikodu yapmaya başlamışlamışlar ve işte onlar dinen helâk oldular."

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِۜ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ فَاِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِۜ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكٰى مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ اَبَدًاۙ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يُزَكّٖى مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْتَلِ اُو۬لُوا الْفَضْلِ
مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ اَنْ يُؤْتُٓوا اُو۬لِي الْقُرْبٰى وَالْمَسَاكٖينَ وَالْمُهَاجِرٖينَ فٖى سَبٖيلِ
اللّٰهِۖ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُواۜ اَلَا تُحِبُّونَ اَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ غَفُورٌ
رَحٖيمٌ ﴿٢٢﴾ اِنَّ الَّذٖينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا
فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظٖيمٌۙ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ
اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدٖيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَئِذٍ
يُوَفّٖيهِمُ اللّٰهُ دٖينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبٖينُ ﴿٢٥﴾
اَلْخَبٖيثَاتُ لِلْخَبٖيثٖينَ وَالْخَبٖيثُونَ لِلْخَبٖيثَاتِۚ وَالطَّيِّبَاتُ
لِلطَّيِّبٖينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِۚ اُو۬لٰٓئِكَ مُبَرَّؤُ۫نَ مِمَّا يَقُولُونَۜ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرٖيمٌ ﴿٢٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا
لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلٰٓى
اَهْلِهَاۜ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

21. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Şeytanın adımlarına (izlerine) uymayın ve her kim, şeytanın adımlarına uyacak olursa, bilsin ki, şeytan gerçekten hayâsızlığı ve kötülüğü emreder. Yine, eğer Allah'ın lütfu ve merhameti üzerinizde olmasaydı, (bu iftirayı diline dolayan) sizlerden hiçbiri (tövbe etmekle) ebediyen arınamazdı. Ancak Allah kimi dilerse onu arındırır. Zaten Allah Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

22. Bir de, sizden varlık ve servet sahibi olan kimseler, akrabaya, yoksullara ve Allah yolunda hicret etmiş olanlara mallarından vermemak için sakın, yemin etmesinler; onların kusurlarını bağışlasınlar ve hoş görsünler! Siz Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz? Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

23. O kimseler ki, iffetli ve ilgisiz mü'mine kadınlara zina isnat ederler, onlar bu dünyada da, öbür dünyada da gerçekten lânetlenmişlerdir ve pek büyük bir azap onlar içindir.

24. İşte o gün kendi dilleri, kendi elleri ve kendi ayakları, kendi yaptıklarına dair aleyhlerinde şahitlik edecektir.

25. İşte o gün Allah, onlara hak olan cezalarını tastamam verecek ve şüphesiz onlar, Allah'ın her şeyi (vaatleri, tehditleri) apaçık bildiren Hakk'ın ta kendisi olduğunu anlayacaklardır.

26. Kötü kadınlar (yahut kötü sözler), kötü erkeklere; kötü erkekler de, kötü kadınlara; iyi kadınlar, iyi erkeklere; iyi erkekler de, iyi kadınlara yaraşır. İşte bunlar (Peygamber, Âişe, Safvan), iftiracıların söylediklerinden çok uzaktır. Bunlar için büyük bir mağfiret ve mükemmel bir rızk (Cennet) vardır.

27. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sahibinden izin almadan ve ona selam vermeden kendi evlerinizden başka evlere girmeyin. İşte bu, sizin için daha hayırlıdır. Umulur ki, düşünüp öğüt alırsınız.

(22) Rivâyet olunuyor ki, bu âyet, Hz.Ebu Bekir (R.) hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Hz. Ebu Bekir, Mistah'ın da, iftiracıların Hz.Âişe hakkındaki bühtan dedikodusunu diline doladığını görünce, ondan sonra artık Mistah'a eskisi gibi malî yardımda bulunmayacağına yemin etmişti. Mistah, yoksul Muhacirlerden ve Hz. Ebu Bekir'in teyzesinin oğlu olduğundan, Hz.Ebu Bekir, ona malî yardımda bulunuyordu.

فَاِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَٓا اَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْۚ وَاِنْ
ق۪يلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَل۪يمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
ف۪يهَا مَتَاعٌ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُلْ
لِلْمُؤْمِن۪ينَ يَغُضُّوا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْۜ ذٰلِكَ
اَزْكٰى لَهُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ خَب۪يرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ
يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْد۪ينَ
ز۪ينَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوبِهِنَّ
وَلَا يُبْد۪ينَ ز۪ينَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ اَوْ اٰبَٓائِهِنَّ اَوْ اٰبَٓاءِ
بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَٓائِهِنَّ اَوْ اَبْنَٓاءِ بُعُولَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَن۪ٓي
اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَن۪ٓي اَخَوَاتِهِنَّ اَوْ نِسَٓائِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التَّابِع۪ينَ غَيْرِ اُو۬لِي الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ
اَوِ الطِّفْلِ الَّذ۪ينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلٰى عَوْرَاتِ النِّسَٓاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْف۪ينَ مِنْ ز۪ينَتِهِنَّ وَتُوبُٓوا
اِلَى اللّٰهِ جَم۪يعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

28. Eğer o evlerde hiçbir kimse bulamayacak olursanız, artık size izin verilinceye (biri gelip size izin verinceye) kadar oraya girmeyin ve eğer size: “Geri dönün!” denilecek olursa, hemen geri dönün. Bu, sizin için (orada bekleyip ısrar etmekten) daha temizdir (din ve dünyanız için daha faydalı, vekara daha uygundur).

29. Özel mesken olmayıp (sıcaktan, soğuktan korunmak, dinlenmek, eşya bulundurmak, halkla ilişkiler gibi) faydalanma hakkınız bulunan binalara izinsiz olarak girmenizde sizin için herhangi bir sakınca yoktur. Zaten Allah, sizin açığa vurduklarınızı da, gizlediklerinizi de bilir.

30. Ey Muhammed! Erkek mü’minlere de ki; gözlerini haramdan sakınsınlar; ırzlarını korusunlar! İşte bu, kendileri için daha temiz (hayırlı, faydalı) bir davranıştır. Çünkü şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır.

31. Kadın mü’minelere de de ki; gözlerini haramdan sakınsınlar; ırzlarını korusunlar; açıkta olan kısımlar (yüz, eller, ayaklar) hariç, bedenlerinin güzelliklerini göstermesinler; başörtülerini de açık olan yakaları üzerine kadar (açık olan gerdanlık yerlerini ve göğüslerini kaplayacak şekilde) indirsinler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının (başka kadından olan) oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kızkardeşlerinin oğulları, dindaşları olan (yahut bütün) kadınlar, sahip oldukları erkek ve kadın köleler, erkekliği kalmamış, aile içinde bakılan çok yaşlı erkekler ve heniz kadınların gizli olan kadın özelliklerinin farkında olmayan çocuklardan başkasına bedenlerinin güzelliklerini göstermesinler. (Kocaları için bedenlerinin tamamına, anılan diğerleri için ise göbek ile diz kapağı arası dışındaki yerlere bakmakta bir sakınca yoktur.) Gizlemekte oldukları bedenî güzellikleri (vücut hatları) belli olsun diye ayaklarını sert, sert yere vurmasınlar (cilveli yürümesinler). Ve ey iman etmiş olanlar! (Yasak nazarlardan, Câhiliyye döneminde yaptıklarınızdan) hepiniz Allah’a tövbe edinizi ki, saadete eresiniz!

(31) Kadının kolu, Zahir-i rivâyete göre avrettir. Ebu Hanife’den gelen diğer bir rivâyete göre ise, kol dirseğe kadar avret değildir. Hanefî Fıkhında Dört Ünlü metinden birinin yazarı olan Abdullah el Musılî /öl. 1284/, El- Ihtiyar’da, bu son rivâyeti tercih etmiştir. (Şerenbilalî /öl. 1658/ - Merakı’l Felah, İbni Nüceym /öl.1563/-Bahr)

Kadının sarkık saçları, Hâkim el- Şehid’in /öl.946/ El- Münteka isimli eserindeki rivâyete göre avret değildir.

Hanefî âlimleri, El, Münteka’yı da Zahir-i rivayeden saymışlardır. (Kefevî /öl.1582/- A’lâm)

Ünlü Muhaddis Abdullah el- Belhî /öl.908/ de bu rivâyeti tercih etmiştir.

Hanefî Fıkhında mesele müctehidi olan Kadı Han / öl. 1196/ da bu rivâyeti kabul etmiştir.

Bu hükmün, uzun saçın, başın sınırından sarkık olan kısmına tahsis edilmesi ise , şer'an geçerli olan bir gerekçeye dayanmamaktadır.

Kadınların ayakları, en sahih olan görüşe göre avret değildir. Ebu Hanife ile İmam Muhammed'e göre, kadının, dizden topuğuna kadar olan bacağının üçtebirinden az, Ebu Yusuf'a göre ise yarısından az açık olarak namaz kılması caizdir. (Merğınanî- Hidaye)

Bu konuda şu hadisler rivâyet edilmektedir:

Validelerimizden Ümmü Seleme, Peygamber'imize: "Kadınlar, eteklerini ne kadar uzatsınlar?" diye sormuş; Peygamber'imiz de: "Bir karış!" demiş. Ümmü Seleme: "O takdirde ayakları açılabilir!" demiş; Peygamber'imiz de: "En çok iki karış uzatsınlar!" demiş. (Buharî, Müslim, Neseî, Ebu Davud, İbni Mâce, Tirmizî, ibni Hanbel)

Bu hadiste, nereden itibaren bir karış veya iki karış uzatılmasıyla ilgili açık bir ifade yoktur. Âlimlerin çoğu, topuklardan itibaren olduğunu söylemişlerdir. Ancak topuktan itibaren iki karış uzun olan eteği yukarı çekmeden yürümenin imkânsız olduğu da gâyet açıktır.

İşte bundan dolayı Hafız el- Irakî /öl.1404/ diyor ki: "Bunu izah edenler, kadınların, böylesi uzun etekleri yer seviyesinden iki karış yukarıya kadar çekmelerinin, caiz olduğunu söylemektedirler."

Diğer bir hadiste Peygamber'imiz (S.): "Etek yeri, bacağın ortasıdır." buyurmuştur. (Neseî) Ancak Şârih Sindî, bunun, kadınlar için değil, erkekler için olduğunu söylemektedir.

Bir diğer hadiste de, Ümmü Seleme diyor ki: "Peygamber'imiz, Fatıma'nın nitakını bir karış uzattı." (Tirmizî, Neseî, Ebu Davud, İbni Mâce, İbni Hanbel, Darimî)

Nitak ise şöyle tarif edilmektedir: Bu giysi, dize kadar iki katlıdır; dizden itibaren ise, yalnız alt katı uzatılır.

Ebu Hanife ile İmameyn'in, namazı anılan şekilde kılmaya cevaz vermelerinin dayanağı da bu hadisler olmalıdır.

Şu da bilinmelidir ki, bütün müctehitlere göre, namazda avret sayılmayan yerler, namazın haricinde evleviyetle avret sayılmaz.

وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَائِكُمْ اِنْ يَكُونُوا
فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ
الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَالَّذِينَ
يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا
وَاٰتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللّٰهِ الَّذٖٓي اٰتٰيكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ
اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ
فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا
اِلَيْكُمْ اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُورِهٖ
كَمِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ فٖي زُجَاجَةٍ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا
كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا
غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضٖٓيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلٰى
نُورٍ يَهْدِي اللّٰهُ لِنُورِهٖ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ
وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فٖي بُيُوتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ
وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿٣٦﴾

32. Sizden bekâr olanları da, mü'min (yahut evlenmeye elverişli) olan kölelerinizi de, cariyelerinizi de evlendirin. Eğer onlar yoksul iseler, Allah, Kendi lütfu ile onları zengin kılar (ihtiyaçlarını ihsan eder). Zaten Allah Vâsi'dir (lütfu gâyet geniştir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

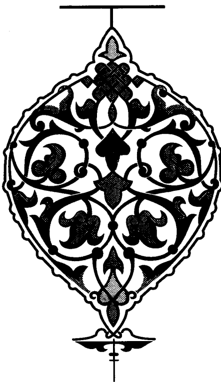
33. Evlenmeye imkân bulamayanlar ise, Allah, Kendi lütfu ile onları zengin kılıncaya (evlenme imkânını ihsan edinceye) kadar iffetlerini korusunlar. Bir de, sahip olduğunuz kölelerden mükâtebe (hürriyetini satın almak) isteyenlerde, eğer hayır (bunu gerçekleştirmek imkânını) görüyorsanız, hemen onlarla mükâtebe akdini yapın ve Allah'ın size vermiş olduğu maldan siz de onlara verin (onlara dörttebir, üçtebir indirim de yapın. Yahut Müslüman'lar, bunun tamamını zekâtlarıyla karşılasınlar.) Bir de, genç cariyeleriniz, namuslu kalmak istedikleri halde, dünya hayatının geçici ka-

zancını elde etmek için onları fuhşa zorlamayın. Her kim de, onları o işe zorlayacak olursa, bilinsin ki, zorlanmalarından sonra Allah, o cariyeler için gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlaıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

34. Ant olsun ki, Biz, size gâyet açıklayıcı birçok âyetler, sizden önce gelip geçen milletlerden de nice örnekler, takvâ sahipleri (sakınanlar) için de pek önemli öğütler indirmişizdir.

35. Allah, şu göklerin ve bu yerin nûrudur. Onun nûrunun temsili, kandillikte bulunan bir lamba gibidir ki, bu lamba, bir billur (sırça) içindedir; bu billur, sanki inci gibi parlayan bir yıldız gibidir ki, ne doğuya, ne de batıya nispet edilmeyen bir ağaçtan, yani zeytinden çıkan yağdan yakılır. Öyle ki, kendisine ateş değmese de, onun yağı kendiliğinden neredeyse parlayıverir. O, nûr üstüne nûrdur. Allah, kimi dilerse onu Kendi nûruna kavuşturur. Zaten Allah her şeyi hakkıyla bilendir.

36. Böyle yanan kandiller (mescitlerin kandilleri), öyle evlerdedir ki, Allah, yüceltilmesine (tazim edilmesine) ve içlerinde isminin anılmasına izin vermiştir. O (mutlu ve kutlu) erler, orada sabah akşam Onu tesbih ederler (namaz kılarlar).

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَاِيتَاۤءِ
الزَّكٰوةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْاَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاۤءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَاۤءً حَتّٰى اِذَا جَاۤءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا وَوَجَدَ
اللّٰهَ عِنْدَهُ فَوَفّٰيهُ حِسَابَهُ وَاللّٰهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ اَوْ كَظُلُمَاتٍ
فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشٰيهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ
بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ اِذَا اَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرٰيهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ
اللّٰهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿٤٠﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالطَّيْرُ صَۤافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ
وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ
ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ
مِنَ السَّمَاۤءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاۤءُ وَيَصْرِفُهُ
عَنْ مَنْ يَشَاۤءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

37. Onlar o erlerdir ki, hiçbir ticaret ve alım-satım, onları Allah'ı anmaktan, namazı gereğince (İslam'a göre) kılmaktan ve zekâtı vermekten alıkoyamaz; onlar şu yüreklerin ve bu gözlerin (dehşetinden) tersine döneceği bir günden) korkarlar.

38. Şunun için ki, Allah, onları işlediklerinin daha güzeliyle (yaptıklarına vaatedilen mükâfatın daha güzeliyle) mükâfatlandıracak ve lütfundan onlara fazlasıyla verecektir. Zaten Allah, kime dilerse ona hesapsız olarak rızk verir.

39. Küfre saplanmış olanlara gelince, onların amelleri (ibadetleri) engin bir çöldeki bir serap gibidir ki, susamış kimse, onu bir su sanır; sonunda onun yanına vardığında orada (sandığından) hiçbir şey bulamaz ve yanında Allah'ın cezasını (zebanilerini) bulur (yahut orada Allah'ı kendisi için muhasebeci olarak bulur). İşte o zaman Allah, onun hesabını tastamam görür. Zaten

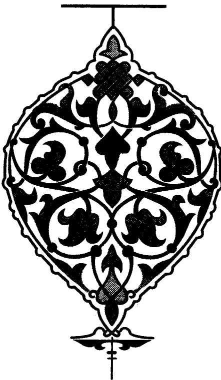
Allah, hesabı pek çabuk görendir.

40. Yahut küfre saplanmış olanların hali, derin bir denizdeki karanlıklar gibidir ki, onu bir dalga, onun üstünden diğer bir dalga, onun üstünden de bir bulut kaplamaktadır. Hep birbiri üstüne karanlıklar! Öyle ki, (bu denize düşen) insan, elini çıkarıp (gözüne doğru) uzatsa, onu bile görecek değildir. Zaten bir kimseye Allah nûr (aydınlık) vermemişse, artık onun için nûr (aydınlık) adına bir şey yoktur.

41. Görmedin mi ki, şu göklerde ve bu yerde bulunanların hepsi ve kanatlarını çırparak uçan kuşlar da, Allah'ı tesbih etmektedirler. Her biri, kendi duasını ve tesbihini kesinlikle bilmiştir. Zaten Allah onların yaptıklarını hakkıyla bilendir.

42. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı da yalnız Allah'ındır, son dönüş de ancak Onadır.

43. Görmedin mi ki, Allah, bulutları yavaş, yavaş sürüyor, sonra onları bir araya getiriyor, sonra da onları üst üste yığıyor; bir de bakıyorsun ki, onun arasından yağmur çıkıyor. Allah, göklerdeki dağlar misali bulutlardan da dolu indirir; derken onu dilediğine çarptırır; dilediğinden de uzak tutar. Onun (bulutun) şimşeğinin parıltısı neredeyse gözleri alır.

يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۜ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِاُولِى الْاَبْصَارِ ﴿٤٤﴾
وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَٓابَّةٍ مِنْ مَٓاءٍۚ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشٖى عَلٰى بَطْنِهٖۚ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَمْشٖى عَلٰى رِجْلَيْنِۚ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشٖى عَلٰٓى اَرْبَعٍۜ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَٓاءُۜ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ اَنْزَلْنَٓا اٰيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍۜ وَاللّٰهُ
يَهْدٖى مَنْ يَشَٓاءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ
وَبِالرَّسُولِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرٖيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَۜ وَمَٓا
اُو۬لٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنٖينَ ﴿٤٧﴾ وَاِذَا دُعُٓوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ اِذَا فَرٖيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَاِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُٓوا اِلَيْهِ
مُذْعِنٖينَۜ ﴿٤٩﴾ اَفٖى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَمِ ارْتَابُٓوا اَمْ يَخَافُونَ اَنْ يَحٖيفَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُۜ بَلْ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ اِنَّمَا كَانَ
قَوْلَ الْمُؤْمِنٖينَ اِذَا دُعُٓوا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَقُولُوا
سَمِعْنَا وَاَطَعْنَاۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَٓائِزُونَ ﴿٥٢﴾
وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّۜ قُلْ لَا تُقْسِمُواۚ
طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌۜ اِنَّ اللّٰهَ خَبٖيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

44. Allah, gece ile gündüzü birbirine döndürüyor. Hiç şüphesiz bunda kalp gözü açık olanlar için büyük bir ibret vardır.

45. Bütün hayvanları sudan yaratmış olan da Allah'tır. İşte onlardan kimi karnı üzerinde sürünür; onlardan kimi de iki ayak üzerinde yürür; onlardan kimi de dört ayak üzerinde yürür. Allah ne dilerse onu yaratır. Şüphesiz Allah her şeye Kaadirdir.

46. Ant olsun ki, Biz, birçok açıklayıcı âyetler indirmişizdir. Zaten Allah, kimi dilerse onu (aklını ve hür iradesini doğru için kullananları) dosdoğru yola iletir.

47. Bir de, o münafıklar: "Biz, Allah ile bu Elçisi'ne (Tevhid imanıyla) iman ettik; itaat de ettik" diyorlar; sonra onlardan bir güruh, bunun ardından (Allah'ın hükmünden) yüz çeviriyorlar. Zaten onlar hiç iman etmiş değillerdir.

48. Nitekim(haksız olduklarında) araların-

da hükmetmek için Allah ile Elçisi'ne çağırıldıkları zaman, bakarsın ki, içlerinden bir güruh, yüz çevirip giderler.

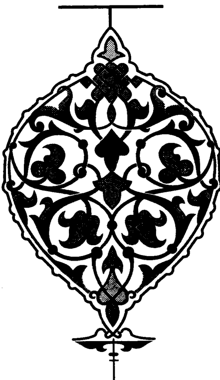
49. Ama eğer verilecek hak hüküm, kendi lehlerinde ise, ona boyun eğerek gelirler.

50. onların kalplerinde bir hastalık (küfür, zulme eğilim) mı vardır? Yoksa (senin peygamberliğinden, adaletinden) şüphe mi ediyorlar? Yoksa Allah ve bu Elçisi'nin kendilerine haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

51. Aralarında hükmetmek için Allah ile bu Elçisi'ne çağırıldıkları zaman, mü'minlerin sözü ancak: "İşittik ve itaat ettik" demek olur. Ve işte onlar saadete erenlerin ta kendileridir.

52. Zaten her kim, Allah'a ve bu Elçisi'ne itaat edecek olursa, Allah'tan korkacak ve (Ona muhalefetten) sakınacak olursa, işte onlar, umduklarına erenlerin ta kendileridir.

53. Bir de, Münafıklar, sen, eğer kendilerine emredecek olursan, hiç kuşkusuz savaşa çıkacaklarına dair olanca yeminleriyle Allah'a yemin ettiler. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Yemin etmeyin; (sizden istenen yemin değil,) gerçek bir itaattir. Çünkü şüphesiz Allah, bütün yaptklarınızdan haberdardır."

قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَاِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْاَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ
خَوْفِهِمْ اَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْـًٔا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ
ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ
وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْاَرْضِ وَمَاْوٰيهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ
وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ
وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلٰوةِ
الْعِشَٓاءِ ثَلٰثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ
جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

54. Ey Muhammed! De ki; Allah'a itaat edin; bu Elçisi'ne de itaat edin! İşte eğer yüz çevirecek olursanız, bilin ki, Allah'ın Elçisi'ne düşen, kendisine yükletilen ödevi (tebliği) yapmaktan, sizin sorumluluğunuz da, size yükletilen görevleri yerine getirmekten ibarettir. Zaten eğer ona itaat edecek olursanız, hidâyete ermiş olursunuz. Yine de, bu Elçiye düşen, sadece apaçık tebliğdir (bildirmektir).

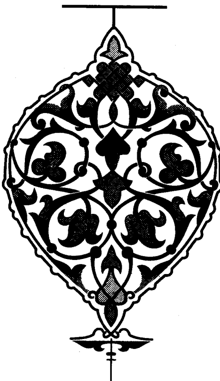
55. Allah, sizden (Tevhid imanıyla) iman edip (İslam'a göre) iyi işler de yapanlara şunu vaatetti: Kendilerinden öncekileri yeryüzünde halife (hâkim) kıldığı gibi, onları da hiç şüphesiz yeryüzünde halife (hâkim) kılacak; onlar için hoşnut (razı) olduğu dini (İslamı) de kendileri lehine hiç kuşkusuz güçlendirip yerleştirecek ve korku döneminden sonra, bunun yerine kendilerine güven sağalayacaktır. Çünkü onlar, yalnız Bana taparlar ve Bana hiçbir

şeyi ortak koşmazlar. Her kim de, bundan sonra küfre saplanacak olursa (İslamdan çıkacak olursa), işte artık onlar, yoldan sapanların ta kendileridir.

56. Hem de, namazı gereğince kılın; zekâtı da verin; Allah'ın bu Elçisi'ne de itaat edin ki, esirgenesiniz.

57. Ey Muahemmed! Şu küfre saplanmış olanların, bu yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacaklarını sakın, sanmayasın! Onların son varacağı yer ise, Cehennemdir. Doğrusu ne de kötü son varış yeri orası!

58. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Ellerinizin altındaki kadın ve erkek köleler, bir de sizden henüz ergenlik çağına ermemiş olan küçükler, Sabah namazından önce, Öğleyin (öğle uykusu için) soyunduğunuz vakit ve Yatsı namazından sonra üç vakitte yanınıza girmek için sizden üç kez izin istesinler. Bunlar sizin açık bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında (birbirinizin yanına serbest girip çıkmanızda) size de, onlara da bir günah yoktur. Çünkü onlar (hizmet için) sizi çokça dolaşmaktadır; evet siz her zaman birbirinizi dolaşmaktasınız. Allah, âyetleri size işte böylece açıklıyor. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

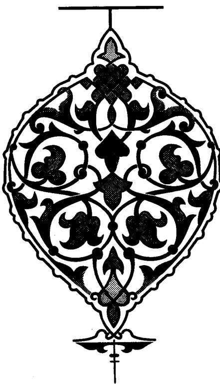

وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا
اسْتَأْذَنَ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهٖ
وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ حَكٖيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَٓاءِ الّٰتٖى
لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزٖينَةٍ وَاَنْ يَسْتَعْفِفْنَ
خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى
حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرٖيضِ حَرَجٌ
وَلَا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
اٰبَٓائِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اُمَّهَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ
اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ
اَوْ بُيُوتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ
مَفَاتِحَهُٓ اَوْ صَدٖيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَأْكُلُوا
جَمٖيعًا اَوْ اَشْتَاتًا فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلٰٓى
اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

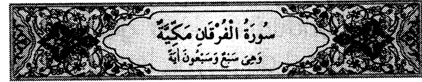
59. Sizden olan küçükler de ergenlik çağına erince, artık kendilerinden önceki büyükler, yanınıza girerken nasıl izin istiyorlarsa, (Nûr: 27) onlar da öyle izin istesinler. Allah, âyetlerini size işte böyle açıklıyor. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (sınırsız hikmet sahibidir).

60. Âdetten (hayızdan) kesilip doğuramaz olan, (bundan dolayı) evlenme arzusu (umudu), kalmamış bulunan yaşlı kadınların, artık bir bedenî güzelliklerini göstermek gayreti içinde bulunmaksızın, (diğer kadınların giymek zorunda oldukları) dış elbiselerini giymeyi bırakmlarında kendilerine bir günah yoktur. Yine de bundan kaçınacak olurlarsa, (töhmet altında kalmamak açısından) kendileri için daha hayırlıdır. Zaten Allah Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi tamamıyla bilendir).

61. (Savaşa, sefere giderken evlerinin anahtarlarını verdikleri) Âmâya (rızaları izin veya karine ile bilinmesi halinde, o evlerden yemek yemesinden dolayı) bir günah yok; topala da (bundan dolayı) bir günah yok; hastaya da (bundan dolayı) bir günah yoktur. Sizin için de, kendi çocuklarınızın evlerinden, yahut babalarınızın evlerinden, yahut analarınızın evlerinden, yahut kardeşlerinizin evlerinden, yahut kızkardeşlerinizin evlerinden, yahut amcalarınızın evlerinden, yahut halalarınızın evlerinden, yahut dayılarınızın evlerinden, yahut teyzelerinizin evlerinden, yahut anahtarları uhdenizde bulunan evlerden, yahut can dostlarınızın evlerinden (rızaları izin veya karine ile bilinmesi halinde) yemenizde bir günah yoktur. Toplu halde veya ayrı, ayrı yemek yemenizde bir sakınca yoktur. Ayrıca, anılan akrabanın evlerine girdiğiniz vakit, Allah tarafından mübarek ve güzel bir yaşama dileği olarak (din ve akrabalık vasıflarıyla) sizden olan bu kimselere selam verin! (Yahut kimsenin bulunmadığı kendi evlerinize girdiğiniz vakit de Allah tarafından mübarek ve güzel bir yaşama dileği olarak kendinize selam verin!) Allah, bu âyetleri size işte böylece açıklıyor ki, aklınızı kullanıp hakkı anlayasınız.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلٰى أَمْرٍ
جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتّٰى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولٰئِكَ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ
فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٢﴾
لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا
قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ
عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَا إِنَّ لِلّٰهِ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾
اَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

62. Mü'minler ancak o kimselerdir ki, (Tevhid imanıyla) Allah'a ve bu Elçisi'ne gönülden iman etmişler; onlar, (Cuma, Bayram hutbeleri, danışma toplantısı ve savaş gibi) Allah'ın Elçisi ile birlikte toplu olarak bir iş görürken de ondan izin almadan bırakıp gitmezler. Ey Muhammed! O kimseler ki, (bu durumlarda yanından ayrılmak için) senden izin isterler, işte onlar gerçekten Allah'a ve Onun Elçisi'ne iman etmiş kimselerdir. Öyleyse (bu durumlarda) onlar bazı işleri için senden izin isteyince, artık sen onlardan dilediğine izin ver ve (onlar, mazeret için de olsa, dünya işini din işinin önüne alıp izin istemekle kusur işlediklerinden dolayı) kendileri için Allah'tan bağışlanma dile. Şüphesiz Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

63. Allah'ın Elçisini, kendi aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın. Allah, içiniz-

den izin alarak çıkanları (yahut birbirlerini) siper edinerek sıvışıp gidenleri elbette biliyor. Artık Onun (Allah'ın, Peygamberin) buyruğuna aykırı davrananlar, kendilerine bir felaketin çatmasından veya kendilerine dayanılmaz bir azabın çatmasından çekinsinler.

64. Haberiniz olsun ki, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi gerçekten yalnız Allah'ındır. Allah, sizin içinde bulunduğunuz hali (itaati veya muhalefeti, ihlâs veya nifakı) elbette biliyor; onların (münafıkların), Kendine döndürülecekleri günü (ne zaman olacağını) de biliyor. İşte o gün, yaptıklarını onlara bildirecektir. Zaten Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

FURKAN SÛRESİ: 25

Furkan sûresi, Mekke'de 42. Sûre olarak nâzil olmuştur; 77 âyettir. Bu sûre, adını birinci âyetinde geçen Furkan kelimesinden almıştır. Furkan, hakkı bâtıldan iyice ayıran demek olup Kur'an-ı Kerim'in isimlerindedir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şanı pek yücedir o Allah ki, bütün cihana uyarıcı olsun diye bu kuluna (Muhammed'e) Furkan'ı (hakkı bâtıldan iyice ayıran Kur'an'ı) peyderpey indirdi.

2. O Allah ki, şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Kendisinindir. O, Çocuk da edinmemiştir; hükümranlığında hiçbir ortağı da yoktur; O, her şeyi yaratmış da, gereğince (yaratılış gayesine uygun özelliklerini ve hareketlerini, belli bir süreye değin hayatını) takdir buyurmuştur.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اٰلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيٰوةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
اِنْ هٰذَا اِلَّا اِفْكٌ افْتَرٰيهُ وَاَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ اٰخَرُونَ
فَقَدْ جَٓاؤُ ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٤﴾ وَقَالُٓوا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا
فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَاَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا
مَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَاْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْاَسْوَاقِ
لَوْلَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ اَوْ يُلْقٰٓى
اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَاْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٨﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ
ضَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾
تَبَارَكَ الَّذِٓي اِنْ شَٓاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ وَيَجْعَلْ لَكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾ بَلْ كَذَّبُوا
بِالسَّاعَةِ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

3. O kâfirler ise, Allah'tan başka öyle tanrılar edindiler ki, hiçbir nesne yaratamazlar; kendileri ise, (tapanları tarafından yontularak, tasvir edilerek) yaratılıyorlar; onlar, kendilerine bile ne zarar, ne de yarar veremezler; can almaya da, hayat vermeye de ve ölüleri yeniden diriltip mezardan çıkarmaya da güçleri yetmez.

4. O küfre saplanmış olanlar şunu da söylediler: "Bu Kur'an, Muhammed'in uydurduğu bir yalandan başka bir şey değildir; başka bir zümre (Yahudi'ler, Hıristiyan'lar) de bu işte ona yardım etmiştir." Böylece onlar büyük bir vicdansızlık ve iftiraya başvurmuşlardır.

5. Yine, onlar dediler ki: "Bunlar (âyetler), eskilerin masallarıdır; (kendisi okuma-yazma bilmediği için) onları başkalarına yazdırmış da, (bellemesi için) sabah akşam onlar kendisine okunuyor."

6. Ey Muhammed! De ki: "Onu (Kur'an'ı), şu göklerdeki ve bu yerdeki bütün sırları bilen Allah indirdi. Çünkü şüphesiz O, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

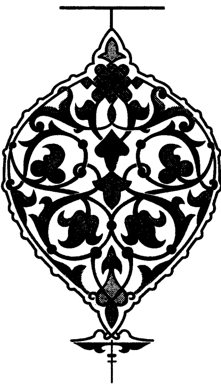
7. Yine, dediler ki: "Bu ne biçin Allah'ın Elçisi (peygamber)? (Bizim gibi o da) Yemek yiyor; çarşılarda, pazarlarda da gezip dolaşıyor! Ona bir melek indirilip de, kendisiyle birlikte uyarıcı olmalı değil miydi?"

8. "Yahut kendisine bir hazine atılmalı veyahut onun, kendisinden yiyeceği mükemmel bir bahçesi olmalı değil miydi!" O zalimler, (mü'minlere de) dediler ki: "Siz, ancak büyülenmiş bir adamın ardından gidiyorsunuz."

9. Ey Muhammed! Bak ki, senin hakkında nasıl benzetmeler yaptılar da, sapkınlığa düştüler. Artık onlar doğru yolu bulamazlar.

10. Allah, öyle yüceler yücesidir ki, dileyecek olursa, sana ondan daha hayırlısını, altlarından ırmaklar akan Cennetleri verir ve sana saraylar bahşeder.

11. Hayır! Onlar, kıyameti yalan saydılar. Biz de kıyameti yalan sayanlar için pek şiddetli bir ateş hazırladık.

اِذَا رَاَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾
وَاِذَا اُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ
ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا
كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ اَذٰلِكَ خَيْرٌ اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ
كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاؤُنَ
خَالِدِينَ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْؤُلًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَقُولُ ءَاَنْتُمْ اَضْلَلْتُمْ عِبَادِي
هٰؤُلَاءِ اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ
يَنْبَغِي لَنَا اَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ اَوْلِيَاءَ وَلٰكِنْ
مَتَّعْتَهُمْ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾
فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا
نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا
اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُونَ الطَّعَامَ
وَيَمْشُونَ فِي الْاَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ
فِتْنَةً اَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

12. O Cehennem ateşi, pek uzak bir yerden onları görünce (onlara görününce), onun öfke homurtusunu ve uğultusunu işitecekler.

13. O Cehennem yarânları, elleri boyunlarına bağlı olarak Cehennemin dar bir yerine atılınca da, orada: "Ölüm, neredesin?" diye bağıracaklar.

14. Onlara denilecek ki: "Bugün yalnız bir kez ölüm istemeyin; birçok kez ölüm isteyin!"

15. Ey Muhammed! De ki; bu mu daha iyidir; yoksa takvâ sahiplerine vaatolunan sonsuzluk Cenneti mi? O Cennet kendileri için büyük bir mükâfat ve son durak olmuştur.

16. Onlar için orada diledikleri her şey vardır; onlar hep orada kalacaklardır. Bu, Rabb'inin niyaz edilen bir vaadidir. (Âl-i

İmrân: 194)

17. Ve Allah, (ceza ve mükâfat için) onları ve Allah'tan başka da taptıklarını (melekleri, İsa'yı Uzeyr'i, cinleri, putlarla temsil edilen büyük insanları) toplayacağı gün, işte o taptıklarına diyecek ki: "Şu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan saptılar?"

18. Onlar diyecekler ki: "Seni, şanına yakışmayan her şeyden tenzih ederiz; Senden başka da veliler (dostlar, koruyucular) edinmek bize yaraşmaz. Fakat Sen, onlara ve atalarına o kadar nimet (uzun ömür, bol rızk) verdin ki, sonunda Seni anmayı (öğüt almayı, Kur'an'a iman etmeyi) unuttular ve ve helâk olmuş bir güruh oldular."

19. (Allah'a ortak koşanlara denilecek ki:) "İşte taptıklarınız, bütün söylediklerinizde sizi yalanladılar. Artık ne (onlar ve siz) azabınızı geri çevirebilirsiniz, ne de bir yardım alabilirsiniz." Ve sizden her kim, zulmedecek (Allah'a ortak koşacak) olursa, Biz ona büyük bir azap tattıracağız.

20. Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz bütün Elçiler (peygamberler) de, hiç şüphesiz yemek yerlerdi ve çarşılarda, pazarlarda gezip dolaşırlardı. Ey insanlar! Sizin de kiminizi kiminize (ümmetlere peygamberlerini, zenginlere yoksulları, sağlıklılara hastaları, âmirlere memurları, yöneticilere halkı) imtihan vesilesi kılmışızdır. Bakalım, sabredecek misiniz! Zaten senin Rabb'in ezelden beri her şeyi hakkıyla görmektedir.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰئِكَةُ
اَوْ نَرٰى رَبَّنَاۜ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فٖٓى اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبٖيرًا ﴿٢١﴾
يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمٖينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَٓاءً
مَنْثُورًا ﴿٢٣﴾ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَاَحْسَنُ
مَقٖيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَٓاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزٖيلًا ﴿٢٥﴾
اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ نِالْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِۜ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرٖينَ
عَسٖيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِى اتَّخَذْتُ
مَعَ الرَّسُولِ سَبٖيلًا ﴿٢٧﴾ يَا وَيْلَتٰى لَيْتَنٖى لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلٖيلًا ﴿٢٨﴾
لَقَدْ اَضَلَّنٖى عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَٓاءَنٖىۜ وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْاِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ اِنَّ قَوْمِى
اتَّخَذُوا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا
لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمٖينَۜ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصٖيرًا ﴿٣١﴾
وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً
وَاحِدَةًۚ كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتٖيلًا ﴿٣٢﴾

21. Yine, o kimseler ki, Bize kavuşmayı (öldükten sonra diriltilip huzurumuza gönderileceklerini) ummuyorlar, dediler ki: "Bize melekler indirilmeliydi, yahut Rabb'imizi gözümüzle görmeliydik." Ant olsun ki, onlar kendilerini büyük görmüşler ve azdıkça azmışlar.

22. O melekleri (ölüm, azap meleklerini) görecekleri gün, o günahkârlara hiç de müjde yoktur ve onlar (kâfirler): "Maazallah (Allah bizi bundan saklasın)!" (Yahut melekler: "Size Cennet, müjde, kesinlikle yasaktır" diyecekler.)

23. Biz, o kâfirlerin amellerini (putları için yaptıkları ibadetlerini) de ele alacağız ve hepsini savrulmuş toz gib yapacağız.

24. İşte o gün Cennet yarânının kalacakları yer çok iyi (kâfirlerin dünyasından çok hayırlı) ve dinlenecekleri yer pek güzeldir.

25. O gün şu gök, ak bulutlarla beraber yarılacak ve melekler indirildikçe indirilecekler.

26. İşte o gün gerçek hükümranlık yalnız Rahmân'ındır (dünyada kâfire de, merhamet eden Allah'ındır). Kafirler için ise, o pek çetin bir gündür.

27. O güne zalim (müşrik, öfke ve pişmanlıktan) ellerini ısırıp diyecek ki: "Keşke ben, o Elçi (peygamber) ile birlikte bir yol tutmuş olsaydım!"

28. "Yazık oldu bana! Keşke falancayı dost edinmeseydim!"

29. "Ant olsun ki, Kur'an, bana geldikten sonra o kötü dost, beni gerçekten ondan saptırdı. Zaten o şeytan, insanı hep yüzüstü bırakıp rezil-rüsva edendir."

30. Bu Elçi de dedi ki : "Ey Rabb'im! Doğrusu benim kavmim (Kureyş), bu Kur'an'ı tamamen terk ettiler (Kur'an'ı duydukları zaman, gereksiz şeyler, eskilerin masalları, dediler).

31. Ey Muhammed! İşte Biz böylece her bir peygambere micrimlerden azılı bir düşman kılmışızdır. Sana yol gösterici ve yardımcı olarak da Rabb'in yeter.

32. Bir de, o küfre saplanmış olanlar dediler ki: "Bu Kur'an, hepsi topluca bir defada ona indirilmeli değil miydi?" Biz, Kur'an'ı senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle parça, parça indirdik ve onu yavaş, yavaş okuduk.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾
اَلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلٰى وُجُوهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ اُو۬لٰٓئِكَ شَرٌّ مَكَانًا
وَاَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا
مَعَهُٓ اَخَاهُ هٰرُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا اذْهَبَٓا اِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا
الرُّسُلَ اَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً وَاَعْتَدْنَا
لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا اَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۬ وَاَصْحَابَ الرَّسِّ
وَقُرُونًا بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ
الْاَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى
الْقَرْيَةِ الَّتِٓي اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ اَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا
بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَتَّخِذُونَكَ
اِلَّا هُزُوًا اَهٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللّٰهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ اِنْ كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَٓا اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ اَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ
اِلٰهَهُ هَوٰيهُ اَفَاَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

33. O kâfirlerin sana getirdikleri hiçbir misal (garip soru, delil, şüphe) da yoktur ki, Biz, onun hak olan cevabını ve en güzel açıklamasını getirmeyelim.

34. O kimseler ki, yüzleri üstü Cehenneme sürüleceklerdir, işte onlar, yerleri en kötü ve yolları en sapık olanlardır.

35. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da o Kitabı (Tevrat'ı) vermiştik; kardeşi Hârun'u da kendisine vezir (yardımcı) yapmıştık.

36. Sonra onların ikisine: "Haydin, âyetlerimizi yalan sayan halka gidin!" demiştik; sonunda onları ortadan kaldırmıştık.

37. Nûh kavmi de, Allah'ın Elçilerini yalancı sayınca, onları tufanda boğmuştuk ve kendilerini insanlara büyük bir ibret kaynağı kılmıştık. Biz, bütün zalimlere de pek acıklı bir azap hazırlamışızdır.

38. Biz, Âd'ı (Hûd kavmini), Semûd'u (Salih kavmini) ve Ress yarânını (Şuayb kavmini) ve bunlar arasında birçok nesilleri de yok etmiştik.

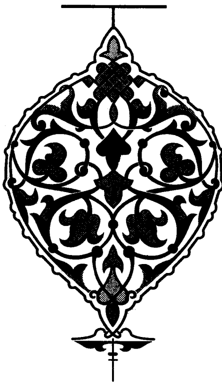
39. Biz, onların hepsine de birçok misaller (deliller) getirdik ve hepsini kırdık geçirdik.

40. Ant olsun ki, bunlar (Mekke kâfirleri, Şam'a giden ticaret yolları üzerinde bulunan), üzerlerine felaket (taş) yağmuru yağdırılmış olan kente (Lût kavminin kenti Sedûm'a) uğramışlardır. Pekiyi, onlar, onu (kalıntılarını) görmüyorlar mıydı? Hayır! Onlar dirileceklerini ummuyorlardı.

41. Ey Muhammed! Onlar seni görünce, seni ancak alaya alıyorlar(; diyorlarki): "Allah'ın Elçi olarak gönderdiği de bu mu?"

42. "Biz, tanrılarımıza bağlılıkta sebat etmeseydik, hiç kuşkusuz neredeyse bizi tanrılarımızdan saptıracaktı." Onlar azabı görünce de, kimin en çok yoldan sapmış olduğunu göreceklerdir.

43. Kötü arzularını kendisine tanrı edinen (aklını kullanmayıp duygularıyla hareket eden) kimseyi gördün mü? Ey Muhammed! Artık onun koruyucusu sen mi olacaksın!

اَمْ تَحْسَبُ اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ اَوْ يَعْقِلُونَۜ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ
بَلْ هُمْ اَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ اَلَمْ تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّۚ وَلَوْ شَٓاءَ
لَجَعَلَهُ سَاكِنًاۚ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَل۪يلًاۙ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ
اِلَيْنَا قَبْضًا يَس۪يرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ
سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذ۪ٓي اَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِه۪ۚ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً طَهُورًاۙ ﴿٤٨﴾
لِنُحْيِيَ بِه۪ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَٓا اَنْعَامًا وَاَنَاسِيَّ
كَث۪يرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُواۘ فَاَبٰٓى
اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا
ف۪ي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذ۪يرًاۘ ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَجَاهِدْهُمْ
بِه۪ جِهَادًا كَب۪يرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌۚ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا
بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي خَلَقَ مِنَ الْمَٓاءِ بَشَرًا
فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًاۜ وَكَانَ رَبُّكَ قَد۪يرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْۜ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّه۪ ظَه۪يرًا ﴿٥٥﴾

44. Yoksa gerçekten sen onların çoğunun hakkı işitirler veya akıllarını kullanırlar mı sanırsın? Onlar ancak dört ayaklı hayvanlar gibidirler; hatta yolca daha da sapkındırlar.

45. Görmedin mi ki, Rabb'in gölgeyi (güneş yeni doğduğu zaman) nasıl uzatmıştır? Eğer dileseydi, elbette onu sakin (hareketsiz) kılabilirdi. Ayrıca Biz güneşi gölgeye sebep kılmışızdır.

46. Sonra Biz (son haddinde olan uzun) gölgeyi yavaş, yavaş kendimize doğru (güneşin, onun yerini almasıyla) çekip kısaltmışızdır.

47. Yine, Allah Odur ki, sizin için geceyi bir örtü, uykuyu da bir dinlenme ve gündüzü de dağılıp (dirilip) çalışma zamanı kılmıştır.

48. Yine, Allah Odur ki, rahmetinden önce

rüzgârları bir müjdeci olarak göndermiştir ve Biz şu gökten temiz ve temizleyici bir su indirmişizdir.

49. Tâ ki, o su ile, hayatsız bir ülkeyi ihya edelim ve onunla yaratmış olduğumuz nice sağmal hayvanları ve nice insanları sulayalım.

50. Ant olsun ki, Biz, insanların düşünüp öğüt almaları için bu suyu aralarında çeşitli şekillerde (çeşitli ülkelerde, çeşitli zamanlarda, çeşitli iklimlerde, şiddetli, normal hafif yağışlar şeklinde) dağıtmışızdır. (Yahut İlâhî kudreti diğer Kutsal Kitapkarda ve Kur'an'da çeşitli şekillerde anlatmışızdır.) Fakat insanların birçoğu ancak kızıl nankörlük etmiştir.

51. Biz dilemiş olsaydık, mutlaka her ülkeye bir uyarıcı (peygamber) gönderirdik. (Fakat Muhammed'in şanının yüceliğini ve diğer peygamberlerden üstünlüğünü, mesajının cihan şümûl olduğunu göstermek için bu vazifeyi yalnız ona verdik.)

52. Öyleyse ey Muhammed! Sakıın, o kâfirlere boyun eğme ve Kur'an'la (yahut onlara muhalefet etmekle, bâtıllarını ortaya koymakla) onlara karşı olanca gücünle büyük bir mücadele ver!

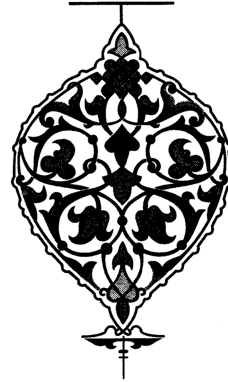
53. Yine, Allah Odur ki, şu tatlı ve susuzluğu giderici, şu da tuzlu ve acı iki denizi yan yana salıvermiş ve ikisi arasında bir engel ve aşılmaz bir sınır koymuştur.

54. Yine, Allah O'dur ki, o sudan (meniden, yahut Âdem'in çamurunun yoğurulduğu sudan) insanı yaratmış da, onu (erkekle olan) nesep (soysop) ve (kadınla olan) hısım (evlilik) akrabaları (bunlardan oluşan toplumlar) haline getirmiştir. Zaten senin Rabb'in ezelden beri her şeye Kadirdir.

55. O kâfirler ise, Allah'tan başka da, kendilerine ne yarar, ne de zarar veremeyen varlıklara tapıyorlar. Zaten kâfir, Rabb'ine karşı (şeytana) hep yardımcı olmuştur.

(44) Çünkü hayvan, kendisini güdene boyun eğer; kendisine iyilik edeni kötülük edenden ayırteder; kendisine faydalı olanı arar; zararlı olandan ise sakınır. Bu kâfirler ise, Rabb'lerine boyun eğmezler; Rabb'lerinin iyiliğini şeytanın kötülüğünden ayırtetmezler; faydaların en büyüğü olan âhıret mükâfatını talep etmezler; zararların en büyüğü olan Allah'ın azabından sakınmazlar. Yine, hayvan, hakka inanmıyor ve hayır işlemiyorsa da, hiç olmazsa bâtıla da inanmıyor ve şer işleri de yapmıyor. Bu kâfirler ise böyle değilidr. Yine, hayvanın cehâleti, başkasına zarar vermez; bu kâfirlerin cehâleti ise, fitnelere ve insanları hak yoldan alıkoymaya sebep olmaktadır. Bir de, hayvanda kemal vasfını kazanma becerisi yoktur. Bundan dolayı onlar için taksirat ve ayıplanma sözkonusu değildir. Bu kâfirler ise, en büyük taksıratı gösteriyor ve bundan dolayı da en büyük azaba müstahak oluyorlar.

(53) Bunun pek bâriz bir örneği de, atlas Okyanusu ile Akdeniz'in, Cebelitarık Boğazı ile birleşmesidir. Yapılan son keşiflere göre, bu iki deniz, burada birleştiği halde ayrı özelliklerini korumaktadır ve birinin suyunun özelliği, diğerininin özelliğini bozmamaktadır.

وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذ۪يرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَٓا اَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَٓاءَ اَنْ يَتَّخِذَ اِلٰى رَبِّه۪ سَب۪يلًا ﴿٥٧﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذ۪ي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِه۪ وَكَفٰى بِه۪
بِذُنُوبِ عِبَادِه۪ خَب۪يرًا ﴿٥٨﴾ اَلَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ اَلرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِه۪
خَب۪يرًا ﴿٥٩﴾ وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمٰنُ
اَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ الَّذ۪ي جَعَلَ
فِي السَّمَٓاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ ف۪يهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُن۪يرًا ﴿٦١﴾
وَهُوَ الَّذ۪ي جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يَذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ
شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذ۪ينَ يَمْشُونَ عَلَى الْاَرْضِ
هَوْنًا وَاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذ۪ينَ
يَب۪يتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذ۪ينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ
عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾
اِنَّهَا سَٓاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذ۪ينَ اِذَٓا اَنْفَقُوا
لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

56. Ey Muhammed! Zaten Biz seni ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak göndermişizidir.

57. De ki: "Ben buna (İlâhî mesajı tebliğe) karşılık herhangi bir ücret istemiyorum; ancak Rabb'ine doğru bir yol tutmak isteyen kimseler olmanızı istiyorum."

58. Ve sen, hiç ölmeyen O Hayy'e (ezelî ve ebedî hayat ile diri olan Allah'a) tevekkül et (dayan, güven) ve onu hamd ile (överek) tesbih (Kendisine yakışmayan sıfatlardan tenzih) et! Onun, kullarının günahlarından haberdar olması zaten yeter. (Bu itibarla onların iman etmeleri veya küfre direnmeleri, senin aleyhine bir sonuç doğurmaz.)

59. O Allah ki, şu gökleri, bu yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde (aşamada) yaratmış; sonra (evreni kuşatmış olan) Arş üzerine (veya hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir (hâkimiyet kurmuştur; Kendine özgü bir şekilde kurulmuştur). O, Rahmân'dır (dünyada mü'mine de, kâfire de rahmet etmektedir). Artık sen onu (göklerin vs.nin yaratılışı ile istivâyı) bir bilene (Allah'a, Cibrâil'e, eski Kutsal Kitapları okuyanlara) sor. (Yahut sen, Rahmân'ı, Onun sıfatlarını, eski Kutsal Kitaplarda onun eşanlamlısını Kitap Ehli'nden bir bilene sor.)

60. Onlara (Mekke kâfirlerine): "Rahmân'a secde edin!" denilince, onlar: "Rahmân da ne? Bize emrettiğin (bizim bilmediğimiz) şeye biz secde mi ederiz!" dediler ve bu emir onların nefretini arttırdı.

61. Şu gökte burçları (güneşin her ay, birinin kapladığı bölgede göründüğü 12 takımyıldızları) yaratmış olan, orada bir çırağ (yanmaktan ışık veren güneş) da ve (güneşten aldığı ışıkla) aydınlatıcı bir Ay da meydana getirmiş olan Allah, yüceler yücesidir.

62. Düşünüp öğüt almak, ya da şükretmek isteyenlere (ibret kaynağı olması için) gece ile gündüzü birbirinin ardı sıra getiren de ancak Odur.

63. Rahmân'ın (mutlu ve kutlu) kulları o kimselerdir ki, yeryüzünde alçak gönüllülükle yürürler ve câhiller onlara laf atınca da: "Esen kalın!" deyip geçerler (günah, incitici olmayan sözler söylerler).

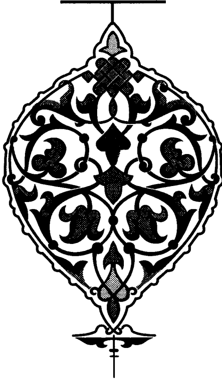
64. Yine, o kullar, gecelerini Rabb'leri-ne secde etmekle ve kıyam durmakla (namaz kılmakla) geçirirler.

65. Yine, o kullar şöyle niyazda bulunurlar: "Ey Rabb'imiz! Cehennem azabını bizden çevir; onun azabı gerçekten bitmez bir felakettir."

66. "Cehennem gerçekten ne kötü bir ko-

nak ve ikametgâhtır!"

67. Yine, o kullar, harcama yaptıkları zaman ne israf, ne de cimrilik ederler; ikisi arasında bir orta yol tutarlar.

وَالَّذٖينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتٖى حَرَّمَ
اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًاۙ ﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ
الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فٖيهٖ مُهَانًاۗ ﴿٦٩﴾ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا
صَالِحًا فَاُو۬لٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَاتٍۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا
رَحٖيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهُ يَتُوبُ اِلَى اللّٰهِ
مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذٖينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَۙ وَاِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ
مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذٖينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ
لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذٖينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقٖينَ اِمَامًا ﴿٧٤﴾ اُو۬لٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا
صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فٖيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًاۙ ﴿٧٥﴾ خَالِدٖينَ فٖيهَا
حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبّٖى
لَوْلَا دُعَٓاؤُ۬كُمْۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَٓاءِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ مِائَتَانِ وَسَبْعٌ وَعِشْرُونَ اٰيَةً

68. Yine, onlar o kimselerdir ki, Allah ile beraber başka bir tanrıya dua etmezler; Allah'ın haram kıldığu cana haksız yere kıymazlar; zina etmezler. Zaten kim bunları yapacak olursa, bu büyük günahların cezalarını bulacak.

69. Kıyamet günü bu kimsenin azabı, katmerleşir ve o, aşağılanmış olarak o azapta devamlı olarak kalır.

70. Ancak tövbe edip (Tevhid inancıyla) iman eden ve saalih (İslam'ın emrettiği iyi, güzel) işler işleyen müstesna; işte Allah bu gibilerin kötülüklerini iyiliklere çevirir (geçmiş günahlarını bağışlar ve bu insanları o günahların zıtları olan iyiliklere muvaffak eyler). Zaten Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

71. Ve her kim, (anılan günahların dışında, diğer günahlarından da) tövbe eder;

saalih (İslam'ın emri olan iyi) işler de işlerse, işte o gerçekten tövbesi kabul edilmiş olarak Allah'a dönmüş olur.

72. Yine, o (mutlu ve kutlu) kullar o kimselerdir ki, yalan yere şahitlik etmezler; uygunsuz sözlerle, hareketlerle karşılaştıklarında, ağır başlılıkla (kendilerine hâkim olup) geçip giderler.

73. Yine, onlar o kimselerdir ki, kendilerine Rabb'lerinin âyetleri hatırlatıldığında, bunlara karşı sağırlar ve körler gibi davranıp geçmezler.

74. Yine, Rahmân'ın (mutlu ve kutlu) kulları o kimselerdir ki: "Ey Rabb'imiz! Bize öyle (itaatli, faziletli) eşler ve nesiller ver ki, gözlerimiz aydın olsun; bizi takvâ sahipleri (sakınanlar) için önder olacak kimseler yap!" diye niyaz ederler.

75. İşte onlar (din uğruna sıkıntılara) sabrettiklerinden dolayı Cennetin yüksek makamları ile mükâfatlandırılacaklar ve orada iyi dilek ve selam ile karşılanacaklardır.

76. Onlar, orada sonsuz olarak kalacaklardır. Orası ne güzel bir konak ve ikametgâhtır!

77. Ey Muhammed! De ki: Sizin yalvarmanız olmasa, Rabb'iniz sizi ne yapsın (size ne diye değer versin)! İşte siz, (Peygamberi, Kur'an'ı) yalan saydınız (siz duada kusur ettiniz). Onun için azap, mutlaka sizi bulacak (sizi bırakmayacaktır).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
طٰسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُب۪ينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ اَلَّا
يَكُونُوا مُؤْمِن۪ينَ ﴿٣﴾ اِنْ نَشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَٓاءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ
اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِع۪ينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ
اِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِض۪ينَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْت۪يهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا
كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْبَتْنَا ف۪يهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
كَر۪يمٍ ﴿٧﴾ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةًۜ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿٨﴾ وَاِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿٩﴾ وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوسٰٓى اَنِ ائْتِ
الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَۜ اَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ اِنّ۪ٓي اَخَافُ
اَنْ يُكَذِّبُونِۜ ﴿١٢﴾ وَيَض۪يقُ صَدْر۪ي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَان۪ي فَاَرْسِلْ اِلٰى هٰرُونَ ﴿١٣﴾
وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُونِۚ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّاۚ فَاذْهَبَا بِاٰيَاتِنَٓا
اِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَٓا اِنَّا رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَم۪ينَۙ ﴿١٦﴾ اَنْ اَرْسِلْ مَعَنَا بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَۜ ﴿١٧﴾ قَالَ اَلَمْ
نُرَبِّكَ ف۪ينَا وَل۪يدًا وَلَبِثْتَ ف۪ينَا مِنْ عُمُرِكَ سِن۪ينَۙ ﴿١٨﴾
وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّت۪ي فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكَافِر۪ينَ ﴿١٩﴾

ŞUARA SÛRESİ: 26

Şuara sûresi, Mekke'de 47. Sûre olarak nâzil olmuştur; 227 âyettir. Şuara, şâirler demektir. Bu sûrenin 224. âyetinde şâirlerden söz edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Tâ. Sîn. Mîm.

2. İşte bunlar, (mucizeliği ve doğruluğu) apaçık olan bu Kitabın (Kur'an'ın) âyetleridir.

3. Ey Muhammed! Onlar (Mekke kâfirleri), iman etmiyorlar diye neredeyse (üzüntüden) kendini harap edeceksin.

4. Biz dileyecek olsak, üzerlerine gökten (kendilerini imana zorlayacak) bir mucize (bir belâ) göndeririz; o zaman boyunları ona eğik kalır.

5. Hem de, onlara Rahmân'dan (rahmeti sınırsız olan Allah'tan) hiçbir yeni öğüt gelmez ki, onlar ondan yüz çevirmesinler.

6. Böylece onlar, (bu öğütü) yalanlamışlardır. İşte alay edip durdukları şeylerin (gerçek) haberleri yakında onlara gelecektir (gerçeklerin ne olduğunu yakında öğreneceklerdir).

7. Onlar, bu yeryüzüne bakmazlar mı ki, orada pek güzel, faydalı her bir çiftten nice bitkiler yetiştirmişizdir!

8. İşte bunlarda hiç şüphesiz büyük bir ibret vardır; o insanların birçoğu ise, (Tevhid imanı ile) iman edecek değilleridir.

9. Ve hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

10, 11. Ey Muhammed! Hani bir zaman da Rabb'in, Musa'ya şöyle seslenmişti: "Haydi o zalimler güruhuna, Firavun kavmine git! Onlar, daha (Allah'ın emrine karşı gelmekten) sakınmayacaklar mı?"

12. Musa demişti ki: "Ey Rabb'im! Ben, onların beni yalancı yerine koyacaklarından gerçekten korkuyorum."

13. "Ve (o takdirde) göğsüm (içim) daralır; zaten dilim de iyi dönmez. İşte bunun için Hârun'a da Elçilik ver (onu da benimle beraber gönder)!"

14. "Benim (kasıt olmaksızın onlardan bir adam öldürdüğüm için kendilerince) onlara karşı bir suçum da var; bu yüzden beni öldürmelerinden korkuyorum."

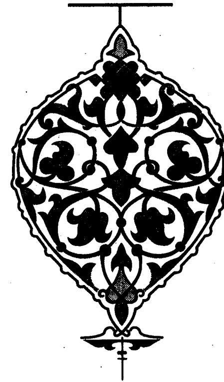
15. Allah buyurdu ki: "Asla(seni öldüremezler)! Haydin, ikiniz mucizelerimizle gidin! Çünkü Biz kesinlikle sizinle beraberiz; her şeyi işitmekteyiz."

16. "Haydin, ikiniz Firavun'a gidin de, deyin ki: 'Biz, gerçekten Âlemlerin Rabb'i'nin Elçisi'yiz;

17. 'İsrail Oğulları'nı bizimle beraber (ana yurtlarına) gönder!"

18. Firavun, Musa'ya dedi ki: "Sen bebek iken biz seni aramızda (sarayımızda) büyütüp yetiştirmedik mi? Ömrünün birçok yıllarını da bizim aramızda geçirmedin mi?"

19. "Sen, o yaptığın işi de yapmıştın (bir adamı öldürmüştün). Zaten sen nankörün birisin!"

قَالَ فَعَلْتُهَٓا اِذًا وَاَنَا۬ مِنَ الضَّٓالّ۪ينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ ل۪ي رَبّ۪ي حُكْمًا وَجَعَلَن۪ي مِنَ الْمُرْسَل۪ينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ
تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَ بَن۪ٓي اِسْرَٓائ۪يلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ
الْعَالَم۪ينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۜ اِنْ كُنْتُمْ
مُوقِن۪ينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُٓ اَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ
وَرَبُّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذ۪ٓي اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَاۜ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ اِلٰهًا غَيْر۪ي لَاَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمَسْجُون۪ينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُب۪ينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِه۪ٓ
اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٣١﴾ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُب۪ينٌ ﴿٣٢﴾
وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِيَ بَيْضَٓاءُ لِلنَّاظِر۪ينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُٓ
اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَل۪يمٌ ﴿٣٤﴾ يُر۪يدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِه۪ۗ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُٓوا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَٓائِنِ
حَاشِر۪ينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَل۪يمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ
لِم۪يقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَق۪يلَ لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

20. Musa dedi ki: "O işi (adam öldürmeyi) ben, bilmezlerden iken (bana henüz ilim ve peygamberlik verilmemiş iken, benim öldürme kastım yok iken) yapmıştım."

21. "Ben sizden korkunca da hemen aranızdan kaçmıştım. Sonra Rabb'im bana hikmet bahşetti ve beni Elçilerden (peygamberlerden) kıldı."

22. "O nimet diye başıma kaktığın (ve bu yüzden beni nankörlükle suçladığın) şey ise, İsrail Oğulları'nı kendine köle etmendir (ve onların erkek çocuklarını öldürmendir; beni beslemen, onun sonucudur)."

23. Firavun dedi ki: "(Senin, Elçisi olduğunu iddia ettiğin) Âlemlerin Rabb'i de nedir? (Bana tarif et!)"

24. Musa dedi ki: "O, şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin (yegâne) Rabb'idir. Siz eğer (Allah'ın, bunların yaratıcısı olduğunu, eşyanın hakikatini) kesin olarak biliyorsanız (,Tanrı olarak yalnız Allah'a iman edin; Onun bu sıfatlarını anlayın)".

25. Firavun, çevresinde bulunanlara: "Duyuyor musunuz?" dedi.

26. Musa dedi ki: "O, sizin yegâne Rabb'inizdir; eski atalarınızın da yegâne Rabb'idir (Ondan başka tanrı yoktur)."

27. Firavun, çevresindekilere: "Size gönerilmiş olan bu Elçiniz, hiç kuşkusuz delidir!" dedi.

28. Musa dedi ki: "O, doğunun da, batının da, ikisinin arasındakilerin de yegâne Rabb'idir. Eğer siz aklınızı kullanacak olursanız (,anlarsınız)."

29. Firavun dedi ki: "Ant olsun ki, eğer benim dışımda (benim ortağı olmadığım) bir tek Tanrı edinecek olursan, hiç kuşkusuz seni o zindan mahkûmlerinden yaparım!"

30. Musa dedi ki: "Sana apaçık bir şey (belge) getirmiş olsam da mı?.."

31. Firavun dedi ki: "Eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi, öyleyse getir onu."

32. Bunun üzerine Musa, asâsını yere atıverdi; asâ göz göre, göre koskoca bir yılan oluverdi.

33. Musa, elini de (koltuğundan) çekip çıkardı; derken eli de bakanlara bembeyaz görünüverdi.

34. Firavun, çevresindeki devlet erkânına dedi ki: "Hiç kuşkusuz bu, çok bilgili (hünerli) bir sihirbazdır!"

35. "Sizi sihriyle yurdunuzdan çıkarmak istiyor; artık siz ne buyurursunuz?"

36. Onlar dediler ki: "Onu ve kardeşini

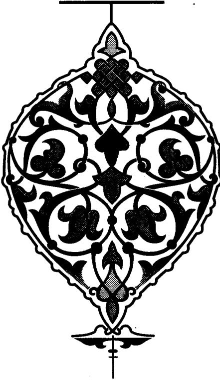
beklet ve bütün kentlere sevk memurları gönder;

37. "Ne kadar bilgili (hünerli) sihirbaz varsa, sana getirsinler."

38. Sonra belli bir günün (bayram gününün) tayin edilen vaktinde (kuşluk vaktinde) sihirbazlar toplandı.

39. Halka da şöyle çağrı yapıldı: "Hemen toplanır mısınız!"

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَٓاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا
لِفِرْعَوْنَ اَئِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ
اِذًا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسٰى اَلْقُوا مَٓا اَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَاَلْقَوْا
حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ اِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَاَلْقٰى
مُوسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿٤٦﴾
قَالُٓوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ
لَهُ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذٖى عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَاُصَلِّبَنَّكُمْ
اَجْمَعٖينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَا ضَيْرَ اِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ
لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَٓا اَنْ كُنَّٓا اَوَّلَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٥١﴾ وَاَوْحَيْنَٓا اِلٰى مُوسٰٓى
اَنْ اَسْرِ بِعِبَادٖٓى اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى الْمَدَٓائِنِ
حَاشِرٖينَ ﴿٥٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلٖيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَاِنَّهُمْ لَنَا
لَغَٓائِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَاِنَّا لَجَمٖيعٌ حَاذِرُونَ ﴿٥٦﴾ فَاَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ
جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرٖيمٍ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ
وَاَوْرَثْنَاهَا بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ ﴿٥٩﴾ فَاَتْبَعُوهُمْ مُشْرِقٖينَ ﴿٦٠﴾

40. "Umarız, biz, sihirbazlardan yana olacağız; çünkü mutlaka onlar galip geleceklerdir."

41. Sihirbazlar, (yarış meydanına) gelince, Firavun'a dediler ki: "Eğer biz galip gelecek olursak, kesenkes bize büyük bir ödül var değil mi?"

42. Firavun dedi ki: "Evet, hem de o takdirde hiç kuşkusuz sizler benim yakınlarımdan olacaksınız."

43. Musa o sihirbazlara dedi ki: "Ne atacaksanız, haydin, atın!"

44. Bunun üzerine sihirbazlar, iplerini ve değneklerini (yere) attılar ve: "Firavun'un izzeti, şerefi hakkı için kesenkes biz galip geleceğiz!" dediler.

45. Sonra Musa asâsını (yere) attı; bir de baktılar ki, asâ, onların uydurdukları yılanların hepsini yutuveriyor.

46. Bunun üzerine sihirbazlar hemen secdeye kapandılar.

47, 48. Sihirbazlar dediler ki: "Biz, (Tanrı olarak) yalnız, Âlemlerin Rabb'i'ne, Musa'nın ve Hârun'un Rabb'i'ne iman ettik."

49. Firavun dedi ki: "Ben size izin vermeden ona iman ettiniz öyle mi? Hiç kuşkusuz o, size bu büyüyü öğreten büyüğünüzmüş! Öyleyse yakında anlayacaksınız (ben size göstereceğim). Ant olsun ki, ben kesenkes sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestireceğim ve yine ant olsun ki, ben hiç kuşkusuz hepinizi astıracağım!"

50. O sihirbazlar dediler ki: "Hiçbir zarar yok (dert değil); çünkü biz ancak Rabb'imize dönmüş olacağız."

51. "Biz, bu toplumun ilk iman edenleri olduğumuz için Rabb'imizin, hatalarımızı bağışlayacağını umuyoruz."

52. Biz, Musa'ya da şunu vahyetmiştik: "O kullarımı (İsrail Oğulları'nı) gece yola çıkar; çünkü siz mutlaka takip edileceksiniz (onlar ardınıza düşeceklerdir)."

53. Bunun üzerine Firavun, kentlere (asker toplamak için) sevk memurları gönderdi.

54. Firavun dedi ki: "Hiç kuşkusuz bunlar (İsrail Oğulları), sayıları az dağınık bir topluluktur."

55. "Ve hiç şüphesiz onlar bizi çok kızdırmaktadırlar."

56. "Biz ise, hiç kuşhusuz müteyakkız, yetenekli, donanımlı bir orduyuz."

57, 58. Sonunda Biz, onları (Firavun ile ordusunu) bahçelerden, pınarlardan (Nil nehrinden meydana getirilmiş su kanallarından), hazinelerden ve değerli (güzel) konaklardan (emîrlerin ve vezirlerin meclislerinden) çıkardık.

59. İşte böyle yaptık (onları o müreffeh hayatlarından ayırdık) ve İsrail Oğulları'nı (kendi yurtlarına döndükten sonra) o nimetlere (benzerlerine) vâris kıldık.

60. Derken, Firavun ile ordusu, gün doğarken onların ardına düştüler.

فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ اَصْحَابُ مُوسٰى اِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّا
اِنَّ مَعِىَ رَبّى سَيَهْدينِ ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظيمِ ﴿٦٣﴾ وَاَزْلَفْنَا
ثَمَّ الْاٰخَرينَ ﴿٦٤﴾ وَاَنْجَيْنَا مُوسٰى وَمَنْ مَعَهُ اَجْمَعينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا
الْاٰخَرينَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ فى ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنينَ ﴿٦٧﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزيزُ الرَّحيمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرٰهيمَ ﴿٦٩﴾
اِذْ قَالَ لِاَبيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا نَعْبُدُ اَصْنَامًا
فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ اِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾
اَوْ يَنْفَعُونَكُمْ اَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا كَذٰلِكَ
يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ اَفَرَاَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ اَنْتُمْ
وَاٰبَاؤُكُمُ الْاَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لى اِلَّا رَبَّ
الْعَالَمينَ ﴿٧٧﴾ اَلَّذى خَلَقَنى فَهُوَ يَهْدينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذى هُوَ
يُطْعِمُنى وَيَسْقينِ ﴿٧٩﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذى
يُميتُنى ثُمَّ يُحْيينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذى اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لى خَطيئَتى يَوْمَ
الدّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لى حُكْمًا وَاَلْحِقْنى بِالصَّالِحينَ ﴿٨٣﴾

61. Nihâyet o iki topluluk birbirini görünce, Musa'nın yoldaşları: "Kesenkes yakalandık!" dediler.

62. Musa dedi ki: "Asla! Çünkü Rabb'im kuşkusuz benimledir; O, bana kurtuluş yolunu gösterecektir."

63. İşte o zaman Biz Musa'ya: "Asân ile vur denize!" diye vahyetmiştik; deniz, hemen yarılıvermişti (on iki yol açılmıştı) de, her parçası (yolların kenarında üst üste yığılan sular) koskoca dağ gibi olmuştu.

64. Biz, öbürlerini (Firavun ve ordusunu) de oraya iyice yaklaştırdık.

65. Ve Biz, Musa ile beraberindekilerin hepsini kurtardık.

66. Sonra öbürlerini (Firavun ile ordusunu) denizde boğduk.

67. Hiç kuşkusuz bunda (Firavun ile Musa

arasında geçen olaylarda, Peygamber'imizin, kimseden bir şey öğrenmeden bu tarihî olayları bu denli isabetle anlatmasında) büyük bir ibret vardır; yine de onların (bunları dinleyenlerin) çoğu iman etmediler.

68. Ve hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

69. Ey Muhammed! Onlara (Mekke kâfirlerine) İbrahim'in kıssasını (olaycasını) da oku.

70. Hani bir zaman İbrahim, babasına ve halkına: "Siz neye tapıyorsunuz?" demişti.

71. Onlar demişlerdi ki: "Biz, bir takım putlara tapıyoruz; işte onlara tapmaya devam edeceğiz (yahut gündüzleri onlara tapmaya devam edeceğiz)."

72. İbrahim dedi ki: "Pekiyi, siz onlara yalvarırken sizi duyuyorlar mı?"

73. "Yahut size yarar, ya da zarar verebiliyorlar mı?"

74. Onlar dediler ki: "Hayır! Biz atalarımızı böyle yapar bulduk."

75, 76. İbrahim dedi ki: "İşte sizin de, eski atalarınızın de neye taptığınızı gördünüz mü?"

77. "Bilin ki, o taptıklarınızın hepsi kesinlikle benim düşmanımdır; ancak Âlemlerin Rabb'i müstesna (ben yalnız Ona taparım)."

78. "O Âlemlerin Rabb'i ki, beni O yarattı; işte doğru yolu bana O gösterir."

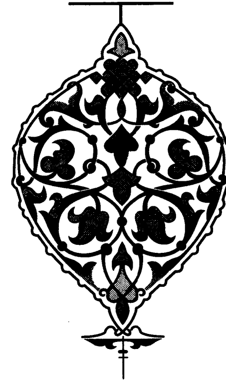
79. "O Âlemlerin Rabb'i ki, beni yediren ve içiren de ancak Odur."

80. "Hasta olunca, bana şifa veren de Odur."

81. "Benim canımı alacak, sonra beni diriltecek olan da Odur."

82. "Hesap günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da Odur."

83. "Ey Rabb'im! Sen bana hikmet (doğru, faydalı bilgi) ver ve Sen beni saalihler (İslamı yaşayan mutlu ve kutlu kullar) zümresine dâhil eyle!"

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾
وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ
إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ
﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً
فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ
الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

84. "Bizden sonra gelecekler içinde övgü ile anılmayı (yahut zürriyetimden, dinin temel prensiplerini yenileyecek olan saadık birinin, âhır zaman peygamberinin gelmesini) da nasip eyle!"

85. "Hem de, beni Naîm Cennetinin (pek büyük nimetlerin bulunduğu cennetin) vârislerinden eyle!"

86. "Benin babamı da (iman ve hidâyete muvaffak kılarak) bağışla! Çünkü o, gerçekten sapkınlardandır."

87. "Hem de, inasanların yeniden diriltilecekleri gün beni rezil-rüsva eyleme!"

88. O gün ki, ne mal fayda verir; ne de evlat.

89. "Ancak o gün Allah'a selim (şirkten, nifaktan, küfürden, günahlara meyilden arı, ihlâslı) bir kalp ile gelenler müstesna. (Ancak bu selamet fayda verir. Yahut onlar, hak yolunda harcadıkları mallarından ve hak üzere yetiştirdikleri evladından fayda bulurlar.)"

90. O gün Cennet de, takvâ sahipleri için yaklaştırılacak.

91. Cehennem de azgınlar (kâfirler) için karşıda gösterilecek.

92, 93. O gün müşriklere de denilecek ki: "Allah'tan başka da (size şefaatçi olacaklar diye), taptıklarınız nerede? Onlar size yardım edebiliyorlar mı? Ya da kendi kendilerine bile yardımları olabiliyor mu?"

94, 95. İşte onlar da, o azgınlar da, (cinlerden ve insanlardan) bütün İblis askerleri de cehenneme yuvarlanacaklardır.

96. Cehennem yarânları orada birbirleriyle çekişerek diyecekler ki:

97. "Vallahi, biz hiç kuşkusuz apaçık bir sapkınlıktaymışız."

98. "Çünkü biz (size de tapmakla) sizi Âlemlerin Rabb'i ile eşit tutuyorduk."

99. "Bizi de ancak o mücrimler (baş şeytanlar) saptırdı."

100. "İşte bizim için şefaatçiler yok."

101. "Candan bir dost da yok."

102. "Ah! Keşke bizim için bir kerecik (dünyaya dönüş) olsa da, iman edenlerden olsak!"

103. Hiç şüphesiz bunda (İbrahim ile kavminin kıssasında) büyük bir ibret dersi vardır; yine de onların (İbrahim'in dininde olduklarını iddia eden ve bu kıssayı dinleyen Mekke'lilerin) çoğu iman etmediler.

104. Ve hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عَلٰى رَبّ۪ي
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَٓا اَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١١٤﴾ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذ۪يرٌ
مُب۪ينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُوم۪ينَ ﴿١١٦﴾
قَالَ رَبِّ اِنَّ قَوْم۪ي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْن۪ي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّن۪ي
وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١١٨﴾ فَاَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
﴿١١٩﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاق۪ينَ ﴿١٢٠﴾ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ
اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٢١﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿١٢٢﴾
كَذَّبَتْ عَادٌۨ الْمُرْسَل۪ينَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾
اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَٓا
اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿١٢٧﴾ اَتَبْنُونَ
بِكُلِّ ر۪يعٍ اٰيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّار۪ينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِ ﴿١٣١﴾
وَاتَّقُوا الَّذ۪ٓي اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَن۪ينَ ﴿١٣٣﴾
وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظ۪يمٍ ﴿١٣٥﴾
قَالُوا سَوَٓاءٌ عَلَيْنَٓا اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظ۪ينَ ﴿١٣٦﴾

105. Nûh kavmi, kendilerine gönderilen peygamberleri (uzun ömrü itibarıyla birkaç peygambere bedel olan veya Tevhid dininin temel hükümleri itibarıyla önceki peygamberleri de temsil eden Nûh'u) yalancı saydılar.

106. Hani bir zaman kardeşleri (soydaşları) Nûh, onlara demişti ki: "Allah'a karşı takvâyı gözetmez misiniz (Allah'ın buyruklarına ve yasaklarına karşı gelmekten sakınmaz mısınız)?"

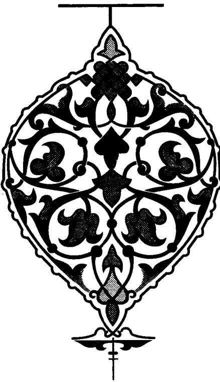
107. "Ben gerçekten size gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim."

108. "Artık Allah'a karşı takvâyı gözetin ve bana itaat edin!"

109. "Buna (İlâhî mesajı tebliğe, çağrı ve öğütlerime) karşı sizden hiçbir ücret de istemiyorum; benim karşılığımı verecek olan ancak Âlemlerin Rabb'idir."

110. "Öyleyse Allah'a karşı takvâyı gözetin ve bana itaat edin!"

111. Onlar dediler ki: "Sana en aşağı tabakadan olan insanlar tâbi olurken, biz sana iman eder miyiz hiç!"

112. Nûh dedi ki: "Onların (bana tâbi olanların), yaptıkları hakkında (ihlâslı olup olmadıkları, tahkik ve basiret ile iman edip etmedikleri hususunda) benim bilgim yok (ben zahire hükmederim)."

113. "Onların hesabını görecek olan (onların içlerindekinin hesabını görecek olan) ancak benim Rabb'imdir. İyi düşünseniz bu gerçeği anlarsınız."

114. "Ben ise, iman etmiş olanları kovacak değilim."

115. "Ben ancak apaçık bir uyarıcıyım."

116. Onlar dedi ki: "Ey Nûh! Sen eğer bu dediklerine son vermeyecek olursan, hiç şüphesiz (fiilî veya sözlü olarak) taşlanmışlardan olacaksın."

117. Nûh dedi ki: "Ey Rabb'im! Benim kavmim gerçekten beni yalancı saydılar."

118. "Artık benimle onların arasında Sen son hükmünü ver; beni de, beraberimdeki mü'minleri de kurtar!"

119. Sonunda Biz, onu da, onunla birlikte olanları da o (kendileri ve eşyaları) yüklenen gemide kurtardık.

120. Sonra onların ardından geri kalanları tufanda boğduk.

121. Hiç kuşkusuz bunda büyük bir ibret dersi vardır. Yine de onların (bu ibret dersini dinleyenlerin) çoğu iman etmediler.

122. Ve ey Muhammed! Hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptır), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

123. Âd kavmi de, kendilerine gönderilen peygamberleri yalancı saydılar.

124. Hani bir zaman kardeşleri (soydaşları) Hûd, onlara demişti ki: "Siz Allah'ın buyruklarına karşı gelmekten sakınmaz mısınız?"

125. "Ben gerçekten sizin için gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim."

126. "Öyleyse Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

127. "Ben buna (İlâhî mesajı tebliğe, çağrı ve öğütlerime) karşı sizden hiçbir ücret de istemiyorum; benim karşılığımı verecek olan ancak Âlemlerim Rabb'idir."

128. "Siz (yolculara yol işareti olarak) her yüksek yerde bir alâmet dikip gelip geçen yolcularla eğleniyor musunuz? (Yahut güvercin kulesi, eğlence merkezi, saray kurup eğleniyor musunuz?)

129. "Bir de, siz (öbür dünya hayatını hiç düşünmeyip) bu dünyada ebedî kalacakmışsınız gibi sağlam yapılar (saraylar, şatolar) mı ediniyorsunuz?"

130. "Siz (güçsüz insanları) yakaladığınız zaman da, acımasız zorbalar gibi mi yakalıyorsunuz?"

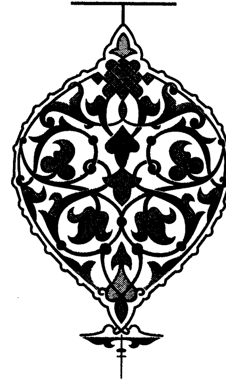
131. "Artık Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

132. "Hem de, bildiğiniz nimetlerle size yardım eden Allah'ın buyruklarına aykırı davranmaktan sakının."

133, 134. "O, size sağmal hayvanlar, çocuklar, bahçeler ve pınarlar ile yardım etmiştir."

135. "Ben, gerçekten sizin için pek büyük bir günün azabından endişe ediyorum."

136. Onler dediler ki: "Sen öğüt versen de, öğüt verenlerden olmasan da bizce birdir."

إِنْ هٰذَٓا اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلٖينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبٖينَ ﴿١٣٨﴾
فَكَذَّبُوهُ فَاَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿١٣٩﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزٖيزُ الرَّحٖيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
الْمُرْسَلٖينَ ﴿١٤١﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ صَالِحٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ اِنّٖى لَكُمْ
رَسُولٌ اَمٖينٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطٖيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِىَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَمٖينَ ﴿١٤٥﴾ اَتُتْرَكُونَ فٖى مَا هٰهُنَٓا
اٰمِنٖينَ ﴿١٤٦﴾ فٖى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضٖيمٌ ﴿١٤٨﴾
وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهٖينَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطٖيعُونِ ﴿١٥٠﴾
وَلَا تُطٖيعُٓوا اَمْرَ الْمُسْرِفٖينَ ﴿١٥١﴾ اَلَّذٖينَ يُفْسِدُونَ فِى الْاَرْضِ وَلَا
يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُٓوا اِنَّمَٓا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرٖينَ ﴿١٥٣﴾ مَٓا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
فَأْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقٖينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَهَا
شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُٓوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ
عَذَابُ يَوْمٍ عَظٖيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَاَصْبَحُوا نَادِمٖينَ ﴿١٥٧﴾
فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿١٥٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزٖيزُ الرَّحٖيمُ ﴿١٥٩﴾

137. "Bu (senin getirdiğin), eskilerin uydurmalarından başka bir şey değildir. (Yahut bizim din anlayışımız da, eskilerin din anlayışıdır; bizim anlayışımız da eskilerin geleneğinden başka bir şey değildir; böyle yaşar, ölürüz; öbür dünyanın bedenî hayatı yoktur.)

138. "Biz (bedenî olarak) azaba uğrayacak da değiliz."

139. Böylece onlar, Hûd'u (azabı) yalanlamışlardı. Bu yüzden Biz de kendilerini helâk edivermiştik. Hiç şüphesiz bunda büyük bir ibret dersi vardır. Yine de onların (bunu dinleyen Mekke kâfirlerinin) çoğu iman etmediler.

140. Ve ey Muhammed! Hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir(çok esirgeyicidir).

141. Semûd halkı da, kendilerine gönderilmiş olan peygamberleri yalancı saydılar.

142. Hani bir zamanlar kardeşleri (soydaşları) Saalih onlara demişti ki: "(Allah'ın buyruklarına karşı gelmekten) sakınmaz mısınız?"

143. "Ben gerçekten sizin için gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim (peygamberim)."

144. "Artık Allah'tan (buyruklarına ve yasaklarına muhalefet etmekten sakının ve bana itaat edin."

145. "Ben buna (İlâhî mesajı tebliğe, çağrı ve öğütlerime) karşı sizden hiçbir ücret de istemiyorum; benim karşılığımı (ecrimi) verecek olan ancak Âlemlerin Rabb'idir."

146, 147, 148. "Siz burada bütün bu varlıkların içinde, güzel bahçeler içinde, pınar başlarında, ekin tarlalarında ve salkımları sarkmış (meyveleri yumuşak) hurmalıklarda güven içinde bırakılacak mısınız hiç!"

149. "Bir de, siz şımarıkça (ustaca) şu dağlardan evler oymaktasınız."

150. "Artık Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

151. "Aşırı gidenlerin (azgınların) emrine ise asla uymayın (boyun eğmeyin)."

152. "Onlar ki, yeryüzünde bozgunculuk yaparlar ve ıslah (dirlik, düzenlik) etmezler."

153. Kavmi, Saalih'e dediler ki: "Sen ancak o usta sihirbazlardansın (;iyice büyülenmişlerdensin)."

154. "Sen de ancak bizim gibi bir insansın. Eğer sözlerinde doğruculardan isen, haydi, bize bir mucize getir."

155. Saalih dedi ki: "İşte mucize bu dişi devedir. Onun bir (gün) su içme hakkı var-

dır; belli bir gün içme hakkı da sizindir."

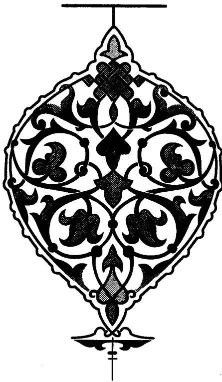
156. "Ve sakın, ona bir kötülük için ilişmeyin; yoksa pek büyük bir günün azabı sizi yakalar."

157. Onlar ise, o deveyi kestiler; sonra pişman oldular.

158. Bunun üzerine o azap, onları yakaladı. Hiç şüphesiz bunda büyük bir ibret dersi vardır. Yine de onların çoğu iman etmediler.

159. Ve ey Muhammed! Hiç şüphesiz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ لُوطٌ
اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِ ﴿١٦٣﴾
وَمَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿١٦٤﴾ اَتَأْتُونَ
الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَم۪ينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ
بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَج۪ينَ
﴿١٦٧﴾ قَالَ اِنّ۪ي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالّ۪ينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّن۪ي وَاَهْل۪ي مِمَّا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُٓ اَجْمَع۪ينَ ﴿١٧٠﴾ اِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِر۪ينَ ﴿١٧١﴾
ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَر۪ينَ ﴿١٧٢﴾ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَٓاءَ مَطَرُ
الْمُنْذَر۪ينَ ﴿١٧٣﴾ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِن۪ينَ ﴿١٧٤﴾
وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ اَصْحَابُ لْـَٔيْكَةِ
الْمُرْسَل۪ينَ ﴿١٧٦﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ اِنّ۪ي
لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿١٨٠﴾ اَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا
تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِر۪ينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَق۪يمِ ﴿١٨٢﴾
وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَٓاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِد۪ينَ ﴿١٨٣﴾

160. Lût kavmi, kendilerine gönderilmiş olan peygamberleri yalancı saymışlardı.

161. Bir zamanlar kardeşleri (soydaşları) Lût, onlara demişti ki: "Allah'ın azabından sakınmaz mısınız?"

162. "Ben gerçekten size gönderilmiş güvenli bir Elçiyim."

163. "Artık Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

164. "Ben buna (İlâhî mesajı bildirmeye, çağrılarıma ve öğütlerime) karşı sizden hiçbir ücret de istemiyorum; benim karşılığımı (ecrimi) verecek olan, ancak Âlemlerin Rabb'idir."

165, 166. "Siz, Rabb'inizin sizin için yaratmış olduğu eşlerinizi bırakıp da, bu insanlar arasından erkeklere mi yaklaşıyorsunuz? Hayır! Siz azgın (sapık) bir güruhsunuz."

167. Onun kavmi dediler ki: " Ey Lût! Ant olsun ki, bu dediklerine son vermeyecek olursan, hiç şüphesiz bu ülkeden çıkarıl-

mışlardan olacaksın."

168. Lût dedi ki: "Ben gerçekten sizin bu ettiklerinize karşı büyük bir hınç duymaktayım."

169. "Ey Rabb'im! Beni ve ailemi (dinime tâbi olanları) onların yapmakta olduklarının azabından kurtar!"

170. Bunun üzerine Biz, Lût'u ve bütün ailesini (dinine tâbi olanları) kurtardık.

171. Yalnız bir koca karı hariç, o, geride kalanlar arasında bulunuyordu.

172. Sonra öbürlerini yerle bir ettik.

173. Ve üzerlerine taş yağdırdık. İşte o uyarılanların yağmuru ne kötü olmuştu!

174. Hiç kuşkusuz bunda büyük bir ibret dersi vardır. Yine de onların (bunu dinleyen Mekke kâfirlerinin) çoğu iman etmediler.

175. Ve ey Muhammed! Hiç kuşkusuz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

176. (Medyen yakınındaki) Eyke yarânı, kendilerine gönderilmiş olan peygamberleri yalancı saymışlardı.

177. Hani bir zamanlar Şuayb, onlara demişti ki: "Siz, (Allah'tan buyruklarına karşı gelmekten) sakınmaz mısınız?"

178. "Ben, gerçekten size gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim."

179. "Artık Allah'tan (Ona karşı aykırılıklardan) sakının ve bana itaat edin."

180. "Ben buna (peygamberliğime, çağrılarıma, öğütlerime) karşı sizden hiçbir ücret de istemiyorum; benim ecrimi (karşılığımı) verecek olan, ancak Âlemlerin Rabb'idir."

181. "Ölçüyü tastamam ölçün; eksik verenlerden olmayın."

182. "Tartıyı da doğru terazi ile yapın."

183. "İnsanların haklarını da hiç kısmayın; bozguncular olarak yeryüzünde karışıklık çıkarmayın."

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ (184) قَالُوا إِنَّمَا
أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ (185) وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ (186) فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (187) قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ (188)
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ (189) إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (190)
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (191) وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (192)
نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (193) عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ (194)
بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ (195) وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ (196) أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ
آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ (197) وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ
(198) فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ (199) كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ
فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ (200) لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ
(201) فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (202) فَيَقُولُوا هَلْ
نَحْنُ مُنْظَرُونَ (203) أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ (204) أَفَرَأَيْتَ
إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ (205) ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ (206)

184. "Sizi de, sizden önceki nesilleri de yaratmış olan Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakının."

185. Onun kavmi dediler ki: "Sen ancak iyice büyülenmişlerdensin (usta büyücülerdensin)."

186. "Sen de ancak bizim gibi bir insansın. Hem de, hiç kuşkusuz biz seni yalancılardan sanıyoruz."

187. "Sen eğer doğruculardan isen, haydi, üzerimize gökten bir parça düşür."

188. Şuayb dedi ki: "Rabb'im, yapmakta olduklarınızı en iyi bilendir. (Size indireceği azabı da, vaktini de ancak O, bilir.)"

189. İşte böylece onlar, Şuayb'ı yalancı saydılar. Sonunda o Gölge Gününün azabı (şiddetli sıcaklardan sonra gölgesinde toplandıkları buluttan yağan ateş) kendilerini yakalayıverdi. O azap, gerçekten pek

büyük bir günün azabı idi.

190. Hiç kuşkusuz bunda büyük bir ibret dersi vardır. Yine de onların (bunu dinleyen Mekke kâfirlerinin çoğu) iman etmediler.

191. Ve ey Muhammed! Hiç şüphesiz senin Rabb'in yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok merhametlidir).

192. Ve bu Kur'an, kesenkes Âlemlerin Rabb'i'nin indirmesidir.

193. Bu Kur'an'ı El-Ruhu'l Emin (Cebrâil) indirmiştir.

194. Senin uyarıcılardan olman için Kur'an'ı kalbine indirmiştir.

195. Onu apaçık bir Arapça lisanıyla indirmiştir.

196. Hiç şüphesiz bu Kur'an (onun indirileceği ve temel hükümleri), öncekilerin Kutsal Kitaplarında da vardır.

197. İsrail Oğulları (insaflı) bilginlerinin de Kur'an'ı bilmesi, o kâfirler için (Kur'an'ın, Peygamberin doğruluğuna) yeterli bir delil değil midir!

198, 199. Eğer Biz bu Kur'an'ı Arap olmayan toplumlardan birine (yahut Arapça'dan başka bir lisanla) indirseydik de, o da onu onlara (Mekke kâfirlerine) okusaydı, (inatlarından, onu anlamadıklarından, yabancılara uymayı gururlarına yedirmediklerinden dolayı) ona hiç de iman edecek değillerdi.

200. İşte Biz, bu Kur'an'ı o mücrimlerin (kâfirlerin) kalbine böylece (manası, mucizeliği anlaşılan açık bir Arapça ile) sokmuşuzdur. (Onlar yine de inat olarak iman etmezler. Yahut onlar, aklını ve hür iradesini doğru kullanmadıkları için, Biz küfrü onların kalbine böyle sokmuşuzdur /yaratmışızdır.)

201. Onlar, o acıklı azabı görmedikçe (inat olarak) Kur'an'a iman etmezler.

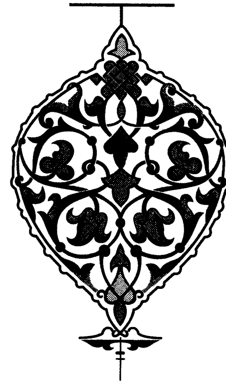
202. İşte o azap, kendileri farkında olmadan ansızın onlara geliverecektir.

203. O zaman diyecekler ki: Ne olur, (imen etmek için) bize mühlet verilse!

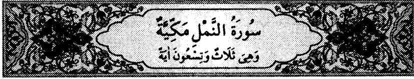
204. Yoksa onlar (bizi tehdit edip durduğun azap ne zaman?) demekle, azabımızın çarçabuk gelmesini mi istiyorlar?

205. Gördün mü: Eğer Biz onları yıllarca nimetlerden yararlandıracak olursak,

206. Sonra tehdit edildikleri azap onlara gelecek olsa,

مَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَٓا اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا لَهَا
مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرٰى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾
وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾
فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَاَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ
الْاَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَاِنْ
عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّي بَرِٓيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾
اَلَّذِي يَرٰيكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ اِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ
عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾ وَالشُّعَرَٓاءُ
يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾
وَاَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا
وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

207. Yararlandırıldıkları o nimetler, kendilerine hiç fayda vermeyecektir.

208. Biz kendilerine uyarıcalar göndermeden hiçbir kenti helâk etmemişizdir.

209. Öğüt vermek için (mutlaka önce uyarıcılar göndermişizdir). Zaten Biz içbir zaman zalim olmadık.

210. (O kâfirlerin: "Kur'an, şeytanların, cinlerin, kâhinlere bildirdikleri bilgiler türündendir" demelerinin aksine,) bu Kur'an'ı şeytanlar (cinler) da indirmiş değildir.

211. Hem de, bunu yapmak onlara düşmez. Zaten buna güçleri de yetmez.

212. Çünkü hiç kuşkusuz şeytanlar, vahyi işitmekten uzaklaştırılmışlardır.

213. Öyleyse sakın, Allah ile beraber başka tanrıya yalvarma; yoksa azaba uğratılmışlardan olursun.

214. Ve ey Muhammed! Sen en yakın akarabanı uyar!

215. Sana uyan mü'minler üzerine de kanadını indir (onlara yumuşak davran)!

216. Eğer bundan (bu çağrından) sonra senin en yakın akraban, sana karşı gelecek olurlarsa, artık onlara de ki: "Ben sizin yapmakta olduklarınızdan (Allah'tan başkasına tapmaktan) gerçekten uzağım."

217. Ve sen, O yegâne Azîz (mutlak galip), Rahîm (pek merhametli) olan Allah'a tevekkül et!

218. O Allah ki, namaza (gece namazına) kalktığın zaman da seni görür.

219. Ve namaz kılanlar arasındaki (kıyam, rükû, secde ve oturma) hareketlerini de görür.

220. Çünkü gerçekten yegâne Semî (her şeyi hakkıyla işiten), Alîm (her şeyi tamamıyla bilen) Odur.

221. Ey (Kur'an, şeytanların, kâhinlere bildirdikleri türündendir" diyen) kâfirler! Şeytanların kimlere peyderpey indiklerini size haber vereyim mi?

222. Şeytanlar, her iftiracı günahkâra peyderpey inerler.

223. Onlar (iftiracı günahkârlar) şeytanlara kulak verirler ve onların çoğu yalancıdır (söylediklerinin çoğu yalandır).

224. (Kur'an'ın bir çeşit şiir, Peygamberin de bir çeşit şâir olduğunu söyleyen kâfirlere cevap da şudur:) Şâirlere de azgınlar (yoldan sapanlar, ne yapacaklarını bilmeyen şaşkınlar, sözlerinde, hareketlerinde, hallerinde tutarlı olmayan kimseler) uyarlar (onlarla arkadaşlık ederler, onların yolundan giderler, onların arasına

katılırlar. Muhammed'e uyanlar ise, bütün ahlakî değerlerde örnek oluyorlar).

225. Görmedin mi ki, o şâirler her vadide (her konuda) başıboş (ölçüsüz) dolaşırlar (övmede ve yermede aşırı giderler)

226. Ve gerçekte yapmayacaklarını söylerler.

227. Ancak iman edip saalih (İslam'a göre faydalı) işler de yapanlar, Allah'ı çokça ananlar ve kendilerine haksızlık edildikten sonra kendilerini savunanlar (kâfir olan şâirlerin, İslam'a saldırısı karşısında şiirleriyle İslamı savunan Müslüman şâirler) müstesnadır. Ve zalimler, hangi dönüleceğe döneceklerini yakında bileceklerdir.

(214) Rivâyet olunyor ki, bu âyet nâzil olunca, Peygamber'imiz (S.), Safa tepesine çıktı ve Kureyş kollarının isimlerini teker, teker söyleyerek hepsini çağırdı. Nihâyet hepsi oraya toplanınca, Peygamber'imiz onlara dedi ki: "Ben, size şu dağın eteğinde düşman süvarileri var, desem, bana inanır mısınız?" Onlar da: "Evet, inanırız" dediler. Bunun üzerine Peygamber'imiz (S.) buyurdu ki: "İşte ben size gerçekten bir uyarıcıyım; önümde şiddetli bir azap vardır. Ey Abdulmuttalib Oğullar, ey Hâşim Oğulları, ey Abdimenaf Oğullar! Siz kendi nefsinizin fidyesini vererek onu ateşten koruyun, çünkü gerçekten benim size bir faydam olmaz."

Peygamber'imiz (S.), daha sonraki yıllarda da bir gün aile ferlerine hitaben şöyle buyurdu: "Ey eşim Âişe, ey eşim Hafsa, ey kızım Fatıma, ey halam Safiyye! Siz kendi nefislerinizi ateşten amellerinizle satın alın; çünkü gerçekten benim size bir faydam olmaz."

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
طٰسٓ تِلْكَ اٰيَاتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُب۪ينٍۙ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِن۪ينَۙ ﴿٢﴾
اَلَّذ۪ينَ يُق۪يمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ لَهُمْ سُٓوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ
الْاَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَدُنْ حَك۪يمٍ عَل۪يمٍ ﴿٦﴾ اِذْ
قَالَ مُوسٰى لِاَهْلِه۪ٓ اِنّ۪ٓي اٰنَسْتُ نَارًاۜ سَاٰت۪يكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰت۪يكُمْ بِشِهَابٍ
قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَٓاءَهَا نُودِيَ اَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ
وَمَنْ حَوْلَهَاۜ وَسُبْحَانَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٨﴾ يَا مُوسٰٓى اِنَّهُٓ اَنَا اللّٰهُ
الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُۙ ﴿٩﴾ وَاَلْقِ عَصَاكَۜ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَٓانٌّ وَلّٰى
مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْۜ يَا مُوسٰى لَا تَخَفْ اِنّ۪ي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾
اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُٓوءٍ فَاِنّ۪ي غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١١﴾
وَاَدْخِلْ يَدَكَ ف۪ي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ سُٓوءٍ ف۪ي تِسْعِ اٰيَاتٍ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِه۪ۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِق۪ينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا
جَٓاءَتْهُمْ اٰيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُب۪ينٌۚ ﴿١٣﴾

NEML SÛRESİ: 27

Neml sûresi Mekke'de 48. Sûre olarak inmiştir; 93 âyettir. Bu sûrenin 18. âyetinde karıncadan söz edildiği için sûre bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Tâ. Sîn. İşte bunlar, bu Kur'an'ın ve açıklayıcı Kitabın (Levh-ı Mahfûz'un, Kur'an'ın) âyetleridir.

2. Bu âyetler,(Tevhaid imanı ile)iman edenler için bir hidâyet ve bir müjdedir.

3. O iman edenler ki, namazı gereğince kılarlar; zekâtı da verirler. Âhırete kesin olarak inananlar da onlardır.

4. Şüphesiz o kimseler ki, âhırete inanmazlar, Biz, onların (kötü) işlerini kendilerine süslü (cazip) göstermişizdir. (Onlar, akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanma-

yıp nefsin kötü isteklerinin tutsağı oldukları için, Biz de isteklerini yarattık.) Onun için onlar bocalamaktadırlar. (Onlar,hayret ve şaşkınlık içinde bu işlerle maşgul olup körü körüne onlara tamamen dalarlar: onların fayda ve zararlarını hiç düşünmezler. Yahut onlar dalâlet ve sapkınlıkta bocalar, dururlar.)

5. İşte onlar o kimselerdir ki, azabın en kötüsü onlar içindir; öbür dünyada en çok zarara uğrayanlar da onlardır.

6. Ve ey Muhammed! Hiç şüphesiz bu Kur'an, Hakîm (her sözünde ve işinde hikmet bulunan), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Allah tarafından sana veriliyor.

7. Hani bir zamanlar Musa, (Medyen'den Mısır'a giderken yolda soğuk ve karanlık bir gecede) ailesine (eşine) demişti ki: "Ben gerçekten uzakta bir ateş gördüm; varıp (kaybettiğimiz yolumuz hakkında) oradan size bir haber gitireceğim; ya da size yanar bir ateş parçası (bir meş'ale) getireceğim ki, ısınasınız."

8. Musa, ateşin yanına varınca, kendisine şöyle seslenilmişti: "Ateşin başındaki (Musa) de, çevresindekiler (melekler) de (yahut ateşin bulunduğu mekân da, onun çevresindeki bütün Şam bölgesi de) mübarek kılınmıştır. Ve Âlemlerin Rabb'i olan Allah, her türlü eksikliklerden münezzehtir."

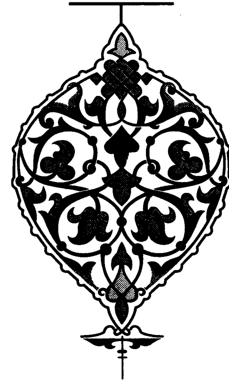
9. "Ey Musa! Şu muhakkak ki, Ben, Azîz (mutlak galip), Hakîm (her işinde hikmet bulunan) Allah'ım!"

10. "Ve asânı (yere) at! "Musa, asânın çevik bir yılan gibi seğirttiğini görünce, arkasını dönüp kaçtı; bir daha arkasına da bakmadı. (Allah buyurdu ki:) "Ey Musa! Korkma! Çünkü peygamberler, Benim huzurumda (onlara vahiy nâzil olurken) asla korkmaz (onlar için Benim yanımda kötü bir âkıbet yoktur)."

11. "Ancak her kim, (senin gibi kasıt olmaksızın bir Kıbtî'yi öldürmesi gibi) zulmeder (zulmettiğini sanır /Kasas: 16), sonra işlediği kötülük yerine iyilik yaparsa, bilsin ki, Ben, gerçekten Ğafûr'um (çok bağışlacıyım), Rahîm'im (çok merhametliyim)."

12. "Elini de koynuna sok da, kusursuz (alaca hastalığı olmaksızın) ışık saçan bembeyaz olarak çıkıversin. Sen, dokuz mucize ile, Firavun ve kavmine git. Çünkü onlar gerçekten yoldan çıkmış bir toplumdur."

13. Nihâyet mucizelerimiz bütün açıklığı ile kendilerine erişince, onlar: "İşte bu apaçık bir büyüdür" dediler.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا
وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلٰى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ
الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾
وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتّٰى إِذَا أَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ
أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَأَنْ
أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰيهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ
﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ
مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ
أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ
بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

14. Vicdanları bunların doğruluğunu (Allah katından olduğunu) kesin olarak bildiği halde zulüm ve kibirlerinden ötürü onları yine inkâr ettiler. Ama bir bak, o bozguncuların sonu nice olmuştur!

15. Ant olsun ki, Biz, Davud'a ve Süleyman'a ise özel bir ilim verdik. Onlar da dediler ki: "Mü'min kullarından birçoğuna bizi üstün kılan Allah'a hamdolsun!"

16. Süleyman da, Davud'a (peygamberlikte, ilimde, hükümdarlıkta) vâris oldu ve dedi ki: "Ey insanlar! Bize kuşdili (kuşların seslerinin anlamı) öğretildi ve bize her şeyden (peygamberlerin, hükümdarların sahip oldukları her nimetten) bir nasip verildi. Hiç şüphesi bu, apaçık lütfun ta kendisidir."

17. Ve Süleyman'ın cinlerden (şeytan diye de vasıflandırılan savaş esirlerinden, sanatkâr işçilerden), insanlardan ve (eğitilmiş) kuşlardan oluşan ordusu (bir sefer için) toplanıp sevkedilmişti. İşte onlar (öndekiler ile arkadakiler arasında mesafe bırakmadan) düzen içinde sevkediliyorlardı.

18. Nihâyet Karınca Vadisi'ne vardıklarında, bir dişi karınca: "Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin; Süleyman ve ordusu farkına varmadan sakın, sizi ezmesin!" dedi. (Yahut bu manaya gelen hareketlerde bulunmuştu.)

19. Süleyman da, onun bu sözünden (hareketinden) dolayı gülümsedi ve dedi ki: "Ey Rabb'im! Bana ve ana-babama verdiğin nimete şükretmeyi ve hoşnut olacağın iyi işler yapmayı bana ilhâm eyle ve rahmetinle beni saalih kullarının arasına dâhil eyle!"

20. Süleyman bir de kuşları yokladı; sonra dedi ki: "Hüdhüdü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?"

21. "O, hiç şüphesiz ya mazeretine dair bana apaçık bir kanıt getirecek; ya da kesenkes ona pek şiddetli (ağır) bir ceza vereceğim veya da hiç kuşkusuz boğazlayacağım onu!"

22. Sonra biraz bekleyince (hüdhüd geldi) de, dedi ki: "Ben, senin vâkıf olmadığın bir şeye vâkıf oldum ve Sebe'den sana önemli kesin bir haber getirdim."

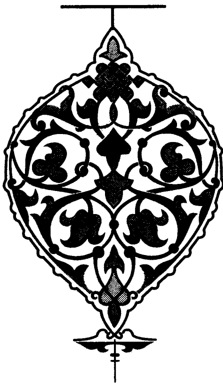
(16) Hz. Süleyman, dokuz kardeşi arasından kendisi, babası Hz. Davud'a peygamberlikte, ilimde, hü-

kümdarlıkta vâris olup onun yerine geçti ve Allah'ın nimetini bildirmek bağlamında bunları söyledi.

Hz. Süleyman'a öğretilen kuşdili, seslerin birbirinden ayırtedilip her sesin anlam va amacının anlaşılmasıdır.

(17) Cinler, ya da "cin insanlar" diye vasıflandırılan sanatkâr işçiler, Hz. Süleyman için kalın ipekten özel bir halı dokumuşlardı. Cinlerin marifetiyle (sanatkâr işçilerin icat ettikleri bir sistemle) bu halı, altında körüklerle meydana getirilen şiddetli rüzgâr ile havaya kalkıyor ve açılan yelkenleriyle havada uçuyordu.

(21) Hz. Süleyman'ın, mazeretini ispat etmemesi halinde hüdhüd için düşündüğü pek ağır ceza, hüdhüdün tüylerini yolup onu tüysüz olarak şiddetli güneşe bırakmak, ya da onu zıddı, hiç hoşlanmadığı, geçinemediği diğer bir kuş ile aynı kafese koymak veya da onu sevdiğinden ayırmak idi.

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾
أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ
مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾ اذْهَبْ
بِكِتَابِي هَٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾
قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي
مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ
قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُوا نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ
شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ
إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ
أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ
إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

23. "Ben gerçekten (orada) bir kadın gördüm; bu kadın onlara (Sebe' halkına) hükmediyor; kendisine (hükümdarların gereksinim duydukları) her şey de verilmiş; muazzam bir tahtı da var."

24. "Onu da, halkını da Allah'tan başka güneşe de secde eder (tapar) buldum; şeytan da, yaptıklarını kendilerine süslü göstermiş de, onları doğru yoldan alıkoymuştur. İşte bundan dolayı onlar hidâyete eremiyorlar."

25. "Şeytan, şu göklerde ve bu yerde gizli bulunanları (yıldızları, yağmurları, bitkileri) açığa çıkaran, gizli tuttuklarınızı da, açığa vurduklarınızı da bilen Allah'a, yalnız Ona secde etmesinler diye bunu yapıyor. (Yahut onlar, şu göklerde ve bu yerde gizli bulunanları açığa çıkaran, gizli tuttuklarınızı da, açığa vurduklarınızı da bilen Allah'a, yalnız Ona secde etmek yolunu bulamıyorlar)."

26. "O Allah ki, Kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, muazzam Arş'ın sahibidir."

27. Süleyman, hüdhüde dedii ki: "Bakacağız; doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mı oldun?"

28. "Haydi, şu mektubumu götür de, onlara bırak; sonra onlardan yakın bir yere çekil de, bak; ne cevap verecekler (birbirlerine ne diyecekler)?"

29. (Süleyman'ın mektubunu okuyan) o kadın (Sebe' kraliçesi) dedi ki: "Beyler, gerçekten bana pek önemli bir mektup bırakılmıştır."

30. "Bu mektup, gerçekten Süleyman'dandır ve aynen şöyledir: 'Bismillahirrahmânirrahîm (Rahmân /çok bağişlayıcı ve Rahîm / çok esirgeyici) olan Allah'ın adıyla!..'

31. 'Sakın, bana karşı gelmeyin ve Müslüman olarak (teslimiyet göstererek) bana gelin!"

32. O kadın (Kraliçe Belkıs) dedi ki: "Beyler, bu işimde bana, yapmam gerekeni söyleyin. Şimdiye kadar siz benim yanımda olmadan (sizin fikrinizi almadan) hiçbir iş için kesin karar vermiş değilim."

33. Onlar (beyler) dediler ki: "Bizler güçlü kimseler ve çetin savaşçılarız. Yine de emir ve ferman senindir. Artık neyi emredeceksen, sen bak!"

34. O kadın (Kıraliçe Belkıs) dedi ki: "Bu hükümdarlar, (savaşla) bir kente girdiler mi, orayı tahrip ederler ve azizlerini zelil yaparlar. İşte bize de (galip gelirlerse) böyle yaparlar. (Bunlar hep böyle yaparlar.)"

35. "Ben de onlara bir armağan göndereyim de, bakalım, elçilerimiz nasıl bir haberle dönecekler?"

فَلَمَّا جَٓاءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَٓا اٰتٰينِيَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِمَّٓا اٰتٰيكُمْ بَلْ
اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ اِرْجِعْ اِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ
بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَٓا اَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَؤُا
اَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ اَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عِفْرِيتٌ مِنَ الْجِنِّ
اَنَا اٰتِيكَ بِهِ قَبْلَ اَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَاِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ اَمِينٌ ﴿٣٩﴾
قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ اَنَا اٰتِيكَ بِهِ قَبْلَ اَنْ يَرْتَدَّ اِلَيْكَ
طَرْفُكَ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي
ءَاَشْكُرُ اَمْ اَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ
رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ اَتَهْتَدِي اَمْ تَكُونُ
مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَٓاءَتْ قِيلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ
كَاَنَّهُ هُوَ وَاُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا
مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾
قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ
عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ اِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ
اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

36. Nihâyet elçi (hediyelerle) Süley-man'a gelince, Süleyman dedi ki: "Siz bana malî yardımda bulunmak istiyorsunuz? Oysaki Allah'ın bana verdiği (peygamberlik ve büyük hükümdarlık), size verdiğinden daha hayırlıdır. Hayır! Hediyenizle yalnız siz kendiniz seviniyorsunuz."

37. "Ey elçi! Haydi, sen (hediyelerinizle) geri onların yanına dön! Ant olsun ki, biz, sonra onların asla karşı koyamayacakları bir ordu ile kesenkes üzerlerine geleceğiz; yine ant olsun ki, biz, onları kesenkes yurtlarından hor ve zelil olarak çıkaracağız."

38. Süleyman, (danışmanlarına, devlet erkânına) dedi ki: "Beyler, onlar Müslüman olarak (teslimiyet göstererek) bana gelmeden önce hanginiz o kadının (Kraliçe Belkıs'ın) tahtını (yahut o pek ünlü tahtının bir benzerini) bana getirebilir?"

39. Cinlerden bir ifrit (yahut cin, şeytan

olarak vasıflandırdıkları sanatkârlardan büyük bir usta) dedi ki: "Daha sen (öğleye kadar sürecek) meclisinden kalkmadan ben onu (benzerini) sana getiririm ve hiç kuşkusuz buna gücüm yeterlidir; ben güvenilir biriyim."

40. Kendisine Kitaptan (Kutsal Kitaplardan, Levh-ı Mahfûz'dan) özel bir bilgi verilmiş olan (İsm-i A'zam'ı bilen veziri Âsaf bin Berahya) dedi ki: "Sen gözünü açıp kapamadan (en kısa zamanda) ben onu sana getiririm." Süleyman, o tahtın, yanı başında kurulduğunu görünce, dedi ki: "İşte bu, Rabb'imin lütfundandır; bakalım şükür mü edeceğim, yoksa nankörlük mü edeceğim, diye beni sınamak içindir. Zaten her kim, şükredecek olursa, ancak kendisi için şükretmiş olur; her kim de, nankörlük edecek olursa, bilsin ki, Rabb'im gerçekten Ğaniyy'dir (mutlak olarak müstağnidir), Kerîm'dir (lütf-ü keremi sonsuzdur)."

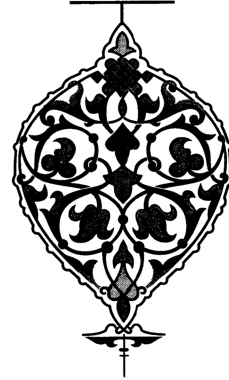
41. "Kendisine (Belkıs'a) karşı, onun tahtını hiç bilmiyormuş gibi davranın! Bakalım; (ibret alıp) hidâyete erecek mi, yoksa hidâyete ermeyenlerden mi olacak?"

42. Nihâyet o (Kraliçe), oraya gelince (ve tahtı gördüğünde şaşırınca), kendisine: "Yoksa senin tahtın da böyle mi?" denildi. O (Kraliçe) dedi ki: "Tıpkı o! Zaten bize bundan önce de (Allah'ın kudretinin kemaline, senin Allah'ın Elçisi olduğuna dair) bilgi verilmiştir ve biz Müslüman olmuşuzdur". (Yahut Süleyman, Belkıs'ın ilmini, irfanını ve imanının işaretlerini görünce, dedi ki: Kraliçeden önce bize bu ilim verilmiş ve biz Müslüman olmuşuzdur.)

43. Bu kadını (Kraliçe'yi) da, Allah'tan başka da taptığı şeyler, (bu zamana değin hak dinden) alıkoymuştu. Çünkü o, gerçekten kâfir bir toplumdan idi.

44. Ona (Kraliçe Belkıs'a): "Buyur, saraya (yahut sarayın avlusuna) gir!" denildi. O (Kraliçe, girip de, suyun üstüne sırça döşenmiş) zemini görünce, onu derin bir su sandı ve baldırlarını sıvamaya başladı." Süleyman dedi ki: "Bu gerçekten sırçalardan yapılmış sağlam, şeffaf bir saraydır."

O (Kraliçe Belkıs) dedii ki: "Ey Rabb'im! Ben gerçekten (şimdiye kadar) kendime yazık etmişim. Ben de, Süleyman'la beraber Âlemlerin Rabb'i olan Allah'a teslim oldum."

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَٓا اِلٰى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا
هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ
بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾
قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَٓائِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ
بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِى الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ
رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِى الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا
بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَاَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّه۪ مَا شَهِدْنَا
مَهْلِكَ اَهْلِه۪ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا
وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ اَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ
اَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا اِنَّ فِى
ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَاَنْجَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِه۪ٓ اَتَأْتُونَ
الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾ اَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ
شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَٓاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾

45. Ant olsun ki, Semûd halkına da, yalnız Allah'a tapın! diye kardeşleri (soydaşları) Saalih'i göndermiştik. Onlar ise, o aralık (mü'min ve kâfir olmak üzere) iki fırkaya ayrılıp birbirleriyle çekişmeye başlamışlardı.

46. Saalih dedi ki: "Ey halkım! Niçin iyilikten (tövbe ve rahmetten) önce kötülüğe (azaba) acele ediyorsunuz? (Eğer söylediğin gerçek ise, haydi, bizi tehdit edip durduğun azabı getir! diyorsunuz) Allah'tan bağışlanma dileseniz! Olur ki, esirgenmiş olursunuz."

47. Onun halkı dediler ki: "Sen ve senin yanındakiler bize uğrsuzluk getirdiniz!" Saalih dedi ki: "Uğursuzluğunuz Allah katındandır (Allah'ın takdiridir. Yahut Allah katında yazılı olan kötü davranışlarınızdandır). Hayır! Siz imtihan edilen bir güruhsunuz."

48. O kentde (Semûd kentinde) de dokuz kişi vardı ki, bunlar ortalıkta hep bozgunculuk yapıyorlar ve hiçbir ıslah işinde bulunmuyorlardı.

49. Onlar, Allah'a ant içerek birbirlerine dediler ki: "Biz kesenkes Saalih'e ve ailesine gece baskını yapıp hepsini öldüreceğiz; sonra da onun hakkını arayan velisine kesenkes diyeceğiz ki; biz Saalih ailesinin katledilişi sırasında oralarda değildik ve hiç kuşkusuz biz doğru söylemekteyiz."

50. Onlar, böyle bir şer planı yapmışlardı; Biz de onların şer planına karşı bir plan yapmıştık (bunu onların helakine sebep kılmıştık).Onlar ise, bunun hiç farkında değillerdi.

51. İşte bak, onların şer planlarının sonucu nice oldu: Biz onları ve kavimlerini toptan helâk etmişizdir.

52. İşte zulümleri yüzünden çökmüş evleri! Hiç şüphe yok ki, anlayan bir toplum için bunda büyük bir ibret dersi vardır.

53. Biz, (Tevhid imanı ile) iman etmiş ve Allah'ın buyruklarına muhalefet etmekten sakınanları ise kurtarmıştık.

54. Lût'u da (halkına peygamber olarak) göndermiştik. Hani bir zaman Lût, kavmine demişti ki: "Siz bile, bile (göz göre, göre) bu hayâsızlığı yapacak mısınız?" (A'raf:83)

55. "Şüphesiz siz gerçekten, kadınların dışında erkeklere şehvetle yaklaşıyorsunuz öyle mi? Hayır! Cehâletle hareket eden bir güruhsunuz."

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوا اٰلَ لُوطٍ
مِنْ قَرْيَتِكُمْ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَاَنْجَيْنَاهُ
وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَاَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَٓاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ
لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفٰى آٰللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ
لَكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَنْبَتْنَا بِهِ حَدَٓائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ
مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ هُمْ
قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾ اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ
خِلَالَهَٓا اَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ
حَاجِزًا ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ اَمَّنْ
يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّٓوءَ وَيَجْعَلُكُمْ
خُلَفَٓاءَ الْاَرْضِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ اَمَّنْ
يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ تَعَالَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

56. Buna (bu uyarılara) karşın Lût'un kavminin cevabı ancak şu olmuştu: "Lût'gilleri memleketinizden çıkarın; çünkü onlar, (bizim yaptıklarımızı pislik sayıp ondan) çok temiz kalmak isteyen insanlarmış."

57. Sonunda Biz, Lût ve ailesini kurtarmıştık; yalnız karısı müstesna; onu geride azapta kalanlardan takdir buyurmuştuk.

58. Ve Biz, onların üzerine pek müthiş bir yağmur (taş) yağdırmıştık. İşte o uyarılanların (ve uyarılara kulak vermeyenlerin) yağmuru ne kötü olmuştu!

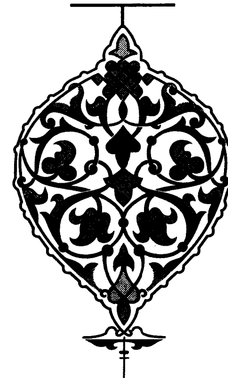
59. Ey Muhammed! De ki: "El- Hamdu li'llah (Allah'a hamd olsun)! Onun seçkinlediği kullara (peygamberlere, Muhammed'in Ashabına) da selam olsun!" Allah mı hayırlıdır, yoksa onların Allah'a ortak koştukları mı?

60. Yoksa şu gökleri ve bu yeri yaratmış olan ve size şu gökten bir su indiren mi hayırlıdır? İşte Biz o su ile, duvarlarla çevrili güzel, güzel bahçeler meydana getirmişizdir. Bu bahçelerin ağaçlarını bitirmeye asla gücünüz yetmezdi. Allah'tan başka bir tanrı mı var! Hayır! Onlar haktan (Tevhidden) yan çizen (Allah'a ortak koşan) bir güruhtur.

61. Yoksa bu yeryüzünü (canlılar için) bir karargâh (yaşamaya elverişli) kılmış olan, (toprakları) arasında ırmaklar meydana getirmiş olan, yerin sarsılmaması içim yüksek dağlar yaratmış olan ve o iki deniz (acı deniz ile tatlı deniz) arasına engel koymuş olan mı hayırlıdır? Allah'ın yanı sıra başka bir tanrı mı var! Hayır! Onların pek çoğu (Allah'ın birliğini, hakkı) bilmiyorlar.

62. Yoksa Kendisine yalvardığında çaresize yardım eden (yakarışına karşılık veren) ve sıkıntısını kaldıran mı ve sizi yeryüzünün halifeleri (hâkimleri) kılmış olan mı hayırlıdır? Allah'ın yanı sıra başka bir tanrı mı var! Siz ne kadar az düşünüp öğütleniyorsunuz!

63. Yoksa karaların ve denizlerin karanlıklarında, (bilinmeyen yollarında geceleri yıldızlarla, gündüzleri de diğer işaretlerle) size yolunuzu bulduran ve yağmurun önünde rüzgârları müjdeci olarak gönderen mi hayırlıdır? Allah'ın yanı sıra başka bir tanrı mı var! Allah, onların koştukları ortaklardan pek münezzehtir.

اَمَّنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ
ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾ قُلْ
لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ وَمَا يَشْعُرُونَ
اَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ
مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا ءَاِذَا كُنَّا تُرَابًا
وَاٰبَاؤُنَا اَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَاؤُنَا
مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ
فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا
تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسٰى اَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ
الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ
وَالْاَرْضِ اِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ
عَلٰى بَنِي اِسْرَاءِيلَ اَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

64. (Onlar mı hayırlıdır), yoksa ilkin yaratmış olan, (hayatı sonra erdirdikten) sonra yaratmayı tekrar edecek olan ve şu gökten ve bu yerden size rızk veren mi hayırlıdır? Allah'ın yanı sıra başka bir tanrı mı var! De ki; eğer doğru sözlü kimseler iseniz, haydin, kesin delilinizi getirin!

65. De ki: Bütün göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka hiç kimse bilmez. Onlar ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.

66. Hayır! Onların öbür dünya hakkındaki bilgileri eksik kalmıştır. Hayır! Onlar, ondan (öbür dünyanın bedenî hayatından) şüphe içindedirler. Hayır! Onlar, öbür dünyadan (sanki) kördürler (gözleri kapalıdır).

67. Bir de, küfrde direnenler dediler ki: "Biz ve atalarımız toprak olunca (olduktan sonra) mı kesenkes diriltilip mezardan çıkarılacağız?"

68. Ant olsun ki, biz ve daha önce atalarımız bununla tehdit olunmuşuzdur. Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir.

69. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Yeryüzünde dolaşın da, mücrimlerin (suçluların) sonu nice olmuştur, bir görün!"

70. Ey Muhammed! Sakın, onlardan (yalanlamalarından, yüz çevirmelerinden) dolayı kaygılanma ve sakın, onların şer planları senin canını sıkmasın!

71. Yine, onlar derler ki: "Eğer doğru sözlü kimseler iseniz, (söyleyin bize;) bu tehdit konusu azap ne zaman gerçekleşecek?"

72. De ki: "Çabuk gelmesini istediğiniz azabın bir kısmı belki size yaklaşmıştır."

73. Ve hiç kuşkusuz senin Rabb'in, bütün insanlara lütf-u kerem sahibidir; ancak insanların pek çoğu şükretmezler.

74. Yine, hiç şüphe yok ki, senin Rabb'in, onların kalplerinin gizlediklerini de, onların açığa vurduklarını da bilir.

75. Şu gökte ve bu yerde hiçbir gayb (görünmeyen, bilinmeyen) yoktur ki, o, Açıklayıcı Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) bulunmasın.

76. Kuşkusuz bu Kur'an, İsrail Oğulları'nın, hakkında anlaşmazlığa düştükleri konuların pek çoğunu anlatmaktadır (aydınlatmaktadır).

وَاِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٧٧﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَقْض۪ي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِه۪ۚ وَهُوَ
الْعَز۪يزُ الْعَل۪يمُۚ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُب۪ينِ ﴿٧٩﴾ اِنَّكَ
لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَٓاءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِر۪ينَ ﴿٨٠﴾
وَمَٓا اَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْۜ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا فَهُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَٓابَّةً مِنَ الْاَرْضِ
تُكَلِّمُهُمْۙ اَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِاٰيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ
نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِاٰيَاتِنَا فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُ۫ قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيَات۪ي وَلَمْ تُح۪يطُوا بِهَا
عِلْمًا اَمَّاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا
فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَسْكُنُوا ف۪يهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾
وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِي
الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَٓاءَ اللّٰهُۜ وَكُلٌّ اَتَوْهُ دَاخِر۪ينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى
الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِۜ صُنْعَ اللّٰهِ
الَّذ۪ٓي اَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍۜ اِنَّهُ خَب۪يرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

77. Yine, hiç şüphe yok ki, bu Kur'an, mü'minlere bir hidâyet rehberi ve rahmettir.

78. Ey Muhammed! Senin Rabb'in onlar (İsrail Oğulları) arasında elbette hükmünü verecektir. Zaten Allah, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

79. Öyleyse sen yalnız Allah'a tevekkül et (güven, dayan); çünkü sen gerçekten apaçık olan hak üzeresin.

80. Şüphesiz sen ölülere sesini işittiremezsin; arkalarını dönüp gittikleri zaman o sağırlara (sanki sağır olanlara) da çağrını duyuramazsın.

81. Yine, sen, körleri (sanki kör olanları) sapkınlıklarından kurtarıp hidâyete erdirecek değilsin; sen ancak âyetlerimize iman edenlere duyurabilirsin. İşte onlar Müslüman'lardır (kendilerini hakka teslim etmiş olanlardır).

82. O söz (Allah'ın kıyamet sözü), onların aleyhine olarak gerçekleşeceği zaman, onlara yerden müthiş bir Dâbbe (yaratık) çıkaracağız da, gerçekten (mü'min geçinen bazı) insanların, âyetlerimize kesin olarak iman etmediklerini mevcut insanlara söyleyecektir.

83. O gün (kıyamet günü) her ümmetten âyetlerimizi yalan saymış olan grubu (yahut âyetlerimizi yalan sayanlardan, onların önderleri olan bir güruhu) diriltip mahşere sevkedeceğiz; işte onlar, (öndekiler ile arkadakiler arasında aralık bırakılmadan) toplu halde hesap yerine sevkedileceklerdir.

84. Nihâyet onlar (hesap yerine) gelince, Allah buyuracak ki: "Siz Benim âyetlerimi bilgi ile kavramadan yalan saydınız öyle mi? Yoksa yaptığınız ne idi?"

85. Ve zulümleri sebebiyle aleyhlerinde sabit olan hüküm gerçekleşmiştir. Artık onlar (mazeret beyanı için) konuşamazlar.

86. Görmediler mi ki, Biz, dinlensinler diye geceyi (karanlık) ve (çalışsınlar diye) gündüzü aydınlık kılmışızdır. Hiç şüphe yok ki, iman eden bir toplum için bunda birçok büyük deliller vardır.

87. Ve Sûr'a üfürüleceği gün artık Allah'ın diledikleri bir yana, bütün göklerde olanlar ve yerde bulunanlar dehşete kapılır; hepsi de zelil olarak hesap yerine gelirler.

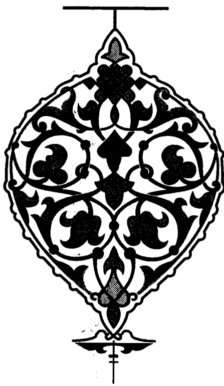
88. Sen dağları da öyle görürsün ki, yerlerinde donuk gibi sabit sanırsın; oysaki onlar bulutların geçmesi gibi geçiyorlar. Bu, her şeyi yerli yerince mükemmel yapan Allah'ın harika sanatıdır. Çünkü O, şüphesiz bütün yaptıklarınızdan hakkıyla

haberdardır.

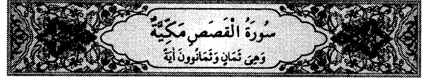
(82) Birçok Tefsirde, bu Dâbbe'yi, kıyametin on büyük alâmetinden biri olan Dâbbetü'l Arz olarak açıklanmaktdır. Birbirinden farklı olarak rivâyet edilen hadislerde kıyametin on büyük alâmeti şunlardır: güneşin batıdan doğması, Büyük bir dumanın çıkması, Dâbbetü'l Arz'ın çıkması, Ye'cûc ile Me'cûc'ün çıkması, İsa bin Meryem'in (S.) gelmesi, Deccâl'in çıkması, biri batıda, biri doğuda, biri de Arap Yarımadası'ında olmak üzere üç büyük deprem, Aden'den (Yemen'den) bir ateşin çıkması.

Dâbbetü'l Arz'ın vasıfları, nasıl bir yaratık olduğu hususnda da değişik rivâyetler, açıklamalar vardır. Bu Dâbbe'nin Mescid-i Haram'ın bir köşesinden veya Safâ Tepesi'nden çıkacağı rivâyet edilmektedir. Rivâyetlere göre, Dâbbe, Hz. Musa'nın Asâsı ile Hz. Süleyman'ın Mührünü yanında taşıyarak mü'minlere Asâ ile alınlarından, kâfirlere de mühür ile burunlarından dokunacak ve bunun sonucu olarak da mü'minlerin yüzleri nûr gibi parlayacak; kâfirlerin yüzleri ise kapkara olacak.

Hz. Ali'den (R.) gelen bir rivâyete göre ise, Dâbbe, insan sıfatındadır. Ve âyetten anşıldığı üzere bu Dâbbe, kendilerini mü'min sanıp, fakat aslında şirke batmış olan Müslüman'ları uyaracak.

مَنْ جَٓاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَاۚ وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ اٰمِنُونَ ﴿٨٩﴾
وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِۜ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ اِنَّمَٓا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذ۪ي
حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍۘ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْمُسْلِم۪ينَۙ ﴿٩١﴾ وَاَنْ
اَتْلُوَا الْقُرْاٰنَۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَد۪ي لِنَفْسِه۪ۚ وَمَنْ ضَلَّ
فَقُلْ اِنَّمَٓا اَنَا۬ مِنَ الْمُنْذِر۪ينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُر۪يكُمْ
اٰيَاتِه۪ فَتَعْرِفُونَهَاۜ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
طٰسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْمُب۪ينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَاِ
مُوسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ
وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعاً يَسْتَضْعِفُ طَٓائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَٓاءَهُمْ وَيَسْتَحْي۪
نِسَٓاءَهُمْۜ اِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِد۪ينَ ﴿٤﴾ وَنُر۪يدُ اَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذ۪ينَ
اسْتُضْعِفُوا فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِث۪ينَۙ ﴿٥﴾

89. Her kim, güzel amel ile Allah'ın huzuruna gelecek olursa, ona, daha iyisinin mükâfatı verilir ve onlar o gün büyük korkudan güven içindedirler.

90. Her kim de kötü amel ile Allah'ın huzuruna gelecek olursa, işte o da yüz üstü ateşe atılacak. "Siz ancak yaptıklarınızın karşılığını bulacaksınız" (denilecek).

91. (De ki:) Bana buyurulan, yalnız, bu kentin (Mek-ke'nin) Rabb'ine tapmaktır. Bu kenti dokunulmaz (kutlu) kılan da Odur; her şey de Onundur. Ve ben Müslüman olmakla emrolundum.

92. Yine, ben, Kur'an okumakla emrolundum. Artık her kim, doğru yolu tutacak olursa, işte o, kendi için doğru yolu tutmuş olur; her kim de, sapıtacak olursa, işte ona de ki: "Ben, yalnız uyarıcılardanım."

93. Ve de ki: El-Hamdı li'llah (Allah'a

hamd olsun) ! O, âyetlerini (bu dünyada ve öbür dünyada) size gösterecek; siz de onları tanıyacaksınız. Ey Muhammed! Senin Rabb'in, sizin yaptıklarınızdan (onların yaptıklarından) habersiz değildir.

KASAS SÛRESİ: 28

Kasas sûresi Mekke'de nâzil olmuştur; 88 âyettir. Kasas, olup biten olaylar, hikâyeler demektir. Sûre, adını 25. âyetten almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Tâ. Sîn. Mîm.

2. İşte bunlar, apaçık (hakkı apaçık anlatan) Kitabın âyetleridir.

3. Biz,(Tevhde)iman eden bir toplumun yararlanması için, Musa ile Firavun'un haberlerinden bir kısmını gerçek olarak (Cebrâil'in okumasıyla) sana okuyoruz.

4. Gerçekten Firavun, o ülkede (Mısır'da) azmış; oranın halkını sınıflara ayırmıştı; onlardan bir sınıfı (İsrail Oğulları'nı) güçsüz düşürüp eziyordu; (İsrail Oğulları'nın, kendi aralarında, Hz. İbrahim'in müjdelediği kurtarıcının yakın olduğunu konuştuklarını haber alması üzerine,yeni doğan) oğullarını boğazlıyor; kızlarını ise sağ bırakıyordu. Çünkü Firavun, gerçekten büyük bozgunculardandı.

5. Biz ise, o ülkede güçsüz(köle) yapılanlara lütufta bulunmak, onları (hayırda) önderler yapmak ve kendilerini (atalarının yurduna) vâris kılmak istiyorduk.

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَاَوْحَيْنَا اِلٰى اُمِّ مُوسٰى
اَنْ اَرْضِعِيهِ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيهِ فِى الْيَمِّ وَلَا تَخَافِى
وَلَا تَحْزَنِى اِنَّا رَادُّوهُ اِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
فَالْتَقَطَهُ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا
اِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
وَقَالَتِ امْرَاَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِى وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ
عَسٰى اَنْ يَنْفَعَنَا اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾
وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ مُوسٰى فَارِغًا اِنْ كَادَتْ لَتُبْدِى بِهِ لَوْلَا اَنْ
رَبَطْنَا عَلٰى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِاُخْتِهِ
قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾
وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ اَدُلُّكُمْ
عَلٰى اَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾
فَرَدَدْنَاهُ اِلٰى اُمِّهِ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ
وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

6. Ve onları o topraklara (atalarının yurduna) hâkim kılmak, Firavun ile (veziri) Hâman'a ve onların askerlerine, onlardan (İsrail Oğulları'ndan) korktukları âkıbeti göstermek istiyorduk.

7. Biz, Musa'nın annesinin gönlüne de şunu bildirmiştik: Onu emzir; sonra kendisine bir fenalık geleceğinden endişe ettiğin zaman, onu deryaya (Nil nehrine) bırakıver ve korkma; üzülme; çünkü Biz onu sana mutlaka geri döndüreceğiz ve onu peygamberlerden kılacağız.

8. Derken, Firavun ailesi, sonunda kendilerine bir düşman ve keder kaynağı olmak üzere onu sahipsiz olarak bulup aldılar. Doğrusu Firavun, (veziri) Hâman ve onların askerleri yanılgı içinde idiler. (Önce Musa için binlerce bebek katlettiler; şimdi de korktukları âkıbeti gerleştirecek çocuğu kendileri büyütüyorlardı. Yahut onlar günahkâr oldukları için, Allah da, onlara,

düşmanlarını kendi elleriyle büyütme cezasını veriyordu.)

9. Firavun'un karısı da (onu öldürmek isteyen Firavun'a) demişti ki: "Bu çocuk, senin için de, benim için de göz aydınlığıdır; sakın, onu öldürmeyin; olur ki, bize faydası olur, yahut onu evlat ediniriz." Oysaki onlar (olup bitenleri, olacakları) bilmiyorlardı.

10. Musa'nın annesinin gönlü ise, bomboş sabahladı (evladından ayrılınca büyük bir boşluk hissetti. Çocuğunun Firavun'un eline düştüğünü haber alınca, korku ve hayretten aklı, fikri gitti). Eğer (vaadimize) inananlardan olması için gönlünü pekiştirmemiş olsaydık, neredeyse Musa'nın halini açığa vuracaktı.

11. Ve annesi, Musa'nın ablasına: "Onun izini takip et!" dedi. Bunun üzerine ablası, onlar farkına varmadan uzaktan onu gözetledi.

12. Biz de, süt anaların sütlerini emmeyi daha önce (ablası gelmeden, yahut emzirmek için annesine verilmeden önce) Musa'ya haram kıldık. Bunun üzerine ablası (onlara) dedi ki: "Sizin için ona bakacak, hem de ona iyi duygular besleyecek bir aile göstereyim mi?"

13. Böylece Biz onu anasına geri döndürdük ki, gözü aydın olsun, üzülmesin ve Allah'ın vaadinin kesinlikle hak olduğunu bilsin. Yine de insanların pek çoğu, (Allah'ın vaadini, hükümlerini ve güzel sonuçlarını) bilmezler.

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاسْتَوٰى اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذٰلِكَ نَجْزِى
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلٰى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ
فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ
فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسٰى
فَقَضٰى عَلَيْهِ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿١٥﴾
قَالَ رَبِّ اِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَاغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا اَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ اَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾
فَاَصْبَحَ فِى الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِى اسْتَنْصَرَهُ
بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسٰى اِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُبِينٌ ﴿١٨﴾
فَلَمَّا اَنْ اَرَادَ اَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسٰى اَتُرِيدُ
اَنْ تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ اِنْ تُرِيدُ اِلَّا اَنْ تَكُونَ
جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيدُ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ
مِنْ اَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعٰى قَالَ يَا مُوسٰى اِنَّ الْمَلَاَ يَاْتَمِرُونَ بِكَ
لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ اِنِّى لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا
خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

14. Musa, olgunlaşıp kemale erince de, Biz ona hüküm (peygamberlik) ve ilim (yahut peygamberlik vermeden önce ona hikmet ve ilim) verdik. Zaten Biz, gereğince iyilik edenleri işte böyle mükâfatlandırırız.

15. Bir gün de Musa, halkının gaflette (beklemediğ bir zaman olan öğle istirahatinde, yahut akşam ile yatsı arasında) bulunduğu bir sırada (Firavun sarayından inip) o kentin içine (yahut civar kentlerden birine) girdi. Derken, orada biri kendi yarânından (İsrail Oğulları'ndan), diğeri de düşmanlarından olan iki adamın dövüştüklerini gördü. İşte o yarânından olan kimse, düşmanlarından olana karşı Musa'dan yardım istedi. Bunun üzerine Musa, adama bir yumruk attı da, onu öldürüverdi. Musa dedi ki: "Bu, şeytanın işindendir; çünkü o, gerçekten saptırıcı apaçık bir düşmandır."

16. Musa dedi ki: "Ey Rabb'im! Doğrusu ben kendime zulmettim. Artık Sen beni

bağışla!" İşte Allah da onu bağışladı. Çünkü O, gerçekten yegâne Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

17. Musa dedi ki: "Rabb'im, bana bahşettiğin nimet hakkı için, ben artık suçlulara asla arka çıkmayacağım!"

18. Musa, bundan sonra o kentte korku içinde etrafı gözetleyerek sabahladı. Bir de baktı ki, dün kendisinden yardım isteyen adam, yine kendisini yardıma çağırıyor. Musa ona dedi ki: "Hiç kuşkusuz sen apaçık bir azgınsın."

19. Bunun üzerine Musa, ikisinin (Kıbtî'lerden olduğu için kendisinin ve soydaşının) düşmanı olan adamı yakalamak isteyince, o adam (soydaşı, kendisini yakalayacağını sanarak, yahut Kıbtî adam, bir gün önce öldürülen adamı da Musa'nın öldürdüğünü anlayarak) dedi ki: "Ey Musa! Dün bir adamı öldürdüğün gibi, beni de öldürmek mi istiyorsun? Sen bu ülkede ille bir zorba olmak istiyorsun; ara buluculardan olmak istemiyorsun."

20. Kentin en uzak semtindan bir adam koşarak gelip dedi ki: "Ey Musa! Devlet erkânı, seni öldürmek için görüşme yapıyorlar; sen hemen buradan çık. Gerçekten ben senin iyiliğini isteyenlerdenim."

21. Bunun üzerine Musa, korka, korka, etrafı gözetleyerek kentten çıktı: "Rabb'im, beni bu zalimler güruhundan kurtar!" dedi.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبّ۪ٓي اَنْ يَهْدِيَن۪ي سَوَٓاءَ السَّب۪يلِ ﴿٢٢﴾
وَلَمَّا وَرَدَ مَٓاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِۚ قَالَ مَا خَطْبُكُمَاۜ قَالَتَا
لَا نَسْق۪ي حَتّٰى يُصْدِرَ الرِّعَٓاءُ وَاَبُونَا شَيْخٌ كَب۪يرٌ ﴿٢٣﴾
فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰٓى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنّ۪ي لِمَٓا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ
مِنْ خَيْرٍ فَق۪يرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَٓاءَتْهُ اِحْدٰيهُمَا تَمْش۪ي عَلَى اسْتِحْيَٓاءٍ
قَالَتْ اِنَّ اَب۪ي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۜ فَلَمَّا
جَٓاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَۙ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ اِحْدٰيهُمَا يَٓا اَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ
اِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَم۪ينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ اِنّ۪ٓي اُر۪يدُ
اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَن۪ي ثَمَانِيَ
حِجَجٍۚ فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَۚ وَمَٓا اُر۪يدُ اَنْ اَشُقَّ
عَلَيْكَۜ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿٢٧﴾
قَالَ ذٰلِكَ بَيْن۪ي وَبَيْنَكَۜ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا
عُدْوَانَ عَلَيَّۜ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَك۪يلٌ ﴿٢٨﴾

22. Musa, (Firavun'un idaresinde olmayan) Medyen'e doğru yönelince de dedi ki: "Umarım ki, Rabb'im beni doğru yola iletecektir."

23. Musa, Medyen suyu (kuyusu) başına varınca da, orada hayvanlarını suvaran bir topluluk gördü; onların aşağısında de (hayvanlarını sudan) engelleyen iki kadın gördü. Musa, onlara: "Sizin sorununuz nedir?" dedi. Onlar dediler ki: "Bu çobanlar, (hayvanlarını suvarıp suyun başından) çekilmeden biz hayvanlarımızı suvaramayız; babamız da çok yaşlı bir ihtiyardır."

24. Bunun üzerine Musa, onların hayvanlarını suvardı; sonra o gölgeye (bir sakız ağacı gölgesine) çekildi de, dedi ki: "Rabb'im, gerçekten bana indireceğin her hayra (az vaya çok her yemeğe) muhtacım!"

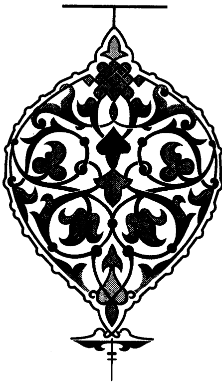
25. Sonra o iki kadından biri utana, utana

yürüyerek Musa'nın yanına gelip dedi ki: "Babam, bizim yerimize hayvanlarımızı suvarmanın karşılığını mutlaka ödemek için seni çağırıyor." Bunun üzerine Musa, onun (Şuayb'ın) yanına varıp başından geçenleri anlatınca, o (Şuayb) dedi ki: "Sakın, korkma; o zalimler güruhundan kurtuldun."

26. Onun (Şuayb'ın) iki kızından biri dedi ki: "Babacığım, onu işçi olarak tutsana! Çünkü tutacağın işçinin en iyisi, bu güçlü ve güvenilir adamdır."

27. O (Şuayb), Musa'ya dedi ki: "Bana sekiz yıl çalışmana karşılık şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum; ancak eğer on yıla tamamlayacak olursan, artık o, senden (bana iyilik) olur; ben ise, bunun için sana güçlük çıkaracak değilim. İnşaallah, beni dürüstlerden bulacaksın."

28. Musa dedi ki: "İşte bu, seninle benim aramdadır; iki süreden hangisini doldurursam, bana karşı haksızlık yok demektir. Allah da, söylediklerimize vekildir."

فَلَمَّا قَضٰى مُوسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِه۪ٓ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَارًاۚ قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُٓوا اِنّ۪ٓي اٰنَسْتُ نَارًا لَعَلّ۪ٓي اٰت۪يكُمْ
مِنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّٓا
اَتٰيهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ
مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يَا مُوسٰٓى اِنّ۪ٓي اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَۙ ﴿٣٠﴾
وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَۜ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَٓانٌّ وَلّٰى مُدْبِرًا وَلَمْ
يُعَقِّبْۜ يَا مُوسٰٓى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِن۪ينَ ﴿٣١﴾
اُسْلُكْ يَدَكَ ف۪ي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَٓاءَ مِنْ غَيْرِ سُٓوءٍۘ وَاضْمُمْ
اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِه۪ۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِق۪ينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ
رَبِّ اِنّ۪ي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾
وَاَخ۪ي هٰرُونُ هُوَ اَفْصَحُ مِنّ۪ي لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ
رِدْءًا يُصَدِّقُن۪يٓ اِنّ۪ٓي اَخَافُ اَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنَشُدُّ
عَضُدَكَ بِاَخ۪يكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ
اِلَيْكُمَا بِاٰيَاتِنَاۚ اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

29. Nihâyet Musa, o süreyi doldurup ailesiyle yola çıkınca, Tûr Dağı tarafından uzaktan bir ateş gördü; ailesine dedi ki: "Siz bekleyin; ben gerçekten uzaktan bir ateş gördüm; belki oradan (kaybettiğimiz yolumuz hakkında) bir haber getiririm; yahut ateşten (tepesinde ateş bulunan) büyük bir odun parçası (me'şale) getiririm ki, ısınasınız."

30. Sonunda Musa, o ateşin bulunduğu yere varınca, o mübarek (kutlu) bölgedeki derenin sağ kenarında bulunan ağaçtan kendisine şöyle seslenildi: "Ey Musa! Şüphesiz Ben, evet Ben, Âlemlerin Rabb'i olan Allah'ım!"

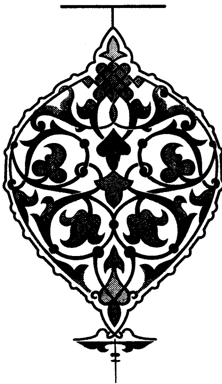
31. "Ve ey Musa! Asânı (yere) at!" Derken, Musa, Asâ-nın çevik bir yılan gibi seğirttiğini görünce, arkasını dönüp kaçtı; bir daha arkasına da bakmdı. (Denildi ki:) "Ey Musa! Dön, gel ve sakın, korkma; çünkü sen gerçekten güvende olanlardansın!"

32. "Elini koynuna sok; kusursuz (lekesiz, alaca hastalığı olmaksızın) ışık saçan bembeyaz çıkacaktır. Korkudan açılan kollarını da kendine çek. İşte bu ikisi, Firavun ve erkânına karşı senin Rabb'in tarafından iki kesin, açık delildir. Çünkü onlar, sınırın dışına çıkmış bir güruh olmuşlardır."

33. Musa dedi ki: "Rabb'im, ben onlardan birini öldürmüştüm; bu yüzden beni öldürmelerinden korkuyorum."

34. "Kardeşim Hârun ise, dili benimkinden daha düzgündür. Bunun için onu da benimle birlikte yardımcı olarak gönder ki, o, beni doğrulasın. Çünkü ben gerçekten beni yalancı saymalarından korkuyorum."

35. Allah buyurdu ki: "Biz, senin pazını kardeşinle güçlendireceğiz (seni kardeşinle destekleyeceğiz) ve size büyük bir üstünlük (delil) vereceğiz; mucizelerimiz sayesinde onlar size erişemeyecekler. (Yahut işte bundan dolayı onlar size erişemeyecekler. Haydin, ikiniz mucizelerimizle mücehhez olarak gidin!) İkiniz ve ikinize uyanlar, yegâne galip olacaksınız."

فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هٰذَٓا اِلَّا
سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فٖٓى اٰبَٓائِنَا الْاَوَّلٖينَ (٣٦)
وَقَالَ مُوسٰى رَبّٖٓى اَعْلَمُ بِمَنْ جَٓاءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ
تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (٣٧)
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٓا اَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرٖى
فَاَوْقِدْ لٖى يَا هَامَانُ عَلَى الطّٖينِ فَاجْعَلْ لٖى صَرْحًا لَعَلّٖٓى اَطَّلِعُ اِلٰٓى
اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنّٖى لَاَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبٖينَ (٣٨) وَاسْتَكْبَرَ
هُوَ وَجُنُودُهُ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا
لَا يُرْجَعُونَ (٣٩) فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِى الْيَمِّ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمٖينَ (٤٠)
وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ
لَا يُنْصَرُونَ (٤١) وَاَتْبَعْنَاهُمْ فٖى هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحٖينَ (٤٢) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَٓا اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْاُولٰى
بَصَٓائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (٤٣)

36. Sonra Musa, apaçık mucizelerimizle onlara varınca, dediler ki: "Bu, uydurulmuş bir büyüden başka bir şey değildir. Biz eski atalarımızdan da böylesini işitmemiştik."

37. Musa da dedi ki: "Benim Rabb'im, Kendi katından hidâyeti kimin getirdiğini ve bu dünya yurdunun hayırlı sonucunun (Cennetin) kimin olacağını en iyi bilendir. Şu muhakkak ki, zalimler, (iki cihanda da) iflah olmazlar."

38. Firavun da dedi ki: "Ey beyler! Sizin için (Musa'nın iddia ettiğinin aksine) benim dışımda (benim temsilcisi olmadığım, emirlerini doğrudan doğruya dinleyeceğiniz) bir tanrı tanımadım. Ey (vezirim) Hâman! Haydi, benim için çamur üzerine ateş yak (tuğla imal et) da, bana bir kule (rasathane) yap; belki Musa'nın tanrısına vâkıf olurum. (Rasathaneden yıldızları gözleyerek bir peygamberin gönderildiği-

ni ve kendi hükümranlığının değişeceğini bildiren işaretler olup olmadığını anlarım.) Ve hiç kuşkusuz ben, onun (kendi peygamberliği ve Tanrının hiçbir ortağının olmadığı iddiasında) yalancılardan olduğunu sanıyorum."

39. Hem de, Firavun ve askerleri, o ülkede boşu boşuna büyüklük taslamışlardı ve gerçekten Bize döndürülmeyeceklerini sanmışlardı.

40. Sonunda Biz, onu ve askerlerini yakalamıştık da, onları denize atıvermiştik (döküvermiştik). İşte gör, zalimlerin sonu nice olmuştur!

41. Ve Biz onları, (dünyada insanları) ateşe çağıran öncüler kılmışızdır; kıyamet gününde de onlara yardım olunmayacaktır.

42. Bu dünyada onların arkasına bir de lânet (Allah'ın rahmetinden uzaklık, meleklerin ve insanların lâneti) taktık, kıyamet gününde de onlar iğrenç (kovulmuş, yüzü kara) kimselerdendir.

43. Ve ant olsun ki, Biz, (Nûh, Hûd, Saalih ve Lût kavimleri gibi) eski nesilleri helâk ettikten sonra o insanlara basiretler (gönül gözleri), bir hidâyet rehberi ve bir rahmet olmak üzere Musa'ya o Kitabı (Tevrat'ı) vermişizdir; belki düşünüp öğüt alırlar. (Tevrat'ın indirilmesinden sonra, kavimleri toplu olarak helâk etme devri sonra ermiş; bundan böyle mü'minlere ilim ve fikir ile mücadele etmek ve son çare olarak da kâfirlerle savaşmak emredilmiştir.)

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ قَضَيْنَآ اِلٰى مُوسَى الْاَمْرَ وَمَا
كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَۙ ﴿٤٤﴾ وَلٰكِنَّآ اَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فٖٓي اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ
اٰيَاتِنَاۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلٖينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ
الطُّورِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا
مَآ اَتٰيهُمْ مِنْ نَذٖيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَآ
اَنْ تُصٖيبَهُمْ مُصٖيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدٖيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا
لَوْلَآ اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ اٰيَاتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
لَوْلَآ اُوتِيَ مِثْلَ مَآ اُوتِيَ مُوسٰىۜ اَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَآ اُوتِيَ
مُوسٰى مِنْ قَبْلُۚ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَاۗ وَقَالُوٓا اِنَّا بِكُلٍّ
كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ اَهْدٰى مِنْهُمَآ
اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿٤٩﴾ فَاِنْ لَمْ يَسْتَجٖيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ
اَنَّمَا يَتَّبِعُونَ اَهْوَآءَهُمْۜ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوٰيهُ بِغَيْرِ
هُدًى مِنَ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿٥٠﴾

44. Hem de, ey Muhammed! Biz, Musa'ya o buyruğumuzu eriştirdiğimiz sırada sen (Tûr Dağı'nın, yahut Tuva Vâdisi'nin) batı yönünde değildin ve onun görgü şahitlerinden (yahut Musa ile beraber Tûr'a giden o yetmiş kişiden de) değildin (ki, Allah'ın sana vahyi olmadan bunları bilesin).

45. Ancak Biz, nice toplumlar varettik de, onlar uzun, uzun yaşadılar. (Sonuçta onların haberleri tahrif edildi; şeraitleri (yasaları) değiştirildi ve ilimleri kayboldu. Böylece yeni vahye lüzum hâsıl oldu.) Sen âyetlerimizi kendilerinden okuyup öğrenebilmek için Medyen halkı arasında yaşamış da değilsin. Hayır! Biz seni peygamber olarak gönderdik (ve bunları sana vahiy ile bildirdik).

46. Biz Musa'ya seslendiğimiz zaman da sen Tûr Dağı'nın yanında değildin; fakat senden önce kendilerine (İsa'dan, yahut İsmail'den sonra) hiçbir peygamber gel-

memiş olan bir toplumu uyarasın diye Rabb'inden büyük rahmet olmak üzere seni gönderdik. Umulur ki, düşünüp öğüt alırlar.

47. Bir de, (onlara peygamber gönderilmeseydi,) kendi elleriyle (bizzat kendileri) işledikleri (küfür ve günah) yüzünden kendilerine bir azap çarpınca: "Rabb'imiz, Sen bize bir Elçi gönderseydin de, âyetlerine uysaydık ve mü'minlerden olsaydık!" diyeceklerdi.

48. İşte tarafımızdan bu hak (peygamber) kendilerine gelince dediler ki: "Musa'ya verilenler (toptan inmiş bir Kitap, Beyaz El, Asâ vs. mucizeleri) gibi ona da verilmeli değil miydi?" Pekiyi, daha önce Musa'ya verilenleri de, (kendileri gibi düşünen o zamanın kâfirleri) inkâr etmediler mi? Onlar (o zamanın kâfirleri Musa ve Hârun için, yahut bu zamanın kâfirleri Musa ve Muhammed için): "Birbirini destekleyen iki sihir (iki sihirbaz)" dediler ve: "Biz kesinlikle hepsini inkâr etmekteyiz." dediler.

49. Ey Muhammed! De ki: "Eğer sizler doğru sözlü kimseler iseniz, Allah katından bu ikisinden (bana ve Musa'ya inmiş olan Kitaplardan) daha çok doğru yolu gösteren bir kitap getirin; ben de ona uyayım!"

50. Eğer sana cevap veremeyecek olurlarsa, artık bil ki, onlar yalnız kendi kötü arzularına uymaktadırlar. Ve Allah'tan bir yol gösterici (Allah'ın Kitabından alınan bir delil) olmaksızın, kendi kötü arzusuna uyan kimseden daha sapkın kim olabilir! Şüphesiz Allah, zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ اَلَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُٓوا اٰمَنَّا
بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَٓا اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ اُولٰٓئِكَ
يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَؤُنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوا عَنْهُ
وَقَالُوا لَنَٓا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي
الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ اِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي
مَنْ يَشَٓاءُ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُٓوا اِنْ نَتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ
نُتَخَطَّفْ مِنْ اَرْضِنَا اَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُجْبٰٓى اِلَيْهِ
ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
﴿٥٧﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ
مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا
نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى
حَتّٰى يَبْعَثَ فٖٓي اُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِنَا وَمَا
كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرٰٓى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

51. Ant olsun ki, düşünüp öğüt alsınlar diye, Biz bu sözü (Kur'an'ı) birbiri ardınca onlara bildirmişizdir.

52. Bundan (Kur'an'dan) önce kendilerine Kitap verdiklerimizden (Yahudi'lerin ve Hıristiyan'ların bilginlerinden) o gerçek mü'minler, buna (Kur'an'a) da iman ederler.

53. Onlara o (Ku'an) okununca da derler ki: "Biz ona inandık; çünkü o, gerçekten Rabb'imizden gelen hakkın ta kendisidir. Şüphesiz biz, ondan önce de Müslüman'lar idik."

54. İşte onlara, (eski imanlarında da, yeni imanlarında da ve eski dindaşları tarafından tecrit edilmelerine) sabretmelerinden dolayı mükâfatları iki kez (iki kat) verilecektir. Onlar kötülüğü de iyilikle savarlar ve verdiğimiz rızktan da hayır yolunda harcarlar.

55. Onlar, (kâfirlerden) boş, uygunsuz sözleri işitince de, ondan yüz çevirirler ve: "Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz de size; Allah selametlik versin! Biz, câhilleri (sohbetlerini, arkadaşlıklarını) istemiyoruz" derler.

56. Ey Muhammed! Kuşkusuz sen her sevdiğini hidâyete erdiremezsin; ancak Allah her dilediğini hidâyete erdirir. Zaten hidâyete ehil olanları (aklını ve hür iradesini onun için kullananları) en iyi bilen yegâne Allah'tır.

57. Onlar (Mekke kâfirlerinden bazıları) dediler ki: "Biz (senin hak üzere olduğunu biliyoruz, ancak) eğer biz, seninle birlikte bu hidâyete uyacak olursak, bu yurdumuzdan hemen atılırız." Pekiyi, Biz, onları, Kendi katımızdan bir rızk olarak, her türlü ürünlerin taşınıp toplanmakta olduğu kutlu, güvenli bir yere (Mekke'ye) yerleştirmedik mi? Ancak yine de onların çoğu (bunu) bilmezler.

58. Biz, refahları yüzünden şımarmış olan nice kasabaları da helâk etmişizdir. İşte onların barınakları (olan harabeler)! Kendilerinden sonra oralarda ancak pek az oturulmuştur (gelip geçen yolcular, ancak yarım veya bir gün oralarda kalırlar. Yahut oralara yerleşenler de, uğursuzluktan korkup oraları terk ederler) ve (onlardan hiç kimse kalmadı;) onlara yalnız Biz vâris olmuşuz.

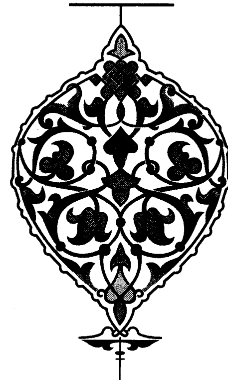
59. Ey Muhammed! Senin Rabb'in, kendilerine âyetlerimizi okuyan bir Elçi, ülkelerin ana merkezine göndermedikçe, o ülkeleri helâk etmiş değildir. Zaten Biz, halkı zalim olan ülkelerden başkasını helâk etmiş değiliz.

(56) Bazı Tefsir âlimleri (!), bu âyeti, Peygamber'imizin amcası ve Mekke döneminde Peygamber'imiz ile Müslüman'ları müşriklere karşı bütün imkânlarıyla korumaya çalışan Ebu Talib'in iman etmeden öldüğüne delil göstermektedirler. Ancak bu iddianın ilmî hiçbir dayanağı yoktur. Çünkü bu iddia, tarihî gerçeklere ve Kur'an sûrelerinin nüzûl sırasına tamamen aykırı düşmektedir. Şöyle ki:

Ebu Talib, peygamberliğin onuncu yılında vefat etmiştir. Onun vefatıyla korumasız kalan Peygamber'imiz, hemen Tâif'e gidip onlardan destek istemişti. Onlar ise, Peygamber'imizi ayak takımlarına taşlatmışlardı. Tâif dönüşü Batn-ı Nahl denilen yerde Peygamber'imiz, Kur'an okurken, cinlerden bir grup, onu dinlemişlerdi. İşte bu olayı anlatan Cin sûresi, nüzûl sırasına göre 40. sûredir. Bu âyetin bulunduğu Kasas sûresi ise, nüzûl sırasına göre 49. sûredir. Ve bu âyetin, ayrı olarak daha önce nâzil olduğuna dair hiçbir rivâyet de mevcut değildir.

Peygamber'imiz, amcası Ebu Talib'in vefatıyla korumasız kaldığı için Tâif dönüşü Mekke'ye girememişti ve ancak, himayesi için haber gönderdiği Mut'ım bin Adiyy'in, Müslüman olmadığı halde, onu himayesine aldığını ilan etmesiyle Mekke'ye girebilmişti. Peygamber'imiz, Mut'ım bin Adiyy'in bu iyiliğini hiçbir zaman unutmadı. Nitekim Bedir savaşında esir düşen Mut'ım bin Adiyy'in oğluna şöyle demişti: "Senin babanın, bende o denli büyük bir hatırı var ki, hayatta olsaydı ve bütün Bedir esirlerini serbest bırakmamı isteseydi, onun hatırı için hepsini serbest bırakırdım."

Ebu Talib'in, diğer Müslüman'lar gibi, Müslümanlığını ilan etmemesinin sebepleri, Tevbe: 113. âyetiyle bağlantılı olarak açıklanmıştı.

وَمَٓا اُو۫تٖيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزٖينَتُهَاۚ وَمَا
عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَاَبْقٰىۜ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ اَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا
حَسَنًا فَهُوَ لَاقٖيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرٖينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ فَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَٓاءِيَ
الَّذٖينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذٖينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا
هٰٓؤُ۬لَٓاءِ الَّذٖينَ اَغْوَيْنَاۚ اَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَاۚ تَبَرَّاْنَٓا اِلَيْكَ مَا
كَانُٓوا اِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقٖيلَ ادْعُوا شُرَكَٓاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجٖيبُوا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَۚ لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾
وَيَوْمَ يُنَادٖيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَٓا اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلٖينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ
الْاَنْبَٓاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحٖينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ
مَا يَشَٓاءُ وَيَخْتَارُۜ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَتَعَالٰى
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْاُو۫لٰى
وَالْاٰخِرَةِۘ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

60. Hem de, size (bu dünyada) her ne verildiyse, işte onlar bu dünya hayatının geçimliği ve süsüdür. Allah katındakiler ise, daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Öyleyse siz niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

61. O halde kendisine güzel bir vaatte bulunduğumuz, sonra kendisi ona kavuşan kimse, kendisini bu dünya hayatının geçici menfaatleriyle geçindirdiğimiz, sonra kıyamet gününde (hesap ve azap için) huzurumuza getirilenler arasında bulunan kimse gibi olur mu hiç!

62. Allah, onlara sesleneceği gün de işte şunu diyecektir: "Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede?"

63. Aleyhlerine hüküm sabit olanlar (reisleri) diyecekler ki: "İşte şunlar, azdırdığımız kimselerdir; biz azdığımız gibi onları da azdırdık (; biz onları icbar etmedik, onlar kendi hür iradeleriyle azdılar). Onların suçlarından beri (uzak) olduğumuzu Sana arzederiz. Onlar bize tapmıyorlardı (; kendi kötü arzularına tapıyorlardı)."

64. Onlara: "Allah'a ortak koştuklarınızı çağırın!" denilecek. Bunun üzerine onlar, o ortakları çağıracaklar, ancak onların çağrısına gelmeyecekler. Ve karşılarında azabı görecekler. Eğer onlar gerçekten hidâyete ermiş olsalardı (, bu sonuçla karşılaşmazlardı).

65. Yine, Allah, onlara sesleneceği gün işte şunu diyecektir: "Siz, gönderilen peygamberlere ne cevap verdiniz?"

66. İşte o gün onlar için bütün (kurtarıcı) haberler (cevap yolları) körleşecektir (kapanacaktır). Artık onlar birbirlerinde de sormayacaklardır. (O günün dehşeti buna imkân vermeyecektir. Yahut soracakları kimselerin de kendileri gibi âciz olduklarını anlayacaklardır.)

67. Ancak tevbe edip (Tevhid) imanına gelen ve saalih (İslam'a uygun) işler de yapan kimselere gelince, işte onların saadete erenlerden olmaları umulur.

68. Ey Muhammed! Senin Rabb'in, her dilediğini yaratır ve seçer (yahut peygamber olarak seçer); onların (kulların ise, Allah'ın yaratması olmadan) seçim hakkı yoktur (seçimleri gerçekleşmez. Yahut Allah, iyi kulları için, onların hayrına olanı seçer.) Allah, onların ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir.

69. Senin Rabb'in, onların kalplerinde gizlediklerini (Peygamber düşmanlığını) de, açığa vurduklarını da bilir.

70. Ve Allah Odur ki, Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Bu dünyada da, öbür dünyada da hamd (bütün övgü), ancak Onundur; hüküm de Onundur ve ancak Ona döndürüleceksiniz.

قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ
مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْت۪يكُمْ بِضِيَٓاءٍۜ اَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ
اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ
غَيْرُ اللّٰهِ يَأْت۪يكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ ف۪يهِۜ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ
رَحْمَتِه۪ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا ف۪يهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِه۪ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَاد۪يهِمْ
فَيَقُولُ اَيْنَ شُرَكَٓائِيَ الَّذ۪ينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا
مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَه۪يدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُٓوا
اَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ اِنَّ
قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ وَاٰتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ
مَٓا اِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُٓوأُ بِالْعُصْبَةِ اُو۬لِي الْقُوَّةِۗ اِذْ قَالَ
لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِح۪ينَ ﴿٧٦﴾
وَابْتَغِ ف۪يمَٓا اٰتٰيكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَص۪يبَكَ
مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ كَمَٓا اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
الْفَسَادَ فِي الْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِد۪ينَ ﴿٧٧﴾

71. De ki: "Gördünüz mü: Allah, şu geceyi üzerinize aralıksız olarak kıyamete dek ürdürecek olsa, Allah'tan başka size bir ışık getirecek kimdir? Öyleyse niçin işitmiyorsunuz?"

72. De ki: "Gördünüz mü: Allah, şu gündüzü üzerinize aralıksız olarak kıyamete dek sürdürecek olsa, içinde istirahat edeceğiniz geceyi size getirecek Allah'tan başka tanrı kimdir? Öyleyse niçin görmüyorsunuz?"

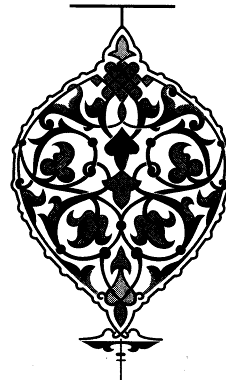
73. Ve rahmetinden ötürüdür ki, Allah, sizin için geceyi ve gündüzü yaratmıştır; geceleyin dinlenesiniz; gündüzün de Onun lütfundan rızkınızı arayasınız ve umulur ki, şükredersiniz diye.

74. Yine, Allah, onlara sesleneceği gün işte şunu diyecektir: "Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede?"

75. Ve (kıyamet günü) her ümmetten bir şahit (peygamber) çıkaracağız da, ümmetlere: "Haydin, (Allah'a ortak koşmanıza dair) kesin delilinizi getirin!" diyeceğiz. İşte o zaman bilecekler ki, (tanrılıkta) hak, yegâne Allah'ındır ve uydura geldikleri ortaklar da, yanlarında hiç bulunmayacaklardır.

76. Şüphesiz Kaarûn, Musa'nın kavminden (İsrail Oğulları'ndan) idi; ancak (Firavun tarafından İsrail Oğulları'na başkan tayin edilince,) onlara karşı azgınlık etti. Hem de, Biz, kendisine öyle hazineler (saklanan değerli mallar) vermiştik ki, hiç kuşkusuz onların anahtarlarını (eski tip büyük anahtarlarını, yahut mallarının bulundukları sandıkların anahtarlarını, yahut bu malları) güçlü kuvvetli bir takım zor taşırdı. Hani bir zaman kavmi kendisine şöyle demişti: "Sakın, şımarma; çünkü Allah, şımarıkları hiç sevmez."

77. "Hem de, Allah'ın sana verdiği bu varlıkla âhıret yurdunu elde etmeye çalış; ancak dünyadan da nasibini almayı unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi, sen de (insanlara) ihsan et; yeryüzünde bozgunculuk yapmaya da çalışma; çünkü Allah, bozguncuları asla sevmez."

قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫تٖيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ عِنْدٖيۜ اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ
مِنْ قَبْلِهٖ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَاَكْثَرُ جَمْعًاۜ
وَلَا يُسْـَٔلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ فٖي زٖينَتِهٖۜ
قَالَ الَّذٖينَ يُرٖيدُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَٓا اُو۫تِيَ
قَارُونُۙ اِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظٖيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ
وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًاۚ وَلَا يُلَقّٰيهَٓا
اِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الْاَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ
مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرٖينَ ﴿٨١﴾
وَاَصْبَحَ الَّذٖينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْاَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُۚ لَوْلَٓا اَنْ مَنَّ
اللّٰهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاۜ وَيْكَاَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾
تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذٖينَ لَا يُرٖيدُونَ عُلُوًّا
فِي الْاَرْضِ وَلَا فَسَادًاۜ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقٖينَ ﴿٨٣﴾ مَنْ جَٓاءَ
بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَاۚ وَمَنْ جَٓاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى
الَّذٖينَ عَمِلُوا السَّيِّـَٔاتِ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

78. Kaarun dedi ki: "Bu servet, ancak bendeki bilgi sayesinde bana verilmiştir." Kaarun bilmedi mi ki, Allah, ondan önceki nesillerden, kendisinden daha güçlü, serveti ondan daha çok olan kimseleri helâk etmiştir? Böylesi mücrimlerden (günahkârlardan)) günahları da sorulmaz (ansızın azaba uğratılırlar).

79. Sonra (bir gün) Kaarun, bütün debdebesiyle kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını dileyenler dediler ki: "Keşke Kaarun'a verilenin benzeri bize de verilseydi! Çünkü hıç kuşkusuz o, pek büyük bir nasip sahibidir."

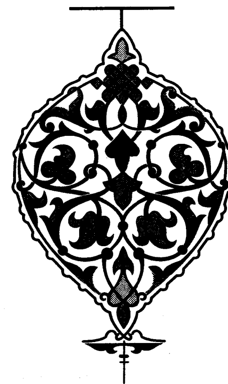
80. Kendilerine gerçek ilim verilmiş olanlar ise, şöyle dediler: "Yazıklar olsun size! İman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara Allah'ın vereceği mükâfat daha hayırlıdır. Bu mükâfata da ancak (din yolunda güçlüklere karşı) sabredenler eriştirilirler.

81. Sonunda Biz, Kaarun'u da, sarayını da yerin dibine geçirdik. Artık Allah'tan başka kendisine yardım edecek bir güruh da yoktu; kendisi de kendini savunabilenlerden olmamıştı.

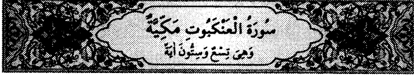
82. Daha dün onun yerinde olmayı isteyenler de şöyle demeye başladılar: "Vay! Demek ki, Allah, gerçekten kullarından dilediği kimsenin rızkını genişletir; dilediğininkini de daraltırmış. Eğer Allah, bize lütfetmemiş olsaydı, mutlaka bizi de yerin dibine batırırdı. Vay! Meğer kâfirler gerçekten iflah olmazmış!"

83. İşte o âhıret yurdu var ya, Biz, onu yeryüzünde büyüklük taslamak ve bozgunculuk yapmak istemeyenlere veririz. Zaten güzel âkıbet, takvâ sahiblerindir. (Allah'a karşı aykırı hareketlerden sakınanlarındır.)

84. Her kim, bir iyilik getirecek olursa, ona, ondan daha hayırlı (on katı fazla) mükâfat vardır; her kim de, bir kötülük getirecek olursa, bu kötülükleri işleyenler, ancak yaptıklarının cezasını görürler.

اِنَّ الَّذٖى فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَٓادُّكَ اِلٰى مَعَادٍۜ قُلْ رَبّٖٓى
اَعْلَمُ مَنْ جَٓاءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ
تَرْجُٓوا اَنْ يُلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتَابُ اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا
تَكُونَنَّ ظَهٖيرًا لِلْكَافِرٖينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ
بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكٖينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ
الٓمٓ ﴿١﴾ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُتْرَكُٓوا اَنْ يَقُولُٓوا اٰمَنَّا وَهُمْ
لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ
الَّذٖينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبٖينَ ﴿٣﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذٖينَ
يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِ اَنْ يَسْبِقُونَاۜ سَٓاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَٓاءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍۜ وَهُوَ السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ جَاهَدَ
فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖۜ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمٖينَ ﴿٦﴾

85. Ey Muhammed! Sana Kur'an'ı indiren (onu okumayı, tebliğini ve gereklerini sana farz kılan) Allah, seni sana vaatettiği şeye (Makam-ı Mahmud'a, Mekke'ye) kesenkes kavuşturacaktır. De ki: "Rabb'im, kimin hidâyeti getirdiğini (Muhammed'i) ve kimin apaçık sapkınlıkta olduğunu (kâfirleri) en iyi bilendir."

86. Sen de bu Kitabın sana vahyolunacağını ummuyordun. Bu, ancak Rabb'inden bir rahmet olarak sana indirilmiştir. Öyleyse sakın, kâfirlere (onları idare ederek, taleplerine uyarak) arka (yardımcı) olmayasın!

87. Yine, Allah'ın âyetleri sana indirildikten sonra sakın, o kâfirler seni onlardan alıkoymasınlar ve sen yalnız Rabb'ine çağır; sakın, müşriklerden olma!

88. Allah ile beraber başka bir tanrıya da sakın, yalvarma. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Onun Zatından başka her şey yok olucudur. Hüküm ancak Onundur ve siz yalnız Ona döndürüleceksiniz.

ANKEBÛT SÛRESİ: 29

Bu sûre, Mekke'de 85. Sûre olarak nâzil olmuştur, 69 âyettir. Ankebût, örümcek demektir. 41. âyette kâfirlerin hali, örümcek ağına benzetildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Mîm.

2. İnsanlar, imtihan edilmeksizin,"İman ettik" demeleriyle bırakıverileceklerini mi sandılar.

3. Ant olsun ki, Biz, kendilerinden öncekileri de imtihan etmişizdir. İşte yemin olsun ki, Allah, doğruları mutlaka bilecek (ayırıp mükâfatlandıracak) ve yemin olsun ki, yalancıları da mutlaka bilecektir (ayırıp cezalandıracaktır).

4. Yoksa kötülük işleyenler, kaçıp bizden kurtulacaklarını mı sandılar? Ne kötü hükmediyorlar!

5. Her kim de, Allah'a kavuşmayı umuyorsa, bilsin ki, Allah'ın belirlediği son, hiç kuşkusuz gelecektir. Zaten Allah, yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi pekiyi bilendir).

6. Her kim de, cihat edecek olursa, ancak kendi için cihat etmiş olur. Çünkü hiç şüphesiz Allah, bütün âlemlerden müstağnidir.

(85) Bir görüşe göre, Peygamber'imiz, hicret ederken Cuhfe denilen yere vardığında kendisinin ve atalarının ana yurdu olan ve Hz. İbrahim'in Haremi bulunan Mekke'ye büyük özlem duymaya başladı. İşte o zaman nâzil olan bu âyet ile, ileride Mekke'nin fethedileceği vaatedildi.

(2) Bir görüşe göre bu âyet, Allah (C.) yolunda işkence gören Ammar (R.) hakkında nâzil olmuştur. Diğer bir görüşe göre ise, Bedir savaşında ilk şehit düşen Mehcan'ın babası ile karısı feryat ve figan ederek ondan dolayı şikâyet etmişlerdi. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil olmuştur.

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَاِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا
تُطِعْهُمَا اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَا اُوذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ اَوَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ
﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ
اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ اَثْقَالَهُمْ وَاَثْقَالًا مَعَ
اَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾
وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا
خَمْسِينَ عَامًا فَاَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

7. Ve o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yaparlar, Biz, onların geçmiş kötülüklerini hiç kuşkusuz örteceğiz ve işlediklerinin daha güzelleriyle (fazlasıyla) karşılık vereceğiz.

8. Biz, insana, ana-babasına güzel davranmasını da tavsiye ettik. Bununla beraber eğer onlar, Bana (haddi zatında olmayan) ortaklığı hakkında bilgi sahibi olmadığın (sırf taklitle) bir şeyi Bana ortak koşman için seninle uğraşacak olurlarsa, işte bunda, sakın, onlara itaat etme. Son dönüşünüz ancak Banadır. O zaman ben, yapmış olduklarınızı size haber vereceğim.

9. Yine, o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yaparlar, hiç kuşkusuz Biz onları saalihler (bahtiyarlar) zümresine (onların yeri olan Cennete) dâhil edeceğiz.

10. İnsanlar arasında öyleleri de vardır ki, "Biz, Allah'a inanmışız" derler; sonra Allah uğrunda (İslamdan dönmek için) eziyete uğratıldıkları zaman, insanların eziyetini Allah'ın azabı gibi sayarlar (ve onlara boyun eğip münafık olurlar). Ve ant olsun ki, Rabb'inden bir zafer gelecek olsa, hiç kuşkusuz onlar: "Biz, gerçekten sizinle beraberdik" diyecekler. Pekiyi, Allah, bütün âlemlerin kalplerinde olanları en iyi bilen değil midir?

11. Allah, hiç kuşkusuz gönülden iman edenleri de bilir (; onları ortaya çıkaracak); hiç şüphesiz münafıkları da bilir(; onları da ortaya çıkaracaktır).

12. Küfre saplanmış olanlar, iman etmiş olanlara şunu da dediler: "Siz bizim yolumuza (dinimize) uyun; sizin (bundan dolayı olacak) günahlarınızı biz yüklenelim!" Oysaki bu kâfirler, onların günahlarından hiçbir şeyi yüklenecek değillerdir. Çünkü onlar gerçekten tam yalancı kimselerdir.

13. Hem de, hiç kuşkusuz onlar, kendi yüklerini de, kendi yükleriyle birlikte nice yükleri de taşıyacaklar ve bu uydurdukları şeylerden kıyamet günü kesenkes sorumlu tutulacaklardır.

14. Ant olsun ki, Biz, Nûh'u da kendi halkına peygamber olarak göndermişizdir. İşte o, halkı arasında bin seneden elli yıl eksik (onların takvimine göre, dokuz yüz elli sene) kalmıştı. Sonunda onlar (kavmi), zulümlerini sürdürüp dururken tufan kendilerini yakalayıvermişti.

(8) Bu âyet, bir görüşe göre Sa'd bin Ebi Vakkas hakkında nâzil olmuştur. Şöyle k: Sa'd müslüman olunca, onun annesi, Sa'd, İslamdan dönmedikçe hiçbir şey yemeyeceğine, içmeyeceğine yemin etmiş ve üç gün böyle kalmış. Yine, Lokman: 15. ve Ahkaf: 15. âyetlerinin nüzûl sebebi olarak da bu

rivâyet vardır.

Diğer bir görüşe göre bu âyet, Ayyaş el-Mahzumî hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Ayyaş, hicret edip Medine'ye vardıktan sonra onun ana bir kardeşleri olan Ebu Cehil ile Hâris, onun arkasından Medine'ye gidip annesinin durumunu ona anlatmışlar ve İslam'ın da sıla-ı rahmi emrettiğini söyleyip kendisini ikna etmişler. Ayyaş'ın bu ana bir kardeşleri, yolda onu sımsıkı bağlayıp kendisine yüzer kamçı vurduktan sonra onu annesine getirmişler. Annesi de: "Sen Muhammed'in didninden dönünceye kadar hep işkence göreceksin!" demiş.

(10) Bunlar bazı zayıf Müslüman'lar idi. Kendilerine kâfirlerden bir ezâ dokunduğu zaman, kâfirlere uyuyorlardı ve bunu Müslüman'lardan gizli tutuyorlardı.

(14) Bugün bilinen takvimlerin hiçbirinin tarihi, Nûh Peygamber zamanına kadar uzanmamaktadır. Bu itibarla bu dokuz yüz elli senelik sürenin, sonra yapılmış olan takvimlere göre kaç seneye tekabül ettiği kesin olarak bilinmemektedir. Ancak Peygamber'imizi teselli bağlamında zikredildiği için bunun, uzn bir süre olduğu bir gerçektir.

فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا اٰيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾
وَاِبْرٰهِيمَ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ اِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ اِفْكًا اِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللّٰهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ
وَاشْكُرُوا لَهُ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَاِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ
اُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللّٰهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى
اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَاَ الْخَلْقَ
ثُمَّ اللّٰهُ يُنْشِئُ النَّشْاَةَ الْاٰخِرَةَ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَاِلَيْهِ
تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَلِقَائِهِ اُولٰئِكَ يَئِسُوا
مِنْ رَحْمَتِي وَاُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

15. Ancak Biz, Nûh'u da gemi yarânını da kurtarmıştık ve bunu âlemlere büyük bir ibret dersi kılmıştık.

16. Biz, İbrahim'i de kendi halkına peygamber olarak göndermiştik. Hani bir zaman İbrahim, kavmine demişti ki: "Siz yalnız Allah'a tapın ve Odan (Ona karşı aykırı hareketlerden) sakının. Eğer biliyorsanız, işte bu sizin için daha hayırlıdır."

17. "Siz yalnız (Allah'a değil,) Allah'tan başka bir takım putlara da tapıyorsunuz ve bir yalan (sizin için Allah katında şefaatçi olacaklarını) uyduruyorsunuz. Şu muhakkak ki, Allah'tan başka taptığınız nesneler, size hiçbir rızk veremezler. Öyleyse siz rızkı yalnız Allah katında arayın; yalnız Ona tapın ve Ona şükredin. Siz yalnız Ona döndürüleceksiniz."

18. "Eğer siz yine beni yalancı sayacak olursanız, bilin ki, sizden önceki birçok

toplumlar da, (peygamberlerini) yalancı saymışlardı. Zaten Elçiye düşen, yalnız apaçık tebliğdir."

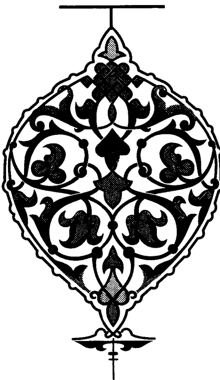
19. Onlar, görmediler mi ki, Allah, yaratmayı baştan nasıl gerçekleştiriyor? Ölümden sonra da onu tekrar edecektir. (Yahut bitkilerde ve meyvelerde her sene yaratmayı nasıl tekrar ettiğini görmediler mi?) İşte bu, şübhesiz Allah'a göre pek kolaydır.

20. Ey Muhammed (yahut ey İbrahim)! Onlara de ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın da, Allah, yaratmayı baştan nasıl gerçekleştirmiştir, bakın (araştırın, inceleyin)! Allah, bundan sonra âhıret oluşumunu da böyle var edecektir. Çünkü şüphesiz Allah, her şeye Kaadirdir."

21. "Allah, kime dilerse, ona azap eder, kimi dilerse onu da esirger. Sonunda da ancak Ona döndürüleceksiniz."

22. "Siz bu yerde de, şu gökte de Allah'ı âciz bırakamazsınız. Zaten Allah'tan başka bir dostunuz (koruyucunuz), bir yardımcınız da yoktur."

23. "Ve o kimseler ki, Allah'ın âyetlerini ve Ona kavuşmayı inkâr ettiler, işte onlar, Benim rahmetimden umutlarını kesmişlerdir ve işte acıklı azap onlar içindir."

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ
اَوْ حَرِّقُوهُ فَاَنْجٰيهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِۜ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اَوْثَانًاۙ مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۚ ثُمَّ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ
بَعْضًاۘ وَمَاْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرٖينَ ﴿٢٥﴾
فَاٰمَنَ لَهُ لُوطٌۢ وَقَالَ اِنّٖى مُهَاجِرٌ اِلٰى رَبّٖىۜ اِنَّهُ هُوَ
الْعَزٖيزُ الْحَكٖيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا
فٖى ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَاٰتَيْنَاهُ اَجْرَهُ فِى الدُّنْيَاۚ
وَاِنَّهُ فِى الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحٖينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ
اِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الْفَاحِشَةَۘ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِنَ
الْعَالَمٖينَ ﴿٢٨﴾ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبٖيلَ
وَتَاْتُونَ فٖى نَادٖيكُمُ الْمُنْكَرَۜ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ
اَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقٖينَ ﴿٢٩﴾
قَالَ رَبِّ انْصُرْنٖى عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدٖينَ ﴿٣٠﴾

24. Bunun üzerine kavminin ona (İbrahim'e) verdiği cevap ancak şu olmuştu: "Öldürün onu, yahut yakın onu!" Derken, Allah onu ateşten kurtarmıştı. Hiç kuşkusuz bunda iman eden bir toplum için büyük ibretler vardır.

25. Yine, İbrahim onlara demişti ki: "Siz sadece dünya hayatına mahsus aranızdaki sevgi uğruna (toplantılara, sohbetlere vesile olup aranızda sevgi ve dostluğun meydana gelmesine, gelişmesine sebep oldukları için) Allah'tan başka bir takım putlar edinmişsiniz. Sonra kıyamet günü birbirinizi tanımazlıktan geleceksiniz (liderleriniz, sizi tanımazlıktan gelecekler) ve birbirinize lânet edeceksiniz. Hepinizin varacağı yer de cehennemdir; yardımcılarınız da olmayacaktır."

26. Bunun üzerine (kardeşinin oğlu) Lût, İbrahim'e (bütün sözlerinde) iman etmişti (onu tasdik etmişti). Ve İbrahim şöy-

le demişti: "Ben muhakkak Rabb'ime (Rabb'imin emir buyurduğu yere) hicret (göç) edeceğim. Çünkü gerçekten benim Rabb'im, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet bulunandır)."

27. Ve Biz, İbrahim'e (İsmail'den sonra, kısır olan karısından) İshak'ı ve (ona da) Yakub'u bağışlamıştık; onun soyundan gelenlere peygamberlik ve Kitap vermiştik; ona dünyada mükâfatını vermiştik ve hiç kuşkusuz İbrahim âhırette o kâmil saalihler (en iyi insanlar) arasında bulunacaktır.

28. Biz, Lût'u da peygamber olarak kavmine göndermiştik. Hani bir zaman o, kavmine demişti ki: "Hiç kuşkusuz siz, daha önce dünyada hiçbir toplumun yapmadığı o çirkin işi yapıyorsunuz."

29. "Siz cidden, gerçekten erkeklere yanaşacak, (öldürmek ve gaspla) yol kesecek (yahut yaptığınız bu çirkin işle nesil yolunu, yahut insanların buralara gelmesini kesecek) ve özel toplantılarınızda edepsizlik yapacak mısınız?" Bunun üzerine onun kavminin cevabu ancak şu olmuştu: "Sen eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi, Allah'ın azabını getir bize!"

30. Lût demişti ki: "Ey Rabb'im! Şu bozguncular güruhuna karşı bana yardım eyle!"

(26) Lût da, diğer peygamberler gibi, geçmişinde de küfür yoktur; o, ancak bütün sözlerinde İbrahim'i tasdik ettiğini ilan etmişti.

Rivâyete göre, Hz. İbrahim, Kûfe bölgesinde bulunan Kûsâ'dan, amcasının kızı olan karısı Sâre ve kardeşinin oğlu olan Hz. Lût ile beraber önce Harran'a, oradan da Şam bölgesine hicret etmişti ve kendisi Filistin'e yerleşmişti; Hz. Lût da, Lût gölü kıyısında bulunan Sedûm (Sodom) kentine yerleşmişti.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهٖيمَ بِالْبُشْرٰىۙ قَالُوا اِنَّا مُهْلِكُوا
اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِۚ اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمٖينَۚ ﴿٣١﴾ قَالَ اِنَّ
فٖيهَا لُوطًاۜ قَالُوا نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَنْ فٖيهَاۘ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَاَهْلَهُ
اِلَّا امْرَاَتَهُۘ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرٖينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا اَنْ جَاءَتْ
رُسُلُنَا لُوطًا سٖيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا
لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ اِنَّا مُنَجُّوكَ وَاَهْلَكَ اِلَّا امْرَاَتَكَ
كَانَتْ مِنَ الْغَابِرٖينَ ﴿٣٣﴾ اِنَّا مُنْزِلُونَ عَلٰٓى اَهْلِ
هٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَٓاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾
وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَٓا اٰيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾
وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًاۙ فَقَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ
مُفْسِدٖينَ ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا
فٖي دَارِهِمْ جَاثِمٖينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۬ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ
مِنْ مَسَاكِنِهِمْۜ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ اَعْمَالَهُمْ
فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبٖيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرٖينَ ﴿٣٨﴾

31. Elçi meleklerimiz de, İbrahim'e o müjdeyi (oğul vereceğimizin müjdesini) getirdiklerinde demişlerdi ki: "Biz, şu kentin (Sedûm'un) halkını mutlaka helâk edeceğiz; çünkü oranın halkı gerçekten zalim kesilmişlerdir."

32. İbrahim, elçi meleklerimize demişti ki: "Şüphesiz Lût da oradadır!" Elçilerimiz demişlerdi ki: "Orada kimlerin bulunduğunu biz daha iyi biliyoruz. Hiç kuşkusuz biz, onu ve ailesini kurtaracağız; yalnız karısı müstesna, o, (İlâhî azap takdirindede /Neml: 57) geride azapta kalacak olanlardan olmuştur."

33. Elçi meleklerimiz, Lût'a geldiklerinde de, (pek yakışıklı gençler sûretinde olduklarından dolayı) Lût, onlar için kaygılanmıştı ve göğsü daralmıştı (kolu kırılmıştı; onları korumaya gücü yoktu). Elçi meleklerimiz de ona demişlerdi ki: "Sen korkma ve kaygılanma; çünkü biz kesinlikle seni ve aileni kurtaracağız;

yalnız karın müstesna; o, (İlâhî azap takdirinde) geride azapta kalacak olanlardan olmuştur."

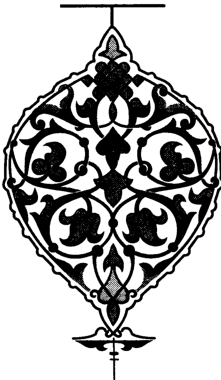
34. "Şüphesiz yoldan çıkmaları yüzünden biz, bu kasaba halkının üzerine gökten korkunç bir azap indireceğiz."

35. Ve ant olsun ki, aklını kullanan bir toplum için o kasabada, geride apaçık bir ibret dersi bırakmışızdır.

36. Medyen'e de kardeşleri (soydaşları) Şuayb'ı peygamber olarak göndermiştik. Buyuruğumuz üzerine Şuayb, onlara demişti ki: "Ey halkım! Yalnız Allah'a tapın; âhıret günü için umut verecek işler yapın (âhıret gününden korkun) ve bozgunculuk yaparak bu ülkeyi karıştırmayın."

37. Ancak onlar, Şuayb'ı yalancı saymışlardı. Bundan dolayı kendilerini o yer sarsıntısı yakalayıverdi de, yurtlarında diz üstü çökmüş halde kaldılar.

38. Biz, Âd ve Semûd kavimlerini de helâk etmiştik. Zaten onların başına gelen, oturdukları yerlerden (tarihî kalıntılarından) sizce apaçık anlaşılmaktadır. Şeytan, onlara da yaptıklarını süslemişti de, onları doğru yoldan alıkoymuştu. Oysaki onlar, (hakkı, peygamberlerin bildirdikleri azabı) görebilecek durumdaydılar.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَٓاءَهُمْ مُوسٰى
بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾
فَكُلًّا اَخَذْنَا بِذَنْبِهٖ فَمِنْهُمْ مَنْ اَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ اَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ
مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْاَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ اَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ
اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾
مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَٓاءَ كَمَثَلِ
الْعَنْكَبُوتِ اِتَّخَذَتْ بَيْتًا وَاِنَّ اَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ
الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهٖ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَٓا اِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾
خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ اِنَّ فِي ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ اُتْلُ مَٓا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

39. Biz, Kaarun'u da, Firavun'u da, Hâman'ı da helâk etmiştik. Ve ant olsun ki, Musa, onlara o mucizeleri getirmişti. Ancak onlar, o ülkede büyüklük (üstünlük) taslamışlardı. Oysaki onlar, azabımızdan kaçıp kurtulacak değillerdi.

40. İşte onların (eski günahkâr kavimlerin) her birini günahı yüzünden çarpmıştık da, onlardan kiminin üzerine taşlar yağdıran fırtına göndermiştik; kimini de korkunç bir ses yakalayıvermişti; kimini de yerin dibine geçirmiştik; kimini de denizde boğmuştuk. Zaten Allah, onlara zulmedecek değildi; ancak kendilerine kendileri zulmediyorlardı.

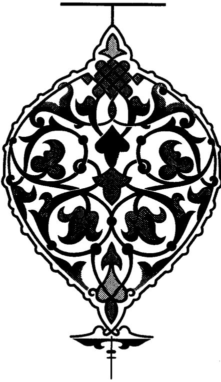
41. Allah'tan başka veliler (dostlar, koruyucular, dayanaklar) edinenlerin durumu, kendine bir yuva edinen örümceğin durumu gibidir. Ve hiç kuşkusuz yuvaların en çürüğü, örümcek yuvasıdır. Bunu bir bilselerdi!..

42. Şüphesiz Allah, onların, Kendisinden başka yalvardıkları bütün nesneleri biliyor. Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet bulunandır).

43. İşte Biz, bu temsilleri insanlar için getiriyoruz. Yine de bunları ancak bilenler (gereği gibi düşününenler) anlayabilirler.

44. Allah, şu gökleri ve bu yeri hak olarak (tam gereği gibi) yaratmıştır. Hiç kuşkusuz bunda, iman edenler için büyük bir ibret vardır.

45. Ey Muhammed! Sana vahyolunan bu Kitabı oku; namazı da gereğince kıl. Çünkü şüphe yok ki, namaz, her türlü edepsizlikten ve kötülükten alıkoyar. Namazdaki Allah'ın zikri (Allah'ı hamd, tesbih, tekbir, kıraet vs. ile anmak), elbetteki en büyük ibadettir. Zaten Allah, bütün işlediklerinizi bilir.

وَلَا تُجَادِلُوا اَهْلَ الْكِتَابِ اِلَّا بِالَّت۪ي هِيَ اَحْسَنُۗ اِلَّا
الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا اٰمَنَّا بِالَّذ۪ٓي اُنْزِلَ اِلَيْنَا
وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَۜ فَالَّذ۪ينَ
اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِه۪ۚ وَمِنْ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِه۪ۜ
وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَٓا اِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا
مِنْ قَبْلِه۪ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَم۪ينِكَ اِذًا لَارْتَابَ
الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ ف۪ي صُدُورِ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا
الْعِلْمَۜ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَٓا اِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا
لَوْلَٓا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَاتٌ مِنْ رَبِّه۪ۜ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيَاتُ عِنْدَ
اللّٰهِۜ وَاِنَّمَٓا اَنَا۬ نَذ۪يرٌ مُب۪ينٌ ﴿٥٠﴾ اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّٓا اَنْزَلْنَا
عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَرَحْمَةً
وَذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْن۪ي وَبَيْنَكُمْ
شَه۪يدًاۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا
بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللّٰهِۙ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

46. İçlerinden zulmedenleri (size karşı savaşanları, ahitlerini bozup cizye vermeyi reddedenleri) müstesna, Kitap Ehli olanlarla (Yahudi'ler ve Hıristiyan'larla) ancak en güzel şekilde (yumuşak ve öğütçü tavırla) mücadle edin ve onlara deyin ki: "Biz, bize indirilmiş olana da iman ettik; size indirilmiş olana da iman ettik. Bizim Tanrımız da, sizin Tanrınız da birdir ve biz yalnız Ona teslim olmuşuzdur."

47. Ey Muhammed! İşte böylece sana da (daha önceki Kutsal Kitapları tasdik eden) bu Kitabı (Kur'an'ı) indirdik. Bundan dolayı kendilerine Kitap verdiğimiz o kimseler (Tevrat'ı okuyanlardan insaflı olanlar) bu Kitaba iman ederler. Şu müşrik Arap'lardan da ona iman eden nice kimseler vardır. Zaten âyetlerimizi ancak o inatçı kâfirler inkâr ederler.

48. Kur'an'dan önce sen ne bir kitap okurdun, ne de (diğer okur-yazarlar gibi) sağ elinle yazı yazardın. Öyle olsaydı,

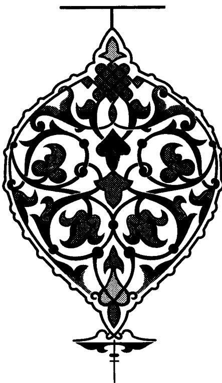
bâtılcılar, daha kuvvetlice şüphe duyarlardı (Onlar: "Muhammed, bunu eski Kitaplardan almıştır" diyebilirlerdi. Yahut: "Tevrat'ta, son peygamberin ümmî olduğu yazılıdır; Muhammed ise ümmî değil" diyebilirlerdi).

49. Hayır! Kur'an, kendilerine ilim verilenlerin (mü'minlerin) gönüllerinde muhafaza edilen (tahrifi mümkün olmayan) apaçık âyetlerdir. Zaten âyetlerimizi ancak zalimler inkâr eder.

50. Yine, kâfirler dediler ki: "Ona (Muhammed'e, Saalih peygamberin devesi, Musa'nın asâsı, İsa'nın sofrası gibi) mucizeler indirilmeli değil miydi?" De ki: "Mucizeler, ancak Allah katındadır (O, nasıl dilerse, öyle indirir); ben ise ancak bir uyarıcıyım (; sizin her istediğiniz mucizeyi getirmek imkânına sahip değilim)."

51. Kendilerine okunan bu Kitabı (Kur'an'ı) gerçekten sana indirmemiz, yetmemiş mi onlara? Hiç kuşkusuz (Tevhid imanı ile) iman eden bir toplum için Kur'an'da büyük bir rahmet ve öğüt vardır.

52. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. O, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsini bilir. Ve o kimseler ki, bâtıla inanıp Allah'ın ortaksız olduğunu inkâr ettiler, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir."

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَٓا اَجَلٌ مُسَمًّى لَجَٓاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (٥٣) يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ
وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ (٥٤) يَوْمَ يَغْشٰيهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٥٥)
يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنَّ اَرْضٖي وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُونِ (٥٦) كُلُّ
نَفْسٍ ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُونَ (٥٧) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدٖينَ فٖيهَا نِعْمَ اَجْرُ الْعَامِلٖينَ (٥٨) اَلَّذٖينَ صَبَرُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ (٥٩) وَكَاَيِّنْ مِنْ دَٓابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا
وَاِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمٖيعُ الْعَلٖيمُ (٦٠) وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى
يُؤْفَكُونَ (٦١) اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ
وَيَقْدِرُ لَهُ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ (٦٢) وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ
مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ
اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (٦٣)

53. Bir de, onlar, senden o azabın (kendilerine vaat edilen azabın) çabuk gelmesini istiyorlar. Eğer (her azap için, her kavim için) belirlenmiş bir vâde olmasaydı, o azap onlara elbette âcilen gelirdi. Hem de ant olsun ki, o azap (Bedir savaşında olduğu gibi hayatlarında, ya da ölümlerinde), onlar farkında değilken kendilerine ansızın mutlaka geliverecektir.

54. Senden o azabın çabuk gelmesini istiyorlar; zaten Cehennem, hiç kuşkusuz bütün kâfirleri kuşatıcıdır.

55. O gün azap, onların başlarının üstünden ve ayaklarının altından saracak da, Allah (ya da Allah'ın emriyle bazı melekler) onlara diyecek ki: "Haydin, işlemiş olduğunuz günahların cezsını tadın!"

56. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olan kullarım! Kuşkusuz Benim şu arzım (yeryüzüm) geniştir. Öyleyse yalnız Bana ta-

pın (müşriklerin baskısı yüzünden şirkte kalmayın; Tevhid dinini yaşayabilecek yerlere göç ediniz).

57. Her can ölümü tadıcıdır, sonra yalnız Bize döndürüleceksiniz.

58. Ve o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman etmiş ve saalih (İslam'a uygun) işler de yapmışlar, Biz, kesenkes onları, altlarından ırmaklar akan Cennet köşklerine yerleştireceğiz. Onlar orada sonsuza dek kalıcıdırlar. İyilik edenlerin mükâfatı ne güzeldir!

59. Onlar, (müşriklerin ezâlarına ve İslamı yaşamak için hicrete) katlananlar ve yalnız Rabb'lerine tevekkül edenlerdir (güvenip dayananlardır).

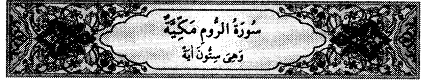
60. Nice yerde yürüyen canlı vardır ki, rızkını yanında taşımaz. Onların rızkını da, sizin rızkınızı da veren Allah'tır. Zaten yegâne Semî (her şeyi hakkıyla işiten), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Odur.

61. Hem de, ant olsun ki, sen kendilerine (Allah'a ortak koşanlara): "Şu gökleri ve bu yeri kim yarattı; güneşi ve Ayı kim buyruğuna amâde kıldı?" diye soracak olursan, hiş kuşkusuz: "Allah!.." diyeceklerdir. Öyleyse (Tevhidden) nasıl döndürülüyorlar?

62. Allah, kullarından kimi dilerse, onun rızkını genişletir; kime dilerse ona da rızkı kısar. Çünkü şüphesiz Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

63. Yine ant olsun ki, sen onlara (Allah'a ortak koşanlara): "Kim, şu gökten su indirip de, ölümünden sonra bu yeryüzüne hayat vermiştir?" diye soracak olursan, hiç şüphesiz: "Allah!.." diyeceklerdir. De ki: "El-Hamdu li'llah (Allah'a hamd olsun)!" Hayır! Onların çoğu akıllarını kullanmıyorlar.

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌۜ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ
لَهِيَ الْحَيَوَانُۢ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَاِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَۚ فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾
لِيَكْفُرُوا بِمَٓا اٰتَيْنَاهُمْۚ وَلِيَتَمَتَّعُواࣞ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا اٰمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْۜ
اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ
مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَٓاءَهُۜ اَلَيْسَ
فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا
لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَاۜ وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِٓي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ
﴿٣﴾ فِي بِضْعِ سِنِينَۜ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُۜ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ اللّٰهِۜ يَنْصُرُ مَنْ يَشَٓاءُۜ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾

64. Ve (öbür dünya hayatını kazanmak için değerlendirilmediği takdirde) bu dünya hayatı, ancak bir eğlencedir, bir oyundur. Öbür dünya yurdu ise, hiç kuşkusuz o, gerçek hayatın ta kandisidir. Bunu bilmiş olsalardı!..

65. İşte onlar (Allah'a ortak koşanlar), gemiye bindiler mi, dini Allah'a has kılarak yalnız Ona yalvarırlar. Ancak Allah, onları (sağ-salim) karaya çıkarıp kurtarınca, bir de bakarsın ki, Allah'a ortak koşuyorlar.

66. Kendilerine verdiklerimize nankörlük etmek ve (başıboş) geçici bir hayat yaşamak için bunu yaparlar. (Allah'a ortak koşmayı sürdürürler. Yahut onlar nankörlük etsinler ve sefa sürsünler, bakalım!) Ancak yakında bilecekler.

67. Görmediler mi ki, çevrelerinde insanlar (öldürülmek veya esir alınmak üzere) kapılırken, Biz, (Mekke'yi) kutsal, güvenli

kılmışızdır? Artık onlar, bâtıla inanmaya ve Allah'ın nimetlerine nankörlük etmeye devam mı edecekler?

68. Zaten Allah'a karşı yalan uydurandan (Allah'a ortak koşandan) veya kendisine hak (peygamber, Kitap) gelince, onu yalan sayandan daha zalim kim olabilir! O kâfirlere Cehennemde bir yer mi yok!

69. Ve o kimseler ki, Bizim uğrumuzda cihat ederler, Biz onları kesenkes yollarımıza hidâyet edeceğiz. Zaten hiç kuşkusuz Allah, layıkıyla iyilik yapanlarla beraberdir.

RÛM SÛRESİ: 30

Rûm sûresi, Mekke'de 84. sûre olarak nâzil olmuştur, 60 âyettir. Sûrenin ilk âyetlerinde, İranlılarla yaptıkları savaşta yenilmiş olan Rûmların (Bizanslıların), tekrar galip gelecekleri anlatıldığı için sûre bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Mîm.

2. (Hıristiyan olan) Rûmlar, (putperest olan İranlılara) mağlup oldular.

3. (Arap'lara) en yakın olan topraklarında (yahut onlara en yakın olan Arap topraklarında mağlup oldular). Onlar da, bu yenilgilerinden sonra (İranlılara) galip geleceklerdir.

4. Üç ile dokuz yıl içinde (galip geleceklerdir). Ondan (Rûmların galibiyetinden) önce de, ondan (onların mağlubiyetinden) sonra da ferman yalnız Allah'ındır. İşte o gün (Rûmlar galip gelecekleri gün) mü'minler de sevineceklerdir.

5. Allah'ın bu yardımıyla (yahut Allah'ın, mü'minleri doğru çıkarmak sûretiyle kendilerine olan yardımıyla sevineceklerdir). Allah, kime dilerse ona yardım eder. Zaten yegâne Azîz (mutlak galip), Rahîm (çok esirgeyici) Odur.

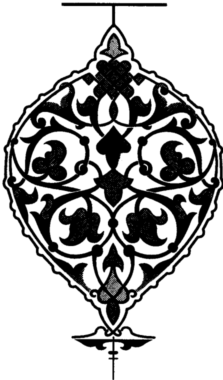
(65) Allah'a ortak koşan Arap kâfirleri, denizde gemi ile yolculuk yaparken bir tehlike ile karşılaştıklarında, Allah'a ortak koştuklarına yalvarmazlardı; yalnız Allah'a yalvarırlardı. Çünkü kesin olarak biliyor ve inanıyorlardı ki, Allah'tan başkası kendilerini bu tehlikeden kurtaramaz. Ancak Allah, kendilerini tehlikelerden kurtarıp sağ-salim karaya çıkarınca, yine şirklerine devam ediyorlardı. Zira Arap müşriklerinin, meleklere, cinlere ve Nûh Peygamberin torunlarının veya diğer eski ermiş zatların heykelleri, sûretleri ve simgeleri olan nesnelere tapmaları, Allah ile aralarında vasıta olup kendilerini Allah'a yaklaştırmaları içindi. (Zümer: 3. Meryem: 81.) Çünkü Onlar, Allah'a ortak koştuklarının, Allah'ın sevgisine, rızasına mazhar olmuş itibarlı varlıklar olduklarına inanıyorlardı; yoksa uğrayacakları belaları kaldıracak güce sahip olduklarına inanmıyorlardı.

(2) Rûmlar, Arap topraklarının kendilerine en yakın olan veya kendilerinin Arap topraklarına en yakın olan topraklarında, yani eski Şam bölgesi denilen Suriye, Ürdün ve Filistin topraklarında İranlılara mağlup oldular. Bu haber Mekke'ye ulaşınca, müşrikler sevindiler ve Müslüman'lara dediler ki: "Siz ve Hıristiyan'lar Kitap Ehlisiniz; biz ve İranlılar ise, putperestiz. Bizim yoldaşlarımız, sizin yoldaşlarınıza galip geldiler; biz de her zaman size karşı galip olacağız." İşte bu sırada Rûm Sûresi, nâzil olunca, Hz. Ebu Bekir, müşriklere dedi ki: "Allah, sizin gözlerinizi aydın kılmasın! Vallahi, Rûmlar, birkaç yıl içinde İranlılara karşı mutlaka galip geleceklerdir." Bunun üzerine müşriklerin ileri gelenlerinden Übeyy bin Halef, Hz. Ebu Bekir'e dedi ki: "Yalan söylüyorsun; haydi aramızda bir süre tayin et; bunun için seninle bahse girelim." Ve taraflar süreyi üç yıl olarak tayin edip on genç dişi cins deve üzerine bahse girdiler. Sonra Peygamber'imiz, Hz. Ebu Bekir'i uyarıp âyette süre olarak zikredilen Bid' kelimesinin, üçten dokuza kadar bir süreyi ifade ettiğini; onun için süreyi buna göre tayin etmesini söyledi. Bunun üzerine deve sayısını yüze ve süreyi de dokuza çıkardılar. Bu arada Übeyy, Bedir savaşında Peygamber'imizin elinden aldığı yaradan öldü. Böylece Peygamber'imizin, daha önce Mekke'de Übeyy'e söylediği de gerçekleşmiş oldu. Nitekim Mekke döneminde bir gün Übeyy, Peygamber'imize demişti ki: "Günün birinde seninle teketek döğüşeceğiz ve ben seni öldüreceğim!" Peygamber'imiz de: "Hayır!

O gün gelince, ben seni öldüreceğim!" dedi. İşte Bedir savaşında müşriklerin bahadır askerlerinden olan Übeyy, meydana çıkıp naralar atınca, Peygamber'imiz: "Onu bana bırakın!" dedi. Ashab: "Olmaz, ya Resûlallah!" dedilerse de, Peygamber'imiz: "Hayır! Bırakın; ona benim sözüm var!" dedi. Ve Übbey, Peygamber'imizin elinden ölümcül bir yara aldı; Mekke'ye dönülünce de öldü.

Hicret'in yedinci yılının başında da Rûmlar, İranlıları yendiler. Bu galibiyet, Hudeybiye antlaşmasının yapıldığı tarihe rastlamıştı. Bir görüşe göre bu galibiyet tarihi, Bedir savaşının olduğu güne rastlamıştı ve Müslüman'lar, hem de Rûmlar, o gün zafer kazanmışlardı. İşte Rûmların bu galibiyeti üzerine Hz. Ebu Bekir, bahise konu develeri Übeyy'in çocuklarından aldı ve onları Peygamber'imize getirip: "Bunları sadaka olarak dağıt" dedi.

Not: Bu bahis, henüz kumar yasaklanmadan önce idi.

وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾
يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ﴿٧﴾
اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فٖى اَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّى وَاِنَّ كَثٖيرًا مِنَ النَّاسِ بِلِقَائِ
رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾ اَوَلَمْ يَسٖيرُوا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
وَاَثَارُوا الْاَرْضَ وَعَمَرُوهَا اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذٖينَ اَسَاؤُا السُّوٓاٰى
اَنْ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِؤُنَ ﴿١٠﴾ اَللّٰهُ
يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعٖيدُهُ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ
تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ
شُرَكَائِهِمْ شُفَعٰٓؤُا وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرٖينَ ﴿١٣﴾
وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا الَّذٖينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فٖى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

6. Bu, Allah'ın vaadidir. Allah vaadinden caymaz. Ancak şu insanların (Mekke kâfirlerinin) çoğu bilmezler.

7. Onlar, dünya hayatının görünen kısmını bilirler; (gerçek amaç olan) öbür dünya hayatından ise tamamen gafildirler.

8. Onlar, kendi kendilerine düşünmediler mi ki, Allah şu gökleri, bu yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak (yerli yerince mükemmel) olarak ve belli bir süre için yaratmıştır. Hiç kuşkusuz şu insanların (Mekke kâfirlerinin) birçoğu ise, (bedenî olarak) Rabb'lerine kavuşmayı inkâr etmektedirler.

9. Bunlar, yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden öncekilerin sonunun nice olduğuna bakmadılar mı? Onlar (gelip geçenler), kendilerinden daha güçlü kimselerdi; onlar da toprağı kazmışlar (işlemişler); yeri de onların yaptıkları imardan daha çok

imar etmişlerdi; Elçileri (peygamberleri) de onlara nice apaçık deliller getirmişlerdi. Demek ki Allah, onlara zulmedecek değildi; ancak onlar, kendi kendilerine zulmetmiş oluyorlardı.

10. Sonra bu kötülük edenlerin sonu, kötünün kötüsü oldu. Çünkü onlar âyetlerimizi yalan saymışlar ve onları alaya almışlardı.

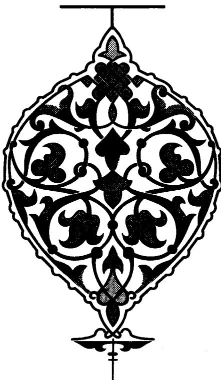
11. Allah, yaratmayı başlatır (ilkin insanı yoktan yaratır; ölümden) sonra da yaratmayı tekrar eder; en sonunda da Ona döndürüleceksiniz.

12. Kıyamet kopacağı gün de, o mücrimler (müşrikler), şaşkınlık ve ümitsizlik içinde susacaklardır.

13. O müşriklerin, Allah'a koştukları ortaklarından kendilerine hiçbir şefaatçi de olmayacak ve (ümitlerini kesince) onları inkâr edeceklerdir. (Yahut onlar, dünyada o ortak koştukları yüzünden küfre, şirke düşmüşlerdi.)

14. Kıyamet kopacağı gün, mü'minler ile kâfirler birbirlerinden ayrılacaklardır.

15. İşte (Tevhid imanıyla) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapmış olanlar, artık (her şeyiyle) gâyet güzel bir bahçede sevinçleri yüzlerinden okunacaktır.

وَاَمَّا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَلِقَٓائِ الْاٰخِرَةِ
فَاُو۬لٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَانَ اللّٰهِ ح۪ينَ
تُمْسُونَ وَح۪ينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَعَشِيًّا وَح۪ينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ
﴿١٩﴾ وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ اِذَٓا اَنْتُمْ بَشَرٌ
تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ
اَزْوَاجًا لِتَسْكُنُٓوا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةًۜ
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ اٰيَاتِه۪
خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ
وَاَلْوَانِكُمْۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِلْعَالِم۪ينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ اٰيَاتِه۪
مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَٓاؤُ۬كُمْ مِنْ فَضْلِه۪ۜ اِنَّ ف۪ي
ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ اٰيَاتِه۪ يُر۪يكُمُ الْبَرْقَ
خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَيُحْي۪ بِهِ الْاَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

16. Küfre saplanmış olup, âyetlerimizi ve öbür dünyada (bedenî olarak Bize) kavuşmayı yalan sayanlara gelince, işte onlar, hep azapta bulundurulacaklardır.

17, 18. Öyleyse, akşama ererken (Akşm ile Yatsı namazlarında), sabaha girerken (Sabah namazında), gündüzün sonunda (İkindi namazında) ve öğle vaktinde (Öğle namazında) Allah'ı tesbih edin. Zaten şu göklerde ve bu yerde bütün hamd (övgü), Ona mahsustur.

19. Allah, ölüden diriyi çıkarır; diriden de ölüyü çıkarır; yeryüzüne de ölümünden (kurumasından) sonra hayat verir (canlandırır). İşte siz de (kıyamet günü mezarlarınızdan) böyle çıkarılacaksınız.

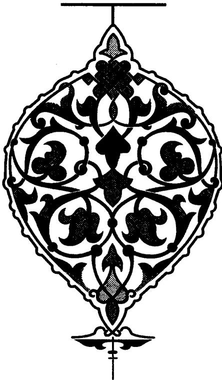
20. Allah'ın sonsuz kudretinin delillerinden biri de, sizi topraktan yaratmış olmasıdır. Sonra siz her yana dağılan insanlar oluverdiniz.

21. Kendilerine ülfet edesiniz diye, sizin için kendinizden eşler (Âdem'den Havva'yı, kadınları da erkeklerin menilerinden) yaratması ve aranızda büyük bir sevgi ve merhamet var etmesi de, Allah'ın sonsuz kudretinin delillerindendir. Hiç kuşkusuz iyice düşünen bir toplum için bunda birçok kesin deliller vardır.

22. Şu gökleri, bu yeri yaratması ve dilleriniz ile renklerinizin değişik olması da, Allah'ın sonsuz kudretinin delillerindendir. Hiç şüphesiz bunda bilenler için birçok kesin deliller vardır.

23. Gerek geceleyin ve gerek gündüzün uyumanız ve Allah'ın lütfundan rızkınızı aramanız (yahut geceleyin uyumanuz ve gündüzün Allah'ın lütfundan rızkınızı aramanız) da, Allah'ın sonsuz kudretinin delillerindendir. Hüç şüphe yok ki, bunda kulakları (hakkı) duyan bir toplum için birçok kesin deliller vardır.

24. Size hem korku (yıldırım korkusu, ya da yolcular için yağışlı havanın güçlüklerinin korkusu), hem de umut (yağmur umudu) vermek üzere size şimşeği göstermesi ve şu gökten bir su indirip de, ölümünden (kurumasından) sonra toprağa onunla hayat vermesi de, Allah'ın sonsuz kudretinin delillerindendir. Hiç kuşkusuz bunda aklını (doğru) kullanan bir toplum için birçok kesin deliller vardır.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنْ تَقُومَ السَّمَٓاءُ وَالْاَرْضُ بِاَمْرِه۪ۜ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةًۗ مِنَ الْاَرْضِۗ اِذَٓا اَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذ۪ي يَبْدَؤُا الْخَلْقَ
ثُمَّ يُع۪يدُهُ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِۜ وَلَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ
اَنْفُسِكُمْۜ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَٓاءَ ف۪ي مَا
رَزَقْنَاكُمْ فَاَنْتُمْ ف۪يهِ سَوَٓاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخ۪يفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْۜ
كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذ۪ينَ
ظَلَمُٓوا اَهْوَٓاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍۚ فَمَنْ يَهْد۪ي مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُۜ
وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِر۪ينَ ﴿٢٩﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّ۪ينِ حَن۪يفًاۜ
فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّت۪ي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَاۜ لَا تَبْد۪يلَ لِخَلْقِ اللّٰهِۜ
ذٰلِكَ الدّ۪ينُ الْقَيِّمُۗ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَۗ ﴿٣٠﴾
مُن۪يب۪ينَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُونُوا
مِنَ الْمُشْرِك۪ينَۙ ﴿٣١﴾ مِنَ الَّذ۪ينَ فَرَّقُوا د۪ينَهُمْ وَكَانُوا
شِيَعًاۜ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

25. Şu göğün ve bu yerin Allah'ın buyruğuyla ayakta durması da, Onun sonsuz kudretinin delillerindendir. Sonra O, sizi bir tek çağrıyla topraktan çağırınca da, hemen çıkacaksınız.

26. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi de yalnız Allah'ındır; hepsi Ona boyun eğmektedir.

27. İlkin yaratmayı başlatan (insanı yoktan var eden, ölümden sonra) yaratmayı tekrar edecek olan da ancak Allah'tır. Zaten bu (ölümden sonra yaratmayı tekrar etmek), Onun için (insanların nazarında ilk yaratmadan) daha kolaydır. Şu göklerde ve bu yerde en yüce sıfat (vahdaniyet, genel kudret, tam hikmet) da, ancak Onundur. Zaten Azîz (mutlak galip), Hakîm (her işinde hikmet sahibi) olan yalnız Odur.

28. Allah, size kendi kendinizden bir örnek vermiştir: Ellerinizin altında bulunan köle-

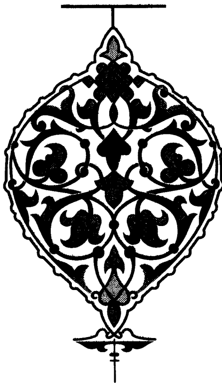
lerinizden (hizmetçilerinizden) size verdiğimiz rızklarda (mallarınızda) eşit olarak, hem de birbirinizden (hür ortaklarınızdan) çekindiğiniz gibi çekindiğiniz ortaklarınız olur mu hiç! Biz, akıllarını kullanan bir toplum için âyetlerimizi işte böyle açıklıyoruz.

29. Hayır! Zulmedenler, bilgisizce kötü arzularına uymuşlardır. (Aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) Allah'ın sapkınlıkta bıraktığını artık kim hidâyete erdirebilir! Onların yardımcıları da yoktur.

30. Ey Muhammed! İşte sen (sana uyanlarla beraber) yüzünü hanîf (bâtıla iltifat etmeyip hakka yönelmiş) olarak bu dine, Allah'ın, insanları üzerinde yarattığı fıtrat dinine yönlendir. Allah'ın yarattığında (Tevhid dininde) hiçbir değiştirme olmaz (olmamalıdır). İşte dosdoğru din budur. Ancak bu insanların birçoğu bunu bilmezler.

31. Hepiniz yalnız Allah'a yönelin ve Ondan (buyruklarına aykırı hareket etmekten) sakının; namazı da gereğince kılın ve sakın, hiçbir şekilde Allah'a ortak koşanlardan olmayın.

32. Dinlerini darma dağın eden ve türlü, türlü fırkalara ayrılmış olup, her fırka kendi özellikleriyle böbürlenenlerden olmayın.

وَاِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُن۪يب۪ينَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَٓا اَذَاقَهُمْ
مِنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَر۪يقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ (33) لِيَكْفُرُوا بِمَٓا
اٰتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (34) اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ
يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِه۪ يُشْرِكُونَ (35) وَاِذَٓا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً
فَرِحُوا بِهَا وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْد۪يهِمْ اِذَا هُمْ
يَقْنَطُونَ (36) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ
اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ (37) فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ
وَالْمِسْك۪ينَ وَابْنَ السَّب۪يلِ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذ۪ينَ يُر۪يدُونَ
وَجْهَ اللّٰهِ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (38) وَمَٓا اٰتَيْتُمْ مِنْ رِبًا
لِيَرْبُوَا ف۪ٓي اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَٓا اٰتَيْتُمْ مِنْ زَكٰوةٍ
تُر۪يدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ (39) اَللّٰهُ الَّذ۪ي
خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُم۪يتُكُمْ ثُمَّ يُحْي۪يكُمْ هَلْ مِنْ
شُرَكَٓائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا
يُشْرِكُونَ (40) ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي
النَّاسِ لِيُذ۪يقَهُمْ بَعْضَ الَّذ۪ي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (41)

33. Bir de, şu insanlara büyük bir sıkıntı dokundu mu, yalnız Rabb'lerine yönelerek Ona yalvarırlar; sonra Allah, onlara Kendi katından bir rahmet tattırdı mı, onlardan bir grup, hemen Rabb'lerine ortak koşmaya başlıyorlar.

34. Onlar, kendilerine verdiğimiz nimetlere nankörlük etsinler bakalım! (Yahut sonunda, kendilerine verdiğimiz nimetlere nankörlük etmek için bunu yaparlar.) Haydin, bir süre (bu nimetlerden) faydalanın bakalım! Ancak yakında bileceksiniz.

35. Yoksa Biz, onlara kesin bir delil indirmişiz de, o delil, onların müşrik olmalarını mı söylüyor?

36. Yine, Biz, şu insanlara bir rahmet tattırdığımız zaman, ona sevinirler; bizzat yaptıklarından dolayı onlara bir fenalık çarptı mı da, hemen umutsuzluğa düşüverirler.

37. Onlar, görmediler mi ki, Allah, dilediği kimsenin rızkını bol, bol veriyor; dilediğinin de rızkını daraltıyor. Hiç şüphesiz inanan bir toplum için bunda birçok büyük ibretler vardır.

38. Ey Muhammed! Öyleyse sen (sana uyanlarla birlikte) akrabaya (sıla-ı rahim, iyilik olarak), yoksula, yolda kalmışa (zekât malından) hakkını ver. Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak isteyenler için işte bu, en hayırlısıdır ve işte saadete erenler, ancak onlardır.

39. Bir de, başka insanların mallarıyla artsın diye faiz için verdiğiniz mallar, Allah katında artmış olmaz. Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak isteyerek verdiğiniz zekâta (sadakaya) gelince, işte onu verenler, mallarını kat, kat arttıranların (berekenlendirenlerin) ta kendileridir.

40. Allah, Odur ki, sizi yoktan var etti; sonra sizin rızkınızı verdi; sonra sizin canınızı alacak; sonra da sizi diriltecek. Pekiyi, sizin Allah'a ortak koştuklarınız içinde bunlardan bir şey yapabilecek var mı? Allah, onların, Kendisine ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir.

41. İnsanların bizzat işledikleri günahlar yüzünden karada ve denizde bu düzensizlik meydana geldi. Bunun sonucu olarak Allah, o insanların yaptıklarının cezasının bir kısmını dünyada onlara tattıracak. Umulur ki, bundan dönerler.

قُلْ سٖيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلُۜ
كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُشْرِكٖينَ (٤٢) فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدّٖينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ
اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ (٤٣) مَنْ كَفَرَ
فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَۙ (٤٤) لِيَجْزِيَ
الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهٖۜ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرٖينَ
(٤٥) وَمِنْ اٰيَاتِهٖٓ اَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذٖيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهٖ
وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
(٤٦) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَٓاؤُ۫هُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذٖينَ اَجْرَمُواۜ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
الْمُؤْمِنٖينَ (٤٧) اَللّٰهُ الَّذٖي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثٖيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ
فِي السَّمَٓاءِ كَيْفَ يَشَٓاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهٖۚ فَاِذَٓا اَصَابَ بِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ (٤٨)
وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ اَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسٖينَ (٤٩)
فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثَارِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ
اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰىۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ (٥٠)

42. Ey Muhammed! De ki: "Şu yeryüzünde dolaşın da, bundan önce gelip geçenlerin sonu nice olmuş, bir görün. Onların çoğu, Allah'a ortak koşan kimseler idi."

43. İşte sen (sana uyanlarla birlikte), dönüşü olmayan bir gün (kıyamet) Allah katından gelmeden (yahut Allah katından dönüşü olmayan bir gün gelmeden) önce yüzünü hep, dosdoğru olan bu dine tut. İşte o gün insanlar (Cennet ehli ve Cehennem ehli olmak üzere) fırka, fırka olacaklardır.

44. Kim küfürde direnecek olursa, onun küfrü kendi aleyhinedir; kim de, saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, işte onlar kendileri için (Cennette yer) hazırlamış olurlar.

45. Çünkü Allah, iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara Kendi lütfundan mükâfat verecektir. Allah, kâfirleri hiç sev-

mez.

46. Yağmur müjdecileri olarak, hem de yağmurdan meydana getireceği rahmetinden size tattırmak için, bir de buyruğu ile, gemilerin denizde akıp gitmesi için, (buna bağlı olarak, deniz ticaretinden) rızkınızı da aramanız için ve şükredersiniz diye rüzgârları göndermesi de, Allah'ın sonsuz kudretinin delillerindendir.

47. Ey Muhammed! Ant olsun ki, Biz, senden önce de kendi kavimlerine nice Elçiler göndermişizdir. İşte o Elçiler, kavimlerine mucizeler getirmişlerdi. Sonunda Biz, o mücrimlerden (günahkârlardan) öc almıştık. Zaten mü'minlere yardım etmek, Bizim için bir haktır (mutlaka gerçekleşir).

48. Allah, Odur ki, rüzgârları gönderir; derken, onlar bulutu kaldırır; işte Allah, bu bulutu gökyüzünde dilediği gibi yayar ve parçalara böler; nihâyet arasından yağmurun çıktığını görürsün. Sonunda Allah, o yağmuru kullarından dilediğine isabet ettirince, bir de bakarsın onlar sevinç içinde kalıverirler.

49. Oysaki onlar, bundan önce üzerlerine yağmurun yağdırılmasından umutlarını tamamen kesmişlerdi.

50. Ey Muhammed! İşte sen, Allah'ın rahmetinin eserlerine bir bak ki, yeryüzüne, ölümünden (kurumasından) sonra nasıl hayat veriyor! Hiç şüphesiz O, ölüleri de diriltecektir. Zaten O, her şeye Kaadirdir.

وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهٖ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾
فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَٓاءَ اِذَا
وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَٓا اَنْتَ بِهَادِ الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْؕ
اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اَللّٰهُ الَّذٖى
خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةًؕ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۚ وَهُوَ الْعَلٖيمُ الْقَدٖيرُ
﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَۙ مَا لَبِثُوا غَيْرَ
سَاعَةٍؕ كَذٰلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذٖينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ
وَالْاٖيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فٖى كِتَابِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِۘ فَهٰذَا يَوْمُ
الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ
الَّذٖينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ
ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فٖى هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍؕ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ
بِاٰيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُٓوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾
كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِ الَّذٖينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ
وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذٖينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

51. Ant olsun ki, Biz, zararlı (kuru) bir rüzgâr gönderecek olsak da, onlar (bu rüzgârın vurduğu) ekini sararmış (yahut bulutu, yağmur işareti vermeyip sararmış) görseler, bunun ardından (Allah'ın daha önce kendilerine verdiği onca nimetleri düşünmeyip) mutlaka nankörlük etmeye başlarlar.

52. Ey Muhammed! İşte sen bu davetini ölülere (hakka karşı sanki ölü gibi duygusuz olanlara) asla işittiremezsin ve arkalarını dönüp giderlerken sağırlara asla duyuramazsın.

53. Sen körleri (hakka karşı sanki kör gibi olanları) de sapkınlıklarından çevirip hidâyete erdirecek değilsin; sen ancak âyetlerimize iman edenlere (bu davetini) duyurabilirsin. İşte bunlar Müslüman'lardır (kendilerini Bize teslim edenlerdir).

54. Allah Odur ki, sizi ilkin güçsüz yarat-

mıştır; sonra güçsüzlüğün ardından güç vermiştir; sonra gücün ardından bir güçsüzlük ve ihtiyarlık vermiştir. O, dilediğini yoktan var eder. Yegâne Alîm (her şeyi hakkıyla bilen), Kadîr (her şeye tam muktadir olan) de Odur.

55. Kıyamet kopacağı gün de, günahkârlar, (dünyada, mezarda, o zamana değin) bir saatten çok kalmadıklarına yemin edecekler. İşte onlar (bunda yanıldıkları gibi, dünyada da) haktan böyle döndürülüyorlardı (yanıltılıyorlardı).

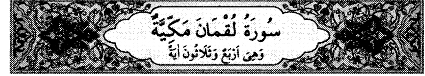
56. Kendilerine gerçek ilim ve iman verilmiş olanlar ise şöyle diyecekler: "Ant olsun ki, siz, Allah'ın, Kitabında (Kur'an'da, Levh-ı Mahfûz'da) belirttiği yeniden dirilme gününe kadar kaldınız; işte bugün yeniden dirilme günüdür, ancak siz (böyle olacağını) bilmiyordunuz.

57. İşte o gün, zulmetmiş olan kimselerin ileri sürecekleri mazeretleri fayda vermeyecektir; onlardan Allah'ı hoşnut edecek şeyler (tövbe, itaat) de istenmeyecektir.

58. Ant olsun ki, Biz, bu Kur'an'da insanlar için örneklerin her türlüsünü de vermişizdir. Yine ant olsun ki, sen onlara (istedikleri türden) bir mucize getirecek olsan da, o küfre saplanmış olanlar hiç kuşkusuz diyecekler ki: "Siz (Muhammed ve mü'minler) ancak bâtıl (saçma) şeyler yapmaktasınız."

59. Allah, (Tevhidi) bilmeyenlerin (ve öğrenmeye de talip olmayanların) kalplerini işte böyle (sanki) mühürler (körletir).

60. Ey Muhammed! Artık sabret! Çünkü şüphesiz Allah'ın vaadi haktır; buna kesin olarak inanmamış olanlar, sakın seni gevşekliğe sevketmesinler!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الٓمٓ ۝١ تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝٢ هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ ۝٣
اَلَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝٤
اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝٥ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا
هُزُوًا اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝٦ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا وَلّٰى
مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فٖٓي اُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ
اَلِيمٍ ۝٧ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۝٨
خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٩ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ
فِيهَا مِنْ كُلِّ دَٓابَّةٍ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَنْبَتْنَا فِيهَا
مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝١٠ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝١١

LOKMAN SÛRESİ: 31

Lokman sûresi, Mekke'de 57. sûre olarak nâzil olmuştur; 34 âyettir. Sûrenin 12, 19. âyetlerinde Hz. Lokman anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif. Lâm. Mîm.

2. İşte bu âyetler, Hakîm (çok hikmetli) Kitabın âyetleridir.

3. Bu âyetler, gereğince iyilik yapanlar için büyük bir hidâyet rehberi ve rahmettir.

4. Onlar o kimselerdir ki, namazı gereğince kılarlar; zekâtı verirler; âhırete kesin olarak inananlar da onlardır.

5. İşte onlar, Rabb'lerinden olan bir hidâyet üzeredirler ve işte saadete erenler de onlardır.

6. O insanlardan (Mekke kâfirlerinden) öylesi de vardır ki, hiçbir doğru bilgiye dayalı olmaksızın, Allah yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için boş lakırdı satın alır. İşte onlar için rezil-rüsva edici bir azap vardır.

7. Âyetlerimiz kendisine okunduğu zaman, sanki bunları işitmemiş gibi, sanki iki kulağında ağırlık varmış gibi büyüklük taslayarak yüz çevirir. İşte ona pek acıklı bir azabı müjdele.

8. O kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yaparlar, onlar için Naîm (nimetleri bol) Cennetler vardır.

9. Onlar sonsuza dek o Cennetlerde kalacaklardır. Bu, Allah'ın verdiği hak vaattir. Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet bulunandır).

10. Allah, şu gökleri görebileceğiniz bir direk olmaksızın (yahut gördüğünüz gibi direksiz) yaratmış; sizi sarsmaması için de yere ulu dağlar yerleştirmiş ve yeryüzüne her türlü canlıyı yaymıştır. Hem de, Biz şu gökten bir su indirmişiz de, orada faydası çok her bitkiden çift, çift bitirmişizdir.

11. İşte bunlar, Allah'ın yarattıklarıdır; pekiyi, siz de, Allah'tan başkalarının neyi yarattıklarını gösterin bana. Hayır! Zalimler apaçık bir sapkınlıktadır.

(6) Bazı rivâyetlere göre, bu âyet, Nazr bin Hâris hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Bu zat, eski İranlıların kitaplarını satın almış; bunları Kureyş'lilere anlatıyor ve şöyle diyordu: "Muhammed, size Âd ve Semûd tarihini anlatıyor; ben de size Rüstem, İsfendiyar ve Kisraların (İran hükümdarlarının) tarihini anlatıyorum." Rivâyete göre bu zat, cariyeler satın alıyordu ve Müslüman olmak isteyenleri engellemek için bu cariyeleri onlarla eğlenmeye gönderiyordu.

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ اَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ
لِنَفْسِهٖ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَاِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ
وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ
﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ وَهْنًا عَلٰى
وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِى عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِى وَلِوَالِدَيْكَ اِلَىَّ
الْمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَاِنْ جَاهَدَاكَ عَلٰٓى اَنْ تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِى الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ
مَنْ اَنَابَ اِلَىَّ ثُمَّ اِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾
يَا بُنَىَّ اِنَّهَآ اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِى صَخْرَةٍ
اَوْ فِى السَّمٰوَاتِ اَوْ فِى الْاَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ
خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَا بُنَىَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَاصْبِرْ عَلٰى مَآ اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا
تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِى الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَاقْصِدْ فِى مَشْيِكَ وَاغْضُضْ
مِنْ صَوْتِكَ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

12. Ant olsun ki, Allah'a şükretsin diye, Biz, Lokman'a hikmet (faydalı ilim, diyanet, sözde isabet) vermiştik. Zaten her kim, şükredecek olursa, ancak kendi yararına şükretmiş olur; her kim de nankörlük edecek olursa, bilsin ki, Allah gerçekten Ğaniyy'dir (hiçbir şeye muhtaç değildir), Hamîd'dir (pek övülendir).

13. Hani bir zaman Lokman, oğluna öğüt verirken şöyle demişti: "Ey oğulcağızım! Sakın, Allah'a ortak koşma; çünkü hiç şüphesiz şirk (Allah'a ortak koşmak), pek büyük bir zulümdür."

14. "(Rabb'in diyor ki:) Biz, şu insana ana-babasına iyilik etmesini de tavsiye etmişizdir (emretmişizdir). Anası sıkıntı üstüne skıntıya katlanarak onu taşımıştır. Sütten kesilmesi de iki yıldadır. (İşte bunun için) önce bana, sonra ana-babana şükret, diye tavsiye etmişizdir. Son dönüş ancak Banadır."

15. "Bununla beraber eğer ana-baban, Bana, ortak olduğu hakkında (hiç kimsenin olmadığı gibi, senin de) hiçbir bilgin olmayan bir şeyi Bana ortak koşman için seninle uğraşacak olurlarsa, sakın, onlara itaat etme; dünya işlerinde ise onlarla iyi geçin ve Bana yönelenlerin yoluna uy. Sonunda hepinizin dönüşü ancak Banadır. İşte o zaman yapmış olduklarınızı size haber vereceğim."

16. "Ey oğulcağızım! İşlediğin iş, bir hardal tanesi kadar küçük olsa da, bu, bir kayanın içinde, yahut şu göklerde, yahut da bu yerin derinliklerinde olsa, (kıyamet günü) Allah, mutlaka onu (hesap yerine) getirecektir. Çünkü şüphesiz Allah Latîf'tir (en küçük şeyleri de görmektedir), Habîr'dir (her şeyden hakkıyla haberdardır)."

17. "Ey Oğulcağızım! Namazı gereğince kıl; iyiliği de emret; kötülükten de alıkoymaya çalış; başına geleceklere de sabret. Çünkü bunlar, gerçekten azmedilmesi gereken kesin emirlerdendir (Allah'ın kesin olarak emrettiği işlerdendir.)."

18. "Bir de, büyüklük taslayarak insanlardan yüz çevirme; yeryüzünde şımarıkça yürüme. Çünkü Allah, kendini beğenip övünenleri hiç sevmez."

19. "Bir de, yürüyüşünde normal ol; sesini de alçalt. Çünkü gerçekten seslerin en çirkini elbetteki (o pek yüksek çıkan) eşek sesidir."

اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ
فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ
اتَّبِعُوا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَاءَنَا
اَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ وَمَنْ يُسْلِمْ
وَجْهَهُ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى
وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُ اِلَيْنَا
مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾
نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِنْ
سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلِ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ اَنَّ مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ
اَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ
كَلِمَاتُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا
بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

20. Görmediniz mi ki, Allah, şu göklerde ve bu yerde olanları sizin emrinize (istifadenize) vermiş (hayatınız için gerekli olan şartların, ortamın oluşmasına sebep kılmış); nimetlerini açık ve gizli olarak size bol, bol bahşetmiştir? Yine de insanlardan kimi vardır ki, (doğru delile dayalı) hiçbir bilgisi, (peygamberlerin yolundan giden) bir rehberi ve (Allah'ın indirdiği) aydınlatıcı bir Kitabı olmadan Allah'ın birliği (ve sıfatları) hakkında tartışır, durur.

21. Onlara: "Allah'ın indirdiğine uyun!" denilince de, onlar: "Hayır! Biz atalarımızı, üzerinde bulduğumuz inanca uyarız" derler. Ya eğer şeytan onları (atalarını) alevli ateşin azabına çağırıyor idiyse de mi (atalarını taklit edecekler)?

22. Her kim de, layıkıyla iyilik ederek kendini tamamen Allah'a verecek olursa, işte o, gerçekten o sapasağlam kulpa tutunmuştur. Zaten bütün işlerin sonu yalnız

(12) Hz. Lokman, Eyyub Peygamberin kızkardeşinin, yahut teyzesinin oğlu olan Âzer'in evladından Bâura'nın oğludur. Hz. Lokman, Hz. Davud'un zamanına değin yaşamış ve Hz. Davud, ondan hikmet öğrenmiştir. Bu rivâyet, Hz. Lokman'ın, peygamber olduğu görüşünü teyit etmektedir. Çünkü İlâhî vahye mazhar olan peygamberler, peygamber olmayan başkasının hikmetine ihtiyaç duymaz.

Allah'a varır.

23. Ey Muhammed! Her kim de, küfre saplanacak olursa, artık onun küfrü sakın, seni üzmesin. Onların son dönüşleri yalnız Bizedir. İşte o zaman Biz, onların yaptıklarını kendilerine haber vereceğiz. Çünkü Allah, kalplerde saklı olanları gerçekten hakkıyla bilendir.

24. Biz onları (dünyada) geçici olarak faydalandırırız; sonra kendilerini zorunlu olarak pek ağır bir azaba sürükleriz.

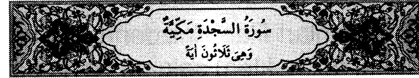
25. Ant olsun ki, sen, onlara (Allah'a ortak koşanlara): "Şu gökleri ve bu yeri kim yaratmıştır?" diye soracak olursan, kesenkes: "Allah!.." diyecekler. De ki: "El-Hamdu Lillah (Allah'a hamd olsun)!" Ancak onların çoğu (bunun, Allah'ın ortağının olmadığı demek olduğunu) bilmezler.

26. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır. Çünkü gerçekten Allah, yegâne Ğaniyy'dir (mutlak zengindir), Hamîd'dir (çok övülendir, bütün övgülerin gerçek merciidir).

27. Ve eğer yeryüzündeki ağaçlar kalemler olsa, şu dünya denizi de arkasından yedi deniz daha ilave edilerek mürekkep olsa (ve bunlarla Allah'ın azametini ve yüce sıfatlarını bildiren kelimeleri yazılacak olsa), yine Allah'ın bu kelimeleri tükenmez. Çünkü Allah gerçekten Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerinde hikmet sahibidir).

28. Sizin hepinizin yaratılması ve tekrar diriltilmesi, ancak bir tek kişinin yaratılması ve diritilmesi gibidir. Çünkü şüphesiz Allah Semî'dir (her şeyi pekiyi işitendir), Basîr'dir (her şeyi pekiyi görendir).

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرٖٓى اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى وَاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿٢٩﴾
ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبٖيرُ ﴿٣٠﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرٖى فِى الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ
لِيُرِيَكُمْ مِنْ اٰيَاتِهٖ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَاِذَا
غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصٖينَ لَهُ الدّٖينَ فَلَمَّا
نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيَاتِنَٓا اِلَّا كُلُّ
خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا
لَا يَجْزٖى وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهٖ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهٖ شَيْـًٔا
اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ
بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِى الْاَرْحَامِ وَمَا تَدْرٖى نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرٖى نَفْسٌ بِاَىِّ اَرْضٍ تَمُوتُ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ خَبٖيرٌ ﴿٣٤﴾

29. Görmedin mi ki, Allah, geceyi gündüze, gündüzü de geceye ekliyor (birinden azalan süreyi öbürüne ekliyor); hem de güneşe ve Aya buyruğuna boyun eğdirmiştir. Her biri belli bir sona kadar akıp gider (biri, ay sonunda, diğeri de, yıl sonunda yörüngesindeki devrini tamamlar; ikisi de kıyamete kadar bu seyrine devam eder). Ve şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

30. İşte bu (sonsuz ilim ile kudretin, bunca harika işlerin, Allah'a mahsus olmasının belirtilmesi) şunun (bilinmesi) içindir ki, Allah, gerçekten yegâne hak Tanrıdır; Ondan başka da taptıkları ise, kesinlikle bâtıldır ve gerçekten Allah, yegâne Aliyy'dir (yüceler yücesidir), Kebîr'dir (ulular ulusudur).

31. Görmedin mi ki, denizde gemiler Allah'ın lütfu ile (lütfundan yarattığı kanunlar) ile akıp gider. Bu, size (kudretinin) delillerini göstermek içindir. Hiç kuşku-

suz bunda (sıkıntılara, günahlara karşı) çok sabreden, (nimetlere) çok şükreden (mü'minlerden) herkes için birçok büyük ibretler vardır.

32. O Allah'a ortak koşan kâfirleri (deniz yolculuğu sırasında) dağlar gibi dalgalar sardığı zaman, (Allah'a ortak koştukları yedek tanrıların, kendilerini kurtaramayacaklarını bildikleri için) dini tamamen Allah'a has kılarak yalnız Ona yalvarırlar. Ancak Allah onları karaya çıkarıp kurtardı mı, içlerinden bir kısmı orta yolu (ibret aldığı için artık Tevhid yolunu, yahut biraz ibret aldığı için küfürde orta yol, yahut küfür ile iman arasında bir yol) tutar. Zaten Bizim âyetlerimizi ancak çok hain nankörler bilerek inkâr eder.

33. Ey insanlar! Rabb'inizdenn (buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve ne babanın, evladı yerine, ne de evladın, babası yerine bir şey ödeyemeyeceği (onların, birbirlerinin cezasını çekeyemeyecekleri) günden korkun. Şüphesiz Allah'ın vaadi haktır. Öyleyse dünya hayatı sakın, sizi aldatmasın ve çok aldatıcı olan şeytan, (sonra tövbe edersin; günahların bağışlanır, diye) Allah'ın affına güvendirerek sakın, sizi aldatmasın.

34. Şüphesiz kıyametin ne zaman kopacağının bilgisi, ancak Allah katındadır; yağmuru da (şartlarını oluşturarak) O, yağdırır; rahimlerde olanı (o meniden çoçuk olup olmayacağını, olursa cinsiyetini, özelliklerini) da O, bilir; hiç kimse yarın ne kazanacağını da bilmez; hiçbir kimse nerede öleceğini de bilmez. Şüphesiz Allah Alîm'dir (her şeyi bilendir), Habîr'dir (her şeyden haberdardır).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
الٓمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾
اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَٓا
اَتٰيهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ اَللّٰهُ الَّذ۪ي خَلَقَ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا ف۪ي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى
عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِه۪ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَف۪يعٍ اَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ
﴿٤﴾ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَٓاءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ
ف۪ي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُٓ اَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذٰلِكَ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَز۪يزُ الرَّح۪يمُ ﴿٦﴾ اَلَّذ۪ٓي اَحْسَنَ كُلَّ
شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ مِنْ ط۪ينٍ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ
مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَٓاءٍ مَه۪ينٍ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوّٰيهُ وَنَفَخَ ف۪يهِ مِنْ رُوحِه۪
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَ قَل۪يلًا مَا
تَشْكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُٓوا ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَف۪ي خَلْقٍ
جَد۪يدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَٓاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ يَتَوَفّٰيكُمْ مَلَكُ
الْمَوْتِ الَّذ۪ي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

SECDE SÛRESİ: 32

Secde sûresi, Mekke'de 70. sûre olarak nâzil olmuştur; 30 âyettir Sûre, ismini 15. âyette zikredilen secdeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Elif, Lâm, Mîm.

2. Bu Kitabın (Kur'an'ın), Âlemlerin Rabb'i katından indirilmiş olduğunda hiçbir şüphe yoktur.

3. Yoksa o kâfirler: "Muhhammed, onu (Kur'an'ı) uydurdu" mu, diyorlar? Hayır! O, senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı (peygamber) gelmemiş olan bir toplumu uyarman için senin Rabb'in katından indirilmiş bulunan hakkın ta kendisidir. Umulur ki, onlar hidâyete ererler.

4. Allah Odur ki, şu gökleri, bu yeri ve bun-

ların arasındakileri altı günde (aşamada) yaratmış; sonra (kâinatı kuşatmış olan) Arş üzerine (yahut hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir (hâkimiyet kurmuştur. Yahut kendine özgü bir şekilde kurulmuştur). Sizin Ondan başka ne bir veliniz (koruyucunuz, yardımcınız), ne de bir şefaatçiniz (kayırıcınız) vardır. Artık düşünüp öğütlenmeyecek misiniz?

5. Allah her işi gökten yere (yüce âlemde, Levh-ı Mahfûz'da programlayıp madde âleminde uygulayarak) tedbir eder (yönetir). Sonra (takdirden sonra) sizin (dünyada) saydıklarınızdan bin yıl (çok uzun bir zaman) tutan bir günde (bir zaman diliminde takdir gerçekleşip) sonuç Ona yükselir.

6. İşte Allah, görülmeyeni de, görüleni de bilen yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

7. O Allah ki, her şeyi güzel yaratmış ve ilk başta şu insanı çamurdan yaratmıştır.

8. Sonra Allah, onun (çamurdan yarattığı ilk insanın) neslini nâçiz bir suyun özünden üretmiştir.

9. Sonra onu biçimlendirmiş; Kendi ruhundan ona üflemiş ve sizin için kulaklar, gözler ve yürekler var etmiştir. Siz ne de az şükrediyorsunuz!

10. Onlar (öbür dünyada bedenî hayatı inkâr edenler) dediler k: "Biz toprakta kaybolduğumuz zaman, (ondan sonra) biz mi kesenkes yeniden yaratılacağız" Hayır! Onlar, Rabb'leriyle buluşmayı inkâr etmektedirler.

11. De ki: "Sizin hayatınızla görevli kılınmış olan Ölüm Meleği, sizin canınızı alacaktır. Sonra ancak Rabb'inize döndürüleceksiniz."

وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُؤُ۫سِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَٓا
اَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾
وَلَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰيهَا وَلٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنّ۪ي
لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَع۪ينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا بِمَا
نَس۪يتُمْ لِقَٓاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَاۚ اِنَّا نَس۪ينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاٰيَاتِنَا الَّذ۪ينَ اِذَا
ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافٰى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًاۘ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ
نَفْسٌ مَٓا اُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍۚ جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾
اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًاۜ لَا يَسْتَوُ۫نَ ﴿١٨﴾ اَمَّا
الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوٰىۘ نُزُلًا بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ فَسَقُوا فَمَأْوٰيهُمُ النَّارُۜ
كُلَّمَٓا اَرَادُٓوا اَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَٓا اُع۪يدُوا ف۪يهَا وَق۪يلَ لَهُمْ
ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذ۪ي كُنْتُمْ بِه۪ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

12. Ve sen, o mücrimlerin (günah-kârların), Rabb'leri huzurunda başlarını öne eğmiş olarak: "Rabb'imiz, (bize vaatettiklerini) gördük ve (peygamberlerin tasdikini Senden) işittik; ne olur, bizi gerisin geriye (dünyaya) gönder de, saalih (İslam'a uygun) işler yapalım, çünkü biz gerçekten kesin olarak inandık" diyecekleri vakit (onların perişan halini) bir görsen!..

13. Zaten eğer Biz (icbarî olarak) dilemiş olsaydık, herkese hidâyetini mutlaka verirdik. Ancak: "Cehennemi (aklını ve hür iradesini doğru kullanmayan) cinlerden ve insanlardan kesenkes tamamıyla dolduracağım" diye Benden kesin söz sâdır olmuştur (; bu da mutlaka gerçekleşecektir).

14. (Onlara diyeceğiz ki:) "İşte bu gününüze kavuşmayı unutmuş olmanız yüzünden şu azabı tadın, bakalım! Çünkü Biz de sizi gerçekten unuttuk. Ve işlemiş olduklarınızdan dolayı bu sonsuz azabı tadın!"

15. Gerçekten Bizim âyetlerimize yalnız o kimseler inanırlar ki, âyetlerimizle kendilerine öğüt verildiğinde, hiç büyüklük taslamadan yüz üstü secdeye kapanırlar ve Rabb'lerini hamd ile tesbih ederler.

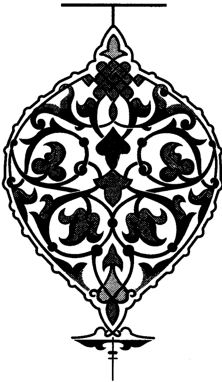
16. Onlar, azabından korkarak ve rahmetini umarak Rabb'lerine yalvarmak (gece ibadet etmek) üzere (vücutlarının) yanları yataklarından uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızktan hayır yolunda harcarlar.

17. İşte yapmakta oldukları iyi işlere karşılık olarak, onlar için ne göz aydınlığı (göz kamaştırıcı nimetler) saklı tutulduğunu hiç kimse bilemez.

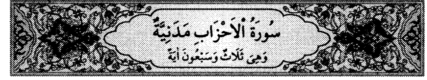
18. Öyleyse mü'min olan kimse, yoldan çıkmış kimse gibi olur mu hiç! Bunlar bir olmazlar.

19. (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara gelince, işte onların yapmış oldukları iyi işlere karşılık olarak, kendileri için konak olmak üzere Me'vâ (Kalıcı Yurt) Cennetleri vardır.

20. Yoldan çıkmış olanlara gelince, işte onların da kalıcı yurtları ateştir. Onlar oradan çıkmak istedikçe, oraya döndürülecekler ve kendilerine : "Yalan saymış olduğunuz bu Cehennem azabını tadın, bakalım!" denilecektir.

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُونَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا اِنَّا
مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ
فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي اِسْرَاۤئِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ
اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ اِنَّ
رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ اَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوقُ الْمَاۤءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ
بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ اَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْفَتْحُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا اِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ اِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

21. Biz onlara, öbür dünyadaki en büyük azaptan önce bu yakın azaptan (dünya azabından) da kesenkes tattıracağız. Olur ki, dönerler.

22. Kendilerine Rabb'inin âyetleriyle öğüt verildikten sonra onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim kim olabilir! Biz, mücrimlerden (suçlulardan) kesinlikle öç alacağız.

23. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da o Kitabı (Tevrat'ı) vermiştik. Öyleyse ey Muhammed! Sen, bu Kitabın (Kur'an'ın) Allah tarafından sana verildiğinden (yahut o Kitabın Musa'ya Allah tarafından verildiğinden) şüphe etme (ümmetin şüphe etmesin). Biz, o Kitabı (Tevrat'ı) da İsrail Oğulları için bir hidâyet rehberi kılmıştık.

24. (Dinlerinde, düşmanlarından gördükleri belalara) sabrettikleri ve âyetlerimize kesin olarak inandıkları müddetçe, onların (İsrail Oğulları'nın) içinden, buyruğumuzla

(Tevrat'ın hüküm ve hikmetleriyle) insanları hidâyet eden rehberler de meydana getirmiştik.

25. Şüphesiz onların, hakkında anlaşmazlığa düştükleri konularda kıyamet günü aralarında hükmedecek olan ancak senin Rabb'indir.

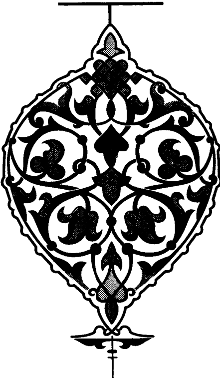
26. (Şimdi harabe halindeki) yurtlarında gezip geçtikleri o kendilerinden önceki nice nesilleri helâk edişimiz, onlara hidâyet vesilesi olmadı mı? Hiç kuşkusuz bunlarda birçok büyük ibretler vardır. Artık kulak vermezler mi?

27. Görmediler mi ki, Biz, yağmuru kurumuş toprağa sevkediyoruz da, onunla öyle bir ekin yetiştiriyoruz ki, ondan sağmal hayvanları da yiyor, kendileri de yiyor. Artık (Allah'ın kudretini ve lütfunu) görmezler mi?

28. Bir de, o kâfirler, size: "Eğer doğru söylüyorsanız, bu (sizin dediğiniz) fetih (zafer, aramızda hükmedilmesi) ne zaman?" diyorlar.

29. De ki: "O fetih günü kâfir olanlara artık imanları fayda vermeyecek, onlara mühlet de verilmeyecektir."

30. Artık sen onların yalanlamasına aldırma ve zaferi bekle; şüphesiz onlar da (sana galip gelmeyi) beklemektedirler.

بِسْــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللّٰهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِر۪ينَ وَالْمُنَافِق۪ينَ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَل۪يمًا حَك۪يمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحٰٓى اِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ
عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَك۪يلًا ﴿٣﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ
ف۪ي جَوْفِه۪ وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمُ الّٰٓـ۪ٔي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ
اُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَٓاءَكُمْ اَبْنَٓاءَكُمْ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ
بِاَفْوَاهِكُمْ وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّب۪يلَ ﴿٤﴾
اُدْعُوهُمْ لِاٰبَٓائِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ فَاِنْ لَمْ تَعْلَمُٓوا
اٰبَٓاءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدّ۪ينِ وَمَوَال۪يكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
ف۪يمَٓا اَخْطَأْتُمْ بِه۪ وَلٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُورًا رَح۪يمًا ﴿٥﴾ اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِن۪ينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهُ
اُمَّهَاتُهُمْ وَاُو۬لُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ ف۪ي كِتَابِ
اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِن۪ينَ وَالْمُهَاجِر۪ينَ اِلَّٓا اَنْ تَفْعَلُٓوا اِلٰٓى اَوْلِيَٓائِكُمْ
مَعْرُوفًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

AHZÂB SÛRESİ: 33

Ahzâb sûresi, Medine'de nâzil olan sûreler içinde 4. Sûre olarak nâzil olmuştur; 73 âyettir. Ahzâb, fırkalar demektir. Bu sûrede Müslüman'lara karşı savaşmak üzere birleşen Arap kabilelerinden bahsedildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Peygamber! Allah'a karşı tekvâyı gözetmeye devam et; sakın, kâfirlere de, münafıklara da uyma (bâtıl tanrıları eleştirmemek, onların Allah katında tapanları için şefaatçi olacaklarını kabul etmek gibi Tevhide aykırı önerilerini kabul etme). Çünkü şüphesiz Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

2. Yine, Rabb'inden sana vahyolunana tamamen uy. Çünkü şüphesiz Allah, eskiden beri bütün yaptıklarınızdan hakkıyla

haberdardır.

3. Yine, Allah'a tevekkül et. Zaten vekil (gözetici, koruyucu) olarak Allah yeter.

4. Allah (Câhiliyye Arap'larının iddiasının aksine, çok zeki bir insan da olsa), bir adamın içinde iki kalp (yürek) yaratmamıştır. Yine (onların iddiasının aksine), zıhâr yaptığınız (sen, bana anamın sırtı gibisin, dediğiniz) eşlerinizi de (dinî hükümlerde) analarınız kılmamış ve evlatlıklarınızı da (dinî hükümlerde) öz oğullarınız yapmamıştır. İşte bunlar, sizin ağızlarınızla söylediğiniz (gerçeği yansıtmayan) kendi sözlerinizdir. Allah ise, yalnız hakkı söyler; (aklını ve hür iradesini doğru kullananları) doğru yola ileten de ancak Odur.

5. Evlatlıkları gerçek babalarına nisbet ederek çağırın. Allah katında en doğrusu budur. Ancak eğer onların babalarını bilmiyorsanız, artık onları sizin din kardeşleriniz ve amca çocuklarınız (dostlarınız, bakıp gözettiğiniz kimseler) olarak kabul edin (ve onları bu sıfatlarla çağırın). Bu konuda yanılarak (unutarak, sürç-i lisan ile) işlediğiniz hatalarda size günah yoktur; ancak kalplerinizin kastettiği (gönülden taammüden olan) hatalarda günah vardır. Zaten Allah ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

6. Peygamber, mü'minlere kendi nefislerinden daha yakın dosttur (ve peygamber, mü'minlerin dinî babasıdır. Peygamber'in emri, her konuda önceliklidir). Peygamber'in eşleri de, mü'minlerin analardır (nikâhlarının haram olması konusunda anaları hükmündedir). Bir de, akraba olanlar, Allah'ın Kitabına göre, (mirasça) birbirlerine diğer mü'minlerden ve Muhacirlerden daha önceliklidirler. Şu var ki, dostlarınıza uygun bir vasiyet yapmanız müstesnadır. Bunlar, Kitapta (Kur'an'da, Tevrat'ta) yazılıdır.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مٖيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَاِبْرٰهٖيمَ
وَمُوسٰى وَعٖيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مٖيثَاقًا غَلٖيظًا ﴿٧﴾
لِيَسْـَٔلَ الصَّادِقٖينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَاَعَدَّ لِلْكَافِرٖينَ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿٨﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَٓاءَتْكُمْ جُنُودٌ
فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رٖيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصٖيرًا ﴿٩﴾ اِذْ جَٓاؤُ۫كُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ
الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللّٰهِ الظُّنُونَا ﴿١٠﴾
هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدٖيدًا ﴿١١﴾ وَاِذْ يَقُولُ
الْمُنَافِقُونَ وَالَّذٖينَ فٖي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُٓ
اِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَاِذْ قَالَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْهُمْ يَٓا اَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ
لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرٖيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ اِنَّ
بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ اِنْ يُرٖيدُونَ اِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ
دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا
تَلَبَّثُوا بِهَٓا اِلَّا يَسٖيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللّٰهَ
مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْاَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ مَسْؤُ۫لًا ﴿١٥﴾

7. Ey Muhammed! Hani bir zamanlar Biz, o peygamberlerden (yalnız Allah'a tapmaları ve insanları buna çağırmaları için) kesin söz almıştık; senden de, Nuh'tan da, ibrahim'den de, Musa'dan da, Meryem oğlu İsa'dan da, evet Biz bunların hepsinden ağır (şanı yüce, yeminli) kesin bir söz almıştık.

8. Allah, (kıyamet günü) sözlerine saadık (bağlı) olan peygamberlere sadakatlerini (kendi ümmetlerine yaptıkları tebliği, onların da kendilerini tasdik edip etmediklerini, yahut onları tasdik eden mü'minlerin tasdiklerini, yahut saadik mü'minlere sadakatlerini) sormak için bu sözü almıştır. Allah, kâfirlere de pek acıklı bir azap hazırlamıştır.

9. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'ın size olan nimetini bir hatırlayın; hani o zaman (Hendek savaşında) ordular (Kureyş ile Gatafan kabilelerinin

ve Kurayza ile Nadir Yahudi'lerinin ordulari) üzerinize saldırmıştı da, Biz de onların üzerine bir kasırga ve sizin görmediğiniz (meleklerden) ordular göndermiştik. Allah, sizin yaptıklarınızı (hendek kazdığınızı) da görmekteydi.

10. Hani onlar, hem yukarınızdan (doğudan, o vâdinin üst tarafından), hem de aşağınızdan (batıdan, o vâdinin alt tarafından) sizin üzerinize gelmişlerdi ve hani gözleriniz (sanki) yerlerinden fırlamış, yürekleriniz de (sanki) gırtlağınıza (ağzınıza) gelmişti ve siz Allah hakkında türlü, türlü zanlarda bulunuyordunuz (ihlâslı mü'minler zafer umuyordu; zayıf mü'minler ile münafıklar ise umutsuzluğa düşmüşlerdi).

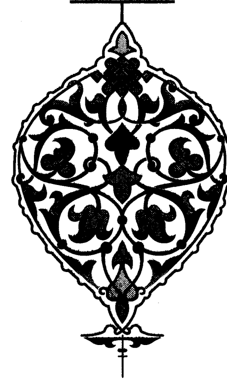
11. İşte orada mü'minler çetin bir imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir sarsıntı ile sarsılmışlardı.

12. O sırada münafıklar ile kalplerinde bir hastalık bulunanlar ise, diyorlardı ki: "Meğer Allah ile Elçisi, bize sadece aldatmaca vaatlerde bulunmuşlar."

13. Hani onlardan bir güruh da şöyle demişlerdi: "Ey Yesrib'liler (Medine'liler)! Burası (cephe), sizin için duracak yer değil; artık evlerinize dönün. (Yahut siz artık Muhammed'in dini üzerinde kalamazsınız; artık kendi eski dininize dönün ve Muhammed'i de düşmanlarına teslim edin.)" İçlerinden bazıları da: "Bizim evlerimiz tehlikeye açıktır (güvende değildir)!" diyerek Peygamber'den izin istiyorlardı. Oysaki onların evleri hiç de tehlikeye açık değildi. Onlar sadece kaçmak istiyorlardı.

14. Hem de, eğer evlerinin (Medine'nin) her yanından bu kimselerin üzerine gelinip de, küfre dönmeleri (Müslüman'lara karşı savaşmaları) istenseydi, mutlaka dönerlerdi ve bu dönmeyi ancak pek az geciktirirlerdi. (Yahut İslamdan döndükten sonra Medine'de ancak pek az bir zaman kalırlardı.)

15. Ant olsun ki, onlar, bundan önce arkalarını dönüp kaçmayacaklarına dair Allah'a söz de vermişlerdi. Allah'a verilen söz ise, her zaman sorumluluk gerektirmektedir.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ اَوِ الْقَتْلِ وَاِذًا لَا تُمَتَّعُونَ
اِلَّا قَلٖيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذٖى يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُٓوءًا
اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا
وَلَا نَصٖيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقٖينَ مِنْكُمْ وَالْقَٓائِلٖينَ
لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ اِلَّا قَلٖيلًا ﴿١٨﴾ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ
فَاِذَا جَٓاءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ تَدُورُ اَعْيُنُهُمْ كَالَّذٖى
يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ
اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ اُولٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ وَكَانَ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسٖيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا
وَاِنْ يَأْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُونَ فِى الْاَعْرَابِ
يَسْـَٔلُونَ عَنْ اَنْبَٓائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فٖيكُمْ مَا قَاتَلُٓوا اِلَّا قَلٖيلًا ﴿٢٠﴾
لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فٖى رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا
اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثٖيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُونَ
الْاَحْزَابَ قَالُوا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ
وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّا اِيمَانًا وَتَسْلٖيمًا ﴿٢٢﴾

16. Ey Muhammed! De ki: "Eğer ölmekten veya öldürülmekten kaçacak olursanız, bu kaçış size asla fayda vermeyecektir; o takdirde (kaçsanız bile, yahut farzedelim faydası olsa bile), ancak az bir süre yaşatılırsınız."

17. De ki: "Allah sizin için bir kötülük dileyecek olursa, Ona karşı sizi kim korur? Yahut Allah sizin için rahmet dileyecek olursa, (Ona kim engel olabilir?) Onlar, Allah'tan başka kendileri için hiçbir veli (dost, koruyucu) de, hiçbir yardımcı da bulamazlar."

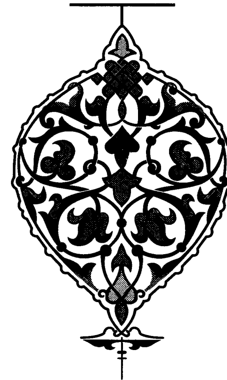
18. Allah, sizden (insanları savaştan) alıkoymaya çalışanları ve kardeşlerine: "Haydin, siz de bize katılın!" diyen (o münafık) kimseleri elbette ki, biliyor. Zaten bunlar ancak pek az savaşa gelirler (savaşırlar).

19. Onlar (yardımda, Allah için harcamada) size karşı çok cimridirler. Sonra (savaşta) korku gelip çatınca, ölüm baygınlığı üzerlerine çöken kimseler gibi gözlerinin döne, döne sana baktıklarını görürsün. Korku savuşunca da, iyilik yapmakta yine cimrilikleri tutup o keskin dilleriyle sizi incitirler. (Yahut korku gidince, düzgün dilleriyle yalan olarak, üstün cesaret ve kahramanlıklarını anlatırlar.) İşte onlar (ihlâslı olarak) iman etmemişlerdir. Bundan dolayı Allah, onların güzel amellerini (ibadetlerini) boşa çıkarmıştır. (Yahut onların sunî hareketlerini, nifaklarını ortaya çıkarmıştır.) Bu ise Allah'a göre pek kolaydır.

20. Onlar, müttefik düşman orduları gitmemiş sanırlar. O müttefik düşman orduları, yine gelecek olsalar, isterler ki, Bedevî Arap'lar arasında bulunsunlar da, sizin haberlerinizi oradan sorsunlar. Zaten onlar aralarınızda olsalar bile, ancak pek az vuruşacaklardı.

21. Ant olsun ki, (savaşta sebat etmek ve güçlükleri göğüslemek gibi hususlarda) Allah'ın Elçisi, sizin için, Allah'a ve âhıret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çokça ananlar için güzel bir örnektir.

22. Gerçek mü'minler ise, müttefik düşman ordularını gördüklerinde: "İşte Allah ve Elçisi'nin bize vaatettikleri! Allah da, Elçisi de doğru söylemiştir" dediler ve bu durum, ancak, onların imanının ve Allah'a teslimiyetlerini arttırdı.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ
قَضٰى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ
الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ اِنْ شَٓاءَ اَوْ
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ اللّٰهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ
الْقِتَالَ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَاَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ
مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ
وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَمْ تَطَؤُهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ
الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾
يَا نِسَٓاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

23. Mü'minlr arasında Allah'a verdikleri sözü tutan nice erler vardır. İşte onlardan kimi, bu yolda can vermiştir; kimi de, bunu beklemektedir. Onlar verdikleri sözü hiç mi hiç değiştirmemişlerdir.

24. Çünkü Allah, sözlerine sadakat gösterenleri bu sadakatlerinden dolayı mükâfatlandıracak, münafıkları ise, dilerse azaba uğratacak, yahut tövbe nasip edip tövbelerini kabul buyuracaktır. Çünkü Allah, ezelden beri gerçekten hep Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

25. Ve Allah, (Hendek savaşında) o küfre saplanmış olanları, hiçbir başarı elde edemeden öfkeleriyle gerisin geriye çevirmiştir. Ve savaşta Allah'ın yardımı mü'minlere yetti. Zaten Allah, ezelden beri hep Kaviyy'dir (pek güçlüdür), Azîz'dir (mutlak galiptir).

26. Allah, Kitap Ehli'nden onlara (müşrik ordularına) yardım edenleri (Kurayza Oğulları Yahudi'lerini) de kalelerinden indirdi ve yüreklerine korku düşürdü; siz onlardan bir kısmını (savaşçılarını) öldürüyor; bir kısmını (kadınlarını, çocuklarını) da esir alıyordunuz.

27. Hem de, Allah, sizi onların ekilen topraklarına, yurtlarına (kalelerine), mallarına ve henüz ayak basmadığınız topraklara (Hayber, İran, Roma topraklarına, kıyamete değin fethedilecek topraklara) vâris kıldı (kondurdu). Zaten Allah, ezelden beri her şeye Kaadirdir.

28. Ey Peygamber! Eşlerine de ki: "Eğer siz bu dünya hayatının (benim gibi sade şekline razı olmayıp) yüksek refahını ve ziynetini (süsünü, debdebesini) istiyorsanız, gelin size boşama halinde sabit olan hakkınızı vereyim ve sizi güzellikle salıvereyim."

29. "Ama eğer sizler Allah'ı, Elçisi'ni, öbür dünya yurdunu diliyorsanız, biliniz ki, Allah, gerçekten içinizden layıkıyla iyilik yapan kadınlar için pek büyük bir mükâfat hazırlamıştır." (Peygamberin hanımları da, her hal-ü kârde Peygamber'in nikâhında kalmak bahtiyarlığını tercih ettiklerini bildirdiler.)

30. Ey Peygamber hanımları! İçinizden her kim, çirkinliği açık olan bir büyük günah işleyecek olursa, onun azabı iki katına çıkarılır. Bu da Allah'e göre gâyet kolaydır. (Peygamber'in hanımı olmaızın şerefi ihlal edileceği için böyledir.)

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا
اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَا نِسَاءَ
النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ
بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًاۚ ﴿٣٢﴾
وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ
الْاُولٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِينَ الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُۜ اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ
الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًاۚ ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِي بُيُوتِكُنَّ
مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًاۚ ﴿٣٤﴾
اِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ
وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّٓائِمِينَ وَالصَّٓائِمَاتِ
وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا
وَالذَّاكِرَاتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

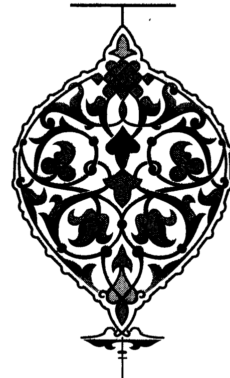
31. Sizden her kim de, Allah ve Elçisi'ne itaat edip de, saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, mükâfatını ona iki kat vereceğiz. Biz ona (Cennette) bol bir rızk da hazırlamışızdır.

32. Ey Peygamber'in hanımları! Siz, kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Eğer takvâyı gözetecekseniz, (yabancı erkeklere karşı) yumuşak sözlü olmayın; yoksa kalbinde hastalık (münafıklık) bulunan kimse, yanlış bir umuda kapılabilir. Hem de, siz uygun tarzda konuşun. (Kadınların, kocalarıyla konuştuğu gibi isimlerin sonundan bazı harfleri atarak, lâübâli, senli benli konuşmayın.)

33. Hem de, siz (işleriniz olmadığı zaman dışarıda dolaşmayın) evlerinizde oturun ve (işiniz gereği dışarı çıktığınız zaman da) eski Câhiliyye (İslamdan önceki küfür câhiliyyesi) âdetinde olduğu gibi çalımlı, edâlı yürümeyin (açılıp saçılmayın; erkeklere güzelliklerinizi göstermeyin); namazı da gereğince kılın; zekâtı da verin ve Allah'a ve Elçisi'ne itaat edin. Ey Ehl-i Beyt (Peygamberin ev halkı)! Allah, sadece günah lekesini sizden uzak tutmak ve sizi tertemiz bulundurmak diler.

34. Evlerinizde Allah'ın âyetlerinden ve hikmetinden (Sünnetten) okunanları da hiç aklınızdan çıkarmayın. Şüphe yok ki, Allah Latîf'tir (pek lütufkârdır), Habîr'dir (her şeyden hakkıyla haberdardır).

35. Müslüman (Allah'ın hükümlerine boyun eğen) erkekler ile Müslüman kadınlar, mü'min (iman edilmesi gereken şeylere iman eden) erkekler ile mü'mine kadınlar, itaatte sebat eden erkekler ile itaatte sebat eden kadınlar, (sözlerinde ve hareketlerinde) doğrucu erkekler ile doğrucu kadınlar, (ibadetlerde ve günahlardan sakınmada) sabreden erkekler ile sabreden kadınlar, (kalpleriyle ve dilleriyle) tevâzu gösteren erkekler ile tevâzu gösteren kadınlar, (mallarından vâcip olan) sadaka veren erkekler ile sadaka veren kadınlar, o (farz olan) orucu tutan erkekler ile o orucu tutan kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ile iffetlerini koruyan kadınlar ve Allah'ı (kalpleriyle ve dilleriyle) çokça anan erkekler ile Allah'ı çokça anan kadınlar var ya, şüphesiz Allah, bunlar için geniş bir bağışlama ve pek büyük bir mükâfat hazırlamıştır.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ
لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذٖٓى اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ
اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفٖى فٖى نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ
مُبْدٖيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰيهُ فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِنْهَا
وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنٖينَ حَرَجٌ فٖٓى اَزْوَاجِ
اَدْعِيَٓائِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾
مَا كَانَ عَلَى النَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فٖيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ سُنَّةَ اللّٰهِ فِى الَّذٖينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ اَلَّذٖينَ يُبَلِّغُونَ
رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ وَكَفٰى بِاللّٰهِ
حَسٖيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَٓا اَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَسُولَ
اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيّٖنَ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا ﴿٤٠﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثٖيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ
بُكْرَةً وَاَصٖيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذٖى يُصَلّٖى عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنٖينَ رَحٖيمًا ﴿٤٣﴾

36. Ve Allah ve Elçisi, bir işe hükmetti mi, iman etmiş bir erkek ve iman etmiş bir kadın için, o işlerinde seçim hakkı (muhayyerlik) olmaz. Zaten her kim, Allah ve Elçisi'ne karşı gelecek olursa, işte o, apaçık bir sapkınlığa düşmüş olur.

37. Ey Muhammed! Hani bir zaman sen, Allah'ın (İslam'ı nasip etmekle) kendisine nimet verdiği, senin de (kölelikten azât etmekle) kendisine iyilik etmiş olduğun o kimseye (evliliğini sürdüremeyeceğini defalarca sana söyleyen Zeyd'e): "Eşini yanında tut (ondan ayrılma) ve Allah'tan kork!" diyordun ve (Allah, yanlış bir Câhiliyye geleneğini yıkmak için – evlat edinme yasağına ilişkin vahyimiz sana erişmeden önce evlat edinmiş olduğun- Zeyd'in, eşini boşayacağını ve senin onunla evleneceğini önceden sana bildirdiği halde) sen, Allah'ın ortaya koyacağı şeyi, insanlardan çekinerek içinde saklıyordun. Oysaki asıl çekinmeye layık olan Allah'tır. Nihâyet Zeyd, o kadından (Zeynep'ten) ilişiğini kesince (onu boşayınca ve iddeti de sona erince), Biz, onu sana nikâhladık ki, evlatlıkları, kendi karılarıyla ilişkilerini kestiklerinde, o kadınlarla evlenmek hususunda mü'minlere bir sakınca kalmasın. Zaten (bu, Allah'ın emri ve takdiri idi ve) Allah'ın emri mutlaka gerçekleşmektedir.

38. Allah'ın, kendisi için takdir (tayin) ettiği şeyde (dörtten fazla kadınla evlenmekte) Peygamber için hiçbir sakınca olmaz. Önce geçmiş peygamberler hakkında da Allah'ın kanunu böyle idi. (Onlar için de evlilikte genişlik vardı.) zaten Allah'ın fermanı, mutlaka yerine gelen bir kaderdir.

39. O peygamberler ki, Allah'ın mesajlarını insanlara ulaştırırlar; Allah'tan korkarlar ve Allah'tan başka hiç kimseden korkmazlar. Zaten hesap görücü olarak Allah yeter.

40. Muhammed, adamlarınızdan hiçbirinin babası değildir; ancak o, Allah'ın Elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Zaten Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

41. Ey iman etmiş olanlar! Allah'ı çokça anın.

42. Ve Onu sabah, akşam tesbih edin.

43. Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için sizin üzerinize rahmetini indiren yegâne Odur. Onun melekleri de sizin için bağışlanma dilemektedir. Zaten Allah, mü'minlere karşı hep çok merhametli olmuştur.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَا اَيُّهَا
النَّبِيُّ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا اِلَى
اللّٰهِ بِاِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ
مِنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَدَعْ اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ يَا اَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ
اَنْ تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ
وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَحْلَلْنَا لَكَ
اَزْوَاجَكَ الّٰتِي اٰتَيْتَ اُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا
اَفَاءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ
خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ الّٰتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَاَةً
مُؤْمِنَةً اِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِي اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ
عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

44. Allah'a kavuşacakları gün (ölecekleri, mezardan kalkacakları, Cennete girecekleri zaman) Allah'ın, o mü'minlere iltifatı, "Selamdır!." Ve Allah, onlara pek üstün bir mükâfat hazırlamıştır.

45. Ey Peygamber! Biz, seni gerçekten ümmetine bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak göndermişizdir.

46. Ve Allah'ın izniyle Kendisine çağıran bir davetçi ve aydınlatan bir ışık olarak göndermişizdir.

47. Allah'tan o mü'minler için kesinlikle büyük bir lütuf olacağını da müjdele.

48. O kâfirlere ve münafıklara da sakın, uyma (bâtıl tanrıları eleştirmemek, onların Allah katında kendileri için şefaatçi olacaklarını inkâr etmemek gibi önerilerini de sakın, kabul etme); onların eziyetlerine de aldırış etme (eziyetlerinden kurtulmak için davanda gevşeklik gösterme) ve yalnız Allah'a tevekkül et (güven, dayan). Zaten vekil olarak Allah yeter.

49. Ey (Tevhid imanı ile)iman etmiş olanlar! Mü'mine kadınları nikâh edip de, sonra onlarla zifafa girmeden kendilerini boşayacak olursanız, artık onların üzerinde, sizin sayacağınız (onların bekleyecekleri) bir iddet (âdet/ hayız görenler için üç âdet, görmeyenler için de üç ay/Talak Sûresi:4/ bekleme) hakkınız olmaz. Artık (eğer onlar için bir mehir biçilmemişse) onları bir miktar mal bağışıyla memnun ederek güzel bir şekilde serbest bırakın (;eğer onlar için bir mehir biçilmişse, onun yarısını kendilerine verin).

50. Ey Peygamber! Kuşkusuz Biz, mehirlerini verdiğiniz kadınlarını, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği o elinin altında bulunan cariyeleri, seninle birlikte Medine'ye hicret eden amcakızlarını, halakızlarını, dayıkızlarını ve teyzekızlarını sana helâl kıldık. Bir de, kendini Peygamber'e mehirsiz olarak bağışlayan, peygamber'in de kendisiyle evlenmek istediği mü'mine bir kadını, mü'minlerden ayrı, sana mahsusu olarak helâl kıldık. Şüphesiz Biz, mü'minlerin kadınları ve ellerinin altında bulunan cariyeleri hakkında farz kıldığımız şeyleri bilmişizdir (bildirmişizdir). Sence bir sıkıntı olmasın diye bunları açıkladık (yahut çok evlilikte sana ayrıcalık verdik). Zaten Allah, ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

(50) Çok evlilik konusunda Allah (C.), Peygamber'imize (S.) ayrıcalık tanımıştır. Bunun çok büyük hikmetleri vardır. Ezcümle: Peygamber'imizin hanımları, onun ailevî mahrem hayatı hakkında birer başöğretmendir; bununla ilgili gördüklerini ve yaşadıklarını Müslüman hanımlara aktarmışlardır. Toplumun temel yapısını oluşturan aile hayatının tespiti

ve diğer insanlara sağlıklı bir şekilde anlatılması, birkaç hanımla gerçekleştirilemeyecek kadar ağır bir vazifedir. İslam'ın aile hayatının ve bunun yükümlülüklerini öğrenmek isteyen kadınlar da, bunu tam olarak ancak Peygamber'imizin hanımlarından öğrenme imkânını bulabilirlerdi.

Peygamber'imizin bazı evlilikleriyle de pek önemli sosyal sonuçlar elde edilmiştir.

Peygamber'imizin Kureyşten olan hanımları şunlardı: Hz. Hadice, Âişe, Sevde, Hafsa, Ümmü Seleme Hind, Ümmü Habibe Remle (R.).

Diğerleri de şunlardı: Zeyneb bint Huzeyme, Zeyneb bint Cahş, Meymune, Cüveyriyye, Safiyye (R.).

Peygamber'imiz, ilk eşi Hz. Hadice, hayatta iken başka evlilik yapmadı.

Zeyneb bint Huzeyme de, Peygamber'imizin hayatında vefat etti.

Anılan hanımlardan Cüveyriyye ve Safiyye, savaş esirleri olup Peygamber'imiz tarafından satın alınıp azât edildikten sonra kendi hür iradeleriyle Peygamber'imizle evlenmişlerdir.

Bazı kadınlar da, kendileri Peygamber'imizle evlenmeyi teklif etmişlerse de, Peygamber'imiz kabul etmemiştir. Bazı kadınlar da nikâhlanmışlarsa da, ölüm veya başka sebeplerle evlilik hali gerçekleşmemiştir.

Ayrıca Peygamber'imizin bir hanımı da, nikâhtan sonra kendi isteğiyle Peygamber'imizden boşanmıştır.

Peygamber'imiz, bir eşini de kendisi boşamıştır.

Ayrıca kölelik ve cariyelik hakkında nihâî hükümler inmeden önce Peygamber'imizin, Mâriye adında Mısır hükümdarı tarafından kendisine hediye edilen bir cariyesi de vardı.

Âyette, nikâhlanan kadının helâl olmasının "mehirlerini verme" şartına bağlanması, Peygamber'imiz için, faziletli ve evlâ olanın tercih edilmesi anlamındadır. Yoksa diğer Müslüman'lar için böyle bir şart mevcut olamyıp nikâhtan sonra cinsel ilişkinin gerçekleşmesiyle, emsâl mehir lazım gelir.

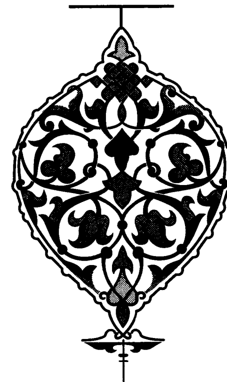
Yine, âyette, Peygamber'imizin, amcakızlarının, halakızlarının, dayıkızlarının ve teyzekızlarının, nikâhlarının helâl olmasının, Medine'ye hicret etmiş olmaları şartına bağlanması konusu, şöyle de izah edilmiştir:

Peygamber'imiz, amcası Ebu Talib'in kızı Ümmü Hâni' ile evlenmek istemiş; ancak Ümmü Hâni', Medine'ye hicret etmeyip Mekke'de kaldığı için, âyet, bu evliliğe cevaz vermemiştir.

Bazı görüşlere göre ise, bu âyette bildirilen hükümler, Peygamber'imize mahsus hükümlerdir.

Mü'minlerin kadınlarının nikâhı hakkında farz kılınanlar (şartlar), dört kadından fazla olmaması, birden fazla evlilikte mutlaka meşrû ve geçerli bir sebep bulunması, nikâhta velinin, şahitlerin hazır bulunması ve tercihe şayân olan görüşe göre, mehir yükümlülüğünün kabul edilmesi.

Peygamber'imizin, Zeyneb, Rukıyye, Ümmü Külsüm, Fatıma adlarındaki kızları ile Kasım, Abdullah (Tayyib, Tahir) adlarındaki çocukları, ilk eşi Hz. Hadice validemizdendir. İbrahim ise, Mâriye adındaki cariyeden idi. Peygamber'imizin üç oğlu da, küçük yaşta ölmüşlerdir. Kızları ise, Müslüman olarak Medine'ye hicret ettiler ve Hz. Fatıma'nın dışındakiler, Peygamber'imizden önce vefat etmişlerdir.

تُرْجِي مَنْ تَشَٓاءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِٓي اِلَيْكَ مَنْ تَشَٓاءُ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ
مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ
وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَٓا اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا ف۪ي
قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللّٰهُ عَل۪يمًا حَل۪يمًا ﴿٥١﴾ لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَٓاءُ
مِنْ بَعْدُ وَلَٓا اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ
اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَم۪ينُكَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ رَق۪يبًا ﴿٥٢﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ اِلَّٓا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ
اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِر۪ينَ اِنٰيهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُع۪يتُمْ فَادْخُلُوا
فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِس۪ينَ لِحَد۪يثٍ اِنَّ
ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْي۪ مِنْكُمْ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْي۪
مِنَ الْحَقِّ وَاِذَا سَاَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِنْ وَرَٓاءِ
حِجَابٍ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ
اَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللّٰهِ وَلَٓا اَنْ تَنْكِحُٓوا اَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِه۪
اَبَدًا اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظ۪يمًا ﴿٥٣﴾ اِنْ تُبْدُوا شَيْـًٔا
اَوْ تُخْفُوهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَل۪يمًا ﴿٥٤﴾

51. Ey Muhammed! Onlardan (kendini mehirsiz olarak sana bağışlayan mü'mine kadınlardan) dilediğini almazsın; dilediğini de alabilirsin (nikâhlarsın). Almadıklarından da sonra dilediğini almanda senin için bir sakınca yoktur. (Yahut eşlerinden dilediğinin yatma nöbetini kaldırır, dilediğini yanına alabilirsin. Yatma nöbetini kaldırdıklarındna da arzu ettiğini tekrar yanına alabilirsin. Yahut eşlerinden dilediğini boşar, dilediğini yanında tutabilirsin. Boşadıklarından da sonra arzu ettiğini almanda senin için bir sakınca yoktur.) İşte bu, (Allah'ın sana bu muhayyerliği vermesi), onların gözlerinin aydın olmasına (mutlu olmalarına), üzülmemelerine ve kendilerine verdiğine hepsinin razı olmasına daha uygundur. (Yani bu muhayyerlikle beraber yatmada onlar arasında eşitliği gözettiğinde, bunun, senin onlara bir iltifatın olduğunu anlarlar ve bundan mutlu olurlar; eşitliği gözetmediğinde de, bunun, Allah'ın emri olduğunu düşünerek üzülmezler.) Allah, kalplerinizde olanı da bilir. Zaten Allah, ezelden Âlîm'dir (her şeyi bilendir), Halîm'dir (hak edilen azabı vermekte acele etmeyendir).

52. Bundan sonra (muhayyer bırkaıp da, seni tercih eden dokuz eşinden sonra âyet:28./, yahut âyet: 50.'de nitelikleri anlatılan kadınlardan sonra, yahut bu günden sonra) başka kadınlarla evlenmen, onların yerine başka kadınlar alman, onların güzellikleri hoşuna gitse de, sana helâl olmaz. Ancak elinin altında bulunan cariyeler müstesna. Zaten Allah, ezelden beri her şeyi hakkıyla gözetleyendir.

53. Ey iman etmiş olanlar! Siz yemeğe çağırılmadan Peygamber'in evlerine girip yemeğin pişme zamanını beklemeyin; ancak yemeğe çağırıldığınız zaman hemen girin; siz yemeği yedikten sonra da hemen dağılın ve sohbet için beklemeyin; çünkü bu beklemeniz gerçekten Peygamber'i üzüyordu; ancak o, sizden (size söylemekten) utanıyordu; Allah ise, hakkı söylemekten çekinmez. Bir de, siz, peygamber'in hanımlarından gerekli bir şeyi isteyecek olduğunuz zaman, onlardan, perde arkasından isteyin. İşte bu, sizin kalpleriniz için de, onların kalpleri için de daha nezih bir davranıştır. Sizin Allah'ın Elçisi'ni üzmeniz de, kendisinden sonra ebediyen onun hanımlarını nikâh etmeniz de hiç doğru Olmaz. Çünkü bu, Allah katında gerçekten pek büyük bir günahtır.

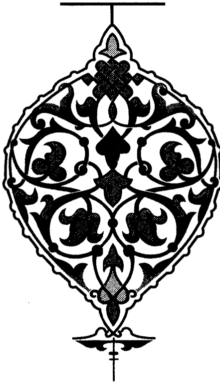
54. Siz bir şeyi açığa vuracak olsanız da, gizliyecek olsanız da, bilin ki, Allah, gerçekten her şeyi hakkıyla bilmektedir.

(52) 28. âyette bildirildiği vechile, Peygamber'imizin, kendisinden ayrılmak ile kalmak arasında

muhayyer bırakıp da, kendisiyle kalmak bahtiyarlığını tercih eden ve bu âyetle de, üzerlerine yeni hanım alması yasaklanan dokuz hanımı şunlardır: Hz.Âişe bint Ebu Bekir, Hafsa bint Ömer, Ümmü Habibe Remle bint Ebu Süfyan, Sevde bint Zem'a, Ümmü Seleme Hind bint Ebu Ümeyye, Safiyye bint Huyey el- Hayberiyye, Meymune bint Haris el- Hilaliyye, Zeyneb bint Cahş, Cüveyriyye bint Haris el- Mustalakıyye.

Peygamber'imizin ilk eşi Hz. Hadice ile "Fakirlerin Anası" lakabıyla ünlü olan Zeyneb bint Huzeyme ise, daha önce vefat etmişlerdi.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فٖى اٰبَٓائِهِنَّ وَلَٓا اَبْنَٓائِهِنَّ وَلَٓا اِخْوَانِهِنَّ وَلَٓا
اَبْنَٓاءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَٓا اَبْنَٓاءِ اَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَٓائِهِنَّ وَلَا
مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّۚ وَاتَّقٖينَ اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
شَهٖيدًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّۜ يَٓا اَيُّهَا
الَّذٖينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلٖيمًا ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذٖينَ
يُؤْذُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ
لَهُمْ عَذَابًا مُهٖينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذٖينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُبٖينًاۚ ﴿٥٨﴾
يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَٓاءِ الْمُؤْمِنٖينَ
يُدْنٖينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابٖيبِهِنَّۜ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يُعْرَفْنَ
فَلَا يُؤْذَيْنَۜ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحٖيمًا ﴿٥٩﴾ لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ
الْمُنَافِقُونَ وَالَّذٖينَ فٖى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِى الْمَدٖينَةِ
لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فٖيهَٓا اِلَّا قَلٖيلًاۚ ﴿٦٠﴾
مَلْعُونٖينَۚ اَيْنَمَا ثُقِفُٓوا اُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتٖيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ
فِى الَّذٖينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدٖيلًا ﴿٦٢﴾

55. Peygamber'in hanımlarına, kendi babalarına (gerçek babalarına ve babaları sayılan amcalarına ve dayılarına), oğullarına, kardeşlerine, kardeşlerinin oğullarına, kızkardeşlerinin oğullarına, onların (ve diğer Müslüman'ların) karılarına ve ellerinin altında bulunan cariyelerine perdesiz olarak görünmelerinden dolayı hiçbir günah yoktur. Ey Peygamber'in hanımlar! Allah'tan (buyruklarına aykırı davranmaktan) sakının. Çünkü Allah, ezelden beri her şeye şahittir.

56. Şüphesiz Allah (rahmet ederek) ve melekleri, (şanını yücelterek, bağışlanma dileyerek), bu Peygamber'e salavât getirirler (onu tebrik ederler). Ey iman etmiş olanlar! Siz de ona salavât getirin (dua edin) ve bütün kalbinizle selam verin (emirlerine teslimiyet gösterin).

57. Şüphesiz o kimseler ki, (Allah'a oğul isnat ederek, küfür ve günah işleyerek,

Elçisi'ni yalancı sayarak) Allah'a ve (hak davasını engellemeye çalışarak, ona karşı savaşarak) Elçisi'ne ezâ ederler, Allah onlara bu dünyada da, öbür dünyada da lânet etmiş ve onlar için perişan (rezil- rüsva) edici bir azap hazırlamıştır.

58. Yine, o kimseler ki, erkek mü'minlere ve kadın mü'minelere, yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet (iftira) ederler, işte onlar, gerçekten bir bühtan ve apaçık büyük bir günah yüklenmişlerdir.

59. Ey Peygamber! Kendi hanımlarına, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına söyle de, (ihtiyaçları için dışarı çıktıklarında) cilbâblarını (feracelerini, yeldirmelerini) üstlerine alsınlar. İşte böylesi, (onların hür kadınlar olarak) tanınmaları, dolayısıyla rahatsız edilmemeleri için daha elverişlidir. Zaten Allah, ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

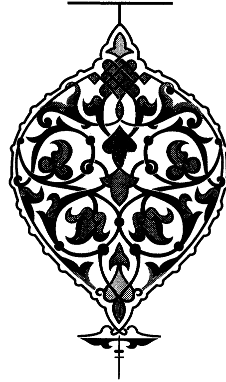
60. Ant olsun ki, münafıklar (dinde ikiyüzlüler), kalplerinde hastalık (ahlaksızlık) bulunanlar ve bu kentte (Müslüman'lar aleyhine) kötü yalan haberler yayanlar, bu hareketlerinden vazgeçmeyecek olurlarsa, kesenkes seni onlara karşı (savaş açıp Medine'den sürmek için) harekete geçireceğiz; sonra bu kentte ancak az bir zaman sana komşuluk yapabilecekler.

61. Onlar, lânetlenmş olarak nerede bulunacak olurlarsa, yakalanacaklar ve öldürüldükçe öldürülecekler.

62. Önce gelip geçenler için de (peygamberlere karşı münafıklık yapıp davalarını engellemek için, onların alyhinde yalan kötü haberler yaymak gibi faaliyetlerde bulunanlar hakkında) Allah'ın kanunu bu idi. Zaten Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamayacaksın.

(59) Cilbâb, hımar'dan (başörtüsünden) daha geniş ve ridâ'dan daha küçük olup kadınların başına sarıp devamını da göğüslerinin üstüne sarkıttkları giysidir.

Rivâyet olunuyor ki, Medine'de bazı ahlaksız adamlar, karanlık bastıktan sonra yolların kenarında oturup kadınların yolunu bekliyorlardı ve ihtiyaçlarını görmek için evlerinden çıkan köle kadınlara musallat oluyorlardı; ancak cilbâblı kadın gördüklerinde onun hür kadın olduğunu anlayıp kendisine musallat olmuyorlardı; onu hiç rahatsız etmiyorlardı ve iffetinden şüphe etmiyorlardı.

يَسْـَٔلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَاَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾
يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا اَطَعْنَا اللّٰهَ
وَاَطَعْنَا الرَّسُولَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا اِنَّا اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَاَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ
لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ اٰذَوْا مُوسٰى
فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ
اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٧١﴾ اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْاِنْسَانُ اِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

63. İnsanlar, sana kıyameti (ne zaman kopacağını) sorarlar. De ki: "Onun bilgisi yanlız Allah katındadır. Onun vaktini sana bildiren nedir (ne bilirsin), belki de kıyamet pek yakındır."

64. Şüphe yok ki, Allah, küfre saplanmış olanlara lânet etmiş (onları rahmetinden uzaklaştırmış) ve onlara alevli bir ateş hazırlamıştır.

65. Onlar sonsuza dek hep orada kalacaklardır; hiçbir koruyucu ve hiçbir yardımcı bulamayacaklardır.

66. O gün yüzleri ateşte o yana, bu yana çevrilirken diyecekler ki: " Eyvahlar olsun bize! Keşke Allah'a itaat etseydik; o Elçi'ye de itaat etseydik!"

67. Yine diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Gerçekten biz, efendilerimize ve ulularımıza uyduk da, onlar bizi doğru yoldan saptırdılar."

68. "Ey Rabb'imiz! Onlara bu azaptan iki kat ver ve onları pek büyük bir lânete uğrat!"

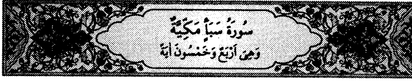
69. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sakın, siz, Musa'ya eziyet edenler (Kaarun'un hazırladığı komplo ile ona zina iftirasını atanlar ve Hârun ile beraber Tûr'a gittikten sonra Hârun'un ölmesi üzerine onu kardeşini öldürmekle suçlayanlar, bedeninde alaca hastalığı, husyesinde fıtık var, diyenler) gibi olmayın. Sonunda Allah, onu onların (İsrail Oğulları'nın) dediklerinden temize çıkarmıştı. Zaten Musa, Allah katında pek şerefli idi.

70. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'tan (buyruklarına aykırı davranmaktan) sakının ve sözün doğrusunu söyleyin.

71. O takdirde Allah, sizi saalih (İslam'a uygun) amellere muvaffak kılar (amellerinizi kabul eyler; mükâfatını verir) ve günahlarınızı bağışlar. Ve her kim, Allah'a ve Elçisi'ne itaat edecek olursa, işte o, gerçekten pek büyük bir saadete ermiş olur.

72. Doğrusu, Biz, bu emaneti (din ödevlerini farazî olarak) şu göklere, bu yere ve dağlara teklif ettik; ancak onlar bunu yüklenmekten çekindiler (Biz, onlara akıl ve şuûr verip de, bu mükellefiyetleri onlara teklif etseydik ve onların da muhayyerlik hakkı olsaydı, onca cesametlerine ve dayanılıklarına rağmen, yine de kabul etmezlerdi); ürktüler; insan ise, (bütün eksikliklerine rağmen) bunu yüklendi. (Yahut onların emaneti yüklenmekten çekinmeleri, buna imkânlarının olmaması, insanının yüklenmesi de, buna imkânlarının olması demektir.) Çünkü insan gerçekten çok zalim, çok câhil davranmıştır.

73. Allah, erkek münafıklar ile kadın münafıkaları ve erkek müşrikler ile kadın müşrikeleri azaba uğratmak, erkek mü'minler ile kadın mü'minelerin de tövbelerini kabul etmek için (bu emaneti insana yüklemiştir). Zaten Allah, ezelden beri hep Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِۜ
وَهُوَ الْحَك۪يمُ الْخَب۪يرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ
مِنَ السَّمَٓاءِ وَمَا يَعْرُجُ ف۪يهَاۜ وَهُوَ الرَّح۪يمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا لَا تَأْت۪ينَا السَّاعَةُۜ قُلْ بَلٰى وَرَبّ۪ي لَتَأْتِيَنَّكُمْۙ عَالِمِ الْغَيْبِۚ
لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَلَٓا اَصْغَرُ
مِنْ ذٰلِكَ وَلَٓا اَكْبَرُ اِلَّا ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍۙ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَر۪يمٌ ﴿٤﴾
وَالَّذ۪ينَ سَعَوْ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا مُعَاجِز۪ينَ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ
اَل۪يمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْعِلْمَ الَّذ۪ٓي اُنْزِلَ اِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّۙ وَيَهْد۪ٓي اِلٰى صِرَاطِ الْعَز۪يزِ الْحَم۪يدِ ﴿٦﴾
وَقَالَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ اِذَا
مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍۙ اِنَّكُمْ لَف۪ي خَلْقٍ جَد۪يدٍۚ ﴿٧﴾

SEBE' SÛRESİ: 34

Sebe' sûresi, Mekke'de 58. Sûre olarak nâzil olmuştur; 54 âyettir. Sûre, bu ismini, 15. âyetinde Yemen'de bir bölge veya bir kabile adı olarak geçen Sebe'den almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Her hamd, Allah'a mahsustur. O Allah ki, şu göklerde ve bu yerde bulunanların hepsi ancak Kendisinindir. Öbür dünyada da her hamd, Ona mahsustur. Hakîm (her işinde üstün hikmet bulunan), Habîr (her şeyden hakkıyla haberdar olan) da ancak Odur.

2. Allah, bu yerin içine gireni de, ondan çıkanı da, şu gökten ineni de, ona yükseleni de bilir. Rahîm (çok esirgeyici), Ğafûr (çok bağışlayıcı) da yegâne Odur.

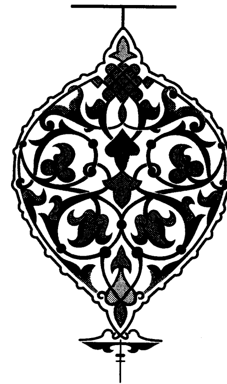
3. Ve o küfre saplanmış olanlar: "Bize o kıyamet gelmeyecek" dediler. Onlara de ki. "Hayır! Bütün gaybı bilen Rabb'ime ant olsun ki, kıyamet kesenkes size gelecektir. Şu göklerde ve bu yerde zerre miktarı bir şey bile Allah'tan gizli kalmaz. Bundan daha küçük ve daha büyüğü de kesinlikle apaçık (her şeyi açıklayan) bir Kitaptadır (Levh-ı Mahfîz'dadır).

4. Çünkü Allah, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara mükâfat verecektir. Büyük bağışlama ve bol bir rızk, işte onlar içindir.

5. O kimseler ki, Bizi güya âciz bırakırcasına âyetlerimiz hakkında uğraşır dururlar, işte onlar için de azabın kötüsünden pek acıklı bir azap vardır.

6. Kendilerine doğru bilgi verilmiş olanlar (Sahabîler ile onlarla sohbet edenler, Kitap Ehli'nden Müslüman olanlar) ise, Rabb'inden sana indirilenin (Kur'an'ın) hakkın ta kendisi olduğunu ve Azîz (mutlak galip) ve Hamîd (çok övülücü) olan Allah'ın yoluna hidâyet ettiğini görürler.

7. O küfre saplanmış olanlar (bedenî kıyameti inkâr edenler) birbrilerine dediler ki: "Çürüp darmadağın olduğunuz zaman (ondan sonra) sizin kesenkes yeniden diriltileceğinizi haber veren bir adamı gösterelim mi size?"

اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَمْ بِه۪ جِنَّةٌ بَلِ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ
فِى الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَع۪يدِ ﴿٨﴾ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ
اَيْد۪يهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ
بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَٓاءِ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُن۪يبٍ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوُ۫دَ مِنَّا فَضْلًا
يَا جِبَالُ اَوِّب۪ي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَاَلَنَّا لَهُ الْحَد۪يدَ ﴿١٠﴾ اَنِ اعْمَلْ
سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا اِنّ۪ي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَص۪يرٌ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيْمٰنَ الرّ۪يحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ
وَاَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِاِذْنِ
رَبِّه۪ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّع۪يرِ
﴿١٢﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَٓاءُ مِنْ مَحَار۪يبَ وَتَمَاث۪يلَ وَجِفَانٍ
كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اِعْمَلُٓوا اٰلَ دَاوُ۫دَ شُكْرًا وَقَل۪يلٌ مِنْ عِبَادِيَ
الشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰى مَوْتِه۪ٓ
اِلَّا دَٓابَّةُ الْاَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ
اَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُه۪ينِ ﴿١٤﴾

8. Acaba bu kimse (Muhammed) Allah'a karşı yalan mı uydurmuştur; yoksa kendisinde bir delilik mi var? Hayır! Öbür dünyanın hayatına inanmayanlar, (orada) azaptadırlar ve uzak bir sapkınlık içindedirler.

9. Onlar, önlerindeki bu yeri ve arkalarındaki (üstlerindeki) şu göğü görmediler mi? Eğer Biz dileyecek olsak, onları yerin dibine geçiririz, ya da şu gökten üzerlerine parçalar düşürürüz. Hiç kuşkusuz bunda, hakka yönelen her kul için açık bir ibret vardır.

10. Ant olsun ki, Biz, Davud'a katımızdan bir üstünlük (peygamberlik, Kitap, hükümdarlık, güzel ses) vermiştik. "Ey dağlar ve kuşlar! Onunla beraber tesbih edin (yahut hatalarından dolayı feryadında ona eşlik edin)!" demiştik. Bir de, Biz, ona demiri yumuşatmıştık (demiri yumuşatma sanatını öğretmiştik).

11. "Geniş, etekleri uzun zırhlar imal et; halkalarını da ölçülü yap. Ey Davud hanedanı! İyi işler yapın. Çünkü şüphesiz Ben, yaptıklarınızı görmekteyim" diye vahyetmiştik.

12. Biz, Süleyman'ın emrine de, sabahtan öğleye kadar gidişi bir aylık mesafe, öğleden akşama kadar gidişi de yine bir aylık mesafe olan rüzgârı vermiştik (bu rüzgârdan çeşitli şekillerde faydalanmayı ilhâm etmiştik) ve onun için bakırı kaynağından çeşme gibi akıtmıştık (bakır madeninden erimiş bakır elde etme sanatını ilhâm etmiştik). Rabb'inin izniyle cinlerden (savaş esirlerinden cin ve şeytan diye vasıflandırılan sanatkârlardan) de elinin altında çalışanlar vardı. İçlerinden buyruğumuzun dışına çıkacak olanları da alevli ateş azabından tattırırız.

13. Onlar, Süleyman'a şatolardan, (putperestlik olmadığı için sakıncası olmayan) heykellerden (ibadet halindeki meleklerin ve peygamberlerin heykellerinden), havuz gibi büyük leğenlerden ve sabit kazanlardan ne dilerse yaparlardı. Biz demiştik ki: "Ey Davud'giller! Allah'a layıkıyla şükretmeye çalışın. Zaten kullarım arasında layıkıyla şükredenler de pek azdır."

14. Sonunda Biz, Süleyman'nın ölümüne hükmedince, onun öldüğünü onlara ancak (dayandığı) asâsını yiyen ağaç kurdu gösterdi. Nihâyet yere yıkılınca, anlaşıldı ki, o cinler (bâtıl iddiaların aksine,) gaybı bilselerdi, o zamana değin o perişan edici azapta kalmazlardı.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فٖى مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمٖينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا
مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾
فَاَعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَىْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَاَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلٖيلٍ ﴿١٦﴾
ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازٖى اِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا
بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتٖى بَارَكْنَا فٖيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا
فٖيهَا السَّيْرَ سٖيرُوا فٖيهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِنٖينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا
رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادٖيثَ
وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلٖيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ اِلَّا فَرٖيقًا
مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ
مَنْ يُؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فٖى شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ حَفٖيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذٖينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِى السَّمٰوَاتِ وَلَا فِى الْاَرْضِ
وَمَا لَهُمْ فٖيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهٖيرٍ ﴿٢٢﴾

15. Ant olasun ki, Sebe' halkı için oturdukları yerlerde (Allah'ın kudretine) büyük bir delil vardı: Biri sağda (kentlerinin, vâdilerinin sağında), diğeri solda iki grup bahçeleri (biri evinin sağında, diğeri solunda olmak üzere her şahsın iki bahçesi) vardı. Haydin, Rabb'inizin rızkından yeyin ve Ona şükredin; pek güzel bir kent; Ğafûr (çok bağışlayıcı) bir Rabb!

16. Ancak onlar şükürden yüz çevirdiler. Biz de onların üzerine Arim (baraj, şiddetli yağmur) selini göndermiştik ve onların o iki bahçesini buruk yemişli, acı ılgınlı ve içinde biraz da köknar ağacı bulunan iki (viran) bahçeye çevirmiştik.

17. İşte Biz, onların nankörlükleri (peygamberleri yalanlamaları, nimetlerine nankörlük etmeleri) sebebiyle kendilerini böyle cezalandırdık. Zaten Biz, aşırı nankörlerden (inkârcılardan) başkasını (böyle) cezalandırır mıyız hiç!

18. Biz, onlarla bereketli kıldığımız (Kudüs bölgesindeki) kasabalar arasında da birbirine yakın (yol kenarında) nice kasabalar meydana getirdik ve onlar arasında yürümeyi (birinde öğle uykusuna yatmak, diğerinde de akşamlamak üzere) konaklara ayırdık. Haydin, oralarda geceleri de, gündüzleri de güven içinde gidip gelin!

19. Ancak onlar: "Ey Rabb'imiz! Aralarında yolculuk yaptığımız kentlerin arasını uzaklaştır!" dediler (ve çöl yoksullarına karşı çalım satmak için çöllerden yolculuk yapmaya başladılar. yahut mevcut refahlarına şükretmeyerek, şikâyet anlamında: "Yolculuklarımız pek uzun sürmektedir" dediler) ve kendilerine yazık ettiler. Sonunda Biz de, onları ibret kıssalarına konu yaptık ve kendilerini darmadağın ettik. Hiç kuşkusuz bunda, çok sabreden, çok şükreden herkes için büyük ibretler vardır.

20. Ant olsun ki, İblis, onlar (Âdemoğulları, Sebe'liler) hakkındaki tahminini doğru çıkardı (gerçekleştirdi). Böylece iman etmiş bir fırka dışında diğerleri İblis'e uydular.

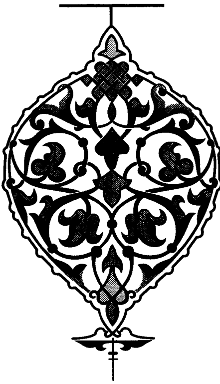
21. Oysaki İblis'in onlar üzerinde zorlayıcı bir gücü (gerekçesi) yoktu; ancak bu, (bedenî) âhırete inananlar ile ondan şüphe içinde bulunanları (fiilleriyle) bilip meydana çıkarmamız içindi. Zaten senin Rabb'in her şeyi gözetip koruyandır.

22. Ey Muhammed! De ki: "Allah'tan başka da tanrı sandığınız varlıkları çağırın! Onlar, ne şu göklerde, ne de bu yerde zerre miktarına bile mâlik olamazlar; her ikisinde de onların hiçbir ortaklığı yoktur, Allah'ın da onlardan hiçbir yardımcısı yoktur."

(16) Rivâyete göre, Yemen'de bulunan Sebe' (Me'rib) ülkesi, bu felaketten önce havası pek güzel ve ürünleri pek bol olan bir ülke idi. Kraliçe Belkıs da, iki dağ arasında kayalar ve ziftle muhkem bir

baraj inşa etmişti. İşte Arim, bu baraj, yahut barajın yapıldığı vâdi, yahut bu barajı delen köstebek fareler demektir. Bu barajın patlamasıyla sular altında kalan bölge tamamen harap oldu ve sakinleri göçetmek zorunda kaldılar. Buralardan göçedenler, Hicaz, Umman ve Şam bölgelerine yerleştiler. Bu olay, Hz. İsa ile Peygamber'imiz arasında fetret devrinde olmuştur. Bunlardan Huzaa'lar, Mekke'nin etrafına yerleştiler; Evs ve Hazrec kardeşler de Medine'ye (Yesrib'e) yerleştiler. Bunlar, Medine'nin ilk sakinleridir. Sonra Yahudi'lerden Kaynuka Oğulları, Kurayza Oğulları ve Nazîr Oğulları da gelip onların yanına yerleştiler ve Evs'liler ile Hazrec'lilerin müttefikleri oldular.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُٓ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهُ حَتّٰٓى اِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ
قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾
قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ وَاِنَّٓا
اَوْ اِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى اَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ لَا تُسْـَٔلُونَ
عَمَّٓا اَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا
ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ اَرُونِيَ
الَّذِينَ اَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَٓاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَٓافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ
مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ
يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَلَا بِالَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ
بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَٓا اَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

23. Allah katında hiçbir şefaat fayda vermez; ancak kendisine izin vereceği kimse müstesna. (bak: Bakara:48) Nihâyet onların (meleklerin) kalplerinden korku (kıyamet dehşeti) giderilince, birbirlerine: "Rabb'iniz, (şefaat hakkında) ne buyurdu?" diyecekler; onlar da: "Hak olanı buyurdu" diyecekler. Zaten Allah, yegâne Aliyy'dir (yüceler yücesidir), Kebîr'dir (ulular ulusudur).

24. Ey Muhammed! De ki: Şu göklerden ve bu yerden size rızk veren kimdir? De ki: Allah!.. Ve hiç kuşkusuz doğru yol üzerinde, ya da apaçık bir sapkınlık içinde olan ya biziz, ya da sizsiniz.

25. De ki: Ne siz bizim işlediğimiz suçtan sorumlu tutulacaksınız, ne de biz sizin işlediklerinizden sorumlu tutulacağız.

26. De ki: Rabb'imiz, (kıyamet günü) hepimizi bir araya toplayacak; sonra da ara-

mızda hak ile hükmedecektir. Zaten O, yegâne Fettâh'tır (pek âdilce hükmedendir; hayır ve iyilik kapılarını pek açandır), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

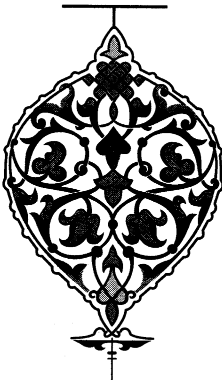
27. De ki: Allah'a koştuğunuz ortakları bana göstersenize! Hayır! Aksine, O, yegâne Azîz'dir (Mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet sahibidir).

28. Zaten Biz seni bütün insanlara ancak bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik; ancak bu insanların (Mekke kâfirlerinin) birçoğu bilmezler.

29. Yine, o küfürde direnenler diyorlar ki: Eğer siz doğru kimseler iseniz, bu vaatettiğiniz (bizi tehdit ettiğiniz azap) ne zamandır?

30. De ki: Size söz verilen öyle bir gündür ki, ondan ne bir saat (an) geri kalabilirsiniz; ne de ileri gidebilirsiniz.

31. O küfre saplanmış olanlar dediler ki: "Biz ne bu Kur'an'a, ne de ondan önceki Kitaplara asla inanmayacağız." Ey Muhammed! O zalimler, Rabb'lerinin huzurunda alıkonulmuş olarak birbirlerine söz atarken, küçümsenenler, büyüklük taslayanlara: "Siz olmasaydınız, biz mutlaka iman edenlerden olurduk" derlerken, onları bir görsen!..

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا اَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ
عَنِ الْهُدٰى بَعْدَ اِذْ جَاۤءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ
اِذْ تَأْمُرُونَنَٓا اَنْ نَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُٓ اَنْدَادًاۜ وَاَسَرُّوا النَّدَامَةَ
لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَۜ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَالَ فٖٓي اَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُواۜ
هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَٓا اَرْسَلْنَا فٖي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ
اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَٓاۙ اِنَّا بِمَٓا اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا نَحْنُ
اَكْثَرُ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًاۙ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾ قُلْ اِنَّ رَبّٖي يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾
وَمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَلَٓا اَوْلَادُكُمْ بِالَّتٖي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰٓى
اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًاۘ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَٓاءُ الضِّعْفِ
بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ اٰمِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فٖٓي
اٰيَاتِنَا مُعَاجِزٖينَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ اِنَّ رَبّٖي
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهُۜ وَمَٓا اَنْفَقْتُمْ
مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۚ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقٖينَ ﴿٣٩﴾

32. Büyüklük taslayanlar, küçümsenenlere diyecekler ki: "Size hidâyet rehberi geldikten sonra sizi doğru yoldan biz mi alıkoyduk? Hayır! Suç işleyen, siz idiniz."

33. Küçümsenenler de, büyüklük taslayanlara diyecekler ki: "Hayır! Bunun sebebi, geceli gündüzlü bize kurduğunuz tuzak idi. Hani siz, Allah'ın ortaksız olduğunu inkâr etmemizi ve Ona ortak koşmamızı bize emrediyordunuz." Onlar (iki taraf), azabı görünce de, pişmanlıklarını (birbirlerinden) gizleyecekler (yahut pişmanlık gösterecekler). Biz de, o kâfirlerin boyunlarına kangallar vuracağız. Onlar, ancak işledikleri günahlardan dolayı cezalandırılacaklar.

34. Biz, hangi kente bir uyarıcı (peygamber) göndermişsek, mutlaka onun şımarık zenginleri: "Biz, sizin kendisiyle gönderilmiş olduğunuz şeyi kesinlikle inkâr ediyoruz" demişlerdir.

35. Yine, o kâfirler demişlerdi ki: "Bizim mallarımız ve evladımız daha çoktur (böyle bir üstün vasıf olsa, size değil, bize verilmesi gerekir); zaten biz azaba uğratılacak değiliz (böyle bir azap zaten yoktur. Yahut dünyada bize bu nimetleri veren Rabb'imiz, öbür dünyada bize azap etmez)."

36. Ey Muhammed! De ki: "Şüphesiz ki, Rabb'im, dilediğinin rızkını bol, bol verir; dilediğinin rızkını kısıtlı verir. Ancak insanların birçoğu bilmezler."

37. Sizi Bizim katımıza iyi yaklaştıracak olan, mallarınız da değildir; çocuklarınız da değildir. Ancak iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlar başka; işte onlara, yaptıkları iyiliklerin kat, kat fazlasının karşılığı vardır ve bunlar (Cennette) yüksek makamlarda güven içinde olacaklardır.

38. Akıllarınca Bizi âciz bırakırcasına âyetlerimiz hakkında (onları etkisiz kılmak için) çalışanlara gelince, işte onlar azaba ihzar edileceklerdir.

39. Ey Muhammed! De ki: Kuşkusuz Rabb'im, kullarından dilediğinin rızkını geniş verir; dilediğinin rızkını da kısıtlı verir. Hem de, siz Allah yolunda bir şey harcayacak olursanız, işte Allah, onun yerine başkasını (er-geç) verir. Zaten Allah, rızk verenlerin en hayırlısıdır.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَٓاءِ اِيَّاكُمْ
كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ الْجِنَّ اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي
كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا
مَا هٰذَٓا اِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ اَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَٓاؤُكُمْ
وَقَالُوا مَا هٰذَٓا اِلَّٓا اِفْكٌ مُفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَٓاءَهُمْ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَٓا اٰتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا
وَمَٓا اَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَٓا اٰتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ
نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ اِنَّمَٓا اَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ اَنْ تَقُومُوا لِلّٰهِ مَثْنٰى وَفُرَادٰى
ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيرٌ
لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍ فَهُوَ
لَكُمْ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾
قُلْ اِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

40. O gün (kıyamet günü) de Allah, onların (büyüklük taslayan müşrikler ile küçümsenen müşriklerin) hepsini toplayacak; sonra meleklere: "Bunlar, size mi tapıyorlardı?" diyecek.

41. Melekler diyecekler ki: "Hâşâ! Seni tenzih ederiz ey Rabb'imiz! Bizim Velimiz (dostumuz, koruyucumuz) onlar değil, Sensin. Hayır! Onlar, cinlere (şeytanlara uyup bize) tapıyorlardı; çoğu (hepsi) onlara (onların dediklerine) inanıyorlardı."

42. İşte bugün birbirinize ne fayda, ne de zarar veremezsiniz. O zulme (küfre) saplanmış olanlara da diyeceğiz ki: Yalanlamakta olduğunuz ateş azabını tadın bakalım!

43. Onlara âyetlerimiz açık, açık okunduğu zaman, onlar demişlerdi ki: "Bu (Muhammed), sizi atalarınızın taptıkları tanrılardan alıkoymak isteyen bir adamdan

başkası değildir." Yine demişlerdi ki: "Bu Kur'an, uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değildir." Yine o küfre saplanmış olanlar, hak (peygamberlik, İslam, Kur'an) kendilerine geldiğinde: "Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir" demişlerdi.

44. Oysaki Biz, daha önce onlara okuyacakları (ve şirk inancının doğru olduğunu bildiren) Kitaplar da vermemiştik ve senden önce onlara (kendilerini şirk inancına çağıran) bir uyarıcı (peygamber) da göndermemiştik. (O halde bu şirk inancını nereden uyduruyorlar?)

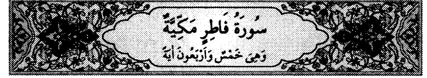
45. Daha önce gelip geçen bazı kavimler de, peygamberlerini yalancı yerine koymuşlardı. Bunlar ise, onlara verdiğimiz şeylerin (güç, servet vs.nin) onde birine bile erişmiş değilleridir. (Yahut bunların ulaştıkları hidâyet delillerinin onda birine onlar, ulaşmamışlardı.) İşte onlar Elçilerimizi yalancı saymışlardı. Ama Benim de onları inkâr etmem (cezalandırmam) nasıl olmuştu!

46. Ey Muhammed! Onlara de ki: Ben size bir tek şeyi öğütlüyorum: Allah için birer, ikişer karşıma dikilin; sonra da iyice düşünün ki, sizin bu arkadaşınızda hiçbir delilik yoktur. O, yalnız, (önünüzdeki) çetin bir azaptan önce size gelen bir uyarıcıdır.

47. De ki: Ben sizden ne karşılık istemişsem (sizce beklemişsem), işte o, sizin olsun. (Ben sizden hiçbir karşılık beklemiyorum.) Benim karşılığımı vermek, yalnız Allah'ın işidir. Zaten O, her şeye şahittir (benim doğruluğumu, ihlâsımı bilendir).

48. De ki: Şüphesiz benim Rabb'im, hakkı ortaya atar (peygamberlere indirir. Hakkı bâtılın üsütüne atar da, onu perişen eder. Hakkı dünyanın her tarafına atar.) O, bütün gaybları (görünmeyenleri) hakkıyla bilendir.

قُلْ جَٓاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُع۪يدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ فَاِنَّمَٓا اَضِلُّ
عَلٰى نَفْس۪ي وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوح۪ٓي اِلَيَّ رَبّ۪ي اِنَّهُ سَم۪يعٌ قَر۪يبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرٰٓى
اِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَر۪يبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُٓوا اٰمَنَّا بِه۪ وَاَنّٰى
لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَع۪يدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِه۪ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَع۪يدٍ ﴿٥٣﴾ وَح۪يلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا ف۪ي شَكٍّ مُر۪يبٍ ﴿٥٤﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا اُو۬ل۪ٓي اَجْنِحَةٍ
مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبَاعَ يَز۪يدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَٓاءُ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَد۪يرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِه۪ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٢﴾
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ
مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

49. Ey Muhammed! De ki: O hak (İslam) geldi; bâtıl ise, ne bir varlık ortaya koyabilir; ne de eski varlığını geri getirebilir. (Yahut İblis, put, ne bir şey, yoktan var edebilir; ne de öldükten sonra geri getirebilir. Ne kendi taraftarlarına bir hayır var edebilir; ne de eski bir hayrı getirebilir.)

50. De ki: Eğer ben sapacak olursam, artık kendi aleyhime sapmış olurum; yok eğer doğru yolu bulacak olursam, işte bu da Rabb'imin bana vahyetmekte olduğu Kur'an sayesindedir. Çünkü O, gerçekten her şeyi hakkıyla işitendir ve (herkese) pek yakındır.

51. Bir de, o (ölecekleri, yeniden dirilecekleri) zaman onların nasıl dehşete kapılacaklarını bir görsen!.. Artık (onlar için) kurtuluş yoktur. Ve onlar yakın bir yerden alınıp götürüleceklerdir (toprağın üstünden altına, altından üstüne, mahşer yerinden Cehenneme götürüleceklerdir).

52. Ve onlar: "Ona (Muhammed'e, Kur'an'a)

inandık" diyecekler; ancak uzak bir yerden (öbür dünyadan) kolay yoldan imana kavuşmak onlar için nasıl mümkün olur!

53. Oysaki daha önce (dünyada) onu (Peygamber'i, azabı) inkâr etmişlerdi ve uzak bir yerden gayb hakkında (Peygamber hakkında bilmedikleri konularda, azap hakkında) atıp tutmuşlardı.

54. Kendilerinden önceki benzerlerine de yapıldığı gibi, kendileriyle özledikleri (geçerli iman, kurtuluş) arasına da bir engel çekilecektir. Çünkü onlar gerçekten bocalatıcı bir şüphe içinde idiler.

FÂTIR SÛRESİ: 35

Fâtır sûresi, Mekke'de 43. Sûre olarak nâzil olmuştur; 45 âyettir. Fâtır, yoktan var eden anlamındadır. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Her hamd, şu gökleri ve bu yeri yoktan var eden, ikişer, üçer, dörder kanatlı (mertebeli) melekleri (Allah ile peygamberleri, Allah ile yaratıklar arasında) elçiler kılan Allah'a mahsustur (Ona olsun)! O, mahlûklarında (yaratıklarında) dilediğini arttırır (dilediğine üstün vasfı verir). Çünkü Allah, şüphesiz her şeye Kaadirdir.

2. Allah'ın insanlara açacağı bir rahmeti hiç kimse tutup engelleyemez; Onun esirgediği rahmeti de ondan sonra hiç kimse salıveremez. Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir(sınırsız hikmet sahibidir).

3. Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetlerini hep hatırlayın. Allah'tan başka size şu gökten ve bu yerden rızk verecek bir yaratıcı daha var mıdır! Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse nasıl haktan döndürülüyorsunuz!

وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٤﴾
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَلَا
يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿٥﴾ اِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا اِنَّمَا
يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ اَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾ اَلَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ
كَبِيرٌ ﴿٧﴾ اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوٓءُ عَمَلِهِ فَرَاٰهُ حَسَنًا فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ
مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَٓاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ
اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَاللّٰهُ الَّذِٓي اَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ
سَحَابًا فَسُقْنَاهُ اِلٰى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذٰلِكَ
النُّشُورُ ﴿٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا اِلَيْهِ يَصْعَدُ
الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّـَٔاتِ
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ اُولٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ
مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ
مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ
مِنْ عُمُرِهِٓ اِلَّا فِي كِتَابٍ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

4. Ey Muhammed! Yine de eğer onlar seni yalanlayacak olurlarsa, bil ki, senden önce de birçok Elçiler yalanlanmıştır. Zaten bütün işler sonunda yalnız Allah'a döndürülür. (Bütün işlerin sonu yalnız Allah'a varır.)

5. Ey insanlar! Şüphesiz Allah'ın vaadi haktır. Onun için bu dünya hayatı sakın, sizi aldatmasın; aldatkan (şeytan) da, Allah hakkında sizi sakın, aldatmasın.

6. Çünkü gerçekten bu şeytan, sizin için büyük bir düşmandır. Öyleyse siz onu büyük bir düşman olarak kabul edin. O, kendi fırkasını ancak, alevli ateş yarânından olmaya çağırır.

7. O kimseler ki, küfürde direndiler, çetin bir azap onlar içindir. (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara gelince, geniş bir bağışlama ve büyük bir mükâfat onlar içindir.

8. Pekiyi, işinin kötülüğü kendisine süs-

lü gösterilip de, onu güzel gören kimse (Allah'ın hidâyetine ermiş kimse gibi) mi! İşte şüphe yok ki, Allah, dilediğini (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bırakır; dilediğini de (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) hidâyete erdirir. Öyleyse ey Muhammed! Sen onlar için üzülüp perişan olma. Çünkü şüphesiz Allah, onların ne yaptıklarını hakkıyla bilmektedir.

9. Ve Allah Odur ki, rüzgârları gönderir de, bir bulut kaldırır. Sonra Biz bulutu hayatsız bir bölgeye sevkederiz de, ölümünden (kurumasından) sonra toprağa onunla hayat veririz. İşte ölülerin yeniden dirilmeleri de böyledir.

10. Her kim, izzet (şeref, üstünlük) isteyecek olursa, bilsin ki, bütün izzet, (dünyada ve âhırette) ancak Allah'ındır. (İzzet, Allah'ın buyruklarına uymakla elde edilir.) Güzel sözler (Tevhid kelimesi, zikir, dua, Kur'an kıraeti) ancak Ona yükselir (Onun tarafından kabul olunur. Yahut melekler amel defterlerini Onun katına yükseltirler) ve saalih (İslam'a uygun) amelleri Allah katına (kabul makamına) ancak Tevhid (inancı) kaldırır (Tevhid inancı olmayanın saalih amelleri kabul olmaz). (Peygambere karşı) kötülüklerin tuzaklarını kuranlara (şer planlarını yapanlara) gelince, çok çetin bir azap onlar içindir ve onların tuzağı (şer planı) mutlaka boşa çıkacaktır.

11. Ve Allah, sizi önce (babanız Âdem'i) topraktan, sonra (onun neslini) naçiz bir meniden (erlik suyundan) yaratmıştır; sonra sizi çiftler (erkek, dişi) kılmıştır. Allah'ın bilgisi olmadıkça da hiçbir dişi gebe kalmaz ve hiçbir dişi doğurmaz. Bir ömürlüye ömür verilmesi de, onun ömründen azaltılması (normal ömürden az kılınması) da mutlaka bir Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da, ömür sahifesinde) yazılı bulunmaktadır. (Yahut ömürlerin uzun veya kısa olması, Levh-ı Mahfûz'da yazılmış olan şartlara bağlıdır.) Çünkü bunlar Allah'a göre pek kolaydır.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ
وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ
النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِاَجَلٍ
مُسَمًّى ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ
وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُونَ
بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ يَا اَيُّهَا النَّاسُ
اَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ اِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾
اِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ
بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ
اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى اِنَّمَا تُنْذِرُ
الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَمَنْ
تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهِ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

12. O iki derya (büyük su) bir olmaz. Şunun (akar olanın) suyu tatlıdır; susuzluğu giderir; içilmesi kolaydır (içerken boğazdan kolayca geçer). Bunun (denizin) da tuzludur; acıdır. (İşte mü'min ile kâfir de, bu iki su gibi bazı müşterek vasıfları varsa da, fayda bakımından ikisi çok farklıdır.) Yine de her ikisinden çıkan taze et (balık) yersiniz; takınacağınız (inci, mercan vs. gibi) süs eşyası da çıkarırsınız. Allah'ın lütfundan nasibinizi aramanız (deniz ticareti) için ve şükredersiniz diye gemilerin denizde suyu yarıp gittiğini de görürsün.

13. Allah, geceyi gündüze, gündüzü de geceye ekler; güneşi ve Ayı da emrine bağlı kılmıştır. Hepsi belirlenmiş bir son için akıp gider. İşte bunları yapan Rabb'iniz Allah'tır. Mutlak hükümranlık yalnız Onundur. Odan başka da yalvardıklarınız ise, bir hurma çekirdeğinin kabuğuna bile mâlik değillerdir.

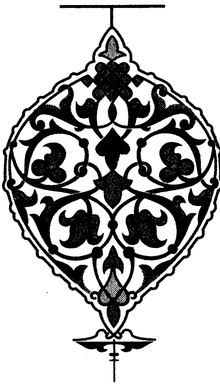
14. Siz onları çağıracak olsanız, sizin çağırmanızı işitmezler. Faraza işitseler bile, size cevap veremezler. Kıyamet günü ise, sizin onları Allah'a ortak koştuğunuzu reddedeceklerdir. Zaten (bu gerçeği), Habîr (her şeyden haberdar olan Allah) gibi hiç kimse sana haber veremez.

15. Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizlersiniz; Allah ise, yegâne Ğaniyy'dir (mutlak zengindir), Hamîd'dir (pek övülendir, bütün övgülerin gerçek sahibidir).

16. Eğer Allah dileyecek olursa, sizi ortadan kaldırır ve yerinize yeni bir halk (millet, sizin bilmediğiniz bir âlem) getirir.

17. İşte bu da, Allah'a göre hiç de zor bir iş değildir.

18. Hiçbir günahlı da, başka birinin günahını yüklenmez. Günah yükü ağır gelen kimse, günah yükünü taşımaya birini çağıracak olsa da, çağırdığı akrabası bile olsa, onun yükünden bir şey yüklenmez. Ey Muhammed! Sen ancak, azabı görmedikleri halde (insanlar görmedikleri halde ihlâslı olarak) Rabb'lerinden korkanları, namazı gereğince kılanları uyarabilirsin. Her kim de, (günahlardan) arınacak olursa, ancak kendisi için arınmış olur. Zaten son varış yalnız Allah'adır.

وَمَا يَسْتَوِى الْاَعْمٰى وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾
وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِى الْاَحْيَاۤءُ وَلَا
الْاَمْوَاتُ اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاۤءُ وَمَاۤ اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِى
الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ اِنَّاۤ اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَاِنْ مِنْ اُمَّةٍ اِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ
فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاۤءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۤءِ مَاۤءً
فَاَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ
بِيضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ
وَالدَّوَاۤبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهُ كَذٰلِكَ اِنَّمَا يَخْشَى
اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰۤؤُا اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ اِنَّ الَّذِينَ
يَتْلُونَ كِتَابَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ
اُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

19, 20, 21. O (kalp gözü) kör ile bu (kalp gözü) gören de bir olmaz. O karanlıklar (küfür, bâtıl) ile bu bu ışık (Tevhid imanı, hak) da bir olmaz. O gölge (Cennet) ile bu sıcak, sıcak yel (azap, Cehennem) da bir olmaz.

22. Bu diriler (mü'minler, âlimler) ile o ölüler (kâfirler, câhiller) de bir olmaz. Şüphesiz Allah, kime dilerse ona işittirir. Ey Muhammed! Zaten sen mezardakilere işittirecek değilsin.

23. Sen yalnız bir uyarıcısın.

24. Şüphesiz Biz, seni müjdeleyici ve uyarıcı olarak hak ile gönderdik. Zaten her toplum için mutlaka bir uyarıcı gelip geçmiştir.

25. Ve eğer onlar seni yalanlayacak olurlarsa, bil ki, bunlardan öncekiler de peygamberlerini yalanlamışlardır. Elçileri

(peygamberleri) onlara büyük mucizeler, açık Sahifeler ve aydınlatıcı Kitap getirmişlerdi.

26. Sonra Ben o kâfirleri yakalamıştım. İşte Benim onları inkâr etmem (cezalandırmam) nasılmış (, görsünler).

27. Görmedin mi ki, Allah, şu gökten bir su indirmiş de, Biz onunla renkleri (cinsleri, türleri) başka, başka ürünler çıkarmışızdır. Dağlardan da renkleri başka, beyaz, kırmızı ve kapkara yollar ve çizgiler (yahut beyaz, kırmızı yollar, çizgiler ve kapkara kayalar) meydana getirmişizdir.

28. İnsanlardan da, yerde yürüyen hayvanlardan da ve sağmal hayvanlardan da böyle renkleri çeşitli olanlar vardır. Allah'tan, ancak Onun kullarından âlim olanlar (hakkıyla) korkar.(Âlimler, canlı ve cansız varlıkları inceleyip özelliklerini anladıkları için Allah'ın kudretini anlarlar ve bu kudretten korkarlar.) Çünkü şüphesiz Allah Azîz'dir (mutlak galiptir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

29. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'ın Kitabını okurlar, (onu yaşayıp) namazı gereğince kılarlar ve kendilerine verdiğimiz rızktan Allah yolunda gizli ve açık harcarlar, işte onlar hiç tükenmeyecek bir kazanç umabilirler.

30. Çünkü Allah, onların mükâfatını tam olarak verecek ve onlara lütfundan daha fazlasını da bahşedecektir. Zira şüphesiz O, Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Şekûr'dur (şükre bol nimetle karşılık verendir).

وَالَّذٖٓى اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِۜ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبٖيرٌ بَصٖيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ اَوْرَثْنَا
الْكِتَابَ الَّذٖينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَاۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهٖۚ
وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِاِذْنِ اللّٰهِۜ
ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبٖيرُۜ ﴿٣٢﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا
يُحَلَّوْنَ فٖيهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًاۚ وَلِبَاسُهُمْ
فٖيهَا حَرٖيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذٖٓى اَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَۜ
اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌۙ ﴿٣٤﴾ اَلَّذٖٓى اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ
مِنْ فَضْلِهٖۚ لَا يَمَسُّنَا فٖيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فٖيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾
وَالَّذٖينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَۚ لَا يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَاۜ كَذٰلِكَ نَجْزٖى كُلَّ كَفُورٍۚ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ
يَصْطَرِخُونَ فٖيهَاۚ رَبَّنَٓا اَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذٖى كُنَّا
نَعْمَلُۜ اَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فٖيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَٓاءَكُمُ النَّذٖيرُۜ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ نَصٖيرٍۜ ﴿٣٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ عَالِمُ غَيْبِ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

31. Ey Muhammed! Sana vahyettiğimiz Kitap da, hakkın ta kendisidir; o, kendisinden önceki Kitapları doğrulamaktadır. Çünkü gerçekten Allah, kulları hakkında Habîr'dir (her şeyden haberdardır), Basîr'dir (her şeyi görendir. Allah, senin de bütün hallerini bilip görmektedir. Bu itibarla eğer senin hallerinde peygamberliğe uygun olmayan bir şey olsaydı, sana peygamberlik vermezdi).

32. Sonra Biz, bu Kitaba kullarımızdan seçkin kıldığımız kimseleri (ümmetini, ümmetinin âlimlerini) vâris kılacağız. İşte onlardan kendisine zulmedecek (taksirat gösterecek) olan da var; onlardan ortalama gidecek olan da var ve onlardan Allah'ın izniyle öne geçmek için yarış edecek olan da var. (Kendi uygulamasına, başkasına öğretmek ve irşatta bulunmak hizmetlerini ilave eden de var. Yahut zulmeden, câhil olandır; ortalama giden,

öğrenendir; öne geçen de, âlim olandır. Yahut zalim, günahkâr olandır; ortalama giden de, iyi işlerine kötü işler de karıştırandır; öne geçen de, iyilikleri, ağır basıp iyilikleri, kötülüklerine kefaret olandır. Yahut zalim, kâfir olandır.) İşte bu (vâris, seçkin kılmak, hayır yarışında öne geçmek), büyük meziyetin ta kendisidir.

33. Onlar (mü'min olan her üç sınıf, yahut son iki sınıf), Adn Cennetlerine gireceklerdir. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenecekler; orada giysileri de ipektir. (Onlar, Cennette, dünyadaki en büyük hükümdarların görkemli hayatından daha görkemli, debdebeli bir hayat yaşayacaklar. Âyette zikredilenler, bunu ifade etmek için olabilir.)

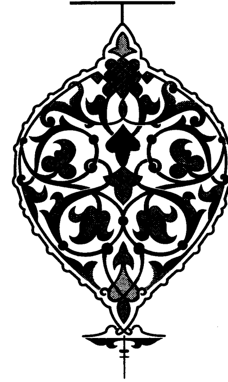
34. Ve onlar (Cennete girince) diyecekler ki : "Bizden kaygıyı gideren Allah'a hamd olsun! Çünkü hiç kuşkusuz Rabb'imiz Ğafûr'dur (Çok bağışlayıcıdır), Şekûr'dur (şükre bol nimetle karşılık verendir)."

35. "O Rabb'imiz ki, Kendi lütfuyla, bizi ebedî ikamet yurduna yerleştirdi. Burada bize bir yorgunluk da, değmeyecek, burada bize bir usanç (bezinti) da dokunmayacaktır."

36. Kâfirler için ise, Cehennem ateşi vardır. (Cehennemde) onların ölümüne hükmedilmez ki, ölsünler; Cehennem azabı da onlara hiç hafifletilmez. İşte Biz, bütün nankör kâfirlere böyle ceza veririz.

37. Hem de, onlar, Cehennemde şöyle feryat edecekler: "Ey Rabb'imiz! Bizi buradan çıkar; daha önce yaptığımız işlerden farklı olarak iyi işler yapacağız!" (Onlara denilecek ki:) Size, düşünecek kimsenin düşünebileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyarıcı da gelmişti. Öyleyse azabı tadın, bakalım! Artık zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.

38. Şüphe yok ki, Allah, şu göklerin ve bu yerin gaybını (görünmeyenlerini) bilmektedir. Çünkü Allah, gerçekten kalplerin içinde ne varsa hepsini hakkıyla bilir. (Bu itibarla diğer gaybları haydi haydi bilir.)

هُوَ الَّذٖى جَعَلَكُمْ خَلَٓائِفَ فِى الْاَرْضِۜ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۜ
وَلَا يَزٖيدُ الْكَافِرٖينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ اِلَّا مَقْتًاۚ وَلَا يَزٖيدُ
الْكَافِرٖينَ كُفْرُهُمْ اِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ شُرَكَٓاءَكُمُ الَّذٖينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ اَرُونٖى مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ
فِى السَّمٰوَاتِۚ اَمْ اٰتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِنْهُۚ بَلْ اِنْ يَعِدُ
الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُولَاۚ وَلَئِنْ زَالَتَٓا اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِنْ بَعْدِهٖۜ
اِنَّهُ كَانَ حَلٖيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَٓاءَهُمْ
نَذٖيرٌ لَيَكُونُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِۚ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ نَذٖيرٌ
مَا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُورًاۙ ﴿٤٢﴾ اسْتِكْبَارًا فِى الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِۜ وَلَا
يَحٖيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖۜ فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلٖينَۚ فَلَنْ
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدٖيلًاۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوٖيلًا ﴿٤٣﴾
اَوَلَمْ يَسٖيرُوا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُٓوا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةًۜ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَیْءٍ
فِى السَّمٰوَاتِ وَلَا فِى الْاَرْضِۜ اِنَّهُ كَانَ عَلٖيمًا قَدٖيرًا ﴿٤٤﴾

39. Sizi yeryüzünde halifeler (birbirinin yerine geçen nesiller) kılan (yahut yeryüzünün tasarrufunu, hâkimiyetini size veren) Odur. Artık her kim, hakkı inkâr edecek olursa, onun inkârı (küfrü) kendi aleyhinedir. Zaten kâfirlerin inkârı, Rabb'leri katında gazaptan başka bir şey arttırmaz (sağlamaz) ve kâfirlerin küfrü, kendilerine hüsrandan başka bir şey arttırmaz (sağlamaz).

40. Ey Muhammed! Onlara de ki: Allah'tan başka da yalvarmakta olduğunuz ortaklarınıza baksanıza! Bunlar bu yeryüzünden (dünyadan) neyi yaratmışlardır, bana göstersenize! Yoksa onların şu göklerde mi bir ortaklığı var? Yoksa Biz, onlara bir Kitap vermişiz de, onlar da o Kitaptan açık bir delil üzerinde midirler? Hayır! O zalimler, birbirlerine aldatmadan başka bir şey vaat etmiyorlar.

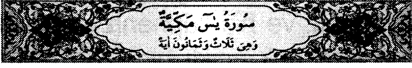
41. Şüphesiz şu gökleri ve bu yeri ayakta tutup (düzenlerini) bozulmaktan koruyan Allah'tır. Ant olsun ki, eğer onlar yıkılacak olsa (düzenleri bozulacak olsa), Ondan başka (yıkıldıktan sonra) hiç kimse onları tutamaz (koruyamaz). Çünkü Allah ezelden beri gerçekten Halîm'dir (hak edilen cezayı hemen vermeyendir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır. İşte bunun için kulların bütün taksiratına rağmen onların lehine bu düzeni korumaktadır).

42. Onlar (peygamberlerini yalanladıkları için Yahudi'leri ve Hıristiyan'ları ayıplayan Kureyş'liler, daha önce) en ağır yeminleriyle Allah'a yemin etmişlerdi ki, eğer gerçekten kendilerine bir uyarıcı (peygamber) gelecek olsa, kesenkes her hangi bir toplumdan daha çok doğru yolu tutacaklar. Ancak kendilerine bir uyarıcı (peygamber) gelince, bu, onların haktan uzaklaşmalarından başka bir şey arttırmamıştır (sağlamamıştır).

43. Çünkü onlar yeryüznde (kendi ülkelerinde) büyüklük taslıyorlar ve kötü düzen kuruyorlardı. Kötü düzen de, ancak sahibini batırır. İşte onlar ancak eski toplumlara uygulanan kanunu (azabın gerçekleşmesini) bekliyorlar. Artık sen Allah'ın kanununda bir değiştirme asla bulamayacaksın ve sen Allah'ın kanununda bir saptırma da asla bulamayacaksın.

44. Onlar yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden öncekilerin sonları nice olmuştur, görmediler mi? Oysaki o eski toplumlar, bu toplumlardan daha güçlü idiler. Zaten şu göklerde de, bu yerde de Allah'ı âciz bırakacak hiçbir güç yoktur. Çünkü şüphesiz O, hep Alîm'dir(her şeyi bilendir),Kadîr'dir (her şeye Kaadirdir).

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهْرِهَا مِنْ دَٓابَّةٍ وَلٰكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّىۚ فَاِذَا جَٓاءَ اَجَلُهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِه۪ بَص۪يرًا ﴿٤٥﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَك۪يمِ ﴿٢﴾ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَل۪ينَ ﴿٣﴾ عَلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍ ﴿٤﴾ تَنْز۪يلَ الْعَز۪يزِ الرَّح۪يمِ ﴿٥﴾ لِتُنْذِرَ قَوْمًا
مَٓا اُنْذِرَ اٰبَٓاؤُ۬هُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى
اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ اِنَّا جَعَلْنَا ف۪ٓي اَعْنَاقِهِمْ
اَغْلَالًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ
اَيْد۪يهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِۚ
فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَاَجْرٍ كَر۪يمٍ ﴿١١﴾ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا وَاٰثَارَهُمْۜ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ ف۪ٓي اِمَامٍ مُب۪ينٍ ﴿١٢﴾

45. Ve eğer Allah, insanları, işledikleri günahlar yüzünden (âcilen) cezalandırsaydı, yeryüzünde (İlâhî rahmet kesilir; bu yüzden) hiçbir canlı (yahut insan) bırakmazdı. Ancak Allah, belli bir vakte (kıyamete) değin onların cezalarını erteliyor. Nihâyet onların belirlenmiş vakitleri gelince!.. (İşte o zaman cezaları verilecek.) Çünkü Allah, şüphesiz ezelden beri kullarını gâyet iyi görmektedir.

YÂSÎN SÛRESİ: 36

Yâsîn sûresi, Mekke'de 41. Sûre olarak nâzil olmuştur; 83 âyettir. Sûre, ismini başındaki kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Yâsîn (Ey insan. Ey Muhammed)!

2. Pek çok hikmet (doğru, faydalı bilgiler) içeren bu Kur'an'a yemin olsun ki,

3. Hiç şüphesiz sen, (Allah tarafından) gönderilmiş peygamberlerdensin.

4. Sen, dosdoğru yol (Tevhid, istikamet) üzerindesin.

5. Bu Kur'an, Azîz (mutlak galip), Rahîm (çok esirgeyici) olan Allah tarafından indirilmiştir.

6. Bu (Kur'an'ın, peygamberin gönderilmesi), ataları uyarılmadığı için gaflette kalmış olan bir toplumu uyarman içindir.

7. Ant olsun ki, (akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanmayıp küfre saplandıkları için) onların çoğuna azap hükmü sabit olmuştur; artık onlar iman etmezler.

8. Biz, (sanki) onların boyunlarına demir kangallar geçirmişiz de, bu kangallar çenelerine kadar dayanmış; bu yüzden kafaları yukarı kalkıktır (gözleri yukarıya bakıyor; karşılarındaki hakkı görmüyor; başları hakka eğilmiyor).

9. Yine, Biz, (sanki) onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çekmişiz de, böylece onları perdelemişiz; bu yüzden onlar göremiyorlar.

10. Sen onları uyarsan da, uyarmasan da birdir; onlar iman etmezler.

11. Sen ancak bu Kur'an'a uyan ve görmediği (zamanı gelip gözüyle görmediği) halde Rahmân (merhameti sınırsız) olan Allah'tan (azabından) korkan kimseyi uyarabilirsin. İşte sen, büyük bir mağfireti (geniş bir bağışlamayı) ve bol bir mükâfatı ona müjdele.

12. Şüphesiz ölüleri ancak Biz, evet, Biz diriltiriz; onların yaptıklarını da, geride bıraktıkları kalıcı eserlerini de Biz yazarız. Zaten Biz, her şeyi apaçık bir ana Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) sayıp dökmüşüzdür.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا اَصْحَابَ الْقَرْيَةِۢ اِذْ جَٓاءَهَا الْمُرْسَلُونَۚ ﴿١٣﴾
اِذْ اَرْسَلْنَٓا اِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُٓوا اِنَّٓا
اِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَٓا اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَاۙ وَمَٓا اَنْزَلَ
الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍۙ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ اِنَّٓا
اِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَٓا اِلَّا الْبَلَاغُ الْمُب۪ينُ ﴿١٧﴾ قَالُٓوا
اِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْۚ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ
مِنَّا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَٓائِرُكُمْ مَعَكُمْؕ اَئِنْ ذُكِّرْتُمْؕ
بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَٓاءَ مِنْ اَقْصَا الْمَد۪ينَةِ
رَجُلٌ يَسْعٰى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَل۪ينَۙ ﴿٢٠﴾ اِتَّبِعُوا
مَنْ لَا يَسْـَٔلُكُمْ اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِيَ لَٓا اَعْبُدُ
الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَاَتَّخِذُ مِنْ دُونِه۪ٓ اٰلِهَةً
اِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنّ۪ي شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا
وَلَا يُنْقِذُونِۚ ﴿٢٣﴾ اِنّ۪ٓي اِذًا لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٢٤﴾ اِنّ۪ٓي اٰمَنْتُ
بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِۜ ﴿٢٥﴾ ق۪يلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَۜ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْم۪ي
يَعْلَمُونَۙ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ ل۪ي رَبّ۪ي وَجَعَلَن۪ي مِنَ الْمُكْرَم۪ينَ ﴿٢٧﴾

13. Ey Muhammed! Sen onlara, örnek olarak o kent halkını anlat: Hani bir zaman oraya elçiler (İsa'nın elçileri) gelmişlerdi.

14. Hani Biz, onlara iki elçi göndermiştik de, onlar bu elçileri yalancı saymışlardı. Bunun üzerine Biz, üçüncü bir elçi ile onları takviye etmiştik. İşte o elçiler onlara dediler ki: "Bizler, gerçekten (Allah'ın Elçisi tarafından) size gönderilmiş elçileriz."

15. Onlar, elçilere dediler ki: "Sizler (siz ve efendiniz İsa) de ancak bizler gibi birer insansınız; Rahmân (rahmeti sınırsız olan Allah) da bir şey indirmiş değildir; siz ancak yalan söylüyorsunuz."

16. Elçiler dediler ki: "Rabb'imiz bilir ki, hiç şüphesiz biz, (Allah'ın Eliçisi tarafından) size gönderilmiş elçileriz."

17. "Bize düşen de, yalnız, (hak dini) size açıkça bildirmektir."

18. Onlar (kent halkı) dediler ki: "Doğrusu, biz sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık. Ant olsun ki, eğer siz bu işten vazgeçmeyecek olursanız, hiç kuşkusuz biz sizi taşlayacağız ve hiç şüpheniz olmasın ki, bizden size pek acıklı bir azap dokunacaktır."

19. Elçiler dediler ki: "Sizin uğrsuzluğunuz kendinizle beraberdir. Size öğüt verilse mi (uğursuzluk sayarsınız; bizi taşlamakla, cezalandırmakla tehdit edersini)? Hayır! Siz taşkın bir güruhsunuz."

20. Ve o kentin en uzak (kenar) semtinden bir adam (Habib el-Neccar) koşarak gelip demişti ki: "Ey halkım! Bu elçilere uyunuz!"

21. "Sizden (yaptıkları hizmet için) hiç karşılık istemeyen, hem de doğru yolu tutmuş olan bu insanlara uyun!"

22. "Hem de, nasıl olur da ben, yalnız, beni Yaratana tapmayacakmışım! Oysaki hepiniz Ona döndürüleceksiniz."

23. "Ben Ondan başka da kendime tanrılar edinir miyim hiç! Rahmân (rahmeti sınırsız olan Allah), bana bir zarar dileyecek olursa, (iddialarınızın aksine) onların şefaati bana hiçbir fayda veremeyecek ve onlar beni kurtaramayacaklar."

24. "Hiç şüphesiz ben o takdirde (Allah'tan başkasına taparsam), apaçık bir sapkınlık içinde olurum."

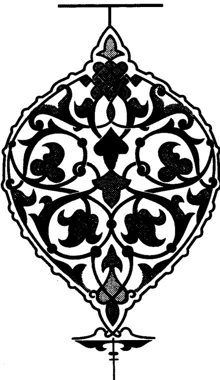
25. "Şüphesiz ben, (Tanrı olarak) yalnız, sizi yaratmış olan Rabb'inize (yahut ey elçiler! Bakın, ben, Tanrı olarak yalnız sizin Rabb'inize) inandım; işte beni duyun!"

26. (Şehit edilip can verirken) bu adama: "Haydi, Cennete gir!" denildi. O da dedi ki: "Keşke benim halkım, bilselerdi:

27. "Rabb'imin beni bağışladığını ve beni, o ikramda bulunduğu (mutlu ve kutlu) insanlardan kıldığını (bilselerdi)!"

(14) Rivâyetlere göre, bu kent Antakya idi. O zaman putperest olan bu kent halkına Hz. İsa, Tevhid dinini anlatmak için iki Havari'sini gönderd,; bunlar, Antakya'ya varınca, önce Habib el- Neccar ile tanıştılar ve onun, iki yıldan beri hasta yatan oğlunun vücuduna mesaj yaparak onu sağlığına kavuşturdular. Bunun üzerine Habib el- Neccar, onların anlattıkları Tevhid dinini kabul etti; bu haberin kentte yayılması üzerine birçok hastaya daha şifa dağıttılar. Kentin hükümdarı, olup bitenleri haber alınca, onları yakalatıp zindana attırdı. Bunun üzerine Hz.İsa, baş Havarisi Hz. Şem'un'u (Petrus'u) Antakya'ya gönderdi. Hz. Şem'un, kimliğini gizleyerek hükümdarın yakınlarıyla iyi ilişkiler kurup onlar vasıtasıyla hükümdarla da taşınıp dostluk kurduktan sonra zindandaki iki Havari'yi dinlemesini tavsiye etti ve Havari'ler, hükümdara Tevhid dinini anlatınca da, Hz. Şem'un, onların haklı olduklarını söyleyip hükümdarı da ikna etti. Bunun üzerine hükümdar ile bazı kimseler iman ettiler; ancak kent halkı, ona karşı ayaklandı ve Havari'lere ilk desteği veren Habib el- Neccarı şehit ettiler. Hükümdar ile Havari'ler ve iman etmiş olanlar, kenti terk ettikten sonra kent, İlâhî azaba (depreme) uğratılmış. Bunun üzerine kent halkından kurtulanların hepsi iman etmiş ve Antakya, Hz.İsa'ya iman eden ilk kent olmuştur.

İşte bundan dolayıdır ki, Antakya, Hıristiyan dininin Dört Patrik Merkezinden biri olmuştur. Kudüs de, Hz. İsa'nın doğum yeri olduğu için, İskenderiye de, Patrik, Matran, Üskuf, Kıssis, Şemmâs, Rahib sınıflarının icat edildiği toplantıların yapıldığı kent olduğu için, Roma da, İmparator Kostantin'in hükümet merkezi olduğu için patrik merkezi yapılmışlardır.

وَمَٓا اَنْزَلْنَا عَلٰى قَوْمِه۪ مِنْ بَعْدِه۪ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَٓاءِ وَمَا كُنَّا
مُنْزِل۪ينَ ﴿٢٨﴾ اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ خَامِدُونَ
﴿٢٩﴾ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا كَانُوا بِه۪
يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٣٠﴾ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ اَنَّهُمْ
اِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَاِنْ كُلٌّ لَمَّا جَم۪يعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ
﴿٣٢﴾ وَاٰيَةٌ لَهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ اَحْيَيْنَاهَا وَاَخْرَجْنَا
مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا ف۪يهَا جَنَّاتٍ
مِنْ نَخ۪يلٍ وَاَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا ف۪يهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا
مِنْ ثَمَرِه۪ وَمَا عَمِلَتْهُ اَيْد۪يهِمْ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَانَ الَّذ۪ي
خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَاٰيَةٌ لَهُمُ الَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا
هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْر۪ي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذٰلِكَ
تَقْد۪يرُ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتّٰى
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَد۪يمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغ۪ي لَهَٓا اَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ ف۪ي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

28. Ve Biz, ondan sonra onun (Habib el-Neccar'ın) halkı üzerine şu gökten bir ordu indirmedik; zaten (hikmetimize uygun düşmediği için) indirecek değildik.

29. Onların cezası yalnız bir tek korkunç ses oldu; işte o anda sönüverdiler (sesleri kesiliverdi).

30. Yazıklar olsun o kullara ki, kendilerine hangi Elçi gelmişse, onlar mutlaka onu alaya almışlardır.

31. Onlar (Mekke kâfirleri) görmediler mi ki, Biz, kendilerinden önce nice nesiller helâk ettik; onlar bir daha kesinlikle kendilerine dönmeyeceklerdir.

32. Onlar hepsi de, mutlaka toplanıp huzurumuza ihzar edileceklerdir.

33. Bu ölü toprak da onlar için büyük bir delildir; Biz ona hayat verdik ve ondan taneler çıkardık. İşte onlar bundan yerler.

34. Biz yeryüzünde nice hurma bahçeleri ile üzüm bağları da meydana getirdik ve orada birçok pınarlar fışkırttık.

35. Onların (taze) meyvelerinden ve elleriyle (meyve suyu, pekmez, kuruüzüm vs. gibi) bunlardan imal ettiklerinden yesinler diye. Niçin şükretmiyorlar?

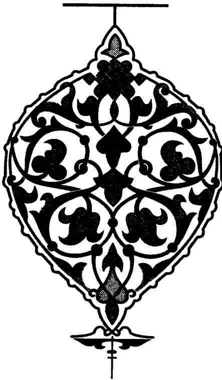
36. Bu yeryüzünün bitirdiklerinden, insanların kendilerinden ve daha bilmedikleri nice şeylerden bütün çiftleri yaratan Allah, bütün eksikliklerden münezzehtir.

37. Gece de onlar için büyük bir delildir. Biz geceden gündüzü sıyırıp ayırınca, onlar artık karanlıkta kalıveirler.

38. Güneş de, kendi karargahinde (yörüngesinde) akıp gitmektedir. İşte bu, Azîz (mutlak galip), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Allah'ın takdiridir.

39. Biz, Ay için de bir takım menziller (konaklar) takdir etmişizdir ki, nihâyet Ay, eğri hurma dalına (ince hilâle) döner.

40. Ne güneşin, Aya yetişmesi, ne de gecenin gündüzü geçmesi olacak şey değildir. Hepsi (güneş, Ay ve diğer yıldızlar ve uyduları) de, kendilerine mahsus yörüngelerde yüzüp giderler.

وَاٰيَةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا
لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَاِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَاِذَا
قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾
وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا
مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهُ اِنْ اَنْتُمْ
اِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ
يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا اِلٰى اَهْلِهِمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلٰى
رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا
هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ اِنْ كَانَتْ اِلَّا
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ
لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

41. Bizim onların zürriyetini (çoluk çocuğunu) yük, yolcu taşıyan gemide (yahut atalarını Nuh gemisinde) taşımamız da, kendileri için (kudretimizi bildiren) büyük bir delildir.

42. Biz onlar için gemi gibi binecekleri başka vasıtalar da yarattık (yaratacağız).

43. Biz, dileyecek olsak, onları suya gömeriz; artık ne yardımlarına koşan olur, ne de (ölümden) kurtarılırlar.

44. Ancak Bizden bir rahmet erişip (ecelleri için takdir edilmiş) bir zamana değin onları (dünyadan) faydalandırmamız müstesna.

45. Kendilerine: "Önünüzdeki (bu dünya, yahut yer) ve arkanızdaki (öbür dünya, yahut gök) azabından sakının ki, esirgenesiniz!" denildiğinde de (yüz çevirirler).

46. Yine, her defasında onlara Rabb'lerinin

âyetlerinden bir âyet gelince, mutlaka ondan yüz çevirmişlerdir.

47. Yine, onlara: "Allah'ın size verdiği rızklardan hayra harcayın!" denildiğinde, o küfre saplanmış olanlar, iman etmiş olanlara (alay ederek) derler ki: "Allah'ın, dileyecek olsa doyurabileceklerini biz mi doyuracağız? Siz gerçekten apaçık bir sapkınlık içindesiniz." (Yahut, "Siz gerçekten apaçık bir sapkınlık içindesiniz" cümlesi, Allah'ın veya mü'minlerin onlara cevabıdır.)

48. Bir de, onlar derler ki: "Eğer siz doğru sözlü kimselerseniz, bu vaatedilen kıyamet, ne zamandır?"

49. Onlar, (kıyametten gafil olarak dünya işlerinde) birbirleriyle çekişip dururlarken, ancak, kendilerini yakalayacak bir tek korkunç sesi bekliyorlar.

50. Artık onlar, ne bir vasiyette bulunabilirler, ne de ailelerine dönebilirler.

51. Ve Sûr'a (ikinci kez) üfürülecek; işte o zaman onlar mezarlarından kalkıp Rabb'lerinin huzuruna doğru koşacaklardır.

52. Onlar (yeniden dirilişi inkâr edenler) diyecekler ki: "Eyvah, eyvah! Bizi mezarımızdan kim kaldırdı? İşte bu, Rahmân'ın (rahmeti sınırsız olan Allah'ın) vaatettiğidir; gönderilen peygamberler de doğru söylemişler."

53. Olan, korkunç bir tek sesten ibarettir. İşte o zaman hepsi huzurumuza ihzar edileceklerdir.

54. İşte o gün hiçbir kimseye hiçbir şeyle haksızlık edilmeyecek ve siz ancak yaptıklarınızın karşılığını bulacaksınız.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ
مَا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَازُوا
الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ
لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ اعْبُدُونِي
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا
أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾
اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى
أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا
الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾
وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ
الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾
لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

55. Cennet yarânı, o gün gerçekten (Cehennem yarânının çektiklerinden uzak olarak) sevinç ve neşe içinde sefa sürecekler.

56. Kendileri ve eşleri gölgelerde sedirler üzerinde (arkalarına) yaslanacaklardır.

57. Onlar için orada türlü meyveler, daha da ne isterlerse hepsi vardır.

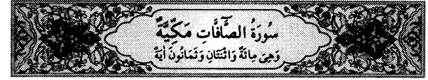
58. Onlara Rahîm (pek esirgeyici) Rabb tarafından söylenen selam vardır.

59. Ve (şöyle denilecek): "Ey günâhkârlar! Bugün siz (mü'minlerden) ayrı durun!"

60. "Ey Âdemoğulları! Ben size emretmedim mi ki, şeytana tapmayın (uymayın); çünkü o, sizin için gerçekten apaçık büyük bir düşmandır."

61. "Ve yalnız Bana tapın; işte dosdoğru

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْد۪ينَٓا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ
﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ
ف۪يهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُۜ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَۜ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَط۪يعُونَ نَصْرَهُمْۙ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ
مُحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ
﴿٧٦﴾ اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَص۪يمٌ
مُب۪ينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُۜ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَامَ
وَهِيَ رَم۪يمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْي۪يهَا الَّذ۪ٓي اَنْشَاَهَٓا اَوَّلَ مَرَّةٍۜ وَهُوَ بِكُلِّ
خَلْقٍ عَل۪يمٌۙ ﴿٧٩﴾ اَلَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَٓا
اَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ اَوَلَيْسَ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلٰٓى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْۜ بَلٰى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَل۪يمُ ﴿٨١﴾ اِنَّمَٓا
اَمْرُهُٓ اِذَٓا اَرَادَ شَيْـًٔا اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَانَ
الَّذ۪ي بِيَدِه۪ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

yol budur."

62. "Ve ant olsun ki, şeytan, sizden pek çok nesilleri yoldan çıkarmıştır. Siz niçin aklınızı kullanmıyordunuz?"

63. "İşte bu, size vaaedilen Cehennemdir."

64. "Daha önce (dünyada bunu) inkâr etmenizden ötürü haydin, bugün girin oraya!"

65. O gün Biz, onların ağızlarını (sanki) mühürleriz ve işlediklerini Bize elleri söyler; ayakları da şahitlik eder.

66. Ve eğer Biz dileseydik muhakkak gözlerini silme kör yapardık da, onlar her zamanki yollarına koşuşurlardı; ancak nasıl göreceklerdi?

67. Yine, eğer Biz dileseydik, muhakkak bulundukları yerde onların şekillerini ve güçlerini değiştirirdik de, ileri gitmeye de, geri gelmeye de güçleri kalmazdı.

68. Ve Biz kime uzun ömür verecek olursak, (ihtiyarlığında bünye ve güç olarak) onun gelişmesini tersine (güçlülükten sonra zayıflığa, gençlikten sonra ihtiyarlığa) çeviririz. Öyleyse niçin akıllarını kullanmıyorlar?

69. Biz, ona (Muhammed'e, onların iddiasının aksine) şiir öğretmedik. Zaten şiir ona yaraşmazdı. Bizim ona öğrettiğimiz, yalnız büyük bir öğüt ve apaçık bir Kur'an'dır (okunan semavî bir Kitaptır).

70. Bu da, onun (Kur'an'ın, Peygamberin), hayat (akıl, iman) sahibi olan kimseleri uyarması ve küfre saplanmış olanlara o azap hükmü hak olması içindir.

71. Onlar görmediler mi ki, Biz kudret ellerimizin (ortak ve yardımcı olmaksızın) yaptığı şeylerden onlara sağmal hayvanlar yarattık. Böylece onlar bu hayvanlara sahip olmuşlardır.

72. Ve bu hayvanları onların emrine verdik. İşte onların bir kısmı binitleridir; bir kısmının da etlerinden yiyorlar.

73. Hem de, bu hayvanlarda onlar için daha nice faydalar ve içilecek sütler vardır. Öyleyse niçin şükretmiyorlar?

74. Ve onlar, kendilerine yardımları olur umuduyla Allah'tan başka da bir takım tanrılar edindiler.

75. O tanrıların, kendilerine yardım etmeye güçleri yetmez; aksine kendileri bu tanrılar için hazır bulundurulmuş askerlerdir.

76. Ey Muhammed! Öyleyse sakın, onların sözleri seni üzmesin! Çünkü Biz, şüp-

hesiz onların gizlemekte olduklarını da, açığa vurduklarını da biliyoruz.

77. Şu insan görmedi mi ki, Biz, şüphesiz kendisini bir naçiz meniden (erlik suyundan) yarattık. Böyle iken o, hemen Bize apaçık bir hasım (çetin bir düşman) kesilmektedir.

78. Bir de, o insan kendi yaratılışını unutarak Bize misal getirmeye kalkıştı: "Kim, çürümüşken o kemikleri diriltecek?" dedi.

79. Ey Muhammed! Söyle ona, o çürümüş kemikleri ilkin kim yoktan var ettiyse, O, diriltecektir. Zaten O, her bir yaratışı hakkıyla bilendir.

80. O (öyle bir yaratıcıdır) ki, sizin için o yemyeşil ağaçtan ateş çıkardı (Bedevîlerin ateş yakmak için merah ile afar ağaçlarından birer budak kesip bunları birbirine sürtmekle damlayan sudan ateş çıkarır) da, siz hemen ondan ateş yakıyorsunuz. (Bunu gerçekleştiren bir kudret, elbette ki, çürümüş kemikleri de diriltebilir.)

81. Şu gökleri ve bu yeri yaratmış olan Allah, onlar gibilerini yaratmaya kaadir olmaz mı! Elbette ki Kaadir olur. Zaten yegâne Hallak (her şeyi Yaratan), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Odur.

82. O, bir şeyi yaratmayı dilediği zaman yaptığı iş, "Ol!" demekten ibarettir. O da hemen oluverir.

83. İmdi, tesbih ve tenzih ederim O Allah'ı ki, her şeyin hükümranlığı yalnız Kendi kudret elindedir ve siz ancak Ona döndürüleceksiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالصَّٓافَّاتِ صَفًّا (1) فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا (2) فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا (3) اِنَّ
اِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ (4) رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ (5)
اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ (6) وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
مَارِدٍ (7) لَا يَسَّمَّعُونَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ (8) دُحُورًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ (9) اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهُ شِهَابٌ
ثَاقِبٌ (10) فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَنْ خَلَقْنَا اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ
لَازِبٍ (11) بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ (12) وَاِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ (13) وَاِذَا
رَاَوْا اٰيَةً يَسْتَسْخِرُونَ (14) وَقَالُوا اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ (15)
ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ (16) اَوَاٰبَاؤُنَا
الْاَوَّلُونَ (17) قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُونَ (18) فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ
فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ (19) وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ (20) هٰذَا
يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذ۪ي كُنْتُمْ بِه۪ تُكَذِّبُونَ (21) اُحْشُرُوا الَّذ۪ينَ ظَلَمُوا
وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ (22) مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَاهْدُوهُمْ
اِلٰى صِرَاطِ الْجَح۪يمِ (23) وَقِفُوهُمْ اِنَّهُمْ مَسْؤُلُونَ (24)

SÂFFÂT SÛRESİ: 37

Sâffât sûresi, Mekke'de 56. Sûre olarak nâzil olmuştur, 182 âyettir. Sûrenin başındaki Sâffât kelimesi, saf tutanlar demektir. Sûre, ismini bundan almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Saf, saf durdukça duran meleklere,

2. Ayrıca, bulutları sürdükçe süren meleklere,

3. Ayrıca, âyetleri okudukça okuyan meleklere (yahut ibadetlerde saf, saf durdukça duran, insanları günahlardan sakındırdıkça sakındıran, âyetleri okudukça okuyan âlimlere, yahut saf, saf durdukça duran, atlarını düşmanın üstüne sürdükçe süren, âyetleri okudukça okuyan gazilere) yemin ederim ki,

4. Sizin Tanrınız hiç kuşkusuz bir tek Tanrıdır (hiçbir ortağı yoktur).

5. O, şu göklerin de, bu yerin de, aralarındakilerin de ve doğuların da (batıların da) Rabb'idir.

6. Şüphesiz Biz, yakın göğü harika bir süsle, yıldızlarla süslemişizdir.

7. Ve onu itaatten çıkmış her şeytandan koruduk.

8. O şeytanlar, yüce âleme (melekler âlemine) kulak tutamazlar; her yandan atılırlar.

9. Onlar kovulurlar ve onlar için sonsuz, çetin bir azap vardır.

10. Ancak (meleklerden) bir söz kapmaya yeltenen olursa, onu da hemen, delip geçen (yakan, sersemleten) bir ışık takip eder.

11. Haydi, onlara (ölümden sonra dirilişi inkâr edenlere) sor bakalım, yaratma bakımından onlar mı daha çetin, yoksa Bizim yarattığımız (melekler, gökler, yer ve bunların içindekiler) mı? Şüphesiz Biz onları (onların atası Âdem'i) yapışkan bir çamurdan yarattık.

12. Hayır! Sen (Allah'ın kudretine, seni yalancı saymlarına) hayret ediyorsun; onlar ise alay ediyorlar.

13. Kendilerine öğüt verilince de, öğüt almazlar.

14. Bir mucize gördükleri zaman da, maskaraya alırlar.

15. Ve diyorlar ki: "Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir."

16. "Biz ölüp toprak ve kemikler olduğumuz zaman (olduktan sonra) mı kesenkes yeniden diriltileceğiz, öyle mi?"

17. "O eski atalarımız (yahut, yoksa o eski atalarımız) da mı (diriltilecekler)?"

18. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Evet öyle! Hem de siz aşağılık olarak (diriltileceksiniz)"

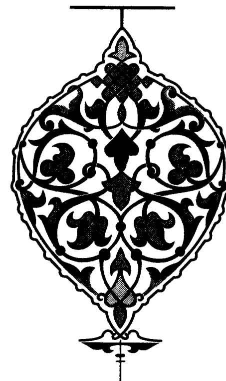
19. İşte o (yeniden dirilme) korkunç bir tek sesten (ikinci kez Sûr'a üfleyişten) ibaret olacak. O zaman onlar hemen gözlerini açıp bakacaklar (yahut bekleyecekler).

20. Ve onlar (kâfirler, birbirlerine): "Eyvah bize! Bu, ceza günüdür" diyecekler.(Yahut melekler, onlara: "Bu, ceza günüdür" diyecekler.)

21. Onlar, birbirlerine (yahut melekler onlara): "İşte bu, sizin yalan saydığınız hüküm günüdür."

22, 23. (Allah, meleklere şöyle emredecek:) Şu zalimleri, onların yoldaşlarını ve onların Allah'tan başka da tapmış olduklarını toplayın; sonra onları Cehennem yoluna iletin.

24. Ve onları (hesap yerinde) durdurun; çünkü onlar mutlaka sorguya çekileceklerdir.

مَالَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا اِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿٣١﴾
فَاَغْوَيْنَاكُمْ اِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿٣٢﴾ فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾
اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ اِنَّهُمْ كَانُوا اِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا اِلٰهَ
اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ اَئِنَّا لَتَارِكُوا اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ
مَجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ اِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ
الْاَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ
الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ اُولٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ وَهُمْ
مُكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلٰى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾
لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ
كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿٤٨﴾ ﴿٤٩﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ
يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ اِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

25. (Onlara denilecek ki:) Size ne oldu ki, birbirinize yardım etmiyorsunuz?

26. Hayır! Onlar bugün zelil olarak boyun eğeceklerdir.

27. Onların kimisi kimisine dönüp birbirlerini sorumlu tutmaya çalışacaklardır.

28. Onlar (uyanlar, uydukları kimselere) diyecekler ki: "Siz gerçekten bize sağdan (sûret-i haktan) gelirdiniz."

29. Onlar (uydukları kimseler) diyecekler ki: "Hayır! Siz (önce de) mü'min değildiniz."

30. "Hem de, bizim sizin üzerinizde hiçbir zorlayıcı gücümüz yoktu. Hayır! Zaten siz azgın bir güruh idiniz."

31. "Bundan dolayı Rabb'imizin azap hükmü hepimize sabit oldu. Kesenkes hepimiz azabı tadacağız."

32. "İşte biz sizi azdırdık; çünkü biz gerçekten azmıştık (Biz, sadece kendinizin de bizim gibi olmanızı istedik)."

33. İşte o gün şüphesiz onlar hepsi, azapta ortaktırlar.

34. İşte biz, günahkârlara mutlaka böyle yapacağız.

35. Çünkü (dünyada) onlara: "Allah'tan başka tanrı yoktur" denilince, büyüklük taslayıp kabul etmiyorlardı.

36. Ve onlar şöyle diyorlardı: "Biz, mecnun bir şâirin yüzünden gerçekten tanrılarımızı mı tamamen terk edeceğiz?"

37. Hayır! O (Muhammed), hakkı getirmiş ve eski peygamberleri tasdik etmiştir.

38. Siz kesenkes o pek acıklı azabı tadacaksınız.

39. Zaten siz yalnız, yapmakta olduğunuz şeyler için cezalandırılacaksınız.

40. Ancak Allah'ın ihlâslı mü'min kulları başka.

41. İşte onlar için malûm güzel rızk vardır.

42. Onlar için türlü, türlü meyveler vardır. Ve onlar güzel ağırlanacaklardır.

43. Onlar, Naîm (nimetleri bol, pek güzel) cennetlerinde ağırlanacaklardır.

44. Karşılıklı sedirler üzerinde kurulacaklardır.

45. Şarap pınarından (ırmağından) doldurulmuş kadehlerle çevrelerinde dolaşılacak.

46. Bu şarap, bembeyazdır; içenlere büyük lezzet verir.

47. O şarapta ne sersemletme vardır, ne

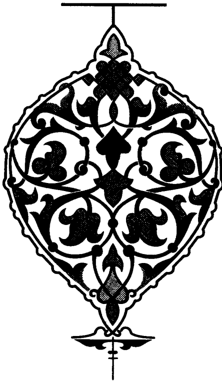
de ondan sarhoş olurlar.

48. Yanlarında da bakışları yalnız eşlerine dönük ceylan gözlü eşler vardır.

49. O eşler, devekuşunun, gün yüzü görmemiş, tüyleriyle örtülen yumurtası gibi sarışındırlar.

50. İşte o zaman onlar (Cennet yarânı) birbirlerine dönüp (dünyadaki) hallerini soracaklar.

51. İçlerinden biri diyecek ki: "Benim (dünyada) pek yakın bir arkadaşım vardı."

يَقُولُ اَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّق۪ينَ (52) ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَاِنَّا لَمَد۪ينُونَ (53) قَالَ هَلْ اَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ (54) فَاطَّلَعَ فَرَاٰهُ ف۪ى
سَوَٓاءِ الْجَح۪يمِ (55) قَالَ تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَ لَتُرْد۪ينِ (56) وَلَوْلَا
نِعْمَةُ رَبّ۪ى لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَر۪ينَ (57) اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّت۪ينَ (58)
اِلَّا مَوْتَتَنَا الْاُو۫لٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّب۪ينَ (59) اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ
الْعَظ۪يمُ (60) لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ (61) اَذٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا
اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ (62) اِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِم۪ينَ (63) اِنَّهَا
شَجَرَةٌ تَخْرُجُ ف۪ٓى اَصْلِ الْجَح۪يمِ (64) طَلْعُهَا كَاَنَّهُ رُؤُ۫سُ
الشَّيَاط۪ينِ (65) فَاِنَّهُمْ لَاٰكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِؤُ۫نَ مِنْهَا الْبُطُونَ (66)
ثُمَّ اِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَم۪يمٍ (67) ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى
الْجَح۪يمِ (68) اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَٓاءَهُمْ ضَٓالّ۪ينَ (69) فَهُمْ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ
يُهْرَعُونَ (70) وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّل۪ينَ (71) وَلَقَدْ
اَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ مُنْذِر۪ينَ (72) فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَر۪ينَ
(73) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَص۪ينَ (74) وَلَقَدْ نَادٰينَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
الْمُج۪يبُونَ (75) وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظ۪يمِ (76)

52, 53. "O, bana şöyle derdi: Sen de gerçekten (tekrar dirilmeye) kesin olarak inananlardan mısın? Biz ölüp toprak ve bir yığın kemik olduğumuz zaman (öldükten sonra) mı kesinkes diriltilip cezalandırılacağız?"

54. O (bunu söyleyen zat, yine arkadaşlarına, yahut Allah, yahut bazı melekler, onlara) diyecek ki: "Siz ona bakmak ister misiniz?"

55. Sonra bakınca, o yakın arladaşını Cehennemin ortasında görecek.

56. Ve o yakın arkadaşına seslenerek diyecek ki: "Vallahi, az kalsın, sen beni de kesenkes azdırıp mahvedecektin."

57. "Ve eğer Rabb'imin lütfu keremi olmasaydı, mutlaka ben de (Cehenneme) ihzar edilmişlerden olacaktım."

58, 59. "Biz, ilk ölümümüzden başka artık

bir daha ölecek değiliz ve azap görecek değiliz, öyle mi?" (Şimdi görün işte!.)

60. Hiç şüphe yok ki, bu, pek büyük kurtuluşun (başarının) ta kendisidir.

61. Çalışanlar, işte böylesi için çalışmalıdır.

62. İşte ziyafet olarak bu mu hayırlıdır, yoksa (Cehennem yarânı için hazırlanan) zakkum ağacı mı?

63. Biz, zakkum ağacını gerçekten o zalimler için (bu dünyada, "ateşte ağaç mı biter!" diyen kâfirler için) imtihan vesilesi, (öbür dünyada da) azap kılmışızdır.

64. Çünkü zakkum ağacı, gerçekten Cehennemin dibinde bitip yetişen bir ağaçtır.

65. Onun tomurcukları (yemişleri) sanki şeytanların (korkunç, şeytan yılanlarının) başları gibidir.

66. İşte Cehennem yarânı ondan yerler de, karınlarını ondan doldururlar.

67. Sonra zakkum yemeğinin üstüne hiç şüphesiz onlar için kaynar sudan bir içki vardır.

68. (Onlar, Cehenneme girmeden önce bunları yedikten, içtikten, yahut onlar bunun için Cehennemden çokarılıp da, bunları yedikten, içtikten) sonra hiç şüphesiz onların dönüşü Cehenneme olacaktır.

69. Çünkü onlar gerçekten atalarını sapkınlık içinde bulmuşlar.

70. İşte onlar da, atalarının peşine itilip koşturulmuşlardır.

71. Ant olsun ki, onlardan önce eski toplumların birçoğu da gerçekten sapkınlığa düşmüşlerdir.

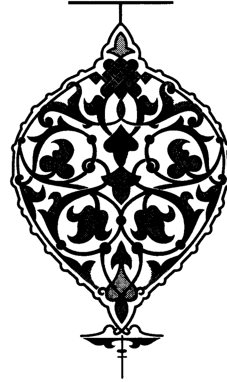
72. Yine, ant olsun ki, Biz onlara da gerçekten uyarıcılar göndermişizdir.

73. Bak işte, uyarılanların sonu nice oldu!

74. Allah'ın ihlâsa erdirilmiş kulları başka.

75. Ve ant olsun ki, Nuh, gerçekten Bize niyaz etmişti. İşte Biz de, onun niyazını ne güzel kabul ettik.

76. Biz, onu da, ailesini de o pek büyük dertten (tufanda boğulmaktan, halkının eziyetinden) kurtardık.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ ﴿٧٨﴾
سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ اِنَّهُ
مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِينَ ﴿٨٢﴾ وَاِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ
لَاِبْرٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ اِذْ جَاۤءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ
مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ
بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ اِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾
فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ اِلٰى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾
مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَاَقْبَلُوا
اِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ اَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ
وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَاَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾
فَاَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ اِنِّي ذَاهِبٌ اِلٰى رَبِّي
سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ
حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ اِنِّي اَرٰى
فِي الْمَنَامِ اَنِّي اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرٰى قَالَ يَا اَبَتِ افْعَلْ
مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي اِنْ شَاۤءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٢﴾

77. Biz, Nuh'un kavminden yalnız onun neslini baki (kalıcı) kıldık.

78. Sonradan gelenler (peygamberler, toplumlar) arasında da Nuh'a karşı büyük bir saygı bıraktık.

79. Bütün âlemlerde (melekler, insanlar, cinler âleminde) Nuh'a selam olsun (yahut Nuh'a selam vardır)!

80. Çünkü Biz, layıkıyla iyilik edenlere şüphesiz böyle mükâfat veririz.

81. Çünkü Nuh, gerçekten Bizim has mü'min kullarımızdan idi.

82. Sonra (Nuh ile ailesini kurtardıktan sonra) diğerlerini suda (tufanda) boğuvermiştik.

83. Hiç şüphesiz İbrahim de, (Tevhid ile dinin esaslarında) onun dinine katılanlardan idi.

84. Hani İbrahim, Rabb'ine temiz bir kalpla yönelmişti.

85. Hani İbrahim, babasına ve halkına demişti ki: "Siz neye tapıyorsunuz?"

86. "Siz iftira ederek, Allah'tan başka da bir takım tanrılar mı istiyorsunuz?"

87. "Pekiyi, Âlemlerin Rabb'i hakkında tahmininiz nedir? (Ondan başkasına taptığınız için sizi azaba uğratmayacağını mı sanıyorsunuz?)"

88, 89. Sonra (bayram günü bereket için putlarının önüne yemekler koyduktan sonra kemdisini de bayram yerine çıkarmak istediklerinde, kendilerini inandırmak için) yıldızlara (yahut yıldıznameye) bir göz atmıştı. Sonra onlara: "Ben, gerçekten hastalanmak üzereyim" demişti.

90. Bunun üzerine onlar arkalarını dönüp gitmişlerdi.

91. Sonra İbrahim, gizlice onların putlarına yönelmişti de, onlara demişti ki: "Şu yemeklerden niye yemiyorsunuz?"

92. "Size ne oluyor ki, hiç konuşmuyorsunuz?"

93. Sonra kimse görmeden onlara olanca kuvvetiyle (sağ eliyle) vurmaya başlamıştı.

94. (Onlar bayram yerinden putların yanına dönüp hepsinin kırıldığını görünce, bunu İbrahim'in yaptığına kanaat getirdiler.) Bunun üzerine onlar koşuşturup İbrahim'e geldiler.

95. İbrahim onlara dedi ki: "Sizler (kendi ellerinizle) yonttuklarınıza mı tapıyorsunuz?"

96. "Oysaki sizi de, bütün (elinizle) yaptıklarınızı da Allah yaratmıştır."

97. Kendi aralarında dediler ki: "Onun için özel bir yapı yapın da (içine odun

doldurup yakın; ateş iyice alevlenince), onu alevli ateşin içine atın."

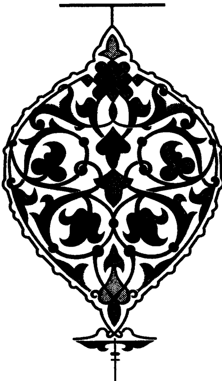
98. Böylece onlar, İbrahim'e bir şer planı kurmak istediler; ancak Biz, onları en aşağılardan kıldık.

99. Ve İbrahim dedi ki: "Ben, kesinlikle Rabb'ime (Rabb'imin emrettiği topraklara, yalnız Rabb'ime ibadet edebileceğim topraklara) gideceğim; O, bana yol gösterecek."

100. İbrahim (Kudüs toprağına varınca da,) dedi ki: "Ey Rabb'im! Bana saalihlerden (olacak) evlat bağışla!"

101. Bunun üzerine Biz, ona halîm (vekarlı, uslu) bir oğlu olacağını müjdeledik.

102. Nihâyet oğlu kendisiyle beraber gezip çalışabilir bir yaşa (yedi, yahut onüç yaşına) gelince, İbrahim: "Ey oğulcağızım! Doğrusu, ben rüyada gördüm ki, seni boğazlıyormuşum. Artık sen düşün; ne diyeceksin?" dedi. Yavrucuk da: "Ey babacığım! Emrolunduğun şeyi yap! İnşaallah, beni sabredenlerden bulacaksın" dedi.

فَلَمَّٓا اَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَب۪ينِۚ ﴿١٠٣﴾ وَنَادَيْنَاهُ اَنْ يَٓا اِبْرٰه۪يمُۙ ﴿١٠٤﴾
قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَاۚ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٠٥﴾
اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُب۪ينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظ۪يمٍ ﴿١٠٧﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِر۪ينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَامٌ عَلٰٓى اِبْرٰه۪يمَ ﴿١٠٩﴾ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١١٠﴾ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ
بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِح۪ينَ ﴿١١٢﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰٓى اِسْحٰقَۜ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِه۪ مُب۪ينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلٰى
مُوسٰى وَهٰرُونَۚ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظ۪يمِۚ ﴿١١٥﴾
وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِب۪ينَۚ ﴿١١٦﴾ وَاٰتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ
الْمُسْتَب۪ينَۚ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَق۪يمَۚ ﴿١١٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِر۪ينَ ﴿١١٩﴾ سَلَامٌ عَلٰى مُوسٰى وَهٰرُونَ ﴿١٢٠﴾
اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٢١﴾ اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا
الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١٢٢﴾ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَل۪ينَۜ ﴿١٢٣﴾ اِذْ قَالَ
لِقَوْمِه۪ٓ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ اَحْسَنَ
الْخَالِق۪ينَۙ ﴿١٢٥﴾ اَللّٰهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿١٢٦﴾

103. Nihâyet ikisi (baba ile oğul), Allah'ın buyruğuna teslim olup da, İbrahim, onu (İsmail'i) yüzükoyun (yahut alnının bir yanı üzerine) yatırınca,

104. Biz de ona şöyle seslendik: "Ey İbrahim!"

105. "Sen gerçekten o rüyayı gerçekleştirdin. İşte Biz, layıkıyla iyilik yapanlara mutlaka böyle mükâfat veririz."

106. "Çünkü hiç kuşkusuz bu, apaçık büyük imtihanın ta kendisidir."

107. Biz de onun oğluna bedel pek büyük bir kurbanlık verdik.

108. Ondan sonra gelenler (peygamberler, ümmetler) arasında da İbrahim'e karşı büyük bir saygı bıraktık.

109. İbrahim'e selam olsun!

110. İşte Biz, layıkıyla iyilik yapanlara böyle mükâfat veririz.

111. Çünkü o, gerçekten Bizim has mü'min kullarımızdan idi.

112. Biz, İbrahim'e saalih (dürüst) kullardan bir peygamber olarak İshak'ı da müjdeledik.

113. Biz, İbrahim'i de, İshak'ı da mübarek (kutlu) kıldık. Her ikisinin neslinden ise, layıkıyla iyilik yapanlar da, kendine apaçık zulmedenler de olacak.

114. Ve ant olsun ki, Biz, Musa'ya da, Hârun'a da gerçekten büyük nimetler verdik.

115. Ve her ikisini de, kavimlerini de o pek büyük dertten kurtardık.

116. Ve onlara yardım ettik de, onlar galiplerin ta kendileri oldular.

117. Biz, her ikisine de hakkı iyice açıklayan o Kitabı (Tevrat'ı) verdik.

118. Biz, her ikisini de o dosdoğru yola ilettik.

119. Ve her ikisine karşı da sonra gelenler arasında büyük bir saygı bıraktık.

120. Musa ve Hârun'a selam olsun!

121. Çünkü Biz, layıkıyla iyilik yapanlara mutlaka böyle mükâfat veririz.

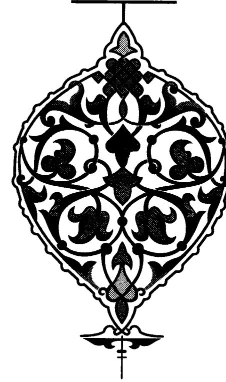
122. Çünkü her ikisi de, gerçekten has mü'min kullarımızdan idiler.

123. Hiç kuşkusuz İlyas (Hârun'un torunu, yahut İdris) da, Allah tarafından gönderilmiş peygamberlerdendi.

124. Hani bir zaman kavmine demişti ki: "Allah'tan (buyruklarına karşı gelmekten) sakınmaz mısınız?"

125, 126. "Siz, yaratanların en güzeli, sizin de Rabb'iniz, eski atalarınızın da Rabb'i olan Allah'a aracısız olarak yalvarmayı bırakıp da, Ba'l putuna mı yalvarıyorsunuz?"

(125) Ba'l, eski Şam bölgesinde Bekk (Ba'l Bekk) halkının taptığı bir put idi. Rivâyete göre bu put, altından olup uzunluğu 20 arşın idi ve dört yüzü vardı.

فَكَذَّبُوهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَامٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾
اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾
وَاِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ اِذْ نَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُٓ اَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾
اِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِينَ ﴿١٣٦﴾
وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِالَّيْلِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾
وَاِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ
وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَٓا اَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِٓ
اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَٓاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَاَنْبَتْنَا
عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَاَرْسَلْنَاهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ
اَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَاٰمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَاسْتَفْتِهِمْ
اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا
وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ اَلَٓا اِنَّهُمْ مِنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ اللّٰهُ
وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

127. Bunun üzerine kavmi, İlyas'ı yalancı saydılar. İşte bundan dolayı onlar hiç kuşkusuz Cehenneme ihzar edileceklerdir.

128. Yalnız Allah'ın ihlâsa erdirilmiş kulları başka.

129. Biz, İlyas'a karşı da sonra gelenler arasında büyük bir saygı bıraktık.

130. İlyas'a (yahut İlyasgil'lere) selam olsun!

131. Çünkü Biz, bütün layıkıyla iyilik yapanlara böyle mükâfat veririz.

132. Çünkü İlyas, gerçekten has mü'min kullarımızdan idi.

133. Lût da, hiç şüphesiz Allah tarafından gönderilmiş peygamberlerdendi.

134. Hani bir zaman Biz, onu ve ailesinin hepsini (inecek azaptan) kurtarmıştık.

135. Yalnız geride (azapta) kalanlar arasında bulunan o koca karı (kendi karısı) hariç (onu kuratarmamıştık).

136. Sonra diğerlerini yok etmiştik.

137, 138. Hiç şüphesiz (Şam yolculuğunuzda) sabah, akşam onların (harap) yurtlarından geçiyorsunuz. Öyleyse niçin aklınızı kullanmıyorsunuz?

139. Hiç şüphesiz Yûnus da, Allah tarafından gönderilmiş peygamberlerdendi.

140. Hani bir zaman o, (Allah'ın iznini beklemeden kavminden ayrılıp) yük, yolcu gemisine kaçmıştı.

141. Derken, (batma tehlikesi geçiren geminin yükünün hafifletilmesi için) gemidekilerin çektikleri kur'ada kaybeden o olmuştu (kur'a, ona düşmüştü ve denize atılmıştı).

142. İşte bu sırada Yûnus, (Allah'ın emrini beklemeden kavminin arasından ayrıldığı için) kendini kınayıp dururken onu o büyük balık yuttu.

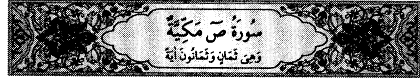
143, 144. Eğer Yûnus, gerçekten Allah'ı tesbih edenlerden (çok ananlardan) olmasaydı, artık o, mutlaka, insanların tekrar diriltilecekleri güne değin o balığın karnında kalacaktı.

145. Sonra (aynı gün veya üç, veya yedi veya yirmi veya kırk gün sonra) Biz, kendisini halsiz bir vaziyette (yeni doğmuş bebek, henüz tüyleri bitmemiş kuş yavrusu gibi) o boş (bitkisiz) sahile attık.

146. Ve (yapraklarıyla güneşten ve sineklerden korunması için) onun yanı başında kabaktan (kabak gibi yere yayılan geniş yapraklı) bir ağaç bitirmiştik.

147. Biz, Yûnus'u yine yüz bin veya daha

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (154) اَفَلَا تَذَكَّرُونَ (155) اَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ
مُبِينٌ (156) فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (157) وَجَعَلُوا بَيْنَهُ
وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ (158) سُبْحَانَ اللّٰهِ
عَمَّا يَصِفُونَ (159) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ (160) فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ (161)
مَا اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ (162) اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ (163) وَمَا مِنَّا اِلَّا لَهُ
مَقَامٌ مَعْلُومٌ (164) وَاِنَّا لَنَحْنُ الصَّٓافُّونَ (165) وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ (166)
وَاِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ (167) لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْاَوَّلِينَ (168) لَكُنَّا
عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ (169) فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ (170) وَلَقَدْ
سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ (171) اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ (172) وَاِنَّ
جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ (173) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ (174) وَاَبْصِرْهُمْ
فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ (175) اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ (176) فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ
فَسَٓاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ (177) وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ (178) وَاَبْصِرْ
فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ (179) سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (180)
وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (181) وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (182)

çok insana (Nimova'daki eski kavmine, ilk kez de, ikinci kez de, yahut ikinci kez başka bir kavme) peygamber olarak gönderdik.

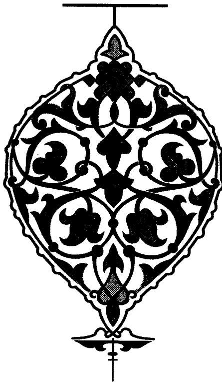
148. Sonunda onlar iman ettiler. Biz de onları bir zamana dek dünya nimetlerinden faydalandırdık.

149. Ey Muhammed! Pekiyi, o müşriklere sor bakalım: (Onlar: "Melekler, Allah'ın kızlarıdır" dediklerine göre, onların hor gördükleri) kızlar, senin Rabb'inin de, (ayrıcalık verdikleri) oğullar da onların mı?

150. Yoksa Biz, melekleri onların gözü önünde dişi olarak mı yarattık.

151, 152. Haberiniz olsun ki, onlar hiç şüphesiz uydurdukları yalandan: "Allah'tan çocuk sâdır oldu (, yahut melekler, Allah'ın çocuklarıdır)" diyorlar. Ve onlar hiç kuşkusuz yalancıların ta kendileridir.

153. Allah, (sizin hor gördüğünüz) kızları, (üstün gördüğünüz) oğlanlara tercih mi etmiş!

154. Size ne oluyor? Ne biçim hükmediyorsunuz?

155. Niçin düşünüp öğüt almıyorsunuz?

156. Yoksa sizin apaçık kesin bir deliliniz mi var?

157. Eğer doğru sözlülerden iseniz, haydin, (size indirilmiş) kitabınızı getirin.

158. O müşrikler, ("melekler Allah'ın kızlarıdır" demekle) Allah ile melekler arasında bir nesep de uydurmuşlar. (Yahut onlar: "Allah, cinlerle evlendi de, bundan melekler meydana geldi" demekle, yahut: "cinler, Allah'ın kardeşleridir" demekle onlar, Allah ile cinler arasında bir nesep de uydurmuşlar.) Ant olsun ki, o cinler de, hiç kuşkusuz kendilerinin hesap yerine ihzar edileceklerini (getirileceklerini) kesinlikle bilmişlerdir.

159. Allah, onların yakıştırmakta oldukları

şeylerden son derece münezzehtir.

160. Allah'ın ihlâslı kılınmış kulları ise, müstesna durumdadır.

161, 162, 163. Artık şüpheniz olmasın ki, ne siz, ne de o taptıklarınız, Cehenneme girecek kimselerden başkasını Allah'a karşı azdıramazsınız.

164. (Cebrâil, yahut melekler, kendilerine tapan müşriklerin, kendileri hakkındaki iddialarını retetmek bağlamında şunu söyleyecekler:) "Bizim aramızda hiç kimse yoktur ki, onun (ma'rifette, ibadette, kendisine verilen görevde) belli bir makamı olmasın."

165. "Ve biz hiç şüphesiz o makamda sıra, sıra duranların ta kendileriyiz."

166. "Ve hiç kuşkusuz biz, Allah'ı tesbih edenlerin ta kendileriyiz." (Yahut 159. âyetten itibaren hepsi meleklerin sözleridir.)

167, 168, 169. Ve hiç şüphesiz o müşrikler, (kendilerine Kur'an, gelmeden önce) diyorlardı ki: Eğer bizde de önceki ümmetlere verilenlerden bir Kitap olsaydı, kesinlikle biz, Allah'ın ihlâslı kılınmış kulları olurduk.

170. Ancak (kendilerine, bütün kutsal Kitapların en üstünü olan Kur'an gelince,) onu inkâr ettiler. İşte onlar gelecekte (inkârlarının sonucunu) bileceklerdir.

171, 172, 173. Ant olsun ki, gönderilmiş peygamber kullarımız için söz vermişizdir ki, hiç kuşkusuz onlar muzaffer olacakların ta kendileridir ve Bizim askerlerimiz hiç kuşkusuz yegâne galip askerlerdir.

174, 175. Ey Muhammed! Artık sen bir zamana değin onlardan yüz çevir (aldırma) ve (zamanı gelince) onların halini gör; işte onlar da göreceklerdir.

176. Pekiyi, onlar azabımızın çarçabuk gelmesini mi istiyorlar?

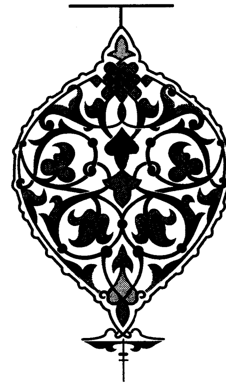
177. İşte azabımız onların sahasına indiğinde, artık daha önce uyarılanların (o kâfirlerin) sabahı ne kötü olacak!

178, 179. Ey Muhammed! Sen yine bir zamana değin onlardan yüz çevir (aldırma) ve (zamanı gelince) onların halini gör; işte onlar da göreceklerdir.

180. Senin her izzetin sahibi olan Rabb'in, onların yakıştırmakta olduklarından son derece münezzehtir.

181. Gönderilmiş olan bütün peygamberlere de selam olsun!

182. Âlemlerin Rabb'i olan Allah'a da hamd olsun!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِۜ ﴿١﴾ بَلِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا ف۪ي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾
كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ ح۪ينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوا
اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌۚ ﴿٤﴾
اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَاحِدًاۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ
مِنْهُمْ اَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُۚ ﴿٦﴾
مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِۚ اِنْ هٰذَٓا اِلَّا اخْتِلَاقٌۚ ﴿٧﴾ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَاۜ بَلْ هُمْ ف۪ي شَكٍّ مِنْ ذِكْر۪يۚ بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِۜ ﴿٨﴾
اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَٓائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَز۪يزِ الْوَهَّابِۚ ﴿٩﴾ اَمْ لَهُمْ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْاَسْبَابِ ﴿١٠﴾ جُنْدٌ
مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْاَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاَصْحَابُ
لْـَٔيْكَةِۜ اُولٰٓئِكَ الْاَحْزَابُ ﴿١٣﴾ اِنْ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
عِقَابِۚ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنْظُرُ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٥﴾
وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

SÂD SÛRESİ: 38

Sâd sûresi, Mekke'de 38. Sûre olarak nâzil olmuştur; 88 âyettir. İsmini ilk âyetindeki Sâd kelimesinden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Sâd. Zikir (öğüt, şan-şeref, dinî umdeleri) içeren Kur'an'a ant olsun (ki, o, mucizedir; mutlaka yaşanmalıdır. Muhammed, davasında doğrudur).

2. Hayır! O küfre saplanmış olanlar, boş bir gurur ve zararlı bir tefrika (düşmanlık) içindedirler.

3. Biz onlardan önce nice nesiller yok ettik. İşte onlar feryat etmeye başlamışlardı. Oysaki zaman, kurtulma zamanı değildi.

4. Ve onlar, kendi içlerinden kendilerine bir uyarıcının gelmesine hayret ettiler ve o küfre saplanmış olanlar dediler ki: "Bu, çok yalancı büyük bir sihirbazdır!"

5. "Bütün tanrıları bir tek Tanrı mı yapmış (bütün tanrılıkları bir tek Tanrıda mı toplamış)? Hiç kuşkusuz şaşılacak iş bu!"

6. Onlardan (Kureyş'ten) ileri gelen bir güruh da, (Ebu Talib'in evinde yapılan toplantıda Peygamber, kendilerine Tevhid kelimesini telkin edince) meclisten savuşup birbirlerine dediler ki: "Haydin gidelim! Siz, (kendi dininizde) sebat edin! Çünkü hiç şüphesiz sizden istenen şey budur (dininizi bırakmanızdır. Yahut onun istediği, Arap'ların, Acem'lerin reisi olmaktır; bu da herkesin istediği bir şeydir)."

7. "Bunu (tek tanrılığı) son dinde (Hıristiyanlıkta) de işitmedik (onlarda da üç Tanrı vardır). Bu, uydurmadan başka bir şey değildir."

8. "Bu Kur'an, bizim aramızdan Muhammed'e mi indirildi?" Hayır! Onlar vahyim (Kur'an) hakkında büyük bir şüphe içindedirler. Hayır! Onlar azabımı daha tatmadılar (; tattıklarında iman edecekler; ancak o imanın bir faydası olmayacaktır).

9. Yoksa Azîz (mutlak galip) ve Vehhâb (pek lütufkâr) olan Rabb'inin rahmet hazineleri onların elinde midir (ki, peygamberlik vs.yi istediklerine versinler)?

10. Yoksa şu göklerin, bu yerin ve aralarındakilerin hükümranlığı onların mıdır? Eğer öyleyse sebeplerle (vasıtlarla göklere, Arş'a) yükselsinler (ve vahyi getirip istediklerine versinler; işleri onlar idare etsinler) bakalım!

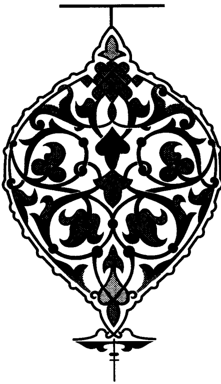
11. Onlar, çeşitli hiziplerden (fırkalardan) oluşmuş, orada (seni yalanlamak için kurdukları mecliste, ileride Bedir savaşında) hezimete mahkûm önemsiz bir ordudur.

12, 13. Onlardan önce Nuh kavmi de, Âd kavmi de, kazıklar sahibi (kazıkçı, dünyaya kazık çakmış gibi sağlam hükümdarlığı olan, büyük toplumlara hükmeden, insanları dört kazığa bağlayarak işkence yapan) Firavun da, Semûd kavmi de, Lût kavmi de, Eyke yarânı (Şuayb kavmi) da, peygamberlerini yalancı saymışlardı. İşte bunlar da peygamberlere karşı birlik kurmuş hiziplerdi (; ancak hepsi yenildiler).

14. O hiziplerden her biri, Elçileri (peygamberleri) mutlaka yalancı saymışlar; onun için azabım onlara hak (gerekli) olmuştu.

15. Bu kâfirlerin beklediği de ancak, hiç gecikmesi (geriye dönüşü) olmayan korkunç bir sestir (Kıyamet için Sûr'a üflenmesidir).

16. Hem de, onlar (alay yoluyla) şunu dediler: "Rabb'imiz, şu hesap gününden önce bizim amel defterimizi (yahut azap, Cennet payımızı) bize acele ver!"

اِصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُ۫دَ ذَا الْاَيْدِۚ اِنَّهُٓ اَوَّابٌ ﴿١٧﴾
اِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِۙ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةًۜ
كُلٌّ لَهُٓ اَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَاٰتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾
وَهَلْ اَتٰيكَ نَبَؤُا الْخَصْمِۢ اِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَۙ ﴿٢١﴾ اِذْ دَخَلُوا عَلٰى
دَاوُ۫دَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْۚ خَصْمَانِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ
بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَٓا اِلٰى سَوَٓاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ هٰذَٓا
اَخ۪ي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ اَكْفِلْن۪يهَا
وَعَزَّن۪ي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ اِلٰى
نِعَاجِه۪ۜ وَاِنَّ كَث۪يرًا مِنَ الْخُلَطَٓاءِ لَيَبْغ۪ي بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ اِلَّا الَّذ۪ينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَل۪يلٌ مَا هُمْۜ وَظَنَّ دَاوُ۫دُ اَنَّمَا فَتَنَّاهُ
فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَاَنَابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذٰلِكَۜ
وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٢٥﴾ يَا دَاوُ۫دُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ
خَل۪يفَةً فِي الْاَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِۜ اِنَّ الَّذ۪ينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَب۪يلِ
اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَد۪يدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

17. Ey Muhammed! Sen onların bu söylediklerine sabret; (din ve dünya işlerinde) kuvvet sahibi olan kulumuz Davud'u da onlara anlat. Çünkü o, gerçekten (Rabb'ine) çok yönelen bir kimse idi.

18, 19. Biz gerçekten dağlara Davud için boyun eğdirmiştik; bu dağlar akşam sabah (Allah'ı) onunla birlikte tesbih ederlerdi (onun pek yüksek tesbih sesinin yankısını veriyorlardı). Toplanıp gelen kuşlara da Davud için boyun eğdirdik; hepsi de tesbihte ona uyuyorlardı (onun tesbihini tekrarlıyorlardı; onun saraylarındaki yuvalarına dönüyorlardı).

20. Biz onun hükümranlığını güçlendirmiş; ona hikmet (peygamberlik, faydalı ilim, isabetli görüş) ve davaların hallini (yahut demek istediği her şeyi güzelce ifade etme yeteneğini) de vermiştik.

21, 22. Ey Muhammed! O hasımların (da-

vacı ile davalının) haberi de sana erişti mi? Hani bir zaman onlar, (Davud, ibadetle meşgul olduğu için kapıdaki muhafızların kimseyi içeri almadıkları bir sırada) o mâbedin duvarına tırmanarak Davud'un yanına girmişlerdi de, Davud onlardan ürkmüştü. Onlar, Davud'a demişlerdi ki: "Korkma! Biz, biri diğerine haksızlık etmiş iki hasımız(davacı ve davalıyız). İşte sen aramızda adaletle hükmet; haktan hiç şaşma ve bize doğru yolu göster!"

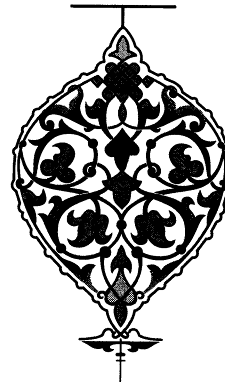
23. (Davacı dedi ki:) "Doğrusu, bu adam benim (din, yahut arkadaşlık) kardeşimdir. Onun doksan dokuz dişi koyunu (karısı) var; benim ise tek bir dişi koyunum (karım) var. Böyle iken: 'Onu da bana ver (onu da, ben alacağım)! ' dedi ve tartışmada (istemekte) bana galip geldi."

24. Davud dedi ki: "Ant olsun ki, o, senin dişi koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle gerçekten sana karşı haksızlık etmiştir. Zaten hiç kuşkusuz mallarını karıştıran ortakların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler; ancak iman edip salih (uygun, dürüst) işler de yapanlar başka. Onlar da pek azdır." Davud, (başkasının nişanlısı olan bir kadını sevip onunla evlenmeyi teklif etmesi ve kadının da, nişanı bozup Davud'u tercih etmesiyle, böylece Davud, benzerlerine sahip olduğu halde başkalarının nimetlerinin de kendisinin olmasını istemekle) Bizim kendisini denediğimizi iyice anladı da, Rabb'inden bağışlanma diledi; eğilip secdeye kapandı ve tövbe ederek Allah'a yöneldi.

25. Bunun üzerine Biz de, bu davranışını bağışlamıştık. Hiç kuşkusuz Bizim Katımızda onun yakınlığı ve güzel bir âkibeti vardır.

26. (Biz dedik ki:) Ey Davud! Biz seni yeryüzünde gerçekten halife kıldık. Öyleyse sen insanlar arasında hak ile hükmet ve nefsinin kötü arzusuna sakın uyma; çünkü bu, seni Allah yolundan saptırır. Şüphesiz o kimseler ki, Allah yolundan saparlar, o hesap gününü unuttukları için onlara pek çetin bir azap vardır.

(21) Allah (C.), Hz. Davud'un hatasını temsilî olarak kendisine göstermek için Hz. Cebrâil ile Hz. Mikâil'i davalı ve davacı olarak iki insan sûretinde ona göndermişti. Hz. Davud'un sevdiği kadın, henüz Uriya adındaki adamla evlenmemişti; ancak evlenme teklifi yapılmış ve söz kesilmişti. Sonra Hz. Davud, ona evlenme teklifi yapınca, kadın, Hz. Davud'u tercih etmişti. İşte Hz. Davud'un hatası, bir mü'min kardeşinin nişanlısına evlenme teklifinde bulunmasıdır.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ اَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْاَرْضِ اَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ
﴿٢٨﴾ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا اٰيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ اُولُوا
الْاَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمٰنَ نِعْمَ الْعَبْدُ اِنَّهُ اَوَّابٌ ﴿٣٠﴾
اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ اِنِّي اَحْبَبْتُ
حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتّٰى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَيَّ
فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْاَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمٰنَ
وَاَلْقَيْنَا عَلٰى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ اَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي
مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِاَحَدٍ مِنْ بَعْدِي اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ
تَجْرِي بِاَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ اَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾
وَاٰخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْاَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ
اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٤٠﴾
وَاذْكُرْ عَبْدَنَا اَيُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ اَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ هٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

27. Biz, şu gökleri, bu yeri ve ikisinin arasındakileri boşu boşuna yaratmadık (; onları Allah'ın varlığına, birliğine ve sonsuz kudretine delil olarak yarattık). O küfre saplanmış olanlar bunu böyle sanıyorlar (;kâinata ibret gözüyle bakmıyorlar). Bundan dolayı o küfre saplanmış olanların Cehennemden vay haline!

28. Yoksa Biz, iman edip sâlih (İslam'a uygun) işler de yapanları, yeryüzünde bozgunculuk yapanlarla bir mi tutacağız! Yoksa Biz, takvâ sahiplerini, yoldan çıkanlarla bir mi tutacağız!

29. Ey Muhammed! Bu Kur'an, gerçek akıl sahipleri, âyetlerini iyice düşünsünler ve öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek (kutlu) bir Kitaptır.

30. Biz, Davud'a da Süleyman'ı bağışlamıştık. Ne güzel kuldu o! Çünkü o gerçekten Allah'a hakkıyla yöneliyordu.

31. Hani bir zaman ona, bir akşamüstü cins (bir ayağını tırnağı üstüne dikip üç ayağı üstüne tam olarak basan safkan) yürük atlar arzedilmişti. (Ve Süleyman, İkindi namazını unutup güneş batıncaya kadar, sıralar halinde önünden geçirilerek kendisine gösterilen bu atlarla meşğul olmuştu.)

32, 33. Süleyman demişti ki: "Ben gerçekten bu atların sevgisini Rabb'imi anmaya (İkindi namazına, yahut vakitli ibdaetlerime) tercih etmiş oldum; nihâyet güneş battı (kılmak zorunda olduğum ibadetin vakti geçti). Haydin, o atların hepsini geri getirin!" Sonra (hatasına keffaret olması için, etleri yoksullara dağıtılmak üzere) o atların boyunlarını ve bacaklarını bizzat kesmişti.

34. Ant olsun ki, Biz, Süleyman'ı da ağır bir imtihana tâbi tutmuştuk ve tahtının üstüne bir ceset (normal önlemler aldıktan sonra Allah'a tevekkül etmek yerine pek aşırı ve gereksiz önlemlerle korumaya çalıştığı oğlunun cesedini) bırakmıştık; sonra o, (hatasını anlayıp) eski haline dönmüştü.

35. Süleyman dedi ki: "Ey Rabb'im, beni bağışla ve bana, benden sonra hiçbir kimseye nasip olmayacak büyük bir hükümranlık ver! Çünkü şüphesiz Vehhâb, (çok bağışlayan) yegâne Sensin."

36. Bunun üzerine Biz, dilediği yere onun buyryğuyla rahatça akıp giden rüzgârı (rüzgâr gücüyle çalışan vasıtaları) onun emrine vermiştik. (Sebe': 12)

37, 38. Yine, Biz, her türlü bina ustası ve dalgıç şeytanları (şeytan diye vasıflandırılan savaş esirlerini) ve demir halkalarla bağlı diğerlerini de onun emrine vermiştik.

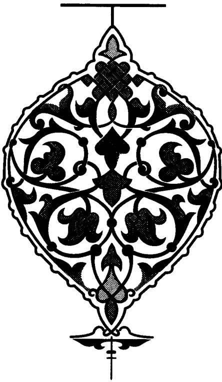
39. (Biz, Süleyman'a dedik ki:) "İşte bu (imkânlar), Bizim bağışımızdır. Artık ister

(başkasına da) ver; ister (kendine) tut; hesabı (sormluluğu) yoktur."

40. Hiç kuşkusuz katımızda Süleyman için yakınlık ve âkıbet güzelliği vardır.

41. Ey Muhammed! Kulumuz Eyyub'u da an. Hani bir zaman o, Rabb'ine şöyle seslenmişti (niyazda bulunmuştu): "Ey Rabb'im, doğrusu şeytan beni sıkıntıya ve azaba uğrattı!.." (Şeytanın bana verdiği vesvese yüzünden, ailemi kaypetmek musibetine sabretmeyip duyduğum büyük üzüntüden, siyatik, felç gibi sıkıntı ve azaba uğradım./Enbiyâ: 83)

42. Eyyub'a dedik ki: "Ayağını hareket ettir (yürüyüş yap)! İşte yıkanılacak ve içilecek serin (şifalı) bir su!"

وَوَهَبْنَا لَهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿٤٣﴾
وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ اِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا
نِعْمَ الْعَبْدُ اِنَّهُ اَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَاذْكُرْ عِبَادَنَا اِبْرٰهِيمَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ اُولِي الْاَيْدٖي وَالْاَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ اِنَّا اَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى
الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيلَ
وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْاَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هٰذَا ذِكْرٌ وَاِنَّ
لِلْمُتَّقٖينَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْاَبْوَابُ ﴿٥٠﴾
مُتَّكِـٖٔينَ فٖيهَا يَدْعُونَ فٖيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثٖيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ وَعِنْدَهُمْ
قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾
اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٥٤﴾ هٰذَا وَاِنَّ لِلطَّاغٖينَ لَشَرَّ
مَاٰبٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ
حَمٖيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهٖ اَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾ هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ
مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا بَلْ اَنْتُمْ
لَا مَرْحَبًا بِكُمْ اَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا
رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾

43. Ve Bizden büyük bir rahmet ve gerçek akıl sahipleri için büyük bir öğüt kaynağı olmak üzere Biz, Eyyub'a ailesini (kendisini terk etmiş ailesini, yahut ölmüş ailesinin bir benzerini) ve onlarla beraber onların bir mislini daha bağışladık.

44. Yine, Biz Eyyub'a dedik ki: "Sen (hatasından dolayı eşini döveceğine ettiğin yemin için) eline bir demet ot sapları al da, onunla (eşine) vur; yeminini böyle yerine getir (Değnekle vurup canını yakma)!" Biz, Eyyub'u gerçekten sabırlı bir kul bulmuşuzdur. Ne güzel kuldur o! Çünkü o, gerçekten Bize hakkıyla yönelmekte idi.

45. Ey Muhammed! Güçlü ve basiretli (kalp gözü açık) kullarımız İbrahim, İshak ve Yakub'u da an.

46. Çünkü Biz, onları hep âhıret yurdunu düşünen özel kullar kıldık (onlara, hep âhıret yurdunu düşünmek özelliğini ver-

dik).

47. Ve onlar katımızda kesenkes seçkin iyi kimselerdendir.

48. Yine, İsmail'i, Elyese' yi, Zülkifl'i de an. Hepsi de iyi kimselerdendir.

49. İşte bu, (o peygamberler için) bir güzel anıştır. (Yahut bu Kur'an, büyük bir öğüttür.) Bütün takvâ sahipleri (Allah'a karşı aykırılıklardan sakınanlar) için de kesenkes âkıbet güzelliği (güzel bir âkıbet) vardır.

50. O âkıbet, Adn Cennetleridir ki, kapıları yalnız kendileri için açtırılacaktır.

51. Onlar orada sedirlere kurulmuş oldukları halde orada çok çeşitli meyve ve içecekten isteyecekler.

52. Bir de, yanlarında, gözlerini yalnız kendi erkeklerine dikmiş olan yaşıt güzeller olacaktır.

53. İşte o hesap günü için size vaatolunan nimetler bunlardır.

54. Hiç şüphesiz bu, bitmek, tükenmek bilmeyen rızkımızdır.

55. İşte onların hali böyle; azgınlar için ise, hiç şüphesiz kötü bir gelecek vardır.

56. Bu da Cehennemdir; onlar oraya girecekler. Orası ise ne kötü bir yataktır!

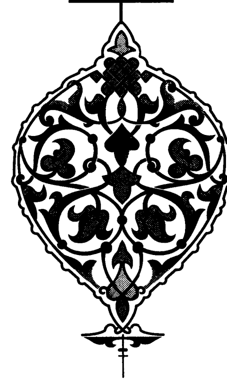
57. İşte artık bu kaynar suyu ve irini tatsınlar.

58. Bu azaba benzer daha başka çeşitleri de vardır.

59. (Cehennem yarânlarının önderlerine denilecek ki : "İşte sizinle beraber Cehennemi boylayacak bir güruh." (Önderleri de diyecekler ki:) "Onlar da rahat yüzü görmesinler! Çünkü onlar da (bizim gibi yaptıkları yüzünden) kesinlikle Cehenneme giricilerdir."

60. Onlar (önderlere uyanlar) diyecekler ki: "Hayır! Asıl siz rahat yüzü görmeyesiniz; onu (küfrü, azabı) bize siz sundunuz. Artık (hepimiz için) ne kötü bir yerdir burası!"

61. (Yine) onlar diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Bunu bize kim sunduysa, bundan dolayı onun ateşteki azabını iki kat arttır!"

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْاَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ اَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا
اَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْاَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ اِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ اَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾
قُلْ اِنَّمَا اَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيمٌ
﴿٦٧﴾ اَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَاِ الْاَعْلٰى اِذْ
يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ اِنْ يُوحٰى اِلَيَّ اِلَّا اَنَّمَا اَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٧٠﴾ اِذْ قَالَ رَبُّكَ
لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧١﴾ فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ
مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾
اِلَّا اِبْلِيسَ اِسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ يَٓا اِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ
اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ اَسْتَكْبَرْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾
قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿٧٦﴾
قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِٓي اِلٰى
يَوْمِ الدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِٓي اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾
قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ
فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

62. Bir de, o azgın kâfirler diyecekler ki: " Bize ne oluyor, dünyada kendilerini en kötülerden saydığımız kimseleri burada göremiyoruz?"

63. "Biz onları maskaraya alırdık. Yoksa (bizim) gözler mi onlardan kaydı (gözden mi kaçırdık)?"

64. İşte bu Cehennem yarânının tartışması hiç kuşkusuz bir gerçektir.

65. Ey Muhammed! Sen onlara de ki: Ben ancak bir uyarıcıyım ve O bir tek ve Kahhâr (pek kahredici) olan Allah'tan başka hiçbir tanrı yoktur.

66. O, şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabb'idir; O, Azîz'dir (mutlak galiptir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

67, 68. De ki: "Bu (Kur'an, anlatılanlar, bundan sonra anlatılacaklar), pek muazzam bir haberdir. Siz ise ondan yüz çeviriyorsunuz."

69. "O melekler (Âdem'in yaratılışını) tartışırken o yüce meclis hakkında hiçbir bilgim yoktu." (Bunlar, vahiy ile bana bildirilmemiş olsa, onları nerden bilecektim.)

70. "Ben ancak apaçık bir uyarıcı olduğum için bana vahyolunuyor."

71. Hani bir zaman Rabb'in meleklere demişti ki: "Ben mutlaka çamurdan bir insan yaratacağım."

72. "İşte Ben, onun yaratılışını düzenleyip de ruhumdan ona üfürdüğüm zaman, hemen ona secdeye kapanın!"

73. Bunun üzerine bütün melekler hep birden secde ettiler.

74. Yalnız İblis secde etmedi; o, büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu.

75. Allah buyurdu ki: "Ey İblis! İki kudret elimle (ana, baba vasıtası olmaksızın) yarattığım (pek şerefli) bir varlığa secde etmekten seni alıkoyan nedir? Büyüklük taslamak mı istedin, yoksa (buna hakkı olan) yücelerden mi oldun (yahut şimdi mi büyüklük tasladın, yoksa hep böyle miydin)?"

76. İblis dedi ki: "Ben ondan üstünüm; beni ateşten yarattın; onu ise bir çamurdan yarattın."

77. Allah buyurdu ki: "Öyleyse hemen çık oradan (Cennetten, göklerden); çünkü sen kesinlikle kovuldun."

78. "Ve o hesap gününe değin Benim lânetim senin üzerinde olacaktır."

79. İblis dedi ki: "Ey Rabb'im! Öyleyse tekrar diriltilecekleri güne değin bana mühlet ver!"

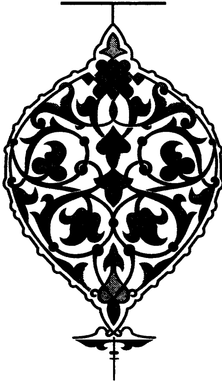
80, 81. Allah buyurdu ki: "İşte o belli vaktin (Sûr'a üflemenin) gününe değin sen gerçekten mühlet verilmişlerdensin."

82, 83. İblis dedi ki: "İşte Senin izzetin hakkı için, onlardan ihlâslı kılınmış kulların hariç, kesenkes hepsini azdırıp yoldan çıkaracağım."

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ اَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ
اَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَمَٓا اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾
اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ اِنَّٓا اَنْزَلْنَٓا اِلَيْكَ الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ اَلَا لِلّٰهِ الدِّينُ الْخَالِصُ
وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِٓ اَوْلِيَٓاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُونَٓا
اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ اِنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ
وَلَدًا لَاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿٤﴾ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ الَّيْلَ
عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِاَجَلٍ مُسَمًّى اَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾

84, 85. Allah buyurdu ki: "Öyleyse hak olan (yahut Hakk'a yemin olsun ki,)–Zaten hep kakkı söylerim- Ben, Cehennemi senden ve onlardan sana uyanların hepsinden dolduracağım."

86. Ey Muhammed! De ki: "Ben buna (Kur'an'a, vahyi bildirmeye) karşılık sizden bir ücret istemiyorum ve ben olduğundan farklı olarak görünmeye çalışanlardan (Kur'an'ı kendiliğinden uyduran) değilim."

87. "Bu Kur'an, âlemler için yalnız büyük bir öğüttür."

88. "Ve siz onun haberini (doğruluğunu) bir zaman sonra kesenkes anlayacaksınız."

ZÜMER SÛRESİ: 39

Zümer sûresi, Mekke'de 59. sûre olarak nâzil olmuştur; 75 âyettir. Zümer, zümreler, toplulukla demektir. Sûre, 71. Ve 73. âyetlerde geçen bu kelimeden ismini almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

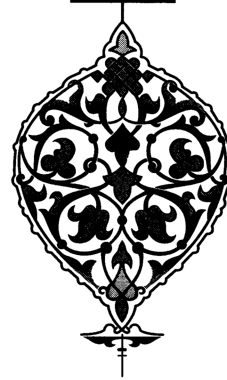
1. Bu kitabın (Kur'an'ın) indirilmesi, Azîz (mutlak galip), Hakîm (her işinde hikmet sahibi) olan Allah'tandır.

2. Ey Muhammed! Şüphe yok ki, Biz bu Kitabı sana ancak hak olarak indirmişizdir. İşte sen bu dini Allah'a has kılarak Allah'a ibadet et.

3. Haberiniz olsun ki, yalnız halis olan (Allah'tan başkasının ortak edilmediği) din, Allah'ındır (Allah, yalnız bu dini kabul eder). Allah'tan başka da birtakım veliler (meleklerden, cinlerden, putlarla temsil edilen şahıslardan, güçlerden koruyucu dostlar) edinenler ise, derler ki: "Biz bunlara sadece bizi Allah'a iyice yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." Şüphesiz Allah, onların ayrılığa düştükleri konularda aralarında hükmedecektir (mü'minleri Cennete, kâfirleri de Cehenneme koyacaktır). Allah, yalancı, nankör olan kimseyi (bu sıfatları var iken) kesinlikle hidâyete erdirmez (çünkü bunların kalp gözü kapalıdır).

4. Eğer Allah, (farz-ı muhal) Kendine bir çocuk edinmek isteseydi, elbette yarattıklarından birini O, seçerdi. (Çünkü Ondan başka yaratıcı yoktur. Ve çocuk edinen ile çocuk edinilen arasında benzerlik zorunlu olurdu. Oysaki mahlûklar, yaratılmışlar sınıfından olan bir varlık ile Allah arasında benzerlik olması imkânsızdır. İşte bundan dolayı) O, bundan münezzehtir; O, Vâhid (zat olarak bir tek) olan, Kahhâr (pek kahredici olan) Allah'tır.

5. Allah, şu gökleri ve bu yeri hak olmak (sayısız hikmet ve maslahatleri içermek) üzere yaratmıştır. Allah, geceyi gündüzün üzerine örtüyor (yahut gece süresinden gündüze katıp gündüzün süresini uzatıyor); gündüzü de gecenin üzerine doluyor (yahut katıyor; birinin süresini kısaltıyor; diğerinkini uzatıyor); güneşi de, Ayı da buyruk altına almıştır. Her biri belli bir vakte değin akıp gider. Haberiniz olsun ki, Allah, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Ğaffar'dır (pek bağışlayıcıdır).

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ
مِنَ الْاَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ اَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِى بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ
بَعْدِ خَلْقٍ فِى ظُلُمَاتٍ ثَلٰثٍ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَٓا اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ اِنْ تَكْفُرُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا
يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَاِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ اُخْرٰى ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ
ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ
مَا كَانَ يَدْعُٓوا اِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا اِنَّكَ مِنْ اَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾ اَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ
اٰنَٓاءَ الَّيْلِ سَاجِدًا وَقَٓائِمًا يَحْذَرُ الْاٰخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ اِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٩﴾ قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا
رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا فِى هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَاَرْضُ اللّٰهِ
وَاسِعَةٌ اِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ اَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

6. Allah, sizi bir tek nefisten (Âdem'den) yaratmıştır. Sonra ondan da eşini yaratmıştır. Sizin için sağmal hayvanlardan da (deve, sığır, koyun ve keçiden, dişi ve erkeklerin toplamı olarak) sekiz çift meydana getirmiştir. Sizi analarınızın karnında üç karanlıkta (karın, rahim, cenin torbasında) çeşitli aşamalardan geçirerek yaratıyor. İşte sizin Rabb'iniz bunları yapan Allah'tır. Hükümranlık yalnız Onundur. Ondan başka tanrı yoktur. Öyleyse (yalnız Ona tapmaktan) nasıl döndürülüyorsunuz?

7. Eğer nankörlük edip küfre saplanacak olursanız, bilin ki, Allah'ın size (sizin şükrünüze) ihtiyacı yoktur. Yine de O, kullarının küfrüne razı olmaz. Yok, eğer şükredecek olursanız, Allah, sizin için (Kendisinin bir menfaati olduğu için değil, sizin saadetinize vesile olduğu için) bundan hoşnut olur. Hiçbir günahkâr da başkasının günahını yüklenmez (hiç kimsenin nankörlüğünün, küfrünün vebali, başkasına geçmez). Sonra hepinizin dönüşü yalnız Rabb'inizedir. İşte O, bütün işlediklerinizi size haber verecektir. Çünkü O, kalplerde olan her şeyi kesinlikle hakkıyla bilendir (hiçbir ameliniz Ondan gizli kalmaz).

8. Şu insana bir zarar dokundu mu, Rabb'ine yönelerek yalnız Ona yalvarır. (Çünkü sıkıntı anlarında akıl, yanlış yönlendirmelerden kurtulup fıtratına avdet eder ve her işin merciinin yegâne Allah olduğunu anlar.) Sonra Allah, Kendisinden ona bir nimet bağışladı mı, daha önce yalvarmış olduğu Rabb'ini unutur (Yahut kaldırılması için Allah'a yalvardığı sıkuntıyı unutur) ve Allah yolundan saptırmak (sapmak) için Ona denktaşlar koşmaya kalkışır. De ki: Küfrünle biraz yaşa; çünkü sen kesinlikle Cehennem yarânındansın.

9. Yoksa geceleri secde ederek ve ayakta durarak ibadet eden, âhıretten (âhıret azabından) çekinen ve Rabb'inin rahmetini uman kimse mi? (kâfir ve günahkâr gibi olacak!) Ey Muhammed! De ki: Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu hiç! Ancak sağlıklı akıl (akl-ı selim) sahipleri hakkıyla düşünüp öğüt alabilirler.

10. Ey Muhammed! (Benim tarafımdan onlara) söyle ki: Ey iman etmiş olan kullarım! Rabb'inizden (buyruğuna aykırı davranışlardan) sakının. Bu dünyada iyilik yapanlara büyük bir iyilik (dünyada sıhhat, afiyet, öbür dünya da Cennet) vardır. Ve Allah'ın yeryüzü geniştir. (Bulunduğunuz yerde dininizi yaşayamıyorsanız, başka yerlere göç edin.) Yalnız (din uğruna sıkıntılara) sabredenlere mükâfatları hesapsız olarak ödenecektir.

قُلْ اِنّ۪ٓي اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدّ۪ينَۙ ﴿١١﴾ وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُونَ
اَوَّلَ الْمُسْلِم۪ينَ ﴿١٢﴾ قُلْ اِنّ۪ٓي اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبّ۪ي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظ۪يمٍ ﴿١٣﴾ قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ د۪ين۪يۙ ﴿١٤﴾ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ
مِنْ دُونِه۪ۜ قُلْ اِنَّ الْخَاسِر۪ينَ الَّذ۪ينَ خَسِرُٓوا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْل۪يهِمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِۜ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُب۪ينُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ
وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌۜ ذٰلِكَ يُخَوِّفُ اللّٰهُ بِه۪ عِبَادَهُۜ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ﴿١٦﴾
وَالَّذ۪ينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ اَنْ يَعْبُدُوهَا وَاَنَابُٓوا اِلَى اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰىۚ
فَبَشِّرْ عِبَادِۙ ﴿١٧﴾ اَلَّذ۪ينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ اَحْسَنَهُۜ
اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ هَدٰيهُمُ اللّٰهُ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمْ اُو۬لُوا الْاَلْبَابِ ﴿١٨﴾ اَفَمَنْ
حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِۜ اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِۚ ﴿١٩﴾ لٰكِنِ
الَّذ۪ينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌۙ تَجْر۪ي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۜ وَعْدَ اللّٰهِۜ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ الْم۪يعَادَ ﴿٢٠﴾ اَلَمْ تَرَ
اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَسَلَكَهُ يَنَاب۪يعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ
بِه۪ زَرْعًا مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهُ ثُمَّ يَه۪يجُ فَتَرٰيهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُ حُطَامًاۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِ ﴿٢١﴾

11. De ki: “Şüphesiz bana buyurulan, bu dini Allah’a halis kılarak yalnız Ona tapmamdır.”

12. “Bir de, bana buyurulan, (bu ümmetten) Müslüman’ların ilki olmamdır.”

13. De ki: “Eğer ben, Rabb’ime karşı gelecek olursam, pek büyük bir günün azabından korkarım.”

14. De ki: “(Evet,) ben dinimi Allah’a halis kılarak yalnız Allah’a taparım.”

15. Ey Allah’a ortak koşanlar! Artık siz Allah’tan başka dilediğinize tapın (da, görelim). De ki: “Gerçekten en büyük hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü kendilerini ve ailelerini hüsrana uğratanlardır. Haberiniz olsun ki, bu, apaçık hüsranın ta kendisidir.”

16. Onların üstlerinde de kat, kat ateş vardır; altlarında da kat, kat ateş vardır. İşte Allah, kullarını bununla (bu azapla) korkutuyor. Ey kullarım! Öyleyse Benden (Bana karşı aykırı davranışlardan) sakının.

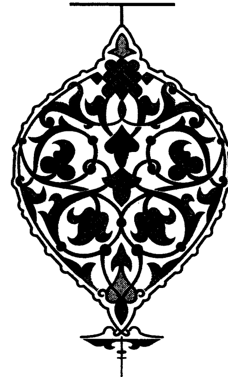
17. Tağûta (bâtıl tanrıya tapmaktan kaçınıp da, yalnız Allah’a yönelenlere ise, (peygamberlerin lisanıyla, yahut ölüm anında melekler tarafından) müjde vardır. Ey Muhammed! İşte o has kullarıma müjde ver.

18. O kullarım ki, bu söze iyice kulak verip de, sözün en güzeline uyarlar. İşte Allah’ın hidâyete erdirdiği kimseler onlardır ve işte sağlam akıl (akl-ı selim) sahipleri de onlardır.

19. Ey Muhammed! Yoksa hakkında azap kükmü sabit olmuş olanı, yoksa ateşte olanı sen mi kurtaracaksın?

20. Ancak Rabb’lerinden (Ona karşı aykırı davranışlardan) sakınanlar için, kat, kat üzerine yapılmış, altından ırmaklar akan köşkler vardır. Bu, Allah’ın vaadidir. Allah, vaadinden caymaz.

21. Görmedin mi ki, Allah şu gökten bir su indirmiş de, onu yeryüzündeki kaynaklara yerleştirmiş; sonra onunla türlü renklerde ekinler bitiriyor; sonra onlar tamamen kurur da, sapsarı olduklarını görürsün; sonra da onu bir ot kırıntısı durumuna getiriyor. Hiç kuşkusuz bunlarda sağlıklı akıl (akl-ı selim) sahipleri için büyük bir öğüt vardır.

اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ فَهُوَ عَلٰى نُورٍ مِنْ رَبِّهٖ فَوَيْلٌ
لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ فٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ ﴿٢٢﴾ اَللّٰهُ
نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدٖيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ
جُلُودُ الَّذٖينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلٖينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ اِلٰى
ذِكْرِ اللّٰهِ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدٖى بِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ اَفَمَنْ يَتَّقٖى بِوَجْهِهٖ سُٓوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
وَقٖيلَ لِلظَّالِمٖينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذٖينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ فَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ
الْخِزْيَ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فٖى هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذٖى عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلًا فٖيهِ شُرَكَٓاءُ مُتَشَاكِسُونَ
وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٣٠﴾
ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

22. Pekiyi, Allah'ın, gönlünü İslam'a açıtığı, bu sayede Rabb'inden bir nur üzerinde olan kimse, (gönlü kaskatı olan kimse gibi) olur mu hiç! Allah'ı anmamaktan dolayı kalpleri kaskatı kesilmiş olanların vay haline! İşte onlar apaçık bir sapkınlık içindedirler.

23. Allah sözün en güzelini, (bölümleri, icâzda, lafız ve mana güzelliğinde, genel faydaları bildirmekte) birbirine benzer, (bıkılmadan) tekrar, tekrar okunan (yahut her şeyi, zıddıyla beraber ikişer olarak anlatan) bir Kitap olarak peyderpey indirdi. Rabb'lerinden korkanların derileri (tüyleri) onun okunmasından ürperir. Sonra hem derileri, hem de gönülleri Allah'ın (rahmetinin, mağfiretinin) zikri karşısında yumuşar (sükûnet bulur). İşte bu Kitap hidâyet rehberidir; Allah dilediğini onunla hidâyete erdirir. Allah, (aklını ve hür iradesini yanlış kullandığı için) kimi de sapkınlıkta bırakacak olursa, artık ona yol gösterecek hiçbir kimse yoktur.

24. Pekiyi, kıyamet gününde azabın şiddetinden (elleri bağlı olduğu için) yüzüyle korunmaya çalışan kimse, (bu azaptan emin olan kimse gibi) olur mu hiç! Zalimlere de: "Kazanmakta olduğunuzu tadın, bakalım!" denilecek.

25. Onlardan öncekiler, (azabın geleceğini söyleyen peygamberlerini) yalanlamışlardı da, hiç ummadıkları yerden azap gelip kendilerine çatıvermişti.

26. Böylece Allah, dünya hayatında onlara o perişanlığı tattırmış; âhıret azabı ise, elbette daha büyüktür. Bunu bir bilselerdi!..

27. Hem de, ant olsun ki, düşünüp öğüt alsınlar diye Biz, bu Kur'an'da şu insanlara her türlü örneği vermişizdir.

28. (Anlayıp aykırılıklardan) sakınsınlar diye, Biz eğrisiz büğrüsüz (pürüzsüz) Arapça bir Kur'an indirmişizdir.

29. Allah, birçok ortakların sahip olup çekiştirip durdukları erkek bir köle ile yalnız bir efendisi olan erkek bir köleyi örnek olarak vermiştir. Bu ikisi eşit olur mu hiç! (Birçok tanrıya tapan müşrikler ile yalnız Allah'a tapan Müslüman'lar bir olurlar mı hiç!) Her hamd (övgü), Allah'a mahsustur. Hayır! Onların çoğu bilmiyorlar (; Ona ortak koşuyorlar).

30. Ey Muhammed! Şüphesiz sen de öleceksin; onlar da ölecekler.

31. Sonra siz kıyamet günü Rabb'inizin huzurunda davalaşacaksınız.

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ
جَٓاءَهُ اَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِى جَٓاءَ
بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ مَا
يَشَٓاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذٰلِكَ جَزَٓاؤُا الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ
عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِى عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِى
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهٖ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾
وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيزٍ
ذِى انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ
اَرَادَنِىَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهٖٓ اَوْ اَرَادَنِى
بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهٖ قُلْ حَسْبِىَ اللّٰهُ
عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى
مَكَانَتِكُمْ اِنِّى عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَنْ يَأْتِيهِ
عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٤٠﴾

32. Öyleyse Allah'a karşı yalan uyduran (Ona ortak, evlat isnat eden) ve kendisine hakikat (Kur'an) erişince onu yalanlayandan daha zalim kim olabilir! Kâfirler için Cehennemde bir yer mi yoktur!

33. O hakikati (Kur'an'ı) getiren (Muhammed) ve onu tasdik edene (mü'minlere) gelince, işte onlar takvâ sahiplerinin ta kendileridir.

34. Bunlar için Rabb'leri katında diledikleri her şey vardır. İşte layıkıyla iyilik edenlerin mükâfatı budur.

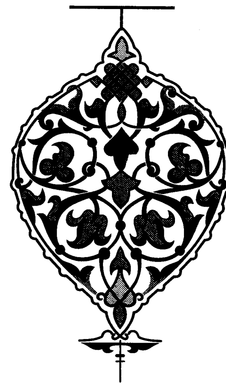
35. Çünkü Allah, onların işlemiş olduklarının en kötüsünü bile örtecek (silecek) ve onlara işlediklerinin en güzeliyle (en mükemmelinin) mükâfatlarını verecektir.

36. Allah, kendi kuluna yetmez mi? Onlar, seni Allah'tan başkalarıyla korkutuyorlar (putlarının seni çarpacaklarını söylüyorlar). Zaten (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) Allah, her kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onu doğru yola iletecek bir kimse yoktur.

37. Allah, her kimi de (aklını ve hür iradesini doğru kullandığı için) hidâyete eriştirecek olursa, artık onu saptıracak bir kimse yoktur. Allah, Azîz (mutlak galip) ve öç alıcı olan değil midir?

38. Ant olsun ki, eğer o Allah'a ortak koşanlara: "Şu gökleri ve bu yeri kim yaratmıştır?" diye soracak olursan, hiç kuşkusuz : "Allah!.." diyeceklerdir. De ki: Öyleyse gördünüz mü (baksanıza): Allah, bana bir sıkıntı vermeyi isteyecek olursa, Allah'tan başka da taptıklarınız, Onun verdiği sıkıntıyı kaldırabilirler mi? Yahut Allah, bana bir rahmet dileyecek olursa, onlar Allah'ın rahmetini engelleyebilirler mi? De ki: Bana Allah yeter. Tevekkül edenler, yalnız Ona tevekkül ederler.

39, 40. De ki: Ey halkım! Siz kendi halinize göre hareket edin; şüphesiz ben de kendi halime göre hareket edeceğim. Kendisini perişan edecek azap kime gelecek ve dâimî azap kime inecek, yakında bileceksiniz.

اِنَّٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِهٖۚ
وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَاۚ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَك۪يلٍ ﴿٤١﴾
اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ ح۪ينَ مَوْتِهَا وَالَّت۪ي لَمْ تَمُتْ ف۪ي
مَنَامِهَاۚ فَيُمْسِكُ الَّت۪ي قَضٰى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰٓى
اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّىۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾
اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ شُفَعَٓاءَۜ قُلْ اَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْـًٔا
وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُلْ لِلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَم۪يعًاۜ لَهُ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَاِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ
وَحْدَهُ اشْمَاَزَّتْ قُلُوبُ الَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِۚ
وَاِذَا ذُكِرَ الَّذ۪ينَ مِنْ دُونِه۪ٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾
قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ ف۪ي مَا كَانُوا ف۪يهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ اَنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْاَرْضِ جَم۪يعًا
وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِه۪ مِنْ سُٓوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ
وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

41. Ey Muhammed! Kuşkusuz Biz sana bu Kitabı insanların yararına hak olarak indirdirk. Artık her kim, doğru yolu tutacak olursa, kendisi için tutmuş olur; her kim de doğru yoldan sapacak olursa, ancak kendi aleyhine sapmış olur. Zaten sen onların üzerine bir vekil değilsin (ki, onları hidâyete icbâr edesin; sen ancak tebliğ edicisin).

42. Allah, ölümleri vaktinde (hem akıl ve temyiz fonksiyonlarını, hem de nefes ve hareket fonksiyonlarını icrâ eden) nefsleri (hem zahir, hem bâtın hayatı) sona erdirir; ölmeyenin ise, uykusunda (nefes ve hareket fonksiyonlarını icrâ eden) ruhunu (bâtın değil, yalnız zahir hayatını) sona erdirir. Böylece Allah, ölümüne hükmettiklerinin canlarını, (bir daha bedene dönmemek üzere) tutar; diğerinin (uykudakinin, akıl ve temyiz fonksiyonlarını icrâ eden) canını ise, belli bir vakte (eceline) değin (yaşamak üzere) salıverir. Hiç kuşkusuz bunda iyi düşünen bir toplum için büyük ibretler vardır.

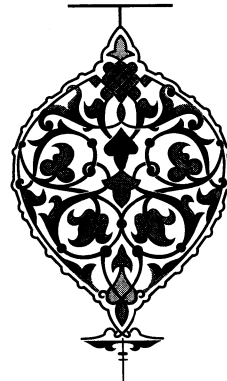
43. Yoksa Allah'tan başka da (taptıklarını) şefaatçiler mi edindiler? De ki: Ya onlar, hiçbir şeye mâlik değillerse ve hiç akıl erdiremiyorlarsa!..

44. De ki: Bütün şefaat (esirgemek, günahkârı saalihler zümresine katmak gücü), yalnız Allah'ındır. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Onundur. Sonra ancak Onun huzuruna döndürüleceksiniz.

45. Allah, yegâne Tanrı olarak anılınca ("Allah'tan başka hiçbir tanrı yoktur; O, yegâne Tanrıdır; ortağı, şefaatçi yedek tanrılar yoktur" denilince), âhırete (hiç veya bedenî olarak) inanmayanların gönülleri daralır; Allah'tan başka tanrıları da anılınca, hemen yılışırlar.

46. De ki: Ey şu gökleri ve bu yeri yoktan var eden, ey gizliyi de, açığı da bilen Allah'ım! Anlaşmazlığa düştükleri şeylerde kullarının arasında hükmedecek olan yalnız Sensin.

47. Ve eğer yeryüzünde olanların hepsi ve onunla beraber bir katı daha o zalimlerin olsa, kıyamet gününde uğrayacakları şiddetli azaptan kendilerini kurtarmak için mutlaka hepsini fidye olarak verirlerdi. Allah'tan onların karşısına hiç ummadıkları şeyler de çıkacaktır.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ
يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٤٨﴾ فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَاۘ ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنَاهُ
نِعْمَةً مِنَّاۙ قَالَ اِنَّمَٓا اُو۫تٖيتُهُ عَلٰى عِلْمٍۜ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَٓا اَغْنٰى
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا
كَسَبُواۜ وَالَّذٖينَ ظَلَمُوا مِنْ هٰٓؤُلَٓاءِ سَيُصٖيبُهُمْ
سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُواۙ وَمَا هُمْ بِمُعْجِزٖينَ ﴿٥١﴾ اَوَلَمْ يَعْلَمُٓوا
اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذٖينَ اَسْرَفُوا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ
لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمٖيعاًۜ
اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحٖيمُ ﴿٥٣﴾ وَاَنٖيبُٓوا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوا لَهُ
مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُٓوا
اَحْسَنَ مَٓا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَۙ ﴿٥٥﴾ اَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتٰى عَلٰى
مَا فَرَّطْتُ فٖي جَنْبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاخِرٖينَۙ ﴿٥٦﴾

48. Onların işledikleri kötülükler de, (o gün) ortaya çıkmış ve kendisiyle alay ettikleri azap onları kuşatmış olacaktır.

49. İşte şu insana bir zarar dokundu mu, yalnız Bize yalvarır; sonra kendisine tarafımızdan bir nimet bağışladık mı: "Bu, ancak bilgim sayesinde (yahut Allah, benim buna layık olduğumu bildiği için) bana verilmiştir" der. Hayır! O, bir imtihandır; ancak onların çoğu bilmiyorlar.

50. Doğrusu, onlardan öncekiler de bu sözü (Ben, bunu bilgim sayesinde elde ettim), söylemişlerdi de, kazandıkları, kendilerine fayda vermemişti.

51. Nihâyet işledikleri kötülüklerin cezası onları çarpmıştı. İşte bunlardan da zulmedenlerin işledikleri kötülüklerin cezası, kendilerini çarpacaktır. Onlar, Allah'ı âciz bırakabilecek (azabından kurtulabilecek) de değillerdir.

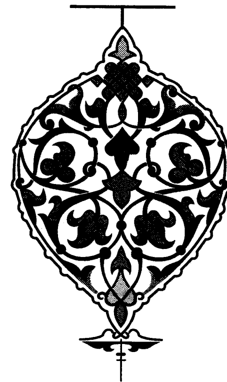
52. Onlar bilmediler mi ki, Allah, gerçekten dilediğinin rızkını bollaştırır; dilediğinin rızkını da kısar. Hiç kuşkusuz bunda inanan bir toplum için büyük ibretler vardır.

53. De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine aşırı davranan kullarım! Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin; çünkü Allah, gerçekten (şirkten başka /Nisâ:48, 116) bütün günahları bağışlayabilir. (Yahut tövbe edenin bütün günahlarını bağışlar.) Çünkü Allah, yegâne Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

54. Size azap gelip çatmadan önce yalnız Rabb'inize yönelin ve yalnız Ona teslim olun; sonra size yardım olunmaz.

55. Sizin ummadığınız bir anda o azabın ansızın size gelivermesinden önce, Rabb'inizden size (insanlara) indirilmiş olanın en güzeline (Kur'an'a) uyun.

56. Kişinin: "Allah'a karşı işlediğim suçlardan dolayı eyvahlar olsun bana! Ben hiç şüphesiz (Allah'ın hak diniyle, dinin mensuplarıyla, Kitabıyla) alay edenlerdendim!" diyeceği gün gelmeden önce (Kur'an'a, buyruklara uyun).

اَوْ تَقُولَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰينى لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ اَوْ تَقُولَ
حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لى كَرَّةً فَاَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾
بَلٰى قَدْ جَٓاءَتْكَ اٰيَاتى فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا
عَلَى اللّٰهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ اَلَيْسَ فى جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّى اللّٰهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ
لَا يَمَسُّهُمُ السُّٓوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَىْءٍ
وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾
قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُٓونّى اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ
اُوحِىَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ
عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ
مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْاَرْضُ
جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ
بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

57, 58. Yahut kişinin: "Allah, beni hidâyete eriştirseydi, hiç kuşkusuz ben de (şirk ve günahlardan) sakınanlardan olurdum" veyahut kişi o azabı gördüğünde: "Keşke benim için bir kez daha (dünyaya dönüş) olsaydı da, (inanç ve amelde) iyilerden olsam!" diyeceği gün gelmeden önce (Kur'an'a, buyruklara uyun).

59. (Allah tarafından kendisine denilecek ki:) "Hayır! Âyetlerim herhalde sana gelmişti de, sen onları yalan saymış; büyüklük taslamış ve küfre saplananlardan olmuştun."

60. Ve kıyamet günü, (dünyada) Allah'a karşı yalan söylemiş olanları, yüzleri kapkara göreceksin. Büyüklük taslayanlar için Cehennemde bir yer mi yok!

61. Allah, takvâ sahiplerini de (saalih amelleri sebebiyle) saadete erdirecektir. (Yahut şirk ve günahlardan sakınanları saadet yeri olan Cennete erdirecektir.) Onlara hiçbir kötülük dokunmayacak; onlar kaygılanacak da değillerdir.

62. Allah, her nesneyi yoktan var edendir ve O, her şeye vekildir (dilediği gibi tasarruf etmektedir).

63. Şu göklerin ve bu yerin (yağmur, bitki vs. gibi hazinelerinin) anahtarları, Allah'ın kudret elindedir. Allah'ın âyetlerini inkâr edenler ise, hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

64. Ey Muhammed! De ki: Ey câhiller! Siz bana, Allah'tan başkasına da tapmamı mı emrediyorsunuz?

65. Ve ant olsun ki, sana da, senden önceki peygamberlere de vahyolunmuştur ki, eğer (ümmetiniz) Allah'a ortak koşacak olursan (olursa), kesenkes amellerin boşa gider ve hiç şüphesiz hüsrana uğrayanlardan olursun.

66. Hayır! Ondan (önceki âyette belirtilen sebepten) dolayı sen yalnız Allah'a tap ve (Onun nimetlerine) şükredenlerden ol.

67. Onlar (Allah'a ortak koşanlar), Allah'ı hakkıyla takdir edemediler. Oysaki kıyamet günü bütün dünya, Onu hükümranlığında ve tasarrufundadır; bütün gökler de, Onun kudret eliyle dürülecektir. O, müşriklerin ortak koştuklarından son derece münezzeh ve yücedir.

وَنُفِخَ فِى الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِى السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ
اِلَّا مَنْ شَٓاءَ اللّٰهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾
وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِٓيءَ
بِالنَّبِيِّنَ وَالشُّهَدَٓاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾
وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُٓوا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُهَا
فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَٓا اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَٓاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا
قَالُوا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾
قِيلَ ادْخُلُٓوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا
حَتّٰٓى اِذَا جَٓاؤُهَا وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ
لِلّٰهِ الَّذِى صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ
مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَٓاءُ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

68. Ve Sûr'a üfürülecek; işte o anda bütün göklerde ve yerde canlı olarak ne varsa hepsi cansız olarak yere düşecek; yalnız Allah'ın diledikleri (Cebrâil, Mikâil, İsrafil, Arş'ı yüklenmiş olan melekler, Cennet hurileri ile oğlan hizmetçileri, Cennet ve Cehennem görevlileri) kalacaktır. Sonra Sûr'a ikinci kez üfürülecek; bir de bakarsın ki, bütün ölüler mezarlarından kalkmış bakınıyorlar (bekliyorlar).

69. O dünya ise, Rabb'inin nuru ile (o gün yaratacağı vasıtasız özel bir ışık ile, yahut Rabb'inin adaleti ile) aydınlanacak; o kitap da (amel defterleri de hesap için) ortaya konulacak; peygamberler ve şahitler (Muhammed ile ümmeti, melekler, şehitler) de (hesap yerine) getirilecek ve onlar arasında hakkaniyetle hükmedilecektir; zaten onlara hiç zulmedilecek değildir.

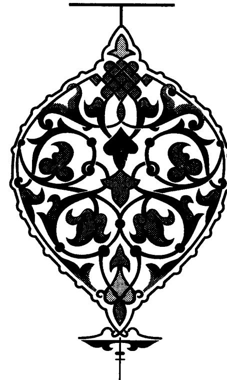
70. Ve herkesin yaptığının karşılığı tastamam kendisine verilecektir. Zaten Allah, onların yaptıklarını en iyi bilendir.

71. Ve bütün kâfirler zümre, zümre (sınıf, sınıf) Cehenneme sürülecek. Nihâyet Cehennemin kapılarına vardıklarında kapıları açılacak. Cehennemin bekçileri de onlara diyecekler ki: "Size içinizden, Rabb'inizin âyetlerini size okuyan ve bugüne kavuşacağınızı söyleyip sizi uyaran Elçiler (peygamberler) gelmedi mi?" Onlar da diyecekler ki: "Evet, geldi; ancak (akıllarını ve hür iradelerini doğru kullanmadıkları için) azap kelimesi (hükmü), kâfirlerin üzerine hak (sabit) olmuştur."

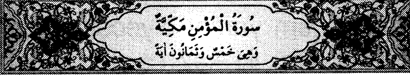
72. Onlara denilecek ki: "Haydin, Cehennemin kapılarından içeri girin; sizler hep orada kalacaksınız. İşte (hakka karşı) büyüklük taslayanların yeri ne kötü imiş!"

73. Rabb'lerine karşı takvâyı gözetenler (aykırılıklardan sakınanlar) de, zümre, zümre Cennete sevkedilecekler. Nihâyet Cennetin kapılarına varıp da, kapılar açılacağı ve Cennet bekçileri onlara: "Selamün aleyküm (selam size)! Hoş geldiniz, artık hep kalıcı olarak bu Cennete girin!" diyecekleri zaman (en büyük saadete ermiş olacaklardır).

74. Ve Cennet yarânı diyecekler ki: Allah'a hamdolsun ki, bize verdiği sözü doğru olarak gerçekleştirdi; bizi bu Cennet yurduna vâris kıldı; bu Cennetin neresine istersek orasına konuyoruz. İşte güzel amel sahiplerinin mükâfatı ne güzelmiş!

وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفّ۪ينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَق۪يلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ ﴿٧٥﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ الذَّنْبِ
وَقَابِلِ التَّوْبِ شَد۪يدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اِلَيْهِ
الْمَص۪يرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَادِلُ ف۪ٓي اٰيَاتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ
تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْاَحْزَابُ
مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا
اَنَّهُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ اَلَّذ۪ينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِه۪ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
لِلَّذ۪ينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَب۪يلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَح۪يمِ ﴿٧﴾

75. Bir de, o gün melekleri göreceksin ki, Arş'ın çevresini kuşatarak Rabb'lerine hamd ile tesbih ediyorlar. Ve insanlar arasında hakkaniyetle hükmedilmiş olacak (yahut melekler arasında hakkaniyetle hükmedilip mertebelerine göre yerleştirilecekler) ve (mü'minler, melekler tarafından): "Âlemlerin Rabb'ine hamdolsun!" denilecektir.

MÜ'MİN SÛRESİ: 40

Bu sûrenin diğer bir adı da Ğafir'dir; Mekke'de 60. sûre olarak nâzil olmuştur; 85 âyettir. Sûre, adını, Firavun ailesinden Mü'min (iman eden) bir kişiyi anlatan 28. âyetten, Ğafir (Bağışlayan) adını da, 3. âyetin başındaki kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2. Bu Kitabın (Kur'an'ın) indirilmesi, Azîz (mutlak galip), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Allah'tandır.

3. O Allah ki, günahları bağışlayan, tövbeleri kabul eden, azabı çetin olan, lütfu keremi geniş olandır. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Son dönüş ancak Onadır.

4. Küfre saplanmış olanlardan başkası, Allah'ın âyetleriyle uğraşmaz. Ey Muhammed! Öyleyse onların (ticaret için) memleket, memleket (esenlikle) dolaşmaları, sakın seni yanıltmasın. (Onlar yakında küfürlerinin cezasını bulacaklardı. Onların âkıbetleri cehennemdir.)

5. Onlardan önce Nuh kavmi ve onlardan sonraki (Âd, Semûd vs. gibi peygamberlere karşı) birleşen topluluklar da, peygamberlerini yalancı saymışlardı ve her ümmet kendi Elçisini (peygamberini) yakalayıp öldürmek, ezâ vermek ve hakkı bâtıl ile kaldırmak için mücadele vermişlerdi. Derken Ben, onları yakalayıverdim. Bak, işte azabım nice oldu!

6. İşte böylece bu kâfirlerin de, kesinlikle Cehennem yarânı olduklarına dair Rabb'inin hükmü sabit olmuştur.

7. Arş'ı yüklenmiş olan ve bir de çevresinde bulunan (onun idaresini ve korumasını deruhte eden) melekler, Rabb'lerini hamd ile tesbih ederler; Ona hakkıyla iman ederler ve mü'minlerin bağışlanması için şöyle niyaz ederler: "Ey Rabb'imiz! Sen rahmetçe ve ilimce her şeyi kuşatmışsındır. Öyleyse tövbe edip Senin yoluna uyanları bağışla ve onları Cehennem azabından koru!"

رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِى وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ اٰبَٓائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾
وَقِهِمُ السَّيِّـَٔاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّـَٔاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ
وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ
لَمَقْتُ اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيمَانِ
فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا رَبَّنَٓا اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ
فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾
ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُٓ اِذَا دُعِىَ اللّٰهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَاِنْ
يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِىِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ
الَّذِى يُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ رِزْقًا
وَمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
ذُو الْعَرْشِ يُلْقِى الرُّوحَ مِنْ اَمْرِهِ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِهِ
لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ
مِنْهُمْ شَىْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

8. "Ey Rabb'imiz! Hem de, onları da, onların atalarından, eşlerinden ve nesillerinden salâha ermiş (dinini yaşamış) olanları da kendilerine vaat ettiğin Adn Cennet-ler'ine koy! Çünkü şüphesiz yegâne Azîz (en üstün güce sahip olan), Hakîm (her işinde hikmet bulunan) Sensin."

9. "Ve onları kötülüklerin azabından koru! Zaten o gün Sen, kimi kötülüklerin azabından koruyacak olursan, ona gerçekten rahmet etmiş olursun. Bu ise, pek büyük saadetin ta kendisidir."

10. (Cehenneme girdiklerinde) kâfirlere şöyle seslenilecektir: (Dünyada) siz imana çağırıldığınızda hemen inkâr ederken Allah'ın size olan kızgınlığı, sizin (kötülüklere sürüklediği için, şimdi) kendi nefsinize olan kızgınlığınızdan kuşkusuz daha büyüktür. (Yahut şimdi Allah'ın size olan kızgınlığı, kötülüklere sürüklediği için, şimdi sizin kendi nefsinize olan kızgınlığınızdan kuşkusuz daha büyüktür. Çünkü siz imana çağırıldığınızda hemen inkâr ediyordunuz.)

11. Cehennem yarânı diyecekler ki: "Ey Rabb'imiz! Bizi iki kez cansız kıldın; iki kez de canlı kıldın. (Bizi ilk kez cansız maddelerden oluşan meniden meydana getirdin; ecelimiz geldiğinde de ikinci kez canımızı alıp bizi cansız kıldın. Ve bizi ilk kez cansız maddelerden meydana getirip hayat verdin; ikinci kez de öldükten sonra kıyamet günü bizi yeniden dirilttin. Yahut bir kez bizi ecelimiz geldiğinde öldürdün; ikinci kez de mezarda sorgulamak için biz dirilttikten sonra ve sorgulama bittikten sonra canımızı aldın. Yine bizi bir kez mezarda sorgulamak için dirilttin; ikinci kez de kıyamet günü bizi dirilttin.) Artık biz günahlarımızı itiraf ettik. Bundan sonra buradan çıkmaya bir yol var mıdır?"

12. (Onlara denilecek ki :) "İşte bu azabımızın sebebi şudur ki, (dünyada) bir tek (ortaksız) Allah'a çağırılınca, siz inkâr ederdiniz; Ona ortak koşulunca da, inanırdınız. Artık hüküm, Aliyy (yüceler yücesi) Kebîr (pek büyük) Allah'ındır."

13. Allah Odur ki, size (varlığını, birliğini, kudretini bildiren) âyetlerini gösteriyor ve size şu gökten rızk (rızkınızın sebeplerini) indiriyor. Zaten ancak yalnız Allah'a yönelenler düşünüp ibret alır.

14. Öyleyse kâfirlerin hoşuna gitmese de, dini Allah'a halis kılarak yalnız Ona yalvarın!

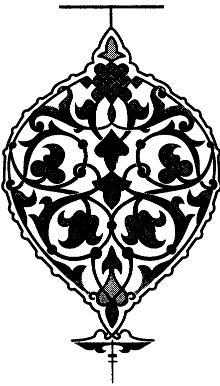
15. Sıfatları pek yüce olan, (meleklerin, sevapların derecelerini, mü'minlerin Cennetteki dereclerini yükselten) Arş'ın sahibi Allah, o kavuşma (kıyamet) günüyle uyarmak için, kullarından dilediğine Kendi buyruğundan olan vahyi indirir.

16. O gün onlar meydana çıkarlar (mezarlarından çıkarlar. Bütün sırları ve amelleri meydana çıkar); onlardan hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz. Bugün hükümranlık kimindir? Kahhâr (pek kahredici) olan bir tek Allah'ındır.

(16) Bu âyet, o gün vâki olacak sual ve cevabı anlatmaktadır. O gün : "Hükümranlık kimindir bugün?" diye seslenilecek ve mahşerdekiler de: "Kahhâr olan bir tek Allah'ındır" diye cevap verecekler.

Diğer bir görüşe göre ise, soru soracak olan da, evap verecek olan da Allah'tır. Çünkü rivâyet olunuyor ki, kıyamet günü Allah, bütün mahlûkları, saf gümüş misali bembeyaz ve üzerinde Allah'a hiç isyan edilmemiş bir düz arazide toplayacak. İşte o zaman: "Hükümranlık kimindir bugün?" diye sorulacak; sonra da: "Kahhâr olan bir tek Allah'ındır" diye cevap verilecek.

Bir diğer görüşe göre ise bu âyet, hal lisanının söyleyeceklerini anlatır ki, o gün mecâzî tasarruf sebeplerinin ortadan kalkması ve bütün fiillerin İlâhî kudret eline mahsus olması demektir.

اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ اِنَّ اللّٰهَ سَر۪يعُ
الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوبُ لَدَى
الْحَنَاجِرِ كَاظِم۪ينَ مَا لِلظَّالِم۪ينَ مِنْ حَم۪يمٍ وَلَا شَف۪يعٍ يُطَاعُ
﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَٓائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَاللّٰهُ
يَقْض۪ي بِالْحَقِّ وَالَّذ۪ينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِه۪ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّم۪يعُ الْبَص۪يرُ ﴿٢٠﴾ اَوَلَمْ يَس۪يرُوا فِي الْاَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذ۪ينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
كَانُوا هُمْ اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَاَخَذَهُمُ
اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
كَانَتْ تَأْت۪يهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَاَخَذَهُمُ
اللّٰهُ اِنَّهُ قَوِيٌّ شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى
بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُب۪ينٍ ﴿٢٣﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ
فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا
قَالُوا اقْتُلُٓوا اَبْنَٓاءَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
نِسَٓاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِر۪ينَ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

17. O gün herkese ettiklerinin karşılığı verilecek; o gün herhangi bir haksızlık olmayacaktır. Çünkü kuşkusuz Allah, hesabı pek çabuk (ve doğru) görendir.

18. Ey Muhammed! Hem de, sen onları yaklaşmakta olan o günle (kıyamet günü ile) uyar! Hani o gün insanlar, kederlerinden yutkunurken yürekleri ağızlarına gelecektir. Zalimlerin hiçbir can dostu da olmayacak; sözü dinlenir bir şefaatçisi de olmayacaktır.

19. Allah, gözlerin (kadınlara) hain bakışını da bilir; gönüllerin gizlediklerini de bilir.

20. Ve Allah, hep hak (adalet) ile hükmeder; onların Allah'tan başka da yalvardıkları ise, hiçbir şeye hükmedemezler. Çünkü Allah, gerçekten yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi tamamıyla görendir).

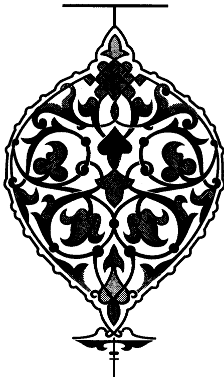
21. Onlar yeryüzünde dolaşıp da, kendi-

lerinden önce gelip geçenlerin sonu nice oldu, görmüyorlar mı? Onlar hem güç (kudret ve imkân) hem de yeryüzünde meydana getirdikleri eserler (kaleler, surlarla muhkem kentler) bakımından kendilerinden daha üstün idiler. İşte Allah, onları günahlarından ötürü çarptı. Onları Allah'a karşı koruyan da olmadı.

22. İşte bunun sebebi şu idi: Elçileri (peygamberleri) kendilerine gerçekten apaçık deliller (mucizeler, apaçık hükümler) getirdikleri halde onlar inkâr etmişlerdi. Bundan dolayı Allah, onları çarptı. Çünkü Allah, gerçekten çok güçlüdür; azabı çok çetindir.

23, 24. Ant olsun ki, Biz, gerçekten Musa'yı da mucizelerimizle ve apaçık kesin delil ile Firavun'a, Hâman'a (Mü'min: 36) ve Kaarun'a (Kasas:76) göndermiştik. Ancak onlar: "Bu, büyük bir büyücü, büyük bir yalancıdır" demişlerdi.

25. Böylece Musa, tarafımızdan onlara hakkı getirince, onlar (Firavun ile erkânı) demişlerdi ki: "Onunla birlikte iman edenlerin oğullarını (eskide yaptığınız gibi yine) öldürün, kadınlarını ise sağ bırakın" (ki, Musa'nın bu davasını kendilerine uğursuzluk saysınlar ve ona yardım etmekten vazgeçsinler). Kâfirlerin şer planı (tuzağı) ise, hep boşa çıkar.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۚ إِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ
مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ
أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
مِنْ رَبِّكُمْ ۖ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۚ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا
يُصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ
فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ
إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِي
آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾
مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ
وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ ۚ مَا لَكُمْ
مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

26. Firavun da, (kendisine: "Musa, senin korktuğun adam değil; bu bir sihirbazdır; onu öldürmen, bizim aleyhimize olur; o zaman halk, onun iddialarına cevap veremediğimizi sanır" diyen erkânına) dedi ki: "Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim; o da Rabb'ine yalvarsın, dursun! Çünkü ben, onun dininizi değiştirmesinden veya bu ülkede fesat (karışıklık) çıkarmasından gerçekten korkuyorum."

27. Musa da dedi ki: "Ben doğrusu, o hesap gününe inanmayan her büyüklük taslayandan, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan Allah'a sığındım."

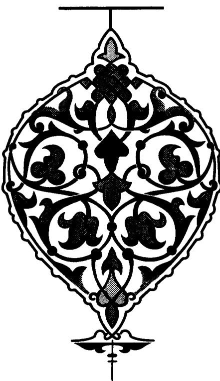
28. Firavun'gillerden olup imanını gizleyen mü'min bir adam de dedi ki: "Siz, 'Rabb'im, yalnız Allah'tır' demesinden dolayı bir adamı öldürecek misiniz? Oysaki bu adam, size Rabb'inizden gerçekten mucizeler getirmiştir. Hem de, eğer o, yalancı ise, yalanı kendi aleyhinedir; eğer doğru söylüyorsa, sizi korkuttuğu azabın

bir kısmı olsun, (bu dünyada) size çarpar. Çünkü Allah, aşırı giden yalancı kimseyi kesinlikle hidâyete eriştirmez."

29. "Ey kavmim! Bugün bu ülkede hâkimler olarak yönetim sizindir. Ancak Allah'ın azabı gelip çattığı takdirde kim bize yardım eder?" Firavun dedi ki: "Ben size ancak gördüğümü gösteriyorum ve size doğruluk yolundan başkasını sağlık vermiyorum."

30, 31. İman etmiş olan o zat da dedi ki: "Ey Kavmim! Gerçekten ben sizin için Nuh kavminin, Âd, Semûd ve onlardan sonra gelenlerin durumu gibi, (peygamberlere karşı) birleşmiş olan fırkaların gününün (başlarına gelenlerin) benzerinin başınıza gelmesinden korkuyorum. Zaten Allah, kullarına zulüm dileyecek değildir."

32, 33. "Ey kavmim! Gerçekten ben sizin için bağrışıp çağrışma gününden (Cennet ve Cennem yarânlarının, lmdat, feryat için, birbirlerinin âkıbetlerini sormak için bağrışıp çağrışacakları kıyamet gününden), arkanıza dönüp (Cenennemden) kaçmak isteyeceğiniz (yahut hesap yerinden Cehenneme döneceğiniz) günden korkuyorum. Sizi Allah'ın azabından kurtaracak kimse yoktur. Ve (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) Allah, kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onu hidâyete erdirecek kimse yoktur."

وَلَقَدْ جَٓاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَازِلْتُمْ فٖى شَكٍّ
مِمَّا جَٓاءَكُمْ بِهٖ حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ مِنْ
بَعْدِهٖ رَسُولًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ
﴿٣٤﴾ اَلَّذٖينَ يُجَادِلُونَ فٖٓى اٰيَاتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْ
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا كَذٰلِكَ يَطْبَعُ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا
هَامَانُ ابْنِ لٖى صَرْحًا لَعَلّٖٓى اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ﴿٣٦﴾ اَسْبَابَ
السَّمٰوَاتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنّٖى لَاَظُنُّهُ كَاذِبًا
وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُٓوءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ عَنِ السَّبٖيلِ
وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فٖى تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ الَّذٖٓى اٰمَنَ يَا
قَوْمِ اتَّبِعُونِ اَهْدِكُمْ سَبٖيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَا قَوْمِ
اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِىَ دَارُ
الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ
عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فٖيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

34. Ant olsun ki, Musa'dan önce Yûsuf (bin Yakub, yahut Yûsuf bin İbrahim bin Yûsuf bin Yakub) da size mucizeler getirmişti. Ancak siz onun size getirdiğinden hep şüphe içinde kalmıştınız. Nihâyet o, vefat edince: "Allah ondan sonra asla Elçi (peygamber) göndermeyecektir" demiştiniz. İşte Allah, çok ileri giden şüphecileri böyle sapkınlıkta bırakır.

35. O kimseler ki, kendilerine gelmiş hiçbir doğru delil olmadığı halde (taklit veya şüphe ile) Allah'ın âyetleri hakkında çekişirler, onlara karşı, Allah katında da, ,man etmiş olanlar katında da büyük bir nefret vardır. Allah, her büyüklük taslayan zorbanın kalbini işte böylece (sanki) mühürler.

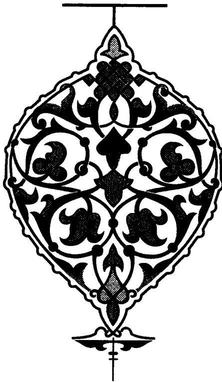
36, 37. Firavun da dedi ki: "Ey (vezirim) Hâmân! Bana yüksek bir kule (gözlemevi) yap; olur ki, (yıldızları gözlemekle) yollara (kapılara), şu göklerin yollarına (kapılarına) erişirim de, Musa'nın Tanrısını (Onun

bir peygamber gönderip göndermediğini) öğrenirim. Çünkü hiç kuşkusuz ben de onu yalancı sanıyorum." Ve işte böylece Firavun'un yaptığı kötü iş ona güzel gösterilmiş ve doğru yoldan saptırılmıştı. Zaten Firavun'un şer planı hep boşa çıkmıştı.

38. İman etmiş olan o zat da dedi ki: "Ey kavmim! Siz bana uyun; sizi doğru yola ileteyim!"

39. "Ey kavmim! Şu dünya hayatı geçici bir faydadan ibarettir; âhıret ise, gerçekten yegâne karar kılma yurdudur."

40. "Her kim, bir kötülük işleyecek olursa, o, ancak onun kadar cezalandırılacak; her kim de, kadın mü'mine veya erkek mü'min olarak saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, işte onlar Cennete girecekler; orada hesapsız olarak kendilerine rızk verilecektir."

وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾
تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ
وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي
إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَا
إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾
فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا
مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ النَّارُ
يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي
النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا
لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾
قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ
بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

41. "Ey kavmim! Bana ne oluyor ki, ben sizi kurtuluşa çağırıyorum; siz ise beni Cehennem ateşine çağırıyorsunuz?"

42. "Siz beni Allah'ın ortaksız olduğunu inkâr etmeye ve hakkında hiç müsbet bilgim olmayan nesneleri Ona ortak koşmaya çağırıyorsunuz; ben ise sizi Azîz (mutlak galip), Ğffâr (çok bağışlayıcı) olan Allah'a çağırıyorum."

43. "Gerçek (kesin) olan şudur ki, sizin beni tapmaya çağırdığınız nesnenin, dünayada da, âhırette de böyle bir çağrısı (yahut çağrılara cevap imkânı) yoktur ve şüphesiz bizim son dönüşümüz ancak Allah'adır. Aşırı gidenler ise, Cehennem yarânının ta kendileridir."

44. "İşte bu söylediklerimi ileride hatırlayacaksınız. Ben ise, işimi yalnız Allah'a havale ediyorum. Çünkü Allah gerçekten kullarını hakkıyla görendir."

قَالُوا اَوَلَمْ تَكُ تَأْت۪يكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِؕ قَالُوا بَلٰىؕ
قَالُوا فَادْعُواۚ وَمَا دُعٰٓؤُا الْكَافِر۪ينَ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾
اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ الْاَشْهَادُۙ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِم۪ينَ
مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُٓوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَن۪ٓي اِسْرَٓاء۪يلَ
الْكِتَابَۙ ﴿٥٣﴾ هُدًى وَذِكْرٰى لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِ ﴿٥٤﴾ فَاصْبِرْ
اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِ
اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْۙ اِنْ ف۪ي صُدُورِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ
مَا هُمْ بِبَالِغ۪يهِۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِؕ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ
الْبَص۪يرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾
وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَص۪يرُۙ وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُس۪ٓيءُۜ قَل۪يلاً مَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

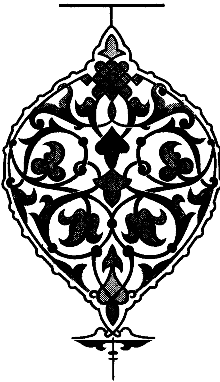
45. Sonunda Allah, o mü'min zatı, onların kurdukları şer planın kötülüklerinden korumuştu; Firavun'gilleri ise o kötü azap kuşatıvermişti.

46. Onlar (öldükten sonra ruhları) sabah akşam ateşe arzedilecekler (ateşte yakılacaklar); kıyametin kopacağı gün de (ruhları bedenleriyle birleştirilip): "Firavun'gilleri en çetin (ağır) azaba tıkın!" (denilecek.)

47. O kâfirler ateş içinde birbirleriyle tartışırlarken de, zayıf sayılmış olanlar, büyüklük taslamış olanlara: "Doğrusu, biz size uymuştuk; onun için, siz bu ateşin birazını bizden savabilir misiniz?" diyecekler.

48. Büyüklük taslamış olanlar ise: "Kuşkusuz hepimiz bu ateşin içindeyiz (; bizim kendimize de faydamız olmaz). Çünkü Allah, kulları arasında kesin olarak hükmetmiştir." diyecekler.

49. O ateşte bulunanlar, Cehennem bekçilerine de: "Rabb'inize yalvarın; bir gün olsun, şu azabı bizden hafifletsin!" diyecekler.

50. Cehennem bekçileri, Cehennem yarânına diyecekler ki: "Elçileriniz (peygamberleriniz), size apaçık deliller (mucizeler) getirmemişler miydi?" Onlar da: "Evet, getirmişlerdi" diyecekler. Cehennem bekçileri diyecekler ki: "Öyleyse siz kendiniz yalvarın! (Bizim, mucizeler, apaçık deliller getirmiş olan peygamberleri yalanlamış kâfirler için yalvarmaya cür'et edemeyiz; böyle bir şey için bize izin verilmemiştir.)" Kâfirlerin yalvarması ise, tamamen boşunadır.

51. Hiç kuşkusuz Biz, Elçilerimize ve iman etmiş olanlara bu dünya hayatında da, (melek, peygamber ve mü'min) şahitlerin, (peygamberlerin dini tebliğ ettiklerine, kâfirlerin de onları yalanladıklarına dair) şahitlik edecekleri günde (kıyamet gününde) de yardım ederiz.

52. O gün zalimlerin ileri sürecekleri özürleri fayda vermeyecektir; hem de onlar için

yalnız lânet ve onlar için yalnız kötü yurt olacaktır.

53, 54. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya hidâyet rehberini (Tevrat'ı, mucizeleri) vermiştik ve İsrail Oğulları'na , bir hidâyet rehberi ve gerçek akıl sahipleri için bir öğüt olmak üzere o Kitabı (Tevrat'ı) miras bırakmıştık.

55. Ey Muhammed! Artık sen sabreyle; çünkü şüphesiz Allah'ın (dostlarına zafer) vaadi gerçektir. Ve kusurun (bazı hallerde, tercihe şayân olanı terk ettiğin, hem de ümmetine örnek olmak) için bağışlanma iste ve akşam sabah Rabb'ini hamd ile tesbih et.

56. O kimseler ki, kendilerine gelmiş doğru hiçbir delil yok iken, Allah'ın âyetleri hakkında tartışıp dururlar, onların gönlünde hiç erişemeyecekleri bir büyüklük (peygamberliğin kendilerinde /Yahudi'lerde olması, sana karşı üstün olmak, riyaset) hevesinden başka bir şey yoktur. Artık sen hep Allah'a sığın. Çünkü O, gerçekten yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi tamamıyla görendir).

57. Şu gökleri ve bu yeri yaratmak, insanları (öldükten sonra tekrar) yaratmaktan elbette daha büyüktür. Ancak bu insanların (tekrar dirilmeyi inkâr eden Mekke kâfirlerinin) birçoğu bilmezler (düşünüp anlamazlar).

58. O görmeyen ile bu gören ve iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapan ile günahkâr olan bir olmaz. Ne kadar da az düşünüyorsunuz!

إِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ اِنَّ
الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ
﴿٦٠﴾ اَللّٰهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذٰلِكَ يُؤْفَكُ
الَّذِينَ كَانُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ اَللّٰهُ الَّذِي جَعَلَ
لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ
فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ
رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ
لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ اَلْحَمْدُ
لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ اِنِّي نُهِيتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي
وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

59. Kıyamet kesenkes gelecektir; onda hiçbir şüphe yoktur. Ancak şu insanların (kıyameti inkâr eden Mekke kâfirlerinin) birçoğu buna inanmazlar.

60. Ve Rabb'iniz buyurdu ki: yalnız Bana dua ediniz; duanızı kabul edeyim. Çünkü (diğer mü'minlerle beraber) yalnız Bana tapmayı büyüklüklerine yakıştırmayanlar, mutlaka alçalarak Cehenneme girecekler-dir.

61. Allah, Odur ki, onda dinlenmeniz için şu geceyi, (çalışmanız için) aydınlık olarak da bu gündüzü yaratmıştır. Hiç kuşkusuz Allah, insanlara karşı lütufkârdır. Ancak insanların birçoğu şükretmezler.

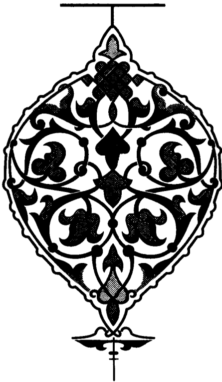
62. İşte Rabb'iniz olan Allah, her şeyin Yaradanıdır. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse nasıl (Tevhidden) döndürülüyorsunuz!

63. Allah'ın âyetlerini bilerek inkâr edenlerin hepsi, işte böyle (Tevhidden) döndürülüyorlar.

64. Allah, Odur ki, bu yeri sizin için karargâh (yerleşme yeri), şu göğü de (dünyanızı kuşatmış olan) bir çeşit bina kılmış; size şekil vermiş de, şeklinizi pek güzel kılmış ve size lezzetli besinlerden rızk vermiştir. İşte Rabb'iniz Allah budur. İşte Âlemlerin Rabb'i olan Allah, ne mübarektir!

65. Yegâne Hayy (ezelî ve ebedî hayat ile diri) olan Allah'tır; Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse dini Ona halis kılarak yalnız Kendisine dua edin. Her türlü hamd, Âlemlerin Rabb'i olan Allah'a mahsustur.

66. Ey Muhammed! O müşriklere de ki: Bu apaçık deliller (kâinattaki Tevhid delilleri) Rabb'imden bana gelince (ilhâm edilince, yahut Tevhid âyetleri Rabb'imden bana gelince, ondan önce aklî delillerle bulduğum Tevhid inancım teyit edilerek) Allah'tan başka da sizin taptığınız şeylere (bâtıl tanrılara) tapmam bana yasaklandı ve Âlemlerin Rabb'ine teslim olmam bana emredildi.

هُوَ الَّذٖى خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُٓوا اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُٓوا اَجَلًا مُسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذٖى يُحْيٖ وَيُمٖيتُ فَاِذَا قَضٰٓى
اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذٖينَ
يُجَادِلُونَ فٖٓى اٰيَاتِ اللّٰهِ اَنّٰى يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ اَلَّذٖينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ
وَبِمَٓا اَرْسَلْنَا بِهٖ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ اِذِ الْاَغْلَالُ
فٖٓى اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِى الْحَمٖيمِ ثُمَّ فِى النَّارِ
يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قٖيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْـًٔا
كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكَافِرٖينَ ﴿٧٤﴾ ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَفْرَحُونَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾
اُدْخُلُٓوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدٖينَ فٖيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرٖينَ ﴿٧٦﴾ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ
الَّذٖى نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾

67. Allah, Odur ki, sizi (atanız Âdem'i) topraktan, sonra (sizi) bir naçiz meniden (erlik suyundan), sonra bir alakadan (kan pıhtısından, yapışan sülük benzeri bir spermadan) yaratmış; sonra bir bebek olarak sizi (dünyaya) çıkarıyor; sonra erginlik (yahut olgunluk) çağına erişmeniz, sonra da ihtiyarlar olmanız için sizi yaşatıyor. Sizden kimileri de önce vefat ettiriliyor. Ve belirlenmiş bir sona (ölüme, kıyamete) erişmeniz için ve belki aklınızı kullanırsınız diye böyle yapmaktadır.

68. Hayat veren de, hayat alan da ancak Odur. İşte O, her hangi bir işin olmasını diledi mi, ona yalnız "Ol!" der; o da hemen oluverir.

69. Ey Muhammed! Allah'ın âyetleri hakkında (haksız) tartışmaya girenleri görmedin mi? Onlar nasıl (Tevhidden) döndürülüyorlar!

70. Onlar, öyle kâfirlerdir ki, bu Kitabı (Kur'an'ı, bütün Kutsal Kitapları) ve Elçilerimizle (peygamberlerimizle) gönderdiklerimizi (Tevhidi, ölümden sonra dirilmeyi, vahyi, dinî hükümleri) yalan saymışlardır. İşte onlar sonra (yalanlamalarının cezasını) bilecekler.

71, 72. O zaman boyunlarına kangallar takılmış, ayaklarına da zincirler vurulmuş olarak onlar kaynar suya sürüklenecekler; sonra da ateşte çeşitli şekillerde yakılacaklardır.

73, 74. Sonra onlara denilecek ki: "Sizin Allah'tan başka, Ona ortak koştuğunuz tanrılar nerede?" Onlar da diyecekler ki: "Onlar, bize hiç görünmediler. (Yahut biz, onlardan beklediklerimizi bulamadık.) Hayır! Demek ki, (biz, onlara yalvarmakla yalvarmaya değer) bir şeye yalvarmamışız." İşte Allah, kâfirleri böyle şaşkınlık içinde bırakır.

75. (Onlara denilecek ki :) "İşte size verilen bu azap, sizin yeryüzünde haksız olarak böbürlenip taşkınlık etmiş ve şımarıklık gösermiş olmanızdan ötürüdür."

76. "Haydi, içinde sonsuz kalıcılar olarak Cehennem kapılarından girin. İşte (hakka karşı) kibirlik taslayanların ebedî karargâhı ne kötü!"

77. Ey Muhammed! Artık sen sabreyle! Çünkü şüphesiz Allah'ın (azap) vaadi gerçektir. İşte onlara vaatettiğimiz azabın bir kısmını ya sana göstereceğiz, ya da (daha önce) seni vefat ettirmiş olacağız; çünkü nasıl olsa Bize döndürülecekler.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا
عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ
اَنْ يَأْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ فَاِذَا جَٓاءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ
وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اَللّٰهُ الَّذٖي جَعَلَ لَكُمُ
الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فٖيهَا مَنَافِعُ
وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فٖي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرٖيكُمْ اٰيَاتِهٖ فَاَيَّ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾
اَفَلَمْ يَسٖيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذٖينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُٓوا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ
فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَٓاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَاَوْا بَأْسَنَا قَالُٓوا
اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ مُشْرِكٖينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ
يَكُ يَنْفَعُهُمْ اٖيمَانُهُمْ لَمَّا رَاَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتٖي
قَدْ خَلَتْ فٖي عِبَادِهٖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

78. Ant olsun ki, Biz, senden önce de birçok Elçi (yüz yirmi dört bin, yahut iki yüz yirmi dört bin peygamber) göndermişizdir. Onların bir kısmının (Kur'an'ın, ilk muhatapları olan toplumların, duydukları peygamberlerin) kıssalarını sana anlattık; bir kısmının kıssalarını da sana anlatmadık. Hiçbir Elçi (peygamber) de Allah'ın izni olmadıkça her hangi bir mucizeyi kendiliğinden getiremez. Artık (dünyada ve âhırette) Allah'ın (kâfirlere azap) buyruğunun (gerçekleşme) zamanı gelince, hak ile hükmolunacak ve o zaman bâtılcılar hüsrana uğrayacaklardır.

79. Allah Odur ki, bir kısmına binesiniz, bir kısmının da etini yiyesiniz diye sizin için sağmal hayvanlar yaratmıştır.

80. O hayvanlarda sizin için daha nice faydalar vardır. Hem de, gönüllerinizde tasarladığınız bir ihtiyacı onların sırtında (memleketten, memlekete yolculuk yaparak,

yüklerinizi taşıtarak) gerçekleştirmeniz için onları yaratmıştır. Nitekim siz karada onların sırtında, denizde de gemilerde taşınıyorsunuz.

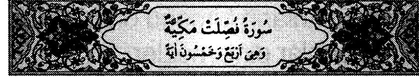
81. Allah bu şekilde âyetlerini (kudretinin delillerini) de size gösteriyor. İşte siz Allah'ın âyetlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz?

82. Pekiyi, onlar, yeryüzünde gezip dolaşıp da, kendilerinden önce gelip geçenlerin sonunun nice olduğunu görmediler mi? Öncekiler bunlardan daha çoktu; kuvvetçe ve yeryüzünde bıraktıkları eserlerce bunlardan daha çetin idiler. Ancak kazandıkları (elde ettikleri, Allah'ın azabına karşı) kendilerine fayda vermemiştir.

83. İşte Elçileri (peygamberleri) kendilerine apaçık delilleri (mucizeleri) getirdikleri zaman, onlar kendilerinde bulunan bilgilere sevinmişlerdi (yahut peygamberlerin getirdikleriyle alay etmişlerdi). Alay ettikleri şey (alay etmelerinin cezası) de, onları sarıvermişti.

84. Nihâyet onlar, o çetin azabımızı gördükleri zaman: "Biz, yalnız Allah'a iman ettik ve Ona ortak koştuğumuz varlıkları inkâr ettik" demişlerdi.

85. Ancak onlar, çetin azabımızı gördükleri zaman, imanları onlara fayda verecek değildi. Allah'ın, kulları hakkında gelip geçen sünneti (değişmez âdeti) hep böyle olmuştur ve o kâfirler o zaman hüsrana uğramışlardır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْز۪يلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِۚ ﴿٢﴾ كِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَۙ ﴿٣﴾ بَش۪يرًا وَنَذ۪يرًاۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٤﴾
وَقَالُوا قُلُوبُنَا ف۪ٓي اَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَٓا اِلَيْهِ وَف۪ٓي اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا
وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عَامِلُونَ ﴿٥﴾ قُلْ اِنَّمَٓا اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ
اَنَّمَٓا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَق۪يمُٓوا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُۜ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِك۪ينَۙ ﴿٦﴾
اَلَّذ۪ينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٧﴾
اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍۚ ﴿٨﴾ قُلْ اَئِنَّكُمْ
لَتَكْفُرُونَ بِالَّذ۪ي خَلَقَ الْاَرْضَ ف۪ي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُٓ اَنْدَادًاۜ
ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَم۪ينَۚ ﴿٩﴾ وَجَعَلَ ف۪يهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ
ف۪يهَا وَقَدَّرَ ف۪يهَٓا اَقْوَاتَهَا ف۪ٓي اَرْبَعَةِ اَيَّامٍۜ سَوَٓاءً لِلسَّٓائِل۪ينَ ﴿١٠﴾
ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَٓاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْاَرْضِ
ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًاۜ قَالَتَٓا اَتَيْنَا طَٓائِع۪ينَ ﴿١١﴾

FUSSILET SÛRESİ: 41

Bu sûre, Mekke'de 61. Sûre olarak nâzil olmuştur; 54 âyettir. Fussılet, açıklanmış demektir. Sûre, ismini, 3. âyetinde geçen bu kelimeden almıştır. Bu sûre ayrıca Hâ Mîm El- Secde ismiyle de anılmaktadır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2. Bu Kur'an, Rahmân (bu dünyada mü'min, kâfir herkese rahmetini, nimetlerini yayan) Rahîm (öbür dünyada yalnız mü'minleri azabından esirgeyen Allah) katından indirilmiştir.

3. Bu, öyle bir Kitaptır ki, anlayan bir toplum için, âyetleri Arapça Bir Kur'an olarak (yahut Arapça okunarak, hak ile bâtıl olarak, hükümler, kıssalar/ tarihler, öğütler olarak) iyice açıklanmıştır.

4. Bu Kur'an, müjdeleyici ve uyarıcıdır. Ancak o insanların birçoğu ondan yüz çevirdi. Artık onlar dinlemezler.

5. Hem de onlar, Peygamber'e dediler ki: Bizim kalplerimiz, senin bizi çağırdığın inanca (Tevhide) karşı (sanki) yoğun perdeler içindedir; kulaklarımızda da (sanki) ağırlık vardır ve bizimle senin aranda (sanki) kalın bir perde vardır. Artık sen (kendi dinine göre) istediğini yap; biz de şüphesiz (kendi dinimize göre) yapacağız.

6. Ey Muhammed! Onlara de ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım; yalnız bana: "Tanrınız bir tek Tanrıdır!" diye vahyolunuyor. İşte (iman ve ibadette) yalnız Ona yönelin; Ondan bağışlanma dileyin. Ona ortak koşanların ise vay haline!

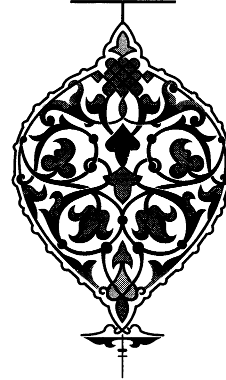
7. Onlar o kimselerdir ki, zekâtı vermezler (yoksullara yardım etmezler. Yahut nefislerini arındıracak işlere yanaşmazlar); onlar, (Kuran'ın bildirdiğ) âhıreti de inkâr edenlerin ta kendileridir.

8. Şüphesiz o kimseler ki, (Tevhid imanıyla) iman edip iyi işler de yaparlar, onlar için kesintisiz büyük bir mükâfat vardır.

9. De ki: Siz gerçekten bu yeri iki günde (aşamada) yaratmış olan Allah'ın ortaksız olduğunu kesin olarak inkâr ediyor ve kendisine bir takım denktaşlar mı tanıyorsunuz? İşte O, bütün âlemlerin Rabb'idir.

10. Hem de O, yeryüzünde üstünden sabit yüksek dağlar yerleştirdi; orada bereket (bol sular, ekinler, bitkiler, sebzeler, meyveler) yarattı; orada (canlı sâkinlerinin) rızklarını (yahut rızkların hangi topraklarda biteceğini) da takdir buyurdu. Bunların hepsini tam dört günde (aşamada) bitirdi. (Dünya ile üzerindekilerin yaratılış süresiyle ilgili soru) soranlar için (cevap budur. Yahut rızklarını arayanların rızklarını takdir buyurdu).

11. Sonra (ayrıca) duman halindeki göğe yöneldi de, ona ve yerküreye: "İsteyerek veya istemeyerek (her halü kârde buyruğuma) gelin!" dedi; ikisi de: "İsteyerek (buyruğuna) geldik!" dediler. (Evrende bütün olup bitenler, Yaradan'ın buyruğunun tecellileridir.)

فَقَضٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِي كُلِّ سَمَاءٍ اَمْرَهَا وَزَيَّنَّا
السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾
فَاِنْ اَعْرَضُوا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾
اِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوا
اِلَّا اللّٰهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰئِكَةً فَاِنَّا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ
كَافِرُونَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ
اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِيحًا صَرْصَرًا فِي اَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَاَمَّا ثَمُودُ
فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ
الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَاءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتّٰى اِذَا مَا جَاؤُهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ
وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

12. İşte gökleri de yedi gök olarak iki günde (aşamada) yarattı. Her göğe de görevini (yahut her gök sakinlerine de buyruğunu) bildirdi. Ve Biz yakın göğü de kandillerle (kandil gibi perlayan yıldızlarla) donattık; onu (sistemini de) koruduk. İşte bu, Azîz (mutlak galip), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen) Allah'ın takdiridir.

13. Eğer o kâfirler bundan sonra da (Tevhid imanından) yüz çevirecek olurlarsa, artık onlara de ki: "Ben, Âd ve Semûd kavimlerini çarpan yıldırım (gibi şiddetli bir azap) gibi bir yıldırıma (şiddetli azaba) karşı sizi uyarıyorum."

14. Hani bir zaman Elçiler (peygamberler): "Allah'tan başkasına tapmayın!" diye onlara önlerinden ve arkalarından gelmişlerdi. (Önlerine çıkarak, arkalarından giderek onları uyarmışlardı. Geçmiş zamanlarda kâfirlerin başına gelenlerle ve âhıret azabıyla onları uyarmışlardı.) Onlar dediler ki: "Rabb'imiz dileseydi, muhakkak bize melekler indirirdi. Onun için biz, sizinle gönderilenleri kesinlikle inkâr ediyoruz."

15. O Âd kavmi var ya, işte onlar haksız olarak yeryüzünde büyüklük taslamışlar ve: "Bizden daha güçlü kim var?" demişlerdi. Onlar görmediler mi ki, kendilerini yaratmış olan Allah'ın gücü, onlarınkinden çok üstündür. Ve onlar, âyetlerimizi (mucizelerimizi) bilerek inkâr ediyorlardı.

16. Sonunda Biz, dünya hayatında perişanlık (rezil- rüsvaylık) azabını tattırmak için uğursuz günlerde (kendilerine musibetle gelen günlerde) üzerlerine pek soğuk (uğultulu) bir fırtına göndermiştik. Âhıret azabı ise, elbette daha çok perişan edicidir. Onlara yardım da olunmayacaktır.

17. Semûd'a gelince, işte Biz, onlara da doğru yolu göstermiştik; ancak onlar kör kalmayı doğru yolu görmeye tercih etmişlerdi. Derken, işledikleri kötülükler yüzünden o perişan edici azabın yıldırımı onları çarpmıştı.

18. İman etmiş olan ve (aykırılıklardan) sakınanları ise kurtarmıştık.

19. Allah'ın düşmanlarının ateşe sürülecekleri gün de, onların başı ve sonu (öndekiler ile geride kalmış olanları) bir araya getirilip öylece (toplu olarak) ateşe sürüleceklerdir.

20. Nihâyet onlar ateşin oraya vardıkları zaman, kulakları, gözleri ve derileri, işledikleri kötülüklere dair aleyhlerine şahitlik edecektir.

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَاۜ قَالُوٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذٖٓى اَنْطَقَ
كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ اَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَٓا اَبْصَارُكُمْ وَلَا
جُلُودُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثٖيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذٖى ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰيكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِنَ
الْخَاسِرٖينَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْۚ وَاِنْ يَسْتَعْتِبُوا
فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبٖينَ ﴿٢٤﴾ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَٓاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ
اَيْدٖيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فٖٓى اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِۚ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرٖينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا
لَا تَسْمَعُوا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فٖيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾
فَلَنُذٖيقَنَّ الَّذٖينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدٖيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ
الَّذٖى كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ جَزَٓاءُ اَعْدَٓاءِ اللّٰهِ النَّارُۚ لَهُمْ
فٖيهَا دَارُ الْخُلْدِۜ جَزَٓاءً بِمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾
وَقَالَ الَّذٖينَ كَفَرُوا رَبَّنَٓا اَرِنَا الَّذَيْنِ اَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ
وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْاَسْفَلٖينَ ﴿٢٩﴾

21. Onlar da derilerine diyecekler ki: "Neden aleyhimize şahitlik ettiniz?" Derileri diyecek ki: "Her şeyi konuşturan Allah, bizi konuşturdu." (Derileri, yahut Allah der ki:) Zaten ilk defa sizi O, yaratmıştı; yine yalnız Ona döndürüleceksiniz.

22. Sizler, (insanlara rezil olmamak için günah işlerken gizleniyordunuz; ama) ne kulakalarınızın, ne de gözlerinizin, ne de derilerinizin (gizli olarak işlediğiniz günahlara dair) sizin aleyhinize şahitlik (edeceklerini düşünüp günah işlemekten) çekinmiyordunuz. Fakat sizler, işlediklerinizin birçoğunu Allah'ın bilmediğini sandınız (;onun için günahlara karşı bu denli cür'etkâr oldunuz).

23. İşte Rabb'iniz hakkındaki bu zan (sanış), sizi mahvetti de, hüsrana uğrayanlardan oldunuz.

24. Artık eğer dayanabileceklerse, işte ateş onların ebedî karargâhıdır; yok eğer (tekrar dünyaya dönmek isteklerinin kabul edilmesiyle) hoşnutluk istiyecek olurlarsa, bilsinler ki, hoşnut edilecek değillerdir.

25. (Onların istekleri ve çabaları doğrultusunda) Biz de o kâfirlerin etrafını bir takım (şeytan ruhlu) arkadaşlarla sardık da, onlar, önlerindekileri (dünyavî arzularını) ve arkalarındakileri (öbür dünya için arzuladıkları yeniden dirilişin ve hesabın olmamasını) bunlara güzel gösterdiler. Ve kendilerinden önce gelip geçen kâfir cin ve insan toplumları meyanında azap hükmü bunlara da sabit olmuştur. Onların ve bunların hepsi gerçekten hüsrana uğrayanlardandır.

26. Bir de, o küfre saplanmış olanlar dediler ki: "Şu Kur'an'ı dinlemeyin; okunurken de gürültü yapın ki, onu bastırasınız."

27. İşte Biz, hiç kuşkusuz o kâfirlere pek çetin bir azap tattıracağız ve hiç şüphesiz onları yaptıklarının cezasının en kötüsüyle cezalandıracağız (hak ettikleri cezayı hafifletmeyeceğiz).

28. İşte bu, Allah'ın düşmanlarının cezasıdır; onların cezası bu ateştir. Âyetlerimizi bilerek inkâr etmelerinden dolayı ceza olarak orada onlara sonsuz kalacakları Cehennem yurdu vardır.

29. Ve kâfirler, (Cehennemde) diyecekler ki: Rabb'imiz, cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları bize göster; onları ayaklarımızın altına alalım ki, en aşağılardan olsunlar.

اِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ
عَلَيْهِمُ الْمَلٰئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ
الَّتِى كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ اَوْلِيَاؤُكُمْ فِى الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَفِى الْاٰخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهٖٓى اَنْفُسُكُمْ
وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾
وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَٓا اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
اِنَّنِى مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
اِدْفَعْ بِالَّتِى هِىَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَاَنَّهُ
وَلِىٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقّٰيهَٓا اِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقّٰيهَٓا
اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ
نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ اٰيَاتِهِ
الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا
لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ
تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ﴿٣٨﴾

30. Şüphesiz o kimseler ki: "Rabb'imiz, yalnız Allah'tır!" deyip sonra hep istikamet (Tevhid imanı ile ameli ve ihlâs) üzere yaşadılar, (ölürken, kıyamet günü mezarlarından kalkarken) onlara melekler indikçe inerler (;kendilerine derler ki): "Sakın, (geleceğiniz için) korkmayın; (geçmişiniz için de) üzülmeyin ve (dünyada peygamberlerin lisanıyla) size vaatolunan Cennetle sevinin."

31, 32. "Biz dünya hayatında da, öbür dünyada da sizin velileriniziz (dostlarınızız, koruyucularınızız). Ğafûr (çok bağışlayıcı), Rahîm (çok esirgeyici) olan Allah'tan bir şölen olarak orada sizin için canlarınızın çekeceği her şey var ve orada istediğiniz her şey sizindir!"

33. Zaten insanları yalnız Allah'a çağıran, saalih (İslam'a uygun) işler de yapan ve: "Ben gerçekten Müslüman'lardanım" diyen kimseden daha güzel sözlü kim olabilir!

34. İyilik ile kötülük zaten bir olmaz. Sen (karşılaşacağın) kötülüğü iyilikle (yahut mümkün olan iyiliklerin en güzeliyle) sav (öfkeyi sabırla, cehâleti halimlikle, kötülüğü af ile karşıla vs.); işte o zaman (göreceksin ki,) seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, senin candan bir dostun gibi oluverir.

35. Buna (kötülüğü iyilikle karşılama faziletine) de ancak sabretmesini başaranlar eriştirilir ve buna ancak pek büyük bir nasip sahibi olan eriştirilir.

36. Ve eğer şeytandan gelen bir dürtü seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü şüphesiz Semî ' (her şeyi hakkıyla işiten), Alîm (her şeyi tamamıyla bilen) yegâne Odur.

37. Şu gece de, o gündüz de, şu güneş de, o Ay da Allah'ın âyetlerindendir (yüce şanını, sonsuz kudretini gösteren delillerdendir). Eğer siz yalnız Allah'a tapıyorsanız (Tevhid ehli iseniz), sakın, şu güneşe secde etmeyin; o Aya da secde etmeyin; onları yaratmış olan yalnız Allah'a secde edin.

38. Artık eğer onlar (insanlar), (yalnız Allah'a secde etmek buyruğuna karşı) büyüklük taslamak isteyeceklerse, bilsinler ki, Rabb'inin katında bulunanlar (melekler), hiç usanmadan gece gündüz Onu tesbih (tenzih) ediyorlar.

وَمِنْ اٰيَاتِه۪ٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَٓا اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَٓاءَ اهْتَزَّتْ
وَرَبَتْۜ اِنَّ الَّذ۪ٓي اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰىۜ اِنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٣٩﴾
اِنَّ الَّذ۪ينَ يُلْحِدُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَاۜ اَفَمَنْ يُلْقٰى فِي النَّارِ
خَيْرٌ اَمْ مَنْ يَأْت۪ٓي اٰمِناً يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اِعْمَلُوا مَا شِئْتُمْۙ اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَص۪يرٌ ﴿٤٠﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَٓاءَهُمْۚ وَاِنَّهُ لَكِتَابٌ
عَز۪يزٌۙ ﴿٤١﴾ لَا يَأْت۪يهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِه۪ۜ تَنْز۪يلٌ
مِنْ حَك۪يمٍ حَم۪يدٍ ﴿٤٢﴾ مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ ق۪يلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَۜ اِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ
جَعَلْنَاهُ قُرْاٰناً اَعْجَمِياً لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُۜ ءَاَعْجَمِيٌّ
وَعَرَبِيٌّۜ قُلْ هُوَ لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا هُدًى وَشِفَٓاءٌۜ وَالَّذ۪ينَ لَا يُؤْمِنُونَ
ف۪ٓي اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًىۜ اُو۬لٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ
بَع۪يدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ ف۪يهِۜ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّهُمْ
لَف۪ي شَكٍّ مِنْهُ مُر۪يبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحاً فَلِنَفْسِه۪
وَمَنْ اَسَٓاءَ فَعَلَيْهَاۜ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَب۪يدِ ﴿٤٦﴾

39. Yine Allah'ın âyetlerindendir ki, sen yeryüzünü gerçekten kupkuru görürsün; ancak Biz onun üzerine o suyu indirdik mi, o yeryüzü kımıldamaya ve kabarmaya başlar. Şüphesiz ona hayat veren Allah, elbette o ölüleri de diriltir. Çünkü O, gerçekten her şeye Kaadirdir.

40. Kuşkusuz âyetlerimiz hakkında doğruluktan sapanlar (onları tekzip, tahrif edenler ve bâtıl yorum yapanlar), Bizce gizli değillerdir. Pekiyi, Cehenneme atılacak olan mı hayırlıdır, yoksa kıyamet günü güven içinde gelen mi? Siz dilediğinizi yapın; çünkü Allah, yapmakta olduklarınızı kesinlikle çok iyi görmektedir.

41. Şüphesiz onlar o kimseler ki, kendilerine bu Kur'an geldiğinde onu inkâr ettiler. Ve hiç şüphesiz bu Kur'an, azîz (faydaları pek çok olan, eşsiz, Allah tarafından korunan ve karşı konulması mümkün olmayan şanlı) bir Kitaptır.

42. Bu Kur'an'a bâtıl, önünden de, ardından yaklaşamaz (geçmişle ilgili haberlerinde de, gelecekle ilgili haberlerinde de yanlış yoktur. Onu yalanlayacak bir kitap gelmedi ve gelmeyecek de). O, Hakîm (her işinde hikmet bulunan), Hamîd (bütün övgülerin gerçek mercii olan) Allah tarafından indirilmiştir.

43. Ey Muhammed! Senin için (kâfirler tarafından) söylenenler, senden önceki Elçiler (peygamberler) için (kâfirler tarafından) söylenmiş olanlardan (yahut sana Allah tarafından vahyedilenler, senden önceki peygamberlere vahyedilmiş olanlardan) başka şeyler değildir. Çünkü hiç şüphesiz senin Rabb'inin büyük bağışlaması ve pek acıklı azabı vardır. (Eski peygamberlere de, sana da indirilen vahiy ile vaatedilen, mü'minler için büyük bağışlama, kâfirler için de acıklı azaptır.)

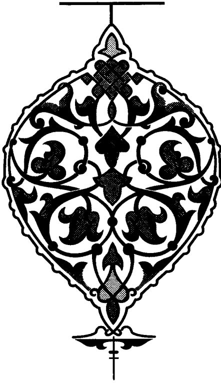
44. Ve eğer Biz, bu Kur'an'ı Arapça'dan başka bir dilde bir Kur'an kılsaydık, mutlaka diyeceklerdi ki: "Bunun âyetleri (bizce) anlışılır dilde olmalı değil miydi? Araba yabancı dilden (hitap, kitap), öyle mi?" De ki: Bu Kur'an, iman eden kimseler için hidâyet rehberi ve şifadır. İman etmeyenlere gelince, onların kulaklarında (sanki) bir ağırlık (işitme hastalığı) vardır ve Kur'an, onlara (hidâyet rehberi değil, sanki) körlüktür (gözleri Kur'an'a sanki kapalıdır). İşte onlara (sanki)uzak bir yerden sesleniliyormuş gibi (işitmiyorlar; anlamıyorlar).

45. Ant olsun ki, Biz, Musa'ya da o Kitabı (Tevrat'ı) vermiştik; işte (Kur'an'da olduğu gibi) onda da anlaşmazlığa düşüldü. Eğer Rabb'inden (hesap ve cezanın âhırete tehir edilmesine dair) bir söz geçmiş olmasaydı, mutlaka (dünyada) aralarında hükmedilirdi (o kâfirlerin hepsi yok edilirdi). Hiç kuşkusuz onlar (kâfirler), onun (Tev-

rat, Kur'an) hakkında bocalatan bir şüphe içindedirler.

46. Her kim, saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, artık o kendi lehinedir; her kim de, kötülük yapacak olursa, işte o da kendi aleyhinedir. Zaten senin Rabb'in kullarına zulmedici değildir.

اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ اَكْمَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
اَيْنَ شُرَكَٓائِي قَالُوٓا اٰذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٨﴾
لَا يَسْـَٔمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَٓاءِ الْخَيْرِ وَاِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَؤُسٌ
قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ اَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّٓاءَ
مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هٰذَا لِي وَمَٓا اَظُنُّ السَّاعَةَ قَٓائِمَةً وَلَئِنْ
رُجِعْتُ اِلٰى رَبِّيٓ اِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنٰى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾
وَاِذَٓا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهِ وَاِذَا مَسَّهُ
الشَّرُّ فَذُو دُعَٓاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ
اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾
سَنُرِيهِمْ اٰيَاتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَفِٓي اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ
اَنَّهُ الْحَقُّ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾
اَلَٓا اِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَٓاءِ رَبِّهِمْ اَلَٓا اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ﴿٥٤﴾

47. Kıyametin ne zaman kopacağını bilmek ancak Allah'a havale edilir. Onun bilgisi olmadıkça hiçbir meyve tomurcuğundan çıkmaz; hiçbir dişi, gebe kalmaz ve doğurmaz. Allah, onlara: "Nerede o Bana ortak koştuklarınız?" diye sesleneceği gün ise, onlar diyecekler ki: "Buna dair içimizden hiçbir şahit bulunmadığını Sana arzederiz."

48. Önceleri tapar oldukları varlıklar da, (o gün) kendilerine görünmez olacaklardır ve onlar, kurtulmak için kaçacak yerleri olmadığını anlayacaklardır.

49. Şu (nankör) insan, menfaat istemekten hiç usanmaz; kendisine bir kötülük dokunduğunda ise, hemen bezgin, umutsuz oluverir.

50. Hem de, ant olsun ki, ona (nankör insana) dokunan bir kötülükten sonra tarafımızdan ona bir rahmet tattıracak olsak, hiç şüphesiz diyecek ki: "Bu, benim hak-

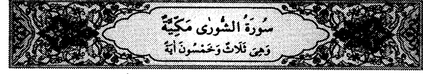
kımdır (bunu kendi gayretimle kazandım); kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Ant olsun ki, (kıyamet kopup) Rabb'ime döndürülecek olsam bile, kesenkes Onun katında benim için daha güzel şeyler olacaktır." İşte Biz, o küfre saplanmış olanlara yaptıklarını kesenkes haber vereceğiz ve pek ağır bir azaptan onlara kesenkes tattıracağız.

51. Bir de, Biz, şu (nankör) insana nimet verdik mi, o, şükürden yüz çevirir ve yan çizer; ona şer dokunduğu zaman ise, artık o, bol, bol dua sahibidir.

52. De ki: Gördünüz mü (baksanıza): Eğer bu (Kur'an) Allah katından gelmiş, sonra siz onu inkâr etmişseniz, (sizin gibi böyle haktan) uzak bir ayrılığa düşenlerden daha sapkın kim olabilir?

53. Biz, insanlara ufuklarda (Peygamber'in önceden bildirdiği gelecek olaylarda, ilmin gelişmesiyle ve yeni keşiflerin gerçekleşmesiyle, göklerde ve yerde meydana çıkacak harika nizamda) ve kendi nefislerinde (Mekke'de meydana gelecek olaylarda, Biyoloji ve Tıp ilimlerinin gelişmesiyle insan vücudunda meydana çıkacak harika sistemde) âyetlerimizi göstereceğiz ki, onun (Allah'ın buyruklarının, Tevhidin, Kur'an'ın, Elçisinin) hakkın ta kendisi olduğu onlar için kesin olarak belli olsun. Rabb'imin gerçekten her şeye şahit olması (sana vaatettiklerini mutlaka gerçekleştirecek olması, senin haline de, onların haline de muttali olması) sana yetmez mi? (Rabb'inin, insanların her şeyine muttali olması, günahlardan caydırıcı olarak yetmez mi?)

54. Haberiniz olsun ki, onlar, Rabb'lerine (yeniden diriltilip bedenî olarak) kavuşmak konusunda gerçekten büyük bir şüphe içindedirler. Haberiniz olsun ki, Allah, gerçekten her nesneyi (ilmi ve kudretiyle) kuşatmıştır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓ ۝١ عٓسٓقٓ ۝٢ كَذٰلِكَ يُوح۪ٓي اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكَۙ اللّٰهُ
الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ۝٣ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظ۪يمُ ۝٤ تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰٓئِكَةُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْاَرْضِۜ اَلَٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّح۪يمُ ۝٥ وَالَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَ اللّٰهُ حَف۪يظٌ
عَلَيْهِمْۘ وَمَٓا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَك۪يلٍ ۝٦ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ قُرْاٰنًا
عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ ف۪يهِۜ
فَر۪يقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَر۪يقٌ فِي السَّع۪يرِ ۝٧ وَلَوْ شَٓاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ
اُمَّةً وَاحِدَةً وَلٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَٓاءُ ف۪ي رَحْمَتِه۪ۜ وَالظَّالِمُونَ
مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَص۪يرٍ ۝٨ اَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِه۪ٓ اَوْلِيَٓاءَۚ
فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتٰىۘ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَد۪يرٌ ۝٩ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ ف۪يهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُٓ اِلَى اللّٰهِۜ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبّ۪ي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُۗ وَاِلَيْهِ اُن۪يبُ ۝١٠

ŞÛRÂ SÛRESİ: 42

Bu sûre, Mekke'de 69. sûre olarak nâzil olmuştu; 53 âyettir. Sûre, ismini 38. âyette geçen Şûrâ'dan almıştır. Şûrâ, danışma demektir. Anılan âyet, Müslüman'ların, işlerini aralarında danışarak yürüttüklerini bildirmektedir. Bu sûre, "Hâ. Mîm. Ayn. Sîn. Kaf" adıyla da anılmaktadır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1, 2. Hâ. Mîm, Ayn. Sîn. Kaf.

3. Azîz (Mutlak galip) ve Hakîm (hep hikmetli işler yapan) Allah, sana ve senden öncekilere (peygamberlere) işte böyle vahyediyordu.

4. Şu göklerdeki ve bu yerdeki her şey yalnız Allah'ındır. Yegâne Aliyy (yüceler yücesi) ve Azîm (ulular ulusu) de Odur.

5. (Allah'ın azametinden, Allah'a evlat

nisbet etmelerinden) neredeyse başlarının üstündeki şu gökler çatlayacak. (Onların, Allah'ın kızları dedikleri) melekler de, Rabb'lerini hamd ile (överek) tesbih (Kendisine yakışmayan bu tür sıfatlardan tenzih) ediyorlar ve yerdekiler için mağfiret diliyorlar (hayatlarının idamesi için, Tevhid imanı ve ihlâslı amel için sebep ve ortam hazırlıyorlar). Haberiniz olsun ki, Allah, gerçekten yegâne Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

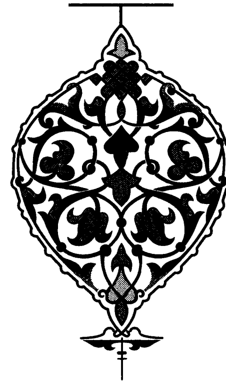
6. Allah'tan başka da veliler (koruyucu dostlar) edinenleri (müşrikleri) zaten Allah gözetlemektedir (onların hallerine ve işlerine göre kendilerini cezalandıracak); sen ise onlara vekil değilsin (sen yalnız uyarıcısın).

7. (Öncelikle) Ümmü'lkura (ana kent Mekke) ve onun çevresindekileri uyarasın, kendisinde (geleceğinde) hiçbir şüphe olmayan o Toplama Gününden (kıyametten) de korkutasın diye, işte sana böyle Arapça bir Kur'an vahyettik. Onlardan (uyarılanlardan) bir bölümü (hidâyete erenler) Cennette, bir bölümü (hidâyete ermeyenler) de çılgın alevli Cehennemde olacaktır.

8. Yine de eğer Allah, (icbârî olarak) dileseydi, onları (bütün insanları) bir tek millet (hak veya bâtıl bir tek dinin mensupları) yapardı. Ancak Allah (aklını, hür iradesini doğru kullananlardan) kimi dilerse onu rahmetinin içine alır. Zalimlere gelince, onların ne bir velisi (koruyucu dostu), ne de bir yardımcısı yoktur.

9. Yoksa onlar (Allah'a ortak koşanlar), Allah'tan başka da veliler (koruyucu dostlar) mi edindiler? Bilsinler ki, yegâne Veli (koruyucu dost) Allah'tır; ölüleri de ancak O, diriltir. Zaten O, her şeye Kaadirdir.

10. Siz, (dinî veya dünyevî) her hangi bir konuda (kâfirlerle) anlaşmazlığa düşecek olursanız, işte onun hükmü de, yalnız Allah'a mahsustur. (Bu dünyada da, öbür dünyada da Allah aranızda hükmedecektir. Yahut siz mü'minler, Kur'an'ın, manaları açık olmayan âyetleri hakkında anlaşmazlığa düşecek olursanız, bunu, manaları açık olan âyetlerle çözün.) (Sen, onlara de ki:) İşte Allah, benim yegâne Rabb'imdir. Ben yalnız Ona tevekkül ettim (güvendim, dayandım) ve (sorunlar karşısında) yalnız Ona yönelirim.

فَاطِرُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًاۚ يَذْرَؤُكُمْ فٖيهِۜ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌۚ وَهُوَ
السَّمٖيعُ الْبَصٖيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالٖيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَقْدِرُۜ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿١٢﴾ شَرَعَ
لَكُمْ مِنَ الدّٖينِ مَا وَصّٰى بِهٖ نُوحًا وَالَّذٖٓي اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ وَمَا
وَصَّيْنَا بِهٖٓ اِبْرٰهٖيمَ وَمُوسٰى وَعٖيسٰٓى اَنْ اَقٖيمُوا الدّٖينَ وَلَا
تَتَفَرَّقُوا فٖيهِۜ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكٖينَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلَيْهِۜ اَللّٰهُ يَجْتَبٖٓي
اِلَيْهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدٖٓي اِلَيْهِ مَنْ يُنٖيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُٓوا
اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْۜ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِنْ رَبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْۜ وَاِنَّ الَّذٖينَ اُورِثُوا
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفٖي شَكٍّ مِنْهُ مُرٖيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذٰلِكَ فَادْعُۚ
وَاسْتَقِمْ كَمَٓا اُمِرْتَۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْۚ وَقُلْ اٰمَنْتُ بِمَٓا
اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتَابٍۚ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ بَيْنَكُمْۜ اَللّٰهُ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْۜ لَنَٓا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْۜ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْۜ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَاۚ وَاِلَيْهِ الْمَصٖيرُۜ ﴿١٥﴾

11. Allah, şu gökleri ve bu yeri yoktan var edendir. O, size kendinizden (cinsinizden) eşler, sağmal hayvanlardan da (kendi cinslerinden) eşler (yahut sizin için sağmal hayvanlardan da sınıflar, yahut dişi ve erkek) var etmiştir. O, sizi böylelikle çoğaltıyor. Onun (Zatının ve sıfatlarının) benzeri (olan) hiçbir nesne yoktur ve O, yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi tamamıyla bilendir).

12. Şu göklerin ve bu yerin hazinelerinin (yağmur, bitki vs.nin) anahtarları yalnız Onundur. O, dilediğine rızkı bol verir; dilediğinin rızkını da kısar. Çünkü O, gerçekten her şeyi hakkıyla bilendir.

13. Allah, dinden (din olarak) Nuh'a tavsiye ettiğini (emrettiğini), sana da vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya da tavsiye ettiğimizi sizin için de din kılmıştır ki, o da şudur: "Bu dini (inançta Tevhidi ve hükümlerde adaleti) doğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin. Kendilerini davet ettiğin (Tevhid), Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah, dilediğini (aklını ve iradesini doğru kullananı) bunun (Tevhid dini) için seçer ve yalnız Kendisine yönelenleri hidâyete erdirir.

14. Onlar (eski ümmetler, Kitap Ehli), ancak kendilerine hak bilgi geldikten sonra, sadece aralarındaki düşmanlık (çekememezlik, yahut dünyalık talebi) yüzünden ayrılığa düştüler. Eğer Rabb'inin, (azaplarını,) belirlenmiş bir vakte erteleme sözü önceden geçmiş olmasaydı, aralarında mutlaka hüküm verilip iş bitirilirdi (cezaları verilirdi). Şüphesiz onlardan sonra kendilerine Kitap verilmiş olanlar (Yahudi'ler ile Hıristiyan'lar, yahut kendilerine Kur'an gelmiş olan müşrikler) de, onun (Kitapları, yahut Kur'an) hakkında kararsızlığa iten bir şüphe içindedirler.

15. İşte bundan (söylenenlerden, yahut sana verilmiş bu ilimden) dolayı sen, hemen (Tevhide) çağrıda bulun ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol; sakın, onların bâtıl arzularına uyma ve de ki: Ben, Allah'ın indirdiği bütün Kitaplara inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum. Allah, bizim de yegâne Rabb'imiz, sizin de yegâne Rabb'inizdir. Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz de sizedir. Aramızda tartışma (çekişme) yoktur. (Hak, apaçık ortaya çıktıktan sonra da bu denli inat etmenizden dolayı tartışma zemini kalmamıştır.) Allah, hepimizi bir araya toplayacak; son dönüş ancak Ona olacaktır.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ
دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾
اَللّٰهُ الَّذِي اَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ اَنَّهَا الْحَقُّ اَلَا
اِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ اَللّٰهُ
لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾
مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ
كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ
مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ
يَأْذَنْ بِهِ اللّٰهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَاِنَّ
الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ
مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاؤُنَ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

16. Çağrısına uyulduktan sonra (Allah'ın Tevhid dinine yapılan çağrı, insanlar tarafından kabul gördükten sonra, Allah, Elçisinin duasını kabul buyurup onu yardımıyla destekledikten sonra, bu peygamber gönderilmeden önce Kitap Ehli, gelecek peygamber vasıtasıyla müşriklere karşı büyük zafer kazanmayı umduktan sonra) Allah'ın bu dini hakkında tartışmaya girenlerin delilleri (Müslüman'ları dinlerinden döndürmek için uğraşanların çabaları) Rabb'leri katında boştur (sonuçsuzdur); hem de onlara büyük bir gazap ve onlar için çetin bir azap vardır.

17. Allah, Odur ki, Kitapları ve mizanı (dinî hükümleri, adaleti, teraziyi) hak olarak indirmiştir. Ne bilirsin, belki de kıyamet yakındır.

18. Kıyamete (bedenî dirilişe) inanmayanlar, (alay ederek) onun çarçabuk gelmesini isterler; inananlar ise, ondan titrerler ve onun hakkın ta kendisi olduğunu bilirler. Haberiniz olsun ki, kıyamet hakkında tartışanlar, hiç kuşkusuz haktan pek uzak bir sapkınlık içindedirler.

19. Allah, (dünyada mü'min, kâfir) bütün kulları için pek lütufkârdır; (hikmetinin gereği olarak) dilediğinin rızkını (dilediği gibi) verir. Zaten O, yegâne Kaviyy'dir (çok güçlüdür), Azîz'dir (mutlak galiptir).

20. Her kim, öbür dünya mahsûlünü (sevabını) istiyorsa, onun mahsûlünü arttırırız; her kim de, yalnız bu dünya mahsûlünü (kazancını) istiyorsa, ona da ondan bir şeyler veririz; öbür dünyada ise bir nasibi olmaz.

21. Yoksa onların (müşriklerin) birtakım (şeytan, put) ortakları var da, Allah'ın, dinden izin vermediği şeyleri (Allah'a ortak koşmayı, yeniden dirilişi inkâr etmeyi) onlara dinin hükümleri mi yapıyorlar? Eğer o hüküm (cezaların kıyamete ertelenmesi) sözü olmasaydı, elbette aralarında hükmolunup iş bitirilirdi. Gerçekten zalimler için pek acıklı bir azap vardır.

22. Sen, (kıyamet günü) o zalimlerin, ettiklerinden dolayı korkudan titrediklerini göreceksin. Zaten o korktukları başlarına gelecektir. İman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlar ise, Cennet bahçelerinde olacaklardır. Rabb'leri katında dileyecekleri her şey onlar için vardır. İşte bu, büyük lütfun ta kendisidir.

ذٰلِكَ الَّذٖى يُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِؕ
قُلْ لَٓا اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِى الْقُرْبٰىؕ وَمَنْ يَقْتَرِفْ
حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فٖيهَا حُسْنًاؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ اَمْ يَقُولُونَ
افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًاۚ فَاِنْ يَشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰى قَلْبِكَؕ وَيَمْحُ
اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهٖؕ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾
وَهُوَ الَّذٖى يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوا عَنِ السَّيِّـَٔاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَۙ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجٖيبُ الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزٖيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهٖؕ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدٖيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ
بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِى الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ
مَا يَشَٓاءُؕ اِنَّهُ بِعِبَادِهٖ خَبٖيرٌ بَصٖيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذٖى يُنَزِّلُ الْغَيْثَ
مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُؕ وَهُوَ الْوَلِىُّ الْحَمٖيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ
اٰيَاتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ فٖيهِمَا مِنْ دَٓابَّةٍؕ وَهُوَ
عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَٓاءُ قَدٖيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَٓا اَصَابَكُمْ مِنْ مُصٖيبَةٍ فَبِمَا
كَسَبَتْ اَيْدٖيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثٖيرٍؕ ﴿٣٠﴾ وَمَٓا اَنْتُمْ بِمُعْجِزٖينَ
فِى الْاَرْضِۚ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِىٍّ وَلَا نَصٖيرٍ ﴿٣١﴾

23. İşte bu, Allah'ın, iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapan kullarına müjdelediği hayattır. De ki: "Ben buna (size tebliğ ettiklerime) karşılık sizden, akraba arasındaki sevgiden (yahut Allah'a yaklaşma vesilesi olarak Allah ile Elçisini sevmenizden) başka hiçbir ücret istemiyorum." Ve her kim, güzel bir iş işleyecek olursa, onun mükâfatını fazlasıyla veririz. Çünkü Allah, gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Şekûr'dur (şükrün karşılığını hakkıyla verendir).

24. Ey Muhammed! Yoksa o kâfirler, (senin hakkında): "Allah'a karşı büyük bir yalan uydurdu" mu diyorlar? Oysaki Allah dileyecek olursa, senin kalbini mühürler (ona vahyi durdurur. Yahut bu kâfirlerin söylediklerine sabretmen için kalbine metanet verir). Ve Allah, (peygamberine indirdiği) sözleriyle, her bâtılı yok eder ve hakkı ortaya koyar. Çünkü Allah, bütün gönüllerde olanı gerçekten hakkıyla bilendir.

25. Ve Allah Odur ki, kullarının gerçek tövbesini kabul eder; (kul hakkı olmayan geçmiş) kötülükleri bağışlar ve bütün yaptıklarınızı bilir.

26. Hem de, Allah, (Tevhid imanıyla) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanların niyazlarını (ibadetlerini) kabul eder; (yahut onlar, Allah'ın çağrısına uyup buyruklarına boyun eğerler;) lütfundan onlara fazlasını da verir. Kâfirlere ise çok çetin bir azap vardır.

27. Ve eğer bütün kullarına rızkı bol, bol verseydi, mutlaka onlar yeryüzünde taşkınlık (birbirlerine haksızlık) ederlerdi. Ancak Allah, rızkı dilediği miktarda indirir (hikmetinin gereği ve kullarının maslahatine uygun olarak kimisini zengin ve kimisini de yoksul kılar). Çünkü O, gerçekten kulları hakkında Habîr'dir (bütün yaptıklarından hakkıyla haberdardır), Basîr'dir (her şeyi tamamıyla görendir).

28. Yine Allah, Odur ki, insanlar umutlarını kestikten sonra yağmuru indirir ve rahmetini yayar. Zaten O, yegâne Velî'dir (koruyucudur), Hamîd'dir (çok övülmeye layıktır).

29. Şu göklerin, bu yerin ve ikisinde üretip yaydığı bütün canlıların yaratılması da, Allah'ın (varlığının, sonsuz kudretinin) delillerindendir. Allah dilediği zaman bütün bunları bir araya toplamaya da Kaadirdir.

30. Başınıza gelen her musibet de, kendi ellerinizle işlediklerininiz yüzündendir. Yine de Allah, hatalarınızın çoğunu affeder.

31. Siz bu yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacak (hakkınızda hükmettiği musibetlerden kurtulacak) da değilsiniz ve Allah'tan başka ne bir koruyucu dostunuz, ne de bir yardımcınız yoktur.

وَمِنْ اٰيَاتِهِ الْجَوَارِ فِى الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ اِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرّٖيحَ
فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلٰى ظَهْرِهٖ اِنَّ فٖى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾
اَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَ يَعْفُ عَنْ كَثٖيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذٖينَ يُجَادِلُونَ فٖى
اٰيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَحٖيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا اُوتٖيتُمْ مِنْ شَیْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَاَبْقٰى لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾
وَالَّذٖينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَاِذَا مَا غَضِبُوا
هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذٖينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاَمْرُهُمْ شُورٰى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذٖينَ اِذَٓا
اَصَابَهُمُ الْبَغْىُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزٰٓؤُا سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا
فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمٖينَ ﴿٤٠﴾
وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبٖيلٍ ﴿٤١﴾
اِنَّمَا السَّبٖيلُ عَلَى الَّذٖينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَ يَبْغُونَ فِى الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ
ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِیٍّ مِنْ بَعْدِهٖ
وَتَرَى الظَّالِمٖينَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ مِنْ سَبٖيلٍ ﴿٤٤﴾

32. Denizde akıp giden, dağlar gibi gemiler de, Allah'ın (sonsuz kudretinin) delillerindendir.

33. Eğer Allah, dileyecek olsa, rüzgârı durduruverir de, o (yelkenli) gemiler, denizin üstünde durakalırlar. İşte bunda, çok sabreden, çok şükreden herkes için hiç şüphesiz büyük ibretler vardır.

34. Yahut Allah, (fırtına gönderir de) içindekilerin işlediklerinden dolayı (gemileri batırıp) onları helâk eder. Yine de birçoğunu affeder (kurtarır).

35. Hem de, (bunları gösterir ki,) âyetlerimizle uğraşıp duranlar, kendileri için, (Allah'ın azabından) hiçbir kaçacak yer olmadığını bilsinler.

36. Nihâyet size bir şey verilecekse, işte o, bu dünya hayatının geçici menfaatidir. Allah katında bulunanlar ise, daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Bunlar (Allah katında bulunan mükâfatlar) o kimseler içindir ki, onlar (Tevhid imanıyla) iman ederler ve yalnız Rabb'lerine güvenip dayanırlar.

37. Yine, onlar o kimselerdir ki, büyük günahlardan ve hayâsızlıklardan (hadd cezasını gerektiren günahlardan) kaçınırlar; öfkelendikleri zaman da onlar, bağışlarlar.

38. Yine, onlar o kimselerdir ki, Rabb'lerinin çağrısına uyarlar; namazı da kılarlar; işleri de aralarında danışma ile görülür; kendilerine verdiğimiz rızktan da (Allah yolunda) harcarlar.

39. Yine, onlar o kimselerdir ki, saldırıya (zorbalığa) uğradıkları zaman, (zilleti kabul etmeyip) karşılık verirler. (Yahut karşılık vermek kuvvet ve cesaretini kendilerinde bulurlar.)

40. (İntikam alınırken) Bir kötülüğün cezası da, ona denk olan bir kötülüktür. Ancak her kim, (düşmanını) bağışlayıp barışacak olursa, işte onun mükâfatı Allah'a âittir. Çünkü Allah gerçekten bütün zalimleri (önce zulmedenleri de, intikamda sınırı aşanları da) sevmez.

41. Her kim de, kendisine yapılan zulümden sonra hakkını alacak olursa, işte bu gibilerin aleyhine bir yol yoktur (ona karşı durulmaz).

42. Aleyhinde yol olan, ancak insanlara zulmeden ve yeryüzünde haksız olarak zorbalık yapanlar içindir. İşte pek acıklı bir azap onlar içindir.

43. Her kim de, sabredecek ve bağışlayacak olursa, işte bu, hiç kuşkusuz azim (sabır ve gayret) gerektiren ideal işlerdendir.

44. Allah, her kimi de (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bırakacak olursa, ondan sonra artık onun hiçbir velisi (koruyucu dostu) yoktur. O zalimler, azabı gördüklerinde de: "(Dünyaya) dönmeye bir yol var mı?" diyeceklerini göreceksin.

وَتَرٰيهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ
طَرْفٍ خَفِيٍّۜ وَقَالَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا
اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اَلَآ اِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ
مُقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ اَوْلِيَٓاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ
وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍۜ ﴿٤٦﴾ اِسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ
مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِۜ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَاٍ
يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوا فَمَٓا اَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًاۜ اِنْ عَلَيْكَ اِلَّا الْبَلَاغُۜ وَاِنَّٓا اِذَٓا اَذَقْنَا
الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَاۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدِيهِمْ فَاِنَّ الْاِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ
يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُۜ يَهَبُ لِمَنْ يَشَٓاءُ اِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَٓاءُ
الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَاِنَاثًاۚ وَيَجْعَلُ
مَنْ يَشَٓاءُ عَقِيمًاۜ اِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ
يُكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا اَوْ مِنْ وَرَٓائِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ
رَسُولًا فَيُوحِيَ بِاِذْنِهِ مَا يَشَٓاءُۜ اِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

45. Yine, onlar, zilletten başları eğik olarak (titrer vaziyette) ateşin karşısına getirilince, gizli, gizli (gözlerinin ucuyla) baktıklarını göreceksin. (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar da diyecekler ki: "Gerçek hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü kendilerine ve ailelerine yazık etmiş (kendilerini ve ailelerini sonsuz Cehennem azabına maruz bırakmış) olanlardır. Haberiniz olsun ki, zalimler (kâfirler) mutlaka temelli bir azap içinde olacaklardır.

46. Allah'tan başka kendilerine yardım edecek hiçbir koruyucu dostları da yoktur. Zaten Allah, (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) kimi sapkınlıkta bırakacak olursa, artık onun için hiçbir kurtuluş yolu yoktur.

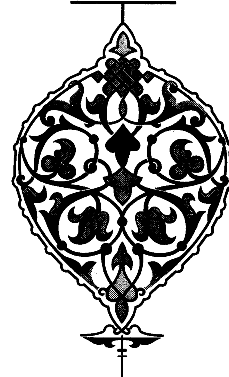
47. Geldikten sonra Allah tarafından geri çevrilmeyecek olan bir gün (yahut geri çevrilmesi imkânsız olan bir gün Allah'tan) gelmeden önce Rabb'inizin çağrısına uyun. O gün sizin için ne sığınacak bir yer, ne de (yaptıklarınızı) inkâr etmek imkânı olmayacaktır.

48. Artık eğer onlar yüz çevirecek olurlarsa, bil ki, Biz seni onların üzerine bekçi olarak göndermedik; sana düşen sadece duyurmaktır. Şu da gerçektir ki, Biz, şu insana katımızdan bir rahmet tattırdık mı, onunla şımarır; kendi elleriyle işledikleri yüzünden onlara bir kötülük çarptı mı, işte o zaman insan gerçekten pek nankördür.

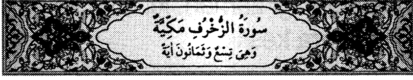
49. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Allah'ındır. O, dilediğini yaratır; dilediğine kız çocuklar, dilediğine de erkek çocuklar lütfeder.

50. Ya da Allah, dilediği insanlara erkek ve kız çocuklar olarak iki sınıftan da verir; dilediği kimseleri de kısır kılar. Çünkü Allah, gerçekten Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), her şeye Kaadirdir.

51. Allah'ın, (İbrahim'e olduğu gibi rüyada veya ilhâm şeklinde olan) bir çeşit vahiy (kalbe bildirilmesi) yoluyla, yahut (Musa'ya olduğu gibi) perde arkasından (Kendini göstermeden) veyahut (Muhammed'e olduğu gibi) bir elçi (Cebrâil) gönderip de, izniyle dilediğini vahyetmesinden başka bir insanla konuşması olamaz. Çünkü Allah, gerçekten Aliyy'dir (yüceler yücesidir), Hakîm'dir (bütün işleri hikmet üzerine kurandır).

وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَٓا اِلَيْكَ رُوحًا مِنْ اَمْرِنَاۜ مَا كُنْتَ تَدْر۪ي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْا۪يمَانُ وَلٰكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْد۪ي بِه۪ مَنْ نَشَٓاءُ مِنْ عِبَادِنَاۜ
وَاِنَّكَ لَتَهْد۪ٓي اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَق۪يمٍۙ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذ۪ي لَهُ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ اَلَٓا اِلَى اللّٰهِ تَص۪يرُ الْاُمُورُ ﴿٥٣﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓۚ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِۙ ﴿٢﴾ اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَۚ ﴿٣﴾ وَاِنَّهُ ف۪ٓي اُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَك۪يمٌۜ ﴿٤﴾ اَفَنَضْرِبُ
عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِف۪ينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ اَرْسَلْنَا
مِنْ نَبِيٍّ فِي الْاَوَّل۪ينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْت۪يهِمْ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا كَانُوا بِه۪
يَسْتَهْزِؤُ۫نَ ﴿٧﴾ فَاَهْلَكْنَٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضٰى مَثَلُ
الْاَوَّل۪ينَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَز۪يزُ الْعَل۪يمُۙ ﴿٩﴾ اَلَّذ۪ي جَعَلَ لَكُمُ
الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ ف۪يهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَۚ ﴿١٠﴾

52. Ey Muhammed! İşte Biz, böylece sana da buyruğumuz olan bir ruhu (kalplere hayat veren Kur'an'ı) vahyeyledik (yahut Cebrâil'i vahiy ile gönderdik). Sen bundan önce Kitabın da, Tevhid imanının da ne olduğunu bilmiyordun. Ancak Biz onu (Kitabı, imanı) büyük bir nur kıldık; kullarımızdan dilediğimizi onunla hidâyete erdiriyoruz. Zaten hiç kuşkusuz sen dosdoğru bir yolu gösteriyorsun.

53. O yol, şu göklerin ve bu yerin yegâne sahibi olan Allah'ın yoludur. Haberiniz olsun ki, bütün işler sonunda ancak Allah'a varır.

ZUHRUF SÛRESİ : 43

Bu sûre, Mekk'de 62. sûre olarak nâzil olmuştur; 89 âyettir. Zuhruf, dünyanın yaldızlı süs eşyası, ziyneti demektir. Bu sûrede, gerçek değer ölçüsünün, bu dünyalıklar olmayıp Tevhid imanı ile dürüstçe bir hayat olduğu anlatıldığı için, sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2, 3. Bu apaçık (yahut doğru yolu ve onun gereklerini açıklayan) Kitaba (Kur'an'a) ant olsun ki, aklınızı kullanıp anlayabilesiniz diye, Biz, onu Arapça bir Kur'an kılmışızdır.

4. Hiç kuşkusuz o (Kur'an, diğer Kutsal Kitaplar gibi), katımızda Ana Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) da mevcût olup pek yüce (şanı, diğer Kutsal Kitaplardan daha yüce) ve hikmet dolu (yahut hükümleri muhkem, kıyamete kadar bâki) bir Kitaptır.

5. Siz taşkın bir kavimsiniz diye artık sizi Kur'an'la uyarmaktan tamamıyla vaz mi geçelim?

6. Biz, sizden önceki milletlere de nice peygamber göndermişizdir.

7. Onlar, kendilerine gelen her peygamberle de mutlaka alay ediyorlardı.

8. İşte ondan dolayı Biz, güç olarak bunlardan daha çetin olan o milletleri yok ettik. Nitekim o eskilerin (ibret için) örnek kıssaları (âyetlerimizde) geçmiştir.

9. Ve ey Muhammed! Ant olsun ki, sen, o Allah'a ortak koşanlara: "Şu gökleri ve bu yeri kim yaratmıştır?" diye soracak olursan, hiç kuşkusuz onlar: "Onları Azîz (mutlak galip), Alîm (her şeyi hakkıyla bilen Allah) yaratmıştır" diyeceklerdir.

10. O Allah ki, yeryüzünü size bir çeşit beşik yapmış ve (istediğiniz yere,) doğru varasınız diye orada size yollar meydana getirmiştir.

وَالَّذ۪ي نَزَّلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً بِقَدَرٍۚ فَاَنْشَرْنَا بِه۪ بَلْدَةً مَيْتًاۚ
كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ (١١) وَالَّذ۪ي خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَۙ (١٢) لِتَسْتَوُ۫ا عَلٰى
ظُهُورِه۪ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ
الَّذ۪ي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِن۪ينَۙ (١٣) وَاِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ (١٤) وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِه۪ جُزْءًاۜ اِنَّ الْاِنْسَانَ
لَكَفُورٌ مُب۪ينٌۜ (١٥) اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَاَصْفٰيكُمْ
بِالْبَن۪ينَ (١٦) وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ
وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظ۪يمٌ (١٧) اَوَمَنْ يُنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ
فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُب۪ينٍ (١٨) وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذ۪ينَ هُمْ
عِبَادُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًاۜ اَشَهِدُوا خَلْقَهُمْۜ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ (١٩) وَقَالُوا لَوْ شَٓاءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنَاهُمْۜ
مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍۗ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُونَۜ (٢٠) اَمْ اٰتَيْنَاهُمْ
كِتَابًا مِنْ قَبْلِه۪ فَهُمْ بِه۪ مُسْتَمْسِكُونَ (٢١) بَلْ قَالُٓوا اِنَّا وَجَدْنَٓا
اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ (٢٢)

11. Yine O Allah ki, şu gökten ölçüsünce su indirdi de, Biz, onunla, (kuraklıktan) ölmüş bir memlekete (toprağa) hayat verdik. İşte siz de (diriltilip mezarlarınızdan) böyle çıkarılacaksınız.

12, 13, 14. Yine O Allah ki, bütün çiftleri yaratmıştır ve sizin için gemiden ve sağmal hayvanlardan bineceğiniz binekler yaratmıştır ki, onların sırtlarına yerleşesiniz; sonra yerleşince de Rabb'inizin nimetini anasınız ve şunu diyesiniz: "Bunu bizim hizmetimize veren Allah'ı tesbih ederiz (yüceleriz); yoksa biz buna güç yetiriciler değildik (onlarla baş edemezdik) ve hiç şüphesiz biz, Rabb'imize döneceğiz!"

15. Onlar (kâfirler) ise, Allah'ın kullarından bir kısmını (melekleri) Ondan bir parça (çocuk) kıldılar. Hiç şüphesiz şu insan, apaçık bir nankördür.

16. Yoksa Allah, yarattıklarından kızlar edindi de, (sizin kızlardan üstün gördüğünüz) oğulları size mi seçti?

17. Onlardan (müşriklerden) biri, Rahmân'a (dümyada rahmeti genl olan Allah'a) benzer (evlat) kıldığı (isnat ettiği) kız çocuğu ile müjdelendiği zaman, içi öfke ile dolarak yüzü kapkara kesilir.

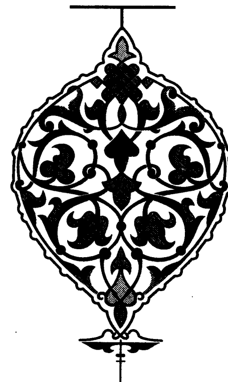
18. Yoksa o süs içinde yetiştirilip mücadelede (davada, dövüşte) kendini gösteremeyen (ve onlara göre eksik sayılan kızlar) mi (Allah'a isnat ediliyor)?

19. Bir de, onlar, Rahmân'ın kulları olan melekleri dişi saymışlardır. Acaba onlar, meleklerin yaratılmasına şahit mi oldular (ki, cinsiyetlerini bilsinler)? Onların (melekler hakkındaki) bu şahitlikleri yazılacak ve bundan sorguya çekileceklerdir.

20. Bir de, dediler ki: "Rahmân (Allah), dileseydi, biz o meleklere tapmazdık." Onların bu konuda hiç bilgileri yoktur; onlar yalnız yalan söylüyorlar.

21. Yoksa Biz kendilerine bundan (Kur'an'dan, iddialarından) önce bir kitap vermişiz de, onlar buna mı sarılıyorlar?

22. Hayır! Onlar: "Biz gerçekten atalarımızı bir din üzerinde bulduk; biz de onların izleri üzerinde gidiyoruz" dediler.

وَكَذٰلِكَ مَٓا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ ف۪ي قَرْيَةٍ مِنْ نَذ۪يرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَٓا اِنَّا
وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَاِنَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اَوَلَوْ
جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ اٰبَٓاءَكُمْ قَالُٓوا اِنَّا بِمَٓا
اُرْسِلْتُمْ بِه۪ كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ٓ اِنَّن۪ي بَرَٓاءٌ
مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ اِلَّا الَّذ۪ي فَطَرَن۪ي فَاِنَّهُ سَيَهْد۪ينِ ﴿٢٧﴾
وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً ف۪ي عَقِبِه۪ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾
بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ وَاٰبَٓاءَهُمْ حَتّٰى جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُب۪ينٌ ﴿٢٩﴾
وَلَمَّا جَٓاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ وَاِنَّا بِه۪ كَافِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوا
لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظ۪يمٍ ﴿٣١﴾
اَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَع۪يشَتَهُمْ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾
وَلَوْلَٓا اَنْ يَكُونَ النَّاسُ اُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ
بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

23. İşte böylece senden önce de Biz hangi kente bir uyarıcı göndermişsek, mutlaka oranın şımarık zenginleri şunu demişlerdir: "Biz gerçekten atalarımızı bir din üzerinde bulmuşuzdur; biz de kesinlikle onların izlerine uymaktayız."

24. Peygamberleri demişti ki (yahut sen de ki) : "Ya eğer ben size, atalarınızı üzerinde bulduğunuz dinden daha doğrusunu getirmişsem!.. (Yine mi onların izinden gideceksiniz?)" Onlar demişlerdi ki: "Biz, sizinle gönderilen dini kesinlikle inkâr ediyoruz."

25. Sonunda Biz de, onlardan intikam aldık. İşte bak, o (peygamberlerini) yalanlayanların sonu nice oldu!

26. Hani bir zaman İbrahim de, babasına ve kavmine demişti ki: "Ben sizin taptıklarınızdan kesinlikle uzağım (sizin taptıklarınızla hiçbir ilişiğim yoktur)."

27. "Ben yalnız beni yoktan var Edene taparım; çünkü O, mutlaka beni doğru yolda sabit kılacaktır (yahut doğru yolda daha fazlasını da bana gösterecektir)."

28. İbrahim Tevhid kelimesini kendisinden sonraki nesli arasında da payidar bir söz kılmıştır (her zaman onun neslinden Tevhid ehli olacaktır). Umulur ki, (şirk ehli, Tevhid ehlinin daveti ile hak dine) dönerler (yahut Mekke müşrikleri İslam'a dönerler).

29. Hayır! Ben bunları (Kureyş'i) ve atalarını, bu hak (Kur'an) ve onu açıklayan bir Elçi (Muhammed) gelinceye değin nimetler içinde yaşattım.

30. Kendilerine bu hak gelince de, onlar: "İşte bu, büyük bir büyüdür ve biz onu kesinlikle tanımayız." dediler.

31. Bir de, dediler ki: "Bu Kur'an, şu iki kentten (Mekke ile Tâif'ten) pek büyük (kodaman) bir adama indirilmeli değil miydi?"

32. Rabb'inin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Bu dünya hayatında onların geçimliklerini biz taksim etmişizdir. (Bu taksim bile, onların isteğine göre yapılmamışken, insan için en yüksek mertebe olan peygamberlik mi onların isteğine göre olacak!) Onların bir kısmını bir kısmına derecelerle üstün kıldık ki, birbirlerine iş gördürsünler (ve böylece dünya nizamı sağlanmış olsun. Yoksa zengin fazileti için zengin kılınmamış; yoksul da, insanî vasıflarda eksik olduğu için yoksul kılınmamıştır.) Rabb'inin rahmeti ise, onların biriktirdikleri servetten daha hayırlıdır.

33. Eğer şu (imanı zayıf olan bazı) insanların, (müşrik kodamanların olağanüstü zenginliğine imrenerek, onların etkisinde kalarak, onlarla) bir tek ümmet (dinin mensupları) haline gelmeleri ihtimalinden olmasaydı, (kâfirin dünyalığının bir değeri olmadığını, onu Allah'ın azabından kurtarmayacağını göstermek için) Rahmân'ın (Allah'ın) yegâne Tanrı olduğunu inkâr eden şu (kodaman) kâfirlerin evlerinin tavanlarını ve çıkacakları merdivenleri gümüşten kılardık. (Hayal edilebilecek her serveti onlara verirdik.)

وَلِبُيُوتِهِمْ اَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِؤُنَۙ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًاۜ
وَاِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَاۜ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ
لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
اَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَٓاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَلَمْتُمْ
اَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ
اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ
فَاِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَۙ ﴿٤١﴾ اَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَاِنَّا
عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِٓي اُوحِيَ اِلَيْكَۚ
اِنَّكَ عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَاِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَۚ وَسَوْفَ
تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَٓا اَجَعَلْنَا
مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ اٰلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى
بِاٰيَاتِنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۬ئِه۪ فَقَالَ اِنّ۪ي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾
فَلَمَّا جَٓاءَهُمْ بِاٰيَاتِنَٓا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

34. Evlerinin kapılarını ve üzerlerine yaslandıkları kerevetleri de (hep gümüşten kılardık).

35. Bunları altından da kılardık. (Yahut evlerine her türlü ziynet, bezenek de verirdik.) İşte bütün bunlar da, dünya hayatının geçici nimetlerinden başka bir şey değildir. Rabb'inin katında âhıret (Cennet) ise, takvâ sahipleri (Allah'a karşı aykırı davranmaktan sakınanlar) içindir.

36. Her kim de, Rahmân'ın (Allah'ın) zikrinden (Kur'an'dan) yüz çevirecek olursa, Biz, ona (isteği üzerine) bir şeytan musallat ederiz. Artık o şeytan, onun için yanından hiç ayrılmayan bir arkadaştır.

37. Ve hiç şüphesiz bu şeytanlar, onları doğru yoldan alıkoyarlar; onlar ise, şeytanları (yahut kendilerini) gerçekten doğru yolda sanırlar.

38. Sonunda o şeytan dostu Bize gelince (arkadaşı olan şeytana) diyecek ki: "Keşke seninle benim aramda doğu ile batı arası kadar uzaklık olsaydı! Vay, sen ne kötü arkadaşmışsın!"

39. Bugün pişmanlık size hiç fayda vermeyecektir. Çünkü siz zulmettiniz. Siz kesinlikle bu azapta ortaksınız.

40. Ey Muhammed! Yoksa sağırlara sen mi işittireceksin; yahut körleri ve apaçık sapkınlıkta olanları sen mi hidâyete erdireceksin?

41. Artık Biz (onları cezalandırmadan önce) seni gerçekten (dünyadan) götürecek olsak bile, mutlaka (bu dünyada ve öbür dünyada) onlardan intikam alacağız.

42. Yahut onlara vaatettiğimiz azabı sana mutlaka göstereceğiz. Çünkü şüphesiz Biz, onlara karşı Muktediriz.

43. Öyleyse sen, sana vahyedilenlere sımsıkı sarıl; çünkü şüphesiz sen, dosdoğru bir yoldasın.

44. Hem de, şüphesiz Kur'an, senin için de, kavmin için de büyük bir şereftir; hepiniz de ondan sorumlu tutulacaksınız.

45. Senden önce gönderdiğimiz Elçilerimize (ümmetlerine, din âlimlerine) sor: Rahman'dan (Allah'tan) başka da tapılacak tanrılar var etmiş miyiz? (Sorun bakalım, eski peygamberler de, Tevhidden başka bir şey tebliğ etmişler midir?)

46. Ant olsun ki, Biz, Musa'yı da âyetlerimizle Firavun'a ve onun erkânına göndermiştik de, Musa: "Ben gerçekten Âlemlerin Rabb'i'nin Elçisi'yim" demişti.

47. Nihâyet Musa, âyetlerimizi onlara getirince, onlar âyetlerimize gülüvermişlerdi.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ اٰيَةٍ اِلَّا هِيَ اَكْبَرُ مِنْ اُخْتِهَاۘ وَاَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَٓا اَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ
لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَۚ اِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادٰى
فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهٖ قَالَ يَا قَوْمِ اَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ
الْاَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِيۚ اَفَلَا تُبْصِرُونَۜ ﴿٥١﴾ اَمْ اَنَا۬ خَيْرٌ مِنْ هٰذَا
الَّذِي هُوَ مَهِينٌۙ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَٓا اُلْقِيَ عَلَيْهِ اَسْوِرَةٌ
مِنْ ذَهَبٍ اَوْ جَٓاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ
قَوْمَهُ فَاَطَاعُوهُۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّٓا
اٰسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنَاهُمْ اَجْمَعِينَۙ ﴿٥٥﴾
فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْاٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ
مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُٓوا ءَاٰلِهَتُنَا خَيْرٌ اَمْ هُوَۜ
مَا ضَرَبُوهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًاۜ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا
عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَن۪ٓي اِسْرَٓائِيلَۜ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَٓاءُ
لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلٰٓئِكَةً فِي الْاَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

48. Bizim onlara (Firavun ile kavmine) gösterdiğimiz her bir mucize, mutlaka bir öncekinden daha büyüktü. Küfürden dönsünler diye de Biz, onları azaba (kıtlık, sel baskınları, çekirge istilası gibi azaba) çarptık.

49. Onlar da, (azabı görünce), Musa'ya dediler ki: "Ey sihirbaz (büyük bilge)! Sana verdiği ahde göre (peygamberlik ahdine göre, duanı kabul etmek ahdine göre, hidâyete gelenden azabı kaldırmak ahdine göre, sana verdiği iman ve itaat ahdine göre), bizim için Rabb'ine dua et; çünkü (azabı bizden kaldırdığı takdirde) biz hiç şüphesiz hidâyete geleceğiz."

50. Bunun üzerine Biz azabı onlardan kaldırınca, hemen sözlerinden dönüverdiler.

51. Firavun da, (azabın kaldırılmasından sonra kavminin, Musa'ya iman etmesinden endişe ederek) kavmine seslenerek dedi ki: "Ey kavmim! Mısır hükümranlığı ve altından (sarayımın altından, bahçelerinin, arazilerinin içinden, emrimin altında) akıp giden şu ırmaklar (Nil kolları, kanalları) yalnız benim değil mi? Siz bunu görmüyor musunuz?"

52. "Yoksa ben, bir âciz (ve dilindeki pelteklikten dolayı) neredeyse söz söylemesini beceremeyecek durumda bulunan şu adamdan daha üstün değil miyim?"

53. "Öyleyse ona (hükümdarlık nişanesi olan) altın bilezikler verilmeli veya onunla beraber yardımcı (tasdikçi) melekler gelmeli değil miydi?"

54. Böylece Firavun, kavmini küçümsemişti (enayi yerine koymuştu); ama onlar kendisine boyun eğmişlerdi. Çünkü onlar gerçekten yoldan çıkmış bir güruh idi.

55. Nihâyet onlar, Bizi öfkelendirince, Biz de onlardan intikam almıştık; sonunda hepsini denizde boğmuştuk.

56. İşte böylece onları sonrakiler için (yok olmuş) bir selef ve ibret örneği kıldık.

57. Ey Muhammed! Meryem oğlu İsa, bir örnek olarak anlatılınca, ("Gerçekten siz ve Allah'tan başka taptığınız varlıklar Cehennem yakıtısınız." /Enbiyâ:98 âyeti üzerine seninle tartışmaya giren o kâfirin: "Allah'tan başka tapılanlar, Cehennemlik ise, kendisine tapılan Meryem Oğlu da Cehennemliktir" demesi üzerine) senin (müşrik) kavmin bundan hemen sevinç çığlıkları atıyorlar.

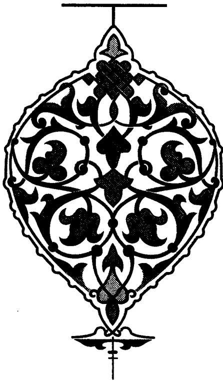
58. Hem de, dediler ki: "Sana göre, bizim tanrılarımız mı hayırlıdır, yoksa Meryem Oğlu mu?" (Biz, tanrılamızın da, Meryem Oğlu ile beraber olmasına razıyız, dediler.) Onların bunu sana ileri sürmeleri, (hakkın anlaşılması için değil,) yalnız tar-

tışmak içindi. Hayır! Onlar çok tartışmacı bir güruhtur.

59. Meryem oğlu İsa, sadece, kendisine nimet verdiğimiz ve kendisini İsrail Oğulları için olağanüstü bir örnek kıldığımız bir kuldur.

60. Eğer Biz dileseydik, elbette yeryüzünde sizin yerinize (yahut sizden) melekler meydana getirirdik; onlar sizin yerinize geçerdi.

(57) Peygamber'imiz ile bunu tartışıp Meryem oğlu İsa örneğini veren, müşrik şâir İbni Zeba'rî'dir. Şöyle ki: Bu müşrik, "Gerçekten siz ve Allah'tan başka taptığınız şeyler, Cehennem yakıtısınız." (Enbiyâ:98) âyeti hakkında tartışmaya giriyor ve Peygamber'imize: "Bu, yalnız bizim tanrılarımız için mi, yoksa diğer ümmetler için de geçerli mi?" diye soruyor. Peygamber'imiz de: "Bu, sizin ile tanrılarınız için de, bütün ümmetler için de geçerlidir" buyuruyor. O zaman bu müşrik: "Kâbe'nin Rabb'ine yemin olsun ki, seni mağlup ettim. Pekiyi, Hıristiyan'lar, Mesîh'e tapıyorlar mı? Yahudi'ler de, Uzeyr'e tapıyorlar mı? Melih Oğulları da, meleklere tapıyorlar mı? Eğer bütün bunlar Cehennemde iseler, biz ve tanrılarımız da, onlarla beraber olmaya razıyız!" diyor. İşte o zaman müşrikler, sevinç çığlıkları ve kahkahalar atıyorlar. Oysaki o müşrik şâir ile diğer müşrikler, büyük bir cehâlet örneğini göstermişlerdi. Çünkü âyetin Arapça metininde zikredilen "Mâ" (şeyler) harfi, akıl sahibi olmayan varlıkları ifade etmektedir; akıl sahipleri için ise "Men (kim)" harfi kullanılmaktadır. Yani âyette kastedilen, putlardır.

وَاِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هٰذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ (٦١) وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ اِنَّهُ
لَكُمْ عَدُوٌّ مُبٖينٌ (٦٢) وَلَمَّا جَاءَ عٖيسٰى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ
قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذٖى تَخْتَلِفُونَ
فٖيهِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطٖيعُونِ (٦٣) اِنَّ اللّٰهَ هُوَ رَبّٖى وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقٖيمٌ (٦٤) فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ
مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذٖينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ اَلٖيمٍ (٦٥)
هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ (٦٦) اَلْاَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلَّا
الْمُتَّقٖينَ (٦٧) يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ (٦٨)
اَلَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاٰيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمٖينَ (٦٩) اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ
وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ (٧٠) يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَاَكْوَابٍ
وَفٖيهَا مَا تَشْتَهٖيهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ وَاَنْتُمْ فٖيهَا خَالِدُونَ (٧١)
وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتٖى اُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٧٢)
لَكُمْ فٖيهَا فَاكِهَةٌ كَثٖيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ (٧٣)

61. Ve şüphesiz Meryem oğlu İsa, (yahut Kur'an) kıyametin bilgisidir. (İsa'nın dünyaya gelmesi, yahut fizik veya zihniyet olarak tekrar gelişi, kıyametin yakın olduğunu bildirir. Yahut İsa'nın, ölüleri diriltmesi, kıyamet günü insanların tekrar dirilmelerinin izahıdır. Yahut Kur'an, kıyametin ne olduğunu anlatmaktadır.) Öyleyse sakın, kıyametten şüphe etmeyin ve Bana (peygamberime) uyun. İşte bu, dosdoğru bir yoldur.

62. Hem de, sakın, şeytan sizi doğru yoldan alıkoymasın. Çünkü o, gerçekten sizin için apaçık bir düşmandır.

63. İsa da, o açık delilleri (mucizeleri, İncil âyetlerini) getirince, demişti ki: "Gerçekten ben size bu hikmeti (İncil'i) getirdim. Bir de, hakkında ayrılığa düştüğünüz şeylerin bir kısmını (din işlerini) açıklamak için geldim. Artık Allah'tan (Onun buyruklarına karşı gelmekten) sakının ve bana itaat edin."

64. "Çünkü şüphesiz Allah, benim de yegâne Rabb'imdir; sizin de yegâne Rabb'inizdir. Öyleyse yalnız Ona tapın. İşte bu, dosdoğru bir yoldur."

65. Sonra onların (Hıristiyan'ların) içinden çıkan fırkalar, (İsa'nın, Allah'ın kulu ve Elçisi, ya da Allah'ın oğlu, ya da üç tanrıdan biri veya Tanrının kendisi olduğu inançlarında) anlaşmazlığa düştüler. İşte o pek acıklı bir günün azabından vay o zalimlerin haline!

66. Onlar, kendilerinin haberi olmadan kıyametin kendilerine ansızın gelip çatmasından başka bir şey beklemiyorlar.

67. O gün takvâ sahipleri (Allah'a karşı aykırılıklardan sakınanlar) dışında canciğer dostlar bile birbirlerine düşman kesilir.

68, 69. (O gün takvâ sahiplerine şöyle seslenilecek:) "Ey âyetlerimize inanmış ve Müslüman (Allah'a teslim) olmuş kullarım! Bugün sizin için hiçbir korku yoktur; siz kaygılanacak da değilsiniz."

70. "Siz eşlerinizle birlikte sevinçli, ikramlı olarak girin şu Cennete!"

71. Onlara altın tepsilerle (yemekler) ve altın kadehlerle (şarap'lar) dolaştırılır (servis edilir) ve orada canlarının istediği ve gözlerinin hoşlandığı her şey var. Ve kendilerine şöyle denilecek: "Siz hep burada kalacaksınız."

72. Ve işte yaptıklarınıza karşılık vâris kılındığınız Cennet budur."

73. "Burada sizin için pek çok meyveler vardır; onlardan yersiniz."

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾
وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ ﴿٧٧﴾
لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا
مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا
لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ﴿٨١﴾
سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ
يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي
فِي السَّمَاءِ إِلَٰهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَٰهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾
وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ
عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾
وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾
وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾
فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

74. Şüphesiz o büyük mücrimler (kâfirler), Cehennem azabında temelli kalacaklardır.

75. Bu azap, onlardan hiç hafifletilmeyecek ve onlar azapta umutsuz bir halde olacaklardır.

76. Zaten Biz, onlara zulmetmedik; ancak onlar, zalimlerin ta kendileri idiler.

77. Ve onlar (Cehennem yarânı, Cehennemin baş muhafızına): "Ey Mâlik! Rabb'in, bizim canımızı alsın (da kurtulalım)!" diye seslenecekler. Mâlik de: "Siz kesinlikle hep böyle (azapta) kalacaksınız !" diyecek.

78. Ant olsun ki, Biz, size (Mekke halkına peygamber göndermek ve Kur'an indirmekle) gerçekten hakkı getirdik; ancak çoğunuz haktan hoşlanmıyorsunuz.

79. Yoksa onlar (müşrikler), bir işe (peygambere karşı bir şer planı kurmaya) kesin karar mı verdiler? İşte Biz de, (onların şer planını boşa çıkarmakta) kesinlikle kararlıyız.

80. Yoksa onlar, kendilerinin sırlarını ve gizli, gizli konuşmalarını Bizim gerçekten işitmediğimizi mi sanıyorlar? Hayır! Yanlarındaki elçilerimiz de (Hafaza meleklerimiz o gizli, gizli konuştuklarını) yazıyorlar.

81. De ki: "Eğer Rahman (olan Allah) için bir çocuk olsaydı, işte ben, Ona tapanların ilki olurdum. (Yahut eğer sizin bâtıl iddianıza göre, Allah için bir çocuk olsa da, işte ben, Mekkeliler içinde yalnız Allah'a tapanların ilkiyim.)"

82. Şu göklerin, bu yerin Rabb'i, Arş'ın Rabb'i olan Allah, onların yakıştırmalarından tamamen münezzehtir.

83. Artık sen onları bırak; kendilerine vaatolunan günlerine kavuşuncaya değin boş hayatlarına dalsınlar ve oynayıp (oyalanıp) dursunlar.

84. Ve Allah, Odur ki, şu gökte de yegâne Tanrıdır; bu yerde de yegâne Tanrıdır ve O, yegâne Hakîm'dir (her işi hikmetle yapandır), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

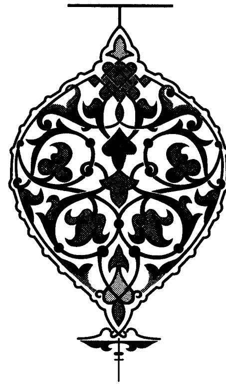
85. Ve mübarektir (azametlidir) O Allah ki, şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin hükümranlığı yalnız Kendisinindir; kıyamet vaktinin bilgisi de yalnız Onun katındadır ve siz (sonunda) Ona döndürüleceksiniz.

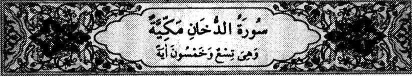
86. Onların (müşriklerin) Allah'tan başka da yalvardıkları varlıklar da, kendilerine şefaat edemezler; ancak bilerek hakka (Tevhide) şahitlik edenler (melekler, İsa, Uzeyr, kendilerine tapanlardan beri/ arı olduklarını söyleyeceklerdir).

87. Hem de, ant olsun ki, onlara (müşriklere) kendilerini kimin yarattığını soracak olsan, hiç şüphesiz: "Allah!.." diyeceklerdir. Öyleyse (haktan) nasıl çeviriliyorlar!

88. Ve (Peygamber, Rabb'ine şikâyet anlamında) dedi ki: "Ya Rabb'i! Şunlar, gerçekten iman etmeyen bir güruhtur."

89. (Allah buyurdu ki:) Öyleyse (şimdilik) onları davet etmekten vazgeç ve :"Selam!.." de! (Benin size karşı tutumum, barış içinde mütârekedir). İşte onlar yakında bileceklerdir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِۙ ﴿٢﴾ اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ ف۪ي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ
اِنَّا كُنَّا مُنْذِر۪ينَ ﴿٣﴾ ف۪يهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَك۪يمٍۙ ﴿٤﴾ اَمْرًا مِنْ عِنْدِنَاۜ
اِنَّا كُنَّا مُرْسِل۪ينَۚ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَۜ اِنَّهُ هُوَ السَّم۪يعُ الْعَل۪يمُۙ ﴿٦﴾
رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۢ اِنْ كُنْتُمْ مُوقِن۪ينَ ﴿٧﴾
لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْي۪ي وَيُم۪يتُۜ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَٓائِكُمُ الْاَوَّل۪ينَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ
ف۪ي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَٓاءُ بِدُخَانٍ
مُب۪ينٍۙ ﴿١٠﴾ يَغْشَى النَّاسَۜ هٰذَا عَذَابٌ اَل۪يمٌ ﴿١١﴾ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا
الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَٓاءَهُمْ رَسُولٌ
مُب۪ينٌۙ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌۢ ﴿١٤﴾
اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَل۪يلًا اِنَّكُمْ عَٓائِدُونَۢ ﴿١٥﴾ يَوْمَ نَبْطِشُ
الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰىۚ اِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ
وَجَٓاءَهُمْ رَسُولٌ كَر۪يمٌۙ ﴿١٧﴾ اَنْ اَدُّٓوا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِۜ اِنّ۪ي لَكُمْ رَسُولٌ اَم۪ينٌۙ ﴿١٨﴾

DUHAN SÛRESİ: 44

Duhan sûresi, Mekke'de 63. sûre olarak nâzil olmuştur; 59 âyettir. Duhan, duman anlamındadır. Sûre, bu adını 10. âyette geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2, 3. Şu apaçık (açıklayıcı) olan Kitaba ant olsun ki, Biz, gerçekten onu (Kur'an'ı) mübarek bir gecede (Kadir gecesinde) indirdik. Çünkü şüphesiz Biz, (onunla insanları) uyarmaktayız.

4, 5, 6. Her hikmetli (doğru ve faydalı) işe katımızdan bir fermanla o gecede (o gecede inmeye başlayan vahiy ile) hükmedilir. Çünkü Biz, gerçekten Rabb'inin bir rahmeti olarak peygamberler (vasıtasıyla vahiy) göndermekteyiz. Zira Rabb'in yegâne Semî'dir (her şeyi hakkıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

7. O, şu göklerin, bu yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabb'idir. Eğer buna kesin olarak inanıyorsanız. (Muhammed'in de Allah'ın Elçisi olduğuna kesin olarak inanın. Yahut eğer bilginiz, ikrarınız kesin ise, bunu böylece bilin.)

8. Ondan başka hiçbir tanrı yoktur; O, hayat verir ve O, öldürür. O, sizin de yegâne Rabb'inizdir; eski atalarınızın da yegâne Rabb'idir.

9. Hayır! Onlar (bu konuda kesin iman sahibi olmayıp) büyük bir şüphe içinde oyalanıyorlar. (Onlar, yeniden diriliş hakkında büyük bir şüphe içinde olup seninle/Muhammed'le alay ediyorlar.)

10. Artık sen, şu göğün, açık (yoğun) bir dumanı getireceği günü bekle. (O sıkıntılı va açlık gününü bekle ki, insanlar görme eksikliğinden dolayı gökyüzünü dumanlı görür. Yahut kıtlık yıllarında yağmur az ve toz duman çok olduğu için gündüzleri de hava kararmaktadır. Yahut Arap'lar baskın şerre, belaya duman diyorlar. Yahut kıyamet gününden önce kıyametin ilk alâmeti olarak meydana gelecek dumandır.)

11. O duman, insanları bürüyecek. Onlar (Mekke müşrikleri, yahut o günkü insanlar diyecekler ki:) "İşte bu, pek acıklı bir azaptır."

12. "Ey Rabb'imiz! Bu azabı bizden kaldır; çünkü biz gerçekten mü'minler olacağız (Peygambere ve onun getirdiklerine inananlar olacağız)."

13, 14. Onlar için öğüt almak nerede! (O azap gelince, artık imanlarının bir faydası olmayacak.) Oysaki kendilerine hakkı

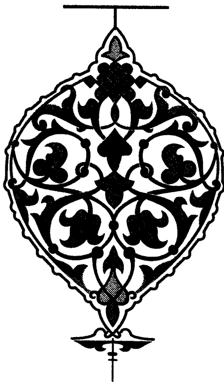
açıklayan bir Elçi gelmişti; sonra ondan yüz çevirmişler ve: "Bu adam, (Kur'an, bazı insanlar tarafından kendisine) öğretilmiş bir delidir" demişlerdi.

15. Biz bu azabı (kıtlığı, dumanı mutlaka biraz (yahut bir süre) kaldıracağız; ama siz (ondan sonra bu halinizi unutup yine eski azgınlığınıza, küfürdeki ısrarınıza) muhakkak döneceksiniz. (Yahut kıyametin ilk alâmeti olan duman gelince, kâfirler sızlanıp yalvarmaya başlarlar ve: "Ey Rabb'imiz! Bu azabı bizden kaldır; biz gerçek mü'min olacağız!" diyecekler. Allah da kırk gün sonra o azabı kaldıracak; ama onlar yine eski hallerine dönecekler.)

16. O pek büyük yakalayışla yakalayacağımız gün (Bedir savaşı günü, kıyamet günü), mutlaka Biz intikam alacağız.

17. Ant olsun ki, bunlardan önce Biz, Firavun kavmini de sınamıştık. Onlara da pek şerefli bir Elçi (peygamber) gelmişti.

18. (O peygamber, kendilerine demişti ki:) "Ey Allah'ın kulları! Allah'ın hakkını (iman davetinin kabulünü) bana verin. (Yahut şu Allah'ın kullarını, İsrail Oğulları'nı benimle beraber gönderin.) Çünkü ben gerçekten size gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim."

وَاَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللّٰهِۚ اِنّ۪ٓي اٰت۪يكُمْ بِسُلْطَانٍ مُب۪ينٍۚ ﴿١٩﴾
وَاِنّ۪ي عُذْتُ بِرَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُونِۘ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا ل۪ي
فَاعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهُٓ اَنَّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاَسْرِ
بِعِبَاد۪ي لَيْلًا اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَۙ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًاۜ اِنَّهُمْ
جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ ﴿٢٥﴾
وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَر۪يمٍۙ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا ف۪يهَا فَاكِه۪ينَۙ ﴿٢٧﴾
كَذٰلِكَ۠ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اٰخَر۪ينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَٓاءُ
وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَر۪ينَ۟ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَن۪ٓي اِسْرَٓاء۪يلَ
مِنَ الْعَذَابِ الْمُه۪ينِۙ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَۜ اِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِف۪ينَ ﴿٣١﴾
وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَم۪ينَۚ ﴿٣٢﴾ وَاٰتَيْنَاهُمْ مِنَ الْاٰيَاتِ
مَا ف۪يهِ بَلٰٓؤٌا مُب۪ينٌ ﴿٣٣﴾ اِنَّ هٰٓؤُ۬لَٓاءِ لَيَقُولُونَۙ ﴿٣٤﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا مَوْتَتُنَا
الْاُو۫لٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَر۪ينَ ﴿٣٥﴾ فَاْتُوا بِاٰبَٓائِنَٓا اِنْ كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٣٦﴾
اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍۙ وَالَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْۜ اَهْلَكْنَاهُمْۘ اِنَّهُمْ
كَانُوا مُجْرِم۪ينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَاعِب۪ينَ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَٓا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

19. "Sakın, Allah'a karşı kibirlik de taslamayın (Onun vahyini ve peygamberini hafife almayın). Çünkü ben gerçekten size apaçık bir kesin delil getiriyorum."

20. "Ve ben, beni taşlamanızdan (beni öldürmenizden, bana eziyet ve hakaret etmenizden) benim de, sizin de Rabb'iniz olan Allah'a sığınmışımdır."

21. "Eğer bana inanmayacaksanız da, hiç olmazsa beni kendi halime bırakın!"

22. Nihâyet Musa: "Bunlar gerçekten mücrim (müşrik) bir güruhtur!" diye Rabb'ine niyazda bulundu.

23. (Allah buyurdu ki:) "Pekiyi, sen kullarımı geceleyin yola çıkar! Çünkü siz, mutlaka takip edileceksiniz."

24. "Sen, (denizden geçtikten sonra da kapanması için asânla vurma;) denizi olduğu gibi açık bırak (ki, onlar da sizi takip

etsinler). Çünkü onlar mutlaka boğulacak bir ordudur."

25, 26, 27. Onlar (boğulan Firavun ve askerleri) geride (Mısır'da) nice bağlar-bahçeler, pınarlar, ekinler, muhteşem konaklar, zevkü sefasını sürdükleri nice nimetler bırakmışlardı.

28. İşte böylece Biz de, bütün onları başka bir topluma miras bırakmıştık.

29. Onlar için ne şu gök ağladı; ne de bu yer ağladı; onlara mühlet de verilmedi.

30. Ve ant olsun ki, Biz, İsrail Oğulları'nı o alçaltıcı azaptan (erkeklerinin köle yapılıp oğullarının öldürülmesinden) kurtardık.

31. Onları Firavun'un zulmünden kurtardık. Çünkü o, gerçekten bir zorba idi; azgınlıkta çok aşırı gidenlerden idi.

32. Yine ant olsun ki, Biz, hallerini bilerek İsrail Oğulları'na , o zamanki milletlerden üstünlük verdik.

33. Biz, onlara, içinde apaçık bir nimet (imtihan) bulunan (denizin yarılması, bulutların onların üstünde gölge yapması, kudret helvası, bıldırcın kuşları gibi) mucizeler de vermiştik.

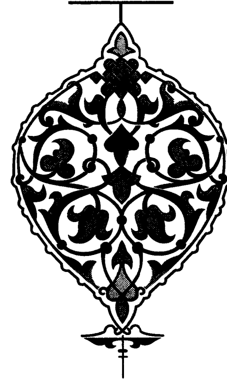
34, 35. İşte bunlar (Saadukî fırkasından olan Medine ve çevresindeki Yahudi'ler, bedenî dirilişi inkâr ederek) hiç şüphesiz diyorlar ki: "Hayatın sonu ilk ölümümüzden ibarettir ve biz (beden olarak) bir daha diriltilecek değiliz."

36. "Eğer doğru sözlü kimseler iseniz, haydin, eski atalarımızı getirin."

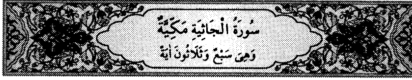
37. Bunlar mı hayırlı, yoksa Tübbba' (Yemen hükümdarı) kavmi ile onlardan öncekiler mi? Biz, onları yok ettik. Çünkü onlar gerçekten mücrim (günahkâr müşrik) idiler.

38. Biz, şu gökleri, bu yeri ve ikisi arasında bulunanları oyun ve oyuncak olarak yaratmadık.

39. Biz onları ancak hak (hikmet) ile (sonsuz kudretimizi, yegâne Tanrı olduğumuzu göstermek, iman ile itaat, yeniden diriliş ve hesap için) yaratmışızdır. Ancak bu insanların birçoğu bilmiyorlar.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى
عَنْ مَوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ اِلَّا مَنْ رَحِمَ اللّٰهُ اِنَّهُ
هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْاَثِيمِ ﴿٤٤﴾
كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ
فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَٓاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَاْسِهِ مِنْ عَذَابِ
الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ
بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ اَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا
بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ
الْاُولٰى وَوَقٰيهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ
ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

40. Şüphesiz ayırma (hakkı bâtıldan, kişiyi akrabalarından ayırma, kullar arasında hükmetme) günü, hepsinin buluşma vaktidir.

41. O gün dost, dostunun azabından en ufak bir şey kaldıramaz; kendisine de yardım olunacak değildir.

42. Ancak Allah'ın merhamet ettiği mü'minler başka. Çünkü Allah gerçekten yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

43, 44. Gerçek şu ki, zakkum ağacı, (Cehennemde) günahkârların (kâfirlerin) yemeğidir.

45, 46. Zakkum, Cehennem yarânının karnında maden eriği (yahut zeytinyağının kara tortusu) gibi, kaynar suyun kaynaması gibi kaynar.

47. (Allah, Cehennem Zebanilerine şöyle emreder:) Onu tutun da, sürükleye, sürükleye Cehennemin ta ortasına atın.

48. Sonra başına o kaynar su azabından (azap olarak o kaynar suyu) dökün.

49. (Ve deyin ki:) "Haydi, tat, bakalım! Hani, gerçekten sen, evet sen (kendi hayalinde) çok güçlü, pek şerefli bir kişi idin."

50. "İşte bu, şüphelenip durduğunuz gerçeğin kendisidir."

51. Şüphesiz takvâ sahipleri (Allah'a karşı aykırılıklardan sakınmış olanlar), güvenli bir makamdadırlar.

52. Onlar, bahçelerde ve pınarların başlarındadırlar.

53. Onlar, ince ipekten ve parlak atlastan giyecekler; karşı karşıya oturacaklardır.

54. İşte böyle olacaktır. Hem de, Biz onları iri gözlü (ceylan gözlü) Hûrîlerle (beyaz tenli kadınlarla) evlendireceğiz.

55. Orada güven içinde her türlü meyveden isteyebileceklerdir.

56. Onlar (dünyada) tatmış oldukları ilk ölümden başka orada ölüm tatmayacaklardır ve Allah, onları Cehennem azabından koruyacaktır.

57. (Bütün bunlar, amelleriyle hak ettikleri için değil,) senin Rabb'inin büyük bir lütfu olarak verilecektir. İşte bu, pek büyük saadetin ta kendisidir.

58. Ey Muhammed! İşte anlayıp öğüt alsınlar diye Biz, onu (Kur'an'ı) senin dilinle indirip anlaşılmasını kolaylaştırmış olduk.

59. Artık sen, (onların başlarına gelecekleri) bekle. Çünkü onlar gerçekten (senin başına bir şey gelmesini) beklemektedirler.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْحَك۪يمِ ﴿٢﴾ اِنَّ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
لَاٰيَاتٍ لِلْمُؤْمِن۪ينَ ﴿٣﴾ وَف۪ي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَٓابَّةٍ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ
رِزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْر۪يفِ الرِّيَاحِ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّۚ فَبِاَيِّ حَد۪يثٍ بَعْدَ اللّٰهِ
وَاٰيَاتِه۪ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اَث۪يمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُتْلٰى
عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَاۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَل۪يمٍ ﴿٨﴾
وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْـًٔا اتَّخَذَهَا هُزُوًاۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُه۪ينٌ
﴿٩﴾ مِنْ وَرَٓائِهِمْ جَهَنَّمُۚ وَلَا يُغْن۪ي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْـًٔا وَلَا
مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَٓاءَۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظ۪يمٌ ﴿١٠﴾ هٰذَا
هُدًىۚ وَالَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَل۪يمٌ ﴿١١﴾
اَللّٰهُ الَّذ۪ي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ ف۪يهِ بِاَمْرِه۪ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِه۪ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَۚ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا
فِي الْاَرْضِ جَم۪يعًا مِنْهُۜ اِنَّ ف۪ي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

CASİYE SÛRESİ: 45

Bu sûre, Mekke'de 64. sûre olarak nâzil olmuştur; 37 âyettir. Câsiye, diz çöken anlamındadır. Sûre, bu ismini, 28. âyette geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2. Bu Kitabın (Kur'an'ın) indirilmesi, Azîz (mutlak galip), Hakîm (her işinde hikmet gözeten) Allah katındandır.

3. Hiç kuşkusuz şu göklerde ve bu yerde Tevhid imanına sahip olanlar için (Allah'ın varlığnı, Onun yegâne Tanrı olduğunu, aracı tanrılar olmadığını ve Onun sonsuz kudretini gösteren) birçok büyük belgeler vardır.

4. Sizin yaratılışınızda da, Allah'ın yeryüzünde yaratıp yaydığı canlılarda da kesin inanan bir toplum için birçok büyük belgeler vardır.

5. Gece ile gündüzün değişik olmasında da, Allah'ın şu gökten rızk (sebebi) olan yağmuru indirip de, ölümünden (kupkuru kalmasından) sonra bu yeryüzüne onunla hayat vermesinde de, rüzgârları değişik yönlerde (ve değişik sıcaklıkta) estirmesinde de, aklını kullanan bir toplum için birçok büyük belgeler vardır.

6. İşte bunlar, Allah'ın âyetleridir (belgeleridir); onları sana dosdoğru olarak okuyoruz. Artık onlar, Allah'ın sözlerinden (Kur'an'dan) ve âyetlerinden (delillerinden) sonra hangi söze inanacaklar?

7. Yalancı ve günahkâr her kişinin vay haline!

8. Böylesi olan, kendisine okunan Allah'ın âyetlerini işitir; sonra da işitmemiş gibi büyüklük taslayarak (küfründe, günahlarında) direnir. İşte ona pek acıklı bir azabı müjdele.

9. Yine böylesi olan, âyetlerimizden bir parçasını öğrendiği zaman, onu alaya alır. İşte perişan edici bir azap böyleleri içindir.

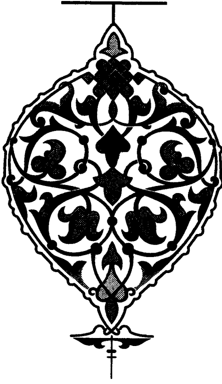
10. Onların ötesinde (önlerinde) Cehennem vardır. Ne kazandıkları, ne de Allah'tan başka da edindikleri veliler (koruyucu dostlar), kendilerine hiçbir fayda vermeyecektir ve onlar için pek büyük bir azap vardır.

11. İşte doğru yolu gösterecek olan bu Kur'an'dır. Rabb'lerinin âyetlerini inkâr edenlere gelince, onlar için dayanılmaz iğrenç bir azap vardır.

12. Allah Odur ki, buyruğuyala üstünde gemilerin akıp gitmesi için, lütfu kereminden verdiği rızkı aramanız için ve şükredesiniz diye, denizi sizin emrinize vermiştir.

13. Allah, şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsini Kendi katından sizin emrinize vermiştir. Çünkü bütün bunlarda iyice düşünen bir toplum için hiç kuşkusuz birçok büyük ibretler vardır.

قُلْ لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذٖينَ لَا يَرْجُونَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ
قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ
وَمَنْ اَسَٓاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ
اٰتَيْنَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمٖينَ ﴿١٦﴾ وَاٰتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ
مِنَ الْاَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُٓوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
اِنَّ رَبَّكَ يَقْضٖي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فٖيمَا كَانُوا فٖيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾
ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلٰى شَرٖيعَةٍ مِنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَ
الَّذٖينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ اِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
وَاِنَّ الظَّالِمٖينَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَٓاءُ بَعْضٍ وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُتَّقٖينَ ﴿١٩﴾
هٰذَا بَصَٓائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾
اَمْ حَسِبَ الَّذٖينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّـَٔاتِ اَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذٖينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَٓاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَٓاءَ
مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ
وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

14. Ey Muhammed! (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlara söyle ki: Allah'ın (kâfirlere felaket, mü'minlere de zafer vaatettiği) günlerin geleceğini ummayanları (şimdilik, cihat emri yok iken, onların eziyetlerine, hakaretlerine karşılık vermeyip) bağışlasınlar. Şunun için ki, Allah, her topluma, yaptıklarına göre karşılıklarını verecektir.

15. Her kim, saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, işte o, kendinedir; her kim de, kötülük yapacak olursa, işte o da, kendi aleyhinedir. Sonra ancak Rabb'inize döndürüleceksiniz.

16. Ant olsun ki, Biz, İsrail Oğulları'na da o Kitabı (Tevrat'ı), o hükmü (onunla insanlar arasında hükmetmeyi, hikmeti) ve o peygamberliği (Musa ile Hârun'un peygamberliğini, yahut çok sayıda peygamberliği) vermişiz; onlara güzel, temiz rızklar bahşetmişiz ve onları zamanlarındaki

milletlere üstün kılmışızdır.

17. Yine, Biz, İsrail Oğulları'na din konusunda (helâl, haram ile son peygamber hakkında) açık deliller vermişizdir. İşte onlar, ancak kendilerine (son peygamber hakkında) bilgi geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık (son peygamberin kendilerinden olmaması kıskançlığı) yüzünden ayrılığa düştüler. Şüphesiz senin Rabb'in, ayrılığa düştükleri hususlarda kıyamet günü aralarında hükmedecektir.

18. Ey Muhammed! Sonra da din konusunda seni, yüce bir şeriat (yol) sahibi kıldık. Artık sen, hep bu yolu takip et;bilmeyenlerin kötü arzularına sakın, uyma!

19. Çünkü onlar, Allah'tan gelecek olan bir şeyi sendan asla savamazlar ve çünkü gerçekten zalimler, birbirlerinin dostlarıdır; Allah da, takvâ sahiplerinin (aykırılıklardan sakınanların) dostudur.

20. İşte bu Kur'an, insanlar için basiretlerdir (kurtuluş yolunu gösteren belgelerdir) ve kesin inanan bir toplum için hidâyet ve rahmettir.

21. Yoksa kötülük edenler, hayatlarında ve ölümlerinde kendilerini, iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapan kimseler ile bir tutacağımızı mı sandılar? Ne kötü hükmediyorlar!

22. Ve Allah, şu gökleri ve bu yeri hak ile (yegâne Tanrı olduğunu, sonsuz kudretini gösretmek için) ve herkesin, yaptıklarına karşılık görmesi için yaratmıştır. Zaten onlara haksızlık edilecek değildir.

اَفَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهُ هَوٰيهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ
وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْد۪يهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ اَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَٓا
اِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَاِذَا تُتْلٰى
عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا ائْتُوا بِاٰبَٓائِنَٓا اِنْ
كُنْتُمْ صَادِق۪ينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ يُحْي۪يكُمْ ثُمَّ يُم۪يتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ ف۪يهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلّٰهِ
مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾
وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى اِلٰى كِتَابِهَا اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هٰذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ اِنَّا كُنَّا
نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَاَمَّا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ ف۪ي رَحْمَتِه۪ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُب۪ينُ ﴿٣٠﴾ وَاَمَّا الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيَات۪ي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا
مُجْرِم۪ينَ ﴿٣١﴾ وَاِذَا ق۪يلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ ف۪يهَا
قُلْتُمْ مَا نَدْر۪ي مَا السَّاعَةُ اِنْ نَظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِن۪ينَ ﴿٣٢﴾

23. İşte sen, kendi kötü arzularını tanrı edinen ve Allah'ın, bir bilgi üzerine (ruhunun, cevherinin hidâyete layık olmadığını bilerek, gerekli bilgiler kendisine erişip aleyhinde hüccet sabit olduktan sonra, aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) sapkınlıkta bıraktığı, kulaklarını ve kalplerini (sanki) mühürlediği, gözlerinin üsütüne de (sanki) perde çektiği kimseyi gördün mü? Artık onu Allah'tan başka kim doğru yola iletebilir? Öyleyse düşünüp öğüt almayacak mısınız?

24. Ve onlar (bedenî âhıret hayatını inkâr edenler, reenkarnasyona inanan putperestler) dedilr ki: "Hayat, yalnız bu dünya hayatımızdan ibarettir; ölürüz ve yaşarız (Biz, meniden önceki ve sonraki aşamalardan geçeriz ve yaşarız. Biz kendimiz ölürüz ve bıraktığımız evladımızla yaşarız. Bazılarımız ölür ve bazılarımız da yaşar. Biz ölürüz ve ölümden sonra ruhlarımızın başka canlılarda dünyaya gelip yaşaması sûretiyle yaşarız) ve bizi ancak (mürur-ı) zaman yok

eder." Oysaki onların bu konuda hiçbir bilgileri yoktur. Onlar ancak (atalarını taklit ederek öyle) sanıyorlar.

25. Âyetlerimiz açık deliller halinde kendilerine okununca da, onların bunlara karşı: "Eğer doğru sözlü iseniz, haydin, atalarımızı diriltip geri getirin" demekten başka delilleri yoktur.

26. Ey Muhammed! De ki: Size Allah, hayat veriyor; sonra canınızı alıyor; sonra kıyamet gününde sizi bir araya toplayacaktır. Bunda hiçbir şüphe yoktur. Ancak insanların birçoğu bilmiyorlar (çünkü akıllarını kullanıp iyi düşünmüyorlar).

27. Zaten şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Allah'ındır. Ve kıyamet kopacağı gün, o bâtılcılar, hüsrana uğrayacaklardır.

28. Ve sen o gün her ümmeti (din zümresini) diz çökmüş bir halde (toplanmış) göreceksin. Her ümmet kendi kitabına (amel defterine) çağırılacak. (Onlara şöyle denilecek:) "Bugün, (dünyada) yaptklarınıza göre karşılık göreceksiniz."

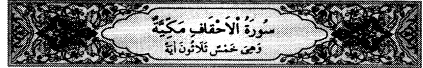
29. "İşte bu kitabımız (emrimizle yazılan amel defteriniz), size karşı gerçeği söylüyor. Çünkü Biz, gerçekten yaptıklarınızı kayıt ettiriyorduk."

30. (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara gelince, işte Rabb'leri onları rahmetinin içine alacaktır. İşte bu, apaçık saadetin ta kendisidir.

31. Küfre saplanmış olanlara ise denilecek ki: "Âyetlerimiz yüzünüze karşı okunmakta değil miydi? Ancak siz büyüklük tasladınız ve mücrim (günahkâr, kâfir) bir güruh oldunuz."

32. "Size: 'Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir; kıyamet gününde de hiçbir şüphe yoktur 'denilince de, siz: 'Biz kıyametin ne olduğunu bilmiyoruz; biz ancak bir tahmin yürütüyoruz ve biz kesin bilgi sahibi değiliz' demiştiniz."

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ
﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسٰيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا
وَمَأْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذٰلِكُمْ بِأَنَّكُمُ
اتَّخَذْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ
لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ
رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ
الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا اُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾
قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ
اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِ اِيتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هٰذَا اَوْ اَثَارَةٍ مِنْ
عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾

33. Onların yaptıklarının kötülükleri (gerçek çirkinlikleri, yahut cezası) de kendilerine görünecek ve alay ettikleri azap, onları her yandan saracaktır.

34. Ve onlara denilecek ki: "Siz dünyada bu güne kavuşmanızı unuttuğunuz gibi, Biz de bugün sizi unutacağız. Yurdunuz da şu ateştir; sizin için hiç yardımcılar da yoktur."

35. "İşte bu haliniz şundan dolayıdır ki, siz gerçekten Allah'ın âyetlerini alay konusu edinmiştiniz; dünya hayatı da sizi aldatmıştı." Artık bugün onlar ateşten çıkarılmayacaklardır ve onlardan Allah'ı (tövbe ve itaatle) hoşnut etmeleri istenmeyecektir.

36. Sonuç olarak, hamdin (övgünün) tamamı, şu göklerin de Rabb'i, bu yerin de Rabb'i, bütün âlemlerin de Rabb'i olan Allah'a mahsustur.

37. Ve şu göklerde de, bu yerde de ululuk yalnız Ona yaraşır. Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerini büyük hikmetler üzerine kurandır).

AHKAF SÛRESİ : 46

Bu sûre, Mekke'de 65. sûre olarak nâzil olmuştur; 35 âyettir. Ahkaf, kum tepeleri demektir. Bu münasebetle Âd kavminin yaşadığı bölgeye ad olmuştur. İşte içinde Âd kavmi anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hâ. Mîm.

2. Bu Kitabın (Kur'an'ın) indirilmesi, Azîz (mutlak galip olan), Hakîm (varlıkları hikmetleriyle yaratan) Allah katındandır.

3. Biz, şu gökleri, bu yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak ile (hikmetin gereği olarak) ve belli bir süre için yarattık. Küfre saplanmış olanlar ise, uyarıldıkları şeylerden (azap vs.den) yüz çevirmektedirler.

4. De ki: Gördünüz mü (baksanıza): Allah'tan başka da taptığınız varlıklar, yeryüzünde ne yaratmışlardır, bana gösterseniz! Yoksa o taptıklarınızın şu göklerde bir ortaklıkları mı vardır? Eğer (davanızda) doğru sözlü iseniz, bu Kur'an'dan önce indirilmiş bir Kitap veya ilimden (eskilerin ilminden) bir kalıntı varsa, onu bana getirin!

5. Zaten Allah'tan başka kıyamet gününe değin kendisine cevap veremeyecek olan nesnelere tapandan daha sapkın kim olabilir! Onlar ise, bunların kendilerine tapmalarından habersizdirler.

وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ اَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾
وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ
هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرٰيهُ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا
تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفٰى بِهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ
بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا اَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا
مَا يُوحٰى اِلَيَّ وَمَا اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي اِسْرَائِلَ عَلٰى
مِثْلِهِ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا اِلَيْهِ وَاِذْ
لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هٰذَا اِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِنْ قَبْلِهِ
كِتَابُ مُوسٰى اِمَامًا وَرَحْمَةً وَهٰذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا
عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ اِنَّ الَّذِينَ
قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

6. İnsanlar mahşerde toplanacakları zaman ise, tapınılanlar, tapanlara (yahut tapanlar, tapındıklarına) düşman kesilecekler ve tapmalarını inkâr edeceklerdir.

7. Âyetlerimiz, o kâfirlere açık (açıklayıcı) olarak okunduğu zaman da, o kâfirler, kendilerine gelmiş olan hak için: "Bu, apaçık bir büyüdür" demişlerdi.

8. Yoksa onlar: "Onu (Kur'an'ı) kendisi (Muhammed) uydurdu" mu diyorlar? De ki: "Onu ben uydurmuşsam, o takdirde siz, Allah tarafından bana gelecek hiçbir azabı önleyemezsiniz. (Ben nasıl buna cür'et edip kendimi azaba maruz bırakırım?) Sizin yaptığınız taşkınlıkları en iyi bilen Allah'tır. Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Yegâne Ğafûr (çok bağışlayıcı), Rahîm (çok esirgeyici) olan da Odur.

9. De ki: "Ben Elçilerden (peygamberler-

den) ilk gelen (yeni bir şey icat eden) değilim. Ben, (bu dünyada) bana da, size de ne yapılacağını da bilmiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım. Zaten ben sadece apaçık bir uyarıcıyım."

10. De ki: "Gördünüz mü (baksanıza): Eğer bu Kur'an, Allah katından ise ve siz onu inkâr edecek olursanız, İsrail Oğulları'ndan büyük bir şahit (Musa Peygamber) de bu Kur'an'ın benzerine (Tevrat'a) şahit olup (Kur'an'ın bildirdiğine) iman etmişse, siz yine de büyüklük taslayacak olursanız, (zalim sayılmaz mısınız?)" Şüphesiz Allah, zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

11. Bir de, o kâfirler, iman etmiş olanlar hakkında dediler ki: "Eğer bu (Muhammed'in getirdiği Tevhid inancı) hayırlı bir şey olsaydı, onlar (Müslüman'lar) bu işte bizi geçemezlerdi." Bunu söyleyenler, Kur'an ile hidâyete erişmedikleri için: "Bu eski bir yalandır" dahi diyecekler.

12. Kur'an'dan önce de bir imam (rehber) ve bir rahmet olarak Musa'nın Kitabı vardır. İşte bu Kur'an da, zalimleri uyarmak ve layıkıyla iyilik edenlere müjde olmak üzere Arapça lisanıyla indirilmiş, (Musa'nın Kitabını, bütün İlâhî Kitapları) doğrulayan bir Kitaptır.

13. Şüphesiz o kimseler ki: "Rabb'imiz yalnız Allah'tır" deyip sonra dosdoğru yaşadılar, işte onlar için hiçbir korku yoktur; onlar üzülecek de değillerdir.

14. İşte onlar, yaptıkları iyi işlere karşılık olmak üzere, içinde sonsuz kalacakları o Cennetin yarânlarıdır.

وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسَانًاۜ حَمَلَتْهُ اُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًاۜ
وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلٰثُونَ شَهْرًاۜ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَبَلَغَ اَرْبَع۪ينَ
سَنَةًۙ قَالَ رَبِّ اَوْزِعْن۪ٓي اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّت۪ٓي اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى
وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰيهُ وَاَصْلِحْ ل۪ي ف۪ي ذُرِّيَّت۪يۚ اِنّ۪ي تُبْتُ
اِلَيْكَ وَاِنّ۪ي مِنَ الْمُسْلِم۪ينَ ﴿١٥﴾ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ
مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّـَٔاتِهِمْ ف۪ٓي اَصْحَابِ الْجَنَّةِۜ وَعْدَ الصِّدْقِ
الَّذ۪ي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذ۪ي قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَكُمَٓا اَتَعِدَانِن۪ٓي
اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْل۪يۚ وَهُمَا يَسْتَغ۪يثَانِ اللّٰهَ
وَيْلَكَ اٰمِنْۗ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّۚ فَيَقُولُ مَا هٰذَٓا اِلَّٓا اَسَاط۪يرُ الْاَوَّل۪ينَ
﴿١٧﴾ اُو۬لٰٓئِكَ الَّذ۪ينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ ف۪ٓي اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِۜ اِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِر۪ينَ ﴿١٨﴾
وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُواۚ وَلِيُوَفِّيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِۜ اَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ ف۪ي
حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَاۚ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا
كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

15. Biz şu insana, anasına, babasına layıkıyla iyilik etmesini de tavsiye ettik (emrettik). Anası onu büyük zahmetle karnında taşıdı ve büyük zahmetle doğurdu. (En az) Gebelik süresi ile (en çok) sütten kesilmesi süresinin toplamı da otuz aydır. (En az gebelik süresi altı ay, en çok sütten kesilme süresi de iki senedir. Neseb ve emzirme hükümleri bu sürelerle sınırlıdır.) Nihâyet insan, kemal çağına (en az otuz veya otuz üç yaşına) eriştiği ve (son sınırı olan) kırk yaşına vardığı zaman, (yaşının kemâlinin gereği olarak tövbesini yeniler, Allah yolunda gayretini daha da güçlendirir ve) der ki: "Rabb'im, bana ve ana-babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın iyi işler yapmamı bana ilhâm eyle! Benim soyumdan gelenlere de iyilik ver! Çünkü gerçekten ben Sana döndüm ve şüphesiz ben Müslüman'lardanım (Sana teslim olanlardanım)!"

16. İşte Biz, yaptıklarının en güzelini (güzelini, yahut mübah olarak işledikleri değil, sevap olanlarını) kabul edeceğimiz, günahlarını da bağışlayacağımız bu kimseler, Cennet yarânı arasındadır. Bu, vaatoluna geldikleri doğru bir sözdür.

17, 18. O kimse ki, anasına, babasına : “Öf be size! Benden önce nice nesiller gelip geçmişken (ve onlardan hiç kimse diriltilmemişken), siz beni öldükten sonra (diriltilip mezardan) çıkarılmakla mı tehdit ediyorsunuz?” der; anası, babası ise, (yardımına erişip kendisini imana muvaffak etmesi için) Allah’ın yardımına sığınarak: “Yazıklar olsun sana! İman et! Çünkü şüphesiz Allah’ın vaadi gerçektir” derler; bunun üzerine o: “Bu, eskilerin (aslı olmayan şeylerden kitaplara yazdıkları) masallardan başka bir şey değildir.” der; işte bunlar, kendilerinden önce cin, ya da insan olarak gelip geçen toplumlar arasında haklarında azap hükmü sabit olan kimselerdir. Çünkü onlar, gerçekten hüsrana uğrayanlardır.

19. (Mü’min, kâfir, her iki fırkadan) herkesin de, yaptıklarına göre dereceleri vardır. Hem de, Allah, kendilerine yaptıklarının karşılığını tam olarak vermek için böyle (derecelendirme) yapmıştır. Zaten onlara hiç haksızlık yapılmayacaktır.

20. Kâfirler, o ateşin karşısına getirilecekleri gün kendilerine şöyle denilecek: “Siz dünya hayatınızda bütün güzel şeylerinizi harcadınız ve onların zevkü sefasını sürdünüz. İşte bugün, o yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan ve yoldan çıkmanızdan ötürü şu perişan edici azapla cezalandırılacaksınız.”

وَاذْكُرْ اَخَا عَادٍ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْاَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِه۪ٓ اَلَّا تَعْبُدُٓوا اِلَّا اللّٰهَ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ عَظ۪يمٍ (21) قَالُٓوا اَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَٓا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ (22) قَالَ اِنَّمَا الْعِلْمُ
عِنْدَ اللّٰهِ وَاُبَلِّغُكُمْ مَٓا اُرْسِلْتُ بِه۪ وَلٰكِنّ۪ٓي اَرٰيكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ
(23) فَلَمَّا رَاَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هٰذَا
عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِه۪ ر۪يحٌ ف۪يهَا عَذَابٌ اَل۪يمٌ
(24) تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاَصْبَحُوا لَا يُرٰٓى اِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِم۪ينَ (25) وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ ف۪يمَٓا اِنْ مَكَّنَّاكُمْ ف۪يهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَاَبْصَارًا وَاَفْـِٔدَةً فَمَٓا اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ
وَلَٓا اَبْصَارُهُمْ وَلَٓا اَفْـِٔدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِاٰيَاتِ
اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِه۪ يَسْتَهْزِؤُ۫نَ (26) وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا
مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (27)
فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذ۪ينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً بَلْ
ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (28)

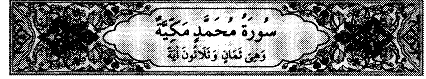
21. Âd kavminin kardeşi (soydaşı) Hûd’u da anlat. Hani bir zaman o, kendisinden önce de ve sonra da o eski uyarıcıların gelip geçtiği Ahkaf bölgesindeki kavmine: “Sakın, Allah’tan başkasına da tapmayın; çünkü ben gerçekten sizin, pek büyük bir günün azabına uğramanızdan korkuyorum” diye uyarıda bulunmuştu.

22. Onlar dediler ki: “Sen, bizi tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi geldin? Öyleyse eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi, bizi tehdit ettiğin azabı getir bize!”

23. Hûd dedi ki: “O bilgi (o azabın ne zaman geleceği hakkındaki bilgi) yalnız Allah katındadır. Ben ise, benimle gönderilen mesajı size ulaştırıyorum. Ancak ben, sizin câhil bir toplum olduğunuzu görüyorum.”

24. Nihâyet onlar o azabı, vâdilerine yönelmiş bir bulut halinde (ufukta) belirdiği-

وَاِذْ صَرَفْنَا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْاٰنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا
اَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَا قَوْمَنَا اِنَّا
سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي اِلَى الْحَقِّ
وَاِلٰى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَا قَوْمَنَا اَجِيبُوا دَاعِيَ اللّٰهِ وَاٰمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ
لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ
اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءُ اُولٰئِكَ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٢﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلٰى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتٰى بَلٰى اِنَّهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ اَلَيْسَ هٰذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا بَلٰى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا
تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا سَاعَةً
مِنْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

ni görünce: "Bu, bize yağmur yağdıracak bir buluttur" dediler. (Allah, yahut Allah'ın emriyle Hûd dedi ki:) "Hayır! O, sizin çarçabuk gelmesini istediğiniz şeydir; içinde pek acıklı bir azap bulunan bir rüzgârdır."

25. "O rüzgâr, Rabb'inin buyruğuyla her şeyi (canlarını ve mallarını) yok ediverir." Nihâyet sabahladıklarında barınaklarının harabelerinden başka bir şey görülmez oldu. İşte Biz, mücrim (günahkâr) toplumu böyle cezalandırırız.

26. Ant olsun ki, Biz, onlara size (Mekke'lilere) verdiğimiz (yahut vermediğimiz) imkânları da gerçekten vermiştik; onlara da kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik. Ancak onların ne kulakları, ne de gözleri, ne de kalpleri kendilerine hiçbir fayda sağlamamıştı. Çünkü onlar Allah'ın âyetlerini bile, bile inkâr ediyorlardı. Ve alay edip durdukları azap, onları her yandan sarıvermişti.

27. Yine ant olsun ki, (ey Mekke'liler! Semûd Hicr'i ve Lût kavminin kasabaları gibi), çevrenizdeki kasabaları da yok etmiştik. Belki (küfür ve günahlarından) dönerler diye de âyetlerimizi böyle tekrar, tekrar açıkladık.

28. Allah katında kendilerine yakınlık sağlamak için Allah'tan başka da edindikleri tanrılar, kendilerine yardım etselerdi ya! Hayır! O tanrıları, kendilerine hiç görünmediler. Zaten onların bu inancı, kendi yalanları ve uydurdukları bir şeydir.

29. Ey Muhammed! Hani bir zaman da cinlerden bir topluluğu, Kur'an'ı dinlemeleri içni sana çevirmiştik. Nihâyet onlar, Kur'an'ı (yahut Kur'an'ı okuyan Peygamberi) dinlemeye hazır olduklarında birbirlerine: "Susun, dinleyelim!" demişlerdi. Sonunda Ku'an'ın okunması bitince, o cinler, uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi.

30. O cinler, kavimlerine şöyle demişlerdi: "Ey kavmim! Biz, gerçekten, Musa'dan sonra Allah katından indirilmiş olan, kendisinden önceki Kitapları (Tevrat'ı vs.yi) doğrulayan, hakka ve dosdoğru bir yola ileten bir Kitabı dinledik."

31. "Ey kavmimiz! Allah'ın çağrıcısına uyun ve ona iman edin ki, günahlarınızın bir kısmı (kul hakkı dışındakileri) bağışlasın ve sizi pek acıklı bir azaptan korusun."

32. Her kim de, Allah'ın çağrıcısına uymayacak olursa, artık o, yeryüzünde Allah'ı

âciz bırakacak değildir (kaçmakla kurtulamaz); onun Allah'tan başka koruyucu dostları da olmaz. İşte onlar apaçık bir sapkınlık içindedirler.

33. Bir de, görmediler mi ki, gerçekten şu gökleri ve bu yeri yaratmış ve onları yaratmakla hiç yorulmamış olan Allah, ölüleri diriltmeye Kaadirdir. Evet!.. Çünkü O, gerçekten her şeye Kaadirdir.

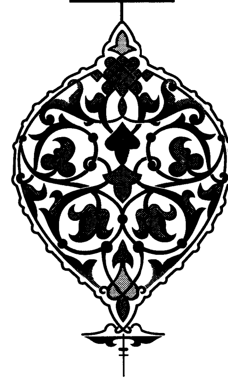
34. Ve kâfirler, ateşin karşısına getirilecekleri gün, onlara: "Nasıl, bu, gerçek değil miymiş?" denildiğinde, onlar: "Rabb'imiz hakkı için evet!.." diyecekler. Allah: "Öyleyse, inkâr etmenizden dolayı haydin, bu azabı tadın!" diyecektir.

35. Ey Muhammed! Öyleyse Elçilerden (peygamberlerden) Ülü'l Azim (azim sahibi) olanların sabrettikleri gibi sen de sabret ve onlar için çarçabuk azap isteme. Onlar, kendilerine vaatedilen azabı gördükleri gün, sanki dünyada gündüzün sadece bir saati kadar kaldıklarını sanacaklar. Bu (Kur'an, sûre), bir bildiridir. Artık yoldan çıkmış güruhlardan başkası helâk edilir mi hiç!

(29) Rivâyetlere göre, cinler de, âhır (son) zaman peygamberinin zuhûr ettiğini öğrenmişler. Bunun üzerine Nusaybin (Yemen) veya Ninova cinlerinin temsilcilerinden yedi veya dokuz kişi, Peygamber'imizi araştırp bulmak üzere yola çıkmışlar. Nihâyet bu cinler, Peygamber'imizi Vâdi'n Nahle denilen yerde gece namaz kılarken veya Sabah namazında bulmuşlar ve okuduğu Kur'an'ı dinlemişler. Peygamber'imiz, Peygamberliğin onuncu yılında, fedekâr eşi Hadice validemizi ve müşriklere karşı kendisini koruyan amcası Ebu Talib'i kaybetmiş ve bunun üzerine Tâif'e gidip onlardan destek istemişti; onlar ise, destek vermedikleri gibi düşmanca davranıp onu ayak takımına taşlatmışlardı. İşte Peygamber'imizin, Tâif dönüşü anılan yerde bu cin olayı vükû bulmuştur.

Cinlerin, vahyin ilk yıllarında Kur'an'ı dinlemek için Peygamber'imizi çağırdıklarına ve Peygamber'imizin de gidip onlara Kur'an'ı okuduğuna dair rivâyetler de vardır. Yine Peygamber'imiz, Ashab ile birlikte Ukâz panayırına giderken, yolda Sabah namazını kılarken cinlerin Kur'an'ı dinlediklerine dair de rivâyetler vardır.

(35) Ülü'l Azm peygamberlerden murat, bir şeriat getirip de, onu yerleştirmek için büyük gayretler harcayan ve bu uğurda güçlüklere ve düşmanlarının ezâlarına sabreden büyük peygamberlerdir. Bunların en ünlüleri şunlardır: Nûh, İbrahim, Musa, İsa peygamberler ile Peygamber'imizdir (S.).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاٰمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ
عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ
لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَاِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتّٰٓى
اِذَٓا اَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَٓاءً
حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ذٰلِكَ وَلَوْ يَشَٓاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ
وَلٰكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ
اَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تَنْصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
كَرِهُوا مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ اَفَلَمْ يَسِيرُوا فِى الْاَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ
اَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَاَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿١١﴾

MUHAMMED SÛRESİ: 47

Medine'de nâzil olan sûreler içinde 10. Sırada bulunan bu sûre, 38 âyettir. Sûre, ismini Peygamber'imizin isminden almıştır. Bu sûreye Kıtal sûresi de denilmektedir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O kimseler ki, küfürlerinde direndiler ve insanları Allah yolundan alıkoymaya çalıştılar, Allah, onların ibadetlerini geçersiz kılmıştır. (Yahut onların Peygamber hakkında kurdukları şer plamlarını ve insanları onun yolundan alıkoyma garetlerini boşa çıkarmıştır.)

2. O kimseler ki (Tevhid imanıyla) iman ettiler, saalih (İslam'a uygun) işler de yaptılar ve hakkın ta kendisi olarak Rabb'leri tarafından Muhammed'e indirilene iman ettiler, Allah da, onların günahlarını örtmüş ve (akıllarını, hür iradelerini doğru kullandıkları için) hallerini düzeltmiştir (onlardan günah meylini kaldırmıştır).

3. İşte bu, şunun içindir ki, küfürde direnenler, gerçekten bâtıla uymuşlardır; iman edenler ise, kesinlikle Rabb'lerinden gelen hakka uymuşlardır. İşte Allah, insanlara örneklerini böyle verir.

4. Artık savaşta kâfirlerle karşılaşınca, hemen boyunlarını vurun. Nihâyet onlara ağır darbeler indirip çok kayıplar verdirince, artık kalanları esir alıp bağlayın; sonra esirleri ya fidyesiz (karşılıksız) olarak lütfen, ya da fidye (Müslüman esirlerle mübadele, yahut mal fidyesi) karşılığında salıverin. Nihâyet savaş (savaşanlar), ağırlıklarını (araç, gereçlerini) bırakıncaya kadar işte hüküm budur. Zaten Allah dileseydi, elbette (savaşsız olarak da) onlardan intikam alırdı. Ancak Allah, (savaş vesilesiyle) sizi birbirinizle (mü'minleri kâfirlerle) denemek için savaşı vesile yaptı). O kimseler ki, Allah yolunda savaşıp öldürülmüşler (ya da sağ kalmışlar), işte Allah, onların da yaptıklarını asla boşa çıkarmayacaktır.

5, 6. Allah, (her iki cihanda) onları hayra erdirecek; hallerini de düzeltecek ve kendilerine tarif ettiği (bundan dolayı özlem duyulan ve onun için iyi işler yapılan, yahut Cennet yarânına tarif edildiği için ayrıca rehbere ihtiyaç duyulmayan) Cennete koyacaktır.

7. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Eğer siz Allah'a (Allah'ın dinine, peygamberine) yardım edecek olursanız, O da size yardım edecek ve ayaklarınıza sebat verecek.

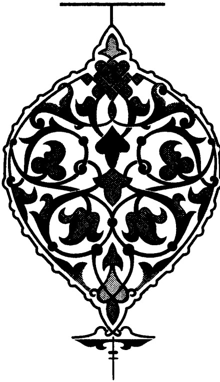
8. Kâfirlere gelince, işte onlar kahrolsunlar! Ve Allah, onların yaptıklarını boşa çıkaracaktır.

9. İşte bunun sebebi şudur ki, onlar, gerçekten Allah'ın indirdiğinden nefret etmişlerdir. Bundan dolayı Allah, onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır.

10. Onlar yeryüzünde gezip dolaşıp da, kendilerinden önce gelip geçen kâfirlerin sonları nice olmuştur, görmediler mi? Allah onları yerle bir etmiştir. Bu kâfirler için de onların (âkıbetlerinin, cezalarının) benzerleri vardır.

11. İşte bunun sebebi şudur ki, Allah, gerçekten iman edenlerin Mevla'sıdır (koruyucusudur); kâfirlerin ise hiç mevlası (koruyucusu) yoktur.

إِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ
مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي اَخْرَجَتْكَ
اَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ
سُوٓءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوٓا اَهْوَٓاءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا
اَنْهَارٌ مِنْ مَٓاءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ وَاَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَاَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ
لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَاَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَٓاءً
حَمِيمًا فَقَطَّعَ اَمْعَٓاءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ اِلَيْكَ حَتّٰٓى اِذَا
خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا
اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوٓا اَهْوَٓاءَهُمْ ﴿١٦﴾
وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاٰتٰيهُمْ تَقْوٰيهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ
يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَٓاءَ اَشْرَاطُهَا فَاَنّٰى لَهُمْ
اِذَا جَٓاءَتْهُمْ ذِكْرٰيهُمْ ﴿١٨﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰيكُمْ ﴿١٩﴾

12. Şüphesiz Allah, (Tevhid imanıyla) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanları, altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyacaktır. Küfre saplanmış olanlar ise, geçici nimetlerden faydalanırlar; sağmal hayvanların da yediği gibi yerler; onların son barınağı ise o ateştir.

13. Ey Muhammed! Seni içinden çıkarıp süren memleketten (halkından) güç olarak daha çetin olan nice memleketleri helâk etmiştik; işte onlara yardım eden de olmamıştı.

14. Pekiyi, Rabb'inden apaçık bir delil üzerinde bulunan kimse, kötü işi kendisine güzel gösterilen ve kötü arzularına uyan kimseler gibi olur mu hiç!

15. Takvâ sahiplerine (aykırılıklardan sakınanlara) vaatolunan Cennetin olağanüstü durumu şöyledir: Orada (tadı, kokusu) hiç bozulmayan sudan ırmaklar, tadı hiç bo-

وَيَقُولُ الَّذِينَ اٰمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌۚ فَاِذَٓا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ
مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُۙ رَاَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
يَنْظُرُونَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِۜ فَاَوْلٰى لَهُمْۚ ﴿٢٠﴾
طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْۚ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوا
فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ
لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ
الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوبٍ اَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ اِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلٰٓى
اَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىۙ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْۜ
وَاَمْلٰى لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ
اللّٰهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْاَمْرِۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾
فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَاَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَٓا اَسْخَطَ اللّٰهَ وَكَرِهُوا
رِضْوَانَهُ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْۚ ﴿٢٨﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ اَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾

zulmamış sütten ırmaklar, içenlere sadece lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzülmüş baldan ırmaklar vardır. Yine orada onlar için her türlü meyve vardır. Ve (hepsinin üstünde) onlar için Rabb'lerinden tam bağışlama vardır. (Bunlara sahip olan,) o ateşte sonsuz kalacak olan ve kaynar su içirilip de, bu suyun, bağırsaklarını parçaladığı kimseler gibi olur mu hiç!

16. Onlardan kimileri de (münafıklar) var ki, seni dinlerler; nihâyet onlar senin yanından çıkınca, kendilerine ilim verilmiş (Ashap'tan bilgi sahibi) olan kimselere (alay veya sözde bilgi edinmek için): "Peygamber, demin ne demişti?" derler. İşte onlar (münafıklar), o kimselerdir ki, Allah, kalplerini (sanki) mühürlemiştir ve onlar, kendi kötü arzularına uymuşlardır.

17. Hidâyete ermiş olanlara gelince, Allah, (Peygamberin sözleri) onların hidâyetini daha da arttırır ve takvâlarını verir (takvânın yolunu onlara gösterir ve başarmaları için onlara yardım eder. Takvâlarının mükâfatını onlara verir).

18. O kâfirler, artık ancak kıyametin ansızın gelip çatmasını bekliyorlar! İşte kıyamet alâmetleri (son peygamberin gelmesi, Ayın yarılması gibi bazı alâmetleri) gerçekten belirmiştir. Kıyamet onlara gelip çattığında, ibret almalarının artık onlara ne faydası olur?

19. Ey Muhammed! Öyleyse bil ki (bilmeye devam et ki), şüphesiz Allah'tan başka hiçbir tanrı yoktur. Sen (günahın olmasa bile, mü'minlere örnek olmak İçin) kendinin de, erkek mü'minlerin de, kadın mü'minelerin de günahlarının bağışlanmasını dile. Zaten Allah, (gündüzleri, yahut dünyada) gezip dolaştığınız yeri de, (geceleri, yahut öbür dünyada) barındığınız (barınacağınız) yeri de bilir.

20. O (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar da: "Keşke (savaşı emreden) bir sûre indirilseydi!" derler. Sonra kesin, açık hüküm bildiren bir sûre indirilip onda savaştan söz edilince, kalplerinde bir hastalık (iman zafiyeti, nifak) bulunanların, üzerine ölüm baygınlığı çökmüş kimsenin bakışı gibi sana baktıklarını görürsün. İşte onlara yakışan budur. (Yahut onlara yazıklar olsun!)

21. (Onlar için hayırlı olan, onlara yakışan,) itaat ve güzel sözdür. O iş, ciddiye bindikten (farz kılındıktan) sonra artık Allah'a karşı verdikleri sözü tutsalardı, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu.

22. Şu halde iktidarı ele geçirecek olsanız (yahut İslam'dan dönecek olsanız, câhiliyye âdetlerine dönerek), yeryüzünde bozgunculuk çıkarmak ve akrabalık bağlarını koparmak sizden beklenir mi, beklenir.(Beklenmez olur mu?)

23. İşte onlar o kimselerdir ki, Allah, kendilerini lânetlemiş de, kulaklarını (sanki) sağır, gözlerini de (sanki) kör etmiştir.

24. Onlar, bu Kur'an'ı iyice düşünmezler mi? Yoksa onların kalpleri üzerinde kilitleri mi var?

25. Şüphesiz o kimseler ki, kendilerine doğru yol belli olduktan sonra (nifak yoluyla) gerisin geriye (küfre) dönmüşler, şeytan onları fitlemiş ve çok umutlandırmıştır.

26. İşte bunun sebebi şudur ki, Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlara (Yahudi'ler, münafıklara, yahut münafıklar, Yahudi'lere, yahut bu iki zümreden biri, müşriklere): "Biz size bazı işlerde (Peygambere düşmanlıkta, adamlarını onunla beraber savaşmaktan alıkoymada) uyacağız" demişlerdi. Zaten onların gizlediklerini Allah bilir.

27. Pekiyi, melekler, suratlarına vurarak canlarını alırken halleri nice olacak!

28. İşte bu, şundan dolayıdır ki, onlar, gerçekten Allah'ın gazaba gelmesine sebep olan şeylerin ardına düşmüşler ve Onu hoşnut edecek şeylerden hoşlanmamışlardır. Bunun için Allah, onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır.

29. Kalplerinde nifak hastalığı bulunanlar, yoksa Allah'ın, onların (İslam'a besledikleri) kinlerini ortaya çıkarmayacağını mı sandılar?

(26) Bu münafıkların gizli dostluk kurdukları Yahudi'ler, Kurayza Oğulları ile Nadir Oğulları Yahudi'leri idi. Münafıklar, Yahudi'lere diyorlardı ki: "Size karşı savaş ve sizi yurdunuzdan çıkarma girişimi başlatılmadan önce biz küfrümüzü açığa vurmayacağız; gerçek durumumuzu ilân etmeyeceğiz; çünkü bizim görünürde Müslüman bilinmemizde birtakım mebfaatlerimiz var."

وَلَوْ نَشَاءُ لَاَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمٰيهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِى لَحْنِ
الْقَوْلِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ
مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَا اَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ الْهُدٰى لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا
اَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ
ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا
اِلَى السَّلْمِ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ
﴿٣٥﴾ اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَاِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا
يُؤْتِكُمْ اُجُورَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾ اِنْ يَسْـَٔلْكُمُوهَا
فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَا اَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ
تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ يَبْخَلْ فَاِنَّمَا
يَبْخَلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللّٰهُ الْغَنِىُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا
يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا اَمْثَالَكُمْ ﴿٣٨﴾

30. Ey Muhammed! Eğer Biz dileseydik, o münafıkları elbette sana gösterirdik de, onları simalarından kesinlikle tanırdın. Ant olsun ki, sen onları zaten konuşma tarzlarından (Müslüman'ları örtülü olarak eleştirmelerinden) kesinlikle tanıyacaksın. Zaten Allah bütün işlediklerinizi bilir.

31. Yine ant olsun ki, Biz, sizden mücahit olanlar ile (cihadın ve diğer din hizmetlerinin güçlüklerine) sabredenleri (fiilleriyle) anlayınca kadar ve (cihattaki itaat veya isyan) haberlerinizi açıklayıncaya (yahut onların imanlarının ve Müslüman'lara olan dostluklarının doğru veya yalan olduğunu açıklayıncaya) kadar sizi hiç şüphesiz (cihat ve ağır yükümlülüklerle) imtihan edeceğiz.

32. Şüphesiz o kimseler ki, kendilerine doğru yol besbelli olduktan sonra küfürde direnmişler, hem de insanları Allah yolundan alıkoymaya çalışmışlar ve bu Elçi'ye (Peygamber'e) karşı cephe almışlar, onlar, (bu yaptıklarıyla) Allah'a (Allah'ın Elçisi'ne)

hiçbir zarar veremeyeceklerdir ve Allah, onların yaptıklatını (ibadetlerini, yahut kurdukları şer planlarını) boşa çıkaracaktır.

33. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'a itaat edin; bu Elçi'ye (Peygamber'e) de itaat edin ve iyi amellerinizi, (küfür, nifak, kibir, riya, minnet, ezâ vs. ile) boşa çıkartmayın.

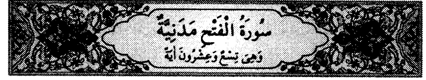
34. Şüphesiz o kimseler ki, küfre saplanmışlar ve insanları Allah yolundan alıkoymaya çalışmışlar, sonra da kâfir olarak ölmüşler, işte Allah, onları asla bağışlamayacaktır.

35. Artık siz üstün iken zafiyet gösterip (İslam düşmanlarını, Müslüman'lar için zillet sayılacak bir) barışa çağırmayın. Zaten Allah sizinle beraberdir. O, amellerinizi de asla zayi etmeyecektir (amellerinizin sevabını iptal etmeyecek; eksiltmeyecektir).

36. Şu dünya hayatı (Allah'ın hoşnutluğuna vesile olmazsa,) ancak bir oyundan ve bir eğlenceden ibarettir. Hem de eğer siz (Tevhid imanıyla) iman edecek ve günahlardan sakınacak olursanız, Allah mükâfatınızı verecek. Allah, sizden mallarınızın tamamını (harcamanızı ve dünya nimetlerinden mahrum kalmanızı) da istemiyor.

37. Eğer Allah, mallarınızn tamamını isteyip de, sizi sıkıştıracak olsaydı, cimrilik ederdiniz ve Allah (yahut bu cimrilik, İslam'a karşı, Peygamber'e karşı) kinlerinizi meydana getirirdi.

38. İşte siz o kimselersiniz ki, Allah yolunda harcamaya çağırılıyorsunuz; ancak içinizden kiminiz cimrilik ediyor. Her kim de, cimrilik edecek olursa, işte o, ancak kendisine karşı cimrilik etmiş olur. Zaten Allah, yegâne mutlak Ğaniyy'dir (zengindir); siz ise yoksulsunuz. Ve eğer siz, Allah'ın buyruklarından yüz çevirecek olursanız, yerinize sizden başka bir toplum getirir; sonra (hem de) onlar sizin gibi olmazlar.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَاَخَّرَ
وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا
عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذٖٓى اَنْزَلَ السَّكِينَةَ فٖى قُلُوبِ الْمُؤْمِنٖينَ لِيَزْدَادُٓوا اٖيمَانًا
مَعَ اٖيمَانِهِمْ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٖيمًا حَكٖيمًا ﴿٤﴾
لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرٖى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ
فٖيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظٖيمًا ﴿٥﴾
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقٖينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكٖينَ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّٓانّٖينَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَٓائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَٓاءَتْ مَصٖيرًا ﴿٦﴾
وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزٖيزًا حَكٖيمًا ﴿٧﴾
اِنَّٓا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذٖيرًا ﴿٨﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ
وَرَسُولِهٖ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَصٖيلًا ﴿٩﴾

FETH SÛRESİ: 48

Medine'de nâzil olan sûrelerin 27. sûresi olarak nâzil olan Feth Sûresi, 29 âyettir. İçinde İslam'ın fetihleri anlatıldığı için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! Biz, gerçekten sana apaçık büyük bir fetih (sonra gerçekleşecek Mekke fethi, yahut Hayber ile Fedek fethi, yahut Hudeybiye antlaşması) bahşettik.

2. Bu, Allah'ın, senin geçmiş ve gelecek günahlarını (senin yüce makamına göre günah sayılan evlâ olanların terkini, yahut fetih için cihad eden ümmetinin günahlarını) bağışlamak, sana olan nimetini de tamamlamak, hem de seni dosdoğru bir yolda (İlâhî mesajın tebliğinde) sabit kılmak içindir.

3. Bir de sana şanlı bir zaferle yardım etmek içindir.

4. İmanlarına iman katmak için mü'minlerin yüreklerine güven ve huzur indiren ancak Allah'tır. Şu göklerin ve bu yerin orduları da yalnız Allah'ındır. (O, dilerse, siz olmadan da dinini muzaffer kılar.) Zaten Allah, ezelden beri Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet gözetendir).

5. Bu (cihad emri), Allah'ın, mü'min erkekler ile mü'mine kadınları, içinde sonsuz kalacakları, altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyması ve onların günahlarını bağışlaması içindir. İşte bu da, Allah katında pek büyük bir saadet olacaktır.

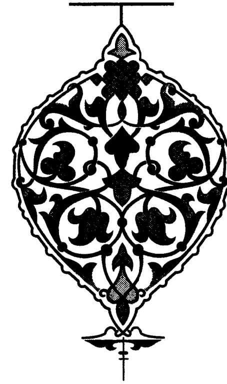
6. Yine bu, Allah'ın, Kendisi hakkında suizanda bulunan (Allah'ın, Peygamber'ini ve mü'minleri muzaffer kılmayacağını düşünen) münafık erkekler ve münafıka kadınlara, Allah'a ortak koşan erkekler ve ortak koşan kadınlara azap etmek içindir. (Müslüman'lar için düşündükleri) felaket, onların başına gelsin! Hem de, Allah, onlara gazap etmiş (öfkelenmiş); onlara lânet etmiş ve onlar için Cehennem hazırlamıştır. Onların en son dönecekleri bu yer de ne kötüdür!

7. Hem de, şu göklerin ve bu yerin bütün orduları da yalnız Allah'ındır. Zaten Allah, ezelden beri Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmet gözetendir).

8. Ey Muhammed! Biz gerçekten seni (kıyamette ümmetine) bir şahit, (dünyada) bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak göndermişizdir.

9. Ta ki, siz Allah'a ve bu Elçisi'ne iman edesiniz; (dini güçlendirme yolunda) bu Elçisi'ne yardım edesiniz; ona saygı gösteresiniz ve sabah akşam Allah'ı tesbih edesiniz (Onu, yüce şanına yakışmayan sıfatlardan tenzih edesiniz. Yahut Ona namaz kılasınız).

(4) İbni Abbas'tan rivâyet olunduğuna göre, Peygamber'imizin ilk getirdiği şey, Tevhid inancıdır; sonra namaz, sonra zekât, sonra cihat ve hacc getirmiştir.

اِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللّٰهَ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيهِمْ فَمَنْ
نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهِ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ
فَسَيُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ
شَغَلَتْنَا اَمْوَالُنَا وَاَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ
بِاَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ
اِلٰٓى اَهْلِيهِمْ اَبَدًا وَزُيِّنَ ذٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ
ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ
وَرَسُولِهِ فَاِنَّٓا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَٓاءُ وَكَانَ
اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ
اِلٰى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ اَنْ يُبَدِّلُوا
كَلَامَ اللّٰهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ
بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

10. Şüphesiz (Hudeybiyye'de) sana biat edenler, ancak Allah'a biat etmiş oluyorlar. Allah'ın kudret eli, onların (biat ederken Peygamber'in elini tutan) ellerinin üstündedir. Artık her kim, ahdini bozacak olursa, o, ancak kendi alyhine bozmuş olur; her kim de, Allah'a olan ahdine vefâ gösterecek olursa, Allah, bundan dolayı ona pek büyük bir mükâfat verecektir.

11. Bedevî Arap'lardan (Hudeybiyye seferinden) geri kalmış olanlar (mâzeret olarak) sana diyecekler ki: "Mallarımız ve ailelerimiz (tehlikeye maruz kalır endişesi) bizi (bu seferden) alıkoydu. Onun için Allah'tan bağışlanmamızı dile!" Onlar, kalplerinde olmayanı dilleriyle söylüyorlar. De ki: "pekiyi, Allah, size bir zarar dileyecek veya size bir fayda isteyecek olursa, artık kim Allah'a karşı sizin için bir şey yapabilir? Hayır! Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."

12. "Hayır! Siz, bu Elçi'nin (Peygamber'in) ve bu (sefere çıkan) mü'minlerin, bir daha ailelerinin yanına hiç dönmeyeceklerini sanmıştınız; bu, sizin gönüllerinize hoş gösterildi de, kötü zanda bulundunuz ve (Allah katında) helâk olan bir güruh oldunuz."

13. Her kim de, (yegâne Tanrı olarak) Allah'a ve (son hak peygamber olarak) bu Elçisi'ne iman etmeyecek olursa, bilsin ki, Biz, gerçekten bütün kâfirler için pek kızgın bir ateş hazırlamışızdır.

14. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı da yalnız Allah'ındır. O, kimi dilerse onu bağışlar; kimi dilerse onu da azaba çarpar. Zaten Allah, ezelden beri Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

15. Siz bol ganimetler almak üzere (Hayber'e doğru) yola çıkacağınız zaman, o seferden (Hudeybiyye seferinden) geri kalmış olanlar: "Bırakın, biz de sizin arkanızdan gelelim!" diyeceklerdir. Onlar, Allah'ın kelamını (Hudeybiyye'de bulunanlara Hayber ganimetlerinin vaadini) değiştirmek isterler. Onlara de ki: "Siz bizim ardımızdan asla gelemeyeceksiniz. İşte Allah önceden sizin için böyle buyurmuştur." Sonra onlar: "Hayır! Siz (ganimetlerde size ortak oluruz, diye) bizi kıskanıyorsunuz" diyecekler. Doğrusu onlar, öteden beri ancak pek az anlayan (anlayışı kıt olan) kimselerdir.

(10) Peygamber'imiz, Hicret'in altıncı yılında Haccetmeye niyetlendi ve hazırlıklar tamamlandıktan sonra Zilka'de ayının başında yola çıktı. Bu sefere katılan Ashab'ın sayısı hakkında değişik rakamlar verilmektedir; bunların en yükseği 1500, en küçüğü de 700'dür. Bu sefere katılan Müslüman'lar, her yolcunun silahı olan kılıçtan başka yanlarına silah almamışlardı. Kureyş müşrikleri, bunu haber alınca, Peygamber'imizi Mekke'ye sokmama ka-

rarını aldılar. Nihâyet Peygamber'imiz, Mekke'ye bir konak uzaklıkta bulunan Hudeybiyye'ye gelince orada konaklamayı emir buyurdu. Burası Harem bölgesi sınırının dâhilinde bulunuyordu. Kureyş müşrikleri de, yandaşları olan kabilelerle birlikte gelip Hudeybiyye'nin, suları bol olan bir yerinde karargâh kurmuşlardı. Peygamber'imiz, Kureyş'lilere elçi gönderip geliş amacını ve dilerlerse kendileriyle bir mütareke yapabileceklerini bildirdi. Bu arada Kureyş'lilerden elçi olarak Peygamber'imizin yanına gelip Ashab'ın, Peygamber'imize olan yüksek saygı ve bağlılıklarını görünler hayretler içinde kalıp döndüklerinde bunu Kureyş'lilere anlatıyorlardı. Sonra Peygamber'imiz, Mekke'de kendisini koruyacak kalabalık bir ailesi var diye, Hz. Osman'ın başkanlığında bir elçi heyeti göndrdi. Sonra Hz. Osman ile yanındakilerin öldürüldükleri haberi gelince, Peygamber'imiz: "Durum bu ise, Kureyş müşrikleriyle çarpışmadıkça buradan bir yere ayrılmayacağız!" buyurdu ve Müslüman'ları biat almaya çağırdı. Müslüman'lar da gelip zafere erişineye dek savaşmaya veya bu uğurda ölmeye söz verdiler. Sonra haberin yanlış olduğu anlaşıldı ve Hz. Osman ile yanındakiler sağ salim Peygamber'imizin yanına döndüler. Peygamber'imiz de, müşrüklerden esir aldığı 40- 50 (veya 80) kişilik baskın grubunu serbest bıraktı. Müşrükler de, Müslüman'ların bu kararlılığını görünce antlaşma yapmaya razı oldular ve nihâyet 10 yıl için bir barış antlaşması yapıldı. Antlaşmanın bazı maddeleri, görünürde Müslüman'ların aleyhineymiş gibi algılandı ve başta Hz. Ömer olmak üzere bazı Müslüman'ların hoşnutsuzluğuna neden oldu. Ancak aleyhte gibi algılanan maddelerin, Müslüman'lara ne denli büyük imkânlar sağladığı uygulamadan sonra anlaşıldı. İşte bu antlaşma, büyük zaferlere ve Mekke fethine de ortam hazırladı.

(11) Bu çöl Arap'larından Murat, Ğıfar, Müzeyne, Cüheyne, Eşca' ve Deyl kabileleridir. Hudeybiyye yılında Peygamber'imiz, Mekke yolculuğuna çıkacağı günlerde Medine çevresindeki ve çöldeki Bedevî Arap kabilelerine haber salıp kendisiyle beraber bu yolculuğa çıkmalarını istedi. Çünkü Peygamber'imiz, Kureyş'in, kendisiyle savaşmalarından ve onu Kâ'be ziyaretinden engellemelerinden endişe ediyordu. Peygamber'imiz, amacının savaş olmadığını göstermek için de kurbanlık hayvanları önceden yola çıkardı. Ancak anılan kabileler, bu sefere katılmadılar ve. "Biz, Muhammed'in, yurdunun ortasında, Medine'de (Hendek savaşında) kendisiyle savaşmış ve bazı Ashab'ını öldürmüş bir toplumun üstüne gideceğiz de, onlarla savaşacağız, öyle mi?" dediler.

قُلْ لِلْمُخَلَّفٖينَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُو۬لٖى بَأْسٍ شَدٖيدٍ
تُقَاتِلُونَهُمْ اَوْ يُسْلِمُونَ فَاِنْ تُطٖيعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا
وَاِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ
عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرٖيضِ حَرَجٌ
وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنٖينَ
اِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فٖي قُلُوبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكٖينَةَ
عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرٖيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَثٖيرَةً يَأْخُذُونَهَا
وَكَانَ اللّٰهُ عَزٖيزًا حَكٖيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثٖيرَةً
تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ
وَلِتَكُونَ اٰيَةً لِلْمُؤْمِنٖينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقٖيمًا ﴿٢٠﴾
وَاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا وَكَانَ اللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذٖينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا
الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصٖيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ
الَّتٖي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدٖيلًا ﴿٢٣﴾

16. O çöl Arap'larından seferden (Hudeybiyye seferinden) geri kalmış olanlara de ki: "Siz yakında çetin savaşçı bir kavme (Sakîf ve Hevâzin kabilelerine) karşı savaşmaya çağırılacaksınız. Siz onlarla ya hep savaşacaksınız, ya da Müslüman olacaklar (yahut teslim olup boyun eğecekler). Artık eğer bu buyruğa uyacak olursanız, Allah, size güzel bir mükâfat verecek; eğer bundan önce yüz çevirdiğiniz gibi yine yüz çevirecek olursanız, Allah sizi pek acıklı bir azaba uğratacaktır.

17. (Savaştan geri kalmada) körlere vebâl yoktur; topallara da vebâl yoktur; hastalara da vebâl yoktur. Hem de, her kim, Allah'a ve bu Elçisi'ne itaat edecek olursa, Allah onu, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacaktır; her kim de, yüz çevirecek olursa, Allah onu pek acıklı bir azaba uğratacaktır.

18. Ey Muhammed! Ant olsun ki,

(Hudeybiyye'de) o ağacın altında sana biat ederlerken Allah, o mü'minlerden gerçekten razı olmuştur. Çünkü Allah, onların kalbindekini (samimiyetlerini) bilmiştir. İşte bunun için kendilerine huzur ve güven indirmiş ve onları pek yakın bir fetihle ödüllendirmiştir.

19. Yine, onları alacakları bol ganimetlerle mükâfat-landırmıştır. Zaten Allah ezelden beri hep Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işi hikmet üzerine kurandır).

20. Allah, size alacağınız daha birçok ganimetler vaatetmiştir. İşte bunu (Hayber ganimetini) size hemen vermiş ve insanların (Hayber'liler ile müttefiklerinin, yahut Kureyş'in) ellerini sizden çekmiştir. Bir de, mü'minlere (Allah katındaki itibarları için, Peygamber'in doğruluğu için, Hayber fethi ile ganimetlerin vaadinin, Mekke fethinin vaadinin doğruluğu için) bir delil olması ve sizi dosdoğru bir yolda sabit kılmak için (bunu gerçekleştirdi).

21. Henüz elde etmeye muktedir olmadığınız başka ganimetler (Hevâzin, Rûm, Fars ganimetleri) de olacaktır. Allah'ın bilgisi, o ganimetlerin gerçekleşeceğini kesinlikle kuşatmıştır. (Allah. Onların olacağını da bilmektedir.) Zaten Allah ezelden beri her şeye Kaadirdir.

22. Ve eğer o kâfirler (Hudeybiyye'de Mekke kâfirleri), sizinle savaşsalardı, mutlaka arkalarını dönüp kaçarlardı; sonra bir koruyucu dost ve yardımcı da bulamazlardı.

23. Allah'ın eskiden beri (hak ile bâtılın mücadelesindeki) sünneti (sabit kanunu) budur (hakkın zaferidir). Sen Allah'ın sünnetinde de hiçbir değiştirim (değişiklik) asla bulamayacaksın.

وَهُوَ الَّذٖى كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ
مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصٖيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ الَّذٖينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْىَ
مَعْكُوفًا اَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ ۜ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَٓاءٌ
مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ اَنْ تَطَؤُ۫هُمْ فَتُصٖيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ
بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فٖى رَحْمَتِهٖ مَنْ يَشَٓاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
الَّذٖينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلٖيمًا ﴿٢٥﴾ اِذْ جَعَلَ الَّذٖينَ كَفَرُوا
فٖى قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكٖينَتَهُ
عَلٰى رَسُولِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنٖينَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوٰى وَكَانُٓوا
اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَا ۜ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمًا ۚ ﴿٢٦﴾ لَقَدْ
صَدَقَ اللّٰهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۚ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ اٰمِنٖينَ ۙ مُحَلِّقٖينَ رُؤُ۫سَكُمْ وَمُقَصِّرٖينَ ۙ
لَا تَخَافُونَ ۜ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذٰلِكَ
فَتْحًا قَرٖيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذٖٓى اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدٖينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّٖينِ كُلِّهٖ ۜ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهٖيدًا ﴿٢٨﴾

24. O kâfirlere karşı size zafer verdikten (Hudeybiyye'de üzerinize gönderilen askeri birlik, Mekke'ye dönmek zorunda bırakıldıktan, size baskın yapmak için etrafınızda dolaşan birlik de esir alınıp serbest bırakıldıktan ve bu sayede Hudeybiyye antlaşması sağlandıktan) sonra Mekke'nin ortasında onların ellerini sizden, sizin de ellerinizi onlardan çeken de ancak Allah'tır. Zaten Allah, yaptıklarınızı ezelden beri hakkıyla görendir.

25. Onlar o kimselerdir ki, küfürde direndiler; sizin Mescid-i Haram'ı ziyaret etmenizi de, bekletilen kurbanların yerlerine ulaşmalarını da engellediler. Eğer (Mekke'de müşriklerle karışık oldukları için) tanımadığınız (mü'min olduklarını bilmediğiniz) bir takım mü'min erkekler ile mü'mine kadınlar olup da, bilmeden onları çiğnemeniz, bu yüzden sıkıntıya düşmeniz (diyete, kefarete mahkûm olmanız, üzül-

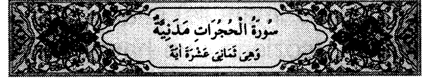
meniz, ayıplanmanız, taksiratlı olmanız) ihtimali olmasaydı, sizin ellerinizi onlardan çekmezdik. Allah, dilediklerini rahmetine almak için böyle yapmıştır. Eğer onlar (Mekke sakinlerinden iman etmiş olanlar ile iman etmemiş olanlar), birbirlerinden ayrılmış olsalardı, onlardan küfürde direnenleri mutlaka pek acıklı bir azaba uğratırdık.

26. Hani o zaman o kâfirler, kalplerine o taassubu, câhiliye taassubunu (hakka boyun eğmeyi gururlarına yedirmemeyi) yerleştirmişlerdi. (Bundan dolayı da antlaşma metni yazılırken, "Resûlullah/ Allah'ın Elçisi" ifadesinin metinden çıkarılmasını istemişlerdi. Bu da, mü'minlerin büyük tepkisine sebep olmuştu.) Bunun üzerine Allah, Elçisi'ne ve mü'minlere huzur ve güven indirdi ve onları takvâ kelimesine (şahadet kelimesine, sebata, ahde vefaya) bağlı kıldı. Onlar da, buna herkesten daha layık ve ehil idiler. Zaten Allah, ezelden beri her şeyi hakkıyla bilendir.

27. Ant olsun ki, Allah, bu Elçisi'nin gördüğü o hak rüyayı mutlaka gerçekleştirecektir. Ey mü'minler! İnşaallah, güvenli olarak, başlarınızı tıraş ederek veya saçlarınızı kısaltarak korkmadan Mescid-i Haram'a kesenkes gireceksiniz. İşte sizin (hikmetini) bilmediğinizi Allah bildi de, bundan (Mekke fethinden) önce yakında bir zafer (Hayber fethi) verdi.

28. Allah Odur ki, bütün dinlerden üstün kılmak üzere bu Elçi'sini hidâyet ve hak din ile gönderdi. Zaten şahit olarak Allah yeter.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا
سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ اَثَرِ السُّجُودِ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰيةِ
وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيلِ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهُ فَاٰزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى
عَلٰى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ
اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَرْفَعُوا
اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ اِنَّ الَّذِينَ
يَغُضُّونَ اَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللّٰهُ
قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوٰى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾
اِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

29. Muhammed, Allah'ın Elçisi'dir. Kendisiyle beraber olanlar (Ashab'ı) da, kâfirlere karşı gâyet çetin, kendi aralarında pek merhametlidirler. Onları rükû edenler, secde edenler olarak görürsün. Onlar, Allah'tan lütuf ve rıza niyaz ederler. Onların secde izinden nişanları (fazla secde etmekten deride oluşan iz, âhırette parlayan bir nûr) yüzlerindedir. İşte bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. Onların İncil'deki vasıfları ise, şöyledir: Onlar bir ekin gibidir ki, filizini çıkarmış; gittikçe onu kuvvetlendirmiş; sonra kalınlaşmış da, sapları üzerine doğrulmuştur. Öyle ki, bu ekin, bütün ekincilerin beğenisini kazanmaktadır. Çünkü Allah, bu mü'minlerle, kâfirleri öfkelendirmeyi dilemektedir. Allah, onlardan (mü'minlerden Tevhid imanıyla) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler yapanlara geniş bir bağışlama ve pek büyük bir mükâfat vaatetmiştir.

HUCURÂT SÛRESİ: 49

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûreler içinde 22. sırada inmiştır; 18 âyettir. Hucurât, odalar demektir. Sûre, ismini 4. âyette geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

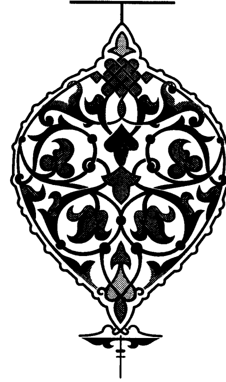
1. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sakın, (sözleriniz ve hareketlerinizle) Allah'ın ve bu Elçisi'nin (Peygamberi'nin) önüne geçmeyin (Kitap ve Sünnetin önüne geçmeyin. Peygamber'in konuşmasını bölmeyin. Telkinle, ısrarlı taleple ona bir şeyi kabul ettirmeye çalışmayın. "Keşke şöyle, şöyle bir hüküm indirilseydi!" demeyin) ve Allah'a karşı takvâyı gözetin (buyruklara aykırı davranmaktan sakının). Çünkü Şüphesiz Allah, Semî'dir (her şeyi tamamıyla işitendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir).

2. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Seslerinizi bu Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin; birbirinizle bağıra, bağıra yüksek sesle konuştuğunuz gibi de Peygamber'le yüksek sesle konuşmayın ki, siz farkına varmadan güzel amelleriniz boşa gitmesin. (Çünkü bu, kasten Peygamber'i hafife almak, peygamberliğine aldırmamak ve hakaret derecesine varırsa, küfür sayılır ve bütün güzel amelleri boşa çıkarır.)

3. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'ın bu Elçisi'nin huzurunda seslerini alçaltırlar, işte onlar, Allah'ın, kalplerini takvâ ile imtihan ettiği (takvâ için denediği, takvâya alıştırdığı, kalplerinin halis takvâ için olduğunu bildiği) kimselerdir. Geniş bir bağışlama ve pek büyük bir mükâfat onlarındır.

4. Ey Muhammed! O odaların ardından sana seslenenler var ya, onların çoğu gerçekten (edebe) akıl erdiremiyorlar.

(4) Bu odalar, validelerimizin (Peygamberin eşlerinin) odaları idi. Bir ivâyete göre, bu şekilde seslenenler, Uyeyne bin Hısn ile Akra' bin Habis idiler. Bunlar Temim Oğullarından 70 kişilik bir heyetle öğle vakti Medine'ye gelmişlerdi. Bu sırada Peygamber'imiz, uzanmış istirahat ediyordu. Anılan iki şahıs: "Muhammed! Yanımıza çık!" diye seslenmişlerdi.

وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتّٰى تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللّٰهُ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝٥ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُٓوا اِنْ جَٓاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَاٍ
فَتَبَيَّنُٓوا اَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۝٦
وَاعْلَمُٓوا اَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللّٰهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ
اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ۝٧
فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝٨ وَاِنْ طَٓائِفَتَانِ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَاِنْ بَغَتْ اِحْدٰيهُمَا عَلَى
الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتّٰى تَفِٓيءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ فَاِنْ فَٓاءَتْ فَاَصْلِحُوا
بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوا اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝٩
اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ۝١٠ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَكُونُوا
خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَٓاءٌ مِنْ نِسَٓاءٍ عَسٰٓى اَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ
وَلَا تَلْمِزُٓوا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ
بَعْدَ الْاِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝١١

5. Eğer onlar, senin, yanlarına çıkmanı bekleselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu. Yine de Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

6. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Eğer bir fâsık (doğru yoldan çıkmış bir karıştırıcı) size bir haber getirecek olursa, hemen onu iyice tahkik edin (araştırın) ki, bilmeden bir topluluğa çarpıp da, yaptığınıza pişman olmayasınız.

7. Hem de, bilin ki, aranızda Allah'ın Elçisi vardır (; ona yanlış bir haber verirseniz, Allah, gerçeği ona bildirir). Eğer Allah'ın Elçisi, birçok işlerde (yanlış haberlerde) size uysa (ve ona göre hareket etse), mutlaka sıkıntıya düşerdiniz. Ancak Allah, imanı size sevdirmiş ve onu gönüllerinizde güzel göstermiştir; küfrü, fıskı ve isyanı ise, size çirkin göstermiştir.(Onun için siz, o yanlış haberi getiren gibi olmazsınız. Yahut siz, İslam'a olan sevginizden ve gayretinizden dolayı o yanlış haberi getirene inandınız ve o haberin gereğinin yapılmasını istediniz.) İşte onlar, doğru yolu bulanların ta kendileridir.

8. Bu, Allah'ın büyük bir lütuf ve nimetidir. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (hep hikmeti gözetendir).

9. Bir de, eğer mü'minlerden iki topluluk vuruşmaya kalkışacak olurlarsa, hemen aralarını buluverin. Eğer onlardan biri ötekine yine de saldırıp duruyorsa, artık Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafla vuruşun. Bundan sonra eğer dönecek olursa, hemen aralarını adalatle buluverin. Ve her işte adalati uygulayın. Çünkü şüphesiz Allah, adaleti uygulayanları sever.

10. Bütün mü'minler ancak kardeştirler. Onun için iki kardeşinizin arasını bulun ve Allah'a karşı aykırılıklardan sakının ki, esirgenesiniz.

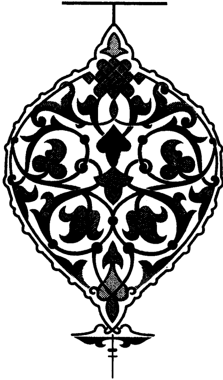
11. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Bir toplum diğer bir toplumu sakın, küçümsemesin; olabilir ki, küçümsenenler, kendilerinden daha hayırlıdır. Kadınlar da, başka kadınları sakın, küçümsemesinler; olabilir ki, küçümsenen kadınlar, kendilerinden daha hayırlıdır. Hem de, kendilerinizi (birbirinizi) ayıplamayın (gıybet etmeyin) ve birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra (yine Câhiliyye dönemi gibi) kötü isim (kötü lakap takmak) ne kadar kötü bir şeydir! Her kim de, (bu yasaklardan) tövbe etmeyecek olursa, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir.

(6) Âyetin nuzûl sebebi hakkındaki rivâyetlere göre, Peygamber'imiz, Velid bin Ukbe'yi zekât tahsildarı olarak Mustalık Oğulları kabilesine gönderdi. Velid

ile bu kabile arasında da eskiden düşmanlık vardır. Bu kabile adamları, Velid'in kendilerine gelmekte olduğunu duyunca, kendisini karşılamaya çıktılar. Velid ise, onların, kendisine saldırmak için geldiklerini sandı ve hemen geri döndü ve Peygamber'imize gelip: "Mustalık Oğulları, İslam'dan dönmüşler; zekâtlarını vermediler" dedi. Bunun üzerine Peygamber'imiz, bu defa Halid bin Velid'i onlara gönderdi. Halid, oraya varınca, baktı ki, namaz kılıyorlar ve gece namazına bile kalkıyorlar. Nihâyet onlar, zekâtlarını Halid'e teslim ettiler; o da gelip durumu Peygamber'imize anlattı.

(11) Bazı rivâyetlere göre, bu âyetin nüzûl sebebi şudur: Validelerimizden (Peygamber'imizin eşlerinden) Hz. Safiyye, bir gün Peygamber'imize şikâyette bulunup dedi ki: "Kadınlar, bana: 'Ey Yahudi kızı Yahudi!' diyorlar." Bunun üzerine Peygamber'imiz de ona dedi ki: "Sen de niçin onlara: 'Benim babam Hârun Peygamberdir; amcam Musa Peygamberdir ve kocam da Muhammed Peygamberdir' demedin?"

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثٖيرًا مِنَ الظَّنِّۘ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ
وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًاۜ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَأْكُلَ
لَحْمَ اَخٖيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُۜ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَحٖيمٌ ﴿١٢﴾
يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَٓائِلَ لِتَعَارَفُواۜ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰيكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلٖيمٌ
خَبٖيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّاۜ قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلٰكِنْ قُولُٓوا
اَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْاٖيمَانُ فٖي قُلُوبِكُمْۜ وَاِنْ تُطٖيعُوا اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔاۜ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ
رَحٖيمٌ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ
ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِۜ
اُولٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُونَ اللّٰهَ بِدٖينِكُمْۜ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلٖيمٌ ﴿١٦﴾
يَمُنُّونَ عَلَيْكَ اَنْ اَسْلَمُواۜ قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ اِسْلَامَكُمْۚ بَلِ اللّٰهُ يَمُنُّ
عَلَيْكُمْ اَنْ هَدٰيكُمْ لِلْاٖيمَانِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ ﴿١٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ
غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ بَصٖيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

12. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Zannın çoğundan kaçının; çünkü (hakkında kesin delil bulunmayan hususlarla ilgili zan ile Allah hakkında hüsnü zan, zorunlu olduğu gibi, geçim ve yaşam konularıyla ilgili zan da mübah olduğu gibi, İlâhiyât ve peygamberlik konularındaki zanlar ile kesin bir delile aykırı olan zan ve hayır ehli mü'minler hakkındaki suizan gibi) zannın bir kısmı (da azap gerektiren) bir günahtır. Birbirinizin kusurunu da sinsice araştırmayın ve kiminiz kiminizi gıybet etmesin (arkasından çekiştirmesin). Biriniz, ölü kardeşinin etini yemek ister mi hiç! İşte siz bundan iğrendiniz. (İşte gıybet de, dinde bunun gibi iğrenç bir davranıştır.) Hem de, Allah'tan (Ona karşı aykırı davranmaktan) sakının. Çünkü şüphesiz Allah Tevvâb'tır (samimi olan herkesin tövbesini kabul edendir), Rahîm'dir (çok esirgeyendir).

13. Ey insanlar! Şüphesiz Biz, sizi bir erkek ile bir dişiden yaratmışızdır ve (atalarınızla övünmek için değil,) birbirinizi (nesepleriyle) tanımanız (ve hiç kimsenin babasından, atalarından başkasına nisbet edilmemesi) için sizi halklara ve kabilelere ayırmışızdır. Şüphesiz Allah katında sizin en değerli olanınız, Allah'a karşı takvâyı en çok gözeteninizdir. Çünkü şüphesiz Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Habîr'dir (her şeyden tamamıyla haberdardır).

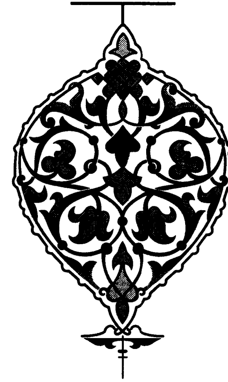
14. Ey Muhammed! O Bedevî Arap'lar (bir kıtlık yılında Medine'ye gelip şehadet kelimesini getiren ve Peygamber'imize: "Biz, bütün varlıklarımız ve ailemizle sana geldik; biz, filan kabileler gibi sana karşı hiç savaşmadık" diyerek yaptıklarını Peygamber'imizin başına kakan ve ondan malî yardım isteyen Esed Oğulları): "Biz iman ettik" dediler. De ki: "Siz gerçekten iman etmediniz; ancak: 'zahiren Müslüman olduk (teslimiyet gösterdik)' deyin! Gerçek iman ise henüz kalbinize yerleşmedi. Yine de eğer Allah'a ve bu Elçisi'ne itaat edecek olursanız (nifakı bırakıp ihlâslı mü'min olursanız), Allah, sizin güzel amellerinizin sevabından hiçbir şeyi eksiltmez. Çünkü Allah, gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir)."

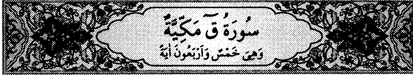
15. Gerçek mü'minler ancak o kimselerdir ki, Allah'a ve bu Elçisi'ne gerçekten iman etmişler; sonra da hiç şüpheye düşmemişler ve mallarıyla da, canlarıyla da Allah yolunda cihat etmişlerdir. İşte (iman iddiasında) doğru olanlar ancak bunlardır.

16. De ki: Siz (iman ettik, deyip) dininizi Allah'a mı öğretmek istiyorsunuz? Oysaki Allah, şu göklerde olanları da, bu yerde olanları da bilir. Zaten Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

17. Onlar İslam'a girmelerini senin başına kakıyorlar. De ki: Müslümanlığınızı benim başıma kakmayın; aksine sizi imana erdirdiği için Allah size minnet yükletir. Eğer doğru iseniz (asıl sizin Allah'a minnet borcunuz var).

18. Şüphesiz Allah şu göklerin ve bu yerin bütün gaybını (sizden gizli olan her şeyini) bilir. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
قٓ وَالْقُرْاٰنِ الْمَج۪يدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُٓوا اَنْ جَٓاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ
هٰذَا شَيْءٌ عَج۪يبٌ ﴿٢﴾ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَاباً ذٰلِكَ رَجْعٌ بَع۪يدٌ ﴿٣﴾ قَدْ
عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَف۪يظٌ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا
جَٓاءَهُمْ فَهُمْ ف۪ٓي اَمْرٍ مَر۪يجٍ ﴿٥﴾ اَفَلَمْ يَنْظُرُٓوا اِلَى السَّمَٓاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا
وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا ف۪يهَا رَوَاسِيَ
وَاَنْبَتْنَا ف۪يهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَه۪يجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ
مُن۪يبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً مُبَارَكاً فَاَنْبَتْنَا بِه۪ جَنَّاتٍ وَحَبَّ
الْحَص۪يدِ ﴿٩﴾ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَض۪يدٌ ﴿١٠﴾ رِزْقاً لِلْعِبَادِ
وَاَحْيَيْنَا بِه۪ بَلْدَةً مَيْتاً كَذٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ
وَاَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾
وَاَصْحَابُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَع۪يدِ ﴿١٤﴾
اَفَعَي۪ينَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ هُمْ ف۪ي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَد۪يدٍ ﴿١٥﴾

KAF SÛRESİ: 50

Bu sûre, Mekke'de 34. sûre olarak nâzil olmuştur; 45 âyettir. Sûre, Kaf harfiyle başladığı için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kaf. Bu şanlı, şerefli Kur'an'a ant olsun (ki, Mekke kâfirleri, bu hak Peygamber'e inanmadılar).

2. Hayır! Kendi aralarından bir uyarıcının kendilerine gelmesine şaştılar da, o kâfirler dediler ki: "Bu, şaşılacka bir şeydir!"

3. "Biz öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman (sonra dirileceğiz,) öyle mi? İşte bu, (akıldan, imkândan) pek uzak bir dönüştür."

4. Biz, toprağın, onlardan (cesetlerinden) neyi eksilttiğini pek âlâ biliyoruz. Zaten Bizim katımızda bütün bilgileri içinde saklayan bir Kitap (Levh-ı Mahfûz) vardır.

5. Hayır! Onlar, o hak (peygamber, Kur'an) kendilerine gelince, onu yalan saydılar. İşte onlar, büyük bir kargaşa içindedirler. (Onlar, Peygamber için kâh şâir, kâh büyücü, kâh kâhin diyorlar.)

6. Pekiyi, onlar, üstlerindeki şu göğe hiç bakmadılar mı ki, Biz, onu nasıl kurmuş ve nasıl (yıldızlarla) süslemişizdir! Onda bir çatlak bile yoktur.

7. Onlar yeryüzüne de bakmadılar mı ki, Biz, onu nasıl döşemişiz; onun üzerine sabit dağları nasıl yerleştirmişiz ve orada gönüller açan her türden bitkileri nasıl yetiştirmişiz!

8. Bütün bunları Allah'a yönelen (harika sanatlarını tefekkür eden) her kul için (Bizden) kalp gözünü açmak için büyük bir vesile ve büyük bir öğüt olmak üzere yaptık.

9. Biz, şu gökten de bereketli bir su indirmişiz de, onunla birçok bahçeler ve biçilen taneler yetiştirmişizdir.

10. Tomurcukları küme, küme olan uzun boylu hurma ağaçları da yetiştirmişizdir.

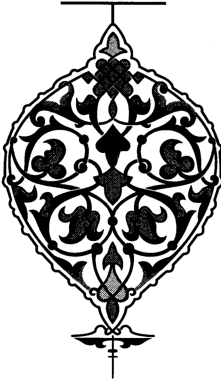
11. Bütün bunlar, kullara rızk olsun diye (yaratılmıştır). Hem de, o su ile ölü bir bölgeye de hayat vermişizdir. İşte (kıyamet günü diri olarak mezarlardan) o çıkış da böyle olacaktır.

12, 13, 14. Onlardan önce Nuh kavmi, Ress yarânı (Hanzale bin Safvan Peygamber kavmi) da, Semûd (Saalih peygamber kavmi) da, Âd kavmi (Hûd Peygamber kavmi) de, Firavun ile kavmi de, Lût'un kardeşleri (hemşehrileri) de, Eyke yarânı (Şuayb Peygamber kavmi) da,

Tübba' (Yemen hükümdarı) kavmi de, bütün bunlar, o Elçileri yalanlamışlardı da, vaatettiğim azap gerçekleşmişti.

15. İlk yaratmada Biz, âciz mi kaldık (ki, ikincisinden âciz olalım)! Hayır! Onlar, yeni bir yaratmadan büyük bir şüphe içindedirler.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ نَفْسُهُۚ وَنَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ
مِنْ حَبْلِ الْوَر۪يدِ ﴿١٦﴾ اِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَم۪ينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
قَع۪يدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَق۪يبٌ عَت۪يدٌ ﴿١٨﴾ وَجَٓاءَتْ سَكْرَةُ
الْمَوْتِ بِالْحَقِّۜ ذٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَح۪يدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِۜ ذٰلِكَ يَوْمُ
الْوَع۪يدِ ﴿٢٠﴾ وَجَٓاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَٓائِقٌ وَشَه۪يدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ
ف۪ي غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَٓاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَد۪يدٌ ﴿٢٢﴾
وَقَالَ قَر۪ينُهُ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَت۪يدٌۜ ﴿٢٣﴾ اَلْقِيَا ف۪ي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَن۪يدٍۙ ﴿٢٤﴾
مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُر۪يبٍۙ ﴿٢٥﴾ اَلَّذ۪ي جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهاً اٰخَرَ فَاَلْقِيَاهُ
فِي الْعَذَابِ الشَّد۪يدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَر۪ينُهُ رَبَّنَا مَٓا اَطْغَيْتُهُ وَلٰكِنْ كَانَ
ف۪ي ضَلَالٍ بَع۪يدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ
بِالْوَع۪يدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَٓا اَنَا۬ بِظَلَّامٍ لِلْعَب۪يدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ
نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَز۪يدٍ ﴿٣٠﴾ وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ
لِلْمُتَّق۪ينَ غَيْرَ بَع۪يدٍ ﴿٣١﴾ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَف۪يظٍۚ ﴿٣٢﴾
مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَٓاءَ بِقَلْبٍ مُن۪يبٍ ﴿٣٣﴾ اُدْخُلُوهَا
بِسَلَامٍۜ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُمْ مَا يَشَٓاؤُ۫نَ ف۪يهَا وَلَدَيْنَا مَز۪يدٌ ﴿٣٥﴾

16. Ant olsun ki, şu insanı da Biz yaratmışızdır; onun nefsinin kendisine vesvese vereceği şeyi de biliriz. Zaten Biz, insana şah damarından daha yakınız.

17. O iki melek (kulun bütün hareketlerini, yahut sevap veya günah olan hareketlerini tepit eden iki melek), insanın sağında ve solunda oturarak (gözetleyerek) yaptıklarını tespit ederken de, Biz, ona en yakınız. (Hakikatte o meleklerin bile bilmediklerini Biz biliriz; meleklerin tespitine ihtiyacımız yoktur. Ancak kul için günahlarda daha caydırıcı ve sevaplarda da daha teşvik edici olması hikmetine binaen böyle yapmışızdır.)

18. İnsan, hiçbir söz ağzından atmaz (söylemez) ki, yanında Rakîb (Gözetleyen), Atîd (Yazmaya Hazır) iki melek bulunmasın.

19. Ölüm sekreti (baygınlığı) de gerçek

olarak gelecektir. İşte bu, senin kendisinden kaçmakta olduğun şeydir. (Sen, bundan kaçıp kurtulamazsın.)

20. Ve (İkinci Nefha'da/üfürüşte) Sûr'a üfürülecek. İşte bu, geleceği vaatedilen gündür.

21. Ve herkes, (mahşere) beraberinde bir sürücü, bir de şahit (günahlarını ve sevaplarını yazan iki melek, kendisini saptıran nefis, şeytan ve aleyhinde şahitlik edecek beden uzuvları) ile gelecektir.

22. (Ona şöyle denecek:) Ant olsun ki, sen (dünyada) bundan gaflette idin; artık senden perdeni (gafletini) kaldırdık. İşte bugün gözün çok keskindir.

23. Yanındaki arkadaşı (kendisini mahşere getirmekle, amellerini yazmakla görevli melekler, yahut onu saptırmış olan şeytan): "İşte yanımdaki hazır!" diyecek.

24. (Onu süren ile şahitlik eden iki meleğe, yahut iki Cehennem Zebanîsi'ne şu emir verilecek:) "Atın Cehenneme şu inatçı kâfirlerin hepsini!"

25. "Bütün gücüyle hayra (zekâta) engel olmaya çalışan azgın (dinde) şüpheciyi atın Cehenneme!"

26. "O Allah ile beraber başka bir tanrı edinmiş olan var ya, işte onu şiddetli azaba atın!"

27. (O kâfir, şeytan arkadaşının, kendisini azdırdığını söyleyecek.) Şeytan arkadaşı diyecek ki: "Ey Rabb'imiz! Ben onu azdırmadım; ancak o kendisi uzak (derin) bir sapkınlık içinde idi."

28. Allah buyuracak ki: "Benim huzurumda çekişip durmayın! Zaten Ben, bundan önce bu tehdidimi (azaba uğryacağınızı) bildirmiştim."

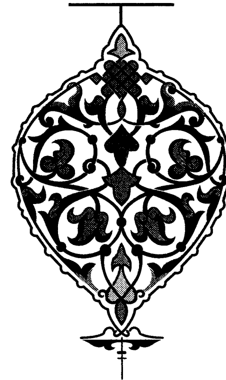
29. "Benim katımda verilen söz bir daha değiştirilmez. Zaten Ben, kullara zulmedici değilim."

30. O gün Cehenneme: "Doldun mu (boş yerin var mı)?" diyeceğiz. O da: "Var mı daha?" diyecek.

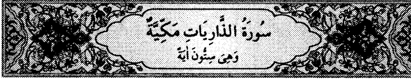
31. Cennet de, takvâ sahiplerine (Allah'a karşı aykırılıklardan sakınmış olanlara) yaklaştırılacak; onlardan hiç uzak olmayacaktır.

32, 33, 34. (Onlara şöyle denilecek:) "İşte bu gördükleriniz, tamamıyla Allah'a yönelmiş olan, muhafazakâr olan (Onun koyduğu sınırları ihlal etmeyen), görmediği halde Rahmân'dan (dünyada rahmeti genl olan Allah'tan) korkmuş olan ve Allah'a, yalnız Ona dönük bir kalp ile gelen sizlere (dünyada) vaatedilenlerdir. Haydin, oraya selametle girin. İşte bu, sonsuz hayatın başladığı gündür."

35. Orada (Cennette) diledikleri her şey, kendileri için mevcut olacak ve katımızda dahası (gözlerin görmediğ, kulakların duymadığı ve insanların hayal edemediği nimetler) da olacak.

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ
اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ الَّيْلِ
فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ
قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ اِنَّا نَحْنُ
نُحْيِي وَنُمِيتُ وَاِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا
ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا اَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمُقَسِّمَاتِ
اَمْرًا ﴿٤﴾ اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَاِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

36. Biz, onlardan (Kureyş kâfirlerinden) önce de kendilerinden daha güçlü olan, ölümden kurtuluş var mı diye yeryüzünde ülkeden ülkeye dolaşan nice nesiller helâk etmişizdir. (Yahut yeryüzünü kullanıp delik deşik eden nice nesiller helâk etmişizdir. Kurtuluş var mı?)

37. İşte bu anlatılanlarda hiç şüphesiz kalbi (aklı, şuûru) olan veya (kalben, zihnen) hazır olup kulak veren kimse için büyük bir öğüt vardır.

38. Ant olsun ki, Biz, şu gökleri, bu yeri ve ikisinin arasında bulunanları da gerçekten altı günde (aşamada) yaratmışızdır. (Bundan dolayı) Bize hiçbir yorgunluk da dokunmadı.

39. Ey Muhammed! Artık sen, onların (müşriklerin) söylediklerine sabret; güneşin doğuşundan önce de, batışından önce de Rabb'ini hamd ile tesbih et. (Namaz kılarak bütün övgüleri Ona tahsis edip Kendisini eksik sıfatlardan tenzih et.)

40. Gecenin bir kısmında da, secdelerden (namazlardan) sonra da Allah'ı tesbih et.

41. Şunu da dinle: O gün münâdi (ölülerin dirilmesi için onlara seslenen İsrafil), yakın bir yerden (herkese duyuracak bir sesle) seslenecek.

42. O gün ölüler, o gerçek (yeniden dirilme) için o korkunç sesi işiteceklerdir. İşte o gün, (mezarlardan) çıkış günüdür.

43. Şüphesiz Biz, evet Biz, hayat veririz ve Biz öldürürüz. Son dönüş de ancak Bizedir.

44. O gün yer, onların üzerinden yarıldıkça yarılacak; (onlar çarçabuk) çıkacaklar. İşte bu, Bize göre pek kolay olan bir haşirdir (yeni diriliş ve mahşere sevktir).

45. Ey Muhammed! Biz onların bütün dediklerini herkesten iyi biliyoruz. Sen ise, onların üzerinde bir zorlayıcı değilsin. Onun için sen, tehdidimden korkanlara sadece Kur'an ile öğüt ver!

ZÂRİYÂT SÛRESİ: 51

Bu sûre, Mekke'de 66. sûre olarak nâzil olmuştur; 60 âyettir. Sûre, ismini, başında bulunan Zâriyât (savuran rüzgârlar) kelimesinden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O savurdukça savuran rüzgârlara (doğurdukça doğuran kadınlara),

2. yağmur taşıyan bulutlara (bulutlar taşıyan rüzgârlara, hamile kadınlara),

3. Denizde kolayca akıp giden gemilere

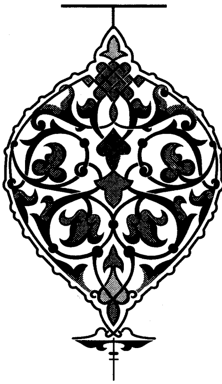
(yönlerinde esen yellere, yörüngelerinde akıp giden gezegenlere),

4. İşleri (yağmurları, rızkları vs.yi) taksim eden meleklere ant olsun ki,

5. Size vaatedilen, hiç kuşkusuz doğrudur.

6. Ve ceza ile mükâfat kesenkes gerçekleşecektir.

وَالسَّمَاۤءِ ذَاتِ الْحُبُكِۙ (7) اِنَّكُمْ لَفٖى قَوْلٍ مُخْتَلِفٍۙ (8) يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَۜ (9)
قُتِلَ الْخَرَّاصُونَۙ (10) اَلَّذٖينَ هُمْ فٖى غَمْرَةٍ سَاهُونَۙ (11) يَسْـَٔلُونَ اَيَّانَ يَوْمُ
الدّٖينِۜ (12) يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ (13) ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْۜ هٰذَا الَّذٖى
كُنْتُمْ بِهٖ تَسْتَعْجِلُونَ (14) اِنَّ الْمُتَّقٖينَ فٖى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍۙ (15) اٰخِذٖينَ
مَاۤ اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْۜ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنٖينَۜ (16) كَانُوا قَلٖيلًا
مِنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ (17) وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (18) وَفٖىۤ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ
لِلسَّاۤئِلِ وَالْمَحْرُومِ (19) وَفِى الْاَرْضِ اٰيَاتٌ لِلْمُوقِنٖينَۙ (20) وَفٖىۤ اَنْفُسِكُمْۜ
اَفَلَا تُبْصِرُونَ (21) وَفِى السَّمَاۤءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ (22) فَوَرَبِّ
السَّمَاۤءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَاۤ اَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ (23) هَلْ اَتٰيكَ
حَدٖيثُ ضَيْفِ اِبْرٰهٖيمَ الْمُكْرَمٖينَۢ (24) اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا
سَلَامًاۜ قَالَ سَلَامٌۚ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ (25) فَرَاغَ اِلٰىۤ اَهْلِهٖ فَجَاۤءَ بِعِجْلٍ
سَمٖينٍ (26) فَقَرَّبَهُۤ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَأْكُلُونَ (27) فَاَوْجَسَ
مِنْهُمْ خٖيفَةًۜ قَالُوا لَا تَخَفْۜ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلٖيمٍ (28) فَاَقْبَلَتِ
امْرَاَتُهُ فٖى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقٖيمٌ (29)
قَالُوا كَذٰلِكِۙ قَالَ رَبُّكِۜ اِنَّهُ هُوَ الْحَكٖيمُ الْعَلٖيمُ (30)

7. Yolları (yörüngeleri, yıldızları olan, süslü, mükemmel) olan şu göğe ant olsun ki,

8. Siz (kâfirler), hiç şüphesiz (kâh şâir, kâh büyücü, kâh deli dediğiniz Peygamber, yahut Kur'an, yahıt kıyamet hakkında) değişik söylemler içindesiniz.

9. Ondan (Peygamber'den, Kur'an'dan, imandan), ancak (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için hidâyetten) döndürülmüş olan kimse döndürülür.

10. Kahrolsun o (değişik söylemlerin sahipleri) yalancılar!

11. Onlar, derin bir cehâlet içinde bocalamaktadırlar.

12. Onlar, (alay yoluyla) ceza ve mükâfat gününün ne zaman olacağını sorarlar.

13. O gün, kendilerinin o ateşte karıştırılacakları gündür.

14. (Onlara denir ki:) azabınızı (küfrünüzün cezasını) tadın! İşte acele gelmesini isteyip durduğunuz şey budur!

15. Şüphesiz takvâ sahipleri (aykırılıklardan sakınmış olanlar), Cennet bahçelerinde ve pınar başlarında olacaklardır.

16. Onlar, Rabb'lerinin kendilerine vereceği mükâfatları almış olacaklardır. Çünkü onlar, bundan önce (dünyada) ihsan (en güzel davranış) sahibi idiler.

17. Onlar, gecenin (Akşam namazı ile Sabah namazı arasındaki zamanın yarısından) az bir kısmını uyku ile geçirirlerdi. (Yahut onlar, gecenin az bir kısmında uyumayıp ibadet ederlerdi. Yahut onlar, Yatsı namazını kılmadan uyumazlardı.)

18. Onlar, seher vakitlerinde de istiğfar ederlerdi (günahlarının bağışlanması için niyazda bulunurlardı).

19. Onlar, mallarında dilenen muhtaçlar için ve dilenmeyen yoksullar için bir hak olduğuna da inanıyolardı (ve bu harcamayı yapıyorlardı).

20. Kesin iman sahibi olmak isteyenler için, yeryüzünde (Allah'ın varlığını, ortaksız olduğunu, sonsuz ilmini, kudretini, merhametini, iradesini gösteren) birçok büyük âyetler (deliller) de vardır.

21. Kendi nefislerinizde (yaratılışınızın başlangıcından sonuna kadar olan aşamalarda, beden yapınızın mükemmeliyetinde, terkibinizde, beden parçaları arasındaki uyum, işbirliğ vs. gibi harika düzen ve sistemde) de âyetler vardır. Siz niçin görmüyorsunuz?

22. Şu gökte de rızkınız (rızkınızın sebebi olan yağmur) ve size vaatedilen (Cennet, yahut ameller ile onların karşılığının takdiri gibi) şeyler vardır.

23. İşte şu göğün ve bu yerin Rabb'ine ant olsun ki, size vaatedilen (kıyamet, ceza ile mükâfat) sizin konuşmanız (varlığınız) gibi hiç kuşkusuz bir gerçektir.

24. Ey Muhammed! İbrahim'in güzel ağırlanan (yahut Allah katında şerefli sayılan) konuklarının haberi sana geldi mi?

25. Hani bir zaman onlar (Cebrâil, İsrâfil, Mikâil, yahut bunların da dahil oldukları 12 veya 10 melek) İbrahim'in yanına girmişlerdi de, "Selam!" demişlerdi. İbrahim de: "Selam! Siz yabancı bir topluluksunuz! (Yahut içinden: 'Bunlar yabancı bir topluluktur')" demişti.

26, 27. İbrahim, hemen ailesinin yanına savuşmuş; sonra da (kebap yapılmış) semiz bir dana getirmişti de, onların önüne koyup: "yemez misiniz?" demişti.

28. Sonra İbrahim (konuklarının, ikram edilen yemekten yemediklerini görünce, bir kötülük için gelen kimseler olduklarını sanarak, yahut azap için gelen melekler olduklarını sezerek) içinden, onlardan korkmaya başlamıştı. Onlar: "Sakın, korkma!" demişler ve ona pek bilgili bir oğlan (İshak'ı) müjdelemişlerdi.

29. O sırada (evin bir zâviyesinde oturup onları dinlemekte olan) karısı (Sâre) çığlık atarák yanlarına gelmiş de, (hayretten) elini yüzüne çarpmaya başlamış ve: "Ben, kısır bir koca karıyım!" demişti.

30. Konuklar: "İşte öyledir. Rabb'in böyle buyurdu. Çünkü O, gerçekten yegâne Hakîm'dir (hep hikmeti gözetendir), Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir)" demişlerdi.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا اِنَّٓا اُرْسِلْنَٓا اِلٰى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾
لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾
فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَٓا اٰيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ﴿٣٧﴾
وَفِى مُوسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنَاهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهِ
وَقَالَ سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِى الْيَمِّ
وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾
مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِى ثَمُودَ اِذْ قِيلَ
لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتّٰى حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾
وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَٓاءَ
بَنَيْنَاهَا بِاَيْدٍ وَاِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَالْاَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ
الْمَاهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾
فَفِرُّٓوا اِلَى اللّٰهِ اِنّ۪ى لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا
مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ اِنّ۪ى لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥١﴾

31. İbrahim: "Pekiyi, sizin talebiniz nedir, ey elçiler (melekler)!" demişti.

32. Onlar da demişlerdi ki: "Biz, şüphesiz günahkâr bir kavme gönedirilmiş bulunuyoruz."

33. "Üzerlerine balçıktan oluşmuş taşlar yağdırmak için."

34. "Bunlar haddi aşanlar için Rabb'inin katında işaretlenmiş taşlardır."

35. Bunun üzerine Biz, orada bulunan mü'minleri dışarı çıkardık.

36. İşte orada (o kasabada) Müslüman'lardan bir ev halkından (Lût ile iki kızından, yahut on üç kişi olan Lût ailesinden) başka bulamadık.

37. Biz, o pek acıklı azaptan korkanlar için orada büyük bir âyet (o yağdıırlan taşlar, masa biçiminde yassı bir kaya, kokuşmuş bir su) bırakmışızdır.

38. Musa'da da (onun haberinde de büyük bir ibret) vardır. Hani bir zaman Biz, onu apaçık kesin delil ile Firavun'a göndermiştik.

39. Ancak Firavun, erkânıyla birlikte yüz çevirmiş ve: "O, bir büyücüdür veya bir delidir" demişti.

40. Sonunda Biz, Firavun'u da, askerlerini de tutmuş da, denize atmıştık. Zaten Firavun, (küfürde inat, peygamberi yalanlamak, Tanrı gibi kendisine de tapılmasını istemek gibi) ayıplanacak işler yapmıştı.

41. Âd'da (Âd kavminin haberinde) da (büyük ibret) vardır. Hani bir zaman Biz, onların üzerine o akîm (köklerini kurutan) rüzgârı göndermiştik.

42. Bir rüzgâr ki, üzerinden geçtiği hiçbir şeyi bırakmıyor, mutlaka onu kül gibi yapıp savuruyordu.

43. Semûd'da (Semûd kavminin haberinde) da (büyük ibret) vardır. Hani bir zaman onlara: "Haydin, siz belli bir zamana değin (ecelinizin sonuna değin, azabın gelmesine kalan üç güne değin) geçici nimetlerden yararlanın!" denilmişti.

44. İşte onlar, azıp Rabb'lerinin buyrukları dışına çıkmışlardı. Bundan dolayı kendileri bakıp dururken yıldırım onları çarpıvermişti.

45. Artık (azap gelince) ayağa kalkacak güçleri kalmamış; yardım da görmemişlerdi.

46. Onlardan önce de Nuh kavmini öyle yapmıştık (helâk etmiştik). Çünkü onlar gerçekten (küfür ve isyan ile) istikametten ayrılmış bir toplum idiler.

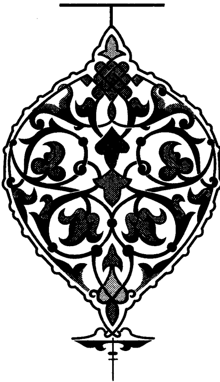
47. Şu göğü de Kendi kudret ellerimizle Biz kurduk ve hiç kuşkusuz Biz, göğü (yıldızlar kümelerinin arasını, yıldızların arasını, gök ile yer arasını, rızkları) genişlemekteyiz. (Biz, ona da Kaadiriz.)

48. Biz, yeryüzünü de döşedik. İşte Biz, ne güzel döşeyicileriz!

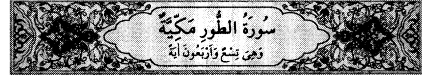
49. Biz, her şeyden (cinsten) de çift, çift yaratmışızdır ki, düşünüp öğüt alasınız.

50. (Ey Muhammed! Onlara de ki:) "Artık hepiniz Allah'a kaçın (sığının)! Çünkü ben gerçekten sizin için Onun katından apaçık bir uyarıcıyım."

51. "Hem de sakın, Allah ile beraber başka bir tanrı edinmeyin. Çünkü ben size Onun katından gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım."

كَذٰلِكَ مَٓا اَتَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ
(٥٢) اَتَوَاصَوْا بِه۪ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ (٥٣) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَٓا اَنْتَ
بِمَلُومٍ (٥٤) وَذَكِّرْ فَاِنَّ الذِّكْرٰى تَنْفَعُ الْمُؤْمِن۪ينَ (٥٥) وَمَا خَلَقْتُ
الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ (٥٦) مَٓا اُر۪يدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَٓا اُر۪يدُ
اَنْ يُطْعِمُونِ (٥٧) اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَت۪ينُ (٥٨)
فَاِنَّ لِلَّذ۪ينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ اَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ (٥٩)
فَوَيْلٌ لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذ۪ي يُوعَدُونَ (٦٠)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
وَالطُّورِ (١) وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ (٢) ف۪ي رَقٍّ مَنْشُورٍ (٣) وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ (٤)
وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ (٥) وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ (٦) اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ (٧) مَا لَهُ
مِنْ دَافِعٍ (٨) يَوْمَ تَمُورُ السَّمَٓاءُ مَوْرًا (٩) وَتَس۪يرُ الْجِبَالُ سَيْرًا (١٠) فَوَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ (١١) اَلَّذ۪ينَ هُمْ ف۪ي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ (١٢) يَوْمَ يُدَعُّونَ
اِلٰى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا (١٣) هٰذِهِ النَّارُ الَّت۪ي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ (١٤)

52. İşte bunun gibi, onlardan öncekilere de bir Elçi (peygamber) gelince, mutlaka onlar: "Bu, bir büyücüdür veya delidir" demişlerdi.

53. Onlar, bunu birbirlerine vasiyet mi etmişlerdi? Hayır! Onlar azgın bir toplum idi.

54. Artık sen, (onların küfürdeki ısrar ve inadını gördükten sonra) onlardan (onlarla tartışmaktan) yüz çevir. Sen bundan dolayı kınanacak değilsin.

55. Yine sen, öğüt vermeye devam et; çünkü öğüt, mü'minlere (ve imana gelmesi umulanlara) mutlaka fayda verir.

56. Ve Ben, cinleri ve insanları ancak, yalnız Bana ibadet etsinler diye yarattım.

57. Ben, onlardan (kendim için, başkaları için) bir rızk istemiyorum; Beni (veya başkasını) doyurmalarını da istemiyorum.

58. Çünkü şüphesiz Razzak (herkesin rızkını veren), o sonsuz güç sahibi olan, Metin (direnci sonsuz olan) yegâne Allah'tır.

59. İşte şüphesiz bu Peygambere zulmedenlerin de, önceki arkadaşlarının (eski peygamberlere zulmeden benzerlerinin) azaptan payları gibi payları vardır. Onun için acele etmesinler (; çarçabuk gelmesini istemesinler).

60. Artık kendilerine vaatedilen günlerinden (o günlerin dehşetinden) vay o kâfirlerin haline!

TÛR SÛRESİ :5 2

Bu sûre, Mekke'de 75. sûre olarak inmiştir, 49 âyettir. Sûre, ismini başında zikredilen Tûr dağından almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O Tûr'a (Sina Dağına) ant olsun,

2, 3. Yayılan ince deri üzerine satır, satır (muntazam) yazılan Kitaba (Kur'an'a, Tevrat'a) da ant olsun,

4. Beyt-i Mâmûr'a (Kâ'be'ye, gökteki meleklerin Kâ'be'sine) da ant olsun,

5. Bu yüksek (gök) tavana da ant olsun,

6. Kaynatılacak olan (yahut dolu, okyanus) denize de ant olsun ki,

7. Rabb'inin azabı kesenkes gerçekleşecektir;

8. Onu önleyecek hiçbir şey yoktur.

9. O gün gök, çalkandıkça çalkanacak.

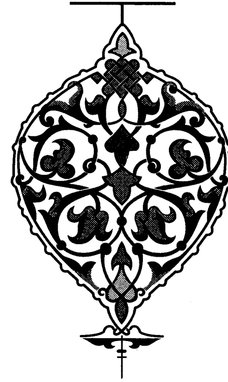
10. Dağlar da yürüdükçe yürüyecek.

11. İşte o gün (peygamberleri) yalanlamış olanların vay haline!

12. Onlar ki, bâtıla dalarak (Küfürleriyle) oyalanıp duruyorlar.

13. O gün onlar, Cehennem ateşine itildikçe itilecekler.

14. (Kendilerine denilecek ki:) İşte yalanlayıp durduğunuz ateş budur.

اَفَسِحْرٌ هٰذَٓا اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُٓوا اَوْ لَا تَصْبِرُوا
سَوَٓاءٌ عَلَيْكُمْ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ اِنَّ الْمُتَّقٖينَ
فٖي جَنَّاتٍ وَنَعٖيمٍ ﴿١٧﴾ فَاكِهٖينَ بِمَٓا اٰتٰيهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقٰيهُمْ
رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحٖيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنٖٓيـًٔا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِـٖٔينَ عَلٰى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ
بِحُورٍ عٖينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِاٖيمَانٍ
اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَٓا اَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ
كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهٖينٌ ﴿٢١﴾ وَاَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ
مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَتَنَازَعُونَ فٖيهَا كَاْسًا لَا لَغْوٌ فٖيهَا وَلَا تَاْثٖيمٌ ﴿٢٣﴾
وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾
وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَٓاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُٓوا اِنَّا كُنَّا قَبْلُ
فٖٓي اَهْلِنَا مُشْفِقٖينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰينَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾
اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ اِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحٖيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَٓا
اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ اَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ
بِهٖ رَيْبَ الْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَاِنّٖي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصٖينَ ﴿٣١﴾

15. Pekiyi, bu (sizin büyü dediğiniz vahyin bildirdiği azap), büyü müdür, yoksa siz mi görmüyorsunuz?

16. (Onlara denilecek ki:) "Haydin, atlayın Cehenneme! Artık dayansanız da, dayanmasanız da, sizin için birdir (durumunuz değişmez). Siz ancak yaptıklarınızla cezalandırılıyorsunuz."

17. Şüphesiz takvâ sahipleri (aykırılıklardan sakınmış olanlar), güzel Cennetlerde ve büyük nimetler içinde olacaklardır.

18. Onlar, Rabb'lerinin kendilerine verdikleriyle zevk ü sefa süreceklerdir. Rabb'leri, (kendi başına pek büyük bir nimet olarak) onları Cehennem azabından da koruyacaktır.

19, 20. (Onlara denilecek ki:) "Yaptıklarınıza karşılık, sıra, sıra dizilmiş kerevetlere yaslanmış olarak afiyetle yeyin, için!" Ayrıca Biz, onları ceylan gözlü Hurilerle de evlendireceğiz.

21. Ve o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman etmişler ve nesilleri de, imanda kendilerine uymuşlar, onların bu nesillerini de kendilerine katacağız. (Nesillerinin dereceleri onlardan aşağı olsa da, birbirlerinden ayrı düşmemeleri için onları da kendi derecelerine yükseletrek kendilerine katacağız.) Kendilerinin amellerinden ise hiçbir şeyi eksiltmeyeceğiz. (Babaların amellerinden nesillerine vererek bunu yapmayacağız.) Herkes kendi kazandığına karşı bir rehindir (rehin gibi tutulup hayra karşı ceza, şerre karşı da mükâfat görecektir).

22. Hem de, Cennet yarânına canlarının istediği meyvelerden ve etlerden bol, bol vereceğiz.

23. Onlar orada birbirlerine içki ikram edecekler; bu içkide ne saçmalama (sarhoşluğu) vardır; ne de günaha girme (sarhoşluğu) vardır.

24. Sanki (sedefleri içinde) saklı inciler gibi (bembeyaz, tertemiz) gençler de hizmetleri için çevrelerinde dönecekler.

25. Cennet yarânları, birbirlerine dönüp hal, hatır soruşacaklar.

26. Diyecekler ki: "Gerçekten biz, bundan önce (dünyada) ailelerimiz arasında (Allah'ın azabından, Allah'a isyan etmekten, âkıbetimizden) korkardık."

27. "Onun için Allah, bize lütfedip bizi vücudun ter deliklerinden bile işleyen o ateş azabınadan korudu."

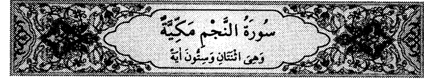
28. "Şüphesiz biz bundan önce (dünyada) yalnız Allah'a yalvarıyorduk. Çünkü şüphesiz O, yegâne Berr'dir (çok iyilik edendir), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir)."

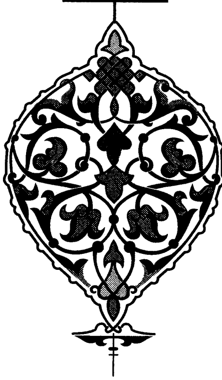
29. Ey Muhammed! Öyleyse sen öğüt vermeye devam et; çünkü sen, (onların iddiasının aksine,) Rabb'inin lütfu sayesinde ne bir kâhinsin; ne de bir deli.

30. Yoksa onlar şunu mu söylüyorlar: "Muhammed, bir şâirdir; zamanın felaketine (ölüme) uğramasını bekliyoruz."

31. De ki: "Siz bekleyin; işte ben de kesinlikle sizinle beraber (sizin felakete uğramanızı) bekleyenlerdenim."

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَٰذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ
تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ
﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ
الْمُصَيْطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ
مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ
مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ
كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ
مَرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ
لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ
ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾
وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ
تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

32. Onlara bu çelişkili sözü (Peygamber'e, kâhin, şâir, deli demelerini) saçmacı akılları mı emrediyorü yoksa onlar inatta haddi aşmış azgın bir güruh mudurlar?

33. Yoksa onlar şunu mu söylüyorlar: "Bu Kur'an'ı kendisi uydurdu." Hayır! Onlar, (kibir ve inatlarından dolayı) iman etmezler.

34. Eğer onlar, (kendisi Kur'an'ı uydurdu, sözlerinde) doğru iseler, haydin, ona benzer bir söz getirsinler.

35. Yoksa onlar, bir şey (Yaradan) olmadan mı yaratılmışlardır; yahut kendileri mi yaratıcıdırlar (ki, Yaradan'a karşı kulluk görevlerini yapmıyorlar)?

36. Yoksa şu gökleri ve bu yeri onlar mı yaratmışlardır? Hayır! Onlar, Allah'a gereği gibi iman etmezler. (Bundan dolayı, yeri, göğü yaratanın Allah olduğunu söy-

ledikleri halde başkasına da tapıyorlar.)

37. Yoksa Rabb'lerinin hazineleri onların yanında mıdır (ki, peygamberlik, onların istediklerine verilsin)? Yoksa her şeye zorla hâkim olan kendileri midir?

38. Yoksa kendilerinin, (üzerinden göklere yükselip meleklerden) sırları (gayb haberlerini) dinledikleri bir merdivenleri mi var? Eğer öyleyse, dinleyenleri, açık bir kesin delil getirsinler.

39. Yoksa (siz: "Melekler, Allah'ın kızlarıdır" dediğinize göre, sizce oğullardan değersiz olan) kızlar, Allah'ın, (sizce daha değerli olan) oğullar da sizin mi?

40. Ey Muhammed! Yoksa sen, (peygamberliğine karşılık olarak) onlardan bir ücret istiyorsun da, onlar ağır bir borç altında mı ezilmektedirler?

41. Yoksa gayb ilmi (Levh-ı Mahfûz) onların yanındadır da, onlar ondan mı yazıyorlar (ki, Peygamberle tartışıyorlar)?

42. Yoksa onlar, bir tuzak mı kurmak istiyorlar? İşte o tuzağa düşecek olanlar, kâfirlerin ta kendileridir.

43. Yoksa onlar için Allah'tan başka bir tanrı mı var? Allah, onların ortak koştuklarından son derece münezzehtir.

44. Onlar, (kendileri istedikleri gibi mucize olarak) şu gökten (üzerlerine) bir parça düştüğünü görecek olsalar, (inat ve azgınlıklarından) ona: "Üst üste yığılmış katman buluttur" diyecekler.

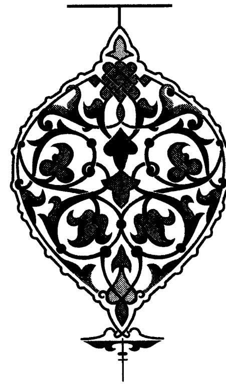
45. Artık çarpılacakları güne (ölecekleri güne, yahut birinci Sûr üfürülüşü gününe) değin onları kendi başlarına bırak.

46. O gün şer planları kendilerine hiçbir fayda vermeyecek; onlara yardım da olunmayacaktır.

47. Şüphesiz zalimler için bundan (âhıret azabından) başka da bir azap (kabir azabı, dünyevî azap) vardır. Ancak onların pek çoğu bilmezler.

48. Ey Muhammed! Sen Rabb'inin (o kâfirlere mühlet vermesi) hükümüne de sabret; çünkü şüphesiz sen gözlerimizin önündesin (muhafazamız altındasın). Her (hangi bir yerden, yahut uykundan, namaza) kalkacağın zaman da Rabb'ini hamd ile tesbih et.

49. Gecenin bir kısmında da, yıldızların (sabah aydınlığıyla) kaybolmasından sonra da Rabb'ini tesbih et.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰىۙ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰىۚ ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ
الْهَوٰىۜ ﴿٣﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحٰىۙ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَد۪يدُ الْقُوٰىۙ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍۜ
فَاسْتَوٰىۙ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰىۜ ﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلّٰىۙ ﴿٨﴾ فَكَانَ
قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنٰىۚ ﴿٩﴾ فَاَوْحٰٓى اِلٰى عَبْدِه۪ مَٓا اَوْحٰىۜ ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ
الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿١١﴾ اَفَتُمَارُونَهُ عَلٰى مَا يَرٰى ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰىۙ
﴿١٣﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿١٤﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوٰىۜ ﴿١٥﴾ اِذْ يَغْشَى
السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰىۙ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيَاتِ
رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٨﴾ اَفَرَاَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزّٰىۙ ﴿١٩﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى
﴿٢٠﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢١﴾ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ض۪يزٰى ﴿٢٢﴾
اِنْ هِيَ اِلَّٓا اَسْمَٓاءٌ سَمَّيْتُمُوهَٓا اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُ۬كُمْ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ
بِهَا مِنْ سُلْطَانٍۜ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُۚ وَلَقَدْ
جَٓاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدٰىۜ ﴿٢٣﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰىۘ ﴿٢٤﴾ فَلِلّٰهِ
الْاٰخِرَةُ وَالْاُو۫لٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمٰوَاتِ لَا تُغْن۪ي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْـٔاً اِلَّا مِنْ بَعْدِ اَنْ يَأْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَشَٓاءُ وَيَرْضٰى ﴿٢٦﴾

NECM SÛRESİ: 53

Bu sûre, Mekke'de 23. sûre olarak nâzil olmuştur; 62 âyettir. Necm, yıldız demektir. Başında yıldıza yemin edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1, 2. Battığı zaman (doğduğu zaman, kıyamet günü dağılacağı zaman,) o yıldıza (Ülker Yıldızına, her yıldıza, indiği zaman Kur'an'ın her bir bölümüne, yere düştüğü zaman, gelişip yükseldiği zaman her bitkiye) ant olsun ki, arkadaşınız (Muhammed) sapmamış ve azıtmamıştır.

3. O, (Muhammed), kendi nefsinin arzusundan da konuşmuyor (Kur'an diye kendi fikrinden hiçbir şey söylemiyor).

4. Onun okuduğu, kendisine (Allah tarafından) vahyedilen vahiyden başka bir şey değildir.

5, 6, 7. Ona (Muhammed'e) bunu (Kur'an'ı) kuvvetleri çok çetin, üstün meziyetli (aklı, fikri sağlam, pek güzel görünümlü) olan (Cebrâil) öğretti; sonra o (Cebrâil), en yüksek ufukta iken (asıl şekliyle, sûretiyle) doğruluverdi (karar kıldı. Yahut kendisine verilen işlere üstün kuvvetiyle hâkim oldu).

8. Sonra (Cebrâil, Muhammed'e) yaklaştı da, yaklaştı (en yüksek ufuktan sarktı da, Muhammed'e yaklaştı).

9. Nihâyet iki yay (yay kirişinin ortası ile iki ucu arası, yahut kirişin ortası ile yayın ortası arası, yahut birleştirilmiş iki yay) kadar, hatta daha da yakın oldu.

10. Derken, Allah, (Cebrâil vasıtasıyla) kuluna (Mu-hammed'e) vahyettiğini vahyetmiştir.

11. O kalp (Muhammed'in kalbi) onun (gözleriyle) gördüğünü yalanlamadı (gördüğü bir hayal değil idi).

12. Artık siz onun (Muhammed'in) gördükleri hakkında kendisiyle tartışacak mısınız?

13, 14. Ant olsun ki, onu (Cebrâil'i bu minval üzere gerçek sûretinde) önceden de Sidretü'l Müntehâ (yaratılmışların bilgisinin, meleklerin erişebildiği son sınırın işareti olan pek büyük bir sedir ağacı biçimindeki nesne) yanında bir kez daha görmüştü.

15. Cennetü'l Me'vâ (özel meleklerin, yüksek takvâ sahiplarinin ve şehitlerin ruhlarının mekânı olan Cennet) da, o Sidretü'l Müntehâ'nın yanındadır.

16. O zaman (tecelli eden Allah'ın nurunun celal ve azametinden, meleklerden) Sidre'yi kaplayan kaplamıştı (neler kapla-

mıştı, neler)!

17. O göz (Peygamber'in gözü), gördüğünden kaymadı ve taşmadı (görmesi emredilen o acayip nesnelerden gözü ayrılmadı; onları hakkıyla görüp tespit etmek imkânını buldu).

18. Ant olsun ki, o, Rabb'inin en büyük âyetlerini (en büyük âyetlerinden bazısını) gerçekten gördü.

19, 20. Pekiyi, siz (müşrikler, Allah katında size şefaatçi olacaklarına inanarak taptığınız) şu Lât putunu, Uzzâ putunu ve üçüncü olarak da öteki put Menât'ı gördünüz mü? (Onlara baksanıza: Onların, temsil ettikleri saalih insanların, kutsal varlıkların şefaat yetkisi ve kudreti var mıdır ki, Allah'tan başka bir de onlara tapıyorsunuz?)

21. (Siz, meleklerin Allah'ın kızları olduklarını söylediğinize göre, kendi nefsiniz için tercih ettiğiniz) erkek sizin, (kendiniz için tercih etmediğiniz) dişi de Allah'ın mı?

22. O zaman bu, haksız bir paylaşım!

23. O putlar, (yedek tanrı olarak) ancak sizin ve atalarınızın taktığı isimlerdir. Allah, onlar hakkında hiçbir kanıt indirmemiştir. Onlar, yalnız kuruntularına ve nefislerinin dürtülerine uyuyorlar. Ant olsun ki, kendilerine Rabb'lerinden o rehber (Peygamer, Kur'an) da gelmiştir.

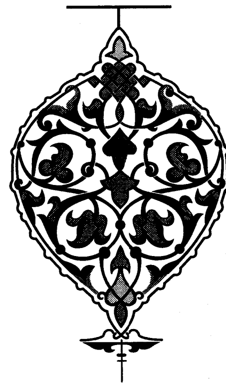
24. Yoksa insan, her umduğunu bulur mu? (Müşrikler, yedek tanrılarından umdukları şefaati bulurlar mı hiç!)

25. İşte öbür dünya da, bu dünya da yalnız Allah'ındır. (İkisinden de dilediklerine dilediğini verir; hiç kimsenin, bu dünya işlerinde de, öbür dünya işlerinde de Ona tahakküm etmesi sözkonusu değildir.)

26. Şu göklerde nice melekler de vardır ki, Allah'ın (şefaat etmesini veya kendisine şefaat edilemsini) dilediği ve hoşnut olduğu (buna ehil olduğu) kimseler için izin vermeden onların şefaatleri (birinin lehinde konuşmaları) hiçbir fayda sağlamaz. (Şu halde putların, onların temsil ettikleri eski velilerin ve kutsal nesnelerin şefaati nasıl olabilir!)

(19) Lât, vaktiyle Mekke'ye gelen Hacılara yemek yediren ve bu hayırlı hizmetinden dolayı insanlardan saygı gören bir adamın lakabı idi. Bu adam öldükten sonra insanlar, onun mezarında, yahut onun, Hacılara yemek dağıtırken üstünde oturduğu kayanın yanında toplanıp dua etmeye başlamışlar. Uzzâ ise, kutsalı temsil eden bir sakız ağacı idi. Menât da, yine kutsalı temsil eden bir kaya idi.

Daha eski zamanlardaki putlar da, Nuh Peygamberin, torunlarından ve sonraki nesillerinden ünlü saalih şahısları temsil ediyorlardı.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ﴿٢٧﴾
وَمَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍؕ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنٖى
مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔاۚ ﴿٢٨﴾ فَاَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاؕ ﴿٢٩﴾ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ
ضَلَّ عَنْ سَبٖيلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ﴿٣٠﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِۙ لِيَجْزِىَ الَّذٖينَ اَسَٓاؤُا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِىَ الَّذٖينَ اَحْسَنُوا
بِالْحُسْنٰىۚ ﴿٣١﴾ اَلَّذٖينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٓائِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَؕ
اِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِؕ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ
وَاِذْ اَنْتُمْ اَجِنَّةٌ فٖى بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْۚ فَلَا تُزَكُّٓوا اَنْفُسَكُمْؕ هُوَ اَعْلَمُ
بِمَنِ اتَّقٰى ﴿٣٢﴾ اَفَرَاَيْتَ الَّذٖى تَوَلّٰىۙ ﴿٣٣﴾ وَاَعْطٰى قَلٖيلًا وَاَكْدٰى ﴿٣٤﴾
اَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرٰى ﴿٣٥﴾ اَمْ لَمْ يُنَبَّاْ بِمَا فٖى صُحُفِ مُوسٰىۙ ﴿٣٦﴾
وَاِبْرٰهٖيمَ الَّذٖى وَفّٰىۙ ﴿٣٧﴾ اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰىۙ ﴿٣٨﴾ وَاَنْ
لَيْسَ لِلْاِنْسَانِ اِلَّا مَا سَعٰىۙ ﴿٣٩﴾ وَاَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرٰىۖ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ
يُجْزٰيهُ الْجَزَٓاءَ الْاَوْفٰىۙ ﴿٤١﴾ وَاَنَّ اِلٰى رَبِّكَ الْمُنْتَهٰىۙ ﴿٤٢﴾ وَاَنَّهُ
هُوَ اَضْحَكَ وَاَبْكٰىۙ ﴿٤٣﴾ وَاَنَّهُ هُوَ اَمَاتَ وَاَحْيَاۙ ﴿٤٤﴾

27. Hiç şüphesiz (bedenî) âhırete inanmayan o kâfirler, meleklere dişilerin adlarını takıp duruyorlar (meleklere Allah'ın kızları diyorlar).

28. Oysaki onların bununla ilgili hiçbir bilgileri yoktur; onlar sadece kuruntuya kapılıyorlar. Kuruntu ise şüphesiz hak olarak bir şey ifade etmez.

29. Öyleyse ey Muhammed! Bizim zikrimize (Kur'an'a, Bizi anmaya) arkasını dönen ve şu dünya hayatından başka hiçbir şey istemeyen (tamamen dünya hayatı için çalışan) kimselerden sen yüz çevir.

30. İşte onların bilgi adına erişebilecekleri seviye budur (dünya hayatıdır). Şüphe yok ki, senin Rabb'in, yolundan sapan kimseyi en iyi bilenin ve hidâyete ereni (doğru yola gireni) de en iyi bilenin ta kendisidir.

31. Şu göklerde olanlar da, bu yerde olanlar da yalnız Allah'ındır. Bu (bunların yaratılması), Allah'ın, kötülük edenleri aynen yaptıklarıyla cezalandırmak, güzel davrananları da yaptıkları amellerin en güzelleriyle (mükâfatların en güzeli olan Cennetle) mükâfatlandırmak içindir.

32. Onlar (güzel davranışlı olanlar) şu kimselerdir ki, lemem (ufak tefek kusurlar, günah işlemeyi içinden geçirmek, bakılması haram olana bakmak, zaman, zaman yapılan nefsin kötü alışkanlıkları, dünyevî ve uhrevî cezası açıklanmamış olan günahlar, bir defa işlenip de tövbe edilen günahlar) dışında, büyük günahlardan (hakkında özel bir tehdit, yahut hadd/belli bir ceza bildirilmiş olan günahlardan) ve (özellikle de) fuhuşlardan (edepsizliklerden) kaçınırlar. Çünkü şüphesiz senin Rabb'in, bağışlaması geniş olandır. O sizi topraktan var ettiği sırada da, siz annelerinizin karınlarında birer cenin (döl) olduğunuz sırada da sizi en iyi bilendir. Onun için siz kendinizi aklamaya kalkışmayın. O, takvâyı gözetenleri (aykırılıklardan sakınanları) en iyi bilendir.

33, 34. İşte sen o (hakka, imana) arkasını döneni ve malından azıcık verip sonra vermeyi keseni gördün mü?

35. Acaba gaybın (görünmeyenin) bilgisi kendi yanındadır da, görüyor mu?

36, 37. Yoksa Musa'nın ve emirlere (ahdine) vefa gösteren İbrahim'in (kutsal) Sahifelerinde yazılı olanlar kendisine haber verilmedi mi?

38. Ki, gerçekten hiçbir günahkâr, (ayrıca) başkasının günâh yükünü yüklenemez.

39. Yine, gerçekten insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.

40. Yine şüphesiz onun çalışması ileride

(âhırette) görülecektir. (Onun çalışması, kıyamet günü amel defterinde ve terazisinde kendisine gösterilecektir).

41. Sonra ona, ettiklerinin karşılığı tastamam verilecektir.

42. Yine şüphesiz en son varış ancak Rabb'inedir.

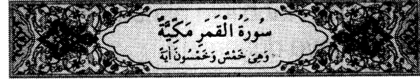
43. Yine şüphesiz güldüren de ancak Odur; ağlatan da O.

44. Yine kuşkusuz öldüren de ancak Odur; dirilten de O.

(33) Rivâyetlere göre, bu âyetler, Mekke'nin ünlülerinden Velid bin Muğire hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Bu zat, Peygamber'imize iman edince, müşrikler, onu ayıpladılar ve kendisine: "Sen büyüklerimizin dinini terk ettin ve onları sapkın olarak kabul ettin" dediler. Velid de: "Ben, Allah'ın azabından korkarım" dedi. O Müşrikler de, malının bir kısmını kendilerine vermesi şartı ile, onun, azabı gerektiren günahlarını kendilerinin yüklenmeyi teklif ettiler. Velid de, İslam'dan döndü ve şart koşulan malın bir kısmını onlara verdi; gerisini ise, cimrilik yapıp vermedi.

(39) İmam Şâfiî ve Şâfiî âlimleri, bu âyete dayanarak, okunan Kur'an'ın sevabını ölülere hediye etmekle, ölülere bir sevap ulaşmayacağını söylemişlerdir. Çünkü bu okuma, o ölülerin çalışması (ameli) ve kazancı değildir. İşte bundan dolayıdır ki, Peygamber'imiz, bunu ümmetine ne açık olarak, ne de imâ ile tavsiye ve teşvik etmemiş ve kendi uygulamasıyla da bunu ümmetine göstermemiştir. Ve Sahabi'lerden de böyle bir uygulama nakledilmemiştir. Eğer bu, hayır olsaydı, herkesten önce Sahabi'ler bunu yapardı. Ve bütün ibadetlerde nasslar esas alınır; hiçbir şekilde ilaveler yapılmaz. Hiçbir ücret ve dünyevî menfaat beklentisi ve niyeti olmaksızın ölüler için yapılan dua ve verilen sadaka ise, onlara hayır ve bereket sağlar. Bunda ittifakı vardır. (İbni Kesir-Tefsir)

وَاَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى (٤٥) مِنْ نُطْفَةٍ اِذَا
تُمْنٰى (٤٦) وَاَنَّ عَلَيْهِ النَّشْاَةَ الْاُخْرٰى (٤٧) وَاَنَّهُ هُوَ اَغْنٰى وَاَقْنٰى (٤٨)
وَاَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرٰى (٤٩) وَاَنَّهُ اَهْلَكَ عَادًا الْاُولٰى (٥٠)
وَثَمُودَا فَمَا اَبْقٰى (٥١) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ اَظْلَمَ
وَاَطْغٰى (٥٢) وَالْمُؤْتَفِكَةَ اَهْوٰى (٥٣) فَغَشّٰيهَا مَا غَشّٰى (٥٤)
فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰى (٥٥) هٰذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْاُولٰى (٥٦)
اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُ (٥٧) لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ (٥٨)
اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ (٥٩) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ (٦٠)
وَاَنْتُمْ سَامِدُونَ (٦١) فَاسْجُدُوا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوا (٦٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ (١) وَاِنْ يَرَوْا اٰيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا
سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ (٢) وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا اَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ (٣)
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْاَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ (٤) حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ
فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ (٥) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ اِلٰى شَيْءٍ نُكُرٍ (٦)

45, 46. Yine şüphe yok ki, dölyatağına (rahime) atıldığı zaman meniden erkek ve dişi olmak üzere iki çift yaratan da yegâne Allah'tır.

47. Yine kuşkusuz tekrar diriltmek de Allah'a aittir.

48. Yine şüphe yok ki, zengin kılan da ancak Allah'tır; (ticaret için olmayıp) ihtiyaç için olan malları veren (yahut yoksul kılan) de O. (Yahut Kendini müstağni kılan da ancak Allah'tır; kullarını Kendine muhtaç kılan da O.)

49. Yine kuşkusuz (Huzaa kabilesinin taptığı) Şi'râ yıldızının Rabb'i de, Onun ta kendisidir.

50. Yine şüphesiz kadîm Âd kavmini (Hûd peygamberin kavmini) de O, helâk etmişti.

51. Semûd'u da O, helâk etmişti de, her iki

kavimden de hiç kimse bırakmamıştı.

52. Daha önce Nuh kavmini de helâk etmişti. Çünkü onlar, (anılan iki kavimden de) gerçekten daha zalin ve daha azgın idiler.

53. O altüst edilen kasabaları (Lût kavminin kasabalarını) da O, havaya kaldırıp tersine yere çalmıştı.

54. Derken, onları kaplayan kaplamıştı.

55. Artık sen Rabb'inin nimetlerinin hangisinde şüpheye düşersin?

56. İşte bu uyarıcı (Kur'an, Peygamber), önceki uyarıcılardan biridir.

57. O yakın (olarak vasıflandırılan) kıyamet yaklaşmıştır.

58. Allah'tan başka vakti gelmiş kıyameti engelleyecek (erteleyecek, yahut onun vaktini açıklayacak) yoktur.

59. Pekiyi, siz bu söze (Kur'an'a) mi hayret ediyorsunuz?

60. Ve (alay olarak) gülüyorsunuz da, (Kur'an'ın bildirdiği azap tehditlerini duyunca) ağlamıyorsunuz?

61. Hem de siz gaflet içinde eğleniyorsunuz (kibirlik taslıyorsunuz; okunan Kur'an'ın duyulmaması için yüksek sesle şarkı söylüyorsunuz).

62. Haydin, yalnız Allah'a secde edin ve yalnız Ona tapın!

KAMER SÛRESİ: 54

Bu sûre, Mekke'de 37. sûre olarak nâzil olmuştur; 55 âyettir. Kamer, Ay demektir. Birinci âyetinde Ayın yarılması anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O kıyamet yaklaştı ve Ay yarıldı (yahut kıyamet günü Ay yarılacak).

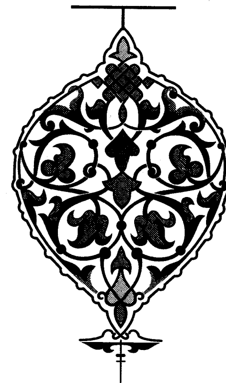
2. O kâfirler, bir mucize görecek olsalar, yüz çevirirler ve: "Bu, eskiden beri süregelen bir büyüdür" derler.

3. O kâfirler, (Peygamber'i, onun eliyle gösterilen mucizeleri) yalan saydılar ve kendi nefislerinin kötü arzularına uydular. Oysaki her işin (hayrın ve şerrin, dünyada başarı ile başarısızlıktan, öbür dünyada da Cennet ile Cehennemden) bir sonu vardır.

4. Ant olsun ki, onlara, (Kur'an'da, eski kavimlere, öbür dünya hallerine ilişkin) kötülükten caydırıcı nice önemli haberler gelmiştir.

5. Bu haberler, pek üstün bir hikmettir. Ancak bu uyarılar, onlara hiçbir fayda vermiyor. (Yahut bu uyarılar ne fayda verir!)

6. Ey Muhammed! Artık (şimdilik) onlardan yüz çevir (onlarla uğraşma). O çağıranın (İsrafil'in), görülmemiş korkunç bir şeye çağıracağı o gün,

خُشَّعًا اَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ كَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾
مُهْطِع۪ينَ اِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
رَبَّهُ اَنّ۪ي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَا اَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ﴿١١﴾
وَفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلٰى اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾ وَحَمَلْنَاهُ عَلٰى
ذَاتِ اَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْر۪ي بِاَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ
تَرَكْنَاهَا اٰيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ
عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ ر۪يحًا صَرْصَرًا ف۪ي يَوْمِ نَحْسٍ
مُسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ كَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ
كَانَ عَذَاب۪ي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ
مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا اَبَشَرًا مِنَّا وَاحِدًا
نَتَّبِعُهُ اِنَّا اِذًا لَف۪ي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ ءَاُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ
بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ اَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْاَشِرُ ﴿٢٦﴾
اِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

7. Onlar, bakışları zelil (perişan) bir halde sanki etrafa yayılan çekirge sürüsü gibi mezarlarından çıkacaklar.

8. O kâfirler, boyunlarını o çağırıcıya doğru uzatarak (ona bakarak) koşacaklar: "Bu, çok çetin bir gün" diyecekler.

9. Onlardan (Kureyş kâfirlerinden) önce Nuh kavmi de yalanlamıştı; nitekim onlar, kulumuzu yalanlamışlardı ve: "O, bir deli!" demişlerdi. Ve Nuh, (çeşitli baskı ve eziyetlerle davasından vazgeçmeye) zorlanmıştı. (Yahut Nuh kavmi, kulumuzu yalanlamışlardı ve: "O, bir delidir; cinler, onu çarpmıştır" demişlerdi.)

10. Nihâyet Nuh, Rabb'ine: "Ben gerçekten mağlûp oldum; artık bana yardım eyle!" diye yalvarmıştı.

11. Bunun üzerine Biz, nehir gibi akan bir su için göğün kapılarını açmıştık.

12. Biz, yeryüzünden de pınarlar fışkırtmıştık. Böylece o sular, kesin olarak takdir edilmiş bir şekilde (yahut takdir edilmiş bir iş, Nuh kavminin, tufan ile helâki için) birleşti.

13. Ve Biz, Nuh'u tahtalardan ve çivilerden imal edilmiş o gemiye bindirmiştik.

14. O gemi, inkâr edilmiş (yahut kendisine nankörlük edilmiş) olan Nuh'a bir mükâfat olmak üzere gözlerimizle (nezaretimizde) akıp gidiyordu.

15. Ant olsun ki, Biz, onu (o gemiyi, tufanın izlerini) de, bir ibret olmak üzere bırakmışızdır. Artık var mı ibret alan?

16. İşte Benim azabım ve uyarılarım nasılmış (görsünler)!

17. Yine ant olsun ki, Biz, bu Kur'an'ı öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Artık var mı öğüt alan?

18. Âd kavmi (peygamberleri Hûd'u) yalanlamışlardı. İşte Benim azabım ve uyarılarım nasılmış (görsünler)!

19. Biz, gerçekten onların üstüne, uğursuzluğu devamlı olan bir günde (yahut onları yok edinceye kadar süren, yahut onların hepsini, büyükleri de, küçükleri kapsayan, yahut gittikçe şiddetlenen) çok soğuk (uğultulu) bir rüzgâr göndermiştik.

20. O rüzgâr, insanları sanki sökülen hurma kütükleri gibi yerlerinden kaldırıp atıyordu.

21. İşte Benim azabım ve uyarılarım nasılmış (görsünler)!

22. Yine ant olsun ki, Biz, bu Kur'an'ı öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Artık var mı öğüt alan?

23. Semûd kavmi, uyarıları (uyarıcıları)

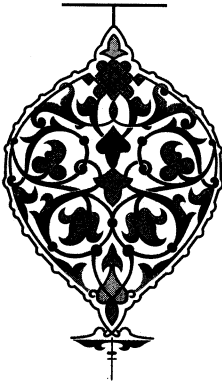
yalanlamışlardı.

24. İşte onlar demişlerdi ki: "Bizden biri olan (yahut çevresi olmayan, yahut eşraftan olmayan) bir insana mı uyacağız? O takdirde biz, hiç şüphesiz büyük bir sapkınlık ve çılgınlık içinde oluruz."

25. "O vahiy, bizim aramızda ona mı indirilmiş? Hayır! O (Saalih Peygamber), yalancının, şımarığın biridir."

26. Yarın (onlara azap geldiğinde, kıyamet günü) o yalancının, şımarığın kim olduğunu bileceklerdir.

27. Şüphesiz onları imtihan etmek için o (mucize) dişi deveyi gönderen Biz idik. (Biz, Saalih'e demiştik ki :) "Artık sen, onları gözetle ve sabreyle!"

وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَاۤءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابٖى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشٖيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
حَاصِبًا اِلَّا اٰلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذٰلِكَ نَجْزٖى
مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ
رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَا اَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابٖى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾
وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا عَذَابٖى
وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾
وَلَقَدْ جَاۤءَ اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا كُلِّهَا
فَاَخَذْنَاهُمْ اَخْذَ عَزٖيزٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ اَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ اُولٰۤئِكُمْ
اَمْ لَكُمْ بَرَاۤءَةٌ فِى الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ اَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمٖيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٤﴾
سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ
اَدْهٰى وَاَمَرُّ ﴿٤٦﴾ اِنَّ الْمُجْرِمٖينَ فٖى ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ
فِى النَّارِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

28. "Ve sen (Saalih Peygamber), onlara bildir ki, o su, (bir gün deve için, bir gün de kendileri için olmak üzere) aralarında kesin olarak paylaştırılmıştır; içme sırası gelen, (o suyun başında) hazır bulunsun."

29. Sonra onlar, (deveyi kesmesi için o bedbaht) arkadaşlarını (Kudar bin Sâlif'i) çağırmışlar; işte o da, hiç aldırmadan kılıcına sarılmış; derken, o deveyi kesmişti.

30. İşte Benim azabım ve uyarılarım nasılmış (görsünler)!

31. Şüphesiz Biz, onların üzerine korkunç bir ses göndermiştik de, onlar, ağıldaki hayvanlara verilen kuru ot (Yahut çitlerde kullanılan kuru ağaç ve dikenden ayakaltında kalan kırıntıları gibi) oluvermişlerdi.

32. Ant olsun ki, Biz, öğüt alınsın diye bu Kur'an'ı kolaylaştırdık. Artık var mı öğüt alan?

33. Lût kavmi, o uyarıları (uyarıcıları) yalanlamışlardı.

34. Biz, gerçekten onların üzerine taş yağdırmıştık. Ancak Lût ailesi müstesna; onları seher vaktinde kurtarmıştık.

35. Katımızdan bir nimet olarak (Lût ailesini kurtarmıştık). İşte Biz, şükredenleri böyle mükâfatlandırırız.

36. Hem de, ant olsun ki, Lût, onları çarpmamızla uyarmıştı; ancak onlar bütün bu uyarıları şüphe ile karşılayıp yalanlamışlardı.

37. Yine ant olsun ki, onlar, Lût'un (genç erkekler sûretinde olan melek) konuklarıyla fuhuş yapmak istemişlerdi; Biz de, hemen onların gözlerini silme kör edivermiştik: "İşte azabımı ve uyarılarımı (uyarılarımın sonuçlarını) tadın!" demiştik.

38. Yine ant olsun ki, bir sabah vaktinde onları ardı arkası gelmez bir azap yakalayıvermişti.

39. "Haydin, azabımı ve uyarılarımı (uyarılarımın sonuçlarını) tadın!" (denilmişti.)

40. Yine ant olsun ki, Biz, öğüt alınsın diye bu Kur'an'ı kolaylaştırdık. Artık var mı öğüt alan?

41. Yine ant olsun ki, Firavun'gillere gerçekten uyarıcılar gelmişti.

42. Onlar, mucizelerimizin hepsini yalan saymışlardı. İşte Biz, onları Azîz'in (mutlak galibin), Muktedir'in yakalamasıyla yakalayıvermiştik.

43. (Ey Arap milleti!) Sizin kâfirleriniz, (güç, sayı, imkân, mertebe bakımından) bu sayılanlardan daha mı üstündür? Yoksa Semâvî Kitaplarda sizin için bir berâet (aklama) mı var?

44. Yoksa onlar: "Biz, muzaffer (birbirlerine yardım eden) bir topluluğuz, mu" diyorlar?

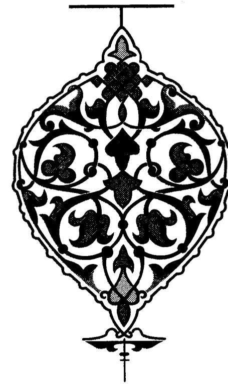
45. O topluluk yakında yenilgiye uğratılacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır.

46. Hayır! Kıyamet, onlara vaatedilen azap vaktidir ve kıyamet azabı daha korkunç ve daha acıdır.

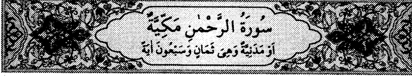
47. Şüphesiz mücrimler (günahkâr kâfirler, bu dünyada) büyük bir sapkınlık ve (öbür dünyada da) çılgın bir ateş içindedirler.

48. Onlar, yüzüstü o ateşe sürüklenecekleri gün, (kendilerine:) "Haydin, Cehennemin acısını tadın!" (denilecek.)

49. Şüphe yok ki, Biz, yarattığımız her şeyi bir ölçü ile (hikmete uygun olarak, daha önce Levh-ı Mahfûz'da yazıldığı gibi) yaratmışızdır.

وَمَٓا اَمْرُنَٓا اِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ (٥٠) وَلَقَدْ اَهْلَكْنَٓا
اَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ (٥١) وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ (٥٢)
وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ (٥٣) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ
وَنَهَرٍ (٥٤) فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ (٥٥)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلرَّحْمٰنُ (١) عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ (٢) خَلَقَ الْاِنْسَانَ (٣) عَلَّمَهُ
الْبَيَانَ (٤) اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ (٥) وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ (٦) وَالسَّمَٓاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
(٧) اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ (٨) وَاَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ (٩) وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ (١٠)
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ (١١) وَالْحَبُّ
ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ (١٢) فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (١٣)
خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (١٤) وَخَلَقَ الْجَٓانَّ
مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ (١٥) فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (١٦)

50. Bizim (var olmasını dilediğimiz bir şey için) işimiz, bir göz kırpma gibi bir tek buyurmadan (bir göz kırpma gibi bir tek sözden /Ol! demekten) başka bir şey değildir.

51. Ant olsun ki, Biz, gerçekten (eski toplumlardan) sizin (küfürde) benzerlerinizi de helâk etmişizdir. Artık var mı öğüt alan?

52. Kulların yaptıkları her şey de, amel defterlerinde yazılıdır.

53. (Günahlardan, amellerden) küçük, büyük her şey de, (Levh-ı Mahfûz'da) satırlanmıştır.

54. Şüphesiz takvâ sahipleri (aykırılıklardan sakınanlar), Cennetlerde ve ırmak kıyılarında olacaklardır.

55. Onlar, hak (günah bulunmayan, lütfu kerem, hoşnutluk) yurdunda (her şeye) Muktedir olan Azametli Hükümdarın divanında olacaklardır.

RAHMÂN SÛRESİ: 55

Bu sûre, Medine'de inmiş olan sûreler içinde 12. sırada nâzil olmuştur; yahut Mekke'de, yahut bir kısmı Mekke'de, bir kısmı Medine'de nâzil olmuştur; 78 âyettir. Sûrenin başında zikredilen Allah'ın Rahmân sıfatı, ona isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1,2. Rahmân (çok bağışlayan, dünyada rahmeti genel olan Allah) bu Kur'an'ı (dilediğine) öğretti.

3. Şu insanı yarattı.

4. İnsana konuşmayı (söz söylemesini, hayır ve şerri) öğretti.

5. Şu güneş ve bu Ayın durumu (büyüklükleri, uzaklıkları, hareketleri) belli bir hesaba göredir. (Dünyada hayat, mevsimler buna bağlı olarak gerçekleşir; vakitler, günler, aylar ve yıllar, güneşe ve Aya göre hesaplanır.)

6. Bitkiler ve ağaçlar da secde ederler (Allah'ın buyruklarına boyun eğerler).

7. Şu göğü de Allah yükseltti (yüksekte yarattı) ; adaleti (teraziyi, ölçeği) de O koydu.

8. Adalette azgınlık (haksızlık) etmeyesiniz diye.

9. Tartmayı da adaletle yapın ve sakın, eksik tartmayın.

10. Allah, şu yeri de canlılar (başta insanlar ve cinler) için (yaşamaya elverişli, dengeli bir hale) koydu .

11. Orada türlü meyveler ve tomurcuklu hurma ağaçları vardır.

12. Samanlı daneler ve hoş kokulu bitkiler de vardır.

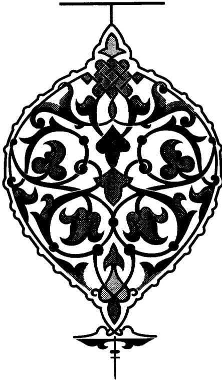
13. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsinizi?

14. Allah, şu insanı (insanın atası olan Âdem'i, önce toprak, sonra çamur, sonra şekillenmiş kara balçık aşamalrından sonra) pişmiş çamur gibi kupkuru bir balçıktan yarattı.

15. Allah, Cann'ı (cinni, cinlerin atası olan Cann'ı) da yalın (dumansız) bir alevden yarattı.

16. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ فِي الْبَحْرِ
كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾
وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾
يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ
أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ
عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ
آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

17. Allah, iki doğunun da, iki batının da (yazın ve kışın güneşin doğuş ve batış yerlerinin, zamanlarının, bunlara bağlı olarak oluşan mevsimlerin, ürünlerin vs.nin) Rabb'idir.

18. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

19. Allah, o iki denizi (suları tuzlu olan deniz/ Atlas Okyanus'u ile suları tatlı olan denizi/ Akdenizi) birbirlerine kavuşmak üzere salıvermiştir.(Yahut Fars denizi /Umman Denizi ile Rum Denizini/Akdenizi Okyanus ile birleşmek üzere salıvermiştir.)

20. O iki deniz arasında (Allah'ın koyduğu fizik kanunlarıyla) bir engel vardır; birbirlerine karışmazlar (birbirlerinin özelliklerini bozmazlar. Böylece insanların ve diğer canlıların yararına olan özellikleri korunmaktadır).

21. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

22. O iki denizden de inci ile mercan çıkar.

23. Öyleyse siz (insanlar ve cinler) Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

24. Denizde akıp giden, (yelkenleri) dağlar gibi yükseltilmiş (inşa edilmiş) gemiler de Allah'ındır (Onun kudreti olan fizik kanunlarıyla seyretmektedir).

25. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

26. Yeyüzünde bulunan her canlı yok olacaktır.

27. Yalnız Zü'l Celâl Ve'l İkram (Azamet ve İkram Sahibi olan) Rabb'inin Zatı bâki kalacaktır.

28. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

29. Şu göklerde ve bu yerde bulunan bütün canlılar, (ihtiyaçlarını dil veya hal ile) Ondan ister. O, her gün (her an) yeni iş (yaratma) halindedir.

30. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

31. Ey iki sıklet (insanlar ve cinler)! Sizin (hesabınızı görüp mükâfat ve cezanızı vermek) için boş vaktimiz olacak.

32. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

33. Ey bütün cin ve insan toplulukları! Eğer (içindekileri anlamak için) şu göklerin ve bu yerin etrafından (etrafına) çıkabiliyorsanız, haydin, çıkın. Fakat siz ancak büyük bir güçle çıkabilirsiniz.

34. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

35. (Kıyamet günü siz insanları ve cinleri mahşere sevketmek için) üzerinize ateşten alev ve duman gönderilecek de, (ondan) korunamayacaksınız.

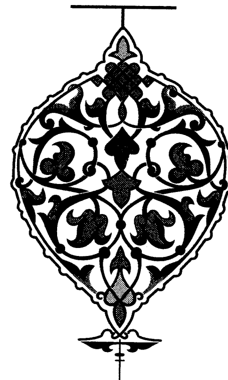
36. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

37. İşte o gün şu gök yarılıp da, kırmızı gül gibi (kızaracağı), zeytinyağı gibi (eriyeceği) zaman (durum pek korkunç olacak).

38. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizi nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

39. İşte o gün bir insana da, bir cinne de günahı sorulmaz (; mezarlarından çıkıp mahşere gidenlerin durumu simalarından anlaşılacaktır).

40. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمٰيهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاص۪ي وَالْاَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هٰذِه۪ جَهَنَّمُ الَّت۪ي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾
يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَم۪يمٍ اٰنٍ ﴿٤٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾
وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّه۪ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾
ذَوَاتَٓا اَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ ف۪يهِمَا عَيْنَانِ
تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ ف۪يهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ
زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـ۪ٔينَ عَلٰى فُرُشٍ
بَطَٓائِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ ف۪يهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ
وَلَا جَٓانٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ
وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾
هَلْ جَزَٓاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَٓامَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾
ف۪يهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

41. Mücrimler (günahkârlar), simalarından tanınacaklar da, perçemlerinden ve ayaklarından yakalanacaklar.

42. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

43. (Onlara denilecek ki:) "İşte bu, o mücrimlerin (günahkârların) yalanlaya geldikleri Cehennemdir."

44. Onlar, Cehennem ile kaynar su arasında dolaşıp duracaklar. (Kaynar su onların üsütüne dökülecek. Yahut Cehennemde su istedikleri zaman, onlara kaynar su içirilecek.)

45. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

46. (Hesap için) Rabb'inin huzurunda durmaktan korkmuş (ve günahlardan sakınmış) olanlar için ise, (biri insan için, biri de cin için olmak üzere, yahut biri doğru inancı için, diğeri de saalih ameli için, yahut biri itaat ettiği için, diğeri de günahtan sakındığı için, yahut biri ameline karşılık, diğeri de lütuf olarak, yahut biri ruhanî, diğeri de cismanî olmak üzere) iki Cennet vardır.

47. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

48. Her iki Cennet, çeşitli ağaçlarla (dallarla), meyvelerle doludur.

49. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

50. Her iki Cennette de akan iki pınar vardır.

51. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

52. Bu iki Cennette her meyvenin iki türlüsü (bilinen ve bilinmeyen, yaş ve kuru) vardır.

53. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlaya bilirsiniz?

54. Onlar, çarşafları atlastan olan döşeklere (minderlere) yaslanmaktadırlar. Her iki Cennetin de devşirilecek meyveleri (ayaktakilere, oturanlara, yaslananlara) yakındır.

55. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

56. O Cennetlerde gözleri yalnız erlerine bakan, onlardan önce kendilerine ne bir insan, ne de bir cin (eli) dokunmamış olan

eşler vardır.

57. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

58. O eşler, sanki yakut ve mercandandırlar (yanakları yakut gibi kıpkırmızı, tenleri de küçük inci gibi bembeyazdır).

59. Öyleyse siz (insanlar ve cinler) Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

60. O iyiliklerin karşılığı ancak bu iyiliklerdir (Cennet nimetleridir).

61. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

62. Bu iki Cennetten başka (yine onlar için) iki Cennet daha vardır. (Yahut ikinci sınıf Cennet yarânı için de iki Cennet vardır.)

63. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

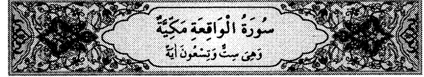
64. Bu iki Cennet yemyeşildir.

65. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'imizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

66. Her ikisinde de durmadan fışkıran iki pınar vardır.

67. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ
مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ
اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَاۤنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾
مُتَّكِـٔينَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾
اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَاۤءً مُنْبَثًّا ﴿٦﴾
وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿٧﴾ فَاَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَاۤ اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾
وَاَصْحَابُ الْمَشْـَٔمَةِ مَاۤ اَصْحَابُ الْمَشْـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾
اُولٰۤئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِنَ الْاَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ
مِنَ الْاٰخِرِينَ ﴿١٤﴾ عَلٰى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِـٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾

68. İkisinde de her türlü meyve, (hem meyve, hem gıda olan) hurma ve (hem meyve, hem deva olan) nar vardır.

69. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

70. O Cennetlerde huyları güzel, yüzleri güzel zevceler vardır.

71. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

72. Çadırlar içinde sahiplerine tahsis edilmiş (gözleri yalnız erlerine bakan) Hûrîler (ceylan gözlü beyaz tenli kadınlar) vardır.

73. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

74. Bu erlerinden önce o Hûrîlere ne bir insan, ne de bir cin (eli) dokunmamıştır.

75. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

76. Cennet yarânları, orada yeşil yastıklara ve harikulâde güzel döşeklere kurulurlar.

77. Öyleyse siz (insanlar ve cinler), Rabb'inizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?

78. Zü'l Celâl Ve'l İkram (Azamet ve İkram Sahibi) olan Rabb'inin ismi ne mübarektir!

VÂKIA SÛRESİ: 56

Bu sûre, Mekke'de 46. sûre olarak nâzil olmuştur; 96 âyettir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen ve kıyamet anlamında olan bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O büyük olay (kıyamet) koptuğu zaman (, neler olacak, neler)!

2. O zaman onun vakasını (dünyada olduğu gibi) yalanlayacak (geri çevirecek, şiddetine katlanmayı nefsine sindirecek) hiçbir kimse olmayacak.

3. O, (kimini) alçaltacak, (kimini de) yükseltecektir.

4. Bu yer sarsıldıkça sarsıldığı zaman,

5. Şu dağlar da ufalandıkça ufalandığı zaman,

6. Nihâyet hepsi toz duman haline geldiği zaman,

7. Sizler de üç sınıf olduğunuz zaman,

8. İşte (o gün) sağdakiler (amel defterleri sağdan verilenler, yüce makam sahipleri, bahtiyarlar), ne sağdakilerdir (ne mutlu onlara) !

9. Soldakiler (amel defterleri soldan verilenler, seviyesi alçak olanlar, bedbahtlar) de ne soldakilerdir (ne yazık onlara) !

10. Öndekiler, önde olanlar (imanda, itaatte, fazilette, kemâlde önde olanlar, önce Cennete gidenler, peygamberler) var ya,

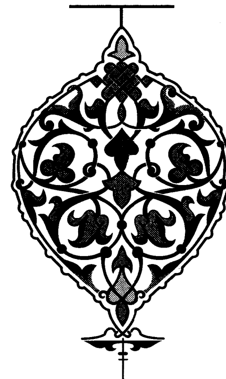
11. İşte onlar, (dereceleri) yaklaştırılmış, (mertebeleri) yükseltilmiş, (Allah'a) en yakın olanlardır.

12. Onlar, Naîm (büyük nimetleri bol) cennetlerinde olacaklardır.

13. Onlar, eskilerden (Âdem'den Son peygamber'e kadar olan ümmetlerden) büyük bir topluluktur.

14. Sonrakilerden (Son Peygamber ümmetinden) de az bir topluluktur.

15, 16. Onlar, altın ve mücevherlerle işlemeli tahtlar üzerinde karşılıklı olarak oturup yaslanmaktadırlar. (Hayal bile edilemeyecek her türlü debdebeli hayatı yaşayacaklar.)

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ
مَعِينٍ ﴿١٨﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾
وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ
الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا
تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾
فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ
مَسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ
مَرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾
لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾
وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾
وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ
ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾
وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾
أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾
لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

17. Hep taptaze kalan (yaşlanmayan) gençler, hizmet için çevrelerinde dönüp dolaşırlar.

18. Bu gençler onlara, hep akan şarap pınarlarından doldurulmuş sürahiler, ibrikler ve kadehler sunarlar.

19. Bu şaraptan ve başları ağrır, ne de akılları gider.

20. Yine, bu gençler onlara, beğendikleri her türlü meyveyi sunarlar.

21. Yine, canlarının çektiği kuş etlerini de onlara sunarlar.

22, 23. Onlar için, sedeflerde saklı inciler gibi ceylan gözlü Hûrîler (beyaz tenli kadınlar) de vardır.

24. Bunlar, yaptıklarına karşılık olarak onlara verilir.

25. Onlar (Cennet yarânı), orada ne boş (çirkin) söz, ne de günaha sokan bir laf işitmezler.

26. Ancak bir söz: "Selam! Selam!" işitirler.

27. O sağdakiler (amel defterleri sağdan verilenler, yüce makam sahipleri, bahtiyarlar) da, ne sağdakilerdir (ne mutlu onlara)!

28. Onlar, dikensiz (yahut meyvelerin ağırlığından dalları sarkmış) kiraz ağaçları

29. Ve gövdeleri salkımlarla kaplı muz ağaçları

30. Ve hep uzun kalan gölgeler

31. Ve (diledikleri yönde ve diledikleri gibi) durmayıp akan sular

32, 33. Ve hiç tükenmeyen, hiçbir yasak (sınırlama) da olmayan sayısız cins ve tür meyveler içindedirler

34. Ve yüksek (yahut değerli) yataklar üstündedirler (yahut yüksek yataklar üstünde bulunan kadınlarla beraberdirler).

35, 36, 37. Gerçekten Biz, Hûrîleri farklı olarak (doğmakla değil), yepyeni bir yaratılışla yaratmışız da, onları eşlerine düşkün ve yaşıt bâkireler kılmışızdır.

38. Bütün bunlar, sağdakiler içindir.

39, 40. Bunlar, eski (Âdem'den Son Peygamber'e kadar olan) ümmetlerden büyük bir topluluktur; sonrakilerden (Son Peygamber ümmetinden) de büyük bir topluluktur.

41. Soldakiler (amel defterleri soldan verilenler, seviyesi alçak olanlar, bedbahtlar) de, ne soldakilerdir (ne yazık onlara) !

42. Onlar, vücudun ter deliklerinden bile

işleyen bir ateş ve kaynar su içinde

43, 44. Ve serin ve hoş olmayan kapkara dumandan bir gölge altındadırlar.

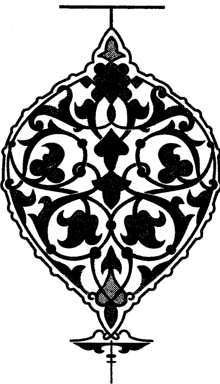
45. Çünkü onlar, bundan önce (dünyada) bolluk içine zevkü sefaya dalmışlardı.

46. Ve onlar, o pek büyük günahta (Allah'a ortak koşmakta) direnip dururlardı.

47. Ve onlar diyorlardı ki: "Gerçekten biz öldükten, toprak ve kemik yığını haline geldikten sonra biz mi kesenkes bir daha diriltileceğiz?

48. Yoksa eski atalarımız da mı diriltilecekler?

49, 50. De ki: "Kesenkes hem eskiler, hem de sonrakiler, belli bir günün o vaktinde mutlaka toplanacaklardır."

ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا الضَّٓالُّونَ الْمُكَذِّبُونَۙ ﴿٥١﴾ لَاٰكِلُونَ مِنْ
شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍۙ ﴿٥٢﴾ فَمَالِؤُ۫نَ مِنْهَا الْبُطُونَۚ ﴿٥٣﴾ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ
مِنَ الْحَم۪يمِۚ ﴿٥٤﴾ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْه۪يمِۜ ﴿٥٥﴾ هٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدّ۪ينِۜ ﴿٥٦﴾
نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ اَفَرَاَيْتُمْ مَا تُمْنُونَۜ ﴿٥٨﴾
ءَاَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُٓ اَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوق۪ينَۙ ﴿٦٠﴾ عَلٰٓى اَنْ نُبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ ف۪ي مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْاَةَ الْاُو۫لٰى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ اَفَرَاَيْتُمْ
مَا تَحْرُثُونَۜ ﴿٦٣﴾ ءَاَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُٓ اَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَٓاءُ
لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ اِنَّا لَمُغْرَمُونَۙ ﴿٦٦﴾ بَلْ
نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ اَفَرَاَيْتُمُ الْمَٓاءَ الَّذ۪ي تَشْرَبُونَۜ ﴿٦٨﴾ ءَاَنْتُمْ
اَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَٓاءُ جَعَلْنَاهُ اُجَاجًا
فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ اَفَرَاَيْتُمُ النَّارَ الَّت۪ي تُورُونَۜ ﴿٧١﴾ ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ
شَجَرَتَهَٓا اَمْ نَحْنُ الْمُنْشِؤُ۫نَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا
لِلْمُقْو۪ينَۚ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظ۪يمِ ﴿٧٤﴾ فَلَٓا اُقْسِمُ
بِمَوَاقِعِ النُّجُومِۙ ﴿٧٥﴾ وَاِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظ۪يمٌۙ ﴿٧٦﴾

51. Sonra siz ey sapkınlar, yalancılar!

52, 53. Kesenkes bir ağaçtan, zakkum ağacından yiyeceksiniz de, karınlarınızı ondan dolduracaksınız.

54. Sonra üstüne kaynar sudan içeceksiniz.

55. Hem de suya kanmak bilmeyen susamış develerin içmesi gibi içeceksiniz.

56. İşte ceza günü onlara sunulacak ilk ziyafet budur.

57. Sizi Biz yarattık. İşte bunun (yahut öbür dünyanın bedenî hayatının) doğruluğuna neden inanmıyorsunuz?

58. Pekiyi, (kadınların rahimlerine) akıtmakta olduğunuz meniyi gördünüz mü (baksanıza):

59. Siz mi ondan (mükemmel bir insan)

yaratıyorsunuz, yoksa Yaratan Biz miyiz?

60, 61. Aranızda o ölümü Biz takdir ettik (her birinizinin ölümünü belli bir zamana bağladık) ve sizin yerinize benzerlerinizi getirmekte, sizin bilemeyeceğiniz şekillerde (ve sıfatlarda) sizi var kılmakta, Biz, önüne geçilebilecek değiliz (hiçbir güç Bize engel olamaz; Bize galip gelemez).

62. Ant olsun ki, siz ilk yaratılışı (Allah'ın ona muktedir olduğunu) da bilmişsinizdir. Öyleyse ne diye öğütlenip ibret almıyorsunuz (kıyamet günü yeniden hayata döndürmenin, ilk yaratılıştan daha kolay olduğunu anlamıyorsunuz)?

63. Pekiyi, ektiklerinizi gördünüz mü (baksanıza):

64. Siz mi onu bitiriyorsunuz, yoksa bitiren Biz miyiz?

65. Eğer Biz dileseydik, onu kırılıp ufalanan kuru bir çöp yapardık da, siz şaşar, kalırdınız.

66. "Hiç kuşkusuz biz ağır borç altında (rızkımız gittiği için perişen) kaldık)."

67. "Hayır! Biz, tamamen yaksun kaldık" (derdiniz).

68. Pekiyi, içmekte olduğunuz suyu gördünüz mü (baksanıza):

69. Onu bulutlardan siz mi indirdiniz, yoksa indiren Biz miyiz?

70. Eğer Biz dileseydik, onu tuzlu, acı bir su yapardık. Öyleyse ne diye şükretmiyorsunuz?

71. Pekiyi, çakmakta olduğunuz ateşi gördünüz mü (baksanıza):

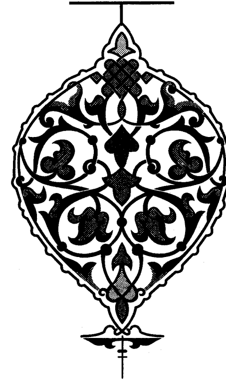
72. Onun ağacını (birbirine sürtmekle ateş çıkaran Marh ile Afar ağaçlarını) siz mi var ettiniz, yoksa var eden Biz miyiz?

73. Biz onu hem bir ibret, hem de çöl yolcuları (karnı aç olan yolcular) için yararlı bir nesne kıldık.

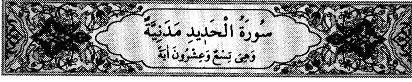
74. Öyleyse Azamet Sahibi (pek ulu) olan Rabb'inin ismini tesbih et!

75. Hayır! İşte yıldızların yerlerine (yörüngelerine, Kur'an bölümlerinin nüzûl vakitlerine) yemin ederim ki,

76. Zaten bilseniz, hiç kuşkusuz bu pek büyük bir yemindir.

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾
تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾
وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ ﴿٨٣﴾
وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَٰكِنْ
لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ
وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَامٌ لَكَ
مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ
الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ
حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾
هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

77. Hiç şüphesiz bu, Kur'an-ı Kerim'dir (şeref, iyilik, fayda dolu, hayat kaynağı Kur'an'dır).

78. Bu Kur'an, Korunmuş bir Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) yazılıdır.

79. Ona pek temiz olanlardan başkası el süremez (yahut Kur'an'a ancak küfürden iyice temizlenmiş olanlar talip olur. Yahut Levh-ı Mahfûz'a ancak cismanî engellerden tertemiz olan melekler muttali olur).

80. O, bütün Âlemlerin Rabb'i tarafından indirilmiştir.

81. Pekiyi, siz bu sözü (Kur'an'ı) mü küçümsüyorsunuz (yalanlıyorsunuz)?

82. Ve Allah'ın verdiği rızkın şükrünü, Onu (rızkı verenin, bütün rızıkların, nimetlerin kaynağı olan Kur'an'ı indirenin yegâne kendisi olduğunu) yalanlamakla (Kur'an'a büyü, şiir demekle, yıldızlar bize yağmur yağdırıyor, demekle) mı yerine getiriyorsunuz?

83. Pekiyi, can, boğaza dayandığı zaman,

84. Siz de o vakit bakıp dururken,

85. Biz ise, ona sizden daha yakın iken, ancak siz (olup bitenleri) göremez iken (anlayamaz iken),

86. İşte siz eğer (tekrar diriltilip) ceza görmeyeceksenz (Allah'ın mutlak hükmü altında değilseniz),

87. Eğer iddianızda doğru iseniz, ne diye o ruhu geri bedene çevirmiyorsunuz?

88. İşte o ölen eğer (iyi amelleriyle Allah'a) yaklaştırılmışlardan (öndekilerden) ise,

89. Artık onun için rahatlık, güzel rızk ve Naîm (büyük nimetleri bol) Cenneti vardır.

90. Yok eğer o, (amel defteri sağdan verilen) sağdakilerden ise,

91. İşte ona da: "sağdakilerden sana selam var!" (denecektir. Yahut melekler ona: "Selam /Cehennem azabından selamet sana; sen de sağdakilerdensin!" diyecekler.)

92. Yok eğer o, hakkı yalanlamış olan sapkınlardan ise,

93. İşte ona kaynar sudan bir şölen

94. Ve Cehenneme atılma vardır.

95. İşte bu (sûrede anlatılanlar, anılan sınıflar için anlatılanlar), hiç şüphesiz yaşanacak gerçeğin ta kendisidir.

96. Öyleyse Rabb'inin o pek büyük ismini tesbih et!

HADÎD SÛRESİ: 57

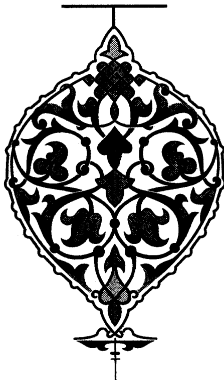
Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûreler içinde 9. sırada nâzil olmuştur; 29 âyettir. Hadîd, demir demektir. Bu sûrede demirin önemine işaret edildiği için sûre bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih etti (Onu, şanına yakışmayan inançlardan, sözlerden ve fiillerden hep tenzih etti). Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işinde hikmeti gözetendir).

2. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Onundur. O, hayat verir ve O, hayata son verir. Zaten O, her şeye Kaadirdir.

3. Evvel (varlığının başlangıcı olmayan) de Odur; Âhır (varlığının sonu olmayan) da Odur; Zaahir (varlığının delilleri açık olan) de Odur; Bâtın (Zatının görünmesi imkânsız olan) da Odur ve O, her şeyi hakkıyla bilendir.

هُوَ الَّذٖى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ فٖى سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَٓاءِ
وَمَا يَعْرُجُ فٖيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ ﴿٤﴾
لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿٥﴾ يُولِجُ الَّيْلَ
فِى النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَهُوَ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾
اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَاَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفٖينَ فٖيهِ فَالَّذٖينَ
اٰمَنُوا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوا لَهُمْ اَجْرٌ كَبٖيرٌ ﴿٧﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مٖيثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنٖينَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذٖى يُنَزِّلُ عَلٰى عَبْدِهٖٓ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَؤُفٌ رَحٖيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا
لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوا فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مٖيرَاثُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
لَا يَسْتَوٖى مِنْكُمْ مَنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ
دَرَجَةً مِنَ الَّذٖينَ اَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ
الْحُسْنٰى وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبٖيرٌ ﴿١٠﴾ مَنْ ذَا الَّذٖى يُقْرِضُ اللّٰهَ
قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُٓ اَجْرٌ كَرٖيمٌ ﴿١١﴾

4. Allah O'dur ki, şu gökleri ve bu yeri altı günde (aşamada) yaratmış; sonra (evreni kuşatmış olan) Arş üzerine (yahut hükümranlık tahtına) istivâ etmiştir (hâkimiyet kurmuş, yahut Kendine özgü bir şekilde kurulmuştur). Yere gireni de, ondan çıkanı da, gökten ineni de, oraya yükseleni de O bilir ve siz nerede olursanız olun, O, sizinle birliktedir. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir.

5. Şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Onundur ve bütün işler ancak Allah'a döndürülür (işlerin sonu Allah'a varır).

6. Allah, geceyi gündüze katar (geceyi uzatır; kısaltır); gündüzü de geceye katar (gündüzü uzatır ve kısaltır) ve gönüllerde olanı bilen de Odur.

7. Siz, (tanrı olarak yalnız) Allah'a ve (peygamber olarak) bu Elçisi'ne iman

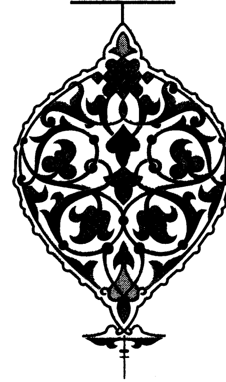
edin (iman etmeye devam edin) ve sizi üzerinde halife (tasarrufa yetkili) kıldığı şeylerden Allah yolunda harcayın. Çünkü sizden (Tevhid imanı ile) iman edip de, Allah yolunda harcayanlar için büyük bir mükâfat vardır.

8. Size ne oluyor ki, bu Elçi (Peygamber), sizi Rabb'inize (ortaksız olarak) iman etmeye çağırdığı halde siz, Allah'a (ortaksız olarak) iman etmiyorsunuz? Oysaki Allah, (sizi madde olarak yaratmadan önce ruhlar âleminde) sizden kesin söz almıştı. (Allah: "Ben, sizin Rabb'iniz değil miyim?" demiş ve siz de: "Elbetteki Rabb'imizsin!" demiştiniz. Yahut Allah, bu gerçekleri açıkça isbat eden deliller koymakla ve size de, bu delilleri anlayacak akıl ve idrâki vermekle, sizden bu sözü almıştır.) Eğer siz iman edecekseniz (iman etmek istiyorsanız. Yahut delillere inanacaksanız, haydin, iman edin).

9. Allah, Odur ki, sizi o karanlıklardan bu aydınlığa çıkarmak için bu kuluna (Muhammed'e) birçok apaçık âyetler (Kur'an âyetlerini) indiriyor. Zaten hiç şüphesiz Allah, size karşı Reûf'tur (pek şefkatlidir), Rahîm'dir (çok esirgeyicidir).

10. Yine size ne oluyor ki, Allah yolunda (mallarınızı) harcamıyorsunuz? Oysaki şu göklerin ve bu yerin mirası yalnız Allah'ındır. Sizden o fetihten (Mekke fethinden) önce Allah yolunda harcayanlar ve savaşanlar, (daha sonra harcayıp savaşanlare) eşit değildir. İşte onların derecesi, sonradan harcayan ve savaşanlardan daha yüksektir. Bununla beraber Allah, hepsine de en güzel olan mükâfatı (Cenneti) vaatetmiştir. Zaten Allah bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

11. Kimdir o ki, (yok mu) Allah'a güzel bir borç verecek (helâl olan malından gönül hoşluğuyla, ihlâsla Allah yolunda harcayacak); buna karşılık Allah da, onun verdiğini kendisi için kat kat, arttıracak? Zaten (kat, kat arttırılmasa bile) onun için pek değerli bir mükâfat vardır. (Kat, kat arttırılması ise, mükâfatını da kat, kat arttırmaktadır. Yahut onun için ayrıca pek değerli bir mükâfat daha vardır.)

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعٰى نُورُهُمْ بَيْنَ اَيْدٖيهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ
بُشْرٰيكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا ذٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظٖيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ
لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قٖيلَ ارْجِعُوا وَرَٓاءَكُمْ
فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فٖيهِ الرَّحْمَةُ
وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلٰى
وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ
الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَٓاءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ
مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذٖينَ كَفَرُوا مَأْوٰيكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلٰيكُمْ وَبِئْسَ
الْمَصٖيرُ ﴿١٥﴾ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا
نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذٖينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ
عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثٖيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٦﴾
اِعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ اِنَّ الْمُصَّدِّقٖينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَاَقْرَضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرٖيمٌ ﴿١٨﴾

12. O gün erkek mü'minler ile kadın mü'mineleri, (kendilerini Cehennemden koruyup Cennete götürecek olan) nurları önlerinde ve sağlarında seyerederken göreceksin. (Melekler onlara diyecekler ki:) "Bugün size müjdelenen, içinde sonsuz olarak kalacağınız, altından ırmaklar akan cennetlerdir. İşte pek büyük saadet budur."

13. O gün erkek münafıklar ile kadın münafıkalar, iman edenlere diyecekler ki: "Bize bakıverin; nurunuzdan birazcık alıverelim!" Onlara denilecek ki: "Gerisin geriye (dünyaya) dönün de, (orada) bir nur arayın!" Nihâyet onlarla mü'minler arasında iç kısmında rahmet, dış kısmının karşısında ise azap bulunan kapılı bir sur çekilir.

14. Münafıklar, mü'minlere şöyle seslenecekler: "Biz sizinle beraber değil miydik?" Mü'minler diyecekler ki: "Evet öyle idi; ancak siz kendinizi belaya attınız; (Müslüman'ların aleyhinde) hep fırsat kolladınız; (dinde) şüpheye düştünüz ve kuruntularınız sizi aldattı. Nihâyet Allah'ın buyruğu geldi, çattı. Zaten o çok aldatıcı olan şeytan, sizi Allah hakkında aldattı."

15. "Artık bugün ne siz münafıklardan, ne de diğer kâfirlerden hiçbir fidye (kurtulmalık) alınmaz (kabul edilmez). Hepinizin varacağı yer o ateştir. Size yaraşan orasıdır. Ne de kötü son varış yeri orası!"

16. O (Mekke'deki zor hayatlarından sonra Medine'de bol rızka kavuşunca gevşeyip teşvik ve uyarılara gereği gibi tepki vermeyen, çok mizah yapan) mü'minlerin, Allah'ın öğüdü (Yahut anılması) ve Ondan inen hak (Kur'an) karşısında kalplerinin ürpermesi (yumuşaması) ve daha önce o kendilerine Kitap verilip de, üzerlerinden uzun zaman geçtikten sonra kalpleri katılaşan ve çoğu, yoldan çıkmış olan kimseler gibi olmamaları zamanı daha gelmedi mi?

17. Bilin ki, Allah, yeryüzüne ölümünden (kurumasından) sonra mutlaka hayat verir. Aklınızı kullanasınız diye bu âyetleri size açıklamışızdır.

18. Şüphe yok ki, sadaka veren erkekler ile sadaka veren kadınlar ve Allah için karşılıksız ödünç verenlere, verdiklerinin karşılığı kat, kat verilir. Zaten (kat, kat olmasa bile) onlar için çok değerli bir mükâfat vardır. (Kat, kat olunca bu mükâfatın değeri de ona göre artar. Yahut onlar için ayrıca çok değerli bir mükâfat daha vardır.)

وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الصِّدّٖيقُونَ
وَالشُّهَدَٓاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذٖينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَٓا اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحٖيمِ ﴿١٩﴾ اِعْلَمُوٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزٖينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْاَمْوَالِ
وَالْاَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهٖيجُ فَتَرٰيهُ
مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدٖيدٌ
وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا مَتَاعُ
الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ
السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اُعِدَّتْ لِلَّذٖينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ذٰلِكَ
فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتٖيهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظٖيمِ ﴿٢١﴾
مَٓا اَصَابَ مِنْ مُصٖيبَةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فٖٓي اَنْفُسِكُمْ اِلَّا
فٖي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَبْرَاَهَا اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسٖيرٌ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا
تَأْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَٓا اٰتٰيكُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ اَلَّذٖينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمٖيدُ ﴿٢٤﴾

19. Yine, o kimseler ki, Allah'a ve Elçilerine (peygamberlerine hakkıyla) iman etmişler (Mü'minûn:1-9), işte onlar, Rabb'leri katında sıddîklerin (hakkı tasdikte çok ileride olup Allah'ın ve peygamberlerinin bütün haberlerini tasdik edenlerin) ve şehitlerin (yahut Allah için Onun yegâne Tanrı olduğuna, kendileri için de imana şahitlik edenlerin, yahut kıyamet gününde diğer ümmetler hakkında şahitlik edenlerin) mertebelerine erenlerin ta kendileridir. Onların mükâfatları ve nurları, bu mü'minler için de vardır. Küfre saplanıp âyetlerimizi yalan sayanlara gelince, işte onlar, Cehennem yarânlardır.

20. Bilin ki, (Allah'ın rızasına uygun olmayan) bu dünya hayatı ancak bir oyundur; bir eğlencedir; bir süstür; kendi aranızda bir övünmedir ve daha çok mal ve evlat sahibi olma hırsıdır. (Dünya hayatı) tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği bitkiler, ekincilerin hoşuna gider; sonra kurur da, sen onu sapsarı hale geldiğini görürsün; sonra da çörçüp olur. Öbür dünyada ise (dünya hayatını tercih edenler için) pek çetin bir azap ve (öbür dünya hayatını tercih edenler için) Allah'ın değerli bağışlaması ve rızası vardır. Zaten bu dünya hayatı (onu öbür dünya hayatını kazanma aracı yapmayanlar için) aldatıcı bir metadan başka bir şey değildir.

21. Rabb'inizden bir mağfirete (yarlıganmaya), genişliği şu göklerin ve bu yerin genişliği kadar olan, Allah ile Elçilerine (hakkıyla) iman edenler için hazırlanmış bulunan Cennete ulaşmak için yarışın. İşte bu, Allah'ın lütfudur; onu dilediğine verir. Zaten Allah pek büyük lütuf sahibidir.

22. Şu yeryüzünde meydana gelen (kıtlık gibi) ve sizin başınıza gelen (hastalık gibi) hiçbir musibet yoktur ki, Biz onu yaratmazdan önce bir Kitapta (Levh-ı Mahfûz'da) yazılmış olmasın. Çünkü şüphesiz bu, Allah'a göre pek kolaydır.

23. (Allah,) kaybettiklerinize üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmayasınız diye (bunu bildirmektedir). Zaten Allah, kendini beğenip böbürlenen kimseleri sevmez.

24. Onlar (kendini beğenip böbürlenen bencil insanlar), cimrilik ederler ve şu insanlara da cimriliği emrederler. Zaten her kim, (Allah yolunda harcamaktan) yüz çevirecek olursa, bilsin ki, gerçekten Allh, yegâne Ğaniyy'dir (mutlak olarak müstağnidir), Hamîd'dir (pek övülendir; her övgüye layıktır).

لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَاَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ
بِالْغَيْبِ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا
وَاِبْرٰهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ
وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا
بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنَاهُ الْاِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا
عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا
فَاٰتَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ
كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لِئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَلَّا
يَقْدِرُونَ عَلٰى شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

25. Ant olsun ki, Biz, Elçilerimizi (peygamberlerimizi) o kesin delillerle, mucizelerle göndermişiz ve insanlar, adaletle davransın diye beraberlerinde Kitap ve terazi (adalet ölçüsünü) indirmişizdir. Biz şu demiri de indirmişizdir. (İndirdiğimiz emirlerin gereği olarak onu madenlerden çıkartmışızdır). Demirde çetin bir güç (savaş araçları) ve insanlar için büyük faydalar (sanatlar) vardır. Bir de, Allah, görmeden Kendisine ve Elçilerine yardım eden kimseleri (gerçekleşmiş fiilleriyle) bilmesi için (bunları indirmiştir). Çünkü şüphesiz Allah Kaviyy'dir (pek güçlüdür), Azîz'dir (mutlak galiptir).

26. Yine ant olsun ki, Biz, Nuh'u ve İbrahim'i göndermişizdir ve peygamberliği de, Kitabı (Kutsal Kitapları) da onların nesillerine vermişizdir. Sonra onlardan (nesillerinden, kendilerine gönderildikleri insanlardan) bir kısmı doğru yoldan gitmiş; onlardan birçoğu ise, yoldan çıkmışlardır.

27. Sonra onların izleri üzerine Elçilerimizi (peygamberlerimizi) peşpeşe göndermişiz; Meryem oğlu İsa'yı da peşlerinden göndermişiz; kendisine o İncil'i vermişiz; ona uyanların kalplerine şefkat ve merhamet vermişizdir. Ruhbanlığı (dünya nimetlerinden ancak hayatı idame ettirecek kadar faydalanmayı, evlenmemeyi, toplumdan uzak durmayı ve vakitlerini ibdatle geçirmeyi ön gören yaşam tarzını) ise, ancak kendileri uydurdular; üzerlerine onu Biz yazmadık; fakat kendileri (kendilerince) ancak Allah hoşnutluğunu kazanmak için bunu yaptılar. (Yahut Biz, onların üzerine ancak, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmalarını yazdık.) Ama onlar, buna da gereği gibi uymadılar. Neticede Biz, onlardan hakkıyla iman edenlere mükâfatlarını verdik. Onların birçoğu ise, yoldan çıkmışlardır.

28. Ey eski peygamberlere (yahut İsa'ya) iman etmiş olanlar! Allah'a karşı takvâyı gözetin (aykırılıklardan sakının) ve bu Elçisi'ne (Muhammed'e) iman edin ki, Allah, size rahmetinden (eski imamınıza ve yeni imanınıza karşılık) iki pay versin; size, ışığında yürüyeceğiniz bir nûr lütfetsin ve sizi bağışlasın. Zaten Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

29. (Bunu size bildiriyorum) ki, o Kitap Ehli, (bu peygambere iman etmedikleri takdirde) Allah'ın lütfundan hiçbir şeye muktedir olamayacaklarını, bütün lütfun şüphesiz Allah'ın kudret elinde olup onu dilediğine vereceğini bilsinler. Zaten Allah pek büyük lütuf sahibidir.

(27) Daha önce (Mâide:87) anlattığımız gibi daha Peygamber'imiz hayatta iken bazı Sahabîler, ruh-

banlık hayatını yaşamak istediler ve eşlerini tamamıyla ihmal ettiler. Peygamber'imiz bunu haber alınca, onları bu hayat tarzından şiddetle men'etti. Tâbiîler (ikinci kuşak Müslüman'lar) devrinde bazı zatlar, ruhbanlık hayatını İslam'a uyarlamaya çalıştılar. Bunların başında Hasan el- Basrî'nin (öl.728) talebesi Ferkad Sabahî gelmektedir. Bu zat, hayat tarzında rahipleri taklit ettiği gibi, giyimde de onları taklit ederek sûf (beyaz yün hırka) giydi. Önceleri bundan dolayı ayıplandı; ancak beyaz elbisenin faziletiyle ilgili bir takım asılsız hadislerle bunun İslamî kıyafet olduğu savunuldu. Ve bir asra yakın bir zaman içinde ruhbanlık hayatı, tasavvuf adıyla her tarafa yayıldı.

Tasavvuf, daha önce (Âl-i İmran:64) anlattığımız gibi, İslam'ın olmazsa olmazı olan Tevhid inancını tahrip etti. (Bak: Zümer: 3. Meryam: 81. Tevbe: 31)

Yine Tasavvuf ehli, Kur'an'ın onca teşvik ettiği ilme yeni bir tanım getirdiler: Kur'an'da teşvik edilen ilmin kitaptaki ilim değil, velilerin, tıpkı peygamberler gibi İlâhî kaynaktan alıp bize aktardıkları irfan olduğunu söylediler.

Nitekim başta Nakşbendî tarikatı olmaK üzere en büyük tarikat kollarının piri olan Bayezid (Ebu Yezid/Yezid'in babası) Bistamî (ölm.874), şeyhi Ebu Ali el-Sindî el- Kürdî ile tanışıp ondan tasavvuf öğrenmek isteyince, Ebu Ali el- Sindî, ona diyor ki: "Ben Arapça bilmediğim için namaz sûrelerini doğru okuyamıyorum; sen bana bu sûreleri ve duaları öğret; ben de sana tasavvufu öğreteyim." diyor. Bayezid, anılan zattan Tasavvufu öğrendikten sonra, Peygamber'imiz gibi bir miraç yaşadığını ve bütün söylediklerinin İlâhî kaynaktan olduğunu iddia ediyor. Horasan âlimleri de onun küfrüne fetva veriyorlar. (Hucvirî- Keşf. Sarrac= Lum'a. Süllemî-Tabakat)

Gazalî (ölm. 1111) de diyor ki: "Buraya kadar yazdıklarımızdan Tasavvuf ehlinin: "İlim, marifet yoluna engeldir" sözünün, inkâr edilemeyecek bir gerçek olduğu anlaşılmıştır. Çünkü kalb, bir havuza benzer. Beş duyu da, o havuza akan beş ırmak gibidir. Eğer havuzun içinde duru, berrak bir su meydana getirmek istersen, havuzdaki bütün suyu boşaltıp suların getirdiklerinden dibinde meydana gelen siyah çamuru tamamıyla aktarmak gerekir." (Gazalî-Kimya-ı Saadet / Birinci Unvan Fasıl: 15)

Gazalî, önceleri ilimle meşgul olmuş; Nizamiye Medereselerinde müderrislik yapmış ve Şâfiî Fıkhında en çok okunan beş kitaptan ikisini de kendisi yazmıştır. Gazalî, geçirdiği ruhsal bir bunalımdam sonra teselliyi Tasavvufta bulmuş ve ondan sonra hep cehâletin reklamını yapmıştır. Çünkü yukarıda ve daha başka yerlerde geçen sözleriyle, marifet yolunda, câhillerin, âlimlerden daha avantajlı olduklarını iddi etmektedir. Çünkü marifet yolunda câhiller, mürşide kolay teslimiyet gösterirler; âlimler ise, aklını ve ilmini kullanmayı kolay, kolay terk edemiyorlar.

Tasavvuf ve özellikle Hind kökenli olan tasavvuf, Müslüman'ların cihad ve mücadele azmini de tahrip etti. Çünkü bu Tasavvufun dört temel prensibi şöyle tesbit edilmiştir: Dünyayı terk etmek, âhıreti terk etmek (Cennet nimetlerini düşünmemek), varlığı terk etmek (bir varlık olduğunu düşünmemek), terki de terk etmek (bunları terk ettiğini de düşünmemek).

Ayrıca Tarikat ehlinin vasıfları sayılırken de, bir vasfın da, nazar ber kadem olduğu (yolda yürürken de hep ayağına bakmak, daha ilerisine bakmamak) olduğu belirtilmektedir.

Pekiyi, bu vasıflardaki insanların kendilerine güveni kalır mı? Kendilerine hiç güveni olmayan insanların bir katma değer üretmesi mümkün mü?

İşte Hind kökenli Tarikatlerin en büyük şahsiyeti olan İmam Rabb'anî (ölm.1624) Hind Müslüman'larının cihat ve mücadele azmini bu Tasavvuf anlayışıyla tamamen tahrip edince, Sömürgeci devletler için ortam hazırlanmış oldu. Çünkü Hindularda zaten inançlarının gereği olarak miskinlik havası hâkimdi. Bu hava Hind Müslüman'larına da hâkim olunca, 1600'lerde İngiliz, Fransız ve Hollanda şirketleri Hindistan'a yerleşmeye başladılar ve zamanla İngilizler, rakiplerini tasfiye edip hâkimiyetlerini kurdular. Hollanda da, en büyük İslam ülkesi olan Endonezya'yı sömürge yaptı.

İşte bu İmam Rabb'anî'ye, yaptığı hizmetlerden (!) dolayı "Müceddid-i Elf-i Sânî" (Hicrî takvime göre, ikinci bin yılın din yenileyicisi) unvanı verilmiştir. Evet, İngiliz, Fransız ve Hollanda şirketlerinin kumpanyalarına göre, o, bu unvanı hak etmiştir.

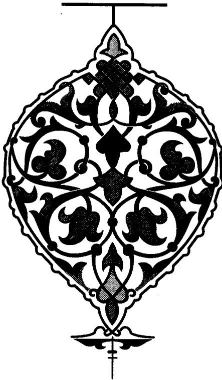
Müslüman'ların ruhbanlığı olan Tasavvuf, İslam ahlakını da tahrip etmiştir.

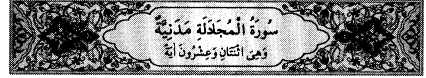
Şöyle ki: Hadis ilminin rivâyet ve tedvin tarihini araştırmış olanlarca bilindiği üzere, ibdatlerin, kıraetlerin ve duaların faziletiyle ilgili hadisler, Tasavvuf fikrini benimsemiş olanlar tarafından uydurulmuştur. Bu hadisler, Müslüman'ların, günahlara karşı olan duyarlılığını azaltmaltadır. Şimdi biz, bu konuda en sahih olarak kabul edilen Buharî hadislerinden ör-

nekler vereceğiz:

Kişinin bütün günlük günahları beş vakit namaz kılmakla bağışlanır (Namaz Bölümü). Kişinin haftalık günahlarının tamamı, Cuma namazını kılmakla bağışlanır (Cuma Bölümü). Kişinin yıllık ve ömürlük bütün günahları Ramazan orucunu tutup ibadetini kılmakla bağışlanır (Oruç Bölümü). Kişinin bütün ömürlük günahları Haccetmekle bağışlanır (Hacc Bölümü). Kişinin cenazesinde iki şahit, onun iyi bir insan olduğuna şahitlik ederse, Allah, onu bağışlar (Cenaze Bölümü). Kişi, yüz kere "Sübhanallah ve bi hamdih" derse, bütün geçmiş günahları bağışlanır.

İşte bütün bu hadisler, hadis kitapları içinde en sahih olarak kabul edilen (!) Buharî'de zikredilmektedir. Bunların dışında bir de şefaat hadisleri vardır. Bu hadislere göre de, veli olduğuna inanılan zat, ne kadar günahkâr olursa olsun, dilediğine şefaat edip onu kurtarabilir; Allah, ona bu yetkiyi vermiştir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي اِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ
تَحَاوُرَكُمَا اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ١ اَلَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ
مَا هُنَّ اُمَّهَاتِهِمْ اِنْ اُمَّهَاتُهُمْ اِلَّا الّٰئِي وَلَدْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا
مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ٢ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ
نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَتَمَاسَّا ذٰلِكُمْ
تُوعَظُونَ بِهِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٣ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَتَمَاسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ
مِسْكِينًا ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ اَلِيمٌ ٤ اِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ
كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ اَنْزَلْنَا اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ٥ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
بِمَا عَمِلُوا اَحْصٰيهُ اللّٰهُ وَنَسُوهُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ٦

MÜCÂDELE SÛRESİ: 58

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerden 21. sûredir; 22 âyettir. İsmini ilk âyetinde geçen mücâdele kelimesinden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! (Kendisini, İslam'dan önceki âdete göre boşama sayılan "Sen benim için artık annemin sırtı gibisin" demekle boşamış olan) kocası hakkında seninle tartışan (çocuklarının perişen olmasından endişe edip kocasından ayrılmak istemeyen, bunun için bir çözüm arayan) ve Allah'a şikâyette bulunan o kadının sözünü (feryadını) Allah şüphesiz işitmiştir. Zaten Allah, seninle o kadının karşılıklı konuşmanızı işitiyordu. Çünkü Şüphesiz Allah, Semî'dir (her şeyi tamamıyla işitendir), Basîr'dir (her şeyi hakkıyla görendir).

2. Sizden karılarını zıhâr yapan (karılarına, "Sen artık benim için annemin sırtı gibisin" diyen) kimselerin karıları, onların anneleri olmazlar; onların anneleri, ancak kendilerini doğurmuş olan kadınlardır. Zaten o zıhâr yapanlar, hiç şüphesiz çirkin bir laf ve büyük bir yalan söylüyorlar. Yine de (tövbe ettikleri takdirde geçmiş günahları için) Allah, hiç kuşkusuz Afüvv'dür (çok affedicidir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

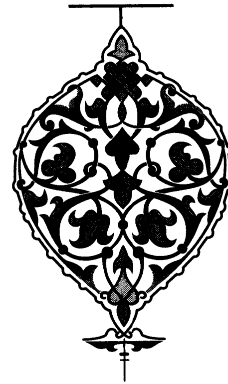
3. Karılarını zıhâr yapıp da, sonra söylediklerinden dönen kimselerin, karılarıyla cinsel ilişkide bulunmadan önce bundan dolayı bir köle azât etmeleri gerekir. İşte size bu öğütleniyor. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

4. Ancak kimin buna gücü yetmeyecek olursa, o, karısıyla cinsel ilişkide bulunmadan önce bundan dolayı ardı ardına iki ay oruç tutmalıdır. Ancak kimin buna da gücü yetmeyecek olursa, o, bundan dolayı altmış yoksulu doyurmalıdır. İşte bu (kefaretteki kolaylık, bu hükmün öğretilmesi), Allah'a ve bu Elçisi'ne iman etmeniz (buyruklarını uygulayarak tasdik etmeniz ve câhiliye âdetlerini terk etmeniz) içindir. İşte bunlar, Allah'ın sınırlanmış hükümleridir. Kâfirler için ise, pek acıklı bir azap vardır.

5. Şüphesiz o kimseler ki, Allah'a ve bu Elçisi'ne karşı geliyorlar, kendilerinden öncekiler, perişan edildikleri gibi perişan edileceklerdir. Biz, (bu Peygamber'in doğruluğunu kanıtlayan) birçok apaçık âyetler de indirmişizdir. Zaten perişan edici azap o kâfirler içindir.

6. O gün Allah, onların hepsini yeniden diriltecek; sonra, yapmış oldukları bütün şeyleri kendilerine haber verecektir. Allah, o yapmış olduklarını bir, bir saymıştır; onlar ise, yaptıklarını unutmuşlardır. Zaten Allah, her şeye şahittir.

(1) Bu kadın, hazrec kabilesinden Havle bint Sa'lebe idi. Kocası, ünlü Sahabî Ubade'nin kardeşi olan Evs bin Samıt, kendisini, zıhâr yapmış (sen, benim için artık anamın sırtı gibisin" demiş); sonra da söylediklerine pişman olmuş. Ancak o, karısına: "Sanırım; sen artık bana haram oldun" demiş. Çünkü İslam öncesi Arap'lar arasında zıhâr, kesin boşama olarak kabul ediliyordu. Bu da, karısına çok zor gelmiş. İşte bundan dolayı Peygamber'imize gelip buna bir çözüm aramış. Peygamber'imiz de, bu konuda henüz bir hüküm nâzil olmadığı için ona: "Sen mevcut örfe göre artık kocana haram oldun" buyurmuştu. Anılan Havle ise, ısrarla Peygamber'imizden buna çözüm getirecek bir fetva istemiş; Peygamber'imiz de, her defasında bunu tekrar etmiş. Sonunda Havle: "Ya Rabb'i! Küçük yavrularım var; onları ben alacak olsam, aç kalacaklar; onları kocama bırakacak olsam, o, bu yavrulara bakamaz; heder olacaklar!" diye halini Allah'a şikâyet edip yakarmaya başlamış. İşte bunun üzerine bu âyetler nâzil olmuştur.

ألم تر أن الله يعلم ما في السموات وما في الأرض ما يكون من نجوى
ثلثة إلا هو رابعهم ولا خمسة إلا هو سادسهم ولا أدنى من ذلك
ولا أكثر إلا هو معهم أين ما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيمة
إن الله بكل شيء عليم (7) ألم تر إلى الذين نهوا عن النجوى ثم
يعودون لما نهوا عنه ويتناجون بالإثم والعدوان ومعصيت
الرسول وإذا جاؤك حيوك بما لم يحيك به الله ويقولون
في أنفسهم لولا يعذبنا الله بما نقول حسبهم جهنم يصلونها
فبئس المصير (8) يا أيها الذين آمنوا إذا تناجيتم فلا تتناجوا
بالإثم والعدوان ومعصيت الرسول وتناجوا بالبر والتقوى
واتقوا الله الذي إليه تحشرون (9) إنما النجوى من الشيطان
ليحزن الذين آمنوا وليس بضارهم شيئا إلا بإذن الله
وعلى الله فليتوكل المؤمنون (10) يا أيها الذين آمنوا
إذا قيل لكم تفسحوا في المجالس فافسحوا يفسح الله لكم وإذا
قيل انشزوا فانشزوا يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين
أوتوا العلم درجات والله بما تعملون خبير (11)

7. Görmedin mi ki, şu göklerde ve bu yerde olanları Allah kesinlikle biliyor? Gizli konuşan üç kişinin dördüncüleri mutlaka Odur; gizli konuşan beş kişinin altıncısı da mutlaka Odur; bundan az veya çok da olsalar ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, mutlaka Allah, onlarla beraberdir. Sonra kıyamet günü, onların bütün yaptıklarını kendilerine haber cerecektir. Çünkü Allah şüphesiz her şeyi hakkıyla bilendir.

8. Görmedin mi o kimseleri (mü'minleri şüpheye düşürmek için kendi aralarınde gizli konuşup bu sırada mü'minlere bakan Yahudi'leri, münafıkları) ki, o gizli konuşmaları kendilerine yasak edildikten sonra da yasak edildikleri bu işe dönüyor ve günah işlemek, düşmanlık etmek ve bu Elçiye karşı gelmek komusunda gizlice konuşuyorlar? Onlar, senin yanına gelince de, Allah'ın, seni selamladığından başka türlü selamlıyorlar. Kendi aralarında da: "Bu söylediklerimizden dolayı Allah, bizi azaba uğratmalı değil miydi?" derler. Onlara Cehennem yeter. İşte onların en son dönecekleri bu yer ne kötüdür!

9. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Aranızda gizlice konuşurken sakın, (münafıkların yaptığı gibi) günah işlemek, düşmanlık etmek ve bu Elçi'ye (Peygamber'e) karşı gelmek konusunda konuşmayın; sadece iyilik, sakınırlık (takvâ) üzerine konuşun ve yeniden diriltilip yalnız Kendisinin huzuruna toplanacağınız Allah'tan (buyruklarına aykırı davranmaktan) sakının.

10. Şüphesiz bu tür gizli konuşmalar şeytandandır. Bunlar, iman edenleri üzmek içindir. Oysaki Allah'ın izni olmadıkça o şeytan (yahut gizli konuşmalar), mü'minlere hiçbir zarar veremez. Mü'minler ise, (o gizli konuşmalara aldırmayıp) yalnız Allah'a tevekkül etmelidir (dayanıp güvenmelidir).

11. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Size toplantılarda: "Yer açın!" denilince, hemen yer açın ki, Allah da size (dünyevî imkânlarda, Cennette) yer açsın. Size (meclislerde genişlik sağlamak için): "Kalkın! (yahut namaza, cihada kalkın!)" denilince de, hemen kalkın ki, Allah, içinizde imanda sebat edenleri (dünyada yardım, güzel anılmak, öbür dünyada da Cennetteki makam hususunda) yükseltsin; kendilerine ilim verilenleri de (ilim ve ameli birleştirdikleri için) daha yüksek derecelere yükseltsin. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

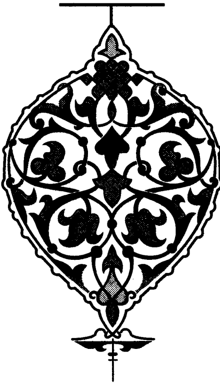
(7) Bu âyette üç ile beş sayılarının özellikle zikredilmesi, vukû bulan özel olaylardaki sayılar bunlar olduğu içindir.

Bu âyetler, Yahudi'ler ve münafıklar hakkında nâzil olmuştur. Onlar, aralarında gizli konuşuyorlardı

ve mü'minleri gördükleri zaman gözleriyle işaretleşiyorlardı. Peygamber'imiz (S.), onları bundan men'etti; ancak onlar sonra yine bu yaptıklarına döndüler.

Yahudi'ler, Peygamber'imize selam veririken de, selam yerine "sâm" diyorlardı. Onların dilinde "sâm" , ölüm demekti. Yine onlar: "En'ım sabahan (İyi sabahlar)" derken de: "Im sabahan (sabah, sabah kör olasın)!" diyorlardı.

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰيكُمْ
صَدَقَةً ذٰلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاَطْهَرُ فَاِنْ لَمْ تَجِدُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١٢﴾
ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰيكُمْ صَدَقَاتٍ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوا
وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَاَق۪يمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ وَاللّٰهُ خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَد۪يدًا اِنَّهُمْ سَٓاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
﴿١٥﴾ اِتَّخَذُٓوا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَب۪يلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ
مُه۪ينٌ ﴿١٦﴾ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَٓا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا
اُو۬لٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ ف۪يهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَم۪يعًا
فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ عَلٰى شَيْءٍ اَلَٓا اِنَّهُمْ
هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾ اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَاَنْسٰيهُمْ ذِكْرَ
اللّٰهِ اُو۬لٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ اَلَٓا اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ
﴿١٩﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ يُحَٓادُّونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اُو۬لٰٓئِكَ فِي الْاَذَلّ۪ينَ ﴿٢٠﴾
كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا۬ وَرُسُل۪ي اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَز۪يزٌ ﴿٢١﴾

12. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Bu Elçi (peygamber) ile gizli (özel) bir şey konuşmak istediğiniz zaman, bu konuşmadan önce hemen bir sadaka sunun. İşte bu (yoksulları yararlandırmak, Peygamber'e fazla soru sormayı önlemek, ihlâslı mü'minler ile münafıkları ve öbür dünyayı sevenler ile bu dünyayı sevenleri birbirinden ayırtetmek gibi faydaları olduğundan) sizin için daha hayırlıdır ve daha temizleyicidir. Ancak eğer verecek bir şey bulamayacaksanız, bilin ki, Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

13. Siz özel görüşmenizden önce (fakirlik endişesiyle) sadakalar sunmaktan çekindiniz mi? İşte bunu yapmadınız. (yahut eğer bunu yapmadıysanız,) Allah da sizin tövbenizi kabul etti. Artık namazı gereğince kılın; zekâtı da verin (bari bunlarda taksirat göstermeyin); Allah'a ve bu Elçisi'ne de tam olarak itaat edin. Zaten Allah, bü-

tün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

14. Sen, Allah'ın, kendilerine gazap ettiği (öfkelendiği) bir güruhu (Yahudi'leri) dost edinenleri (münafıkları) görmedin mi? Bunlar, ne sizdendir; ne de onlardan. Hem de bunlar, bilerek yalan yere (mü'min olduklarına) yemin ediyorlar.

15. Allah, onlar için pek çetin bir azap hazırlamıştır. Onların işledikleri şey, gerçekten ne kötüdür!

16. Onlar (münafıklar), yeminlerini (yahut sahte imanlarını) bir kalkan edinmişler de, başkalarını da Allah yolundan alıkoymaya çalışmışlardır. Bundan dolayı onlar için perişan edici bir azap vardır.

17. Onların ne malları, ne de çocukları, Allah'ın azabına karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. İşte onlar, Cehennem yarânıdır; hep orada kalacaklardır.

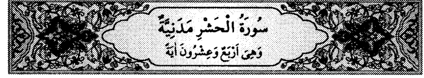
18. Allah, onların hepsini yeniden diriltecegi gün, işte (o zaman da) onlar (dünyada) size yemin ettikleri gibi, Ona da yemin edecekler ve onlar, gerçekten bir şey üzerinde olduklarını (dünyada yalan yeminle yakalarını kurtardıkları gibi, orada da kurtaracaklarını) sanacaklar. Haberiniz olsun ki, onlar, gerçekten yalancıların ta kendileridir.

19. Şeytan, onları hâkimiyeti altına almıştır da, Allah'ı gereği gibi anmayı onlara unutturmuştur. İşte onlar, şeytanın fırkasıdır. Haberiniz olsun ki, şeytanın fırkası, gerçekten hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

20. O kimseler ki, Allah'a ve bu Elçisi'ne karşı geliyorlar, işte onlar, gerçekten en alçaklar arasındadırlar.

21. Allah, "Hiç şüphesiz Ben ve Elçilerim galip geleceğiz!" diye (Levh-ı Mahfûz'da) yazmıştır (yahut hükmetmiştir). Çünkü şüphesiz Allah Kaviyy'dir (pek güçlüdür), Azîz'dir (mutlak galiptir).

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَٓادُّونَ مَنْ حَٓادَّ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُٓوا اٰبَٓاءَهُمْ اَوْ اَبْنَٓاءَهُمْ اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَش۪يرَتَهُمْ
اُو۬لٰٓئِكَ كَتَبَ ف۪ي قُلُوبِهِمُ الْا۪يمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ اُو۬لٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ اَلَٓا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿١﴾ هُوَ
الَّذ۪ٓي اَخْرَجَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ
الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّٓوا اَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ
مِنَ اللّٰهِ فَاَتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ ف۪ي قُلُوبِهِمُ
الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِاَيْد۪يهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِن۪ينَ فَاعْتَبِرُوا
يَٓا اُو۬لِي الْاَبْصَارِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَٓا اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَٓاءَ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

22. Allah'a ve âhıret gününe (Tevhid imanı ile) iman eden bir topluluğun, Allah'a ve bu Elçisi'ne (peygamberi'ne) karşı gelenlerle dostluk kurduklarını göremezsin; onlar, bunların babaları, oğulları, kardeşleri, yahut (diğer) akrabaları olsalar bile. İşte bunlar (mü'minler) o kimselerdir ki, Allah, imanı onların kalplerine yazmış ve katından bir ruh (kalp nûru, Kur'an, zafer) ile onları desteklemiştir. Âhırette de onları, altından ırmaklar akan Cennetlere koyacaktır. Onlar hep orada kalacaklardır. Allah, onlardan hoşnut olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır. İşte onlar, Allah'ın fırkasıdır. Haberiniz olsun ki, Allah'ın fırkası, saadete (kurtuluşa) erenlerin ta kendileridir.

HAŞR SÛRES : 59

Bu sûre, Medine'de inmiş olan sûrelerin 16.sı olarak nâzil olmuştur; 24 âyettir. Sûre, ismini, ikinci âyette geçen Haşr'dan almıştır. Burada haşr, Nadîr

Oğulları Yahudi'lerinin, yurtlarından sürülmeleri anlamındadır.

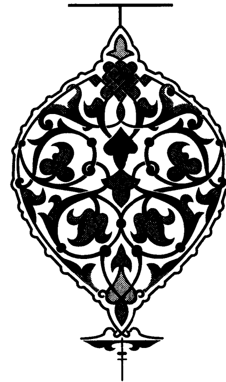
BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göklerde ve bu yerde olanların hepsi, Allah'ı tesbih (şanına yakışmayan vasıflardan tenzih) ederler. Zaten Allah yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her şeyi hikmetle yaratıp yönetendir).

2. Allah Odur ki, Kitap Ehli'nden olan o kâfirleri (Nadîr Oğulları Yahudi'lerini) ilk sürgünde yurtlarından çıkarmıştır. Siz onların, yurtlarından çıkacaklarını hiç sanmamıştınız. Onlar ise, kalelerinin, kendilerini Allah'ın azabından kesinlikle koruyacağını sanmışlardı. İşte Allah'ın azabı, hiç beklemedikleri bir yönden onlara gelivermişti. Bir de, Allah, onların yüreklerine korku saldı. Öyle ki, kendi evlerini hem kendi elleriyle, hem de mü'minlerin elleriyle yıkıyorlardı. Öyleyse ey basiret sahipleri (kalb gözü açık olanlar)! İbret alın!

3. Eğer Allah, onlar için sürgün olmayı yazmamış olsaydı da, mutlaka bu dünyada onları azaba uğratacaktı. Zaten öbür dünyada onlar için o ateş azabı vardır.

(2) Peygamber'imiz (S.), Medine'ye hicret edince, Nadîr Oğulları Yahudi'leriyle bir barış antlaşması yaptı. Bu Yahudi'ler, İsrail Oğulları'nda çıkan karışıklık döneminde, Son peygamber'i beklemek üzere Medine'ye gelip yerleşmişlerdi. Peygamber'imiz, ne lehinde, ne de aleyhinde bir harekette bulunmamları için onlarla bir antlaşma yaptı. Sonra Bedir savaşında Peygamber'imiz zafer kazanınca, bu Yahudi'ler: "Tevrat'ta vasıfları yazılı olan işte budur; onun sancağı hiç yere düşmez" dediler. Ancak Uhud savaşında Müslüman'lar, zafer kazanamayınca, şüpheye düştüler ve antlaşmalarını da bozdular. Sonra reisleri Kâ'b bin Eşref, 40 süvarinin başında Mekke'ye gidip Peygamber'imize karşı savaşmak üzere Ebu Süfyan ile ittifak yaptı. Bunun üzerine Peyhamberimiz, Muhammed bin Mesleme'ye emir buyurdu; o da gidip Kâ'b'i gizli bir planla öldürdü. Muhammed bin Mesleme, Kâ'b'in sütkardeşi idi. Ertesi sabah da Peygamber'imiz, onların üzerine askeri birlikler sevkedip Medine'yi terk etmelerini söyledi. Onlar 10 gün mühlet istediler. Bu arada baş münafık Abdullah bin Übeyy ile adamları, onlara gizlice haber gönderip yurtlarını terk etmeyip savaşmalarını, kendilerinin de onların yanında savaşacaklarını ve sonunda Medine'den çıkmak zorunda kalınması halinde de kendilerinin de onlarla beraber çıkacaklarını bildirdiler. Bunun üzerine Nadîr Oğulları, sokaklarını kapatıp tahkimat yaptılar. Bunun üzerine Peygamber'imiz, onları kuşatma altına aldı. Bu kuşatma 21 gün sürdü. Sonunda onların yüreklerine korku düştü ve münafıkların yardımından da tamamıyla umut kesilince, sulh talep ettiler. Fakat ancak sürgün edilmeleri ve her 3 evin bir deveye yüklayabilecekleri kadar eşyalarını götürebilmeleri şartıyla canları bağışlandı. Böylece onlar, Şam bölgesindeki Eriha'ya ve Ezreat'a göç ettiler. Onlardan bir grup da Hire'ye göç ettiler. İki ev de Hayber'e göç etti. İşte bu olay üzerine Haşr sûresinin 1-6 âyetleri nâzil oldu.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَٓاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُۚ وَمَنْ يُشَٓاقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ
شَد۪يدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ ل۪ينَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَٓائِمَةً
عَلٰٓى اُصُولِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِق۪ينَ ﴿٥﴾ وَمَٓا اَفَٓاءَ اللّٰهُ عَلٰى
رَسُولِه۪ مِنْهُمْ فَمَٓا اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰى مَنْ يَشَٓاءُۜ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٦﴾
مَٓا اَفَٓاءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِه۪ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي
الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينِ وَابْنِ السَّب۪يلِۙ كَيْ لَا يَكُونَ
دُولَةً بَيْنَ الْاَغْنِيَٓاءِ مِنْكُمْۜ وَمَٓا اٰتٰيكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهٰيكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُواۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ شَد۪يدُ الْعِقَابِۘ ﴿٧﴾
لِلْفُقَرَٓاءِ الْمُهَاجِر۪ينَ الَّذ۪ينَ اُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُۜ
اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَۚ ﴿٨﴾ وَالَّذ۪ينَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْا۪يمَانَ
مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ ف۪ي صُدُورِهِمْ
حَاجَةً مِمَّٓا اُو۫تُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ
خَصَاصَةٌۜ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِه۪ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَۚ ﴿٩﴾

4. İşte bu, onların gerçekten Allah'a ve bu Elçisi'ne baş kaldırmış olmalarından dolayıdır. Zaten her kim, Allah'a baş kaldıracak olursa, bilsin ki, Allah'ın ona azabı pek çetin olur.

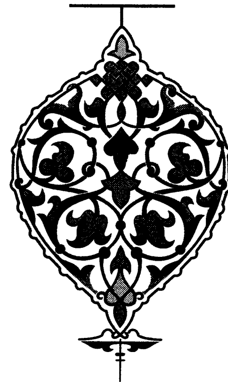
5. (Bu savaşın başarıya ulaşması için) güzel hurma ağaçlarından ne kestiniz ise veya olduğu gibi kökleri üzerinde bıraktınız ise, bilin ki, Allah'ın izniyle olmuştur ve yoldan çıkanları rezil- rüsva etmesi içindir.

6. Allah'ın, onların mallarından bu Elçisi'ne savaşsız olarak verdiği ganimetler için ise, siz at ve deve koşturmuş değilsiniz (büyük sıkıntılar çekmediniz. Yahut Medine'ye yakın mesafede olduğu için yürüyerek oraya gittiniz); ancak Allah, Elçilerini dilediği kimselere musallat eder. Zaten Allah her şeye Kaadirdir.

7. İşte Allah'ın o kasabalar halkının mallarından bu Elçisi'ne savaşsız olarak verdiği ganimetler, Allah'ın, bu Elçisi'nin (Peygamber'in, Peygamber'in) yakınlarının, öksüzlerin, yoksulların ve yolda kalmışlarındır. Ta ki, bu ganimet malları, içinizden zengin olanlar arasında dolaşan bir varlık olmasın (; ihtiyaç sahiplerine gitsin). Ve bu Elçi, size ne verdiyse, işte siz onu alın; sizi neden alıkoyduysa, artık ondan geri durun. Hem de, Allah'tan (Onun azabından) sakının. Çünkü gerçekten Allah'ın azabı pek çetindir.

8. Bu ganimet malları, yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılmış olan, Allah'tan bir lütuf ve hoşnutluk dileyen, Allah'ın dinine ve bu Elçisi'ne yardım eden (bu uğurda bunlara katlanmış olan) yoksul Muhâcir'lerindir. İşte onlar, imanlarında doğru olanların ta kendileridir.

9. Bunlardan önce Medine'yi yurt ve iman evi edinmiş olan kimseler (Ensar Müslüman'lar) ise, kendilerinin yanına hicret edenleri severler; (kendilerine verilmeyip) onlara verilen bu ganimet mallarından dolayı bir rahatsızlık (kıskançlık, öfke) duymazlar ve kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile, onları kendilerine tercih ederler. Her kim de, nefsinin cimriliğinden korunacak olursa, işte onlar felâha (saadete) erenlerin ta kendileridir.

وَالَّذِينَ جَاؤُ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْاِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
اٰمَنُوا رَبَّنَا اِنَّكَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ
لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ اَحَدًا اَبَدًا وَاِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ
وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ اُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ
مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ
الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَاَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ
مِنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ
جَمِيعًا اِلَّا فِي قُرًى مُحَصَّنَةٍ اَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ
بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتّٰى ذٰلِكَ
بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿١٥﴾
كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ اِنِّي بَرِيٓءٌ مِنْكَ اِنِّيٓ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

10. Onlardan sonra gelenler (İslam'ın güçlenmesinden sonra hicret edenler, ilk Müslüman'lardan sonra kıyamete kadar onların yolundan gidenler) de şöyle derler: "Ey Rabb'imiz! Sen bizi de, imanda bizden önce olan din kardeşlerimizi de bağışla ve iman edenlere karşı kalplerinmizde hınç bırakma! Rabb'imiz, şüphesiz Sen Raûf'sun (çok şefkatlisin), Rahîm'sin (pek merhametlisin)."

11. Görmedin mi ki, o münafıklar, Kitap Ehli'nden olan kâfir kardeşlerine (dostları olan o Yahudi'lere) şöyle derler: "Ant olsun ki, eğer siz yurdunuzdan çıkarılacak olursanız, hiç kuşkusuz biz de sizinle beraber çıkacağız ve sizin aleyhinizde hiçbir kimseye hiçbir zaman boyun eğmeyeceğiz; eğer size karşı savaşılacak olsa da, hiç şüphesiz size yardım edeceğiz." Zaten Allah, onların hiç kuşkusuz yalancı olduklarına şahitlik eder.

12. Ant olsun ki, eğer onlar (o Yahudi'ler), yurtlarından çıkarılacak olsalar, bunlar (münafıklar) onlarla beraber çıkmayacaklar. Yine ant olsun ki, onlara karşı savaşılacak olsa, bunlar, onlara yardım etmeyecekler. Yine ant olsun ki, onlara yardıma kalkışacak olsalar bile, hiç şüphesiz arkalarını dönüp kaçacaklardır; sonra kendilerine de yardım edilmeyecektir.

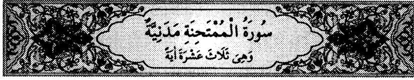
13. Onların, yüreklerinde size karşı duydukları korku, kesinlikle Allah'a olan korkularından daha şiddetlidir. İşte bu, onların gerçekten (Allah'ın azametini) anlamaz bir güruh olmalarındandır.

14. Onlar (o Yahudi'ler), müstahkem kasabalarda veya duvarlar arkasında olmadıkça, sizinle toplu halde savaşmazlar. Kendi aralarında dövüşmeleri ise, pek çetindir. Sen onları birlik sanırsın; oysaki onların gönülleri darmadağınıktır (aralarında gönül birliği yoktur). İşte bu, onların gerçekten akıllarını kullanamayan bir güruh olmalarındandır.

15. Durumları, kendilerinden kısa bir zaman önce geçenlerin (Bedir savaşına gelenlerin) durumu gibidir ki, onlar, yaptıklarının cezasını tatmışlardı. Onlar için (öbür dünyada) pek acıklı bir azap da vardır.

16. (Müslüman'lara karşı savaşmak için o Yahudi'leri kışkırtan) münafıkların durumu, tıpkı şeytanın durumu gibidir: Hani şeytan (şeytan sıfatındaki şahıs), o insana: "Kâfir ol!" dedi. O insan, kâfir olunca da, şeytan: "Ben, gerçekten senden uzağım; çünkü şüphesiz ben, Âlemlerin Rabb'i Allah'tan korkarım" dedi.

فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَٓا اَنَّهُمَا فِى النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَاۜ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا
الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ
لِغَدٍۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَۜ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰيهُمْ اَنْفُسَهُمْۜ اُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾
لَا يَسْتَوٖٓى اَصْحَابُ النَّارِ وَاَصْحَابُ الْجَنَّةِۜ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ
الْفَٓائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِۜ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذٖى لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ عَالِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللّٰهُ الَّذٖى لَٓا اِلٰهَ اِلَّا
هُوَۚ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ
الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَٓاءُ الْحُسْنٰىۜ يُسَبِّحُ لَهُ
مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

17. Artık ikisinin (azdıran ile azdırılanın) sonu, şüphesiz içinde sonsuz olarak kalacakları o ateş olacaktır. İşte zalimlerin (öbür dünyadaki) cezası da budur.

18. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'tan (azabından) sakının ve herkes, yarın (kıyamet günü) için ne hazırladığına baksın. Yine Allah'tan sakının. Çünkü şüphesiz Allah, bütün yaptıklarınızdan tamamıyla haberdardır.

19. Hem de, sakın, Allah'ı unutan, bundan dolayı Allah'ın da, onlara kendilerini unutturduğu (kendi nefislerinin yararına iyi işler yapmayan) kimseler gibi olmayın. İşte onlar, yoldan çıkanların ta kendileridir.

20. Cehennem yarânı ile cennet yarânı bir olmazlar; Cennet yarânı, arzularına erişenlerin ta kendileridir.

21. Eğer Biz, bu Kur'an'ı bir dağ üzerine indirmiş olsyadık (ve insana verdiğimiz aklı ona vermiş olsaydık), kesinlikle sen o dağı, Allah korkusundan çökmüş, paramparça olmuş görürdün. İşte Biz, bu örnekleri de iyice düşünsünler diye insanlara veriyoruz.

22. O (yegâne hak Tanrı), O Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, gizliyi (gaybı) de, açığı da bilendir, O, yegâne Rahmân'dır (dünyada nimetlerini mü'min olsun, kâfir olsun, bütün insanlara, cinlere ve canlılara yayandır); O, yegâne Rahîm'dir (öbür dünyada yalnız mü'minlere engin rahmetiyle muamele edendir).

23. O (yegâne hak Tanrı), O Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. Melik (bütün âlemlerin hükümranı) Odur; Kuddûs (her türlü noksandan münezzeh olan) Odur; Selam (selamet kaynağı) Odur; Mü'min (güvenlik veren) Odur; Müheymin (her şeyi gözetip koruyan) Odur; Azîz (mutlak galip) Odur; Cebbâr (dilediğini mutlaka yaptıran) Odur; Mütekebbir (azametini gösteren) Odur. O, müşriklerin ortak koştuklarından son derece münezzehtir.

24. O, yegâne Haalık (her şeyi yaratmış olan Allah'tır; O, yegâne Bârî'dir (yoktan, kusursuz, uyumlu, mükemmel olarak var edendir); O, yegâne Musavvır'dır (şekil ve özellik verendir; yarattıklarını güzel şekillendirendir); Esmâ-ı Hüsnâ (en güzel isimler) yalnız Onundur. Şu göklerde ve bu yerde olanlar Onu tesbih ederler. Zaten yegâne Azîz(galip), Hakîm (çok hikmeti olan) Odur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوّ۪ي وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَٓاءَ تُلْقُونَ اِلَيْهِمْ
بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَٓاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ
تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا ف۪ي سَب۪يل۪ي وَابْتِغَٓاءَ مَرْضَات۪ي
تُسِرُّونَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَاَنَا اَعْلَمُ بِمَٓا اَخْفَيْتُمْ وَمَٓا اَعْلَنْتُمْ وَمَنْ
يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَٓاءَ السَّب۪يلِ ﴿١﴾ اِنْ يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ
اَعْدَٓاءً وَيَبْسُطُوٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَاَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّٓوءِ وَوَدُّوا لَوْ
تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَنْ تَنْفَعَكُمْ اَرْحَامُكُمْ وَلَٓا اَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
ف۪ٓي اِبْرٰه۪يمَ وَالَّذ۪ينَ مَعَهُ اِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ
وَالْبَغْضَٓاءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَحْدَهُٓ اِلَّا قَوْلَ اِبْرٰه۪يمَ لِاَب۪يهِ
لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَٓا اَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا
وَاِلَيْكَ اَنَبْنَا وَاِلَيْكَ الْمَص۪يرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذ۪ينَ
كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ ﴿٥﴾

MÜMTEHİNE SÛRES : 6O

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 6.sı olarak nâzil olmuştur; 13 âyettir. Sûre, bu ismini, 10. âyette geçen imtihandan almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. Siz onlara karşı sevgi gösteriyorsunuz; oysaki onlar, size gelmiş olan bu hakkı (İslam dinini, Kur'an'ı) kesinlikle inkâr etmişlerdir. Siz yalnız, Rabb'iniz olan Allah'a iman ettiğiniz için, onlar, bu Elçi'yi (Peygamberi) de, sizi de yurdunuzdan (Mekke'den) sürüp çıkarıyorlardı. Eğer Benim yolumda cihat etmek ve Beni hoşnut eylemek için (yurdunuzdan) çıkmışsanız (bunu yapmayın). Siz onlara gizli sevgi besliyorsunuz (yahut onlara o gizli sevgi ile sır veriyorsunuz); oysaki sizin gizlediğinizi de, açığa vurduğunuzu da Ben, en iyi bilenim. Her kim de, bunu yapacak olursa, artık o, gerçekten doğru yoldan sapmış olur.

2. Eğer onlar, sizi ellerine geçirecek olurlarsa, size düşmanca davranırlar ve fenalık için size ellerini ve dillerini uzatırlar. Zaten onlar, (hep) sizin kâfir olmanızı istediler.

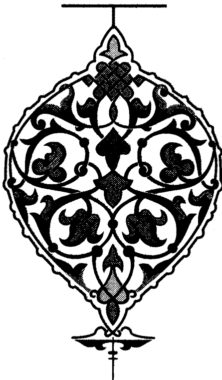
3. Kıyamet günü ne (müşriklere olan) akrabalıklarınız, ne de (kendilerini düşünerek müşriklerle dostluk kurduğunuz, yahut müşrik olan) çocuklarınız, size hiç fayda veremeyeceklerdir. Allah, (dinleriniz farklı olduğu için, yahut kıyametin korkunç halleri sebebiyle) sizi birbirinizden ayıracaktır. Zaten Allah bütün yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

4. İbrahim ve onunla beraber olan mü'minlerde, sizin için gerçekten güzel bir örnek vardır. Hani bir zaman onlar, kendi halkına şöyle demişlerdi: "Doğrusu, bizim sizinle ve Allah'tan başka da taptıklarınızla hiçbir ilişiğimiz yoktur. Biz sizi (sizin dininizi, sizin tanrılarınızı) tanımıyoruz. Siz bir tek (ortaksız) olarak Allah'a iman edinceye değin sizinle bizim aramızda başlamış olan düşmanlık ve öfke ebediyen sürecektir." Yalnız İbrahim'in, babasına: "Ant olsun ki, ben senin için hiç şüphesiz bağışlanma dileğinde bulunacağım. Ben, (azap veya mükâfat olarak) Allah'tan sana gelecek her hangi bir şeyi önlemeye, sağlamaya muktedir de değilim" demesi, bundan (güzel örnekten) müstesnadır. (İbrahim, babasına verdiği söze binaen, yahut bu hususta yasak gelmeden önce gerçekleştiği için, yahut kişinin, müşrik olan babasının iman etmesi ve bağışlanması için dua etmesi, câiz ise de, vâcip olmadığı için güzel örneklerden sayılmaz; çünkü güzel örneklerden kastedilen, vâcip olan

şeylerdir.) İbrahim ile mü'münler demişlerdi ki (yahut ey mü'minler deyin ki): "Ey Rabb'imiz! Biz, yalnız Sana tevekkül ettik (güvenip dayandık) ve yalnız Sana yöneldik. Zaten son dönüş ancak Sanadır!"

5. "Ey Rabb'imiz! Kâfirler için bizleri imtihan konusu kılma (onları başımıza musallat edip dayanamayacağımız bir azabı bize uygulamalarına imkân verme) ve Sen bizi bağışla, Rabb'imiz! Çünkü şüphesiz yegâne Azîz (mutlak galip), Hakîm (her işinde hikmet olan) Sensin!"

(1) Rivâyetlere göre, bu âyet, Bedir mücahitlerinden olan Hatıb bin Ebu Beltea hakkında nâzil olmuştur. Şöyle ki: Peygamber'imiz (S.), Mekke fethi için hazırlık yaparken, anılan zat, Mekke'lilere: "Muhammed, sizin üzerinize gelmek istiyor; ona göre önlemlerinizi alın!" diye bir mektup yazmış ve bu mektubu Sâre adındaki şarkıcı müşrike bir kadın ile göndermiş. Peygamber'imiz, bunu öğrenince, Hz. Ali ile beş Sahabî'yi arkasından göndermiş ve onlara mektbu alıp kadını serbest bırakmalarını, kadın mektubu vermediği taldirde ise boynunu varmalarını emir buyurmuş. Bu Sahabî'ler, gidip kadını bulmuşlar; ancak kadın mektubu inkâr etmiş. Hz. Ali, kılıcını çekince de, kadın mektubu, saçlarının örgüleri arasından çıkarıp vermiş. Sonra Peygamber'imiz, anılan Hatıb'ı çağırıp bunun sebebini sormuş; o da, imanında hiçbir değişiklik olmadığını, sadece, Kureyş içinde bulunan ailesine zarar vermemeleri için bunu yaptığını ve bunu, Kureyş'e bir faydasının olmayacağını bildiği için yaptığını söylemiş ve Peygamber'imiz de, onu tasdik buyurmuştu.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ
وَمَنْ يَتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً وَاللّٰهُ قَدِيرٌ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾
لَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ
مِنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا اِلَيْهِمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾
اِنَّمَا يَنْهٰيكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَاَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
وَظَاهَرُوا عَلٰى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ
﴿٩﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ
اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيمَانِهِنَّ فَاِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ
اِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَاٰتُوهُمْ مَا
اَنْفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوهُنَّ اِذَا اٰتَيْتُمُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوا مَا اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوا مَا
اَنْفَقُوا ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَاِنْ
فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
اَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ مَا اَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي اَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

6. Ant olsun ki, onlarda (İbrahim ile onunla beraber olan mü'minlerde) sizin için, Allah'ı ve âhıret gününü uman (ceza ve mükâfatı uman, yahut Allah ve âhıret gününden korkan) herkes için güzel bir örnek vardır. Her kim, yine yüz çevirecek olursa, bilsin ki, Allah gerçekten yegâne Ğaniyy'dir (mutlak olarak zengindir) Hamîd'dir (bütün övgülerin tek merciidir).

7. Olabilir ki, Allah, sizinle onlardan (Mekke kâfirlerinden) düşmanlık ettiğiniz o kimseler arasında bir sevgi meydana getirir (onlara hidâyet nasip eder de, size dost olurlar). Zaten Allah Kadîr'dir (her şeye muktedirdir) ve Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

8. Allah, din uğrunda sizinle vuruşmamış ve sizi yurdunuzdan çıkarmamış olan kimselere (kâfirlere) iyilik etmenizi ve onlara karşı âdil davranmanızı yasak etmez. Çünkü Allah, adaletli olan herkesi gerçek-

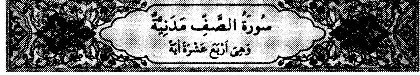
ten sever.

9. Allah, ancak din uğrunda sizinle vuruşmuş, sizi yurdunuzdan çıkarmış ve çıkarılmanıza yardım etmiş olan kimseleri dost edinmenizi yasak eder. Zaten her kim, onları dost edinecek olursa, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.

10. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! (Görünürde) iman etmiş olan kadınlar, hicret ederek size gelince, (dilleriyle olduğu gibi kalpleriyle de iman edip etmediklerini, kocalarından nefret edip Müslüman erkeklere âşık oldukları için değil, fakat sırf İslam için geldiklerini anlamak için) önce onları imtihan edin (onlara yemin verin). Allah, onların imanlarını en iyi bilendir. Sonuçte eğer onların gerçekten mü'mine olduklarını anlayacak olursanız, artık kendilerini kâfir kocalarına geri göndermeyin. Bu mü'mine kadınlar, o kâfir kocalara helâl değildir; onlar da bunlara helâl olmazlar. Onların bu kadınlara verdikleri mehirleri de kendilerine verin. Bu kadınlara mehirlerini verdiğiniz takdirde onlarla evlenmenizde de sizin için hiçbir günah yoktur. Kâfir zevceleri (yahut İslam'dan dönüp Mekke'ye kaçan zevceleri) de nikâhınızda tutmayın; onlara verdiğiniz mehirleri de isteyin. Onlar da size gelen kadınlara verdikleri mehirleri istesinler. İşte Allah'ın hükmü budur; O, aranızda hükmeder. Zaten Allah Alîm'dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm'dir (her işinde hikmet yaratandır).

11. Eğer eşlerinizden biri, sizden kâfirlere kaçacak olursa, sonra (kâfirlerle yaptığınız savaşta) galip gelip ganimet elde edecek olursanız, eşleri kâfirlere kaçmış olan kimselere, o kadına verdikleri mehir kadarını (ganimet malından) verin. Ve (ortaksız olduğuna) iman ettiğiniz Allah'tan (Ona karşı aykırı davranışlardan) sakının.

يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلٰى اَنْ لَا يُشْرِكْنَ
بِاللّٰهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا
يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ اَيْدِيهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ
فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ
قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾
يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا
عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِينَ
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَاِذْ قَالَ
مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ اَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ
فَلَمَّا زَاغُوا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

12. Ey Peygamber! (Mekke fethinde erkeklerin biatinden sonra) iman etmiş olan kadınlar, sana biat etmek üzere yanına geldikleri zaman, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, kız çocuklarını (diri diri toprağa gömerek) öldürmemeleri, elleri ile ayakları arasında (doğmamış olan yabancı bir çocuğun, kendisi ile kocasından olduğuna dair) bir iftira uydurup getirmemeleri, meşrû olan (onlara emredeceğin İslam'a uygun) işlerde sana karşı gelmemeleri şartları üzerine onlardan biat al ve onlar için Allah'tan mağfiret (yarlıganma) dile! Çünkü şüphesiz Allah Ğafûr'dur (çok yarlıgayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

13. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Allah'ın, gazabına (öfkesine) uğrattığı bir güruhu (Yahudi'leri, yahut bütün kâfirleri) sakın, (Müslüman'lara karşı)

dost edinmeyin. Onlar, kâfirler, mezardakilerden (dirilmelerinden, onlardan bir hayır gelmesinden) umut kestikleri (yahut mezardaki kâfirler, öbür dünyada bir hayır görmekten umutlarını kestikleri) gibi, âhıretten kesinlikle umut kesmişlerdir.

SAFF SÛRESİ: 61

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 26. sı olarak nâzil olmuştur; 14 âyettir. Sûre, bu ismini, mü'minlerin saf tutarak savaştıklarını bildiren 4. âyetten almıştır

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih (şanına yakışmayan şeylerden tenzih) ederler. Zaten Allah Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (bütün işlerini büyük hikmetler üzerine kurandır).

2. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Yapmayacağınız işleri ne diye söylüyorsunuz?

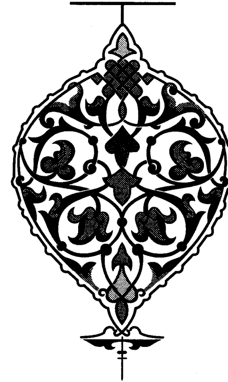
3. Yapmayacağınız işleri söylemeniz, Allah katında büyük öfkeye sebep oldu.

4. Şüphesiz Allah, kendi yolunda, kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever.

5. Hani bir zaman da Musa, kendi kavmine şöyle demişti: "Ey kamim! Siz benim Allah'ın size gönderdiği Elçi'si olduğumu gerçekten bildiğiniz halde, ne diye beni incitiyorsunuz?" İşte onlar (haktan) kayınca (aklını ve hür iradesini doğru kullanmayınca), Allah da, onların kalplerini kaydırmıştı. Zaten Allah, (aklını ve hür iradesini doğru kullanmadığı için) yoldan tamen çıkmış güruhu hidâyete (doğru yola) erdirmez.

(2) Bazı rivâyetler göre, bazı Müslüman'lar, Peygamber'imize dediler ki: "Biz, Allah'ın en çok sevdiği ameli (işi) bilseydik, mallarımızı, canlarımızı o uğurda feda ederdik." İşte bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu.

Diğer bazı rivâyetlere göre ise, Peygamber'imiz (S.), Bedir savaşında bulunanların faziletini anlatınca, Bedir'de bulunmamış olan bazı kimseler, kendileri de böyle bir savaşta bulundukları takdirde, var güçleriyle çarpışacaklarını söylediler ve buna Allah'ı (C.) da şahit gösterdiler. Ve bunu söyleyenler, Uhud savaşında arkalarını dönüp kaçmışlardı. Bundan dolayı onlar bu 2. ve 3. âyetle kınandılar.

وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنٖٓي اِسْرَٓائٖيلَ اِنّٖي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتٖي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُٓ اَحْمَدُ فَلَمَّا
جَٓاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُبٖينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ ﴿٧﴾
يُرٖيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ
﴿٨﴾ هُوَ الَّذٖٓي اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدٖينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى
الدّٖينِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ
عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجٖيكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلٖيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ
وَتُجَاهِدُونَ فٖي سَبٖيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرٖي مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فٖي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظٖيمُ ﴿١٢﴾
وَاُخْرٰى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرٖيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنٖينَ ﴿١٣﴾ يَٓا اَيُّهَا
الَّذٖينَ اٰمَنُوا كُونُٓوا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عٖيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ
اَنْصَارٖٓي اِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ بَنٖٓي
اِسْرَٓائٖيلَ وَكَفَرَتْ طَٓائِفَةٌ فَاَيَّدْنَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا عَلٰى عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوا ظَاهِرٖينَ ﴿١٤﴾

6. Hani bir zaman da Meryem oğlu İsa demişti ki: "Ey İsrail Oğullar! Şüphesiz ben size Allah'ın gönderdiği Elçisi'yim; benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek olan Ahmed adlı Elçi'yi de müjdeleyiciyim." İşte o (İsa, yahut müjdelenen Ahmed adındaki peygamber), o kâfirlere apaçık delillerle gelince, onlar: "Bu, apaçık bir büyüdür" dediler.

7. Ve kendisi İslam dinine çağırılırken, Allah'a karşı yalan uyduran (Pey-gamber'i yalancı, âyetleri de büyü sayan) kimseden daha zalim kim olabilir! Zaten Allah, zalimler güruhunu (zulümlerini bırakmadıkça) hidâyete erdirmez.

8. Onlar, Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar; oysaki kâfirler hoşlanmasa da, Allah nûrunu tamamlayacaktır.

9. Allah Odur ki, müşrikler hoşlanmasalar da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak için bu Elçisi'ni (Peygamberi'ni) hidâyet ve hak ile göndermiştir.

10. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sizi pek acıklı bir azaptan kurtaracak bir ticareti (kazancı) size göstereyim mi?

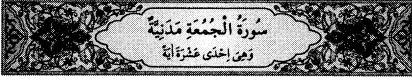
11. Allah'a ve bu Elçisi'ne imanda sebat edeceksiniz; mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihat edeceksiniz. Eğer bilirseniz, işte bu sizin için hayırlı olandır.

12. (Böyle yaparsanız,) Allah, sizin günahlarınızı bağışlar ve sizi altından ırmaklar akan Cennetlere, Adn Cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte bu, pek büyük kazanımın ta kendisidir.

13. Sizin seveceğiniz bir şey daha var: Allah'tan bir yardım ve pek yakın bir fetih. Ey Muhammed! Sen de (bunları) mü'minlere müjdele!

14. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Sizler Allah'ın (dininin) yardımcıları olun. Nitekim Meryem oğlu İsa da, Havârî'lere: "Allah yolunda bana yardım edecek olanlar kimlerdir?" demişti. Havârî'ler de: "Allah'ın (dininin) yardımcıları bizler olacağız" demişlerdi. Sonunda İsrail Oğulları'ndan bir zümre iman, bir zümre de inkâr etmişlerdi. İşte Biz, iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik de, onlara üstün geldiler.

(14) Havârî'ler, Hz. İsa'nın has mü'nin dostları idiler. Bunlar 12 erkek olup isimleri şöyledir: Petrus (Simun), Kardeşi Andreas, Büyük Yakub, Yuhanna bin Zebedî, Filipus, Bartholomaeus, Matta, Tomas, Küçük Yakub, Gaygur Simden, Yahuda (Taddeus), Hain Yahuda İskariyot.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَز۪يزِ
الْحَك۪يمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذ۪ي بَعَثَ فِي الْاُمِّيّ۪نَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
اٰيَاتِه۪ وَيُزَكّ۪يهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ
لَف۪ي ضَلَالٍ مُب۪ينٍ ﴿٢﴾ وَاٰخَر۪ينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَز۪يزُ
الْحَك۪يمُ ﴿٣﴾ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْت۪يهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظ۪يمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذ۪ينَ حُمِّلُوا التَّوْرٰيةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا
كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذ۪ينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِم۪ينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ هَادُوا
اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِيَٓاءُ لِلّٰهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِق۪ينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُٓ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْد۪يهِمْ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ
بِالظَّالِم۪ينَ ﴿٧﴾ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذ۪ي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَاِنَّهُ مُلَاق۪يكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
اِلٰى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

CUM'A SÛRESİ: 62

Bu sûre, Menide'de nâzil olan sûrelerin 24. sü olarak nâzil olmuştur; 11 âyettir. Sûre, ismini, 9. âyette geçen Cum'a'dan almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi, Melik (bütün âlemlerin hükümranı) olan, Kuddûs (bütün eksikliklerden münezzeh) bulunan, Azîz (mutlak galip) olan, Hakîm olan (bütün işlerini büyük hikmetler üzerine kuran) Allah'ı tesbih ederler.

2. Allah Odur ki, o ümmîlere (çoğu okuma-yazma bilmeyen, Kitap Ehli olmayan Arap'lara) içlerinden bir Elçi (peygamber) göndermiştir. Bu Elçi, onlara Allah'ın âyetlerini okuyor; onları (şirkten, kötü işlerden) arındırıyor ve onlara bu Kitabı (Kur'an'ı) ve hikmeti (Kur'an'daki hükümleri, dinin naklî ve aklî delillerini) öğretiyor. Onlar önceleri ise, hiç şüphesiz apaçık bir sapkınlık içinde idiler.

3. Ve (Allah, bu peygamberi) mü'minlerden henüz kendilerine katılmamış olan (ümmî Arap'ların dışındaki) diğer insanlara da göndermiştir. (Onlara da bu Kitabı ve hikmeti öğretiyor.) Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işini büyük hikmetler üzerine kurandır).

4. İşte bu Allah'ın, (bu Peygambere ve ümmetine verdiği) büyük bir lütfudur ki, kime dilerse ona verir. Zaten Allah, pek büyük lütuf sahibidir.

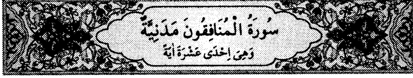
5. Kendilerine Tevrat yükletilip (Tevrat'ın içindeki hükümlerle ve bu Peygamber'in peygamberliğini anlatan âyetlerle yükümlü tutulup) sonra onu taşımayanların (onunla amel etmeyenlerin) durumu, sırtında birçok kitap taşıyan merkebin durumu gibidir (: Yükün yorgunluğunu çeker; ancak o yükten faydalanmaz). Allah'ın âyetlerini yalan sayan güruhun durumu ne kötüdür! Zaten Allah, zalimler güruhunu hidâyete erdirmez.

6. Ey Muhammed! De ki: "Ey Yahudi'ler! Eğer siz diğer insanlardan imtiyazlı olarak, gerçekten kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız, bunda samimi iseniz, öyleyse haydin, ölmeyi dileyiniz!"

7. Oysaki onlar, önceden işledikleri suçlardan ötürü ölmeyi hiçbir zaman dilemezler. Zaten Allah, zalimleri hakkıyla bilendir.

8. De ki: "Şüphesiz sizin kendisinden kaçmakta olduğunuz o ölüm var ya, işte o sizi mutlaka bulacaktır. Sonra da siz, görüleni de, görülmeyeni de bilen Allah'a döndürüleceksiniz de, O, bütün yapmakta olduklarınızı size haber verecektir.

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى
ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَاِذَا
قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ
وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثٖيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَاِذَا رَاَوْا تِجَارَةً
اَوْ لَهْوًا انْفَضُّوٓا اِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَٓائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ
خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّازِقٖينَ ﴿١١﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

اِذَا جَٓاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ اِنَّكَ لَرَسُولُ اللّٰهِ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُنَافِقٖينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾
اِتَّخَذُوٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَٓاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ وَاِنْ يَقُولُوا تَسْمَعْ
لِقَوْلِهِمْ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ
هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللّٰهُ اَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

9. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Cuma günü o namaza çağırıldığı (ezân okunduğu) zaman, hemen Allah'ı anmaya (namaza) koşun ve alış-verişi bırakın. Eğer bilirseniz, işte bu sizin için hayırlı olandır.

10. O namaz kılındıktan sonra artık yeryüzüne dağıln ve Allah'ın lütfundan (rızkınızı) arayın. Yine (diğer hallerinizde) de Allah'ı çok anın ki, felâha (kurtuluşa, saadete) eresiniz.

11. Onlar, bir ticaret (kervanı) ve eğlence (kervanı karşılamak için çalınan tefler) gördükleri zaman, ona sökün ettiler ve seni (Cuma hutbesinde) ayakta bıraktılar. De ki: "Allah'ın katında olanlar, o eğlenceden ve ticaretten daha hayırlıdır. Zaten Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır.

MÜNÂFİKÛN SÛRESİ: 63

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 20.si olarak nâzil olmuştur; 11 âyettir. Sûrede münafıkların davranış biçimleri anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! O münafıklar, senin yanına (meclisine) gelince: "Biz şahitlik ederiz ki, sen hiç şüphesiz Allah'ın Elçisi'sin" derler. Zaten Allah bilir ki, sen hiç kuşkusuz Kendisinin Elçisi'sin ve Allah şahitlik eder ki, o münafıklar, hiç şüphesiz yalancıdırlar.

2. O münafıklar, yeminlerini (bu şahitliklerini) kalkan yaptılar da, Allah'ın yolundan (cihattan) alıkoymaya çalıştılar. Gerçekten onların yaptıkları ne kötüdür!

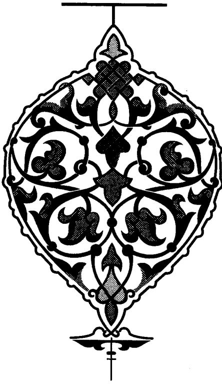
3. İşte bu (nifakları, yalanları), şundandır ki, gerçekten onlar, önce iman ettiler, sonra kâfir oldular. Böylece kalpleri (sanki) mühürlenmiştir; artık onlar anlamazlar.

4. Sen o münafıkları (elebaşılarını meclisinde) gördüğün zaman, kalıplarını beğenirsin; konuşurlarsa (tatlı ve güzel konuştukları için) sözlerine kulak verirsin. (Meclisinde duvara yaslanan) bu adamlar, gerçekten sanki duvara dayatılmış kütükler(çamyarmaları) gibidir. Onlar, (o denli ödlektirler ki,) her kopan gürültüyü kendilerine karşı sanırlar. Onlar düşmanların ta kendileridir. Onun için sen onlardan sakın. Allah onları kahretsin! Nasıl saptırılıyorlar!

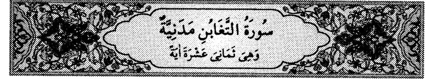
(11) Rivâyetlere göre, bir ara Medine halkı, şiddetli bir kıtlık ve açlık günlerinden geçiyordu. İşte bu günlerde Dıhye bin Halife, yükleri gıda maddeleri olan bir ticaret kervanı başında Şam'dan döndü. Bı sırada Peygamber'imiz (S.), ayakta Cuma hutbesini okuyordu. İşte onu dinleyen cemaat, önce

gidenler malları alır ve kendilerine bir şey kalmaz, endişesiyle kalkıp kervana doğru gittiler. Sonunda Peygamber'imizin yanında yalnız 8, yahut 11, yahut 12, yahut 40 kişi kaldı. İşte o zaman Peygamber'imiz buyurdu ki: "Muhammed'in nefsi (hayatı) kudret elinde bulunan Allah'a yemin olsun ki, cemaatin tamamı gitmiş olsaydı, Allah (C.), bu vadiyi onlara ateşe çevirirdi."

Rivâyetlere göre, Peygamber'imiz (S.), Cuma namazını kıldırdıktan sonra Cuma hutbesini okuyordu ve bu olay da, Peygamber'imiz, Cuma namazından sonra hutbe okurken vukû bulmuştu. (Ebu Davud-Kitabu'l Merasil. İbni Kesir- Tefsir)

وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللّٰهِ لَوَّوْا رُؤُسَهُمْ
وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَٓاءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ
لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ
اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوا وَلِلّٰهِ خَزَٓائِنُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ
وَلٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَٓا
اِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلٰكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ اَمْوَالُكُمْ وَلَٓا اَوْلَادُكُمْ عَنْ
ذِكْرِ اللّٰهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾ وَاَنْفِقُوا
مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَٓا
اَخَّرْتَنِٓي اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيبٍ فَاَصَّدَّقَ وَاَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾
وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَٓاءَ اَجَلُهَا وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

5. O münafıklara: "Gelin (özür dileyin); Allah'ın Elçisi, sizin için bağışlanma dilesin!" denilince de, başlarını çevirirler ve sen onların büyüklük taslayarak yüz çevirdiklerini görürsün.

6. Sen onlar için bağışlanma dilesen de, kendilerine bağışlanma dilemesen de onlar hakkında birdir; Allah, onları asla bağışlamayacaktır. Çünkü Allah, yoldan tamamen çıkmış olan bu güruhu hidâyete erdirmez.

7. O münafıklar öyle kimselerdir ki, (Medineli Müslüman'lara): "Allah'ın Elçisi'nin yanında bulunanlara (Muhâcirlere) malî yardımda bulunmayın ki, etrafından dağılsınlar" derler. Oysaki şu göklerin ve bu yerin hazineleri yalnız Allah'ındır; ancak münafıklar anlamazlar.

8. O münafıklar derler ki: "Ant olsun ki, eğer biz Medine'ye dönecek olursak, en

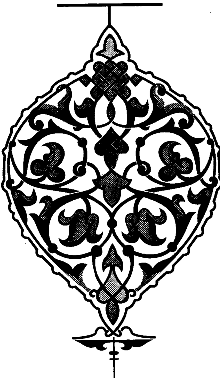
güçlü olan (bizler), en güçsüz olanı (onları Medene'den) kesenkes çıkaracaktır. Oysaki asıl üstünlük, yalnız Allah'ındır; Elçisi'nindir; ancak bu münafıklar bilmezler.

9. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Ne mallarınız, ne de çocuklarınız sakın, sizi Allah'ı anmaktan (namaz ve diğer ibadetlerden) alıkoymasın. Her kim de, bunu yapacak olursa, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

10. Hem de, her hangi birinize ölüm gelip de: "Rabb'im, beni yakın bir vakte kadar geciktirsen de, sadaka verip iyilerden olsam!" demesinden önce, size verdiğimiz rızktan başkalarına da harcayın.

11. Oysaki Allah, eceli gelince, hiç kimseyi asla geri bırakmayacaktır. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

(8) Rivâyetlere göre, Beni Mustalık seferinde bir kuyudan su alma sırası yüzünden Muhâcir Müslüman'lardan bir zat ile münafık başı İbni Übeyy'in adamlarından biri arasında kavga çıktı ve kavga edenlerden biri, Mekke'li Muhâcirleri, diğeri de Medine'lileri yardımına çağırdı. Bu arada Muhâcirlerden bir zat, kavgaya sebebiyet veren İbni Übeyy'in adamına bir tokat attı. O da gidip İbni Übeyy'e şikâyette bulundu. İşte o zaman İbni Übeyy, bunu söyledi. Rivâyetlere göre, İbni Übeyy'in, ihlâslı bir mü'min olan oğlunun, babasını öldürmekle tehdit etmesi üzerine, İbni Übbey, Efendimizden özür diledi.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِۚ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ (1) هُوَ الَّذ۪ي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ
وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَص۪يرٌ (2) خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْۚ وَاِلَيْهِ الْمَص۪يرُ (3)
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَۜ
وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (4) اَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذ۪ينَ كَفَرُوا
مِنْ قَبْلُۘ فَذَاقُوا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ (5) ذٰلِكَ بِاَنَّهُ
كَانَتْ تَأْت۪يهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُٓوا اَبَشَرٌ يَهْدُونَنَاۘ فَكَفَرُوا
وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللّٰهُۜ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَم۪يدٌ (6) زَعَمَ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اَنْ لَنْ
يُبْعَثُواۜ قُلْ بَلٰى وَرَبّ۪ي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْۜ وَذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَس۪يرٌ (7) فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِه۪ وَالنُّورِ الَّذ۪ٓي اَنْزَلْنَاۜ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ (8) يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِۜ
وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِه۪ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْر۪ي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ ف۪يهَٓا اَبَدًاۜ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظ۪يمُ (9)

TEĞABUN SÛRESİ: 64

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 25.si olarak nâzil olmuştur; 18 âyettir. Sûre, ismini, 9. âyette geçen ve kâr- zarar anlamında olan Teğabun kelimesinden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göklerde ve bu yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih eder. Hükümranlık yalnız Onundur; hamd (övgü) da, yalnız Onundur. Zaten O, her şeye Kaadirdir.

2. Sizi yaratmış olan Odur. Yine de kiminiz kâfir, kiminiz de mü'mindir. Zaten Allah, bütün işlediklerinizi hakkıyla görendir.

3. Allah, şu gökleri ve bu yeri yerli yerince (gerektiği gibi) yaratmış; size de sûret (biçim) vermiş de, sûretinizi güzel yapmıştır. En son varış da, ancak Onadır.

4. Allah, şu göklerde ve bu yerde olanların hepsini bilir; sizin gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilir. Allah, bütün kalplerde olanları da hakkıyla bilendir.

5. Daha önce (Nuh, Hûd, Saalih ve Lût gibi peygamberlerim kavimleri gibi) küfürde direnenlerin haberi size ulaşmadı mı? İşte onlar, yaptıklarının cezasını tatmışlardır. Onlar için (öbür dünyada) pek acıklı bir azap da vardır.

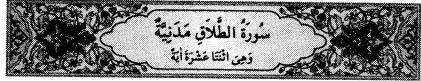
6. İşte bu, şundan dolayıdır ki, gerçekten Elçileri onlara apaçık deliller (mucizeler) getiriyorlardı da, onlar: "Bizi bir âdemoğlu mu doğru yola iletecek?" demişler de, küfürde direnmişler ve yüz çevirmişlerdi. Allah da, (değil onların imanına ve ibadetine,) hiçbir şeye muhtaç olmadığını göstermiştir. Zaten Allah Ğaniyy'dir (mutlak olarak müstağnidir), Hamîd'dır (bütün övgülerin yegâne gerçek merciidir).

7. O küfre saplanmış olanlar, asla yeniden diriltilmeyeceklerini iddia ettiler. De ki: Hayır! Rabb'ime ant olsun ki, kesenkes yeniden diriltileceksiniz; sonra, yaptıklarınız, hiç kuşkusuz size haber verilecektir. İşte bu da, Allah'a göre pek kolaydır.

8. Öyleyse Allah'a da, bu Elçisi'ne de ve indirdiğimiz bu nûra (Kur'an'a) da iman edin. Zaten Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.

9. Allah, o toplama (mahşer) gününde sizi toplayacağı gün, işte o gün (mü'minlerin) kârli, (kâfirlerin ise) zararlı çıkma günü olacak. Ve her kim, (tanrı olarak yalnız) Allah'a iman edip (İslam'a) uygun olan işler yapacak olursa, Allah, onun eski kötülüklerini örtecek ve onu, altından ırmaklar akan Cennetlere koyacak; onlar hep orada kalacaklardır. İşte pek büyük saadet budur.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ
خَالِدِينَ فِيهَاۜ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ اَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِۜ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهُۜ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُولَۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ
فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوٓا
اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَاَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْۚ
وَاِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾
اِنَّمَٓا اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌۜ وَاللّٰهُ عِنْدَهُٓ اَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾
فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَاَطِيعُوا وَاَنْفِقُوا خَيْرًا لِاَنْفُسِكُمْۜ
وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ اِنْ تُقْرِضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْۜ وَاللّٰهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

10. Küfürde direnip âyetlerimizi de yalan sayanlara gelince, işte onlar Cehennem yarânıdır; onlar hep orada kalacaklardır. Ne de kötü son varış yeri orası!

11. Çarpmış bir musibet (sıkıntı), mutlaka Allah'ın izni iledir. Her kim de, Allah'a (layıkıyla) iman edecek olursa (sıkıntıların Ondan geldiğine inanacak olursa), Allah, onun kalbini hidâyete erdirir (sabır, huzur verir). Zaten Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.

12. Ve Allah'a itaat edin; bu Elçi'ye (Peygamber'e) de itaat edin. Eğer bundan sonra yüz çevirecek olursanız, bilin ki, Bizim Elçimize düşen, yalnız apaçık tebliğdir (bildirmektir).

13. Allah, kendisinden başka hiçbir tanrı olmayandır. Öyleyse mü'minler, yalnız Allah'a tevekkül etsinler (güvenip dayansınlar).

14. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Şüphesiz sizin eşlerinizden ve çocuklarınızdan size düşman olanlar (sizi Allah'a itaat etmekten alıkoymaya çalışanlar, din ve dünya işlerinizde size hasım gibi davrananlar) vardır. İşte siz onlardan sakının. Eğer yine de onları bağışlayacak, kusurlarına bakmayacak ve suçlarını örtecek olursanız, bilin ki, Allah gerçekten (sizin için) Ğafûr'dur (çok yarlıgayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

15. Sizin mallarınız ve çocuklarınız sizin için ancak bir imtihandır (sizi öbür dünyaya hazırlanmaktan meşgul edenlerdir). Allah katında ise (Allah sevgisini mal ve evlat sevgisine tercih edenler için) pek büyük bir mükâfat vardır.

16. Öyleyse gücünüz yettiği kadar Allah'a karşı takvâyı gözetin (aykırılıklardan sakının); (öğütlerini) dinleyin; (buyruklarına) itaat edin ve kendilerinizin hayrı için harcayın. Her kim de kendi nefsinin cimriliğinden korunacak olursa, işte onlar, felâha (hayra, rahata, saadete) erenlerin ta kendileridir.

17. Siz eğer Allah'a (hoşnutluğuna erişmek uğruna) güzel (menfaatsiz) bir borç verecek olursanız, Allah, size onu katlayacak ve sizi bağışlayacaktır. Zaten Allah, Şekûr'dur (şükrün, iyiliğin karşılığını çok fazlasıyla verendir), Halîm'dir (hak edilen cezayı vermekte acele etmeyendir).

18. Allah, görülmeyeni (gaybı) de, görüleni de bilendir; O, Azîz'dir (mutlak galiptir), Hakîm'dir (her işi hikmet üzerine kurandır).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
يَآ اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ
وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ
بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ
حُدُودُ اللّٰهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي
لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ﴿١﴾ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ
فَاَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ اَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَاَشْهِدُوا
ذَوَيْ عَدْلٍ مِنْكُمْ وَاَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ذٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ
لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى
اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾
وَالّٰٓئِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَآئِكُمْ اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ
اَشْهُرٍ وَالّٰٓئِي لَمْ يَحِضْنَ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ اَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهُٓ اِلَيْكُمْ
وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُٓ اَجْرًا ﴿٥﴾

TALAK SÛRESİ: 65

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 14. sü olarak nâzil olmuştur; 12 âyettir. Sûre, talak (boşanma) konusunu anlattığı için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Peygamber! Kadınları boşamak istediğiniz zaman, onları iddetlerinin başlangıcında (kendileriyle cinsel ilişkide bulunulmamış temizlik devresinin başında) boşayın; iddeti (ikinci evlilik için bekleme süresini) de iyi sayın ve (iddet süresini uzatmamak, onlara zarar vermemek hususunda) Rabb'iniz olan Allah'tan korkun. (İddet süresi sona erinceye kadar) onları evlerinden çıkarmayın; kendileri de (kocalarının muvafakatini almadan) evlerinden çıkmasınlar. Ancak açıktan açığa bir hayâsızlık yapmaları (zina etmeleri, kocalarına, onun ev halkına sözleriyle,

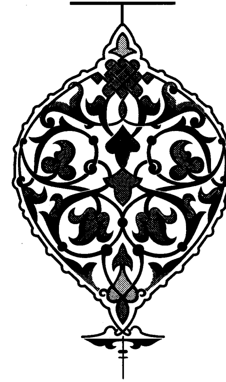
hareketleriyle rahatsızlık vermeleri) hali müstesnadır. (Bu takdirde o kadınların mesken hakkı düşmüş olur.) İşte bunlar da Allah'ın belli hükümleridir. Her kim de, Allah'ın belli hükümlerini ihlal edecek olursa, işte o, gerçekten kendine zulmetmiş olur. Bilemezsin, olur ki, Allah, bundan sonra (iddet süresi içinde) farklı bir durum meydana getirir (kocası ona döner).

2. Nihâyet o kadınlar, iddet süresinin sonuna doğru geldiklerinde, artık onları uygunca (gönüllerini alarak, kendilerine hediyeler vererek) nikâhınızda tutun veya uygunca (haklarını vererek, onları mağdur etmeden) onlardan ayrılın. İçinizden iki âdil şahit de tutun. Şahitliği de (taraf tutarak değil,) Allah için yapın. İşte Allah'a ve âhıret gününe inananlara öğütlenen budur. Her kim de, (Allah'ın belli hükümlerini gözetmek hususunda) Allah'tan sakınacak olursa, Allah ona bir çıkış yolu lütfeder

3. Ve hiç beklemediği yerden ona rızk verir. Zaten her kim, Allah'a tevekkül edecek (güvenip dayanacak) olursa, artık Allah ona yeter. Çünkü Allah, buyruğunu mutlaka yerine getirendir. Allah, kuşkusuz (boşamanın iddetinde olduğu gibi) her şey için bir süre koymuştur. (Yahut ferahlık ve sıkıntılar için de bir süre koymuştur; bunlar da gelip geçicidir. Onun için hep Allah'a tevekkül edilmelidir.)

4. Kadınlarınızdan (yaşlılıktan dolayı) âdetten kesilmiş olanlar ile (yaşları küçük olduğu için) henüz âdet görmeyenler hakkında (iddetin nasıl hesaplanacağı veya görülen kanın aybaşı kanı olup olmadığı hususunda) şüphe ediyorsanız, işte onların bekleme sürresi üç aydır. Gebe olanların bekleme süresinin sonu ise, doğurmalarıdır. Her kim de, (bu hükümler konusunda) Allah'tan sakınacak olursa, Allah, ona (iki cihanda) her işinde kolaylık gösterir.

5. İşte Allah'ın size indirdiği buyruğu budur. Her kim de, Allah'tan (azabından, buyruklara muhalefetten) sakınacak olursa, Allah onun (eski) kötülüklerini örter ve onun mükâfatını büyük kılar.

اَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَاِنْ
اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَاِنْ
تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُ اُخْرٰى ﴿٦﴾ لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ
عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا اٰتٰيهُ اللّٰهُ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَا اٰتٰيهَا
سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا
وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨﴾
فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا
شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللّٰهَ يَٓا اُولِي الْاَلْبَابِ اَلَّذِينَ اٰمَنُوا قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ
اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَٓا اَبَدًا قَدْ اَحْسَنَ اللّٰهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾ اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ
سَمٰوَاتٍ وَمِنَ الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُٓوا اَنَّ اللّٰهَ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

6. O kadınları bekleme süreleri bitinceye kadar, gücünüz yettiği ölçüde oturduğunuz yerin bir kısmında oturtun; onları sıkıştırmak (çıkmak zorunda bırakmak) için kendilerine zarar vermeye kalkışmayın. Eğer (bâin talakla / kadının mufafakati olmadan erkeğin, onu geri alma hakkı olmayan boşama şekli ile boşanmış olan) bu kadınlar gebe iseler, doğuruncaya kadar nafakalarını verin. (Eğer ric'î talakla/ kadının muvafakati olmasa da, erkeğin onu geri alma hakkı olan boşama şekli ile boşanmışsa, gebe olmasa da, bekleme süresince nafakası verilir.) Doğumdan sonra eğer çocuğunuzu sizin için emzirecek olurlarsa, onların ücretlerini hemen verin ve (çocuğun korunması için, emzirme ile ücret hususunda) aranızda örfe uygun olarak (güzelce) anlaşın. Yine de eğer (bu hususta) bir güçlüğe uğrayacak olursanız (anlaşamazsanız), artık o çocuğu başka bir sütanası emzirecektir.

7. Varlıklı olan kimse, varlığına göre nafaka versin; rızkı daraltılmış olan kimse de, Allah'ın, kendisine verdiğinden (imkânına göre) nafaka versin. Allah, kişiyi ancak ona verdiği (imkân) kadarıyla yükümlü kılar. Allah, bir güçlüğün ardından bir kolaylık verecektir.

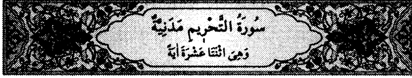
8. Nice kasabalar da vardır ki, Allah'ın ve Elçilerinin buyruğundan yüz çevirmişlerdir; bunun üzerine Biz de onları çetin bir hesaba çekmişiz ve kendilerini görülmemiş bir azaba uğratmışızdır.

9. Böylece onlar, yaptıklarının cezasını tatmışlar ve işlerinin sonucu büyük bir hüsran olmuştur.

10. Allah onlar için çok şiddetli bir azap hazırlamıştır. Öyleyse ey iman etmiş olan akli selim sahipleri! Allah'tan (azabından) sakının. Allah size gerçekten büyük bir öğüt (Kitap, peygamber) indirmiştir.

11. Bir Elçi (göndermiştir) ki, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler yapanları o karanlıktan bu aydınlığa çıkarmak için size Allah'ın açıklayıcı âyetlerini okuyup duruyor. Her kim de, Allah'a (ortaksız olarak) iman edecek; saalih (İslam'a uygun) işler yapacak olursa, Allah onu, altından ırmaklar akan Cennetlere koyacaktır; onlar hep orada kalacaklardır. Allah, ona gerçekten güzel bir rızk verecektir.

12. Allah Odur ki, yedi göğü, yer küreden de onların benzerini (üst üste yedi kat veya yan yana yedi büyük tabaka) yaratmıştır. Onun buyruğu (vahyi) göklerle yer arasında iner durur. (Yahut Onun hükmü, bütün evrende uygulanır.) Siz, Allah'ın her şeye Kaadir olduğunu ve her şeyi (bilgisiyle, kudretiyle) kuşattığını bilesiniz diye (bunları anlatıyoruz).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَٓا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَۚ تَبْتَغ۪ي مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَۜ وَاللّٰهُ
غَفُورٌ رَح۪يمٌ ﴿١﴾ قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْۚ وَاللّٰهُ مَوْلٰيكُمْۚ
وَهُوَ الْعَل۪يمُ الْحَك۪يمُ ﴿٢﴾ وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِه۪ حَد۪يثاًۚ فَلَمَّا
نَبَّاَتْ بِه۪ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَاَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍۚ فَلَمَّا
نَبَّاَهَا بِه۪ قَالَتْ مَنْ اَنْبَاَكَ هٰذَاۜ قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَل۪يمُ الْخَب۪يرُ ﴿٣﴾
اِنْ تَتُوبَٓا اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَاۚ وَاِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ
هُوَ مَوْلٰيهُ وَجِبْر۪يلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِن۪ينَۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ
ظَه۪يرٌ ﴿٤﴾ عَسٰى رَبُّهُٓ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُبْدِلَهُٓ اَزْوَاجاً خَيْراً مِنْكُنَّ
مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَٓائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَٓائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ
وَاَبْكَاراً ﴿٥﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا قُٓوا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْل۪يكُمْ نَاراً
وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَٓا اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَٓا اَيُّهَا
الَّذ۪ينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَۜ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

TAHRÎM SÛRESİ: 66

Bu sûre, Medine'de inmiş olan sûrelerin 23.sü olarak nâzil olmuştur; 12 âyettir. Tahrîm, yasaklamak demektir. Sûre, bu ismini, Peygamber'imizin, bazı yiyecekleri kendisine yasakladığını anlatan birinci âyetten almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Peygamber! (bazı eşlerinin evinde içtiğin bal şerbetinin kokusundan rahatsız olduklarını söyleyen diğer bazı) eşlerinin hoşnutluğunu gözeterek, Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi (bal şerbetini) sen kendine niçin yasak ediyorsun? Yine de Allah Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir; bu zelleni/ senin için uygun olmayan bu sürçmeyi bağışlamıştır).

2. Allah, yeminlerinizi, kefaretini vererek bozmayı meşrû kılmıştır. Sizin yegâne Mevlanız (yardımcınız, koruyucunuz) Allah'tır ve yegâne Alîm (her şeyi hakkıyla bilen), Hakîm (bütün işleri hikmet üzerine kuran) Odur.

3. Hani bir zaman da bu Peygamber, (bazı eşlerinin köle asıllı olan eşi Mâriye'ye olan iltifatını çekememeleri yüzünden) eşlerinden birine gizli bir söz (artık Mâriye'ye bu kadar iltifat etmeyeceğini) söylemişti. Sonra o eşi, bu sözü (diğer bir eşine) haber verip Allah da, bunu (onun, bu sırrı ifşa ettiğini) Peygamber'e açıklayınca, Peygamber, bu ifşanın bir kısmını ilgili eşine birlidirmiş; bir kısmını ise (fazla mahcup olmasın diye) açıklamaktan vazgeçmişti. (Yahut Peygamber'imiz, ceza olarak o eşini ric'î (rücû edilebilen) bir talakla boşamış; diğer talaklarla boşamaktan vazgeçmişti.) İşte Peygamber, bunu o eşine haber verince, o eşi: "Bunu (sırrı ifşa ettiğini) sana kim haber verdi?" dedi. Peygamber de: "Alîm (her şeyi hakkıyla bilen), Habîr (her şeyden tamamen haberdar olan) Allah bana haber verdi" dedi.

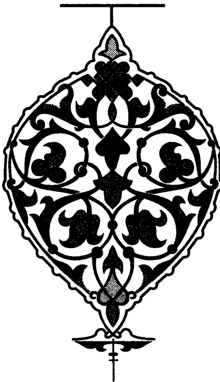
4. Siz ikiniz (Peygamber'in iki zevcesi Âişe ile Hafsa), eğer (Peygamber'in size verdiği sırları bibirinizle paylaşmaktan) Allah'a tövbe edecek olursanız (,iyi olur); çünkü kalpleriniz gerçekten eğrilmiştir. Yok, eğer ikiniz Peygamber'e karşı birbirinize arka çıkacak olursanız, bilin ki, gerçekten Allah Kendisi, Cebrâil ve mü'minlerin saalihleri (iyileri), onun yardımcı dostlardır. Bunların ardından melekler de ona arka çıkmaktadır.

5. (Ey Peygamberin eşleri!) Eğer Peygamber, sizi boşayacak olursa, olabilir ki, Allah sizin yerinize sizden daha hayırlı olarak, İslam'ı ikrar eden, imanlarında ihlâslı olan, namaz kılan (devamlı itaatli olan), (yanlışlarından) tövbe eden, ibadet eden (Peygamber'in emrine amâde olan), oruç tutan (hicret edenlerden olan) dul ve

bakire zevceler verir.

6. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Kendinizi de, ailenizi (çoluk çocuğunuzu) de o ateşten koruyun ki, onun yakıtı yalnız insanlar ile (onların taptıkları) taşlardır (taş putlardır, yahut kibrit taşlarıdır). O ateşin üzerinde kaba, hırçın (iri gövdeli, katı yürekli) görevli melekler (Zebânîler) vardır. Onlar, Allah'ın buyruğuna asla karşı gelmezler ve kendilerine verilen emri mutlaka yerine getirirler.

7. (Kıyamet günü kâfirler, Cehenneme atılacakları zaman onlara denilecek ki:) Ey kâfirler! Bugün özür beyan etmeye uğraşmayın! Çünkü siz ancak yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz!"

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا تُوبُٓوا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَصُوحًاۜ
عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ
جَنَّاتٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ النَّبِيَّ
وَالَّذ۪ينَ اٰمَنُوا مَعَهُۚ نُورُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ اَيْد۪يهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ
يَقُولُونَ رَبَّنَٓا اَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَاۚ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَد۪يرٌ ﴿٨﴾ يَٓا اَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِق۪ينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْۜ وَمَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٩﴾
ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا امْرَاَتَ نُوحٍ وَامْرَاَتَ
لُوطٍۜ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا
فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَق۪يلَ ادْخُلَا النَّارَ
مَعَ الدَّاخِل۪ينَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ
فِرْعَوْنَۢ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ ل۪ي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّن۪ي
مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِه۪ وَنَجِّن۪ي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَۙ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ
عِمْرٰنَ الَّت۪ٓي اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا ف۪يهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِه۪ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِت۪ينَ ﴿١٢﴾

8. Ey (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar! Nasûh (pek samimi) bir tövbe ile (tövbeyi nefsinize çok öğütleyerek, günahların açtığı delikleri dikerek) tövbe edin (Allah'a dönün: Geçmişte işlediğiniz günahlar için içtenlikle pişmanlık duyun; terk ettiğiniz farzları iade edin; yaptığınız malî haksızlıkları, uğrattığınız malî zararları karşılayın; incittiğiniz insanlardan helâllik alın; bir daha bunları yapmamaya ve daha önce nefsinizi günahlar için eğittiğiniz gibi, bundan böyle nefsinizi itaat için eğitmeye azmedin, kesin olarak karar verin) . Umulur ki, Rabb'iniz sizin kötüklüklerinizi örter ve bu Peygamber ile onunla beraber iman etmiş olanları rüsva etmeyeceği (utandırmayacağı) günde Allah, sizi, altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyacak. Onların (yollarını gösteren) nûrları önlerinde ve sağ yanlarında seğirtip duracak. Onlar diyecekler ki: "Rabb'imiz, nûrumuzu bize tamamla (Cennete kadar devam ettir. Ya-

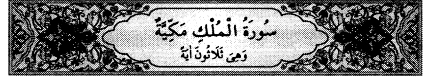
hut amellere göre farklı olan bu nûrumuzu daha arttır) ve bizi yarlıga! Çünkü şüphesiz Sen, her şeye Kaadirsin!"

9. Ey Peygamber! O kâfirlere karşı (kılıçla) ve bu münafıklara karşı (da dil ve delil ile) cihat et; onlara karşı çok sert (müsamahasız) davran .(Çünkü onlara fazlasıyla müsamaha gösterdin.) Zaten onların son durakları Cehennemdir. Orası ise ne kötü son varış yeri!

10. Allah, o kâfirlere Nuh'un karısı ile Lût'un karısını örnek verdi: O iki kadın, kullarımızdan iki saalih (düzgün, dindar, hayır eri) kulun nikâhları altında idiler. Derken bu iki kadın, onlara (dinde) hiyanet ettiler de, kocaları, Allah'tan gelen azaptan hiçbir şeyi onlardan savamadılar. O iki kadına da: "Haydin, şu girenlerle beraber siz de o ateşe girin" denilecek.

11. Allah, (Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlara da Firavun'un karısını örnek verdi: Hani bir zaman o kadın: "Rabb'im, bana Kendi katında Cennette bir ev yap; Firavun'dan da, onun kötü işinden da beni koru ve beni bu zalimler güruhundan kurtar!" demişti. (Allah da, onun duasını kabul buyurup hemen canını almıştı.)

12. Allah, (iman etmiş olanlara) İmran'ın kızı Meryem'i de örnek verdi: O Meryem ki, iffetini hakkıyla korumuştu. İşte Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve o, Rabb'inin sözlerini ve Kitaplarını doğrulamış ve (buyrultulara) boyun eğenlerden olmuştu.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
تَبَارَكَ الَّذ۪ي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌۙ ﴿١﴾ اَلَّذ۪ي خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًاۜ وَهُوَ الْعَز۪يزُ الْغَفُورُۙ ﴿٢﴾
اَلَّذ۪ي خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًاۜ مَا تَرٰى ف۪ي خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفَاوُتٍۜ فَارْجِعِ
الْبَصَرَۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ
خَاسِئًا وَهُوَ حَس۪يرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَٓاءَ الدُّنْيَا بِمَصَاب۪يحَ وَجَعَلْنَاهَا
رُجُومًا لِلشَّيَاط۪ينِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّع۪يرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذ۪ينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ
عَذَابُ جَهَنَّمَۜ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ ﴿٦﴾ اِذَٓا اُلْقُوا ف۪يهَا سَمِعُوا لَهَا شَه۪يقًا وَهِيَ تَفُورُۙ ﴿٧﴾
تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِۜ كُلَّمَٓا اُلْقِيَ ف۪يهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَٓا اَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَذ۪يرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا بَلٰى قَدْ جَٓاءَنَا نَذ۪يرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍۚ
اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا ف۪ي ضَلَالٍ كَب۪يرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا
ف۪ٓي اَصْحَابِ السَّع۪يرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْۚ فَسُحْقًا لِاَصْحَابِ السَّع۪يرِ ﴿١١﴾
اِنَّ الَّذ۪ينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَب۪يرٌ ﴿١٢﴾

MÜLK SÛRESİ: 67

Bu sûre, Mekke'de 77. sûre olarak nâzil olmuştur; 30 âyettir. Sûre, adını, birinci âyette (hükümranlık anlamında) geçen mülk'ten almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Mutlak hükümranlık kudret elinde bulunan Allah ne mübarektir (kutludur, yücedir)! Ve O, her şeye Kaadirdir.

2. O Allah ki, hanginizin daha güzel işler yapacağını sınamak için o ölümü ve bu dirimi yaratmıştır. Zaten O, yegâne Azîz'dir (mutlak galiptir), Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır).

3. O Allah ki, yedi göğü kat, kat (uyumlu, ahenkli) yaratmıştır. Rahmân'ın (dünyada rahmetini mü'min olsun, kâfir olsun, herkese yayan Allah'ın) yaratmasında sen hiçbir aksaklık (uyumsuzluk, dengesizlik) göremezsin. İşte gözünü çevir, bak, hiçbir

bozukluk (çatlak) görebiliyor musun?

4. Sonra gözünü tekrar, tekrar çevir, bak; o göz, (aradığını bulmaktan) umudunu kesmiş olarak yorgun argın sana dönecektir.

5. Ant olsun ki, Biz, (dünyaya) en yakın olan şu göğü de kandillerle (kandiller gibi ışık saçan yıldızlarla) donatmışız; onları o şeytanlar için de taşlamalar (insan şeytanlar olan müneccimler için tahmin kaynağı) kılmışız ve o şeytanlara çılgın alevli ateş azabını hazırlamışızdır.

6. Rabb'lerinin ortaksız olduğunu inkâr eden bütün kâfirler için de Cehennem azabı vardır. Onların en son varacakları yer ne kadar da kötüdür!

7. Onlar, içine atılınca, kaynayan bu Cehennemin uğultusunu (korkunç anırmasını) işiteceklerdir.

8. Cehennem, öfkesinden çatlayacak gibi olur. (Kâfir-lerden) her bir sürü, içine atıldıkça, bekçileri sorarlar: "Size bir uyarıcı gelmedi mi?"

9. Onlar da derler ki: Evet, gerçekten bize uyarıcı (peygamber) gelmişti; ancak biz onu yalancı saydık ve: "Allah, hiçbir nesne indirmiş değildir; siz, sadece büyük bir sapkınlık içindesiniz" dedik.

10. Yine diyecekler ki: Eğer biz (peygamberleri) dinlemiş, ya da aklımızı kullanmış olsaydık, (şimdi) bu çılgın alevli ateş yarânı arasında olmazdık.

11. Böylece kendi günahlarını itiraf edecekler. Artık o çılgın alevli ateş yarânı, (Allah'ın rahmetinden) uzak olsunlar!

12. Şüphesiz o görmedikleri halde (yahut insanlar, kendilerini görmedikleri halde, riya için değil samimi olarak) Rabb'lerinden (azabından) korkanlar var ya, tam bağışlanma ve büyük mükâfat, onlarındır.

وَاَسِرُّوا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوا بِهٖۜ اِنَّهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ اَلَا يَعْلَمُ
مَنْ خَلَقَۜ وَهُوَ اللَّطٖيفُ الْخَبٖيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذٖى جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ
ذَلُولًا فَامْشُوا فٖى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهٖۜ وَاِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾
ءَاَمِنْتُمْ مَنْ فِى السَّمَٓاءِ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
اَمْ اَمِنْتُمْ مَنْ فِى السَّمَٓاءِ اَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًاۜ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذٖيرِ ﴿١٧﴾
وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذٖينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكٖيرِ ﴿١٨﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا
اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٓافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَۜ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُۜ اِنَّهُ
بِكُلِّ شَیْءٍ بَصٖيرٌ ﴿١٩﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذٖى هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ
الرَّحْمٰنِۜ اِنِ الْكَافِرُونَ اِلَّا فٖى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ اَمَّنْ هٰذَا الَّذٖى يَرْزُقُكُمْ
اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهُۚ بَلْ لَجُّوا فٖى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ اَفَمَنْ يَمْشٖى مُكِبًّا عَلٰى
وَجْهِهٖٓ اَهْدٰٓى اَمَّنْ يَمْشٖى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ ﴿٢٢﴾
قُلْ هُوَ الَّذٖٓى اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٔدَةَۜ
قَلٖيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذٖى ذَرَاَكُمْ فِى الْاَرْضِ
وَاِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقٖينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِۖ وَاِنَّمَٓا اَنَا۬ نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿٢٦﴾

13. Hem de, siz sözünüzü ister gizleyin, ister açığa vurun (, Allah'a göre birdir); çünkü şüphesiz Allah, kalplerin içindekini (henüz açık veya gizli ifadeye dönüşmeyeni) hakkıyla bilendir.

14. Her şeyi yaratmış olan Allah, (gizliyi de, açığı da) bilmez mi hiç! Zaten O, yegâne Latîf'tir (en ince, gizli nesneleri hakkıyla bilendir), Habîr'dir (her şeyden tamamıyla haberdardır).

15. Yeryüzünü tasarrufunuza (kullanmanıza) tamamıyla amâde kılan ancak Odur. Öyleyse şu yeryüzünün omuzlarında (dağlarında, etrafında) dolaşın ve Allah'ın rızkından yeyin. Son dönüş de ancak Allah'a olacaktır.

16. İşte bu yer sarsılırken, şu gökte olanın (gökte kudreti hâkim olan Allah'ın, görevli meleklerinin), sizi yere batırmayacağından emin mi oldunuz?

17. Yahut şu gökte Olanın, üzerinize taş yağdırmayacağından emin mi oldunuz? İşte (azap) tehdidimin ne demek olduğunu siz yakında bileceksiniz.

18. Ant olsun ki, onlardan öncekiler de, (peygamberleri) yalancı saymışlardı. İşte Benim onları tanımamam (azabım) nice olmuştu!

19. Onlar, üstlerinde kanatlarını açıp kapatarak uçuşan kuşları da görmediler mi? Onları (havada) Rahmân'dan (dünyada nimetini herkese yayan Allah'tan) başkası tutmuyor. Çünkü O, gerçekten her nesneyi hakkıyla görendir.

20. Yahut Rahmân'dan (Allah'tan) başka (azabına karşı) size yardım edecek askerleriniz kimlerdir? Kâfirler, ancak büyük bir aldanma (yanılgı) içindedirler.

21. Yahut Allah, size verdiği rızkı kesecek olursa, size rızk verecek olan kimdir? Hayır! Onlar, bir azgınlıkta ve (haktan) nefrette direnmişlerdir.

22. Pekiyi, yüzükoyun sürünen bir kimse mi daha çok yol alır (menzile erişir), yoksa dosdoğru bir yolda dümdüz yürüyen mi?

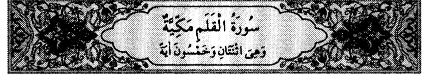
23. De ki: Sizi yoktan meydana getiren ve sizin için işitme (kulak), gözler ve kalpler var eden ancak Odur. Siz ne kadar az şükrediyorsunuz!

24. De ki: Sizi yeryüzünde yaratıp yayan ancak Odur ve yalnız Onun huzuruna sevkedilip toplanacaksınız.

25. Onlar, (mü'minlere) derler ki: Eğer siz doğru sözlü iseniz, bu bizi tehdit ettiğiniz azap ne zaman gerçekleşecektir?

26. De ki: O bilgi, ancak Allah katındadır. Ben ise, ancak apaçık bir uyarıcıyım.

فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سِيـَٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هٰذَا الَّذِى
كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكَنِىَ اللّٰهُ وَمَنْ مَعِىَ اَوْ
رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ
اٰمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾
قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ اَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَاْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَاِنَّ لَكَ
لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾
بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ
فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾
مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ اَنْ كَانَ
ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

27. Nihâyet onlar, o vaatedilen azabı yakından görecekleri zaman, o kâfirlerin yüzleri kapkara kesilecek ve kendilerine: "İşte sizin acele gelmesini isteyip durduğunuz (hiç gerçekleşmeyeceğini iddia edip durduğunuz) budur" denilecek.

28. De ki: Gördünüz mü (Baksanıza): Allah, beni ve benimle beraber olanları helâk edecek olursa, yahut bizi esirgeyecek olursa, o kâfirleri pek acıklı olan azaptan kurtaracak olan kimdir? (Bizim ne ölmemiz, ne de hayatta kalmamız, sizi Allah'ın acıklı azabından kurtarmaz.)

29. De ki: Yegâne Rahmân olan (dünyada nimetini herkese yayan) Odur. Biz, (tanrı olarak) yalnız Ona inandık ve ancak Ona tevekkül ettik (güvenip dayandık). İşte apaçık bir sapkınlık içinde olanın kim olduğunu siz yakında anlayacaksınız.

30. De ki. Gördünüz mü (baksanıza): Su-

yunuz derinlere çekilse, ondan sonra kim, size bir akarsu (yahut kolay alınabilen açık bir su) getirebilir?

KALEM SÛRESİ: 68

Bu sûre, "Nûn Sûresi" diye de anılır; Mekke'de 2. Sûre olarak nâzil olmuştur; 52 âyettir. Sûre, adını, ilk âyetindeki Kalem kelimesinden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1, 2. Nûn (Nûn harfi, Nûn balığı, mürekkep hokkası) ile kaleme (Levh-ı Mahfîz kalemine, amelleri yazan meleklerin kalemine, yazı yazan her kaleme) ve o kalemlerin (kalem tutanların) yazdıklarına ant olsun ki, sen (Muhammed), Rabb'inin (sana verdiği peygamberlik ve üstün meziyetler) nimeti sayesinde mecnun (deli divane) değilsin.

3. Hiç şüphesiz senin için minnetsiz (kesintisiz) bir mükâfat da vardır.

4. Hem de, hiç kuşkusuz sen, pek yüce bir ahlak üzeresin

5, 6. Hanginizin deli divane (hanginizde delilik) olduğunu yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler.

7. Çünkü şüphesiz senin Rabb'in kendi yolundan sapanı en iyi bilenin ta kendisidir. Doğru yolu tutmuş olanları en iyi bilen de Odur.

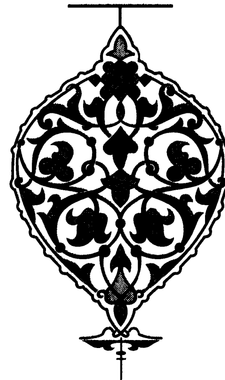
8. Öyleyse sakın, sen, o yalanlayanlara boyun eğme (onları celpetmek için kendilerine hoş görünmeye çalışma; idare yoluna gitme).

9. Onlar istediler ki, sen kendilerine karşı (şirkleri için) yumuşak (müsamahakâr) davranasın da, onlar da sana karşı yumuşak davransınlar.

10, 11, 12, 13, 14. (Yalan yanlış demeden) durmadan yemin eden, aşağılık olan, arkadan çekiştirip duran, kovuculuk için koşuşturan, iyilik etmeyi hep engellemeye çalışan, taşkınlık eden (mütecâviz olan), günah düşkünü olan, kaba (duygusuz) olan, bütün bunlardan sonra soysuzlukla damgalanmış olan kimseye, servet ve evlat sahibidir diye sakın, boyun eğme.

15. Ona Bizim âyetlerimiz okunduğunda, o: "Bunlar, eskilerin masallarıdır" der.

(10) Deniliyor ki, bu âyetler, Velid bin Muğire'yi işaret etmektedir. Çünkü Velid, aslında Kureyş'ten olmayıp on sekiz yaşında iken Muğire, onun gayri meşru oğlu olduğunu iddi etmişti. Kimilerine göre ise, bu âyetlerin işaret ettiği soysuz adam, Ahnes bin Şerîk idi. Çünkü Ahnes, aslında Akîf Oğulları'ndan olduğu halde Zühre Oğulları'ndan sayılıyordu.

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾ اِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اِذْ اَقْسَمُوا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَٓائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ
نَٓائِمُونَ ﴿١٩﴾ فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ اَنِ اغْدُوا عَلٰى
حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ﴿٢٣﴾ اَنْ
لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَاَوْهَا
قَالُوا اِنَّا لَضَٓالُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ
لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَٓا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلٰى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَٓا اِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ﴿٣١﴾ عَسٰى رَبُّنَٓا اَنْ
يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِنْهَٓا اِنَّٓا اِلٰى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ
الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ
﴿٣٤﴾ اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ اَمْ
لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ اِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ اَمْ لَكُمْ
اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ اَيُّهُمْ
بِذٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَٓاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَٓائِهِمْ اِنْ كَانُوا
صَادِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

16. Biz, onun burnu üzerine damga vuracağız (onun burnunu kırıp rezil edeceğiz).

17. Şüphe olmasın ki, Biz, vaktiyle o bahçe yarânını belaya uğrattığımız gibi, bunları da belaya uğratacağız. Hani bir zaman o bahçe yarânı, (saalih bir insan olup yoksulların hakkını gözeten ve ürün devşirme günlerinde yoksulları çağırtıp paylarını veren bir adamın ölümünden sonra mirasına konan çocukları) sabah olur olmaz (erkenden, kimseye haber etmeden), ürünlerini kesenkes devşireceklerine yemin etmişlerdi.

18. Onlar, istisna da yapmıyorlardı (İnşaallah! demiyorlardı. Yahut yoksulların payını da ayırmıyorlardı).

19, 20. Ancak onlar daha uykuda iken, Rabb'in tarafından o bahçeyi bir dolaşan (afet, ateş) dolaştı da, bahçe, (yanıp) kapkara oluverdi.

21, 22. Sonr sabah olunca, onlar, birbirlerine: "Ürünlerinizi devşirecekseniz, haydin, erkenden ürünlerinizin başına!" diye çağrıştılar.

23, 24. İşte onlar: "Sakın, bugün siz orada iken hiçbir yoksul bahçenize girmesin!" diye fısıldaşarak yola koyuldular.

25. Hem de, onlar, kendi akılları sıra, yoksulları mahrum bırakabileceklerini (yahut Hard adlı bu bahçenin ürünlerini devşirebileceklerini) sanıp erkenden yola koyuldular.

26. Nihâyet onlar, o bahçeyi görünce, dediler ki: "Hiç şüphesiz biz, yolumuzu şaşırmış olmalıyız. (Yanlış bir yere geldik.)"

27. "Hayır! Biz mahrum bırakılmışız."

28. Onların (düşünce olarak, yaşça) en olgun olanı dedi ki: "(Siz o kötü niyetinizi açıklayınca,) ben size: '(Bu kötü planınızdan vazgeçip) Rabb'inizi tesbih etseniz!" dememiş miydim?

29. Onlar da dediler ki: "Rabb'imiz, Seni tesbih ederiz. Biz gerçekten zalimler olmuşuz" dediler.

30. Artık onlar, birbirlerini kınamaya başlamışlardı.

31. (Sonra) onlar dediler ki: "Yazıklar olsun bize! Gerçekten biz taşkın kimseler imişiz."

32. "Olur ki, Rabb'imiz, onun yerine daha hayırlısını bize verir. Çünkü biz, (artık) gerçekten yalnız Rabb'imize dönüp (Ondan hayır) diliyoruz. "

33. İşte bu dünyadaki azap böyledir. Öbür dünyadaki azap ise, elbette daha büyüktür. Bunu bir bilselerdi!..

34. Şüphe yok ki, takvâ sahipleri için

Rabb'leri katında Naîm (üstün nimetleri bol) Cennetleri vardır.

35. Pekiyi, Biz, (Allah'a teslimiyet gösteren) Müslüman'larla günahkârları bir tutar mıyız hiç!

36. Ne oluyor size? Ne biçim hükmediyorsunuz? (Eğer Muhammed'in dediği gibi, bir kıyamet varsa da, bu dünyada olduğu gibi öbür dünyada da bizim durumumuz, bu Müslüman'lardan daha iyi olacak, diyorsunuz.)

37. Yoksa sizin (gökten indirilmiş) bir kitabınız var da, ondan mı okuyorsunuz?

38. O kitapta, beğendiğiniz her şey kesenkes sizin için olacak diye mi (yazıyor)?

39. Yoksa sizin için üzerimizde hükmü kıyamet gününe kadar geçerli olacak yeminli sözlerimiz mi var ki, siz neye hükmederseniz, o, kesenkes sizin olacak?

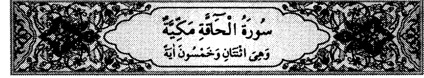
40. Sor onlara: Bu iddiada bulunup onu savunan, onların hangisidir?

41. Yoksa (bu davada) onların (kendilerini taklit ettikleri) ortakları mı var? Eğer doğru sözlü kimseler iseler, haydin, ortaklarını getirsinler.

42. O gün (kıyamet günü, yahut can çekişirken) baldırlar sıvanacak (durum ağırlaşacak, yahut gerçekler açığa çıkacak) ve onlar, secdeye davet edilecekler; ancak buna güçleri yetmeyecektir.

(16) Deniliyor ki, Bedir savaşında Velid, burnundan yara almış ve izi kalmıştı. Bir görüşe göre, kıyamet günü de Velid, çirkin bir alâmetle damgalanacaktır.

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ
وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾
أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ
فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ
إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَوْلَا أَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ
بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾
وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا
الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
الْحَاقَّةُ ﴿١﴾ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ
بِالْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ
صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى
الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

43. (O gün) gözleri (dehşetten) aşağıya düşmüş bir halde kendilerini zillet kaplayacak. Oysaki onlar , (dünyada) sapasağlam iken, gerçekten secdeye (namaza) davet ediliyorlardı (; ancak bu davete uymuyorlardı).

44. Bu sözü (Kur'an'ı) yalan sayanı, Bana bırak artık! Biz onları bilemedikleri bir yönden (hiç sezdirmeden) yavaş, yavaş azaba yaklaştıracağız.

45. Ben, onlara mühlet de veriyorum. Benim planım gerçekten çok sağlamdır.

46. Yoksa sen onlardan bir karşılık istiyorsun da, onlar ağır bir borç altında mı kalıp eziliyorlar?

47. Yoksa bilinmeyenler ilmi (yahut Levh-ı Mahfûz) onların yanındadır da, (söyledikleri, hükmettiklerini ondan mı) yazıyorlar?

48. Artık sen, Rabb'inin hükmünü sabırla bekle ve o Balık Yarânı (balığın yuttuğu Yunus) gibi olma. Hani bir zaman o, (Allah'ın emrini beklemeden acele edip kavminin arasından ayrılmış ve başına gelenlerden sonra balığın karnında) içi keder dolu olarak (Rabb'ine) yalvarmıştı.

49. Eğer Rabb'inden bir nimet (rahmet) ona erişmeseydi, o, mutlaka Allah'ın lütfu kereminden kovulmuş olarak çorak (ağaçsız, bitkisiz) bir sahile atılacaktı. (Ancak o, Allah'ın rahmetinden kovulmadan o sahile atılmıştı.)

50. Böylece Rabb'i onu seçti (ona tekrar vahiy indirdi, yahut bundan sınra Rabb'i onu peygamber seçip kendisine vahiy indirdi) de, kendisini o pek üstün kullardan kıldı.

51. Ve hiç kuşkusuz o kâfirler, bu Kur'an'ı işittiklerinde neredeyse seni gözleriyle (hain bakışlarıyla) devireceklerdi. Hem de, onlar: "Hiç şüphesiz o, bir delidir" diyorlar.

52. Oysaki o (Kur'an), bütün âlemler için ancak bir öğüttür.

HAKKA SÛRESİ: 69

Bu sûre, Mekke'de 78. sûre olarak nâzil olmuştur, 52 âyettir. Sûre, ismini, birinci âyetten almıştır. Hakka, gerçek olan büyük olay demektir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O hakka (Kıyamet, gerçekleşeceği sabit, geleceği zorunlu olan büyük olay, hesap, mükâfat ve cezanın gerçekleşmesi olayı, gerçeklerin ortaya çıkması, herkesçe anlaşılması olayı var ya)!..

2. Hakka (gerçek olan büyük olay) nedir?

3. Hakkanın (gerçek olan büyük olayın) ne demek olduğunu sana öğreten şey nedir? (Kıyametin şiddeti, dehşeti, beşerî kavrayış ve tahminin ötesindedir.)

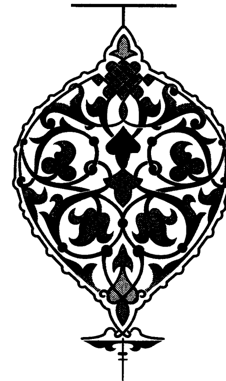
4. Semûd ve Âd kavimleri, çarpacak felaketi (kıyameti) yalan saymışlardı.

5. İşte Semûd, pek çetin bir sarsıntı ile (yahut taşkınlıkları, azgınlıkları yüzünden) yok edildiler.

6. Âd kavmi ise, uğultulu, kasıp kavuran çok soğuk bir kasırga ile yok edildiler.

7. Allah, onu yedi gece ve sekiz gün ardı ardına üzerlerine musallat etmişti. İşte o süre sonunda o halkı, kof hurma kütükleri gibi oracıkta yere serilmiş halde görüyordun.

8. Artık sen, onlardan geriye kalan bir şeyi görüyor musun?

وَجَٓاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا
رَسُولَ رَبِّهِمْ فَاَخَذَهُمْ اَخْذَةً رَابِيَةً ﴿١٠﴾ اِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَٓاءُ حَمَلْنَاكُمْ
فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَٓا اُذُنٌ وَاعِيَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِذَا
نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً
وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَانْشَقَّتِ السَّمَٓاءُ فَهِيَ
يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَٓائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ
يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَاَمَّا مَنْ
اُو۫تِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِه۪ فَيَقُولُ هَٓاؤُ۬مُ اقْرَؤُ۫ا كِتَابِيَهْ ﴿١٩﴾ اِنّ۪ي ظَنَنْتُ
اَنّ۪ي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ ف۪ي ع۪يشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ ف۪ي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾
قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَن۪يٓئًا بِمَٓا اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾
وَاَمَّا مَنْ اُو۫تِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِه۪ فَيَقُولُ يَا لَيْتَن۪ي لَمْ اُو۫تَ كِتَابِيَهْ ﴿٢٥﴾
وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَٓا اَغْنٰى عَنّ۪ي
مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنّ۪ي سُلْطَانِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَح۪يمَ
صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ ف۪ي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ اِنَّهُ
كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظ۪يمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِ ﴿٣٤﴾

9. Firavun ile adamları (yahut ondan öncekiler) da, altı üstüne getirilmiş olan (Lût kavminin) kasabaları da o hatayı (hakkı yalan saymayı, şirki, günahları) işlemişlerdi.

10. İşte onlar da, Rabb'lerinin Elçisi'ne (peygamberi'ne) karşı gelmişlerdi. Derken, Allah da, onları çetin bir yakalayışla yakalayıvermişti.

11. Kuşkusuz o su, (tufan suyu) taştığı zaman sizi (atalarınızı) gemide Biz taşımıştık.

12. O olayı size bir öğüt kılalım ve belleyen kulak onu bellesin (kulağa küpe olsun) diye...

13. Nihâyet Sûr'a bir tek üfürülüşle üfürüleceği zaman,

14. Yeryüzü ile dağlar da kaldırılıp da, birbirine bir çarpışla çarpılıp darmadağın edileceği (yahut yeryüzü ile dağlar dümdüz bir hale getirileceği) zaman,

15. İşte o gün kıyamet kopmuştur.

16. Şu gök de yarılacak; artık o gün o, çökecekmiş gibi olacak.

17. Melekler de, göğün kenarlarında, köşelerinde olacaklardır. O gün Rabb'inin Arş'ını da onların (kenarda, köşede olan meleklerin) üstünde sekiz melek (yahut sayıları bilinmeyen yedi sıra melekler) taşıyacak.

18. İşte o gün (sorgu ve hesap için) huzura arzolunacaksınız; hiçbir gizliniz kalmayacak.

19. İşte amel defteri sağından verilecek olan kimse, hemen (mutluluğunu ve sevincini ifade etmek üzere) diyecek ki: "Alın, amel defterimi okuyun;"

20. "Çünkü ben, mutlaka hesabımla karşılaşacağımı kesinlikle biliyordum."

21. Artık o, hoşnut kalacağı bir hayat sürecektir.

22. Yüksek Cennette olacaktır.

23. O Cennetin meyveleri kendisine yakın olacaktır. (Ayakta da, oturarak da, yatarak da koparılabilecektir.)

24. (Onlara şöyle denilecektir:) "Geçmiş günlerde yaptıklarınıza karşılık, afiyetle yeyin, için!"

25. Amel defteri solundan verilecek olan kimseye gelince, işte o, şöyle diyecek: "Keşke amel defterim bana verilmeseydi!"

26. "Ve hesabımın ne olduğunu bilmeseydim!"

27. "Keşke (dünyadaki) ölüm, işimi tama-

men bitirseydi (ölümden sonra hiç dirilme olmasaydı)!"

28. "Malım hiçbir işime yaramadı."

29. "Benin saltanatım (insanlara hükmüm ve tasallutum, dünyada kendime gerekçe saydığım hususlar, dünyada sahip olup da ibadetler için kullanmadığım güçler ve vasıtalar) yok olup gitti."

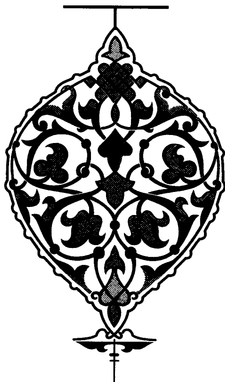
30. (Bu kimse için Cehennem Zebânîlerine şu emirler verilir:) Haydin, onu tutun da, ellerini boynuna zincirle bağlayın.

31. Sonra da onu o kocaman (pek yakıcı) ateşe atın.

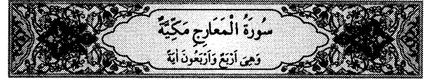
32. Ayrıca onu yetmiş arşın uzunluğunda bir zincirle bağlayın da oraya öyle sokun.

33. Çünkü o, Azîm (pek ulu, yüce) olan Allah'a (ortaksız olarak) gerçekten inanmazdı.

34. O, (kendisi yapmamakla beraber başkasını da, yahut ailesini kapıya gelen) yoksulu yedirmeyi de teşvik etmezdi.

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيمٌ (٣٥) وَلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ (٣٦) لَا يَأْكُلُهُ
اِلَّا الْخَاطِؤُنَ (٣٧) فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ (٣٨) وَمَا لَا تُبْصِرُونَ (٣٩)
اِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ (٤٠) وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ (٤١)
وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ (٤٢) تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٤٣)
وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْاَقَاوِيلِ (٤٤) لَاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (٤٥) ثُمَّ لَقَطَعْنَا
مِنْهُ الْوَتِينَ (٤٦) فَمَا مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ (٤٧) وَاِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ
لِلْمُتَّقِينَ (٤٨) وَاِنَّا لَنَعْلَمُ اَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ (٤٩) وَاِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى
الْكَافِرِينَ (٥٠) وَاِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ (٥١) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ (٥٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
سَاَلَ سَآئِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ (١) لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ (٢) مِنَ اللّٰهِ ذِى الْمَعَارِجِ (٣)
تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ اِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ اَلْفَ سَنَةٍ (٤)
فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا (٥) اِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا (٦) وَنَرٰيهُ قَرِيبًا (٧) يَوْمَ تَكُونُ
السَّمَآءُ كَالْمُهْلِ (٨) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ (٩) وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا (١٠)

35. Bunun içindir ki, bugün burada onu koruyacak yakın bir dostu yoktur.

36. Onun, ğislîn'den (kanlı irinden, yahut bir Cehennem ağacı olan ğislîn'in meyvesinden) başka bir yiyeceği de yoktur.

37. Onu (ğislîn'i) ancak o günahkârlar (kâfirler) yer.

38, 39, 40. Hayır! İşte şu gördüklerinize de, göremediklerinize de (bütün yaratılmışlara ve Yaradan'a) yemin ederim ki, hiç şüphesiz o (Kur'an), pek şerefli bir Elçi'nin(Peygamber'in, Cebrâil'in, Allah'tan getirdiği) sözüdür.

41. Ve o, bir şâirin sözü değildir. Ne kadar az (Pey-gamber'in getirdiklerinden yalnız sılayı rahim, iffet gibi bazı hayırlara) inanıyorsunuz!

42. O, bir kâhinin sözü de değildir. Ne kadar az düşünüyorsunuz!

43. Kur'an, bütün âlemlerin Rabb'i tarafından indirilmiştir.

44. Eğer bu Peygamber, Bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı,

45. Mutlaka onu sağ elimizle (güçlü kudretimizle, yahut onu sağ elinden) yakalardık.

46. Sonra onun can damarını koparırdık.

47. Artık hiçbiriniz ona (buna) engel olamazdınız.

48. Hem de, hiç şüphesiz Kur'an, takvâ sahipleri (sakınanlar) için büyük bir öğüttür.

49. Hiç kuşkusuz içinizden onu yalan sayanlar bulunduğunu da biliyoruz.

50. Kur'an (ona inanan mü'minlerin mükâfatlarını görecekleri zaman) o kâfirler için kesenkes bir iç yarası olacaktır.

51. Yine hiç şüphesiz Kur'an, hiçbir kuşkunun bulunmadığı gerçeğin ta kendisidir.

52. Öyleyse sen, Rabb'inin o pek büyük adını anarak Onu tesbih et!

MEÂRİC SÛRESİ: 70

Bu sûre, Mekke'de 79. sûre olarak nâzil olmuştur; 44 âyettir. Meâric, yükselme dereceleri demektir. Sûre, ismini, üçüncü âyette geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1, 2, 3. Bir duacı (bir kâfir, alay yoluyla / Enfâl: 32, yahut bazı kâfirlere âcil olarak azap isteyen Peygamber'imiz), yükselme derecelerinin (güzel sözlerin ve işlerin, mü'minler ile meleklerin yükseldiği derecelerin) sahibi olan Allah katından o kâfirlerin başına gelecek ve hiçbir önleyeni bulunmayacak bir azabı istedi.

4. Melekler ve Rûh (Cebrâil, yahut meleklerden üstün bir toplum, yahut ölen insanların ruhları), oraya (Allah'ın buyruklarının dünya semasında indiği yere, yahut Arş'ın bulunduğu yere) miktarı (sizin kullandığınız zaman birimleriyle) elli bin yıl olan bir günde (zaman diliminde) yükselirler.

5. Artık sen güzelce sabreyle!

6. Gerçekten o kâfirler, onu (gelecek azabı) pek uzak görüyorlar.

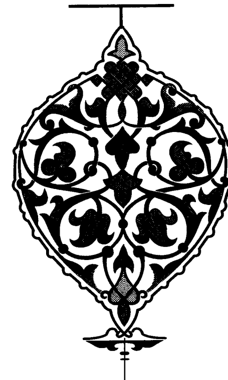
7. Biz ise onu çok yakın görüyoruz.

8. O gün şu gök yüzü, erimiş maden (gümüş, yahut kızgın zeytinyağı tortusu) gibi olacak.

9. Dağlar da atılmış renkli yüne dönecek.

10. Hiçbir can dostu da, hiçbir can dostunu sormayacak.

(4) Bu ifade, o mekânların son derece yüksek, uzak olduklarının temsilî anlatımıdır. Diğer bir görüşe göre ise, bu uzun gün, kıyamet günüdür ve kâfirler için geçekleşecek azap ile bağlantılıdır.

يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ
يُنْجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهَا لَظَى ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِلشَّوَى ﴿١٦﴾ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ﴿١٧﴾
وَجَمَعَ فَأَوْعَى ﴿١٨﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾
وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٣﴾
وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَالَّذِينَ
يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ
﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ
حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣١﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ
قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُولَئِكَ
فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾
عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ
يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

11, 12, 13, 14. (O gün can dostlar) birbirlerine gösterilirler (; ancak birbirlerini tanıdıkları halde birbirleriyle konuşmazlar). Mücrim (kâfir, günahkâr) olan kimse, o günün azabından kurtulmak için oğullarını, karısını, kardeşini, kendisini içlerinde barındırıp korumuş olan bütün ailesini (kabilesini) ve yeryüzünde olanların hepsini feda edip sonunda tek kendisini kurtarmak ister.

15, 16, 17, 18. Asla! Çünkü şüphesiz o Cehennem ateşi alevlenecek; kafaların derisini yakıp soyacak; (haktan) yüz çevirip (itaatten) döneni, mal biriktirip de, (gerekli harcamaları yapmadan) onu kabında saklayanı kendine çağıracak.

19. Gerçekten şu insan pek hırslı, sabırsız yaratılmıştır.

20. İnsana bir fenalık dokundu mu, çok şikâyetçi olur.

21. Ona iyilik erişince (imkân verilince) de, çok cimri kesilir.

22. Ancak o (hakkıyla) namaz kılanlar müstesnadır.

23. O namaz kılanlar ki, namazlarında devamlıdır.

24, 25. Yine, onlar, kendi mallarında, isteyen yoksul ve (istemeyip mahrum kalan) yoksun için bir hak (sadaka) tanırlar.

26. Yine, onlar, o ceza gününü (ona hazırlık yaparak amelleriyle) tasdik ederler.

27. Yine, onlar, Rabb'lerinin azabından korkmaktadırlar.

28. Çünkü gerçekten Rabb'lerinin azabından emin olunmamaktadır.

29, 30. Yine, onlar, namuslarını korumaktadırlar; ancak onların eşleri ve cariyeleri (savaş esirleri) müstesna; çünkü gerçekten onlar, bunlardan dolayı kınanacak değillerdir.

31. Artık (kadınlarla cinsel ilişkide) bundan öteye geçmek isteyen olursa, bil ki, işte onlar taşkınların (helâlden harama geçenlerin) ta kendileridir.

32. Yine, onlar, emanetlerine ve ahitlerine riâyet etmektedirler.

33. Yine, onlar, şahitliklerini dosdoğru yapmaktadırlar.

34. Yine, onlar, namazlarını muhafaza ederler (şartlarına, farzlarına, vâciblerine riâyet ederler).

35. İşte bunlar, Cennetlerde ağırlanacak kimselerdir.

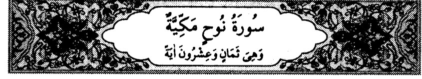
36, 37. Ey Muhammed! Pekiyi, o kâfirlere ne oluyor ki, sağdan ve soldan halkalar

halinde gözlerini sana dikmektedirler?

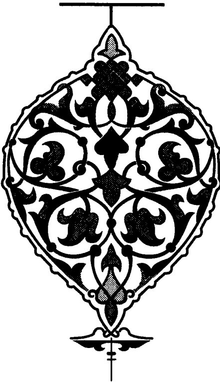
38. Onlardan (Müslüman'larla alay ederek: "Bunlar, Cennete girecekse, biz onlardan önce gireriz" diyen o kâfirlerden) her biri, Naîm Cennetine (üstün nimetleri bol olan cennete) gireceğini mi umuyor?

39. Asla! Çünkü şüphesiz Biz, onları, kendilerinin de bildikleri şeyden (meniden) yaratmışızıdır.(İman, itaat ve melek ahlakıyla tekâmül gerçekleşmedikçe, bu ana madde kudsî âleme layık olmaz. Yahut Biz, onları, kendilerinin bildiği gibi nefsi kemâle erdirmek için yaratmışızdır; bu kemâli elde edemeyenlere kâmiller yurdunda yer yoktur.)

فَلَٓا اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ اِنَّا لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلٰٓى اَنْ نُبَدِّلَ
خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقٖينَ ﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى
يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذٖى يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ
سِرَاعًا كَاَنَّهُمْ اِلٰى نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ
تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذٖى كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ
اِنَّٓا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلٖيمٌ ﴿١﴾
قَالَ يَا قَوْمِ اِنّٖى لَكُمْ نَذٖيرٌ مُبٖينٌ ﴿٢﴾ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوهُ وَاَطٖيعُونِ ﴿٣﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُسَمًّى اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَٓاءَ
لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنّٖى دَعَوْتُ قَوْمٖى لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾
فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَٓائٖٓى اِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَاِنّٖى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ
جَعَلُٓوا اَصَابِعَهُمْ فٖٓى اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا
اسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ اِنّٖى دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ اِنّٖٓى اَعْلَنْتُ لَهُمْ
وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ اِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

40, 41. Hayır! İşte Ben, doğuların ve batıların Rabb'ine yemin ederim ki, hiç şüphesiz Biz, onların yerine onlardan daha hayırlısını getirmeye Kaadiriz ve Biz, önüne geçilebilecek değiliz.

42. Artık sen, onları kendi hallerine bırak da, tehdit edildikleri (azap) günlerine kavuşuncaya dek boş işlere dalsınlar, oyalansınlar.

43, 44. O gün onlar sanki dikili putlara (yahut yol işaretlerine) koşuyorlarmış gibi, horluktan gözleri önlerinde, kendilerini bir aşağılık bürümüş (sünepeleşmiş) olarak o mezarlarından fırlarcasına çıkacaklar. İşte bu, onların tehdit edilegeldikleri gündür.

NÛH SÛRESİ: 71

Bu sûre, Mekke'de 74. sûre olarak nâzil olmuştur; 28 âyettir. Sûrede Hz. Nûh'un büyük mücadelesi anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

يُرْسِلِ السَّمَٓاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًاۙ ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَنٖينَ وَيَجْعَلْ
لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ اَنْهَارًاۜ ﴿١٢﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلّٰهِ وَقَارًاۚ ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًاۙ ﴿١٤﴾ اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ طِبَاقًاۙ ﴿١٥﴾
وَجَعَلَ الْقَمَرَ فٖيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللّٰهُ اَنْبَتَكُمْ
مِنَ الْاَرْضِ نَبَاتًاۙ ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعٖيدُكُمْ فٖيهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللّٰهُ
جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًاۙ ﴿١٩﴾ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًاۚ ﴿٢٠﴾
قَالَ نُوحٌ رَبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنٖي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُٓ
اِلَّا خَسَارًاۚ ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًاۚ ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ
اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًاۙ وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًاۚ ﴿٢٣﴾
وَقَدْ اَضَلُّوا كَثٖيرًاۚ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمٖينَ اِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطٖٓيـَٔاتِهِمْ
اُغْرِقُوا فَاُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ﴿٢٥﴾
وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ مِنَ الْكَافِرٖينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾
اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُٓوا اِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لٖي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنٖينَ وَالْمُؤْمِنَاتِۜ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمٖينَ اِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

1. Gerçekten Biz, kendilerine pek acıklı bir azap gelmeden önce kavmini uyar! diye, Nûh'u kendi kavmine göndermiştik.

2. Nûh dedii ki: "Ey kavmim! Gerçekten ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım:

3. "Siz yalnız Allah'a tapın; yalnız Ondan (azabından, aykırılıklardan) sakının ve yalnız Bana itaat edin ki,"

4. "Allah, bir kısım günahlarınızı (geçmiş günahlarınızı, kul hakları dışındaki günahlarınızı) bağışlasın ve sizi belli bir vakte (eceliniz gelinceye) dek yaşatsın. Çünkü şüphesiz Allah'ın tayin buyurduğu süre sona erince, o, geri bırakılmaz. Bunu bir bilmiş olsanız!.."

5. Nûh dedi ki: "Ey Rabb'im! Gerçekten ben kavmimi (imana) çağırdım;"

6. "Ancak benim bu çağrım, onların (imandan) kaçmalarını arttırmaktan başka bir işe yaramadı. "

7. "Hem de, gerçekten onları bağışlaman için kendilerini ne zaman (imana) çağırdıysam, (sesimi duymamak için) parmaklarını kulaklarına tıkadılar; (beni görmemek için) elbiselerine büründüler, ayak direttiler ve büyüklük tasladıkça tasladılar."

8. "Sonra, onlara ben, haykırarak çağrıda bulundum."

9. "Sonra, gerçekten ben, hem onlara ilân ettim, hem de onlarla gizli, gizli konuştum."

10. "İşte ben onlara dedim ki: (Küfrünüzden tövbe ederek) Rabb'inizden yarlıganma dileyin. Çünkü O, gerçekten Ğaffâr'dır (çok bağışlayıcıdır)."

11. "(Rabb'inizden bağışlanma dileyin ki, ceza olarak sizden kesilmiş olan) yağmuru gökten üzerinize bol, bol yağdırsın."

12. "(Yine ceza olarak geçirmekte olduğunuz kıtlıktan ve kadınlarınızın çocuk doğurmadıkları bu dönemden sonra) size bol miktarda mallar ve evlad da versin; size bahçeler ve ırmaklar da meydana getirsin."

13. "Size ne oluyor ki, Allah'ın (Tevhid imanı ve itaat ile yüceltilmesini gerektiren) azametine inanmıyorsunuz?"

14. "Oysaki Allah, sizi çeşitli aşamalardan geçirerek yaratmıştır."

15. "Görmediniz mi ki, Allah, yedi göğü üst üste tabakalar halinde (yahut uyumlu olarak) nasıl yaratmıştır!"

16. "O gökler içinde (bir kısmında) şu Ayı bir nûr (aydınlık), bu güneşi de bir kandil

(misali ışık saçan) yapmıştır."

17. "Allah, yerden ot bitirir gibi sizi de (atanız Âdem'i de topraktan) yaratmıştır."

18. "Sonra Allah, sizi yine oraya (toprağa) döndürecek ve sizi yeniden yine oradan çıkaracaktır."

19. "Yine, Allah, yeryüzünü sizin için bir tür sergi yapmıştır ki,"

20. "Onda geniş yollar edinip dolaşasınız."

21. Nûh dedi ki: "Gerçekten bunlar, (kendilerine emrettiğim şeylerde) bana karşı geldiler ve (şımarmalarına sebep olan) malları ile (mağrur olmlarına neden olan) çocukları kendilerine hüsranlarını arttırmaktan başka işe yaramayan kimselere (reislerine) uydular."

22. "Hem de bunlar, (bana karşı) pek büyük şer planlarını kurdular."

23. "Ve onlar (reisleri) dediler ki: Sakın, tanrılarınızı bırakmayın ve sakın, Vedd'i, Süvâ'ı, Yeğûs'u, Yeûk'u ve Nesr'i (aslında hepsi birer saalih, veli olan bu insanlar için yapılan makam ve heykellere tapıp, yalvarıp onları Allah katında aracı, şefaatçi yapmayı) bırakmayın."

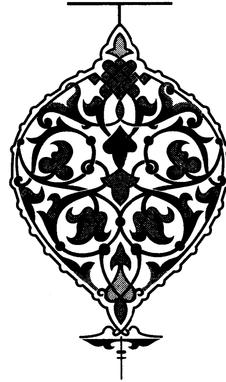
24. "Zaten onlar (reisleri, yahut bu putlar), birçoklarını saptırdılar. Ve ey Rabb'im! Sen, bu zalimların ancak sapkınlıklarını arttır."

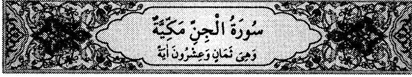
25. Onlar günahlarından dolayı (tufan suyunda) boğuldular; sonra da (mezarda, öbür dünyada) ateşe sokuldular; artık kendileri için Allah'tan başka yardımcılar da bulamadılar.

26. Ve Nûh dedi ki: "Ey Rabb'im! Şu topraklarda bu kâfirlerden hiçbir yuva sahibi bırakma!"

27. "Çünkü gerçekten eğer Sen onları bırakacak olursan, onlar senin kullarını yoldan çıkarırlar ve yalnız nankör ahlaksızlar doğururlar (doğanları öyle yetiştirirler)."

28. "Ey Rabb'im! Beni, ana-babamı, evime (mescidime, gemime, Tevhid imanı ile) iman etmiş olarak girenleri, iman etmiş olan erkekleri, iman etmiş olan kadınları bağışla, şu zalimlerin ise ancak helâkini arttır!"

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
قُلْ اُوحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا اِنَّا سَمِعْنَا قُرْاٰنًا عَجَبًا ﴿١﴾
يَهْدِي اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا اَحَدًا ﴿٢﴾ وَاَنَّهُ تَعَالٰى
جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَاَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا
عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ تَقُولَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا ﴿٥﴾ وَاَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْاِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ
فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَاَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ
اَحَدًا ﴿٧﴾ وَاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا
وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْاٰنَ
يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا ﴿٩﴾ وَاَنَّا لَا نَدْرِي اَشَرٌّ اُرِيدَ بِمَنْ فِي
الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَاَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ
وَمِنَّا دُونَ ذٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَاَنَّا ظَنَنَّا اَنْ لَنْ نُعْجِزَ
اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰى
اٰمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنْ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

CİN SÛRES İ: 72

Bu sûre, Mekke'de 40. sûre olarak nâzil olmuştur; 28 âyettir. Sûrede, cinlerin Kur'an'ı dinleyip iman ettikleri anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! De ki: Gerçekten bana vahyolundu ki, cinlerden (on kişi kadar) bir topluluk, (okuduğum Kur'an'ı) dinlemişler de, (kavimlerinin yanına döndüklerinde onlara) şöyle demişlerdir: "Biz, olağanüstü bir Kur'an dinledik."

2. "Bu Kur'an, doğruya (hakka, olgunluğa) eriştiriyor. Onun için biz ona iman ettik ve biz, (bundan böyle) Rabb'imize hiçbir kimseyi asla ortak koşmayacağız."

3. "Ve doğrusu Rabb'imizin azameti (şanı) pek yücedir; O, Kendine ne bir eş, ne de bir çocuk edinmemiştir."

4. "Ve gerçekten bizim beyinsiz (avanak) olanımız, (İblis, taşkın cinler, Allah'a ortak, çocuk nisbet etmekle), Allah hakkında pek aşırı yalanlar uyduruyorlarmış."

5. "Oysaki biz gerçekten insanlar ve cinlerin, Allah hakkında hiç yalan söylemeyeceklerini, sanmıştık."

6. "Yine, gerçekten bu insanlardan birtakım adamlar, cinlerden birtakım adamlara sığınıyorlardı (onlardan medet umuyorlardı); böylelikle bunlar, onların (cinler, insanların, yahut insanlar, cinlerin) taşkınlıklarını (azgınlıklarını) arttırdılar."

7. "Yine, onlar da, gerçekten tıpkı sizin sandığınız gibi (ölümden sonra) Allah'ın hiçbir kimseyi yeni baştan asla diriltmeyeceğini sanmışlardı."

8. "Yine, gerçekten biz, (ulaşmak, bilgi edinmek için) şu göğü yokladık; ancak onu çetin koruyucu bekçilerle (meleklerle, meleklerin yönettiği engellerle) ve (yıldızların, gök cisimlerinin) ateş alevleriyle doldurulmuş bulduk."

9. "Yine, gerçekten biz önceleri (göklerde olup bitenlere) kulak vermek için oturulacak yerlerde (gözlem yerlerinde) oturuyorduk; şimdi ise kim, kulak vermek isterse, kendisini gözlemekte olan bir alev buluyor."

10. "Yine, doğrusu biz bilmiyoruz; (göklerde meydana gelen değişikliklerle) yeryüzündekilere kötülük mü murat edilmiş, yoksa Rabb'leri, kendilerine büyük bir hayır (olgunluk) mı murat etmiştir?"

11. "Yine, gerçekten bizim içimizde dürüst olanlar da vardır; bizden öyle olmayanlar da vardır. Biz çeşitli yollar tutmuştuk."

12. "Biz gerçekten şunu da iyice anladık ki, biz, yeryüzünde (nerede olsak) Allah'ı asla âciz bırakamayacağız (Onun kudretinden kurtulamayacağız; göğe) kaçsak

da Onu asla âciz bırakamayacağız."

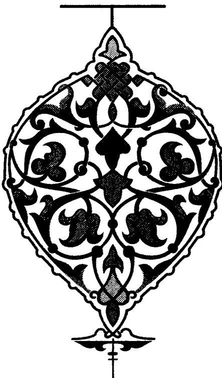
13. "Yine, biz gerçekten bu hidâyeti (Kur'an'ı) dinleyince, ona iman ettik. İşte her kim, Rabb'ine (Tevhid imanı ile) iman edecek olursa, artık o, (mükâfatında) eksiltme yapılacağından da, (günahları fazla gösterilip) haksızlığa uğratılacağından da korkmaz."

(1) Cinler, akıl sahibi, insan gözüyle görülmeyen, terkiplerinde ateş veya havanın galip olduğu, insanlar gibi yaptıklarından sorumlu cisim varlıklardır. Diğer bir görüşe göre ise cinler, cisim değil, mücerret ruhlardan bir türdür. Bir diğer görüşe göre ise, cinler, bedenlerinden ayrılmış şer ruhlardır.

Rivâyetlere göre, Peygamber'imiz (S.), peygamberliğin onuncu yılında, en büyük tesellicisi Hadice validemizi ve müşriklere karşı kendisini üstün dehasıyla savunup koruyan amcası Ebu Talib'i kaybedince, Tâif'lilerden destek aramak üzere oraya gitti; ancak onlardan da destek değil zulüm gördü. İşte bu Tâif dönüşü Mekke ile Tâif arasında Batn-ı Nahl denilen yerde Sabah namazını kılarken bu cinler, okuduğu Kur'an'ı dinleyip iman etmişler ve kavimlerinin yanına döndüklerinde onlara da bunu anlatmışlar.

Peygamber'imiz, buradan, insaflı ve nüfuzlu bir mişrik olan Mut'ım bin Adiyy'e haber gönderip ancak onun himayesinde Mekke'ye girebilmişti.

(6) Câhiliyye devrinde Arap'lar, geceleri ıssız vâdilerden geçerken, cinlerden kendilerine bir fenalık gelmesinden endişe ettiklerinde cinlerin reislerini kastederek: "Biz, cin taifesinin şerrinden bu vâdinin efendisi olan cinne sığınıyoruz" diyorlardı. Cinlerin efendileri de, bunu duyunca, kibirlenip: "Biz, insanların da, cinlerin de efendisi olduk" diyorlardı.

وَاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ اَسْلَمَ فَاُو۬لٰٓئِكَ
تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَاَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَاَنْ لَوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرٖيقَةِ لَاَسْقَيْنَاهُمْ مَٓاءً غَدَقًا ﴿١٦﴾
لِنَفْتِنَهُمْ فٖيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهٖ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾
وَاَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٨﴾ وَاَنَّهُ لَمَّا قَامَ
عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ اِنَّمَٓا اَدْعُوا رَبّٖي
وَلَٓا اُشْرِكُ بِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ اِنّٖي لَٓا اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾
قُلْ اِنّٖي لَنْ يُجٖيرَنٖي مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ وَلَنْ اَجِدَ مِنْ دُونِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾
اِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللّٰهِ وَرِسَالَاتِهٖ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ لَهُ
نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدٖينَ فٖيهَٓا اَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوعَدُونَ
فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ اِنْ اَدْرٖٓي
اَقَرٖيبٌ مَا تُوعَدُونَ اَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبّٖٓي اَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ
فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٦﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَسُولٍ فَاِنَّهُ
يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوا
رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

14. "Yine, gerçekten bizden (Allah'a) teslimiyet gösterenler de var, doğru yoldan (iman ve itaatten) çıkmış olanlar da var. Böylece kim, (Allah'a) teslimiyet göstermişse, işte onlar, doğruyu arayıp bulmuşlardır."

15. "Hak yoldan çıkanlara gelince, işte onlar da, Cehenneme odun olmuşlardır."

16. Yine (ey Muhammed! De ki: Şu da bana vahyolundu:) Eğer onlar (cinler ve insanlar), bu yolda (İslam yolunda) dosdoğru gitselerdi, mutlaka onlara bol su (rızk) verirdik. (Yahut eğer cinlerin atası olan Cann, Allah'a itaat yolunda devam etseydi; kibirlik göstermeyip Âdem'e secde etseydi ve evladı da İslam'da onun yolunda gitseydi, elbette onlara bol nimetler verip rızklarını genişletirdik.)

17. Bu işte kendilerini sınamak için (bunu yapardık). Her kim de, Rabb'inin zikrinden

(öğüdünden, vahyinden /Kur'an'dan, ibadetinden) yüz çevirecek olursa, Rabb'i, onu pek çetin bir azaba uğratır.

18. Şüphesiz bütün mescidler (mâbedler, yeryüzü, bütün mescidlerin Kıblesi olan Mescid-i Haram), Allah'ındır. Öyleyse (oralarda) Allah ile beraber hiç kimseye yalvarmayın.

19. Şu da bir gerçektir ki, Allah'ın kulu (Muhammed), yalnız Ona yalvarmaya kalkınca, (onu hayretle seyretmek, yahut davasını engellemek için) onlar (cinler, yahut müşrikler, yahut cinler ile insanlar), onun etrafında (yahut ona karşı) neredeyse keçe gibi (sıkışık, dayanışmalı topluluklar) oluşturuyorlardı.

20. Ey Muhammed! De ki: "Ben ancak Rabb'ime yalvarırım ve Ona hiçbir kimseyi ortak koşmam."

21. De ki: "Gerçekten ben, (İlâhî yardım olmadan) size ne bir zarar vermeye, ne de bir hayır getirmeye muktedir değilim."

22. De ki: "Gerçekten (eğer Allah, bana bir fenalık dileyecek olursa, Ona isyan edecek olursam, Ona karşı) beni hiç kimse koruyamaz; Ondan başka sığınacak kimse de asla bulamayacağım."

23. "Ben, ancak Allah katından geleni ve Onun mesajlarını bildiriyorum. Her kim de, Allah'a ve Elçisi'ne karşı gelecek olursa, işte gerçekten onun için Cehennem ateşi vardır; onlar hep orada kalacaklardır."

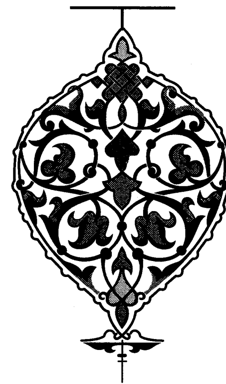
24. Nihâyet onlar, kendilerine vaatolunan azabı (bu dünyada, yahut öbür dünyada) gördükleri zaman, işte yardımcı olmak bakımından (mü'minler ile kendilerinden, yahut Ben ile onlardan) kim daha güçsüz ve sayıca daha az imiş, bileceklerdir.

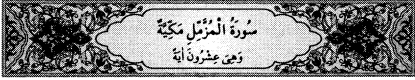
25. De ki: "Size vaatolunan azap, yakında mı olacak, yoksa Rabb'im onun için uzun bir zaman sonra mı tayin edecek, bilemiyorum."

26. "O, bütün bilinmeyenleri (gaybı) bilendir. İşte O, Kendi gaybına (bilinmesi Kendisine mahsus olan gabya) hiçbir kimseyi muttali kılmaz."

27. "Ancak (mucize olarak bir kısmını bilmesine) rıza gösterdiğ Elçi (peygamber) bundan müstesnadır. Çünkü Allah, o Elçinin önünden ve ardından bir takım gözetleyiciler (şeytanların, o bilgileri kapmasını, onları karıştırmasını önleyen melekler) dizer (yürütür)."

28. (Allah, böyle yapar) ki, Elçilerin, Rabb'lerinin mesajlarını tam olarak tebliğ ettiklerini bilsin (gerçekleştiğini görsün). Zaten Allah, onların (Elçilerin) nezdinde olup bitenleri ilmiyle kuşatmıştır; her şeyi de birer, birer saymıştır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
يَٓا اَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ (1) قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلِيلًا (2) نِصْفَهُٓ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا (3)
اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتِيلًا (4) اِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا
ثَقِيلًا (5) اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِيَ اَشَدُّ وَطْـًٔا وَاَقْوَمُ قِيلًا (6) اِنَّ لَكَ
فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا (7) وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتِيلًا (8)
رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا (9)
وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا (10) وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ
اُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا (11) اِنَّ لَدَيْنَٓا اَنْكَالًا وَجَحِيمًا (12)
وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا اَلِيمًا (13) يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ
وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا (14) اِنَّٓا اَرْسَلْنَٓا اِلَيْكُمْ رَسُولًا
شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَٓا اَرْسَلْنَٓا اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُولًا (15) فَعَصٰى
فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَاَخَذْنَاهُ اَخْذًا وَبِيلًا (16) فَكَيْفَ تَتَّقُونَ اِنْ
كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا (17) اَلسَّمَٓاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ
وَعْدُهُ مَفْعُولًا (18) اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهِ سَبِيلًا (19)

MÜZZEMMİL SÛRESİ: 73

Bu sûre, Mekke'de 3. sûre olarak nâzil olmuştur; 20 âyettir, Müzzemmil, örtüye bürünen anlamındadır. Sûre, ismini ilk âyetindeki bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey örtüye bürünen kişi!

2. Gece kalk namaz kıl; yalnız (gecenin tamamından) az bir kısmında:

3. Gecenin yarısı, yahut yarısından biraz eksilt.

4. Yahut yarısından biraz arttır; Kur'an'ı (harflerini) da iyice tane, tane oku.

5. Gerçekten Biz, sana ağır (yükümlülükler içeren) bir söz (Kur'an) vahyedeceğiz.

6. Gece ibadeti, evet o, (dil ile kalbin uyumu, huşû ve ihlâs daha fazla olduğu için) gerçekten daha etkilidir; okuması da (sessizlik hâkim olup kalbin dikkati yerinde olduğundan dolayı) daha sağlamdır.

7. Çünkü gündüzün gerçekten senin için uzun bir meşguliyet vardır.

8. Hem de, (ibadet, zikir, namaz, Kur'an okumak, ilim tahsil etmek sûretiyle gece gündüz) Rabb'inin adını anmaya devam et ve bütün varlığınla Ona yönel!

9. O, bütün doğunun da, bütün batının da Rabb'idir; Ondan başka hiçbir tanrı yoktur. Öyleyse yalnız Onu kendine vekil (güvenilip dayanılan koruyucu) edin.

10. O müşriklerin söylediklerine de sabreyle ve güzellikle onlardan ayrı dur.

11. Varlıklılardan olup seni yalancı sayanları da Bana bırak ve onlara biraz mühlet ver.

12. Çünkü gerçekten bizim yanımızda (onlar için) kangallar ve kocaman (pek yakıcı) bir ateş vardır.

13. (Onlar için) boğazda tıkanan bir yiyecek ve pek acıklı bir azap vardır.

14. Kıyamet günü yeryüzü ve dağlar sarsılacak; bütün dağlar dağılıp saçılan (akıp giden) bir kum yığınına dönecektir.

15. Gerçekten Biz, Firavun'a bir Elçi (peygamber) gönderdiğimiz gibi, size de, hakkınızda şahitlik edecek bir Elçi gönderdik.

16. İşte Firavun, o Elçiye karşı gelmiş; Biz de onu pek çetin (ağır) çarpmıştık.

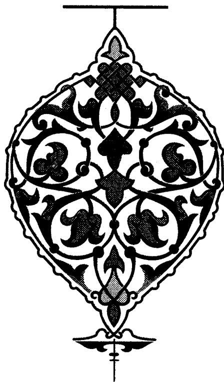
17. Pekiyi, siz küfürde direnmeye devam edecek olursanız, (dehşeti) çocukları ak saçlı ihtiyarlara döndürecek olan günden (azabından) kendinizi nasıl sakınabileceksiniz?

18. O günün dehşetinden şu gökyüzü yarılacaktır. Allah'ın (kıyamet) vaadi mutlaka yerine getirilecektir.

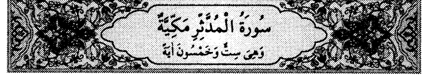
19. İşte bu âyetler, gerçekten büyük bir öğüttür. Artık kim dilerse, Rabb'ine doğru bir yol tutar.

(1) Rivâyetlere göre, Peygamber'imiz (S.), Cebrâil, ilk kez kendisine vahiy getirdiğinde hayret ve dehşet içinde kalmış ve hemen evine gelip Hadice validemize: "Beni örtün; beni örtün!" demişti. İşte Peygamber'imiz, böyle örtüye bürünmüş halde iken, Cebrâil, kendisine seslenip: "Ey örtüye bürünen kişi!.." diye hitap etmişti.

Diğer bir görüşe göre ise, "Ey büyük bir vazifeyi (peygamberliği) yüklenmiş olan kişi!" demektir.

اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُومُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَٓائِفَةٌ
مِنَ الَّذٖينَ مَعَكَؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَؕ عَلِمَ اَنْ لَنْ تُحْصُوهُ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِؕ عَلِمَ اَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضٰىۙ وَاٰخَرُونَ
يَضْرِبُونَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِۙ وَاٰخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فٖي سَبٖيلِ
اللّٰهِۘ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُۙ وَاَقٖيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ
قَرْضًا حَسَنًاؕ وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ
خَيْرًا وَاَعْظَمَ اَجْرًاؕ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ﴿٢٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ
يَٓا اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُۙ ﴿١﴾ قُمْ فَاَنْذِرْۙ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْۙ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْۙ ﴿٤﴾
وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْۙ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُۙ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْؕ ﴿٧﴾
فَاِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِۙ ﴿٨﴾ فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسٖيرٌۙ ﴿٩﴾ عَلَى
الْكَافِرٖينَ غَيْرُ يَسٖيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنٖي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحٖيدًاۙ ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ
لَهُ مَالًا مَمْدُودًاۙ ﴿١٢﴾ وَبَنٖينَ شُهُودًاۙ ﴿١٣﴾ وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهٖيدًاۙ ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ
اَنْ اَزٖيدَۗ ﴿١٥﴾ كَلَّاؕ اِنَّهُ كَانَ لِاٰيَاتِنَا عَنٖيدًاؕ ﴿١٦﴾ سَاُرْهِقُهُ صَعُودًاؕ ﴿١٧﴾

20. Ey Muhammed! Şüphesiz senin Rabb'in biliyor ki, sen ve seninle beraber bulunan (Müslüman) bir zümre, gecenin üçte ikisinden az, (zaman, zaman da) yarısından az, (zaman, zaman da) üçte birinden az ibadetle geçiriyorsunuz. Gece ile gündüzün sürelerini belirleyen (senenin bazı zamanlarında onları eşit, bazı zamanlarında birini uzun, diğerini kısa kılan) de, ancak Allah'tır. Allah, sizin bunu (gece vakitlerini) sayamayacağınızı (belirleyemeyeceğinizi, saatleri tespit edemeyeceğinizi fiilî olarak) bildi de, size (gece ibadetini terk etmenize) ruhsat verdi (terkinden dolayı sorumluluğu kaldırdı). Artık Kur'an'dan kolayınıza geldiği kadarını okuyun (kolayca yapabildiğiniz kadar gece namazı kılın). Allah, biliyor ki, içinizde hastalar olacak; bir kısmınız da Allah'ın lütfundan rızk aramak için yeryüzünde dolaşacak; diğer bir kısmı da Allah yolunda savaşacaktır. Onun için Kur'an'dan size kolay geldiği kadarını oku-

yun; namazı da kılın; zekâtı da verin; Allah için güzelce (karşılıksız) ödünç de verin. Zaten kendiniz için hayır adına önceden ne hazırlarsanız, Allah katında karşılık olarak ondan daha iyisini ve mükâfatça daha büyüğünü bulursunuz. Hem de, Allah'tan bağışlanma dileyin; çünkü Allah gerçekten Ğafûr'dur (çok bağışlayıcıdır), Rahîm'dir (pek esirgeyicidir).

MÜDDESSİR SÛRESİ: 74

Bu sûre, Mekke'de 4. sûre olarak nâzil olmuştur; 56 âyettir. Müddessir, örtüsüne sarınan demektir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey örtüye bürünen (elbisesine sarınan) kişi (Muhammed)!

2. Kalk da, (insanları) uyar.

3. Ve ne olursa olsun, yalnız Rabb'ine tekbir getir (inanç olarak, söz olarak yalnız Rabb'ini ululuk ve azametle vasıflandır; Rabb'ini, müşriklerin ortak koştuklarından yücelt).

4. Ne olursa olsun, elbiseni de temiz tut.

5. Ne olursa olsun, (azabın sebepleri olan) pislikleri (şirki, günahları) de terk etmeye devam et.

6. Yaptığın iyiliği de çok görerek başa kakma. (Yahut yaptığın iyiliğin fazlasının sana dönmesini, fazlasının insanlara anlatılmasını umarak iyilik etme. Yahut yaptığın ibadeti Allah'a, çok görme. Yahut yaptığın ibadetin fazlasını insanlara anlatıp takdir bekleme.)

7. Yine, ne olursa olsun, Rabb'in (hoşnutluğu) için (güçlüklere, müşriklerin ezâlarına) sabreyle.

8. Nihâyet o Sûr'a üfürüldüğü zaman,

9. İşte o gün çok çetin bir gündür.

10. Kâfirler için hiç de kolay (bir gün) değildir.

11. Benim (ortaksız olarak) tek başıma (yahut kendisini malsız, çocuksuz olarak tek başına) yarattığım o herifi Bana bırak.

12. Kendisine geniş bir mal, servet de verdim.

13. (Ona,) her zaman çevresinde hazır bulunan oğullar da verdim.

14. Yine, kendisi için (nimetlerimi) yaydıkça yaydım.

15. Sonra da o, (nimetlerimi) daha da artırmamı umuyor.

16. Hayır (bunu hiç ummasın)! Çünkü gerçekten o, âyetlerimize pek inatçı kesilmiştir.

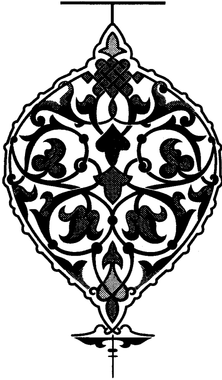
17. Ben onu sarp bir yokuşa tırmandıracağım (çetin bir azaba uğratacağım).

(1) Rivâyet olunuyor ki, Peygamber'imiz (S.) şöyle buyurmuştur: "Bir gün ben Hıra dağında bulunurken, birden bana: "Ey Muhammed! Sen gerçekten Allah'ın Elçisi'sin!" diye seslenildi. Ben, sağıma, soluma baktım, bir şeyi göremedim. Sonra yukarıya baktım; gördüm ki, bana seslenen melek, gök ile yer arasından duruyor. Ben, korkuya kapıldım ve evime, eşim Hadice'nin yanına döndüm ve: "Hemen beni örtün; beni örtün!" dedim. İşte o sırada Cebrâil geldi ve: 'Ey örtüye bürünen kişi!..' dedi.

Rivâyet olunuyor ki, Kur'an'dan ilk nâzil olan Alak: 1-5. âyetleridir. İlâhî Vahye muhatap olan Peygamber'imiz, başta endişelendi ve dağların tepesine çıkıp oralarda dolaşmaya başladı. Sonra Cebrâil, kendisine geldi ve ona: "Sen gerçekten Allah'ın Elçisi'sin!" dedi. Bunun üzerine Hz.Hadice validemi-

zin yanına döndü ve: "Beni örtün; üstüme soğuk su dökün!" dedi. İşte o sırada Cebrâil gelip: "Ey örtüye bürünen!.." dedi.

Diğer bir rivâyet göre, Peygamber'imiz (S.), Kureyş'lilerden incitici sözler duyunca, buna üzüldü ve üzgün kimselerin yaptıkları gibi elbisesine bürünüp düşünmeye başladı. İşte bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu.

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾
ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ
يُؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَا أَدْرٰيكَ
مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ
﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلٰٓئِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوا إِيمَانًا
وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾
كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا
لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ
أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾
فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا
لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتّٰى أَتٰينَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾

18. Çünkü o, gerçekten (Kur'an için ne söyleyeceğini) düşündü, taşındı ve ölçtü, biçti.

19. Hey öldürülesice, nasıl ölçmüş, biçmiş!

20. Sonra yine öldürülesice, nasıl ölçmüş, biçmiş!

21. Sonra (tekrar, tekrar Kur'an'a) baktı.

22. Sonra kaşlarını çattı ve suratını astı.

23. Sonra arkasını döndü ve büyüklük tasladı.

24. Sonunda dedi ki: "Bu, öğretilegelen büyüden başka bir şey değildir."

25. "Bu, insan sözünden başka bir şey değildir."

26. Ben, onu sekara (çılgın ateşe) sokacağım.

27. O sekarın ne olduğunu sana bildiren nedir (sen bilir misin)?

28. O, (içine atılan her şeyi) ne kor, ne de bırakır (hepsini yok eder; sonra yine eski haline gelir).

29. O, insanın derisini kavurur. (Yahut o, apaçık bir gerçek olarak görülecektir.)

30. Üzerinde (meleklerden) on dokuz (görevli kişi, sınıf, sıra, kumandan) vardır.

31. Biz o ateşin bekçilerini, meleklerden başka kılmadık. Onların sayısını da (bu sayıyı onca Cehennem ehli için az görüp alay konusu eden) o kâfirler için ancak bir imtihan vesilesi yaptık ki, kendilerine Kitap verilmiş olanlar, (bunun kendi Kitaplarına uygun olduğunu görüp Elçimizin peygamberliği hakkında) kesin bilgi edinsinler; iman edenlerin de imanı artsın; kendilerine Kitap verilenler ile mü'minler, şüpheye düşmesinler; kalplerinde bir hastalık bulunanlar ile kâfirler ise: "Allah, bu misal (sayı) ile ne demek istemiştir?" desinler. İşte Allah, böylece dilediğini sapkınlıkta bırakır; dilediğini de hidâyete erdirir. Rabb'inin askerlerinin (meleklerinin) sayısını ise, Kendisinden başka kimse bilemez. (Yoksa bazı sapkınların, cahillerin ve Yunan felsefecileri ile onlara uyan bazı Kitap Ehli'nin sandıkları gibi, meleklerin sayısının ondokuz olduğu asla sanılmamalıdır.) Bu (çılgın Cehennem, Cehennem görevlilerinin bu sayısı, bu sûrede anlatılanlar) ise, insanlar için ancak bir öğüttür.

32. Hayır (onlar öğütlenmezler)! Şu Aya ant olsun;

33. Dönüp geldiği (yahut gittiği) zaman o geceye de ant olsun;

34. Ağardığı vakit bu sabaha (gündüze) da ant olsun;

35, 36. Hiç şüphesiz o Cehennem, insan için en büyük uyarıcılardan biridir;

37. Sizden (imanda, hayırda) ileri gitmek veya geri kalmak dileyen kimseler için (en büyük uyarıcılardan biridir).

38. Herkes, kendi ettiğine karşılık bir rehindir.

39. Ancak sağ yarânı (amel defterleri sağlarından verilen sağdakiler) başka.

40, 41, 42. Onlar, Cennetlerde olacaklar; günahkârlara: "Sizi bu çılgın ateşe sokan nedir?" diye (uzaktan uzağa) soracaklar.

43. Onlar da diyecekler ki: "Biz, namaz kılanlardan değildik;"

44. "Biz, yoksulu da doyurmazdık;"

45. "(Bâtıla, boş şeylere) dalanlarla birlikte biz de dalardık;"

46. "Biz, ceza gününü de yalan sayardık;"

47. "Sonunda ölüm geldi, bize çattı."

(18) Bu âyetlerin(11-25), Velid bin Muğire el-Mahzîmî hakkında nâzil oldukları söylenmektedir. Velid'in sağmal hayvanları da, ekinleri de, meyve bahçeleri de, ticaret malları da çoktu. Velid'in yetişkin on veya onüç oğlu vardı, hepsi de önemli toplantılarda hazır bulunuyorlardı. Oğullarının da çok sayıda işçileri, köleleri olduğu için onlar, işlerini bunlara gördürüyor ve kendileri her zaman babalarının çevresinde hazır bulunuyorlardı. Velid, Peygamber'imizden Kur'an'ı dinleyince, dönüp oğullarına, işittiği kelamın, insanların ve cinlerin sözü olmadığını, onda büyük bir halavet bulunduğunu ve onun her zaman galip gelecek harika bir kelam olduğunu söyledi. Kureyş, bunu duyunca, onun yüzünden bütün Kureyş'in Müslüman olacağı endişesine kapıldı. Bunun üzerine Velid'in kardeşinin oğlu Ebu Cehil: "Onu bana bırakın" dedi ve yanına gidip kendisinin Cahiliyye duygularını tahrik eden sözler söyleyerek onu fikrinden caydırdı. Velid kalkıp Kureyş ulularının yanına geldi ve Peygamber'imizin deli, kâhin, şâir olmadığını söyledikten sonra düşünüp taşındı; ölçtü, biçti ve büyücü olduğunu söyledi.

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِع۪ينَۜ (48) فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِض۪ينَۙ (49)
كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌۙ (50) فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍۜ (51) بَلْ يُر۪يدُ كُلُّ امْرِئٍ
مِنْهُمْ اَنْ يُؤْتٰى صُحُفاً مُنَشَّرَةًۙ (52) كَلَّاۜ بَلْ لَا يَخَافُونَ الْاٰخِرَةَۜ (53)
كَلَّٓا اِنَّهُ تَذْكِرَةٌۚ (54) فَمَنْ شَٓاءَ ذَكَرَهُۜ (55) وَمَا يَذْكُرُونَ
اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُۜ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ (56)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
لَٓا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِۙ (1) وَلَٓا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (2) اَيَحْسَبُ
الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُۜ (3) بَلٰى قَادِر۪ينَ عَلٰٓى اَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ (4) بَلْ يُر۪يدُ
الْاِنْسَانُ لِيَفْجُرَ اَمَامَهُۚ (5) يَسْـَٔلُ اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِۜ (6) فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُۙ (7)
وَخَسَفَ الْقَمَرُۙ (8) وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُۙ (9) يَقُولُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ
الْمَفَرُّۚ (10) كَلَّا لَا وَزَرَۜ (11) اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّۜ (12) يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ
يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَۜ (13) بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِه۪ بَص۪يرَةٌۙ (14) وَلَوْ اَلْقٰى
مَعَاذ۪يرَهُۜ (15) لَا تُحَرِّكْ بِه۪ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِه۪ۜ (16) اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
وَقُرْاٰنَهُۚ (17) فَاِذَا قَرَاْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْاٰنَهُۚ (18) ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۜ (19)

48. İşte (kendilerine şefaat etmeleri için taptıkları, bağlandıkları) şefaatçilerin şefaati onlara hiçbir fayda vermez.

49. Öyleyse onlara ne oluyor ki, bu öğütten (Kur'an'dan) yüz çeviriyorlar?

50, 51. Sanki aslandan ürküp kaçan yaban eşekleri gibi (öğütten kaçıyorlar).

52. Hayır! Onların her biri, kendisine, açılmış vahiy sahifelerinin verilmesini istiyor. (İsrâ: 93.)

53. Hayır! Onlar, (hiç veya bedenî kıyamete inanmadıkları için) âhıretten korkmuyorlar.

54. Hayır! Kur'an gerçekten büyük bir öğütlemedir.

55. Artık dileyen kimse, ondan öğüt alır.

56. Yine de Allah dilemedikçe onlar öğüt alamazlar (Allah, dilerse, onların öğüt almalarını engeller; ancak onlar, akıl ve hür iradelerini doğru kullandıkları takdirde Allah'ın dilemesi de o yönde gerçekleşir). Sakınılmaya layık olan da yegâne Odur; bağışlama yetkisi de yalnız Onundur.

KIYAMET SÛRESİ: 75

Bu sûre, Mekke'de 31. sûre olarak nâzil olmuştur; 40 âyettir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen kıyametten almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Hayır! Kıyamet gününe yemin ederim;

2. Yine hayır! Kendini çok yeren (Takvâda, ibadetlerde kusur göstermiş olmasından dolayı kıyamet günü çok pişman olacak olan, dünyada kötülüğü çok emreden nefse, yahut daha iyisini yapmadığından dolayı kendini çok kınayacak olan her) nefse yemin ederim (ki, siz kesenkes yeniden diriltileceksiniz).

3. Şu insan (beden dirilişi inkâr eden kâfir), (onu yeniden diriltmek için) Bizim onun kemiklerini bir araya toplayamayacağımızı sanıyor?

4. Evet! Biz, onun parmak uçlarını tesviyeye (eski parmak izlerini vermeye) Kaadiriz.

5. Hayır! Şu insanoğlu, önündeki kıyameti yalanlamak (yahut önündeki zamanda da günah işlemeye devam etmek) ister.

6. O (alay yoluyla): "Kıyamet günü ne zamandır?" diye sorar.

7. Nihâyet bu göz kamaştığı zaman,

8. Şu Ay da tutulduğu zaman,

9. Şu Ay ile bu güneş de birleştirildiği (ikisi de batıdan doğduğu, ikisi de karardığı, katlanıp dürüldüğü) zaman,

10. İşte o gün insan: "Kaçacak yer neresi?" diyecek.

11. Hayır! Hiçbir sığınacak yer yoktur.

12. O gün karar kılınacak yer, yalnız Rabb'inin huzurudur. (Yahut kulların son durumlarını belirleyecek olan Rabb'inin hükmüdür.)

13. O gün şu insan, yaptıklarından ve yapmadıklarından haberdar edilir. (O gün insan, yaptığı iyilikten de, kötülükten de, ilk yaptıklarından da, son yaptıklarından da, ilk kez kendisi icat edip de, kendisinden sonraki insanlara bıraktığı iyi âdetten de, kötü âdetten de, hayatında sadaka verdiği maldan da, geride bıraktığı veya vakfettiği, vasiyet ettiği maldan da haberdar edilir.)

14. Hayır! İnsan (o gün), kendi kendinin şahididir (kendi bedeninin parçaları onun yaptıklarına şahitlik edecektir).

15. İsterse de bütün özürlerini sayıp döksün. (Özürleri kabul edilmeyecektir.)

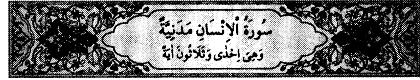
16. Ey Muhammed! Kur'an'ı çarçabuk ezber edesin (kaçırmayasın) diye (vahiy bitmeden) dilini (onu okumak için) hareket ettirme.

17. Şüphesiz Kur'an'ı (senin zihninde) toplamak ve dilinde okutmak Bize aittir.

18. Bunun için Biz, onu okuduğumuz zaman, sen onun okunuşunu takip et. (Biz, Cebrâil lisanıyla onun okunuşunu tamamlayınca, sen arkadan takip et.)

19. Sonra şüphesiz onu açıklamak da Bize aittir.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ الْاٰخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾
اِلٰى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ اَنْ يُفْعَلَ بِهَا
فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّا اِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ اَنَّهُ
الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾ اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾
فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿٣١﴾ وَلٰكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰى اَهْلِهِ يَتَمَطّٰى
﴿٣٣﴾ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٤﴾ ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾ اَيَحْسَبُ
الْاِنْسَانُ اَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾ اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنٰى ﴿٣٧﴾ ثُمَّ
كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ
وَالْاُنْثٰى ﴿٣٩﴾ اَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلٰى اَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ ح۪ينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَذْكُورًا ﴿١﴾ اِنَّا خَلَقْنَا
الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ اَمْشَاجٍ نَبْتَل۪يهِ فَجَعَلْنَاهُ سَم۪يعًا بَص۪يرًا ﴿٢﴾ اِنَّا
هَدَيْنَاهُ السَّب۪يلَ اِمَّا شَاكِرًا وَاِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾ اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِر۪ينَ سَلَاسِلَا۬
وَاَغْلَالًا وَسَع۪يرًا ﴿٤﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَاْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

20. Hayır, değil! Siz gelip geçici olan bu dünyayı seviyorsunuz

21. Ve öbür dünyayı bırakıyorsunuz.

22. O gün kimi yüzler pırıl, pırıl parlayacak.

23. Bu yüzler, hep Rabb'lerine (Onun cemaline) bakacaklardır

24. Kimi yüzler de o gün bumburuşuktur.

25. Bel kemiğini kıracak bir felaketle karşı karşıya olduğunu sanırlar.

26. Dikkat edin! Can köprücük kemiğine dayandığı zaman

27. Ve : "Hani hekim (efsuncu)?" dendiği zaman

28. Ve o (can çekişen), bunun gerçekten o ayrılış olduğunu anladığı zaman

29. Ve bacak bacağa dolaştığı zaman,

30. İşte o gün sevk (yollanış), yalnız Rabb'ine (hükmüne) olacak.

31. İşte o, (hakkı) tasdik etmemiş (yahut malından sadaka vermemiş); namaz da kılmamıştır.

32. Aksine o, (hakkı) yalanlamış ve ondan yüz çevirmişti.

33. Sonra da o, kurula, kurula ailesine gitmişti.

34. Sana yazıklar da, yazıklar olsun! (Yahut o azap sana da, sana layıktır.)

35. Sonra yine sana yazıklar da, yazıklar olsun!

36. Şu insan, başıboş (sorumsuz) bırakılacağını mı sanıyor!

37. O, (dölyatağına) akıtılan meniden bir nutfe (dölözü) değil miydi?

38. Sonra o (dölözü), bir alaka (kan pıhtısı, sülük benzeri yapışan bir canlı) olmuş; derken Allah, onu yaratıp biçimine koymuştur.

39. İşte ondan erkek ve dişi olmak üzere bu iki eşi varetmiştir.

40. İşte O (bütün bunları yapan Allah) , ölüleri tekrar diriltmeye Kaadir değil midir!

İNSAN SÛRESİ: 76

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 13.sü olarak nâzil olmuştur; 31 âyettir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

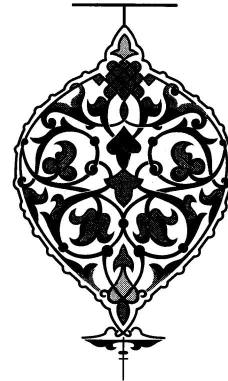
1. İnsanın (Âdem'in yaratılması aşamasında, yahut insanın gebelik süresinde), henüz (insan olarak) anılan bir şey olmadığı bir nice zaman üzerinden geçmedi mi!

2. Gerçekten Biz, şu insanı katışık bir nutfeden (dölözünden) yarattık; kendisini imtihan etmek için de onu iyi işiten ve iyi gören kıldık.

3. Şüphesiz Biz, insana doğru yolu gösterdik; ister bir şükredici (mü'min) olsun, ister bir nankör (kâfir) olsun.

4. Biz, gerçekten bütün kâfirler için zincirler, kangallar ve çılgın bir ateş hazırlamışızdır.

5. Şüphesiz bütün itaatkârlar, kâfûr katılmış bir kâseden (Cennet şarabından) içecekler.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْج۪يرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَط۪يرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّه۪ مِسْك۪ينًا وَيَت۪يمًا
وَاَس۪يرًا ﴿٨﴾ اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُر۪يدُ مِنْكُمْ جَزَٓاءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾
اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَر۪يرًا ﴿١٠﴾ فَوَقٰيهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ
وَلَقّٰيهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزٰيهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَر۪يرًا ﴿١٢﴾
مُتَّكِ۪ٔينَ ف۪يهَا عَلَى الْاَرَٓائِكِ لَا يَرَوْنَ ف۪يهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَر۪يرًا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ
ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْل۪يلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ
وَاَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَار۪يرَا۬ ﴿١٥﴾ قَوَار۪يرَا۬ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْد۪يرًا ﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ
ف۪يهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَب۪يلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا ف۪يهَا تُسَمّٰى سَلْسَب۪يلًا ﴿١٨﴾
وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ اِذَا رَاَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنْثُورًا ﴿١٩﴾
وَاِذَا رَاَيْتَ ثَمَّ رَاَيْتَ نَع۪يمًا وَمُلْكًا كَب۪يرًا ﴿٢٠﴾ عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ
خُضْرٌ وَاِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّٓوا اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقٰيهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ﴿٢١﴾ اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَٓاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾
اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ تَنْز۪يلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ اٰثِمًا اَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَاَص۪يلًا ﴿٢٥﴾

6. Bu kâse ile, Allah'ın has kullarının içtikleri ve diledikleri gibi akıttıkça akıttıkları bir şarap pınarından içerler.

7. Bunlar (bu nimetlere erişecek olan Allah'ın has kulları), Allah için kendilerine adadıkları ibadetleri yerine getirirler ve dehşeti gâyet yayılmış olan bir günden korkarlar.

8. Yine, onlar, Allah sevgisiyle (yahut kendi canları çekmesine rağmen) yemeği yoksula, öksüze ve (mü'min veya kâfir) esire (ve köleler ile tutuklulara) yedirirler.

9. (Onlar tavırlarıyla veya sözleriyle derler ki:) "Biz size ancak Allah rızası için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkür beklemiyoruz."

10. "Çünkü biz, o asık suratlı, çatık kaşlı (belalı, çetin) günde Rabb'imizden korkarız."

11. Onun için Allah, onları o günün şerrinden korumuştur ve yüzlerine bir parıltı, gönüllerine de bir sevinç vermiştir.

12. Yine, (din uğruna) sıkıntlara katlanmalarına karşılık onlara Cenneti ve ipek giysileri bahşetmiştir.

13. Onlar, (Cennette) sedirlere yaslanacaklar (keyif sürecekler); orada ne rahatsız edici sıcak, ne de rahatsız edici soğuk görmeyeceklerdir.

14. Cennet ağaçları da yakından onlara gölge salacak; kolayca koparılabilecek (alçacık meyveleri) de emirlerine tamamen âmâde kılınacaktır.

15, 16. Yine, çevrelerinde gümüş kaplar ve billûr kâse-lerle, gümüş renginde billûr kaplarla dolaşılır. Sâkiler bu Cennet şarabını ölçüsünce (arzuları, yahut amelleri ölçüsünde) sunacaklar.

17. Orada onlara, katkısı zencefil olan bir kadehten (şaraptan) de içirilir.

18. Bu şarap, orada Selsebil adı verilen bir pınardandır.

19. Yine, onların çevrelerinde, her dem taze olan öyle oğlanlar hizmet için dolaşır ki, sen onları gördüğünde etrafa saçılmış inci taneleri sanırsın.

20. Yine, sen oranın neresine bakarsan, sınırsız nimetler ve büyük bir saltanat görürsün.

21. Cennet yarânı üzerinde ince ve kalın yeşil ipekten giysiler vardır; onlar, gümüş (ve altın /Fatır:33.Kehf:31.Hacc: 23) bileziklerle de süslenecekler (gümüş ve altın bileziklerle süslenen kralların debdebesini de yaşayacaklar). Rabb'leri onlara tertemiz (yahut kendilerini, Allah'ın cemâlini düşünmekten başka bütün duygulardan

pek temizleyici) bir şarap da içirecek.

22. (Onlara denilecek ki:) “İşte bu sizin için gerçekten büyük bir mükâfattır ve sizin çalışmanız, karşılığını bulmuştur.”

23. Ey Muhammed! Gerçekten Biz, evet Biz, bu Kur’an’ı sana peyderpey indirmişizdir.

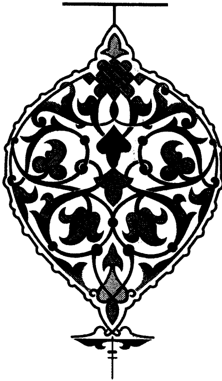
24. Artık sen, Rabb’inin hükmüne (elçiliğinin tebliğine, o kâfirlere karşı zaferini ertelemesine) sabreyle ve sakın, onlardan hiçbir günahkâra veya hiçbir taşkın kâfire uyma!

25. Hem de, sabah, akşam (Sabah, Öğle ve İkindi namazlarında) Rabb’inin adını yâd eyle!

وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا (٢٦) اِنَّ هٰٓؤُلَٓاءِ
يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَٓاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا (٢٧) نَحْنُ
خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَٓا اَسْرَهُمْ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَٓا اَمْثَالَهُمْ
تَبْدِيلًا (٢٨) اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهِ سَبِيلًا (٢٩)
وَمَا تَشَٓاؤُنَ اِلَّٓا اَنْ يَشَٓاءَ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا (٣٠) يُدْخِلُ
مَنْ يَشَٓاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا (٣١)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا (١) فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا (٢) وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا (٣)
فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا (٤) فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا (٥) عُذْرًا اَوْ نُذْرًا (٦) اِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ (٧) فَاِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ (٨) وَاِذَا السَّمَٓاءُ فُرِجَتْ (٩)
وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ (١٠) وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ (١١) لِاَيِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ (١٢)
لِيَوْمِ الْفَصْلِ (١٣) وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ (١٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ (١٥) اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِينَ (١٦) ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِينَ (١٧)
كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (١٨) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (١٩)

26. Gecenin bir bölümünde de Rabb’ine secde et (Akşam ve Yatsı namazlarını kıl); gecenin uzunca bir bölümünde de Onu tesbih et (nâfile namaz kıl).

27. Gerçekten şu insanlar, gelip geçici olan bu dünyayı seviyorlar; arkalarındaki ağır(çetin) günü ise bırakıyorlar.

28. Onları Biz yarattık; mafsallarını da Biz (kaslarla) sağlam bağladık; dilediğimiz zaman da onları (helâk edip) benzerleriyle tamamen değiştiririz (yahut ikinci dirilişte bunu yaparız).

29. Şüphesiz bu âyetler, pek önemli bir öğütlemedir. Artık her kim dileyecek olursa, Rabb’ine varan bir yol tutar.

30. Allah dilemedikçe de, siz (sonuca götüren dilekle) dileyemezsiniz. Çünkü Allah gerçekten ezelden beri Alîm’dir (her şeyi hakkıyla bilendir), Hakîm’dir (bütün işlerini

üstün hikmetler üzerine kurandır).

31. Allah kimi dilerse onu rahmetine dahil eder; o zalimlere ise pek acıklı bir azap hazırlamıştır.

MÜRSELÂT SÛRESİ: 77

Bu sûre, Mekke'de 33. sûre olarak nâzil olmuştur; 50 âyettir. Mürselât, gönderilenler almanındadır. Sûre, ismini, başında geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Birbiri ardından (İlâhî buyruklarla) gönderilenlere (meleklere, yahut sürekli esen rüzgârlara) ant olsun;

2. Hemen (İlâhî buyrukları yerine getirmek için) kasırga gibi o estikçe esenlere de (meleklere, yahut estikçe esen fırtınalara da ant olsun);

3. (İlâhî buyrukları yeryüzüne) yaydıkça yayanlara da (câhillerin ölü kalplerine bilgi hayatını yaydıkça yayan meleklere, yağmurları yaydıkça yayan rüzgârlara da ant olsun);

4. Sonuçta (hak ile bâtılı birbirinden) o ayırdıkça ayıranlara da (meleklere de, Kur'an âyetlerine de ant olsun);

5, 6. Böylece (hak üzerinde olanlar için) özür (tövbe, günahların bağışlanması vesilesi) veya (bâtıl üzere olanlara da) uyarı olmak için (peygamberlere) o vahiy getirenlere de (meleklere de ant olsun ki) ;

(Yahut Allah'ın Elçisi'ne her türlü hayır için gönderilen Kur'an âyetlerine ant olsun; böylece diğer Kitapların ve dinlerin hükümlerini kaldırdıkça kaldıran, hidâyet eserlerini doğuda, batıda yaydıkça yayan, neticede hak ile bâtılı birbirinden ayırdıkça ayıran, nihâyet âlimler arasında özür/tövbe, günahların bağışlanması vesilesi, câhiller için de uyarı olan Kur'an âyetlerine ant olsun ki,)

7. Size vaatolunan (kıyamet, azap) mutlaka gerçekleşecektir.

8. Nihâyet şu yıldızlar söndürüldüğü (tamamen silinip yok oldukları, yahut ışıkları gittiğ) zaman;

9. Şu gök de yarıldığı (parçalanıp kapı, kapı açıldığı) zaman;

10. Şu dağlar da ufalanıp savrulduğu zaman;

11. Bütün Elçilere (peygamberlere) de (ümmetleri hakkında şahitlik etmeleri için) belli bir vakit tayin edildiği zaman (insanlar arasında hakkaniyet ile hükmedilecektir).

12. Bu işler hangi güne bırakılmıştır?

13. İnsanlar arasında hükmetmek (ayırma) gününe bırakılmıştır.

14. Bu hükmetme gününü de sana bildiren nedir (bilir misin)?

15. O gün, (peygamberleri, âyetleri) yalan sayanların vay haline!

16. Biz, öncekileri (Nûh, Âd, Semûd kavimleri gibi kıyameti yalan sayan eski kavimleri) helâk etmedik mi?

17. Sonra gelenleri de onların ardına takacağız.

18. İşte Biz, mücrimleri (günahkârları) böyle yaparız.

19. O gün, (âyetlerimizi, peygamberleri) yalan sayanların vay haline!

اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَٓاءٍ مَه۪ينٍۙ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ ف۪ي قَرَارٍ مَك۪ينٍۙ ﴿٢١﴾ اِلٰى قَدَرٍ
مَعْلُومٍۙ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَاۗ فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ
﴿٢٤﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًاۙ ﴿٢٥﴾ اَحْيَٓاءً وَاَمْوَاتًاۙ ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا
ف۪يهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَاَسْقَيْنَاكُمْ مَٓاءً فُرَاتًاۜ ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٢٨﴾ اِنْطَلِقُٓوا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِه۪ تُكَذِّبُونَۚ ﴿٢٩﴾ اِنْطَلِقُٓوا
اِلٰى ظِلٍّ ذ۪ي ثَلٰثِ شُعَبٍۙ ﴿٣٠﴾ لَا ظَل۪يلٍ وَلَا يُغْن۪ي مِنَ اللَّهَبِۜ ﴿٣١﴾ اِنَّهَا
تَرْم۪ي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِۚ ﴿٣٢﴾ كَاَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌۜ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٣٤﴾ هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَۙ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ
﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٣٧﴾ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِۚ جَمَعْنَاكُمْ
وَالْاَوَّل۪ينَ ﴿٣٨﴾ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَك۪يدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٤٠﴾ اِنَّ الْمُتَّق۪ينَ ف۪ي ظِلَالٍ وَعُيُونٍۙ ﴿٤١﴾ وَفَوَاكِهَ مِمَّا
يَشْتَهُونَۜ ﴿٤٢﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَن۪ٓيـًٔا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِن۪ينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَل۪يلًا اِنَّكُمْ
مُجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٤٧﴾ وَاِذَا ق۪يلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ
﴿٤٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ ﴿٤٩﴾ فَبِاَيِّ حَد۪يثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

20. Biz, sizi naçiz (bayağı) bir sudan yaratmadık mı?

21, 22. Sonra o suyu belli bir vakte değin sağlam bir yerde (rahimde) tuttuk.

23. İşte Biz, (buna) Kaadir olduk. (Yahut Biz, ona insan biçimini verdik.) İşte Biz, ne büyük Kaadirleriz!

24. İşte o gün, (âyetlerimizi, kudretimizi) yalan sayanların vay haline!

25, 26. Biz, şu yeryüzünü diriler için de, ölüler için de (yerin üstünü diriler için, altını da ölüler için) toplanma mekânı kılmadık mı?

27. Orada yüce, yüce sabit dağlar var edip (o dağlarda meydana getirdiğimiz su kaynaklarından) size tatlı su içirmedik mi?

28. O gün, (bu nimetleri) yalan sayanların vay haline!

29. (O gün onlara şöyle denilecek:) "Haydin, yalan saydığınız azaba doğru yollanın."

30, 31. "(Yükselince üç kola ayrılan çok büyük dumanlarda görüldüğü gibi,) üç kola ayrılmış, ne rahat bir gölge veren, ne de alevden koruyan bir gölgeye (Cehennem ateşinin dumanının gölgesine haydin, yollanın).

32. Gerçekten o ateş, koca konak (kalın ağaç, devenin boynu) gibi kıvılcımlar saçar.

33. Her bir kıvılcım, birer sarı (sarımtırak kara) deve gibidir.

34. O gün, (kıyameti) yalan sayanların vay haline!

35. İşte bu, kâfirlerin (bazı aşamalarında kıyametin dehşetinden hiç, yahut faydalı olarak) konuşamayacakları bir gündür.

36. Zaten kendilerine izin verilmez ki, sözde özür beyan etsinler.

37. O gün, (bunları) yalan sayanların vay haline!

38. (Bu ümmetin inkârcılarına şöyle denecek:) "İşte bu, (hak ile bâtılı ve haklı ile haksızı birbirinden) ayırma günüdür; sizi ve öncekileri (eski ümmetlerin inkârcılarını hesap ve azap için) topladık."

39. İşte sizin (kurtulmak için) bir hileniz varsa, haydin, o hilenizi Bana gösterin!"

40. O gün (bunları) yalan sayanların vay haline!

41. Şüphesiz (küfür ve günahlardan) sakınmış olanlar, o gün rahatlık verici gölgelerde ve pınar başlarında

42. Ve canlarının çektiği meyveler arasın-

da bulunacaklardır.

43. (Kendilerine şöyle denecek:) "Yaptıklarınızın karşılığı olarak afiyetle yeyin, için."

44. İşte gerçekten Biz, layıkıyla iyilik edenlerin karşılığını böyle veririz.

45. O gün (gerçekleri) yalan sayanların vay haline!

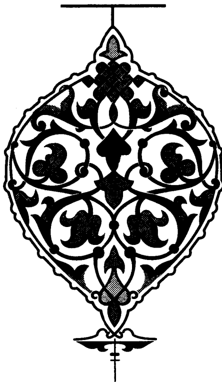
46. Siz (gerçekleri yalan sayanlar, bu dünyada) yeyin ve geçici olarak faydalanın. (Sonra göreceksiniz.) Çünkü siz gerçekten mücrimsiniz (suçlusunuz).

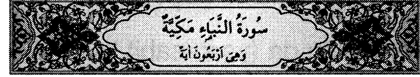
47. O gün (bunları) yalan sayanların vay haline!

48. Onlara: "Rükû edin (itaat edin, Allah'ın huzurunda eğilin, namaz kılın)" denilince, rükû etmezler.

49. O gün (bu gerçekleri) yalan sayanların vay haline!

50. Onlar, (bu denli mucizeleri içeren) Kur'an'dan sonra artık hangi söze inanırlar!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
عَمَّ يَتَسَٓاءَلُونَۚ (1) عَنِ النَّبَإِ الْعَظ۪يمِۙ (2) اَلَّذ۪ي هُمْ ف۪يهِ مُخْتَلِفُونَۜ (3) كَلَّا
سَيَعْلَمُونَۙ (4) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (5) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهَاداًۙ (6) وَالْجِبَالَ
اَوْتَاداًۖ (7) وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجاًۙ (8) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتاًۙ (9) وَجَعَلْنَا
الَّيْلَ لِبَاساًۙ (10) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشاًۖ (11) وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعاً
شِدَاداًۙ (12) وَجَعَلْنَا سِرَاجاً وَهَّاجاًۖ (13) وَاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَٓاءً ثَجَّاجاًۙ
(14) لِنُخْرِجَ بِه۪ حَبّاً وَنَبَاتاًۙ (15) وَجَنَّاتٍ اَلْفَافاًۜ (16) اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ
م۪يقَاتاًۙ (17) يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ اَفْوَاجاًۙ (18) وَفُتِحَتِ السَّمَٓاءُ
فَكَانَتْ اَبْوَاباًۙ (19) وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَاباًۜ (20) اِنَّ جَهَنَّمَ
كَانَتْ مِرْصَاداًۙ (21) لِلطَّاغ۪ينَ مَاٰباًۙ (22) لَابِث۪ينَ ف۪يهَٓا اَحْقَاباًۚ (23)
لَا يَذُوقُونَ ف۪يهَا بَرْداً وَلَا شَرَاباًۙ (24) اِلَّا حَم۪يماً وَغَسَّاقاًۙ (25) جَزَٓاءً وِفَاقاًۜ
(26) اِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَاباًۙ (27) وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا كِذَّاباًۜ (28) وَكُلَّ
شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ كِتَاباًۙ (29) فَذُوقُوا فَلَنْ نَز۪يدَكُمْ اِلَّا عَذَاباًۚ (30)

NEBE' SÛRESİ: 78

Bu sûre, Mekke'de 80. sûre olarak nâzil olmuştur; 40 âyettir. Nebe', haber demektir. Sûrede kıyamet haberleri anlatıldığı için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Onlar (Mekke kâfirleri), birbirlerine, (Peygamber'e, mü'minlere alay yoluyla) hangi şeyi soruşuyorlar (soruyorlar) !

2. O pek büyük haberi soruşuyorlar (soruyorlar).

3. O pek büyük haber ki, insanlar, kendisinde (ona inanıp inanmamakta) ayrılığa düşüyorlar.

4. Hayır! Onlar (bu inkârlarından dolayı başlarına gelecekleri) anlayacaklar.

5. Sonra (yine) hayır! Anlayacaklar onlar!

6. Biz, yeryüzünü bir çeşit beşik

7. Ve dağları da (yerin sabit kalması için) bir çeşit birer kazık kılmadık mı?

8. Ve Biz sizi (erkekler ve dişiler olarak) çift, çift yarattık.

9. Biz uykunuzu da bir çeşit ölüm (yahut dinlenmelik) kıldık.

10. Biz geceyi de bir çeşit örtü yaptık;

11. Gündüzü de yaşama için çalışma (geçinmelik) zamanı kıldık.

12. Üstünüzde de sapasağlam yedi gök bina ettik.

13. Çok yüksek hararetle yanıp ışk veren bir kandil (güneş) de var eyledik.

14. Sıkışan yağmur yüklü bulutlardan da bol, bol yağmur indirdik.

15. O yağmurla taneleri (hububatları), bitkileri (topraktan) çıkarmak için.

16. (Ağaçları) sarmaş dolaş olan bağlar, bahçeler de meydana getirmek için.

17. Gerçekten o (hak ile bâtılı) ayırma (hüküm, karar) günü, mükâfat ile cezanın vaktidir (yahut dünyanın, bu yaratılmışların varacağı sondur).

18. O gün Sûr'a üfürülecek de, hepiniz bölük, bölük (zümre, zümre) geleceksiniz.

19. Şu gök de kapı, kapı açılmış olacak.

20. Şu dağlar da yürütülecek; sonra bir serap olacaktır.

21. Şüphesiz Cehennem gözlemektedir. (Yahut kâfirlerin kaçmaması için Zebânîlerin gözetleme yeridir. Yahut Cennet muhafızlarının, Cehennemin üstünden geçerken mü'minleri sıcağından korumak için gözetleme yeridir.)

22. O Cehennem, taşkınların (azgınların) barınağı olacak.

23. Onlar (taşkınlar, azgınlar) orada çağlar boyu kalacaklar.

24. Orada ne bir serinlik, ne de bir içecek tatmayacaklar.

25. Yalnız bir kaynar su ve bir irin tadacaklar.

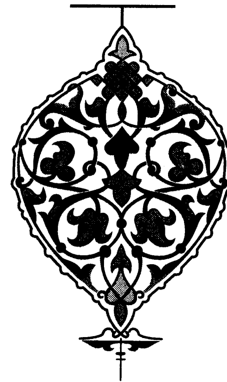
26. Bu, (yaptıklarına) uygun bir cezadır.

27. Çünkü onlar, böyle bir hesap görüleceğini ummuyorlardı.

28. Onlar, Bizim âyetlerimizi de yalan saydıkça saymışlardı.

29. Biz de her şeyi bir Kitapte (Levh-ı Mahfûz'da, amel defterlerinde) yazıp saymşızdır.

30. (O gün onlara şöyle denilecek:) "Öyleyse haydin, tadın! Artık Biz, size yalnız azabı arttıracağız."

اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَٓائِقَ وَاَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ﴿٣٣﴾
وَكَاْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَٓاءً مِنْ
رَبِّكَ عَطَٓاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا
لَا يَتَكَلَّمُونَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ
فَمَنْ شَٓاءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّه۪ مَاٰبًا ﴿٣٩﴾ اِنَّٓا اَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ
الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَن۪ي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا
الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ ءَاِنَّا
لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ اِذًا
كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

31. Gerçekten takvâ sahipleri (aykırılıklardan sakınanlar) için umduklarına kavuşmak (umduklarına kavuşulan mekânlar, azaptan kurtuluş, seaadet) vardır.

32. Onlar için harika bahçeler, üzüm bağları vardır.

33. Onlar için memeleri büyümüş (ergen) yaşıt kızlar da vardır.

34. Onlar için dolu bâdeler de vardır.

35. Orada (dünyada içki içenlerin aksine) ne boş, ne de yalan bir söz işitmeyeceklerdir.

36. Bütün bunlar Rabb'inin katından bir mükâfat, yeterli bir bağış olmak üzere verilir.

37. O, şu göklerin, bu yerin ve ikisinin arasındakilerin Rabb'idir; O, Rahmân'dır (dünyada rahmeti, mü'min, kâfir, herkesi kapsamaktadır). O gün insanlar Ona hitap etmeye muktedir olamayacaklardır.

38. Ruh (Cebrâil) ve diğer melekler sıra, sıra olup ayakta duracakları gün, Rahmân'ın (Allah'ın) izin verdiklerinden başkaları konuşamazlar; izin verilen de, doğruyu konuşur.

39. İşte o, hak (kesin gelecek) gündür. Öyleyse her kim dilerse, Rabb'ine (mükâfatına) varan bir yol edinsin.

40. Biz, gerçekten sizi yakın olan bir azapla uyarmışızdır. O gün herkes, önceden işlediklerine göz atacak ve kâfir: "Ah, keşke toprak olaydım!" diyecektir.

NÂZİÂT SÛRESİ :79

Bu sûre, Mekke'de 81. sûre olarak nâzil olmuştur; 46 âyettir. Nâziât, söküp çıkaranlar demektir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Canları (kâfirlerin canlarını) boğarcasına (şiddetle) söküp çıkaran meleklere ant olsun;

2. Canları (mü'minlerin canlarını) oldukça yavaşça (sühûletle) alan meleklere ant olsun;

3. Yüzdükçe yüzen (canları alırken dalgıçlar gibi yüzdükçe yüzen, yahut ilâhî emirleri süratle indiren) meleklere ant olsun;

4. Sonra (kâfirlerin ruhlarını cehenneme, mü'minlerin ruhlarını da Cennnete götürmek için) koştukça koşan meleklere ant olsun;

5. Sonra iş (dünya işlerini, ruhlar için mükâfat ve azap işlerini hazırlayıp) yö-

neten meleklere ant olsun (yahut okları alabildiğine şiddetle çeken gazilere, okları olanca gayretleriyle atan, karada, denizde yüzen, nihâyet düşmana yetişen, hemen savaş başlatan o gazilere ant olsun ki, siz kesenkes tekrar diriltilip hesaba çekileceksiniz).

6. O sarsanın (ilk Sûr'a üfürmenin evreni) sarsacağı gün,

7. Ardından diğerinin (ikinci Sûr'a üfürmenin) onu takip edeceği gün,

8. İşte o gün nice yürekler titremektedir;

9. Gözleri (dehşetten) öne bakmaktadır.

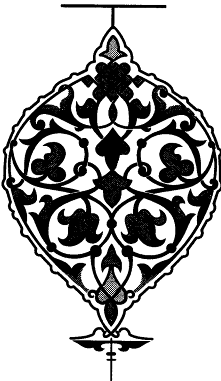
10. Onlar (bedenî dirilişi inkâr eden kâfirler) derler ki: "Gerçekten, biz mi mutlaka (diriltilip) ilk halimize döndürülmüş olacacağız?"

11. "Biz çürüyüp bir yığın kemik olduktan sonra öyle mi?"

12. Dediler ki: "İşte o zaman bu zararına bir dönüş olur."

13. İşte o (ikinci Sûr'a üfürüş), bir tek haykırıştır.

14. İşte o zaman birden kendilerini canlı olarak o düz beyaz toprağın üstünde buluverirler.

هَلْ اَتٰيكَ حَدٖيثُ مُوسٰىۘ ﴿١٥﴾ اِذْ نَادٰيهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًىۚ ﴿١٦﴾
اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰىۘ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰىۙ ﴿١٨﴾ وَاَهْدِيَكَ
اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰىۚ ﴿١٩﴾ فَاَرٰيهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰىۘ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصٰىۘ ﴿٢١﴾ ثُمَّ
اَدْبَرَ يَسْعٰىۘ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادٰىۘ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰىۘ ﴿٢٤﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ
نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰىۜ ﴿٢٥﴾ اِنَّ فٖي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشٰىۜ ﴿٢٦﴾ ءَاَنْتُمْ
اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَٓاءُۜ بَنٰيهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰيهَاۙ ﴿٢٨﴾
وَاَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰيهَا ﴿٢٩﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰيهَاۜ ﴿٣٠﴾
اَخْرَجَ مِنْهَا مَٓاءَهَا وَمَرْعٰيهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ اَرْسٰيهَاۙ ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا
لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْۜ ﴿٣٣﴾ فَاِذَا جَٓاءَتِ الطَّٓامَّةُ الْكُبْرٰىۘ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ
يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰىۙ ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحٖيمُ لِمَنْ يَرٰى ﴿٣٦﴾ فَاَمَّا مَنْ
طَغٰىۙ ﴿٣٧﴾ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَاۙ ﴿٣٨﴾ فَاِنَّ الْجَحٖيمَ هِيَ الْمَأْوٰىۜ ﴿٣٩﴾
وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰىۙ ﴿٤٠﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ
هِيَ الْمَأْوٰىۜ ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَاۜ ﴿٤٢﴾ فٖيمَ اَنْتَ مِنْ
ذِكْرٰيهَاۜ ﴿٤٣﴾ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰيهَاۜ ﴿٤٤﴾ اِنَّمَٓا اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَخْشٰيهَاۜ ﴿٤٥﴾
كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُٓوا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰيهَا ﴿٤٦﴾

15. Ey Muhammed! Musa'nın haberi (kıssası) sana geldi değil mi?

16. Hani bir zaman o kutsal vâdi Tuva'da Rabb'i, ona şöyle seslenmişti:

17. "Haydi, Firavun'a git! Çünkü o, geçekten çok azdı."

18. "Ona de ki: 'Senin (küfürden, azgınlıktan) arınmaya isteğin var mı? (Seni arınmaya davet ediyorum.)"

19. "Ve Rabb'inin yolunu sana göstermeme, böylece (Ondan) korkmaya (isteğin var mı?"

20. Nihâyet Musa, ona (Firavun'a) o en büyük mucizeyi (kendisine verilen mucizelerin en büyüğü olan beyaz el veya asâ, yahut bütün mucizelerini) göterdi.

21. Firavun, Musa'yı hemen yalancı saydı ve karşı durdu.

22. Sonra (imandan, itaatten) yüzünü dönüp bozgunculuk yapmaya (Musa'nın davasını boşa çıkarmak için çalışmaya) devam etti.

23. Sonra o (Firavun, büyücüleri, devlet erkânı) topladı da, (onlara) seslendi;

24. İşte şöyle dedi: "Ben (Allah'tan sonra) sizin en yüce tanrınızım!"

25. Sonunda Allah, onu hem bu dünyanın, hem de öbür dünyanın ibretli azabına çarptı.

26. İşte hiç kuşkusuz bunda, (Allah'tan) korkanlar için büyük bir ibret vardır.

27. Sizi (tekrar dirilmeyi inkâr eden sizleri) yaratmak mı daha güçtür, yoksa şu göğü yaratmak mı? Göğü Allah bina etti;

28. Göğün (dünyadan, yahut başlangıcı ile sonu arasındakı) irtifaını yüksek kıldı da, onu (yıldızlarla, gök cisimleriyle donatıp) mükemmel bir düzene koydu;

29. Gecesini de karanlık kıldı; (gündüz) güneşin ışığını da ortaya çıkardı.

30. Bunun ardından da yerküreyi (tam küre değil, devekuşu yumurtası biçiminde) yayıp döşedi.

31. Yerden suyunu ve otlağını (canlıların yiyeceklerini) çıkardı.

32. Dağları da (yerkürenin sarsılmaması için) sağlamca yerleştirdi.

33. (Bütün bunlar) sizin ve hayvanlarınızın faydası için yapılmıştır.

34. Nihâyet o en büyük felaket (kıyamet, Sûr'a ikinci üfürüş, Cennet ehlinin Cennete, Cehennem ehlinin de Cehenneme sevk zamanı) geldiği vakit,

35. O gün şu insan, yaptklarını (amel defterinde görmekle) hatırlayacaktır.

36. Her görene Cehennem de bütün çıplaklığıyla gösterilecektir.

37. Artık her kim azmışsa

38. Ve bu dünya hayatını öbür dünya hayatına tercih etmişse,

39. İşte gerçekten Cehennem, onun yegâne son barınağıdır.

40. Her kim de, Rabb'inin huzurunda durmaktan korkmuşsa ve nefsini kötü arzulardan alıkoymuşsa,

41. İşte gerçekten Cennet, onun yegâne son barınağıdır.

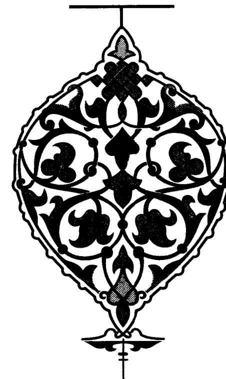
42. Ey Muhammed! Sana kıyameti, onun ne zaman gelip demir atacağını sorarlar.

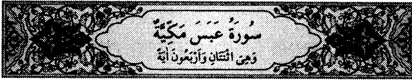
43. Sen onun vaktini anlatmanın neresindesin ki? (Sen nerde, onun vaktini onlara anlatmak nerde? O bilgi, Allah'a mahsustur.)

44. Onun nihaî bilgisi, ancak Rabb'ine aittir.

45. Sen ancak ondan korkanları uyarmaktasın.

46. Onlar kıyameti görecekleri gün, (mezarlarında, dünyada) yalnız bir (günün) akşam vakti, ya da bir (günün) kuşluk vakti kadar kaldıklarını sanacaklardır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
عَبَسَ وَتَوَلّٰىٓ ﴿١﴾ اَنْ جَٓاءَهُ الْاَعْمٰىۜ ﴿٢﴾ وَمَا يُدْر۪يكَ لَعَلَّهُ يَزَّكّٰىٓ ﴿٣﴾
اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰىۜ ﴿٤﴾ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰىۙ ﴿٥﴾ فَاَنْتَ لَهُ تَصَدّٰىۜ
﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰىۜ ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ جَٓاءَكَ يَسْعٰىۙ ﴿٨﴾ وَهُوَ
يَخْشٰىۙ ﴿٩﴾ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰىۚ ﴿١٠﴾ كَلَّٓا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌۚ ﴿١١﴾ فَمَنْ شَٓاءَ ذَكَرَهُۢ ﴿١٢﴾
ف۪ي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍۙ ﴿١٣﴾ مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍۙ ﴿١٤﴾ بِاَيْد۪ي سَفَرَةٍۙ ﴿١٥﴾
كِرَامٍ بَرَرَةٍۜ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَٓا اَكْفَرَهُۜ ﴿١٧﴾ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُۜ ﴿١٨﴾
مِنْ نُطْفَةٍۜ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُۙ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّب۪يلَ يَسَّرَهُۙ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ اَمَاتَهُ
فَاَقْبَرَهُۙ ﴿٢١﴾ ثُمَّ اِذَا شَٓاءَ اَنْشَرَهُۜ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَٓا اَمَرَهُۜ ﴿٢٣﴾
فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِه۪ٓۙ ﴿٢٤﴾ اَنَّا صَبَبْنَا الْمَٓاءَ صَبًّاۙ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ
شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّاۙ ﴿٢٦﴾ فَاَنْبَتْنَا ف۪يهَا حَبًّاۙ ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًاۙ ﴿٢٨﴾
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًاۙ ﴿٢٩﴾ وَحَدَٓائِقَ غُلْبًاۙ ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً وَاَبًّاۙ ﴿٣١﴾
مَتَاعًا لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْۜ ﴿٣٢﴾ فَاِذَا جَٓاءَتِ الصَّٓاخَّةُۘ ﴿٣٣﴾

ABESE SÛRESİ: 80

Bu sûre, Mekke'de 24. sûre olarak nâzil olmuştur; 42 âyettir. Abese, yüzünü ekşitti, demektir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O (Muhammed), yüzünü ekşitti ve arkasını döndü;

2. O âmâ zat, kendisine geldi diye.

3. Sana (onun halini) bildiren nedir (sen nerden bilirsin)? Belki o, (senden alacağı öğütlerle) arınacaktı;

4. Ya da öğütlenecek de, o öğüt, kendisine fayda verecekti.

5. Kendisini (dünyalıklarıyla müstağni görüp Kur'an öğütlerine) muhtaç görmeyene gelince,

6. İşte sen ona yönelip ilgi gösteriyorsun.

7. Oysaki onun (iman edip) arınmamasından sana bir sorumluluk yoktur.

8, 9. Ama (Allah'tan, kâfirlerden, elinden tutanı olmadığı için yol engellerinden) korkarak koşa, koşa sana gelene gelince,

10. İşte sen ona aldırmıyorsun.

11. Hayır! Çünkü bu âyetler, gerçekten büyük bir öğütlemedir.

12. Artık kim, dileyecek olursa, ondan öğüt alır.

13. Bu âyetler, şok şerefli (kutlu) sahifelerdedir;

14. O sahifeler, yücedir; tertemizidir;

15. Onlar (meleklerden, peygamberlerden, vahiy meleklerinden, bu ümmetten) özel yazarların elleriyle yazılmıştır.

16. Onlar (yazarlar), çok şerefli, çok dürüsttür.

17. Öldürülesice (canı çıkasıca) o insan, ne nankördür!

18. O (Yaradan), onu hangi şeyden yaratmıştır?

19. Onu bir nutfeden (dölözünden) yaratmış da, ona biçim vermiştir.

20. Sonra o yolu (ana karnından çıkma yolunu) kendisine kolaylaştırmıştır. (Yahut hayır ve şer yollarını kendisine müyesser kılıp her ikisinde de yürümek imkânını vermiştir.)

21. Sonra onun canını almış da, kendisini mezara koydurmuştur.

22. Daha sonra, diliyeceği zaman onu yeniden diriltecektir.

23. Hayır! İnsan, Allah'ın, kendisine emrettiğini hâlâ (eksiksiz olarak) yerine getirmemiştir. (Çünkü her insanın taksiratı vardır.)

24. İşte insan, şu yemeğine bir baksın!

25. Gerçekten Biz, o suyu (yağmuru) döktükçe döktük.

26. Sonra toprağı yardıkça yardık.

27. Böylelikle orada taneler (hububat) bitirdik.

28. Üzüm bağları ve sebzeler de (yetiştirdik).

29. Zeytin ve hurma ağaçları da (yetiştirdik).

30. Gür (sık) ağaçlı bahçeler de (yetiştirdik).

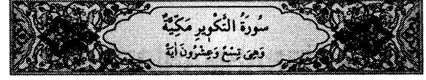
31. Meyveler ve çayırlar da (yetiştirdik).

32. (Bütün bunları) sizin ve hayvanlarınızın faydası için (yaptık).

33. Nihâyet kulakları sağır eden o haykırış gelince (ikinci kez Sûr'a üfürülünce);

(1) Rivâyetlere göre, İbni Ümmi Mektûm lakabıyla bilinen Abdullah bin Şureyh, bir gün Peygamber'imizin(S.) huzuruna geldi. O sırada Kureyş'in uluları orada bulunuyorlardı. Peygamber'imiz, bunlar Müslüman oldukları takdirde başka birçok kimseler de Müslüman olur, umuduyla onları itina ile İslam'a davet ediyordu. İşte bu sırad anılan İbni Ümmi Mektûm: "Ya Resûlallah, Allah'ın sana öğrettiklerinden bana da öğret!" dedi ve bunu birçok kez tekrarladı. Kendisi âmâ olduğu için, Peygamber'imizin, Kureyş ulularının davetiyle meşgul olduğunu bilmiyordu. Peygamber'imiz, o ortamda onun bu ısrarlı teklifini hoş karşılamadı ve yüzünü ekşitip ondan yüz çevirdi. İşte bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَاُمِّهِ وَاَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾
لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَاْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَاِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَاِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَاِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾
وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَاِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَاِذَا الْمَوْؤُدَةُ
سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِاَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾
وَاِذَا السَّمَٓاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَاِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَاِذَا الْجَنَّةُ
اُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَٓا اَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَٓا اُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾
اَلْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَالَّيْلِ اِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَالصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾
اِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾

34. O gün kişi, kendi kardeşinden (bi-le) kaçacak;

35. Annesinden ve babasından da (kaçacak);

36. Eşinden ve çocuklarından da (kaçacak).

37. O gün onlardan her birinin kendine yeten büyük bir derdi vardır.

38. O gün nice yüzler apaydındır;

39. Onlar (o yüzler), gülmektedir; sevinmektedir.

40. Nice yüzlerde de keder vardır;

41. Onları (o yüzleri) karanlık bürüyecektir (kapkara kesilecektir).

42. İşte onlar, kâfirlerin ve günah-kârların ta kendileridir.

TEKVÎR SÛRESİ: 81

Bu sûre, Mekke'de 7. sûre olarak nâzil olmuştur; 29 âyettir. Tekvîr, dürmek demektir. Sûrenin başında güneşin dürülmesi anlatıldığı için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu güneş dürülüp (yerinden) kaldırıldığı zaman (ışığı giderildiği zaman, güneş, yörümgesinden uzaklaştırıldığı zaman);

2. Şu yıldızlar da, kararıp döküldüğü zaman;

3. Şu dağlar da, (yerlerinden kaldırılıp havada toz duman olarak) yürütüldüğü zaman;

4. On aylık gebe develer de başıboş bırakıldığı zaman;

5. Yabanî hayvanlar bile, (birbirlerinden kısas alıp sonra ölmek üzere) diriltilip mahşerde toplandığı (yahut bütün yabani hayvanların da canı alındığı) zaman;

6. Şu denizler de kaynatıldığı (yahut üst üste doldurulduğu, yahut ateş doldurulup alevlendirildiği) zaman;

7. Ruhlar da, (bedenleriyle, yahut kişiler, amel defterleriyle) birleştirildiği zaman;

8. Diri, diri toprağa gömülen kız çocuklarına da sorulduğu zaman;

9. Hangi günah sebebiyle öldürülmüşler diye;

10. Amel defterleri de açıldığı zaman;

11. Şu gökyüzü de sıyrılıp yerinden alındığı zaman;

12. Cehennem ateşi de kızdırıldığı (alevlendirildiğ) zaman;

13. Cennet de (günahlardan sakınmış olanlara) yaklaştırıldığı zaman;

14. Herkes (kendisi için) neler getirdiğini öğrenmiş olacaktır.

15. İşte (durum) öyle (o kâfirlerin sandığı gibi) değil! Gündüzleri sinen;

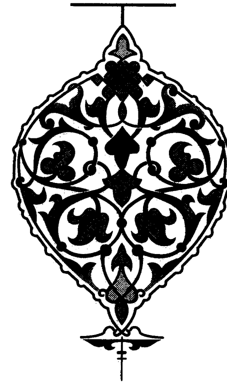
16. Geceleri gözüken o gezegenlere ant olsun;

17. Karanlığı geçtiği (yahut kararmaya başladığı) zaman geceye de ant olsun;

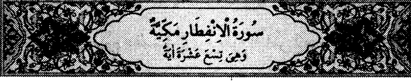
18. Nefeslenmeye (ağarmaya) başladığı zaman sabaha da ant olsun ki;

19. Hiç şüphesiz bu Kur'an, çok şerefli bir elçinin (Ceb-râil'in) indirdiği sözdür.

20. O (Cebrâil), pek güçlüdür; Arş'ın Sahibi (Allah) katında pek itibarlıdır.

مُطَاعٍ ثَمَّ اَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ بِالْاُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾
فَاَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ
اَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاؤُنَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَاِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾
وَاِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَاَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَا اَيُّهَا
الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ اَلَّذِي خَلَقَكَ فَسَوّٰيكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾
فِي اَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿٩﴾ وَاِنَّ عَلَيْكُمْ
لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَاِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ
عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا اَدْرٰيكَ مَا
يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْـًٔا وَالْاَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ ﴿١٩﴾

21. O, orada emrine uyulan emin bir elçidir. (Cebrâil, Allah'a en yakın olan melekler arasında emrine uyulan ve fikrine başvurulan vahiy emini bir elçidir.)

22. (Ey Mekke'liler!) Sizin arkadaşınız (hemşehriniz Muhammed), asla bir mecnun da değildir.

23. Hem de, ant olsun ki, o (Muhammed), onu (Cebrâil'i) o apaçık (doğu tarafındaki) ufukta görmüştür.

24. Zaten o (Muhammed), gaybın bilgilerini (aldığı vahyi) sizden esirgeyen de değildir. (Yahut aldığı vahiyden dolayı itham edilecek de değildir.)

25. Bu (Kur'an, melekleri dinleyip onlardan bilgi çalmak isteyen) lânetlenmiş şeytanın sözü de hiç değildir.

26. Öyleyse siz (Kur'an'dan yüz çevirmekle) nereye gidiyorsunuz?

27. Bu (Kur'an), bütün âlemlere bir öğütten ibarettir.

28. O, içinizde doğru olmak dileyenler için (öğüttür).

29. Bütün Âlemlerin Rabb'i, dilemedikçe de, siz (istikameti mutlaka gerçekleştirecek bir irade ile) dileyemezsiniz. (Sonucun gerçekleşmesi için yalnız sizin dilemeniz de yeterli değildir.)

İNFİTÂR SÛRESİ: 82

Bu sûre, Mekke'de 82. sûre olarak nâzil olmuştur; 19 âyettir. İnfitâr, yarılmak demektir. Sûrenin başında göğün yarılmasından söz edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu gök yarıldığı zaman;

2. Şu yıldızlar da dökülüp dağıldığı zaman;

3. Şu denizler de birbirine katıldığı (hepsi bir tek deniz olduğu) zaman;

4. Şu mezarlar da altüst edilip ölüler çıkarıldığı zaman;

5. Herkes ileriye dönük önceden yaptıklarını da, yapmadıklarını da (yahut geride bıraktığı devamlı hayırları da) bilmiş olacaktır.

6. Ey insan! O lütfu keremi sonsuz olan Rabb'ine karşı seni aldatan nedir?

7. O Rabb'in ki, seni yaratmış da, sana en güzel biçimi vermiş ve seni (vücudunu) uyumlu, dengeli kılmıştır.

8. O (Rabb'in), dilediği şekilde (yahut anababa, dayı, amca gibi yakın akrabadan dilediği kimseye benzer) terkip etmiştir.

9. Hayır! (tutumunuz) asla doğru değil! Siz bu dini yalan sayıyorsunuz.

10. Ve hiç şüphesiz sizin üzerinizde gözcüler vardır;

11. (Sizin üzerinizde amellerinizi yazan) çok şerefli yazıcılar vardır.

12. Onlar, bütün işlediklerinizi bilirler.

13. Hiç kuşkusuz iyiler (imanlarında samimi olan mü'minler) Naîm cennetlerindedirler (üstün nimetleri bol olan cennetlerdedirler).

14. Hiç şüphesiz kötüler (kâfirler) de, pek yakıcı (kocaman) ateştedirler.

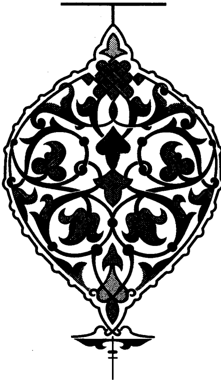
15. Onlar, o ceza gününde o Cehenneme (mutlaka) girecekler (; o ateşte yanacaklardır).

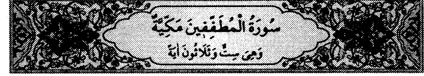
16. Onlar hiçbir zaman Cehennemden ayrılacak da değillerdir.

17. Ceza gününün ne olduğunu sana öğreten nedir? (Onun ne olduğunu sen bilir misin?)

18. Sonra sana ne öğretti, o ceza günü nedir?

19. O öyle bir gündür ki, hiçbir kimse başkası için bir şey yapamaz. Zaten o gün ferman, ancak Allah'ındır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
وَيْلٌ لِلْمُطَفِّف۪ينَ (١) اَلَّذ۪ينَ اِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ (٢)
وَاِذَا كَالُوهُمْ اَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ (٣) اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ (٤) لِيَوْمٍ عَظ۪يمٍ (٥) يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ (٦)
كَلَّٓا اِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَف۪ي سِجّ۪ينٍ (٧) وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا سِجّ۪ينٌ (٨)
كِتَابٌ مَرْقُومٌ (٩) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّب۪ينَ (١٠) اَلَّذ۪ينَ يُكَذِّبُونَ
بِيَوْمِ الدّ۪ينِ (١١) وَمَا يُكَذِّبُ بِه۪ٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَث۪يمٍ (١٢) اِذَا تُتْلٰى
عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا قَالَ اَسَاط۪يرُ الْاَوَّل۪ينَ (١٣) كَلَّا بَلْ رَانَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ (١٤) كَلَّٓا اِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ (١٥) ثُمَّ اِنَّهُمْ
لَصَالُوا الْجَح۪يمِ (١٦) ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذ۪ي كُنْتُمْ بِه۪ تُكَذِّبُونَ (١٧) كَلَّٓا
اِنَّ كِتَابَ الْاَبْرَارِ لَف۪ي عِلِّيّ۪ينَ (١٨) وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا عِلِّيُّونَ (١٩) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (٢٠)
يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ (٢١) اِنَّ الْاَبْرَارَ لَف۪ي نَع۪يمٍ (٢٢) عَلَى الْاَرَٓائِكِ يَنْظُرُونَ (٢٣)
تَعْرِفُ ف۪ي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّع۪يمِ (٢٤) يُسْقَوْنَ مِنْ رَح۪يقٍ مَخْتُومٍ (٢٥)
خِتَامُهُ مِسْكٌ وَف۪ي ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ (٢٦)

MUTAFFİFÎN SÛRESİ: 83

Bu sûre, Mekke'de 86. sûre olarak nâzil olmuştur; 36 âyettir. Mutaffifîn, ölçü ve tartılarına hile katanlar demektir. Sûrenin başında bunlardan söz edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ölçeği ve tartıyı eksik kullananların vay haline!

2. Onlar başkalarından alırken tam alırlar.

3. Kendileri başkaları için ölçtükleri veya onlar için tarttıkları zaman ise eksik verirler.

4, 5. Onlar pek büyük bir gün (kıyamet günü) için diriltileceklerini hiç sanmıyorlar mı?

6. O gün bütün insanlar, Âlemlerin Rabb'inin

hükmü için (mezarlarından) kalkacaklar.

7. Hayır! Hiç şüphesiz günahkârların kitabı (amel defteri, yedi kat yerin altında İblis ile askerinin, onların amel defterlerinin bulunduğu) Siccîn'dedir.

8. Siccîn'in ne olduğunu sana bildiren nedir (sen ne olduğunu bilir misin)?

9. O, yazıları gâyet açık yazılmış (her şey olduğu gibi yazılıp mühürlenmiş) bir kitaptır. (Yahut bir kitabın bulunduğu yerdir.)

10. O gün, (bunları, hakkı) yalan sayanların vay haline!

11. Onlar, ceza (hüküm) gününü yalan sayan kimselerdir.

12. Onu (o günü) ise ancak bütün taşkınlar, günah düşkünü olanlar yalan sayar.

13. Kendisine âyetlerimiz okunduğu zaman: "Eskilerin masalları" derdi.

14. Hayır! Onların işledikleri günahlar, kalplerini karartmıştır (paslandırmıştır).

15. Hayır! Gerçekten onlar, o gün (kıyamet günü) Rabb'lerini görmekten (Onun cemâlini, rahmetini, yakınlığını görmekten) yoksundurlar.

16. Sonra, onlar, kesenkes o pek yakıcı (kocaman) ateşi boylayacaklardır.

17. Sonra (kendilerine): "İşte yalan saydığınız Cehennem budur" denilecek.

18. Hayır! Hiç şüphesiz saalihlerin (iyilerin) kitabı (amel defteri, yedi kat göğün üstünde Arş'ın altında bulunan) İlliyyûn'dadır. (Yahut amellerin yazısı, iyi insanların ve cinlerin amellerinin yazılı olduğu İlliyyûn'dadır.)

19. İlliyyûn'un ne olduğunu sana bildiren nedir (sen onun ne olduğunu bilir misin)?

20. O, yazıları son derece açık yazılmış (yahut her şey olduğu gibi yazılıp mühürlenmiş) bir kitaptır.

21. O kitaba Allah'a pek yakın melekler (kıyamet günü) şahitlik edecek. (Yanut o kitabı bu melekler korur.)

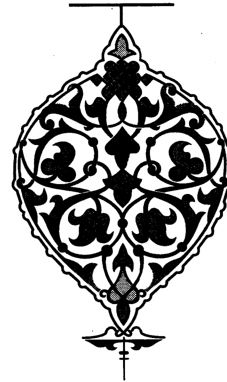
22. Saalihler (İyiler), hiç şüphesiz Naîm Cennetlerindedir (üstün nimetleri bol cennetlerdedir).

23. Onlar orada sedirler üzerinde etrafı seyrederler.

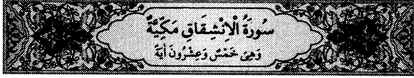
24. Onların yüzünde o bol üstün nimetlerin sevincini anlarsın (görürsün).

25. Kendilerine mühürlü tertemiz bir içki içirilecektir.

26. Onun mührü misktendir. (Yahut içimin sonunda misk kokusu vermektedir.) İşte yarışçılar, ancak bunun için yarışmalıdır.

وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ اِنَّ الَّذِينَ اَجْرَمُوا
كَانُوا مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَاِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾
وَاِذَا انْقَلَبُوا اِلٰى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوا
اِنَّ هٰؤُلَٓاءِ لَضَٓالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَٓا اُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ
الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى الْاَرَٓائِكِ
يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِذَا السَّمَٓاءُ انْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَاِذَا الْاَرْضُ
مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَاَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾
يَٓا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ﴿٦﴾ فَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ
كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنْقَلِبُ اِلٰٓى
اَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَٓاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ
يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلٰى سَعِيرًا ﴿١٢﴾ اِنَّهُ كَانَ فِٓي اَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾

27. Onun karışımı da, Tesnîm'dendir (Tesnîm adındaki pınardandır).

28. Tesnîm, öyle bir pınardır ki, ondan yalnız Mukarrebûn zümresi (Allah'a pek yakın olanlar, onu sade olarak) içebilirler. (Diğer Cennet ehli ise, onun ancak karışımını içerler.)

29. Gerçekten o büyük suçu işlemiş olanlar (küfrün başını çekenler), iman etmiş olanlara (dünyada) gülerlerdi.

30. Yoksul olan mü'minler, (bir arada bulunan) müşriklerin yanlarından geçerlerken de, müşrikler, birbirlerine kaş gözle işaretleşerek alay ederlerdi.

31. Onlar ailelerinin yanına döndüklerinde de (mü'min-lerle alay etmekten) zevk duyuyorlardı. (Mü'minlerin gıyabında ise, kaş göz işaretleriyle değil, açıkça onlarla alay edip eğleniyorlardı.)

32. Onlar, mü'minleri gördüklerinde de: "Şunlar var ya, tam sapkınlardır" derlerd.

33. Oysaki onlar, mü'minler üzerinde bekçiler olarak gönderilmiş değillerdi.

34. İşte o gün (kıyamet günü, Tevhid imanı ile) iman etmiş olanlar, kâfirlere gülecekler.

35. O mü'minler, sedirlere kurulmuş olarak (o kâfirlerin kötü halini) seyredecekler.

36. Pekiyi, o kâfirler, işlediklerinin cezasına çarptırıldılar mı? (Elbette!..)

İNŞİKAK SÛRESİ: 84

Bu sûre, Mekke'de 83. sûre olarak nâzil olmuştur; 25 âyettir. İnşikak, yarılmak demektir. Sûrenin başında göğün yarılmasından söz edildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu gök yarıldığı zaman;

2. Ve Rabb'ine kulak verdiğ (Onun buyruğuna boyun eğdiği) ve buna mecbur kılındığı zaman ; (Yahut zaten onun hakkı olan da budur.)

3. Bu yeryüzü de uzatıldığı (dümdüz edildiği) zaman;

4. İçindekileri de dışarı fırlatıp boşaldığı zaman;

5. Ve Rabb'ine kulak verdiği ve buna mecbur kılındığı zaman... (yahut zaten onun hakkı olan da budur.) (İşte bunlar olduğunda insan, ettiğini bulacaktır.)

6. Ey insan! Sen gerçekten Rabb'ine kavuşuncaya dek (ölüme dek dünya işlerinde) çaba üstüne çaba harcıyorsun;

nihâyet (kıyamette) o çabalarının karşılığını (hayır veya şer olarak) bulacaksın.

7. İşte o zaman kimin kitabı (amel defteri) sağından verilecek olursa;

8. İşte onun hesabında kolaylık gösterilecek

9. Ve sevinç içinde (mü'min) ailesine (Cennetteki hurîlerin yanına) dönecektir.

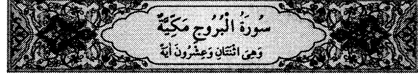
10. Kimin de kitabı arkasından verilecek olursa;

11. İşte o da, feryat edip yok olmayı isteyecek

12. Ve çılgın ateşi boylayacaktır.

13. Çünkü gerçekten o, (dünyada) ailesi içinde (dünya varlıklarıyla) şımarmıştı.

اِنَّهُ ظَنَّ اَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلٰى اِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَٓا اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾
وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا
لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا
يُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَٓاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾
قُتِلَ اَصْحَابُ الْاُخْدُودِ ﴿٤﴾ اَلنَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ﴿٥﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾
وَهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ اِلَّٓا اَنْ يُؤْمِنُوا
بِاللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ اَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ ﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ
عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾

14. Çünkü gerçekten o, (Rabb'ine) asla dönmeyeceğini sanmıştı.

15. Hayır! Onun Rabb'i, gerçekten kendisini pekiyi görmekte idi.

16. Asla öyle değil! Şu günbatısındaki kırmızı (veya beyaz) ufka ant olsun;

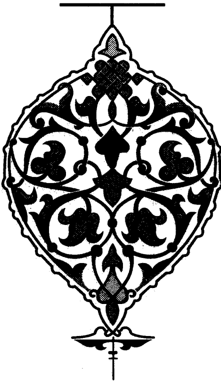
17. Geceye de ve onda basan karanlığa (gecenin, yuvalarına sevkettiği hayvanlara) da;

18. Dolunay olmuş Aya da ant olsun ki;

19. Siz kesenkes (ölüm, sonra diriliş, sonra kıyamet aşamalarından) halden hale uğrayacaksınız.

20. Öyleyse onlara ne oluyor ki, iman etmiyorlar?

21. Kendilerine Kur'an okununca, saygı da göstermiyorlar? (Yahut tilaveti için secde de etmiyorlar?)

22. Aksine o kâfirler, (Kur'an'ı, âhıreti) yalan sayıyorlar.

23. Oysaki Allah, onların gizlemekte oldukları şeyi (küfrü, düşmanlığı) en iyi bilendir.

24. Ey Muhammed! Artık onlara pek acıklı bir azabı müjdele!

25. Yalnız, (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlar müstesnâ; onlar için hiç kesilmeyecek büyük bir mükâfat vardır.

BÜRÛC SÛRESİ: 85

Bu sûre, Mekke'de 27. sûre olarak nâzil olmuştur; 22 âyettir. Bürûc, burçlar demektir. İlk âyetinde göklerin burçlarından söz edildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Burçları (on iki burcu, gezegenlerin yörüngeleri, büyük yıldızları) olan şu göğe ant olsun;

2. Vaatedilen o güne (kıyamet gününe) de ant olsun;

3. Şahitlik eden ve edilene (kıyamet günü şahitlik edecek olan bu Peygamber ile haklarında şahitlik edilecek olan ümmetine, yahut bu ümmet ile diğer ümmetlere, yahut her peygamber ile ümmetine, yahut Yaradan ile yaratılanlara, yahut Arefe, bayram günleri ile hacılara, yahut Cuma günü ile cemaatine) ant olsun ki;

4. O hendek yarânı (yakılarak) öldürüldüler. (Yahut o hendeklerde mü'minleri yakanlara lânet olsun!)

5. O alev, alev yanan ateş dolu hendek.

6. Hani onları yakanlar, o hendeğin kenarına oturmakta idiler

7. Ve (o mü'minlere) yapmakta olduklarını seyretmekte idiler.

8. O hendekçiler, sırf, yalnız, Azîz (mutlak galip) ve Hamîd (bütün övgülerin gerçek mercii) olan Allah'a iman ettikleri için o mü'minlere düşman kesildiler (onları cezalandırdılar).

9. O Allah ki, şu göklerin ve bu yerin hükümranlığı yalnız Kendisine aittir. Zaten Allah, her şeye şahittir.

10. Şüphesiz o mü'min erkekler ile o mü'mine kadınlara işkence edip sonra tövbe etmeyenler var ya, işte (diğer kâfirler için olan) Cehennem azabı ve daha fazla yakıcı olan bir azap daha (yahut bu dünyada veya öbür dünyada, uyguladıkları bu yakma azabı da onlar için vardır).

11. Kuşkusuz (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlara, altından ırmaklar akan Cennetler vardır. İşte büyük saadet budur.

(4) Rivâyetlere göre, bir zamanlar zalim kâfirler, ülkelerindeki mü'minleri dinlerinden döndürmek için onlara çok ağır işkenler uygulamışlar; ancak mü'minler, yine de imanlarında sebat göstermeişler. Sonunda bu kâfirler bir hendek kazıp içinde ateş yakmışlar ve mü'minleri bu ateşe atmakla tehdit etmişler; fakat o mü'minler, hak dinlerini bırakmaktansa, bu ateşte yanmaya razı olmuşlar ve hepsi, o alev, alev yanan hendeğe atılmışlar.

Bu âyetler, Mekke döneminde müşriklerden ağır işkenceler gören Müslüman'ları teselli etmiştir.

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ
الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتٰيكَ حَدِيثُ
الْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللّٰهُ
مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ سَبْعَ عَشْرَةَ آيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرٰيكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾
إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾
خُلِقَ مِنْ مَاءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُ عَلٰى
رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ لَقَوْلٌ
فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾
وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

سُورَةُ الْأَعْلٰى مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً

12. Hiç kuşkusuz senin Rabb'inin çarpması pek çetindir.

13. Çünkü gerçekten ilkin yaratan, ölümden sonra tekrar hayata döndüren ancak Odur.

14. Yegâne Ğafûr (çok bağışlayan), Vedûd (pek seven, pek sevilen Odur.

15. Arş'ın sahibi, Mecîd (pek şerefli, lütfu keremi sonsuz olan) ancak Odur.

16. Her dilediğini mutlaka yapan, yalnız Odur.

17. O orduların haberi (peygamberleri yalanlamaları yüzünden yok edilmeleri) sana geldi, değil mi?

18. Firavun'un ve Semûd'un haberi (sana geldi, değil mi?)

19. Hayır! O küfürde direnenler, hep (hakkı) yalanlamaktadırlar.

20. Allah da, onları arkalarından tamamen kuşatmıştır.

21. Hayır! O (yalan saydıkları), şanlı, şerefli bir Kur'an'dır.

22. Kur'an (aslı), Levh-ı Mahfûz'da bulunmaktadır.

TÂRIK SÛRESİ: 86

Bu sûre, Mekke'de 36. sûre olarak nâzil olmuştur, 17 âyettir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu göğe ve Târık'a (Sabah Yıldızı'na) ant olsun;

2. Târık'ın ne olduğunu sana bildiren nedir (Târık'ın ne olduğunu sen bilir misin)?

3. O, ışığı, karanlığı delen yıldızdır.

4. Hiçbir kimse yoktur ki, onun üzerinde (sevap veya günah, bütün işlediklerini tespit eden) bir gözcü (melek) bulunmasın.

5. İşte insan, neden yaratıldığına bir baksın!

6. İnsan, tazyikle dökülen bir sudan yaratılmıştır.

7. O su, bel kemiği ile göğüs kemikleri arasından çıkar.

8. Şüphesiz Allah, insanı tekrar hayata döndürmeye Kaadirdir.

9. Bütün gizliliklerin ortaya döküleceği gün (insan, tekrar hayata döndürülecektir).

10. O gün insan için ne bir güç vardır, ne

de bir yardımcı.

11. Şu dönüşlü (yağmuru buhar olarak denizlerden aldıktan sonra tekrar dünyaya yağdıran) göğe (yahut bir devirden sonra tekrar eski hareket noktasına gelen gök cisimlerine) ant olsun;

12. Bu yarılan (ve içinden bitkiler ve pınarlar çıkan) yere de ant olsun ki;

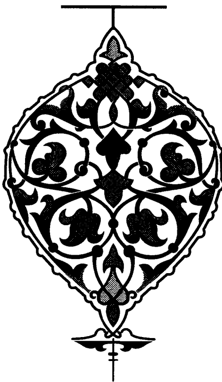
13. Hiç şüphesiz bu (Kur'an, hak ile bâtılı birbirinden tamamıyla) ayıran pek önemli bir sözdür.

14. O (Kur'an), hiç de gayri ciddi bir söz değildir.

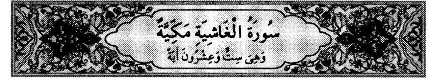
15. Onlar (Mekke'de küfrün başını çekenler), durmadan gerçekten şer planları kuruyorlar.

16. Ben de, (onların şer planlarını boşa çıkarmak için) hep plan yaparım.

17. Ey Muhammed! Sen şimdilik o kâfirlere biraz mühlet ver (; yakında başlarına gelecekler var).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰىۙ ﴿١﴾ اَلَّذ۪ي خَلَقَ فَسَوّٰىۙ ﴿٢﴾ وَالَّذ۪ي قَدَّرَ فَهَدٰىۙ ﴿٣﴾
وَالَّذ۪ٓي اَخْرَجَ الْمَرْعٰىۙ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُ غُثَٓاءً اَحْوٰىۜ ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ فَلَا
تَنْسٰىٓۙ ﴿٦﴾ اِلَّا مَا شَٓاءَ اللّٰهُۜ اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفٰىۜ ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰىۚ
﴿٨﴾ فَذَكِّرْ اِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرٰىۜ ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشٰىۙ ﴿١٠﴾
وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَىۙ ﴿١١﴾ اَلَّذ۪ي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰىۚ ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
ف۪يهَا وَلَا يَحْيٰىۜ ﴿١٣﴾ قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰىۙ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّه۪ فَصَلّٰىۜ
﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَاَبْقٰىۜ ﴿١٧﴾
اِنَّ هٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْاُو۫لٰىۙ ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰه۪يمَ وَمُوسٰى ﴿١٩﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
هَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌۙ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ
نَاصِبَةٌۙ ﴿٣﴾ تَصْلٰى نَاراً حَامِيَةًۙ ﴿٤﴾ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ
اِلَّا مِنْ ضَر۪يعٍۙ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْن۪ي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌۙ ﴿٨﴾
لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌۙ ﴿٩﴾ ف۪ي جَنَّةٍ عَالِيَةٍۙ ﴿١٠﴾ لَا تَسْمَعُ ف۪يهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾

A'LÂ SÛRESİ: 87

Bu sûre, Mekke'de 8. sûre olarak nâzil olmuştur; 19 âyettir. A'lâ, en yüce demektir. Sûre, ismini ilk âyetinde Allah'ın sıfatı olarak geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. En yüce olan Rabb'inin ismini tesbih et (Ona yakışmayan vasıflardan tenzih et).

2. O Rabb'in ki, yaratmış da, (her şeye) çekidüzen (mükemmeliyet) vermiştir.

3. Yine O Rabb'in ki, (eşyanın cinsini, türünü, şahıslarını, miktarlarını sıfatlarını, hareketlerini, ecellerini) takdir etmiş de, (akıl sahibi olmayanlar için tabiî olarak, akıl sahipleri için de kendi ihtiyarlarıyla) yol göstermişrir.

4. Yine O, yeşil otu (topraktan) çıkarmıştır

(bitirmiştir).

5. Sonra da o otu kapkara kuru çöp haline getirmiştir.

6. Ey Muhemmed! Biz, sana (Kur'an'ı Cebrâil lisanıyla) okutacağız; (sana öyle bir kuvvetli hafıza vereceğiz ki,) sen artık hiç unutmayacaksın;

7. Ancak Allah'ın dilediği müstesnâ(;Allah, dilerse, unutturmaya muktedirdir). Çünkü Allah, şüphesiz her açık olanı da, her gizleneni de bilir.

8. Hem de Biz, seni (vahyin hıfzedilmesinde, dindarlıkta) en kolay olana muvaffak kılacağız.

9. Artık eğer öğüt fayda verecekse (bunca öğütlerinden sonra küfürde direnenler dışında, faydalanması umulan kimselere) sen öğüt ver. (Yahut fayda versin veya vermesin, sen öğüt vermeye devam et.)

10. (Allah'tan) korkan öğütten faydalanacaktır.

11. Bedbaht olan kimse ise, o öğütten kaçınacaktır.

12. O (bedbaht) ki, en büyük ateşi boylayacaktır.

13. Sonra orada ne ölür, ne de rahat bir hayat yaşar.

14, 15. Arınan (küfürden, günahlardan arınan, zekât veren), Rabb'inin ismini de (kalbiyle, lisanıyla) anıp da, namaz kılan, mutlaka felâha ermiştir.

16. Hayır! Siz (bedbahtlar, yahut çoğu insan) bu dünya hayatını (öbür dünya hayatından) üstün tutuyorsunuz.

17. Oysaki öbür dünya hayatı hayırlı olandır ve en kalıcıdır.

18. Hiç şüphesiz bu (14. Âyetten itibaren anlatılanlar), daha önceki Kitaplarda da vardır ;

19. İbrahim ve Musa'nın Kitaplarında da vardır.

ĞÂŞİYE SÛRESİ: 88

Bu sûre, Mekke'de 67. sûre olarak nâzil olmuştur; 26 âyettir. Ğâşiye, dehşeti her şeyi saran olay demek olup ondan kıyamet kastedilmektedir. İlk âyette geçen bu kelime, sûreye isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O (dehşeti) her yanı saran kıyametin haberi sana geldi, değil mi?

2. O gün bir takım yüzler vardır ki, zelildir;

3. Yorgundur; bitkindir.

4. Onlar, kızgın ateşi boylayacaktır.

5. Onlara kaynar bir su kaynağından içirilecektir.

6. Onlar için (hayvanların bile yemediği) Darî ' dikeninden başka hiçbir yiyecek yoktur.

7. Bu diken, ne semirtir (besler), ne de açlığı giderir.

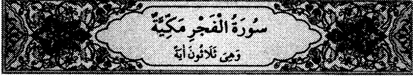
8. O gün bazı yüzler vardır ki, sevinç içindedirler (mutludurlar, nurludurlar).

9. Onlar, işledikleriyle kıvanmaktadırlar (hoşnutturlar).

10. Onlar, yüce bir Cennettedirler.

11. Onlar, orada boş bir söz işitmezler.

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَاَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾
وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ اَفَلَا يَنْظُرُونَ اِلَى الْاِبِلِ
كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَاِلَى السَّمَاۤءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ
نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَاِلَى الْاَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ اِنَّمَا اَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾
لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ
الْاَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ اِنَّ اِلَيْنَا اِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ
فِي ذٰلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾
اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾ وَثَمُودَ
الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْاَوْتَادِ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ
طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَاَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾ اِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾

12. Orada durmadan akan pınar vardır.

13. Orada yüksek sedirler (tahtlar) vardır.

14. Yine, (önlerine) konulmuş (yahut pınarların kenarına dizilmiş) kadehler vardır.

15. Yine, sıra, sıra yerleştirilmiş yastıklar vardır.

16. Yine, yayılmış halılar vardır.

17. Pekiyi, onlar (yeniden dirilişi inkâr eden kâfirler), şu devenin (yahut bulutun) nasıl yaratıldığına hiç bakmazlar mı?

18. Şu göğün de nasıl yükseltlldiğine;

19. Şu dağların da nasıl dikildiğine;

20. Bu yerin de nasıl döşenip yayıldığına hiç bakmazlar mı?

21. Ey Muhammed! Artık sen onlara öğüt ver; çünkü sen ancak bir öğüt vericisin.

22. Sen onların üzerlerine bir zorba değilsin.

23, 24. Ancak her kim yüz çevirip küfürde direnecek olursa, işte Allah onu en büyük azaba uğratacaktır.

25. Şüphesiz onların (ölümden sonra) dönüşleri ancak Bizedir.

26. Sonra onların hesabını görmek de elbette Bize düşer.

FECR SÛRESİ: 89

Bu sûre, Mekke'de 10. sûre olarak nâzil olmuştur; 30 âyettir. Fecr, şafak anlamındadır. Sûrenin ilk âyetindeki bu kelime, ona isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şafak vaktine (Sabah namazına, Arefe günü sabahına, Bayram günü sabahına) ant olsun;

2. O on geceye (Hacc ibadetinin ifâ edildiği Zilhicce ayının son on gecesine, Ramazan ayının son on gecesine) de ant olsun;

3. Çifte de, teke de (eşyanın çift olanına da, tek olanına da, tek olan Yaradan'a da, çift olan yaratılmışlara da, rekât sayısı çift olan namaza da, tek olan namaza da) ant olsun;

4. Gelip geçtiği zaman geceye de ant olsun ki, (o kâfirler kesenkes azaba uğratılacaklardır.)

5. Aklı başında olanlar için bu yeminde elbette büyük bir yemin vardır.

6. Görmedin mi, Rabb'in, (Hûd kavmi olan) Âd halkına ne yaptı!

7. Bunlar, yüksek, yüksek yapıları (yük-

sek, yüksek direkleri, insanları çok uzun boylu, çetin) olan İrem kentinin sakinleri (Âd'ın soyundan olan İrem'in torunları) idiler.

8. O İrem ki, ülkelerde benzeri yaratılmamıştı.

9. O vâdide kayaları oyan Semûd halkına da Rabb'in ne yaptı!

10. Kazıkçı (insanları dört kazığa bağlatıp işkence yaptıran, ordugâhlarında askerlerin çadırları için sayısız kazıklar çaktıran) Firavun'a da Rabb'in ne yaptı!

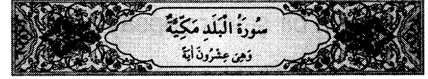
11. Onların (Âd, Semûd, Firavun) hepsi ülkelerinde azgınlık etmişlerdi;

12. Nihâyet oralarda bozgunculuğu alabildiğine arttırmışlardı.

13. Bunun için Rabb'in, onların üstüne azap kamçısı indirmişti (çeşitli azaplar yağdırmıştı).

14. Çünkü senin Rabb'in hiç şüphesiz hep gözetlemededir.

فَاَمَّا الْاِنْسَانُ اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ رَبُّهُ فَاَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبّ۪ٓي
اَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَاَمَّٓا اِذَا مَا ابْتَلٰيهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبّ۪ٓي اَهَانَنِ ﴿١٦﴾
كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَت۪يمَ ﴿١٧﴾ وَلَا تَحَٓاضُّونَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِ ﴿١٨﴾
وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَمًّا ﴿١٩﴾ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾
كَلَّٓا اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَٓاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾
وَج۪يٓءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى
لَهُ الذِّكْرٰى ﴿٢٣﴾ يَقُولُ يَا لَيْتَن۪ي قَدَّمْتُ لِحَيَات۪ي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُٓ اَحَدٌ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُٓ اَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَٓا اَيَّتُهَا
النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ اِرْجِع۪ٓي اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾
فَادْخُل۪ي ف۪ي عِبَاد۪ي ﴿٢٩﴾ وَادْخُل۪ي جَنَّت۪ي ﴿٣٠﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
لَٓا اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَاَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ ف۪ي كَبَدٍ ﴿٤﴾ اَيَحْسَبُ اَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ اَحَدٌ ﴿٥﴾
يَقُولُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ﴿٦﴾ اَيَحْسَبُ اَنْ لَمْ يَرَهُٓ اَحَدٌ ﴿٧﴾

15. İşte şu insan var ya, Rabb'i, kendisini imtihan edip bunun için ona ikramda bulunduğu ve ona bo, bol nimet verdiğ zaman: "Rabb'im beni üstün kıldı" der.

16. Ancak Rabb'i, yine onu imtihan edip bunun için rızkını daralttığı zaman: "Rabb'im bana değer vermedi" der.

17. Hayır! Hayır! Siz öksüze iyilik etmiyorsunuz.

18. Yoksula yedirmeye birbirinizi teşvik bile etmiyorsunuz.(Yahut kendi ailenizi bile teşvik etmiyorsunuz.)

19. Siz (helâl, haram demeden, kadınların ve çocukların hakkını vermeden ve haramdan kazandıkları) mirası da topyekûn yiyorsunuz.

20. Hem de, siz malı aşırı bir sevgi ile seviyorsunuz.

(17) O insanlar, gözleri önünde bulunan ve her zaman kullandıkları devenin nasıl hayret verici bir yaratılışa sahip olduğuna, diğer hayvan türlerinin yaratılışındaki temel vasıflardan çok farklı üstün vasıflara sahip olduğuna bir baksınlar; bu hayvanın cüssesinin büyüklüğüne, gücünün fazla ve bünyesinin, yerde yüklendikten sonra yavaşça ayağa kalkmak, ağır yükleri uzak mesafelere taşımak gibi gördüğü ağır işlere uygun biçimde olduğuna dikkat etsinler. Ayrıca deve, açlığa ve susuzluğa son derece dayanıklıdır. Öyle ki, kanasıya su içtikten sonra on gün ve daha fazla susuzluğa dayanır; az bir yemekle yetinebilir; diğer hayvanların yemediği ağaçları, dikenleri ve başka şeyleri de yer. Ayrıca deve, bütün hareketlerinde insana itaatkârdır; küçük, büyük herkes, deve katarını yönetebilir.

21. Hayır (bunları yapmamalısınız)! Şu yeryüzü paramparça olduğu zaman;

22. Rabb'inin buyruğu da eriştiği, melekler de, sıra, sıra dizildiği zaman;

23. O gün Cehennem de yerine getirildiği zaman, işte o gün bu insan, (kâfir, küfrünü ve günahlarını) hatırlayacak (yahut verilen öğütlerin gerçek olduğunu anlayacak). Oysaki (ama) bu hatırlama, ne işe yarayacak!

24. O zaman insan: "Keşke bu hayatım için önceden bir şeyler yapsaydım!" der.

25. İşte o gün Allah'ın azabı gibi hiç kimse azap edemez. (Allah'ın azabı en çetin azap olacak. Yahut Allah'ın azabı, yalnız Onun buyruğuna bağlı olarak uygulanacaktır.)

26. Hiç kimse Allah'ın bağı (zinciri) gibi de bağ vuramaz.

27. "Ey itminan (huzur) bulmuş olan nefis!"

28, 29, 30. "Haydi, sen Ondan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabb'ine dön de, saalih kullarımın arasına katıl ve Cennetime gir!" denilecek.

BELED SÛRESİ: 90

Bu sûre, Mekke'de 35. sûre olarak nâzil olmuştur; 20 âyettir. Beled, şehir demek olup Mekke şehri kastedilmektedir. Sûre, ismini ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1, 2. Asla (o kâfirlerin sandıkları gibi değil)! Sen, içnde iken (içinde savaşmak senin için helâl olacağı fetih günü) bu şehre (Mekke'ye) ant olsun;

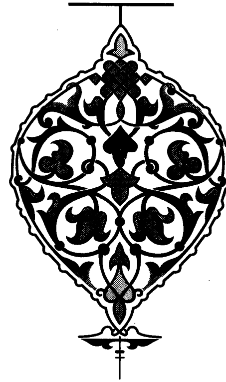
3. Babaya (Âdem'e, İbrahim'e) da, onun çocuğuna (zürriyetine, yahut Muhammed'e) da ant olsun ki;

4. Biz gerçekten şu insanı nice zorluklarla karşılaşmak üzere yaratmışızıdır.

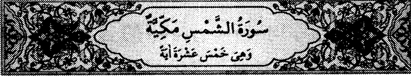
5. O insan, kimsenin kendisine güç yetiremeyecek mi sanıyor?

6. O, (şan şöhret, Peygamber'e düşmanlık uğruna): "Yığınlarca mal harcadım" diyor.

7. Kendisini hiç kimse görmedi mi (Allah, onu görmedi mi, hesabını sormayacak mı) sanıyor?

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (٨) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (٩) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ (١٠)
فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١١) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (١٢) فَكُّ رَقَبَةٍ (١٣)
أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (١٤) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (١٥) أَوْ مِسْكِينًا
ذَا مَتْرَبَةٍ (١٦) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا
بِالْمَرْحَمَةِ (١٧) أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (١٨) وَالَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (١٩) عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ (٢٠)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا (١) وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا (٢) وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا (٣)
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا (٤) وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا (٥) وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا (٦)
وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا (٧) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (٨) قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (٩) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (١٠) كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَاهَا (١١) إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا (١٢) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللّٰهِ
نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيَاهَا (١٣) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ
رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا (١٤) وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا (١٥)

8. Biz, ona iki göz vermedik mi?

9. Ona bir dil ile iki dudak da vermedik mi?

10. Biz ona (biri hayır, diğeri şer olmak üzere) iki yol (yahut süt emmesi için iki meme) da göstermedik mi?

11. Ancak o, akabeyi (sarp yokuşu) aşmadı (bu nimetlere şükretmedi).

12. Akabenin ne olduğunu sana bildiren nedir (onun ne olduğunu sen bilir misin)?

13. O, köle azât etmektir;

14. Yahut bir açlık gününde doyurmaktır:

15. Akraba olan bir öksüzü doyurmaktır;

16. Yahut yerde sürünen bir yoksulu doyurmaktır.

17. Sonra (ayrıca, Tevhid imanı ile) iman eden, birbirlerine sabrı, merhameti tavsiye eden kimselerden olmaktır.

18. İşte bunlar, sağ yarânı olan (amel defterleri sağdan verilen, yahut bereket sahibi olan) kimselerdir.

19. Âyetlerimizi inkâr edenler ise, sol yarânının (yahut bedbahtların) ta kendileridir.

20. Bunların cezası, her yandan üzerlerine kapatılmış müthiş bir ateştir.

ŞEMS SÛRESİ: 91

Bu sûre, Mekke'de 26. sûre olarak nâzil olmuştur; 15 âyettir. Şems, güneş demektir. Sûre, ismini, ilk âyetinde geçen bu kelimeden almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Güneşe ve kuşluk vaktindeki aydınlığına ant olsun;

2. Güneşin (batmasının) ardından geldiği zaman Aya da ant olsun;

3. Güneşin parlaklığını meydana çıkardığı (karanlığı aydınlattığı, yeryüzünü) aydınlattığı zaman gündüze de;

4. Güneşi örttüğü zaman geceye de;

5. Göğe ve onu bina eden kudrete de;

6. Yeryüzüne ve onu (tam küre değil, devekuşu yumurtası biçiminde) döşeyen kudrete de;

7. Nefse (Âdem'in nefsine, yahut her nefse) ve onu düzenleyen (yetenekli kılan);

8. Sonra ona kötülüğü ve takvâyı (hayrı ve şerri) ilhâm eden kudrete de ant olsun ki;

9. Nefsi arındıran kimse, gerçekten felâha

(saadete) ermiş;

10. Onu kötülüklere bulayan kimse ise, gerçekten hüsrana uğramıştır.

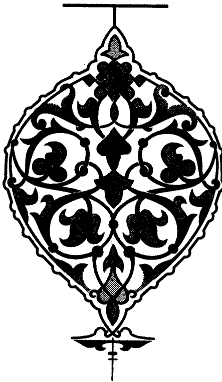
11. Semûd kavmi, azgınlığından ötürü (peygamberleri Saalih'i) yalanlamıştır.

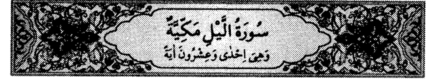
12. Hani onların en bedbahtı, (mucize deveyi kesmek için) ileri atılmıştı.

13. Bunun üzerine Allah'ın Elçisi (Saalih), onlara: "Sakın, Allah'ın o dişi devesine, onun su içme hakkına ilişmeyin!" demişti.

14. Ancak onlar onu (Saalih'i) yalancı saymışlardı da, deveyi kesmişlerdi. Nihâyet Rabb'leri, günahları yüzünden onları tamamen kaplayan bir azap göndermişti de, hepsini yerle bir etmişti.

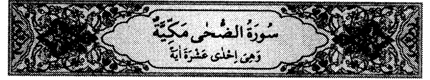
15. Allah, bu işin âkıbetinden de korkmıyordu. (Yahut deveyi kesen bedbaht, bunun âkıbetinden de korkmıyordu.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىۙ ﴿١﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰىۙ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰىۙ ﴿٣﴾
اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰىۜ ﴿٤﴾ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰىۙ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰىۙ ﴿٦﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰىۜ ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰىۙ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰىۙ ﴿٩﴾
فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰىۜ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنٖي عَنْهُ مَالُهُٓ اِذَا تَرَدّٰىۜ ﴿١١﴾ اِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدٰىۘ ﴿١٢﴾ وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُولٰى ﴿١٣﴾ فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰىۚ ﴿١٤﴾
لَا يَصْلٰيهَٓا اِلَّا الْاَشْقٰىۙ ﴿١٥﴾ اَلَّذٖي كَذَّبَ وَتَوَلّٰىۜ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا
الْاَتْقٰىۙ ﴿١٧﴾ اَلَّذٖي يُؤْتٖي مَالَهُ يَتَزَكّٰىۚ ﴿١٨﴾ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ
تُجْزٰىۙ ﴿١٩﴾ اِلَّا ابْتِغَٓاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰىۚ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ﴿٢١﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

وَالضُّحٰىۙ ﴿١﴾ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰىۙ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰىۜ ﴿٣﴾

LEYL SÛRESİ: 92

Bu sûre, Mekke'de 9. sûre olarak nâzil olmuştur; 21 âyettir. Leyl, gece demektir. Sûrenin ilk âyetinde geceye yemin edildiği için sûre bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. (Karanlığı, güneşi, gündüzü, her şeyi) bürüdüğü zaman geceye ant olsun;

2. Aydınlanmaya başladığı zaman gündüze de;

3. Erkeği de, dişiyi de Yaradan'a da ant olsun ki;

4. Hiç şüphesiz sizin çalışmalarınız (amelleriniz) birbirinden farklıdır.

5. İşte her kim, (Allah'ın hakkını) verirse, hem de (Allah'a karşı aykırılıklardan) sakınırsa;

6. (Tevhid kelimesi gibi hakkı bildiren) en güzel şeyi de tasdik ederse;

7. Biz de, bundan dolayı ona en kolay (rahat) hayata (Cenneti) müyesser kılacağız (hazırlayacağız).

8. Her kim de, (Allah'ın haklarında) cimrilik ederse, hem de kendini (onun sevabından, yahut bu dünya nimetleri sebebiyle öbür dünya nimetlerinden) müstağni sayarsa;

9. Hem de, en güzel şeyi de yalanlarsa;

10. Biz de, bundan dolayı onu en zor hayata (Cehenneme) müyesser kılacağız (hazırlayacağız).

11. O, (mezara, Cehenneme) yuvarlandığı zaman da, malı kendisine hiçbir fayda sağlamayacaktır.

12. Hiç şüphesiz Bize düşen yalnız, doğru yolu göstermektir.

13. Yine hiç kuşkusuz öbür dünya da, bu dünya da (her iki cihanda da tasarruf) yalnız Bizimdir.

14. İşte Ben sizi alev saçan bir ateşle uyardım.

15, 16. O ateşi, ancak (hakkı) yalan sayan ve itaatten yüz çeviren en bedbaht olan kimse boylayacaktır.

17. O pek sakınan ise, o ateşten uzak tutulacaktır.

18. O (pek sakınan) ki, arınmak için malını (hayır için) verir.

19. Hem de, hiç kimsenin, mükâfatı verilecek bir iyiliği de kendisinin yanında yoktur. (Kimsenin iyiliğine karşılık da vermiyor.)

20. Ancak Yüce Rabb'inin hoşnutluğunu istemek için (o, malını verir).

21. Ve o (anılan sıfatlara sahip olan kimse, kendisine bahşedilecek nimetlerle) mutlaka hoşnut olacaktır.

DUHÂ SÛRESİ: 93

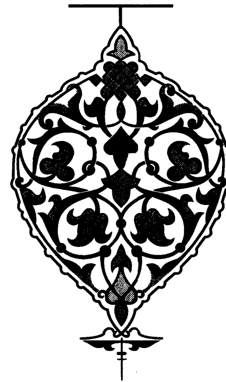
Bu sûre, Mekke'de 11. sûre olarak nâzil olmuştur, 11 âyettir. Duhâ, kuşluk vakti demektir. Sûrenin başında buna yemin edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kuşluk vaktine (yahut gündüze) ant olsun;

2. Karanlığı çöktüğü (yahut sakinleri sükûnete erdiği) zaman geceye de ant olsun ki,

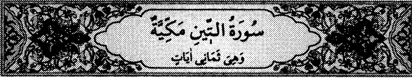
3. (vahyin bir süre kesilmesinden dolayı müşriklerin: "Rabb'i, onu terk etmiş; ona darılmış" demelerinin aksine,) Rabb'in seni terk etmedi ve sana darılmadı.

وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْاُولٰىۜ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْط۪يكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰىۜ ﴿٥﴾
اَلَمْ يَجِدْكَ يَت۪يمًا فَاٰوٰىۖ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَٓالًّا فَهَدٰىۖ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَٓائِلًا فَاَغْنٰىۜ ﴿٨﴾ فَاَمَّا الْيَت۪يمَ فَلَا تَقْهَرْۜ ﴿٩﴾ وَاَمَّا
السَّٓائِلَ فَلَا تَنْهَرْۜ ﴿١٠﴾ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَۙ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَۙ ﴿٢﴾ اَلَّذ۪ٓي
اَنْقَضَ ظَهْرَكَۙ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَۜ ﴿٤﴾ فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًاۙ ﴿٥﴾ اِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًاۜ ﴿٦﴾ فَاِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْۙ ﴿٧﴾ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
وَالتّ۪ينِ وَالزَّيْتُونِۙ ﴿١﴾ وَطُورِ س۪ين۪ينَۙ ﴿٢﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَم۪ينِۙ ﴿٣﴾ لَقَدْ
خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ ف۪ٓي اَحْسَنِ تَقْو۪يمٍۘ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِل۪ينَۙ ﴿٥﴾

4. Hem de, senin için öbür dünya hayatı, bu dünya hayatından kesinlikle daha iyi olacaktır. (Yahut senin için durumunun âkıbeti, başlangıcından kesinlikle daha iyi olacaktır.)

5. Hem de, Rabb'in sana (bu dünyada da, öbür dünyada da çok hayırlar) verecek de, sen hoşnut olacaksın.

6. Rabb'in, seni bir öksüz olarak bulup da, (amcan Ebu Talib'in yanında) barındırmadı mı?

7. Yine, O, seni (hüküm ve hikmet) yolunu bulmamış biri olarak bulup da, seni (isabetli düşünme, ilhâm ve vahiy ile, hüküm ve hikmete) iletmedi mi (bunu öğretmedi mi)?

8. Yine, O, seni bir yoksul olarak bulup da, (Hadice'nin malı, ticaret kazancı ile) zengin kılmadı mı? (Yahut seni kanaatkâr ve gönlünü zengin kılmadı mı?)

9. Öyleyse öksüze gelince sakın, (onu) ezme (gücendirme).

10. El açıp isteyene de gelince, sakın, (onu) azarlayıp kovma.

11. Rabb'inin nimetine gelince, onu da şükranla an. (Yahut Rabb'inin, sana bahşettiği peygamberlik nimetine de, onu tebliğ etmekle şükret.)

İNŞİRÂH SÛRESİ: 94

Bu sûre, Mekke'de 12. sûre olarak nâzil olmuştur; 8 âyettir. İnşirâh, gönül ferahlığı demektir. Sûrede, Peygamber'imizin gönlünün ferahlanmasından söz edildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! Biz senin göğsünü (gönlünü) açıp ferahlatmadık mı? (Biz, Hakk'ın müncâtını ve halkın davetini gönlüne sığdırmadık mı? Biz, gönlünden cehâlet darlığını kaldırıp hikmet ferahlığını vermedik mi? Önceleri vahye muhatap olman sana ağır gelirken, sonra Biz, gönlüne ferahlık vermedik mi?)

2, 3. Senin belini büken ağır yükünü (peygamberlikten önceki kusurlarını, hüküm ve hikmet cehâletini, hayretini, vahye muhatap olma güçlüğünü, kavminin sapkınlığı karşısında irşat aczini, kavmini imana çağırdığında onların, sana düşmanlıkta ısrar etmelerinden duyduğun büyük sıkıntıyı) de senden indirmedik mi?

4. Senin nâmını, şanını da yüceltmedik mi? (Sana peygamberlik şanını bahşetmedik m? Şehâdet kelimesinde, senin adını da Kendi adımın yanına koymadık

mı? Sana itaat, Allah'a itaat saymadık mı? Meleklerimle beraber sana salât getirip mü'minlere de bunu emretmedik mi?)

5. İşte her zorluğun yanında mutlaka büyük bir kolaylık vardır.

6. Gerçekten her zorluğun yanında muhakkak büyük bir kolaylık vardır. (Yahut her zorluğun yanında, öbür dünya mükâfatı gibi muhakkak ayrıca büyük bir kolaylık daha vardır.)

7. Öyleyse sen (tebliğden, gazadan, dünya işlerinden) boşalınca, hemen ibdate koyul. (Yahut sen namazı bitirince, hemen duaya koyul.)

8. Ve yalnız Rabb'ine niyaz et.

TÎN SÛRESİ: 95

Bu sûre, Mekke'de 28. sûre olarak nâzil olmuştur, 8 âyettir. Tîn, incir demektir. Sûrenin başında incire yemin edildiği için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

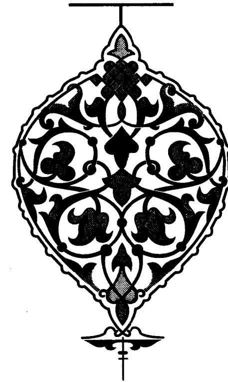
1. İncire ve zeytine ant olsun; (pek leziz olan, yenmeyen fazlalığı bulunmayan, hafif bir gıda olan, hazmı kolaylaştıran, kanı incelten, balgamı söken, böbrekleri temizleyen, mesanedeki kumları izâle eden, bedeni iyi besleyen, ciğer ve dalak tıkanıklıklarını açan ve daha nice faydalı olan incire ve hem meyve, hem de katık olup sayısız faydalarından dolayı Kur'an'da mübarek ağaç olarak vasıflandırılmış olan zeytine ant olasun;)

2. Tûr-i Sina'ya (Sina Dağı'na) da ant olsun;

3. Şu güvenli kente (Mekke'ye) de ant olsun ki;

4. Biz şu insanı gerçekten en güzel biçimde yaratmışızdır. (Allah insanı, boyu düzgün, âzası mütenasip ve hayat, ilim, kudret, irade, kelam (konuşma), işitme, görme sıfatları ile bunlardan başka diğer İlâhî sıfatların örnekleri ve eserleri olan sıfatlara sahip olarak yaratmıştır. "Allah, Âdem'i kendi sûretinde yaratmıştır." / Buharî, Müslim, İbni Hanbel/ hadisinin anlamı da budur.)

5. Sonra onu aşağıların en aşağısına (Cehennem yarânına, yahut ömrünün en kötü döneminde bulunan ihtiyara) döndürdük.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ اقْرَأْ
وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾
كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَىٰ ﴿٦﴾ أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَىٰ ﴿٧﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿٨﴾
أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿١٠﴾ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ
عَلَى الْهُدَىٰ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿١٢﴾ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾
أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾
نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ
الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ خَمْسُ آيَاتٍ

6. Ancak (Tevehid imanı ile) iman edip salih (İslam'a uygun) işler de yapanlar müstesnadır; çünkü onlar için kesintisiz (yahut minnetsiz) büyük bir mükâfat vardır.

7. Ey Muhammed! Artık bundan sonra (bu gerçeği bildiren bunca açık delillerden sonra) ceza (kıyamet) günü konusunda (delâlet veya ifade olarak) hangi şey (yahut kim) seni yalanlayabilir! (Yahut ey insan! Bunca delillerden sonra dini yalanlayıp inkâr etmene sebep nedir?)

8. Allah, hükmedenlerin (karar verenlerin) en üstünü değil midir? (Elbette ki, öyledir.)

ALAK SÛRESİ: 96

Bu sûre, Mekke'de 1. sûre olarak nâzil olmuştur; 19 âyettir. Sûrede insanın alaktan (kan pıhtısından, sülükü andıran ve onun gibi yapışkan olan bir canlıdan) yaratıldığı anlatıldığı için sûreye bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Yaratan Rabb'inin adını anarak oku!

2. O, insanı bir kan pıhtısından (sülükü andıran yapışkan bir canlıdan) yaratmıştır.

3. Oku! Zaten senin Rabb'in en büyük lütfu kerem sahibidir.

4. O, kalemle yazmayı öğretmiştir.

5. O, insana bilmediklerini öğretmiştir.

6, 7. Hayır! Hiç kuşkusuz şu insan, kendini müstağni (ihtiyaçsız) görünce (gördüğü için), azar (taşkınlık gösterir).

8. Şüphesiz o son dönüş, yalnız Rabb'inedir.

9, 10. Namaz kılarken bir büyük kulu (Muhammed'i) engellemeye çalışan o kimseyi gördün mü?

11. Gördün mü (baksana): Ya o kul, doğru yol üzerinde idiyse!

12. Yahut takvâyı (sakınırlılığı) emrediyor idiyse!

13. Gördün mü (baksana): O (engellemeye çalışan kimse), ya doğruyu yalan sayıyor ve haktan yüz çeviriyor idiyse!

14. O (engellemeye çalışan), Allah'ın, (onun yaptıklarını) şüphesiz gördüğünü bilmedi mi?

15. Hayır! Ant olsun ki, eğer o, (bundan) vazgeçmeyecek olursa, Biz, kesenkes onun perçeminden tutup (Cehenneme) sürükleyeceğiz.

16. O yalancı, günahkâr perçeminden (tutup Cehenneme sürükleyeceğiz).

17. Artık o, kendi meclisini (omuzdaşlarını) çağırsın, dursun.

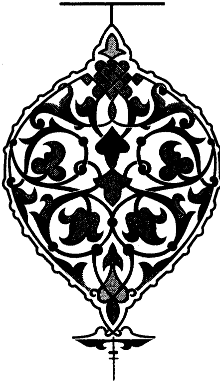
18. Biz de Zebânîleri çağıracağız.

19. Hayır! Sakın, ona uyma; yalnız Allah'a secde etmeye ve yalnız Ona yaklaşmaya (tapmaya) devam et.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
اِنَّٓا اَنْزَلْنَاهُ ف۪ي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ اَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ ف۪يهَا
بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ اَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ ثَمَانِي اٰيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ
لَمْ يَكُنِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِك۪ينَ مُنْفَكّ۪ينَ حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ
الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِنَ اللّٰهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٢﴾ ف۪يهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذ۪ينَ اُو۫تُوا الْكِتَابَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾
وَمَٓا اُمِرُٓوا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَ حُنَفَٓاءَ وَيُق۪يمُوا
الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ د۪ينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ اِنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ
الْكِتَابِ وَالْمُشْرِك۪ينَ ف۪ي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِد۪ينَ ف۪يهَا اُو۬لٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾
اِنَّ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُو۬لٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾
جَزَٓاؤُ۬هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْر۪ي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِد۪ينَ
ف۪يهَٓا اَبَدًا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

KADR SÛRESİ: 97

Bu sûre, Mekke'de 25. sûre olarak nâzil olmuştur; 5 âyettir. Sûrede Kadir gecesi anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şüphesiz Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde (pek önemli işlerin ve hükümlerin takdir edildiği gecede, diğer gecelerden daha şerefli ve üstün olan gecede) indirmişizdir (indirmeye başlamışızdır; Levh-ı Mahfûz'dan Cebrâil'in uhdesine indirmişizdir; Kadir gecesinin faziletiyle ilgili Kur'an âyetleri indirmişizdir).

2. Kadir gecesinin ne olduğunu sana bildiren nedir? (Kadir gecesi nedir, sen bilir misin?)

3. Kadir gecesi, (içinde bu ay bulunma-

yan) bin aydan (pek çok aylardan, uzun bir ömürden) daha hayırlıdır.

4. O gece melekler ve Rûh (Cebrâil, yahut meleklerden özel bir sınıf), Rabb'lerinin izniyle (emriyle, takdir edilen) her bir iş (yahut her bir insan) için inerler de, inerler.

5. O gece tanyeri ağarıncaya dek bir selamdır (selamettir; meleklerin, mü'minlere selam vermesiyle geçer).

BEYYİNE SÛRESİ : 98

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 15.sidir; 8 âyettir. Beyyine, apaçık delil demektir. Sûrede bu delilden söz edildiği için sûre, bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kitap Ehli'nden ve müşriklerden olan kâfirler, kendilerine bu apaçık delil (Peygamber) gelinceye dek, dinlerinden (yahut son peygamber gelince, kendisine iman edeceklerine dair verdikleri sözden) ayrılacak değillerdi.

2. Bu apaçık delil, Allah tarafından gönderilen, (bâtıldan) tertemiz sahifeleri okuyan şanlı bir Elçidir.

3. Bu sahifelerde dosdoğru yazılar (hükümler) vardır.

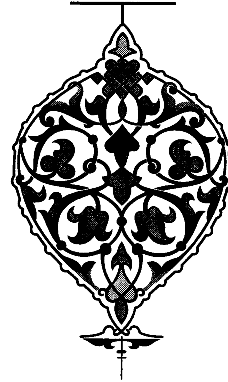
4. Kendilerine Kitap verilmiş olanlar (Yahudi'ler ile Hıristiyan'lar) da, ancak o apaçık delil kendilerine geldikten sonra (ona iman etmek konusunda) gruplara ayrıldılar.

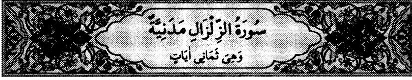
5. Oysaki onlara ancak, dini Allah'a hâlis kılarak ve hanîfler (bâtıla iltifat etmeyip hakka yönelmişler) olarak, yalnız Ona tapmaları, namazı da gereğince kılmaları, zekâtı da vermeleri emredilmişti. İşte dosdoğru din de budur.

6. Şüphesiz Kitap Ehli'nden (Yahudi'ler ile Hıristiyan'lardan) ve Allah'a ortak koşanlardan olan kâfirler, Cehennem ateşinde olacaklardır; onlar hep orada kalacaklardır. İşte yaratıkların en kötüsü onlardır.

7. Şüphesiz o kimseler ki, (Tevhid imanı ile) iman etmişler ve saalih (İslam'a uygun) işler de yapmışlar, işte yaratılmışların en hayırlısı, onların ta kendileridir.

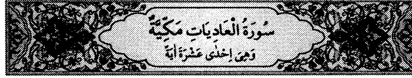
8. Rabb'leri katında onların mükâfatları, altından ırmaklar akan Adn Cennetleridir; onlar, sonsuz olarak hep orada kalacaklardır. Allah, onlardan hoşnut olmuş; onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır. İşte bu (mükâfat), Rabb'lerinden (hakkıyla) korkanlar içindir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ
الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ﴿٥﴾
يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا لِيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ﴿٣﴾
فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ﴿٥﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ
لِرَبِّهٖ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَاِنَّهُ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَاِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ
لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ
مَا فِي الصُّدُورِ ﴿١٠﴾ اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَبِيرٌ ﴿١١﴾

ZİLZÂL SÛRESİ: 99

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 8.si olarak inmiştir; 8 âyettir. Zilzâl, büyük deprem demektir. Sûrede kıyamet depremi anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Şu yeryüzü, (birinci veya ikinci kez Sûr'a üfürüldüğünde) o olanca şiddetiyle sarsıldığı zaman;

2. Şu yeryüzü, ağırlıklarını (ölüleri, hazinelerini) da dışarı çıkardığı zaman;

3. İnsan (dehşete kapılan insan, yahut bunu inkâr eden kâfir) da: "Ne oluyor buna?" dediği zaman;

4. İşte o gün yeryüzü, bütün haberlerini (üzerinde işlenmiş olan bütün hayırları ve şerleri, yahut bu dehşet verici hareketlerinin sebebini) anlatacaktır.

5. Çünkü senin Rabb'in, (bunu) ona bildirmiştir (emretmiştir).

6. İşte o gün bütün insanlar, yaptıklarının karşılığını görmek için (mezarlarından) çıkıp dağınık sınıflar halinde (hesap yerine) akın edecektir.

7. Artık her kim, zerre miktarı hayır yapacak olursa, onu görecek;

8. Her kim de, zerre miktarı şer (kötülük) işleyecek olursa, onu görecektir.

ÂDİYÂT SÛRESİ: 100

Bu sûre, Mekke'de 14. sûre olarak nâzil olmuştur; 11 âyettir. Âdiyât, koşan atlar demektir. Sûrenin başında, koşan atlara yemin edildiği için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O harıl, harıl koşan savaş atlarına;

2. Bu arada tırnaklarıyla kıvılcımlar çakan o atlara;

3. Derken, sabah vaktinde baskın yapan o atlara;

4. O sırada tozu dumana katan o atlara;

5. Nihâyet düşman topluluğnunun ortasına dalan savaş atlarına ant olsun ki;

6. Hiç kuşkusuz şu insan, Rabb'ine karşı çok nankördür (;âsidir; cimridir).

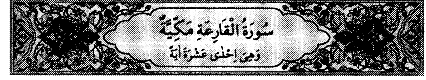
7. Hiç şüphesiz insan kendisi (yahut Allah) de, buna şahittir.

8. Hiç kuşkusuz onun mal sevgisi çok aşırıdır (; o, mal sevgisinden dolayı çok cimridir).

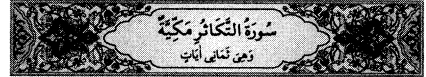
9. Şu insan, niçin anlamıyor (düşünmüyor) ki, mezarlarda bulunanlar, diriltilip dışarı çıkarılacağı zaman;

10. Kalplerde bulunanların (iman ve küfrün, hayırlar ile kötülüklerin), açığa çıkarılacağı zaman, (Biz, mutlaka onun yaptıklarının cezasını vereceğiz)?

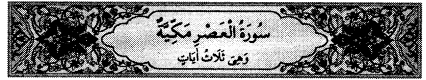
11. Çünkü hiç şüphesiz onların Rabb'i, o gün (onların dünyada bütün yaptıklarından) hakkıyla haberdardır.

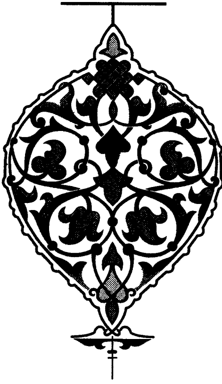

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ
النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ﴿٥﴾
فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ
مَوَازِينُهُ ﴿٨﴾ فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَٓا اَدْرٰيكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١١﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَلْهٰيكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا
سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٦﴾
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

KAARİA SÛRESİ: 101

Bu sûre, Mekke'de 30. sûre olarak nâzil olmuştur; 11 âyettir. Kaaria, çarpan felaket demektir. Sûrenin başında zikredien Kaaria, ona isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. O çarpacak olan felaket!..

2. Nedir o çarpacak olan felaket?

3. O çarpacak olan felaketin ne olduğunu sana bildiren nedir? (Nedir, bilir misin?)

4. O gün şu insanlar, yayılmış (sürüler halinde ateşin etrafına perişan halde çırpınan) pervaneler gibi olacaklar.

5. Şu dağlar da, atılmış (ditilmiş) renkli yün gibi olacaktır.

6. Artık her kimin tartılan sevapları ağır gelecek olursa;

7. İşte o, hoş (hoşnut edici) bir hayatta olacaktır.

8. Her kimin de tartılan sevapları (günahlarından) hafif gelecek olursa;

9. işte onun ana yurdu, hâviye olacak. (Yahut o, tepetaklak hâviyeye atılacaktır.)

10. Hâviye'in ne olduğunu sana bildiren nedir? (Hâviye nedir, bilir misin?)

11. O, kızgın bir ateştir.

TEKÂSÜR SÛRESİ: 102

Bu sûre, Mekke'de 16. sûre olarak inmiştir; 8 âyettir. Tekâsür, çoklukla övünmek yarışı demektir. Sûrede Câhiliyye Arap'larının bu kötü geleneği anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. (Mal, evlat ve adamlarınızın) çokluğuyla övünmek yarışı, sizi o denli meşgul etti ki;

2. Sonunda (bunun için) mezarları bile ziyaret ettiniz (; mezarlardaki ölülerinizi bile saydınız. Yahut mal, evlat ve adamlarınızn çokluğuyla övünmek yarışı, ölünceye dek sizi meşgul etti).

3. Hayır! Siz (can verirken, yahut mezarda) anlayacaksınız.

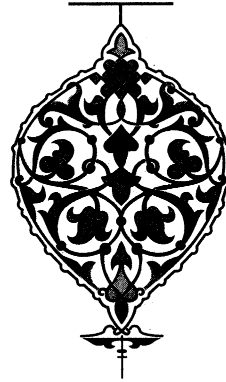
4. Sonra yine hayır! Siz (kıyamette) anlayacaksınız.

5. Hayır! Eğer siz (önünüzdeki tehlikeleri, bu yaptıklarınızın âkıbetini) kesin olarak bilmiş olsaydınız (, böyle davranmazdınız).

6. Ant olsun ki, siz kesenkes o pek yakıcı (kocaman) ateşi (önce uzaktan) göreceksiniz.

7. Sonra ant olsun ki, siz kesenkes o ateşi (içine girip yaşayarak) göreceksiniz.

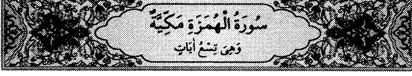
8. Sonra ant olsun ki, siz o gün (dünyada yararlandığınız) nimetlerden kesenkes sorguya çekileceksiniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ (1) اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفٖى خُسْرٍ (2) اِلَّا الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (3)

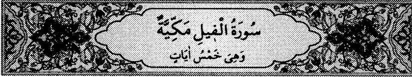

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ (1) اَلَّذٖى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ (2) يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهُ اَخْلَدَهُ (3)

كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِى الْحُطَمَةِ (4) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا الْحُطَمَةُ (5) نَارُ اللّٰهِ الْمُوقَدَةُ (6)

اَلَّتٖى تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٔدَةِ (7) اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ (8) فٖى عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ (9)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْفٖيلِ (1) اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ

فٖى تَضْلٖيلٍ (2) وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابٖيلَ (3) تَرْمٖيهِمْ

بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجّٖيلٍ (4) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ (5)

ASR SÛRESİ: 103

Bu sûre, Mekke'de 32. sûre olarak inmiştir; 3 âyettir. Asr, İkindi namazı, İkindi vakti, yüz yıl, zaman anlamlarına gelmektedir. Sûrenin başında Asr'a yemin edildiği için, sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Asr'a (bu Peygamber asrına, İkindi vaktine İkindi namazına, zamana, yüz yıla) ant olsu ki;

2. İnsan, hiç kuşkusuz zarardadır.

3. Ancak (Tevhid imanı ile) iman edip saalih (İslam'a uygun) işler de yapanlar ve birbirlerine hakkı tavsiye denler, birbirlerine sabrı da tavsiye edenler müstesna.

HÜMEZE SÛRESİ: 104

Bu sûre, Mekke'de 32. sûre olarak inmiştir; 9 âyettir. Hümeze, insanları çekiştirmeyi, onlarla alay etmeyi âdet haline getiren kimse demektir. Sûrenin başında geçen bu kelime, ona isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Yüze karşı alay etmeyi, arkadan çekiştirmeyi (yahut sözleriyle, hareketleriyle kötülemeyi) âdet edinen her şahsın vay haline!

2. O şahıs ki, çok mal biriktirmiş ve onu sayıp durmuştur. (Yahut biriktirdiği büyük malı, zamanın hadiseleri için hazırlık saymıştır.)

3. O, malının, kendisini (dünyada) gerçekten ebedî (ölümsüz) kıldığını sanır. (Böyle sanan insan gibi davranır.)

4. Hayır! Ant olsun ki, o, kesinkes Hutame'ye atılacaktır.

5. Hutame'nin ne olduğunu sana bildiren nedir? (Hutame nedir, bilir misin?)

6. O, Allah'ın yakılmış ateşidir. (Allah tarafından yakılmış ve söndürülmesi mümkün olmayan ateştir.)

7. O ateş ki, yüreklerin içine kadar işler.

8, 9. Şüphesiz onlar, uzun direklere bağlanmış olarak, o ateş, üzerlerine kapatılacaktır. (Yahut şüphesiz o ateş, uzun direklerle üzerlerine kapatılacaktır.)

FÎL SÛRESİ: 105

Bu sûre, Mekke'de 19. sûre olarak inmiştir; 5 âyettir. Kâbe'yi yıkmak amacıyla yola çıkan filli orduyu anlattığı için sûreye bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

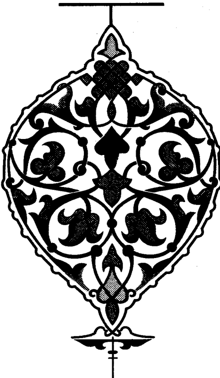
1. Ey Muhammed! Rabb'in, o fil yarânına (Sana'da bir kilise yaptıdıktan sonra hacıları Kâbe yerine buraya çekmek için Kâbe'yi yıkmak üzere, içinde filleri de kullandığı ordusuyla Mekke yakınına kadar gelen Yemen hükümdarı Ebrehe ve ordusuna) nasıl (neler) yaptı, görmedin mi? (Görmüş gibi kesin bilgi sahibi olmadın mı?)

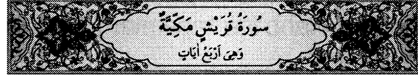
2. Onların şer planını boşa çıkarmadı mı?

3. Ve onların üzerine sürü, sürü kuşlar (yerden yükseklere kaldırdıkları büyükçe taşları, büyük avlarının üzerine bırakarak onları öldüren kartal sürülerini) göndermedi mi?

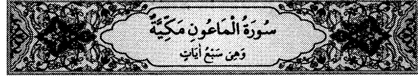
4. O kuşlar, onların üzerine o sert düz taşları (dünyanın çok eski çağlarında o bölge deniz olduğu için, sert ve düz bir hale gelmiş olan o taşları, yahut taşlaşmış çamur kesekleri) atıyorlardı.

5. Sonunda Allah, onları böcek yemiş ekin yaprağına (yahut hayvanların yedikten sonra dışkı olarak dışarı attıkları samana) döndürdü.

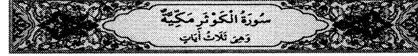

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
لِاِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١ اِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَٓاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ۝٣ اَلَّذٓي اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اَرَاَيْتَ الَّذٖي يُكَذِّبُ بِالدّٖينِ ۝١ فَذٰلِكَ الَّذٖي يَدُعُّ الْيَتٖيمَ ۝٢ وَلَا
يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكٖينِ ۝٣ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلّٖينَ ۝٤ اَلَّذٖينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ
سَاهُونَ ۝٥ اَلَّذٖينَ هُمْ يُرَٓاؤُ۫نَ ۝٦ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝٧

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
اِنَّٓا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢
اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

KUREYŞ SÛRESİ: 106

Bu sûre, Mekke'de 29. sûre olarak nâzil olmuştur; 4 âyettir. Sûrede Kureyş'in eski ticareti anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Kureyş'in (uzak ülkelere ticarî seferler yapmaya) alıştırılmış oldukları için;

2. Kureyş'in, (önceleri Mekke sınırları, Ukâz ve Zü'l Mecâz panayırları ile sınırlı olan ticaretleri, reisleri olan Hâşim'in, çevre ülkelerin hükümdarlarından aldığı ticaret izni ve çöl Arap'larının kabile reislerinden aldığı yol güvencesi sayesinde) kış (mevsiminde Yemen) ve yaz (mevsiminde de Şam) seferlerine (İlâhî bir lütuf olarak) alıştırılmış oldukları (ve bu sayede bol kazançlara kavuştukarı) için;

3. Artık onlar da, yalnız, bu Beyt'in (Kâbe'nin) Rabb'ine tapsınlar (;Ona ortak koşmasınlar).

4. O Rabb ki, (onlara lütfettiği bu ticarî seferler sayesinde) kendilerini (geçmişte çektikleri) açlıktan doyurmuş ve (çöl çapulcularından) güvenli kılmıştır.

MÂÛN SÛRESİ: 107

Bu sûre, Mekke'de 17. sûre olarak inmiştir; 7 âyettir. Mâûn, evlerde en çok kullanılan eşya demekdir. Sûrede, bu eşyanın iğreti olarak verilmesine engel olan kimseler, anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Sen, bu dini (İslam'ı, yahut öbür dünya cezasını) yalan sayanı gördün mü?

2. İşte o, öksüzü itip kakan;

3. Yoksulu doyurmaya da (ne kendi ailesini, ne de başkasını) teşvik etmeyendir.

4. İşte o namaz kılanların (müşriklerin / Enfâl:35/) vay haline!

5. O namaz kılanlar ki, namazlarından gafillerdir (namazın amacı olan Tevhidi ve salâhı düşünmezler).

6. Onlar ki, (başkalarına yedirirken de) gösteriş yaparlar.

7. Ve (Allah için) mâlî yardıma (yahut iğne, keser, balta, orak, kazan gibi evlerin öncelikli ihtiyaçları olan âletlerin iğreti olarak verilmesine) engel olurlar (ailelerine bunları isteyenlere vermelerini yasaklarlar).

KEVSER SÛRESİ: 108

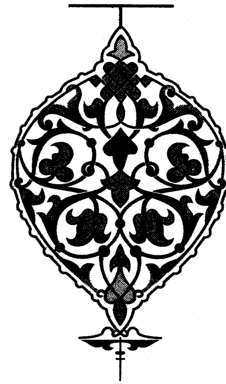
Bu sûre, Mekke'de 15. sûre olarak inmiştir; 3 âyettir. Sûrede, Peygamber'imize Kevser verildiği anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

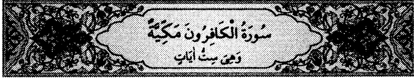
BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! Şüphesiz Biz sana Kevseri (ilim, amel, iki cihan şeref ve saadeti gibi pek çok hayır, Kevser ırmağını, Kevser havuzunu, ümmetini, ümmetinin âlimlerini, evlat ve çevre, Peygamberlik ve Kur'an) verdik.

2. Öyleyse sen, yalnız Rabb'in için namaz kıl ve deve kurbanını (müşriklerin aksine,) yalnız Allah'ın adıyla kes.

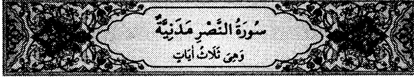
3. Sana hınç besleyen, gerçekten sonu kesik (güdük) olanın ta kendisidir.

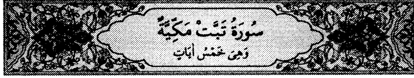
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُلْ يَٓا اَيُّهَا الْكَافِرُونَۙ ﴿١﴾ لَٓا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَۙ ﴿٢﴾ وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۚ ﴿٣﴾
وَلَٓا اَنَا۬ عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْۙ ﴿٤﴾ وَلَٓا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَٓا اَعْبُدُۜ ﴿٥﴾ لَكُمْ د۪ينُكُمْ وَلِيَ د۪ينِ ﴿٦﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اِذَا جَٓاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُۙ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ ف۪ي د۪ينِ اللّٰهِ
اَفْوَاجاًۙ ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُۜ اِنَّهُ كَانَ تَوَّاباً ﴿٣﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

تَبَّتْ يَدَٓا اَب۪ي لَهَبٍ وَتَبَّۜ ﴿١﴾ مَٓا اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَۜ ﴿٢﴾ سَيَصْلٰى نَاراً
ذَاتَ لَهَبٍۚ ﴿٣﴾ وَامْرَاَتُهُۜ حَمَّالَةَ الْحَطَبِۚ ﴿٤﴾ ف۪يج۪يدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾

KÂFİRÛN SÛRESİ: 109

Bu sûre, Mekke'de 18. sûre olarak inmiştir; 6 âyettir. Kâfirûn, kâfirler demektir. Sûre, kâfirlere hitap emriyle başladığı için bu ismi almıştır.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! (Sana: "Bir süre sen bizim gibi putları Allah ortak koşarak ibadet et; bir süre de biz, senin gibi putları Allah'a ortak koşmadan yalnız Allah'a ibadet edelim" diye öneride bulunan Kureyş'in, küfre saplanmış ve iman etmeleri asla beklenmeyen o kâfirlerine) De ki: Ey kâfirler!

2. Sizin tapmakta olduklarınıza ben tapmam.

3. Siz de benim taptığıma (ortak koşmadan) tapan değilsiniz.

4. Sizin taptığınıza ben hiçbir zaman da tapacak değilim.

5. Benim taptığıma da siz hiçbir zaman (ortak koşmadan) tapacak değilsiniz.

6. Sizin dininiz size; benim dinim de bana!

NASR SÛRESİ: 110

Bu sûre, Medine'de nâzil olan sûrelerin 17.sidir; 3 âyettir. Nasr, yardım demektir. Sûrede, Allah'ın, Peygamber'imize yardımı anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Allah'ın o yardımı ve o fetih (Mekke fethi, diğer bölgelerin fethi) geldiği zaman;

2. İnsanların da akın, akın Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün zaman;

3. Bundan dolayı Rabb'ine hamdederek Onu tesbih et ve (ümmetin için) Ondan bağışlanma dile. Çünkü O, gerçetkten ezelden beri Tevvâb'tır(samimi olan bütün tövbeleri kabul edendir).

TEBBET SÛRESİ :111

Bu sûre, Mekke'de 6. sûre olarak nâzil olmuştur; 5 âyettir. Tebbet, "Kurusun" demektir. Sûrede Ebu Leheb'e bu kelime ile beddua edildiği için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ebu Leheb'in iki eli kurusun! Zaten kurudu da.

(Peygamber'imizin, akrabasını toplayıp onları İslam'a davet etmesi üzerine amcası Ebu Leheb'in: "Helâk olasın! Bunun için

mi biz çağırdın?" deyip Peygamber'imize atmak üzere eline taş aldığı için "iki eli..." denilmiştir.

Yahut onun tamamı yok olsun!/Çünkü kişinin bütün varlığı da elleriyle ifade edilir./

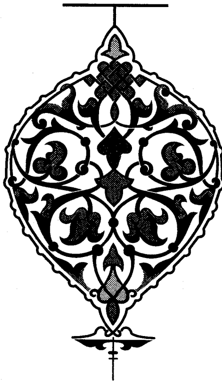
Yahut onun elleriyle yaptıkları yok olsun; boşa gitsin ve kendisi de helâk olsun!

Yahut Ebu Leheb, bu dünyada da hüsrana uğrasın; öbür dünyada da.)

2. Onun malı ile kazandıkları (babasından kalan malı ile kendisinin bizzat kazandığı mallar, yahut malı ile onunla elde ettiği neticeler, kazanımlar, itibar, çevre, fayda umduğu amelleri, oğlu Utbe) ona hiçbir fayda sağlamadı.

3. O, alevli bir ateşi boylayacaktır.

4, 5. Ve boynunda liften bir ip bulunan odun hamalı karısı da (zengin olduğu halde cimriliğinden dolayı, boynuna liften bir ip alıp bizzat odun taşıyan, yahut insanlar arasında fitne ateşi yakmak üzere odun hamallığı yapan, kovuculuk yapan karısı da, o ateşi boylayacaktır).

سُورَةُ الْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ أَرْبَعُ آيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

سُورَةُ الْفَلَقِ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ خَمْسُ آيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

سُورَةُ النَّاسِ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ سِتُّ آيَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿٣﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ اَلَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

İHLÂS SÛRESİ: 112

Bu sûre, Mekke'de 22. sûre olarak nâzil olmuştur; 4 âyettir. Sûrede, Tevhid inancı özlü olarak anlatıldığı için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! De ki: O, bir tek olan (bütün celâl ve kemâl sıfatlarını hâiz bulunan) Allah'tır.

2. Allah, yegâne Samed'dir (bütün ihtiyaçlar için yalnız Kendisine başvurulan ulular ulusudur. Allah, zâil olmamış ve olmayacak olan yegâne Dâim ve Bâki'dir. Allah, her istediğini yapan ve her dilediğine hükmedendir).

3. O, ("melekler, Allah'ın kızlarıdır" diyen müşriklerin, "Uzeyr, Allah'ın oğludur" diyen Yahudi'lerin ve "İsa, Allah'ın oğludur"

diyen Hıristiyan'ların iddialarının aksine) doğurmamıştır ve doğurulmamıştır.

4. Hiçbir kimse Ona denk (eş, benzer) de olmamıştır.

FELAK SÛRESİ: 113

Bu sûre, Mekke'de 20. sûre olarak nâzil olmuştur; 5 âyettir. Sûrenin ilk âyetinde geçen felak, ona isim olmuştur.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! De ki: Sığınırım ben, o sabahın (yahut ortamını açıp/ hazırlayıp yarattığı bütün yaratıkların) Rabb'ine!

2. Bütün yarattıklarının kötülüğünden;

3. Karanlığı her şeyi kapladığı zaman karanlık gecenin de kötülüğündan, (yahut battığı zaman Ayın da şerrinden);

4. Düğümlere üfürenlerin (üfürükçülerin, büyücülerin) de kötülüğünden (o bâtıl inançlara inanmaktan, yahut şer planlarını kuranların kötülüğünden);

5. Kıskandığı zaman kıskanç kimsenin de kötülüğünden (Ona soğınırım).

NÂS SÛRESİ: 114

Bu sûre, Mekke'de 21. sûre olarak nâzil olmuştur; 6 âyettir. Nâs, insanlar demektir. Sûrenin başında, insanların Rabb'ine sığınmak emredildiği için ona bu isim verilmiştir.

BİSMİLLAHİRRAHMÂNİRRAHÎM

1. Ey Muhammed! De ki: Sığınırım ben, bütün insanların Rabb'ine!

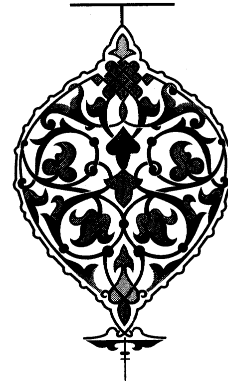
2. Bütün insanların O mutlak hükümdarına!

3. Bütün insanların O yegâne Tanrısına!

4. O sinsi pek veseveseci şeytanın şerrinden!

5. İnsanların kalplerine vesevse verip duran o şeytanın şerrinden!

6. Cinlerden ve insanlardan olan o şeytanın şerrinden!..

DİZİN

İman

Din

İbadetler

İnsanların Sosyal Hayatını Düzenleyen Hükümler

İnsanlara Ahlakı Öğütleyen Âyetler

Kur'an ve Eski Kutsal Kitaplar

Mücadele Ve Cihad

Ölüm Ötesi Ve Âhiret Hayatı

Peygamberimiz (S.)

Peygamberler İle Ümmetleri

Yaratılış Ve Gayesi

AÇIKLAMALARIN DİZİNİ